NOVVS
THESAVRVS
PHILOLOGICO-CRITICVS

SIVE

LEXICON IN LXX ET RELIQVOS INTERPRETES GRAECOS AC SCRIPTORES APOCRYPHOS

VETERIS TESTAMENTI

POST BIELIVM ET ALIOS VIROS DOCTOS

CONGESSIT ET EDIDIT

IOH. FRIEDER. SCHLEVSNER

PHILOSOPHIAE ET THEOLOGIAE DOCTOR
HVIVSQVE PROF. P. O. AEDI. ARCIS PRAEPOSITVS
SEMINARII ECCLES. REGII VITEB. DIRECTOR

PARS QVARTA

N — P

LIPSIAE CIↃIↃCCCXXI

IN LIBRARIA WEIDMANNIA

IMPRESSIT BENEDICT. GOTTHILF TEVBNER

N.

*NABAT". Ipsa vox hebraica נְבוֹ, Ies. XV, 2. quam ἐγκαθισμὸν, scil. τῆς προφητείας, interpretantur. Est quoque Ναβὰν in *Ald.* ed. Num. XXXII, 42. *Hesych.* ναβὰν, ἐγκαθισμὸς, ubi vide *Intt.*

NABI'N, *cubicula*, *thalami*. תָאוֹת plur. foem. Ezech. XL, 12. *κατὰ πρόσωπον τῶν ναβὶν*, *ante thalamos.* De hac voce *Ioh. Fried. Breithaupt* in *Epistola* ad *Keslerum* ita: Ego in eam devenio sententiam, ut existimem, hac voce respici ad hebr. נוים seu נוין (prout Rabbini ן pro ם in plurali frequenter usurpare solent), significans *habitacula*, *mansiones*, a singulari נוה, *habitaculum*, *mansio.* Numerus pluralis genere masculino reperitur Ierem. XLIX, 20. ubi exemplaria quaedam habent: נויים. *Targum* quoque *Ionathanis* ibid. numero plurali transtulit מדוריהון, h. e. *habitacula eorum.* Ecquis enim doctus primo quasi intuitu non videt, dictionem illam *ναβὶν* non esse graecam? Videtur itaque, quod LXX hebr. vocem תאים, cuius significatio obscurior est, per aliam vocem hebr., quae planiorem et magis perspicuam habet significationem, exprimere voluerint. Sicut enim vox תא latine exponitur *cubiculum*, *mansiuncula*, *domuncula* (vide *Munster.* et *Vatabl.* ad Ezech. XL, 7.), ita eandem significationem habet נוה, h. e. *habitaculum*, *mansio*, *conclave* etc. LXX vertunt *κατάλυμα*, *κατάλυσις*, *ἀνάπαυσις*, Vide *Append. Crit. Sacr.* ed. *Leigh.* p. 149. Dicere etiam quis posset, addit *Bielius*, quod *Ezech.* l. c. in codice quodam hebr. pro תָאוֹת scriptum fuerit תאים, ut v. 7., et sicuti תָא l. c. redditur *θαῦ*, ita et תָאים LXX primo expresserint per *θαυῒμ*, atque inde postea *ναβὶν* corrupte enatum sit. Similiter ex *Ναυὰθ* 1 Sam. XIX, 23. in quodam codice corrupte enatum est *Νάβαθ*, et apud *Hesychium Ναβάν.*

NÁBAH s. *NÁBAA*, *nablium.* Erat *instrumentum musicum Phoenicium*, *lyrae vel citharae simile.* נֶבֶל, idem. 1 Sam. X, 5. 1 Reg. X, 12. 1 Par. XV, 16. XVI, 5. *Inc.* Ps. CL, 3. *Aqu. Symm.* Ps. LXXX, 3. *Inc.* Ies. V, 12. *Aqu.* Amos. V, 23. Vide et 1 Macc. XIII, 51. Legitur item *ναῦλα*, sed, ut putat *Montf.*, mendo librariorum. *Hesych.* *νάβλα*, *εἶδος ὀργάνου μουσικοῦ*, *ἢ ψαλτήριον*, *ἢ κιθάρα.* *Iosephus A. I.* VII,

10. ἡ δὲ νάβλα δώδεκα φθόγγους ἔχουσα τοῖς δακτύλοις κρούεται. Confer *Bocharti Chan.* l. II. c. 7. et *Suiceri Thes.* T. II. pag. 1570.

ΝΑΓΕ'Β. Ipsa vox hebr. נֶגֶב, *meridies.* Ierem. XXXII, 44. XXXIII, 13.

ΝΑΖΑΡΑΙ'ΟΣ, *Nazaraeus, separatus.* נָזִיר, idem. *Al.* Thren. IV, 7. ναζαραῖοι. *Ναζαραίους* etiam codices quidam habent 1 Macc. III, 49. ubi vid. *Drusius*, qui probat lectionem *Ναζιραίους.*

ΝΑ'ΖΕΡ. Ipsa vox hebr. נֵזֶר, *separatio. Theod.* Lev. XXI, 12.

ΝΑΖΗΡΑΙ'ΟΣ, (Scribendum sine dubio *Ναζιραῖος.* Conf. *Etymol. Gudianum* 402, 42.) *Nazaraeus, separatus.* נָזִיר, idem. Iud. XIII, 5. 7. XVI, 18. Thren. IV, 4. *Suidas: Ναζηραῖος, ὁ θεῷ κεχαρισμένος καὶ ἀφιερωμένος.*

ΝΑΖΙ'Ρ, idem. נָזִיר. *Al.* Iud. XIII, 5.

ΝΑΖΙΡΑΙ'ΟΣ, idem. נָזִיר. *Al.* Iud. XVI, 18. Thren. IV, 7. Vide et 1 Macc. III, 50. *Inc.* Lev. XXV, 5. (ubi ναζιραία, sc. γῆ, est *terra separata*, seu *requieta.*) 11. ναζιραῖα. *Hesych. Ναζίρεος* (lege *Ναζιραῖος*), ὁ θεῷ κεχαρισμένος καὶ ἀφιερωμένος, βαπτιστὴς, ἱερεύς: ubi vide *Intt. Etymol. MS. Ναζιραῖος*, ὁ καθαρὸς καὶ ἅγιος. Idem: *Ναζιραῖος*, ἡγιασμένος, καθαρὸς, μόναχος (MS. μόσχος), ἄθυξ (vox procul dubio corrupta), ἅγιος, ἐξ οὗ καὶ ναζιραῖον σχῆμα τὸ ἀγγελικόν. *Lex. Origen.* p. 227. *Ναζειραῖος* (lege *Ναζιραῖος*), ἅγιος, ὁ καθαρώτατος, ἡ ἐκ κοιλίας μητρὸς ἀφωρισμένος θεῷ. Sic enim bene legendum censet pro θεοῦ *Alberti* not. in *Gloss. Gr. N. T.* p. 18. *Lex. Cyrilli MS. Ναζιραῖος*, μόναχος, ἡγιασμένος, ἀφωρισμένος τῷ θεῷ. *Lex. Cyrilli Brem. Ναζιραῖος*, ὁ θεῷ ἀφιερωμένος. Conf. *Schol.* ad Thren. IV, 7. et *Drusium* ad Amos. II, 11.

ΝΑΙ` ΔΗ`, *nae profecto.* וְאַף. Iob. XIX, 4. – Vide alibi s. ἰδού.

Ναιὸν, pro ναὶ ὄν, *nae sic est.* אֲבָל, *immo.* Gen. XLII, 24.

ΝΑΙ'Ω, *habito, incolo.* Vide infra s. ὑψηλός.

ΝΑ'ΜΑ, *latex, fluentum, scaturigo, omne id, quod alicunde fluit*, a νάω, *fluo.* עָסִיס, *succus.* Cant. VIII, 2. ἀπὸ νάματος τῶν ῥοῶν μου, a fluentis malogranatorum meorum. *Hesych.* νάματα, ὕδατα, χεύματα, ῥεῦμα, πηγή.

ΝΑ'ΝΟΣ, *nanus, homuncio.* תְּבַלֻּל, *suffusio, albugo. Incert.* Lev. XXI, 20. *Montfauconius* ad h. l. suspicatur, *Inc.* aliam hebr. vocem respicere, cum convenire non posse cum hac videatur. Recte: nam referenda est haec vox ad antecedens דַּק, *minutus*, a דָּקַק. *Etymol. Gudian.* 394, 44. τὸν μικρὸν δὲ ἄνθρωπον εἰώθασι νάνον καλεῖν. Adde eundem 402, 37.

ΝΑΟ'Σ, *templum*, *palatium*. אוּלָם, *porticus*. 2 Par. XV, 8. XXIX, 7. 17. — אַרְמוֹן, *palatium*. *Al.* Ierem. XXX, 15. — דְּבִיר, *adytum*. Ps. XXVII, 2. بنى in coni. II. *architectatus fuit*, *disposuit aedes*. — *בַּיִת, *domus*. 2 Reg. X, 25. sec. *Compl.* Saepe בַּיִת nominibus *Deorum* additum *templum* notat. — הֵיכָל. 1 Sam. I, 9. III, 3. 2 Sam. XXII, 7. et alibi. ε הֵיכְלָא *chald.* Esdr. IV, 14. VI, 5. Dan. IV, 26. ubi *Hieronymus* recte de *palatio* interpretatus est. Hinc emendandus est locus Dan. IV, 1. ubi pro *πίων ἐν τῷ λαῷ μου*, quod habet Cod. *Alex.* et *Chis.*, cum *Theodoreto* et *Chrysostomo* reponendum *ἐν τῷ ναῷ μου*, *in palatio meo*. — מָעוֹן, *habitaculum*. 1 Sam. II, 34. ubi tamen pro *κραταίωμα ναῶν*, vel, ut *Theodoretus* legit, *τὸ κραταίωμα ὤν*, *Drusius* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 233. scribendum suspicatur *τοῦ κραταιοῦ μαών*, *Grabius* autem rectius, ni fallor, reponit *κραταίωμα μαών*. — עָם, *populus*. 2 Par. XXIV, 23. Hab. III, 15. ubi tamen pro *ναῷ* et *ναὸν* alii libri rectius habent *λαῷ* et *λαόν*. 3 Macc. I, 10. ubi *ναὸς* est *pars interior templi Iudaici*, quae *sanctum sanctorum* dicitur, ut ex omni orationis serie apparet. *Syrus* h. l. bene transtulit: ܠܓܘܗ ܕܩܘܕܫܐ, *in intimas templi partes*. Sic *ναὸς* quoque de *sancto* dicitur Luc. I, 9. coll. Exod. XXX, 7. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* 3 Esdr. II, 12. chald. אֻשַּׁיָּא, *fundamentum*, Esdr. IV, 12. Sap. III, 14. *ναὸς κυρίου* tropice dicitur *sedes beatorum in altera vita*, coll. Apoc. III, 12. *Hesych.* *ναὰς*, *οἶκος*, *ἔνθα Θεὸς προσκυνεῖται*.

ΝΑ'ΠΗ, *locus montosus*, *clivosus*, *et in quo valles sunt*, it. *saltus*, *locus arboribus consitus*. גִּבְעָה, *collis*. Ies. XL, 12. *τίς ἔστησε τὰ ὄρη σταθμῷ*, *καὶ τὰς νάπας ζυγῷ;* quis libravit montes trutina, et clivos statera? Adde *Inc.* Hab. III, 6. et *Symm.* Cant. IV, 6. — גִּבְעָה nom. propr. *Gibhah*. *Symm.* 2 Sam. II, 24. — גַּיְא, *vallis*. Num. XXI, 20. Deut. III, 29. — גַּיְא et גֵּי, idem. Ios. XVIII, 16. Ezech. VI, 3. XXXVI, 6. — נַחַל, *fluvius*, etiam *locus depressus*, *per quem aquae fluunt*, *vallis*. Num. XXIV, 6. *νάπαι σκιάζουσαι*, *saltus* obumbrantes. Conf. *Spanhemii Observ.* in *Callim.* p. 104. *Phavorinus*, forte ex *Etymol. M.*: *νάπαι*, *δρυμοὶ*, *φάραγγες*, *κοιλάδες*. — שְׁפִי, *clivus*. Ierem. XIV, 6. *ὄναγροι ἔστησαν ἐπὶ νάπας*, onagri stant ad colles. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *νάπας*, *βουνοὺς*, *καὶ τὰ ὑποβαστάγματα*, *ἤτοι πλάγια τῶν ὀρῶν*. Idem: *νάπας*, *συμφύτους τόπους ὑδατώδεις*, *κοίλους τόπους*, *ὕλας*. *Hesych.* *νάπαι*, *οἱ φαραγγώδεις τόποι*, *καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι τῶν πετρῶν κοῖλοι*, *ἢ ὀρεινοὶ τόποι καὶ ἀναπεπταμένοι*. Idem: *νάπη*, *ὕλη ἢ κοίλη*, *καὶ ὀρεινὸς τόπος*. Rursus idem: *νάπη*, *ὑλώδης σύμφυτος τόπος καὶ κοῖλος*, *καὶ ὑδατώδης καὶ ὀρεινὸς τόπος*. *Photius*: *νάπη*, *ὀρεινὸς ὑλώδης τόπος*.

ΝΑ΄ΡΔΟΣ, *nardus*, *nardinum*. נֵרְדְּ, idem. Cant. I, 11. IV, 13. 14. Conf. de illo *Spanhemii Observ. in Callim.* p. 70. *Hilleri Hierophyt.* P. II. c. 15. p. 64 sequ. et *Ol. Celsii Hierobotan.* P. II. c. 1.

ΝΑΡΚΑ΄Ω, *torpeo*, *torpedine afficior*, *obtorpesco*, *exsolvor*, *luxor*. אָיְתָן (pro אֵיתָן), *fortis*. *Theod.* et *LXX* Iob. XXXIII, 19. πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησε. *Montfauconius* transtulit: *multitudo ossium eius emarcuit*. *Vulgatus* vero huic voci notionem hiphilicam tribuisse videtur, reddens: *et omnia ossa eius marcescere facit*. Hic enim effectus est *perpetui doloris*, quo castigatur homo super lecto, de quo h. l. sermo est. *Bauerus* in *Schol.* ad h. l. confert arab. אתן, *brevi et contracto gressu*, *tardus fuit*. Confer quoque ad h. l. *Reiskii* notas. - רָקַע, *luxor*. Gen. XXXII, 25. - נָשֶׁה, *luxatus*. Gen. XXXII, 32. Adde Dan. XI, 6. sec. cod. *Chis.* ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει. *Hesychius*: ναρκώσῃς, ἐκλύτου, ἐκλυομένου.

ΝΑΣΗ΄Β, vel iuxta alios νασὶφ, vel νασίφ. Hebr. נְצִיב, *praefectus annonae regiae*. 1 Reg. IV, 19.

ΝΑΥ΄ΛΑ et *ΝΑΥ΄ΛΗ*, alias, nescio an rectius, νάβλη, *nablium*. נֵבֶל, idem. 2 Sam. VI, 5. *Al.* 1 Sam. X, 5. 1 Reg. X, 12. 1 Par. XV, 16. 20. 28. *Inc.* Ps. CL, 3. Vide *Intt.* ad *Hesychium* s. v. νάβλα.

ΝΑΥ΄ΛΟΝ, *naulum*, *merces*, *quae pro vectura nautica solvitur*. שָׂכָר, *merces*. Ion. I, 3. *Gloss. MS. in Proph.* ναῦλον, μίσθωμα ξύλου πλοίου. Alias Graecis in genere masculino dicitur ὁ ναῦλος. Vide *Schol. Aristoph.* ad *Ran.* v. 272. et *Suidam* v. ναῦλος.

*ΝΑΥ΄ΛΟΝ vel *ΝΑΥ΄ΛΟΣ*, *nablium*, i. q. νάβλη, et ναύλη. Legitur pro נבל 1 Par. XVI, 5. sec. ed. *Complut.* ἐν ναύλοις, et apud *Aquilam* Ps. CL, 3.

ΝΑΥ΄Σ, *navis*, it. *anus*, *podex*. אֳנִי. 1 Reg. IX, 26. X, 11. 22. - אֳנִיָּה. 2 Par. IX, 21. Iob. IX, 26. Prov. XXXI, 14. - עֳפָלִים plur. *tumores ani* seu *marisci haemorrhoidales*. 1 Sam. V, 6. ἐξέζεσεν αὐτοῖς εἰς τὰς ναῦς, effervescere fecit illis in *posterioribus*, ubi *Al.* τὰς ἕδρας habet. *Glossae in Lib. I. Regum a Fabricio editae*: καὶ ἐξέτασεν αὐτοὺς (ita in codice quodam 1 Reg. l. c. vel, quod rectius sese habet, ἐξήτασεν αὐτοὺς scriptum fuisse, verisimile.) εἰς τὰς ναῦς, εἰς τὰς ἕδρας. Similiter in *Glossis in lib. I. Regum Lex. Cyrilli MS. Barocc.* additis: καὶ ἐξέτασεν αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς, τουτέστιν εἰς ἕδραν.

ΝΑΥΤΙΚΟ΄Σ, *navalis*, *nauticus*, *nauta*. אֳנִיָּה, *navis*. 1 Reg. IX, 27. - מַלָּחִים plur. *marini*. Ion. I, 5.

ΝΑ΄ΦΘΗ, *naphtha*, *bitumen*, *olei Medici species*, chald. נפט et נפטא, a נף, *stillare*. Dicitur etiam νάφθα. Dan. III, 46. sec. cod. *Chis.* *Cant. tr. puer.* v. 17. καίοντες νάφθαν καὶ

πίσσην, ubi νάφθα *sulphur* notat. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νάφθα, τὸ θεῖον, ἡ πίσσα ὑδατώδης, ἡ τὸν πύρινα (lege πυρῆνα) τῆς ἐλαίας. Conf. *Suidam* in v. Ἀδιαβήνη, et quem in notis ad illum *Küsterus* laudat, *Henr. Valesium* ad *Marcellin.* l. XXIII. p. 369 sequ. *Brissonium* de *regno Pers.* lib. III. §. 349. p. 778 sequ. nec non *Hadr. Relandum Diss. Misc.* P. II. p. 203. *Dioscor.* I, 102. *Plin.* II, 105. Add. *Intt.* ad *Hesych.* s. v. νάφθα, ubi θεάφιον, θεῖον exponitur.

NAXAA. Ipsa vox hebr. נַחַל, *torrens. Al.* Ierem. XXXI, 40.

**NEAΖΩ*, *iuvenesco, adolesco.* 4 Macc. V, 31. *Etymol. M. Gudianum* 402, 52. νεάζω, τὰ ἀκμάζω. Adde *Etymol. M.* p. 529, 36.

NEANIAΣ, *adolescens, iuvenis.* בָּחוּר, idem. Ruth. III, 10. 2 Sam. VI, 1. X, 9. et alibi. – יֶלֶד, *filius, puer, adolescens.* Dan. I, 10. sec. cod. *Chis. Symm.* Ies. IX, 6. – נַעַר. Prov. VII, 7. Zach. II, 4. – עֶלֶם, *adolescens. Al.* 1 Sam. XVII, 56. XX, 21. 1 Macc. XII, 27. νεανίαι, ut alias νεανίσκοι, *milites* denotat.

**NEANIKOΣ*, *iuvenilis.* 3 Macc. IV, 8. νεανικὴ ἡλικία, *iuvenilis aetas, flos iuventutis.* Apud *Leonem* νεανικὸς est *fortis, strenuus, acer.* Vid. *Hase* ad *Leonis Diaconi historiam* p. 240. Adde *Etymol. Gud.* 403, 17.

**NEANIKOTHΣ*, *iuventus.* עַל־מוּת, *nomen propr. Halmuth*, aut *super mortem. Ed. Sexta* Ps. IX, 1. Auctor huius versionis legit coniunctim, et deduxit ab עַלְמָה, *puella.* Fortasse tamen reponendum est ibi νεανισκότης, aut νεανιότης.

NEANIOTHΣ, *iuventus.* *יַלְדוּת, *nativitas. Sext.* Ps. CIX, 3. – *נְעוּרִים, *iuventutes. Symm. Theod.* sec. *Catenam PP. GG.* T. III. p. 578. Psalm. CXXVI, 4. – עַל־מוּת. *Aqu. et Ed. Vta* Ps. IX, 1. et Ps. XLV, 1. Legerunt עֲלָמוֹת, quod putarunt, ut עֲלָמִים (vulgo scribitur עֲלוּמִים), significare *adolescentiam*, aut etiam deduxerunt ab עַלְמָה, *puella.* Vide sub νεανικότης.

NEANIΣ, *puella, virgo.* *אִם־יֵרָאֶה, *si conspicietur.* Iud. V, 8. sec. cod. *Basil.* et *Reg.* σκέπη νεανίδων, Lege: σκέπην ἐὰν ἴδω. Ita *Theodoretus.* – בְּתוּלָה, *virgo.* 1 Reg. I, 2. – יוֹלְדָה partic. cum affixo, *generans eam.* Dan. XI, 6. Hic legerunt יַלְדָּה. – נַעֲרָה. Deut. XXII, 19. 20. Iud. XIX, 4. et alibi. – עַלְמָה. Exod. II, 8. Ps. LXVII, 27. ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν, in medio puellarum tympanistriarum. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νεανίδες τυμπανίστριαι, κόραι ὑποψάλλουσαι. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. VII, 14. *Symm.* Prov. XXX, 19. *Zonaras Lex.* 1390. Νεᾶνις, ἡ παρθένος. καὶ τὸ τῆς νεανιότητος ὄνομα. ἐπὶ τῆς παρθενίας εἴωθεν ἡ γραφὴ τιθέναι.

ΝΕΑΝΙ'ΣΚΟΣ, *iuvenis*, *miles*. אֲנָשִׁים plur. *homines*. Ios. II, 1. 23. VI, 22. אִישׁ, ut graecum ἀνὴρ, interdum de *forti* et *strenuo*, respectu nempe etymologiae habito, dicitur, adeoque etiam *militem* notat. - בָּחוּר. Deut. XXXII, 25. Iud. XIV, 10. 2 Par. XI, 1. et alibi saepius. - יֶלֶד. Gen. IV, 22. Esdr. X, 1. Cohel. IV, 15. - נַעַר. Gen. XIV, 24. XIX, 4. XXV, 27. Ies. XIII, 18. τοξεύματα νεανίσκων συντρίψονται, arcus iuvenum, h. e. *militum*, confringentur. Ita alias tam apud *Graecos*, quam apud *Latinos*, milites νεανίσκοι et *iuvenes* dicuntur. Vide *Wolfium* ad Marc. XIV, 51. p. 528. Caeterum pro νεανίσκων fortasse legendum νεανίσκους. - *עִוְרִים, *coeci*. *Inc.* sec. *Theodoretum* et *Cod. Norimb.* Thren. IV, 14. οἱ νεανίσκοι αὐτῆς. Legit נְעוּרִים. - עֶלֶם. 1 Sam. XVII, 56. *Iudith.* IX, 9. νεανίσκοις, *militibus*.

ΝΕΑΡΑ', *novae fruges*. אָבִיב, *spicatum*, *spicas habens*, speciatim: *spica matura prima* ac *spina* simpliciter. *Incert.* Exod. XIII, 4.

ΝΕ'ΒΕΑ. Est ipsa vox hebr. נֵבֶל, *uter*, *lagena*, graecis literis expressa, cui quoque respondet 1 Sam. I, 24. 2 Sam. XVI, 1. *Aqu.* Ierem. XIII, 12. *Hieronymus*: *Verbum ebraicum* Nebel. *Aquilae prima editio* lagunculam, *secunda ipsum* Nebel, *Symmachus* craterem, *LXX* utrem, *Theodotio* vas *interpretati sunt*. - לֶתֶךְ, *semicorus*. Hos. III, 2. ubi tamen *Drusius Miscell. Cent.* I. cap. 91. νέβελ οἴνου pro glossemate habet, quod irrepserit in locum λεθὲκ κριθῶν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Zonaras Lex.* 1392. νέβὲλ, κεράμιον. *Suidas*: νέβελ, ὄνομα κύριον, καὶ εἶδος μέτρου ἑβραϊκοῦ.

ΝΕΒΡΟ'Σ, *hinnulus*, *pullus cervi*. גְּדִי, *hoedus*. *Symm.* 1 Sam. X, 3. νεβρούς. - יְעֵלִים, *rupicaprae*. *Theod.* Iob. XXXIX, 1. νεβρῶν, ubi vid. *Montfauc.* - עֹפֶר, *hinnulus cervae aut capreae*. Cant. II, 9. 17. IV, 5. *Hesych.* νεβροὶ, ἐλάφων γεννήματα.

ΝΕΔΔΑ'. Ipsa vox hebr. נִדָּה, *separatio*. *Incert.* Levit. XX, 21.

ΝΕΕ'ΛΑΣΣΑ. Est ipsissima vox hebr. נֶעֱלָסָה, part. Niph. foem. ab עָלַס, *exultabunda*. Iob. XXXIX, 13. ubi vide *Schol. ed. Rom.* Vide quoque *Drusium* et *Codurcum* ad Iob. l. l. ac ad eundem *Ludov. Cappelli Comment. et nott. critt.* Secundum *Olymp.* et *Schol.* est *volucris pennas habens varias et pulcras*, *atque adeo magis pavone*.

ΝΕΕΣΒΕΙΕΜΩΗ'Δ. Vide in Ἐσβεϊέ.

ΝΕΕΣΣΑΡΑ'Ν, vel, ut *Al.*, νεσσαρὰν, vel νεσσάρ. Ipsa vox hebr. נֶעְצָר, *aegrotantem* significans. 1 Sam. XXI, 7. ubi συνεχόμενος νεεσσαράν. Sicut autem συνεχόμενος hebr. נֶעְצָר interpretatur, ita probabile, quod vox prior posterioris sit glossema, et ex margine ab imperito librario in textum recepta. In *Gloss. MSS.* in lib. 3. Reg. συνεχόμενος νεσαδοῦ

(corrupte pro *νεσσαρ*, pro quo in *cod. Fabric.* pariter vitiose scribitur *νεσδαὶ*) exponitur *συνεχόμενος πυρετῷ*. Vide ad h. l. *Flamin. Nobil.*

NEZE'P. Ipsa vox hebr. נֵזֶר, iuxta *al.* 2 Sam. XI, 12. pro quo in *Francof.* male legitur *τὸ ἐζέρ*. In *Gloss. in libr. IV. Reg.* pariter mendose *ἰεζερ* scribitur, redditur autem *ἅγιον*. *Eusebius Dem. Ev.* lib. VII. p. 217. *τὸ ναζὲρ* iuxta LXX esse *ἅγιον* scribit.

NEKPIMAI'ON, scil. *σῶμα*, *morticinum*, *cadaver*. נְבֵלָה, idem. *Aquil.* Deut. XIV, 8. *νεκριμαίων*, sc. *σωμάτων*. Conf. v. *θνησιμαῖος*.

NEI'KOΣ, *contentio*, *rixa*, *iurgium*. דוש, *trituro*. Hos. X, 11. *νεῖκος*, ubi *Arabs* legit *νῖκος*, *victoriam*. Legerunt לָדִין, nam דין est *contendere*, *litigare*. Secundum *Buxtorfium* autem in *Anticrit.* p. 648. דוש, *triturare*, *calcare*, *conculcare*, metaphorice acceperunt, et vim illius metaphorae vel per *νεῖκος* vel per *νῖκος* exprimere voluerunt. – *יָדַע. Sophon. III, 5. ubi pro *εἰς νεῖκος* *Cappellus* legere mavult *ἐγνωκὼς*, ut verba *καὶ οὐκ ἐγνωκὼς ἀδικίαν* sint glossema ex alia interpretatione verborum וְלֹא יוֹדֵעַ עַוָּל. – מָדוֹן. Prov. XXII, 10. XXIX, 22. – מְדָנִים plur. Prov. X, 13. – נֵצַח, *aeternitas*. Ierem. III, 5. – עַד, *aeternitas*. *Al.* Amos. I, 11. *εἰς νεῖκος*. Sed in his locis, ubi pro vocibus occurrit, quae *aeternitatem* significant, rectius legitur *νῖκος*. *Hesychius*: *νεῖκος*, *διαφορὰ*, *μάχη*, *φιλονεικία*. Confer *Is. Vossium de LXX Intt.* pag. 83.

NEKPO'Σ, *mortuus*, *cadaver*, it. *mortalis*. אַבִּיר, *validus*. Ezech. XXXII, 18. Sed sine dubio vox *νεκρὰς* ibi in mendo cubat, eiusque loco *στερεὰς*, aut, quod magis adhuc placet, *νεαρὰς* legendum erit. Si lectio sana est, *νεκρὰς* vertendum erit *semimortuas*. – הרוג part. Pah. *occisus*. Ezech. XXXVII, 9. – חָלָל, *confossus*. 1 Sam. XXI, 8. Ezech. IX, 7. XI, 6. – מֵת. Gen. XXIII, 3. 4. Num. XIX, 16. et alibi saepius. – *מְתִים, *homines*. *Theodot.* Ies. XXXI, 14. *νεκροί*. Deduxit a מות, *mori*, aeque ac *Aquila*, qui *τεθνεῶτες* habet. Fortasse tamen *νεκροὶ* h. l. reddi potest *mortales*. Adde *Symm.* Ps. XVI, 15. ubi per *νεκροὺς* sunt tales mortui intellegendi, quales in barbara philosophia olim dicti, et de quibus ita *Clemens Alex. Strom.* IV. p. 574. *διὸ καὶ ἐν τῇ βαρβάρῳ φιλοσοφίᾳ νεκροὺς καλοῦσι τοὺς ἐκπεσόντας τῶν δογμάτων, καὶ καθυποτάξαντας τὸν νοῦν τοῖς πάθεσι τοῖς ψυχικοῖς.* Confer *Wolfium* ad Matth. VIII, 22. p. 160. et ad Eph. II, 1. p. 39. – נְבֵלָה, *cadaver*. Deut. XXVIII, 26. *ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν* (*εἰς*) *κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ*, cadavera vestra erunt in cibum volucrium coeli. Vide et Ierem. VII, 31. IX, 21. XIX, 7. Ita *Dionys. Halic.* l. III. p. 158. *οὔτε εἰς τὴν οἰκίαν εἴασεν εἰσενεχθῆναι τὸν νεκρὸν τῆς θυγατρός.* Vide *Lex.*

N. T. s. h. v. et *Perizon.* ac *Gronov.* ad *Aeliani V. H.* IV. c. 8. – בָּצִיר, *surculus.* Ies. XIV, 19. Legerunt פֶּגֶר, aut cum *Symmacho*, qui ἔκτρωμα posuit, נֵפֶל. Fortasse tamen legendum est ἔρνος, quod saepius apud *Homerum* reperitur. *Hesych.* ἔρνος, κλάδος, στέλεχος, δένδρον εὐθαλὲς, βλάστημα, φυτόν. – פֶּגֶר. 2 Par. XX, 25. Ies. XXXIV, 3. Ierem. XXXIII, 5. Sap. XIII, 10. 18. idola dicuntur νεκρὰ, h. e. ἄψυχα, quae sentiendi et agendi facultatem nec habent, nec unquam habuerunt, coll. ib. v. 17. XV, 17. XXXIV, 25. βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ, sc. ἐρχόμενος. Conf. Marc. VII, 4. et *Theophr. Char.* c. 16. περιῤῥανάμενος ἀπὸ ἱεροῦ, *lotus, posteaquam e templo venerat.*

NEKPO'Σ ΓΙ'NOMAI, *mortuus fio, necor.* צִחֵה, *aruit, exaruit.* Ies. V, 13. Verba hebr. reddenda sunt: *siti peribunt.*

NEKYO'MANTIΣ, *mortuos consulens, interrogans.* *Gloss. in Octat.* νεκυμάντεις (lege: νεκυομάντεις), οἱ τοὺς νεκροὺς ἐπαίροντες. Lege: ἐπερωτῶντες. Locum, ubi haec vox occurrit apud LXX, frustra se quaesivisse fatetur *Bielius.* In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νεκρόμαντις (MS. νεκρομάντης) exponitur ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς. Vox νεκρόμαντις reperitur quoque apud *Lycophr. Alex.* v. 682.

NE'MΩ, *pasco,* it. *distribuo, do.* *אָכַל, *edo. Symm.* Cant. V, 1. ἐνεμήθην. – חָלַק, *divido, partior. Symm.* Iob. XXXIX, 17. οὐκ ἔνειμεν αὐτῇ σύνεσιν, non *distribuit,* non *dedit* illi intellegentiam. – *חֲלָק chald. *pars, portio.* Dan. IV, 12. sec. cod. *Chis.* non male quoad sensum. – יָדַע, *cognosco.* Ezech. XIX, 7. ἐνέμετο τῷ θράσει αὐτοῦ. Legerunt יֵרַע pro יָדַע, a רָעָה, quod *pascere* significat. – עָמַד, *sto.* Gen. XLI, 3. Libere verterunt. – רָבַע, *cubo.* Soph. II, 14. ubi non יֵרְעוּ legerunt, ut *Cappello* visum fuit, sed alia imagine usi sunt, sensu tamen non mutato. – רָעָה, *pasco.* Gen. XXXVI, 24. XLI, 8. Ierem. L, 19. *Aqu.* Ps. XXXVI, 3. Adde *Inc.* Cant. II, 16. *Hesych.* ἔνειμεν, ἔδωκεν. Idem: νέμει, μερίζει, βόσκει, διαιρεῖ, ἀναγινώσκει, χειρονομεῖ, νομίζει, ἔχειν διαδίδωσι. Sap. XIX, 9. ubi pro ἐνεμήθησαν legere mallem ἐχρεμέτισαν, *hinnierunt,* h. e. *admodum gavisi sunt.*

*NEOΓNO'Σ, *recens natus.* 3 Macc. V, 34. νεογνὰ πρὸς μαστοὺς ἔχουσαι βρέφη. *Hesych.* νεόγιλον, νεογνὸν, νέον. *Suidas:* νεογνὸν, νεωστὶ γεννηθέντα. *Zonaras Lex.* col. 1389. νεογνὸς, ὁ νεωστὶ γεγεννημένος, ἢ νεόγονός τις ὤν. Adde *Etymol. M. Gudianum* p. 406, 4.

NEO'KTIΣTOΣ, *recens creatus, aedificatus et conditus.* Sap. XI, 18. ubi Deus Aegyptiis immisisse dicitur νεοκτίστους θῆρας ἀγνώστους, bestias *novi generis* ignotas. *Vulg.* recte: *novi generis feras.* *Ioseph. A. I.* II. c. 14. p. 109. ed. *Haverc.* θηρίων — ὧν εἰς ὄψιν οὐδεὶς ἀπηντήκει πρότερον. *Lucian.*

T. III. p. 120. ed. *Reisk.* οἶκος νεόκτιστος. *Hesych.* νεόκτιστον, νεοκαθίδρυτον, ἢ νεωστὶ κατεσκευασμένον. Sap. I. l. nonnulli νεοκτίστου legunt, ut νεοκτίστου θυμοῦ sit *novi generis s. recens creato furore*, ut nempe Deus bestiis iam creatis novam indiderit saevitiam.

ΝΕΟΜΗΝΙ'Α, et contr. νουμηνία, *novilunium*, *primus novi mensis dies*, qui etiam ἱερομηνία dicitur. Cf. *Hesychium* s. h. v. ibique *Intt.* חֹדֶשׁ, *mensis*. Num. XXIX, 6. 1 Sam. XX, 5. 17. 2 Reg. IV, 23. et alibi. *Aqu.* Ierem. II, 24. – אֶחָד לַחֹדֶשׁ, *primus* (sc. *dies*) *mensis*. Exod. XL, 2. 15. – ראשׁ חֹדֶשׁ, *caput mensis*. Num. X, 10. et XXVIII, 11. – *חֶרֶשׂ, *testa*. Ezech. XXIII, 34. ubi νουμηνία apud LXX sine dubio ad hanc vocem referendum est, pro qua חֹדֶשׁ legerunt. Nam quod *Trommius* in *Concord.* hunc locum posuit sub שַׁד, *mamma*, admodum ineptum est. *Gloss. MS. in Proph.* et *Hesych.* νουμηνία, ἡ πρώτη τῆς σελήνης ἡμέρα.

ΝΕ'ΟΣ, *iuvenis*, *puer*, it. *novus*. *אָבִיב, *fruges novae*, *spica recens*, Arabibus *mensis grandescentis segetis*. Exod. XIII, 4. τῶν νέων, sc. καρπῶν, *novarum frugum*, aut γεννημάτων ex Cant. VI, 10. *Bochartus Hieroz.* P. I, 2, 50. subaudiri mavult χίδρων. Levit. I, 7. – בִּכּוּרִים plur. *primitiae*. Num. XXVIII, 26. τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, sc. καρπῶν, die novarum frugum. Conf. Sir. XXIV, 26. et L, 8. – חָדָשׁ. Levit. XXIII, 17. XXVI, 10. Cant. VII, 13. – נַעַר. Gen. XXXVII, 1. Exod. XXXIII, 11. Deut. XXVIII, 50. Prov. I, 4. παιδὶ δὲ νέῳ. Alterutrum est glossa alius interpretis. Ies. LXV, 20. ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν, erit enim iuvenis centum annorum, h. e. qui aetatem centum vel multorum annorum assecutus est, tam vegetus adhuc erit ac iuvenis. *Symm. Theod.* Iob. XXIX, 8. – קָלוּי part. Pah. *torrefactus*. Ios. V, 11. ἐφάγοσαν ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς ἄζυμα καὶ νέα, sc. χίδρα, comedebant ex frumento terrae panes azymos et spicas recentes. – *ראשׁ, *caput*, *initium*. *Theod.* Ezech. XL, 1. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, ἐν νέῳ ἔτει, *in novo anno*. *Vulg. in exordio anni.* Sir. XXIV, 25. ἐν ἡμέραις νέων, h. e. dum *novae fruges* adolescunt. – Vide alibi μόσχος, οἶνος, πῶλος, et χίδρα.

ΝΕΩ'ΤΕΡΟΣ, compar. *iunior*. *אִישׁ. *Theod. Quint.* et *Sexta Edit.* Ps. I, 1. Conf. supra s. v. νεανίσκος. – יֶלֶד, *puer*. 2 Par. X, 14. – נַעַר. Iud. VIII, 20. ἐφοβήθη, ὅτι νεώτερος ἦν, timebat, quoniam *iuvenis* erat. Ps. XXXVI, 26. νεώτερος ἐγενόμην, *iuvenis* fui. Ps. CXLVIII, 12. πρεσβύτεροι μετὰ νεωτέρων, senes cum *iuvenibus*. Sic etiam Attici νεώτερον non solum *iuniorem*, sed etiam *iuvenem* appellabant. *Hesych.* νεώτερον οὐ μόνον συγκριτικῶς, ἀλλὰ καὶ νέον Ἀττικοί. Sic et κουρότεροι poetis sunt *iuvenes*. *Apollon. Argon.* l. II. v. 264. αἶψα δὲ κουρότεροι πεπονήατο δαῖτα γέροντι. ubi *Schol.* κουρότεροι τὸ συγκριτικὸν ἀντὶ τοῦ ἀπολελυμένου κεῖται τοῦ κοῦροι. Καὶ

ἡμεῖς πολλάκις λέγομεν νεώτεροι εἰσὶν ἀντὶ τοῦ νέοι. καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ δεξιτερὴν ἕλε χεῖρα, ἀντὶ τοῦ δεξιάν. *Hesych.* κουροτέροισι, κούροις, νέοις. – צָעִיר, *parvus.* Gen. XIX, 31. Iob. XXXII, 6. *Theod.* Zach. XIII, 7. et Iob. XXX, 1. – קָטָן, *parvus.* Gen. IX, 24. XXVII, 15. 42. XXIX, 16. et alibi. – *קָטֹן, idem. Gen. XLIII, 29. Iud. I, 13. III, 9.

ΝΕΩ'ΤΑΤΟΣ, superl. *valde iuvenis.* צָעַד, *gradior.* Gen. XLIX, 22. Hic legerunt procul dubio צָעִיר, si nempe lectio sana est. Sed verba υἱός μου νεώτατος sunt ibi sine dubio glossema et interpretamentum verborum praecedentium μου ζηλωτός, quia iuniores liberi parentibus sunt carissimi. Nec habet illud additamentum *Vulgatus* interpres.

ΝΕΟΣΣΟ'Σ, *pullus avium*, item: *nidus.* Alias passim contracte νοσσός. אֲרֻבָּה, *specus*, *fenestrae columbarum.* Ies. LX, 8. Deduxerunt fortasse a רָבָה, *augeri*, aut loco σὺν νεοσσοῖς reponendum erit ἐν νοσσιαῖς. – אֶפְרֹחִים plur. Deut. XXII, 6. Iob. XXXIX, 30. – בֵּן, *filius.* Levit. V, 7. XII, 6. 8. XIV, 22. et alibi. *Theod.* LXX Iob. V, 7. – גּוֹזָל, *pullus.* Deut. XXXII, 11. Inde *Gloss. MS.* in *Cant. Script.* νεοσσοῖς, τέκνοις. – *יֶלֶד, *natus.* Iob. XXXVIII, 41. – קֵן, *nidus.* Ies. XVI, 2. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νεοσσοὶ, πῶλοι.

ΝΕΟ'ΤΗΣ, *iuventus*, *infantia.* בְּחוּרוֹת plur. Cohel. XI, 9. XII, 1. – גִּיל, *exultatio.* Ps. XLII, 4. νεότητα. Insolens sane interpretatio, quam *Syrus* tamen et *Hieronymus* servant. Respexisse videntur ad غيل, quae vox apud Arabes de *iuventute* in usu est. – הֶבֶל, *vanitas.* Cohel. IX, 9. ubi tamen pro νεότητος legere mallem ματαιότητος. – חֹרֶף, *hyems. Symm.* Iob. XXIX, 4. *Vulg. in diebus iuventutis meae.* Sc. vox hebr. dicitur quoque ex Arabismo de *felicitate*, et *Schultensius* de *aetate virili suis fructibus foeta et exuberante* interpretatus est. Etiam inter antiquiores interpretes fuerunt haud pauci, qui illam de *adolescentia* explicarent. – יַלְדוּת. Cohel. XI, 9. 10. – נֹעַר. Iob. XXXVI, 14. (ubi νεότης est i. q. νηπιότης, *puerilis stultitia.*) Ps. LXXXVII, 16. – נְעוּרִים plur. masc. Gen. VIII, 21. Lev. XXII, 13. Iob. XXXI, 18. ἐκ νεότητός μου, *ab infantia mea.* Conf. *Keuchenium* in Matth. XIX, 20. p. 81. Thren. III, 27. ubi tamen pro ἐν νεότητι *Ald.* rectius habet ἐκ νεότητος, consentiente *Eusebio Praep. Evang.* XII, 29. – נְעוּרוֹת plur. foem. Ierem. XXXII, 30. – עֲלוּמִים plur. *occulta.* Iob. XX, 11. ὀστᾶ αὐτῶν ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ. Sc. עֲלוּמִים teste *Simonis Lex. hebr.* p. 1206. utramque notionem habet, et *adolescentiae* et *occultorum.* Iure tamen quaeritur, quem sensum h. l. habeant verba: *ossa eius repleta sunt iuventute eius.* Num *praeditus est adhuc omnibus viribus corporis, quas iuvenis habuit?* Sed hunc sensum series orationis h. l. minime admittit. Potius νεότης h. l. malo sensu

sumitur, notatque *pravitatem iuvenilem, vitia, quibus aliquis iuvenis aut adolescens deditus fuit.* Sic etiam vett. Intt. haud pauci עֲלוּמִים de *peccatis adolescentiae* interpretati sunt. *Vulg. ossa eius implebuntur vitiis adolescentiae.* Conf. *Lex. N. T.* s. v. νεωτερικός. Praeterea legitur quoque apud *Aquil.* et *Theodot.* Iob. XXXIII, 25. - עַלְמָה, *virgo.* Prov. XXX, 19. ὁδὸς ἀνδρὸς ἐν νεότητι, ubi νεότης *puellas* notat. *Vulgatus* male: *in adolescentia.* Conf. ad h. l. *Keuchenium* l. c. et infra Sap. IV, 16. Suspicatur *Franc. Lucas* in notis, LXX hic primitus vertisse ἐν νεοτίδι, h. e. *in iuvencula,* quod postea corruptum sit ἐν νεότητι. - צְעִירָה, *minorennitas.* Gen. XLIII, 33. Sap. IV, 16. νεότης τελεσθεῖσα ταχέως, *iuvenis praematura morte abreptus,* ubi abstractum ponitur pro concreto. *Hesych.* νεότης, ἡ τῶν νέων ἡλικία. *Zonaras Lex.* 1391. νεότης, ἀκμὴ σώματος, ἡ ἄστατος πρακτέων γνώμη, ἡ πρόφασις ἀκολασίας τοῖς ἀκρατεστέροις.

'ΕΚ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΜΟΥ, ab infantia mea. מֵעוֹדִי, *ex quo adhuc sum,* h. e. *a pueritia mea.* Gen. XLVIII, 15.

ΝΕΟΥΤΟΤΡΟΦΙΑ, nutritio pullorum. בָּנִים plur. *liberi. Inc.* Iob. XXXIX, 16. *Νεοσσοτροφία* legitur apud *Marc. Anton.* lib. IX. p. 269, 4.

ΝΕΟΦΥΤΟΝ, novella planta, novella plantatio. נֶטַע, *plantatio,* h. l. *fundus.* Ies. V, 7. νεόφυτον ἠγαπημένον. - נֶטַע, *plantatio,* h. l. *arbor plantata.* Iob. XIV, 9. ὥσπερ νεόφυτον. *Vulg. quasi cum primum plantatum est.* - נְטָעִים plur. *plantae.* Psalm. CXLIII, 13. - שְׁתִילִים plur. Ps. CXXVII, 4. ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν, ut olivarum plantae. *Suidas:* νεόφυτον, τὸ νεωστὶ φυτευθέν.

ΝΕΟΩ, novo, innovo, renovo, item *novello, agrum de novo proscindo.* הֵנִיר Hiph. a נִיר, idem. Ierem. IV, 4. νεώσατε ἑαυτοῖς νεώματα, arate vobismet ipsis novalia. *Hesych.* νεώσατε, ἀροτριόσατε. Lege ἀροτριώσατε vel ἀροτριάσατε ex *Suida* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.*

ΝΕΣΣΑ. Ipsa vox hebr. נֹצָה, *plumam* significans, it. *struthiocamelum,* q. d. *pennatum.* Iob. XXXIX, 13. ubi cod. *Alex.* νέεσσα habet. In *Lex. Cyrilli Brem.* νέσσα exponitur ἱέραξ, procul dubio ex *Aquila,* cui vox Hebraea ἱέραξ redditur. Aliis pro *struthione* accipitur. Sed male. Vide *Bocharti Hieroz.* P. II. Lib. II. c. 16. p. 247. ac *R. Salom. Iarchi* ad Iobi l. l.

ΝΕΥΜΑ, nutus. מְשַׂקְּרוֹת part. Pih. *nictans.* Ies. III, 15. ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν, *fallaci oculorum nutu.* Vide et 2 Macc. VIII, 18. ὅλον κόσμον ἐν ἑνὶ νεύματι καταβαλεῖν.

ΝΕΥΡΑ, nervus, peculiariter ille, quo arcus intenditur, chorda, funis. יֶתֶר, *funis.* Iud. XVI, 9. *Aqu. Symm.* Psalm. X, 2. *Al.* Iud. XVI, 7. 8. νευραῖς et νευράς. Vide et 2 Macc. VII, 1. ubi *flagellum ex funibus contortis et nodosis conne-*

xum notat. *Vulg. taureis.* Vide ad h. l. *Syrum* et conf. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. V. c. 14. p. 658.

ΝΕΥΡΙ'Α, idem. יֶתֶר, idem. Iud. XVI, 7. 8.

ΝΕΥΡΟΚΟΠΕ'Ω, *nervos incido*, *enervo.* הָלַם, *obtundo. Inc.* et LXX Iud. V, 22. τότε ἐνευροκοπήθησαν πτέρναι ἵππων. *Doederleinius* (*Repert. Eichhorn.* T. I. p. 228.), *Symmacho* nescio quo iure haec verba tribuens, ἐνευροκοπήθησαν in ἐσφυροκοπήθησαν commutandum esse censet, coll. Prov. XIX, 29. in quo etiam secum consentientem habet *Scharfenbergium.* – עִקֵּר Pih. *eradico*, pr. *nervos aufero* s. *succido*, *enervo.* Gen. XLIX, 6. ubi notandum, morem tauros corripiendi crura ipsis frangendo alicubi adhuc retineri. Ios. XI, 6. 9. Adde *Symm.* 2 Sam. VIII, 4. ubi LXX habent παρέλυσε. *Vulg. subnervavit.* – עָרַף, *abscindo*, *amputo.* Deut. XXI, 4. 6. Adde *Strabon.* XVI. p. 1117. A.

ΝΕΥ͂ΡΟΝ, *nervus.* גִּיד, *nervus.* Gen. XXXII, 32. Iob. X, 11. XL, 12. et alibi. – עֹרְקִים plur. *arteriae.* Iob. XXX, 17. Confer *Schultensii Opera minora* p. 68. sequ.

ΝΕΥ'Ω, *innuo*, *annuo*, et ex adiuncto: *probo*, *delector.* פָּנָה, *respicio. Aqu.* Deut. I, 40. νεύσατε. Idem Psalm. XLV, 6. τοῦ νεῦσαι πρωΐαν, cum tempus ad diluculum vergit. *Aqu. Symm.* Mal. II, 13. νεῦσαι πρὸς τὸ δῶρον, *annuere* sacrificiis, h. e. *probare* sacrificia, *delectari* sacrificiis. *Aqu.* 1 Sam. XIII, 18. *Hesych.* νεῦσαι, ἐπινεῦσαι. – Vide supra s. v. *Δίκαιος*.

ΝΕΦΈΛΗ, *nubes.* אַר (pro אֵיד) *vapor.* Iob. XXXVI, 27. – מָעוֹן, *habitatio.* Zach. II, 13. ἐκ νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ ἐξεγείρεται. Sermo ibi est de Deo, qui saepius in S. S. nubibus insidere et vehi, ac ex nubibus prodire dicitur. – נְשִׂיא, *vapor.* Ps. CXXXIV, 7. Ierem. X, 12. LI, 16. – עָב. Iud. V, 4. 2 Sam. XXII, 12. 1 Reg. XVIII, 44. 45. et alibi saepius. – עֲבוֹת sing. *contortum.* Ezech. XXXI, 3. 10. 14. Sc. עָב *omne quod densum est* notat, adeoque non solum de *arboribus et frondibus*, sed etiam de *nubibus* usurpatur, in qua posteriori notione (Iob. XXII, 14. Ps. LXXVII, 18. obvia) LXX h. l. seriei orationis admodum convenienter acceperunt. – עָנָן. Gen. IX, 13. 14. 16. Exod. XIII, 21. Levit. XVI, 2. et alibi. – *שׁוֹאָה, *tempestas.* Ezech. XXXVIII, 9. ubi νεφέλη est *nubes tempestatem adducens* s. *tempestate adducta.* – שַׁחַק, *nubes superior.* Ps. XXXV, 5. LVI, 13. LXVII, 37. et alibi saepius. Legitur praeterea Ezech. I, 20. οὗ ἂν ἦ νεφέλη, ἐκεῖ τὸ πνεῦμα. Iudice *Cappello* in *nott. critt.* ad h. l. p. 544. ἡ νεφέλη est glossema infultum ab aliquo correctore, qui putavit, πνεῦμα hic significare *ventum*, et quidem ex nube prodeuntem. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νεφέλη, ἀορασία.

ΝΕ'ΦΟΣ, *nubes*, *nebula*. גֶּשֶׁם, *pluvia*. Prov. XXV, 23: *νέφη*, *nubes imbriferae*. – נָשִׂיא, *vapor*. Prov. XXV, 14. – סְעָרָה, *tempestas*. Iob. XXXVIII, 1. XL, 1. – עָב, *nubes*. Iob. XX, 6. XXX, 15. Psalm. CIII, 4. – עָנָן. Iob. VII, 9. XXVI, 8. 9. ubi *Vulgatus*: *nebula*. – שַׁחַק. Iob. XXXV, 5. Prov. III, 20. VIII, 28. Legitur praeterea Iob. XXXVII, 22. *νέφη χρυσαυγοῦντα*, *nubes coloris aurei*, ubi nihil est in textu hebr. Vide ad h. l. *Schultensium*. *Hesych.* *νέφος*, *σκότος*, *ἀχλὺς*, *ἄθροισμα*, *πλῆθος*, *ἀὴρ πεπυκνωμένος*.

ΝΕΦΡΟΙ', *renes*. כְּלָיוֹת plur. Exod. XXIX, 13. 22. Levit. III, 4. et alibi. *Theod.* Iob. XIX, 27. Psalm. VII, 10. Sap. I, 6. Deus dicitur *νεφρῶν μάρτυς*, h. e. *animi cogitationum et moliminum* testis. Conf. Ps. VII, 10. Ierem. XX, 12. *Suidas* ex *Theodoreto* ad Ps. VII, 9. *νεφροὶ*, *οἱ λογισμοὶ*, *ἐπειδὴ τὰς ὑπογαστρίους ὀρέξεις οἱ νεφροὶ διεγείρουσιν*, *καὶ ἐντεῦθεν κινοῦνται τῆς ἐπιθυμίας οἱ λογισμοί*.

ΝΕΦΩ'ΔΗΣ, *nebulosus*. נִשְׁפֶּה, *praeruptus*, etiam *altus*, *eminens*, a rad. שָׁפָה, arab. شَفَى, *eminere*. *Inc.* Ies. XIII, 2. *νεφώδης*. Bene: nam montes alti sunt nubibus ac nebulis tecti, *Vulg.* *super montem caliginosum*, h. e. *nebulosum*.

ΝΕ'ΦΩΣΙΣ, *obnubilatio*, etiam *nubes*. חֹשֶׁךְ, *tenebrae*. *Aqu.* Iob. VIII, 5. Sed ex mea sententia *νέφωσις* apud *Aquilam* potius ad sequ. עֲנָנָה, *nubes*, referendum est. Certe *νέφωσις* pro *nubibus* usurpavit *Philo* de *opificio mundi* p. 26. Conf. *Abresch. Dilucid. Thucyd.* p. 176. Caeterum destituitur hoc vocabulo *Thesaurus Stephani*.

ΝΕΧΩΘΑ'. Ipsa vox hebr. נְכֹתֹה. 2 Reg. XX, 13. ubi *Arabs*, *Syrus* et alii illam de *aromatibus* exponunt. Sic etiam *Gloss. in lib. IV. Reg.* *τοῦ νεχωθὰ*, *τῶν ἀρωμάτων*. In *Cod. MS. Barocc.* corrupte *τῶν ἐχόμεθα*, *τῶν ἀρμάτων*. Sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *νεχωθὰ*, *τῶν ἀρμάτων*. Vide et Ies. XXXI, 2.

ΝΕ'ΩΜΑ, *novale*, *ager de novo proscissus*, *novatus*, seu *renovatus*. ניר, idem. Ierem. IV, 4.

**ΝΕΩ͂Ν*. מָעוֹן, *habitaculum*. LXX sec. ed. *Compl.* 1 Sam. II, 32. Ortum est ex *Μαὼν*, ac proprie scribi debuisset *Νεών*.

ΝΕΩ'Σ, attice pro *ναὸς*, *templum*. 2 Macc. VI, 2. IX, 16. X, 3. 5. XIII, 23. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *νεὼς*, *ναὸς*, *Ἀττικῶς*.

ΝΕΩΣΤΙ', *nuper*, *paulo ante*. Iudith. IV, 3. *Hesych.* *νεωστὶ*, *ἀρτίως*, *προσφάτως*, *πρὸ μικροῦ*.

**ΝΕΩΤΕΡΙ'ΖΩ*, *res novas molior*, et ex adiuncto *turbas do*, *turbo*. 4 Macc. III, 21. *πρὸς τὴν κοινὴν νεωτερίσαντες ὁμόνοιαν*, communem concordiam *turbare ac labefactare studentes*. *Zonaras Lex.* col. 1395. *νεωτερίζει*, *καινὰ πράττει*, *ἐπαίρει*. Idem fere habet quoque *Photius* in Lex.

**ΝΕΩΤΕΡΙΚΟ'Σ*, *iuvenilis*. 3 Macc. IV, 8. *νεωτερικὴ ῥαθυμία*, iuvenilis lusus. *Polyb.* X, 24, 7. *νεωτερικοὶ ζῆλοι*,

iuvenilia studia. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. *Photius Lex.* *νεωτερικὸν, νεανικόν. λέγουσι δὲ τὸν ἀνδρικόν.*

NH`, adverbium asseverandi vel iurandi, *per.* בִּי, *per me.* *Inc.* 1 Sam. I, 26. – חַי, solemnis iurandi formula. *Symm.* 2 Sam. XV, 21. *Suidas: νὴ τὴν ἱερὰν κεφαλήν. τὸ νὴ κατομοτικόν ἐστιν ἐπίῤῥημα, τουτέστι, μεθ' ὅρκου βεβαιωτικόν· ὥσπερ τὸ μὰ ἀπομοτικὸν, μεθ' ὅρκου ἀρνητικόν.* Conf. quoque infra s. v. *ὑγίεια.*

NH'ΘΩ, (alias *νέω*) *neo, filum e colo duco, glomero, cumulo.* טָוָה, idem. Exod. XXXV, 24.

NENHΣME'NOΣ, part. praet. pass. *netus.* מַטְוֶה, idem. Exod. XXXV, 24. – מָשְׁזָר, *conduplicatum.* Exod. XXVI, 31. XXVII, 16. ubi *Inc.* *νενιαμένης* pro *νενησμένης* habet. XXXVI, 33. – שָׁנִי, *dibaphum.* *Theod.* et LXX Ex. XXVIII, 16. XXXVIII, 18. 23.

NHKTO'Σ, *natans, natilis, in aquis vivens.* Sap. XIX, 18. *τὰ νηκτὰ μετέβαινεν ἐπὶ γῆς*, aquatica transierunt in terram. *Hesych. νηκτὰ, τὰ ἐν ὕδασι διαιτώμενα, τὰ ἔνυδρα, παρὰ τὸ νήχεσθαι, ὅ ἐστι κολυμβᾶν, πλέειν.* *Suidas: νηκτὰ, ἔνυδρα, κολυμβητά.*

NH˜MA, *filum.* חוּט, idem. *Symm.* Gen. XIV, 23. *νήματος.* *Inc.* Cant. IV, 3. *ὡς νῆμα κόκκινον*, quae *Symmachi* esse videntur *Kreyssigio.*

NHΠIOKTO'NOΣ, *infantes trucidans.* Sap. XI, 18. *νηπιοκτόνου διατάγματος*, *edicti de trucidandis infantibus.*

NH'ΠΙΟΣ et *νήπιον*, *infans*, it. *simplex*, *fatuus.* חָלָל, *confossus.* Iob. XXIV, 12. Sine dubio legerunt עלל vel עֹלָל. – טַף, *parvulus.* Ierem. XLIII, 6. Ezech. IX, 6. *Aqu.* Exod. X, 10. – יוֹנֵק part. *sugens.* Ies. XI, 8. – נַעַר, *puer.* Prov. XXIII, 13. Hos. XI, 2. – נֹעַר, *pueritia.* Iob. XXXIII, 25. Concretum posuerunt pro abstracto. – *עָלַי pro עַל, *super.* Iob. XXXI, 10. Hic legerunt עולל. – עוֹלֵל, *puerulus.* Psalm. CXXXVI, 12. Ierem. VI, 11. IX, 20. et alibi. – *עֹלָל, idem. 1 Sam. XV, 3. 2 Reg. VIII, 12. Iob. III, 16. *ἢ ὥσπερ νήπιοι, οἳ οὐκ εἶδον φῶς*, ubi *νήπιος* est i. q. *ἔκτρωμα* ibid. et *ἔμβρυον* apud *Theodot.* ac *abortivum* s. *embryonem* notat. *Vulg. qui concepti non viderunt lucem.* – *פִּתְאֹם, *subito.* Ps. LXIII, 8. Legerunt פְּתָאִים, *stultorum, simplicium, parvulorum*, cum *Vulg.* et *Arab.* – פֹּתֶה part. praes. a פָּתָה, *improvidus*, *simplex.* *Symm.* Iob. V, 2. ubi *νήπιος* est *is*, *qui infantis ad instar inclinat cor suum ad ea, quae videt, adeoque rebus externis facile allicitur ac decipitur.* LXX habent: *πεπλανημένος.* – פֶּתִי, *simplex, imperitus.* Psalm. XVIII, 8. CXIV, 6. CXVIII, 129. *Symm.* Prov. I, 4. *Hesych. νήπιον, νεογνὸν, νεώτερον, μικρὸν, ἀνόητον, ἄφρονα, ἢ ἀφρονέστερον.* Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΝΗΠΙΟ'ΤΗΣ, *infantia.* נְעוּרִים plur. *pueritia.* Ezech. XVI, 22. 42: 59. Hos. II, 15. – פֶּתִי, *simplicitas. Aqu.* Prov. I, 22.

ΝΗ͂ΣΟΣ, *insula.* אִי, idem. Gen. X, 5. Psalm. LXXI, 10. XCVI, 1. et alibi saepius. – אֵימִים plur. *idola.* Ierem. L, 38. Forte legerunt אִיִּים. Conf. ib. v. 39. – *אֻרִים, *valles*, it. *lumina.* Ies. XXIV, 15. sec. cod. a *Lowtho* laudatum ἐν ταῖς νήσοις. Legerunt בְּאִיִּים. – *אֶרֶץ הָעוּץ. *Theod.* Ierem. XXV, 20. secundum *Hieronymum* ita scribentem: *Sciendum est, hunc versiculum in LXX non haberi, Theodotionemque pro Vs interpretatum esse insulam.* Hoc quomodo acciderit, ut νῆσον pro עוּץ posuerit, difficile est intellectu. Num fortasse librarius pro Ἄυσου scripsit νήσου? aut ortum est ex γῆς Οὔζ seu Οὔς, quod facile in νήσου mutari potuit? aut pertinet ad v. 22. ubi *Scholiastes* in *Catena Norimb.* habet: τὸ πέραν τῆς θαλάσσης οἱ λοιποὶ τὴν νῆσον ἑρμήνευσαν? – עַם, *populus.* Ies. XLIX, 22. *Insulae* ex stilo SS. pro *gentibus* ponuntur, *quae in mari mediterraneo omnes insulas tenebant*, coll. Ies. XLI, 1. 5. XLII, 4. – צִירִים plur. *idola.* Ies. XLV, 16. ubi sine dubio אִיִּים legerunt. Vide supra s. v. אֵימִים. Sir. XLIII, 28. XLVII, 17. ubi *Syrus*, qui ܐܠܦܐ, *naves*, habet, non legit νησοὶ, sed sensum expressit.

ΝΗΣΤΕΙ'Α, *ieiunium.* אָוֶן, *iniquitas.* Ies. I, 14. νηστείαν καὶ ἀργίαν. Non satis respondet νηστεία voci hebraicae, nisi in notione *luctus* ac *doloris* (ut sit i. q. אוֹן) accipiatur, quem significabant Iudaei ieiunio. Suspicor igitur, h. l. transpositionem vocum locum habere, ac reponendum esse ἀργίαν καὶ νηστείαν, ut ἀργία referatur ad אָוֶן (quod, ut arab. أون, *quietem et tranquillitatem* notat), νηστεία autem ad עֲצָרָה, *abstinentia. Lowthus*, cui assentitur *Koppius*, LXX צוֹם legisse opinatur. – צוֹם, *ieiunium.* 1 Reg. XXI, 2. 2 Par. XX, 3. Esdr. VIII, 26. et alibi saepius. 3 Esdr. VIII, 73. ἐκαθήμην περίλυπος ἕως τῆς δειλινῆς θυσίας. καὶ ἐξεγερθεὶς ἐκ τῆς νηστείας. In textu hebr. Esdr. IX, 5. legitur תַּעֲנִית, *afflictio*, ubi non assentior *Bretschneidero*, qui νηστείαν de *animi aegritudine* interpretatus est, *ob quam susceperit ieiunium.* Potius περίλυπος de *ieiunante* explicandum est, et תַּעֲנִית de *ieiunio* ex usu loquendi exponi debet. Vide s. v. νηστεύω.

ΝΗΣΤΕΥ'Ω, *ieiuno.* *עָנָה, *humilio, deprimo. Inc.* sec. cod. *Coislin.* Levit. XXIII, 27. νηστεύσατε: ubi non assentior *Scharfenbergio*, qui νηστεύσατε pertinere putat ad explicationes Patrum, quibus illustrare voluerint verba LXX: ταπεινώσατε τὰς ψυχάς. Ib. v. 29. sec. cod. X. *Holm.* et *Lips.* – צָבָא, *turmatim concurro*, etiam *sacris rebus ope-*

ram do, divino cultui me mancipo. Exod. XXXVIII, 8. τῶν νηστευσασῶν, αἳ ἐνήστευσαν. Sec. *Buxtorfium* non legerunt צָבָא אֲשֶׁר צָמוּ, quae fuit *Cappelli* sententia. *Chaldaeus* hic et 1 Sam. II, 22. reddit: *mulieres, quae veniebant ad adorandum,* existimans, צָבָא hic esse *turmatim instar exercitus convenire cultus divini causa.* Eadem quoque est ratio versionis LXX Intt., nisi quod pro *oratione ieiunium* substituerunt, alteram cultus speciem, coll. Luc. II, 37. Secundum *Augustinum Steuchum* νηστεύειν h. l. *vigilare* notat, non *ieiunare*, ut et *Schindlerus* accepit. - צוּם. Iud. XX, 26. 1 Sam. VII, 6. XXXI, 13. et alibi saepius.

ΝΗΣΤΕΥ'Ω ΝΗΣΤΕΙ'ΑΝ, *ieiuno ieiunium.* צוּם צוֹם. 2 Sam. XII, 16. Zach. VII, 5. - קָרָא צוֹם, *proclamo ieiunium.* 1 Reg. XXI, 9.

**ΝΗ'ΣΤΗΣ*, *ieiunus.* טְוָת chald. idem. Dan. VI, 18. sec. cod. *Chis.* ηὐλίσθη νήστης. *Theodot.* ἄδειπνος. *Segaarius* legere mavult νῆστις. (Conf. *Herodiani fragm.* περὶ ἡμαρτ. λέξεων p. 304. ed. *Hermann. K.*) Adde *Etymol. M. Gudianum* 408, 40. et 409, 11.

**ΝΗΣΤΟ'Σ*, *netus.* Exod. XXXI, 4. τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν sec. cod. *Basil.* quae verba non exstant in Hebraeo, et e sententia *Montfauconii* haud dubie obelo notata fuerunt in *Hexaplis.*

ΝΗΥ'Σ, Ionice pro ναῦς, *navis.* אֳנִי, idem. 1 Reg. IX, 27. - אֳנִיָּה. 1 Reg. XXII, 49. Prov. XXX, 19.

ΝΗ'ΧΟΜΑΙ ΛΟ'ΓΟΙΣ, *nato sermonibus.* נִלְבַב Niph. *cordatus sum.* Iob. XI, 12. νήχεται λόγοις. Fortasse scribendum est νήφεται λόγοις, quod certe facilius cum hebr. יִלָּבֵב conciliari potest, ac confirmari videtur auctoritate *Schol.*, qui per θρασύνεται interpretatus est. Nisi quis malit statuere, νήχεσθαι λόγοις metaphorice h. l. notare *effutire*, *superbe loqui. Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νήχεται, κολυμβᾷ. Ita etiam *Hesychius*, nisi quod vitiose pro νήχεται habeat νέχεται.

ΝΙΚΆΩ, *vinco*, *supero*, *superior*, *dignior altero sum vel habeor.* זָכָה, *purus sum.* Ps. L, 5. καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαι, et vincas, dum iudicaris. Ita quoque *Symm.* ac *Theodot. Inc.* habet νικήσαις, ubi vel legendum νικῆσαι vel νικήσῃς. Sic Graecis et Latinis non infrequens est νικᾶν et *vincere* eum dicere, *qui superior est in iudicio.* Vide *Elsnerum* ad Rom. III, 4. p. 19. Causam vero, cur LXX hebr. זָכָה, quod significat *purum nitidumve esse* vel *fieri*, per νικᾶν exposuerint, hanc esse arbitratur *Fullerus Miscell. Sacr.* lib. I. c. 7. p. 58., quod apud *Syros* verbi זָכָה nota et usitata sit illa significatio. Et videtur illi haec syriaca ex illa hebraea profluxisse per metonymiam effecti et synecdochen speciei, cum is, qui in foro causam dicens purus sit a crimine aut culpa, cau-

sam obtinere soleat, ac proinde adversarium vincere. – חָמַד, *desidero*. Prov. VI, 25. ubi tamen non tam νικᾷν, quam formula νικήσῃ ἐπιθυμία hebr. תַּחְמֹד respondet. – מְנַצֵּחַ part. Pih. *victor*, it. *praecentor*. Hab. III, 18. τοῦ νικῆσαί με ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ, ut vincat me cantu suo. 3 Esdr. III, 12. ὑπὲρ δὲ πάντα νικᾷ ἡ ἀλήθεια, super omnia autem vincit veritas. Sap. IV, 3. mulier casta τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων ἀγῶνα νικήσασα, quae e certamine de puro ac candido praemio *superior discessit*. 2 Macc. III, 5. νικῆσαι, *praevalere*.

ΝΙ'ΚΗ, *victoria*. דֶּבֶר, *pestis*. *Al.* Hos. XIII, 15. ἡ νίκη: ubi fortasse δίκη legendum erit. – נֵצַח, *aeternitas*, etiam *veritas*. 1 Par. XXIX, 11. Vide et 1 Macc. III, 19. 2 Macc. X, 28.

ΝΙ'ΚΗΜΑ, idem. 3 Esdr. III, 9. αὐτῷ δοθήσεται τὸ νίκημα, sec. *Alex.* et *Ald.* ubi *Vat.* τὸ νῖκος habet.

ΝΙΚΟΠΟΙΕ'Ω, *victoriam facio*, *vinco*. נִצַּח Pih. *vinco*, *supero*. Esdr. III, 8.

ΝΙΚΟΠΟΙΟ'Σ, *victoriam faciens*, *victor*, etiam (posito nomine generis pro nomine formae) *magister*, *praefectus*, qui a Graecis διδάσκαλος vocatur, de quo vid. *Cuperus Obss.* I, 1. מְנַצֵּחַ, *praefectus musicus* s. *choragus*. *Aqu.* Ps. IV, 1. τῷ νικοποιῷ ἐν ψαλμοῖς, magistro organorum ἐγχόρδων, seu ei, qui praeit iis, qui canunt organis ἐγχόρδοις. Causa autem, cur ita graece verterit *Aquila* h. l. et in aliis titulis Psalmorum, haec esse videtur. Sc. נָצַח, ut arab. نصح, notat quoque *vincere in foro*, et in Piel *facere*, *ut aliquis vincat* aut *accurate aliquid et ordine faciat*. Vide *Fischeri Clav.* p. 68.

ΝΙ'ΚΟΣ, i. q. νίκη, *victoria*, it. *finis*, *aeternitas*. דּוּשׁ, *trituro*. Hos. X, 11. ubi tamen alii et quidem rectius, iudice *Bielio*, νεῖκος habent. – יָדַע, *cognosco*. Soph. III, 5. iuxta cod. *Alex.* πρωῒ πρωῒ δώσει τὸ κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς, καὶ οὐκ εἰς νῖκος (sic enim scribendum pro νεῖκος ex *Rom.* edit.) ἀδικίαν ἐν διαφθορᾷ (sic enim ἐν διαφθορᾷ a commate 6., quod inde in cod. *Alex.* incipit, huc retrahendum). Hic legisse videntur לְיֹשֶׁר. Conf. notata in v. νεῖκος. – לַמְנַצֵּחַ part. Pih *praefecto*, *victori*. *Theod.* Ps. IV, 1. εἰς τὸ νῖκος. Legerunt לָנֶצַח. – מֵצַח, *frons*. Ezech. III, 8. 9. Forte legerunt נֶצַח seu נִצְחֲךָ, a נָצַח, *vincere*, aut potius deduxerunt tantum a נָצַח, legentes מֵצַח ad formam מַתָּן, et similium. – נֶצַח, *aeternitas*, it. *robur*. 2 Sam. II, 26. μὴ εἰς νῖκος καταφάγεται ἡ ῥομφαία; num *in perpetuum* devorabit gladius? Vide et Iob. XXXVI, 7. Thren. V, 20. Amos. I, 11. *Al.* Psalm. XII, 1. εἰς νῖκος, ubi LXX εἰς τέλος, *in finem*. *Οἱ λοιποὶ* Ies. LXIII, 6. – עוֹד לָנֶצַח, *adhuc in aeternum*. *Aqu.* Ps. XLVIII, 8. εἰς νῖκος. LXX ibi pariter εἰς τέλος. Conf. *Heinsii Exerc. SS.* I, 8. p. 44. et *Drusium* ad Iob. XXXVI, 7.

*ΝΙΠΤΗ͂ΡΕΣ ΤΩ͂Ν ΠΟΔΩ͂Ν, *vasa abluendis pedibus.* סִרוֹת, *lebetes. Syrus* Ier. LII, 18.

ΝΙ'ΠΤΩ, lavo. הִמְטִיר Hiph. *depluo.* Iob. XX, 23. νίψαι ἐπ᾽ αὐτὸν ὀδύνας: ubi νίπτειν non tam *lavare*, quam, ut βαπτίζειν, *aquam et quidem largiter affundere s. infundere*, et ex adiuncto s. metaphorice: *largiter dare et tribuere*, et quidem in malam partem notat. - רָחַץ, *lavo.* Gen. XLIII, 31. νιψάμενος πρόσωπον, *lavans* sibi vultum. Exod. XXX, 20. νίψονται τὰς χεῖρας καὶ πόδας ὕδατι, lavabunt sibi manus et pedes aqua. Conf. Matth. XV, 2. Ioh. XIII, 10. Psalm. LXXII, 13. ἐνιψάμην ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου, lavi cum innocentibus manus meas. Conf. notata ad h. l. e *Suida* s. v. ἀθῶος, et *Wolfium* ad Matth. XXVII, 24. p. 398. sequ. - שָׁטַף, *immergo.* Lev. XV, 11. 12.

ΝΙ'ΤΡΟΝ, nitrum, succus concretus sali finitimus. Formata est haec vox ab hebr. נֶתֶר aut a chald. נתרא, quod idem significat. נֶתֶר, idem. Ierem. II, 22. ἐὰν ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ, si abluas te nitro. Conf. ad h. l. *Sanctium. Symm.* Prov. XXV, 20. ὥσπερ ὄξος ἐπὶ νίτρῳ, sicut acetum cum nitro, sc. eo magis perfricat. Inde nitrum cum aceto infusum ad sordes expurgandas utile habebant. *Dioscorides* Lib. V. c. 131. de nitro: καθαίρει δὲ καὶ ῥύπον σὺν ὄξει ἐγχεόμενον.

ΝΙΦΕΤΟ'Σ, nix, defluxus nivis, imber nivalis confertim descendens. חָזִיז, *fulgetrum. Al.* Zach. X, 1. νιφετούς. - רְבִיבִים plur. *imbres.* Deut. XXXII, 2. *Theod.* Mich. V, 7. Vide et *Cant. tr. puer.* v. 37. *Hesych.* νιφετὸς, ἡ τῆς χιόνος καταφορὰ, χιὼν λεπτὴ, χιονισμός. Idem addit locum, in quo νιφετὸς legitur, qui, observante *Gronovio*, desumtus est ex *Hom.* Il. κ. v. 6.

ΝΟΕΡΟ'Σ, intellegens, rationis capax. Sap. VII, 22. et 23. πνεῦμα νοερὸν, spiritus intellegens. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νοερὸν, πνευματικὸν, ἄϋλον. *Hesych.* νοερὸν, πνευματικόν. νοερὸν μέν ἐστι τὸ νοοῦν (ita bene *Gronovius* pro νοῦν), νοητὸν δὲ τὸ νοούμενον. τροφὴ (lege διαφέρει) δὲ τρόπον τινὰ τοῦ νοοῦντος τὸ νοούμενον. οὕτω μὲν οὖν κυρίως. λέγονται δὲ καὶ ἀναλλὰξ (lege ἐναλλὰξ) καταχρηστικῶς.

ΝΟΕ'Ω, intellego, cogito, considero. הֵבִין: הִתְבּוֹנֵן, Hiph. et Hithp. a בִּין. 2 Sam. XII, 19. Prov. I, 6. XXIII, 1. νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι, diligenter *considera*, quae apponuntur tibi. *Hesych.* νόει, συλλογίζου, σκόπει. Vide et Ierem. II, 10. et confer 2 Tim. II, 7. ac *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 412. - הִשְׂכִּיל Hiph. Prov. I, 3. XVI, 23. Ies. XLIV, 18. - *כָּשַׁל, *impingo.* Ier. XX, 11. νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο: ubi pro יִכָּשְׁלוּ, *impegerunt*, legerunt הִשְׂכִּיל per literarum metathesin. - מִלֵּל Pih. *obloquor.* Iob. XXXIII, 3. σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει, ubi pro νοήσει fortasse reponendum erit λαλήσει. - עָשָׂה, *facio.* Ies. XXXII, 6. Audaci profecto con-

iectura et sine ulla auctoritate Codd. MSS. *Grabius* νοήσει h. l. mutavit in ποιήσει. Vt enim saepius, ita h. l. quoque ab hebraica veritate recesserunt LXX, quia putarunt, vocem νοήσει ad praecedentia verba ἡ καρδία αὐτοῦ ματαία melius quadrare, quam ποιήσει. - שׂוּם, *pono*. Ies. XLVII, 7. *Ponere in corde* est ex usu loquendi hebr. νοεῖν. Idem valet de sequente שִׁית. - שִׁית, *pono*. 1 Sam. IV, 20. ubi etiam formula שׁית לב occurrit. - חוּר, *exploro*. *Aqu. Symm.* Cohel. II, 3. - Praeterea legitur apud *Theodot.* Ierem. X, 8. ubi νοηθήσονται, cui nihil respondet in textu hebr., ad duo verba proxime antecedentia, quae interciderunt, referendum est hoc sensu: desipientes et stulti *reputabuntur*. Sap. XIII, 4. νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν, *discant* a rebus creatis s. concludant, quanto potentior esse debeat illarum creator. Sir. XXXIV, 15. νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ, *coniice* alterius vota ex tuis. Sir. XIV, 21. ubi est i. q. ἐννοέω, *cogito de aliqua re*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νοῆσαι, ἐνθυμηθῆναι. Idem: νοήσας, ἰδών. *Hesych.* νοήσει, ἐνθυμεῖται.

NO'HMA, *intellegentia*, *cogitatio*. Baruch. II, 6. 3 Macc. V, 30. ubi νόημα *consilia prava*, *machinationes* notat, ut legitur 2 Cor. II, 11. X, 5.

NOH'MΩN, *intellegens*. מֵבִין part. Hiph. Prov. XXVIII, 11. - מַשְׂכִּיל part. Hiph. Prov. X, 6. 20. XIV, 37. XVII, 2. Dan. XII, 10. - נָבוֹן part. Niph. Prov. I, 5. - שַׁכּוּל, *orbatus*. Prov. XVII, 12. Legerunt vocibus transpositis בְּאִישׁ שֵׂכֶל, ἀνδρὶ νοήμονι. Sir. XIX, 25. XXI, 8.

NOHTΩ͂Σ, *intellegenter*. בִּין infin. Hiph. a בּוּן, *intellegendo*. Prov. XXIII, 1.

NOΘETY'Ω, *nothum reddo*, *adultero*. Sap. XIV, 24. νοθεύων, *adulterium committendo* contristat.

NO'ΘOΣ, *nothus*, *adulterinus*. Sap. IV, 3.

**NO'ΘΩΣ*, *spurie*, *non vere ac sincere*, *falso*. 3 Macc. III, 17. verbis quidem summam de mea praesentia simulabant laetitiam, τῷ δὲ πράγματι νόθως, sed non sincerum fuisse gaudium re ipsa et factis demonstrabant. *Hesych.* νόθως, ψευδῶς. Huic opponitur ἀνόθως, h. e. genuine, γνησίως, interprete *Hesychio*.

NOMA'Σ, *pascuus*, *pascualis*, *in pascuis degens cum reliquo armento*. אֲבוּס part. Pah. *saginatus*. 1 Reg. IV, 23. - מַרְבֵּק, *saginarium*. 1 Sam. XXVIII, 24. *Vulg.* *vitulus pascualis*. - נְהָר, *fluentum*. Iob. XX, 17. μὴ ἴδοι ἀμέλξιν νομάδων. Videtur בַּחַל, *vallis*, legisse. Vide infra s. v. νομή. - צֹאן, *grex*, *oves*. Iob. XXX, 1. - רֹעֶה partic. *pascens*. 1 Paral. XXVII, 29. - רְעִי, *pascuum*. 1 Reg. IV, 23. βόες νομάδες, boves *libere per deserta pascentes*. *Hesych.* νομάδες, βοσκόμεναι ἀγέλαι. Legitur praeterea Iob. I, 3. ubi νομάδες est glossema superfluum, vel ideo additum, quia asinae illae gregatim

pascebant libere per campos, nullis stabulis inclusae. Apud *Dioscoridem* quoque βοῦς νομὰς dicitur bos cum reliquo armento in pascuis degens. 2 Macc. XII, 11. νομάδες dicuntur populi in Arabia, qui Latinis *Nomades* audiunt.

NOMEΥ'Σ, pastor. מַרְעֶה, *pascuum.* 1 Par. IV, 41. Hic legisse videntur מַרְעֶה part. Hiph. aut, quod praeferendum censeo, loco νομεὺς reponendum νομαὶ, ut libri nonnulli h. l. habent. – רֹעֶה partic. *pascens. Aqu.* Amos. I, 2. νομεὺς προβάτων. Idem Mich. V, 5. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νομεὺς, ποιμήν.

NOME'Ω, consequor, accipio, quasi in distributione. Sir. XXIX, 24. πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμησαν δάνος, multi, tanquam invenirent aliquid, *acceperunt* lucrum. Ita in *Lex. Pasoris.* Sed pro ἐνόμησαν Sir. l. c. legendum videtur ἐνόμισαν, ut procul dubio etiam legit *Vulgatus*, qui verba illa ita reddit: *multi quasi inventionem aestimaverunt foenus.* – Vide quoque supra s. v. κλῆρος.

NOMH', pascuum. *חֶבֶל, *portus.* Soph. II, 6. Significat vox hebr. quoque *tractum terrae*, cuius divisio per funes fiebat. – מַרְבֵּץ: מַרְבֵּץ, *cubile.* Ezech. XXV, 5. Soph. III, 1. – מִרְעֶה. Genes. XLVII, 4. 1 Paral. IV, 39. 40. Iob. XXXIX, 8. et alibi aliquoties. *Symm.* Hos. XIII, 6. – מַרְעִית. Psalm. LXXIII, 1. LXXIII, 14. Ies. XLIX, 9. – נָוֶה in singulari (*Symm.* 2 Sam. VII, 8.), in plur. נְאוֹת, *pascua.* Prov. XXIV, 15. Ierem. XXIII, 3. 10. L, 17. et alibi. *Inc.* Psalm. LXIV, 13. *Symm.* Ioel. II, 22. – נַחַל, *torrens.* Iob. XX, 17. μηδὲ νομὰς (ubi *Symmachus* ῥεῖθρα habet) μέλιτος καὶ βουτύρου. Forte legerunt נַהַל, a נָהַל, *aquatum duxit gregem, pavit.* Sed נַחַל quoque *vallem* cum torrente notat, ubi sunt pascua. – רְעוּת. *Aqu. Theod.* Cohel. I, 4. VI, 9. Legitur praeterea in reliquiis *Symmachi* Psalm. XCIX, 3. ubi עַמּוֹ reddidit λαὸς νομῆς αὐτοῦ. Videtur *Symmachus* illud νομῆς de suo addidisse, ut membra aequalia redderet. Fortasse autem e sequentibus huc irrepsit, ut adeo pertineat ad מַרְעִיתוֹ, quod apud *Symmachum* per χειρὸς redditum legitur. Ex mea sententia ordo verborum est h. l. perturbatus, ac ita restituendus: ὑμεῖς δὲ λαὸς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ. *Λαὸς χειρὸς* est *populus, quem manu sua leniter ac benigne duxit.* Sirac. XIII, 21. ubi νομὴ est *pabulum, praeda. Hesychio* teste est i. q. τροφή. V. s. v. κυνήγιον. Adde Dan. IV, 29. sec. cod. *Chis.* ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἔσται ἡ νομή σου, ubi nihil in textu Chald. legitur. 2 Macc. V, 14. ἐν χειρῶν νομαῖς. *Arias Montanus* vertit *in manuum captivitate.* Verbum vel participium dissimulatur. Est autem sermo de mancipatione, qua in servitutem reducti captae urbis incolae. Quod Graecis est ἐν χερσὶ νέμειν, id Latini dicunt *mancupio dare*, vel *mancupio datum possidere.* Ita de h. l. in

Lex. *Pasoris*. *Hesych.* νομὴ, τροφὴ, βοσκὴ, ποίνη (lege ποίμνη), μερὶς ὕδατος. Idem: νομαὶ, βοσκήματα, βοσκαί.

ΝΟΜΙ'ΖΩ, *existimo*, *puto*. דָּמָה Pih. *cogito*, *imaginor*. *Symm.* Psalm. XLIX, 21. – דִּמְיוֹן, *similitudo*. *Symm.* Psalm. XVI, 15. ἐνόμισας. – *הָיָה sequ. ל. Iob. XIII, 5. וַתְּהִי לָכֶם לְחָכְמָה, *et esset vobis ad sapientiam*. *Symm.* καὶ νομισθήσεσθε φρόνιμοι. *Vulg.* *ut putaremini esse sapientes*. Νομίζεσθαι etiam quandoque pro εἶναι ponitur, v. c. apud *Eurip. Androm.* v. 13. Vide et Sap. XIII, 2. 2 Macc. XIV, 4. προσάγων αὐτῷ στέφανον χρυσοῦν καὶ φοίνικα, πρὸς δὲ τούτοις τῶν νομιζομένων θαλλῶν τοῦ ἱεροῦ, sc. τινὰς, afferens illi coronam auream et palmam, et praeterea *solemnes* quosdam ramos templi. Eodem sensu verbum νομίζεσθαι alias etiam usurpatur, v. c. apud *Thucyd.* VI, 69. σφάγια τὰ νομιζόμενα. Vide *Salmasium* de *usuris* p. 438. Confer et *Wolfium* ad Act. XVI, 13. p. 1237.

ΝΟ'ΜΙΜΟΣ, *lege institutus*, *legitimus*, *legalis*. 2 Macc. IV, 11. τὰς νομίμους μὲν καταλύων πολιτείας. 4 Macc. V, 36. νόμιμος βίος, vita *legi Mosaicae conveniens*.

ΝΟ'ΜΙΜΟΝ, *ius*, *lex*, *lege institutum*. דָּת chald. *lex*. Dan. VI, 5. – חֹק. Exod. XXIX, 28. XXX, 21. Lev. VI, 18. et alibi. *Theod.* Lev. XXIII, 41. – חֻקָּה. Exod. XII, 24. 25. XXVII, 21. et alibi. – תּוֹרָה, *lex*. Gen. XXVI, 5. Prov. XIII, 1. 3 Maccab. I, 4. τὰ νόμιμα, *lex et religio Mosaica*. 1 Macc. I, 14. gymnasium Hierosolymis exstruxerunt κατὰ τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν, gentilium *more*. Significat hic νόμιμον *ritum*, *morem*, quia hi saepius eadem, qua leges, sunt vi, et interdum in leges abeunt. *Dio Cass.* XL. p. 253. ed. *Reim.* τὰ περὶ τὰς ταφὰς νόμιμα. *Polyb.* IV. c. 64, 4. τὰ κοινὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθη καὶ νόμιμα. Vide quoque infra s. νόμος. Caeterum confer de voce ipsa *Aelian.* *V. H.* XII, 4. XIII, 8. XIV, 34.

**ΝΟΜΙ'ΜΩΣ*, *convenienter legi*, speciatim *Mosaicae*. 4 Macc. VI, 18.

ΝΟ'ΜΙΣΜΑ, *numisma*, it. *lege sancitum*, *statutum*, *edictum*. גֵּרָה, *gerah*, *rumen*, it. *obolus*. *Symm.* Num. III, 47. – דַּרְכְּמוֹן, *drachma*. Neh. VII, 71. – דָּת, *lex*. Esdr. VIII, 35. ἔδωκαν τὸ νόμισμα τοῦ βασιλέως διοικηταῖς, dabant *edictum* regis procuratoribus. 1 Maccab. XV, 6. Sirac. XIX, 24. sec. ed. *Compl.* παραβαίνοντος νόμισμα ὑψίστου, ubi reliqui libri νόμον habent.

ΝΟΜΙΣΤΕ'ΟΝ, *existimandum*, a νομίζω. Ep. Ierem. v. 35. 38. 53.

ΝΟΜΟΔΟ'ΤΗΣ, *legislator*. מוֹרָא, *terribilis*. *Symm.* Ps. LXXV, 13. Permutasse vocem hebr. videtur *Symmachus* cum מוֹרֶה, *doctor*.

ΝΟΜΟΘΕΣΙ'Α; legislatio, lex. 2 Macc. VI, 23. τὰς ἁγίας καὶ θεοκτίστους νομοθεσίας.

ΝΟΜΟΘΕ'ΣΜΩΣ, legaliter, legitime. תּוֹרָה, *lex. Al.* Prov. XXXI, 26. νομοθέσμως, q. d. κατὰ θεσμὸν τοῦ νόμου.

ΝΟΜΟΘΕΤΕ'Ω, legem fero, it. *doceo.* הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo, instituo.* Exod. XXIV, 12. τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψα, νομοθετῆσαι αὐτοῖς, praecepta, quae scripsi, ut *doceas* illos s. *inculces* illis. Vide et Deut. XVII, 10. Psalm. XXIV, 9. νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ, *docebit* peccantes in via. Vide et Psalm. XXVI, 17. Psalm. CXVIII, 33. νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου, *doce* me, Domine, viam statutorum tuorum. – מוֹרֶה, *pluvia tempestiva.* Ps. LXXXIII, 7. Sc. vox hebr. non solum *pluviam primam* seu *autumnalem*, sed etiam *doctorem* notat, ut sit part. Hiph. a יָרָה, *doceo.* 2 Macc. III, 15. *Hesych.* νομοθετεῖ, νομοποιεῖ. *Suidas:* νομοθετῶ. δοτικῇ καὶ αἰτιατικῇ.

ΝΟΜΟΘΕ'ΤΗΣ, legislator. מוֹרָה (ה pro א), *metus.* Ps. IX, 21. LXX νομοθέτην, *Vulg. legislatorem:* h. e. institue eos, ut sciant, quod homines sint. Legerunt מוֹרֶה a יָרָה. *Arabs* legisse videtur νόμου θέτησιν. Vide quoque infra s. v. νόμος.

**ΝΟΜΟΦΑΓΙ'Α.* 4 Macc. I, 27. Sed est hoc vocabulum nihili, ac sine dubio reponendum μονοφαγία.

ΝΟ'ΜΟΣ, lex, mandatum, praeceptum, it. *canticum, regio, praefectura* (Conf. *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 92.), *tractus, provincia.* דָּבָר, *verbum.* Psalm. CXVIII, 59. et 104. – דָּת. Esth. I, 8. 13. III, 8. Dan. VII, 25. – חֹק. Ios. XXIV, 25. Ierem. XXXI, 38. – חֻקָּה. Exod. XII, 43. XIII, 10. Levit. XIX, 19. et alibi. – *יָרֵא, *reverenter colo, timeo. Symm.* et LXX editt. nonnullae Psalm. CXXX, 4. ἕνεκα τοῦ νόμου σου, pro hebr. לְמַעַן תִּוָּרֵא, *ut reverenter colaris.* Legerunt nempe תּוֹרָא, et acceperunt pro תּוֹרָה. Conf. *Scharfenbergium* ad *Cappelli Crit. S.* p. 528. ac ad h. l. *Montfauconium.* – מוּסָר, *castigatio.* Prov. I, 8. νόμους. Alii παιδείαν. Sed νόμους, quippe elegantior, est vera lectio. – מוֹרָה (ה pro א), *metus. Symm.* Psalm. IX, 21. quasi legisset תּוֹרָה. Fortasse quoque scribendum est νομοθέτην, ut habent LXX, qui מוֹרֶה legerunt. – מַמְלָכָה, *regnum.* Ies. XIX, 2. πόλις ἐπὶ πόλιν, καὶ νόμος ἐπὶ νόμον, civitas adversus civitatem, et *regio* adversus *regionem.* Vide tamen notata in fine huius articuli ac *Epiphanii Haeres.* 24. *Basilidian.* §. 1. – מִצְוָה, *praeceptum.* Prov. VI, 20. – מִשְׁפָּט, *iudicium.* Ierem. XLIX, 11. οἷς οὐκ ἦν νόμος πιεῖν τὸ ποτήριον, ubi νόμος notat *id, quod secundum strictum ius fieri debet.* – נוֹרָא Niph. a יָרֵא, *metuor. Symm.* Psalm. CXXIX, 4. Transtulerunt, quasi esset a יָרָה. Vide supra s. νομοθέτης. – עַם, *populus.* Psalm. LVIII, 11. μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου. Ita quoque

Arabs Psalter. Rom. et *Vetus*, *Hilarius* ac *Augustinus* habent. Sed vera et antiquissima scriptura fuit τοῦ λαοῦ μου. *Vulg. populi mei.* Conf. *Starck. carmina Davidis* Vol. I. p. 189. et *Mittenzwey Diss. Antiblanchinianam* p. 22. Verba τοῦ νόμου σου post ὁ λαός σου apud *Symmachum* sensus causa addita sunt, nec illis aliquid respondet in textu hebraico. – *עֵת, *tempus.* Ies. XXXIII, 6. ἐν νόμῳ. Legerunt עֵדָה vel עֵדוּת. – פֶּה, *os.* Prov. XXIV, 7. Iudice *Doederleinio* in *Bibl. Theol.* T. II. p. 342. ἐκ νόμου emendandum h. l. est in ἐκ στόματος κυρίου, ubi non cogitasse videtur, eos sensum potius h. l. ac quidem non male expressisse, et פֶּה haud raro notare per metonymiam *id*, *quod ore profertur*, adeoque etiam *legem*, *mandatum.* – פִּתְגָם, *decretum.* Esth. I, 20. – *רָשָׁע, *impius.* *Aqu. Theod.* Prov. XIX, 28. ubi tamen pro νόμων legendum ἀνόμων. Vide ad h. l. *Montfauconium.* – שִׁירָה, *canticum.* Deut. XXXII, 46. ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, loquebatur omnia verba huius cantici. *Photius:* Νόμος ὁ κιθαρῳδικὸς, τρόπος τῆς μελῳδίας ἁρμονίαν ἔχων ταύτην καὶ ῥυθμὸν ὡρισμένον. Confer etiam *Suidam* ac *Phavorinum* s. h. v. Sic etiam *Schol. Aristoph. in Equit.* v. 9. testatur, quod hymni in Deos νόμοι dicti sint. Νόμοι δὲ καλοῦνται, inquit, οἱ εἰς θεοὺς ὕμνοι. Etiam ex *Aristotele* discimus, quod cantilenae olim νόμοι dictae sint. Nam *Problem.* XIX, 28. quaerit: διὰ τί νόμοι καλοῦνται (sc. ὕμνοι), οὓς ᾄδουσιν, et respondet: ἢ ὅτι, πρὶν ἐπίστασθαι γράμματα, ᾖδον τοὺς νόμους, ὅπως μὴ ἐπιλάθωνται, ὥσπερ ἐν Ἀγαθύρσοις ἔτι εἰώθασι. Καὶ τῶν ὑστέρων οὖν ᾠδῶν τὰς πρώτας τὰ αὐτὰ ἐκάλεσαν, ὅπερ τὰς πρώτας. Vide *Spanhem.* ad *Callimach.* p. 510. et *Ilgenium* ad Σκόλια p. XL. Vnde luculenter apparet, errasse *Tychsenium*, qui LXX הַתּוֹרָה legisse statuit. – שֵׁם, *nomen.* Ierem. XXIII, 27. Plerique fere, quos consului, critici recentiores in opinione versantur, pro νόμου h. l. reponendum esse ὀνόματος, coll. Psalm. CXXIX, 4. et Ies. XLII, 5. Sed mihi ideo secus videtur, quia *nomen Dei* commode h. l. de *legibus divinis* explicari potest atque adeo debet. – *תּוֹדָה, *gratiarum actio.* Amos. IV, 5. ubi indubie legerunt תּוֹרָה. – תּוֹרָה. Exod. XII, 49. Psalm. XVIII, 8. Ies. II, 3. Hagg. II, 11. νόμον, *de lege seu quaestionem legis.* Mal. II, 6. et alibi saepissime. Sap. VI, 4. νόμον. *Vulg.* bene: *legem iustitiae.* Sirac. XXXV, 24. νόμος, *dictamen conscientiae.* Sirac. XXX, 17. νόμῳ ὑψίστου, qui lenitatem in corripiendo proximo praecipit. 1 Macc. X, 30. ἀπὸ τῶν τριῶν νόμων τῶν προστιθεμένων αὐτῇ ἀπὸ τῆς Σαμαρείτιδος καὶ Γαλιλαίας, a tribus *praefecturis*, quae additae sunt illi (sc. Iudaeae) ex Samaria et Galilaea. Vide et v. 38. *Syrus* ibi per *portionem*, *vectigal* interpretatus est, quam notionem quoque habere potest a νέμεσθαι, *dividere*, *partiri.* 1 Macc. XI, 34. 57. et conf. *Ioseph. Antiqu.* L. XIII.

c. 4. p. 644. et L. XIII. c. 5. p. 646. *Hesych.* νόμος, θεσμὸς, συνήθεια, νομὴ, τόπος καὶ λόγος. *Suidas:* νόμος καὶ χώρα, διὰ τὸ ἕκαστον ἔθνος ἰδίοις νόμοις χρῆσθαι. Caeterum cum νόμος *regionem* vel *praefecturam* significat, in editionibus, quae Romanam sequuntur, locis e libb. Maccab. citatis (quibus adde 3 Macc. IV, 3.) rectius scribitur cum accentu in ultima. Nam νομὸς *pascuum, pabulum,* et in universum *sedem, mansionem,* et speciatim *regionem, praefecturam, provinciam,* praesertim in Aegypto, notat. Et sic etiam apud alios auctores Graecos occurrit. *Diod. Sic.* Lib. I. p. 66. Τῆς Αἰγύπτου δὲ πάσης εἰς πλείω μέρη διῃρημένης (ὧν ἕκαστον κατὰ τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον ὀνομάζεται νομὸς), ἐφ' ἑκάστῳ τέτακται νομάρχης. Vide et *Herodoti* et *Strabonis* loca observata *Raphelio annott. Herodot. in SS.* p. 46. ubi etiam Ies. XIX, 2. νομὸς ἐπὶ νομὸν pro νόμος ἐπὶ νόμον scribendum iudicat. Conf. et *Marshami Can. Chron.* p. 539. *Tittmannum ad Zonarae Lex.* 1404. ac *H. Stephani Thes. l. Gr.* (ed. *Lond.*) T. I. Vol. 2. p. 244. sequ. 3 Macc. VII, 5. νόμου Σκυθῶν ἀγριωτέρα ὠμότης, crudelitas saevior Scytharum *moribus*. 3 Esdr. IX, 39. ubi νόμος *volumen, librum legis* notat, hebr. סֵפֶר תּוֹרָה. Nehem. VIII, 1. 3 Esdr. VIII, 21. ubi est *mandatum, lex.* Chald. טְעֵם Esdr. VII, 23.

*ΝΟΜΟΦΥΛΑΞ, *custos legis.* 4 Macc. XV, 32. Vide *Photii Lex.* col. 221. sub νομοφύλακες.

ΝΟΣΕΡΟΣ, *morbosus, morbidus, non sanus.* Vide supra s. v. θάνατος.

ΝΟΣΕΩ, *morbo laboro, aegroto.* חָלָה, idem. *Symm.* Gen. XLVIII, 1. et 1 Sam. XXX, 13. Sap. XVII, 19. ψυχὴ νοσοῦσα, animus *timore plenus*, et paulo post ἐνόσουν, *terrore percellebantur.* Apud Graecos quoque νόσος de *vitiis animi* dicitur. Vid. *Victor. V. L.* I, 4. et *Triller. Obss. Crit.* p. 377. *Grammaticus Sangerm. MS.* (apud *Valckenar.* ad *Eurip. Fragm.* p. 180.) νόσον ἔχειν ἀντὶ τοῦ φαῦλον ἔθος ἔχειν. Conf. quoque *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΝΟΣΟΣ, *morbus, aegritudo.* דֶּרֶךְ, *via.* Iob. XXIV, 23. N. L. - חולה. *Symm.* Cohel. V, 12. - חֳלִי. Deut. XXVIII, 59. 2 Paral. XXI, 19. *Symm.* Ies. I, 5. - מַדְוֶה, *languor.* Deut. VII, 15. - מַחֲלָה. Exod. XV, 26. 2 Par. XXI. 15. - תַּחֲלוּאִים plur. Deut. XXIX, 22. Ps. CII, 3. Adde Dan. XIII, 57. sec. cod. *Chis.*

ΝΟΣΣΕΥΩ, *nidifico*, it. *struo.* קִנֵּן Pih. Ies. XXXIV, 15. Ierem. XLVIII, 28. περιστεραὶ νοσσεύουσαι, columbae *nidificantes.* *Hesych.* νοσσεύουσαι, γεννῶσαι. Vide et Ezech. XXXI, 6. et Dan. IV, 9. sec. cod. *Chis.* - *קָנָה, *possideo.* Prov. VIII, 22. ubi *Epiphanius haeres.* 69. habet ἐνόσσευσε, *velut pullum exclusit me.* Legit aliis punctis subiectis קִנְּנִי, *nidificavit me,* vel *in nido ut pullum exclusit me*, h. e. *genuit*

et generavit me. Sirac. I, 16. *θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσε*, fundamentum aeternum *quasi nidum* quendam *sibi paravit et construxit*, h. e. sedem et domum aeternam sibi elegit. Vide ad h. l. *Baduellum.*

ΝΟΣΣΙΑ', *nidus*, *mansiuncula.* חֹר, *caverna.* Nahum. II, 12. – *קַיִן nom. propr. *Cain.* Num. XXIV, 22. Legerunt קֵן. – קֵן. Gen. VI, 14. ubi *Schol. τὰς εἰς νεοττοτροφίαν ἐπιτηδείως ἐχούσας καταλύσεις.* Num. XXIV, 21. Deut. XXII, 6. et alibi saepius. Adde *Symm.* Iob. XXIX, 18. *Aqu.* Ies. XV, 2. – *קְנֹה et קְנוֹת infin. a קָנָה, *acquirere.* Prov. XVI, 17. *νοσσιαὶ σοφίας, νοσσιαὶ αἰσθήσεως.* Duxerunt a nomine קֵן, *nidus.* Vide ad h. l. *Iaegerum.* Sir. XXXVI, 26. *sedes fixa*, *perpetua.*

ΝΟΣΣΙ'ΟΝ, *pullus.* אֶפְרֹחִים plur. Psalm. LXXXIII, 5. Conf. Matth. XXIV, 37. et ad h. l. *Alberti* p. 138.

ΝΟΣΣΟΠΟΙΕ'Ω, *nidum facio*, *nidifico.* עֹנֶג, *voluptas.* Ies. XIII, 22. *νοσσοποιήσουσιν*, non male quoad sensum, nam עֹנֶג h. l. de *habitatione* s. *mansione eaque amoena* explicandum est. Eodem modo et *νοσσοποιέομαι* usurpatur 4 Macc. XIV, 16.

ΝΟΣΣΟ'Σ, contr. ex *νεοσσός*, *pullus.* *אֲרֻבּוֹת, *columbaria.* Ies. LX, 8. *σὺν νοσσοῖς.* Admodum inepte pro אֶל אֲרֻבֹּתֵיהֶם, *ad columbaria sua*, legerunt אֶל אֶפְרֹחֵיהֶם. – בֵּן, *filius.* *Al.* Lev. XII, 8. XIV, 22. XV, 14. Confer *Sturz.* de *dial. Maced.* pag. 185.

ΝΟΣΦΙ'ΖΟΜΑΙ, *suffuror*, *in usus meos aufero*, *ad me averto.* Ios. VII, 1. *ἐνοσφίσαντο* (sc. τὶ) *ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος*, *averterunt* aliquid *ad se* de anathemate. *Latinus* vertit: *usurpaverunt* de *anathemate.* In textu hebr. pro hoc verbo *κατὰ τὸ ῥητὸν* nihil legitur. Repetierunt ex antecedentibus יִקַּח. Similiter Act. V, 2. *ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς*, ex illo pretio aliquid *ad se avertit.* Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. 2 Macc. IV, 32. *χρυσώματα τινὰ τῶν τοῦ ἱεροῦ νοσφισάμενος ἐχαρίσατο τῷ Ἀνδρονίκῳ*, aurea vasa quaedam templi *suffuratus* donabat Andronico. *Hesych. νοσφίζεται, ἰδιοποιεῖ, κλέπτει, ἀποστερεῖ, ἀφαιρεῖ, χωρίζει. Lex. Cyrilli MS. Brem. νοσφίζεται, ἀφαιρεῖται, ἀποκρύπτει, ἀποκλέπτει. Gloss. Gr. Lat. νοσφίζομαι, peculor, usurpo.* Confer *Alberti* not. in *Gloss. Graec. in N. T.* pag. 65.

ΝΟ'ΤΙΟΝ, *auster*, *Africus.* תֵּימָן, *auster*, *plaga australis.* *Theod.* Hab. III, 3.

*ΝΟ'ΤΙΟΣ, *humidus*, *uvidus*, *australis.* *Ed. Quinta* Ps. LXXIV, 8. ubi verba *ἀνατολῶν ἔρημα, ὄρη δὲ νότια καὶ βόρεια τμήματα*, nihil aliud continent, quam merum scholion commentatoris, quod ad explicationem verborum *ἐρήμων ὀρέων* in *Hexapla* irrepsit. Vide ad h. l. *Montfauconium.* *Zonaras Lex.* col. 1405. *νοτίου, θαλασσίου. νοτίου θηρός. λέγει*

δὲ τὸ κῆτος. Eadem leguntur apud *Phavorinum*. Apud *Etymol. M.* 607, 55. occurrit νότιος ἱδρώς.

NO'TOΣ, *auster, meridies*, it. *oriens*, etiam *omnis ventus calidior*. Solebant nempe veteres duos ventos distinguere, frigidiorem, quem Aquiloni tribuerunt, et calidiorem, quem Austro, ut satis probatur ex *Aristotelis Polit.* IV, 3. ἐπὶ τῶν πνευμάτων λέγεται τὰ μὲν βόρεια, τὰ δὲ νότια, τὰ δ' ἄλλα τούτων παρεκβάσεις. דָּרוֹם, *meridies*. Iob. XXXVII, 17. Cohel. I, 5. XI, 3. et alibi saepius. – כָּתֵף, *latus*. Ios. XV, 8. 10. – נֶגֶב. Exod. XXVII, 9. XL, 22. Num. XIII, 30. et alibi. – צָפוֹן, *aquilo*. Exod. XXVI, 20. – קָדִים, *oriens*. Exod. X, 13. XIV, 21. Iob. XXXVIII, 24. Conf. *Keuchenium* ad Luc. XII, 55. p. 139. – קֶדֶם, idem. Num. XXXIV, 15. – תֵּימָן. Exod. XXVI, 35. Num. II, 10. X, 6. et alibi. Hab. III, 3. ἀπὸ νότου. *Gregor. Magnus* lib. XXXIII. *morall.* c. 1. *a Libano.* Recte suspicatur *Ribera* in *Comment.* ad h. l. in aliquibus codd. scriptum fuisse ἀπὸ λιβονότου, *a libonoto*, qui ventus est inter Libem et Notum. Hinc ab exscriptoribus, quid esset *Libonotus* s. *Libanotus*, ignorantibus scriptum est *a Libano*.

NOTO'NΔE, *ad austrum*. הַנֶּגְבָּה. *Aqu.* Gen. XII, 9. ubi *Symm.* εἰς νότον, ac Codex *Mosqu.* vitiose habet: νότον δέ. *Aqu.* 1 Sam. XX, 41.

NOYΘΕΣΙ'Α, *admonitio*. Iudith. VIII, 23. Sap. XVI, 6. *Gloss. Brem.* νουθεσία, ἡ τὸν νοῦν διαιτῶσα.

NOYΘΕΤΕ'Ω, *admoneo, commonefacio*. בִּינָה, *intellegentia*. Iob. XXXIV, 16. – הִתְבּוֹנֵן Hithp. a בִּין, *intellego*. Iob. XXXVIII, 18. – יִסֵּר Pih. *erudio*. Iob. IV, 3. – כִּהָה Pih. *rugas contraho*. 1 Sam. III, 13. οὐκ ἐνουθέτει αὐτούς, non severe et graviter eos admonuit. Bene quoad sensum. *Vulg.* *non corripuerit eos*. Vide et Sap. XI, 11. XII, 2. 26. μὴ νουθετηθέντες, non *correcti, emendati*.

NOYΘΕ'ΤΗΜΑ, i. q. νουθεσία, *admonitio*. מוּסָר, *castigatio*. Iob. V, 17. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νουθέτημα, συμβουλία.

NOYΘΕ'ΤΗΣΙΣ, idem. Prov. II, 2. ubi in textu hebr. nihil pro hac voce legitur. Vide ad h. l. *Iaegerum*. Iudith. VIII, 27. εἰς νουθέτησιν μαστιγοῖ κύριος τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῷ: ubi νουθέτησις est *emendatio, quae admonitione vel castigatione efficitur*. *Ald.* et *Compl.* habent ibi νουθεσίαν. Νουθέτησις attice magis, quam νουθεσία, iudice quidem *Thom. Mag.* p. 630. Conf. *Pierson.* ad *Moer. Attic.* p. 270.

NOYMHNI'A. Vide supra νεομηνία.

NOY'Σ, *mens, animus, spiritus*. אֹזֶן, *auris*, etiam metaph. *facultas intellegendi*. Iob. XXXIII, 16. Ita cod. *Alex.* et alii libri veteres, teste *Chrysostomo*. Sed cod. *Vat.* οὖς habet, quod etiam praefert *Patricius Iunius*. – לֵב, *cor*,

it. *animus*. Exod. VII, 23. Iob. VII, 17. - לֵבָב, idem. Ios. XIV, 7. Ies. X, 7. - רוּחַ, *spiritus*. Ies. XL, 13. *τίς ἔγνω νοῦν κυρίου;* quis novit *mentem* Domini? Conf. 1 Cor. II, 16. *τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου;* quis *decreta et consilia* Dei novit? Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. Sap. IX, 15. Iudith. VIII, 14. ubi est *absconditum mentis consilium*, i. q. *βάθος καρδίας*. *Ἐγείρειν τὸν νοῦν* 3 Esdr. II, 9. est i. q. v. 8. *ἐγείρειν τὸ πνεῦμα*, h. e. *promptum et alacrem reddere*.

**ΝΥΓΜΟ'Σ*, *compunctio*. פּוּקָה, *vacillatio*, metonymice *id, quo quis ad vacillandum compellitur, offendiculum*. *Al.* 1 Sam. XXV, 31.

ΝΥΚΤΕΡΕΥ'Ω, *pernocto*. הִתְלוֹנֵן Hithp. a לוּן, *continuo et indesinenter commoror*. *Symm.* Ps. XC, 1.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΟ'Σ, *nocturnus*. לַיִל: לַיְלָה, *nox*. Iob. IV, 13. XX, 8. Ps. XC, 5. Prov. VII, 9. *Aqu.* *Symm.* Cant. V, 2.

ΝΥΚΤΕΡΙ'Σ, *vespertilio*. עֲטַלֵּף, idem. Lev. XI, 19. Deut. XIV, 18. Ies. II, 20. *Hesych.* *νυκτερὶς, πετεινὸν νυκτερινόν*.

ΝΥΚΤΙΚΟ'ΡΑΞ, *nycticorax*, *corvus nocturnus*. כּוֹס, *bubo*. Lev. XI, 17. Ps. CI, 7. - קֹרֵא, *perdix*. 1 Sam. XXVI, 20. Iudice *Bocharto Hieroz.* P. II. p. 636. ed. *Rosenm.* legerunt קֹרֵא, *Daleth* pro *Resch*. - שָׁלָךְ, *mergus*. Deut. XIV, 16. *Suidas*: *νυκτικόραξ, εἶδος ὀρνέου ἐρημικοῦ, ὃ τὰς οἰκουμένας φεῦγον τῶν οἰκιῶν, ταῖς ἐρήμοις καὶ καταλελυμέναις προστρέχει· τὰ γὰρ οἰκόπεδα ἐρείπια φασίν. οὕτω καὶ τὸ στρουθίον, δειλὸν ὄρνεον ὄν, ὑπὸ ἀγωνίας ἐλαύνει τὸν ὕπνον.* Confer quoque *Theodoret.* ad Psalm. CI, 7. ac *Munckerum* ad *Antonin. Liber. Metam.* c. 15.

ΝΥΚΤΟΠΟ'ΤΙΟΝ, *poculum nocturnum*. צַפַּחַת, *scyphus*. *Symm.* 1 Sam. XXVI, 11.

ΝΥ'ΚΤΩΡ, *noctu*, *de nocte*. Sir. XXXVIII, 30. 2 Macc. XII, 6. XIII, 15. 3 Macc. I, 3. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *νύκτωρ, νυκτός*. Ita etiam apud *Hesychium*, nisi quod vitiose apud illum legatur *νύκτορ*. Apud *Suidam* exponitur: *διὰ τῆς νυκτός*. Videatur *Boissonade* ad *Marini vitam Procli* p. 68 sequ.

ΝΥΜΦΑΓΩΓΟ'Σ, *sponsae dux*, *qui sponsam e paternis aedibus deducit ac sponso adducit*, *pronubus*. מֵרֵעַ, *amicus*. Gen. XXVI, 26. Iud. XIV, 20. ubi *Vat.* pro *νυμφαγωγῷ* habet *ἑνὶ τῶν φίλων αὐτοῦ*. *Hesych.* *νυμφαγωγὸς, ὁ μετερχόμενος ἑτέρῳ νύμφην, καὶ ἄγων ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς οἰκίας, ᾧ πρότερον γεγαμηκότι οὐκ ἔξεστι μετελθεῖν. διὸ στέλλουσι τῶν φίλων τινάς. διαφέρει γὰρ ὁ νυμφαγωγὸς τοῦ παρόχου. καλεῖται γὰρ πάροχος τῶν φίλων τις ὁ ἐπὶ τῷ ὀχήματι ἅμα τῇ νύμφῃ καὶ τῷ νυμφίῳ ὀχούμενος, οἷον παράνυμφος.* *Pollux Onom.* lib. III. c. 3. segm. 41. *ὁ δὲ ἄγων τὴν νύμφην ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς οἰκίας νυμφαγωγὸς, ὁπότε*

μὴ ὁ νυμφίος μετῇει. Conf. *Bonfrerium* ad Iud. l. c. et *Lampium* in Ps. XLV. p. 522. et in Ioh. III, 29. p. 672.

ΝΥΜΦΕΥΣΙΣ, *desponsatio, elocatio.* חֲתֻנָּה, idem. Cant. III, 11.

ΝΥΜΦΕΥΤΗΣ, ad literam *pronubus*, sed *Aquila* intellexit *socerum.* Exod. III, 1. XVIII, 1. 5. ubi hebr. חֹתֵן respondet.

ΝΥΜΦΕΥΩ, *gener efficior.* הִתְחַתֵּן Hithp. *affinitatem ineo. Aqu.* 1 Sam. XVIII, 22.

ΝΥΜΦΗ, *sponsa*, it. *filii sponsa*, *nurus*, *socrus.* בְּתוּלָה, *virgo.* Ioel. I, 8. – חֹתֶנֶת, *socrus. Aqu.* Deut. XXVII, 23. – כַּלָּה. Gen. XI, 31. *τὴν Σάῤῥαν, τὴν νύμφην αὐτοῦ*, Saram, *nurum* suam. Vide et Gen. XXXVIII, 24. (ad quem locum vid. *Bonfrerius* p. 290.) Lev. XVIII, 15. Mich. VII, 6. Tob. XII, 12. et conf. Matth. X, 35. Luc. XII, 53. Sap. VIII, 2. 1 Macc. IX, 37.

ΝΥΜΦΙΟΣ, *sponsus*, it. *gener.* חָתָן, idem. Iud. XIX, 5. Neh. XIII, 28. ubi al. *γαμβρὸν*, et *γαμβρὸς*, pro *νυμφίον* et *νυμφίου*. Adde var. lect. Iud. XV, 6.

ΝΥΜΦΩΝ, *thalamus*, *cubiculum nuptiale.* חֶדֶר, *cubile.* Ioel. II, 16. Tob. VI, 13. 17.

ΝΥΝ, *nunc*, *iam*, *hoc tempore.* איפוא: אֵפוֹא. Iud. IX, 38. Ies. XIX, 12. XXII, 1. – *בָּזָא, *diripio.* Ies. XVIII, 2. 7. ubi בָּזְאוּ acceperunt, quasi idem esset, quod בָּזוֹ, *in hoc tempore.* – הַפַּעַם, *hac vice.* Gen. II, 23. Exod. IX, 28. – *עוֹד, *adhuc.* Hos. XII, 1. Legerunt עַת. – עֵת, *tempus.* 2 Sam. V, 26. Ezech. XVI, 56. XXVII, 34. Hos. XIII, 13. In omnibus his locis legisse nonnullis videntur עַתָּ. – עַתָּה. Gen. III, 22. et alibi saepius. Pro *νῦν* apud LXX sec. ed. *Compl.* 1 Sam. VIII, 6. reponendum est *ἦν*. *Hesych. νῦν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐνίοτε δὲ ἀντὶ τοῦ δὴ παραπληρωματικοῦ, καὶ ἐπίῤῥημα χρόνου ἐνεστῶτος. δηλοῖ δὲ καὶ τὸ ἀρτίως.*

ΑΠΟ ΤΟΥ ΝΥΝ, *a nunc*, h. e. *ab hoc tempore.* הַפַּעַם, *hac vice.* Gen. XLVI, 31. – מֵעַתָּה. Ies. IX, 7. Dan. X, 17. Mich. IV, 7. Sir. XI, 23–25. notat *nunc*, *hoc tempore* simpliciter, ita ut vis praepositionis *ἀπὸ* evanescat.

ΝΥΝ ΕΤΙ, *adhuc nunc*, *nunc adhuc.* הַפַּעַם, *hac vice.* Gen. XXIX, 34.

ΕΤΙ ΝΥΝ, idem. אַךְ הַפַּעַם, *tantum hac vice.* Exod. X, 17.

ΕΩΣ ΤΟΥ ΝΥΝ, *usque nunc.* עֶדְנָה, *voluptas.* Gen. XVIII, 12. ubi legerunt עֲדֶנָה, pro עַד הֵנָּה, *hucusque*, hoc sensu: cum nondum hucusque pepererim, an iam incipiam parere? Fortasse etiam hanc vocem compositam esse putarunt ex עַד et נָה legentes עַד־נָה. – עַד עַתָּה. Gen. XXXII, 4. XLVI, 35. Deut. XII, 9. Ez. IV, 14. – עַד־הַיָּמִים הָהֵם, *usque ad hosce dies.* 1 Reg. III, 2.

"ΕΩΣ ΝΥ͂Ν, idem. מֵעַתָּה, *a nunc. Al.* Ier. III, 4.
*ΚΑΙ` ΝΥ͂Ν, *et nunc.* אַף כִּי, *etiam quia.* 2 Sam. IV, 11.
*ΤΟ` ΝΥ͂Ν, *hucusque.* הֵנָּה, *hucusque.* Exod. IX, 27. ubi *Schol.* ἐν καιρῷ ἕως τοῦ νῦν.
'ΩΣΕΙ` ΝΥ͂Ν, *sicut nunc.* כַּיּוֹם הַזֶּה, *sicut hoc die.* Deut. XXIX, 28.
*ΟΥ͂Ν ΝΥ͂Ν. אֵפוֹא, *nunc.. Symm.* 2 Reg. X, 10. – Vide alibi ὁ νῦν καιρός.
ΝΥΝΙ`, idem quod νῦν, *nunc.* עַתָּה. Gen. XXXII, 10. Exod. XXXII, 33. Num. XI, 6. et alibi. – *פַּעַם, *hac vice. Inc.* 2 Sam. XVII, 7.
ΝΥ`Ξ, *nox.* יוֹם, *dies.* Iud. XVI, 17. ὅλην τὴν νύκτα. Verba haec *Aquilae* quoque tribuuntur in Cod. *Basil.* et *Alex.*, quod ut credam, ideo a me impetrare non possum, quia, ut mihi certe videtur, continent meram ingeniosam opinionem interpretis, qui bene memor eorum, quae in antecedentibus leguntur, et ratione habita artium, quibus meretrices uti solent, tempus nocturnum loco diei posuit. Iob. III, 4. Hic quoque non aliter legerunt, sed auctor huius versionis vel scripsit ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη, vel errorem commisit facile condonandum, et quia in proxime antecedentibus noctis mentio facta erat, nec satis accurate inspexit textum hebr., νὺξ posuit pro ἡμέρα. Praeterea satis constat, *Homerum dierum* loco saepe *noctes* numerare, לֵיל et לַיְלָה quandoque *tempus* in universum notare, v. c. Ion. IV, 10. et Hos. IV, 5., ac eundem loquendi usum etiam in l. arab. obtinere, ut docuit *Koehler* in *Obss. Philol. in loca selecta Codicis sacri* p. 15. – לֵיל: לַיְלָה. 1 Sam. XXX, 12. οὐ πεπώκει ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, non bibit aquam tres dies et tres noctes, h. e. tria νυχθήμερα, s. *in diem tertium.* Quod enim verba ita intellegi debeant, patet ex v. 13., ubi causam homo Aegyptius exponens, cur dicto temporis spatio nihil comederit aut biberit, ita: ἠνοχλήθην ἐγὼ σήμερον τριταῖος. Confer Matth. XII, 40. Esth. IV, 16. μὴ φάγητε μηδὲ πίητε ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς νύκτα καὶ ἡμέραν, ne comedatis atque bibatis ad tres dies, noctem et diem. Hic non νυχθημέρου partes, dies nempe et noctes sigillatim accipi posse, sed dies omnino civiles coniunctim, ostendit collatio cap. V, 1. ubi regina, quae ipsa ieiunium, aliis imperatum, non minore, quam caeteri, religione observaverat (quod ex cap. IV, 16. liquet), ornasse se ac ad regem introivisse dicitur ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, die tertio. Vide *Wandalinum Diatrib. ad W. Langium* c. 4. p. 289. ed. *Graev.* in *Synt. Diss. rarior.* Prov. XXXI, 15. ἐκ νυκτῶν, *nocte.* Iud. XI, 3. τὴν νύκτα pro κατὰ τὴν νύκτα, coll. *Hom. Il.* κ', v. 497. – לֵילְיָא Chald. Dan. II, 19. V, 32. VII, 2. – *מִבְּלִי לוֹ, *propter non ei,* h. e. *non existente in eo.* Iob.

XVIII, 15. *ἐν νυκτὶ αὐτοῦ.* Legerunt בְּלֵילוֹ. - נֶשֶׁף, *crepusculum.* Iob. III, 9. - *שָׁעָה et in statu emphat. שַׁעְתָּא chald. *hora.* Dan. V, 5. sec. cod. *Chis.* ἐν αὐτῇ τῇ νυκτί. Sensum expresserunt; nam noctis tempore hoc, quod narratur, factum erat.

ΝΥΣΣΩ, *pungo.* Sir. XXII, 22. νύσσειν ὀφθαλμὸν, *pungere* oculum. Ibid. νύσσειν καρδίαν, *pungere mentem minando, laudando, terrendo, interrogando* etc. 3 Macc. V, 14. ubi est *vellere excitandi aliquem causa:* ἔνυξε τὸν βασιλέα, somno scilicet sopitum. Conf. Act. XII, 7. ubi idem dicitur πατάσσειν τὴν πλευράν. *Hesych.* νύσσει, παίζει, ῥήσσει.

ΝΥΣΤΑΓΜΑ, *dormitatio*, *dormiturientium nictatio*, *et magna dormiendi cupiditas*, *in qua stantes etiam connivent et dormitant.* תְּנוּמָה, idem. Iob. XXXIII, 15.

ΝΥΣΤΑΓΜΟΣ, idem. *נְאֻם, *dicit.* Ier. XXIII, 31. pro וַיִּנְאֲמוּ נְאֻם, *et dixere (dicunt) dicit*, καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν αὐτῶν. Derivarunt non a נָאַם, *dicere*, sed a נוּם, quod νυστάζειν notat. Fortasse tamen sensum expresserunt, ita ut νυσταγμὸς h. l. notet *oracula falsa*, quae v. 32. diserte vocantur חֲלֹמוֹת שֶׁקֶר, *somnia falsitatis* s. *mendacii*, et νυστάζειν sit *proferre somnia.* - תְּנוּמָה, *dormitatio.* Ps. CXXXI, 4. εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν, si dabo somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem. Eodem modo ὕπνος πολὺς et νυσταγμὸς coniunguntur Dan. IV, 32. sec. cod. *Chis.* ubi nihil ei respondet in textu hebr. Adde *Aqu. Symm. Theod.* Psalm. CXXXI, 4. *Symm. Theod.* Prov. VI, 4. Vide et Sir. XXXI, 2. *Hesych.* νυσταγμὸς, ὕπνος.

ΝΥΣΤΑΖΩ, *dormito.* דָּלַף, *stillo.* Psalm. CXVIII, 28. ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας (*Vulg. dormitavit*): ubi tamen pro ἐνύσταξεν alii rectius, iudice *Bielio*, ἔσταξεν habent. Alii legere malunt ἐστέναξεν. Vide infra s. στάζω. Confer quoque *Starck. carmina Davidis* Vol. I. p. 185. - *נְאֻם, *dico.* Ierem. XXXIII, 31. Vide supra s. v. νυσταγμός. - נוּם. Ps. CXX, 3. 4. Ies. V, 27. Nahum. III, 18. - נִרְדָּם Niph. *somno obruor.* Ps. LXXV, 6. - שֵׁנָה, *somnus.* Prov. XXIV, 33. - תְּנוּמָה, *dormitatio.* Prov. VI, 10. *Inc.* Prov. XXIV, 33. ubi aut duae coaluerunt versiones, aut alterutra referenda est ad praecedens שֵׁנוֹת. Praeterea legitur 2 Sam. IV, 6. καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τοῦ οἴκου - ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδε, ubi nihil quidem legitur in textu hebraico, a *Iosepho* tamen (*A. I.* VII, 2, 1.) diserte exprimitur. Sir. XXII, 8. νυστάζοντι, *somnolento.*

ΝΩΘΡΟΚΑΡΔΙΟΣ, *tardus corde*, *qui ignavo et segni est corde*, *tardus ad ratiocinationem.* נַעֲוֵה לֵב part. Niph. *perversus corde.* Prov. XII, 8. νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται, *tardus vero ad ratiocinationem* illuditur. *Plutarch.* de *solert.*

animal. p. 963. de tali homine: *εἰ νωθρότερον φρονεῖ καὶ κάκιον διανοεῖται.* *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *νωθροκάρδιος, βραδὺς κι τὰ λογισμόν.* *Zonaras Lex.* 1410. *νωθροκάρδιος, ὁ κατὰ λογισμὸν βαρὺς καὶ ῥάθυμος.*

ΝΩΘΡΟ'Σ, *tardus*, *segnis*, *ignavus*, *infirmus*, *imbecillis.* חֲשֻׁכִּים plur. *obscuri*, *ignobiles.* Prov. XXII, 29. *Vulg. ignobiles.* Reddiderunt per *νωθροὺς* propter oppositionem, aut legerunt per *Sin* חֲשֻׁכִּים. Sirac. IV, 34. *νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις*, *segnis* et remissus in operibus. Sirac. XI, 13. *ἔστι νωθρὸς προσδεόμενος ἀντιλήψει*, est *imbecillis*, qui auxilio indiget. *Vulg. marcidus.* *Hesych.* *νωθρὸν, βραδὺ, νωχελὲς, ἀσθενές.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *νωθρὸν, ἀσθενῆ, βραδὺν, δυσκίνητον.* Conf. *Lex. N. T. s. h. v.*

**ΝΩΘΡΟ'ΤΗΣ*, *tarditas*, *segnities*, *imbecillitas.* 3 Macc. IV, 5. *τὴν ἐκ τοῦ γήρως νωθρότητα ποδῶν*, ob *tarditatem* s. *imbecillitatem* pedum, quae ex aetate erat. *Hippocr. praedict.* p. 70. B. *Diod. Sic. Bibl.* p. 94, 10. *ἀφροσύνῃ καὶ νωθρότητι ψυχῆς.* *Suidas*: *νωθρότης, ἡ βραδύτης.*

ΝΩΚΗ'Δ. Ipsa vox hebr. נֹקֵד, *pecuarius.* 2 Reg. III, 4. iuxta ed. *Rom.* *Gloss. in lib. IV. Reg. Fabric. edit.* *Μωαβιννοκὶμ* (repone *Μωὰβ ἦν νωκὴδ*), *ἦν τρέφων βοσκήματα.* In *Cod. MS. Barocc.* pariter corrupte: *Μωαβινοκὶθ, ἦν τρ. β.*

ΝΩΤΟΚΟΠΕ'Ω, *dorsum* seu *tergum ferio*, *decervico*, *cervicem amputo.* עָרַף, *cervicem frango.* *Theod.* Exod. XIII, 13. *νωτοκοπήσεις.*

ΝΩ῀ΤΟΣ et *ΝΩ῀ΤΟΝ*, *dorsum*, *tergum.* Apud LXX late patet haec vox, et non modo *illam corporis partem, qua onera sustinentur*, *dorsum* proprie sic dictum, sed *tergum totum* notat, *in quo et ipsi lumbi continentur.* גַּב. 1 Reg. VII, 32. Iob. XV, 26. Ps. CXXVIII, 3. - גֵּו. Ies. L, 6. *Symm.* Ies. LI, 23. *Theod.* Prov. X, 14. - כָּתֵף: כָּתֵף. Ex. XXXVIII, 14. 15. Num. XXXIV, 11. Ios. XVIII, 12. - מַפְרֶקֶת, *cervix.* 1 Sam. IV, 19. - מָתְנַיִם, *lumbi* (etiam *dorsum*, ut 1 Reg. XX, 31. nam dorsi late sumti pars est lumbus). Ps. LXV, 10. et LXVIII, 18. *Aqu. Theod.* Prov. XXXI, 17. *Aqu. Theod.* Prov. XXX, 31. *ἀλεκτρυὼν νώτῳ*, gallus dorso. Conf. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. V. c. 11. pag. 650. - עֹרֶף, *cervix.* Gen. XLIX, 8. Ierem. II, 27. XVIII, 17. et alibi. - שְׁאוֹן, *strepitus.* Ies. XVII, 12. Sed ibi *νῶτος* est lectio aperte vitiosa. Scribendum est *ἦχος*, ut exhibet ed. *Complut.* - שְׁכֶם, *humerus.* Gen. IX, 23. Ps. XX, 13. LXXX, 5. Iudith. I, 9. *ἐπὶ νῶτα τάνεως καὶ μέμφεως*, in oppida Tanis et Memphis, ubi *νῶτα* (si nempe sana est haec lectio, quam ed. Complut. exhibet: nam in reliquis libris legitur: *ἐπάνω τάνεως κ. μ.*) pleonastice ponitur, quemadmodum et apud Graecos scriptores exteros *τὰ νῶτα τῆς θαλάσσης* haud raro *mare ipsum* notat.

*ΚΑΤΑ' ΝΩ'ΤΟΥ. אַחֲרֵי, *post.* *Ed. Quinta* Hos. V, 8. κατὰ νώτου σου, pro אַחֲרֶיךָ. *Vulg. post tergum tuum.* Sed auctor huius versionis νώτου de suo adiecisse videtur.

ΝΩΤΟΦΟ'ΡΟΣ, *dorso vel humeris portans.* סַבָּל, *baiulus.* 2 Par. II, 2. 11. XXXIV, 13. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* νωτοφόρος, ὁ τῷ νώτῳ τὰ ἄχθη, τουτέστιν τὰ βάρη, φέρων.

ΝΩΧΕΛΕΥ'ΟΜΑΙ, *piger, tardus, et segnis sum in opere.* התרפה Hithp. *remisse me gero.* *Aqu.* Prov. XVIII, 9. et XXIV, 10. νωχελευόμενος. — עָפַל Pyh. *effero me.* *Aqu.* Hab. II, 4. ubi pro νωχελευομένου rescribendum puto νωχελευόμενος. Legit עָצֵל, ut *Vulg. qui incredulus est.* *Hesych.* νωχελὴς, ὁμαλὸς, βραδὺς, ἄχρηστος.

Ξ.

ΞΑΝΘΙ'ΖΩ, *flavum reddo*, etiam *flavesco*, it. *fulvum* seu *rutilum* vel etiam *rufum reddo.* צָהֹב, *fulvus.* Lev. XIII, 32. 36. ubi ξανθίζουσα est i. q. ξανθή. — שָׁחֹר, *niger.* Lev. XIII, 31. ubi non aliter legerunt, sed putarunt, ita ob v. 30. et 32. h. l. vertendum esse. Ideo tamen non mutanda erit lectio impressa cod. hebr.: nam sec. *Camusum* سحر dicitur *albedo*, *quae nigredinem superscandit* s. etiam *paulatim vincit.*

ΞΑΝΘΙΚΟ'Σ, *nomen mensis apud Macedonas, qui Aprili respondet.* Esther. I, 1. sec. *Vet. Arund.* μηνὸς Ἀδαρνισὰν, ὅς ἐστι Δύστρος, ξανθικός. 2 Macc. XI, 30. 33. 38. *Ioseph. A. I.* lib. I. p. 13, 9. f. et de *Bell. Iud.* lib. VII. p. 432. §. 1. ult. *Suidas:* ξανθικὸς, ὄνομα μηνὸς παρὰ Μακεδόσιν, ὁ Ἀπρίλλιος. Confer *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 32. ubi monet, rectius ξανδικὸς scribi.

ΞΑΝΘΟ'Σ, *flavus*, *rufus*, vel *ex flavedine ruber*, *rutilus.* צָהֹב, *fulvus.* *Al.* Lev. XIII, 36. — שְׂרֻקִּים plur. *nigri.* *Aqu.* Zach. I, 8. ξανθοὶ, quam vocem *Montf.* referre mavult ad proxime antecedens אֲדֻמִּים, quod *Vulg.* vertit *rufi.* LXX πυῤῥοί. Sed potest eodem iure etiam ad sequens לְבָנִים, *albi*, referri.

ΞΕΙ'ΝΟΣ, *hospes*, *peregrinus.* נָכְרִי, idem. *Aqu.* Deut. XIV, 21.

*ΞΕΝΗΤΙ'Α. Sap. XVIII, 3. secundum cod. *Alex.* ubi reliqui libri ξενιτείας habent.

ΞΕΝΙ'ΖΩ, *hospitio excipio*, it. *peregrinus*, *novus*, *inusitatus sum.* Sir. XXIX, 28. ξενιεῖς, *hospitio excipies.* 2 Macc. IX, 6. ξενιζούσαις συμφοραῖς, *novis* vel *inusitatis cruciatibus.* Sic Act. XVII, 20. ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν, *nova* enim quaedam infers auribus nostris. *Hesych.*

ξενίζουσα, ἀλλόφυλος, ἀήθης, καινή. Idem: ξενίζουσαν, νεαράν. Sic et ξένος aliquando novum significat. Vide infra in h. v. et vide *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 440.

ΞΕ'ΝΙΟΝ, *xenium*, proprie *munus*, *quod hospiti datur*, deinde *quodcunque munus*. מִגְדָּנוֹת plur. *res pretiosae*. Esdr. I, 6. — מִנְחָה. Hos. X, 6. ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ, afferebant *munera* regi. 2 Sam. VIII, 2. 6. Sir. XX, 29. 1 Macc. X, 36. (*Syrus* ibi ܡܣܦܩܬܐ. Bene: nam ξένιον ibi est *merces militum*, *stipendium*, *quod militibus constituitur*, i. q. alibi μισθοφορὰ s. ὀψώνιον, coll. III, 28.) Ib. XI, 24. *Hesych.* ξενία, ὑποδοχὴ, φιλοτιμία, φιλία, δῶρα, κατάλυμα, ἢ καταγώγιον. Hic vox δῶρα non vocem ξενία, sed ξένια manifeste interpretatur, et ex margine, ni fallor, ab indocto librario inserta est, in quo cum v. ξενία primo posita fuisse videtur: adeoque ita apud *Hesychium* legendum: ξενία, ὑποδοχὴ, φιλοτιμία, φιλία, κατάλυμα, ἢ καταγώγιον. Ξένια, δῶρα.

ΞΕ'ΝΙΟΣ, *hospitalis*, *ad hospites seu peregrinos pertinens*. 2 Macc. VI, 2. Διὸς ξενίου, *Iovis hospitalis*. Vide de illo *Dilherrum Disp. Acad.* p. 173. sequ. *Michaelis* in *Supplem.* p. 1857. coniicit legendum ξένου. Sed vide ipsum.

ΞΕΝΙΣΜΟ'Σ, *hospitalitas*. אֲרֻחָה, *viaticum*. Prov. XV, 18.

ΞΕΝΙΤΕΙ'Α, *peregrinatio*, *absentia a patria*. Sap. XVIII, 3.

ΞΕΝΟΛΟΓΕ'Ω, *peregrinos aut externos milites colligo*, *vel cogo*, *conscribo exercitum mercenarium*, etiam in universum *copias colligo*, aut *colligo*. 1 Macc. XV, 4. ἐξενολόγησα τὸ πλῆθος τῶν δυνάμεων. *Vulgatus*: *electam feci multitudinem exercitus*. *Syrus*: ܟܢܫܬ, *collegi*. 1 Macc. XI, 38. dimisit copias πλὴν τῶν ξένων δυνάμεων, ὧν ἐξενολόγησεν ἀπὸ τῶν νήσων τῶν ἐθνῶν. Sic quoque apud *Lucian.* T. II. p. 741. ed. *Reitz. Hesych.* ξενολόγος, ξένους στρατιώτας συλλέγων.

ΞΕ'ΝΟΣ, *peregrinus*, *hospes*, *novus*. אֹרֵחַ, *viator*. 2 Sam. XII, 4. — גֵּר. Iob. XXXI, 32. — הֵלֶךְ, *viator*. *Symm.* 2 Sam. XII, 4. ξένος, *peregrinus quidam viator*. — זָר, *alienus*. *Symm.* Ps. LXXX, 10. — מָגוֹר, nomen proprium, quod pr. *formidinem* notat. *Vulg. pavor*. *Aqu.* sec. edit. secundam Ierem. XX, 3. *Vulg.* ubi cum *Theodot.* et LXX, qui μέτοικος habent, deduxit a גּוּר, quod inter alia quoque *peregrinari* notat. — *מֹרָט, *expilata*. Ies. XVIII, 2. ubi pro ξένον forte legendum est ξεστὸν, vel ξυρὸν pro ξυρόμενον, quae est propria vocis מרט significatio. — נָכְרִי, *alienus*. Ruth. II, 10. 2 Sam. XV, 19. Psalm. LXVIII, 11. et alibi. *Theod.* Prov. XXIII, 27. *Aqu. Theod.* Iob. XIX, 15. — נָכְרִיָּה. *Aqu.* Exod. II, 22. *Symm.* Prov. II, 16. ξένη. *Symm. Theod.* Prov. VI, 24. ἀπὸ λειογλώσσου ξένης, a peregrina laevem linguam ha-

bente, h. e. meretrice. Sic *Terentius Andr.* III, 1, 11. *Adeon'es demens ex peregrina.* Nam olim meretrices fere peregrinae erant. Vide *Drusium* in *Fragm. vet. Int. Graec.* p. 1107. – קְרוּאִים part. Pah. *vocatus.* 1 Sam. IX, 13. *οἱ ξένοι, invitati ad coenam hospites.* Sap. XIX, 5. *ἐκεῖνοι δὲ ξένον εὕρωσι θάνατον*, illi autem *novam*, h. e. *inusitatam* et *inauditam*, inveniant mortem. Vide et Sap. XVI, 2. 3. 16. ac conf. *ξενίζω*, et *Lex. N. T.* s. h. v. 2 Macc. IX, 28. *ἐπὶ ξένης*, sc. *γῆς*, in terra *peregrina.*

ΞΕΝΟΤΡΟΦΕ'Ω, *peregrinos* vel *externos milites alo*, etiam *externos milites conduco.* 2 Macc. X, 14.

ΞΕ'ΣΤΗΣ, *sextarius*, quem LXX *κοτύλην* vocant. לֹג, *nomen mensurae liquidorum. Inc.* sec. *Coisl.* Lev. XIV, 10.

ΞΕΣΤΟ'Σ, *rasus, dolatus, scalptus*, vel etiam *laevis*, *radendo, scalpendo, dolando expolitus.* גָּזִית, *caesura.* *Al.* 1 Par. XXII, 2. Amos. V, 11. *ξεστούς. Gloss. MS. in Prophet.* *Ξεστοὺς, ἐνταῦθα γλυπτοὺς θεούς.* In iisdem sequitur: *ξεστοὺς, γλυπτοὺς λίθους.* Vide et 1 Macc. XIII, 27. *Hesych.* *ξεστὴν, ἐξεσμένην.* (*Hom. Od. ή.* v. 174.) *παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τ. ἀπεζαν.* – *Λέγει δὲ καὶ συνθέτως εὐξέστησεν, ἐλάτησεν.* Lege: *εὐξέστησιν, ἐλάτησιν.* Idem: *ξεστὸν, γλυπτὸν, λεῖον ποιητόν.* Sic enim sine distinctione legendum pro *λεῖον, ποιητόν.* Idem post v. *ξενίζουσα· Ξεστὸς, ὡμαλισμένος, ἐξεσμένος.*

ΞΗΡΑΙ'ΝΩ, *arefacio*, et *ξηραίνομαι, arefio, exaresco, evanesco.* בָּאַשׁ, *putresco.* Ies. L, 2. *ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες*, ubi forte legerunt יָבֵשׁ. – *הֵבִישׁ Hiph. a בּוֹשׁ, *pudefacio.* Ioel. I, 11. *ἐξηράνθησαν.* Deduxerunt a יָבֵשׁ. Conf. ad h. l. *Pocockium* in *Comment.* p. 47. sequ. – *הִשְׁמִיד Hiph. a שָׁמַד, *perire facio, perdo.* Amos. II, 9. *ἐξήρανα.* Ita et *Itala* atque *Arabs.* Sed vel est mendum antiquum pro *ἐξῆρα*, quod habent exemplar *Complut.* et *Plantin.* coll. v. 8., vel legerunt אַצְמִיק. – *אִתְעֲקַר chald. *Ithpeh.* ab עֲקַר, *eradicor, avellor.* Dan. VII, 8. sec. cod. *Chis.* *τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ*, ubi *Scharfenbergius* coniicit legendum *ἐξήρθησαν*, *sublata sunt*, contra quem tamen non male disputavit *Segaarius* in *anim.* ad h. l. p. 32. – חָרֵב, *exsiccor.* Ps. CV, 10. Ies. XIX, 6. – חָתַת וָבוֹשׁ, *frangor et erubesco.* Ies. XXXVII, 21. Forte legerunt יָבֵשׁ. – יָבֵשׁ: יָבֵשׁ: הוֹבִישׁ, Kal, Pih. Hiph. Iob. XII, 16. *ξηρανεῖ τὴν γῆν, exsiccabit* terram. Psalm. XXI, 16. *ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, exsiccatum* est, tanquam testa, robur meum. Psalm. CI, 12. *ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην*, tanquam gramen *exarui.* Psalm. CI, 5. *ἐξηράνθη ἡ καρδία μου*, exaruit cor meum. Prov. XVII, 23. *ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται ὀστᾶ*, hominis autem tristis exarescunt ossa. Thren. IV, 8. *ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον*, consolidata est pellis illorum super ossa illorum, exaruerunt, facti sunt tanquam lignum. Conf.

Marc. IX, 18. - נָסַע, *proficiscor.* Zach. X, 2. ἐξηράνθησαν ὡς πρόβατα, evanuerunt ut oves. Sed omnino legendum ἐξήρθησαν, *ablati sunt*, ut legitur in ed. *Complut. translati sunt sicut oves*, h. e. quam facile grex ovium ab uno pascuo in aliud traducitur et transfertur, tam facile illi a patria sua in Babylonem propter ipsorum peccata translati sunt. נָסַע notat *auferri, loco suo moveri.* Vide supra s. הֶשְׁמִיר et אֶתְעַקֵּר. - נָשַׁת, *deficio.* Ies. XLI, 17. ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη. Bene quoad sensum. - נִתַּן Niph. *reddor, ponor.* Ies. LI, 12. οἱ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν. Bene quoad sensum. - שָׁאַף, *haurio.* Ies. XLII, 14. ubi loco ξηρανῶ legendum ξηρανθῶ. Bene autem ξηραίνεσθαι mulieri parturienti tribui potest, quemadmodum etiam שָׁאַף h. l. notat: *anhelantem spiritum trahere.* - שָׁסָה, *diripio.* Hos. XIII, 15. Praeterea quoque legitur Iob. IV, 21. ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξηράνθησαν, ubi in textu hebr. legitur הֲלֹא־נִסַּע יִתְרָם בָּם, *nonne profecta s. translata est dignitas eorum in eis*, ac liberius vertentes usi sunt imagine desumta sine dubio ex Ies. XL, 24. ἔπνευσεν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξηράνθησαν. Fuerunt tamen, qui statuerent, eos legisse וְחָרַם, quia חָרָה et חָרַר *ardere, aestuare et siccari* notat.

ΞΗΡΑΣΙ'Α, ariditas, siccitas, vel ipsa siccandi et arefaciendi actio. חֹרֶב, *siccitas.* Iud. VI, 37. - יָבֵשׁ, *siccus.* Nahum. I, 10. - יָבוֹשׁ infin. *siccando.* Ezech. XVII, 10. - יַבָּשָׁה. Nehem. IX, 11. - כָּלְאוּ שָׁמַיִם, *clauserunt se coeli*, ne sc. pluviam aut rorem demitterent, unde siccitas oritur. Οἱ λοιποὶ sec. cod. *Barber.* Hagg. I, 10. Sed fortasse ξηρασία etiam ad חֹרֶב v. 11. referendum est.

ΞΗΡΟ'Σ, aridus, siccus. חָצִיר, *foenum.* Ies. XXXVII, 27. - יָבֵשׁ. Ies. LVI, 3. Ezech. XVII, 24. XXXVII, 2. 4. - צֹמֵק part. *flaccescens.* Hos. IX, 17. Sap. XIX, 7. Sirac. VI, 4.

ΞΗΡΑ', arida, simpliciter saepe subintellecto γῆ, *terra*, dicitur. חָרָבָה. Genes. VII, 22. Exod. XIV, 21. Ios. III, 17. et alibi. - יַבָּשָׁה et יַבֶּשֶׁת. Gen. I, 9. 10. Ion. I, 9. ἐποίησε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν, fecit mare et *terram.* Vide et Psalm. LXV, 5. XCIV, 5. - יַבֶּשְׁתָּא chald. Dan. II, 10. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΞΗΡΟ'Ν, aridum, simpliciter subintellecto πέδον, *solum* vel *terra* dicitur. יַבָּשָׁה et יַבֶּשֶׁת. Exod. IV, 9. ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν, effundes in *solum*, vel in *terram.* Sic *Aristoteles* de *mirab.* p. 878. de piscibus quibusdam in India: ἐν τῷ ξηρῷ πλανῶνται, καὶ πάλιν ἀποτρέχει εἰς ποταμόν. Quod hic ξηρὸν vocat *Aristoteles*, γῆν dicit *Theophrastus* apud *Athenaeum* Lib. VIII. c. 2. ubi de iisdem piscibus sermo est. Exod. XIV, 16. 22. κατὰ τὸ ξηρόν, in *solo.* Additur πέδον in illo versu apud

Athenaeum lib. III. c. 23. κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρῖδες ἐν ξηρῷ πέδῳ. Conf. *Hor. Vitringae anim.* ad *Vorstium* p. 213.

ΞΗΡΟ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *aridus fio.* יָבֵשׁ. *aresco.* Ios. IX, 5. Ezech. XXXVII, 11. – Vide quoque supra s. v. ἄγρωστις.

*ΞΗΡΟ'ΤΗΣ, *ariditas, siccitas.* Hinc ξηρότης καύσωνος, proprie *siccitas aestus*, notat *loca a sole exusta* apud *Symmachum* Ps. LXVII, 7. ubi hebr. צְחִיחָה, h. e. *loca arida et siticulosa*, respondet.

*ΞΙΦΗΦΟ'ΡΟΣ, *gladium gestans, ense armatus, ensifer.* 4 Macc. XVI, 20. *Suidas:* ξιφηφορία, τὸ φέρειν τὰ ξίφη. καὶ ξιφηφόρος. *Zonaras Lex* col. 1417. ξιφήρης καὶ ξιφηφόρος, ὁ καὶ ἔχων ξίφος. *Photius Lex.* col. 226. ξιφήρης, ξίφος ἔχων. – ξιφηφόρος, ξιφήρης. *Etym. M.* 140, 24.

ΞΙ'ΦΟΣ, *gladius.* חֶרֶב, *gladius.* Ios. X, 28. XI, 11. 12. 14. Ezech. XVI, 39. – *חָרְבָה, *vastitas.* Iob. III, 14. Legerunt חֲרָבוֹת, a חֶרֶב, *gladius.* Conf. ib. XXXIX, 23. et cum textu hebr. vers. Alex.

ΞΥΛΑ'ΡΙΟΝ, *lignum parvum.* עֵץ, *lignum.* 1 Reg. XVII, 12.

ΞΥ'ΛΙΝΟΣ, *ligneus.* אָע: אָעָא chald. Esdr. VI, 4. Dan. V, 4. 24. – עֵץ, *lignum.* Lev. XI, 32. XV, 12. Num. XXXI, 20. – מֵעֵץ, *ex ligno.* *Symm.* Hab. II, 11. – Sirac. XXII, 19. ἱμάντωσις ξυλίνη. *Syrus: sicut vestis e lino s. lana.* Ξύλινον enim et *ligneum* significat, et *lineum* vel *laneum*, puta *gossypinum.* Ξύλον enim est *gossypium* sive *bombax* aut *bombasum.* 1 Macc. X, 30. τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου, h. e. *fructuum arborum.* *Hesych.* ξύλινον καρπὸν, τῶν δένδρων. 1 Maccab. XIV, 8. τὰ ξύλινα, *arbores.* – Vide quoque infra s. v. χειροποίητος.

ΞΥΛΟΚΟ'ΠΟΣ, *lignorum caesor, lignator.* חֹטֵב עֵץ, *caedens lignum.* Deut. XXIX, 11. Ios. IX, 23. 27. – חֹטֵב עֵצִים, *caedens ligna.* *Al.* Ios. IX, 21. ξυλοκόποι.

ΞΥ'ΛΟΝ, *lignum, arbor*, it. *cippus, nervus*, s. *lignum in carcere, quo captivorum pedes constringebantur.* אָע chald. Esdr. V, 8. – אֶרֶז, *cedrus.* 1 Reg. V, 6. – אֶרֶץ, *terra.* 2 Par. VII, 13. Sermo ibi est de locustis terram, spec. arbores vastantibus. – *בַּעַל, *dominus, maritus.* Prov. XII, 4. Verba ἐν ξύλῳ *Montfauconius* male retulit ad בַּעְלָהּ, *mariti sui*, cum potius pertineant ad בְּעַצְמֹתָיו, *in ossibus eius*, ubi mihi non legisse videntur בְּעֵצִים, sed vocem hebr. deduxerunt ab עָצוּם, *validus, firmus*, ut per ξύλον intellexerint *murum ligneum munitionis causa exstructum*, unde *Schol. ed. Rom.* habet: ἐν ὀχυρώματι. – בְּרוֹשׁ, *abies, cupressus.* Ies. XIV, 8. – גַּן, *hortus.* Ier. XXXI, 12. Posuerunt partem pro toto, aut speciem pro genere. – זָנָב, *cauda.* Ies. VII, 4. ubi *cauda extremum titionum* notat. – סַד, *cippus.* Iob. XXXIII, 11. ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ μου

τὸν πόδα. *Latinus* vertit: *posuit in nervo pedes meos. Syris* ܣܕܐ est *nervus*, ut pro ξύλον ponitur Act. XVI, 24. Sic et Athenienses lignum in carcere, quo captivorum pedes constringebantur, ξύλον vocabant. Vide *Grotium* et *Elsnerum* ad Act. XVI, 24. Idem *lignum* antea ποδοκάκη dicebatur. *Lysias* *Orat.* IX. p. 128. ἡ ποδοκάκη αὕτη ἐστὶν, ὦ Θεόμνηστε, ὃ νῦν καλεῖ ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. Conf. et vocem ποδοκάκη infra. Dicitur graecis V. T. Intt. etiam καταῤῥάκτη, κώλυμα, ξυλοπέδη, στρεβλωτήριον. Vide has voces alibi s. l. *Plauto* (*Poen.* III, 6, 28.) *lignea custodia* vocatur. – *עָלַץ, *exulto.* 1 Par. XVI, 32. ξύλον ἀγροῦ sec. *Vat.* quasi in textu legissent עֵץ. Videtur tamen ξύλον e sequenti commate huc irrepsisse, ubi τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ commemorantur. Magis ad textum hebr. habet ed. *Complut.* ἀγαλλιάσθω ὁ ἀγρός. – עֵץ, *lignum*, *arbor*, etiam *crux*, *patibulum*, ut Esth. V, 14. Gen. I, 29. πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν, omnes *arbores* frugiferae. Gen. II, 9. ξύλον τῆς ζωῆς, *arborem* vitae. Cohel. II, 5. ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ, plantavi in illis (hortis) *arbores* omnis generis fructiferas. Sic apud graecos scriptores ξύλον saepius pro *arbore* sumitur. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. Eodem sensu *lignum* usurpatur *Horatio* lib. II. Od. 13. v. 11. *agro qui statuit meo te triste lignum, te caducum in domini caput immerentis.* 2 Sam. XXIII, 7. ubi pro ξύλον repone ξύλων, ut habet ed. *Complut.* ac series orationis postulat. Ierem. XI, 19. ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ, ubi ξύλον est *lignum toxicum*. *Chald.* bene habet סַמָּא דְמוֹתָא, *aroma mortiferum*, *venenum*. Arab. عطب et عطي inter alia notat *nocuit*, maxime *veneno*. – עֵצָה foemin. Ierem. VI, 6. – עֶצֶם, *os.* Prov. XII, 4. Vide supra s. v. בַּעַל. – צֶלַע, *trabs*. 1 Reg. VI, 15. – *צַעֲצֻעִים, *pueri.* 2 Par. III, 10. ἐκ ξύλου. *Vulg.* *opere statuario.* Ita verterunt e coniectura, et, transposito literarum ordine, ad עֵץ referentes, ut עֲצָצִים vel potius מֵעֲצִים legendum censerent. Mercerus ad *Pagnini* *Lex.* h. v. coniectat, eos שְׁמִים legisse, vel intellexisse. – רֹתֶם, *iuniperus.* Iob. XXX, 5. ῥίζαν ξύλων, radicem arborum. Perperam hic *radices gossypii* intellegit *Is. Vossius* de *LXX* *Intt.* p. 63. De *trunco* seu potius *idolo ex trunco s. ligno caeso* legitur Sap. XIV, 1. De *navigio* usurpatum reperitur Sap. XIV, 7. coll. v. 5. quo sensu etiam de *arca Noae* dicitur Sap X, 4. De *Deo ligneo s. tutelari numine in navibus posito*, quod παράσημον dicitur, legitur Sap. XIV, 1. coll. Ion. I, 5.

*ΞΥΛΟΝ *ΑΓΡΙΟΝ. רֹתֶם, *iuniperus.* *Symm.* Iob. XXX, 4. Versio haec ex ignorantia mihi orta esse videtur. Quia nempe veram significationem vocis רֹתֶם (de qua est

etiam inter recentiores interpretes magnus dissensus) ignorabat *Symmachus*, genus posuit *arbores agrestes*, aut *arbusta agrestia*.

*ΞΥΛΟΝ ἌΚΑΡΠΟΝ. עַרְעָר, *iuniperus*. *Symmachus* Ierem. XVII, 6. Respexit etymologiam: nam radici עָרַר notionem *sterilitatis* tribuunt, sicut עור et עָרָה notat *nudus fuit*.

*ΞΥΛΟΝ ΕἹΡΚΤΗ͂Σ, *lignum carceris*. סַד, *cippus*, *pedica*, *nervus*. *Symm.* Iob. XIII, 27. Potest quidem *pedica*, *nervus* commode ξύλον εἱρκτῆς dici, et hac ratione certe nihil haberet haec versio, quod emendatione egere videretur. Nihilo minus tamen, quia *Symmachum* linguam graecam bene callentem nullo modo latere potuit, *instrumentum detentionis*, quod hebr. סַד, ac graece ποδοκάκη dicitur, etiam simpliciter ξύλον vocari (vide supra s. ξύλον), ac, si lectio impressa retineretur, vox antecedens וְתָשֵׂם a *Symmacho* omissa esset, pro εἱρκτῆς reponere mallem εἴρξεις, ab εἴργω, *coerceo: sub ligno seu compede coercebis pedem meum.* שׂוּם enim in hac orationis serie est i. q. כָּלָא.

ΞΥΛΑ ΚΕΙ'ΜΕΝΑ, *ligna iacentia*. מְדוּרָה, *pyra*, *rogus*. Ies. XXX, 33.

ἈΠΟ' ΤΟΥ͂ ΞΥΛΟΥ, *a ligno*, h. e. *a cruce*. Psalm. XLV, 10. *Iustin. M. Dial. c. Tryph. Iud.* p. 298. affirmat, in graeca versione sui temporis fuisse haec verba addita post ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, sed postea ab Hebraeis abrasa esse et sublata. Antiquitus in quibusdam graecis libris lecta esse haec verba, inde perspicitur, quod non solum in *antiqua Itala* et apud *Augustinum* in *Enarrat.* h. Ps. p. 714. idem additamentum locum habet, sed et *Tertullianus* confirmat *adv. Marc.* lib. III. cap. 19. Hos quoque secutus est *Genebrardus*, qui statuit, haec verba addita esse a LXX prophetice, et *Agellius*, qui putat, pro אַף, *etiam*, quod hodie in hebraeo est, olim in aliquibus hebr. libris fuisse עֵץ. Sed equidem nullus dubito, quin verba haec, quae in nullo codice graeco et latino reperiuntur, adulterina sint, et christiana devotione addita. Conf. *Sam. Petiti Var. Lect.* lib. IV. c. 9. – Vide quoque supra ἀκάνθινος et ἄσηπτος.

ΞΥΛΟΠΕ'ΔΗ, *lignum in carcere, quo captivorum pedes constringebantur*. סַד, *cippus*. *Aqu.* Iob. XIII, 27.

ΞΥΛΟΦΟΡΙ'Α, *lignorum portatio vel deportatio*. עֵץ, *lignum*. Nehem. X, 34. Ita *Bielius* ac *Trommius*. Sed ibi ξυλοφορία potius respondet hebr. קָרְבַּן הָעֵצִים, *oblatio lignorum*.

ΞΥΛΟΦΟ'ΡΟΣ, *lignum portans*, *lignifer*, *calo*. עֵץ, *lignum*. Nehem. XIII, 30. Ita *Bielius*. Sed hic quoque mihi τῶν ξυλοφόρων potius ad לְקָרְבַּן הָעֵצִים, *oblationi lignorum*, referendum esse videtur, ita tamen, ut loco δένδρον in ante-

cedentibus ἔργον reponatur. - חֹטֵב עֵץ, caedens lignum. Ios. IX, 21. 27. Lectio ξυλοφόρος, quam solus cod. Oxon. habet, mihi suspecta est. Fortasse legendum ξυλοκόπος, ut reliqui libri exhibent, aut ξυλοτόμος. Sequens ὑδροφόροι fortasse huic errori ansam dedit. Statui tamen quoque potest, duas actiones, quae se invicem fere excipiunt, h. l. coniunctas esse. Idem valet de versione Inc. qui Deut. XXIX, 11. חֹטֵב עֵצִים per ξυλοφόρος expressit.

ΞΥΛΟ'Ω, ligno tego, contigno. חָפָה, tego, obtego. 2 Par. III, 5. τὸν οἶκον ἐξύλωσε ξύλοις κεδρίνοις, domum texit vel contignavit lignis aut tabulis cedrinis. - סָפַן, contabulo, tego, obtego. Ierem. XXII, 14. - עֵץ, lignum. Ezech. XLI, 16. Ita Bielius Trommium secutus. Sed ibi quoque pro ἐξυλωμένα in textu hebr. legitur שְׂחִיף עֵץ, opertum ligno.

ΞΥΝΩΡΙ'Σ, attice pro συνωρὶς, bigae, par equorum aut mulorum currum trahentium, a συνείρω, connecto. צֶמֶד פָּרָשִׁים, par equitum. Ies. XXI, 9. Suidas: ξυνωρίς· τὸ μὴ πλῆρες ἅρμα, ἀλλ' ἐκ δύο ἵππων συνεστὸς, ὃ νῦν δίφρον καλοῦσι. Hesych. ξυνωρὶς, συζυγία. ἢ ἅρμα ἐκ δύο ἵππων συνεζευγμένον. Lex. Cyrilli MS. Brem. ξυνωρὶς, ἅρμα ἐκ δύο ἵππων συνεζευγμένον. Philoxenus: Biga, ξυνωρίς. Conf. Spanhem. in Callimach. p. 554. et Schefferum de re vehicul. lib. I. c. 2. p. 11. sequ. et lib. II. c. 11. p. 144.

ΞΥΡΑ'Ω et ξυρέω, rado, tondeo. גִּלַּח Pih. idem. Gen. XLI, 14. ἐξύρησαν αὐτὸν, tondebant illum. Vide et Iud. XVI, 20. Ies. VII, 20. Lev. XIV, 8. ξυρήσεται αὐτοῦ πᾶσαν τὴν τρίχα, radet omnes pilos suos. Lev. XIV, 9. πᾶσαν τὴν τρίχα (pro κατὰ π. τ. τρ.) αὐτοῦ ξυρηθήσεται, omnibus pilis suis radetur. Num. VI, 9. et 19. Ezech. XLIV, 20. et conf. Act. XXI, 34. Iud. XVI, 22. ἐὰν ξυρήσομαι, sc. κατὰ τὴν κεφαλὴν, si radar capite meo. - גָּרַע, succido. Ierem. XLVIII, 37. - קָרַח, glabro me. Lev. XXI, 5. Ier. XLVIII, 37. Adde Inc. Ezech. XXVII, 31. Adde Ep. Ierem. v. 28.

ΞΥ'ΡΗΣΙΣ, rasura, tonsura. קָרְחָה, calvitium. Ies. XXII, 12. Inc. et LXX sec. libros quosdam Mich. I, 16.

ΞΥΡΟ'Ν et ΞΥΡΟ'Σ, novacula, culter tonsorius. מוֹרָה, idem. Iud. XIII, 5. sec. Hex. Iud. XVI, 18. - תַּעַר. Num. VI, 5. Psalm. LI, 2. Ierem. XXXVI, 23. et alibi. Adiective ξυρὸς est acutus, ad radendum et scalpendum aptus.

*ΞΥΣΤΗ'Σ, i. q. ξυστὴρ, rasor, sculptor. חֹצֵב, caesor. 2 Reg. XII, 12. sec. ed. Compl.

ΞΥΣΤΟ'Σ, rasus, rasilis, politus, tersus. גָּזִית, caesura. 1 Par. XXII, 2. Amos. V, 11. In utroque loco libri nonnulli pro ξυστοὺς habent ξεστούς. 3 Esdr. VI, 9. ubi respondet chald. גְּלָל, politura. Esdr. V, 8. ut etiam 3 Esdr. VI, 25. coll. Esdr. VI, 4. Sir. XXII, 18.

ΞΥΣΤΩΤΟ'Σ, *complanatus*. פַּקֻּעִים, *colocynthides*. *Aqu. Theod.* 1 Reg. VI, 18. ξυστρωτὰ, *complanata, rasa*. Num a בָּקַע derivarunt? quod olim *complanandi* notionem habuisse ex בִּקְעָה, *vallis*, apparere puto? Nam ξύστρον idem cum λίστρον, *plana ferrea*, unde ξυστρόω s. λιστρόω, *pavio, complano, rado*, et ἀποξυστρόω, *hebeto aciem auferendo, ne radere possit*. Vide *Drusium* in *fragm. vett. Intt. GG.* p. 261.

ΞΥ'Ω, *rado, scalpo*, sive: *radendo aut scalpendo polio*. Vide supra s. v. ἰχώρ.

O.

Ὁ, οἱ, *articulus praepositivus* in singulari et plurali. Cum nominativis vocativi partem agit. Nehem. I, 5. Psalm. XLIV, 8. 9. Conf. Apoc. XV, 3. 2 Reg. XX, 18. ὃ εἶπε κύριος, ubi ὃ vitiosum et sine dubio ex σοὶ ortum esse videtur. Certe ita legit *Arabs*. – Pro בֵּן, *filius*, legitur Ioel. I, 1. ubi tamen pro τὸν scribendum videtur υἱόν. Ps. XXXIV, 8. pro ὃ μὴ οἶδεν in fragmentis *Symmachi* reponendum erit sine dubio ἣν μὴ ο., ut illud ἣν ad παγίδα in antecedentibus referatur. Certe ita legitur in *Catena* PP. GG. T. I. p. 625. – *זֶה. Ps. LXVII, 9. ubi tamen pro τοῦ σινᾶ legere mallem τοῦτο σινὰ, *iste Sinai*. Istam enim lectionem habet cod. *Vat.* ac testatur *Scholiastes*, alios libros habuisse τοῦτο. Sed ὁ quoque haud raro pro οὗτος ponitur. *Thren.* I, 12. οἱ πρὸς ὑμᾶς. Legendum οὐ πρὸς ὑμᾶς, nam respondet ibi hebr. לוֹא, pro quo לֹא legerunt. Legi quoque potest οἳ π. ὑ., *hei vos omnes*, ut sit vox dolentis. Ioel. II, 5. ubi οἱ ante ἱππεῖς mendose ponitur pro ὡς, ut coll. *Vatic.* habet et *Arabs*. Hos. IV, 15. ὁ λαὸς ο συνιών. Lectionem hanc, modo non ό, sed ὁ scribatur, contra alios, qui vel legunt ὁ μὴ συνιὼν, vel οὐ συνιὼν, vel οὐ μὴ συνιὼν, defendit *Mich. Rossal* in *Epist. Critica* ad *Petr. de Toullieu* adiecta *Dissertationi ad locum insignem Valerii Maximi* p. 12. sequ. Ὀ enim saepius pro diphthongo οὐ positum est, ut observant *Montfauc. Palaeogr.* p. 131. et *Heumannus* in *Explicatione N. T.* T. VIII. p. 243. qui hac de causa coniecturam *Scaligeri*, qui Phil. II, 30. pro παραβουλευσάμενος auctoritate codicis *Bibl. Puteanae* legendum existimat παραβολευσάμενος, inverso, ut aiunt, reiicit pollice. Confer eundem ibid. T. XI. p. 775. sequ. ad 2 Cor III, 17. *Richard. Chandler.* in *inscriptt. antiquis in Asia minore et Graecia, praesertim Athenis collectis (Oxon.* 1774.) inscriptionem commemorat post tempora *Euclidis* factam, e qua evincit, quod Athenienses tunc nondum diphthongum ου receperint, sed eius loco semper ο scripserint. Dubio itaque caret, in cod. Romano apud *Hoseam*

l. l.' literis maioribus, et sine omni prorsus accentu vel spiritu, ut *Grammatici* vocant, scriptum esse *ὁ λαὸς ὁ συνιών*. Idem valet quoque de loco Hos. XIII, 13. ubi adeo non opus est, ut pro *ὁ φρόνιμος* cum *Montfauconio* legatur *οὐ φρόνιμος*. His quoque fortasse addendus erit locus Ies. IX, 3. ubi pro *ὃ κατήγαγες* *I. D. Michaelis Bibl. Or.* T. XIV. p. 133. legere mavult *οὐ κ.* 1 Macc. VII, 19. male nunc legitur *οἱ Ἀσιδαῖοι* pro *οἵτινες Ἀσιδαῖοι* etc. Interdum ponitur pro pronomine personali, v. c. Sap. V, 4. ubi *οἱ ἄφρονες* vertendum est *nos stulti*, ut omnis loci nexús clarissime docet. *Vulg. nos insensati. Τὰ μὲν, τὰ δὲ, nunc, nunc*, sive: *hic, illic*. Sap. XVII, 15.

'ΟΒΕΛΙ'ΣΚΟΣ, veru, veruculum, cuspis. Ita etiam a figura vocatur *lapis quadratus ingens, pyramide tamen minor*, etiam *obeliscus* vulgo dictus, et quidem ideo, quod in acumen desinat. חֲרוּדִים plur. *acumina.* Iob. XLI, 22. *Inc.* Ier. LII, 19. Adde 4 Macc. XI, 19.

'ΟΒΟΛΟ'Σ, obolus, nummus minutus, sexta pars drachmae. אֲגֹרָה, *numulus, obolus.* 1 Sam. II, 36. – גֵּרָה, *obolus.* Exod. XXX, 13. Num. III, 47. Ezech. XLV, 12. *Hesych. ὀβολὸς, νουμία καὶ τόκοι, καὶ εἴδη νομισμάτων, καὶ ἐν ἄστει δικαστικοὶ μισθοί.*

'ΟΓΔΟΗ'ΚΟΝΤΑ, octoginta. שְׁמֹנִים plur. Gen. V, 25. Exod. VII, 7. Num. II, 9. et alibi saepius.

'ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΕ'Ξ, octoginta sex. שְׁמֹנִים וָשֵׁשׁ. Gen. XVI, 16.

**'ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΟΚΤΩ', octoginta octo.* Tob. XIV, 2. sec. cod. *Alex.*

'ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΠΕ'ΝΤΕ, octoginta quinque. שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה. 2 Reg. XIX, 35. Ies. XXXVII, 36.

**'ΟΓΔΟΗΚΟΝΤΑΤΡΕΙ~Σ, octoginta tres.* שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים. Exod. VII, 7.

'ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΟ'Σ, octogesimus. אַרְבַּע מֵאוֹת, *quadringenti. Al.* 1 Reg. VI, 1. *ὀγδοηκοστῷ.* Adde 2 Macc. I, 10.

'ΟΓΔΟΟΣ, octavus. שְׁמֹנָה : שְׁמֹנָה. Gen. XXI, 4. 1 Par. XXIX, 17. et alibi. – שְׁמִינִי. Exod. XXII, 30. Levit. IX, 1. et alibi. – שְׁמִינִית, *instrumentum musicum octachordum, cithara octo nervis intenta. Aqu.* et LXX Psalm. VI, 1. *ὑπὲρ τῆς ὀγδόης*, sc. *χορδῆς, ad octachordum.* Ps. IX, 1. *Suidas: ὀγδόη· ἡ μέλλουσα κατάστασις.* Sumta sunt haec ex *Theodoreto* ad Ps. VI, 1. Vid. *Fischeri Clavis* p. 68. Adde 1 Par. XV, 21. sec. *Compl.*

'ΟΔΕΥ'Ω, in via ambulo, iter facio. דֶּרֶךְ, *via. Symm.* Iob. XXIX, 25. ubi pro hebr. *eligere viam* legitur *προαιρεῖσθαι ὁδεύειν. Vulg. si voluissem ire ad eos.* – חָלַךְ. *Symm.* Psalm. LXXXV, 11. *Inc.* sec. cod. *Norimb.* Ierem. IX, 13. Tob. VI, 5. *ὥδευον ἀμφότεροι*, iter faciebant ambo. – יָלַךְ, *eo.*

1 Reg. VI, 12. ἐὰν ὁδεύῃς τοῖς προστάγμασί μου, si ex legibus meis *vixeris*. *Hesych.* ὁδεύει, περιπατεῖ, ἀπέρχεται.

'ΟΔΗΓΕ'Ω, *sum viae dux, duco, praeeo.* *הָדָר, *decus.* Psalm. LXXXVIII, 16. ὁδήγησον, ubi pro הֲדָרְךָ legerunt הַדְרֵךְ, quod *dirigere per viam* notat. – הִדְרִיךְ Hiph. *calcare facio.* Psalm. XXIV, 5. ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, καὶ δίδαξόν με, h. e. *fac atque instrue* me, ut secundum praecepta tua, quae verissima sunt, *vivam.* Conf. Ioh. XVI, 13. Ps. CVI, 7. CXVIII, 135. – הוֹלִיךְ Hiph. a יָלַךְ, *ire facio.* Ios. XXIV, 3. Psalm. CV, 10. – הָלַךְ, *eo.* 2 Sam. VII, 23. 1 Par. XVII, 21. – הוֹצִיא Hiph. a יָצָא, *exire facio.* Num. XXIV, 8. – הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* Psalm. XLIV, 6. LXXXV, 10. *Aqu.* Prov. IV, 11. – הֵנִיחַ Hiph. a נוּחַ, *quiescere facio.* Ies. LXIII, 14. ὡδήγησεν αὐτούς. Ita vel ob seriem orationis, vel vocum נוּחַ et נָחָה permutatione facta, transtulerunt. – חָנָה, *castra metor.* Deut. I, 33. Hic fortasse legerunt נָחָה. – נָהַג, *duco.* Psalm. LXXIX, 1. Cohel. II, 3. – נָחָה: הִנְחָה, Kal et Hiph. Exod. XIII, 17. XV, 13. Nehem. IX, 12. *Symm.* Psalm. LXXVII, 53. – *נָחַם, *consolor.* *Symm.* Iob. XXIX, 25. ubi יְנַחֵם, *consolatur*, derivavit non a נָחַם, sed a נָחָה, *ducere, abducere.* – *בְּתוֹךְ, *in medio.* Iud. XV, 5. *Trommio* hic legisse videntur הֵבִיא. Praeterea legitur Iud. XV, 4. ubi verba καὶ ὡδήγησε in ed. *Ald.* ex καὶ ἔδησε orta esse videtur. Vide s. δέω.

'ΟΔΗΓΟ'Σ, *viae dux.* הִתְיַחֵשׂ Hithp. *genus recenseo*, it. *generis recensio.* Esdr. VIII, 1. Subiecerunt h. l. voci hebraicae notionem linguis orientalibus quidem ignotam, sed seriei orationis admodum convenientem. Sap. VII, 15 Deus dicitur τῆς σοφίας ὁδηγὸς, h. e. *doctor sapientiae*, s. *qui sapientiam largitur.* *Vulg. dux.*

'ΟΔΙ'ΤΗΣ, *viator.* אֹרֵחַ, idem. *Syrus* Ierem. XIV, 8. *Suidas:* ὁδίτης, ὁδοιπόρος.

'ΟΔΟΙΠΟΡΕΙ'Α, *profectio, iter.* Sap. XIX, 5.

'ΟΔΟΙΠΟΡΙ'Α, idem. הֲלִיכוֹת, *itinera*, h. l. *peregrinantes.* *Inc.* Iob. VI, 19. ὁδοιπορίαι. Sap. XIII, 19. XVIII, 3. 1 Maccab. VI, 41. ubi *incessum* notat, ac de *militibus* usurpatur, ut apud *Xenoph. Cyrop.* I, 2, 10. γυμνάζει δὲ καὶ ὁδοιπορίαις καὶ δρόμοις. Confer Ioh. IV, 6. et ad h. l. *Wolfium* p. 825.

'ΟΔΟΙΠΟ'ΡΟΣ, *viator.* אֹרֵחַ, idem. Iud. XIX, 17. – אֹרְחָה, *comitatus.* Gen. XXXVII, 24. – *הֵלֶךְ, *viator.* *Theod.* 2 Sam. XII, 4. – מְהַלֵּךְ part. Pih. *ambulans.* Prov. VI, 11. Sir. XXVI, 13. XLII, 5. *Hesych.* ὁδοιπόρος, ὁδίτης.

'ΟΔΟΠΟΙΕ'Ω, *viam seu iter facio, paro* ac *complano.* סָלַל, *aggero.* Iob. XXX, 12. Psalm. LXVII, 4. ubi *Aqu.* ἀποσκολοπίζειν, *Symmachus* autem καταστρωννύειν habet. – *עָבַר, *transeo.* *Theod.* Ies. LXII, 10. ὁδοποιήσατε. Non male.

Nam *transire per portas* h. l. notat *non sedere otiose intra portas, sed per eas patentes exire, et manum admovere operi reparandarum viarum publicarum,* ut *Dathius* ad h. l. recte observavit. Conf. etiam sequentia. - פִּלֵּס Pih. *libro.* Psalm. LXXVII, 55. ὡδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ. *Suidas* ad h. l. ὡδοποίησεν, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἐκώλυσε τῇ φιλανθρωπίᾳ τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ἔδωκε χώραν τῇ δικαίᾳ παιδείᾳ. Habere פִּלֵּס notionem *complanandi,* si de via adhibetur, satis notum est. Adde *Aqu.* Prov. IV, 26. - פִּנָּה Pih. *paro.* Ps. LXXIX, 10. Vox hebr. notat *eliminare, e conspectu removere omnia, quae molesta sunt, ac inprimis iter impedire possunt.* - פַּנּוּ דֶּרֶךְ, *paro viam.* Ies. LXII, 10.

ὉΔΟΣ, *via, limen, aditus, consuetudo, vivendi ratio, vita, actio, opus, doctrina, praeceptum,* it. *spatium, vices.* *אַחֲרַי, *post.* Prov. XXVIII, 23. ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδούς. Legerunt אֹרַח אָדָם, vel etiam אָדָם אָרְחוֹ, *reprehendens aliquem vitae parum honestae nomine.* - *אַחֲרִית, *postremum.* Ierem. XII, 4. οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς ἡμῶν, ubi pro אַחֲרִיתֵנוּ, *finem nostrum,* legerunt אָרְחֹתֵנוּ per metathesin literarum, non minus commode. - אַט, *lentitudo.* Gen. XXXIII, 14. ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ, ubi in Hebr. legitur: *ego me ducam pedetentim,* h. e. *ego lente sequar,* sensu eodem: nam qui lente iter facit, ἐνισχύει ἑαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ. - אֹרַח. Iob. XXXIII, 11. ἐφύλαξε δέ μου πάσας τὰς ὁδούς, custodit omnes meos *exitus.* Psalm. XXIV, 4. τὰς ὁδούς σου, κύριε, γνώρισόν μοι, vias tuas, h. e. *veritates* vel *doctrinas* tuas, mihi notas fac. Vide et v. 10. Psalm. CXVIII, 15. Ies. II, 3. Ps. CXVIII, 9. ἐν τίνι κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ; quomodo diriget iuvenis viam suam vel *actiones suas?* Ps. CXVIII, 101. ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, ab omni mala via cohibeo pedes meos, h. e. ab omni mala *vivendi ratione* me cohibeo. Ps. CXVIII, 103. ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας, odi omnem falsam *doctrinam,* coll. v. 127. Sic et alias Graecis ὁδὸς pro *doctrina* usurpatur. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. Prov. I, 19. αὗται αἱ ὁδοί εἰσι πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα, hi *mores* sunt omnium, qui inique agunt. Prov. II, 13. οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας, relinquentes veram *doctrinam.* Conf. 2 Petr. II, 15. Prov. VIII, 20. ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ, h. e. *recte et iuste ago.* Prov. X, 18. ὁδοὺς ζωῆς, vias ad vitam, h. e. *rationem perveniendi* ad vitam s. felicitatem. Vide et Prov. V, 6. XV, 25. Prov. XII, 29. ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης, in *doctrinis* veris. Conf. Matth. XXI, 32. Prov. XVII, 24. ὁδοὺς δικαιοσύνης, iustam *iudicandi* ac *sentiendi rationem.* *Al.* Prov. II, 20. ὁδοὺς δικαιοσύνης, *recte agendi rationem.* Ies. XXVI, 7. - אֹרְחָה, *comitatus.* Ies. XXI, 13. - אֶרֶץ, *terra.* 1 Reg. XVIII, 6. *Symm.* 2 Sam. XXIV, 6. ubi vid. *Montfauc.* - *אַשּׁוּר, *gressus.* *Theod.* Iob.

XXIII, 11. *Vulgatus* bene: *vestigia eius secutus est pes meus*, aut: vestigiis eius pes meus insistit. – אֲשֶׁר, *qui*. Ies. LV, 11. Hic legerunt אשור vel אֲשׁוּר, *gressus*. – בוא infin. *venire*. 1 Reg. VIII, 66. Huc etiam referendus *Aqu.* Genes. XXXV, 16 cui *Eusebius Onom.* s. v. χαβραθὰ καθ᾽ ὁδὸν tribuit, quae verba ad לָבוֹא pertinere mihi videntur. – בִּקְעָה, *vallis*. Ies. XL, 4. ubi tamen non tam vox ὁδὸς, quam potius tota formula ὁδοὶ λεῖαι hebr. בִּקְעָה respondet. – *בְּרָה, *tractus*. *Aqu.* Gen. XXXV, 16. כִּבְרַת־הָאָרֶץ, *quasi tractus terrae*, h. e. *milliari fere germanico*, καθ᾽ ὁδὸν τῆς γῆς. – גָּדֵר, *sepes*. Hos. II, 6. Libere verterunt. – דָּרַךְ, *calco*. Iob. XXIV, 11. Hic legerunt דֶּרֶךְ. – דֶּרֶךְ, *via*. Gen. III, 24. τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, viam ad arborem vitae. Gen. VI, 12. κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, corrupit omnis caro viam suam, h. e. fidem, omnesque actiones et mores, ut bene interpretatus est *Flacius* in *Clavi* voce *Via*. Gen. XXIV, 48. ἐν ὁδῷ ἀληθείας, in via recta. Ios. II, 7. ὁδὸς ἡ ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου, via, quae ducit ad Iordanem. *Iosephus: ὁδοὶ αἱ ἐπὶ τὸν ποταμὸν φέρουσαι.* Ios. XXIII, 14. ἀποτρέχω τὴν ὁδὸν, *decurro viam*, h. e. *morior*. Eodem sensu 1 Reg. II, 2. πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς, h. e. *ex vita decedo*. 1 Reg. XV, 26. ἐπορεύθη ἐν ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, h. e. *vivebat iuxta mores patris sui*. Vide et 1 Reg. XVI, 2. 19. 26. Iob. XXIII, 10. τὴν ὁδόν μου, meam *vivendi rationem*. Vide et Iob. XXXI, 4. Iob. XXIII, 11. ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα, *praeceptis* eius obedio. Vide et Psalm. XVII, 24. 2 Sam. XXII, 22. Iob. XXIV, 13. ὁδὸν δικαιοσύνης, *iustam agendi rationem*. Psalm. I, 1. ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, non sequitur *pravam impiorum agendi rationem*. Ps. C, 8. πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, *inculpate vivens*. Psalm. CXVIII, 1. ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, *integri vitae scelerisque puri*. *Hesych.* ἐν ὁδῷ, ἐν ἔργοις, ἐν πίστει, ἐν βίῳ. Conf. Iob. XXXIV, 21. XXXVI, 23. ubi דֶּרֶךְ redditur per ἔργον. Psalm. CXVIII, 29. ὁδὸν ἀδικίας, *doctrinam falsam*, cui v. 30. opponitur ὁδὸς ἀληθείας, *doctrina vera*. Conf. 2 Petr. II, 2. Ps. CXXXVIII, 3. praevidisti πάσας τὰς ὁδούς μου, omnes *actiones* meas. Vide et Psalm. CXVIII, 167. Prov. V, 21. et conf. 2 Par. XIII, 22. XXVII, 7. et XXVIII, 26. ubi דֶּרֶךְ exponitur per πρᾶξις. Prov. IV, 11. ὁδοὺς σοφίας, *doctrinas* ad sapientiam ducentes, aut: *certissimam ac brevissimam* ad sapientiam *perveniendi rationem*. Prov. IV, 14. ὁδοὺς παρανόμων, *mores et vivendi rationem* peccatorum. Vide et Prov. VI, 6. Prov. VII, 20. ὁδοὶ ᾅδου, viae ad infernum. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XIV, 12. ὁδὸν vel ὁδοὺς ᾅδου. Prov. VIII, 22. Dominus possedit me ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ, initio *operum* suorum. *Al.* Iob. XL, 14. hoc est initium ὁδῶν κυρίου, *operum* Domini. Prov. X, 10. ὁ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, *vitam* perversam agens, qui Prov. XIV, 4. dicitur σκολιάζων

ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Prov. XV, 31. ὁδοὶ ἀνδρῶν δικαίων, *vivendi ratio* iustorum. Vide et Ies. LV, 7. et conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Prov. XXI, 16. ὁδὸς δικαιοσύνης, *doctrina* vera. Ies. LIX, 8. ὁδὸν εἰρήνης, viam ad pacem s. felicitatem. Conf. Luc. I, 79. et Rom. III, 17. *Hesych.* ὁδὸν εἰρήνης, τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν. Ierem. II, 18. τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου, via in Aegyptum. Ibid. τῇ ὁδῷ τῶν Ἀσσυρίων, via ad Assyrios. Hos. XIV, 10. vera et iusta sunt αἱ ὁδοὶ τοῦ Κυρίου, *verba* et *praecepta* Domini. Vide et Ezech. XXXIII, 17. 20. Ies. XLV, 13. et conf. Act. XIII, 10. *Aqu. Symm.* Prov. IX, 6. ἐν ὁδῷ. LXX ibi ἐν γνώσει. His adde Iob. XII, 24. ubi pro דֶּרֶךְ לֹא LXX habent ἐν ὁδῷ, ᾗ οὐκ ᾔδεισαν, in via, quam non noverunt, h. e. *invia. Symm.* ἀνοδία. Prov. XXVIII, 10. ubi ἐν ὁδῷ κακῇ vel vertendum est *malis artibus*, vel ἐν positum est pro εἰς. Prov. XXX, 19. ubi vox ὁδοὶ sensu venereo accipienda est. Conf. *Burmann.* ad *Petronii Satyr.* p. 546. sequ. *Theodot.* Psalm. V, 9. ubi pro ὁδόν μου reponendum est ὁδὸν σου. Conf. *Starck. Carmina Davidis* Vol. I. p. 186. Psalm. CXXXVII, 6. ubi *Chrysostomus* τὰς ὁδοὺς eleganter per κατορθώματα explicat, *Apollinarius* autem pro ὁδοῖς habet ᾠδαῖς, *in carminibus*, convenienter seriei orationis, qui error in multa graeca exemplaria manavit. – הָלִיךְ, *ambulatio.* Iob. XXIX, 16. – חוּץ, *foras*, it. *platea.* 2 Sam. XXII, 43. Prov. XXII, 13. Ies. V, 25. et alibi saepius. – *חָצֵר, *atrium.* Ezech. IX, 7. τὰς ὁδοὺς sec. *Vatic.* Legerunt חוצות seu חצות. Sed *Hebraeus Int.* sec. *L. Bosium* habet ibi αὐλάς. – *חֹק, *statutum. Ino.* 1 Reg. II, 3. – *יָד, *manus.* Thren. I, 14. ubi *Cappello* in *notis critt.* p. 540. בְּדוּי a דָּוָה, *dolere, aegrum esse,* legisse videntur, sed *Scharfenbergius* probabilius coniicit, eos legisse בְּחַן עֲנֵי בְּיָדִי. – יוֹם, *dies.* Iob. XXIX, 4. ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῖς, cum invalescerem, aut gravescens essem viis, h. e. cum iuvenili robore valerem. Videntur libere vertisse: nam *onerare vias* de iis dicitur, *qui saepius in via seu proficiscentes reperiuntur,* quod in aetatem iuvenilem et virilem cadit. Psalm. XXXVI, 19. γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων, novit Dominus vias, h. e. *vitam, vivendi rationem* improborum. In utroque loco יוֹם de *vita humana* accepisse videntur. Huc etiam referre mallem locum Prov. XXII, 19. ubi ὁδὸν apud *Inc.* ac LXX et ὁδοὺς apud alium incertum interpretem ad הַיּוֹם, *hodie* pro quo cum *Aquila* et *Theodot.* חַיִּים legerint) pertinere arbitror, ut ὁδὸς sit h. l. *via ad felicitatem ducens*, ut חיים in SS. saepius adhibetur. Aliter statuit *Iaegerus* ad h. l., qui nec הַיּוֹם in LXX Intt. nec ὁδὸν σου vel αὐτοῦ in hebraicis deprehendit. – כֶּסֶל, *spes.* Prov. III, 26. Videntur legisse מְסִלָּה, i. q. דֶּרֶךְ cap. XVI, 17. Aut potius libere transtulerunt, existimantes scil. cum *Vulgato* Int. כֶּסֶל h. l. de *iliis* aut *lateribus* explicandum esse. – כֶּרֶם, *vinea.* Amos. V, 17. Sen-

sum expresserunt, quasi sit h. l. de viis publicis in genere sermo. – *לָבוֹא, *introitus.* 2 Reg. XIV, 25. ubi ὁδὸς cum εἴςοδος permutatur in codd. – מָבוֹא, *aditus.* Ezech. XLVI, 20. – מוֹרָד, *descensus.* Ierem. XLVIII, 5. – מְסִלָּה, *terra aggesta.* Iud. XX, 31. 32. Ies. VII, 3. LIX, 7. – מַסְלוּל, idem. Ies. XXXV, 8. – מַעְגָּל, *orbita.* Ies. XXVI, 7. LIX, 8. *Symm.* Prov. II, 18. – *מֹעֵצָה, *consilium.* Mich. VI, 16. sec. ed. *Ald.* ubi non aliter legerunt, nam ὁδοὶ sunt interdum i. q. βουλαὶ, quod reliqui libri h. l. habent. – מִצְוָה, *praeceptum.* Ps. CXVIII, 150. πᾶσαι αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια, omnes viae tuae, h. e. omnia *praecepta* tua veritas. – מָקוֹם, *locus.* 1 Sam. XXVI, 13. πολλὴ ἡ ὁδὸς ἀνὰ μέσον αὐτῶν, magnum *spatium* inter illos. Sic et nos in lingua vernacula *viam* de *spatio* usurpare solemus. – *סוּר, *Sur*, nomen proprium portae. 2 Reg. XI, 6. τῶν ὁδῶν. סור Hebraeis non est *via*, sed Arabibus. Vnde quod Talmudicis est הלכה, *constitutio, via*, Gall. *un passage*, id Arabibus per totum *Coranum* dicitur سورة. – *עֵדָה, *coetus, congregatio. Inc.* Ps. I, 5. ubi etiam ὁδὸς metaphorice de *consiliis* explicandum erit. Certe LXX h. l. pro ἐν ὁδῷ habent ἐν βουλῇ. – סַף, *limen.* Ierem. XXXV, 4. Ita quoque *Inc.* Fortasse loco ὁδὸν legendum est οὐδὸν, ut iam coniecit *Montfauconius.* Sed recepta lectio quoque habet, quo se defendere possit ac tueri. – עֵרֶךְ, *aestimatio.* Iob. XXVIII, 13. ubi nonnullis videntur legisse אֹרְחָה, aut potius, quod magis probabile est, דַּרְכָּה. Fortasse tamen ex ingenio, uti saepe, h. l. aliquid posuerunt, quod contextui convenire putarent. – פֶּה, *os.* Prov. VI, 13. ubi LXX pro עִקְּשׁוּת פֶּה, *perversitate oris*, habent: ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς; quae *Iaegero* ad h. l. vel depromta esse e simili cap. XVI, 29. pictura, vel ostendere videntur fastidium interpretis hebraicae formae duritiem non concoquentis. Adde Prov. VIII, 13. ubi libere verterunt. Verba enim loquendi haud raro ad omnem agendi rationem transferuntur. – פֹּעַל, *opus.* Prov. XX, 14. εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. *Theodotion* ibi habet: ἡ ἐργασία αὐτοῦ. Adde *Symm.* Iob. XXXIV, 11. In utroque loco ὁδὸς est *agendi ratio*, ut saepius legitur in N. T. – *פַּעַם, *vice. Aqu.* Iosua VI, 3. ubi ὁδὸς est i. q. περίοδος, *circuitus*, qua voce *Symmachus* h. l. usus est. Caeterum videtur פעם olim *viae, quae pedibus calcatur*, notionem habuisse, uti vel e sequentibus apparet. – פַּעֲמַיִם plur. *duabus vicibus.* Iob. XXXIII, 29. ὁδοὺς τρεῖς pro καθ᾽ ὁδοὺς τρεῖς, *vices tres*, aut, ut *Vulgatus* transtulit: *tribus vicibus.* Ita quoque *Theodot.* Cum *Syro* et *Arabe* in forma plurali פְּעָמִים protulerunt. Secundum textum hebr. est *bis terve.* – *קָצָה, *decurto, abbrevio.* Prov. XXVI, 6. ἐκ τῶν ὁδῶν, ubi pro מְקַצֶּה, *decurtans*, legerunt מִקְצֵה. – רֶגֶל, *pes.* Iob. XXVIII, 4. Prov. XXVI, 6. ubi tamen

alii pro ὁδῶν cum *Procopio* legunt ποδῶν. – רֹדֵף part. *prosequens*. Prov. XXI, 21. Legisse videntur דֶּרֶךְ. – רְחוֹב, *platea*. Ies. LIX, 15. – שֵׁם, *nomen*. Mich. IV, 5. Ὁδὸς h. l. de *cultu religioso* seu de *religione* accipiendum videtur, et tunc bene convenit seriei orationis pariter, ac textui hebr., ubi *nomen Dei*, h. e. *Deus* legitur. – שֵׁן, *dens*. 1 Sam. XIV, 4. 5. Prov. XXV, 19. In omnibus his locis pro ὁδὸς reponendum est ὀδοὺς, ut et libri nonnulli ibi exhibent. – *שָׁנָה, *annus*. *Inc.* Iob. XXXVI, 26. Videtur ὁδῶν loco ἐτῶν posuisse, quia in antecedentibus (v. c. v. 23. sequ.) viarum divinarum mentio facta erat. Convenit quoque haec interpretatio sequentibus. Certe ita rem expedire malo, quam statuere, apud *Inc.* loco ὁδῶν reponendum esse ἐτῶν. Adde Prov. IV, 10. שָׁנוֹת, ὁδοὶ, sensu non magis differente, quam si pro vitae annis latine dixeris *curricula* vel *spatia*. Vide supra s. v. יוֹם. Legitur praeterea Prov. II, 22. ὁδοὶ ἀσεβῶν (In textu hebr. tantum legitur רְשָׁעִים.), ubi, iudice *Iaegero*, ὁδοὶ vel e Psalm. I. extr. vel scribendi vitio ortum ex οἱ δὲ, deinde male scripta male corrigentium errore ἀσεβῶν pro ἀσεβεῖς invectum. Sirac. V, 8. ἐξέβησαν ἐξ ὁδοῦ τῶν γονέων αὐτῶν, *degenerarunt a parentibus suis*. Vide et v. 18. Sirac. XIV, 23. τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Lege αὐτῆς, ut ad σοφίαν referatur, *instituta*, *praecepta*, *consilia*, *et dictamina sapientiae*. Sirac. XXI, 19. ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον, aeque onerosa et molesta est, ac in *longo itinere* sarcina. Sirac. XXVII, 29. ubi διδόναι ὁδὸν ἁμαρτίας est *causam* peccandi praebere, i. q. ἐξαμαρτάνειν, *ad peccandum irritare*, in antecedentibus. Sic et apud Arabes *via* de *occasione* dicitur, v. c. *Cor. Sur.* IV, 13. *Keuchenius* ad Act. XIX, 9. p. 198. ὁδὸν Sirac. l. l. de *religione* interpretatur. Confer *Steph. le Moyne Obss. ad Var. Sacr.* p. 922. – Vide quoque alibi διαστρέφω, ἴχνος et τραχύς.

'ΟΔΟΥ'Σ, *dens*, *vomer*. *יָשֵׁן, *dormiens*. *Symm.* et LXX Cant. VII, 9. Legerunt שִׁנַּיִם cum *Syro*. – *פֶּה, *os*. *Symm.* Psalm. LXXVII, 30. ἐν τοῖς ὀδοῦσιν, *inter dentes*. Libere vertit. – קִלְּשׁוֹן, *furca*. 1 Sam. XIII, 21. εἰς τὸν ὀδόντα. Est glossema ex alio interprete. Ὀδοὺς esse h. l. videtur *furca tridens*. *Schol.* ταῖς τριοκελέσι. *Gloss. MS. in libr. I. Reg.* εἰς τὸν ὀδόντα, εἰς τὴν ὕνιν (MS. ὕνην) τοῦ ἀρότρου. *Symm.* sec. *Theodoretum* h. l. per ὕνιν interpretatus est. In *Glossis Fabricianis* in lib. 3. Reg. εἰς τὸν ὀδόντα exponitur εἰς τὸ ἄροτρον, εἰς τὴν ὤλακα. – שֵׁן, *dens*. Gen. XLIX, 12. Exod. XXI, 24. Ps. XXXIV, 19. Vide quoque supra s. v. ὁδός. – Vide supra s. ἐλεφάντινος.

'ΟΔΥΝΑ'Ω, *dolore afficio*, et in pass. Ὀδυνάομαι, *dolore afficior*, *doleo*. אוֹן, *robur*. Ies. XL, 29. Deduxerunt ab אָוֶן vel אָבָה, *dolere*. – *אֲנִיָּה, *luctus*. *Symm.* Ies. XXIX, 2.

ὀδυνωμένη. – בֶּן גֹּרֶן, *filius areae, i. e. triturandus in area.* Ies. XXI, 10. οἱ ὀδυνώμενοι. *Trituratio* saepe de iudiciis divinis, uti h. l., usurpatur, v. c. Ioel. III, 14. Mich. IV, 12. – דָּוָה foem. ex דָּוֶה, *languida.* Thren. I, 14. Ex Syr. ܝܡ, *anxit, afflixit.* – הֵחִיל Hiph. a חול, *doloribus gravissimis afficior.* Zach. IX, 5. – הָמֵר infin. Hiph. a מָרַר, *amare flere.* Zach. XII, 10. – מַכְאוֹב סָבַל, *dolorem porto.* Ies. LIII, 4. – מָנוֹן, *filius.* Prov. XXIX, 21. Derivarunt haud dubie ab אָנַן, quod extat Thren. III, 59. et Num. XI, 1. *Iaegero* videntur respexisse און; aut vidisse בְּיָגוֹן. – נֶעֱצַב Niph. ab עָצַב, *doleo. Symm.* 1 Sam. XX, 34. – מְצֵרָה part. foem. Hiph. a צור, *angustata. Aqu. Theod.* Ier. XLVIII, 41. et XLIX, 21. ὀδυνώσης. *Vulg. parturientis. Simonis in Lex. hebr.* p. 1356. recte monuit, partic. מְצֵרָה in utroque loco significare *parturientem, dolores partus sentientem*, et hanc significationem accepisse a ציר, Ies. XXI, 3. *dolor parturientis.* Sap. XIV, 24. Sirac. XLIII, 17. φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠδύνησε γῆν, tonitru Dei concutit terram: ubi ὀδυνᾷν (ad imitationem hebr חול. Vide Zach. IX, 5.) est *tremere facere, quassare, concutere.*

ὈΔΥΝΗ, *dolor, labor, molestia, cruciatus.* און, *molestia, dolor.* Gen. XXXV, 18. Deut. XXVI, 14. Iob. XX, 10. – *אָוֶן, *iniquitas. Symm.* Iob. V, 6. Legit און, quod ab אָנַן vel אָנָה, *doluit,* deduxit. *Vulg. dolor.* Idem valet de auctoribus ed. *Quint.* et *Sext.* Ps. XCIII, 23. – *אונים, *vires.* Ies. XL, 29. Acceperunt pro אוֹנִים, a rad. אָנַן, *lugere, dolere.* – בַּלָּהָה, *conturbatio.* Iob. XVIII, 11. XXVII, 20. XXX, 15. – גַּלְמוּד, *solitarius.* Iob. III, 7. ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη, pro quo in cod. *Alex.* ὀδυνηρὰ legitur, quae posterior lectio mihi merum glossema esse videtur. Respexerunt fortasse notionem *duritiei* voci hebr. in reliquis linguis orientalibus subiectam, aut ita sensus causa ac ratione habita verborum sequentium verterunt. Quicquid sit, hoc tamen certum manet, ὀδύνην h. l. notare *id, quod dolorem affert,* aut *dolore afficit.* – דְּוַי, *languor.* Psalm. XL, 3. – הַוָּה, *aerumna.* Iob. VI, 2. *Theod.* Lev. XII, 2. Adde *Symm.* Prov. XIX, 13. ubi *Vulg. dolor* habet. – החיל Hiph. a חול, *facio parturire*, etiam *doloribus afficio.* Ies. XXIII, 5. – הָמֵר infin. Hiph. a מָרַר, *amare flere.* Zach. XII, 10. – הִתְחוֹלֵל Hithp. a חול, *doloribus me conficio. Aqu.* Iob. XV, 20. ἐν ὀδύνῃ. – חֵבֶל, *dolor gravissimus.* Ier. XXII, 23. XLIX, 24. – יָגוֹן, *moeror.* Gen. XLIV, 31. *Aqu. Theod.* et LXX Psalm. XII, 2. XXX, 12. et alibi saepius. Arab. وَجِعَ, *doluit, correptus dolore fuit*, et وَجَعٌ, *dolor, morbus.* – *יָד, *manus.* Thren. I, 14. ὀδύνας, ubi pro בְּיָדֵי, *in*

manus, legerunt בִּרְוֵי; nam דָּוָה est *dolere*, *aegrum esse*. – *יָכֹל, *possum*. Hab. I, 13. לֹא תוּכַל, *non poteris*. LXX sec. cod. *Vatic.* ὀδύνης. Mendum manifestum, quod *Bahrdtio* inde ortum videbatur, quod quis ad πόνους in margine posuerit ὀδύνας; nam πόνοι sunt etiam *dolores*, ut h. l. *Arabs* quoque accepit. Sed mihi potius haec vox ex οὐ δυνήσῃ aut οὐ δύνῃ orta esse videtur, quod respondet hebr. לֹא תוּכַל. – לְחוּם, *cibus*. Iob. XX, 23. ὀδύνας. Non male: nam לְחוּם h. l. metaphorice de *malis*, in quae incidit impius, accipiendum esse, vel series orationis docet. – לַעֲנָה, *absinthium*. Ier. XXIII, 15. *Absinthium* in literis sacris est symbolum dolorum et gravissimarum Dei poenarum, quae sunt absinthio amariores. – מַדְוֶה, *languor*. Deut. XXVIII, 16. – מְדֻכָּא part. Pyh. *attritus*. Ies. XIX, 10. – מָוֶת, *mors*. *Inc.* Prov. V, 5. μετ' ὀδύνης. Sed videntur mihi haec verba merum interpretamentum esse verborum LXX Intt. μετὰ θανάτου (legerunt בְּמָוֶת): nam *cum morte in tartarum detrudi* est *cum summo dolore in tartarum detrudi*. – מָזוֹר, *ulcus*. Hos. V, 13. – מַחַץ, *fractura*. Ies. XXX, 26. – מַכְאוֹב, *dolor corporis et animi*. Exod. III, 8. – מַכְאִיב part. Hiph. a כָּאַב, *dolore afficiens*. Ezech. XXVIII, 24. Legerunt מַכְאוֹב. – מֶמֶר, *amaritudo*. Prov. XVII, 26. – *מַעֲצֵבָה, *dolor*. *Symm.* Ies. L, 11. – מַר, *amarus*, it. *amaritudo*. Ies. XXXVIII, 18. Amos. VIII, 10. Iob. III, 20. ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχῆς, quae verba cur *Kreyssigius* in *Obss. Critt.* in *graecos Iobi Intt.* p. 10. in τοῖς ἐν ὀδύναις ψυχῆς mutare voluerit, nulla idonea causa nec in textu hebr. nec in loco Prov. XXXI, 6. ab ipso adducto mihi quidem apparet. – *מָרוֹת nomen propr. *Maroth*. Mich. I, 12. ὀδύνας, quasi esset vox appellativa, non vero nomen proprium. – *מְרִי, *rebellio*. 1 Sam. XV, 23. Hic non legerunt מַר, ut *Trommius* coniecit, sed sicut omnia vocabula a מָרַר deducta, ita etiam מְרִי notionem *doloris* ac *molestiae* involvit, quae etiam ab h. l., ubi est magnus Interpretum dissensus, non aliena est. – מְרִירוּת, *amaritudo*. Ezech. XXI, 6. – נֶגַע, *plaga*. Prov. VI, 33. – נְדֻדִים plur. *motiones*, *evagationes*. Iob. VII, 4. Sermo ibi est de vagis et inquietis motibus, quales sunt eorum, qui dolores gravissimos sentiunt. – *נִדָּה, *foeditas*, *impuritas*, metonym. *res impura et foeda*. *Inc.* Lev. XII, 5. ubi ὀδύνη *morbum*, nempe *lochia alba* et *rubra* notat, de quibus h. l. sermo est. – *נָתַן, *do*. Thren. I, 14. נְתָנַנִי, *dedit me*, ἔδωκε ὀδύνας. Legerunt aut audiverunt נָתַן עֳנִי. – סוּפָה, *turbo*. Iob. XXXVII, 9. ubi tamen pro ὀδύναι interpretes haud dubie scripsisse δῖναι, h. e. *vortices*, *turbines*, existimat *L. Bos Proleg. in LXX Intt.* cap. 3. *Grabius* quoque αἱ δῖναι excudi fecit pro ὀδύναι. Vide supra s. δίνη. Quanquam autem haec coniectura se facilitate sua commendat, tamen negari nequit, סוּפָה quandoque etiam me-

taphorice *graves et vehementes Dei poenas* significare, ut Iob. XXI, 28. XXVII, 20. adeoque per ὀδύναι verti potuisse. Sed nexus cum caeteris h. l. talem translationem non desiderat. – עָמָל, *molestia*. Iob. IV, 8. VII, 3. XV, 35. in quo posteriori loco ὀδύναι non significat *dolores, quos aliquis ipse sentit, sed quibus quis alios afficit*. – עֳנִי, *afflictio*. Iob. XXX, 16. – עָצֶב, *molestia*. Ps. CXXVI, 3. οἱ ἐσθίοντες ἄρτον ὀδύνης: ubi ἄρτος ὀδύνης est *panis, qui editur a male affecto*, h. e. *cum dolore et anxiis curis*. – *עֹצֶב, idem. Ies. XIV, 3. – פַּלָּצוּת, *tremor*. Iob. XXI, 6. – רוּחַ, *ventus*. Iob. XXX, 22. ἔταξας δέ με ἐν ὀδύναις. Plerique interpretes hunc locum de calamitate Iobi explicant, qua tanquam vento ablatus esset, ut adeo LXX h. l. non male sensum expresserint. – שׁוֹאָה, *vastatio*. Iob. XXX, 14. – שַׂרְעַף, *cogitatio*. Ps. XCIII, 19. Vox hebr. non simpliciter *cogitationem* notat, sed *cogitationem sollicitam*, quae bene ὀδύνη ἐν τῇ καρδίᾳ dici potest. – תּוּגָה, *contristatio sui ipsius, moeror, quo quis se ipsum excruciat*. Prov. XVII, 21. Praeterea legitur Prov. XIX, 13. ubi verba καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ (lege αὐτὸν), quae *cod. Alex.* exhibet, et quibus nihil respondet in textu hebr., desumta sunt e cap. XVII, 25. *Hesych.* ὀδύνη, λύπη, πόνος, ταπείνωσις παρὰ ἀλλοτρίων, ἢ ἀλγηδών. De *doloribus, quos sentiunt amantes*, legitur haec vox Dan. XIII, 14. sec. cod. *Chis.* s. *Hist. Sus.* v. 10.

ΟἹ ἘΝ ὈΔΥ'ΝΑΙΣ, sc. ὄντες, *qui in doloribus versantur*. מָרִים, *amari*. Iob. III, 20. – מָרֵי נֶפֶשׁ, *amari anima*. Prov. XXXI, 6. *Amaritiem* metaphorice pro *tristitia* et *calamitatibus* poni, docuit *Glassius Philol. S.* p. 1172.

ἘΝ ὈΔΥ'Νῌ ΜΝΕΙ'ΑΝ ΠΟΙΟΥ͂ΜΑΙ, *in dolore mentionem facio*. רָגַן, *contremisco*. Ies. XXXII, 10.

ΠΛΗΓΗ` ὈΔΥ'ΝΗΣ, *plaga doloris*. עֶמְדָּה, *consistentia, statio*. Mich. I, 11. *Cappello* in *nott. critt.* ad h. l. p. 80. pro עֶמְדָּתוֹ legisse videntur נֶגַע מָרוֹת. Ego vero statuere mallem, eos legisse מַכָּתוֹ, consentiente *Syro*, vel *stationem* de *vulnere stante* vel *parturitione* intellexisse, coll. Hos. XIII, 13. Vide quoque ad h. l. *Drusium*.

ὈΔΥΝΗΡΟ'Σ, *dolorem afferens, molestus, acerbus*. *גַּלְמוּד, *solitarius*. Iob. III, 7. sec. cod. *Alex.* Vide supra s. v. ὀδύνη. – דָּוֶה, *languidus*. Thren. V, 17. ὀδύνη ὀδυνηρά. Alterutrum est superfluum ac merum glossema. LXX scripserant ὀδύνη, aliquis explicationis gratia in margine addidit ὀδυνηρὰ, hinc migravit in textum. Adde *Inc.* Lev. XV, 33. – נַחְלָה part. Niph. foem. *aegra*. Ier. XIV, 17. – נִמְרֶצֶת part. Niph. foem. *acris*. 1 Reg. II, 8. κατάραν ὀδυνηράν. *Vulg.* *maledictionem pessimam*. *Hesych.* ὀδυνηρὸν, λυπηρὸν, ἐπίπονον.

'ΟΔΥΡΜΟ'Σ, *lamentatio, fletus, ploratus.* תַּמְרוּרִים, plur. *amaritudines.* Ierem. XXXI, 15. καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ, h. e. *luctus et fletus acerbissimi.* – שְׁאָגָה, *rugitus.* *Symm.* Ps. XXI, 2. τῶν ὀδυρμῶν. Vide et 2 Macc. XI, 6. *Hesychius:* ὀδυρμὸς, κλαυθμός.

'ΟΔΥ'ΡΟΜΑΙ, *lamentor, ploro, deploro.* *דָּוָה foem. ex דָּוֶה, *languida.* Thren. I, 13. sec. *Alex.* Ita quoque *Arabs.* – הִתְנוֹדֵד Hithp. a נוּד, *condoleo mihi.* Ier. XXXI, 18. – שְׁאָגָה, *rugitus.* *Symm.* Ps. XXXI, 3. ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀδυρόμενοι, κλαίοντες.

"ΟΖΟΣ, *nodus arboris et virgulti indeque ramus enascens.* Sap. XIII, 13. ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζοις συμπεφυκὸς, lignum curvum et *nodosum.* *Vulg. vorticibus* (s. *verticibus*) *plenum.* *Hesych.* ὄζος, κλάδος (ita quoque *Suidas*), καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ στελέχους σχιζόμενος ἀκρέμων. *Thomas Magister:* ὄζος, καὶ ὁ κλάδος, καὶ ἡ τούτου ἀρχὴ, ὅθεν φύεται.

*"ΟΖΩ, *oleo, odorem spiro, foeteo.* בָּאַשׁ, *foeteo.* Exod. VIII, 14. sec. cod. *Vat.* καὶ ὤζεσεν ἡ γῆ, ubi reliqui libri habent ἐπώζεσεν. *Etymol. M. Gudianum* 420, 5. ὄζω, καὶ περισπώμενον ὀζῶ, ὀζέσω, ὤζεσα κ. τ. λ.

"ΟΘΕΝ, *unde.* מֵאַיִן. Ps. CXX, 1. *Inc.* Psalm. XLIV, 9. Caeterum huic particulae apud LXX ante διηθεῖται et ante χωνευθῇ apud τοὺς λοιποὺς Iob. XXVIII, 1. obviae nihil respondet in textu hebraeo, sed est sensus causa et quidem recte addita, ut e voce מוֹצָא in priore membro luculenter apparet. Interdum ὅθεν est *quare, quapropter, ideo,* v. c. Sap. XII, 23. Iudith. VIII, 20. XI, 16. Ep. Ier. v. 64.

*"ΟΘΕΝ ΔΗ', *undecunque, ex quaecunque re.* Sap. XV, 12.

'ΟΘΟ'ΝΙΟΝ, *linteamen, lineum vestimentum, linteolum.* סָדִין, *sindon.* *Al.* Iud. XIV, 12. 13. τριάκοντα ὀθόνια, *triginta vestimenta linea.* – פִּשְׁתָּה, *linum,* etiam: *vestimentum lineum.* Hos. II, 9. τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου, vestimenta mea lanea et linea mea. Vide et v. 5. *Lex. Cyrilli MS.* ὀθόνια, ὑφάσματα λεπτότατα. *Hesych.* ὀθόνια, λινᾶ ἱμάτια. Idem: 'Οθόνη, σινδών. Conf. *Salmasii* not. in *Tertullian.* de *Pall.* p. 411. ubi observat, *Lucianum* ὀθόνιον vocare, quam σινδόνα *Diogenes Laertius* nuncupet, eandemque *Ausonio* (152, 2. ed. *Paris.*) *linteam sindonem* dici. Sic et ὀθόνια appellantur Ioh. XIX, 40. quae alii Evangelistae σινδόνα nominant. Conf. ad h. l. *Wolfium* p. 987 sequ. Vide quoque *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 107. ac *Ol. Celsii Hierobot.* T. II. p. 90.

*ΟΙ", 'ΟΙ", *vae.* Particula exclamandi graecis literis exprimens hebr. הָיוּ, *fuerunt,* (pro quo הוֹי legit) cui respondet apud *Aquilam* Sophon. III, 18. ubi LXX οὐαὶ habent. Sic quoque Thren. I, 12. pro οἱ πρὸς ὑμᾶς scribendum esse

οἱ πρὸς ὑμᾶς recte plures observarunt. Conf. *Etymol. M. Gudian.* 421, 17.

*ΟἽΔΕ, seu, ut fortasse rectius legitur, *οἰδὲδ*, respondet hebr. הֵידָד, *celeusma*. Ier. XXV, 30. E Ier. XLVIII, 33: reponere fortasse quis mallet *αἰδὲδ*. *Nobilius* malè reddit *illi autem*: potius *et sicut vindemiantes respondebunt οἰδὲ*, aut *αἰδὲδ*, quod est, teste *Hieronymo*, *celeusma vindemiantium Moabitarum, et clamantium invicem οἴδε, οἴδε*.

ΟἸΑΚΙ'ΖΩ, proprie *guberno navem*, nam *οἴαξ* est *gubernaculum*, deinde simpliciter *guberno*, *agito*. רֹחַב, *longitudo*. Iob. XXXVII, 10. *οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ, ὡς ἐὰν βούληται*, agitat autem vel dirigit aquam, quomodocunque voluerit. Sensum secuti sunt. *Glossae MSS.* ad h. l. *οἰακίζει, διασχίζει, χωρίζει*. Sirac. XVIII, 2. sec. *Complut.* *οἰακίζων κόσμον*, *gubernans* vel *condens*, *aedificans disponit*. Alii codd. legunt *οἰκίζων*, *qui condit mundum*. Vid. *Drusius* et *Flam. Nobilius* ad h. l. *Hesych.* *οἰακίζει, ἐλαύνει, διοικεῖ, κυβερνᾷ*.

ΟἸΆΚΩΣΙΣ, *gubernatio*. תַּחְבֻּלוֹת plur. *consilia prudentia*. *Aqu.* Iob. XXXVII, 12. Vox hebraica quoque a re nautica desumta est.

*ΟἼΑΞ, pr. *clavus, quo regitur gubernaculum*, deinde *gubernaculum ipsum*. 4 Macc. VII, 3. *τοὺς τῆς εὐσεβείας οἴακας*. *Zonaras Lex.* col. 1429. *οἴακες, τὰ ἐν χερσὶ τῶν ἰθυντηρίων ἠρτημένα ξυλάρια τοῖς πηδαλίοις, δι' ὧν περιάγεται τὰ πηδάλια, παρὰ τὸ οἴω, τὸ κομίζω*. *Etymol.* 616, 12.

ΟἸΚΕΙ̃ΟΣ, *domesticus*, item: *propinquus*, *cognatus*. *אַלּוּף, *amicus*, ab أَلِفَ, *copulare*, *coniungere*. Ps. LV, 14. — בַּיִת, *domus*, *familia*. Ies. III, 5. — דּוֹד, *patruus*. 1 Sam. X, 14. 15. 16. XIV, 51. *Aquila* ubique habet *πατράδελφος*, *patruelis*. — שְׁאֵר, *reliquiae*. Levit. XVIII, 6. *οἰκεῖα σαρκὸς*, ubi *τὰ οἰκεῖα* (ut in N. T. *τὰ ἴδια*) positum est pro *οἱ οἰκεῖοι*, et *cognatos* ac *omnes ad familiam alicuius pertinentes* significat. In textu hebr. legitur שְׁאֵר בְּשָׂר, *pars carnis*, h. e. *cognatus quoad carnem*: nam Arabes لحم de *cognatione* frequentant. Levit. XVIII, 12. 13. XXI, 2. XXV, 49. Num. XXVII, 11. — שַׁאֲרָה, *propinquitas*, *cognatio*. Lev. XVIII, 17. — תַּנּוּר, *furnus*. Ies. XXXI, 9. *οἰκείους ἐν Ἱερουσαλήμ*. Sine dubio existimarunt, formulam *ignem suum focumque habere alicubi* h. l. notare *habitare alicubi cum familia sua*, quod h. l. etiam locum habere potest, quanquam sunt, qui aliter interpretentur. *Prol. Sirac.* sec. ed. *Complut.* *ὁ οἰκεῖος υἱὸς* significat *filium genuinum*, h. e. *ex uxore natum*, *τὸν ἴδιον*, quo adiectivo a *Phavorino* explicatur. Fortasse huc etiam pertinet locus Ies. LVIII, 6. de quo infra exponetur. Idem adiectivum notat etiam *omne, quod ad aliquid pertinet*, s.

arctissime eum altero est coniunctum. 2 Macc. XV, 12. καὶ ἐκ παιδὸς ἐκμεμελετηκότα πάντα τὰ τῆς ἀρετῆς οἰκεῖα, qui a puero omnia virtutis *officia* praestiterat, seu: *convenienter* virtuti egerat. Conf. *Ciceron.* ad *Attic.* I, 10. *Acad.* II, 12. Hinc ex opposito ἀνοίκειος *alienus* seu *non conveniens* dicitur. Conf. *Steph. Thes. l. Gr.* T. II. p. 1232. *Hesych.* οἰκεῖοι, οἱ συγγενεῖς, οἱ κατ' ἐπιγαμίαν ἀλλήλοις προσήκοντες, ἢ ἴδιοι, καὶ κατὰ τὴν οἰκεῖαν (lege οἰκίαν) πάντες. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* οἰκεῖος, ὁ συγγενής.

ΟἸΚΕΙ῀ΟΣ ΤΟΥ῀ ΣΠΕ΄ΡΜΑΤΟΣ, propinquus seminis, qui sanguine vel genere aliquem contingit, genere cognatus. בָּשָׂר, *caro.* Ies. LVIII, 7. apud *Inc.* ac LXX ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου οὐχ ὑπερόψει, *genere tibi cognatos* non despicies. Sic Apostolus Gal. VI, 10. τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως *fide* seu *religione coniunctos et quasi cognatos* vocat.

ΟἸΚΕΙΟ΄ΤΗΣ, propinquitas, cognatio. שְׁאֵר, *cognatus.* Vide supra s. v. οἰκεῖος. Lev. XX, 19.

**ΟἸΚΕΙΟ΄Ω, familiarem reddo, concilio, accommodo.* 4 Macc. V, 26. τὰ οἰκειωθησόμενα ἡμῶν ταῖς ψυχαῖς, animis nostris *convenientissima.* Opponitur ibi ἐναντιοῦσθαι.

ΟἸΚΕ΄ΤΗΣ, domesticus, ad familiam pertinens, it. *famulus, servus.* עֶבֶד, *servus.* Gen. IX, 25. παῖς οἰκέτης, ubi duae versiones coaluerunt. Gen. XXVII, 37. Exod. V, 15. Prov. XXII, 7. et alibi saepius. – *צֹרְרֶיךָ part. *hostis.* Psalm. LXXIII, 24. τῶν οἰκετῶν σου. Sic legitur in *Ald. Compl.* ac in *Psalt. Aethiop.* Reliqui libri habent ἱκετῶν. Sed lectio οἰκετῶν mihi vera esse videtur, cuius auctor in mente habuit notionem *colligandi, arcte constringendi,* quam habet arab. ضَمَّ. *Sirac.* VI, 10. οἰκέται sunt *coniux* et *liberi.* *Herodot.* VIII, 41. *Xenoph. Cyrop.* IV, 2, 5. *Hesych.* οἰκέτης, δοῦλος, ὑπουργός.

ΟἸΚΕΤΙ΄Α, famulitium, familia. עֲבֻדָּה, idem. *Symm.* Iob. I, 3.

**ΟἸΚΕΤΙΚΟ΄Σ, servilis, famularis.* 3 Macc. II, 28. εἰς οἰκετικὴν διάθεσιν ἀχθῆναι, ad *servilem* conditionem redigi. In hac enim notione διάθεσις infra cap. III, 26. occurrit. *Ioseph. A. I.* VIII, 6, 3. τὰς οἰκετικὰς χρείας ἐκτελεῖν, servilibus operibus fungi. *Diod. Sic.* Vol. II, 142. et VII, 115. ed. *Bip.* Nullam aliam auctoritatem, quam *Gazae,* protulit *Stephanus.*

ΟἸΚΕ΄ΤΙΣ, famula, serva. אָמָה, idem. Exod. XXI, 7. *Aqu.* ib. v. 8. – שִׁפְחָה, *ancilla.* Lev. XIX, 20. Prov. XXX, 23. *Gloss. Brem.* οἰκέτιν, θεράπαιναν, δούλην. Conf. *Aelian. V. H.* II, 38.

ΟἸΚΕ'Ω, *habito*, *commoror*. אֲנָשִׁים plur. *homines*. Gen. XXIV, 13. τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν. Sic hebraismum recte transtulerunt. – *בּ. *Inc.* Iob. XXII, 12. οἰκῶν, quam vocem aeque ac ναίων apud LXX *Montf.* perperam ad גֹּבַהּ, *sublimitas*, retulit, cum tamen dubio careat, eos ante גֹּבַהּ aut legisse, aut sensus causa addidisse בּ. *Deus*, *qui est in sublimitate coeli*, est, *qui habitat in coelo*, ex usu loquendi Hebraeorum. – *בְּעוּלָה, *maritata*. Ies. LXII, 4. οἰκουμένη, *habitata*. Bene. Sermo enim ibi est de terra, quae hoc sensu h. l. *maritata* dicitur, ut iam viderunt antiquiores interpretes. – *גֹּבַהּ, *sublimitas*. Vide supra s. בּ. – גּוּר, *peregrinor*. Ier. XLIII, 2. – דָּארִין Chald. part. plur. a דּוּר. Dan. VI, 25. – דּוּר. Ps. LXXXIII, 11. – יָשַׁב, *sedeo*. Gen. IV, 15. 19. XVI, 3. XIX, 30. XXVII, 44. οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινάς, *commorare* apud eum dies aliquot. Conf. *Fesselii Advers. Sacr.* lib. I. c. 7. p. 48. Iud. XI, 26. et alibi saepius. De *habitatione quieta ac secura* legitur 2 Reg. IV, 13. – יְתַב chald. Esdr. IV, 17. – נוֹשֶׁבֶת part. foem. Niph. a יָשַׁב. Exod. XVI, 35. ἕως ἦλθον εἰς γῆν οἰκουμένην, usque dum venirent in terram *habitabilem*. – נִצָּה part. Niph. *vastus*. Ies. XXXVII, 26. Loco נִצִּים legisse videntur נִצָּבִים. – נָתַן, *do*. Nehem. XIII, 4. οἰκῶν. Sc. putarunt, נָתוּן, *datus*, h. e. *praepositus*, in hac orationis serie, ita h. l. explicandum esse, ut sit i. q. נִצָּב aut יֹשֵׁב. – עַפְרוֹת, *pulveres*. Prov. VIII, 26. ἄκρα (sc. μέρη) οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανὸν, extremas partes habitabiles terrae sub coelum. *Grabius Proleg. in LXX* T. IV. c. 4. §. 8. pro οἰκούμενα legendum coniicit κεχωσμένα. Sed paulo audacius ex sententia *Bielii*, et praeter necessitatem. Nam ut alias LXX sensum magis quam verba solent exprimere, ita ibi quoque facere potuerunt. – *שָׁדַד, *vasto*. Hos. X, 14. sec. cod. *Alex.* οἰκήσεται. Sed dubio caret, ibi e reliquis libris reponendum esse οἰχήσεται. *Arabs: destruentur*. – *שׁוּב, *revertor*. 2 Par. XXXIV, 9. Ies. XXI, 12. Vtrobique videntur יָשַׁב legisse. – שִׁיבָה, *sessio*. 2 Sam. XIX, 32. – שָׁכַן. Prov. X, 31. Ies. XXXIII, 16. XXXIV, 11. – שָׁכֵן, verbale. Prov. XXVII, 10.

ΔΙ'ΔΩΜΙ ΟἸΚΕΪ'Ν, *do habitare*, h. e. *habitare facio*. הוֹשִׁיב Hiph. a יָשַׁב, *sedere s. habitare facio*. *Symm.* Psalm. LXVII, 7. δίδωσι οἰκεῖν. – Vide alibi ἡσυχάζω.

ΟἸΚΟΥΜΈΝΗ, sc. γῆ, *terra habitabilis*, *orbis terrarum*. אֶרֶץ, *terra*. Ps. LXXI, 8. Ies. X, 23. XIII, 5. 9. et alibi. – חֶלֶד, *aevum*, *mundus*. Psalm. XLVIII, 1. – מַכְתֵּשׁ, *mortarium*. h. l. nomen propr. *Machtesa*. Soph. I, 12. ubi quid sibi voluerint, non apparet. – תֵּבֵל, *orbis*. 2 Sam. XXII, 16. Iob. XVIII, 19. Psalm. IX, 8. et alibi saepius. Confer, quae ex *Iosepho* notat *Ottius Spicileg. ex eod. ad N. T.*

p. 120 sequ. Quod vero in *οἰκουμένη* subintellegendum sit *γῆ*, ostendi in *Lex. N. T. s. h. v.*

ΟἼΚΗΜΑ, habitaculum. מוֹשָׁב. *Inc.* Exod. XII, 20. Vide et Sap. XIII, 15.

ΟἼΚΗΜΑ ΠΟΡΝΙΚΟ'Ν, habitaculum meretricium, lupanar, seu: *domus meretricia,* ut legitur apud *Terent. Eun.* II, 3, 30. *גַּב, *fornix.* Ezech. XVI, 23. Atticis etiam *lupanar* simpliciter dicebatur *οἴκημα*. *Hesych.* *οἴκημα, τὸ δεσμωτήριον. Ἀττικοὶ δὲ τὸ πορνεῖον.* ubi vide *Intt.* Ita occurrit apud *Aeschinem*, teste *Harpocratione* in v. *οἴκημα*, *Athenaeum* lib. XIII. c. 3. pag. 568. *Aelianum V. H.* VI, 1. et alios. Vide *Alberti* ad Act. XII, 7. pag. 245. et *Gronovium* ad *Aelian.* l. c.

ΟἼΚΗΣΙΣ, habitatio, domus. *אַרְמְנוֹת, *aedes.* *Theod.* Amos. II, 5. *οἰκήσεις*, h. e. *aedificia splendida*: unde apparet, Amos. I, 12., ubi *Theodotioni* pro eadem voce hebr. a *Drusio* et *Montfauconio habitatores* tribuitur, legendum esse *habitationes.* – בִּירָה, *palatium.* *Al.* 1 Par. XXIX, 1. *οἴκησις.* – בִּירָנִיּוֹת plur. *palatia.* 2 Par. XVII, 12. XXVII, 4. – בַּיִת, *domus.* *Symm.* Iob. XXXVIII, 20. – זְבֻל. *Symm.* Ps. XLVIII, 15. – נָוֶה. *Symm.* 1 Sam. XIX, 22.

ΟἸΚΗΤΗ'ΡΙΟΝ, domicilium. *מוֹשָׁב. LXX sec. cod. *Oxon.* Exod. XII, 20. ubi reliqui libri habent *κατοικητήριον.* – מָעוֹן. Ierem. XXV, 30. Vide et 2 Macc. XI, 2.

ΟἸΚΗΤΟ'Σ, habitabilis. מוֹשָׁב, *habitatio.* Lev. XXV, 25. *οἰκίαν οἰκητήν.* Vide et 2 Macc. IX, 17.

ΟἸΚΗ'ΤΩΡ, habitator, incola, colonus. אֹהֶל, *tentorium.* 1 Par. IV, 41. Scil. אֹהֶל h. l. per metonymiam continentis pro re contenta *habitantes in tentoriis* notat. Conf. Sap. XII, 3. et *Aelian. V. H.* IX, 16.

ΟἸΚΙ'Α, domus, familia. אֹהֶל, *tentorium.* Gen. XXV, 27. – בֶּטֶן, *venter.* Iob. XX, 15. *ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος* sec. cod. *Vat.* Plerisque Interpretibus audacia et temeritate librarii *οἰκίας* h. l. scriptum esse videtur pro *κοιλίας*, quam coniecturam a *Cappello* in *Crit. S.* p. 751. prolatam confirmat quoque cod. *Alex.* et *Vulg.* auctoritas. Sed tantum abest, ut lectionem *οἰκίας* pro mero interpretamento scioli librarii habeam, qui opes male partas in ventre non bene latere posse arbitrabatur, ut potius statuam, LXX etiam h. l. pro more sensum expressisse, ac lectionem *κοιλίας* meram emendationem ad textum hebr. esse. – *בֵּין, *inter.* Prov. XIV, 9. ubi aperte legerunt בַּיִת. – בַּיִת et constr. בֵּית. Gen. L, 8. *πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ*, omnis *familia* paterna eius. Vide et 1 Par. XII, 28. Ierem. XXXVIII, 17. Ita et Phil. IV, 22. *οἱ ἐκ Καίσαρος οἰκίας*, qui de domo s. *familia* Caesaris sunt. Et *Philo* in *Flacc.* p. 666. de Agrippa: *Εἰ δὲ μὴ βασιλεὺς, ἀλλὰ τὶς τῶν ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας, οὐκ ὤφειλε προνομίαν*

τινὰ καὶ τιμὴν ἔχειν. Sic et Latinis *domus* pro *familia* passim usurpatur. Vid. e. c. *Sueton. Aug.* c. 25. et alibi saepius. Exod. I, 21. ἐποίησαν ἑαυταῖς οἰκίας: ubi *Schol.* ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν γένος ἐπλήθυνεν, ηὔξησεν ὁ θεὸς αὐταῖς τὸ γένος: e quo luculenter apparet in textu LXX Int. legendum ἐποίησεν (ita *Compl.*) αὐταῖς οἰκίας, sc. ὁ θεός. — חָצֵר, *atrium.* Ier. XXXVII, 20. — טַף, *parvulus.* Gen. L, 21. ubi observandum est טַף non semper de *parvulis*, sed quoque de *familia* in universum dici. Arab. طوف, *in gyrum moveri*, unde طائفة, *populus, turba, familia.* Vide quoque s. λαός, ὄχλος, et συγγένεια. — *מְשׁוּבָה, *aversio.* Hos. XIV, 5. οἰκίας αὐτῶν, ubi pro מְשׁוּבָתָם legerunt מוֹשְׁבֹתָם. — עֲרָבוֹת plur. ex עֲרָבָה, *solitudines.* Ierem. V, 6. ἕως τῶν οἰκιῶν. Secundum *Cappellum* legerunt עַד־בַּיִת duabus vocibus, aut potius עַד בָּתֵּי, Iod e sequenti voce huc tracto. Sed lupi vespertini, h. e. qui noctu praedatum exeunt, dici quoque possunt ἕως τῶν οἰκιῶν. Sir. XXVIII, 15. XXIX, 27. 30. 31. ἐπιτίμησις οἰκίας, dum sc. hospes ab hero domus, apud quem hospitatur, audit dura. 2 Macc. XIII, 15. *turris excelsa elephanti superposita.*

*ΤΑ' 'ΕΝΤΟ'Σ ΤΩ͂Ν ΟἸΚΙΩ͂Ν. מִשְׁכָּנוֹת, *tabernacula.* *Inc.* Psalm. XLVIII, 12. per metonymiam. — Vide quoque infra οἰκογενής.

ΟἸΚΙ'ΖΩ, *aedifico, habitare facio.* יָשַׁב, *sedeo, habito.* Iob. XXII, 8. ᾤκισας πτωχοὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ubi τῷ יָשַׁב recte notionem hiphilicam tribuerunt. Sirac. X, 3. πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν, prudentia principum *flos et salus reipublicae promovetur.* Opponitur οἰκίζειν h. l. τῷ ἀπολλύειν, ideoque per *frequentari* cum *Vers. Tigurina*, aut *habitari* cum *Syro* οἰκίζεσθαι h. l. verfere nollem. Eodem modo συνοικίζεσθαι usurpatur Sir. XVI, 5. et formula *aedificare rempublicam* intellegenda est apud *Cicer. Famil.* IX, 2. Conf. etiam *Consess. Harir.* VI, 242. ubi de homine liberali: *dignitas tua* يبني. Quemadmodum οἰκίζειν inter alia notat *administrare rem familiarem et domesticam*, ita in universum notat *gubernare*, v. c. Sir. XVIII, 2. ubi de Deo dicitur: οἰκίζων τὸν κόσμον τῇ σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, h. e. omnem mundum pro summa sua potentia *gubernans*, unde additur: καὶ πάντα ὑπακούει τῷ θελήματι αὐτοῦ. Nisi fortasse loco οἰκίζει ibi reponendum est οἰακίζει, quod vide supra.

ΟἸΚΙ'ΣΚΟΣ, *domuncula.* בַּיִת, *domus.* Ies. XLIV, 13. *Alciphr.* I, 25. *Harpocration:* οἰκίσκῳ, ἀντὶ τοῦ μικρῷ τινὶ οἴκῳ. Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος. Conf. *Reisk. indicem graec. Demosth.* s. h. v.

ΟἸΚΟΓΕΝΗ'Σ, *dominatus*, *verna*, *servus vernaculus*. *Plato Menon.* p. 82. בַּיִת. Gen. XV, 2. – בֶּן בַּיִת, *filius domus*. Gen. XV, 3. Cohel. II, 7. – יְלִיד בַּיִת, *natus domus*. Gen. XIV, 14. XVII, 23. 27. Levit. XXII, 11. 3 Esdr. III, 2. ubi *cognatum*, *propinquum* seu *domesticum* notat. *Hesych.* οἰκογενής, δοῦλος, ἢ συγγενής.

ΟἸΚΟΓΕΝΗ'Σ ΤΗ'Σ ΟἸΚΙ'ΑΣ, *vernaculus domus*. יְלִיד בַּיִת, *natus domus*. Gen. XVII, 12.

ΟἸΚΟΔΟΜΕ'Ω, *aedifico*. *בֵּן, *filius*. Ies. XLIX, 17. Legerunt בֹּנַיִךְ Benoni Kal a בָּנָה. Ita quoque *Vulgatus*. – בָּנָה, *aedifico*. Gen. II, 22. IV, 16. VIII, 20. et alibi saepissime. Ps. XXVII, 7. pro οἰκοδομήσεις in tertia persona οἰκοδομήσει reponendum est, ut legitur in versione *Arabica*. Ps. XCV. inscr. ᾠκοδόμηται, *aedificatum est*. Sed vera lectio ibi est ac vetus scriptura ᾠκοδομεῖτο, *aedificabatur*, ut habet cod. *Alex.* *Aqu.* Gen. XVI, 2. de Sara, quae Abrahamum maritum iusserat inire Hagarem ancillam hisce verbis: εἴπως οἰκοδομηθήσομαι, *si forte per eam possim liberos consequi*, ubi οἰκοδομεῖσθαι est i. q. τεκνοῦσθαι et τεκνοποιεῖσθαι, ad imitationem hebr. הִבָּנוֹת. Adde 4 Macc. XVIII, 7. – חָזַק, *fortifico*. *Inc.* 2 Par. XXXII, 5. ubi οἰκοδομεῖν est i. q. κατισχύειν apud LXX, h. e. *fortificare*. – *יָרַשׁ et יָרֵשׁ, *possideo*. *Inc.* Iud. I, 19. ᾠκοδόμησε. Nec aliter legit, nec aliam voci hebr. notionem subiecit, sed est lat. *colere*, ac vernaculum *sich anbauen*, quod facere solent, qui regiones montanas adeoque incultas occuparunt. Nam opponuntur ibi *habitatores vallis*. – יָשַׁב, *habito*. Hagg. I, 4. *Inc.* Ierem. L, 39. In utroque loco sensum secuti sunt, nisi quis voci οἰκοδομεῖν notionem *inhabitandi* tribuere malit. – כּוּן, *apto*. Ies. LIV, 14. – *מָלֵא, *impleo*, *Symm.* Iob. III, 15. sec. *Hexapla*. Sed vox οἰκοδομησάντων ibi inepto loco posita est, ac pertinet ad בנים v. 14. – עָשָׂה, *facio*, etiam *aedifico*. 2 Sam. VII, 11. 2 Par. XXXII, 28. Nehem. IV, 6. – *קוּם. Ios. VI, 26. ubi οἰκοδομεῖν est i. q. ἀνοικοδομεῖν, et cum ἀνίστημι in codd. permutatur. – 3 Esdr. II, 18. οἰκοδομοῦσι τάς τε ἀγορὰς αὐτῆς, ubi post οἰκοδομοῦσι (quod cum antecedentibus iungendum) ponendum est comma, i. q. e collatione textus hebr. Esdr. IV, 12. apparet. *Iudith.* XVI, 17. ᾠκοδόμησε, scil. τὸ πνεῦμα, h. e. voluntas tua *produxit* seu *creavit*. Confer *parallelismum sententiarum*. *Vulg.* habet: *creata sunt*. Ita quoque *Syrus*. Legisse videntur ᾠκοδομήθησαν, quod melius respondet praecedenti ἐγενήθησαν. 1 Macc. I, 35. ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν τείχει μεγάλῳ, ubi οἰκοδομεῖν est *fortificare*, *munire*, coll. ibid. cap. IV, 60. ubi legitur: οἰκοδομεῖν τὸ ὄρος Σιὼν, ac *Sturzii Lexico Xenophonteo* s. h. v. Sir. XLIX, 9. οἰκοδομεῖν et καταφυτεύειν opponuntur τῷ κακοῦν et ἀπολλύειν.

ΟἸΚΟΔΟΜΕ'Ω ΠΟ'ΛΙΝ, *aedifico urbem.* אֻמְלָלִים עֹשִׂים, *languidi facientes.* Nehem. IV, 2. Ita *Bielius* ac *Trommius.* Sed uterque erravit. Nam *οἰκοδομεῖν πόλιν* ibi tantum hebr. עָשָׂה respondet, et אֻמְלָלִים expressum est per *οὗτοι,* quod vide infra.

ΟἸΚΟΔΟΜΗ', *aedificium*, *structura.* בִּירָה, *palatium.* 1 Par. XXIX, 1. – *בָּנוֹת, *filiae.* Ezech. XVI, 61. לְבָנוֹת, *in filias*, *εἰς οἰκοδομήν.* Legerunt לִבְנוֹת a בָּנָה, *aedificare.* – בְּנוֹת infin. Ezech. XVII, 17. – מִבְנֶה. Ezech. XL, 2. – בִּנְיָן, *aedificium. Aqu. Symm.* Ezech. XL, 5. *τῆς οἰκοδομῆς.* 3 Esdr. V, 63. hebr. בַּיִת. Esdr. III, 12. – Vide alibi s. *καθυστερέω.*

ΟἸΚΟΔΟ'ΜΗΜΑ, *domicilium*, *domus*, *habitaculum.*

ΟἸΚΟΔΟ'ΜΗΜΑ ἹΛΑΣΤΗ'ΡΙΟΝ. כַּפְתּוֹר, *sphaerula. Symm.* Amos. IX, 1. ubi eum כַּפֹּרֶת legisse nihil est certius. LXX ibi simpliciter *ἱλαστήριον* habent.

ΟἸΚΟΔΟ'ΜΟΣ, *aedificator*, *aedium exstructor.* בֹּנֶה partic. 2 Reg. XII, 11. XXII, 6. 2 Par. XXXIV, 11. Nehem. IV, 18. – גֹּדֵר partic. *sepiens.* Ies. LVIII, 12. *οἰκοδόμος φραγμῶν.* – חָרָשׁ, *faber.* 1 Par. XIV, 1. ubi post *οἰκοδόμους* in edit. *Rom.* excidit vox *τοίχων*, e textu hebr. et reliquis libris graecis supplenda. Ibid. XXII, 15. – פִּשְׁתָּה, *linum.* Ezech. XL, 3. *σπαρτίον οἰκοδόμων.* Libere verterunt. Sermo enim ibi est de *funiculo lineo*, *quo aedificantes ad mensurandum uti solent.* – *שָׂרֵי מְלָאכָה, *principes operis.* 1 Par. XXIX, 6. *οἱ οἰκοδόμοι* sec. cod. *Vat.* Sed sine dubio ibi reponendum est *οἱ οἰκονόμοι*, quod reliqui libri exhibent. – Ita aliquando statuebam, sumens nempe, duas hic coaluisse versiones. Sed nunc mutata sententia loco *καὶ οἱ οἰκοδόμοι* legere mallem: *καὶ τῶν οἰκοδόμων*, ut haec verba vel merum additamentum, vel explicationem aut alius interpretis versionem ad antecedens *τῶν ἔργων* pertinentem contineant.

ΟἸΚΟ'ΝΔΕ, *intus*, בַּיְתָה, *inferius. Aqu.* Exod. XXVIII, 26. *Aqu.* Psalm. LXVII, 7. ubi in *Hexaplis* quidem ei tribuitur *ἐν οἴκῳ*, sed veram lectionem *οἴκονδε* servavit nobis *Eusebius.*

ΟἸΚΟΝΟΜΕ'Ω, *domum procuro*, *dispenso*, *dispono.* כִּלְכֵּל Pih. a כּוּל, *moderor.* Psalm. CXI, 5. *οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει*, sapienter dicet, et tanquam ad mensuram, verba sua in iudicio. *Hieron. dispensabit.* 2 Macc. II, 14. ubi *ἐπίσκεψιν οἰκονομεῖν* est *inspectionem facere.* 3 Macc. III, 2. *τούτων δὲ οἰκονομουμένων*, his ita actis, seu: dum haec ita fiebant. Conf. Spicil. II. p. 132.

ΟἸΚΟΝΟΜΙ'Α, *dispensatio*, *gubernatio*, *munus.* מֶמְשָׁלָה, *dominatio.* Ies. XXII, 21. – מַצָּב, *statio.* Ies. XXII, 19. *ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου, καὶ ἐκ τῆς στάσεώς σου*, deiicieris de *munere* tuo, et de statione tua. Conf. Coloss. I, 25. *Hesych.* *οἰκονομία*, *βράβευσις*, *διοίκησις.*

ΟΙ'ΚΟΝΟ'ΜΟΣ, *procurator domus*, *dispensator*. אֲחַשְׁדַּרְפְּנִים plur. *satrapae*. Esdr. VIII, 9. - עַל־בַּיִת, *super domum*. 1 Reg. IV, 6. ubi *praefectum palatio* notat. Idem valet de XVI, 9. Adde Esth. I, 8. - שַׂר הַמְּלָאכָה, *princeps operis*. *Inc.* 1 Par. XXIX, 6. Vide supra s. v. *οἰκοδόμος*. *Hesych.* *οἰκονόμος*, *ὁ τὸν οἶκον νεμόμενος*, *φύλαξ*. Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 465.

ΟΙ'ΚΟ'ΠΕΔΟΝ, *area domus*, *locus circa domum*, *solum*, *super quod domus diruta stetit*, *locus vel area domus aedificandae*, ex *οἶκος* et *πέδον*, *solum*. חָרְבָּה, *vastitas*. Psalm. CI, 7. *Vulg. in domicilio*. Psalm. CVIII, 9. *Vulg. de habitationibus suis*. Ad utrumque locum observandum videtur, *oecopeda* non tam *habitationes* esse, quam *spatia dirutorum et collapsorum aedificiorum*, quae alii intt. dixerunt *ἐρείπια*. Adde Sir. XLIX, 15. *ἀνεγείραντος τὰ οἰκόπεδα ἡμῶν*, ubi vacuae erant areae, aedes fecit, scilicet *Nehemias*. Ibi quoque *Schol.* *ἐρείπια* habet et *Grotius sola aedium*, *rudera* interpretatur.

ΟΙ'ΚΟΣ, *domus*, *tentorium*, *conclave*, *templum*, *familia*. אֹהֶל, *tentorium*. Gen. IX, 21. XXIV, 67. Num. IX, 15. et alibi aliquoties. - *אֲהָלִים plur. *santali*, *aloe*. Prov. VII, 17. *τὸν οἶκόν μου*. Legerunt vel אָהֳלִי, *tabernaculum meum*, vel in plurali אֹהָלִים, *tabernacula*. - אַרְמוֹן, *palatium*. Ies. XXXII, 14. - *אַתָּה, *tu*. 2 Sam. XIX, 33. sec. *Alex.* *τὸν οἶκόν σου*, *te cum omni familia tua*. - *בּוֹא, *venio*. 2 Reg. XII, 9. Legerunt בַּיִת. - בִּירָה, *regia*. 1 Par. XXIX, 19. - בַּיִת et constr. בֵּית. Gen. VII, 1. *εἴσελθε σὺ, καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτὸν*, ingredere tu, et omnis *familia* tua in arcam. Vide et 2 Sam. III, 1. 6. 8. 9. et conf. Luc. I, 27. ac *Lex. N. T.* s. h. v. 2 Reg. XX, 1. *ἔντειλαι τῷ οἴκῳ σου*, pro *περὶ τοῦ οἴκου σου*, ut legitur in edit. *Complut.* Ierem. V, 11. post *οἶκος ἰούδα* debet poni *κῶλον*, seu punctum distinctionis. *Aqu.* Psalm. LXVII, 7. *ἐν οἴκῳ*, pro hebr. בַּיְתָה. - *בָּמָה, *excelsum*. 2 Reg. XXIII, 8. 13. In utroque loco vox hebraea pariter ac graeca *sacellum* notat. His addunt nonnulli locum Mich. I, 5. ubi statuunt LXX legisse בַּיִת: sed illud *οἴκου* insertum est a LXX ad vocem *'Ιούδα*, et voci בָּמוֹת ibi respondet *ἁμαρτία*, h. e. *causa idololatriae*. - בָּנִים plur. ex בֵּן, *filii*. 1 Par. II, 10. Ierem. XVI, 14. Ezech. II, 3. et alibi. Adde *Inc.* 2 Sam. IX, 10. ubi *Montf.* male transtulit: *in domum*, potius: *familiae*. - *בַּת, *filia*. Levit. X, 14. Ierem. LI, 33. Ezech. XXVII, 6. In omnibus his locis pro בַּת legerunt בַּיִת. - *גְּבָרִים, *viri*. Ios. VII, 17. sec. *Ald.* et al. *κατ' οἴκους*, *secundum singulas familias*, לַגְּבָרִים. Recte quoad sensum. Ex sententia *Fischeri* legerunt cum *Syro* et *Vulgato* לַבָּתִּים, quae lectio ipsi quoque confirmari videtur iis, quae v. 14. leguntur. - גִּנַּת בִּיתַן, *hortus palatii*. Esth. I, 5. ubi

גַּבַּת prorsus omisisse videntur. – הֵיכָל, *palatium*, *templum*. 1 Reg. XX, 1. 2 Reg. XX, 18. 2 Par. XXIX, 16. Esdr. III, 6. 10. et alibi. – הֵיכְלָא chald. Esdr. V, 14. 15. Dan. V, 5. VI, 18. – הַר, *mons*. Mich. IV, 2. Intelligitur h. l. mons, in quo templum exstructum erat. – זְבוּל, *habitaculum*. Ies. LXIII, 15. – חוֹמָה, *murus*. Ies. XXV, 12. ubi aut *οἶκοι* de *munitionibus* explicandum, aut loco *τοῦ οἴκου* legendum erit *τοίχου*. – יָד, *manus*. 2 Sam. III, 8. Ex Arabismo, ubi nempe يدي *locum*, *spatium protensum* notat. – *יַיִן, *vinum*. 1 Par. XXVII, 27. ubi perperam *οἴκου* pro *οἴνου* positum est. – לִשְׁכָּה, *cubiculum*, *conclave*. Ierem. XXXV, 4. *ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων*, iuxta *conclave* principum. Vide et Ierem. XXXVI, 10. 12. 20. 21. et conf. *Ludov. de Dieu* ad Act. I, 13. Sic et *Iosepho* de *B. I.* VI, 6. *conclavia* circa templum structa vocantur *οἶκοι*. Eodem sensu vox legitur apud *Homer. Odyss. α'*, 558. *ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε*. Quo respiciens *Hesychius οἶκον* interpretatur *μέρος τὶ τῆς οἰκίας*. – מָגוּר, *habitatio*. Iob. XVIII, 20. – מָעוֹן, *habitaculum*. Deut. XXVI, 15. – מֵעַתָּה, *a nunc*. Ierem. III, 4. Forte legerunt כִּמְעוֹנָה seu כְּבֵיתָה, sed absurde, aut scripserunt *ὡς οἰκεῖον*, plane aliud vocabulum דור legentes. Vide ad h. l. *Spohnium*. – מָקוֹם, *locus*. 2 Sam. XIX, 39. 2 Par. VII, 12. – מִשְׁכָּן, *habitaculum*. Iob. XVIII, 22. – נָוֶה, in plur. נְאוֹת, idem. Ps. LXXIII, 21. – *סִפֻּן, *contignatio*, *trabes*. *Οἱ Γ'* 1 Reg. VI, 15. *ἕως τοῦ οἴκου*: ubi ante *τοῦ οἴκου* videtur aliquid excidisse, fortasse *τῶν δοκῶν*. Quod autem סִפֻּן per *δοκὸν* transtulerint, liberius vertere solitis condonandum erit. Praecesserat praeterea הַבַּיִת. Ergo totum pro parte posuerunt. – עֶבֶד, *servus*. Ierem. XXII, 2. Mera coniectura ducti ita transtulerunt vocabulum hebr., quod de *ministris regiis* explicandum est. – עִיר, *urbs*. 1 Reg. XX, 30. Ita transtulerunt ob sequentia. Praeterea עִיר quandoque de *aedificiis singulis*, v. c. de templo, adhibetur. Vide infra s. *οἶκοι τῆς ἄκρας*. – פֶּתַח, *ianua*. Prov. XVII, 20. Bene quoad sensum. – קֹדֶשׁ, *sanctuarium*. 2 Par. XXXV, 5. – רְחוֹב שַׁעַר, *platea portae*. Nehem. VIII, 18. – *שְׁאֵר, *caro*. *Symm*. Prov. XI, 17. ubi *οἶκοι* sunt i. q. *οἰκεῖοι*, *consanguinei*, qui apud Hebraeos caro illius dicuntur, cui sunt sanguine coniuncti. *Vulg*. etiam *propinquos* habet. Fortasse autem verba *Symm*. *ταράσσει δὲ οἴκους ἑαυτοῦ* pertinent ad עֹכֵר בֵּיתוֹ v. 29. – שֵׁבֶט, *sceptrum*, *tribus*. 1 Sam. II, 28. Ita *Bielius* cum *Trommio*. Sed verba *τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου* apud LXX pertinent ad אֹתוֹ, pro quo אוֹתְךָ legerunt. – בֵּית שָׂרוֹת, *domus ordinum*. 2 Par. XXIII, 14. *ἐκτὸς τοῦ οἴκου*. – שְׁכֹן infin. *habitare*. Iob. XXX, 6. – שַׁעַר, *porta*. Ies. XXIV, 12. Adde Prov. XXVII, 15. ubi *οἶκος* (cui nihil respondet in textu hebr.) est i. q. *δῶμα*, *tectum planum domus*.

2 Macc. II, 5. οἶκον ἀντρώδη. *Vulg. locum speluncae*, coll. v. 7. ubi τόπος simpliciter vocatur. Sirac. III, 10. ubi στηρίζειν οἴκους τινὸς notat *perennem felicitatem alicui concedere, augere alicuius fortunam*. Confer Exod. I, 21. et 2 Sam. VII, 12. ac *Haririi Consess.* VI, 242. 1 Maccab. II, 19. οἶκος βασιλείας βασιλέως, *omne quod imperio regis subiectum est.*

*ΟΙ'ΚΟΙ ΤΗ͂Σ ̓́ΑΚΡΑΣ, *domus arcis.* עִיר, *urbs.* Ies. XXII, 9. Sermo ibi est de civitate Davidis. Etiam *Inc.* Int. ubi οἶκον posuit pro עִיר. Vide supra s. οἶκος.

ΟΙ'ΚΟΣ ̓́ΙΔΙΟΣ, *domus propria.* מְתִים plur. *homines.* Iob. XXIV, 12. Legerunt מִבָּתִּים.

ΟΙ'ΚΟΣ ΤΟΥ͂ ΠΡΟΕΣΤΗΚΟ'ΤΟΣ, *domus praefecti.* שָׁמַיִם dual. *coelum.* Prov. XXIII, 5. εἰς οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ, *in domum eius, qui divitiarum omnium et auctor et dispensator est:* mira τοῦ שָׁמַיִם paraphrasi. Vide ad h. l. *Iaegerum.*

ΕΙ'Σ ΤΟΥ'Σ ΟΙ'ΚΟΥΣ ̔ΥΜΩ͂Ν, *in domibus vestris.* תַּחְתָּיו. Exod. XVI, 29. – Vide alibi ἀλλότριος, ἀλσώδης, et ἐπιθυμητός.

ΟΙ'ΚΤΕΙ'ΡΗΜΑ, *misericordia, commiseratio.* חֶסֶד, *benignitas.* Ierem. XXXI, 3.

ΟΙ'ΚΤΕΙ'ΡΩ, *miseror, commiseror.* יָדַע, *cognosco.* Prov. XII, 10. οἰκτείρει. Ex significatione *amandi*, quam habet haud raro vox hebr., et sensu admodum commodo. – חָנַן. Psalm. IV, 2. XXXVII, 22. LVIII, 6. et alibi. *Symm.* Psalm. L, 3. – רִחַם Pih. Exod. XXXIII, 19. Psalm. CI, 14. CII, 13. et alibi. – שׁוֹבֵב Pih. a שׁוּב, *redire facio.* Ps. LIX, 1. Scilicet *Deus* dicitur ad homines redire, quando iram ponit, eorumque iterum miseretur. – רַחֲמָתַיִם, *duae amasiae s. puellae*, dual. a רַחַם. *Al.* Iud. V, 30. Praeterea legitur Prov. XIII, 11. ubi verba οἰκτείρει καὶ κιχρᾷ ab h. l. prorsus aliena pertinent ad sententiam post v. 9. insertam, ut recte monuit ad h. l. *Iaegerus. Sirac.* XXXVI, 13. οἴκτειρον sec. *Compl.* ubi in cod. *Vatic.* οἰκτείρησον legitur.

ΟΙ'ΚΤΕΙ'ΡΩ ̓ΑΦΕΙΔΩ͂Σ, *miseror largiter s. assidue.* לֹא חָשַׂךְ, *non subtraho.* Prov. XXI, 26.

ΟΙ'ΚΤΙΡΜΟ'Σ, i. q. οἰκτείρημα, *misericordia, commiseratio.* *חֵן, *gratia.* *Symm.* ac *Hebraeus Int.* Ierem. XXXI, 2. – חֶסֶד. *Quint. Ed.* Hos. VI, 4. – מִחַן chald. infin. Kal a חֲנַן, *gratiam praestando.* Dan. IV, 22. – רַחֲמִים. 2 Par. XXX, 9. ἔσονται ἐν οἰκτιρμοῖς, misericordiam consequentur. Neh. I, 11. IX, 19. et alibi saepius. – תַּחֲנוּנִים plur. *preces.* Dan. IX, 18. Zach. XII, 10.

ΟΙ'ΚΤΙ'ΡΜΩΝ, *misericors.* חוֹנֵן part. *gratiam faciens.* Psalm. CVIII, 11. – חַנּוּן, *gratiosus.* Psalm. CXLIV, 8. – רַחוּם. Exod. XXXIV, 6. Deut. IV, 31. 2 Par. XXX, 9. –

רַחֲמָנִיּוֹת plur. foem. Thren. IV, 10. - רַחֲמִים, *duae amasiae s. puellae.* *Al.* Iud. V, 30. *οἰκτίρμων.* Nisi fortasse ibi *οἰκτιρμῶν* legendum est. Sed nec hoc h. l. aptum est. Sirac. II, 13. *οἰκτίρμων. Vulg. pius*, sensu latino.

ΟΙ'ΚΤΙΣΤΟΣ, *miserrimus.* 2 Maccab. IX, 8. 3 Maccab. IV, 4. sec. cod. *Alex.* ubi tamen loco *οἴκτιστος* necessario legendum est *οἰκητός*. *Lex. Cyrilli MS. Brem. οἴκτιστος, ἐλεεινός.*

ΟΙ'ΚΤΟΣ, *misericordia, commiseratio, lamentum, eiulatio.* נְהִי, *lamentum.* Ierem. IX, 8. *Al.* Ierem. IX, 8. *Additam.* Esther. XIII, 4. *ἀπολέσθαι ὁλοῤῥίζους ἄνευ παντὸς οἴκτου καὶ φειδοῦς. Vulgatus: nullusque eorum misereatur.* In notione *lamenti* et *eiulationis* legitur 3 Macc. I, 5. *μετὰ οἴκτου καὶ δακρύων. Hesych. οἶκτος, θρῆνος, ἔλεος, φιλανθρωπία, συμπάθεια.*

*ΟΙ'ΚΤΡΟΣ, i. q. *οἶκτος.* 4 Macc. XV, 18. *εἰς σὲ οἶκτρον βλέπων, te miserabili vultu intuens.* Sed *Ald.* ibi habet *οἶκτον.*

ΟΙ'ΚΤΡΟ'Σ, *miserabilis, misericordia dignus.* בְּהִי, *lamentum.* Ierem. IX, 18. - תַּמְרוּרִים plur. *amaritudines.* Ier. VI, 26. Vide et Sap. XVIII, 10. *Hesych. οἰκτρά, ἐλεεινά, ἐλάχιστα.* Idem: *οἰκτρός, ἐλεεινός, ἐλάχιστος, ἐλέου ἄξιος, δειλός, βραδύς.*

*ΟΙ'ΚΤΡΟ'ΤΑΤΟΣ, *maxime miserabilis, tristissimus.* 3 Macc, V, 24. *οἰκτροτάτη θεωρία, tristissimum* spectaculum.

ΟΙ'ΜΟΙ, adverbium dolentis, ex *οἴ, hei*, et *μοι, mihi, hei mihi, vae mihi.* אֲהָהּ, *ah, aha. Inc. et LXX* Iud. VI, 22. XI, 35. Ezech. IX, 8. - אוֹי, *vae.* Ierem. IV, 31. XV, 10. - אוֹיָה (Est אוֹי cum ה paragogico.) Psalm. CXIX, 5. - אַלְלַי לִי, *vae mihi.* Iob. X, 15. Mich. VII, 1. Praeterea legitur Mich. VII, 1. in fine, ubi verba *οἴμοι ψυχή* continent glossema ex alia translatione, respondens verbis אִוְּתָה נַפְשִׁי, *desideravit anima mea*, cuius auctor pro אִוְּתָה legit אוֹיָה, quod idem est cum אוֹי, *hei. Hesychius: οἴμοι, ἐπίφθεγμα θρήνου.*

ΟΙ'ΜΟΙ ΟΙ'ΜΟΙ, *vae mihi, hei mihi.* אֲהָהּ, *ah, aha.* Ezech. XI, 12. - אוֹי נָא, *vae quaeso.* Ierem. XLV, 3. - *כָּמֹנִי, *sicut ego.* Thren. I, 21. *οἴμοι οἴμοι* sec. ed. *Aldin.* et *οἴμμοι οἴμμοι* sec. cod. *Alex.* Vtraque lectio orta esse videtur ex falsa scriptione *τοῦ ὅμοιοι ἐμοί*, quae ex antiqua scriptura facile permutari cum iis potuerunt, quae nunc in codd. leguntur.

ΟΙ'ΜΟΣ, *via, semita.* Vide infra in v. *ὦμος.*

ΟΙ'ΜΩΓΗ', *eiulatus, planctus, lamentum.* אֲנָקָה, *suspiratus mixti eiulatu, fletus cum singultu.* (Cic. *pro* Planc. 31.) *Aqu. Symm.* Ps. XI, 5. Malach. II, 13. - בְּאָנְקָה. *Aqu. Symm. Inc.* Exod. II, 24. - שַׁוְעָה. *Symm.* Psalm. CI, 2.

Vide et 3 Maccab. VI, 17. *Hesych.* *οἰμωγαὶ, θρῆνοι, ὀδυρμοὶ, στεναγμοί.*

ΟἸΜΩ'ΖΩ, *eiulo, lamentor.* מְשַׁוֵּעַ, *clamans.* *Symm.* Ps. LXXI, 12. *οἰμώζοντα.* Bene. *Phavor.* *οἰμώζω καὶ οἰμώττω, θρηνῶ.*

ΟἸΜΩ'ΣΣΩ, idem. אֲנָקָה, *clamor.* *Symm.* Mal. II, 13. *οἰμώσσοντες.* 4 Macc. XII, 15.

ΟἸΝΑ'ΝΘΗ, *flos vitis, flos labruscae seu vitis sylvestris, uva germinans,* proprie *fructus rudimentum, cum adhuc floret.* *Dioscorid.* Lib. V. cap. 5. Vid. *Bodaeus* ad *Theophr. Hist. plant.* V. cap. ult. p. 544. et *Salmasius* de *Homon. Hyl. Iatr.* p. 30. סְמָדַר, *uva prima.* *Symm.* Cant. II, 13. 15. *Hesych.* *οἰνάνθη, ἡ ἔκφυσις τῆς ἀμπέλου.* *Schol.* *Aristoph.* in *Ran.* v. 1355. *ἡ πρώτη δὲ ἔκφυσις τῆς ἀμπέλου οἰνάνθη λέγεται.* Idem in *Aves* v. 493. *οἰνάνθη ἡ πρώτη ἔκφυσις τῆς σταφυλῆς.* Conf. *Spanhemii notas ad Aristoph. Ran.* l. c. *Lex. Vet.* *οἰνανθη, τὸ ἄνθος τῆς ἀμπέλου.* Aliter *Plinius* lib. XII. cap. ult. *Eodem* oenanthe *pertinet. Est autem vitis labruscae uva.* Praeterea quoque legitur Cant. II, 5. apud *Aquilam* pro אֲשִׁישָׁה, vulgo *lagena, οἰνανθῶν,* ubi al. *οἰνανθίνων,* cum quo quodammodo convenit *Symmachus,* qui *ἐν ἄνθει* habet, ad quem locum conf. *Origenis Oper.* T. III. ed. *Paris.* p. 75. not. a.

*ΟἸΝΑ'ΝΘΙΝΟΣ, *ex oenanthe factus.* אֲשִׁישׁוֹת. *Aqu.* Cant. II, 5. Vide s. v. *οἰνάνθη.*

ΟἸΝΙ'Α, *mustum.* תִּירוֹשׁ, idem. *Aqu.* Zach. IX, 17. *Hieron.* *Pro vino, quod hebr. dicitur* Thiros. *Aquila οἰνίαν interpretatus est, quod et ipsum ad ubertatem vindemiae referri potest.*

*ΟἸΝΟΔΟ'ΧΟΣ, i. q. *οἰνοδόκος, vinum capiens.* Tob. I, 22. sec. cod. *Alex.* ubi autem in reliquis libris rectius legitur *οἰνοχόος.* *Etymol. M.* c. 247, 26. *οἰνοδόχα δέρματα.* *Οἰνοδόκος* legitur apud *Pindar.* *Ithm.* VI, 57. *οἰνοδόκον φιάλαν.*

ΟἸΝΟ'ΟΜΑΙ, *vino obruor, inebrior.* סָבָאִים plur. *ebriosi.* *Inc.* Ezech. XXIII, 42. Confer *Aelianum V. H.* lib. X. cap. 18.

ΟἸΝΟΠΟΤΕ'Ω, *vinum poto.* שָׁתָה יַיִן, idem. Prov. XXXI, 4.

ΟἸΝΟΠΟ'ΤΗΣ, *vini potor, libax.* סֹבֵא יַיִן, idem. Prov. XXIII, 20. *Aristoph. Vesp.* v. 82. *Πίνειν* saepe de *vino indulgentibus* dicitur, v. c. *Aristoph. Vesp.* v. 1245. *κακὸν τὸ πίνειν,* pessima res est vino *indulgere.*

ΟἿΝΟΣ, *vinum.* חֶמֶר, *merum.* Deut. XXXII, 14. – חֲמַר: חַמְרָא chald. Esdr. VI, 9. VII, 21. Dan. V, 1. 2. 4. 25. – יַיִן. Gen. IX, 21. XIV, 18. XIX, 32. et alibi saepius. –

מַיִם dual. *aqua.* 1 Sam. XXV, 11. Sine dubio legerunt יַיִן, quam lectionem receptae praeferendam esse series orationis luculenter docet. - יֶקֶב, *torcular.* Deut. XV, 14. sec. *Vat.* ἀπὸ τοῦ οἴνου σου. Veram hanc lectionem esse, nec mutandum in ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου, clare docent verba antecedentia ἀπὸ τοῦ σίτου σου. Caeterum eos vocem hebr. per metonymiam interpretatos esse, vix est, quod moneam. - סֹבֶא, nomen poeticum *vini.* Ies. I, 22. ubi duae versiones coaluerunt. Vide quoque *Symmachum.* - שֵׁכָר, *potus inebrians.* Ps. LXVIII, 15. Prov. XXXI, 4. - *שְׁמָרִים, *faeces.* Ies. XXV, 6. Scilicet vox hebr. h. l. notat *ipsum vinum a faecibus perpurgatum et percolatum*, adeoque *purissimum, optimum. Aqu.* habet διυλισμένον. - שְׂעֹרָה, in plur. שְׂעֹרִים, *hordeum.* Hos. III, 2. νέβελ οἴνου. Ita quoque *Theodotion*, *Symmachus* autem ἀσκοῦ οἴνου habet. Forte putarunt, שְׂעֹרִים, mendose repetitum legendumque esse יַיִן. Ita certe de h. l. iudicat *Montfauconius.* Sed mihi שֵׁכָר legisse videntur. - תִּירוֹשׁ, *mustum.* Gen. XXVII, 28. 37. Num. XVIII, 12. Deut. VII, 13. et alibi saepius. - *תָּמִיד, *iugiter.* Abd. v. 16. ubi haud dubie affinitate literarum decepti legerunt חֶמֶר, sensu non incommodo. Nisi malis, οἶνον librariorum incuria ortum esse ex ἀεί. Sed sua se vetustate tuetur lectio οἶνον, expressa etiam ab *Arabe*, nec non, teste *de Rossio*, a *Syro Hexaplari inedito. Lilienthalio* in *Comm. Crit. de duobus codd. hebr.* p. 130. LXX prorsus hanc vocem neglexisse videntur. Praeterea legitur Exod. XXXII, 18. φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἤκουσα, ubi in textu hebr. tantum legitur קוֹל עַנּוֹת. Vox οἴνου secundum *Marshamum* in *Canon. Chron.* p. 209. male huc irrepsit, quia secundum Deut. XXIX, 6. quadraginta annis in deserto vinum et siceram non biberint. *Alii*, inter quos prae caeteris nominandus est *Torellius*, οἴνου in αἴνου mutare malunt. Vide quoque *Schotani diatrib. de auctoritate LXX Intt.* p. 45. et *L. Bos Proleg. ad LXX Intt.* c. 3. Equidem cum *Is. Vossio* lectionem οἴνου tueri mallem. Certe e v. 6. apparet, eos vino vere inebriatos fuisse, ut adeo verosimile sit, eos vel in suis codd. post עַנּוֹת vocem יַיִן additam legisse, vel supplendam existimasse. Ipsae quoque oppositionis leges hanc vocem postulare videntur. *Vulgatus: sed vocem cantantium ego audio.* 3 Esdr. III, 23. ὅταν ἀπὸ τοῦ οἴνου ἐγερθῶσιν, cum *crapulam edormierint.* - Vide alibi μεθύσκομαι et σπαταλάω.

ΟἾΝΟΣ ΝΕ'ΟΣ, *vinum novum, mustum.* עָסִיס, idem. Ies. XLIX, 26. - יַיִן, *vinum. Symm.* Iob. XXXII, 13. Conf. Matth. IX, 17.

ΟἸΝΟΦΛΥΓΕ'Ω, *vino ferveo, inebrior, vino me ingurgito.* סָבָא, idem. Deut. XXI, 20. *Vulg. conviviis vacat. Theod.* et LXX Ies. LVI, 12. Est ab οἰνόφλυξ, quod apud

Hesychium exponitur *μέθυσος, ὁ κατεπίθυμος οἴνου,* et *Etymologo* ὁ εἰς τὸν οἶνον ὁρμῶν. *Andronicus Rhodius* lib. περὶ παθῶν p. 6. οἰνοφλυγία ἐστὶν ἐπιθυμία οἴνου ἄπληστος. Confer *Wolfium* ad 1 Petr. IV, 3. p. 152. et *Aelian. V. H.* III, 14.

ΟἸΝΟΧΟΕ'Ω, *vinum fundo.* Vnde *οἰνοχοῶν, pincerna.* מַשְׁקֶה, idem. Genes. XL, 13. Praeterea legitur Dan. V, 2. sec. cod. *Chis.* οἰνοχοῆσαι ἐν αὐτοῖς (sc. σκεύεσι) τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ.

ΟἸΝΟΧΟ'Η, *pocillatrix, pincerna foemina.* שָׁרָה, *symphonia.* Cohel. II, 8. *Chald.* et *Syr.* שרא, *fudit, effudit.* Idem fere notat arab. ثَرَّ. Alias quoque vox graeca *urceum, cyathum, poculum, trullam* notat. Vide *Aelian. V. H.* XIII, 40. ac infra s. v. οἰνοχόος.

ΟἸΝΟΧΟ'ΟΣ, *qui vinum infundit, pocillator, pincerna mas.* מַשְׁקֶה, idem. 1 Reg. X, 5. 2 Par. IX, 4. Nehem. I, 11. – שַׂר מַשְׁקִים, *princeps pincernarum.* Gen. XL, 20. – שָׁרָה, *symphonia.* Cohel. II, 8. Derivarunt a Syr. שְׁרָא, quod *fundere* notat. *Hieron. scyphos et urceolos.* Vide supra s. v. οἰνοχόη. Vide quoque Tob. I, 22. et notata ad h. l. supra s. v. οἰνοδόχος. *Hesych.* οἰνοχόος, ἐπικέρνης, ὁ τὸν οἶνον ἐκχέων.

ΟἸΝΩ'Ν, *cella vinaria.* בֵּית הַיַּיִן, *domus vini.* *Symm.* Cant. II, 4. Hanc lectionem secutus est *Vulg.*, qui habet *in domum vineae.* Vsus etiam voce est *Xenophon.* Vide *Sturzii Lex. Xenoph.* s. h. v. *Pollux* Lib. II. c. 2. segm. 15. τὰς δὲ ἀποθήκας τοῦ οἴκου Ξενοφῶν μὲν οἰνῶνας εἴρηκεν, Εὔπολις δὲ πιθῶνας. *Hesych.* οἰνῶνες, αἱ ἀποθῆκαι, sc. τοῦ οἴνου. Apud *Phavorinum,* qui eadem repetit, male legitur οἰνῶναι.

ΟἼΟΜΑΙ, *puto, existimo.* וְהִנֵּה, *et ecce.* Genes. XXXVII, 7. ᾤμην ὑμᾶς δεσμεύειν δράγματα, *putabam, vos colligare manipulos.* *Gloss. in Octat.* et *Hesych.* ᾤμην, ἐνόμιζον. Vide quoque 1 Macc. V, 61. 2 Macc. V, 21. VII, 24. – Vide alibi δίκαιος.

ΟἿΟΣ, *qualis.* Sir. XLIX, 16.

*ΟἸΣΤΡΗΛΑΣΙ'Α, *stimuli oestri, quibus aliquis agitatur, furor.* 4 Macc. II, 4. τῆς ἡδυπαθείας οἰστρηλασίαν.

*ΟἾΣΤΡΟΣ, *oestrus, furor, insania, cupiditas vehemens.* 4 Macc. II, 3. τὸν τῶν παθῶν οἶστρον. Ib. III, 17. τῶν οἴστρων. *Zonaras Lex.* col. 1431. οἶστρος, ἐρεθισμὸς, πύρωσις, ἢ ζωΰφιόν τι τοὺς βόας ἐρεθίζον ἐν τῷ καύσωνι. οἶστρος καὶ ἡ μανία. Conf. *Suidam.*

ΟἸΦΕΙ'. Ipsa vox hebr. אֵיפָה, *epha, mensura aridorum.* Ruth. II, 17. ubi alii οἰφι.

ΟἸΦΙ', idem. אֵיפָה. Num. XXVIII, 5. Iud. VI, 19. 1 Sam. I, 24. *Inc.* Levit. XIX, 36. – מֵאָה, *centum.* 2 Sam. XVI, 1. Forte legerunt סְאָה. Aut num centenis uvis epha definiebatur? – סְאָה, *satum.* 1 Sam. XXV, 18. Apud ho-

diernos Coptitas inter nomina mensurarum retinetur vocabulum *οἰφί*. Scribitur etiam *οἴφι*. *Hieronymus Comment.* in Ezech. XLV. *Epha, quae in graeco sermone corrupte dicitur ὕφι* (lege *οἴφι*), *ad mensuram pertinet variarum frugum.* Idem in *Comm. in Zachar.* cap. V. *Mensura, quae apud Hebraeos dicitur* איפה, *crebroque a LXX in οἴφι vertitur.* Conf. *H. Hodium* de *text. Bibl. origin.* p. 113. Vnde *Hesychius: Οἴφιν, (Phavor. οἴφιον. Hodius l. c. οἰφὶ,* malim *οἴφι.*) *μέτρον τι τετραχοίνικον Αἰγύπτιον.* Vide *Sturzium* de *dial. Maced.* p. 92. ac *Intt.* ad *Hesychium* Tom. II. col. 735.

ΟἿΦΙ, idem. אֵיפָה. *Al.* Ezech. XLV, 10. – סְאָה, *satum.* *Al.* 1 Sam. XXV, 18.

ΟἼΧΟΜΑΙ, *abeo, discedo, decedo, aufugio,* it. *vastor, deleor.* בּוֹא, *venio.* 2 Par. VIII, 18. – הוּשַׁד Hoph. a שָׁדַד, *vastor.* Hos. X, 15. *πάντα τὰ προτετειχισμένα σου οἰχήσεται,* omnes munitiones tuae delebuntur. *Gloss. MS.* in *Proph. οἰχήσεται, ἀπολεῖται, ἀφανισθήσεται.* Vide quoque *Intt.* ad *Hesychium* s. v. *οἰχήσονται.* – הָלַךְ, *eo.* Gen. XXXI, 19. *Λάβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ,* Laban autem *abibat,* ut tonderet oves suas. Vide et 2 Par. VIII, 17. Ier. XLVIII, 11. Iob. XIV, 20. *ᾤχετο, discessit.* – חָלַשׁ, *debilitor.* Iob. XIV, 10. *ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο,* homo autem moriens decessit seu *abreptus est.* Arab. خلس, *rapuit, abripuit.* Frequens est hoc verbum et apud exteros graecos scriptores de *mortuis.* *Lucianus* de *luctu: τέκνον ἥδιστον, οἴχῃ μοι καὶ τέθνηκας.* *Plato* in *Phaedone* circa finem (cap. 66.) de Socrate moriente: *ἐπειδὰν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ* (scil. frigus cicutae), *τότε οἰχήσεται.* *Alciphron* lib. I. Ep. 38. p. 172. *οἴχεται Βακχὶς ἡ καλὴ, Εὐθύκλεις φίλτατε, οἴχεται.* Plenius *Apollonius Tyanensis* Epist. 13. init. *Στράτων μὲν ἐξ ἀνθρώπων οἴχεται.* Vide *Bergleri nott. ad Alciphr. Epist.* l. c. – יָלַךְ, *eo.* Gen. XII, 4. XXV, 34. Iob. XIX, 10. *ᾠχόμην,* ibam. *Hesych. ᾠχόμην, ἐπορευόμην.* – סָרַח, *redundo.* Ierem. XLIX, 6. *ἀπώλετο βουλὴ ἐκ συνετῶν, ᾤχετο σοφία αὐτῶν,* periit consilium ex prudentibus, *abiit* sapientia illorum. Vox hebr. h. l. recte per *sublatum esse* redditur. – עָבַר, *transeo.* 2 Par. XXI, 9. – רָדַף et עָבַר iunctim, *persequor, transeo.* Iob. XXX, 15. *ᾤχετό μου ἡ ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα, aufugit* spes mea tanquam ventus. *Hesychius: ᾤχετο, ἔφυγεν, ἀπέδρα, ἀπώλετο, ἢ ἐπορεύθη.* *Lex. Cyrilli MS. Brem. ᾤχετο, ἀπῄει, ἀπήρχετο.*

ΟἸΩΝΙ'ΖΟΜΑΙ, *augurium accipio, bonis avibus animadverto, auguror, divino,* it. *experior.* נִחֵשׁ Pih. *augurium capio ex serpentibus.* Nam veteres quoque ex serpentibus auguria captabant. Conf. *Terentii Phorm.* IV, 4, 26. Gen. XXX, 27. *οἰωνισάμην ἄν, auguratus* utique *sum.* *Hesych.*

οἰωνισάμην, παρῃτησάμην, ἢ ἐμαντευσάμην. Apud *Phavorinum* et in *Lex. Cyrilli MS. Barocc.* vitiose legitur παραιτησάμην, et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* corrupte inde enatum ob similem pronuntiationem τοῦ αι et ε παρετησάμην. In *Lex. Cyrilli MS. Barocc.* praeterea οἰωνισάμην exponitur προεμαντευσάμην. Gen. XLIV, 5. οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ, divinatione *divinat* in illo. *Schol.* ibi interpretatur: πειρασμῷ πειράζει. Vide et v. 15. Deut. XVIII, 10. κληδονιζόμενος καὶ οἰωνιζόμενος, signa adspiciens et augurium capiens. *Gloss. in Octat.* οἰωνιζόμενος, ὁ διὰ τῶν ὀρνέων μαντευόμενος. Vide et Lev. XIX, 26. 2 Reg. XXI, 6. 2 Par. XXX, 6. Conf. *Spencerum* de *legibus Hebr. ritual.* lib. II. c. 16. p. 385.

ΟἸΏΝΙΣΜΑ, *auspicium, augurium, omen, hariolatio.* אֱלִיל, *res nihili.* Ierem. XIV, 14. Nempe *futilia* sunt auguria, unde quoque idola אֱלִילִים dicuntur. In lingua *Samaritana* אלל quoque *explorare* notat. Adde Sir. XXXIV, 5. – *נַחַשׁ, *augurium.* Num. XXIII, 23. sec. cod. *Oxon.* – עֹנְנִים plur. *praestigiatores.* Ierem. XXVII, 7. – קֶסֶם, *divinatio.* 1 Sam. XV, 23.

ΟἸΩΝΙΣΜΟ'Σ, idem. נַחַשׁ, *augurium.* Num. XXIII, 23. – נַחֵשׁ infinit. Pih. Gen. XLIV, 5. 15. *Schol.* ibi οἰωνισμῷ interpretatur πειρασμῷ. Sir. XXXIV, 5. μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστι, vaticinia et auguria et insomnia vana sunt.

ΟἸΩΝΟ'ΒΡΩΤΟΣ, *ab avibus devoratus, quem aves depastae sunt.* 3 Maccab. VI, 34. εἰς ὄλεθρον καὶ οἰωνοβρώτους αὐτοὺς (ἰουδαίους) ἔσεσθαι τιθέμενοι, ad interitum et avibus devorandos illos (Iudaeos) damnatos existimantes. Deest hic locus in *Trommii Concord. Gr.* Vide quoque 2 Macc. IX, 15. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* οἰωνοβρώτους, ὑπὸ ὀρνέων βρωθέντας. Adde *Zonarae Lex.* 1432.

ΟἸΩΝΟ'Σ, *avis, volucris, serpens,* item *augurium, auspicium, omen.* נַחַשׁ, *augurium.* Num. XXIV, 1. οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς, non amplius, sicuti antea fecerat, abiit *ad auguria captanda. Bielius* male transtulit: *non ibat in occursum serpentibus. Hesych.* οἰωνοί, σαρκοφάγα ὄρνεα, καὶ πάντα, γῦπες, κόρακες. εἴρονται δὲ οἰωνοί, δι' ὧν οἰόμεθα τὰ μέλη, (legendum videtur τὰ μέλλοντα) ὅθεν καὶ οἰωνοπόλοι, οἱ μάντεις, ἢ ὄφεις. Idem: οἰωνός, ὄφις. ἐπιεικῶς γὰρ λέγεται εἰς τὰς μαντείας τοὺς ὄφεις ἔχειν, οὓς καὶ οἰωνοὺς ἔλεγον. *Eustath. ad Il.* ω'. p. 1484. οἰωνὸν δὲ καὶ νῦν λέγει, οὐχ ἁπλῶς πτηνὸν, ἀλλὰ σύμβολον μέλλοντός τινος ἀγγελτικόν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* οἰωνοί, πετεινὰ ἢ ὄρνεις τινές, δι' ὧν μαντεύονται. *Lex. Cyrilli MS. Barocc.* Οἰωνοί, δι' ὧν ἐμαντεύοντο. Quod per serpentes seu dracones antiquissimis temporibus auguria ceperint, ostendunt *Heinsius Aristarch. Sacr.* p. 18. *Bochartus Hieroz.* P. I. lib. I. c.

5. p. 21. *Ez. Spanhemius de usu et praestant. numismat.* Diss. III. p. 175. et *Obss.* in *Callimach.* p. 394. *Phil. Olearius* Diss. de *ὀφιολατρείᾳ* p. 23. aliique, quos laudat *Zornius Opusc. Sacr.* T. II. p. 285. – רֶשֶׁף. *Symm.* Ps. LXXVII, 48. *οἰωνοῖς.* Scil. vox hebr. notat etiam *alites*, *aves*, ut multis docuit *I. D. Michaelis Supplem.* p. 2268. sequ.

ΟἸΩΝΟΣΚΌΠΟΣ, *augur*, *auspex*. חֹבֵר שָׁמַיִם partic. *contemplator*, *observator coeli*. *Symm. Theod.* Ies. XLVII, 13. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *οἰωνοσκόπος, ὀρνεοσκόπος, ὀρνιθόμαντις.* Adde *Eustath.* in *Il. α'.* p. 36.

ὈΚΛΑ'ΖΩ, *in genua procumbo, ingeniculo me.* בָּרַךְ, *genua flecto.* Psalm. XCIV, 6. Vide notata supra in *κλαίω.* – הָמָה, *strepo.* *Aqu.* Ierem. IV, 19. *ὀκλάσει.* – כָּרַע. 1 Reg. VIII, 55. *ὠκλακὼς ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ*, *procumbens* in genua sua. Conf. et quae ad 1 Sam. IV, 20. animadversa sunt in *κλαίω*, ac *Simonis Lex. hebr.* s. v. כָּרַע. *Symm.* Iud. XI, 35. Psalm. XVI, 13. et XXI, 30. *Al.* 1 Reg. XIX, 18. *γόνατα, ἃ οὐκ ὤκλασαν γόνυ τῷ Βαὰλ*, genua, quae, aut potius *homines* (nam *genua*, ut *pedes*, pro *hominibus ipsis* h. l. ponuntur), qui non flexerunt genua Baal. *Hesych.* *ὤκλαζεν, συνέκαμπτε τὰ γόνατα.* Idem: *ὤκλασαν, τὰ αὐτὰ, τὰ γόνατα ἔκαμψαν.* – קָדַד, *verticem inclino.* *Symm.* 1 Sam. XXIV, 8. *Hesych.* *ὀκλάζειν, λαγγάζειν, εἰς γόνυ κάμπτειν, διστάσαι.*

ὈΚΝΕ'Ω, *pigror*, *cunctor*, *gravor*, *dubito*, *differo*, *neglego*, *timeo*, *aegre et gravatim facio*, unde *ὄκνος* est *cunctatio*, *ignavia*, *segnities*, *tarditas*, *dubitatio*, *timor.* נִמְנַע Niph. *prohibeor.* Num. XXII, 16. *ἀξιῶ σε, μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός με*, rogo te, ne *cuncteris* venire ad me. – נֶעֱצַל Niph. Iud. XVIII, 9. *μὴ ὀκνήσατε τοῦ πορευθῆναι*, ne *cunctemini* ire. Vide et Tob. XII, 5. 14. Sirac. VII, 37. et conf. Act. IX, 38. et ad h. l. *Lud. de Dieu.* Iudith. XII, 13. ubi *ὀκνεῖν* est *metuere*, *anxium haerere*, quoniam saepe metu vel pudore perculsi cunctamur: *μὴ ὀκνησάτω.* *Vulg. non vereatur.* *Timaeus: ὀκνεῖ, εὐλαβῶς ἔχει.*

ὈΚΝΗΡΙ'Α, *pigritia.* עַצְלָה, idem. Cohel. X, 18. *Symm. Theod.* Prov. XIX, 15. *Al.* Prov. XXXI, 27.

ὈΚΝΗΡΟ'Σ, *piger.* עָצֵל, idem. Prov. VI, 6. 9. XX, 4. XXI, 25. et alibi. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XV, 19. – עַצְלוּת, *pigritia.* Prov. XXXI, 27. *σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε:* ubi *ὀκνηρὰ* singulari modo positum pro *ὀκνηρῶς*, aut *μετ' ὀκνηρίας.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ὀκνηρὸς, ἀργός.* Vide et Sir. XXII, 1. 2. XXXVII, 14.

ὈΚΤΑΚΙΣΧΙ'ΛΙΟΙ, *octo millia*, *octies mille.* שְׁמֹנַת אֲלָפִים. Num. II, 24. III, 28. 1 Par. XXIX, 7.

ὈΚΤΑΚΌΣΙΟΙ, *octingenti.* מָאתַיִם dual. *ducenti.* 1 Par. XXII, 32. 2 Par. XVII, 15. XXVIII, 8. – שְׁמֹנֶה מֵאוֹת. Gen. V, 17. 19. 2 Sam. XXII, 8. et alibi.

'ΟΚΤΑ΄ΠΗΧΥΣ, octo cubitorum. שְׁמֹנֶה אַמּוֹת. 1 Reg. VII, 16. *Strabo* III. p. 259. A. *Athen.* V. p. 196. F.

'ΟΚΤΩ΄, octo. שְׁמֹנָה. Gen. XIV, 14.

'ΟΚΤΩΚΑΙ΄ΔΕΚΑ, octodecim. שְׁמֹנָה, *octo.* 1 Par. XXIV, 4. 2Par. XXXVI, 9. – שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה ; שְׁמֹנָה עָשָׂר. Iud. X, 8. XX, 25. 44. et alibi.

'ΟΚΤΩΚΑΙΔΕ΄ΚΑΤΟΣ, decimus octavus. שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה. 2 Reg. III, 1. Adde Iudith. II, 1. ubi pro ὀκτωκαιδεκάτῳ, quod *Vat.* habet, in *Ald.* et *Compl.* legitur ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ.

'ΟΛΒΟΣ, opes, divitiae. Sirac. XXX, 14. ὄλβος ἀμέτρητος, opes immensae. *Hesychius:* ὄλβος, πλοῦτος, χρῆμα, τιμή.

'ΟΛΕΘΡΕΙ΄Α, pernicies, exitium. כְּרֵתִים, *Cretenses.* Theod. Soph. II, 5. ὀλεθρείας. Habuit pro nomine appellativo a כָּרַת, *exscindo, caput amputo,* quemadmodum *Hieronymus* Ezech. XXV, 16. reddit *Corethim,* i. e. *interfectores. Montf.* edi iussit ὀλεθρίας, quod vide infra.

'ΟΛΕ΄ΘΡΕΥΣΙΣ. Vide infra s. v. ὀλόθρευσις.

**'ΟΛΕΘΡΕΥ΄Ω, perdo, everto, exitium adfero,* ab ὄλεθρος, i. q. ὀλοθρεύω. כְּרֵתִים, *Cretenses. Symm.* Soph. II, 5. ἔθνος ὀλεθρευόμενον. Vide supra s. v. ὀλεθρεία. Adde Exod. XII, 23. *Breit.*

**'ΟΛΕΘΡΙ΄Α, pernicies, exitium.* כְּרֵתִים, *Cretenses.* Theod. Soph. II, 5. Conf. s. v. ὀλεθρεία. Sap. XVIII, 15. γῆ ὀλεθρίας, terra *perniciei devota.* 3 Macc. IV, 2. τὴν ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν, decretum ipsis *exitium.* 'Ολεθριώδης habet *Passow* p. 126.

'ΟΛΕ΄ΘΡΙΟΣ, perniciosus, exitialis. חֵרֶם, *anathema.* 1 Reg. XX, 42. – כְּרֵתִים, *Cretenses. Aqu. et Edit. Quinta* Soph. II, 5. ἔθνος ὀλέθριον. Conf. supra s. ὀλεθρεία. Vide et Sap. XVIII, 15.

'ΟΛΕΘΡΟΣ, pernicies, exitium, mors. *אֵיד, *exitium.* Abd. v. 13. – הַכְחִיד infin. Hiph. *exscindere.* 1 Reg. XIII, 34. – מַדְמֵן, nomen urbis Moabitarum. *Al.* Ierem. XLVIII, 2. ὄλεθρος. Fortasse deduxit a דָּמַם, *excidit, succidit,* aut a דֹּמֶן, *fimus, stercus,* quod etiam haud raro *exitii* ac *interitus* symbolum est. – מְשַׁמָּה, *desolatio.* Ezech. VI, 14. – פַּחַד, *pavor.* Prov. I, 26. Saepe פַּחַד, ut huic similia vocabula, *obiectum timoris ac metus* significat. – קִמּוֹשׂ, *urtica,* ac omnino *quaevis herba inutilis,* metaphorice *homo nauci.* Hos. IX, 6. – שָׁאוֹן, *strepitus.* Ierem. XXV, 31. LI, 50. Respexerunt notionem *vastandi,* quam interdum habet radix שָׁאָה. – שֹׁד, *vastatio.* Prov. XXI, 7. Ierem. XLVIII, 3. – שֹׁדֵד part. *vastator.* Ierem. XLVIII, 8. 32. – שְׁמָמָה, *desolatio.* Ezech. XIV, 16. Sap. I, 14. φάρμακον ὀλέθρου, medicamen-

tum contra *mortem*. Vide etiam v. 13. et cap. XVIII, 13. ubi etiam *interitum vitae* seu *mortem* notat.

*'ΟΛΕΘΡΟΦΟ'ΡΟΣ, *exitium* s. *perniciem afferens*. 4 Macc. VIII, 18. ὀλεθροφόρον ἀλαζονείαν.

'ΟΛΕ'ΚΩ, *perdo*, it. *obsidione cingo*, *coarcto*. Inprimis hac voce usi sunt poetae pro ὄλλυμι. הֵצִיק Hiph. a צוּק, *arcto*. Iob. XXXII, 18. ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρὸς, coarctat me spiritus ventris, aut pectoris spiritus me urget, qua formula indicatur *summa cupiditas*, *qua quis rapitur ad sermones*, *quando non potest reprimere verba sua*. Nos dicere solemus: *es drückt mir das Herz ab*, *es bringt mich noch um*, *ich möchte ersticken*. *Symmachus* voce συγκαίειν h. l. sensu eodem usus est. *Suidas*: ὀλέκει, φονεύει, φθείρει. – חִבֵּל Pih. *penitus perdo* s. *corrumpo*. Iob. XVII, 1. ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος. *Hesych.* ὀλέκειν (sic enim bene *Palmerius* pro ὀλύκειν), ἀπολλύειν, πολιορκεῖν, φονεύειν. Idem: ὀλέκοντο, ἀπώλοντο, ἐπολιορκοῦντο, ἐφονεύοντο, ἐξωλοθρεύοντο.

'ΟΛΗΛΥΧΝΙ'Α, *totum candelabrum*. מְנוֹרָה כֻלָּהּ, *candelabrum totum illud*. Zach. IV, 2. Sic legitur in edit. *Basil.* ac *Kircherus* quoque coniunctim legit, ac si una vox esset, cum tamen separatim legendum sit ὅλη λυχνία, sicut et alii codices habent, ac in editione *Francofurtensi* expressum est.

*'ΟΛΙ'ΓΙΣΤΟΣ, superlat. ab ὀλίγος, *minimus*. Ἐν ὀλιγίστῳ legitur apud *Symm.* Psalm. LXXX, 15. pro כִּמְעַט. Praeterea legitur ὀλίγιστοι pro מְתֵי, *viri pauci*, apud LXX Ies. XLI, 14.

'ΟΛΙΓΟ'ΒΙΟΣ, *exiguo tempore vivens, parum durabilis*. קְצַר יָמִים, *curtus dierum*. Iob. XIV, 1.

'ΟΛΙΓΟΠΟΙΕ'Ω, *ad paucitatem redigo*, *paucos facio*, *imminuo*. Sir. XLVIII, 2. τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς.

'ΟΛΙ'ΓΟΣ, *exiguus*, *paucus*. אֶחָד, *unus*. Gen. XXIX, 20. ὡς ἡμέραι ὀλίγαι. Bene quoad sensum. – אֵין כֹּחַ, *non robur*, h. e. *invalidus*. 2 Paral. XIV, 11. ἐν πολλοῖς καὶ ἐν ὀλίγοις. – הִמְעִיט Hiph. *minuo*. Num. XI, 32. ὁ τὸ ὀλίγον, sc. συλλέγων. – מִזְעָר, *pauxillum*. Ies. XXIV, 6. – מְעַט. Lev. XXV, 52. Dan. XI, 23. ἐν ὀλίγῳ ἔθνει, *exigua* gente. Zach. I, 15. ὠργίσθην ὀλίγα, irascebar *paululum*. Cohel. V, 1. et alibi saepius. – מִצְעָר, *perexiguum*. 2 Par. XXIV, 24. Iob. VII, 7. – מְתִים plur. *homines*. Deut. IV, 27. Psalm. XVI, 15. ubi ὀλίγοι dicuntur homines, quod nempe paucis diebus vivant, et paene etiam, dum vivunt, mortui sunt, ὀλιγόβιοι, paucivivi. Caeterum loco ἀπ' ὀλίγων ex *Theodoreto* et *Suida* ἀπολλύων reponendum censet *Küsterus* ad *Suidam* s. v. ἀπολλύων. Vide notas *L. Bos.* ad h. l. Videtur tamen *Theodoretus* potius ἀπολύων legisse: addit enim interpretationis causa: παραπέμπων εἰς θάνατον. *Henslerus anim. in Psalm.* coniicit legendum ἀπὸ λαῶν, unde facile et ἀπ' ὀλίγων, et ἀπολ-

λίων oriri potuerit. Ierem. XLIV, 28. ὀλίγοι ἀριθμῷ. – *מְתֵי מִסְפָּר. Gen. XXXIV, 30. ὀλίγοι. Non legerunt מְעַטֵּי, ut nonnullis visum est. Nam מַת, *Müth*, apud Aethiopes *virum*, *hominem* notat. Hinc Hebraeis sunt מְתֵי מִסְפָּר *homines numeri*, *qui facile numerari possunt*, ὀλίγοι. Adde Psalm. CV, 12. Sap. VII, 9. ψάμμος ὀλίγη, arena *vilis*. Videtur enim ὀλίγος h. l. notare *id*, *quod nullius pretii nec aestumandum est*. Sirac. VI, 18. ὀλίγον de *tempore* accipiendum est, quoniam ταχὺ subsequitur. Sic מְעַט sumi potest Zach. I, 15. Sir. XVIII, 9. ὀλίγη ἔτη sec. cod. *Vat.* Praefero lectionem χίλια ἔτη, quam exhibet ed. *Complut.* ob seriem orationis. Sir. XX, 12. ὀλίγου, *modico et exiguo pretio*, *et iusto minore*.

'ΟΛΙ'ΓΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *paucus fio*. צָעַר, Iob. XIV, 21.

'ΟΛΙ'ΓΟΣ ΕΙ'ΜΙ', *paucus sum*. מָעַט. Ies. XXI, 16.

'ΟΛΙ'ΓΟΥΣ ΠΟΙΕ'Ω, *paucos facio*, *ad paucitatem redigo*. הִמְעִיט Hiph. *Symm.* Ps. CVI, 38. ὀλίγας ἐποίησε. – קִצֵּר Pih. *curto*. *Symm.* Ps. CI, 24.

*'ΕΝ 'ΟΛΙ'ΓΩι, *in parvo*, h. e. *per breve tempus*. *Inc.* Iob. XV, 20. pro מִסְפַּר שָׁנִים, *numerus dierum*.

'ΕΠ' 'ΟΛΙ'ΓΟΝ, sc. χρόνον, *ad breve tempus*. מִקָּרוֹב, *ex propinquo*. *Aqu.* *Symm.* *Theod.* Iob. XX, 5. Scilicet *de propinquo* dicunt Orientales de *re admodum brevi*. Sic Deut. XXXII, 17. *Dii ex propinquo* sunt *Dii*, *quibus non ita pridem adhaeserant*. Arab. قُرَيْب saepe *breve* notare docuit *Schultensius* in *Opp. min.* p. 39. Sap. XVI, 3. ἐπ' ὀλίγον, *paululum*, *aliquamdiu*.

*ΜΕΤ' 'ΟΛΙ'ΓΟΝ, *paulo post*, *brevi*. Sap. XV, 8.

*ΠΡΟ' 'ΟΛΙ'ΓΟΥ, *paulo ante*. Sap. XIV, 20.

*ΠΡΟ'Σ 'ΟΛΙ'ΓΟΝ, *ad tempus*, *aliquamdiu*. *Ed. Quinta* Hos. VII, 4. ubi nihil habet in textu hebr. cui respondeat, nisi auctor huius versionis pro מֵעִיר legerit מְעַט, aut מְעַט עִיר, quod praefero. Sap. XVI, 6.

*'ΟΤΙ 'ΟΛΙ'ΓΟΝ. כִּמְעַט. *Inc.* 2 Sam. XIX, 36. ὅτι ὀλίγον. Legit כִּי מְעַט, aut pronuntiatione dictantis fortasse deceptus fuit. LXX ὡς βραχύ.

'ΟΛΙΓΟΣΤΟ'Σ, *perpaucus*, *paucissimus*, *minimus*. אֶפֶס, *nullus*. 2 Reg. XIV, 26. – מְעַט. Deut. VII, 7. Adde Dan. XI, 23. sec. cod. *Chis.* – כִּמְעַט. Psalm. CIV, 12. – מְעַט מִזְעָר, *parvum paucum*, h. e. *valde exiguum*. Ies. XVI, 14. – מְתִים plur. *homines*. Gen. XXXIV, 29. 1 Par. XVI, 19. Ies. XLI, 14. *Iychsenius* *Tentam.* p. 84. putat, LXX מעטי legisse. Vide supra s. ὀλίγος. – צָעִיר, *parvus*. Mich. V, 2. ὀλιγοστὸς εἶ. Ita plerique codd. Sed *cod. Barber.* habet μὴ ὀλιγοστὸς, ut etiam est apud *Tertullianum* et *Cyprianum*, quam lectionem etiam secutus est *Matthaeus* II, 6. ubi οὐδαμῶς ἐλαχίστη legitur. Facit huc, quod *Storr.* in *Obss.* ad *Syntax. hebr.* p. 52.

observavit, vocem צָעִיר oppositas *magni* et *parvi* significationes habere, dum sive per ع, sive per غ scribi possit. Sic صعير *paucus*, et صغير *multus*. – קָטֹן, idem. Ies. LX, 22. Amos. VII, 2. Abd. 2. Adde Sirac. XLVIII, 17. 1 Maccab. III, 16. ubi ὀλιγοστὸς notat: *paucis comitatus* seu: *cum paucis*. Ib. v. 17.

ʼΟΛΙΓΟΣΤΟ'Σ ΕΙ'ΜΙ', *perpaucus sum*. מָעַט, *parvus sum vel evado vel numero, vel quantitate, vel pretio*. Exod. XII, 4.

ʼΟΛΙΓΟΣΤΟΥ'Σ ΠΟΙΕ'Ω, *perpaucos facio*. הִמְעִיט Hiph. *minuo, diminuo*. Levit. XVI, 22. Ier. X, 25. Ezech. XXIX, 15.

ʼΟΛΙΓΟ'ΤΗΣ, *paucitas*. קִצֵּר Pih. *curto*. Ps. CI, 24. Pronuntiarunt קֹצֶר, *abbreviatio*.

ʼΟΛΙΓΟΧΡΟ'ΝΙΟΣ, *exigui temporis, momentaneus*. Sap. IX, 5. Vide *Phrynichum* in *Anecdot. gr. Bekkeri* Vol. I. p. 8. et *Sturz*. in *Lex. Xenoph*. s. h. v.

ʼΟΛΙΓΟΨΥΧΕ'Ω, *pusillo animo sum, animo deficio, trepidus sum*, i. q. λειποψυχέω. הִתְעַטֵּף Hithp. *obruor*. Psalm. LXXVI, 3. – הִתְעַלֵּף Hithp. *animo deficio, animi deliquium patior*. Ion. IV, 9. ὠλιγοψύχει, καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. – עָיֵף, *lassus*. Iud. VIII, 4. ubi ὀλιγοψυχοῦντες est alius interpretis. Nam LXX transtulerunt per πεινῶντες. – קָצַר נֶפֶשׁ, *angustatur animus*. Num. XXI, 4. Iud. X, 16. XVI, 17. ubi ὀλιγοψυχεῖν notat *despondere animum, ad desperationem fere adduci*. Adde *Symm. Theod*. Zach. XI, 8. – רִיק יָגַע, *inaniter fatigor*. Hab. II, 13. Iudith. VII, 17. VIII, 9. Sirac. IV, 9. μὴ ὀλιγοψυχήσεις ἐν τῷ κρίνειν σε. *Vulg. non acide feras*, h. e. *taediose, indigne*, seu non *sit* tibi *taediosum*, ei auxilium praestare. Vide *Spicil*. II. p. 153. *Hesych*. ὀλιγοψύχησα, μικροψύχησα.

ʼΟΛΙΓΟΨΥΧΙ'Α, *pusillanimitas*. רוּחַ סֹעָה, *ventus profectionis*, h. e. *rapidissimus*. Psalm. LIV, 8. ἀπὸ ὀλιγοψυχίας, ubi nonnulli existimarunt LXX aliam lectionem secutos esse, et fortasse מֵרוּחַ קֹצֶר legisse; alii vero statuunt, pro ὀλιγοψυχίας esse λαίλαπος legendum, quae fuit *Koehleri* coniectura. Mihi autem respexisse videntur arab. شعي, quod *moestum, sollicitum esse* notat. *Vulg. pusillanimitas*. *Michaelis* in *Supplem*. p. 1649. confert arab. نشغ, *vocem in pectore reciprocavit, ut fere in deliquium animi incideret, angens mortique propinquus evasit*. – קֹצֶר רוּחַ, *angustia spiritus*. Exod. VI, 9. ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας: ubi *Schol*. ἀπὸ κολοβότητος πνεύματος. *Cicero animi angustiam* appellat, observante *Drusio* in

Fragm. Vett. Intt. Gr. p. 134. Adde *Hippocr. de morb. mul.* p. 594, 6. ubi sensu proprio legitur.

'ΟΛΙΓΟ'ΨΥΧΟΣ, *pusillanimis*, *homo pusillo animo.* דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ, *contritus et humilis spiritu.* Ies. LVII, 15. — נְכֵאָה, foem. *attrita.* Prov. XVIII, 14. — נִמְהָר part. Niph. *praeceps.* Ies. XXXV, 19. οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ. — עֲצוּב רוּחַ, *dolens spiritu.* Ies. LIV, 6. — קְצַר רוּחַ, *angustus spiritu.* Prov. XIV, 31. ubi alii μικρόψυχος. Vide et Iudith. VII, 17. VIII, 9. et Sirac. IV, 9. et ad h. l. *Grotium.* Conf. et 1 Thess. V, 14.

'ΟΛΙΓΟ'Ω, *ad pauca redigo, imminuo.* אֻמְלַל Pyh. *languesco.* Ioel. I, 10. 12. Nahum. I, 4. — מְעַט : מִעֵט : הִמְעִיט, Kal, Pih. et Hiph. 2 Reg. IV, 3. Nehem. IX, 32. Cohel. XII, 3. *Aqu.* Ps. CVI, 38. *Symm.* ib. v. 39. — פָּסַס, *deficio.* Ps. XI, 1. Arab. فَصَّ, *separare, seiungere.* Chald. פספס, *in frustula disrumpere.* — צָעַר, *gradior.* Hab. III, 11. Legerunt per Resch הֶצְעִר, a צָעַר, *exiguus fuit.* — קָצַר, *decurtor.* Prov. X, 28. *Al.* Iud. X, 16. ὀλιγώθη ἡ ψυχὴ, *deficiebat anima.*

'ΟΛΙΓΩΡΕ'Ω, *parum curo, negligo, parvi pendo.* מָאַס, *sperno.* Prov. III, 11. μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, ne *negligas* disciplinam domini. Eadem inde affert Apostolus Hebr. XII, 5. Vnde in *Gloss.* in *Ep. ad Hebr.* μὴ ὀλιγώρει, μὴ ἀμέλει. Conf. *Aelian. V. H.* II, 27. *Hesych.* ὀλιγωρεῖ, ῥαθυμεῖ, ἀμελεῖ. Idem: πολυωρεῖ, πολλὴν φροντίδα ποιεῖται. ἐναντίον δέ ἐστιν τὸ ὀλιγωρεῖν, ὀλίγον φροντίζειν· διὸ καὶ τὸν ὀλίγωρον ἀμελῆ λέγουσιν. *Suidas* in ὀλιγωρήσητε· ὀλιγωρεῖν γὰρ λέγεται τὸ ὀλίγην ὥραν ἔχειν, ἤτοι φροντίδα. Conf. *Harpocrationem*, et *Alberti not. ad Gloss. Graec. in N. T.* p. 183.

*'ΟΛΙ'ΓΩΣ, *parum.* מְעַט, idem. *Aqu.* Ies. X, 7. ἔθνη οὐκ ὀλίγως, *gentes non parum.*

'ΟΛΙΣΘΕ'Ω et 'ΟΛΙΣΘΑΙ'ΝΩ, *labor, prolabor, cado.* שָׁחַח, *incurvo me.* Prov. XIV, 19. ὀλισθήσουσι, *accident ad pedes*, sc. *honoris habendi captandaeque benevolentiae gratia.* Sir. III, 23. ubi ὀλισθαίνειν sensu Hiphilico notat *ruere facere, corrumpere, perdere.* Ibid. XIV, 1. μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν στόματι, beatus vir, qui lingua seu sermonibus non *peccat.* *Zonaras Lex.* 1886. Ὤλισθεν καὶ ὠλίσθησεν, ἀντὶ τοῦ ἔπεσεν. Sir. XXI, 7. οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθαίνειν αὐτὸν, eum *facile in errorem labi* meminit.

'ΟΛΙ'ΣΘΗΜΑ, *lapsus, casus, error.* בֹּץ, *coenum.* *Inc.* et LXX Ierem. XXXVIII, 22. καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασι πόδα σου, divertere facient in *lapsibus* pedem tuum, ubi ὀλισθήματα sunt *loca lubrica, ubi facilis est lapsus.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀλισθήμασι, πλάναις, παραβάσεσι. — דְּחִי, *impulsio, scil. ad lapsum*, it. *ruina.* Psalm. LV, 13. CXIV,

8. – חֲלַקָּה, *blandities.* Dan. XI, 32. *ἐπάξουσι ἐν ὀλισθήμασι,* ubi ὀλισθήματα sunt *blanditiae, aut omnia, quibus alios ad apostasiam incitare conabantur.* Vide sequ. – חֲלַקְלַקּוֹת, plur. *lubricitates, blanditiae.* Psalm. XXXIV, 7. Dan. XI, 21. et 34. *προστεθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐν ὀλισθήμασι,* multi illis adiungentur *erroribus. Hesych.* ὀλισθήμασι, πλάναις, παραπτώμασι. – מִדְחֶה, *expulsio,* aut potius *impulsio,* sc. ad lapsum: it. *ruina. Symm.* Prov. XXVI, 28. Vide et Sir. XX, 18. *Plato Tim.* III. 43. C.

'ΟΛΙΣΘΗΡΟ'Σ, *labilis, lapsui obnoxius, lubricus.* הֶחֱלִיק Hiph. *blandior. Symm.* Prov. II, 16. ἧς οἱ λόγοι ὀλισθηροί. *Theod.* Prov. VII, 5. *Hesych.* ὀλισθηρὸν, πτωτικόν.

"ΟΛΙΣΘΟΣ, *lapsus, casus, ruina,* etiam *locus lubricus, ubi lapsus est facilis.* חֲלַקָּה, *locus lubricus. Symm.* Ps. LXXII, 18. *Hesych.* ὄλισθος, πτῶσις.

'ΟΛΚΗ', *tractio, inclinatio, pondus inclinatum.* מִשְׁקָל, idem. Gen. XXIV, 22. Num. VII, 13. Ios. VII, 21. sec. *Oxon.* et *Compl.* Sir. VIII, 2. noli litigare cum ditiore te, *μήποτε ἀντιστήσῃ τὴν ὁλκήν σου,* ne tibi praevaleat in iudicio, aut: ne te vincat in iudicio; ut similitudo desumta sit a bilance, in qua altera pars sua gravitate trahit leviorem. Alii per ὁλκὴν intellegunt *ipsam litem, quae quasi pondus gravet et opprimat.* Ita *Vulg. ne forte contra te constituat litem.* 2 Esdr. VIII, 65. 1 Macc. XIV, 24. *Hesych.* ὁλκὴ, δύναμις, ῥοπὴ, ἰσχὺς, βάρος, ῥυτὴρ, ἢ ῥυτίσταθμος.

"ΟΛΚΙΟΝ, *magnus crater, pelvis, labrum amplum, secundum similitudinem magni crateris formatum.* Iudith. XV, 13. Alias scribitur etiam ὄλκιον. *Hesych.* ὄλκιον, μέγας κρατὴρ, λουτήρ. Conf. *Casaubonum* in *Athenaeum* p. 343.

"ΟΛΛΥΜΙ vel 'ΟΛΛΥ'Ω, "ΟΛΛΥΜΑΙ, *perdo, perniciem affero, occido, pereo.* אָבַד: אבד, Kal et Pih. Iob. IV, 11. Prov. I, 32. X, 29. XI, 7. – בִּעֵת Pih. *perturbo.* Iob. XVIII, 11. – הִרְגִּיעַ Hiph. *quiescere facio,* at in Kal notat *disrumpo.* Ierem. XXXI, 2. μὴ ὀλέσητε. Secundum *Schultensium Orig. hebr.* p. 141. sequ. legerunt וְלֹא הָרְגוּ. – *חָבַשׁ, *obligo.* Iob. XXXIV, 17. ὀλλύντα, cuius versionis nullam aliam rationem reddere valeo, quam quod חָבַשׁ etiam notionem *coercendi* ac *reprimendi* habet. – חָמָס, *violentia.* Prov. XIII, 2. ὀλοῦνται. Legerunt fortasse הֵמַסּוּ vel חָמְסוּ, a מָסַס, *colliquescere, liquefieri.* – כָּרַת, *exscindo.* Prov. II, 22. – מִבְטַח בֹּגֵד, *fiducia perfidi.* Prov. XXV, 19. Ita *Bielius* ex *Trommio.* Sed mihi, diligentiore collatione utriusque textus instituta, videntur LXX illud מִבְטַח in versione sua prorsus omisisse, et ὀλεῖται potius pertinere ad praecedens מוּעָדֶת, quod vulgo *luxatus* recte vertitur, sed h. l. a LXX deductum est ab עָדָה, quod in l. *Syr.* in coniug. *Aphel* *removere, tollere* notat. – עֹכֵר, *perturbo.* Prov. XI, 17. ubi vel sensum expresserunt

(nam *perturbatio*, quae commemoratur, est h. l. de *infelicitate* explicanda), vel legerunt עָקַר, quod est *radicitus evellere*, *exstirpare*. Huc referendus quoque est locus Prov. XV, 5. coll. v. 6. Vide quoque supra s. v. ἀπόλλυμι. – רָצַח Pih. *gratificor*. Iob. XX, 10. τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ὀλέσαιοσαν ἥττονες. Derivarunt sine dubio a רָצַץ, *confringere*, *contundere*, *vexare*, (coll. v. 19. et Hos. V, 11.) hoc sensu: *liberi eius proculcarunt miseros*: contradicente tamen parallelismo sententiarum. Fortasse tamen apud LXX legendum erit: *οἱ υἱοὶ* αὐτῶν ὀλέσαισαν ἥττονας, aut, quod mihi adhuc praeferendum videtur, θλάσειαν (unde vitiosum θλάσιαν in cod. *Alex.* ortum est), nam et alibi LXX רָצַץ per θλάω reddiderunt. – שָׁדַד, *vasto*. Ierem. XLVIII, 1. 15. 18. 20. XLIX, 3. 9. – שָׂרִיד, *superstes*. Ierem. XXXI, 2. μετὰ ὀλωλότων, cum iis, qui perierunt. Cogitant hic plerique Critici de varia lectione. Alii nempe putant, eos שְׁמִידֵי legisse, alii vero, ut *Trommius*, שָׁדַד. Sed omnis apparens differentia facile tolli potest, modo μετὰ ὀλωλότων vertatur: *cum iis*, *qui in fugam versi huc et illuc errant ac discursitant*; quam significationem quoque ἀπόλλυμι habet. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Arab. شرد, *fugit a gladio*, et شارد, *fugiens*, *fugax*. *Hesych.* ὀλλύει, ἀπολλύει, φονεύει.

"ΟΛΜΟΣ et 'ΟΛΜΟ'Σ, *cavitas*, *mortarium*. מַכְתֵּשׁ, *mortarium*, *in quo contunditur*. Οἱ λοιποὶ Iud. XV, 19. ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸν ὅλμον τῆς σιαγόνος, aperiebat Deus cavitatem maxillae. *Gloss. in Octateuch.* Τὸν ὅλμον τῆς σιαγόνος, τὸ κοῖλον τῆς σιαγόνος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὁλμὸς, εἶδος ἰγδύου, τὸ κοῖλον τῆς σιαγόνος. *Aqu.* Soph. I, 2. ὁλμόν. *Aqu. Theod.* Prov. XXVII, 22. *Hesych.* ὅλμος, περιφερὴς λίθος βάρβαρυς (*Palmer.* legit βαρύς. *Bielius* mavult καὶ βαρύς.), ἐν ᾧ τὰς βοτάνας τρίβουσι. Confer *Spanhemii Obss. in Callimach.* pag. 389.

'ΟΛΟ'ΘΡΕΥΣΙΣ, *perditio*, *pernicies*. הוֹרִישׁ infin. Hiph. a יָרַשׁ, *possessione expellendo*. Ios. XVII, 13. sec. *Ald.* ubi ὁλόθρευσις s. ὀλέθρευσις, ut in *Alex.* legitur, per *exterminationem* reddendum est. Rectius tamen in *Compl.* ἐξολοθρεύσει legi videtur.

'ΟΛΟΘΡΕΥ'Ω, *perdo*, *perniciem affero*. הוֹרִישׁ Hiph. a יָרַשׁ, *possessione expello*. Ios. III, 10. – הִכְרִית Hiph. Num. IV, 18. Iud. VI, 25. sec. cod. *Vatic.* Adde *Aquilam* Ies. IX, 14. – הִשְׁחִית Hiph. Exod. XII, 23. Ierem. II, 30. XXII, 7. – הִשְׁמִיד Hiph. Hagg. II, 23. – כְּרֵתִים, *Cretenses*. *Symm.* Soph. II, 5. ὀλοθρευόμενον. Vide supra s. ὀλεθρία. – עָכַר, *perturbo*. Ios. VII, 25. – שָׁדַד, *vasto*. Ierem. IV, 30. XXV, 36. Sap. XVIII, 25. Adde *Philon.* lib. II. de *legg. alleg.*

T. I. Opp. p. 73, 2. *Schol. Eurip. Hippol.* v. 535. *Suidas:* ὀλέσκει, ὀλοθρεύει. *Etymol. M.* pag. 622, 37. ὀλλύειν, ὅ ἐστι ὀλοθρεύειν.

'ΟΛΟΚΑΡΠΟ'Ω, *in holocaustum offero*, s. *totum offero* seu *adoleo*. Sir. XLV, 17. θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται, victimae eius *totae offerentur*, seu *adolebuntur*. *Hesych.* ὁλοκαρπούμενον, ὅλον προσφερόμενον.

'ΟΛΟΚΆΡΠΩΜΑ, *integra* seu *perfecta oblatio sacrificii, holocaustum.* Dicitur ὁλοκάρπωμα ut ὁλοκαύτωμα. Secundum *Baduellum* ad Sap. I. I. utrumque quidem notat *perfectam sacrificii oblationem*, sed hoc, *cum fruges offerebantur*, illud vero, *cum pecudes vel bestiae*, quae igne plane consumebantur. Sed contrarium e locis allatis apparet. Certe Levit. XVI, 24. ὁλοκαρπώματα et ὁλοκαυτώματα in codd. permutantur. Vide quoque sub ὁλοκάρπωσις. אִשֶּׁה, *igne consumendum sacrificium*. *Inc.* Exod. XXX, 20. – עֹלָה. Lev. I, 14. XVI, 24. Vide et Sap. III, 6.

'ΟΛΟΚΆΡΠΩΣΙΣ, idem. עֹלָה. Gen. XXII, 2. 3. Lev. IV, 7. IX, 3. et alibi. Gen. VIII, 20. permutatur in codd. cum ὁλοκαύτωσις.

'ΟΛΟ'ΚΑΥΤΟΣ, i. q. ὁλόκαυστος, *totus combustus*. כָּלִיל, *totum, integrum*. Levit. VI, 23.

'ΟΛΟΚΑΥ'ΤΩΜΑ, *holocaustum, victima tota comburenda*, quum in aliis sacrificiis exta tantum arae imposita flammis adolerentur. אִשֶּׁה, *igne consumendum sacrificium*. Exod. XXX, 20. Levit. IV, 35. V, 12. et alibi. – זֶבַח, *sacrificium*. Exod. X, 25. Ezech. XLIV, 11. *Suidas:* ὁλοκαύτωμα, ἡ θυσία. *Gloss. in Octat.* ὁλοκαυτώματα, ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καιόμενα. – כָּלִיל, *totum, integrum*. Ps. L, 20. – עֹלָה. Exod. XVIII, 12. XX, 24. XXIV, 5. et alibi saepius. – עֹלָה אִשֶּׁה, iunctim. Num. XXIX, 36. – עֹלָה, *gradus*. Ezech. XL, 21. Legerunt, ut omni dubio caret, עֹלָה. – עֲלִיָּה, *ascensus*. 2 Par. IX, 4. ubi עֲלִיָּה acceperunt de eo, quod in altari, ad quod per gradus ascendebatur, offertur. *Hesych.* ὁλοκαύτωμα, ὅλον πυρὶ καθαγιαζόμενον, ὁλόκληρον.

'ΟΛΟΚΑΥ'ΤΩΣΙΣ, idem. עֹלָה. Exod. XXIX, 25. Lev. IV, 34. VI, 9. et alibi saepius. – עֲלָוָן chald. plur. ex עֹלָה. Esdr. VI, 9.

'ΟΛΟΚΛΗΡΙ'Α, *integritas sortis, integritas valetudinis, sanitas*. מְתֹם, *integritas, perfectio*. Ies. I, 6. ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ ὁλοκληρία, a pedibus usque ad caput non est in illo sanitas. Conf. Act. III, 16. ubi *Latinus* ὁλοκληρίαν *integram sanitatem* interpretatur. Sic apud *Ciceronem* lib. V. de *Fin.* c. 40. *integritas corporis* pro *valetudine* dicitur. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Apud *Hesychium* ὁλοκληρία exponitur ἕνωσις. *Gloss. Labb.* ὁλοκληρία, *intergratio*. Lege: *integratio*.

'ΟΛΟ'ΚΛΗΡΟΣ, *cui totum illud inest, quod sorte illi obtigit, omnibus partibus suis constans, integer, perfectus, sanus.* בָּהֶם, *in ipsis, sc. sunt s. continentur. Symm.* Psalm. LXXXIX, 10. ὁλόκληροι. *Hieronymus* ad *Cyprianum* scribens, *Pro eo*, inquit, *quod nos posuimus* in ipsis, *et in Ebraeo habetur* בהם, *Symmachus significantius transtulit* ὁλόκληροι, *quod magis ad sensum quam ad verbum transferre possumus*, universi. Vide *Drusium in Fragm. Vet. Int. Graec.* p. 961. - *גּוֹרָל, *sors.* 1 Par. XXIV, 7. sec. cod. *Alex.* ubi necessario legendum est ὁ κλῆρος, ut reliqui libri habent. Ibid. XXV, 9. - נִצָּב part. Niph. a יָצַב, *consistens.* Zach. XI, 16. τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσεται, καὶ τὸ ὁλόκληρον οὐ μὴ κατευθύνῃ, confractum non sanet, et *sanum* non sustentet. *Hesych.* ὁλόκληρον, σῶον. Apud *Pollucem* lib. I. segm. 29. ὁλόκληρος coniungitur cum voce ὑγιὴς, et de sacrificiis usurpari dicitur, utpote quibus sua constare debebat integritas. Quemadmodum etiam de illis apud *Philonem*, *Plutarchum* aliosque passim reperitur. - שְׁלֵם. Deut. XXVII, 16. Ios. VIII, 31. ἐκ λίθων ὁλοκλήρων, ex lapidibus *integris.* Conf. 1 Macc. IV, 47. Adde 1 Reg. VI, 7. sec. ed. *Complut.* - תְּמִים. Lev. XXIII, 15. ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις, septem integras septimanas numerabis. Ezech. XV, 5. ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλοκλήρου, cum illud (lignum) adhuc esset integrum. Sic *Alciphron* lib. III. Ep. 22. p. 324. ἐπεὶ ἐπολέμουν, τὰς σταφυλὰς, καὶ οὐ μόνον τὰς ῥάγας ἔκοπτον, ἀλλ' ἤδη καὶ ὁλοκλήρους ἀπέτεμνον τῶν οἰνάρων τοὺς βότρους. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. Praeterea legitur apud *Symmachum* sec. *Catenam PP. GG.* T. II. p. 127. Psalm. LVII, 10. ὡς ὠμὸν ὡς ὁλόξηρον ὁλόκληρον, ubi in textu hebr. tantum חָרוֹן legitur, ac ὁλόκληρος vel est interpretatio ad proxime antecedens vocabulum חַי pertinens, vel varia lectio, quae ex ignorantia significationis vocis ὁλόξηρον ortum suum traxit. Sap. XV, 3. ὁλόκληρος δικαιοσύνη. *Latinus* vertit: *consummata iustitia est.*

*'ΟΛΟ'ΛΥΓΜΑ, *eiulatus*, i. q. ὀλολυγμός. יְלָלָה, idem. Ies. XV, 8. sec. ed. *Ald.* Legitur praeterea apud *Orpheum Hymn. in Rheam* v. 5. et *Eurip. Heracl.* v. 782.

'ΟΛΟΛΥΓΜΟ'Σ, *eiulatio*, *ululatus.* יְלָלָה, idem. Ies. XV, 8. Soph. I, 11. - יְלֵל, *ululatus. Aqu.* Deut. XXX, 10. *Hesych.* ὀλολυγμὸς, θρῆνος, κλαυθμός. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀλολυγμὸς, θρῆνος μετὰ κραυγῆς. Conf. *Casaubon.* in *Theophr. Char.* c. 21. p. 395.

'ΟΛΟΛΥ'ΖΩ, *eiulo*, *ululo.* *הָאֱלִיל, *vanitatis.* Ies. X, 10. ὀλολύξατε. Legerunt הֵילִילוּ vel הָאֱלִיל, quod acceperunt pro הֵילִיל. - הֵילִיל Hiph. a יָלַל. Ies. XIII, 6. XIV, 31. XV, 2. et alibi saepius. Adde Amos. VIII, 3. ubi ὀλολύζειν (quod de *quovis sono iniucundo* adhibetur) *Vulgatus* ob sequens τὰ φατνώματα per *stridere* interpretatus est. - מְשָׁרְכָה *part. Pih.*

foem. plicans, q. d. *corrigians*. Ierem. II, 25. Num legerunt מְשָׂרֶדֶת a שָׂרַד, vel potius שָׂרָה, arab. شرى, *altiore et canora voce cecinit*, unde שִׁירָה, *cantus?* Secundum *Cappellum* in *nott. critt.* ad h. l. p. 520. מְשָׂרֶכֶת acceperunt, ac si esset a שָׂרַק, vel quasi idem significaret, quod שָׂרַק, *sibilare*. *Spohnio* ὀλολύζειν habere videtur significatum alibi praeter Hos. VII, 14. vix obvium, *obscoenos sermones iactitare*. - צְוָחָה, *vociferatio*. Ies. XXIV, 11. *Gloss. Brem.* ὀλολύζειν, θρηνεῖν. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ὉΛΟ'ΞΗΡΟΣ, *penitus siccus*. חָרוֹן. *Symm.* Psalm. LVII, 10.

ὉΛΟΠΟ'ΡΦΥΡΟΣ, *totus purpureus*, *totus ex purpura*. אַרְגָּמָן, *purpura*. Num. IV, 13. - תְּכֵלֶת, *hyacinthus*. Num. IV, 7.

*ὉΛΟΡΙΖΕΙ͂, *radice*, *radicitus*. Esther. III, 13. sec. edit. *Origen*.

*ὉΛΟΡΙΖΙ͂, idem. Esth. III, 13. sec. cod. *Vat*.

ὉΛΟ'ΡΙΖΟΣ, *radicitus*, *cum tota radice*. Iob. IV, 17. ὀλόριζοι ἀπώλοντο, *radicitus* perierunt. Vide et Prov. XV, 5. In Hebr. textu utrobique nihil est pro hac voce. In posteriore tamen loco mihi ὀλόριζοι hebr. בִּתְבוּאַת, *in proventu*, respondere videtur, ut sit quasi *una cum subolescente propagine*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀλόριζοι (MS. habet ὀλοριζεὶ), σὺν ὅλῃ τῇ ῥίζῃ, ἢ τῷ γένει.

*ὉΛΟ'ΡΡΙΖΟΣ, *radicitus*, *cum tota radice*. *Additam.* Esther. XIII, 4. ἀπολέσθαι ὁλοῤῥίζους, *plane*, *prorsus* perire.

*ὉΛΟΡΡΙ'ΖΩΣ, idem. Esth. III, 13. sec. ed. *Compl.*

"ὉΛΟΣ, *totus*. אָרַח, *iter facio*. Iob. XXXIV, 8. ubi tamen pro ὅλος legendum videtur ὁδός. - כֹּל, *omnis*. Gen. XXV, 25. Exod. X, 13. Deut. VI, 5. et alibi saepius. *Inc.* Cohel. XII, 13. Ὅλος saepe pro πᾶς ponitur. Conf. *Schrader.* ad *Musaeum* p. 356. et *Iacobs.* in *Anthol. Gr.* Tom. XI. p. 244. - כֻּלּוֹ, *omnis ille*. Prov. XXIV, 31. - כָּלִיל, *perfectus*. Ex. XXVIII, 27. XXXIX, 21. Num. IV, 6. - תָּמִים, *perfectus*, *integer*. Lev. XXV, 30. ἐνιαυτὸς ὅλος.

ὉΛΟΣΦΥ'ΡΑΤΟΣ vel ὉΛΟΣΦΥ'ΡΗΤΟΣ, *totus malleo ductus sive fabricatus*, *solidus*. Sirac. L, 10. σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρατον. Occurrit quoque haec vox apud *Hesychium* s. v. ναστός. Idem: ὁλόσφυροι, ὁλοσφύρατοι, ubi vid. *Intt.*

*ὉΛΟΣΧΕΡΗ͂Σ, proprie notat *quod integrum est*, *et omnes suas partes habet*, i. q. ὁλοτελής, deinde vero omnino *perfectum*, *summum*, et aliis adiectivis additum superlativi locum tenet. 3 Macc. V, 31. ὁλοσχερῆ βεβαίαν πίστιν, *maxime* firmam fidem. *Hesych.* ὁλοσχερής, διόλου, διαμπάξ, τέλειος, ὁλόκληρος, δυσχερής, ἐξ ὁλοκλήρου. Apud *Polybium* ὁλοσχερής

κίνδυνος, *summum periculum*. Vide *Schweighaeuseri Lex. Polyb.* s. h. v. Caeterum amant Graevi adiectiva ex ὅλος composita, v. c. ὁλομερὴς, *qui integra membra habet*, apud *Diodor. Sic.* pag. 212. et apud eundem p. 215. ὁλοσίδηρος, *qui totus ex ferro est.*

ʼΟΛΟΣΧΕΡΩ͂Σ, *penitus, prorsus, plane, consummate, perfecte.* בְּפֶרַע, *in fractura.* Ezech. XXII, 30. ubi libere verterunt. Vide et 3 Esdr. VI, 28. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὁλοσχερῶς, τελείως, ἐξ ὁλοκλήρου. *Suidas*· ὁλοσχερῶς, ὁλοτελῶς.

ʼΟΛΟΤΕΛΩ͂Σ, *penitus.* כָּלִיל, *totus. Aqu.* Deut. XIII, 16.

*ʼΟΛΟΦΥ'ΡΟΜΑΙ, *lamentor, eiulo, fleo, lugeo.* 3 Macc. IV, 2. ὀλοφυρόμενοι τὴν ἀπροσδόκητον ἐξαίφνης ἐπικριθεῖσαν αὐτοῖς ὀλεθρίαν, lugebant de improvisa sibi decreta pernicie. 4 Macc. XVI, 5. *Homer. Iliad.* XVI, 17. *Hesych.* ὀλοφύρεται, ὀδύρεται, κλαίει, θρηνεῖ, κοπετεῖ. Idem tradit *Suidas.*

ʼΟΛΥ'ΜΠΙΟΣ, *Olympius, Olympum incolens, coelestis,* ab ʼΌλυμπος, mons altissimus Thessaliae vel Macedoniae, quo, quia vertex eius coelum attingere videbatur, passim ipsum coelum denotatur. Confer *Aristotelem* de *mundo* cap. 6. 2 Macc. VI, 2. Διὸς ʼΟλυμπίου, *Iovis Olympii.* Vide de illo *Dilherrum Disp. academ.* p. 171. *Hesych.* ʼΟλύμπιος, οὐράνιος.

ʼΟΛΥΝΘΟΣ, *grossus, ficus immatura.* פַּגִּים plur. Cant. II, 13. – בִּכּוּרִים plur. *primitiae. Al.* Nah. III, 12. *Hesych.* ὄλυνθος, τὸ μὴ πεπεμμένον σῦκον.

ʼΟΛΥ'ΡΑ, *olyra* (species seminis mediae inter frumentum et hordeum naturae), *arinca, spelta, far.* כֻּסֶּמֶת, *zea, spelta.* Exod. IX, 33. ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ ἐπλήγη, triticum autem et olyra non percutiebatur. Vide et Ezech. IV, 9. ubi conferendus *Montfauc.* Scribitur alias ὄλυρα. Variae autem de illa, quid sit, sunt sententiae. *Hieronymus* ad *Ezech.* l. c. *Quam nos viciam interpretati sumus, LXX Theodotioque posuerunt* ὄλυραν, *quam alii avenam, alii secalem putant. Hesych.* ὄλυρα, εἶδος σπέρματος, ἢ βρῶμά τι, — μεταξὺ σίτου καὶ κριθῆς, οἱ δὲ αὐτὴν τὴν κριθήν. ʼΆλλοι καρπόν τινα σιτικὸν, ζειὰν, τινὲς ζέαν. *Gloss. in Octateuch.* ὀλύραι, οἱ τῶν ζεῶν κόκκοι. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὄλυρα, ζειά. Conf. quae notata sunt supra in v. *Ζέα. Etymologicum MS.* ὀλύρα, ἡ κριθὴ, καὶ ὀλυρίτης ἄρτος, ὁ τῶν κριθῶν. Idem: ὀλύρα, εἶδος κριθώδους καρποῦ, ζειά· ἡ γὰρ κριθὴ ἑξάστιχος, ὁ σῖτος τετράστιχος, ἡ δὲ ὀλύρα δίστιχος καὶ ὄψιμος. *Dioscorides* lib. II. c. 13. τὴν ὀλύραν esse scribit ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους τῆς ζειᾶς, ἀτροφωτέραν δὲ κατὰ ποσὸν ἐκείνης. *Plinius H. N.* XVIII, 10. *Ex arinca dulcissimus panis, ipsa spissior quam far, et maior spica, eadem et ponderosior. Raro modius grani non XVI libras implet. Exteritur in Graecia difficulter, ob id*

iumentis dari ab Homero dicta. Haec enim est, quam olyram *vocat. Eadem in Aegypto facilis fertilisque.* Confer eundem lib. XVIII. c. 7. et XXII, 25. Inter has autem sententias praeferenda videtur posterior, qua vox de *zea*, *spelta*, *arinca* exponitur. Conf. *Ol. Celsii Hierobot.* T. II. p. 99 sequ. ac *Intt. Hesychii* s. h. v.

'ΟΛΥΡΙ'ΤΗΣ, *panis ex olyra factus, subcineritius, siligineus.* עֻגָה, *panis coctus, placenta.* 1 Reg. XIX, 6. ἐγκρυφίας ὀλυρίτης. Admodum errat *Bochartus* (*Hieroz.* P. I. p. 337.), qui ὀλυρίτης ad רְצָפִים referens pro ὀλυρίτης ideo κολλυρίτης legendum censet, quia ὀλύρα Hebraeis non sit רִצְפָּה, sed כֻּסֶּמֶת; nam ὀλυρίτης est h. l. necessario ad עֻגָה, ac ἐγκρυφίας ad רְצָפָה referendum, ut facta sit h. l. verborum transpositio, ut alias saepe. Caeterum τὸν ἐξ ὀλυρῶν, scil. ἄρτον, memorat etiam *Athenaeus Deipnos.* lib. III. c. 74. Vide et quae modo ante notata sunt ex *Plinio* in Ὄλυρα.

'ΟΜΑΛΗ'Σ, *planus, aequalis.* עֲרָבָה, *campestris locus. Aqu.* 1 Sam. XXIII, 24. ἐν ταῖς ὁμαλέσι, sc. χώραις, in locis *planis.*

*'ΟΜΑΛΗ', *planities*, ita ut omissa sit vox χώρα. עֲרָבָה, *locus campestris. Aqu.* Ies. XXV, 1. ubi *Symmachus* πεδινὴ habet.

'ΟΜΑΛΙ'ΖΩ, *adaequo, planum reddo, complano, laevigo.* דַּהֲרוֹת plur. *plausus.* Iud. V, 22. ὁμαλιεῖ sec. *Ald.* Ita *Bielius* ex *Trommio.* Sed ὁμαλιεῖ ibi potius ad הָלְמוּ, *contusi sunt*, referendum videtur. - יָשַׁר Pih. Ies. XLV, 2. Adde *Symm.* Psalm. V, 9. - שִׁוָּה Pih. Ies. XXVIII, 25. - שָׂדַד, *vasto. Symm.* Iob. XXXIX, 10. ὁμαλίσει, Sirac. XXI, 11. ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμαλισμένη ἐκ λίθων, via peccatorum est lapidibus planis strata, h. e. initio videtur concinna, pulcra, amoena et iucunda.

'ΟΜΑΛΙΣΜΟ'Σ, *complanatio.* Mich. VII, 12. εἰς ὁμαλισμὸν sec. cod. *Vat. Hieronymus* legit συγκλεισμόν. Reddit enim: *in conclusionem.* Est glossema ex alia translatione, ubi interpres loco מִנִּי מָצוֹר, *ab ipsa munitione*, legit מִנִּי אֲשׁוּר, *portio gressus.* Cum enim urbes sunt complanatae, liberum est super earum ruinas gradiri. Adde Baruch. V, 6. et *Aristoph. Ran.* 490. *Schol. Plut.* 414. *Schol.* ubi vid. *Küsterus* pag. 8.

'ΟΜΑΛΟ'Σ, *planus, laevis, aequalis, aequabilis.* מִישׁוֹר. *Symm.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. III, 10. τοῦ ὁμαλοῦ τῆς ὑπτίας, ubi duae versiones coaluerunt. *Symm.* Psalm. XXV, 13. *Aqu.* Psalm. CXLII, 10. et Ezech. XLVII, 8. - עֲרָבָה, *locus campestris. Aqu. et Symm.* Deut. I, 1. ἐν τῇ ὁμαλῇ, sc. χώρᾳ, in *planitie.* In *Cod. Paul. Lips.* legitur ἐνομαλεῖ pro ἐν ὁμαλεῖ, seu ἐν ὁμαλῇ. Vide ad h. l. *Scharfenbergium. Aqu.* Deut. XXXIV, 1. ἀπὸ ὁμαλῶν, *a planitie*, ὅ ἐστιν ἀπὸ τῆς

παιδιάδος, interprete *Procopio Cat. Nic.* p. 1671. qui hic verba *Symmachi* sua fecit, ut recte observavit *Scharfenbergius. Aqu.* Num. XXII, 1. Amos. VI, 14. et Iob. XXXIX, 6. *Hesych.* ὁμαλὸν, λεῖον, ἴσον, ἰσόπεδον, εὐχερές.

'ΟΜΒΡΕ'Ω, *pluo.* הִבִּיעַ Hiph. a נָבַע, *scaturire facio, ructo. Aqu.* Ps. LXXVII, 2. ὀμβρήσω.

"ΟΜΒΡΗΜΑ, *imber, pluvia.* נֹזְלִים plur. *fluenta.* Ps. LXXVII, 49.

"ΟΜΒΡΟΣ, idem. גֶּשֶׁם, *pluvia. Aqu.* Prov. XXV, 24. ὄμβρον. *Aqu. Symm. Theod.* Zach. IV, 16. *Aqu.* Gen. VII, 12. sec. cod. *Mosqu. Aqu.* Ps. LXVII, 10. sec. *Suidam* in v. ἑκούσιος. – מָטָר, idem. *Symm.* Iob. XXXVII, 6. – שָׂעִיר, *hirsutus.* Deut. XXXII, 2. ubi שְׂעִירִים sunt *imbres*, ab arab. ثَرَّ, *effluxit, emanavit, pluit,* mutato ש in ת, ut alibi. Vide et Sap. XVI, 16. Sirac. XLIX, 10. *Hesych.* ὄμβρος, χοιρίδιον ἢ ὑετός.

"ΟΜΗΡΟΝ, *obses, pignus, quod est loco obsidis.* צִיר, *legatus. Theodot.* et LXX Ies. XVIII, 1. *Aqu. Symm.* Prov. XIII, 17. Ies. LVII, 9. 1 Macc. I, 11. ὃς ἦν ὅμηρα ἐν τῇ 'Ρώμῃ, qui fuerat Romae *obses:* ubi vel positum est pro εἰς ὅμηρα, *inter obsides*, vel scribendum est ὅμηρος, ut legebat in uno codice *Drusius.* 1 Macc. IX, 53. ἔλαβε τοὺς υἱοὺς τῶν ἡγουμένων τῆς χώρας ὅμηρα, pro εἰς ὅμηρα, accepit filios principum regionis *obsides.* Vide et 1 Macc. XIII, 16. et conf. 1 Macc. XI, 62. ubi εἰς additur. *Schol. ad Thucyd.* I. p. 55. B. ed. *Wechel.* ὅμηρον, ἐνέχυρον τὸ ὑπὲρ εἰρήνης παρεχόμενον, παρὰ τοῦ ὁμοῦ εἴρειν. *Schol. Aristoph. in Acharn.* v. 326. ὅμηρα ἐκάλουν τὰ ἐπὶ συνθήκαις διδόμενα ἐνέχυρα. *Hesych.* ὅμηρα, τὰ ἐπὶ τῇ συμβιβάσει διδόμενα ἐνέχυρα.

'ΟΜΙΛΕ'Ω, *conversor, colloquor, consuetudinem habeo, stupri consuetudinem habeo cum muliere, concumbo.* *דַּבֵּר chald. Dan. I, 19. sec. cod. *Chis.* – הִתְהַלֵּךְ Hithp. *continenter ambulo.* Prov. XXIII, 30. ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις: ad quem locum videndus *Iaegerus.* Mihi ὁμιλεῖν in hoc et aliis locis notare videtur *assiduum esse in aliqua re, assidue tractare,* ut legitur Sirac. XI, 19. στῆθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ, ubi ὁμιλεῖν est i. q. in sequentibus παλαιοῦσθαι, *consenescere in officio.* Confer supra s. v. διαθήκη. – יָלַךְ, *eo, ambulo.* Prov. XV, 13. μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει, cum sapientibus autem non conversabitur. – רִוָּה Pih. *irrigo.* Prov. V, 19. ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι, cerva amoris et hinnulus tibi gratissimus *consuetudinem tecum habeat:* ubi Interpres sensum metaphoricum vocis רָוָה non male expressit. Conf. etiam Iudith. XII, 12. Susann. v. 53. Sic de *amoris commercio* vel *concubitu* hoc verbo passim etiam usus est *Aelianus.* Vide Indicem eius, et confer, quae ex

Luciano affert *Fesselius Advers. Sacr.* Lib. II. c. 20, p. 153. "Ομιλος quoque pro *consuetudine venerea* occurrit apud *Philostratum Heroic.* c. 19. p. 726. ubi vid. *Olearius.* Conf. et v. ὁμιλία. – *שִׂיחַ, *meditatio. Symm.* 1 Reg. XVIII, 27. Iob. XI, 8. – שִׂיחָה, idem. *Symm.* Iob. XV, 4. ὁμιλήσας. Vide et *Aqu.* Iud. XV, 10. Psalm. LXVIII, 13. *Symm.* Iob. XII, 8. *Hesych.* ὁμιλεῖ, συναναστρέφεται, μάχεται. Idem: ὁμιλεῖν, ἐπακολουθῆσαι, ἀναστρέφεσθαι, λαλεῖν. τίθεται δὲ καὶ ἀντὶ φιλίας καὶ διαλέξεως. Idem: ὁμιλέομεν, διαλεγόμεθα. Idem: ὅμιλος, ἄθροισμα, ὄχλος, θόρυβος, δῆμος, πλῆθος, μάχη, σύνοδος· ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ εἰλεῖσθαι κατ᾽ αὐτὸν ὄχλον. Sir. XI, 20. ὁμίλησε, *versari. Ioseph. A. I.* XIX, 3. p. 958. éd. *Hav.* ὁμιλεῖν κινδύνοις.

'ΟΜΙΛΕ'Ω 'ΑΝΘΡΩ'ΠΟΙΣ, *conversor cum hominibus.* חָכָם, *rubesco.* Prov. XXIII, 30. ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις, conversamini cum hominibus iustis. Hic significationem deduxerunt ex voce אָדָם, *homo.* Ita *Bielius.* Sed ex collatione utriusque textus apparet, verbis graecis adductis nihil respondere in textu hebraico, sed esse aliunde annexa. – Vide alibi πανοῦργος.

'ΟΜΙΛΙ'Α, *conversatio, colloquium, sermo, congressus, concubitus.* לַחַשׁ, *mussitatio. Symm.* Ies. III, 3. ὁμιλία μυστική. – לֶקַח, *doctrina.* Prov. VII, 21. ἀπεπλάνησε δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ, seduxit autem illum multo sermone. Scil. vox לֶקַח h. l. *artes* notat, *quibus quis capitur* (ex notione *capiendi,* quam radix לקח habet), inter quas est ὁμιλία. – סוֹד, *arcanum,* it. *consilium. Symm.* Iob. XV, 8. Psalm. XXIV, 15. Ezech. XIII, 9. Ierem. XXIII, 18. In priore loco ὁμιλία *colloquium familiare de rebus secretis* notat. – עֹנָה, *debitum coniugale,* ab arab. عان, *marito iuncta est,* aut potius غني, *uxorem duxit, cohabitavit.* Eodem sensu ענה quoque apud *Syros* usurpatur. Exod. XXI, 10. τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει, *concubitu* illam non privabit. Eodem sensu vocem usurpavit *Aelianus* plus vice simplici, et *Antonin. Lib. Fab.* 6. p. 44. *Moeris Atticista:* ὁμιλίαν, οὐ τὴν διάλεξιν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν συνουσίαν πρὸς γυναῖκας, Ἀττικῶς. λαλιὰν Ἑλληνικῶς. Conf. *Alberti* ad 1 Cor. XV, 33. p. 557. et v. ὁμιλέω supra. – *עֵת seu עֵתָּה, *tempestive loquor. Symm.* Ies. L, 4. ubi ὁμιλία sensu bono *alloquium* seu *colloquium tempestivum* notat. – שִׂיחַ, *meditatio. Aqu.* Amos. IV, 13. – שִׂיחַ, idem. *Aqu.* 1 Reg. XVIII, 27. Ps. LIV, 3. Ps. CIII, 35. ὁμιλία, ubi LXX διαλογὴ habent, vox autem hebr. de *carmine in laudem Dei* seu *hymno* explicanda est. Adde *Aquilam* Amos. IV, 13. Scilicet שִׂיחַ etiam *loqui, eloqui* notat. Sap. VIII, 18. ἐν συγγυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, in certamine *colloquii* eius prudentia.

ὉΜΙΛΟΣ, *coetus*, *conventus*. לַהֲקַת, idem. 1 Reg. XIX, 20. – עֵדָה, idem. *Symm.* Psalm. I, 5. *Suidas:* ὅμιλος, ἄθροισμα, ὄχλος, πλῆθος. Idem verba *Homeri* subiungit, quibus vox eo sensu legitur.

ὉΜΙ'ΧΛΗ, *nebula*. כְּפוֹר, *pruina*. Psalm. CXLVII, 5. – עֵיפָה, *obscuritas*. Amos. IV, 13. – *עָנָן. *Aqu.* Deut. IV, 11. Ita legitur quidem in *Hexaplis*. Sed pertinet potius ad עֲרָפֶל, et tribuendum *Symmacho*. – עֲרָפֶל, *caligo*. Iob. XXXVIII, 9. Ioel. II, 2. Soph. I, 16. Vide et Sap. II, 4. Sirac. XXIV, 5. (ὡς ὁμίχλη, *sicut nebula*. Intellegit tenebras primigenias, quae secundum Gen. I, 2. erant super faciem abyssi: in qua comparatione per se non satis apta tantum *universalitatis* notio spectanda est. Nisi ὁμίχλην de *aere circumiecto* explicare malis.) XLIII, 27. *Hesych.* Ὁμίχλη ἢ ὁμίχλα, ἀὴρ παχὺς, σκοτεινὸς, ἀχλὺς, ὑδατώδης σκοτία. *Suidas:* ὁμίχλη, ἀορασία ἢ παχὺς ἀήρ. Idem: ὁμίχλη, ὁ τεθολωμένος ἀὴρ, καὶ μὴ διαυγὴς, μηδὲ λαμπρός. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὁμίχλη, ὁ παχὺς καὶ ὑγρότατος ἀήρ.

ὉΜΙΧΛΟ'Ω, *obnubilo*, *nebula tego*, *obscuro*. רָעַף, *stillo*. *Inc.* Ps. LXIV, 13. ὁμιχλωθήσονται. Secundum *Heracleotam* in *Comment.* ad h. l. T. II. *Catenae PP. GG.* p. 264. *Incertus* hic interpres est *Symmachus*, cui in *Hexaplis* γνοφωθήσεται tribuitur, quod secundum eundem est *Aquilae*. Caeterum uterque legit יַעַרְפוּ, nam עֲרָפֶל sunt *tenebrae*.

"ΟΜΜΑ, *oculus*, *aspectus*. עַיִן, *oculus*. Prov. VI, 4. VII, 3. X, 27. et alibi saepius. Adde Sap. V, 15.

ὈΜΝΥ'Ω vel *"ΟΜΝΥΜΙ*, *iuro*. נִשְׁבַּע Niph. Ps. LXII, 10. ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ, iurans per illum. Vide et Ierem. V, 7. et conf. Matth. V, 34. Apoc. X, 6. Similiter *Plato* Lib. XI. de *Legg.* p. 966. θεοὺς παρακαλῶν ἐπόμνυσιν ἐν τοῖς τῶν ἀγορανόμων νόμοισι, deos invocans per leges res venales curantium iurat. Ps. CI, 9. κατ' ἐμοῦ ὤμνυον, per me iurabant. Vide et Ies. XLV, 23. Amos. IV, 2. VIII, 14. Sic *Demosthenes* contra *Conon.* p. 732. sub fin. ἀξιοπιστότερος τοῦ κατὰ τῶν παίδων ὀμνύοντος καὶ διὰ τοῦ πυρός. Et de *falsa legat.* p. 259. κατὰ τῶν παίδων ὤμνυε. Ies. XIX, 18. ὀμνύοντες (ἐπὶ) τῷ ὀνόματι κυρίου Σαβαώθ. Vide et Ies. XLVIII, 1. Ierem. XII, 16. Zach. V, 4. et conf. Deut. VI, 13. X, 20. ubi ἐπὶ additur et ὁμῇ est i. q. ὀμνύσεις. Num. XIV, 16. ὤμοσεν. *Theodor.* ἐπηγγείλατο. Hos. IV, 16. μὴ ὀμνύετε ζῶντα κύριον, ne iurate per viventem Dominum. Conf. Iac. V, 12. Sic passim etiam apud profanos scriptores construitur cum casu quarto. Vide *Vorstii Philolog. Sacr.* c. 36. – *נִשְׁבַּר, *frangor*. Ezech. VI, 9. Interpres videtur נִשְׁבַּעְתִּי pro נִשְׁבַּרְתִּי male audivisse. – *נָתַן, *do*. *Inc.* Gen. XXXV, 12. Scilicet נָתַן h. l. notat *promittere aliquid et quidem iureiurando interposito*. Conf. *Lex. N. T.* s. v. δίδωμι. – Verba: καὶ ὄμουμαι Deut. XXXII, 40. continent

glossam e margine in textum translatam ad verba *ἀρῶ τὴν χεῖρά μου.* Sap. XIV, 31. *οἱ ὀμνυόμενοι* sunt *ii, per quos aliquis iurat, numina iurata,* aut etiam vocis mediae tanquam activum verti potest *iurantes.*

*ʻΟΜΟΓΝΩ'ΜΩΝ, *qui eiusdem est sententiae, unanimis, concors, amicus.* עֵצָה, *consilium, decretum. Symm.* Ps. CXVIII, 24. *ἄνδρες ὁμογνώμονές μοι,* h. e. *mihi carissimi,* seu, ut *Hieronymus* vertit: *viri amicissimi mihi.* In hoc sensu occurrit quoque apud *Xenoph. de Republ. Laced.* VIII, 1. *Suidas: ὁμογνώμονος, ὁμοφώνου.*

ʻΟΜΟΕΘΝΗ'Σ, *eiusdem gentis* seu *nationis, gentilis, popularis.* 2 Macc. IV, 2. V, 6. *Herodot.* I. p. 58, 27. Adiectivum *ὁμόεθνος* legitur apud *Iosephum c. Apion.* pag. 455, 12. f.

*ʻΟΜΟΖΗΛΙ'Α, *par studium.* 4 Macc. XIII, 24.

ʻΟΜΟΘΥΜΑΔΟ'Ν, *unanimiter, una, simul, coniunctim.* כְּאֶחָד, *sicut unus.* Esdr. III, 9. — *כְּאִישׁ אֶחָד. *Inc.* 1 Sam. XI, 7. — יַחַד, *una, simul.* Iob. XVI, 10. *ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμέ,* coniunctim autem decurrebant ad me. Vide et Iob. XVII, 16. XXI, 26. XXIV, 15. et conf. Act. XIX, 29. — יַחְדָּו, idem. Exod. XIX, 8. Iob. II, 11. XLVI, 21. et alibi saepius. — מִשְׁטָר, *gubernatio.* Iob. XXXVIII, 33. ubi *ὁμοθυμαδὸν* notare videtur *secundum ordinem naturae.* — עֲדֵי constr. ex עַד, *usque ad.* Num. XXIV, 24. 3 Esdr. V, 47. hebr. כְּאִישׁ אֶחָד, Esdr. III, 1. *Hesych. ὁμοθυμαδὸν, ὁμοῦ, ὁμοψύχως. Lex. Vet. ὁμοθυμαδὸν, universi, una, pariter, gregatim, simul.*

ʻΟΜΟΙΟΠΑΘΗ'Σ, *similibus affectionibus obnoxius, similiter affectus, similes proprietates habens.* Sap. VII, 3. *ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπεσα γῆν,* in terram *similibus affectionibus obnoxiam* decidi. *Vulgatus* reddit: *similiter factam.* 4 Macc. XII, 14.

"ΟΜΟΙΟΣ, *similis.* *אֶחָד, *unus. Symm.* Cohel. III, 19. — *בַּבֶּטֶן, *in utero.* Iob. XXXI, 15. *Symm. ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ.* Ita legitur in *Hexaplis.* Sed non recte, si quid video. Pertinent potius haec verba ad בְּרֶחֶם אֶחָד, *in uno utero,* quae bene *Symmachus* ita transtulit. Non enim Deus omnes in uno formavit utero, sed (ac hoc voluit Iobus dicere) omnes pariter in utero matris formavit, nos omnes communi ortu gaudemus. Verba *ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ Olympiodorus* quoque retulit ad verba *ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ,* non vero ad *ἐν γαστρί.* Fortasse autem haec versio *Symmachi* tantum ad אֶחָד pertinet, quod h. l. est *pariter. Semlero* ad *ὡς* pertinere videtur. — דָּמָה, *similis sum.* Ezech. XXXI, 8. — דְּמֵה: דָּמְיָה, part. Kal chald. masc. et foem. Dan. III, 26. VII, 6. — דְּמוּת, *similitudo.* Ies. XIII, 4. — *דֳּמִי, *silentium.* Ies. LXII, 7. *οὐκ ἔστι γὰρ ὑμῖν ὅμοιος.* In mente habuerunt notionem *assimulandi,* quam

habet דָּמָה cum derivatis. – *כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה, *sicut verbum magnum istud.* Οἱ λοιποὶ sec. cod. 108. *Holm.* Deut. IV, 32. ὅμοιον αὐτῷ. Sed, ut equidem puto, verba haec sunt potius referenda ad כָּמֹהוּ in fine commatis. – *כַּמַּיִם, *sicut aquae.* Prov. XXVII, 19. οὐχ ὅμοια. *Iaegerus* existimat, interpreti obversatum esse כְּמִין. Mihi autem legisse videntur כְּמוֹ, ad quod autem ὥσπερ pertinet, ita ut οὐχ ὅμοια sensus explendi causa de suo addiderint. – *כֵּן, *ita. Inc.* Ps. CXLVII, 20. ὅμοια. – כְּמוֹ, *sicut. Theod.* Iud. VIII, 18. – כְּנֶגֶד, *velut e regione.* Gen. II, 20. – מִין, *species.* Lev. XI, 14. 15. καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, לְמִינוֹ. Sensum expresserunt. Deut. XIV, 15. Sir. VII, 13. μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει, neque, quod simile est, amico factites: ubi non opus est, ut cum *Grotio* ἄμητον, cum *Lindio* ἄνομον, aut cum aliis ὁμοῖιον, *utrique parti perniciosum* (*Il.* ν', 358.) loco ὁμοίου legatur. *Hesych.* ὅμοιος, ἐνταυτῷ συνεστώς. Sap. XVI, 1. δι' ὁμοίων, per animalia his, quae coluerunt, similia.

"ΑΛΛΟΣ "ΟΜΟΙΟΣ, *alius similis.* שַׂגִּיא, *amplus.* Iob. XXXVII, 23. Vox hebr. h. l. commode redditur per *aeque magnus* seu *excellens.*

"ΟΜΟΙΟΣ "ΟΜΟΙΟΣ, *similis similis.* אֶחָד, *unus.* Iud. VIII, 18.

"ΟΜΟΙΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *similis fio.* דּוּם, *sileo.* Ies. XXIII, 2. Permutarunt fortasse דּוּם cum דָּמָה. – הָיָה כְּ, *sum sicut.* Ezech. XXXI, 8. – שָׁוָה, *aequalis sum.* Prov. XXVI, 4.

"ΟΜΟΙΟΣ ΕἸΜΙ', *similis sum.* דָּמָה : הִדַּמָּה, Kal et Hithp. Cant. II, 9. Ies. XIV, 14. – נָתַן דֳּמִי, *do silentium.* Ies. LXII, 6. – מֹשֶׁל, *comparo.* Iob. XLI, 25.

'ΟΜΟΙΟ'ΤΗΣ, *similitudo.* מִין, *species.* Gen. I, 11. 12. Adde Sap. XIV, 19. ubi *imaginem, effigiem* notat.

'ΟΜΟΙΟ'ΤΡΟΠΟΣ, *similis moribus.* כְּעֶרְכִּי, *iuxta aestimationem meam. Symm.* Psalm. LIV, 14. ὁμοιότροπος. Ita certe *Montfauconius* edi iussit. Sed sec. *Eusebium Comment. in Psalm.* p. 229. *Symmachus* scripserat ὁμότροπος. Adde Sirac. XXVI, 18. sec. ed. *Compl.*

'ΟΜΟΙΟΨΗΦΟΣ, *cuius simile suffragium est.* 2 Macc. XIV, 20. ὁμοιοψήφου συγγνώμης sec. *Alex.* Confunditur ibi cum ὁμόψηφος.

'ΟΜΟΙΟ'Ω, *assimilo, conformo, comparo, aequiparo;* et ὁμοιόομαι, *similis sum, consentio.* דָּמָה in Kal, Niph. et Pih. Psalm. XLVIII, 12. 21. Cant. I, 8. II, 17. et alibi aliquoties. *Symm.* Psalm. CXXX, 2. – דְּמִי, *silentium.* Psalm. LXXXII, 1. In mente habuerunt דָּמָה, *assimilavit.* – יֵאֹת, *consentio.* Gen. XXXIV, 15. ἐν τούτῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν, in hoc *consentiemus* vobis. Vide et v. 22. ac 23. Eadem vox hebr. 2 Reg. XII, 9. per συμφωνεῖν redditur. – *מוּל, *circum-*

cido. Gen. XXXIV, 15. sed *MS. Sarr.* ὁμοιωθῆναι. Lectio aperte vitiosa, quae ex verbis antecedentibus ἵνα γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς orta esse videtur. Reponendum est περιτμηθῆναι. – נִמְשַׁל Niph. *similis fio.* Ps. XXVII, 1. CXLII, 8. – עָרַךְ, *aestimo,* quod etiam in V. T., ut in lingua arab., *comparandi* notionem habet. Ps. XXXIX, 7. Ies. XL, 18. – שָׁוַע, *aequalis sum. Al.* Ies. XL, 25. Vide et Sap. VII, 10. XIII, 14. Sirac. XIII, 1. ὁμοιωθήσεται αὐτῷ. *Vulg. induet superbiam. Syrus: induit mores eius.* Sir. XXVII, 24. καὶ οὐχ ὡμοίωσα αὐτῷ, sed nihil aeque ac talem odio habeo. Ibid. XXXVI, 12. ubi tamen pro πρωτογόνῳ ὡμοίωσας, ut legitur in Cod. *Vatic.*, cum ed. *Complut.* legere mallem πρωτόγονον ὠνόμασας. Conf. *Lex. N. T.* s. v. ἐνδύειν. 1 Macc. III, 4.

'ΟΜΟΙ'ΩΜΑ, *similitudo, imago.* דְּמוּת, idem. 2 Reg. XVI, 10. 2 Par. IV, 3. Ies. XL, 18. – צֶלֶם, *imago.* 1 Sam. VI, 5. 11. – רְתֻקוֹת plur. *catenae.* Ies. XL, 19. ὁμοίωμα. N. L. – תַּבְנִית. Deut. IV, 16. 17. 18. Ios. XXII, 28. – תּוֹר, *ordo.* Cant. I, 10. ὁμοιώματα. Sine dubio acceperunt illud תּוֹרֵי, quasi esset a תֹּאַר, quod *figuram* notat. Confer quoque *Bocharti Hieroz.* T. II. p. 600. ed. *Rosenmüll.* qui eos צִיּוּרֵי, *imagines,* legisse putat. *Ruperti* in *Symb.* ad h. l. rationem huius versionis e l. arab. arcessendam suspicatur, ترى in Coni. IV. est *iteravit,* et تورية, ὁμοιόπτωσις, *vocum similiter desinentium consonantia.* – תְּמוּנָה. Exod. XX, 4. Deut. IV, 12. (ubi *faciem* notat, et cum μορφῇ in codd. permutatur.) V, 8. Vide et Sir. XXXIV, 3. XXXVIII, 35. 1 Macc. III, 49. *Gloss.* in *Octat.* ὁμοίωμα, μορφή. *Etymologicum ineditum:* εἴδωλον καὶ ὁμοίωμα διαφέρει. τὸ μὲν εἴδωλον οὐδεμίαν ὑπόστασιν ἔχει, τὸ δὲ ὁμοίωμά τινων ἐστιν ἴνδαλμα καὶ ἀπείκασμα. ἐπειδὴ Ἕλληνες ἀναπλάττουσι τὰς οὐχ ὑφεστώσας μορφὰς, σφίγγας, τρίτωνας, κενταύρους, εἴδωλα λέγουσι τὰ τῶν οὐχ ὑφεστώτων μιμήματα, ὁμοιώματα δὲ τὰ τῶν ὑφεστώτων εἰκάσματα, οἷον ἡλίου, σελήνης, ἄστρων, ἀνθρώπων, θηρίων, ἑρπετῶν.

'ΟΜΟΙ'ΩΣ, *similiter.* לְגַו, *pro tergo.* Prov. XIX, 29. Sed ibi pro ὁμοίως sine dubio legendum est ὤμοις, et quidem auctoritate *Clementis Alex.* lib. II. *Paed.* c. 11. Vide ad h. l. *Montfauc.* ac *Iaegerum.* – כְּדֵי, *secundum sufficientiam,* i. e. *quantum satis est.* Esth. I, 18. – *כְּמוֹ, *sicut. Aqu.* Hos. VIII, 12. – *יַחַד, *simul. Symm.* Psalm. CXL, 10. ubi fortasse legendum est ὁμοῦ. – *עִם, *cum. Symm.* Iob. IX, 26. *Vulg. quasi naves.* – תֹּכֶן אֶחָד, *mensura unius.* Ezech. XLV, 11. Adde Tob. II, 12.

'ΟΜΟΙ'ΩΣΙΣ, i. q. ὁμοίωμα, *similitudo, imago.* דְּמוּת. Gen. I, 26. Psalm. LVII, 4. Ezech. I, 10. – תַּבְנִית. *Theod.* et LXX Ezech. VIII, 10. – *תָּכְנִית, *summa.* Ez. XXVIII,

12. Legerunt חֲבִיוֹת. – *תִּימֲרוֹת, *columnae.* *Aqu.* Cant. III, 6. Legit חֲמֻנָּה, aut חֲמוּנוֹת.

'ΟΜΟΛΟΓΕ'Ω, *confiteor, spondeo, voveo, iuro, celebro, laude prosequor.* הוֹדָה Hiph. a יָדָה, Iob. XL, 9. *Aqu.* Ps. XLI, 6. ubi ὁμολογεῖσθαι est i. q. ἐξομολογεῖσθαι. – *יָעַד, *condico, Aqu. Symm.* Ios. XI, 5. ὡμολόγησαν, h. e. *pacti sunt*, quam explicationem quoque h. l. admittit hebr. יָעַד, quod reddi potest: *pactis s. sponsionibus mutuum inter se obstricti sunt.* – נָדַר, *voveo.* Ierem. XLIV, 25. ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας, ἃς ὡμολογήκαμεν, persolvemus *vota*, quae vovimus. Sic et alias verbum Graecis *spondere, promittere* significat. Ita *Dionys. Halic.* lib. III. p. 181. τοὺς ἐνόχους αὐταῖς ἐπὶ δίκην παρέξειν ὁμολογούντων, cum sontes se dedituros ad supplicium promitterent. Et lib. III, p. 189. Τυῤῥηνοὶ δὲ συμμαχίαν ἀποστελεῖν ὡμολόγησαν. Vide et *Salmasium* de *mod. usur.* p. 707 sequ. – נִשְׁבַּע Niph. *iuro.* Ierem. XLIV, 26. ὡμολόγησα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγάλῳ, *iuravi* per nomen meum magnum. *Al.* Ies. XLV, 23. ὁμολογήσεται πᾶσα γλῶσσα θεὸν, *iurabit* omnis lingua Deo. Sir. IV, 29. μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου, ne pudeat te *confiteri* peccata tua. Similiter Matth. X, 23. ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ, qui *confitebitur* me. Vide ad h. l. *Wolfium* p. 187.

'ΟΜΟΛΟΓΙ'Α, *confessio, votum, laus, gloria.* נְדָבָה, *oblatio voluntaria.* Deut. XII, 6. 17, Ezech. XLVI, 13. Amos. IV, 5. – נֶדֶר, *votum.* Lev. XXII, 18. προσενέγκῃ δῶρα κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν, offerat dona iuxta omne *votum* eorum. Ierem. XLIV, 25. ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν, ἃς ὡμολογήκαμεν, omnino persolvemus *vota* nostra, quae vovimus. 3 Esdr. IX, 8. δότε ὁμολογίαν καὶ δόξαν τῷ κυρίῳ. Verba haec a nonnullis redduntur: *laudate* et celebrate Dominum: collato Hebr. XIII, 1. ubi ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας esse videtur i. q. ἀρχιερεὺς τῆς δόξης, *sacerdos, quem colimus.* Mihi autem haec verba explicanda esse videntur de confessione ingenua ac veritati conveniente, qua reverentia erga Deum declaratur, coll. Ios. VII, 9.

*'ΟΜΟ'ΛΟΓΟΣ, *consentiens, eiusdem sententiae.* Dan. XIII, 60. sec. cod. *Chis.* ὁμολόγους αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυρας, effecerat, ut ipsi confiterentur, se falsum testimonium dixisse. Vide quoque sub ὁμολόγως.

'ΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕ'ΝΩΣ, *communi omnium confessione, consensu omnium.* נְדָבָה, *voluntarie, sponte. Al.* Hos. XIV, 5. Adde 4 Macc. VI, 31. Confer de hac voce *Lex. N. T.*

'ΟΜΟΛΟ'ΓΩΣ, *unanimi consensu.* נְדָבָה, *voluntarie, sponte.* Hos. XIV, 5. ὁμολόγως, h. e. ita, ut is, qui amatur, et caeteri omnes intellegant et videant, eum amari, h. e. unice. *Hieronymus* legit ὁμολογουμένως. Vide ad h. l. *Drusium. Hesych.* ὁμολόγως, συμφώνως. Conf. *Suiceri Thes. Eccles.*

T. II. p. 479. In Codice quodam Hos. l. c. lectum fuisse videtur, et quidem rectius, iudice *Bielio*, pro ὁμολόγως, ὁμόλογος. Inde enim *Gloss. MS. in Proph.* ὁμόλογος, σύμφωνος. Et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὁμολόγως, συμφώνως, καὶ ὁμόλογος.

῾ΟΜΟΜΗ´ΤΡΙΟΣ, *ex eadem matre natus, uterinus frater et uterina soror.* אֵם, *mater. Inc.* et LXX Ps. XXXIV, 14. πενθῶν ὁμομήτριον. Sensu eodem. Fortasse autem legerunt בֶּן אֵם decepti antecedente voce כְּאָבֵל. — בֶּן אֵם, *filius matris.* Gen. XLIII, 29.

῾ΟΜΟΝΟΕ´Ω, *concordo, consentio.* הֵהִין Hiph. ab הִין, *paratus sum.* Deut. I, 41. ὁμονοήσαντες, consentientes. — זָנָה, *scortor.* Lev. XX, 5. Legitur praeterea Dan. II, 43. sec. cod. *Chis.* οὐκ ἔσονται δὲ ὁμονοοῦντες, οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις, ubi chald. legitur וְלָא־לֶהֱוֺן דָּבְקִין דְּנָה עִם־דְּנָה, *et non adhaerentes hunc cum illo.*

῾ΟΜΟ´ΝΟΙΑ, *concordia, consensus.* לֵב, *cor.* Psalm. LXXXII, 5. — רֶגֶשׁ, *coitio, adunatio populi cum strepitu, hinc societas.* Psalm. LIV, 15. ἐν ὁμονοίᾳ, hebr. בְּרָגֶשׁ, quod vulgo vertunt *in strepitu* s. *cum turba*; sed potius est *unanimi consilio et voluntate*, i. q. יַחְדָו, aut *foedere* iuncti. Confer Psalm. LXIV, 3. ubi cum סוֹד permutatur. *Vulg. cum consensu. Symm.* συνδιαιτώμενοι. Vide et Sap. X, 5. Sirac. XXV, 2. 4 Maccab. III, 20. XIII, 22. De notione *foederis* voci ὁμόνοια subiecta vide *Obss. Miscell. Amstel.* Vol. III. pag. 586.

῾ΟΜΟΠΑΤΡΙ´Α, *ab eodem patre genita, germana.* מוֹלֶדֶת אָב, *nata patris.* Lev. XVIII, 11. ὁμοπατρία ἀδελφή, soror *germana.*

῾ΟΜΟΡΕ´Ω, *confinis sum, vicinus seu propinquus sum.* גָּבַל, *termino. Symm.* Zach. IX, 2. ὁμορούσῃ. — *מִגְרָשׁ, *suburbium.* Num. XXXV, 5. τὰ ὁμοροῦντα sec. codd. *Holm.* coll. v. 7. — קָרוֹב, *propinquus.* 1 Par. XII, 40. — שָׁכֵן, *habitator.* Ier. L, 40. Ezech. XVI, 25. *Hesych.* ὁμοροῦσα, γειτνιῶσα, πλησιάζουσα.

῞ΟΜΟΡΟΣ, *confinis, finitimus.* גְּבוּל. *Incert.* Ezech. XXVII, 4. — עַל יַד, *ad manum.* 2 Par. XXI, 16. — מִגְרָשׁ, *suburbium.* Num. XXXV, 5. τὰ ὅμορα τῶν πόλεων, scil. χωρία, confinia urbium. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὅμορος, πλησιόχωρος, γειτνιῶν.

*῾ΟΜΟ´ΣΠΟΝΔΟΣ, *foederatus, foedere iunctus*, et ex adiuncto *amicus, benevolus.* 3 Maccab. III, 7. ubi μὴ ὁμοσπόνδους εἶναι in sequentibus explicatur per δυσμενεῖς καὶ ἐναντιουμένους εἶναι. *Hesych.* ὁμόσπονδος, φίλος. *Suidas:* ὁμόσπονδον, φίλον. *Etymol. M. Gudian.* 429, 59. ὁμοσπόνδους, φίλους.

*ὉΜΌΤΡΟΠΟΣ, *similis studii, animi et voluntatis.* כְּעֶרְכִּי, *iuxta aestimationem meam.* *Aquila. Symm.* Psalm. LIV, 14. Vide supra s. v. ὁμοιότροπος. Legitur praeterea haec vox apud *Platon. Phaedon.* I, 83. D. et *Herodot.* II. p. 108. 16. Vide quoque *Fischerum* ad *Theophr. Char.* XXVI, 4.

ὉΜΟΥ͂, *simul:* כְּאֶחָד, *sicut unus.* Esdr. II, 64. – יחד. Iob. XXXIV, 29. *Aqu.* 1 Sam. XVII, 10. *Symm.* Ps. XXXII, 15. Ioh. III, 18. XXIV, 4.

ὉΜΌΦΥΛΟΣ, proprie *eiusdem tribus; contribulis;* deinde simpliciter *popularis, qui est eiusdem nationis.* 2 Macc. IV, 10. 3 Macc. III, 21. ubi *Syrus* vertit: *filii populi eorum.* Sic legitur quoque apud *Iosephum A. I.* XIX, 7. p. 948. ed. *Havero.* Sic et ἀλλόφυλοι sunt *exteri.* Apud *Polybium* IX, 37, 7. XV, 20, 5. *pisces, qui eiusdem sunt generis,* ὁμόφυλοι dicuntur, ut apud *Xenoph. Cyrop.* I, 6, 19. *aves.* Subst. ὁμοφυλία legitur apud *Strabonem* I. pag. 70. B.

ὉΜΌΨΗΦΟΣ, *eiusdem suffragii, concors.* 2 Maccab. XIV, 20. Adde *Herodot.* VII, 427. Confer *Lobeckii obss.* ad *Phrynichum* p. 2.

*ὉΜΌΨΥΧΟΣ, *qui eiusdem est animi, concors, unanimis.* 4 Macc. XIV, 20.

ὈΜΌΩ, i. q. ὀμνύω, *iuro:* נִשְׁבַּע Niph. Gen. XXI, 24. ἐγὼ ὀμοῦμαι, ego iuro. Deut. XXXII, 40. ὀμοῦμαι (κατὰ) τὴν δεξιάν μου, iuro per dexteram meam. In textu hebr. nihil pro his verbis legitur, et videntur esse glossema illorum, quae antecedunt. In *Gloss. MSS. in Cant. Script.* ex h. l. ὀμοῦμαι exponitur ὀμνύω. Ita et apud *Hesychium*, nisi quod pro ὀμοῦμαι male apud illum cum spiritu aspero scribatur ὁμοῦμαι. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀμοῦμαι redditur ὀμόσω, *iurabo.* Ies. XLV, 23. ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα τὸν θεὸν, iurabit omnis lingua per Deum. Vide et Ies. LXV, 16. Ier. XXII, 5. κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, per me ipsum iuravi. Eadem phrasis occurrit apud *Alciphronem* Lib. III. Ep. 3. p. 280. – *נִשְׁבַּר Niph. *frangor.* Ezech. VI, 9. Legerunt hic נִשְׁבַּע. – חָפַשׂ, *prehendo.* Prov. XXX, 10. ὀμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, *periurium committam.* Ita quoque explicanda sunt verba hebraica.

ὈΜΦΑΚΊΖΩ, *uvas acerbas* vel *immaturas produco,* ab ὄμφαξ. Ies. XVIII, 5. ubi nihil est in textu hebraico. *Eustath. Erot.* 181. (212.) 182. (214.).

ὈΜΦΑΛΌΣ, *umbilicus,* metaphorice: *id, quod in aliqua re medium est.* טַבּוּר, *quilibet locus eminentior, collis, mons,* vulgo ex Talmudistarum usu *umbilicus,* i. e. *meditullium terrae.* Iud. IX, 37. Ezech. XXXVIII, 12. In utroque loco legitur ὁ ὀμφαλὸς τῆς γῆς, *umbilicus terrae,* h. e. *me-*

dium terrae. Sic Delphos Graeci *τῆς γῆς ὀμφαλὸν*, umbilicum telluris, nuncuparunt, quod in medio terrae illos sitos crediderunt. *Hesych.* ὀμφαλὸς, ζυγοῦ τὸ μέσον, καὶ Δελφοὶ, ἐπειδὴ μεσαίτατοι. Conf. *Bonfrerium* ad *Iud.* l. c. p. 517. et *Relandum Palaest.* Lib. I. c. 10. p. 52. sequ. – שֹׁרֶר, *umbilicus.* Cant. VII, 2. Ezech. XVI, 4. *Suidas* ad h. l. ὀμφαλός· οἷόν τις ῥίζα τοῦ βρέφους ἐστὶ, δι᾽ ἐκείνου γὰρ αὐξάνεται καὶ τρέφεται. – שְׁרִירִים plur. Iob. XL, 11.

῎ΟΜΦΑΞ, *uva immatura vel acerba*, it. *quivis fructus immaturus.* בֹּסֶר, *omphax, labrusca.* Ies. XVIII, 5. ὄμφαξ ἐξανθήσῃ ἄνθος, flos in omphacem evadet. Ierem. XXXI, 29. 30. Ezech. XVIII, 2. – חֹמֶץ, *acetum.* Prov. X, 27. Legerunt fortasse חִמֵּץ, *uva parva et acida*, sec. *Baal Aruch.* Sed secundum *Hesychium* ὄμφακες sunt πάντα τὰ αὐστηρὰ καὶ ὀξέα. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὄμφαξ, ὁ μήπω πεπανθῆς (lege πεπανθεὶς) βότρυς. *Suidas:* ὄμφαξ, σταφυλὴ δριμεῖα οὖσα, καὶ οὐ πέπειρος.

῎ΟΜΦΑΞ ΠΡΟ῾ ῞ΩΡΑΣ, *uva immatura ante tempus.* גֶּפֶן בֹּסֶר, *vitis uvae immaturae.* Iob. XV, 31.

'ΟΜΩ'ΝΥΜΟΣ, *eiusdem nominis.* Prolog. Sirac. ἔκγονος δὲ Ἰησοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ.

῞ΟΜΩΣ, *tamen.* 2 Maccab. II, 28. XV, 5. *Hesych.* ὅμως, πλήν.

*ἈΛΛ᾽ ῞ΟΜΩΣ. אַף כִּי, *etiam quia.* *Incert.* 1 Sam. XXI, 5.

῎ΟΝΑΓΡΟΣ, *onager, asinus silvestris.* עֲרָדַיָּא chald. plur. ex עָרוֹד, *onagri.* Dan. V, 21. – פֶּרֶא. Psalm. CIII, 12. Ier. XIV, 6. *Symm.* Iob. VI, 5. *Aqu. Theod.* et *Ed. Quint.* Hos. VIII, 9.

'ΟΝΕΙΔΙ'ΖΩ, *exprobro, probro afficio, probrose obiicio*, it. *simpliciter obiicio*, it. *deprimo, in deteriorem conditionem deiicio.* גִּדֵּף Pih. Ies. XXXVII, 6. – הוֹכִיחַ Hiph. a יָכַח, *arguo.* Ies. XXXVII, 4. – הֵרִיב Hiph. a רִיב, *litigo.* Ies. XXVII, 8. – הִשְׁמִיעַ Hiph. *audire facio.* Ies. XLIII, 12. ὠνείδισα. *Itala: exprobravi.* *Semlerus* (quem secutus quoque est *Doederleinius*) non male coniicit, legendum esse ἐκώτισα, ut habet versio Arabica. *Vulgatus: auditum feci.* – חָפֵר: הֶחְפִּיר Kal et Hiph. Ps. XXXIV, 8. Ies. LIV, 4. Ierem. XV, 9. – חָרַף: חֵרֵף, Kal et Pih. Iud. V, 18. λαὸς ὀνειδίσας ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, populus *obiiciens* vel *exponens* animam suam morti. Ita vertit *Bielius.* Potest quoque verti: depressit ad mortem usque animam suam, h. e. non renuit mortis periculo se obiicere pro populi sui salute. *Vulg. obtulerunt animas suas morti.* Iud. VIII, 15. 1 Sam. XVII, 10. 25. et alibi saepius. *Symm.* Ps. XLIII, 17. *Aqu. Symm.* Prov. XIV, 31. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XVII, 5. – *חֹרֶף, *hyems.* Prov. XX, 4. ὀνειδιζόμενος. Hic pro מֵחֹרֶף legerunt מְחָרֵף, aut po-

tius מְחֹרֵף, particip. a חָרַף. - *בְּסַאסְאָה, *satum, mensura.* Ies. XXVII, 8. *ὀνειδίζων.* Nisi haec vox referenda est ad תְּרִיבֶנָּה, *indicabis eam,* sensum expresserunt. Nam בְּסַאסְאָה est h. l. *moderate, modice,* quam notionem quoque adiunctam habent verba *μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων.* - *שַׁאֲנַנִּים, *pacati,* sec. alios: *abundantes. Aqu.* Ps. CXXII, 4. *ὀνειδίζοντες,* quae versio, si vel non *Aquilae* tribuenda est, tamen non incommoda dici potest. Habet enim vox hebr. notionem *fastus* et *insolentiae,* interdum adeo *ferocientem clamorem* notat (Vide *Michaelis Suppl.* p. 2273.), quae notio a verbo *ὀνειδίζω* minime est aliena. *Clerico Aquila* legisse videtur שׁוֹנְנִים, *acuentes,* scil. *linguam.* In notione *exprobrandi* legitur Sap. II, 12. Sir. VIII, 6. *μὴ ὀνείδιζε,* noli despicere et exprobrare ei peccata praeterita. *Vulg. ne despicias, neque improperes ei.* Sir. XVIII, 18. *ὀνειδιεῖ,* illi *exprobrat,* mendicitatem, inertiam, importunitatem. (*Zonaras Lex.* 1454. *ὀνειδιῶ. ἀττικὸς μέλλων. Psalm.* LXXIII, 11. Conf. *Suidam.*) Sir. XX, 15. *πολλὰ ὀνειδίσει, exprobrabit* tibi multa beneficia tibi non merenti vel ingrato collata. Sir. XXII, 25. *ὀνειδίζειν, probrum obiicere, conviciari.*

'ONEI'ΔIΣMA, *opprobrium, probrum.* דִּבָּה, *fama mala.* Ezech. XXXVI, 5. *Herodot.* II. p. 139, 16.

'ONEIΔIΣMO'Σ, idem. גִּדּוּפִים plur. Ies. XLIII, 28. - *חָרְבָּה, *desolatio.* Ierem. XXV, 9. *εἰς ὀνειδισμὸν αἰώνιον.* Forte legerunt חֶרְפָּה. Idem valet de loco Dan. IX, 2. sec. cod. *Chis.* *ὀνειδισμοῦ,* *Theod.* *ἐρημώσεως.* Non tamen admodum repugnarem, si quis eos in utroque loco libere transtulisse statuere mallet. - חָרוֹן, *aestus irae.* Ierem. XII, 13. Hic quoque vel legerunt חֶרֶף, seu חֶרְפָּה, vel, quod mihi adhuc probabilius est, effectum pro causa posuerunt. - חֶרְפָּה. Ios. V, 9. *ὀνειδισμὸς Αἰγύπτου,* h. e. *convicium, quo Aegyptii alias nationes proscindebant.* 1 Sam. XVII, 26. XXV, 39. et alibi saepius. - כְּלִמָּה, *ignominia.* Ezech. XXXIV, 29. XXXVI, 6. Sir. XXII, 26. ubi *ὀνειδισμὸς* vel est *probrum deliberatum iactum in bonum nomen,* vel *improberium,* h. e. *beneficii collati exprobratio.*

"ONEIΔOΣ, idem. דִּבָּה, *fama mala, calumnia. Samaritan.* Num. XIII, 32. - חֵמָה, *aestus irae.* Ies. LIX, 18. Vide supra s. *ὀνειδισμὸς* ad חָרוֹן. - חָמָס, *violentia.* Iob. XIX, 7. Prov. III, 31. *κακῶν ἀνδρῶν ὀνείδη,* malorum virorum *opprobria. Hesych.* *ὀνείδη, ὕβρεις, χλευάσματα, κατηγορίαι, αἰσχύναι.* Adde Prov. XXVI, 6. - *חֶסֶד. Levit. XX, 17. *Symm.* Prov. XIV, 34. Scil. חֶסֶד habet quoque notionem *probri.* Syr. ܚܣܕ, *contumelia affecit,* unde ܚܣܕܐ, *probrum.* - חֶרְפָּה. Gen. XXX, 23. XXXIV, 14. 1 Sam. XI, 2. et alibi saepius. - כְּלִמָּה, *ignominia,* Prov. XVIII, 13. Ies. XXX, 5.

Mich. II, 6. - לַעַג, *subsannatio*. Ps. CXXII, 5. - מַתָּן, *donum*. Prov. XIX, 6. Legerunt sine dubio מרזן, diviso ה in literas duas, quod in eum sensum nonnulli Ps. LXXX, 7. ex sequenti לַעַג explicant, ut recte observavit ad h. l. *Iaegerus*. Sap. XV, 5. εἰς ὄνειδος ἔρχεται. Sir. III, 10. ὄνειδος, *causa ignominiae*, coll. 1 Maccab. IV, 58. *Baruch*. VI, 71. ὄνειδος, *dedecus*. Simili ratione nos quoque de re, quae deformitate sua aliquid dedecorat, voce *schänden* uti solemus.

ΕΙ'Σ ᾿ΟΝΕΙΔΟΣ ΔΙ'ΔΩΜΙ, *in probrum trado*. חֵרֵף Pih. Ps. LVI, 4.

᾿ΟΝΕΙΡΟΣ, *somnium*. חֲלוֹם, idem. *Symm*. Cohel. V, 2. 7. Vide et Sap. XVIII, 17. 19. 2 Macc. XV, 11. 4 Macc. VI, 5.

᾿ΟΝΗΜΑΙ, *utilitatem percipio*. Sir. XXX, 2. ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ, *utilitatem* (*laudem et voluptatem*) ab illo *percipiet*. *Lutherus: er wird sich sein freuen*. Tob. III, 8. de muliere matrimonium initura: septem habuisti sponsos s. maritos, καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ ὠνάσθης, sec. cod. *Alex*., neque ullius eorum *amore fruita es*. Ita quoque *Syrus* et *Itala*, ubi ὄνημαι, ut lat. *frui*, de *concubitu* explicandum est. (Confer. quoque *Valckenaer* ad *Theocrit*. *Adoniaz*. p. 362.) Sed reliqui libri habent ibi ob euphemismum ὠνομάσθης. Caeterum conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

᾿ΟΝΗΣΙΣ, *fructus, utilitas*. בֶּצַע, *lucrum*. *Al*. Mich. IV, 13. ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὴν ὄνησιν αὐτῶν, consecrabis Domino *fructum* illorum. Sic enim in codice vel interprete quodam lectum esse colligit *Bielius* e *Gloss. MSS*. in *Proph. min*., quae inde ὄνησιν exponere videntur ὠφέλειαν, *utilitatem*. LXX ibi iuxta vulgares codd. habent τὸ πλῆθος. *Al*. τὴν ὠφέλειαν. In *Lex. Cyrilli MS. Brem*. ὄνησις exponitur ἀπόλαυσις, ὠφέλεια. Ad matrem filia illa apud poetam *Philemonem*: Γένοιτό σοι τέκνων ὄνησις, ὥσπερ καὶ δίκαιον, gaudio et emolumento tibi sint liberi, ut etiam aequum est.

᾿ΟΝΟΚΕ'ΝΤΑΥΡΟΣ, *onocentaurus*, animal ferum atque agreste, quasi ex asino tauroque compositum. Apud *Aelianum* de *anim*. XVII, 9. ὀνοκένταυρα vocatur. אַבְנֵי בֹהוּ, *lapides inanitatis*. Ies. XXXIV, 11. Aut sensum expresserunt, aut loco אַבְנֵי legerunt בְּנֵי, *filios*, h. e. *incolas*. - איים pluralis ex אִי, *aves insulanae, striges*. Ies. XIII, 22. XXXIV, 14. - לִילִית, *strix*. Ies. XXXIV, 14. *Hesych*. ὀνοκένταυροι, παρὰ Ἀκύλᾳ τριχίωνες (lege τριχιῶντες ex *Basilio* ad Ies. XIII, 21.), δαιμόνων τι γένος, κάθυλον καὶ σκοτεινὸν τῇ ἐπιφανείᾳ, ὅπερ σειὴν (lege σείειν ex *Eusebio* ad Ies. l. c.) ὠνόμασαν οἱ τὴν ἑβραϊκὴν φωνὴν μεταθέντες λοιποί. Confer notata ex *Suida* infra in v. Σειρήν. *Bochartus Hieroz*. P. II. lib. VI. c. 10. p. 840.: *Certum est, onocentauros in versionibus* Graeca *et* Vulgata *pro animali non usurpari, sed pro daemonum spectris*

et larvis. Ies. XIII et XXXIV. *Recte igitur* Theodoretus: *καλεῖ ὀνοκενταύρους, ἃς οἱ παλαιοὶ μὲν ἐμπούσας, οἱ δὲ νῦν ὀνοσκελίδας προσαγορεύουσι. Bis occurrunt pro* איים, *semel pro* לילית, *nocturno illo daemone, de quo iam actum. Ideo persuasum veteribus, onocentauros esse daemonis genus κάθυλον καὶ σκοτεινόν. Vide Hesychium et Phavorinum. Interim nullus capio, quorsum* אבני בהו *mira et inaudita metamorphosi* LXX *in onocentauros mutaverint* Ies. XXXIV, 11. *Fallor an* א *omisso legerunt* בני בהו, *filios inanitatis seu eremi, quo nomine onocentauros et spectra quaevis, in desertis locis apparentia, nominari putaverint? Est et id valde novum, quod per onocentauros* Cyrillus *in* Esaiam *intelligit τοὺς ἀγρίους τῶν ὄνων εἶνε onagros. Et* Gregorius *in* Iobum VII, 12. *lubricos et elatos.*

Ὄ*NOMA, nomen, nominis celebritas, fama.* גורל, *sors.* Num. XXXIII, 54. ubi loco τὸ ὄνομα videtur τὰ ὅρια legendum esse, ut iam recte iudicavit *Doederleinius Bibl. Theol.* T. I. p. 344. – דָּבָר, *verbum.* 2 Paral. I, 9. ubi tamen alii pro ὄνομα rectius ῥῆμα. – דָּם, *sanguis.* Ps. CXXI, 14. ubi vel legerunt שֵׁם, vel scribendum αἷμα, quod postea librarii errore vel scioli alicuius temeritate mutatum fuit in ὄνομα. Certe reliqui Intt. omnes consentiunt cum Hebraeo. Conf. ad h. l. *Koehlerum* in *Eichhornii Repert. Bibl. et Orient. Literat.* T. XIII. p. 153. sequ. – זֵכֶר, *memoria.* Deut. XXV, 19. ὄνομα est h. l. i. q. *memoria.* – חֶסֶד, *gratia.* Ps. XLIII, 26. ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Ita sine dubio ex aliis Psalmorum locis transtulerunt, ubi haec verba eodem sensu leguntur, v. c. Ps. XXII, 3. XXIV, 12. etc. Vide quoque infra s. v. ὀνομάζω. – מִסְפָּר, *numerus.* 1 Paral. XII, 23. ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχόντων τῆς στρατιᾶς, hic est *numerus* principum exercitus. Sic Apoc. III, 4. ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, habes exiguum *numerum* Sardibus, qui non foedavit vestimenta sua. Et Apoc. XI, 13. ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά, et occisus est in terrae motu *numerus* hominum septem millia. Sic et Act. I, 15. ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι, erat autem multitudo numeri centum circiter viginti una, sc. congregata. Alii aliter hactenus ibi ὀνόματα acceperunt. Vide *Wolfium* ac *Lexic. N. T.* s. h. v. – מִשְׁמֶרֶת, *observatio.* Num. IV, 28. ἐξ ὀνομάτων. Legerunt מִשְׁמוֹת. – נורא Niph. a יָרֵא, *metuor.* Psalm. CXXIX, 4. ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου. Male. Legendum est ἕνεκα τοῦ νόμου σου, ut quoque edidit *Grabius.* Nam in hebr. est לְמַעַן תִּוָּרֵא. Ipsi autem legerunt תורא, acceperuntque pro תּוֹרָה. – נֶכֶר, *nepos.* Gen. XXI, 23. Forte legerunt זֵכֶר, nisi quis statuere malit, ὄνομα notare h. l. *id, quo nomen ac memoria alicuius conservatur,* v. c. *posteri.* – *פֶּה, *os.* Psalm. LXII, 5. τὸ ὄνομά

σου. Scribendum τὸ ὄνομά μου, ut legitur in *Ald.* et *Complut.* *Vulg. Hieron.* et nonnullis codd. graecis, v. c. XL. XLI. Conf. *Starck. carmina Davidis* Vol. I. p. 144. – שְׁאָר, *residuum.* Soph. I, 4. τὰ ὀνόματα τῆς Βααλ, omnem Baalis seu sacrificulorum *memoriam.* Bene quoad sensum. – שָׂם praet. Kal ex שׂוּם, *pono.* Psalm. XL, 5. Loco שָׂם legerunt שֵׁם. – שֵׁם, *nomen.* Gen. XI, 4. ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα, faciamus nobis *celebritatem nominis.* 1 Par. XI, 24. τούτῳ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς, huic *nomen celebre* inter tres fortes. Vide et 2 Sam. VIII, 13. Eodem sensu vox legitur apud *Herodot.* Lib. II. Vide *Schwartzii Diss. de Stilo LXX Intt. apud Olearium de stilo N. T.* p. 316. Gen. XLI, 41. ἐκάλεσε δὲ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου Μανασσῆ, vocavit autem Ioseph nomen primogeniti, h. e. primogenitum, Manasse. Sic et alibi passim. Conf. *Vorstii Philol. Sacr.* c. 13. p. 350. et *Georgii Vindic. ab Ebraism.* lib. III. c. 3. §. 10. 1 Reg. V, 3. οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου, aedificare templum Deo. Conf. 1 Reg. VIII, 16. 2 Par. XIV, 10. ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἤλθομεν, in nomine tuo, h. e. *tua potestate freti,* venimus. 2 Paral. XXVI, 8. ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕως εἰσόδου Αἰγύπτου, *fama* eius usque in Aegyptum emanaverat. Conf. notata infra post vocem שֵׁמַע. Dan. IX, 6. τῶν προφητῶν, οἳ ἐλάλησαν ἐν τῷ ὀνόματί σου, prophetarum, qui locuti sunt in nomine tuo, h. e. *iussu et auctoritate tua.* Vide et Exod. V, 23. Deut. XVIII, 23. et conf. Esth. VIII, 9. ubi בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ LXX reddunt: τοῦ βασιλέως ἐπιτάξαντος, *mandante rege* vel *mandato regis.* Adde Ruth. IV, 11. ἔσται ὄνομα, erit vel esto *nomen* tuum, sc. *inclytum.* Iob. XXX, 8. ubi ante ὄνομα supplendum est ὤν. Amos. II, 7. ubi *Arabs* loco ὄνομα legit νόμον, aut sensum expressit. Psalm. CXLVI, 4. πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. *Suidas* ad h. l. ὀνόματα, γνῶσις. (Voluit *Suidas* ὀνόματα καλεῖν τινι esse i. q. γνῶσιν ἔχειν τινός.) Δαβίδ· ὁ ἀριθμῶν – – ὀνόματα καλῶν. τουτέστι διαφορὰς, καὶ τὴν τούτων θέσιν τε καὶ διάταξιν, καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν. οὐ γὰρ ὀνόμασι κεχρημένος ὁ Θεὸς τοὺς ἀστέρας καλεῖ, ἄνθρωποι δὲ ταῦτα ἔθεσαν. – שׁוּם : שֵׁם chald. Esdr. V, 2. προεφήτευσεν ἐν ὀνόματι Θεοῦ Ἰσραὴλ, prophetabat in nomine Dei Israel. Ib. 4. 10. 12. Dan. II, 20. 26. IV, 5. 16. – *שֶׁמֶן, *oleum.* Prov. XXVII, 16. ubi legerunt שְׁמוֹ vel שְׁמָם. – שֵׁמַע vel שֵׁמַע, *auditio, rumor, fama.* 1 Reg. X, 1. ἤκουσε τὸ ὄνομα Σολομῶντος, audiebat *famam* Salomonis. Vide et Gen. XXXIX, 13. Num. XIV, 15. Deut. II, 25. et conf. Sirac. XLVII, 17. ac *Olearium de stilo N. T.* p. 316. sequ. – שֹׁמַע, idem. Ios. VI, 28. IX, 9. – תּוֹרָה, *lex, doctrina.* Ies. XLII, 4. In N. T. quoque ὄνομα notionem *doctrinae* et *religionis* habet. Conf. *Lexic. N. T.* s. h. v. n. 8. Sirac. VI, 23. σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστι, sapientia est secundum nomen eius, quasi

ζοφία, h. e. obscura et arcana: sequitur enim καὶ οὐ πολλοῖς ἐστι φανερά (Conf. *Pinedam.* ad Iob. XXVIII, 18. ζόφος est *caligo*). חָכְמָה, quod *Emmanuel Sa* derivat a חָמַט, *abscondere*, Deut. XXXII, 34., aut a כָּמַן, quod chald. syr. et arab. notat *occultavit*. Conf. *Cornel. a Lapide* in *Comment.* ad h. l. p. 172. Sirac. XV, 6. ὄνομα αἰώνιον, *famam et celebritatem* aeternam. Sirac. LI, 4. κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου, vel, ut alii rectius, ἐλέους τοῦ ὀνόματός σου, secundum multitudinem misericordiae nominis tui, h. e. misericordiae tuae. Nam Hebraei dicunt: שמו הוא והוא שמו, *nomen suum est ipse, et ipse est nomen suum.* Vide *Drusium* ad Sir. l. c. 1 Macc. III, 41. ubi *Syrus*: ܫܡܥܗܘܢ. Eodem modo ib. VIII, 1. *famam* notat. Sapient. VIII, 12. πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους, h. e. uno eodemque *genere* mortis (quasi scriptum esset ἐν θανάτῳ, ᾧ ἓν ὄνομα) absumptos innumerabiles mortuos habebant. Nisi dicere velis, ὄνομα h. l. ad imitationem hebr. שֵׁם plane abundare. Conf. *Glassii Philol. S.* p. 111. ed. *Dathii*. Sap. XIX, 18. ὄνομα *Bretschneidero* esse videtur *modulatio*, *Tonweise*, *Gesangweise*, *nomen* pro *sono definito*, *melodia*, ut קוֹל et סֶלָה leguntur Ps. XIX, 4. 5. Verba, quae ibi leguntur, haec sunt: ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι πάντοτε μένοντα ἤχῳ, ut in polychordo soni concentus varii moderantur (sic enim vertendum est h. l. διαλλάσσουσι) modum s. modulationem, ita tamen, ut unum eundemque semper efficiant numerum.

'ΕΞ 'ΟΝΌΜΑΤΟΣ, *nominatim*. 3 Macc. IV, 14. Apud *Polybium* V, 35, 2. XI, 15, 1. legitur ἐπ' ὀνόματος.

"ΟΝΟΜΑ ΚΥΡΊΟΥ, *nomen Domini*. יְהוָה. Deut. XVII, 12. Ies. XIX, 18. — Vide alibi ἅγιος, ἁγιάζω, et ῥύπος.

'ΟΝΟΜΆΖΩ, *nomino*, *invoco*, *recordor*, et ὀνομάζομαι, *memoror*, *audior*, *celebror*. זָכַר: הִזְכִּיר, Kal et Hiph. *recordor*. Ios. XXIII, 7. τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, nomina Deorum illorum non *invocabuntur* inter vos. Ies. XXVI, 13. ὄνομά σου ὀνομάζομεν, nomen tuum *colimus* vel *invocamus*. Conf. Psalm. XIX, 18. ubi hebr. הִזְכִּיר redditur per ἐπικαλεῖσθαι, et 2 Tim. II, 19. ac *Wolfium* ad h. l. p. 520. Ier. III, 16. οὐκ ὀνομασθήσεται, non *mentio* eius *fiet*. Vide et Ios. XXIII, 7. Ies. XIX, 17. Ier. XXXIII, 36. — נָקַב, *expresse nomino*, it. *maledico, execror*. Lev. XXIV, 16. 1 Par. XII, 31. Ies. LXII, 2. — קָרָא, *voco*. Gen. XXVI, 18. Ier. XXV, 29. Conf. ad posteriorem locum notata in v. καλέω. Adde *Symm.* Ps. XLVIII, 12. — שֵׁמַע, *auditio*. Esth. IX, 5. προσέπεσε γὰρ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ὀνομασθῆναι ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ, accidebat enim, ut mandatum regis *audiretur* in universo regno. Ita 1 Cor. V, 1. ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, ἥτις οὐδὲ ἐν

τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, *auditur* inter vos scortatio, et talis, quae neque inter gentes *auditur*. Conf. et Rom. XV, 20. Tob. III, 8. καὶ ἑνὸς αὐτῶν οὐκ ὠνομάσθης, sc. γυνὴ, a nullo *cognomen accepisti*, h. e. nullius uxor fuisti per concubitum. Ita legitur in ed. *Rom. Ald. et Compl.* Sed reliqui libri habent ὠνάθης, vel ὠνάσθης. Vide supra s. v. ὄνημαι. Sirac. XXIII, 11. ὀνομάζων, sc. τὸ ἅγιον, quod supplendum est e v. 9. qui temere Deum et sanctos vel res sanctas nominat, *nomen Dei assidue in ore habet*, i. q. in sequ. πολύορκος, quo significatu, iudice *Drusio* ad h. l., haud facile uspiam invenias. 1 Macc. III, 9. ὠνομάσθη ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, *nominis eius fama* usque ad finem terrae *emanaverat*. 1 Macc. XIV, 10. ἕως ὅτου ὠνομάσθη τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς, usque dum nomen gloriae ipsius *celebraretur* usque ad finem terrae. Baruch. IV, 30. παρακαλέσει σε ὁ ὀνομάσας σε, eriget te solatio Deus, *qui vos populum sibi elegit*, s. *cuius populus estis*. Sic קָרָא et καλεῖν et ὀνομάζειν redditur Ies. XLIII, 1. Zach. XIII, 9.

'ΟΝΟΜΑΣΙ'Α, *nominatio*, *nomen*, *appellatio*. שֵׁם, *nomen*. *Symm.* Psalm. XLVIII, 12. LXVII, 5. Vide et Sirac. XXIII, 8. ac *Schaeferum* ad *Dionys. Halic. de compositione verborum* p. 28.

*'ΟΝΟΜΑΣΤΙ', *nominatim*, *nomine suo*. שְׁמוֹת, *nomina*. *Inc.* Ps. CXLVI, 4. *Theophr. Char.* XI, 2. Adde Esth. II, 14. *Alex. Zonaras Lex.* col. 1455. ὀνομαστὶ, ἐξ ὀνόματος.

'ΟΝΟΜΑΣΤΟ'Σ, *nominatus* vel *nominabilis*, *clarus*, *celebris*, *insignis*, q. d. *praeclari nominis*. צְבִי, *gloria*. *Aqu. Theod.* Ierem. III, 19. ὀνομαστή. — קְרוּא part. Pah. *vocatus*, *celebris*. Ezech. XXIII, 23. — רֹאֶה part. *videns*. Ierem. LII, 25. Hic non tam spectanda est vox רָאָה, quam formula *videre faciem regis*, usitata illa de *amicis* ac *ministris regis*, qui recte ὀνομαστοὶ dici poterant. — שֵׁם, *nomen*. Gen. VI, 6. οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοὶ, viri *celebres*. Vide et Num. XVI, 3. 1 Paral. V, 24. XII, 30. Adde 2 Sam. XXIII, 18. ubi *Inc.* et LXX sec. ed. *Complut.* pro וְלוֹ שֵׁם, *et huic nomen erat*, habent: καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστός. *Hesych.* ὀνομαστοὶ, ἔνδοξοι, περιβόητοι. — שֵׁם גָּדוֹל, *nomen magnum*. 2 Sam. VII, 9. — *שָׁם, *ibi*. Ezech. XXXIX, 11. Legerunt שֵׁם. — תְּהִלָּה, *laus*. Deut. XXVI, 19. ὅς ἐποίησέ σε ὀνομαστὸν, qui fecit te *laude celebratum*. Sic *Isocrates laud. Helen.* p. 818. ἐπαφρόδιτος καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστὴ ποίησις, gratissima et omnium laude celebrata poesis. Vide *Elsnerum* ad 1 Cor. V, 1. p. 90.

'ΟΝΟΜΑΤΟΓΡΑΦΙ'Α, *nominum scriptio* seu *inscriptio*, *nomenclatura*, *nomen scripto expressum*, etiam *descriptio per nomina*. 3 Esdr. VI, 12. ubi respondet verbis chald. שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא, *nomina virorum*, Esdr. V, 4. 3 Esdr. VIII, 19. πάντων ἐσημάνθη ἡ ὀνοματογραφία sunt versio verborum hebr.

בְּשֵׁמוֹת נִקְּבוּ כֻלָּם, *omnes hi nominati sunt per nomina.* Esdr. VIII, 20. *Vulgatus: omnia nomina significata sunt in scripturis.*

"ΟΝΟΣ, ὁ, ἡ, *asinus, asina.* אָתוֹן, idem. Gen. XXXII, 15. XLIX, 11. Num. XXII, 21. et alibi. - חֲמוֹר, idem. Gen. XII, 16. XXII, 3. 5. XXIV, 35. et alibi passim. *Al.* 1 Sam. XVI, 20. 2 Sam. XVI, 20. - *כָּתֵף, *humerus.* Ies. XXX, 6. sec. *Hexapla Montf.* ἐπὶ ὄνων. *Curterius* ὤνων, vox vitiata ex ὤμων, ut *Theodotio* habet. *Doederleinius* in notis ad vers. latin. h. l. contra monuit, ἐπὶ ὄνων et genuinum esse, et pertinere ad עַל־כֶּתֶף עֲיָרִים, quam periphrasin brevitati studentes non transtulerunt. - עַיִר, *pullus, asellus.* Iob. XI, 12. Ies. XXX, 6. - פֶּרֶא, *onager.* Iob. XXIV, 5. Vide et Sirac. XXXIII, 29.

*"ΟΝΟΥ ΘΗΛΕΙΑΙ. אֲתֹנוֹת, *asinae.* Iud. V, 10.

"ΟΝΟΣ "ΑΓΡΙΟΣ, *asinus agrestis, onager.* עֲרוֹעֵר, *arbor nuda.* Ierem. XLVIII, 6. ὥσπερ ὄνος ἄγριος. Legerunt כְּעָרוֹד: nam עָרוֹד est *onager.* Confer *Bocharti Hieroz.* P. II. pag. 220. - פֶּרֶא, *onager.* Iob. VI, 5. XXXIX, 5. Ies. XXXII, 14.

"ΟΝΤΩΣ, *vere, revera.* אֲבָל, *vere.* *Inc.* 2 Sam. XIV, 5. *Symm.* Gen. XLII, 21. μάλα ἢ ὄντως: ubi duae versiones unius eiusdemque vocis coaluerunt. - אָכֵן. *Symm.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. XXVIII, 16. - אָמְנָם, *vere.* Num. XXII, 37. Conf. Marc. XI, 32. Luc. XXIV, 34. et *Eckhardi observatt.* ex *Aristoph. Pluto in N. T.* p. 53.

"ΟΝΥΞ, *unguis, angula,* it. *gemma,* it. *aroma.* טְפַר chald. idem. Dan. IV, 30. VII, 19. - נוֹצָה, *penna, pluma.* Ezech. XVII, 3. 7. ubi mera coniectura ducti transtulerunt. - *פַּרְסָה, *ungula.* Deut. XIV, 8. - צִפֹּרֶן, *stilus, scalprum.* Ierem. XVII, 1. Vox hebr. pr. *unguem* notat, quam notionem quoque agnoscit lingua arabica ظفر; metaphorice *stilum acutum instar unguis.* - שֹׁהַם, *sardonyx.* *Theod.* et *LXX* Iob. XXVIII, 16. *Symm.* Gen. II, 12. *Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXV, 7. XXVIII, 9. "Ονυξ est h. l. gemma humani unguis colore et candore, ut et ipsum nomen indicat. Vide *Isidorum* lib. XVI. *Origg.* c. 8. Praeter eum est *onyx* conchylii ac piscis genus, quo nomine etiam eiusdem piscis *concha* dicitur, quae a *Dioscoride* lib. II. c. 8. *unguis odoratus*, ab aliis *aromaticus* dicitur, a *Plinio* (*H. N.* XXXII, 10.) *ostracium* vocatur. Reperitur hic pisciculus in Indiae paludibus, teste *Dioscoride*, in quibus *nardi spica crescit*, qua fit, ut testa nardum redoleat. - שְׁחֵלֶת, *aromatis species.* Exod. XXX, 34. Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 1621. et supra ad שֹׁהַם notata. Confer etiam Sirac. XXIV, 18.

et *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. V. c. 20. - שֶׁסַע, *fissura.* Lev. XI, 7.

'ONYXI'ZΩ, *ungulam divido.* שָׁסַע, *diffindo.* Lev. XI, 5. 7. 26. Deut. XIV, 6. 7.

'ONYXI'ZOMAI, *ungues mihi praecido.* 2 Sam. XIX, 24. οὐκ ἐθεράπευσε τοὺς πόδας αὐτοῦ, οὐδὲ ὠνυχίσατο, neque pedes suos laverat, neque *ungues* sibi *praeciderat.* In hebr. textu nihil pro hoc verbo legitur.

'ONY'XION, *unguiculus:* sumitur etiam pro *lapide onychite*, gemmae specie, sic dicta, quod candore unguem humanum referat. בָּרֶקֶת, *smaragdus.* Ezech. XXVIII, 13. - יָשְׁפֵה, *iaspis.* Exod. XXVIII, 20. *Al.* Exod. XXXIX, 11.

'ONYXIΣTH'P, *ungulae fissura* aut ipsa *ungula.* *פַּרְסָה, *ungula.* Deut. XIV, 8. - שֶׁסַע. Lev. XI, 5. 26. Deut. XIV, 6. 7.

'OΞE'ΩΣ, *celeriter*, vel *ociter*, *valde*, *vehementer.* חוּשׁ praet. Kal ex חוּשׁ, *festinavit.* Ies. VIII, 3. ταχέως σκύλευσον, ὀξέως προνόμευσον, celeriter spolia, velociter diripe. - מַהֵר, *festinus.* Ies. VIII, 1. - קַל, *levis*, *leviter.* Ioel. III, 4. ubi, ut hoc obiter moneam, ὀξέως vitiose est coniectum cum ἐπ' ἐμοὶ in plerisque editionibus. *Arabs* et *Vatic.* sequentibus annectunt. Vide et Sap. III, 18. XVI, 11. *Hesych.* ὀξέως, ταχέως, ταχυδρόμως. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀξέως, ταχέως, σφοδρῶς.

"OΞOΣ, *acetum.* חֹמֶץ, idem. Num. VI, 3. Ruth. II, 14. Psalm. LXVIII, 26. Prov. XXV, 20.

'OΞYΓPA'ΦOΣ, *celeriter scribens.* מָהִיר, *festinus, promtus.* Psalm. XLIV, 2. Conf. *Schaeferi indic. graecit.* ad *Gregorium de dialectis* s. v. γράφειν.

'OΞY'ΘYMOΣ, *celer* aut *praeceps ad iram, iracundus.* נִרְגָּן, *susurro.* Prov. XXVI, 20. Hic pro lubitu aliud genus hominum lites excitantium posuerunt. - קְצַר אַפַּיִם, *brevis naribus* s. *praeceps irarum.* Prov. XIV, 17.

'OΞYNTH'P, *in acutum desinens instrumentum, scalprum.* חֲרוּדִים plur. *acumina.* *Aqu.* Iob. XLI, 21. ὀξυντῆρες, h. e. *ferramenta in acutum desinentia.*

'OΞY'NΩ, *acuo*, *acutum reddo.* הֶחֱרִיד Hiph. *perterrefacio.* Zach. I, 21. τοῦ ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν. Vbi non legerunt חָרַד, sed sensum expresserunt, connectentes nempe לְהַחֲרִיד cum sequ. לְיַדּוֹת, ac ὀξύνειν, quod etiam alias *instigare* notat, est h. l. *efficere, ut aliquis celeriter aliquid faciat aut veniat*, quae ipsa notio coniuncta est cum significatione *festinandi*, quam habet vox חָרַד. - הִתְאַחֵד Hithp. *aduno me.* Ezech. XXI, 16. ὀξύνου. Secundum *Cappellum* in *notis critt.* ad h. l. p. 551. acceperunt, quasi esset a חָדַד, *acuere*, quasi הִתְחַדִּי, abiecto Aleph, sensu commodo, si Aleph sic secure

neglegatur. Sed et hic mihi videntur de sensu magis quam de verbis solliciti fuisse. 'Οξύνεσθαι nempe h. l. notat *strenue agere*, et coniungendum est cum antecedente *διαπορεύεσθαι*, quod sensus causa addiderunt. Sermo praeterea ibi est de *gladio terso ac polito*. - חָדַד, *acuo*. Prov. XXVII, 17. Ezech. XXI, 9. 10. - לָטַשׁ. *Symm.* Iob. XVI, 9. ubi formula *ὀξύνειν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τινὰ*, *acuere oculos contra aliquem*, vel notat: *intentis oculis aliquem aspicere*, vel, ut *Vulgatus* transtulit: *terribilibus oculis aliquem intueri.*

'ΟΞΥΠΤΕΡΟΣ, *accipiter*. רָאָה vel דָּאָה. *Inc.* Deut. XIV, 13. Vide *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. VI. c. 3.

'ΟΞΥ'Σ, *acutus*, *acerbus*, it. *velox*, *promtus*, *sapiens*. חַדָּה foemin. Psalm. LVI, 6. Ies. XLIX, 2. - *חֶרְפָּה, *opprobrium*. *Al.* Iob. XVI, 10. *ὀξεῖ*, pro quo in Francof. ed. legitur *ὄξει*. Conf. *Drusium* ad h. l. - חֶרֶשׂ, *testa*. Iob. XLI, 22. *ὀβελίσκοι ὀξεῖς*. Videntur mihi legisse חריע. Potest quoque arab. خرش, *scabere*, in subsidium vocari. - מָהִיר, *festinus*, *promtus*. Prov. XXII, 28. *ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ*, *promtum* aut *sapientem* in operibus suis. - קַל, *levis*. Amos. II, 15. *ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν*, *levis*, *velox pedibus*. Conf. Rom. III, 15. Ad quem locum respiciens *Augustinus doctr. Christ.* lib. II. c. 12. ita: *Ex ambiguo linguae praecedentis plerumque interpres fallitur*, *cui non bene nota est sententia*, *et eam significationem transfert*, *quae a sensu scriptoris penitus aliena est. Sicut quidam codices habent*: acuti pedes eorum ad effundendum sanguinem, *ὀξὺς enim apud Graecos et* acutum *et* velocem *notat. Ille ergo vidit sententiam*, *qui transtulit:* veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Ita et apud *Diodor. Sic.* p. 20. *ἡ καταφορὰ τοῦ ποταμοῦ οὕτως ἐστὶν ὀξεῖα καὶ βίαιος*, *ὥστε δοκεῖν μηδὲν βέλους διαφέρειν*. Sic et *ὀξύχειρ*, *qui celeres manus habet*, dicitur *Luciano Dial. Apoll. et Vulcan.* T. I. p. 193. - שֶׁטֶף, *inundatio*. Prov. XXVII, 4. *ὀξεῖα ὀργὴ*, *acerba ira*. Vocem hebr. metaphorice h. l. acceperunt. - שָׁנוּן part. Pah. *dentatus*. Ies. V, 28. Sap. VIII, 12. *ὀξὺς εὑρεθήσομαι ἐν κρίσει*, acutus, h. e. *sagax* et *ingeniosus*, q. d. *acumine mentis praeditus*, reperiar in iudicio. Sap. VII, 22. ubi *σοφία* dicitur *πνεῦμα ὀξύ*. *Demosth.* 32, 22. *γνῶναι πάντων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα*. *Lucian. de saltat.* T. II. p. 308. ed. *Reitz.* *ὀξὺς ἐπινοῆσαι*. *Hesych.* ὀξὺς, *ταχὺς*, *δριμὺς*, *φρόνιμος*.

*'ΟΞΥΣΘΕΝΗ'Σ. Iob. XXXIX, 23. sec. cod. *Alex.* ὀξυσθενὴς *μάχαιρα*, ubi fortasse legendum est *ὀξυτενὴς*, *in acutum tendens*, *acuminatus*, ac respondet hebr. לַהַב חֲנִית, *lamina s. ferrum lanceae.*

'ΟΞΥ'ΤΕΡΟΣ, compar. *acutior*, it. *velocior*. חָדַד, *acutus sum*. Hab. I, 8. *ὀξύτεροι ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας*,

acutiores (sc. *visu*) lupis Arabiae. Ar. حدّ notat *visum intendit*, *visu acuto est*. *Vulg. velociores.*

Ὀ*ΞΥ'ΤΗΣ*, *acumen*, *acrimonia*, it. *velocitas*. נַחְרָה, *rhonchus*. Ierem. VIII, 16. ἐκ Δὰν ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, e Dan audiemus vocem *acuminis*, h. e. *acutissimam*, equorum eius: ubi sec. *Bochartum Hieroz.* T. I. p. 72. legerunt Daleth pro Resch נַחְדַה. Mihi autem paulo liberius transtulisse videntur, rhonchus enim h.l. equis tribuitur ob velocitatem, qua ad proelium currunt.

Ὀ*ΠΑΔΟ'Σ*, *comes*, *assecla*, *sectator*, *imitator*, ab ὀπάζω, *insequor*, unde proprie eum notat, *qui vestigia alterius sectatur*. *Prolog. Sir.* ὀπαδὸς Σολομῶντος, *imitator Salomonis*, aut *aemulus*, ut a *Cicerone* vocatur.

*"*ΟΠΕΡ*. Iob. VI, 17. מִמְּקוֹמוֹ, *de loco suo*. Iob. VI, 17. ὅπερ ἦν, h. e. *in quocunque statu s. dignitate fuerint*. מָקוֹם notat quandoque *statum*, *conditionem*, *dignitatem*. Confer etiam formulam *εἶναί τι* in *Lex. N. T.* sub *τὶς*. Iob. VII, 10. pro ὅπερ lege οὔπερ.

Ὀ*ΠΗ'*, *foramen*. אֲרֻבָּה, *fenestra*. Cohel. XII, 3. – חֲגָוִים plur. *fissurae*. Abd. v. 3. – חֹר. Cant. V, 5. Ezech. VIII, 7. Zach. XIV, 12. *Al.* et *LXX* sec. *ed. Complut.* 2 Reg. XII, 9. – מַקֶּבֶת, *perforatio*, *excavatio*. *Theod.* Ies. XI, 1. – נִקְרָה, *foramen*. Ex. XXXIII, 22. – סְעִיף, *scopulus*. *Al.* Iud. XV, 11. in quo tamen loco סעיף *fissuram in monte* adeoque *speluncam* notat: coll. v. 8. et Ies. II, 21.

Ὀ*ΠΗΝΙ'ΚΑ*, *quando*, *quandoquidem*. Iudith. XI, 12. 4 Macc. II, 21. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀπηνίκα, ἡνίκα, ὅτε, ὁπόταν.

Ὀ*ΠΗ'ΤΙΟΝ*, *subula*, *qua aliquid perforatur*. מַרְצֵעַ, *subula*, *framea*. Exod. XXI, 6. Deut. XV, 17. Apud *Pollucem* lib. VII. c. 21. ὀπήτεια et ὀπητείδια.

*"*ΟΠΙΣΘΕ*, θεν, *post*, *retro*, *a tergo*. אַחַר. Ies. LIX, 13. – אָחוֹר. 2 Sam. X, 9. 2 Par. XIII, 14. Ierem. VII, 23. – אַחֲרֵי. Gen. XVIII, 10. Ios. VI, 13. Ruth. I, 16. et alibi saepius. – אַחֲרַנִּית. *Al.* 1 Sam. IV, 19. – *מֵאַחֲרֵי, *a tergo*. Exod. XIV, 19. – *בְּעִקְּבֵי, *in vestigia*, seu: *post vestigia*. *Inc.* Cant. I, 8.

*Ἀ*ΠΟ' "ΟΠΙΣΘΕ'Ν ΜΟΥ*. מֵאַחֲרַי. 1 Sam. XV, 11. *Aqu.* 2 Sam. VII, 8. – מֵאַחַר, *de post*. *Aquila* Psalm. LXXVII, 71.

*'*ΕΚ ΤΟΥ "ΟΠΙΣΘΕΝ*. מֵאָחוֹר. 2 Sam. X, 8. *Inc.* simpliciter ὄπισθεν.

Ὀ*ΠΙ'ΣΘΙΟΣ*, *posterior*, *posticus*, *aversus*. אָחוֹר. Gen. XLIX, 17. sec. *Ald.* et *Complut.* Reliqui libri habent τὰ ὀπίσω. 1 Reg. VII, 24. πάντα τὰ ὀπίσθια εἰς τὸν οἶκον, omnia posteriora (boum) versus templum. *Hesych.* ὀπίσθια, ἄλλα

τὰ τῶν ζώων οὐραῖα. – יַרְכָה, latus. Exod. XXVI, 23. 27. XXXVI, 24. 29. – שׁוּל, fimbria. Ier. XIII, 22.

'ΟΠΙΣΘΙ'ΩΣ, a tergo, retrorsum, pone. אֲחֹרַנִּית, retrorsum. 1 Sam. IV, 18.

'ΟΠΙΣΘΟ'ΤΟΝΟΣ, proprie in aversum tendens vel tentus, deinde morbus, quo cervix ad scapulas contrahitur et reflectitur, ita ut non ultra erigi possit, s. affectio, qua cervix ita diriguit, ut flecti non possit, vel tensio musculorum cervicis versus posteriora, qua qui laborat, ὀπισθοτονώδης dicitur Hippocrati Praedict. p. 74. cui opponitur ἐμπροσθότονος. קֶטֶב, exitium. Deut. XXXII, 24. ubi latinus interpres reddidit extensio dorsi. Conf. Michaelis Supplem. p. 2181. Gloss. MS. in Cant. Script. ὀπισθότονος, εἶδος νόσου ἀθεράπευτον. Hesych. ὀπισθότονος, ἐναντίον κύρτωμα. Plinius lib. XXVIII. c. 12. dolorem inflexibilem opistothonum vocant. Conf. Heinsii Exerc. Sacr. p. 184. Bonfrerium ad Deut. l. c. p. 1044. et Blancardum in Lexico Medico.

*'ΟΠΙΣΘΟΦΑΝΗ'Σ, retrorsum attendens, s. mentem adhibens. אֲחֹרַנִּית, retrorsum. Gen. IX, 23. ὀπισθοφανὲς pro ὀπισθοφανῶς sec. cod. Alex. et Cotton. Hesych. ὀπισθοφανής, εἰς τοὐπίσω προσέχων. Eadem quoque habet Lexic. Cyrilli MS.

'ΟΠΙΣΘΟΦΑΝΩ'Σ, retrorsum. אֲחֹרַנִּית, idem. LXX sec. Vatic. Ald. et Compl. Gen. IX, 23.

'ΟΠΙ'ΣΩ, post, retro. אַחַר. Num. XXV, 8. Iud. III, 22. 1 Sam. XI, 7. et alibi. – *אַחֵר, alius. Prov. XXV, 9. ἀναχωρεῖ εἰς τὰ ὀπίσω. Legerunt אָחוֹר seu potius אַחַר. Idem valet quoque de loco Ps. XVI, 4. ubi Symmachus vertens εἰς τὰ ὀπίσω pro vulgato אַחֵר legit cum Chaldaeo אַחַר, quae lectio magis quam vulgata placet. – אָחוֹר. Exod. XXXIII, 23. τότε ὄψει τὰ ὀπίσω μου. Patres graeci legisse videntur τὰ ὀπίσθιά μου, ut monuit Suicerus Thes. Eccles. in v. Hesych. ὀπίσθια, τὰ παρελθόντα. 1 Sam. I, 22. Psalm. IX, 3. et alibi saepius. – אַחֲרֵי. Gen. XIX, 6. ὀπίσω αὐτοῦ, post illum. Gen. XIX, 17. μὴ βλέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω ὄντα, ne respicias ad ea, quae retro sunt, vel ne retrospicias. Vide et v. 26. Iud. XX, 40. 1 Sam. XXIV, 9. et conf. Luc. IX, 62. Ierem. II, 23. ὀπίσω τῆς Βάαλ οὐκ ἐπορεύθην, Baalem non cultu divino prosequutus sum. Vide et Ierem. VII, 5. 8. Hos. II, 5. 13. – אַחֲרֵי גֵו, post tergum. 1 Reg. XIV, 9. – *אַחֲרֵי גֵו, idem. Ies. XXXVIII, 17. – אַחֲרוֹן, posterior. Genes. XXXIII, 2. – אֲחֹרַנִּית, retrorsum. 1 Reg. XVIII, 37. 2 Reg. XX, 10. 11. – בָּתַר chald. Dan. II, 39. – יַרְכָה, latus. Exod. XXVI, 22. XXXVI, 23. – *מֵאַחֲרֵי, a tergo. Exod. XIV, 19. – סוֹף, extremitas. Ioel. II, 20. – לִפְנֵי, coram facie. 1 Reg. XII, 30. – שׁוּל, fimbria. Ierem. XIII, 26. Nahum. III, 5. In utroque loco τὰ ὀπίσω notat partem vestis posteriorem, qua te-

iecta in caput atque inde in faciem, reteguntur posteriora, et apparet nuditas. *Hesych.* ὀπίσω, πάλιν, ὕστερον, μετὰ ταῦτα καὶ τὸ μέλλον.

'ΟΠΛΗ', *ungula*, *unguis quadrupedum.* פַּרְסָה, idem. Exod. X, 26. Lev. XI, 3. Deut. XIV, 6. et alibi. Adde Ies. V, 28. sec. *editionem τῶν ό Hexaplarem.* – פֶּרֶשׁ, *dens. Symm. Theod.* Ies. XXVIII, 28. Legerunt פַּרְסָיו, a פַּרְסָה, *ungula.*

'ΟΠΛΑ'Σ 'ΕΚΦΕ'ΡΩ, *ungulas profero.* הִפְרִיס Hiph. idem. Psalm. LXVIII, 36.

*'ΟΠΛΙΣΤΗ'Σ, *armator.* חָלוּץ part. Pah. *expeditus, accinctus.* Num. XXXII, 21. sec. *Alex.* Sed reponendum fortasse ὁπλίτης.

'ΟΠΛΙ'ΤΗΣ, *armatus, armis instructus.* חָלוּץ part. Pah. *expeditus.* Num. XXXII, 21. Sunt autem ὁπλῖται h. l. *milites, qui nihil praeter arma gestant, et quorum humeri non premuntur gravi sarcinarum onere,* qui alias εὔζωνοι, etiam ἐνωπλισμένοι dicuntur. Conf. *Aelian. V. H.* X, 22. et XII, 61. – *חֲמֻשִׁים, *quintati. Symm.* sec. cod. X. *Holm.* et *Diodor.* in *Cat. Nic.* ad Exod. XIII, 18.

'ΟΠΛΟΔΟΤΕ'Ω, *arma do, armis instruo.* 1 Macc. XIV, 32.

'ΟΠΛΟΘΗ'ΚΗ, *armamentarium, locus, ubi arma reponuntur.* מָגֵן, *clypeus.* 2 Par. XXXII, 27. N. L. Sine dubio textus graecus h. l. est corruptus, et loco ὁπλοθήκας reponendum est ὅπλων. Vox legitur etiam apud *Aelianum V. H.* l. VI. c. 12.

'ΟΠΛΟΛΟΓΕ'Ω, *arma lego* vel *colligo.* 2 Maccab. VIII, 27. 31.

'ΟΠΛΟΜΑ'ΧΟΣ, *armis pugnans, bellator, armatus,* seu *qui armis militaribus et scuto depugnat.* כְּלֵי זַעַם, *vasa* s. *instrumenta irae divinae.* Ies. XIII, 5. Sensum expresserunt: nam exercitus Medorum ac Persarum h. l. intellegitur.

"ΟΠΛΟΝ, et plur. "ΟΠΛΑ, *arma,* et speciatim *scutum, clypeus.* אֹרֵב part. *insidiator.* Ierem. LI, 12. Videntur mihi h. l. חֶרֶב legisse, aut ὅπλα eo sensu accepisse, quo legitur apud *Eurip. Suppl.* v. 701. ut significet *graviter armatos milites.* Vide quoque infra s. קָהָל. – בַּל, *non.* Prov. XIV, 7. ὅπλα αἰσθήσεως. Sine dubio legerunt כְּלֵי, abscisso י ex sequ. יָדַעַת. *Semlerus* legere mavult οὐβάλ, ut sit ipsum hebraicum בַּל. Sed prius mihi probabilius esse videtur. – חֲנִית, *hasta.* Psalm. XLV, 9. *Theod. Ed. Quinta et Sexta* ac LXX Psalm. LVI, 6. Nahum. III, 3. Hab. III, 10. ubi loco ὅπλων σου reponendum est ὅπλα σου, aut fortasse unitatis numero ὅπλον σου, *telum tuum.* – *חֶרֶב, *gladius. Inc. Int.* Ezech. XXVI, 9. ὅπλα. *Aqu. Theod.* Iob. XXXIX, 22. – כְּלִי, *vas, instrumentum,* etiam *arma.* Ierem. XXI, 4.

Ezech. XXXII, 26. *Symm.* 1 Sam. XVII, 54. – מִגְדָּנוֹת plur. *res pretiosae.* 2 Par. XXI, 2. Quanquam non improbabile est eos legisse מָגִנּוֹת, eliso ד, tamen statuere mallem, eos ὅπλα h. l. latiore sensu accepisse, quo *vasa* et *instrumenta omnis generis* notat: de qua notione vide *Lex. N. T.* s. h. v. – מָגֵן, *clypeus.* 2 Sam. XXII, 36. sec. ed. *Compl.* 1 Reg. X, 17. Psalm. XXXIV, 2. Ierem. XLVI, 3. Conf. Sap. VIII, 21. ubi *Vulgatus* τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὅπλον interpretatur *servitutis suae scutum.* Vide et *Drusium Animadv.* lib. I. c. 51. ubi *scuta* Latinis etiam *arma* denotare observat. – *מִגֵּן Pih. *dedo, trado.* *Aqu.* Hos. XI, 8. ὅπλῳ κυκλώσω σε, *clypeo cingam te:* ubi cum LXX putavit derivandum esse a גָּנַן, aut a מָגֵן. Rectius *Symmachus* reddidit: ἐκδώσω σε. – מְסִלָּה, *via trita.* Ioel. II, 8. Num fortasse ibi loco ὅπλοις reponendum est ὁδοῖς? ut ὅπλοις debeatur sciolo cuidam, qui, ob sequens ἐν τοῖς βέλεσιν αὐτοῦ, maluerit ὅπλοις ponere. Aliis magis arridet opinio, LXX legisse h. l. משלחו vel מִשְׁלַכְתּוֹ, mischlacatho, *in sua armatura.* – נֶשֶׁק. 2 Reg. X, 2. Ezech. XXXIX, 9. 10. Adde *Aqu. Theod.* Iob. XXXIX, 21. ubi pro ὅπλου legendum videtur ὅπλων. – סִרְיוֹן, *lorica.* Ierem. LI, 3. – פַּרְסָה, *ungula.* Ierem. XLVII, 3. ubi tamen pro ὅπλων legendum erit ὁπλῶν, ab ὁπλὴ, quod vide supra. Conf. *Opusc. Crit.* p. 384. – צִנָּה, *clypeus.* Psalm. V, 13. κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας με, Domine, tanquam clypeo beneplaciti cinxisti nos: ubi *Vulg. scutum* posuit. Psalm. XC, 5. ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, tanquam clypeo rotundo proteget te veritas eius. In his locis alluditur ad formam rotúndam clypeorum, qui olim sedentibus sub illis tutamen praestabant. Conf. Ὅπλῳ κυκλόω, et quae notata sunt in voce ὑπερασπίζω. Cur autem in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὅπλον εὐδοκίας exponatur σταυρός, alii dispiciant. (Continet haec glossa interpretationem interpretis christiani, piam magis quam veram.) – *צֵן, in plur. foem. צִנּוֹת, *spina, spinae, hami. Symm.* et LXX Amos. IV, 2. Deduxerunt cum *Aquila*, qui θυρεὸς habet, a צִנָּה, quod *omne* notat, *quod corpus protegit,* nominatim *clypeum et hastam.* – קָהָל, *coetus.* Ezech. XXIII, 47. ubi tamen pro ὅπλων alii rectius ὄχλων habent. Vide tamen supra s. ארב. – שֶׁלַח, *missile.* 2 Par. XXIII, 10. Nehem. IV, 23. – שְׁלָטִים plur. *scuta.* *Ino.* 2 Sam. VIII, 7. Ita quoque legitur apud Ino. Int, ubi duae versiones coaluerunt, nam reperitur ibi quoque vox δόρατα; quae est mera emendatio ad textum hebr. – *שַׁפְרִיר, *tentorium.* Ierem. XLIII, 10. καὶ ἀρεῖ τὰ ὅπλα ἐπ' αὐτούς. Bene quoad sensum: nam, ut iam *Dathius* ad h. l. observavit, vox hebr. de *tentorio castrensi* explicanda est hoc sensu: *castra sua in eis figet.* Adde Sap. XVIII, 21. 1 Macc. IX, 39. ubi ὅπλα *apparatum*

notat. *Hesych.* ὅπλον, ἔνδυμα πολεμικόν. *Glossae:* ὅπλον, *telum, scutum.*

"ΟΠΛΩι ΚΥΚΛΟ'Ω, *scuto circumdo, clypeo rotundo protego.* מִגֵּן Pih. *dedo, trado. Aqu.* Hos. XI, 9. ὅπλῳ κυκλώσω σε. Forte legit vocem ea ratione punctatam, qua *clypeum* notat. – Vide alibi καθοπλίζομαι.

'ΟΠΛΟΠΟΙΕ'Ω, *arma facio, armo.* Sap. V, 18. ὁπλοποιήσει. *Vulg. armabit.*

'ΟΠΛΟΦΟ'ΡΟΣ, *armiger, arma gestans.* 2 Par. XIV, 8. ubi pro hac voce nihil in textu hebr. legitur. נֹשֵׂא כֵלִים. *Symm.* 1 Sam. XVI, 21. et XXXI, 4.

*'ΟΠΟΙ'ΟΣ, *qualis.* 'ΟΠΟΙ'ΟΝ. מָה. *Inc.* Iud. IX, 2.

*'ΟΠΟ'ΤΕ, *quando, cum.* מֵעַן, *ex tunc.* Ies. XVI, 14. Adde Tob. VII, 11. ὁπότε ἐὰν, *quando, ubi.*

"ΟΠΟΥ, *ubi.* *אֵיפָה, quod est nomen mensurae, *modius.* Mich. VI, 10. Legerunt אֵיפֹה, *ubi.* – ב praefixum, *in.* Prov. XXVI, 20. – ו. *Symm.* Iob. XXVI, 14. – מָקוֹם, *locus.* Iob. VI, 17. *Inc.* ibid. eodem modo habet ὅπου ἦν, pro מִמְּקוֹמוֹ, *de loco suo.* 3 Esdr. VI, 24. respondet chald. אֲתַר דִּי, *locus, quo.* Esdr. VI, 3.

*'ΟΠΟΥΔΗ'ΠΟΤΕ, *ubicunque. Symm.* 1 Sam. XXIII, 13. ubi in textu hebr. respondet verbis בַּאֲשֶׁר יִתְהַלָּכוּ, *in quo ambulaverunt.*

'ΟΠΤΑ'ΖΟΜΑΙ, *videor, appareo.* נִרְאָה Niph. Num. XIV, 14. ὀπτάζῃ, ubi tamen duo codd. *Holmes.* et *Euseb.* ὀπτάνῃ habent.

'ΟΠΤΑ'ΝΙΟΝ, *culina,* etiam *cremia* et *sarmenta ad assandum igni iniecta* apud *Ioseph. c. Apion.* I, 26. fere extr. Conf. *Hemsterhus.* ad *Thom. Mag.* p. 592. תַּנּוּר, *furnus. Quint. edit.* Hos. VII, 4. Ita etiam vox occurrit apud *Aristophanem* in *Equit.* v. 1030. et in *Pac.* v. 891. Conf. et *Phrynichum* v. μαγειρεῖον p. 120. Alias vero scribitur ὀπτανεῖον. *Hesych.* ὀπτανεῖον, μαγειρεῖον. Vide et *Pollucem* Lib. I. c. 8. segm. 80. et lib. VI. cap. 1. segm. 13.

'ΟΠΤΑ'ΝΟΜΑΙ, *videor, appareo.* נִרְאָה Niph. Num. XIV, 14. sec. cod. *Oxon.* (*Euseb. Demonstr. Evang.* V, 18. p. 244. d.) 1 Reg. VIII, 8. Vide et Tob. XII, 19. ac conf. Act. I, 3. *Hesych.* ὀπτανόμενος, ὁρώμενος, ἐμφανιζόμενος. Similiter *Gloss.* in *Act. Apost.* ὀπτανόμενος, ὁρώμενος, φαινόμενος.

'ΟΠΤΑΣΙ'Α, *visio, apparitio, ostentatio.* מַרְאֶה mascul. Dan. IX, 23. X, 1. 16. – מַרְאָה foem. Dan. X, 7. 8. – *מֹרִיָּה, *Moriah,* nomen proprium. *Symm.* Gen. XXII, 2. Ex רָאָה hanc vocem derivatam putavit, mutato א in י. – נִרְאָה Niph. Mal. III, 2. Esth. XIV, 16. ἐν ἡμέραις ὀπτασίας μου, in diebus *ostentationis* meae, quibus scil. in publicum prodeo, regio habitu ornata. Sirac. XLIII, 2. 18.

'ΟΠΤΑ΄Ω, *asso*, *coquo*, *torreo*. בָּשַׁל, *coquo*. 2 Paral. XXV, 13. Adde Deut. XVI, 7. ubi LXX habent *καὶ ἑψήσεις καὶ ὀπτήσεις*, quod est oppositum in apposito. Inepti scribae duas versiones in unam compegerunt. Vide *Bocharti Hieroz.* P. I. p. 683. ed. *Rosenm.* – צָלָה, 1 Sam. II, 17. *Aqu. Symm. Theod.* LXX Ies. XLIV, 19. – שָׂרַף, *comburo*. Gen. XI, 3. Vide et Tob. VI, 4.

'ΟΠΤΗ΄ΣΑΣ 'ΟΠΤΑ΄Ω, *assans asso*, h. e. *diligenter asso*. צָלָה, *asso*. Ies. XLIV, 16.

Ὄ΄ΠΤΟΜΑΙ, *video*, et *videor*, *appareo*. אֶרְאֶלָּם, *virorum fortium complexus et copia*. *Symm. Theod.* Ies. XXXIII, 7. *ὀφθήσομαι αὐτοῖς*. Habuerunt Mem pro affixo, et ipsam vocem deduxerunt a רָאָה. Ita certe iudicat *Hieronymus* scribens: *Verbum Arellam*, *pro quo Aquila* (*ὁρασθήσομαι*) *Symm. et Theodot. interpretati sunt* apparebo eis, *extremam syllabam dividentes et legentes* Arelahem, *Hebraei significare* angelos *arbitrantur*. – בּוֹא, *venio*. 1 Reg. III, 16. *τότε ὤφθησαν δύο γυναῖκες πόρναι τῷ βασιλεῖ*, postea duae mulieres meretrices *venerunt* ad regem, seu *apparuerunt* coram rege. Ita etiam nostrates voce *erscheinen* utuntur, inprimis ubi sermo est de iis, qui se coram potentioribus sistunt. – גָּלָה, *revelo*. Ies. XL, 5. *ὀφθήσεται ἡ δόξα κυρίου*. – *דָּאָה, *volo*. Ierem. XLIX, 22. *καὶ ὄψεται*. Permutarunt דָּאָה, *volare*, cum רָאָה, *videre*, legentes יִרְאֶה. – הִבִּיט Hiph. a נָבַט. *Symm.* 1 Sam. II, 32. *ὄψει*, *videbis*. – הֵקִיץ Hiph. a קִיץ, *evigilo*. Ps. XVI, 17. *ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου*. Sensum expresserunt. – הָרָה, *concipio*. Ies. XXXIII, 11. *νῦν ὄψεσθε*. Videntur legisse תִּרְאוּ. – חָזָה, *video*. Exod. XXIV, 12. Ps. XVI, 17. Cant. VI, 12. VII, 1. et alibi. – *יָרֵא, *timeo*. Cohel. XII, 5. Legerunt יִרְאוּ, a רָאָה, *videre*. – *מָצָא, *invenio*. *Inc.* Exod. XII, 19. *οὐκ ὀφθήσεται*. Quanquam haec versio cum textu hebr. facile conciliari potest, tamen videtur esse glossa desumta ex cap. XIII, 7. ubi haec lex repetita est, et verba hebr. לֹא יֵרָאֶה a LXX expressa sunt per *οὐκ ὀφθήσεται*. – פָּנָה, *aspicio*. Iob. V, 1. – רָאָה. Exod. III, 2. *ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς*, *apparuit* autem illi angelus Domini in flamma ignis. Conf. Luc. I, 11. Ex. III, 16. *κύριος*, *ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν*, *ὦπταί μοι*, Dominus Deus patrum nostrorum *apparuit* mihi. *Gloss. in Octat. et Hesych.* *ὦπται*, *ἐθεάθη*. 2 Reg. XIV, 8. *ὀφθῶμεν προσώποις*, *videamur nos faciebus*, h. e. *coram dimicemus*, *alter contra alterum*. Vide et v. 11. 2 Reg. XXII, 20. *οὐκ ὀφθήσεται ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἐν πᾶσι τοῖς κακοῖς*, non videantur oculis tuis omnia mala, aut: nihil videbis de omni hac calamitate. Vide et 2 Par. XXXIV, 28. Ps. LXXXVIII, 47. *οὐκ ὄψεται θάνατον*, non videbit mortem, h. e. non *sentiet* mortem, non morietur. Sic *ἰδεῖν θάνατον* Luc. II, 26. et Hebr. XI, 5.

et *θεωρεῖν θάνατον* Iob. VIII, 51. usurpatur. Conf. *Wolfium* ad *Luc. l. c.* p. 588. Ps. XXXIV, 17. *πόσα ὄψῃ;* quanta videbis? h. e. iam satis multa horum hominum scelera vidisti. – רָעָה, *pascor, pastum ago.* Mich. V, 3. *καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ.* Facile quidem ante וְרָעָה excidere potuit וְרָאָה (quod etiam pro וְרָעָה 5 codd. *Kennicott.* habent), sed et رعي *consideravit* significat, ut igitur duplicis interpretationis, apud LXX saepius obviae, suspicio subnascatur. – שׁוּר, *contemplor.* Iob. XVII, 15. XXXIV, 29. – שָׁכַן, *habito.* Ex. XXV, 8. Deut. XXXIII, 16. Apparitionibus enim Deum praesentiam suam in aliquo loco declarare Iudaei existimabant. Legitur praeterea Dan. IV, 29. sec. cod. *Chis.* ubi nihil respondet in textu: et Prov. XX, 20. ubi בְּאִישׁוֹן חֹשֶׁךְ, *in nigrore tenebrositatis,* transtulerunt *αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος,* quasi legissent בְּאִישׁוֹנוֹ, *in eius oculis erunt tenebrae.* Formula loquendi *ὄψονται σκότος*, ingesto *ὄψονται*, pro magis illo vulgari *erunt*, simillima est (ut recte monuit ad h. l. *Iaegerus*) tragicorum *βλέπειν, δεδορκὼς σκότος*, de qua *Valckenar.* ad *Eurip. Phoen.* p. 136., nisi quod proprie illis significat *oculis captum*, h. l. *felicitatis luce orbatum.* 1 Macc. VI, 43. *ὤφθη,* sc. *αὐτῷ*, *visum est ei*, h. e. *putavit*, ut *Syrus* transtulit ܐܬܚܙܝ. *Iosephus νομίζων* habet *A. I.* XII, 9, 5. et *ὑπολαβὼν Bell. Iud.* lib. I. c. 1. §. 5. Sirac. XIII, 10. *ὄψεταί σε*, *te viso.*

'ΟΠΤΟ'Σ, *assus, tostus.* צָלִי, *assatura.* *Aqu. Symm. Theod.* LXX Exod. XII, 8. Ies. XLIV, 16. *Hesych.* ὀπτὸς, *φαινόμενος, ἢ ἑψημένος πυρί.*

'ΟΠΦΕΙ'Ρ, alias 'Οφίρ. Ipsa vox hebr. אוֹפִיר, *Ophir. Al.* Ies. XIII, 12. Scribitur quoque *ὠφείρ, σωφίρ* et *σουφίρ*, de qua varietate lectionis videndus *I. H. Pareau* in *Comment. de immortalitatis ac vitae futurae notitiis in Iobo* p. 309 sequ.

'ΟΠΩ'ΡΑ, *autumnus*, it. *fructus autumnales.* אֵב, *fructus recens.* *Symm.* Cant. VI, 10. *ὀπώρας.* – מֶגֶד, *fructus praestantissimus.* *Symm.* Deut. XXXIII, 15. *Aqu. Symm.* Cant. IV, 13. 16. – קַיִץ, *aestas*, quod etiam de *fructibus* adhibetur, a rad. קָצָה, *abscindere.* Ier. XL, 10. 12. XLVIII, 32. *Ed. Quint.* Psalm. XXXI, 4. *Symm.* Amos. VIII, 1. *κάλαθος ὀπώρας. Vulg. uncinus pomorum.* – שָׁחִיס, *sponte nascens.* *Symm.* Ies. XXXVII, 30. *ὀπώρας.* Confer Apoc. XVIII, 4. ubi *ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας* *Vitringae* bene est *fructus desiderabilis.* Conf. et *Langi* et *Plutarchi* loca observata *Elsnero* ad Apoc. l. c. p. 463. *Hesych.* ὀπώρα, *τὸ θέρος, καὶ τὸ μετόπωρον, κυρίως δὲ ἡ σταφυλή, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων.*

'ΟΠΩΡΙΣΜΟ'Σ, *fructus autumnalis.* תִּירוֹשׁ, *mustum. Aqu.* Deut. VII, 13. Ita *Bielius.* 'Οπώρα κατ' ἐξοχὴν vocatur *uva,* unde ὀπωρίζειν est aut *uvas colligere,* aut *exprimere succum ex uvis,* et ὀπωρισμὸς aut *vindemia* est, ut reddit *Vulg.* Deut. l. l., aut *expressio succi ex uvis,* deinde *ipse succus recens expressus,* h. l. *vinum.* LXX τὸν οἶνον habent.

'ΟΠΩΡΟΦΥΛΑ'ΚΙΟΝ, *tuguriolum s. humilis ac rusticana casa, in qua custodiuntur poma et fructus,* vel *pomorum custodes excubias agunt.* מְלוּנָה, *tuguriolum.* Ies. I, 8. XXIV, 20. – עִי, *acervus, cumulus.* Psalm. LXXVIII, 2. ubi ὀπωροφυλάκιον fortasse dicitur *ipsa maceria, quae hortis circumdari ad eorum custodiam solet.* Ierem. XXVI, 18. Mich. I, 6. III, 12. In omnibus his locis videntur respexisse arab. غَيٌّ, *protexit,* unde derivatum غايَةٌ notat *rem omnem, quae superne aliquem obumbrat.* *Arabs* vertit عريشة, quae vox *umbraculum solis ex ligno, herbis* significat. *Gloss. MS.* in *Proph.* 'Οπωροφυλάκιον (MS. ὀποροφυλάκιον), σκηνὴ, ἔνθα φύλασσον (legendum videtur ἐφύλασσον) τὰς ὀπώρας. *Hesych.* ὀπωροφυλάκιον, ἡ σκηνὴ, ἡ καλύβη τοῦ φυλάσσοντος τὰς ὀπώρας. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀπωροφυλάκιον, λιθολόγιος τόπος, ἐφ' ᾧ τὴν σκηνὴν ἔχει ὁ φυλάσσων ὀπώραν παντοίαν. Iuxta *Hieronymum* in *Ep. ad San. et Fret.* ὀπωροφυλάκιον est *specula, quam custodes satorum et pomorum habere consueverunt.*

'ΟΠΩΣ, *ut, ita ut inde, quomodo.* *אַךְ, *vere.* Hos. IV, 4. – *אוּלַי, *forsitan. Inc.* 2 Sam. XVI, 12. LXX εἴπως, unde apparet, εἴπως interdum *rem certam* significare. Vide *Lex. N. T. s. h. v.* Ion. I, 6. – *וּבַל, *et non.* Hos. VII, 2. – לְמַעַן. Ps. L, 5. ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, ita ut inde iustus agnoscaris in verbis tuis. *Suidas* in v. ὅπως haec verba adducens addit: οὐκ ἔστιν αἰτίας δηλωτικὸν, ἀλλ' ἐκβάσεως. Vide et Hos. VIII, 4. Amos. II, 7. et conf. Matth. XIII, 35. ac *Suiceri Thes.* T. II. p. 497. Adde *Theodot.* sec. cod. *Chis.* Dan. III, 96. ὅπως — εἰς ἀπώλειαν ἔσονται. Ita quoque praestantissimi quique scriptores ὅπως indicativi modi tempora addunt, v. c. *Soph. Electr.* v. 1140. ὅπως θανὼν ἔκεισο. Confer *Abresch.* in *Obss. Miscell. Nov.* Vol. I. T. III. p. 13 — 15. Abd. v. 9. – Pro *quomodo* ὅπως legitur 2 Macc. VII, 22. Sap. XVI, 28. 3 Esdr. V, 31. ubi chald. דִּי respondet, coll. Esdr. VI, 11.

*"ΟΠΩΣ "ΑΝ. אוּלָם, *vere. Inc.* Iob. XI, 5.

"ΟΡΑΜΑ, *visio, apparitio.* חָזָה part. Ies. XXX, 10. – חֵזוּ: חֶזְוָא chald. Dan. II, 19. IV, 10. VII, 2. – חָזוֹן. Dan. VIII, 2. – חִזָּיוֹן. Iob. VII, 14. *Symm.* Iob. IV, 13. XXXIII, 15. In posteriore loco pro ὁράματί μου, inserta σ litera, ὁρα-

ματισμοῦ legendum esse, nemo est, quin primo statim obtutu intellegat. *Aquilae* autem hanc versionem esse ex Iobi IV, 13. colligi potest. Conf. *Opuscula critica* p. 162. - חָזוּת. Ies. XXI, 2. - מַחֲזֶה. Gen. XV, 1. - *חֶלְמָא chald. *somnium*. Dan. II, 36. sec. cod. *Chis.* Non male quoad sensum. - מוֹרָא, *metus*. Deut. IV, 34. XXVI, 8. Ierem. XXXII, 21. In omnibus his locis מַרְאֶה legisse videntur. - מַרְאֶה masc. Gen. XLVI, 2. Ex. III, 3. Cohel. VI, 9. - מַרְאָה foem. Num. XII, 6. - מַשָּׂא, *onus*, *oraculum*. Ies. XXI, 11. XXII, 1. XXXIII, 1. *Aqu.* Mal. I, 1. ubi in editis exemplaribus falso legi *ὅραμα* pro *ἆρμα*, *onus*, recte monet *Montfauconius*, respectu nempe habito rationis, qua in translatione sua usus est *Aquila*. "*Ορᾳμα* sine dubio est alius interpretis. Legitur praeterea apud *Symmachum* Exod. XXIV, 10. qui *ὁράματι* de suo addidit, ut suam de omni hac apparitione sententiam exponeret. Sirac. XLIII, 1. *ἐν ὁράματι δόξης*, *adspectu* magnifica. *Hesych.* *ὅραμα*, *θέαμα*, *ὀπτασία*, *ὅρασις*, *εἶδος*, *φαντασία*, *θέα*. *Phavorinus:* *ὁράματα εἰσὶ προφητῶν*, *ὅσα ἐγρηγορότες βλέπουσιν οἱ προφῆται*, *εἴτε ἐν νυκτὶ*, *εἴτε ἐν ἡμέρᾳ*. *ἐνύπνια δὲ*, *ὅσα καθεύδοντες φαντάζονται.*

'ΟΡΑΜΑΤΙ'ΖΟΜΑΙ, *video*, *intueor*. חָזָה. *Aqu.* Ps. X, 4. LVII, 19. *Inc.* Cant. VI, 11. *Aqu.* Cant. VII, 1. et Ies. XXXIII, 20.

'ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟ'Σ, *visio*. חָזוֹן, idem. *Aqu.* Iob. IV, 13. Hab. II, 2. Prov. XXIX, 28. Vide quoque supra s. v. *ὅραμα*.

'ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗ'Σ, *visionarius*. הֹזֶה, *stertens*, aut potius *delirans*. *Symm.* Ies. LVI, 10. *ὁραματισταί*. Vide supra s. v. *ἐνυπνιάζομαι*.

"ΟΡΑΣΙΣ, *visio*, speciatim *visio ecstatica*, *somnium divinum*, ut *ὄψις* apud *Herodot.* lib. I. ed. *Steph.* p. 50. 96. דֵּרָאוֹן, *fastidium*. Ies. LXVI, 24. Cum plerisque veterum ad rad. רָאָה retulerunt. Habet autem *ὅρασις* h. l. adiunctam notionem *fastidii*. - *הִנֵּה, *ecce*. *Symm.* Gen. XIX, 21. *ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου*. *Scharfenbergius* ad h. l. probat coniecturam *Drusii* satis ingeniosam *ὅρα σοι*, quae tamen ob sequentia *τὸ πρόσωπόν σου* vix locum habere potest. Quod ipse bene sentiens, deinde addit, se deleto *σοι* cum *Vallarsio* ad *Hieronymum Quaest.* ad h. l. p. 534. e vetusto quodam codice MS. legere malle: *ὅρα ἤτε* (sive *εὖτε*) *ἐδυσωπήθην*; *vide*, *quemadmodum reveritus sim*. Sed longe facilius erit reponere *ὁρᾷς*, *εἰ ἐ*. ut lectio vitiosa e continua scribendi ratione orta sit. - *זִיו chald. *splendor*. Dan. V, 6. sec. cod. *Chis.* *ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἠλλοιώθη*. Recte ita verterunt: nam chald. זִיו in hac orationis serie *vultum*, *habitum corporis externum* notat. - חָזָה, *video*. Zach. X, 2. *ὁράσεις ψευδεῖς*, ubi חָזוּ acceperunt pro חָזוֹן, vel pro chald. חֲזוּ, quod *visionem* notat. - חֱזוּ : חֶזְוָא chald. Dan. II, 28. IV, 2.

6. 7. VII, 1. 15. 20. - חָזוֹן. 1 Sam. III, 1. 2 Par. XVII, 15. Psalm. LXXXVIII, 19. et alibi saepius. - חִזָּיוֹן. 2 Sam. VII, 17. Ioel. II, 28. Zach. XIII, 4. - חָזוֹת sing. foem. 2 Par. IX, 29. - חָזוֹת infin. Ezech. XXI, 29. - מָדַד, *metior*. Ezech. XLIII, 10. Sed mallem ibi *τὴν ὅρασιν* ad תַּבְנִית, *exemplar*, referre, ac transpositionem verborum statuere. - מַחֲזֶה. Num. XXIV, 4. 16. Ezech. XIII, 7. - מַמְרֵא *Mamre*, nomen proprium loci. *Incertus* (fortasse *Aquila*) Gen. XIII, 18. *ἀπὸ ὁράσεως*, quem *Montfauconius* expressisse putat מ praepositionem, et מרא ex רָאָה, *vidit*. Sed *Scharfenbergius* ad h. l. putat, ducta haec esse e scholiis marginalibus *Origenis*. In *Catena Niceph*. p. 194. *Μαμβρῆ ἑρμηνεύεται ἀπὸ ὁράσεως*. Conf. *Scholion Origenis* ad cap. XXV, 9. *Cat. Nic*. p. 508. Idem valet de versione *Theodot*. Iud. XIII, 6. - מִצְפָּה, *specula*. Gen. XXXIV, 48. - מַרְאֶה masc. Lev. XIII, 12. Iud. XIII, 6. Cohel. XI, 9. et alibi. Adde *Symm*. Ies. XI, 3. - מַרְאָה foem. 1 Sam. III, 15. Ezech. I, 1. VIII, 3. XL, 2. - מַשָּׂא, *onus*, *oraculum*. Ies. XIII, 1. XIX, 1. XXX, 5. In omnibus his locis ὅρασις est *visio prophetica*. - *סכות, *Sichuth*, nomen propr. *Theod*. Amos. V, 26. Derivavit ex sententia *Cappelli* in *Crit. S*. p. 514. a סְכִי vel סְכָא, quod *Syr*. et *Chald*. notat *videre*, *intueri*. Sed vox ὅρασις, quae *Theodotioni* h. l. tribuitur in *Hexaplis*, est mera versio *Montf*. ex *Hieronymo*, qui tradit, *Theodotionem Succoth* transtulisse *visionem*. *Semlero* igitur *Hieronymus* falso legisse videtur, nempe *σκέψιν* pro *σκέπην*. - עַיִן, *oculus*, it. *color*. *Hebraeus Int*. et *LXX* Ezech. I, 5. *Symm*. ib. v. 16. LXX Ezech. I, 22. 27. - פִּתְרוֹן, *interpretatio*. Gen. XL, 5. Sine dubio vocem hebr. in notione *oraculi* acceperunt. - *רָאָה, *video*. *Symm*. Ies. XXVIII, 7. ubi רֹאֶה, *videns*, positum est pro מַרְאֶה, *visio*, concreto posito pro abstracto. *Symm*. Cohel. XII, 3. הָרֹאוֹת, *αἱ ὁράσεις*. Fortasse *Symmachus* ibi scripserat *αἱ ὁρῶσαι*. - רְאִי ו רֳאִי. 1 Sam. XVI, 12. Iob. XXXVII, 18. *ὡς ὅρασις*. Ita quoque *Aquila*. In posteriori loco ὅρασις *speculum* notat, quam notionem quoque habet רְאִי. - רֵוָא chald. Dan. II, 31. III, 26. - רְאוֹת plur. *visiones*. *Al*. 2 Paral. XXVI, 5. - תּוֹר, *ordo*, *ratio*. 1 Par. XVII, 17. In mente habuerunt notionem *explorandi perlustrando*, quam habet verbum תּוּר. Sap. XV, 15. *οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν*, oculorum usus ad videndum. De *forma externa*, *quae oculis conspicitur*, usurpatum reperitur apud Sir. XI, 2. *μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει αὐτοῦ*, ubi ὅρασις opponitur *κάλλει*, adeoque *deformitatem* seu *formam despicabilem* notat, ut *Syrus* quoque interpretatus est. Sir. XIX, 29. est *vultus*, *qui in oculos incurrit*. 1 Maccab. XIII, 27. *τὸν τάφον τῇ ὁράσει*, h. e. sepulcrum ea fecit altitudine, ut a fronte et tergo ab omnibus conspici possit. Potuisset quoque scribere *ὁρατὸν*, quod vide infra. Tob. XII,

19. ὅρασιν, *visionem*, h. e. angelum forma et figura hominis: coll. v. 22.

'ΟΡΑΤΗ'Σ ΕΙ'ΜΙ', *spectator sum.* שׁוּר, *contemplor.* Iob. XXXV, 13.

'ΟΡΑΤΙΚΟ'Σ, *videndi facultate praeditus, perspicax.* חָזָה, *video.* Prov. XXII, 29. ὁρατικὸν ἄνδρα, *virum perspicacem.* Scil. pro חָזִיתָ, *vidisti*, legerunt אִישׁ חָזוּת, h. e. *virum insigni perspicientia ac providentia praeditum.* *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὁρατικὸν, γνωστικὸν, ad quem locum *Heinsius:* Non dubito, quin LXX scripserint δραστικὸν ἄνδρα, quod evincit τὸ מָהִיר in textu, quo τὸ δραστικὸν καὶ ὀξὺ manifeste denotatur. Sed ad מָהִיר pertinet ὀξὺν in sequ.

'ΟΡΑΤΟ'Σ, *conspicuus, spectatus, visibilis, spectabilis.* מִדָּה, *mensura.* 1 Par. XI, 23. ἄνδρα ὁρατὸν, virum *spectabilem.* Non legerunt מַרְאֶה. Sed אִישׁ מִדָּה est *vir eximiae staturae*, et ὁρατὸς est h. l. *proceritate staturae suae maxime spectabilis.* – מַרְאֶה, *aspectus.* 2 Sam. XXIII, 21. ubi etiam ὁρατὸς est *maxime spectabilis*, nempe sua omnem modum excedente magnitudine. *Lutherus: greulich.* – רָאָה, *video.* Iob. XXXIV, 26. ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, visibiles autem coram illo. Iob. XXXVII, 21. πᾶσι δὲ οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς, omnibus autem lux non visibilis. *Hesych.* ὁρατὸν, αἰσθητὸν, θεωρητικὸν, καὶ θεωρητόν.

'ΟΡΑ'Ω, *video.* אַךְ, *veruntamen, tantummodo.* Ex. XXXI, 13. ὁρᾶτε. Non male quoad sensum. Nam אַךְ est h. l. particula excitandi, *agite.* – *אֶרְאֶלָּם, *virorum fortium complexus s. copia*, aut secundum alios: *duces, proceres eorum.* *Aqu.* Ies. XXXIII, 7. ὁραθήσομαι αὐτοῖς, *videbor ipsis.* Nempe, ut *Hieronymus* ad h. l. bene monuit (vide supra s. ὄπτομαι), extremam syllabam dividens legit ארא להם. – הֵן, *ecce.* *Symm.* Iob. IV, 18. – *הֵמָּה, *illa.* Prov. VI, 7. ὁρῶ. Vide supra s. v. βρόμος. – חָזָה. 2 Par. IX, 29. ἐν ταῖς ὁράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος, in visionibus Ioelis videntis, h. e. in prophetiis Ioelis *prophetae.* Vide et 2 Reg. XVII, 13. 1 Par. XXI, 9. 2 Par. XXIX, 25. et conf. quae ex *Theodoreto* notata sunt in v. γνώστης, ac s. v. βλέπω. – חֲזָה chald. Dan. III, 26. – חֲלֹם, *somnio.* Gen. XXI, 15. Sc. ὁρᾶν quandoque de *visionibus nocturnis* seu *insomniis* adhibetur. – *יָדַע, *scio, novi.* Deut. VII, 15. ἃς ἑώρακας, morbos, quos vidisti: ubi non legerunt אֲשֶׁר רָאִיתָ, ut *Scharfenbergio* videbatur, sed libere verterunt. – *יְהֹוָה, *Iehova.* Prov. XXX, 9. מִי יְהֹוָה, τίς με ὁρᾷ, ut Sirac. XXIII, 18. Legerunt מִי יִחְזֶה. Vide ad h. l. *Iaegerum.* – *מַרְאֶה, *aspectus.* Iob. XL, 28. οὐχ ἑώρακας αὐτόν; *nonne vidisti eum?* Libere verterunt, nam in textu hebr. legitur אֶל־מַרְאָיו, *ad aspectus eius.* – עַיִן, *oculus.* Iob. X, 4. Num. XXIV, 3. ὁ ἀληθινὸς ὁρῶν: ubi fortasse pro עַיִן legerunt participium עָיֵן, *videns*, ut coniecit *Scharfenbergius.*

Sed hac coniectura ne quidem opus est, nam *cui aperti sunt oculi*, et *vates verax* s. *fide dignus* sunt formulae idem valentes. Loco ὁρῶν Cod. 71. *Holmes.* habet λαλῶν. – רָאָה. Exod. IV, 21. ὅρα πάντα τὰ τέρατα, ἃ δέδωκα ἐν ταῖς χερσί σου, ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον φαραὼ, h. e. *cura*, ut prodigia ista omnia, quorum patrandorum tibi mandatum et potestatem dedi, coram Pharaone edas. Exod. XXV, 40. ὅρα, ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει, *operam da*, ut omnia fiant iuxta typum ostensum tibi in monte. Conf. Tob. XII, 2. iuxta edit. *Complut.* 2 Par. XXIX, 8. ὡς ὑμεῖς ὁρᾶτε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, quemadmodum vos videtis oculis vestris. Similiter profani loquuntur. Vid. *Wolf.* ad 1 Ioh. I, 2. p. 248. Exod. XX, 18. ἑώρα τὴν φωνὴν, videbat, h. e. *percipiebat, vocem.* Vide v. 22. et *Grotium* ad v. 18. ac quae ex Gen. XLII, 1. notata sunt in v. εἴδω. Adde 1 Sam. XVI, 1. ὅτι ἑώρακα ἐν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐμοὶ βασιλέα, nam ex eius filiis mihi regem *elegi:* ubi ὁρᾷν, ut nostrum *ersehen*, est *eligere.* Iob. VIII, 19. οὐχ ἑώρακας τοιαῦτα. Vitiose pro ἑώρακα. – *רֶגַע, *momentum.* Exod. XXXIII, 5. ubi רֶגַע אֶחָד redditur ὁρᾶτε μὴ, ac sine dubio legendum est ὥρᾳ τῇ μιᾷ, ut iam *Torellius* coniecit et ante eum *Fullerus* lib. I. *Miscell.* c. 1. Sed *Schindlerus* putat, LXX legisse בְּגַע אַחַר. Vide quoque notas *L. Bos. ad h. l.* – רְאוּת, *aspectus.* Cohel. V, 10. – *שְׁאַל chald. *postulo.* Dan. II, 27. sec. cod. *Chis.* τὸ μυστήριον, ὃ ἑώρακεν ὁ βασιλεὺς, ubi quilibet videt LXX libere vertisse. Praeterea legitur Prov. XXVI, 19. ubi verba ὅταν δὲ ὁραθῶσι (quae hebraice non habent, quod iis respondeat) ad sensus integritatem commode sunt adiecta. *Vulg. cum fuerit comprehensus. L. Bos.* in *animm. critt.* legere tamen mavult φωραθῶσι. Iob. XLI, 1. οὐχ ἑώρακας αὐτόν. Sc. ut interrogationem versiculum accepisse videntur, ac si sensus esset: *num expectatio de eo fefellit?* quod paulo liberius, sed recte se exprimere putaverunt per illud, *nonne vidisti eum?* In libris apocryphis non solum de visu, sed de *quavis alia perceptione per sensus* dicitur, unde notat: *sentire, experiri, perferre.* Tob. IV, 4. πολλοὺς κινδύνους ἑώρακεν ἐπὶ σοι ἐν τῇ κοιλίᾳ (sc. ἡ μήτηρ σου). *Vulgat. passa sit:* coll. Ioh. III, 1. Adde Sirac. XVI, 6. XXXI, 11. XLII, 21. Tob. XII, 1. ὅρα, τέκνον, μισθὸν τῷ ἀνθρώπῳ, *cura*, *quaere* vel *exhibe* illi mercedem.

ὍΡΑ ΣΟΙ, *ecce tibi.* הִנֵּה. *Symm.* Gen. XIX, 21. *Hieronymus* ad h. l. *Ecce suscepi faciem tuam*, *i. e. acquiesco precibus tuis. Quod Symmachus secundum sensum interpretans ait:* ὁράσει ἐδυσωπήθην τὸ πρόσωπόν σου. *Drusius* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 28. pro ὁράσει legendum suspicatur ὁρᾷ σοι. Sed *Bielius* mavult ὅρα σοι. Vide supra s. v. ὁράω.

*ΟΥ'Χ 'ΟΡΑ'ι, *non videt.* אין, *nullus.* Gen. XXXVII, 29. ubi alii habent οὐχ εὗρε, sensu eodem.

'ΟΡΓΑΝΙΚΟ'Σ, *instrumentalis.* 2 Maccab. XII, 15. μηχανῶν ὀργανικῶν, h. e. *machinarum bellicarum, quibus urbes solent oppugnari et expugnari.* Vide *Baduellum* et *Grotium* ad h. l.

"ΟΡΓΑΝΟΝ, *organum, instrumentum,* et in specie *musicum instrumentum,* et specialius *cithara,* it. *machina bellica, ipsum opus, quod efficitur.* *אזוב, *hyssopus.* *Inc.* Lev. XIV, 4. Ita *Montf.* Sed pertinet ad כְּלִי v. 5. – כְּלִי. 1 Par. XV, 16. XVI, 5. 42. XXIII, 5. et alibi saepius. – *כֹּל, *omnis.* 2 Sam. VI, 5. Legerunt בִּכְלִי. – כִּנּוֹר, *cithara.* Psalm. CXXXVI, 2. – נֵבֶל, *uter, lagena,* deinde *instrumentum musicum, tibia utricularis* seu *nablium.* Amos. V, 23. VI, 5. Adde *Symm.* Iob. XXXVIII, 37. ὄργανα οὐρανοῦ, pro *utribus coeli,* h. e. *nubibus coeli praegnantibus.* *Vulg. concentum coeli.* – עֻגָב, *instrumentum musicum,* sed *cuius formae* ignoratur. Psalm. CL, 4. αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ, laudate illum chordis et cithara. *Al.* κιθάρᾳ. Sic et ὄργανον pro *cithara* occurrit apud *Aelian. V. H.* III, 32. Adde *Aquil.* Iob. XXI, 12. 2 Macc. XII, 27. ὀργάνων καὶ βελῶν πολλαὶ παραθέσεις, *machinarum bellicarum* et telorum magnus apparatus. 2 Maccab. XIII, 5. ὄργανον περιφερὲς, *rota* s. *machina, quae circumfertur.* Sermo ibi est de genere crudelissimi supplicii apud Persas inprimis recepti, quod teste historia a populis orientalibus ad Graecos tandem pervenit. Adde 4 Maccab. IX, 20. Conf. *Ant. Gallonii* lib. de *martyrum cruciatibus* p. 58. sequ. – Vide quoque s. v. ἁρμόζω.

'ΟΡΓΗ', *ira, excandescentia.* אַף, *nasus, ira.* Genes. XXVII, 44. Deut. IX, 19. XIII, 17. et alibi saepius. Adde Dan. XI, 21. sec. cod. *Chis.* Deut. XI, 17. ubi ὀργῇ in cod. *Vat.* mihi verbum, non substantivum, esse videtur ab ὀργάω. Reliqui certe libri habent ὀργισθῇ. Deut. XXXIII, 10. ubi auctor versionis אַף, quod h. l. *nares* notat, male de *ira* accepit. Sermo enim ibi est de sacrificiis, quorum odorem Deus naribus percipere credebatur. 2 Sam. XXIV, 1. ubi loco ὀργὴν reponendum esse videtur ὀργῇ. Hos. XIV, 5. ubi pro ἀπίστρεψε τὴν ὀργήν μου ἀπ' αὐτοῦ legendum ex *Ald.* et *Barberin.* ἀπέστρεψεν ἡ ὀργή μου. *Vulg. aversus est furor meus.* – זַעַם, *indignatio.* Psalm. XXXVII, 3. LXVIII, 29. LXXVII, 54. et alibi saepius. – *זַעַף, idem. 2 Par. XXVIII, 9. Mich. VII, 9. – חֱמָא chald. *aestus irae.* Dan. III, 13. – *חֶמְאָה, *butyrum.* Psalm. LIV, 23. Legerunt מֵחֵמָה, a חֵמָה. – חֵמָה, *ira.* Deut. IX, 19. XXIX, 23. 28. Psalm. VI, 1. et alibi saepius. – חֳרִי, idem. 1 Sam. XX, 33. Ies. VII, 4. ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ γένηται, ubi vide *Cappelli nott. crit.* p.

497. Thren. II, 3. - חָרוֹן, idem. Exod. XV, 7. XXXII, 11. Num. XXV, 4. et alibi. - חֲרוֹן אַף, *ira nasi*, h. e. *vehemens*. 2 Par. XXVIII, 13. Soph. II, 2. - *כֹּחַ, *fortitudo*. Dan. VIII, 6. sec. cod. *Chis.* ἐν θυμῷ ὀργῆς. - כַּעַס: כַּעַשׂ (שׂ pro ס). *indignatio*. Deut. XXXII, 19. 27. Iob. V, 2. VI, 2. In posteriore loco *Symmachus* quoque ὀργὴν posuit, quae vox dupli- ci h. l. sensu accipi potest, ut vel notet *calamitates*, *mala*, *infortunia*, quatenus pro signis irae divinae habebantur (Suadet hoc textus hebr. ubi כַּעַשׂ cum הַוָּה, *infortunium*, in sequentibus permutatur), vel significet *peccata*, *quibus ira Dei provocatur*. Sic *Vulgatus*: *utinam appenderentur peccata mea*, *quibus iram merui*. Psalm. LXXXIV, 5. et alibi. - *מַגֵּפָה, *plaga*. Num. XXV, 8. sec. cod. *Oxon.* ubi ὀργὴ in notione *poenae* accipiendum est. Conf. *Locellam* ad *Xenophont. Ephes.* p. 255. - מְזִמָּה, *cogitatio*, h. l. in malam partem, de *decreto perdendi*. Ierem. LI, 11. - מַשָּׂא, *onus*. Num. XI, 11. Locum quidem habere potest lectio ὀργὴν, ut sensum suo modo expresserint, non tamen repugnarem, si quis ὁρμὴν (*impetum*, h. e. *querelas*, *expostulationes*. Similiter ratione quoque in Orat. Manass. init. loco ὀργὴ τῆς ἀπειλῆς reponere vellem ὁρμὴ τῆς ἀπειλῆς, inprimis quia praecedit ἀνυπόστατος. Non tamen repugnarem, si quis haec verba per *Hendiadyn* exponere vellet, ut sint *poenae comminationibus propositae*.) e cod. *Vat.* reponere mallet, coll. v. 17. Vide quoque ad h. l. *Scharfenbergium*. - נְאָצָה, *irritatio contumeliosa*. Ies. XXXVII, 3. - *נֶפֶשׁ, *anima*. Iob. VI, 7. sec. cod. *Vat.* Reliqui libri ψυχὴν habent. De notione *irae*, quae quandoque est subiecta voci נֶפֶשׁ, vid. *Simonis Lex.* p. 1042. Interdum quoque ὀργὴ, praecipue apud Tragicos, v. c. *Aeschyl. Prometh. Vinct.* v. 379., *animum* notat. - סוּפָה, *turbo*. Psalm. LXXXII, 14. ubi vocem hebr. metaphorice acceperunt. - סַעַר, *procella*. Ierem. XXX, 23. Sc. *procella* metaphorice haud raro notat *iram Dei acriter*, *tanquam vehementissimus ventus*, *irruentem*. - סְעָרָה, idem. Ierem. XXIII, 19. - *עָבַר, *transeo*. *Symm.* Prov. XXVI, 10. עֹבְרִים, *transgressoribus*, ὀργαί. Legit עֶבְרוֹתָם cum *Theodotione*, qui χόλοι habet. - עֶבְרָה, *excandescentia*. Iob. XXI, 30. Psalm. LXXXIV, 3. Ies. X, 6. et alibi. - עָוֹן, *iniquitas*. Ies. XXVI, 21. Scil. vox hebr. quandoque *poenam peccatorum* notat. - *פֶּה, *os*. *Aqu. Symm.* 2 Sam. XIII, 32. sec. cod. *Regium*, cui loco *Montfauconius* haecce adscripsit: Vix tamen crediderim, hanc versionem, quae paraphrasin sapit, esse *Aquilae*, interpretis literae servientis, quae sunt ab eius doctrina et sagacitate prorsus aliena. Ex mea sententia loco פִּי legerunt פְּנֵי, quod de *ira* saepius adhibetur. Etiam in ed. *Compl.* legitur ἐν ὀργῇ, quod olim pro mero glossemate habui, quoniam verba hebr. de *decreto se ulciscendi* necessario expli-

canda sunt, quod si sumeretur, ne quidem opus esset ad varietatem lectionis confugere. - *קָצִין, *gubernator.* Dan. XI, 18. sec. cod. *Chis.* ὀργὴν ὀνειδισμοῦ. Num fortasse legerunt קֶצֶף, *ira, indignatio?* - קָצַף, *effervesco.* Num. XVI, 22. Ios. XXII, 18. - קֶצֶף, *fervor.* Num. XVI, 46. Ios. IX, 20. XXII, 20. et alibi saepius. - קְצַף chald. infin. vel nomen. Dan. II, 12. - רֹגֶז, *commotio.* Iob. III, 26. XIV, 1. πλήρης ὀργῆς, h. e. repletus *multis miseriis.* Vide infra s. v. רֶגַע. XXXIX, 24. (ubi pro ὀργὴ alii melius in dandi casu habent ὀργῇ). Hab. III, 1. - רֶגַע, *momentum.* Psalm. XXIX, 5. Ὀργὴ h. l. non *iram* notat, sed *malum, quod alicui ab irato inflictum est, aerumnam, calamitatem.* Verba graeca enim sunt: ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, et ὀργῇ opponitur ζωή. Caeterum non legerunt רֹגֶז, ut plerique critici statuerunt. Sed רֶגַע iuxta quosdam est etiam *moveri, commoveri.* Iob. VII, 5. et XXVI, 12. Ies. LI, 15. Ierem. XXXI, 31. Hinc quidni רֶגַע potuerint sumere pro *commotione animi, ira?* - רָגֵעַ, *quietus.* Psalm. XXXIV, 20. ἐπ' ὀργὴν (seu, ut in aliis libris legitur, ὀργῇ, ubi γῆς excidit) δόλους διελογίζοντο. Hic quoque ex sententia multorum legerunt רֹגֶז. Nonnulli autem mendum inesse putant, et pro ἐπ' ὀργὴν legendum censent ἐπ' ὀρυγῇ γῆς, *in fovea terrae.* Alii putarunt, ὀργὴν significare *foveam* aut *latibulum,* s. κρυφίαν, *locum abditum et latebras,* sed contra usum loquendi. *Agellius* in *comment.* ad h. l. per *iracundiam terrae* intellegit *iracundiam, quam illi ipsi terrae,* h. e. *hominibus terram incolentibus, inferunt,* ut ὀργὴ sit *miseria.* - רוּחַ, *spiritus,* item *ira.* Prov. XVI, 32. Ies. LIX, 19. - *שֶׁטֶף, *inundatio.* Dan. IX, 26. sec. cod. *Chis.* μετ' ὀργῆς. Sirac. VII, 18. μνήσθητι, ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ, cogita, certissime tibi imminere *poenam.* Adde Sirac. I, 27. V, 7. coll. vers. *Lutheri* Rom. XIII, 4. 5. *Schol.* in *Psalmos* apud *Matthaei* in *Lect. Mosquens.* Vol. II. p. 47. ὀργὴν φησὶ τὴν τιμωρίαν καὶ κόλασιν. Sirac. IV, 5. Post ὀφθαλμοῦ in quodam codice, quem laudat *Corn. a Lapide* in *Comment.* ad h. l. legitur χάριν ὀργῆς, quod per seriem orationis nihil aliud significare potest, quam *ne eum exasperes,* aut *ad iram et furorem provoces,* μὴ παροργίσῃς αὐτὸν, coll. v. 2. nam de *ira divitis,* aut *ira Dei* explicari commode nequit. Sirac. X, 18. ὀργὴ θυμοῦ ob parallelismum sententiarum esse videtur *animus inflatus.* Certe *Syrus* habet: *elatio cordis.* Plane enim non apparet, cur hic irae mentio fieret. Sirac. XXVI, 18. ὀργὴ μεγάλη γυνὴ μέθυσος, magna *crux* seu *magnum malum* est mulier ebriosa. *Hesych.* ὀργὴ, τρόπος, μανία, θυμός.

'ΟΡΓΗ' ΓΙ'ΝΕΤΑΙ, *ira fit.* חָרָה אַף, *exardeo ira.* 2 Par. XXV, 15.

'ΟΡΓΗ'Ν 'ΕΠΑ'ΓΩ, *iram induco.* זָעַם, *indignor.* Ps. VII, 12.

'ΟΡΓΗ' ΜΕΓΑ'ΛΗ, *ira magna.* קֶצֶף, *iracundia.* Zach. I, 1. ὀργὴν μεγάλην, h. e. *vehementer.* Pleonasmus emphaticus.

'ΟΡΓΗ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *iram provoco.* הָשִׂים אַף, *pono iram. Symm.* Iob. XXXVI, 13. ubi pro Sin legit Schin, יָשִׁימוּ, a נָשַׁם, *sufflare. Vulg. provocant iram.* Sic quoque legendum est in textu hebr. ob seriem orationis. – Vide quoque alibi θυμός.

'ΟΡΓΙΑ'Ω (potius ὀργιάζω, ab ὄργια), *sacra celebro, orgia perago vel celebro.* שְׁאָגָה, *rugitus.* Ies. V, 29. ὀργιῶσιν ὡς λέοντες. Sed cum orgia nihil ad leonem, et LXX alias hebr. שָׁאַג per ὠρύεσθαι interpretentur, placet coniectura *Bocharti* (*Hieroz.* P. I. lib. II. c. 2. p. 730.), qua pro ὀργιῶσιν legendum censet ὠρύουσιν.

'ΟΡΓΙ'ΖΟΜΑΙ, *irascor.* אָנַף, *irascor.* 1 Reg. XI, 9. Psalm. II, 12. LIX, 1. et alibi. – אַף, *ira.* Deut. XI, 17. – *דוש, *trituro.* Ies. XXVIII, 28. ubi pro אדוש יְדוּשֶׁנּוּ, *triturando triturabit illum,* LXX habent: ἐγὼ εἰμὶ ὑμῖν ὀργισθήσομαι, ubi vel illud εἰμὶ superflue positum (Vide supra s. εἰμὶ) ac eiiciendum est, vel loco ὀργισθήσομαι reponendum erit ὀργισθείς. Caeterum sensum expresserunt: nam *trituratio* est symbolum *poenarum divinarum.* – הָרִיב Hiph. a רִיב, *litigo.* Ps. CIII, 9. In textu hebr. *litigare* ac *servare iram* sunt synonyma. – זָנָה, *scortor.* Iud. XIX, 2. ὠργίσθη αὐτῷ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ. Num fortasse loco זָנָה legerunt חָנְוָה, aut, quod magis placet, זָנָה permutarunt cum זָנַח? *Vulg. reliquit* eum, sc. irata. – זַעַף, *indignatio.* 2 Par. XVI, 10. ὠργίσθη ἐπὶ τούτῳ, pro בְּזַעַף, *in indignatione.* – *זָעַף, *indignor. Symm.* Prov. XIX, 3. *Vulg. fervet.* – חֵמָה בָעֲרָה, *aestus irae exardescit.* Esth. I, 13. – חָרָה, *exardeo.* Gen. XXXI, 36. Exod. XXII, 25. XXXII, 18. et alibi. Adde *Symm. et Theod.* Iob. XLII, 7. e quo loco apparet, ὀργίζεσθαι et θυμοῦσθαι cum vocabulis *irae* et *indignationis*, v. c. θυμὸς et ὀργή, coniuncta per *excandescere* aut *effervescere* vertenda esse. – חָרָה אַף Exod. XXXII, 21. Iob. XXXII, 2. 3. – כָּעַס, *indignor.* Nehem. IV, 1. Psalm. CXI, 19. – עָשֵׁן, *fumo.* Psalm. LXXIII, 1. LXXIX, 5. Vocem hebr. quandoque de *ira excandescente* dici, notum est. – קָצַף, *effervesco.* Genes. XL, 2. XLI, 10. Num. XXXI, 14. et alibi. – קֶצֶף, *fervor irae.* 2 Par. XXIX, 8. – רָגַז, *contremisco.* Gen. XLV, 24. Exod. XV, 14. ὠργίσθησαν sec. *Vat. Oxon. Compl. et Ald.*" Sed vera lectio est ἐφοβήθησαν, quam solus cod. *Alex.* tuetur, nisi quis statuere malit, ὀργίζεσθαι h. l. esse *metu percelli, perterreri,* quemadmodum in universum de *quavis vehementiore animi*

commotione ac perturbatione adhibetur. 2 Reg. XIX, 17. *Symm.* Ps. IV, 5.

ΟΥ'Κ 'ΟΡΓΙ'ΖΟΜΑΙ, *non irascor.* נִחַם Niph. *consolationem admitto.* Ies. LVII, 6.

'ΟΡΓΙ'ΛΟΣ, *iracundus.* חֵמָה, *aestus irae.* Prov. XXII, 24. XXIX, 22. – חָרָה, *exardeo.* *Aqu.* Gen. IV, 6. ὀργίλον τῷ Καΐν, *iratus est* Cain. Suspicarer, *Aquilam* vel scripsisse ὀργίλος (sc. ἐγένετο), vel, si sana est lectio, legisse חָרִי aut חָרוֹן, nisi obstaret locus Genes. XVIII, 30. Adde *Symm. Theod.* 1 Sam. XV, 11. et *Symm.* 2 Sam. VI, 8. – כַּעַס, *indignatio.* Prov. XXI, 19. Conf. *Wolfium* ad Tit. I, 7. p. 552. Legitur praeterea Psalm. XVII, 49. ubi post ἐχθρῶν μου LXX, consentiente *Vulgato*, ὀργίλων de suo addiderunt.

*'ΟΡΓΙ'ΛΩΣ, adv. *iracunde.* 4 Macc. VIII, 8. ἐὰν ὀργίλως με διάθησθε, *quod si bilem mihi moveritis.*

'ΟΡΕ'ΓΩ, *extendo, porrigo.* הֶחֱזִיק, *Symm.* Iob. VIII, 20. ὀρέξει. *Apprehendere alicuius manum* ac *porrigere alicui manum* sensu parum differunt.

'ΟΡΕΙΝΟ'Σ, *montanus*, ab ὄρος, *mons.* Passim legitur ἡ ὀρεινή, scil. χώρα vel γῆ, *montana regio.* הַר, *mons, regio montana.* Gen. XIV, 10. εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον, in terram montanam fugiebant. Vide et Ios. II, 16. XIII, 6. XVI, 1. et confer Deut. XI, 11. Ios. X, 40. XI, 16. ubi γῆ additur. Conf. et *Wolfium* ad Luc. I, 39. p. 564. – נֶגֶב, *meridies, australis plaga.* Zach. VII, 7. Vox hebr. proprie notat *terram siccam, aridam et desertam*, quales montes erant in Iudaea, ut observat *L. de Dieu* ad h. l. Sic מִדְבָּר desertum a montibus dictum est, et LXX Ies. XXI, 1. per ἔρημον hebr. נֶגֶב recte verterunt.

"ΟΡΕΞΙΣ, *appetitus, cupiditas.* Sirac. XVIII, 30. ὀρέξεις et ἐπιθυμίαι sensu malo de *pravis cupiditatibus* adhibentur. Sirac. XXIII, 6. ὄρεξις κοιλίας, *gula, gulositas.* Alii interpretantur de *libidine*, seu *rei venereae cupidine*, quia συνουσιασμῷ, quod *coitum* notat, iungitur. Sap. XIV, 2. XVI, 2. εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως, in concupiscentiam appetitus, h. e. avidae ipsius appetentiae. Ib. v. 3. τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν, *necessarium* s. *naturalem appetitum.* *Hesych.* ὄρεξις, ἐπιθυμία. Vide quoque *Lex. N. T.* s. h. v.

"ΟΡΘΙΟΣ, *rectus, erectus.* *זָקֵן, *senex.* 1 Sam. XXVIII, 14. ἄνδρα ὄρθιον. Legerunt זָקָף, a rad. זָקַף, *erexit.* In ed. *Complut.* legitur quidem γέροντα, sed haec lectio est aut alius interpretis, aut mera emendatio ad textum hebr., quales multas habet haec editio. – יָשָׁר. Ezech. I, 7. – מְפַתֵּחַ part. Pih. *solvens.* *Al.* 1 Reg. XX, 11. (al. XXI, 11.), ubi ὄρθιος τῷ κυρτῷ opponitur, ac dictionem proverbialem cum alia simili permutarunt. Nam in textu hebr. legitur: *ne glorietur accinctus aeque ac discinctus.* – סְבָךְ, *perplexum. Inc.* Gen. XXII, 13.

Schol. Illud σαβὲκ *quidam reddiderunt* ἄφεσιν, dimissionem, liberationem, *quidam vero* ὄρθιος erectus, *ut idem valeat*, *ac diceretur* hircus erectus, *qui in virgultum inscenderat.* Vide *Drusium* in *Fragm. Vett. Intt. Graec.* p. 104. - *צֶלֶם, *imago. Symm.* Gen. I, 27. ὄρθιον ὁ θεὸς ἔκτισεν αὐτόν. Sed verba haec videntur lacunae supplendae causa a librario locum Cohel. VII, 30. respiciente addita esse.

'ΟΡΘΟ'Σ, *rectus*, sensu tam physico, quam morali. זַךְ, *purus.* Prov. XXI, 8. ἁγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. - יָשָׁר. Prov. VIII, 9. XI, 6. XII, 6. 16. et alibi aliquoties. - יֹשֶׁר, *rectitudo.* Prov. IV, 11. - כֵּנִים, *recti*, plur. *Aqu.* Gen. XLII, 11. - מֵישָׁרִים plur. *rectitudo.* Prov. VIII, 6. XXIII, 16. - מְפַתֵּחַ part. Pih. *solvens.* 1 Reg. XX, (al. XXI.) 11. Vide supra s. v. ὄρθιος. - נָבוֹן part. Niph. a בִּין, *intellegens.* Prov. XV, 15. Statui quidem posset, LXX miscuisse cum נָכוֹן, sed magis vero accedit, eos liberiori interpretandi genere usos esse. Certe eandem vocem ib. XIV, 33. per ἀγαθῇ transtulerunt. - נֹכַח, *coram.* Prov. IV, 25. - רוֹמָה, *elatio.* Mich. II, 3. Praeterea legitur Iud. XV, 5. ubi LXX ὀρθῶν post σταχύων de suo, et quidem sensus causa, addiderunt. Ep. Ier. 24. 3 Esdr. IX, 46. Sir. XXIX, 34.

***ΚΑΤ' 'ΟΡΘΟ'Ν.** שַׁחַר, *aurora.* Ps. CXXXVIII, 9. Sed κατ' ὀρθὸν ibi mutandum est in κατ' ὄρθρον, sec. *Vulg. diluculo*, ut quoque legit *Cosmas Indicopl.* in *Topographia Christ.* lib. II. pag. 157. ubi verbis ἐν τῇ ἀνατολῇ explicatur. Nonnulli statuunt, LXX scripsisse ἄρκτον, h. e. *septentrionem.*

***ΟΡΘΑ' ΚΡΙ'ΝΕΙΝ ΟΥ' ΔΥ'ΝΑΜΑΙ.** שְׁנָה דִּין, *muto iudicium.* Prov. XXXI, 5. Sensu eodem.

'ΟΡΘΟ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *rectum facio, rectifico.* פַּלֵּס Pih. *appendo, libro.* Prov. IV, 26.

'ΟΡΘΟΤΟΜΕ'Ω, *recte seco*, it. *rectifico.* יִשַּׁר Pih. Prov. III, 6. ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου, ut recte seces vias tuas, h. e. *ut rectas vias eas*, seu: *recte omnia facias.* Prov. XI, 5. δικαιοσύνη ἀμώμου ὀρθοτομεῖ ὁδοὺς, iustitia inculpati recte secat vias, h. e. *rectis viis procedit*, s. *recte omnia facit. Iaegerus* formulam hanc in utroque loco explicat: *vias aequare, iter expeditum praestare et inoffensum. Glossae:* ὀρθοτομῶ, *rectifacio, recte tracto.* Quod ibi est ὀρθοτομεῖν ὁδοὺς, alias est apud LXX ἐμβιβάζειν τροχιαῖς ὀρθαῖς, et ὀρθὰς τροχιὰς ποιεῖν τοῖς ποσὶν, καὶ τὰς ὁδοὺς κατευθύνειν. Vide Prov. IV, 11. 26. Et Graeci alias *recta incedere* τέμνειν ὁδὸν aut κέλευθον εὐθεῖαν dicunt. Vide *Budaeum.* Latini *viam secare. Virgil. lib. VI. Aen.* v. 899. ubi *Servius: Secare est recta via ire, et ad lineam viam ducere.* Confer *Lex. N. T. s. h. v.*

ʼΟΡΘΟΤΡΙΧΕ'Ω, *pilos erectos habeo, horripilo.* סָמַר, *horreo, horripilo. Symm.* Ps. CXVIII, 119. ὀρθοτριχεῖ. Conf. *Drusium* ad h. l. – שְׂעִירִים, *pilosi, hirsuti. Theod.* Ies. XIII, 21. XXXIV, 14. ὀρθοτριχῶν, *horripilus.*

ʼΟΡΘΟ'Ω, *erigo, rectum facio, dirigo.* זְקַף part. Peh. Chald. *erectus.* Esdr. VI, 11. – כּוּן, *dirigo. Al.* Ierem. XXX, 17. ὀρθωθήσεται. – נצב Niph. a יָצַב, *consisto.* Gen. XXXVII, 6. – עָמַד, *sto.* Esth. VII, 9. Vide et Ep. Ier. 24. 3 Esdr. I, 21. Sir. XXVII, 14. ubi pro ὀρθώσει Cod. *Alex.* ἀνορθώσει habet. Ὀρθώσει τρίχας, *horripilationem capiti statuet. Gloss. horripilatur,* ὀρθοτριχεῖ, h. e. *pilos erectos habet.*

*ʼΟΡΘΡΕΥ'Ω, i. q. ὀρθρίζω, *mane surgo,* deinde *matutinus aliquid ago, mane proficiscor.* Tob. IX, 6. ὤρθρευσαν (cod. *Alex.* ὤρθρισαν) κοινῶς, καὶ ἦλθον εἰς τὸν γάμον, *mane profecti* ambo venerunt ad nuptias. *Moeris Att.* ὀρθρεύει, ἀττικῶς· ὀρθρίζει, ἑλληνικῶς. *Phrynich.* p. 120. ed. *Pauw.* οἱ ἀρχαῖοι ὄρθρον καὶ ὀρθρεύεσθαι, τὸ πρὸς ἀρχομένης ἡμέρας, ἐν ᾧ ἔτι λύχνῳ δύναταί τις χρῆσθαι. Vide *Lucian. Somn.* T. II. p. 705. ed. *Reitz.* et *FischeriProluss.* de *vitiis Lex. N. T.* p. 692.

ʼΟΡΘΡΙ'ΖΩ, *matutino, mane surgo, diluculo venio, summo mane accedo, mature venio, diligenter ago, studiose quaero.* הִשְׁכִּים Hiph. Gen. XIX, 2. 27. XX, 8. Cant. VII, 12. Ierem. XI, 7. ὀρθρίζων συνεμαρτυρόμην, *cum studio, diligenter contestatus sum.* Ierem. XXV, 3. ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων, locutus ad vos sum *diligenter. Olympiodorus* ad h. l. apud *Ghisler.* in *Catena* p. 595. τὸ ὀρθρίζων ἀντὶ τοῦ μετὰ σπουδῆς. – *שָׁבָה, *captivum duco.* LXX sec. *Hex.* s. *Theodot.* Ierem. XLI, 10. ὤρθρισεν, ubi pro וַיִּשְׁבֵּם, *et captivos duxit eos,* ut in nostris codd. hebr. expressum habemus, legit וַיַּשְׁכֵּם. – שָׁחַר, *mane quaero.* Iob. VII, 20. VIII, 5. σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον, tu autem diluculo, h. e. *mature, veni* ad Dominum. Fortasse ὀρθρίζειν h. l. est i. q. ὄρθριον ᾄδειν. Vide *Boysenium* ad h. l. Vide et Ps. LXII, 1. LXXVII, 38. Ies. XXVI, 9. Hos. VI, 1. et Dan. VI, 19. sec. cod. *Chis. Aqu.* Iob. XXIV, 5. *Inc.* Prov. XIII, 24. ubi ὀρθρίζειν τινὶ est *mane adhibere alicui,* et speciatim: *a prima infantia s. a pueris adhibere alicui disciplinam.* Drac. v. 20. ὤρθρισεν ὁ βασιλεὺς τὸ πρωῒ, *mane* rex *surgebat.* Vide et 1 Macc. IV, 52. VI, 33. XI, 67. Sap. VI, 14. ὀρθρίζειν ἐπὶ σοφίαν, *studiose quaerere* sapientiam, coll. Sir. IV, 12. Confer quoque supra s. v. ὀρθρεύω.

ʼΟΡΘΡΙΝΟ'Σ, *matutinus.* *בַּבֹּקֶר, *in matutino,* h. e. *quam primum. Symm.* Ps. LXXXIX, 14. qui hanc vocem cum sequ. חָסְדֶּךָ coniunxit. – מַשְׁכִּים part. Hiph. quod h. l. est *quod mane fit vel est.* Hos. VI, 4. XIII, 3. – *שַׁחַר. *Aqu.*

Ps. XXI, 1. ὀρθρινή. Vide et Sap. XI, 23. Conf. *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 186.

"ΟΡΘΡΙΟΣ, idem. שַׁעַר, *porta.* Iob. XXIX, 7. Legerunt sine dubio שַׁחַר. "Ορθριος pro ὀρθρίως occurrit etiam in libris Apocryphis, v. c. 3 Macc. V, 10. ὄρθριος ἐπὶ τὴν αὐλὴν παρῆν, et v. 23. ἄρτι δὲ ἀλεκτρυὼν ἐκεκράγη ὄρθριος.

'ΟΡΘΡΙΣΜΟ'Σ, *matutina investigatio* s. *sectatio.* שָׁחַר, *mane quaero.* *Aqu.* Prov. XI, 27. Loco שֹׁחֵר legit שַׁחַר.

"ΟΡΘΡΟΣ, *mane*, *diluculum.* אַשְׁמוּרָה, *vigilia.* Psalm. LXII, 7. CXVIII, 147. – בֹּקֶר. Exod. XIX, 16. Iud. XVI, 1. Esth. V, 14. Prov. VII, 8. *Al.* Ps. CXLII, 9. ἐξ ὄρθρου, τουτέστι ταχέως, interprete *Chrysostomo.* – הַשְׁכִּים Hiph. Ier. VII, 24. XXV, 4. XXVI, 5. et alibi saepius. – שַׁחַר, *aurora.* Gen. XIX, 15. XXXII, 26. Ios. VI, 15. Ps. CXXXVIII, 9. ubi pro κατ' ὄρθρον alii legunt κατ' ὀρθόν. Ita quoque *Apollinaris*, qui habet ἰθυπόρους πτέρυγας, *recte volantes alas*, sed male, ut opinor. 3 Esdr. IX, 41. ubi hebr. אוֹר respondet, coll. Nehem. VIII, 3. adeoque *auroram*, *primam diei lucem* notat. Sirac. XXIV, 32. παιδείαν ὡς ὄρθρον φωτιῶ. *Phrynichus* p. 120. ed. *Pauw*, ὃ τοίνυν οἱ πολλοὶ ἁμαρτάνοντες λέγουσιν ὄρθρον, τοῦθ' οἱ ἀρχαῖοι ἕω λέγουσιν.

"ΟΡΘΡΟΣ 'ΕΣΤΙ', *diluculum est.* הֵקִיץ Hiph. a קִיץ, *evigilo.* Prov. XXIII, 35.

*"ΟΡΘΡΟΥ, scil. ὥρᾳ, *mane.* Dan. XIII, 15. sec. cod. *Chis.*

'ΟΡΘΩ͂Σ, *recte.* הֵיטִיב Hiph. a יָטַב, *bene facio.* Gen. IV, 7. οὐκ, ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; nonne, si bene offeras, nec bene dividas, peccasti? Vide supra s. v. διαιρέω. Deut. V, 28. 1 Sam. XVI, 17. (ubi ὀρθῶς est lat. *bene*, *künstlich*, i. q. v. 18. ἐπιστάμενος s. εἰδὼς ψάλλειν.) et alibi. – טוֹב, *bonus.* Gen. XL, 6. Exod. XVIII, 17. – בְּיֹשֶׁר, *in rectitudine.* Prov. XIV, 2. – כֵּן. Num. XXVII, 7. – נָכוֹן part. Niph. a כּוּן, *rectum.* *Symm.* Iob. XLII, 7. – *נְכֹחוֹת, *recta*, *vera.* *Symm.* Ies. XXX, 10. 4 Macc. I, 1. *serio.* – Vide supra ἀναστρέφομαι.

'ΟΡΙ'ΖΩ, *termino*, *terminum do*, *separo*, *determino*, *definio*, *decerno*, et ὁρίζομαι med. *obligo me.* אָסַר, *ligo.* Num. XXX, 3. ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν κυρίῳ, ἢ ὀμόσῃ ὅρκον, ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, quicunque votum fecerit Domino, vel iuraverit iuramentum, vel *obligaverit* se obligatione de anima sua. Vide et v. 4. 5. 6. 7. – גְּבוּל, *terminus.* Num. XXXIV, 6. Ios. XIII, 27. XV, 11. XVIII, 19. In omnibus his locis non opus est ut statuamus, LXX גָּבַל legisse. – גָּזַר, *decerno.* *Theod.* Iob. XXII, 28. ὁριεῖς, *decernes.* Sc. *secare dictum* positum est pro *statuere*, *decernere aliquid.* Hinc גְּזֵרָה, *decretum*, Dan. IV, 14. 21. – הִפְרִיד Hiph. *se paro.* Prov. XVIII, 18. ubi ὁρίζειν *diiudicare* (ita

Vulgat.), *litem dirimere ac componere* notat. – *חָלָק, *laevis.* *Aqu.* sec. *Eusebium Onom.* s. v. ἀλαή. Ios. XI, 17. ὁρίζον τὸ ὄρος, ex notione *dividendi*, quam radix חָלַק habet. – כִּלָּה Pih. *decerno.* Prov. XVI, 30. ὁρίζει πάντα τὰ κακὰ, *decernit* omnia mala. – נָקַב, *expresse nomino.* *Symm.* Gen. XIII, 28. ὅρισον, *defini.* – *רְשַׁם chald. *designo.* Dan. VI, 12. sec. cod. *Chis.* οὐχ ὁρισμὸν ὥρίσω. *Theod.* οὐχ ὁρισμὸν ἔταξας. – שָׁחָה, *inclino me.* *Symm.* Prov. II, 18. ὥρισε. Arbitror scribendum esse ὥρυξε, ab ὀρύσσω. שַׁחַת est *fovea* a שָׁחָה, vel שׁוּחַ. *Hesych.* ὁρίζει, ἵστησιν, ὅρον δίδωσι, κρίνει, θεματίζει, διαιρεῖ, ἀφορίζει. Idem: ὥρισεν (sic enim scribendum pro ὥρισὲν), ἔκρινεν.

'ΟΡΙΝΟ'Σ (i. q. ὀρεινὸς, ab ὄρος, *mons*), *montanus.* הֲרָרִי, *mons meus*, vel: *montanus.* Ierem. XVII, 3. – הַר, *mons.* *Al.* Num. XIII, 30. Ios. II, 22. X, 6.

'ΟΡΙΟΘΕΤΕ'Ω, *terminum pono.* גָּבַל, idem. *Aqu.* Deut. XIX, 14. ὁριοθέτησαν, et Zach. IX, 2. ὁριοθετήσεται, *terminabitur*, *terminus ponetur.*

"ΟΡΙΟΝ, *terminus*, *finis.* אֶרֶץ כָּבוּל, *terra Cabul*, i. e. *displicens*, *infrugifera.* 1 Reg. IX, 13. Legerunt גְּבוּל. – *בּוֹ, *in eo.* Deut. II, 30. διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. Sic παραφραστικῶς quidam in Cod. *Basil.* tacito nomine. – *בְּנוֹת, *filiae.* Iud. XI, 26. τὰ ὅρια, *fines*, h. e. *loca adiacentia et circumiacentia.* Si enim urbi *filiae* tribuuntur, ut h. l., *pagi ac villae, et omnino loca circumiacentia* intellegi debent. *Vulg.* *in viculis eius.* Permutatur ibi in codd. cum v. περίοικα. – גָּבַל, *termino.* Zach. IX, 2. Hic legerunt גְּבוּל. – גְּבוּל. Gen. X, 19. XXIII, 17. XLVII, 21. et alibi saepius. – גְּבוּלָה. Deut. XXXII, 8. Ios. XVIII, 20. 49. Iob. XXIV, 2. et alibi. – גּוֹרָל, *sors.* Ios. XV, 1. XVI, 1. XXI, 20. Sc. in omnibus hisce locis גּוֹרָל notat *loca sorte assignata*, *adeoque certis finibus ac terminis circumscripta.* *Scharfenbergio* ad Ios. XXI, 20. גְּבוּלָם legisse videntur. – גְּלִילָה, in plurali, *tractus*, *limites*, *in circuitum* scilicet *circumscripti.* Ios. XIII, 2. *Symm.* Ios. XXII, 10. Vide *Masii Comment.* p. 316. – *גָּלִיל, nomen proprium. *Aqu.* *Theod.* Ies. IX, 1. Pro nomine appellativo acceperunt. – הַר, *mons.* Malach. I, 3. τὰ ὅρια αὐτοῦ. Ita quoque *Arabs.* Reponendum esse videtur τὰ ὄρεια, aut τὰ ὀρινὰ αὐτοῦ, *montana eius*, quanquam, ut *Bahrdtius* ad h. l. observavit, ὅρια sec. *Glossar. Vett.* etiam de *montibus* accipi potest. Praeterea montes esse solent multarum provinciarum termini ac limites, ac tota *Seir* regio montosa fuit, montibusque a Iudaea discreta. Conf. *Fischeri Proluss.* de *Verss. GG.* p. 184. – חֹק, *decretum*, etiam *statutum*, *demensum.* Iob. XXXVIII, 10. – יָד, *manus.* 1 Par. VII, 29. יָד interdum notat *quod alicui ad manus* seu *a latere est.* – *עִיר, *urbs.* 2 Reg. XVII, 6. sec. *Compl.* ἐν ὁρίοις. – פֵּאָה, *angulus.*

Ezech. XLVII, 8. - *פָּנִים, *facies*. *Inc.* Ies. XXIV, 1. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1299. - קְצוִים plur. *fines*. Ies. XXVI, 15. - רָחוֹק, *longinquus*. Ies. LVII, 9. ubi nempe pro עַד מֵרָחוֹק, *usque ad longinquum*, posuerunt ὑπὲρ τὰ ὅριά σου. - שָׂדֶה, *ager*. Iud. XX, 6. - שִׁיחוֹר, *Nilus fluvius Aegypti*. 1 Par. XIII, 5. Non male quoad sensum. - שֵׁם, *nomen*. Ezech. XLVIII, 1. ubi tamen pro τὰ ὅρια reponere mallem τὰ ὀνόματα, ut alii libri habent. - *תָּבוֹר, *Tabor*, nomen proprium. *Symm.* Hos. V, 1. Legit ex nonnullorum sententia טַבּוּר, *tuber, locus editus, collis cum nemore*. Sed mons Thabor terminus erat inter duas tribus. Vide *Relandi Palaest.* p. 331. Iudith. I, 12. ἐκδικεῖν πάντα τὰ ὅρια, ubi ὅριον, ut γῆ, pro *incolis* eius ponitur. 1 Sam. XIII, 18. excidit vox ὁρίου in versione *Aquilae* ante τοῦ ἐκκύπτοντος.

'ΟΡΙΣΜΟ'Σ, *determinatio, obligatio, edictum, decretum*. אִסָּר, *obligatio*. Num. XXX, 3. 4. 8. 9. 11. 12. Vide in ὁρίζω, et conf. 2 Macc. XII, 25. - אֱסָר, idem. Num. XXX, 5. 6. 8. 15. - אֱסָרָא ;אֱסָר chald. *interdictum, edictum*. Dan. VI, 7. 12. 15. - *דָּבָר, *res, negotium*. Exod. VIII, 12. περὶ τοῦ ὁρισμοῦ (עַל דְּבַר) τῶν βατράχων, pro finitione ranarum. *Vulg. pro sponsione ranarum*. Ὁρισμὸς est h. l. quoad sensum *imminutio*, aut i. q. ἐξορισμὸς, *exterminatio*, ut adeo sensum expresserint. - מִבְטָא שְׂפָתַיִם, *pronuntiatum labiorum*. Num. XXX, 9. - *כְּתָבָא chald. *scriptura*. Dan. VI, 10. ubi pro τὸν ὁρισμὸν *Theodot.* τὸ δόγμα habet. - *סֵפֶר, *liber*. *Symm.* Ps. XXXIX, 8. ubi ὁρισμὸς est *praedestinatio, voluntas, decretum*. Sic fere *Iosephus* ὅρισμα *A. I.* XVIII, 4. 6. *Agellius* in *Comment. ad h. l.* suspicatur, *Symmachum* scripsisse ἀριθμοῦ, *in volumine numeri*. Esther. XIV, 9. ἐξᾶραι ὁρισμὸν στόματός σου, se abolituros *determinationem* vel *decretum* oris tui.

'ΟΡΚΙ'ΖΩ, *adiuro, iuramento obstringo*. הוֹאִיל לָשֶׁבֶת, *acquiesco habitare*. *Symm.* Exod. II, 21. ὥρκισε, *adiuravit*. Neglexit discrimen verborum אָלָה, *iuravit*, et יָאַל, *voluit*. - הִשְׁבִּיעַ Hiph. Gen. XXIV, 37. L, 5. Exod. XIII, 19. et alibi saepius. 1 Reg. II, 43. ὥρκισά σε κατὰ τοῦ κυρίου, adiuravi te per Dominum. Vide et 2 Par. XXXVI, 15. Nehem. XIII, 25. ὥρκισα αὐτοὺς ἐν τῷ θεῷ, adiuravi illos per Deum. - צִוָּה Pih. *praecipio*. Gen. L, 16. 3 Esdr. I, 48. ὁρκισθεὶς τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Simili modo cum dativo construitur Dan. VI, 13. sec. *Chis.*

'ΟΡΚΙΣΜΟ'Σ, *iuramentum*. אָלָה, *execratio*. Gen. XXI, 32. et 33. XXIV, 41. Lev. V, 1. Vide quoque Sir. XXXVI, 7. 1 Macc. VI, 62.

"ΟΡΚΟΣ, idem. אָלָה, *execratio*. Prov. XXIX, 24. Ier. XXIII, 10. - דְּבָרִים אָלוֹת, *verba execrationum*. *Symm.* Hos. X, 1. - הַשְׁבֵּעַ infin. Hiph. *adiurando*. Exod. XIII, 19. -

נֶדֶר, *votum*. Levit. XXII, 21. – שְׁבוּעָה, *iuramentum*. Gen. XXIV, 8. XXVI, 3. Exod. XXII, 11. et alibi saepius. *Οἱ λοιποὶ* Ies. LXV, 15. De *foedere* ac *promissione*, *quae facta est iureiurando interposito*, legitur Sap. XVIII, 6. et 22. ὅρκους πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας, dum *promissiones* divinas maioribus factas recitaret. Conf. Matth. XIV, 9.

*'ΟΡΚΟ'Ω, *adiuro*. הִשְׁבִּיעַ, *iurare facio*. 2 Reg. XI, 4. sec. *Vat.* ubi cum ὁρκίζω permutatur in codd.

'ΟΡΚΩΜΟΣΙ'Α, *iusiurandum*. אָלָה, *exsecratio*. Ezech. XVII, 18. 19. 3 Esdr. VIII, 95. hebr. בְּרִית, coll. Esdr. X, 2. *promissio iureiurando firmanda*. Vide de hac voce *Wolfium* ad Hebr. VII, 20. p. 681. ac *Lex. N. T.* s. h. v.

'ΟΡΜΑ'Ω, *impetum facio*, *irruo*, *festino*. בּוֹא, *venio*. Hab. I, 8. ὁρμήσουσι μακρόθεν. Non possum assentiri *Bahrdtio*, qui LXX יָבֹאוּ a דָּאָה legisse putat, cum satis notum sit, etiam בּוֹא notionem *irruendi* haud raro habere. – דָּאָה, *volito*. Ierem. XLVIII, 40. – הֶחִישׁ Hiph. a חוּשׁ, *festino*. Iud. XX, 37. – הֵעִיט Hiph. a עִיט, *involo*, *irruo*, *cum impetu feror*. 1 Sam. XV, 19. – כּוּן, *dirigo*. Ierem. XXX, 17. ubi tamen pro ὁρμωθήσεται alii rectius habere videntur ὀρθωθήσεται. – *נָסַע, *proficiscor*, *loco me moveo*, Hiph. *moveo*, *transfero*. *Inc.* Psalm. LXXVII, 26. – עָשָׂה, *facio*. *Inc.* 1 Sam. XIV, 32. ὥρμησεν ὁ λαὸς εἰς τὰ σκύλα. Sed admodum dubium est, an voce ὁρμᾷν ignotus ille interpres h. l. lectionem textualem וַיַּעַשׂ, aut cum reliquis interpretibus lectionem marginalem וַיַּעַט (ab עָטָה, *cum impetu ferri*, *invehi*, *involare*) exprimere voluerit. Nam, ut *Schultensius* ad Prov. XXXI, 13. docuit, עָשָׂה proprie est *incumbere*, et in arab. lingua *irruere*. *Boysenius* quoque in *Symbolis* Vol. II. p. 370. observavit, עָשָׂה significare *se convertere aliquo*. Potest quoque יַעַשׂ efferri יָעֻשׁ, a rad. עוּשׁ, quod *convenire* et *turmatim coire* significat. – פָּנָה, *diverto*. Num. XVI, 42. – פָּשַׁט, *grassor*. Nahum. III, 16. – צָלַח, *prospero*, *maneo*. *Symm.* 1 Sam. XVI, 13. ὥρμησεν, ubi est i. q. ἐπέπεσεν, h. e. *largiter contigit*. Conf. *Lex. N. T.* s. ἐπιπίπτω. – *שָׁאַג, *rugio*. Ies. V, 29. sec. *Alex.* et *Compl.* Leones rugientes impetum facere solent. Vide tamen supra s. v. ὀργιάω. – שׁוּב, *revertor*. Ios. IV, 18. Sermo ibi est de aquis. – שׂוּם פָּנִים, *pono faciem*. Gen. XXXI, 21. ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλαάδ, festinabat in montem Galaad. *Ponere faciem ad aliquem locum* notat *proficisci* aut *prosequi iter versus aliquem locum*. – שְׁאָגָה, *rugitus*. *Al.* Ies. V, 29. sec. *Alex.* et *Compl.* – שָׁטַף. *Syrus* Ierem. VIII, 6. ὁρμῶν. שְׁטַף in l. chald. *festino*, *curro cum impetu*. Arab. سطف, *abiit*. 2 Macc. IX, 2. X, 16.

'ΟΡΜΗ', *impetus*. *זַעַם, *indignatio*, *ira*. *Symm.* Ies. XIII, 5. Fortasse autem loco ὁρμῆς reponendum est ὀργῆς.

Vulg. furoris. — חֵמָה, *aestus.* Ezech. III, 14. Dan. VIII, 6. ubi *Chrysostomus* convenienter textui hebr. ὀργῇ habet. Confunduntur saepe haec duo. Vide *Nott.* ad *Chrysost.* T. VI. p. 242. et *Heringa Obss. Critt.* p. 54. — מַשָּׂא, *onus.* Num. XI, 11. sec. cod. *Paul. Lips.*, ubi ὁρμὴ ei tribuitur, quem multi adeunt, i. q. vernac. *Anlauf*, ut adeo non male sensum expresserint. Ibid. v. 17. — פֶּלֶג, *rivus.* Prov. XXI, 1. ὥσπερ ὁρμὴ ὕδατος. — רֶשֶׁף, *scintilla.* *Symm.* Cant. VIII, 6. ὁρμαί. Sc. רֶשֶׁף notat in universum *cum impetu ferri*, ut ex derivatis luculenter apparet. — שׁוֹאָה, *vastatio.* Prov. III, 25. — שְׁעָטָה, *strepitus.* Ierem. XLVII, 3. — תְּשׁוּקָה, *appetitus.* *Symm.* Gen. III, 16. *Theod.* Gen. IV, 7. ubi ὁρμὴ de *appetitu venereo* explicandum est.

"ΟΡΜΗΜΑ, idem. דָּאָה, *volito.* Deut. XXVIII, 49. — עֶבְרָה, *excandescentia.* *Symm.* et *LXX* Hos. V, 10. ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὅρμημά μου: ubi alii habent ὀργήν. Sed non opus est correctione. Nam in aqua, quae effunditur, impetus esse solet satis vehemens, ut in flumine per rupes se in valles deiiciente. Accedit quod Amos. I, 11. et Hab. III, 7. pro עֶבְרָה eadem quoque voce usi fuerint LXX Intt. — פֶּלֶג, *rivus.* Psalm. XLV, 4. — בְּרָע, *in malo.* Exod. XXXII, 22. Deduxisse videntur a רָעָה, quod in l. chald. *velle, cupere, appetere* notat, quam notionem quoque arab. رعى habet. Caeterum ὅρμημα h. l. malo sensu sumitur de *impetu ad male agendum* s. *furore peccandi.* — רַהַב, *robur.* *Aqu.* Ies. XXX, 7. et Ps. LXXXVI, 4.

ʽΟΡΜΙʹΣΚΟΣ, *monile, torques.* חֲלָאִים plur. ex חֲלִי, *monilia.* Cant. VII, 1. — חֲרוּזִים plur. *torques.* Cant. I, 9. τράχηλός σου ὡς ὁρμίσκοι, collum tuum tanquam torques. — מַשְׂכִּיּוֹת, *vasa plexa* s. *calathi.* Prov. XXV, 11. ὁρμίσκος σαρδίου. Loco מַשְׂכִּיּוֹת LXX legisse מַשְׂכִּית dubio caret. Confer *Faberum* ad *Harmari Obss. in Orientem* P. I. p. 375. *Iaegerus* ad h. l. ita: *Non reperi interpretem, qui cum Alex. explicaret de monili*, ὁρμίσκῳ. *Neque etiam usus loquendi Graecorum, quod sciam*, μῆλον *ad designandum ornamenti quoddam in monili genus ita transtulit, quemadmodum Latinorum e. g. baccas concharum dixit margaritas, unde* monile baccatum *est apud Virgil. Aen. I*, 655. *Ea me res induxit, ut pro* ὁρμίσκῳ *editum ab interprete coniicerem* φορμίσκῳ, *h. e.* καλαθίσκῳ *apud Timaeum et Suidam. Accedit hoc ad sententiam eorum, qui vocabulum hebr. de patera vel theca, opere reticulato intellegunt.* φορμίσκος σαρδίου *est i. q.* σκεῦος κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ. Sirac. L, 9. — בָּתֵּי-נֶפֶשׁ plur. *myrothecidia.* Iud. VIII, 26. — עֲנָק, *torques.* *Symm.* Cant. IV, 9. — פְּתִיל, *filum.* Gen. XXXVIII, 18. τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὁρμίσκον, annulum tuum et monile. Ad quem locum

Schol. Ἄλλως (forte Ἄλλος scribendum) φησὶν τὸν ὁρμίσκον ὠράριον. ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος, κοσμήματι τῷ περὶ τὴν δέῤῥιν, ἔθει χαλδαϊκῷ κοσμουμένῳ τῷ Ἰούδα, χρυσῷ γὰρ οὗτοι καὶ χεῖρας καὶ δέῤῥιν καταλαμπρύνουσι, καὶ αὐτὴν τὴν τρίχα στεφανοῦσιν ἔσθ' ὅτε. *Flaminium Nobilium*, qui hic δέῤῥιν (quod per simplex ρ potius scribendum) pro *pelle* vel *vestimento e pilis confecto* accipit, suo quodam merito notat *L. Bos Praef. in LXX. Suidas:* ὁρμίσκοι καὶ ὅρμοι. περιτραχήλιος κόσμος. ἐνώτια, χαλαστήρια. *Hesych.* ὁρμίσκοι, περιτραχήλιοι κόσμοι γυναικεῖοι, ἢ μανιάκης, ἢ περιδέραια, ἢ κλοιοὶ, ἢ δακτύλιοι.

ὍΡΜΟΣ, idem, it. *murus*, *portus*. חומה, *murus*. Ez. XXVII, 11. ἐπὶ τῶν ὅρμων σου, in *muris* tuis. — חוף, *portus*. Gen. XLIX, 13. παρ' ὅρμον πλοίων, *ad portum navium*. 4 Macc. XIII, 6. *Suidas:* ὅρμον, λιμένα.

ὌΡΝΕΟΝ, *avis*, *volucris*. עוף. Gen. VI, 20. IX, 2. 10. XL, 19. — עיט. Gen. XV, 11. Ezech. XXXIX, 4. — צלצל, *umbra*. *Theod.* Ies. XVIII, 1. ὄρνεα. Ita *Bielius*. Sed unde haec hausta sint ignoro. In *Hexaplis* certe nihil legitur. — צפור. Gen. XV, 10. Deut. IV, 17. XIV, 11. et alibi saepius. — קאת, *pelecanus*. Ies. XXXIV, 11. ὄρνεα, quod a κόρκες, pro κόρακες, per compendium scribendi ductum videtur. — רשף, *anthrax*, *scintilla*. Deut. XXXII, 4. Vide supra s. v. ὁρμή. — תנין, *draco*. Ies. XXXV, 7. Baruch. III, 17. οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ οὐρανοῦ ἐμπαίζοντες. Verba haec speciatim aut de *venatione ardearum* (quae quoque est principalis otii oblectamentum) aut de usu accipitrum in arte aucupatoria (Vide *Aristotelem hist. anim.* T. III. p. 165. ed. *Schneider.* et *Aelian. hist. anim.* II, 42.) explicanda mihi esse videntur. In proxime antecedentibus de venatu ferarum sermo est. *Grotius* de *aucupiis* in universum cogitavit.

ὈΡΝΙ'ΘΙΟΝ, *avicula*. *Kircherus* vertit *passer*. צפור. Lev. XIV, 4. 5. et alibi. — שפרה, *Schiphra*, nomen proprium. *Inc.* Exod. I, 15. et II, 21. Legit forte צ pro ש. Caeterum interpretatio haec vocis hebr. non est *Symmachi*, ut coniecit *Montfauconius*, sed *Philonis Iud. libr. quis rerum div. haeres* p. 498. ed. *Francof.* Vide ad h. l. *Scharfenbergium.*

ὈΡΝΙΘΟΣΚΟΠΕ'Ω, *auspicor*, *ex inspectis avibus auguror*. עונן Pih. *praestigior*. Lev. XIX, 26. οὐκ οἰωνιεῖσθε, οὐδ' ὀρνιθοσκοπήσεσθε, non augurabimini, neque auspicabimini, seu, iuxta alias versiones antiquas, neque ominemini: more nempe augurandi apud vicinas gentes recepto, Arabes, Madianitas, Syros aliisque. Quibus annumerandi etiam *Chaldaei*, de quibus vide, quae ex *Cyrillo Glaphyr.* affert *Spanhemius Obss.* in *Callimach.* p. 630. Caeterum non improbabilis est coniectura, LXX loco תעוננו legisse תעופפו, idque ab עוף, *avis*, derivasse. Vocem enim עונן LXX semper per κληδονίζομαι, *ominor*, expresserunt.

ὌΡΝΙΣ, *avis.* עַיִט, *avis rapax, in praedam involans.* *Reliqui* Ies. XLVI, 11.

ὌΡΝΙΘΕΣ ἘΚΛΕΚΤΑΙ, *aves selectae* s. *electae.* בַּרְבֻּרִים plur. *selectissima.* 1 Reg. IV, 23. Male *Kircherus* in *Conc.* statuit, vocem יַחְמוּר h. l. ὄρνιθα verti. Nam יַחְמוּר ibi prorsus negligitur.

ὈΡΟΔΑΜΝΟΣ, *ramusculus, surculus.* צֵלֶל, *umbra.* Iob. XIV, 17. sec. *Ald.* et *Compl.* Alii libri habent ῥαδάμνοις. *Suidas:* ὀρόδαμνος, ἡ παραφυάς. *Hesych.* ὀρόδαμνοι, κλῶνες, κλάδοι, βλαστήματα, ὅρπηκες.

ὉΡΟΘΕΤΕΩ, *terminos pono.* הִגְבִּיל, idem. *Inc.* Exod. XIX, 12. ὁροθετήσεις. LXX ἀφοριεῖς.

ὍΡΟΣ, *terminus, decretum, tempus praefinitum.* גְּבוּל, *terminus.* *Al.* 1 Sam. X, 1. τῷ ὅρῳ. — זְמַן, *tempus condictum.* Nehem. II, 6. ἔδωκα αὐτῷ ὅρον, dedi illi *tempus praefinitum.* — חֹק, *statutum.* *Symm.* 1 Sam. XXX, 25. Iob. XXVI, 10. et XIV, 5. Deut. XXXIII, 15. — מוֹעֵד, *tempus condictum.* Exod. IX, 5. ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον, dedit Deus *tempus praefinitum.* Quod hic διδόναι ὅρον, id alias ὁρίζειν τινὶ ἡμέραν dicitur. Vide *L. Bos Prolegg. in LXX Intt.* *Hesych.* ὅρος (in *Schrevel.* ed. male legitur ὄρος), νόμος, θεσμός, ἡ στήλη ἡ καταπεπηγυῖα ἐπὶ χωρίῳ ἢ οἰκίᾳ. Conf. *Suiceri Thes.* T. II. pag. 814.

ὌΡΟΣ, *mons, regio montana.* אֶרֶץ, *terra.* 2 Par. XXX, 10. ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ, in *regione montana* tribus Ephraim. — גְּבוּל, *terminus.* Iud. II, 9. ἐν ὄρει, sec. *Alex.* et *Ald.* ubi tamen reliqui libri ἐν ὁρίῳ habent, quod mihi mera emendatio ad textum hebr. esse videtur. 1 Sam. X, 2. ubi pro ἐν τῷ ὄρει alii ἐν τῷ ὅρῳ, alii ἐν τοῖς ὁρίοις habent, ut etiam haud pauci critici reponere maluerunt. Ps. LXXVII, 54. εἰς ὄρος. *Vulg. in montem.* Hic quoque vocem hebr. גְּבוּל εἰς ὅρος requirere haud pauci existimant. *Grabius* in ὅριον, *terminum,* transformavit. Sed vel ignorarunt vel non viderunt viri docti, in omnibus his locis (etiam Ezech. XI, 10. 11.) LXX vocem גְּבוּל significatione arabica accepisse. Nam جبل *montem* notat. — גֵּיא, *vallis.* Ies. XXVIII, 1. 4. Sc. ubi montes sunt, ibi quoque reperiuntur valles, adeoque et h. l. ὄρος *regionem montanam* notat. Secundum *Tychsenium tentam.* p. 96. legerunt עִי, quod *acervum, tumulum* notat. — גִּבְעָה, *collis.* Ies. XXXI, 4. Ezech. XXXIV, 26. — דָּם, *sanguis.* Levit. XIX, 26. ubi pro הַדָּם legerunt הָרִים. Conf. Deut. XII, 11. — הֲדַס, *myrtus.* Zach. I, 8. 10. 11. ubi pro הֲדַסִּים, *myrteta,* ut *Vulgatus* reddidit, legerunt הָרִים, aut הֲרָרִים, quod propius ad textum hebr. accedit. — הֲדוּרִים plur. *tortuosa.* Ies. XLV, 2. ubi plerique existimant eos הֲרָרִים legisse. Sed mihi secus videtur. Nam ut h. l. versionem graecam cum textu hebr.

conciliemus, non opus erit cum *Schultensio* ad l. arab. confugere, ubi هرر est *tumuit*, et هرير *tumidus*, unde הֲרָרִים ei sunt *loca tumida*, sed ὄρη h. l. sensu metaphorico accipiendum est de *excelsis atque gloriosis*, quod cum voce הָדַר, *ornavit*, *honore honoravit*, bene convenit. – הָדָר, *decus*. Mich. II, 9. ἐγγίσατε ὄρεσι αἰωνίοις. Hic sine dubio legerunt לְהַרְרֵי עוֹלָם. Conf. quoque *Symm*. Ps. CX, 3. *Aqu. et Ed. Quint*. Ps. XXIX, 8. quos sequitur *Hieronymus*. – *הֹר, *Hor*, nomen montis. Num. XXXIV, 8. Indubie hic legerunt הַר. – הַר: הָר, *mons*. Gen. VII, 19. 20. VIII, 4. 5. et alibi saepissime. Ps. LXXIV, 7. ad quem locum *Suidas*: ὄρη ἔρημα, τὰ ἀοίκητα, τουτέστι βόρεια καὶ νότια τμήματα. ταῦτα γὰρ, τὰ μὲν διὰ ψυχρότητα, τὰ δὲ διὰ θερμότητα ἀοίκητα μεμένηκε παντελῶς. Idem ad Ps. XCVIII, 9. ὄρος, παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ ὄρος ἅγιον, πάλαι μὲν τὸ Σιὼν κ. τ. λ. Iob. XL, 15. ἐπελθὼν δὲ ἐπ' ὄρος ἀκρότομον. Legerunt כִּי יָבוֹא לְהַר־רוּם. Cant. II, 8. Legerunt עַל הָרֵי בֵיתֵל. – *הָרִים infin. Hiph. a רוּם, *exaltare*. Ps. LXXIV, 6. Legerunt הָרִים plur. ex הַר. Simili modo Dan. VIII, 11. pro הֻרַם legerunt הָרִים. – הָרָר. Gen. XIV, 6. Num. XXIII, 7. Deut. VIII, 9. et alibi aliquoties. – *הָרָה, *concipio*. Gen. XLIX, 26. הוֹרַי, *genitores mei*, ὀρέων μου. Legerunt הָרֵי vel הַרְרֵי, *montes*, cum qua vocem sequentem עַד construxerunt. Lectio haud dubie genuina, partim ob parallelismum sententiarum, partim ob locum parallelum Deut. XXXIII, 14. הַרְרֵי קֶדֶם. – טוּר: טוּרָא chald. Dan. II, 35. 45. – *מִדְבָּר, *desertum*. *Inc*. Deut. II, 8. – מְסִלָּה, *via trita*. Num. XX, 19. N. L. – מָרוֹם, *altum*. Ierem. XXXI, 12. – *נְאוֹת, *pascua*. Ps. LXIV, 13. τὰ ὄρη, ubi aut libere verterunt (montes enim in Palaestina pascuis abundabant), aut alia SS. loca, ubi haec ipsa sententia legitur, pro more suo respexerunt. – *נַחַל, *torrens*. *Inc*. Deut. III, 8. sec. cod. *Basil*. ἀπὸ τοῦ ὄρους. Sed quia neque נַחַל notat *montem*, neque Arnon fuit mons, sed fluvius, recte coniecit ad h. l. *Scharfenbergius*, deleto ἀπὸ, quod adhaesit e vers. *Alex*., τοῦ ὄρους ad verba sequentia עַד הַר חֶרְמוֹן pertinere. – עִיר, *urbs*. 1 Reg. XVI, 24. 2 Reg. XVII, 6. XVIII, 11. – עָם, *populus*. Ies. LXIII, 18. Conf. *Glassii Philol. S*. p. 1088. – צוּר, *rupes*. Num. XXIII, 9. Iob. XVIII, 4. XXIX, 6. – קֶבֶר, *sepulcrum*. Ies. XIV, 19. N. L. – רֹעֶה part. *pastor*. Ies. XXXI, 4. ubi mihi non videntur הָרִים legisse, sed רֹעִים explicasse de *pascuis*. Conf. *Simonis Lex. hebr*. p. 1558 sequ. ac *Lex. N. T*. s. v. ὄρος. – שָׂדֶה, *ager*. Abd. v. 19. *Theod*. 2 Sam. I, 21. ubi duae versiones coaluerunt. – שְׁפִי, *clivus*. Ies. XLI, 18. – *תְּרוּמָה, *elevatio*. *Theod*. 2 Sam. I, 21. ὄρη θανάτου, ubi *Montf*. existimat *Theodotionem* vocem תְּרוּמוֹת legisse in duas separatam sic: הָרֵי מָוֶת. Sed ego arbitror, ὄρη h. l. re-

spondere hebr. שָׂרָה, ac pro חֲרֵמָה legisse חֲמוֹתָה. Caeterum verba haec ὄρη τοῦ θανάτου non sunt *Theodotionis*, sed assumentum ex alio interprete. - Praeterea legitur apud *Aquilam* Amos. IV, 3. ubi tamen ὄρος ex alio interprete irrepsisse videtur. 1 Macc. IV, 46. ἐν τῷ ὄρει τοῦ οἴκου. *Syrus* transtulit: *ad latus circuitus templi.* Num legit ὅρῳ, vel ὁρίῳ, *in finibus templi?* Sic quoque idem *Syrus* 1 Macc. X, 70. pro ἐν τοῖς ὄρεσι legisse videtur ἐν τοῖς ὁρίοις.

*"ΟΡΟΣ ΤΟ' 'ΑΓΙΟΝ, *mons sacer.* מִקְדָּשׁ chald. *sanctuarium.* Dan. IX, 17. sec. cod. *Chis.*

*"ΟΡΟΣ ΣΙΩ'Ν, *mons Sion.* רְצִין nomen propr. Ies. IX, 11. ἐπὶ ὄρος Σιών. Legerunt הַר צִיּוֹן. - Vide quoque alibi αὐχμώδης, κατάβασις, et μόνιμος.

"ΟΡΟΦΟΣ, *tectum, camera.* Sap. XVII, 2. Vox graeca notat proprie *arundinis parvae genus, tegendis domibus adhibitum antiquis.*

'ΟΡΟΦΟ'Ω, *tego, concamero.* סָפַן, idem. *Aqu.* 1 Reg. VI, 9. ὠρόφωσεν. *Vulg. texit.* Vide ad h. l. *Montf.* - סָפֻן part. Pah. *tectus. Aqu.* Agg. I, 4. ὠροφωμένοις.

*'ΟΡΟΦΟΙΤΑ'Ω, *in montibus vagor, dego.* 4 Macc. XIV, 15. ubi tamen rectius per *nidulari* vertitur. Vide *Hesychium. Photius Lex.* c. 255. ὀροφοιτῶντα, εἰς ὄρη περιερχόμενα.

'ΟΡΟ'ΦΩΜΑ, i. q. ὄροφος. כָּתֵף, *latus.* Ezech. XLI, 26. - קִיר, *paries.* 2 Par. III, 7. *Athen.* V. p. 205. D.

'ΟΡΤΥΓΟΜΗ'ΤΡΑ, *coturnicum matrix, aliis coturnicibus maior et nigrior, quae agmen coturnicum praeit ac ducit,* aut *rex* vel *mater coturnicum*, ut *Itali* et *Galli* eam vocant. (Vide *Plin.* X, 23. *Aristot. hist. anim.* VIII, 12.) Est *coturnix quaedam maxima*, quam autem LXX sumserunt pro *quavis coturnice.* שְׂלָו. Exod. XVI, 13. Num. XI, 31. 32. Psalm. CIV, 39. Vide quoque Sap. XVI, 2. XIX, 12. *Hesych.* ὀρτυγομήτρα, ὄρτυξ ὑπερμεγέθης, ubi vide *Intt. Aristoph. Av.* v. 871. *Athen.* IX. pag. 392. F. Confer *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. I. c. 14. pag. 93. et *Rosenmülleri Scholia* ad *Exod.* l. l.

"ΟΡΥΓΜΑ, *fovea.* שׁוּחָה, idem. *Symm.* Prov. XXIII, 27.

'ΟΡΥ'ΖΑ, *oryza.* גַּד, *coriandrum. Samaritan.* Exod. XVI, 31.

*'ΟΡΥΚΤΟ'Σ, *fossus, qui fodi vel effodi potest, fossilis.* לַחְפֹּר פֵּרוֹת, aut, ut aliis placuit, contracte: לַחְפַּרְפֵּרוֹת. *Aqu.* Ies. II, 20. ὀρικτὰ, ut quidem habent antiquissimi codd. *Hieronymi* ad h. l. Si lectio sana est, ὀρυκτὰ, *fossilia*, sine dubio erunt *metalla, e quibus idola conficiebantur.* Sed suspicio exoritur, eum scripsisse ὀρυκταῖς a singulari ὀρυκτής, *fossor. Hesych.* ὀρυκτὴν, σκάπτην. Ad vocem ὀρυκταῖς accedunt codd., qui habent ὄρυγας, vel ὀρυκτὰς, vel ὀρικτάς.

Confer *Clerici Comment.* ad h. l. Caeterum verbum חָפַר est *fodere. Zimmermannus* coniecit legendum ὀρυκτὰς, h. e. *foveas.*

ὌΡΥΞ, *fossor, instrumentum fossorium acutum, quo terra eruitur et lapides fodiuntur,* it. *oryx, animal in caprearum (Plin. H. N.* VIII, 53.) *aut cervorum genere, quod cornu habet instar subulae,* aut *animal, quod instar* τοῦ ὄρυγος s. *fossorum terram excavare potest, talpa. Vatablus et Forsterus bovem sylvestrem, Tigurina urum* reddiderunt, *qui etiam est e boum maxime ferorum genere. Bisulcum* et *unicornem* eum faciunt *Aristol. hist. an.* II, 1. et *Plin. H. N.* XI, 46. – חֲפַרְפֵּרוֹת plur. *talpae. Aqu.* Ies. II, 20. ὄρυξι. Sed vide supra s. v. ὀρυκτὸς, ac *Martianay* ad *Hieron.* T. III. f. 29. – תְּאוֹ, *bubalus.* Deut. XIV, 5. *Sopingius* ad *Hesychium* s. v. ὄρυγξ per ὄρυξ *piscem* h. l. intellegit. *Athenaeus* lib. VIII. c. 1. 2. ὀρυκτοὺς ἰχθύας memorat. – תוֹא. *Aqu.* Ies. LI, 20. Conf. *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. III. c. 26. pag. 946 sequ. et c. 28. p. 973.

ὈΡΎΣΣΩ, *fodio.* חָפַר, idem. Gen. XXI, 30. XXVI, 15. Exod. VII, 24. et alibi. – חָצַב, *exscindo.* Ies. V, 2. Ierem. II, 13. – חָתַר, *fodio, perfodio.* Ezech. VIII, 8. – כָּאֲרִי, *sicut leo.* Psalm. XXI, 18. ubi legisse videntur כָּאֲרוּ, vel potius, omissa litera א, כָּרוּ. Conf. *Michaelis Bibl. Orient.* P. XI. p. 209. et supra s. v. αἰσχύνω. – כָּרָה, *fodio, effodio.* Gen. XXVI, 25. L, 5. 2 Par. XVI, 24. et alibi aliquoties. *Ed. Quinta* Psalm. CXVIII, 85. – נָקַר, idem. Ies. LI, 1. Vide quoque LXX sec. *Hexapla* Iud. XVI, 21. – פִּתַּח Pih. *exsculpo.* Zach. III, 9. – *קוּר, *fodio, exscindo. Symm.* Ies. XXXV, 25. – *רַב, *multus. Inc.* Prov. XXIX, 22. et cod. *Alex.* ὀρύσσει pro ἐγείρει. *Iaegerus* ad h. l. coniicit, legendum esse ταράσσει (ut ταραχὴ μάχης cap. XXVI, 21.), vel κορύσσει, quomodo κορύσσειν πόλεμον dixit *Homer. Il.* β', 274. etc. Huius genuinum glossema foret ἐγείρει. Confer *Graevii Lectt. Hesiod. ad Scutum Herc.* 198. Tob. VIII, 9. Sir. XXVII, 27. XLVIII, 20.

ὈΡΦΑΝΙ'Α, *orbitas.* שְׁכוֹל, idem. Ies. XLVII, 8.

ὈΡΦΑΝΌΣ, *orbus parentibus, pupillus.* *גֵּר, *peregrinus. Theod. et LXX* sec. *Hex.* Psalm. XCIII, 6. Sed perturbatus est ibi verborum ordo, et reponendum: χήραν καὶ προσήλυτον ἀπέκτειναν καὶ ὀρφανὸν ἐφόνευσαν, ut adeo ὀρφανὸς ad יָתוֹם referendum sit. – דַּל, *tenuis.* Psalm. LXXXI, 3. Sic *Bielius Trommium* secutus. Sed male, nam et h. l. apud LXX permutatio verborum locum habet, et legendum πτωχὸν καὶ ὀρφανὸν, ut quoque habet *Theodotio.* – *חֹם, *calor.* Iob. XXIV, 19. Nempe legerant יָתוֹם. – יָתוֹם. Exod. XXII, 22. 24. Deut. X, 18. et alibi saepius. Sirac. IV, 10. μήτηρ ὀρφανῶν, mater pupillorum, h. e. *vidua.* Ita *Syrus* et

Arabs: unde apparet, ὀρφανὸν speciatim et κατ' ἐξοχὴν eum dici, *qui patre orbatus est. Vulg.* habet *pupillis. Hesych.* ὀρφανὸς, ὁ γονέων ἐστερημένος καὶ τέκνων.

'ΟΡΧΕ'ΟΜΑΙ, *salto.* כִּרְכֵּר Pih. *salto. Aquil.* 2 Sam. XVI, 13. ὀρχούμενος, *saltans.* - פִּזֵּז Pih. *tripudio omnibus viribus.* 2 Sam. VI, 16. *Vulg. subsilientem.* - רֵק, *vanus.* 2 Sam. VI, 20. ubi ὀρχούμενος habet hanc rariorem notionem, quam *Vulgatus* voce *scurra* exprimere voluit, unde non opus erit cum nonnullis statuere, LXX loco הָרֵיקִים legisse הרקדים. - רָקַד, *salto.* 1 Par. XV, 29. Cohel. III, 4. Ies. XIII, 21. Verbum deducitur ab ὄρχοις, *vinearum ordinibus*, in quibus antiquissimis temporibus vindemiantes choreas ducebant. *Phavorinus* in ὀρχηθμοῖς· Τὴν τάξιν τῆς φυτείας ὄρχους εἰώθασι λέγειν οἱ ποιηταί. καὶ οἱ ὀρχησταὶ ἐντεῦθεν, ὅτι κατὰ τὴν τῶν βοτρύων συγκομιδὴν ἐν τοῖς τόποις τούτοις, ἐπειδὰν ἔτυχον τρυγῶντες, ἀπήρχοντο θεῷ χορεύοντες, καθάπερ κωμῳδοί. ἐξ οὗ καὶ τὸ ὀρχῶ, ὀρχήσω, ὀρχήσασθαι. Confer notata in v. χορεύω.

'ΟΡΧΕΙ'ΣΘΑΙ ΠΟΙΕ'Ω, *saltare facio.* הִרְקִיד Hiph. *saltare facio. Symm.* Ps. XXVIII, 6. *Hesych.* ὀρχεῖται, διασείεται, ubi vide *Intt.*

"ΟΣ, "Η, "Ο, articulus postpositivus, *qui, quae, quod.* אֲשֶׁר. Deut. XII, 29. τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ πορεύῃ ἐκεῖ, gentes, ad quas tu ibis. Vide et Deut. XXVIII, 37. et Ios. XXIV, 17. Sic apud Apostolum in relativo diversitas generis est ab antecedente. Gal. IV, 19. τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω. Plura eiusmodi exempla dabit *Glassius Philol. S.* lib. III. tr. II. c. 16. p. 726. Conf. et, quae ex *Herodoto* notat *Raphelius* ad Matth. XXVIII, 19. p. 186. Exod. XXI, 8. ἣ αὐτῷ καθωμολογήσατο. Forte legendum ἣν κ. τ. ἑ., *quam adnominavit sibi.* Apud *Theodotionem* autem ibid. pro ἣν dicendum potius fuisset ὅς. - אִישׁ אֲשֶׁר, *vir, qui.* Exod. XXX, 33. 38. Levit. XX, 11. et alibi. - גֶּבֶר, *vir.* Prov. XXIX, 5. - כִּי, *quod, quoniam.* Gen. XXVII, 20. ὁ δὲ εἶπεν, ὃ παρέδωκε κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου, ille autem dixit, quoniam obvenire mihi fecit Dominus Deus tuus. - שֶׁ pro אֲשֶׁר. Ps. CXXVIII, 5. His locis a *Bielio* ac *Trommio* iam notatis liceat nonnulla alia addere, prouti se mihi in Collectaneis meis offerunt. *לוֹא, *haud.* Thren. I, 12. οἱ πρὸς ὑμᾶς. Sed loco οἱ legendum est sine dubio οἱ, quod saepe in graecis poetis occurrit, ut sit vox dolentis: *heu vos omnes. Sixt. Amama* in *Antibarb. Bibl.* lib. IV. p. 748. οὐ reponere mavult. *Cappello* vero in *notl. critt.* ad h. l. εἰ, *si, utinam*, praeplacet, ut in textu hebr. non לוא lectum fuerit, sed לוּא, hoc sensu: *utinam vos omnes attenderetis huic tam miserabili spectaculo.* - *כַּאֲשֶׁר, *quemadmodum. Aqu.* Cohel. X, 5. ἐν ᾧ. LXX ἐν οἷς. Legerunt בַּאֲשֶׁר. - *לְ. Iob. XXVIII, 25. ἃ ἐποί-

ησεν. Lege: ὃς ἐποίησεν. *Hieronym. qui fecit.* Eodem modo quoque apud LXX Ioel. II, 26. ἃ ante ἐποίησε mutandum est in ὅς, ut *Arabs* quoque legit. - *און. Hos. X, 5. ἃς, ubi conferendus *Montfauconius.* Videtur scribendum ὢν, ut sit ipsa vox hebraica. - *מִשְׁפָּט, *iudicium. Inc.* Ies. X, 2. τὰ τῶν, *quae sunt alicuius*, aut: *quae pertinent ad aliquem*, ubi τὰ τῶν sensu iudiciali accipiendum esse videtur, ita ut διαρπάζειν aeque ac ἁρπάζειν sit *vim facere.* Potest tamen post τὰ τῶν etiam suppleri χρήματα. Conf. ad h. l. *Montfauconium.* - ו. *Aqu.* 1 Sam. X, 24. ubi pro τὸ λέγειν legendum est τῷ λέγειν. *Theodot.* ὅτι ἐλέχθη. - תָּו, *Tau.* Ezech. IX, 4. Loco τὸ ante σημεῖον ibi legendum ταῦ ex sententia *Huetii Dem. Evang.* p. 910. Idem quoque valet de v. 6. Confer tamen *H. Benzelii Syntagma Diss.* p. 116. Mich. VII, 1. ἃ ante ἐπεπόθησεν sec. ed. *Ald.* πλεονάζει, et videtur cum e repetitione praecedentis alpha vocis πρωτόγονα, tum ex prava lectione πέπονθεν pro ἐπεπόθησεν (*Hieron. quae passa est*), quae requirit ante se articulum ἃ, ortum esse. Sirac. IV, 11. ἢ ante μήτηρ mutandum est in ἤ. *Vulg. magis quam mater.* Iudith. VIII, 12. καὶ νῦν, τίνες ἐστὲ ὑμεῖς, οἳ ἐπειράσατε τὸν θεόν; iam vero, vos quinam estis, *qui* (h. e. *ut vos*) Deum tentetis? Baruch. III, 23. οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. Lege: τὴν ἀπὸ τῆς γῆς. *Vulg. quae de terra est.*

"Ο, ΤΙ 'ΕΑ'Ν 'Ηι, *quid sit.* מָה, *quid?* 1 Sam. XIX, 3. ὄψομαι, ὅ τι ἐὰν ᾖ, videbo, quid sit.

*'Ηι 'ΗΜΕ'ΡΑι, *quotiescunque.* 3 Esdr. I, 51. coll. 2 Chron. XXXVI, 16.

'ΑΦ' ΟΥ', sc. χρόνου, *a quo tempore.* מִימֵי, *a diebus.* Hos. X, 9. - מִנִּי, *a.* Iob. XX, 4.

*"ΕΩΣ ΟΥ' (sc. χρόνου), *donec.* 3 Esdr. I, 52. hebr. עַד, coll. 2 Chron. XXXVI, 16.

*"ΟΠΕΡ, *quod.* Sap. XIX, 18. - Vide alibi ἔλαττον, μέλλει, τρόπος, et οὐ.

"ΟΣΙΟΣ, *sanctus, purus, bonus, benignus.* זַךְ, *purus.* Prov. XX, 14. - חֶסֶד, *benignitas.* Ies. LV, 3. τὰ ὅσια Δαβὶδ τὰ πιστά, *promissa* Davidi data firma. Confer *Wolfium* ad Act. XIII, 34. p. 1197. ac *Lex. N. T. s. h. v.* - חָסִיד, *benignus*, it. *sanctus, pius.* Deut. XXXIII, 8. 2 Sam. XXII, 26. Psalm. IV, 4. XI, 1. et alibi. - טָהוֹר, *purus.* Prov. XXII, 11. ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας, amat Dominus corda *pura. Inc.* Psalm. XVIII, 10. - יָשָׁר, *rectus.* Deut. XXXII, 14. - שָׁלוֹם, *pax.* Deut. XXIX, 19. ὅσιά μοι γένοιτο, *fas mihi sit.* Conf. *Suidam* v. ὁσιότης. - תָּם, *integer.* Prov. XXIX, 10. - תֹּם, *integritas.* Prov. X, 30. - תָּמִים, *integer.* Prov. II, 21. Amos. V, 10. Praeterea legitur apud LXX Prov. XXI, 15. ubi ex sententia *Iaegeri* prodiit e revocato, quod oportuit, neque tamen ab עָשׂה distrahendo, מִשְׁפָּט. Sap.

X, 17. Israelitae appellantur ὅσιοι, h. e. ἅγιοι, *Deo dicati*, coll. XVIII, 1. 5. 9. Τὰ ὅσια, *sancta*, *quae fas sunt*, *ac virtuti et legibus divinis conveniunt*. Sap. VI, 10. οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσονται, qui sancte colunt, *quae ad Deum eiusque cultum pertinent*, ut sancti tractabuntur. *Vulgatus* convenienter seriei orationis τὰ ὅσια per *iusta* transtulit. *Polyb.* XXIII, 10, 8. τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δίκαια, καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια. De discrimine inter ὅσιον, δίκαιον et ἱερὸν vid. *D'Orville* ad *Charit. Aphrod.* pag. 267. *Hesych.* ὅσιος, καθαρὸς, δίκαιος, εὐσεβὴς, εἰρηνικὸς, ἁγνός.

"ΟΣΙΟΣ ΕἸΜΙ', *sanctus sum*. הִתְחַסֵּד Hithp. *bonum vel sanctum me praesto*. Ps. XVII, 28.

'ΟΣΙΟ'ΤΗΣ, *sanctitas*. יֹשֶׁר, *rectitudo*. Deut. IX, 5. - מוֹת constr. ex מָוֶת, *mors*. Prov. XIII, 34. τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι. *Iaegerus* arbitratur, eos loco בְּמוֹתוֹ, *in morte sua*, legisse בְּתֻמּוֹ. Sed mihi LXX ita reddidisse videntur, non ob lectionis varietatem, sed ex interpretationis coniectura. *Cornelio a Lapide* ad h. l. LXX voci ὁσιότης novum significatum tribuisse videntur, ut significet i. q. ὁσία, i. e. *mortuorum exequiae*, *funerum iusta parentalia*, *animarum expiatio*. - תֹּם, *integritas*. 1 Reg. IX, 4. - תָּמִים, *integer*. Iud. IX, 16. sec. cod. Oxon. *Al.* 1 Sam. XIV, 41. ὁσιότητα. Sap. IX, 3. ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ, in sanctitate et iustitia. Confer Luc. I, 75. Sap. XIV, 30. ubi tamen series orationis postulat, ut loco ὁσιότητος reponatur ἰσότητος.

'ΟΣΙΟ'Ω, *sanctifico*, *sanctum reddo*. הִתְחַסֵּד Hithp. 2 Sam. XXII, 26. *Omnes Intt.* Ps. XVII, 28. ὁσιωθήσῃ. Sap. VI, 10. ὁσιωθήσονται, *sancti seu iusti declarabuntur*, et ex adiuncto: *Deo probabuntur*, praemia accipient. *Vulgatus*: *iustificabuntur*.

'ΟΣΙ'ΩΣ, *sancte*, *rite*, *decenter*. Sap. VI, 10. *Vulg. iuste*. Sirac. III, 22. *cum debita reverentia*. *Vulg. semper*. *Hesych.* ὁσίως, πρεπόντως, δικαίως. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* lib. II. c. 31. p. 153.

'ΟΣΙ'ΩΣ ΠΡΆΣΣΩ, *sancte ago*, *pie ago*. הִתְחַסֵּד Hithp. idem. *Symm.* Ps. XVII, 28. πρὸς ὅσιον ὁσίως πράξεις, erga pium pie te geres, h. e. erga pios *soles declarare pietatem atque amorem*. LXX uno verbo reddunt ὁσιωθήσῃ.

'ΟΣΜΗ', *odor*, *odor gravis*, *foetor*. בְּאשׁ, *foetor*. Ies. XXXIV, 3. ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ ὀσμὴ, ascendet *foetor* illorum. *Symm.* ἡ δυσωδία. - *קוֹל, *vox*. Ierem. XXV, 10. Sed videtur ibi scriptum fuisse φωνὴν μύλου, quod deformatum postmodum et mutatum fuit in ὀσμὴν μύρου. - רֵיחַ. Gen. XXVII, 27. Exod. V, 21. Levit. XXVI, 31. et alibi saepius. Levit. II, 9. pro ὀσμὴ apud LXX reponendum est ὀσμὴν e cod. Oxon. et edit. *Complut.* Pendet enim ab ἐπιθήσει, vel ἐπιθύσει. In *foetoris* notione legitur 2 Macc. IX, 10. διὰ τὸ τῆς

ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος, et ibid. v. 12. *καὶ μήτε τῆς ὀσμῆς αὐτοῦ δυνάμενος ἀνέχεσθαι*. Sic quoque legitur Iob. VI, 7. ubi verba *ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος* (quibus nihil respondet in textu hebr.) *Bochartus Hieroz.* T. I. p. 744. recte glossema iudicat, quo quis *βρόμον* explicaverit. Caeterum *odor leonis* apud Syros (Cf. *Assemanni Bibl. Orient.* T. I. p. 190.) pro *lepra* ponitur, a foetido leonum odore, simillime ei, quem lepra correpti emittere solent. 2 Macc. IX, 9. Iudith. XVI, 16. *μικρὸν πᾶσα θυσία εἰς ὀσμὴν εὐωδίας*, non multum valet sacrificium ad *benevolentiam Dei sibi acquirendam*. Conf. Phil. IV, 16.

'ΟΣΜΗ' 'ΗΔΕΙ'Α, *odor suavis*. בֹּשֶׂם, *aroma odoratum*. Ies. III, 23. - Vide alibi *εὐωδία*, et *μύρον*.

"ΟΣΟΣ, *quantus*, *quicunque*. אֲשֶׁר. Num. XIX, 5. *πᾶν σκεῦος, ὅσα οὐχὶ δεσμῷ καταδέδεται ἐπ' αὐτῷ, ἀκάθαρτά ἐστι*, omnia vasa, *quaecunque* vinculo in se colligata non sunt, impura sunt. Nota hic enallagen numeri, et vide similia exempla apud *Glassium Philol. S.* lib. III. tr. II. can. 17. *Al.* 2 Reg. XVII, 8. *οἱ βασιλεῖς Ἰσραὴλ ὅσα ἐποίησαν*, quaecunque reges Israelis fecerant. Adde LXX sec. *Hex.* 1 Reg. XIV, 19. *ὅσα*, ubi *Vulgatus* bene transtulit per *quomodo*. Exod. XXXV, 21. ubi cum *ὅς* permutatur in codd. 2 Reg. XVII, 8. ubi loco *ὅσοι* reponendum est *ὅσα*, ut habet ed. *Complut.* Eadem vox ibid. v. 9. expungenda est. - אֶת אֲשֶׁר, *quomodo*. 2 Reg. XX, 3. *μνήσθητι δὴ, ὅσα* (pro *καθ' ὅσα*) *ἐπεριεπάτησα*, recordare quaeso, *quomodo* ambulaverim. - דַּי, *sufficiens*. Deut. XV, 8. - *כְּ. *Aqu. Symm.* 1 Sam. XX, 3. *ὅσα*. Videtur legendum *ὡσεὶ*, aut, quod propius ad lectionem impressam accedit, *ὡς ἂν*. - כֹּל, *omnis*. Esth. IX, 29. ubi post כל omissum est אֲשֶׁר. Sic et alibi passim occurrit. - מְלֹא, *plenitudo*. 1 Reg. XVII, 12. Bene quoad sensum. - *עֵת, *tempus*. Cohel. VIII, 9. Legerunt אֵת. 1 Macc. XIII, 38. *ὅσα* pro *καθ' ὅσα*. 3 Esdr. VI, 32. *ὅσοι ἐὰν*, *quicunque demum*, chald. כָּל אֱנָשׁ דִּי, Esdr. VI, 11. 3 Esdr. VIII, 18. coll. Esdr. VII, 20.

*"ΟΣΟΝ. *אַךְ, *tantum*. Gen. XXVII, 30. *ὅσον ἐξῆλθεν*, ubi alii codd. dant *ὡς ἂν ἐξῆλθεν*, quod fortasse rectius est. Vide tamen *Abreschii dilucid. Thucyd.* p. 661. - קָם, *pauxillum*. *Inc.* Ezech. XVI, 4. *κατὰ μικρὸν ὅσον*. Vide supra s. *μικρόν*.

*'ΕΦ' "ΟΣΟΝ. עַד, *usque ad*. *Symm.* Iob. XXXII, 11. - כְּמוֹ. *Symm.* Psalm. LX, 7. - עִם, *cum*. *Symm.* Ps. LXXI, 5. Bene quoad sensum.

*"ΟΣΟΝ "ΟΣΟΝ. רֶגַע, *momentum*. Ies. XXVI, 20. *μικρὸν ὅσον ὅσον*. Confer Hebr. X, 37. et *Aristoph. Vesp.* v. 213. ubi *Schol.* *τὸ ἐλάχιστον*. *Hesych.* *ὅσον ὅσον, ὀλίγον ὀλίγον*.

*ΟΣΠΡΙΟΝ, *legumen.* זֵרְעֹנִים plur. *semina*, *legumina. Inc.* Dan. I, 16. – *זֵרֹעִים, idem. Dan. I, 12. sec. cod. *Chis.*

᾿ΟΣΠΡΙΩ᾿ΔΗΣ, *leguminosus*, *legumini similis.* כַּרְמֶל, *spica virens.* *Aqu.* Lev. II, 14. *λάχανα ὀσπριώδη:* ubi, ut mihi quidem videtur, duae versiones coaluerunt.

᾿ΟΣΤΕΙ῎ΝΟΣ, *osseus*, *ex osse factus.* עָצוּם, *validus*, *robustus.* *Aqu.* Gen. XVIII, 18. *ἔθνος ὀστεϊνον*, gens ossea, h. e. *valida*, *potens.* Vide *Drusium in Fragm. Vet. Intt. Graec.* p. 27. *Aqu.* Ps. XXXIV, 21. *ὀστεΐνῳ.*

᾿ΟΣΤΕ᾿ΟΝ, contr. ᾿ΟΣΤΟΥ῀Ν, *os*, *ossis.* גֶּרֶם, idem. Prov. XVII, 23. XXV, 15. Dan. VI, 24. – עֶצֶם, idem. Gen. II, 23. XXIX, 14. L, 25. et alibi saepissime. Iob. XIX, 20. *τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται*, *ossa mea in dentibus haerent:* quae verba *Montfauconius* male retulit ad verba: — עַצְמִי בְעוֹרִי, cum potius pertineant ad sequentia וָאֶתְמַלְּטָה בְּעוֹר שִׁנָּי, *et evasi in pelle dentium meorum*, h. e. derelicta est tantum pellis circa dentes meos. Suspicor, in LXX reponendum esse *τὸ δὲ δέρμα μου* (vel *τὰ δὲ χείλη μου*) *ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται*, h. e. pellis mea dentibus tantum sustinetur, s. derelicta est tantum pellis circa dentes meos; i. q. nos dicimus: *ich kann kaum meine Zähne bedecken. Vulgatus: derelicta sunt tantummodo labia* (sc. pellis sine carne) *circa dentes meos.* – עָצַם Pih. *ossa contero.* Ier. L, 17. Legerunt עַצְמוֹ.

*ΟΣΤΕ᾿ΩΣΙΣ, quasi *ossuositas*, *firmitas ossium*, *robur.* Hoc substantivum, quod et *Stephani Thesaurus* ignorat, *Aquilae* reddendum videtur Ies. XLI, 21. pro hebr. עֲצֻמוֹת. Quanquam enim ibi ex *Theodoreto*, *Procopio* et *MSS. Aquilae* tribuuntur verba *ἐγγίσατε τὰς στερεώσεις ὑμῶν*, tamen in *Procopii textu gr.* pag. 462. ed. *Curterii* loco *τὰς στερεώσεις* (quod in margine tantum notavit) reperitur *τὰς ὀστεώσεις*, quae mihi ideo videtur vera *Aquilae* lectio esse, quia solet partim illud עָצַם, et vocabula inde derivata, vertere vocabulis *ὀστέον*, et inde derivatis, partim, ubi in graeca lingua non haberet vocabula, quae apte responderent primis et propriis verborum hebraicorum notionibus, a nominibus graecis nova deducere verba ad similitudinem hebraicorum, salva tamen analogia. Conf. *Fischeri Clav. Verss. GG.* pag. 39. Iam huic inusitato primum ab *Aquila* effic to vocabulo, *ὀστέωσις*, substitutum est a librariis usitatius et magis receptum *στερέωσις.*

*ΟΣΤΙΣ, *quicunque.* Sap. XIX, 15. et 2 Macc. XIV, 3. *καθ᾿ ὄντινα οὖν τρόπον*, *ulla demum ratione.*

᾿ΟΣΤΟΙ῎ΝΟΣ, *osseus*, *fortis.* עָצוּם, *validus.* *Aqu.* Exod. I, 9. Deut. VII, 1. ubi pro *ὀστοϊνά σου* legendum *ὀστοϊνα ὑπὲρ σε*, vel certe delendum illud *σου*, quod irrepsit,

ni fallor, e versione LXX Intt. *Inc.* Deut. IX, 1. In mente habuerunt vocem עֶצֶם, quae proprie *ossa* notat.

ʼΟΣΤΡΑ΄ΚΙΝΟΣ, *testaceus.* חֲסַף: חַסְפָּא chald. *lutum, argilla.* Dan. II, 33. 34. 41. 42. – חֶרֶשׂ, *testa.* Levit. VI, 28. XI, 33. XIV, 5. et alibi saepius. – *חָרֶשׂ, nomen proprium, *Chares.* *Symm.* Ies. XVI, 11. *Aqu.* *Symm.* Ierem. XLVIII, 31. In utroque loco habuerunt pro nomine appellativo חֶרֶשׂ. – יוֹצֵר, *figulus.* Ies. XXX, 14. Ier. XIX, 11.

ʼΟΣΤΡΑΚΟΝ, *testa,* cum quae ex figulina terra conficitur, tum ea, quam pisces et ova habent. חֲסַף: חַסְפָּא chald. *lutum, argilla.* Dan. II, 35. 41. 43. 46. – חֶרֶשׂ. Iob. II, 8. Psalm. XXI, 16. *Inc.* et *LXX sec.* *Compl.* Ez. XXIII, 34. ubi *Vulgatus* bene transtulit *fragmentum.* Vox hebr. h. l. commode de *faecibus* accipi potest, quia de calice sermo est. *Aquila* Iob. XLI, 21. Sirac. XXII, 7. ὄστρακον συγκολλῶν, qui testam confractam conglutinare conatur, h. e. inutiliter et frustra laborat, agit rem difficilem vel impossibilem.

*ʼΟΣΤΡΑΚΩ΄ΔΗΣ, *testaceus.* חֶרֶס, nomen proprium. Iud. I, 35. ἐν τῷ ὄρει τῷ ὀστρακώδει, quae cod. *Coisl.* τοῖς Γ tribuit. Permutarunt ס et שׂ.

ʼΟΣΤΩ΄ΔΗΣ, *osseus.* גֶּרֶם, *os, ossis.* *Aqu.* Gen. XLIX, 14. et 2 Reg. IX, 13.

ʼΟΣΦΡΑΙ΄ΝΟΜΑΙ, *odoror, olfacio.* בָּעַר, *ardeo.* Iud. XV, 14. ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρὸς, *cum odorem ignis acceperit,* ubi ὀσφραίνεσθαι πυρὸς est *leviter aduri, flamma tantum tangi.* Sic et nos dicere solemus: *das Feuer riechen.* Si sana sunt haec verba, quae in cod. *Alex.* *Oxon.* *Compl.* et *Ald.* leguntur, atque *Montf.* e cod. *Basil.* *Theodotioni* tribuit, legerunt בַּהֲרִיחָם אֵשׁ. Sed, ut recte observavit ad h. l. *Scharfenbergius,* interpolati sunt libri isti e cap. XVI, 9. – הֵרִיחַ Hiph. a רִיחַ, *odoror, olfacio.* Gen. VIII, 21. ὠσφράνθη κύριος ὀσμὴν εὐωδίας, odoratus est Dominus odorem bene fragrantem: ubi *Schol.* ὄσφρησιν καλεῖ τὴν τὸ εὐσεβὲς ἀποδεξαμένην κρίσιν. Ibid. XXVII, 27. Exod. XXX, 38. et alibi saepius. Tob. VI, 17. VIII, 2. Sir. XXX, 18. *Hesych.* ὠσφράνθη, συνῆκεν.

*ʼΟΣΦΡΑΝΣΙΣ, *odor.* רֵיחַ, idem. Hos. XIV, 7. Ita legit h. l. *Cyrillus,* teste *L. Bos* in notis ad h. l.

ʼΟΣΦΡΑΣΙ΄Α, *odor.* רֵיחַ, idem. Hos. XIV, 7.

ʼΟΣΦΥ΄Σ, *lumbus.* אַלְיָה, *cauda.* Lev. III, 9. VI, 33. VIII, 24. IX, 19. Vide *Scharfenbergium* ad Levit. VII, 3. – חָלוּץ part. Pah. *expeditus.* Ies. XV, 4. Hic legerunt חֲלָצַיִם. – חֲלָצַיִם, *dualis.* Gen. XXXV, 11. ἐκ τῆς ὀσφύος σου, e lumbo tuo, h. e. e *semine* tuo. Vide et 2 Par. VI, 9. et conf. Hebr. VII, 5. *Hesych.* et *Gloss. in Ep. ad Hebr.* ἐκ τῆς ὀσφύος, ἐκ τοῦ σπέρματος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐκ τῆς ὀσφύος, ἐκ τοῦ σπέρματος, ἐκ τῶν ψυῶν, ἐκ τῶν μυελῶν. Vide *Alberti* not. ad

Gloss. Graec. N. T. p. 175. – חַרְצִין chald. plur. *lumbi.* Dan. V, 6. – יָרֵךְ, *femur. Hebr. Int.* Gen. XXIV, 2. – כְּסָלִים plur. *ilia. Incert.* Levit. III, 10. ὀσφύων. – *מֵתִים, *mortui.* Ezech. XXIV, 17. Legerunt מָתְנַיִם, et per ὀσφὺν intellegendi sunt *liberi, qui e lumbis prodierunt.* Nam aliter verba ὀσφύος πένθος ἔσῃ explicari nequeunt. – מָתְנַיִם dual. Gen. XXXVII, 35. Exod. XII, 11. XXVIII, 38. et alibi saepius. – שַׁעַר, *porta.* Ruth. IV, 10. ἐκ τῆς ὀσφύος τοῦ τόπου αὐτοῦ, h. e. inter eos, qui in hac urbe nati sunt. Mira loquendi ratio, quae tamen quodammodo hac ratione excusari potest, quod *porta* h. l. per metonymiam subiecti de *urbis incolis, qui per portas ingrediuntur et egrediuntur*, explicanda est. Conf. Ruth. III, 11. et Ies. XIV, 31. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὀσφὺς, τὸ πλησίον τῶν γλουτῶν, ῥάχις, ψυΐα. *Hesych.* ὀσφὺς, ὁ παρὰ πλευρὸν διάκενος τόπος.

"*OTAN*, *cum, quando.* כִּי. Ierem. XXIX, 10. et iuxta Cod. *Alex.* Iud. XIII, 17. – *כֵּן. Ps. CXXVI, 4. Sic intellexerunt, ac si esset כִּין, ut transtulit etiam ipse Chaldaeus interpres. – מִדֵּי, *ex quo.* Ies. XXVIII, 19. – מִן, *ex.* Ier. XXXIV, 14.

"*OTE*, idem. אִם. *Inc.* Iud. VI, 2. – בְּיוֹם, *in die.* Ios. XIV, 11. – כִּי. Iud. XIII, 17. ὅτε (sic enim pro ὅτι bene legendum censet *L. Bos Proleg. in LXX Intt.*) ἔλθοι τὸ ῥῆμά σου, *quando* venerit verbum tuum. Sic etiam idem vir doctus pro ὅτι Ies. LX, 5. ὅτε scribendum praecipit. Conf. eundem ad 1 Cor. III, 13. p. 125. ubi observat, quod Deut. IV, 10. pro ὅτι Cod. *Alex.* habeat ὅτε, et Deut. XXVIII, 62. et 2 Reg. XVII, 7. ubi alii ὅτι, *Alex.* et *Complut.* pariter ὅτε legunt. Alia similia loca ex *Theophrasto* et *Luciano* attulit *Alberti* ad 1 Cor. l. c. p. 540. – מִדֵּי, *a tempore.* 1 Reg. XIV, 28.

"*OTI*, *quod, quia, nam, quapropter, ideo, certe, utique, profecto, sed, quamvis, quare, cur.* אַךְ, *profecto.* Gen. XLIV, 28. εἴπατε, ὅτι θηριόβρωτος ἐγένετο, dixistis, *certe* a feris devoratus est. – אָכֵן, idem. Gen. XXVIII, 16. καὶ εἶπεν, ὅτι ἐστὶ κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, et dicebat, *certe* Dominus est in hoc loco. – אל אודת - אַל, *propter.* 2 Sam. XIII, 16. – אִם, *si.* Ies. IV, 4. LIII, 10. ubi plerique statuunt errore hic ὅτι pro ὅτε vel ὅταν legi. Sed eodem sensu particulam ὅτε accipit *Beza* Luc. XVI, 8. et sic quoque apud profanos scriptores occurrit. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. – אֶפֶס כִּי, *tantum quia.* Deut. XV, 4. – *הִנֵּם. *Symm.* 1 Sam. XIX, 24. – ו praefixum. Iob. XXIII, 3. – *כ. LXX sec. *Hex.* Iud. XXI, 22. ubi iterum nonnulli ὅτε legere malunt. – כִּי. Ruth. I, 12. ὅτι εἶπα, ubi legendum ὅτι εἰ εἶπα, *quia etsi dicerem.* Facile contingere potuit, ut illud εἰ cum sequentis dictionis priori syllaba earundem literarum coiret. 1 Reg. VIII, 37. ubi ὅτι est *quando*, i. q. ἐὰν, s. ὅταν, et cum ὅτε in codd. per-

mutatur. Psalm. LVIII, 8. ὅτι τίς ἤκουσε; *nam* quis audivit? Ies. XLIX, 18. ζῶ ἐγὼ, ὅτι πάντας αὐτοὺς ὡς κόσμον ἐνδύσῃ, vivo ego, inquit Dominus, omnes illos tanquam ornatum indues. Hic ὅτι non minus ac hebr. כִּי *redundat*, ut 1 Reg. I, 13. ubi nihil pro ὅτι in textu hebr. legitur. Sic quoque passim apud profanos παρέλκει. Conf. *L. Bos.* ad Marc. XV, 7. p. 23. Psalm. XXXVI, 20. ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται, *sed* peccatores peribunt. Vide et Iud. I, 19. Ies. II, 6. et *Wolf.* ad Marc. IX, 10. p. 484. Iud. XV, 3. ἠθῴωμαι, καὶ τὸ ἅπαξ ἀπὸ ἀλλοφύλων, ὅτι ποιῶ ἐγὼ μετ᾽ αὐτῶν πονηρίαν, innocens sum, et hoc tempore ab alienigenis, *quapropter* eos male tractabo. 1 Sam. II, 25. ὅτι βουλόμενος ἐβούλετο κύριος διαφθεῖραι αὐτοὺς, *ideo* volebat Deus perdere illos. Ps. CXV, 1. ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται κύριος τῆς φωνῆς μου, dilexi, *ideo* exaudiet Deus vocem orationis meae. Conf. Luc. VII, 47. et ad h. l. *Wolfium* p. 638. 1 Sam. XIV, 39. ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν ἰσραὴλ, *certe* vivit Dominus, qui servat Israelem. Exod. XIII, 17. οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς φυλιστιεὶμ, ὅτι ἐγγὺς ἦν, non duxit illos Deus via terrae Philistaeorum, *quanquam* propinqua esset. Conf. Luc. XXIII, 40. et *Glassii Philol. Sacr.* lib. III. tr. VII. can. 13. p. 1112. sequ. Iob. V, 21. ubi tamen pro ὅτι reponendum ὅτε. – לָמָּה, *quare.* 2 Sam. VII, 7. ὅτι οὐκ οἰκοδομήσατέ μοι οἶκον κέδρινον; *quare* mihi non aedificastis domum cedrinam? Conf. Marc. IX, 11. 20. et 1 Par. XVII, 6. – *מָה. Ierem. II, 36. Legendum τί. Vulg. *quam.* Ezech. XXXIX, 13. Legendum ὅ, τι. – *עַד. 1 Sam. II, 5. Reponendum est ὅτε, *quando* sterilis peperit septem. – עַל־דְּבַר, *propter rem.* Deut. XXII, 24. – עֵקֶב. Num. XIV, 24. – *שׁ pro אֲשֶׁר. Cant. I, 6. Praeterea legitur Cohel. VI, 3. καὶ πλῆθος ὅ, τι ἔσονται αἱ ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ, ubi nihil respondet in textu hebr. ac reponendum erit ἔτι, et multi *praeterea* fuerint dies annorum eius. 3 Esdr. II, 18. 24. chald. דִּי, coll. Esdr. IV, 12. 16. Baruch. II, 33. ὅτι μνησθήσονται. Mihi displicet illud ὅτι, quod in οὕτε mutarem. 1 Macc. VI, 11. ὅτι χρηστὸς καὶ ἀγαπώμενος ἤμην ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου, *quam* iucundus eram et dilectus in imperio meo.

ὍΤΙ ἈΛΛ᾽ Ἤ, *sed potius, nisi, praeterquam.* כִּי. 1 Sam. II, 32. ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, *sed potius* honorantes me honorabo. Alias ἀλλ᾽ ἢ ὅτι eodem sensu dicitur. Vide 1 Sam. XII, 12. – כִּי אִם, *sed, nisi, praeterquam.* 1 Sam. XXX, 17. οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἀνὴρ, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τετρακόσια παιδάρια, non evasit ex illis vir, *nisi* quadringenti iuvenes. Vide et v. 22. ac 2 Reg. IV, 2. 1 Reg. XVIII, 18. οὐ διαστρέφω τὸν ἰσραὴλ, ὅτι ἀλλ᾽ ἢ σὺ καὶ οἶκος σου, non perverto Israelem, *sed potius* tu et domus patris tui. Conf. διότι ἀλλ᾽ ἤ.

ʻΟΤΙΟΥ͂Ν ΤΙ, *quodcunque.* מְאוּמָה, *aliquid.* Deut. XXIV, 10. *Aqu.* 1 Sam. XXIX, 3.

ʻΟΤΟΥ, pro ΟΥ͂, genitivus atticus. Vide ἕως ὅτου.

ʼΟΤΡΥ͂ΝΩ, *incito, urgeo, excito.* הֵעִיט Hiph. ab עִיט, *involo, inveho.* *Aqu.* 1 Sam. XXV, 14. ὠτρύνθη, *excitatus est*, h. e. *invectus est, et quasi involavit in eos.* 3 Macc. V, 46. ὤτρυνε τὸν βασιλέα, *excitabat* regem. *Hesych.* ὤτρυνε, παρώρμησε, διήγειρεν.

ΟΥ̓, ΟΥ̓Κ, ΟΥ̓Χ, *non, nondum.* *אֵיךְ, *quomodo.* Mich. II, 4. Legerunt אֵין, quemadmodum in sequ. לֹו pro לֹא. – אַיִן: אֵין. Gen. V, 24. XI, 30. Exod. III, 2. et alibi saepius. Ps. CXLIII, 14. Loco οὐκ ἔστι in versione *Symmachi* partim propter sequentia, partim ob testimonia fide digna *Theodoreti* (*Comment.* ad h. l. p. 1557.) ac *Heracleotae* (in *Catena PP. GG.* Tom. III. p. 769.) reponendum est οὔτε. Ps. XXXV, 1. οὐκ ἔστι φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ubi οὐκ positum est pro οὐδὲν, *nihili est* timor Dei etc. - *אִישׁ, *vir.* 2 Sam. XXIII, 7. οὐ κοπιάσει: ubi reponendum est ex edit. *Complut.* ὃς κοπιάσει. – *אִם. *Aqu.* Ps. XLIII, 21. οὐκ. Sed tota illa versio *Aquilae* ibi inepto loco posita est, et pertinet ad verba in fine v. 18. – *אָז, *tunc.* Ierem. XXII, 16. Legerunt אין. - אֶפֶס, *nihil.* Ies. XLI, 12. XLV, 6. XLVII, 8. 10. – אֲשֶׁר, *qui.* Deut. XVI, 21. ubi pro οὐ ποιήσεις *Grabius* recte reposuit: ὃ ποιήσεις. – *בְּלִי, *non.* *Aqu.* Ps. LXXI, 7. Sed videtur haec versio *Aquilae Symmacho*, et e contrario *Symmachi* versio *Aquilae* tribuenda esse. - *הוּא. Prov. XI, 25. Legisse videntur לֹא, nisi quis statuere malit, formulam οὐκ εὐσχήμων apud LXX pertinere ad יוֹרֶא, pro quo legerint יָרַע aut מֵרַע. – *כִּי. Lev. XI, 6. ubi pro οὐκ ἀνάγει reponendum est ὅτι ἀνάγει. – *כ. Dan. X, 9. sec. *Chis.* οὐκ ἤκουσα. Legendum ὡς ἤκουσα. – *לֹ. *Symm.* Iob. XXXIII, 6. οὐκ εἰμὶ θεός: ubi pro לְאֵל legisse videntur לֹא אֵל. Ies. V, 7. καὶ οὐ δικαιοσύνην. Lege unica addita litera καὶ τοῦ δικαιοσύνην, sc. ποιῆσαι. Evanuit vetustate litera τ ante ου. – לֹא. Exod. VI, 3. οὐκ pro οὐχὶ, ut hebr. לֹא pro הֲלֹא, et latine *non*, pro *nonne.* Exod. XX, 13. οὐ φονεύσεις, *ne* occidas. Similia exempla, ubi particula οὐ in sensu prohibendi pro μὴ legitur, ex profanis suppeditant *Horatius Vitringa Anim.* ad *Vorstium* p. 221. et *Eckhardus Obss. ex Aristoph. Pluto ad N. T.* p. 11. Esdr. III, 6. ὁ οἶκος τοῦ κυρίου οὐκ ἐθεμελιώθη, domus Domini *nondum* erat fundata. Vide et Gen. II, 5. 2 Par. XXX, 3. Agg. I, 2. et conf. *Heinsii Exerc. Sacr.* ad 1 Tim. I, 15. Cohel. VII, 7. ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου, ne moriaris in non tempore tuo, h. e. *ne immatura morte abripiaris.* Hic ἐν οὐ καιρῷ σου, hebr. בְּלֹא עִתֶּךָ, respondens, dicitur pro ἄκαιρα, vel ἐν ἀωρίᾳ, πρὸ ὥρας. Sic *Coheleth.* X, 11. בְּלֹא לָחַשׁ redditur ἐν οὐ ψιθυρι-

σμῷ, pro quo *Aquila* ἀπούσης ἐπῳδῆς, *absque* incantatione, habet. 2 Par. XV, 3. ἐν οὐ θεῷ ἀληθινῷ καὶ οὐχ ἱερέως ὑποδεικνύντος, καὶ ἐν οὐ νόμῳ, *sine* Deo vero et *sine* sacerdote docente, et *sine* lege. Thren. I, 6. ἐν οὐκ ἰσχύϊ, *sine* robore. – מָאֵן Pih. *renuo.* 1 Reg. XXI, 15. – *עֵת, *tempus.* LXX sec. *Hex.* Iud. XXI, 22. Ingeniosa est *Semleri* in *Apparatu ad V. T.* p. 302. coniectura, illud οὐκ esse notam textus prioris ωκ, i. e. ὡς· καιρός. Sic enim comparabatur textus diversus graecus. Praeterea legitur οὐκ Gen. VIII, 7. ante ἀνέστρεψε, ubi nihil respondet in textu hebr. ac vel plane eiiciendum cum *Procopio* et *Iosepho* (*A. I.* I, 4.) vel in καὶ mutandum est: de quo loco conferendus est *Buxtorfius* in *Anticritica* p. 615. sequ. Adde 1 Sam. XX, 5. ubi οὐ ante καθίσωμαι multos offendit. Scribendum est: οὗ, *ubi sedere soleo. Vulg. ex more sedere soleo.* 1 Sam. II, 33. ubi οὐκ deest in plerisque libris. Videntur consulto hanc particulam neglexisse decepti v. 31. qui huic contrarius esse videbatur. – Vide alibi ἀγαθὸς, ἁγνὸς, αἰσχύνομαι, ἀναβαίνω, ἀποθνήσκω, ἀστεῖος, ἀφίημι, βουλὴ, διαλείπω, δύναμαι, εἰδέω, εἰσακούω, ἐκρυέω, ἐμμένω, ἐναντιόομαι, ἔντιμος, ἐπιγινώσκομαι, ἐπιλανθάνομαι, ἐξὸν, ἔτι, εὐοδόομαι, ἐφοράω, θέλω, ἐθέλω, ἰσχύω, καθαρὸς, ἰδοὺ, μένω, ὀργίζομαι, παραβαίνω, παραδίδωμι, παρέρχομαι, παῤῥησία, παύομαι, προαιρέω, προσείδω, προσποιέω, πτοέομαι, σκοτίζω, ὑπακούω, ὑπάρχω, χεροκένως, χρονίζω, ὢν.

ΟΥ'Κ ἘΣΤΙ, *non est, non licet, non vivit, mortuus est.* אַיִן. Gen. XXVIII, 17. οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ, non est hic aliud, nisi domus Dei. Ies. XLI, 12. ἔσονται ὡς οὐκ ὄντες, sc. ἐν ζῶσι, erunt tanquam *non viventes.* Vide et v. 12. – אֵינֶנּוּ. Gen. XLII, 36. ἰωσὴφ οὐκ ἔστι, sc. ἐν ζῶσι, Iosephus *non est in vivis.* Vide et Ierem. XLIX, 10. et conf. *Lederlinum* de *Graec. et Hebr.* εὐφημίᾳ §. 19. *Alberti Obs. ad Matth.* II, 18. p. 11. et quae notata sunt supra in οὐκ Ἔτι, et infra in οὐχ Ὑπάρχει. – אַל. Ies. LXII, 6. – אֶפֶס, *defectus, nihil.* Soph. III, 1. – כָּלָה Pih. *consumo.* Ies. XXXVII, 11. – לֹא. 1 Par. XV, 2. οὐκ ἔστιν ἆραι τὴν κιβωτὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἢ τοὺς Λευΐτας, *non licet* ferre arcam foederis nisi Levitis. Conf. 2 Maccab. VI, 6. et Sirac. XVIII, 5. et *Keuchenium* in Matth. XX, 23. p. 83. – Vide alibi σωτηρία et χρεία.

ΟΥ' ΜΗ', *non non,* h. e. *plane non, neutiquam.* אַיִן. Ps. XXXVI, 10. LVIII, 14. et sic alibi saepenumero. – בַּל, *non.* Ies. XXXV, 9. οὐδὲ τῶν πονηρῶν θηρίων (sc. τι) οὐ μὴ ἀναβῇ εἰς αὐτὴν, neque vel ulla malarum bestiarum ascendat in illam. Sic οὐ μὴ post οὐδὲ additur *Synesio:* οὐδ' οὐ μὴ σβέσειε τὸν σπινθῆρα τοῦ θείου φωτὸς, neque vel ullo plane modo extinguat scintillam divini luminis. *Aqu.* Ps. XV, 2. οὐ μὴ ἐπὶ σε, non locum habet, nisi a te proficiscatur, ubi οὐ μὴ est *nonnisi.* – לֹא. 2 Reg. II, 10. Ier. L, 20. – לֹא כֹל, *non*

omne. Ierem. XXXII, 17. Praeterea legitur Amos II, 16. ubi *οὐ μὴ* ante *εὑρήσει*, cui nihil respondet in textu hebr. et quod turbat quoque seriem orationis, expungendum est. *Semlero* signum *Θ*, h. e. *Theodotionis*, fuisse videtur. – Vide alibi *ἀλήθεια*, *μνάομαι*, *προσδέχομαι*, et *σώζομαι*.

*ΟΥ' ΜΗ'Ν, *non tamen, profecto non.* לֹא, *non.* Iob. XXVII, 6. ubi tamen rectius fortasse legitur *οὐ μή*. Vide infra s. v. *προΐεμαι*.

ΟΥ' ΜΗ'Ν ΔΕ', 'ΑΛΛΑ', *verumtamen.* אָבִי, *pater mi.* Iob. XXXIV, 36. Legerunt hic אַךְ, aut e coniectura *Michaelis* אָכֵן, *sane, certe.* – אוּלָם. Iob. II, 5. V, 8. XIII, 3. – וְאוּלָם. Iob. XVII, 10. – כַּמָּה, *quam, quomodo.* Iob. XXI, 17. Vide et Iob. XXVII, 7. ubi nihil pro his vocibus in textu hebr. legitur.

ΟΥ', pro *ἐφ' οὗ τόπου*, *ubi.* אָנָה, *quo.* Ezech. XXI, 16. – אֲשֶׁר מְקוֹם, *loco quo.* Esth. IV, 3. Vide et infra *τόπος οὗ ἵστημι*, et *L. Bos Ellips.* p. 201. Sir. XXIII, 21.

ΟΥ' "ΑΝ, *ubicunque.* מְקוֹם אֲשֶׁר, *loco quo.* Esth. VIII, 17.

ΟΥ' 'ΕΑ'Ν, *ubicunque.* בַּאֲשֶׁר. Iud. XVII, 9. *οὗ ἐὰν εὕρω*, ubicunque invenero. *Al.* *ἐν ᾧ ἐὰν εὕρω τόπῳ*.

ΟΥ' pro *περὶ οὗ*, *de quo.* אֲשֶׁר. 2 Par. XXXIII, 7. *ἐν οἴκῳ θεοῦ, οὗ εἶπε θεὸς πρὸς Δαυὶδ*, in domo Dei, *de qua* locutus est Deus ad Davidem.

ΟΥ'ΑΙ', *vae, heu.* אוֹי, idem. Num. XXI, 29. Ierem. X, 18. Hos. VII, 13. et alibi saepius. – אִי, *non*, item *vae.* Cohel. IV, 10. X, 16. – *אַיֵּם, *ubi.* Nah. III, 17. ubi pro *οὐαὶ αὐτοῖς* vel *οὗ αὐταὶ* reponendum, vel statuendum est, eos אוֹיָם in suo libro habuisse: nam אוֹי est *οὐαί*. – *הוֹי pro הוֹי. Amos. V, 16. – *הֹוָה, *aerumna.* Ezech. VII, 26. Forte legerunt הוֹי. – הוֹי, *vae.* 1 Reg. XIII, 30. Ies. I, 4. 24. V, 8. et alibi saepius. – הִי, *vae.* Ezech. II, 10. – *הָיוּ, *fuerunt.* Soph. III, 18. Legerunt הוֹי. – *הֲלֹא, *nonne.* Iob. XXXI, 2. Legendum *οὐχὶ*, ut iam recte coniecit *Montfauconius.* *Vulg.* *numquid non?* – Vide quoque alibi *καλέομαι*.

ΟΥ'ΔΑΜΙΝΟ'Σ, *qui pro nihilo habetur, qui nullius est pretii.* אֻמְלָלִים plur. *languidi.* *Al.* Nehem. IV, 2. *οὐδαμινοί.* Substantivum *οὐδαμινότης* reperitur apud *Phavorinum* s. v. *ἐναρίθμιος*.

ΟΥ'ΔΑΜΟΥ", *nequaquam*, it. *nusquam.* אַיִן, *non.* Iob. XIX, 7. – אֵינֶנּוּ, *non hoc.* Prov. XXIII, 5. – אָנָה וָאָנָה, *huc et illuc.* 1 Reg. I, 37.

*ΟΥ'ΔΑΜΩ"Σ, i. q. *οὐδαμοῦ*, *nequaquam.* Legitur 3 Macc. I, 11. 12. II, 24. III, 6. *Hesych.* *οὐδαμῶς, οὐδέποτε ἢ παντελῶς*.

ΟΥ'ΔΕ', *neque.* אַיִן, *non.* Ies. XL, 28. XLV, 9. – אַף אַיִן, *etiam non.* Ps. CXXXIV, 17. Ies. XLI, 26. – וְאַיִן, *et*

non. Exod. XXXII, 17. Ios. VI, 1. Iob. XVIII, 20. et alibi saepius. – וְלֹא, idem. Levit. XXVI, 44. Num. XX, 17. Ios. I, 5. et sic alibi saepissime. Ps. CXXI, 4. οὐδὲ νυστάξει, *nedum* vel *quanto minus* dormiet. – *לוּא, *utinam. Symm.* Ies. LXIII, 19. (LXIV, 1.) Legit לוֹא, vel potius literis transpositis הֲלֹא.

*ΟΥ'ΔΕ' ΜΗ'Ν. וְלֹא, *et non.* Iob. XXVIII, 13. οὐδὲ μήν. Sed rectius in cod. *Alex. Ald. et Compl.* legitur οὐδὲ μή. *Hieron. nec invenietur.* – Vide alibi ἄλλως, et εἷς.

ΟΥ'ΔΕΙ'Σ, ΟΥ'ΔΕΜΙ'Α, ΟΥ'ΔΕ'Ν, *nullus, a, um, nemo, nihil.* אֶחָד, *unus*, ubi adverbium negandi praecedit, vel sequitur. Exod. VIII, 31. IX, 6. 7. et alibi. – *אָחֳרָן לָא chald. *alius non.* Dan. II, 11. sec. cod. *Chis.* – אַיִן. Cohel. III, 19. – אֵין quasi constr. Num. XX, 19. Ios. VI, 1. Iob. II, 13. et alibi. – אֵין כֹּל, *non omne.* Num. XI, 6. – אִישׁ, *vir*, ubi adverbium negandi praecedit vel sequitur. Gen. XLV, 1. Exod. II, 12. X, 23. et alibi. – אִישׁ אֵין, *vir non.* Gen. XIX, 31. – אִישׁ לֹא, vel לֹא אִישׁ, idem. Gen. XXIII, 6. Ios. XXIII, 9. Esth. IX, 2. – בְּלִימָה, *nihilum.* Iob. XXVI, 7. – דָּבָר, *verbum*, ubi adverbium negandi praecedit vel sequitur. Deut. XXII, 26. Ios. XI, 15. Esth. VI, 3. Ies. XXXIX, 6. *Symm.* 1 Sam. XX, 22. ubi *Vulg.* bene transtulit: *nihil mali*, quam notionem דָּבָר h. l. habet, ut significet *insidias, dolum.* Vide *Lex. N. T.* s. v. οὐδείς, et μηδείς. – לֹא דָּבָר, *non verbum.* Esth. II, 15. – מְאוּמָה, *quicquam*, cum praevio adverbio negandi. 1 Sam. XII, 4. – מְאוּמָה אֵין, *nihil quicquam.* Iud. XIV, 6. – *מִי, *quis? Symm.* Cohel. VII, 25. οὐδείς. Bene. Nam interrogatio haud raro negat apud Hebraeos. – מְזִמָּה, *cogitatio.* Iob. XLII, 2. ubi sine dubio legerunt מְאוּמָה. Sir. XXVII, 22. ubi pro οὐδεὶς reponendum εἰδώς, hoc sensu: *qui noverit eum, missum faciet.*

ΕΙ'Σ ΟΥ'ΔΕ'Ν, *in nihilum.* אַגְמֵי מַיִם, *stagna aquarum.* Ies. XIV, 23. Bene quoad sensum. – הֶבֶל, *vanitas.* Ies. XIV, 23. – *הִשְׁבִּית Hiph. a שָׁבַת, *cessare facio. Theodot.* et *Ed. Quint.* Ps. CXVIII, 19. adeo illos contrivisti et dispersisti, ut ad nihilum redigerentur. Non opus ibi est cum nonnullis statuere, eos חָצַבְתָּ legisse. Fortasse tamen εἰς οὐδὲν ibidem referendum est ad סִיגִים, *scoriae*, ut לְסִיגִים legerint. Tunc sensum non male expresserunt, nam *scoriae* sunt *res nihili.* – לְאַיִן. *Al.* Ies. XL, 23. – לֹא עַל, *non excelsus.* Hos. VII, 15. ἐπεστράφησαν εἰς οὐδὲν, conversi sunt in nihilum. Videntur cum *Syro* legisse עַל-לֹא, vocibus transpositis, atque tunc per οὐδὲν fortasse *idola* intellegenda sunt, sensu minime incommodo. Fortasse etiam legerunt לֹא לְכֹל, ut Ierem. XIII, 7. 10. aut, quod nunc mihi placet, putarunt עַל esse a יָעַל, quo etiam *Iarchii* interpretatio spectat. – מֵאֶפֶס וָתֹהוּ, *prae nihilo et inane.* Ies. XL, 17.

'ΕΠ' ΟΥ'ΔΕ'Ν, idem. עַל תֹּהוּ, *super inane.* Iob. XXVI, 7.

ΠΑΡ' ΟΥ'ΔΕ'Ν, *praeter nihil.* כְּאַיִן, *sicut nihil.* *Symm.* Ps. LXXII, 10.

'ΩΣ ΟΥ'ΔΕ'Ν, *sicut nihil.* כְּאַיִן, *sicut nihil.* Ies. XL, 17. - לְאַיִן, *in nihilum.* Ies. XL, 23. - כְּתֹהוּ, *sicut inane.* Ies. XL, 23.

ΟΥ'ΔΕ'ΠΟΤΕ, *nunquam.* מִיָּמָיו, *a diebus suis.* 1 Reg. I, 6.

ΟΥ'ΔΟ'Σ, *limen.* *מִפְתָּן, idem. *Inc.* et LXX Ezech. XLVII, 1. - תָּא, *thalamus.* *Symm.* Ezech. XL, 6 et 7. Ita *Bielius.* Sed utrobique in *Hexaplis* bene respondet hebr. סַף, *limen.* *Gloss. MS. Brem.* τὸν οὐδὸν, τὸν βαθμόν. *Hesych.* οὐδὸς, βαθμὸς, βατὴρ ὁ πρὸ τῆς θύρας. βαθμὸς καὶ ὁδός. *Suidas:* Οὐδὸς, φλιὰ, βατὴρ, τὸ κάτω τῆς θύρας, ἢ ἔδαφος, ἢ βαθμός.

ΟΥ'ΘΕΙ'Σ, ΟΥ'ΘΕ'Ν; *nullus, nihil.* לֹא אֶחָד, *non unus.* Ps. CXXXVIII, 15. - אַיִן, *non.* Ies. XLI, 28. LIX, 4. LXIII, 5. - אִישׁ, *vir*, cum adverbio negandi. Gen. XLI, 44. Exod. XXXIV, 24. Deut. VII, 24. - אֵין אִישׁ: אִישׁ אֵין Gen. XXXIX, 1. 1 Sam. XXI, 1. - *בֹּהוּ, *vacuitas, inanitas.* *Aqu. Symm. Theod.* Ierem. IV, 23. - דָּבָר, *verbum*, cum adverbio negandi. Exod. V, 11. Ies. XXXIX, 2. Ierem. XXXII, 17. - זָר, *extraneus.* 1 Reg. III, 18. οὐκ ἔστιν οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν, nec alius quisquam praeter nos. - *לֹא מְאוּמָה, *non quicquam.* 1 Sam. XXIX, 3. - תֹּהוּ, *inane.* 1 Sam. XII, 21. de diis gentium: οὐκ ἐξελοῦνται, ὅτι οὐθέν εἰσι, non eripient, quia *nihil* sunt. Conf. 1 Cor. VIII, 4. et ad h. l. *Heinsii Exerc. Sacr.* VII, 5. p. 363. - תֹּהוּ וָבֹהוּ, *inane et vacuum.* Ierem. IV, 25. et *Theodot.* secundum quaedam exemplaria Gen. I, 2.

ΟΥ'ΘΕ'Ν ΕΙ'ΜΙ', *nihil sum.* קַלֹּתִי, *vilesco.* Iob. XXXIX, 34.

ΕΙ'Σ ΟΥ'ΘΕ'Ν, *in nihilum.* לְכֹל, *ad omne*, cum praevio adverbio negandi. Ierem. XIII, 7. 10.

ΕΙ'Σ ΟΥ'ΘΕ'Ν ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *in nihilum redigor.* הָיָה מִקֹּל, *factum est ex levitate.* Ier. III, 9. Legerunt מִקַּל, *leve quid*, vel *nihilum.*

**ΟΥ'Κ "ΑΝ*, hebr. הֲלֹא, *nonne.* Abd. v. 5. ubi bis ita legitur.

**ΟΥ'ΚΕ'ΤΙ.* לֹא. *Symm.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. IV, 12. Adde Amos. IX, 15. Soph. III, 15.

**ΟΥ'Κ 'ΕΓΩ'*, *non ego.* בִּלְעָדַי, *praeter me.* *Symm.* et *Syrus* Gen. XLI, 16.

ΟΥ'Κ 'ΙΔΟΥ', *nonne ecce.* הֲלֹא, *nonne.* *Inc.* Iud. IX, 38.

*ΟΥ'ΛΑΜΑΓ'Σ. Ipsa vox hebr. אוּלָם לַיִשׁ, *quidem Lais.* Iud. XVIII, 29. errore librariorum pro οὐλαμλαΐς.

*ΟΥ'ΛΑΜΛΟΎΖ. Ipsa vox hebr. אוּלָם לוּז, *utique Luz.* Gen. XXVIII, 19.

ΟΥ'ΛΗ', *vulnus ad sanitatem perductum*, seu: *nota vulneris sanati, cicatrix*, ab οὔλω, *valeo*, quod ab οὖλος, *integer.* צָרֶבֶת, *adustio.* Levit. XIII, 23. – שְׂאֵת, *tumor.* Lev. XIII, 9. οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι, ulcus album in cute. Vide et v. 19. 28. *Hesych.* οὐλὴ λευκὴ, θρὶξ λευκή. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* οὐλὴ τὴν τρίχα σημαίνει. (Apud *Aelian. V. H.* XII, 1. *Lucian. in Amor.* T. I. p. 892. de *capillis crispis* et *contortis* adhibetur.) Rursus *Hesychius:* Οὐλὴ, ἐπιπόλαιον ἕλκος εἰς ὑγιείαν ἧκον, ἢ χλαίνισμα λάκη, (*Salmasius* scribendum censet ἢ χλανὶς μαλακὴ, quod probo) ἢ σῆψις ὀστέου.

ΟΥ'ΛΟ'ΚΟΜΟΣ, *comis, foliis crispus.* עָבֹת, *complicatus.* *Incertus* Levit. XXIII, 40. οὐλόκομον, sc. κλάδον, ramum foliis crispum. *Vulg. et ramos ligni densarum frondium.* Reperitur haec vox quoque apud *Pollucem Onom.* II, 23. Vide quoque supra s. v. οὐλή.

ΟΥ'ΛΟΣ, *manipulus.* עֹמֶר, idem. *Aqu.* Deut. XXIV, 19. *Hesych.* οὐλοὶ, οὖλα, δράγματα.

ΟΥ'Ν, *igitur.* אֵפוֹ, *nunc.* Iob. XVII, 15. XIX, 6. – עַתָּה, idem. Exod. III, 18. X, 17. Οὖν in versione *Symmachi* post ὀργὴ Ps. LXXVII, 30. quanquam *Hieronymus* expressit, tamen, ne series orationis turbetur, in τοῦ mutandum censeo. Sap. XVIII, 1. pro οὖν ante κἀκεῖνοι ex *Alex. Compl.* et *Vulg.* reponendum est οὐ.

ΟΥ'ΠΩ, *nondum.* אַחֲרֵי בְּלֹתִי, *post veterascere me.* Gen. XVIII, 12. Legerunt בִּלְתִּי, *non.* – טֶרֶם, *antequam.* *Symm.* 1 Sam. III, 7.

*"ΑΡΑ ΟΥ'ΠΩ. הֲטֶרֶם, *num ante.* *Aqu.* Exod. X, 7.

ΟΥ'ΡΑ', *cauda.* זָנָב, idem. Deut. XXVIII, 13. 44. Iob. XL, 12. Ies. IX, 14. 15. XIX, 15. Praeterea hanc vocem de suo addiderunt LXX sententiae exornandae causa. Iob. XL, 26. ubi pro עוֹרוֹ, *pellem eius*, habent βύρσαν μίαν οὐρᾶς αὐτοῦ, *pellem unam caudae eius.* Fortasse tamen librarius oscitans ex σκιάζουσαν μίαν finxit οὐρᾶς. Vide infra s. v. σκιάζω.

ΟΥ'ΡΑΓΕ'Ω, *extremum agmen* (q. d. *caudam*) *duco, posterior sum, postremus sum vel venio.* אָסַף Pih. *colligo.* Ios. VI, 9. Vox hebr. h. l. *agmen claudere* notat. Vide et Sir. XXXII, 12. *Suidas:* οὐραγεῖ, τὸ τέλος ἄγει τοῦ στρατοῦ. *Hesych.* οὐραγεῖν (lege: οὐραγεῖ), ὑστερίζει. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* οὐραγεῖ, ὑστερίζει, δαπανᾷ.

ΟΥ'ΡΑΓΙ'Α, *extremum agmen.* *Καταλαμβάνω τὴν οὐραγίαν*, *prehendo extremum agmen.* זִנֵּב Pih. *caudam abscindo.* Ios. X, 19.

ΚΟ'ΠΤΩ ΤΗ'Ν ΟΥ'ΡΑΓΙ'ΑΝ, *caedo* seu *carpo extremum agmen.* זִנֵּב Pih. *decaudico*, metaphorice: *extremum exercitus caedo.* Deut. XXV, 18. *ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν, τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου*, percussit extremum agmen tuum, defatigatos a tergo tibi relictos. *Hesych.* *οὐραγίαν, τὴν ὄπισθεν ἀκολουθοῦσαν στρατιάν.*

ΟΥ'ΡΑ'ΝΙΟΣ, *coelestis.* 3 Esdr. VI, 15. 2 Macc. VII, 34. IX, 10.

**ΟΥ'ΡΑΝΟ'ΘΕΝ*, *coelitus.* 4 Macc. IV, 10.

ΟΥ'ΡΑΝΟ'Σ, *coelum*, it. *Deus.* אֵל, *Deus.* Ies. XIV, 13. - אֶרֶץ, *terra.* Ies. V, 30. Ita *Bielius.* Sed verba *εἰς τὸν οὐρανὸν* aeque ac sequentia *ἄνω καὶ κάτω*, quae habent *Ald.* et *Compl.*, plane non leguntur in textu hebr. ac inserta sine dubio sunt ex aliis locis, v. c. Ierem. IV, 23. - הַר, *mons* Ps. XLIX, 12. *τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ*, volucres coeli. Posuerunt hic formulam loquendi saepius obviam pro minus nota. Idem valet de loco Ies. XVIII, 6. Conf. etiam *Vorstii Phil.* *S.* P. II. c. 21. p. 13. Praeterea הַר de *quovis excelso* adhibetur, speciatim de *coelo.* Vide *Glassii Philolog. Sacr.* p. 1088. ed. *Dathii.* - מָרוֹם, *excelsum.* Ies. XXIV, 18. - מָרוֹם בַּשָּׁמַיִם, *excelsum in coelo.* Ies. XXIV, 21. - *נִבְלֵי שָׁמַיִם, *defluxus coelorum* aut *utres coeli.* Iob. XXXVIII, 37. *οὐρανὸν*, h. e. *coelum aërium*, *nubes.* - *עִמּוֹ, *cum eo.* *Aqu.* Iob. XXXVII, 18. *τὸν οὐρανόν.* Legit fortasse עָנָן, *nubes*, quae saepius pro *coelo* ponuntur, aut עָב. Fortasse tamen reponendum est in *Aquilae* versione: *μετ' αὐτοῦ ἐστερέωσας εἰς τὸν οὐρανὸν*, cum ipso formasti coelum, ut *οὐρανὸν* ad vocem שְׁחָקִים referendum sit, et verba *εἰς τὰς τροπὰς* sint alius interpretis, vel potius merum additamentum a librario in margine notatum. - *רָקִיעַ, *expansum.* Dan. XII, 3. sec. cod. *Chis.* et *Theodot.* *στερέωμα.* - שַׁחַק, *nubes superior.* Ps. LXXXVIII, 36. - שָׁמַיִם, *dualis.* 1 Reg. VIII, 27. *εἰ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἀρκέσουσί σοι*, si coelum et coelum coeli non sufficient tibi. *Οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ* est coelum altissimum, quod quasi omnes reliquos coelos complectitur. Eadem formula occurrit quoque Nehem. IX, 6. Sirac. XVI, 18. et 3. Macc. II, 15. Ps. LXXXVIII, 29. *θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ*, ponam in saeculum saeculi semen eius, et thronum eius tanquam dies coeli, h. e. quam diu coelum durabit, in perpetuum. Conf. Sir. XLV, 19. Ps. XCVI, 6. *ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ*, annunciant coeli iustitiam eius. Ps. CVI, 26. *ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν*, ascendunt ad coelum. Vide et Psalm. CVII, 4. 5. CXII, 4. Psalm.

CXLVIII, 4. *αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν*, laudate illum coeli coelorum. Iob. II, 12. *εἰς τὸν οὐρανὸν*, הַשָּׁמַיְמָה, in coelum. Apud *Aqu.* ac *Theod.* Habac. III, 3. pro *οὐρανοὺς* fortasse legendum est *οὐρανὸς*, ut habet *Incertus Interpres.* — שְׁמַיָּא Chald. Esdr. V, 11. Dan. II, 28. IV, 8. et alibi saepius. 1 Macc. III, 18. *ἐναντίον τοῦ οὐρανοῦ*, coram coelo, h. e. coram *Deo*. Vide et v. 60. 1 Macc. IV, 10. Conf. *Vorstium de hebr. N. T.* p. 73. ed. *Fischeri*, et quos citat *Wolfius* ad Luc. XV, 18. ac *Lex. N. T.* s. h. v.

Ἡ ὙΠ' ΟΥ'ΡΑΝΟ'Ν, Ἡ ὙΠΟ' ΤΟ'Ν ΟΥ'ΡΑΝΟ'Ν, sc. *οὖσα γῆ*, *quae sub coelo terra est.* אֶרֶץ. Iob. II, 2. XXXIV, 13. XLII, 14. — חוּצוֹת plur. ex חוּץ, *plateae.* Iob. V, 10. — תֵּבֵל, *orbis habitabilis.* Iob. XXXIV, 13. — תְּהוֹם, *abyssus.* Prov. VIII, 28. — תַּחַת שָׁמַיִם, *sub coelo.* Deut. XXV, 19. XXIX, 20. Iob. XLI, 3.

Ἡ ὙΠΟ' ΤΩ͂Ν ΟΥ'ΡΑΝΩ͂Ν, sc. *οὖσα γῆ*, *terra, quae sub coelis est.* תַּחַת שָׁמַיִם, *sub coelis.* Exod. XVII, 14.

*ΤΑ' ὙΠ' ΟΥ'ΡΑΝΟ'Ν, *quae sub coelis sunt.* אֶרֶץ, *terra.* Iob. XXXVIII, 33. — פְּנֵי חוּצוֹת, *facies extimarum.* Iob. V, 10. *Vulg. universa.* — Vide alibi *κῆτος*.

ΟΥ'ΡΕ'Ω, *urinam reddo, mingo.* הִשְׁתִּין Hiph. idem. 1 Sam. XXV, 22. 34. 1 Reg. XIV, 10. 2 Reg. IX, 8. — *שָׁרַק, *sibilo.* *Aqu. Symm. Theod. et LXX* sec. *Curterium* Ies. V, 26. *οὐρήσει*. Sed recte damnat hanc lectionem *Montfauconius*, restituens *συρίσει*. In *Schol. Cod. Paris.* in *Apollonii Rhod. Argon.* v. 1614. sequ. occurrit *οὐρεῖν*, quod per *φυλάττειν* explicatur.

ΟΥ'ΡΙΟΣ, *ventosus*, ab *οὖρος*, *ventus.* *Hesych.* *οὖρος*, *ἄνεμος*. Ies. LIX, 5. *συντρίψας οὔριον*, scil. *ὠὸν*, conterens ventosum ovum aut *irritum*, alias *οὔρινον ὠὸν* dictum. In hebr. textu nihil pro hac voce legitur.

ΟΥ'ΡΟΝ, *urina.* שֵׁינַיִם plur. idem. 2 Reg. XVIII, 27. Ies. XXXVI, 12. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXXVI, 12.

ΟΥ͂Σ, *auris.* אֹזֶן, idem. Gen. L, 4. *λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα φαραὼ*, loquimini in aurem Pharaonis, h. e. cum Pharaone. Vide et Deut. XXXI, 28. 30. 1 Sam. VIII, 21. *ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς τὰ ὦτα κυρίου*, loquebatur illos (sermones) coram Domino. Vide et Ierem. XXVI, 15. et alibi saepius. — אָזַן Pih. *auribus percipio.* Cohel. XII, 9. Legerunt ibi אֹזֶן. — *צַמָּה, *coma.* *Symm.* Ies. XLVII, 2. *καλύψας τὰ ὦτα.* *Semlerus* in *Ep. Crit.* ad h. l. coniicit legendum *τὰ νῶτα*, aut simile quid. *Doederleinius* in notis ad vers. lat. h. l. arbitratur, *τὰ ὦτα* esse corrupta ex *τὴν ὤαν*. Nam *ὤα* vel *ᾤα* vel *ὄα* *oram* vel *fimbriam vestis* notat, quo sensu *ὤα χρυσοῦ* *Eustathius* ex *Homeri Odyssea* affert. Sed mihi recepta lectio cum textu hebr. facile conciliari posse videtur. Qui enim obtegit capillos, etiam aures obtegat necesse est. Sirac. III, 29. *οὖς ἀκροατοῦ*, *homo*

audiendi discendique cupidus, coll. Prov. XXV, 12. Sirac. XVII, 6. τὰ ὦτα notat *auditum* seu *facultatem audiendi*, quemadmodum ὀφθαλμοὶ *facultatem videndi* significat. Baruch. I, 2. ἐν ὠσὶν, *audiente*.

ΕἸΣ ΤᾺ ὮΤΑ, in aures. נֶגֶד, *coram*. Ios. VIII, 35. ὃ οὐκ ἀνέγνω Ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης τῆς ἐκκλησίας, quod non legit Iosua *coram* omni multitudine.

ΟΥ᾿ΣΙ´Α, essentia, substantia, it. *bona, facultates*. סְגֻלָּה, *peculium*. *Aqu.* Cohel. II, 8. Tob. XIV, 18. ἐκληρονόμησε τὴν οὐσίαν αὐτῶν, haeres factus est omnium *bonorum* eius. Conf. Luc. XV, 12. 13. *Hesych.* οὐσία -- πλοῦτος, ὕπαρξις, εἶδος ὑφεστὸς, βίος, κτῆσις. *Suidas*: οὐσία. τῆς οὐσίας τὴν κλῆσιν καὶ τὴν προσηγορίαν οὐδόλως ἐμφερομένην εὑρίσκομεν ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ. ἡ δὲ τῶν πολλῶν συνήθεια κέχρηται τῷ προσρήματι ἐπὶ τῶν σημαινομένων κτήσεων, ὧν τις κέκτηται, οἷον οἰκημάτων, βοσκημάτων, καὶ λοιπῶν ὑλῶν. ταῦτα γὰρ οὐσίαν καλοῦσι τοῦ κεκτημένου. καθ᾿ ἣν ἔννοιαν καὶ τὸν ταῦτα κεκτημένον πλούσιον καλοῦμεν, ἀντὶ τοῦ πολυούσιον. καὶ περιούσιον λαὸν τὸν ἔγκτητον. καὶ Ἰσραὴλ περιουσιασμὸν ἑαυτῷ (Ps. CXXXIV, 4.), ἀντὶ τοῦ κτῆμα, καὶ εἰς κτῆσιν. Apud profanos scriptores οὐσία pro *bonis* et *peculio* passim occurrit. Vide *Aelianum V. H.* X. c. 17. Confer quoque *Alberti* ad Luc. l. l. pag. 51. sequ.

**ΟΥ῎ΤΕ.* Ies. I, 6. ubi pro οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ legendum est ἤτε τραῦμα ἤτε μώλωψ, ac in textu hebr. nihil ei respondet. Conf. *Cappelli nott. critt.* p. 492.

ΟΥ῟ΤΟΣ, ΑΥ῟ΤΗ, ΤΟΥ῟ΤΟ, hic, haec, hoc. *אוֹתָהּ, *eam*. Num. XXVI, 59. τούτους. Non legerunt אוֹתָם, ut *Cappellus* voluit, sed אוֹתָהּ pro plurali acceperunt per enallagen numeri, ut et alibi. Vide *Buxtorfii Anticrit.* p. 124. — *אָז, *tunc*. Gen. II, 26. Legerunt זֶה. - אֶחָד, *unus*. 1 Reg. III, 25. 2 Par. XXXII, 12. - *אָבֵן. Ies. LIII, 4. οὗτος. Sed videtur omnino mendum esse ex librarii lapsu pro ὄντως (quod habet h. l. *Symmachus*), ita ut ex ὄντως factum sit primo οὕτως facili lapsu, deinde vero alio proclivi lapsu scriptum sit οὗτος, quod mendum (si mendum est) perantiquum est, siquidem *Hieronymus* ipse olim legit οὗτος, et reddidit *iste*. Scribi etiam posset ὄντως οὗτος. - *אָלָה, *exsecratio*. Ierem. XXIII, 9. τούτων. Legerunt אֵלֶּה, sensu non minus commodo. Idem valet quoque de loco Ez. XVI, 59. - אֵלֶּה, *isti*. 2 Sam. XXIV, 17. οὗτοι τὰ πρόβατα, hi, qui *oves* h. e. innocentes sunt. In Codice quodam hic pro οὗτοι lectum fuisse οὗτοι, apparet ex *Suida* in h. v.: sed male. Et apud ipsum *Suidam* alias v. Δαβὶδ pro οὗτοι legitur οὗτοι. - *אֱלוֹהַּ. Iob. XIX, 23. ταῦτα. Legerunt אֵלֶּה. - *אֲמֵלָלִים, *languidi*. Nehem. IV, 2. οὗτοι, ubi οὗτοι *in contemtum* adhibetur. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. n. 9. Confer quoque supra s. οἰκοδομέω πόλιν. -

אִפּוֹא, *nunc.* Hos. XIII, 10. ubi οὗτος quoque *contemtim* accipiendum est. - *גַּה pro זֶה. Ezech. XLVII, 14. Ita et *Chaldaeus.* - הוּא. Lev. XXV, 34. οἱ ἀγροὶ ἀφωρισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν οὐ πραθήσονται, ὅτι κατάσχεσις αἰωνία τοῦτο αὐτῶν ἐστιν, agri urbibus eorum adscripti non vendentur, quia hi possessio eorum aeterna sunt. Exod. VIII, 19. δάκτυλος θεοῦ ἐστι τοῦτο, hoc est digitus Dei. - *הִנֵּה, *ecce.* Mal. I, 13. ταῦτα. Legerunt הֵנָּה cum *Syro.* Idem valet de loco Hab. II, 11. - זֶה: זֹאת. Gen. XXVIII, 17. ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἔστι τοῦτο, ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ, quam reverendus est hic locus, non est hic aliud, nisi domus Dei. Ies. XXVII, 9. τοῦτό ἐστι ἡ εὐλογία αὐτοῦ, hic est fructus eius. Vide et Gen. XL, 12. Cohel. XII, 13. Ios. VII, 10. ἱνατί τοῦτο σὺ πεπίπτωκας ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου; quare *ita* cecidisti in faciem tuam? Vide et 2 Sam. XII, 23. 2 Reg. XXIII, 22. οὐκ ἐγένετο τὸ πάσχα τοῦτο, non *ita* celebratum fuerat pascha. *Symm. Theod.* Iob. XIX, 3. τοῦτο δέκατον, *iam decies. Aqu. Theod.* Iob. I, 16. ubi οὗτος, praecedente οὗτος, est *alter:* cumque adhuc ille loqueretur, venit *alter.* Sic *Vulgatus.* LXX ἕτερος. - עֶצֶם הַיּוֹם, *ipsemet.* Ezech. XXIV, 2. - *זַן, *species, alimentum.* Psalm. CXLIII, 13. ἐκ τούτου εἰς τοῦτο. Videntur bis זֶה legisse. - *חַיָּה, *vita.* Gen. XVIII, 10. Videntur legisse הַזֶּה. - *חוּצָה, *foris.* Ies. XXXIII, 7. οὗτοι. Legerunt הֵנָּה vel הַזֶּה. - *לֹא, *non.* Zach. XIV, 17. ubi pro וְלֹא legerunt וְאֵלֶּה. - *לוּ, *utinam.* Gen. XVII, 18. οὗτος. Forte legerunt הוּא, quae voces facile invicem permutari potuerunt. Nam לוּ interdum etiam scribitur לוּא. - *נָא, *quaeso.* Mich. III, 1. ταῦτα. Legerunt זֹאת, uti liquet ex *Hieronymi* versione, licet hodierni quidam codd. graeci illud non agnoscant. Iob. XLII, 17. οὗτος ἑρμηνεύεται. Legendum οὕτως hoc sensu: haec, quae sequuntur, ex syriaco librario graece reddita sunt. Vide *Michaelis Spicil. Geogr. Hebr. exterae* P. II. p. 131. Praeterea legitur quoque Ies. XXXIII, 21. ubi verba: οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδὸν respondent hebr. בַּל־תֵּלֶךְ בּוֹ אֳנִי־שַׁיִט, *non ibit per eum navis remigii:* ubi pro ταύτην legendum est ναῦς τριήρης. Scilicet ex ναῦς propter affinitatem literarum librarius, quod ductum non assequeretur earundem, fecit ταυ, cumque τριήρης haud recte legisset, condidit την syllabam, quam priori iungens, ex duabus vocibus unicam fecit ταύτην. Sir. XIII, 27. πτωχὸς ἐλάλησεν, καὶ εἶπαν, τίς οὗτος; pauper loquitur, et dicunt, quis *hic?* Ita *contemtim* de Iesu Luc. VII, 49. τίς ἐστιν οὗτος; quis est *hic?* q. d. nonne homo obscurus, vilis, pauper et miser. Vide *Henckii Diss. de usu script. Apocryph. in N. T.* p. 16. Sirac. XIII, 2. αὕτη - αὕτη, *haec - illa.* Sir. XXXIV, 3. τοῦτο κατὰ τούτου, h. e. *repraesentatio quaedam, imago*, q. d. hoc

huic apparet simile. 5 Esdr. II, 19. 25. chald. דָּךְ, coll. Esdr. IV, 12. 15.

'ΑΠΟ' ΤΟΥ'ΤΟΥ, sc. *χρόνου*, *ab hoc*, sc. *tempore*. מִנִּי עַד, *a saeculo*. Iob. XX, 4. *Symm.* *ἀπ' αἰῶνος*. Alii *ἀπὸ τοῦ ἔτι*.

*ΔΙΑ' ΤΟΥ'ΤΟ. אָכֵן, *vere*. *MS. Ies.* Ier. VIII, 8. – גַּם כִּי, *etiam quia*. Hos. VIII, 10.

*ΕΚ ΤΟΥ'ΤΟΥ. מִזֶּה. 1 Sam. XIV, 4.

*ΕΚ ΤΟΥ'ΤΩΝ. מִקְצָתָם, *extremitas eorum*. Dan. I, 5. sec. cod. *Chis.* *ἐκ τούτων*, *hoc exacto*.

'ΕΚ ΤΟΥ'ΤΟΥ ΕΙ'Σ ΤΟΥ'ΤΟ, *ex hoc ad* s. *in hoc*, h. e. *unum post alterum*. מִזַּן אֶל זַן, *de specie in speciem*, h. e. *varii generis*. Psalm. CXLIII, 15. Legerunt ex nonnullorum sententia מִזֶּה אֶל זֶה. *Buxtorfius* autem in *Anticritica* mavult, eos iuxta sensum reddidisse, aeque ac *Vulgatus*, qui habet *ex hoc in illud*. Sc. זַן est ex usu l. chald. *species*, et ab Hebraeis per מִין explicatur. Iam *de specie in speciem* est *ex hoc genere annonae in aliud*, h. e. *omne genus annonae*.

'ΕΝ ΤΟΥ'ΤΟΙΣ, *in his*. בְּכַף, *in manu*. Ez. XXI, 24. – *בְּגוֹ נִדְנֶה, *in medio vaginae*. Dan. VII, 15. Legit בְּגִין דְּנָה, ut *Cappellus* monuit in *Crit. S.* p. 347.

'ΕΠΙ' ΤΟΥ'ΤΟΙΣ, idem, it. *propterea*, *propter hoc*. עַל אֱלוֹהַּ, *apud Deum*. Iob. XXXVII, 22. Hic legerunt עַל אֵלֶּה, *super his*. – עַל זֹאת, *propter hoc*. 2 Par. XXIX, 9. 2 Par. XXIX, 10. *ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστιν ἐπὶ καρδίας*, propter ea igitur in animo est. Hic pro *ἐπὶ τούτοις* in textu hebr. *κατὰ τὸ ῥητὸν* nihil legitur.

*ΕΠΙ' ΤΟΥ'ΤΩι. עַל כֵּן, *idcirco*. *Aqu. et Theod.* Iob. XXIII, 15. *Inc.* Ps. XLIV, 3.

ΚΑΤΑ' ΤΑΥ'ΤΑ, *secundum haec*. *כָּהֵנָּה, *sicut illa*. *Aqu.* et LXX 2 Sam. XII, 8. *κατὰ ταῦτα*, quae sunt sicut illa, nempe: beneficia hactenus in te a me collata, quorum recensum in antecedentibus dederat. *Theodot.* ib. habet *καθὼς ταῦτα*. – כַּדָּבָר הַזֶּה, *secundum hoc verbum*. Nehem. VI, 4.

ΜΕΤΑ' ΤΑΥ'ΤΑ, *post haec*. אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, *post haec verba*. 1 Reg. XVII, 17. Esth. III, 1. – *יַחַד, *pariter, simul*. Iob. X, 8.

*ΟΥ'Κ 'ΕΝ ΤΟΥ'ΤΟΙΣ, *non in illis*. לַבָּלָה, *inveteratae*. Ezech. XXIII, 43. Cogitarunt לא באלה, et chaldaicam pronuntiationem τοῦ לא, quae *La* est.

ΠΡΟ'Σ ΤΑΥ'ΤΑ, *ad haec*. לְפִיהֶן, *secundum os earum*. Levit. XXV, 51.

*ΠΡΟ'Σ ΤΟΥ'ΤΟΙΣ. אָפוּנָה, *timebo*. *Symm.* Psalm. LXXXVII, 16. Sed suspicor, hic quaedam deesse in ver-

K 2

sione *Symmachi.* – Vide quoque alibi s. *διὰ*, *ἕως*, *μέχρι*, et *τρίτον*.

ΟΥ῞ΤΩ, ΟΥ῞ΤΩΣ, sic. אַךְ, *tantum. Symm.* 1 Sam. XXV, 21. – *וְזֶה. Thren. III, 37. *τίς οὕτως εἶπε;* ubi fortasse *οὗτος* legendum est. Idem valet de loco Ies. LXIII, 1. ubi pro *οὕτως ὡραῖος* reponendum est *οὗτος ὡραῖος*. – כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה, *secundum verba ista s. res illas.* Gen. XXXIX, 19. – כֵּן, *sic.* Num. XXXVI, 5. 2 Sam. XVIII, 14. Ier. VIII, 6. et alibi aliquoties. 1 Reg. I, 36. ubi post *γένοιτο* est comma ponendum, ita ut *οὕτως* cum verbo *πιστώσαι* coniungatur. – לָכֵן, *ideo.* Ies. XVI, 7. *Symm. Theod.* LXX Gen. IV, 15. Legerunt לא כֵּן. – *כָּזֹאת. 2 Reg. V, 4. *οὕτως καὶ οὕτως*, *haecce*: quemadmodum et nos in narrationibus *so und so* uti solemus. – *מִזֹּאת, *prae hoc.* 2 Sam. VI, 22. Praeterea legitur Iob. XXVII, 2. *ζῇ ὁ θεὸς, ὅς οὕτως με κέκρικε*: ubi in textu hebr. legitur חַי־אֵל הֵסִיר מִשְׁפָּטִי. *Vulg. qui abstulit iudicium meum. Clericus* in *Comment.* ad h. l. coniicit, reponendum esse *οὔπω με κέκρικε*. Sed non opus est hac coniectura, modo *οὕτω* h. l. vertatur *tam male* s. *inique*. Formula hebr. quoad sensum reddenda est: *qui causam meam seposuit adeoque neglexit.* Vnde simul apparet, errare *Trommium*, qui monuit, nihil pro *οὕτω* h. l. reperiri in textu hebr. Legitur quoque Prov. XXVIII, 4. ubi *laegerus* *οὕτως* insertum existimat a librario, qui ab *ὥσπερ ὑετὸς* ordiri comparationem, in commate 4. autem apodosin contineri inepte sibi persuaderet. Sir. XX, 18. *οὕτως*, *ea ratione*, sc. vitio linguae.

ΕΙ' ΟΥ῞ΤΩ, ΕΙ' ΟΥ῞ΤΩΣ, si sic, num sic? itane? אָכֵן, *profecto.* Exod. II, 14. *εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέγονεν τὸ ῥῆμα; itane* res manifesta facta est? 1 Sam. XV, 32. *εἰ οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος; itane* acerba mors est?

ΟΥ'ΧΙ', non, nonne, neutiquam, absit. אַיִן. Num. XIX, 15. ubi *οὐχὶ* e cod. *Alex.* mutandum erit in *οὐκ ἔχει*. Certe אין saepius sic verti solet. Ierem. XXXVII, 13. – בְּלִי. Psalm. XVIII, 3. – חָלִילָה, *absit.* Genes. XVIII, 25. ubi tamen pro *οὐχὶ σὺν* scribendum videtur *οὐχ' ἴσον*, *non est iustum*, aut potius *οὐχ' ὅσιον*, *nefandum est.* Confer Luc. XIII, 3. – לֹא. Num. XXIV, 16. *Οὐχὶ* pro *non* legitur quoque 3 Esdr. I, 27. – הֲלֹא. 2 Paral. XX, 6. Hab. II, 6. – *לוֹ. 2 Sam. II, 16. Legerunt לֹא, ac bene, nam sequitur כִּי. Hagg. II, 5. *οὐχὶ* inserendum est ante *καθὼς* apud LXX: *οὐχὶ καθὼς οὐχ' ὑπάρχοντα. Οὐχὶ* facile ob sequens *οὐχ'* excidere potuit. *Vulgatus: numquid non ita est, quasi non sit in oculis vestris? Hesychius: οὐχὶ, οὐδαμῶς, οὐ δῆτα.*

ΜΗ' ΟΥ'ΧΙ', nonne. הֲלֹא. Iud. VI, 13. – Vide alibi *ἔνδοξος*.

ʼΟΦΕΙʼΛΗΜΑ, *debitum.* מַשָּׁאת, *mutuum.* Deut. XXIV, 10. 1 Macc. XV, 8. *πᾶν ὀφείλημα βασιλικὸν – ἀφιέσθω σοι*, omne debitum regium – sit tibi remissum. Conf. Matth. VI, 12. et ad h. l. *L. Bos* p. 8.

ʼΟΦΕΙʼΛΗΜΑ ʼΕΣΤΙ, *debitum est.* הִשָּׁה Hiph. a נָשָׁה, *mutuo.* Deut. XXIV, 10.

ʼΟΦΕΙʼΛΩ, *debeo*, et *ʼΟΦΕΙʼΛΟΜΑΙ*, *reus sum.* הֵלִיץ Hiph. a לִיץ, *derideo.* Prov. XIV, 9. *ὀφειλήσουσι καθαρισμόν.* Reddiderunt, ut *Jaegerus* ad h. l. monuit, forma loquendi forensi, quomodo *ὀφλεῖν δίκην* dicitur. Vide *Ruhnkenium* ad *Timaeum* p. 146. Vide supra s. *καθαρισμός.* – חוב, *debitor.* Ezech. XVIII, 7. – נשה : הִשָּׁה, Kal et Hiph. Deut. XV, 2. Ies. XXIV, 2. Tob. VI, 12. *ἢ ὀφειλήσει τὸν θάνατον*, vel *reus erit mortis.* Sap. XII, 15. *τὸν μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι*, qui non debet puniri, qui poenam non meretur. Sap. XII, 20. *ὀφειλομένους θανάτῳ*, *reos mortis*, *morti addictos*, ob suas scelerum culpas et delicta.

ʼΟΦΕΛΟΝ, *utinam.* אַחֲלַי et אַחֲלֵי, *vota*, valetudinis vel alius optabilis rei. 2 Reg. V, 3. Psalm. CXVIII, 5. – לוּ. *Aqu.* Deut. XXXII, 28. Iob. XVI, 14. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ὄφελον*, *εἴθε.* Vide *Pierson.* ad *Moerid.* p. 286. et *Fischer.* ad *Weller. Spec.* III. P. I. p. 148.

ΕἸ ΓἈΡ ʼΟΦΕΛΟΝ, idem. מִי יִתֵּן, *quis dabit?* Iob. XIV, 13. Vide et Iob. XXX, 24. ubi aliter in textu hebraico.

ʼΟΦΕΛΟΣ, *utilitas.* הוֹעִיל Hiph. a יָעַל, *prodest.* Iob. XV, 3. *ἐν λόγοις, οἷς οὐδὲν ὄφελος*, verbis, quibus nulla utilitas. Conf. 1 Cor. XV, 32. *Hesych.* *ὄφελος, αὔξησις, ὄνησις, ἐπικούρημα, κέρδος.*

ʼΟΦΘΑΛΜΟʼΣ, *oculus.* מָעוֹן, *habitaculum.* 1 Sam. II, 31. *ἀναιδεῖ ὀφθαλμῷ.* Non legerunt hic עַיִן, sed vocem hebr. derivarunt haud dubie a verbo עין s. עוֹן, quod est *observare aliquem*, *torvis oculis intueri*, coll. 1 Sam. XVIII, 9. Aliter statuendum est de loco Soph. III, 7. *ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτοῖς*, ubi pro מְעוֹנָהּ sine dubio legerunt מֵעֵינֶיהָ. – מַנְגִּינָה, *modulatio.* Thren. III, 62. *ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν.* Legerunt fortasse *ἐγὼ ὁ ψαλμὸς αὐτῶν.* – מַרְאָה, *aspectus.* 1 Sam. XVII, 42. – עַיִן. Genes. III, 5. 6. 7. XIII, 10. 14. et alibi saepissime. *Symm.* Iob. XVI, 9. Vide supra s. v. *ὀξύνω.* – פָּנִים plur. *facies.* Esdr. VII, 27. Ierem. XXXVIII, 26. — Errore quoque quodam typographico sine dubio vox *ὁ ὀφθαλμὸς* excidit apud *τοὺς λοιποὺς* Iob. XXVIII, 10. ante aut post *αὐτοὺς*, nam in versione latina *ὁ ὀφθαλμὸς* expressum est. Tob. III, 13. *διδόναι εἴς τινα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πρόσωπον*, in aliquem dirigere oculos suos et faciem suam convertere, h. e. ab aliquo unice liberationem ac salutem suam sperare. Sirac. X, 20. *ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ*: ubi ex antece-

dentibus supplendum est *ἔντιμοι εἰσὶ, in honore sunt praecipuo.* Sirac. XVII, 6. *ὀφθαλμοὶ, visus, s. facultas videndi.* Sir. XVII, 8. *ὀφθαλμὸς ἐπὶ τὰς καρδίας* non notat, ut nonnulli voluerunt, *facultatem super se reflectendi* (nam tunc scribere debuisset *αὐτῶν*), sed *illuminationem* et *directionem cordis.* Nam oculus Dei omnia illuminat, clara et perspicua reddit. Postulant hanc interpretationem sequentia. *Bretschneiderus* h. l. accepit de *facultate intellegendi* s. *intellectu*, hoc sensu: indidit Deus hominibus intellectum suo similem, coll. XXXIX, 24. Sir. XXXII, 8. *ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον, laeta mente* offer Deo sacrificia, coll. v. 10 et 9. ubi legitur *ἐν εὐφροσύνῃ*, coll. Matth. XX, 15. ac Sirac. LI, 35. Sirac. XIV, 10. *ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ᾽ ἄρτῳ, homo* avaritia plenus invidet aliis panem, coll. Matth. XX, 15. Sirac. IV, 1. *μὴ παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς*, ne suspensum teneas *spem* (seu *desiderium*, quod oculis intentis cernitur. Nam, ut recte ad h. l. observavit *Bretschneiderus, ὀφθαλμὸς* saepe ad animi motus transfertur, qui per oculorum rationem sese produnt.) pauperis, nempe donum exspectantis. Vide quoque Tob. III, 2. Sirac. XIV, 9. *πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι*, avari *cupiditas* non impletur parte. Sic hebr. עַיִן Cohel. IV, 8. coll. Psalm. CXLV, 15. Sirac. XX, 14. quae stultus largitur, non prosunt, *οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ᾽ ἑνὸς πολλοὶ*, nam pro uno beneficio plura a te, ut accipiat, cupiet. Sequuntur enim *ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει.* Sirac. XXIII, 4. *μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῷς μοι.* Vide supra s. *μετεωρισμός.* Iudith. VII, 27. *ὀψόμεθα ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ipsi videamus*, coll. II, 11. et Sirac. XVI, 6. Sirac. XXVII, 23. *ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου, te praesente*, coll. XI, 21. ubi v. 26. commutatur cum *ἔναντι.* Iudith. III, 4. *ὡς ἐστὶν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου*, ut *tibi* placet, coll. Sap. IX, 9. Sap. III, 2. ubi *ἐν ὀφθαλμοῖς* notat *iudicante, secundum iudicium, ut putat aliquis*, v. c. Sap. III, 2. *ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι*, ut stulti *arbitrantur*, illi mortui esse videntur. Vers. 4. idem est *ἐν ὄψει*, coll. Sirac. VIII, 16. Fragm. Esth. IV. *θάνατος αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτῶν*, mors ipsis certa instaret s. impenderet. – Vide alibi *σκῶλον.*

'ΟΦΘΑΛΜΟΦΑΝΩ͂Σ, *oculis evidenter, manifeste, perspicue, more eorum, quae oculis cernuntur*, ab *ὀφθαλμοφανής, qui oculis cernitur.* גָּלוּי לְכָל עַמִּים, *revelatum omnibus populis.* Esth. VIII, 13. – עַיִן בְּעַיִן, *oculo ad oculum*, h. e. *ipsis suis oculis. Symm.* Ies. LII, 8.

'ΟΦΙΟ'ΔΗΚΤΟΣ, *a serpentibus morsus.* Sirac. XII, 17. *Suidas: ὀφιόδηκτος, ὁ ὑπὸ ὄφεως δηχθείς.*

'ΟΦΙΟΜΆΧΗΣ vel 'ΟΦΙΟΜΆΧΟΣ, *serpentum oppugnator, qui cum anguibus dimicat*, it. *locustae species,*

ita dicta, quod serpentes oppugnet. De locustis serpentibus infestis loquitur *Plinius H. N.* XI, 29. *Aristoteles hist. anim.* IX, 6. quod de gravioribus locustis intellegunt haud dubie, quas subinde in spectabilem magnitudinem excrescere testis est *Plinius* l. l. et in India etiam ternûm pedum longitudinis reperiri asserit. חַרְגֹּל, *cantharus, locustae species.* Lev. XI, 22. *Suidas:* ὀφιομάχης, εἶδος ἀκρίδος, μὴ ἔχον πτερά. *Hesych.* ὀφιομάχος, ἰχνεύμων, καὶ ἀκρίδων γένος μὴ ἔχον πτερά. Conf. *Bonfrerium* in Lev. l. c. p. 624. et *Bochartum Hieroz.* P. II. lib. IV. c. 2. p. 449.

'ΟΦΙΡ, *Ophir.* Ipsa vox hebr. אוֹפִיר, nomen regionis auriferae. 1 Reg. XXII, 49. Conf. *Oldermanni Diss.* de אוֹפִיר et תַּרְשִׁישׁ. *Helmst.* 1714. 4.

'ΟΦΙΣ, *serpens.* אֶפְעֶה, *vipera.* Iob. XX, 16. – נָחָשׁ. Genes. III, 1. Num. XXI, 6. Psalm. LVII, 4. et alibi saepius. *Symm.* Iob. XXVI, 13. *Aqu.* Ies. XXVII, 1. – שָׂרָף, *praester.* Num. XXI, 8. Ies. XIV, 29. Sap. XVI, 5. Sirac. XXI, 2.

'ΟΦΙΣ ΔΑ'ΚΝΩΝ, *serpens mordens.* נָחָשׁ שָׂרָף, *serpens prester.* Deut. XVIII, 16.

'ΟΦΛΕ'Ω, *debeo.* נָשָׁה, *mutuum do. Syrus Int.* Ier. XV, 10. ὤφλησα. *Suidas:* ὀφλῆσαι, χρεωστῆσαι.

'ΟΦΛΗΜΑ, *debitum,* etiam i. q. ὄφλησις, *debiti exactio.* תֹּךְ, *fraus, damnum. Aqu.* Ps. LIV, 12. LXX ibi per τόκος, *usura,* reddiderunt.

'ΟΦΛΗΣΙΣ, *debiti exactio.* Baruch. III, 5. εἰς ὄφλησιν, *in debiti exactionem. Hesych.* ὄφλησιν, χρεώστησιν.

'ΟΦΡΥΟ'Ω, ΟΜΑΙ, *superciliosus sum, emineo, altus sum.* גַּבְנֻנִּים plur. *valde gibbosi, eminentes. Aqu.* (a גַּבִּינָה, *supercilio,* etymon adsciscens, ac cum altitudine superbiam coniungens.) Psalm. LXVII, 16. ὄρη ὠφρυωμένα, montes elati, seu: *clivosi, multos tumulos habentes,* coll. *Wetstenio* ad Luc. IV, 29. *Hesychius:* ὠφρυωμένος, ἐπηρμένος.

'ΟΦΡΥ'Σ, *supercilium.* גַּב עַיִן, *gibbus oculi.* Levit. XIV, 9.

'ΟΧΕΙ'Α, *coitus,* ab ὀχεύω, *admissarium admitto,* de sexu foemineo, *coeo* de mare. Sirac. XXXIII, 6. ἵππος εἰς ὀχείαν, *equus admissarius s. emissarius. Hesych.* ὀχεία, ἡ μῖξις καὶ ἡ συνουσία.

*'ΟΧΕΙ'ΟΝ, *plaustrum, currus, vehiculum.* Restituenda est haec vox codici *Alex.* Sir. XXXVI, 6. ubi nunc ὀχῖον legitur, reliqui autem libri ὀχεῖαν habent.

'ΟΧΕΤΟ'Σ, *canalis, aquae ductus, rivus.* אֲפִיקִים plur. *torrentes. Symm.* Psalm. CXXV, 4. ὀχετοί. – נַחַל, *fluvius, rivus. Symm.* Iob. XXII, 24. – פֶּלֶג, *rivus. Symm.* Psalm. LXIV, 10. *Hesychius:* ὀχετὸς, σολὴν (lege σω-

λὴν e *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Phavorino*), ἀγωγὸς, ῥύαξ, ὕδωρ, ὑδραγωγεῖον, ἤγουν αὖλαξ, ἀλλ' ἀεὶ ῥέων.

῎ΟΧΗΣΙΣ, *vectura, currus.* רֶכֶב, idem. *Symm.* Psalm. LXVII, 18. *Hesych.* ὄχησις, ἱππασία, φόρησις.

῎ΟΧΘΗ, *ripa, litus.* אָחוּ, *carectum.* Genes. XLI, 2. sec. ed. *Ald.* ἐν τῇ ὄχθῃ. *Schol.* ἐν τῷ ἕλει. Ib. v. 18. Videtur nonnullis aliquis ὄχθη effinxisse ex ἄχει, quia, quid sit illud, non intellexit. Habet tamen hanc vocem *Philo Iud.* in *vita Iosephi. Hesych.* ὄχθη, χεῖλος ποταμοῦ: ubi carectum crescere solet.

᾿ΟΧΛΑΓΩΓΕ'Ω, *turbam duco, plebem concito et sollicito, tumultuor,* i. q. δημαγωγέω, ab ὀχλαγωγὸς, *qui popularem turbam concitat vel congregat.* נָטַף, *stillo.* Amos. VII, 16. Scilicet, ut *Simonis lex. hebr.* p. 1013. docuit, נָטַף *vaticinari* quoque notat. Est ergo ὀχλαγωγεῖν h. l. *vaticiniis iisque falsis ad seditionem commovere populum,* aut *turbas excitare.* Alii putant, eos legisse תַּקְצִיף, *concitabis ad iram. Hesych.* ὀχλαγωγῆσαι, θορυβῆσαι, ἢ συναγαγεῖν ὄχλον, ἢ ταράξαι.

᾿ΟΧΛΑ'ΖΩ, *tumultuor.* הָמָה, idem. *Aqu.* Ps. LVIII, 7. 15. ὀχλασάτωσαν, *tumultuentur:* et Psalm. LXXXII, 3. ὤχλασαν: et Prov. VII, 11. ὀχλάζουσα. Adde *Aqu.* Ier. IV, 9. Vide in σχολάζω.

᾿ΟΧΛΕ'Ω, *turbo, vexo, afflicto,* it. *tumultuor.* חֵמָה, *venenum. Inc.* Hab. II, 15. ὀχλουμένην, *turbatam:* ubi per He legit loco Chet. Tob. VI, 7. ἐάν τινα ὀχλῇ δαιμόνιον ἢ πνεῦμα πονηρὸν, ταῦτα δεῖ καπνίσαι ἐνώπιον ἀνθρώπου ἢ γυναικὸς, καὶ οὐ μὴ ἔτι ὀχληθῇ, si quem *vexet* daemonium, vel spiritus malus, haec debet aliquis fumare coram viro vel muliere, ut non amplius *vexetur. Glossae Philoxeni: vexare,* ὀχλεῖν, σκύλλειν, χειμάζειν. Confer Luc. VI, 18. et Act. V, 16. ac *Alberti* ad Luc. l. c. p. 192. et *Salmasium* de *mod. usur.* p. 787. 2 Macc. XI, 31. οὐδεὶς αὐτῶν κατ' οὐδένα τρόπον ὀχληθήσεται, nemo illorum vel ullo modo *afflictabitur.* 3 Macc. V, 41. ὧν χάριν ἡ πόλις ὀχλεῖ. *Hesych.* ὀχλεῖ, στένει, λυπεῖ, κωλύει μετὰ ὄχλου.

᾿ΟΧΛΗΡΙ'Α, *turbulentia, molestia.* סִכְלוּת, *stultitia. Al.* Cohel. VII, 26. ὀχληρίαν, *turbam.*

῎ΟΧΛΟΣ, *turba, multitudo, ira.* הָמוֹן, idem. 1 Reg. XX, 13. 2 Par. XX, 16. Dan. X, 6. et alibi aliquoties. — *הֲמוֹן, *Hamon,* nomen proprium. *Inc.* Cant. VIII, 10. Appellative accepit cum reliquis Intt. — חַיִל, *exercitus.* Ies. XLIII, 17. Dan. III, 4. XI, 10. 11. et 43. sec. cod. *Chis.* — *חֵמָה, *ira. Aqu.* Ps. VI, 2. καὶ μὴ ἐν ὄχλῳ σου παιδεύσῃς με, neque me *iratus* punias. Ita transtulit haec verba *Fischerus Clav.* p. 69. ubi tamen addit: Si lectio sana est, neque pro ὄχλῳ reponendum χόλῳ, videndum erit, annon legerit *Aquila*

בַּהֲמֹתָךְ, ab הָמָה, quod verbum alibi reddit per *ὀχλάζειν*, nomenque הָמוֹן per *ὄχλος*. *Semlero* in *Ep. Crit. ad Griesbachium* legendum videbatur *ὄχθῳ*, quod certe magis probabile est, quam coniectura *Starckii* in *Carm. David.* p. 187., cui legendum potius videbatur *ἐν ὀχθήσει σου*. – טַף, *puerulus*, 2 Sam. XV, 22. טַף non semper de *parvulis*, sed quoque de *familia* in universum dicitur. Arab. طوف, *in gyrum moveri*, unde طايفة, *turba*, *familia*. Vide quoque supra s. v. *οἶκος*. *Inc.* Gen. XLVII, 12. *τοῦ ὄχλου.* Falso hanc versionem *Aquilae* tribuit *Montfauconius*. Vindicanda est potius *Symmacho*, qui ita transtulit Exod. X, 10. XII, 37. ubi טַף sunt *omnes, qui praeter milites castra sequuntur*. – *מִצְעָד, *gressus*. Dan. XI, 43. sec. cod. *Chis.* *ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ*, erunt in turba eum sequente. Sensum secuti sunt. Nam *in gressibus alicuius esse* notat ex hebraismo *sequi aliquem*. – סֹלְלָה, *agger*. Ierem. XXXII, 24. *ὄχλος*. Ita explicandum esse censuerunt hebr. סֹללוֹת de *turba* s. *agmine militum* ob sequens בָּאוּ, quod h. l. per *admovebuntur* vertendum erat. – עַם, *populus*. Num. XX, 20. Ierem. XLVIII, 42. – *עִם, *cum*. Dan. XI, 8. sec. cod. *Chis*. Legerunt עָם. – קָהָל, *coetus*. Ierem. XXXI, 8. Ezech. XVI, 39. XVII, 17. et alibi. – רַבִּים plur. *multi*. Esdr. III, 12. – שִׁפְעָה, *agmen*. 2 Reg. IX, 17.

"ΟΧΛΟΣ ΛΟΙΠΟ'Σ, *turba reliqua*. מְאַסֵּף part. Pih. *colligens*, *extrema acies*. Ios. VI, 13.

'ΟΧΥΡΟ'Σ, *munitus*, *firmus*. לָבוֹא תָּמִיד, *ad veniendum iugiter*. Psalm. LXX, 3. Libere ac seriei orationis convenienter transtulerunt. – בָּצוּר, *munitus*. Num. XIII, 29. Deut. III, 5. XXVIII, 52. et alibi. – מִבְצָר, *munitio*. Num. XXII, 36. Ios. X, 20. 2 Reg. III, 19. et alibi. Adde Dan. XI, 15. sec. cod. *Chis*. *Aqu.* Ierem. VI, 27. *ὀχυρός*. Deest quidem haec versio h. l. in *Hexaplis Montf.*, reperitur tamen in ed. *Rom*. – מִסְכְּנוֹת plur. *promptuaria*. Exod. I, 11. Arab. سكن, *firmus*, *stabilis fuit*. ¡Et si vel quis מִסְכְּנוֹת per *thesauros* hic vertere mallet, urbes sic dictae essent, non quod revera thesauri ibi essent reconditi, sed quod ita validae ac munitae essent, ac si thesauri ibi reconderentur. 1 Reg. IX, 19. 2 Par. VII, 4. 6. – מְצוּרָה, *munitio*. *Aqu. Symm.* 1 Sam. XXIII, 19. *ἐν τοῖς ὀχυροῖς*. *Theodot.* ib. v. 14. *ἐν τοῖς σπηλαίοις τοῖς ὀχυροῖς*, ubi *σπηλαίοις* de suo addidit. *Vulgatus* habet: *in locis firmissimis*. – מָצוֹר, *munitio*. 2 Par. VIII, 5. Mich. VII, 12. – מְצוּרָה, idem. 2 Par. XI, 21. XII, 4. – מִשְׂגָּב, *locus editus*. Ies. XXXIII, 16. – נִשְׂגָּב part. Niph. Ies. XXVI, 5. XXX, 13. – עֹז, *robur*. Prov. X, 16. XVIII,

11, 19, in quo posteriore loco duae versiones coaluerunt. Adde *Symm.* Ps. LX, 4. ac confer *Opuscula Critica* p. 216. – תַּל, *agger, tumulus,* item, ut arab. تَلّ, *collis, mons.* *Theod.* Ios. XI, 13. ὀχυράς.

'ΟΧΥΡΟ'Ω, *munio.* בִּצֵּר Pih. idem. Ier. LI, 48. – חִזֵּק, Pih. *roboro.* 2 Par. XI, 10. – סָגַר, *claudo.* Ios. VI, 1. ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη, Iericho conclusa et *munita.* *Hesych.* ὠχυρωμένη, ἠσφαλισμένη. – שִׂגֵּב Pih. *in edito colloco,* metaphorice: *in tuto pono.* *Symm.* Ps. CVI, 41. ὀχυρώσει, et muniet pauperem, scil. contra inopiam, ubi nostro *gegen etwas sichern* respondet. 1 Macc. I, 62. multi Israelitae ὠχυρώθησαν ἐν ἑαυτοῖς τοῦ μὴ φαγεῖν κοινὰ, *firmati sunt in consilio* aversandi cibos impuros. Permutatur ibi cum κραταιοῦσθαι.

'ΟΧΥ'ΡΩΜΑ, *locus munitus, excelsus, firmus, securus, in quo tutus aliquis manere et servari potest, arx, turris, munitio, castellum, munimentum,* it. *carcer, fovea.* אוֹצָר, *thesaurus.* Ierem. XLVIII, 7. ἐν ὀχυρώμασί σου, quae verba non pertinent, ut vult *Michaelis,* ad בְּמַעֲשַׂיִךְ, quod plane omiserunt LXX Intt., sed ad sequens בְּאוֹצְרוֹתַיִךְ, pro quo בְּצוּרוֹתַיִךְ legisse videntur. – בּוֹר, *fovea.* Gen. XLI, 14. ἐξήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀχυρώματος, eduxerunt illum de *fovea.* – בַּיִת, *domus.* Gen. XL, 14. Vox hebraica h. l. *carcerem* notat. – בֵּית סֹהַר, *domus turris.* Gen. XXXIX, 20. ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, coniecit eum in *carcerem.* – בַּצֵּר infin. Pih. *munire.* Ies. XXII, 10. – *בָּצְרָה, *Bozrah,* nomen propr. Ierem. XLIX, 22. Legerunt בִּצָּרָה. – בִּצָּרוֹן, *munitio.* Zach. IX, 12. καθήσεσθε ἐν ὀχυρώματι δέσμιοι, sedebitis in *carcere* vincti. – הֵיכָל, *palatium.* Prov. XXX, 28. – חָנָה, *castra metor.* *Inc.* Ies. XXIX, 1. – מִבְצָר. Ios. XIX, 29. ἕως πόλεως ὀχυρώματος Τυρίων, usque ad urbem munitionis, h. e. munitam, Tyriorum. 2 Reg. VIII, 12. Thren. II, 2. καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ τὰ ὀχυρώματα, destruxit in ira sua *arces.* Dan. XI, 38. sec. cod. *Chis.* – מִסְגֵּר, *claustrum.* Ies. XXIV, 22. κατακλείσουσιν εἰς ὀχύρωμα, *carceri* includent. – מָעוֹן. Prov. X, 30. Ies. XXIII, 14. – מַעֲשֶׂה וְאוֹצָר, *opus et thesaurus.* Ier. XLVIII, 7. – מָצוֹד, *arx.* Prov. XII, 13. ubi nonnullis legisse videntur מָצוֹר, *locus munitus.* *Vulg.* *munimentum.* – מְצָדָה. *Inc.* et LXX Iud. VI, 2. Ierem. XLVIII, 41. *Aqu.* *Symm.* 2 Sam. V, 7. 9. *Vulg.* *arcem.* – מָצוֹד, *rete.* Iob. XIX, 6. Hic fortasse legerunt מָצוֹר vel מָצוּר. – מְצוּדָה, *rete.* 2 Sam. XXII, 2. Legerunt cum Resch מְצוּרָה. Idem valet de *Aquila* Psalm. LXV, 11. 1 Sam. XXII, 4. et XXIII, 14. *Symm.* ib. XXIV, 23. *Aqu.* Iob. XXXIX, 28. et Psalm. LXX, 3. – מָצוֹר. Zach. IX, 3. – *מִצְעָדִים plur. *gressus.* *Theod.* Dan. XI, 43. qui

fortasse legit מְצוּרִים. - מִשְׂגָּב. *Symm.* et *Ed. Quint.* Psalm. XLVII, 4. LXX sec. cod. *Norimb.* Ierem. XLVIII, 1. - יָתֵן, *do.* Prov. XII, 12. ἐν ὀχυρώμασι, sc. ἔσται, h. e. *immotae erunt.* Ita putavit haec verba vertenda esse, quippe non intellegens, post יִתֵּן h. l. supplendum esse פְּרִי, ac ingenio suo tantum indulgens. *Zieglerus* quoque יִתֵּן ab אֵיתָן seu יָתַן, arab. وتن, *firmus, perennis fuit,* derivandum putavit. - עֹז, *robur.* Prov. XXI, 22. καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα, ἐφ' ᾧ ἐπεποίθεισαν, destruxit arcem, in qua confisi sunt. Conf. 1 Macc. VI, 65. VIII, 10. 2 Cor. X, 4. et ad h. l. *L. Bos* p. 163. - *עַצְמוֹת, *ossa. Schol.* ed. *Rom.* Prov. XII, 4. ξύλον ἐν ὀχυρώματι (h. e. *murum ligneum munitionis causa exstructum*), quae verba in *Hexaplis Incerto Int.* tribuuntur, ac inepto loco posita reperiuntur. Vocem hebr. deduxit ab עָצוּם, *validus, firmus.* - *צוּר, *rupes, petra. Theod.* Iob. XXVIII, 10. - צְרִיחַ, *turris elata.* Iud. IX, 46. 49. *Hesych.* ὀχύρωμα, τεῖχος ἀσφαλὲς, ὀχυρὸν, κάστρον, φρούρον (lege φρούριον), ἡ ἀληθές. *Suidas:* ὀχύρωμα, ἡ κλεισοῦρα παρὰ Ῥωμαίοις.

'ΟΧΥΡΩΜΆΤΙΟΝ, *munitio parva, munimentum parvum.* 1 Macc. XVI, 15.

'ΟΧΎΡΩΣΙΣ, *munitio.* 1 Macc. X, 11. *Ioseph. B. Iud.* VII. p. 416. B.

'ΟΨΕ', *sero, vesperi.* בִּכְרָה, *dromas, dromedaria.* Ier. II, 23. Vocem hebr. acceperunt ea significatione, qua apud Arabes usurpatur, nam Arab. بُكْرَة significat πρωΐ, *mane* (a بكر, *festinavit, praecessit, nocturno tempore iter fecit.*), quod hebr. בֹּקֶר dicitur. Ita iudicat *Cappellus* in nott. critt. ad h. l. p. 420. Conf. et *Bocharti Hieroz.* P. I. Lib. II. c. 3. p. 84. - בְּנֶשֶׁף, *in crepusculo.* Ies. V, 11. - בֵּין עַרְבַּיִם, *inter duas vesperas.* Ex. XXX, 8. - עֵת עֶרֶב, *tempus vespertinum.* Gen. XXIV, 11.

'ΟΨΙ'Α, sc. δείλη vel ὥρα, *tempus vespertinum.* Iudith. XIII, 1. Conf. *L. Bos Ellips. Graec.* p. 45.

'ΟΨΙ'ΖΩ, *vesperi venio, sero* vel *sub vesperam aliquid facio.* הֶעֱרִיב Hiph. *vesperasco.* 1 Sam. XVII, 16. Vide et Sirac. XXXVI, 27. καταλύοντι, οὗ ἐὰν ὀψίσῃ, hospitanti, ubicunque vesperi venerit.

"ΟΨΙΜΟΣ, *serotinus.* אֲפִילוֹת plur. *obscura.* Exod. IX, 33. τὰ ὄψιμα. Recte. Nam vox hebr. notat h. l. *semina, quae adhuc abdita in terra latent, adeoque serotina.* Confer ad h. l. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. III. c. 11. - *לֶקֶשׁ, *herba serotina, foenum cortum s. serotinum. Aqu.* Amos. VII, 1. - מַלְקוֹשׁ, *pluvia serotina.* Ioel. II, 23. Zach. X, 1. *Gloss. MS. in Proph.* ὄψιμον, ὑστερινόν. - עֲטֻפִים part. Pah. plur. *seroti-*

nae pecudes. *Aqu.* Gen. XXX, 42. ὄψιμα. – לָעֶרֶב, *ad vesperam, in vespera* s. *vespere.* *Symm.* Cohel. XI, 6. ὄψιμον. *Hesych.* ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὀψὲ γεννώμενον, ἢ ὀψὲ ἀρξάμενον, καὶ ὀψὲ τελεσθησόμενον. Idem: ὄψιμον, χρόνιον, ὕστερον.

ὌΨΙΣ, *adspectus, species, color, facies, frons, oculus.* זִיו chald. *splendor.* Dan. II, 31. – מֵצַח, *frons.* Ierem. III, 3. ὄψις πόρνης, *frons meretricis.* Conf. Ioh. XI, 44. et ad h. l. *Keuchenium* ac *Wolfium* p. 921. – מַרְאֶה. Gen. XXIV, 16. XXVI, 7. XLI, 2. sec. *Oxon.* καλαὶ τῇ ὄψει, ubi *Schol.* στερέμνιοι κρέει, καὶ παχεῖαι σαρξί. Lev. XIII, 3. 4. 1 Sam. XVI, 7. et alibi. – עַיִן, *oculus*, it. *superficies*, it. *color.* Exod. X, 5. καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, operiet *superficiem terrae.* Vid. et Num. XXII, 5. 11. Lev. XIII, 55. εἰ δὲ οὐ μὴ μεταβάλῃ ἡ ἁφὴ τὴν ὄψιν αὐτῆς, si vero superficies leprae non mutaverit *colorem* suum. Confer *Drusium Miscell. Cent.* II. c. 17. Vide et Ezech. X, 9. – פֵּאָה, *angulus.* *Symm.* et LXX Lev. XIX, 27. XXI, 5. – צְלֵם chald. *imago.* Dan. III, 19. – שְׂאֵת, *tumor.* Lev. XIII, 43. – תֹּאַר, *plaga.* 1 Reg. I, 6. ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς λευκὴ ἢ πυῤῥίζουσα, *color* plagae albus vel rubescens. – Praeterea legitur Exod. XXXIV, 29. ad verba: ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου respondent hebr. עוֹר פָּנָיו: ubi LXX aut ὄψις pro more de suo addiderunt, aut scripserunt τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ut ἡ ὄψις αὐτοῦ sit versio alius interpretis e margine huc illata. Tob. XIV, 1. ὅτι ἀπώλεσε τὰς ὄψεις, cum amitteret *oculos.* Sap. XIV, 17. ἐν ὄψει, *coram.* Sic quoque ibid. VIII, 11. Sap. III, 4. ἐν ὄψει, *iudicio*, i. q. ἐν ὀφθαλμοῖς. Sap. VII, 9. ἐν ὄψει, *respectu*, s. *si comparatur*, coll. v. 8. ubi ponitur ἐν συγκρίσει. *Vulgatus* optime: *in comparatione eius.* *Hesych.* ὄψεις, ὄνειροι, ὀφθαλμοὶ, ὁράσεις.

ὌΨΟΝ, *obsonium, edulium*, it. *piscis.* דָּג, *piscis.* Num. XI, 22. ἢ πᾶν ὄψον τῆς θαλάσσης συναχθήσεται; vel num omnes *pisces* maris congregabuntur? Sic *Hippocrati* et *Polybio* piscis passim vocatur ὄψον θαλάττιον. Et cum *Thucydides* lib. I. cap. 138. Magnesiam Themistocli panem, Lampsacum vinum, Μυοῦντα δὲ ὄψον, *Myuntem vero obsonium*, suppeditasse scribit, obsonii nomine *Diodorus* lib. XI. cap. 57. *piscem* intellegit. Myuntem enim ait illi cessisse εἰς ὄψον, ἔχουσαν θάλατταν εὔιχθυν, in obsonium, quia mare piscosum habet. Et *Alciphroni* Ep. I. ὀψῶναι dicuntur, *qui pisces vendunt.* Conf. *Pollucem* l. VII. c. 7. ubi ἰχθύδιον et ὄψον coniungit. Sic *Terentius* in *Andria* Act. II. Sc. II. v. 23. *paululum obsonii* et *pisciculos minutos* pro eodem sumit. Et diminutivum ὀψάριον apud *Suidam* exponitur τὸ ἰχθύδιον. Piscis autem, observante *Myrtilo, Plutarcho, Eustathio*, ex omnibus obsoniis solum ὄψον nominatus est διὰ τὴν ἐξαίρετον

ἐδωδὴν, *quod inter edulia principatum quendam teneat.* Vide *Bocharti Hieroz.* P. I. Lib. I. c. 6. p. 41. et alios, quos citat *Wolfius* ad Ioh. VI, 9. p. 856. Tob. VII, 9. παρέθηκαν ὄψα πολλὰ, paraverunt *cibaria* multa.

'ΟΨΟΠΟΙ'ΗΜΑ, *obsonium*, *cibarium*. Iudith. XII, 1.

'ΟΨΩ'ΝΙΟΝ, *obsonium*, *stipendium*. 1 Macc. III, 28. ἔδωκεν ὀψώνια ταῖς δυνάμεσιν αὐτοῦ, dedit *stipendia* exercitibus suis. Vide et 3 Esdr. IV, 56. 1 Macc. XIV, 32. *Polyb.* I, 67, 1. ac conf. auctores citatos *Wolfio* ad Luc. III, 14. pag. 601. et ad Rom. VI, 23. p. 115. nec non *Lexicon N. T.* s. h. v.

Π.

ΠΑΓΕΤΟ'Σ, *glacies*, *gelu*, *frigus*, a πάγος, *glacies*. קֶרַח, idem. Gen. XXXI, 44. et Ierem. XXXVI, 30. τῷ παγετῷ τῆς νυκτὸς, *frigore* noctis. – קִפָּאוֹן, *concretio*, *coagulatio*. *Al.* Zach. XIV, 6. παγετός. Baruch. II, 19. Sir. III, 15. ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ. Est inversa oratio, pro: ὡς παγετὸς ἐπ' εὐδίας, ut per serenitatem glacies, scil. dissolvitur. *Vulg.* et *sicut in sereno glacies.* *Hesych.* παγετὸς, κρύσταλλος, ψῦχος. Idem et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παγετῷ, ψύχει, κρυμῷ.

ΠΑΓΙΔΕΥ'Ω, *illaqueo*. הִתְנַקֵּשׁ Hithp. *in tendiculam me pono.* 1 Sam. XXVIII, 9. ἱνατί σὺ παγιδεύεις τὴν ψυχήν σου θανατῶσαι; quare tu *illaqueas* animam meam ad mortem? h. e. cur me vitae periculo tam certo exponis? *Vulg. insidiaris.* – יוּקָשִׁים plur. *irretiti.* Cohel. IX, 12. ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι, ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου, sicut aves, quae capiuntur laqueo, illaqueantur filii hominis: ubi sermo est vel de *necessitate fatali moriendi*, vel de *adversa fortuna*, *qua homines irretiuntur quasi.* – נוֹקַשׁ Niph. *Symm.* Prov. VI, 2. ἐπαγιδεύθης, et Ies. VIII, 15. παγιδευθήσονται. – תּוֹקְעִים plur. *complodentes*, *stipulantes.* *Symm.* Prov. XI, 15. παγιδευθῆναι, quae vox h. l. metaphorice accipienda erit de *obligatione*, *inprimis quae exoritur fideiubendo pro aliis.* Vide supra s. v. ἐμπαγή.

ΠΑΓΙ'Σ, *laqueus*, *rete.* *בָּקַשׁ, *quaero.* Prov. XXI, 6. παγίδες, ubi pro מְבַקְשֵׁי, *quaerentes*, legerunt בְּמֹקְשֵׁי. – הָפֵחַ infin. Hiph. a פּוּחַ, *illaqueando.* Ies. XLII, 22. – חַח, *hamus*, *uncus.* Ezech. XXIX, 4. ubi tamen *Cappello* in *nott. critt. ad h. l.* p. 555. loco חַחִים inepte legisse videntur פַּחִים. – יָקוֹשׁ, *auceps*, h. l. *laqueus.* Ierem. V, 26. – יַד יָקוּשׁ, *manus aucupis.* Prov. VI, 5. non male quoad sensum. – יַשְׁחִית, 3 pers. fut. Hiph. *perdet.* Prov. XI, 9. Ex *Iaegeri* sententia viderunt שְׁחִית aut שַׁחַת, *fovea*, ut genus insidiarum alterum pro altero coniuncto positum sit. – *כֹּחַ, *vis.* *Theod.* Ierem.

XLVIII, 44. Num פַּח, *laqueus*, *rete*, in suo códice habuit, aut potius de sensu magis, quam de verbo sollicitus fuit? *Vulgatus* quoque habet: *de laqueo fugiens.* — כְּלוּב, *cavea, in qua aves custodiuntur.* Ierem. V, 27. ubi tamen τῷ כְּלוּב *παγὶς ἐφεστωμένη* (num *rete, quod subito attrahitur?*) potius respondet. Arab. كَلَب, *contexere, consuere.* — מוֹקֵשׁ. Ps. XVI, 6. LXIII, 5. Prov. XII, 14. et alibi. — מְצוּדָה, *sagena.* Ps. LXV, 10. — נוֹקַשׁ Niph. a יָקֹשׁ. Prov. VI, 2. — פַּח. Ios. XXXIII, 13. *ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας καὶ εἰς σκάνδαλον*, erunt vobis in laqueum et offendiculum; ubi *laqueus* metaphorice pro *damno et exitio*, eiusque causa et occasione ponitur. Vide quoque Ps. LXVIII, 27. et conf. 1 Macc. V, 4. Confer *Fullerum Miscell. Sacr.* lib. II. c. 10. p. 231. ubi vocem פַּח LXX *παγίδα* reddere docet, ut hoc ab illo oriundum intellegamus. — רֶשֶׁת, *rete.* Iob. XVIII, 8. Psalm. IX, 16. 35. XXIV, 16. et alibi. — שׁוֹאָה, *vastitas.* Psalm. XXXIV, 8. Videntur ita transtulisse non tam ob parallelismum sententiarum, quam quod voci hebr. vere hanc notionem tribuerint. Syr. ܦܚܐ, *funiqulus.* Confer quoque Ies. V, 18. In libris apocryphis V. T. *παγὶς* partim *is* dicitur, *qui alteri insidiatur*, aut *alterum perdere studet*, v. c. 1 Macc. I, 37. (Sic meretriculas *παγίδας τοῦ βίου* appellat *Amphis* apud *Athen.* L. XIII. p. 567. F. Adde *Eustath.* de *amor. Ism.* IX. p. 400.), partim *is, qui alteri occasionem peccandi suppeditat*, v. c. 1 Macc. V, 4. *εἰς παγίδα καὶ εἰς σκάνδαλον.*

ΠΑΓΚΡΑΤΗ'Σ, *omnipotens*, ex *πᾶν*, *omne*, et *κρατέω*, *impero.* 2 Macc. III, 22. *ἐπεκαλοῦντο τὸν παγκρατῆ κύριον.* *Aristoph. Thesm.* 375. et 524. *Schol. πανδύναμε. Soph. Ai.* 687. Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 541.

**ΠΑΓΚΤΗΣΙ'Α*, *possessio amplissima* s. *omnimoda.* צְמִתֻת, *excisio. Aqu.* Levit. XXV, 23. sec. cod. 130. *Holmes.* Non male. Sermo enim ibi est de terra Iudaeis non in perpetuum vendenda, et vox hebr. h. l. *silentium* notat, ac *vendi ad silentium* est *vendi ita*, *ut praecisa sit omnis spes redemtionis*, in quo est *παγκτησία.*

ΠΑ'ΓΟΣ, *omnis concreta massa*, ab *ἐπάγην* verbi *πήγνυμι*, *compingo*, *glacies*, *gelu*, *pruina*, i. q. *παγετός.* כְּפֹר, *pruina.* Ex. XVI, 14. *ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς*, tanquam pruina in terra. *Schol.* ibi *πάχνη.* — קִפָּאוֹן, *concretio*, *coagulatio.* *Symm.* et LXX Zach. XIV, 6. — *קָרָה, *frigus.* Nah. III, 17. *Aqu. Theod.* Iob. XXXVIII, 29. — קֶרַח, *gelu*, *frigus*, *glacies.* Iob. XXXVII, 10. Cant. tr. puer. 40. *Phavorinus: πάγος, ὕδωρ τὸ πεπηγμένον ἀπὸ ψύχους.* Apud *Hesychium πάγος* inter alia exponitur *ψύχος.*

**ΠΑΘΕΙΝΟ'Σ*, *tristis*, *lugens*. אָבֵל, *lugens*. LXX sec. *Hex*. Iob. XXIX, 25. ὃν τρόπον παθεινοὺς παρακαλῶν: ubi in cod. *Alex*. συμπαθεῖς legitur.

**ΠΑΘΗΝΟ'Σ*, *tristis*, *lugens*. Sic legitur in apographo Grabiano Ies. LVII, 18. pro אָבֵל, *moerens*, *lugens*, ubi ποθηνοῖς (fortasse pro ποθητοῖς) est in *MS. Reg*. in *Fol*.

**ΠΑΘΟΚΡΑ'ΤΕΙΑ*, *imperium in passiones*. 4 Macc. XIII, 5. ubi in aliis libris legitur παθοκρατορία. Ib. XIII, 5.

**ΠΑΘΟΚΡΑΤΟΡΙ'Α*, i. q. παθοκράτεια, quod vide.

**ΠΑΘΟΚΡΑΤΕ'ΟΜΑΙ*, *imperium habeo in perturbationes animi*. 4 Macc. VII, 20.

**ΠΑ'ΘΟΣ*, *affectus*, *passio*. *Symm*. Iob. XVI, 3. Vide infra s. ὑπόκειμαι. – שָׁר, *cantans*. Prov. XXV, 23. Legerunt שׁוֹ, *vastatio*, σύντριμμα, *morbus*.

**ΠΑ'ΘΟΣ 'ΕΧΩ*, *morbo laboro*. הֻכָּה, *percutior*. *Aqu*. s. *Inc*., sine dubio *Iosephus* (*A. I*. VI, 1, 1.), 1 Sam. V, 12. Si vere haec verba *Aquilae* tribuenda sunt, lectionis diversitas e duplici versione *Aquilae* orta videtur.

ΠΑΙΑ'Ν, *Paean*, *quilibet hymnus in Deum* vel *praeclarum virum*, *speciatim in laudem Apollinis et Dianae*. 2 Macc. XV, 25. μετὰ σαλπίγγων καὶ παιάνων προσῆγον, cum tubis et paeanibus admovebant. Similiter de Lusitanis *Diodorus Siculus* lib. IV. p. 311. παιᾶνας ᾄδουσιν, ὅταν ἐπίωσι τοῖς ἀντιτεταγμένοις, paeanas canunt, cum aggrediuntur hostes. Confer quoque quae de Persis pariter ante pugnam paeanem canentibus e *Xenophonte* refert *Brissonius* de *regn. Pers*. lib. III. p. 763. *Hesych*. παιᾶνας, κώμους, εὐφημίας, ᾠδὰς, ὕμνους εἰς θεόν. *Suidas*: παιᾶνας, κώμους, εὐφημίας. Παιᾶνες δύο ἦσαν, ἐνυάλιος, ὅτε ἦρχον, ὃς καὶ πρὸ τῆς μάχης ἐγένετο, καὶ ἕτερος, ὅτε ἐνίκων. Δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ παλαιοὶ, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου, τῷ Ἄρει, μετὰ δὲ τὸν πόλεμον, τῷ Ἀπόλλωνι. Sunt haec, observante *Küstero*, descripta ex *Scholiasta Thucydidis* lib. IV. c. 43., qui etiam de paeane ἐνυαλίῳ conferri iubet *Spanhemium* ad *Orat*. I. *Iuliani* pag. 233.

ΠΑΙΓΝΙ'Α, *illusio*, *lusus*, *ludibrium*, it. *actus*, *quo aliquis fidibus canit*. תִּפְלֶצֶת, *horror*. Ierem. XLIX, 15. ἡ παιγνία σου ἐνεχείρισέ σοι, ubi παιγνία de montibus Edomiticis adhibetur, qui, quia erant aspectu admodum terribiles, hostes ad illos penetrare non valentes quasi illudere videbantur. – שָׂחַק, *ludo*. *Al*. Iud. XVI, 27. θεωροῦντες ἐν παιγνίαις Σαμψών, spectantes, quomodo *fidibus caneret* Sampson. Ita haec verba transtulit *Bielius*. Equidem reddere mallem: *cum illusionibus*, h. e. *ita ut simul illuderent*. Nam *Alex*. *Ald*. et *Compl*. habent ἐμπαιζόμενον, ac cod. *Oxon*. ἐμπαίζοντες. Conf. quoque v. 25. *Xenophon* apud *Suidam* in v. παιγνία· σὺν πολλῷ γέλωτι καὶ παιγνίᾳ.

ΠΑΙ'ΓΝΙΟΝ, *ludicrum*, *lusus*, *ludibrium*. מִשְׂחָק. Hab. I, 10. - פֶּרֶךְ, *asperitas*. *Al.* Ezech. XXXIV, 4. παιγνίῳ: ubi speciem crudelitatis ponere tantum voluit. Vide et Sap. XII, 26. (παιγνίοις ἐπιτιμήσεως, h. e. poenis a Deo εἰς ἐμπαιγμὸν immissis, coll. v. 25.) XV, 12.

ΠΑΙΔΑ'ΡΙΟΝ, *puerulus*, *iuvenis*, *servus*. יֶלֶד, *natus*. Gen. XXXIII, 14. XXXVII, 29. Ruth. IV, 16. et alibi aliquoties. - *כְּלֵי הַנְּעָרִים, *vasa puerorum*. LXX sec. cod. *Coislin.* 1 Sam. XXI, 5. Sc. כְּלֵי in V. T. haud raro otiosum est. - מְבַשֵּׂר part. Pih. *nuncius*. 1 Sam. IV, 17. *Miles* erat, qui nuntii loco ad Eli missus erat. Num fortasse *militis* notionem voci παιδάριον subiecerunt. Vide infra ad παῖς s. חַיִל et מַלְאָךְ, etiam עַם. - נְעוּרִים plur. *puerilia*. Ier. XLVIII, 11. - נַעַר. Gen. XXII, 5. 12. XLIII, 8. Iud. VII, 10. et alibi saepius. - אִישׁ נַעַר, *vir iuvenis*. 1 Sam. XXX, 17. - עֶבֶד, *servus*. 1 Sam. XXI, 7. ubi alii pro παιδαρίων habent δούλων. Confer *Aelianum* lib. II. c. 2. Praeterea legitur 1 Sam. I, 14. τὸ παιδάριον Ἠλεὶ, ubi in textu hebr. non exstat de hoc eius servo quicquam. Addiderunt hoc LXX, si quid video, ex proprio cerebro, ne convicii illius pontificem Eli reum facerent. Legitur autem hoc additamentum quoque apud *Chrysostomum Hom.* XV. in *Act. Apost.* et apud *Philonem* in libro περὶ μέθης.

ΠΑΙΔΕΙ'Α, *disciplina*, *institutio*, *castigatio*, *doctrina*. *בִּינָה, *intellegentia*, *prudentia*. Dan. I, 20. sec. cod. *Chis.* - בַּר chald. *filius*. Ps. II, 12. δράξασθε παιδείας, ubi tamen pro παιδείας legendum esse παιδὸς aut παιδίου suspicatur *Hottingerus Thes. Philol.* p. 371. et *Schotanus Diatr. de authoritatè LXX Intt.* p. 35., quod postea mutatum sit in παιδείας ab iis, qui non videbant, quis esset sensus illius formulae δράξασθε παιδίου. Δράξασθαι παιδίου autem idem est rèvera, quod *osculari filium*, nam ad osculandum vulgo manibus prehendimus eum, quem volumus osculari. *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 673. arbitratur, LXX voluisse hic, quae sua sententia in textu erant allegorica et impropria, resolvere et proprie exponere. Scil. בַּר sumserunt significatione *frumenti*, et per *frumentum* intellexerunt *legem* s. *doctrinam legis*, quae est antiqua expositio, quam *Chaldaeus* quoque secutus est. Conf. quoque *Sanhedr.* Fol. XCII. 1. ac Ps. II, 10. *Vulgatus: apprehendite disciplinam*, et simili quoque modo *Arabs* interpretatus est. - טַעַם, *gustus*, it. *consilium*. Ps. CXVIII, 66. παιδείαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με, doctrinam et scientiam doce me. - יָסַד, *fundo*. Hab. I, 12. τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ. Pro יְסַדְתּוֹ per Daleth legerunt fortasse יִסְּרָה, *castigatio* (verbum obsoletum), aut יִסַּרְתּוֹ per Resch, quod *castigare* notat (hoc sensu: ut redarguam Chaldaeos praeter modum, ius et fas Iudaeos castigantes), aut étiam יִסּוּר, *di-*

sciplinam eius. = לֵב, cor. *Aqu.*(?) Prov. VI, 32. στερεῖται παιδείας, destituitur disciplina. - לִמּוּד, *eruditus.* Ies. L, 4. 5. - מוּסָר. Deut. XI, 2. Prov. I, 2. γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν, ad cognoscendum sapientiam et doctrinam. Vide quoque Prov. XVI, 4. ac conf. Sir. I, 24. Prov. III, 11. μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, ne parvi facito castigationem Domini. Vide et Prov. XV, 5. et conf. 2 Macc. VI, 12. Prov. IV, 1. ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρὸς, audite, liberi, *institutionem* patris. Ierem. II, 31. παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε, *disciplinam* non recepistis. Vide et Ierem. VII, 27. XVII, 23. XXXV, 13. Prov. XV, 10. παιδεία notat *emendationem s. correctionem per flagra ac virgas, quae fit in concione.* - מוֹסֵר, *vinculum. Aqu.* Iob. XXXII, 16. Legit מוּסָר. Παιδεία autem h. l. *serias admonitiones* notat. - *מִשְׂרָה, *principatus. Symm.* Ies. IX, 5. καὶ ἔσται ἡ παιδεία αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, ubi *Cappellus* in *Crit. S.* p. 829. putat eum legisse מְסָרָה a rad. יָסַר. *Theod.* et *Inc.* ib. v. 6. τῷ πληθύνοντι παιδείαν, ubi secundum eundem legerunt מְסָרָה pro מוּסָר. Sed praeter ea, quae iam *Scharfenbergius* ad l. l. contra hanc coniecturam protulit, notandum est, voci παιδεία potius h. l. notionem *imperii* ac *principatus* subiiciendam esse, in qua significatione παιδία reperitur apud *Platon. Alcib.* p. 47. Sic quoque παιδευτὴς apud *Theodot.* Ps. LXVIII, 29. ad *principes*, et apud *Symmachum* Deut. XVII, 18. ad *iudices* et *magistratus* transfertur. - *מָשָׁל, *proverbium, gnoma.* Prov. XXV, 1. Si lectio sana est, παιδεῖαι h. l. significabit *sententias ad instituendos et corrigendos alios aptas.* Sed videndum est, annon potius legi debeat παροιμίαι, quod exhibent cod. *Alex.* et ed. *Compl.* - סוֹד, *arcanum*, it. *consilium.* Ezech. XIII, 9. Amos. III, 7. Videntur plerisque legisse יָסוּר aut יִסּוּר, *castigatio*, a יָסַר, *castigare*, παιδεύειν. - עֲנָוָה, *mansuetudo.* Psalm. XVII, 35. Ita quoque *Theodotion.* Iudice *Cappello* in *Crit. S.* pag. 809. legerunt עֲנוּתְךָ (vel potius עֲנוֹתְךָ) ab עָנָה, *affligi* (quia correctio est afflictionis species quaedam), quae coniectura etiam confirmatur loco parallelo 2 Sam. XXII, 36. Sed mihi παιδεία h. l. potius *obedientiam erga Deum* significare videtur, ut sit i. q. ὑπακοὴ in loco parallelo, ut verba ἡ παιδεία σου vertenda sint: *quod me tuis dictis obsequentem praebui.* Conf. 2 Par. X, 7. ubi παῖδες *obsequiosos, morigeros* notat. - שֵׁבֶט, *virga.* Iob. XXXVII, 13. Instrumentum correctionis ponitur h. l. pro *correctione ipsa*, ut שֵׁבֶט usurpatum legitur ibid. XXI, 9. - שֹׁחַד, *munus.* Prov. XVII, 8. Suspecta est h. l. vox παιδεία, omissa illa quoque ab interprete *Arabe. Iaegerus* ad h. l.: Non propius nomen memini, unde παιδεία duci potuerit, quam הַשְׂכֵּל cap. XVI, 22. ut interpretis in libro fuerit alliteratio ad יַשְׂכִּיל. Sed quis omnium illarum discrepantiarum, maxime in Proverbiorum libris, rationes

reddat? – הוֹכַחַת. Prov. X, 18. ubi loco παιδεία reponendum est παιδείᾳ, ut recte iam observavit *Iaegerus* ad h. l. Confer quoque *Semleri Ep. Crit.* p. 24. Praeterea legitur Ies. L, 5. et Iob. XXXIX, 35. ubi nihil ei respondet in textu hebr. Sirac. IV, 19. *castigatio. Vulg. tribulatio.* Sirac. IX, 1. μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν πονηράν, ne eam malam in te *artem* doceas, h. e. ne eam doceas simili modo esse zelotypam, aut ne ad improbas artes adhibendas permoveatur. *Syrus: doctrinam* nequam. Sap. I, 5. πνεῦμα παιδείας, *spiritus saluberrima homines cognitione imbuens*, aut *pios illos reddens*. Sap. II, 12. ubi pro παιδείας, *disciplinae*, uti quidem et V. Int. legit, ac omnes editt. perperam habent, legendum est παιδίας, *iuventutis*, e cod. *Alex.* Sirac. XXXIV, 27. Si aliorum es conviva, παῦσαι πρῶτος (sc. *edere*) χάριν παιδείας, *ob decorum* seu *honestatem*, *quam docet disciplina.* Sic et ibid. v. 19. πεπαιδευμένος est *homo urbanis moribus conspicuus. Hesych.* παιδεία, ἀγωγὴ ὠφέλιμος, διδαχή. Idem: παιδεία, πεῖρα, νουθεσία.

ΠΑΙΔΕΥΤΗ'Σ, *institutor*, *informator*, *doctor*, *castigator.* מוּסָר, *institutio.* Hos. V, 2. – רֹדֵם partic. cum affixo, *dominans eis. Theod.* Ps. LXVII, 29. ubi παιδευτὴς *regem* notat. Vide ad h. l. *Hexapla*, ac supra s. v. παιδεία. Non opus itaque est cum nonnullis statuere, eos מוֹרֶה legisse. Vide quoque infra s. v. παιδεύω. – שֹׁטֵר, *magistratus*, *iudex. Symm.* Deut. XVI, 18. 1 Paral. XXVI, 29. Sirac. XXXVII, 22. πολλῶν παιδευτὴς, multorum *doctor.* Confer Rom. II, 20.

ΠΑΙΔΕΥ'Ω, *erudio*, *doceo*, *instituo*, *castigo*, *rego.* אָסַר, *ligo.* Ps. CIV, 21. Hos. X, 10. In utroque loco videntur plerisque אָסַר permutasse cum יָסַר. Sed אָסַר in priore loco metaphorice notat *coërcere*, *imperio continere*, quam notionem quoque habet vox παιδεύειν. In posteriore vero אָסַר *castigationis* notionem habet, ut adeo non opus esse videatur varietatem lectionis hic effingere. – *בּוֹא, Hiph. הֵבִיא. Psalm. LXXXIX, 12. τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ: ubi in textu hebr. legitur: נָבִיא לְבַב חָכְמָה, *adducemus cor in sapientiam.* Videntur quidem nonnullis נְבוֹנֵי legisse, sed potius sensum expresserunt. Nam *venire ad sapientiam* et *erudiri in sapientia* idem est. Caeterum pro πεπαιδευμένους male ibi est in quibusdam libris graecis πεπαιδημένους. *Alex. Ald.* πεπεδημένους, de quo vide *Hieron.* in ep. 159. et *Augustinum* in h. l. – בּוֹנֵן Pih. a בִּין, *intellegere facio.* Deut. XXXII, 10. – הוֹכִיחַ Hiph. a יָכַח, *arguo.* Prov. III, 12. – הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo.* Prov. V, 13. – הוֹרִיד Hiph. a יָרַד, *descendere facio.* 2 Sam. XXII, 48. παιδεύων λαοὺς ὑποκάτω μου. Non improbabile quidem est, eos הוֹרָה legisse, quae fuit plerorumque Intt. sententia, mallem tamen dicere,

παιδεύειν h. l. esse *regere* aut potius *imperio subiicere*, ut sit i. q. ὑποτάσσειν, quod legitur in loco parallelo Psalm. XVII, 47. הוריד h. l. metaphorice notat *submittere, subiicere*. Vide infra s. v. ταπεινόω. – הָלַם, *contundo*. Psalm. CXL, 6. הלם h. l. metaphorice *reprehendere, corripere* notat. – *חָשַׁב, *cogito*. Hos. VII, 15. ἐπαιδεύθησαν ἐν ἐμοί. Sed verba haec fortassis pertinent ad יָסוּר בִּי, ut legerint יִסְּרוּ בִּי. – יָסַר. Lev. XXVI, 18. 23. 28. Deut. IV, 36. VIII, 5. et alibi saepius. – *לָקַח. Esth. II, 7. ἐπαίδευσεν αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα. Sc. לֶקַח interdum *doctrinam, institutionem* notat. Videtur autem παιδεύειν h. l. notionem *educandi* habere. – מוּסָר, *institutio*. Prov. XIII, 25. XXIII, 13. – *סוּר, *secedo*. Hos. VII, 14. Legerunt יִסְּרוּ a יָסַר. – עוּף, *volo*. Ps. LXXXIX, 10. παιδευθησόμεθα. Recepta haec lectio mihi admodum suspecta est. Si ad vocem hebr. exquiramus, dicendum fuerat πετασθησόμεθα aut πετανύμεθα, ut impressa lectio orta sit e compendio scribendi. Sic etiam iam legendum iudicavit *Semlerus*. Promiscuus etiam est literarum αι et ε in antiquissimis codd. usus. Conf. *Iacobsii additam. animadv. in Athenaei Deipnos.* p. 501 sequ. – עָמַם, *abscondo*. Ezech. XXVIII, 3. Hic legerunt עמס. – עָמַס, *onus impono*. 2 Par. X, 11. ubi παιδεύειν est omnino *durius tractare*. – רָדָה, *dominor*. *Symm*. Psalm. CIX, 2. *Inc*. Lev. XXV, 41. *Ed. Quint*. Ps. LXVII, 28. sec. *Eusebium*, qui in *Comment*. ad h. l. p. 558. habet: ἡ δὲ ε̄ ἔκδοσις παιδεύοντα ἢ διδάσκοντα. Vide supra s. v. διδάσκω. Sirac. X, 1. κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ. ubi παιδεύσει habet hanc notionem adiunctam: *servabit debitum iustitiae ordinem*, coll. v. 3. Sirac. VI, 32. παιδευθήσῃ et πανοῦργος ἔσῃ idem significant. Sic fortasse Sirac. IX, 1. παιδεία est i. q. πανουργία s. πανούργευμα. Sir. XXXIV, 19. πεπαιδευμένος, *bene moratus, sobrius et temperans*.

ΚΡΑΤΑΙΩ͂Σ ΠΑΙΔΕΥ͂ΟΜΑΙ, *fortiter erudior*. סָתַר, *abscondo me*. Prov. XXII, 3. ubi pro וְנִסְתָּר forte legerunt יוּסַר.

ΠΑΙΔΙ͂Α, *pueritia*. רֶחֶם, *uterus*. *Al*. Ies. XLVI, 3. ἐκ παιδίας. Vide quoque s. v. παιδεία.

ΠΑΙΔΙ͂ΟΝ, i. q. παιδάριον, *puellus, puer, infans*. *אִישׁ. *Aqu*. sec. cod. *Mosqu*. (Vide *Eichhornii Repertor. bibl. Literat*. T. IV. p. 262.) Gen. IV, 23. Sed arbitror, potius referendum esse ad vocem sequentem יֶלֶד. – בְּכוֹר, *primogenitus*. Deut. XXV, 6. – בֵּן, *filius*. Gen. XXI, 7. XXV, 22. Exod. IV, 20. et alibi. – *בָּקַע, *scindo*. Ies. XXXIV, 15. τὰ παιδία αὐτῆς. Scribendum πεδία, ut *Arabs* transtulit. Loco בִּקְעָה, *scindet ova*, legerunt בִּקְעָה, *planities*. – דָּגַר, *colligo*. Ies. XXXIV, 15. Ita *Bielius Trommium* secutus, modo quod uterque vitiose habet נָגַר. Sed interpres graecus nimis ibi a verbis hebr. aberravit, ut, quorsum referenda sint verba τὰ

παιδία αὐτῆς, nemo facile dixerit. — *יֶלֶד pro יָלַד. 2 Sam. VI, 23. — טַף, *parvulus*. Gen. XLV, 19. Num. XIV, 3. 31. Deut. I, 39. et alibi passim. — יֶלֶד, *natus*. Gen. XXI, 8. XXX, 26. XXXIII, 1. et alibi saepius. — יִלּוֹד part. Pah. 1 Reg. III, 26. 27. — יָנַק, *sugo*. Ies. LXVI, 12. — יוֹנֵק part. *sugens*, it. *tenera planta*. Ies. LIII, 2. — נַעַר, *puer*. Gen. XXI, 12. 17. XLIV, 22. et alibi. — יֶלֶד et נַעַר iunctim. Exod. II, 6. — *כְּלֵי נַעַר, *vasa puerorum*. 1 Sam. XXI, 5. sec. cod. *Coisl.* Sc. כְּלֵי haud raro abundat. — נַעֲרָה, *puella*. Iob. XL, 24. — עוּל, *infantulus*. Ies. XLIX, 15. — רֶחֶם, *uterus*. Ies. XLVI, 3. ἐκ παιδίου, h. e. *inde a puerili aetate*. Sic ἀπὸ et ἐκ παιδὸς, ἀπὸ et ἐκ παίδων apud *Xenophontem*. Vide *Sturzii Lex. Xenoph.* s. h. v. Non opus itaque est, ut παιδίας hic reponatur, quod quidem in *Compl.* legitur, sed est alius interpretis. — שָׂדֶה, *ager*. Num. XIX, 16. sec. *Alex. Oxon. et Ald.* Sed dubio caret, antiquitus scriptum fuisse πεδίου loco παιδίου, ut cod. *Vat.* exhibet. Eadem lectionis varietas quoque locum habet Iud. IX, 42. Vide quoque supra s. v. בָּקַע. — שִׁעֲשַׁע Pih. a שָׁעָה, *oblecto me*. Ies. XI, 8. ubi tamen loco παιδίου sine dubio παῖζον aut παίζει legendum erit. 2 Macc. VIII, 28. τὰ παιδία, docente *Grotio*, idem valet, quod Gen. XIV, 24. נְעָרִים, ubi in graeco οἱ νεανίσκοι. Conf. v. νεανίσκος.

ΠΑΙΔΙΟΤΗΣ, *pueritia*. יַלְדוּת, *nativitas*. *Aqu.* Psalm. CIX, 3.

ΠΑΙΔΙΣΚΗ, *puella*, *ancilla*. אָמָה, *ancilla*. *Al.* 2 Sam. XIV, 15. Gen. XX, 17. XXI, 10. 12. 13. et alibi. — בַּת, *filia*. *Symm.* Gen. XXXIV, 19. — יַלְדָּה, *nata*. Gen. XXXIV, 4. λάβε μοι τὴν παιδίσκην ταύτην εἰς γυναῖκα, sume mihi *puellam* hanc in uxorem. Conf. v. 3. ubi נַעַר vocatur. Confer *Aelian*. *V. H.* XII. c. 58. — *נַעַר, *puella*. *Symm.* Gen. XXXIV, 12. — נַעֲרָה, idem. Ruth. IV, 12. Amos. II, 7. — שִׁפְחָה, *ancilla*. Gen. XII, 16. καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι, et servi et *ancillae*. Vide et Gen. XVI, 1. XX, 14. et alibi saepius. Sap. IX, 5. populus Israeliticus dicitur παιδίσκη θεοῦ, h. e. *populus Deo inprimis carus*, *Deo eiusque cultui devotus*, *eiusque auxilio gavisus*. Vide Παῖς. *Phrynichus* p. 102. παιδίσκη· τοῦτο ἐπὶ τῆς θεραπαίνης οἱ νῦν τιθέασιν, οἱ δὲ ἀρχαῖοι ἐπὶ τῆς νεάνιδος, οἷς ἀκολουθητέον. Dissentit *Moeris*: παιδίσκην, καὶ τὴν ἐλευθέραν καὶ τὴν δούλην, Ἀττικῶς. τὴν δούλην μόνην, Ἑλληνικῶς. Idem *Thomas Magister*. Quos sequi mavult *Alberti* ad Act. XII, 13. p. 248. observans, *Lysiam Orat.* I. *pro caede Eratosth.* pag. 7. παιδίσκην vocare, quam antea pag. 9. θεράπαιναν dixerit. Conf. et *Wolfium* ad Marc. XIV, 66. pag. 530.

ΠΑΙΔΟΓΟΝΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ, *membrum genitale*. יָרֵךְ, *femur*, ac metonymice et synecdochice *partes genitales*.

Syrus et Hebr. Int. Gen. XXIV, 2. *Schol. Lycophr. Cassandr.* v. 212.

ΠΑΙΔΟΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ, *pueros seu liberos mihi gigno, foetifico.* 2 Macc. XIV, 25. *παρεκάλεσεν αὐτὸν γῆμαι καὶ παιδοποιήσασθαι*, hortabatur illum, ut uxorem duceret et *liberos sibi generaret.* Active verbum adhibuit *Aelianus V. H.* XII, 44. *ὡς καὶ γεγαμηκέναι ἐκεῖ καὶ παιδοποιῆσαι*, ut ibi etiam matrimonia contraxerint et liberos genuerint.

ΠΑΙΔΟΠΟΙΙ'Α, *liberorum procreatio.* 4 Macc. XVII, 6. *Etymol. M. Gudian.* c. 410, 28.

ΠΑΙ'ΖΩ, *ludo, iocor, illudo, fidibus vel aliis instrumentis musicis cano, choreas duco, salto*, quasi contr. ex *παιδίζω*. מְחֹלָה, *chorus.* *Inc.* 1 Sam. XVIII, 6. *παίζουσα.* — עָכַס Pih. *impeditus incedo.* Ies. III, 15. *τοῖς ποσὶν ἅμα παίζουσαι.* Bene quoad sensum: nam עָכַס est h. l. *pedibus ad mensuram ordinatis gradiri. Vulg. composito gradu incedebant.* Arab. عكس, *inflexit*, et عكّس, *in gyrum se convertit.* — צָחַק Pih. *irrideo, illudo.* Gen. XXI, 9. *ἰδοῦσα δὲ Σάῤῥα τὸν υἱὸν Ἄγαρ — παίζοντα μετὰ Ἰσαὰκ*, videns autem Sara filium Agar — ludentem cum Isaaco: ubi *παίζειν* est i. q. *διώκειν*, coll. Gal. IV, 29. Gen. XXVI, 8. *εἶδε τὸν Ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ Ῥεβέκκας*, videbat Isaacum ludentem cum *Rebecca:* ubi *παίζειν* est *paulo liberius iocari*, unde *Schol. ed. Rom.* *εὐσχημόνως εἴρηται.* Exod. XXXII, 6. *ἀνέστησαν παίζειν*, surgebant ad *saltandum.* Eodem sensu profani passim verbum usurpant. Vide *Wolfium* ad 1 Cor. X, 7. p. 452. et *Lex. N. T.* s. h. v. Iud. XVI, 26. *ἔπαιζον αὐτῷ*, eum *illudunt.* — *שׂוּחַ, *commentor. Hebr.* Gen. XXIV, 63. sec. *Cat. Niceph.* p. 304. *παῖξαι.* Legit שָׂחַק. — שִׂחֵק Pih. Iud. XVI, 26. *παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν. Bielius* transtulit: *instrumento musico canat* coram nobis. Sed mihi *παίζειν*, quod h. l. cum *ἐμπαίζειν* in codd. permutatur, praeter *ludendi* etiam *illudendi, irridendi* et *insultandi* notionem h. l. habere videtur ac vertendum esse: *ut ludibrium nobis exhibeat;* unde in cod. *Vatic.* additur: *καὶ ἐῤῥάπιζον αὐτὸν*, quibus verbis nihil in textu hebr. respondet. Potest tamen quoque reddi: *saltet coram nobis*, ut *Hesiod. Scut.* v. 276. ubi vid. *Graevius. Schol. Homer.* ad *Odyss.* θ', 251. *παίσατε*, *Ἀττικῶς, χορεύσατε.* 1 Sam. XVIII, 7. *ἐξῆρχον αἱ παίζουσαι*, praecinebant *mulieres musico instrumento modulantes.* 2 Sam. VI, 5. *καὶ Δαβὶδ καὶ πάντες υἱοὶ Ἰσραὴλ παίζοντες ἐνώπιον Κυρίου ἐν ὀργάνοις*, et David et omnes filii Israel *canentes* coram Domino instrumentis musicis. 1 Par. XV, 29. *εἶδε τὸν βασιλέα Δαβὶδ ὀρχούμενον καὶ παίζοντα*, videbat regem David saltantem et *fidibus canentem.* Vide et Ier. XXX, 19. XXXI, 4. et conf. 3 Esdr. V, 3. Prov. XXVI, 19. *παίζων ἔπραξα*, *ludens* vel *iocans* feci. Ierem. XV, 17. *ἐν*

συνεδρίῳ παιζόντων, in congregatione *insultantium* s. *illudentium.* Adde *Aqu. Symm. Theod.* Prov. VIII, 30. ubi in notione *laetandi* aut *delectandi* accipiendum esse videtur. Certe LXX h. l. habent εὐφραινόμην. Sirac. XLVII, 3. ἐν λέουσιν ἔπαιζεν, ὡς ἐν ἐρίφοις, cum leonibus *ludebat*, tanquam cum hoedis.

ΠΑΙΣ, *puer, puella, filius, servus.* *אָב, *pater. Inc.* 2Paral. II, 13. ubi arbitror τὸν παῖδα h. l. non solum ab interprete ob seriem orationis, quanquam non suo loco, insertum, sed etiam quaedam omissa esse, omninoque notam hanc hexaplarem ita refingendam esse: *O.* χειρὰμ τοῦ πατέρος μου. Ἄλλος· τὸν παῖδα χειρὰμ τοῦ πατέρος μου. Sic quoque optimi etiam antiquiores interpretes ante לְחוּרָם suppleri volunt verba: *qui fuit ipsius.* – אִישׁ, *vir.* Gen. XXXIX, 14. – אֲנָשִׁים plur. *homines.* 2Sam. XV, 22. – *אֹפֶה, *pistor. Aqu.* sec. cod. 127. *Holm.* Gen. XL, 5. ubi verba ὁ παῖς σου sunt sine dubio corrupta. Quid si καὶ ὁ πέσσων legatur? Vide *Hexapla.* 1 Sam. VIII, 13. – *בֶּטֶן, *uterus. Symm.* Iob. XIX, 27. υἱοὺς παίδων μου. Per se spectatum posset quidem παῖς respondere voci בֶּטֶן, quatenus per metonymiam *uterus* positus esset pro *iis, qui ex utero prodierunt.* Sed partim nullo exemplo probari potest, vocem hebr. metonymice ita usurpari, partim h. l. ideo haec metonymia non locum habere potest, quia praecessit υἱούς. Videtur igitur loco παίδων reponendum esse παιδισκῶν, *filios ancillarum mearum*, quae permutatio e compendio scribendi facile oriri potuit; aut, quod eodem redit, statuendum esset, παίδων h. l. in genere foeminino accipiendum esse. Certe LXX habent h. l. παλλακίδων μου, *pellicum mearum.* – בֵּן, *filius.* Prov. IV, 1. ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρὸς, auditi, *liberi,* institutionem patris. Ibid. XX, 7. – זֵכֶר, *memoria. Inc.* Iob. XVIII, 17. Scil. filiis memoria patris conservatur. Sic Graecis alias παῖς *filius* est. Vide *Wolfium* ad Act. III, 13. p. 1055. et *Eckhardi annotatt. philol. ex Homero ad N. T.* p. 126. – חַיִל, *exercitus.* Ierem. LII, 6. ubi παῖδες *milites* significare videtur. – יֶלֶד, *natus.* 2Reg. II, 24. Cohel. IV, 13. – מַלְאָךְ, *nuncius.* 1 Sam. XXV, 42. Sc. παῖς in universum *omnis* dicitur, *cuius opera reges ac principes utuntur in negotiis vel publicis vel privatis.* Vide supra ad παιδάριον s. v. מְבַשֵּׂר. – נְעוּרִים plur. *pueritia.* Gen. XLVI, 35. ἐκ παιδὸς, *a pueritia* s. *inde a pueris.* Conf. *Sturz. Lex. Xenoph.* s. h. v. – נַעַר masc. Gen. XVIII, 7. XXII, 3. 5. 19. et alibi. – נַעֲרָה foem. *puella.* Gen. XXXIV, 12. δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα, date mihi hanc *puellam* in uxorem. Vide et Deut. XXII, 15. 23. 25. Sic etiam *Aelianus V. H.* VI, 4. ἡ παῖς ἐρήμη πατρὸς, *puella* orba parente. Vide et lib. XII. c. 38. et lib. XIII. c. 1. Παῖς quoque *filiam* notat, v. c. *Homer. Il.* α', 20. ubi *Schol.* τὴν θυγα-

τέρα μου. – *עֲבַד, *servio.* Ierem. XL, 9. ubi legerunt עֲבַד. – עֶבֶד, *servus.* Gen. IX, 5. παῖς οἰκέτης. Ibid. XXIV, 2. εἶπεν Ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ, dicebat Abrahamus *servo* suo seniori. De *servo* alias vox saepissime apud LXX legitur, ut et apud profanos utriusque linguae scriptores. Vide *Wolfium* ad Matth. XII, 18. p. 212. et ad Luc. VII, 7. p. 632. Vnde *Pollux Onom.* lib. III. c. 8. segm. 78. καλοῦνται παῖδες οἱ δοῦλοι, κἂν ὦσι πρεσβύτεροι. Et *Moeris*: παῖδα, τὸν δοῦλον, κἂν ᾖ γέρων, Ἀττικῶς. 2 Par. X, 7. παῖδες, *obedientes, obsequiosi.* Iob. IV, 18. εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει: ubi *Boysenius* in *dilucidatt. critt.* ad h. l. putat, omissa praepositione κατὰ, legendum esse εἰς παῖδας αὐτοῦ οὐ πιστεύει. – *עֲבַד chald. Dan. II, 4. 7. III, 29. – עִיר, *urbs.* 1 Par. XX, 3. ubi pro τοῖς παισὶν sine dubio reponendum est ταῖς πόλεσιν. – עַם, *populus.* 2 Sam. XV, 17. ubi οἱ παῖδες sunt *milites.* Praeterea legitur Gen. XVIII, 18. ubi pro παιδὸς nihil in textu hebr. reperitur. Legendum autem ibi est φίλου, ut legitur in *Philone Iud.* p. 401. ed. *Mangeyi* et in *Commentario* explicatur. Prov. XIX, 28. ubi παῖδα de suo addiderunt LXX Intt. Sap. II, 13. gens Iudaea dicitur παῖς κυρίου, coll. 3 Esdr. VI, 13. Sap. XIX, 6., h. e. *cultui veri Dei adscripta, et Deo admodum cara.* Sap. XVIII, 9. Israelitae appellantur παῖδες ἀγαθῶν, filii, quibus destinata sunt bona paterna a Deo. Baruch. III, 36. ubi παῖς θεοῦ dicitur *a Deo amatus*, coll. II, 20. 28. et 3 Esdr. VIII, 82. (1 Macc. III, 41. εἰς παῖδας. *Ernestius* in margine ed. *Bos.* adscripsit: Leg. πέδας e *Ioseph.* XII, 7, 3.) 2 Macc. VII, 34. παῖδες οὐράνιοι dicuntur Iudaei legi Mosaicae firmiter adhaerentes: ubi *Vatic.* δούλους habet. Iudith. VII, 12. παῖδες, *milites.* Vide supra s. v. חַיִל. 1 Macc. I, 6. παῖδες sunt *amici, ministri regis*, coll. v. 8. et Esth. II, 9. ubi עֶבֶד per φίλους reddiderunt. *Hesych.* παῖς, πᾶς ὁ φύσει υἱός ὤν τινος, καὶ ὁ τῇ ἡλικίᾳ νέος, καὶ ἀντὶ παρθένου. τάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ δούλου. ἄρτι ἀκμάζων. Distinguendum et legendum videtur: δούλου, ἄρτι ἀκμάζοντος.

*ΠΑΙ͂Σ ΝΕ'ΟΣ. נַעַר, *puer.* Prov. I, 4. ubi νέος videtur nomen esse substantivum ex alia versione inculcatum.

ΠΑΙ'Ω, *percutio, verbero.* בָּלַע, *deglutio, absorbeo.* Iob. X, 8. με ἔπαισας. Libere verterunt, verbo παίειν tribuentes notionem *malis afficiendi.* Significat autem παίειν quoque ἐσθίειν secundum *Hesychium, Suidam* et *Photium.* – דכא Pih. *contero.* Iob. IV, 19. – הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Exod. XII, 13. ὅταν παίω ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, quando percutio in terra Aegypto, h. e. quando *cladem perniciosam infligo* Aegyptiis. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ὅταν παίω, ὅταν τύπτω, ὅταν παιδεύω. Inde supplendus *Hesychius* in Ὅταν παιδεύω ἢ τύπτω, et legendum: Ὅταν παίω, ὅταν παιδεύω, ἢ τύπτω. Ios. XX, 9. παίοντι ψυχὴν, *occidenti* hominem. *Gloss. in Octat.* παίοντι, τύπτοντι,

κρούοντι. 1 Sam. XIII, 4. πέπαικε Σαοὺλ τὸν Νασὶβ τὸν ἀλλόφυλον, *caesa esse* a Saulo Philistaeorum praesidia. 2 Sam. XIV, 6. ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, *percutiebat* unus fratrem suum. Vide et Iud. XIV, 19. 2 Sam. VI, 7. 1 Reg. XVI, 16. *Phavorinus:* ἔπαισεν, ἔτυψεν, ἐπάταξεν, ἔπληξεν. Ierem. XIV, 19. ἱνατί ἔπαισάς με; quare nos *verberasti? Hesych.* ἔπαισας, ἔτυψας, ἐπάταξας, ἔπληξας, ἔδηρας (lege ἔδειρας). — טָרַף, *dilacero. Inc.* et LXX Hos. VI, 1. αὐτὸς πέπαικε, καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, ille percussit, et sanabit nos. *Hesych.* πέπαιξεν (lege πέπαικεν), ἐπάταξεν. — מָחַץ, *percutio, percutiendo frango.* Iob. V, 18. *Symm.* Num. XXIV, 17. παίσει. — נָגַף, *caedo, ferio, percutio.* 1 Sam. XXVI, 10. in notione *necandi.* — רָדָה, *dominor.* Ies. XIV, 6. ubi vox hebr. notat *tyrannidem exercere.*

ΠΑΛΑ'ΘΗ; *massa ficuum et pinguium caricarum, quas in morem laterum figurantes calcant atque compingunt,* (*Martial.* XIII, 28.) it. *spica recens.* דְּבֵלָה, *palatha, massa ficuum aridarum compressa.* 1 Sam. XXV, 18. XXX, 12. 2 Reg. XX, 7. 1 Par. XII, 40. — כַּרְמֶל, *spica virens,* etiam *grana contusa.* Conf. *Michaelis Supplem.* p. 1354 sequ. 2 Reg. IV, 42. ἄρτους κριθίνους καὶ παλάθας, panes hordeaceos et *massas ficuum.* Aliter *Gloss. in lib.* 4 *Reg.* Παλάθας, χίδρα. — צִמּוּק, *ligatura uvae passae. Inc.* et LXX sec. ed. *Compl.* 2 Sam. XVI, 1. ubi cod. *Vat.* φοίνικες habet. — קַיִץ, *aestivi fructus. Inc.* 2 Sam. XVI, 2. αἱ παλάθαι εἰς βρῶσιν τοῖς παιδαρίοις, *massae ficuum* in escam pueris. Vide et Iudith. X, 5. *Hesych.* παλλάθη (lege παλάθη), ἡ τῶν σύκων ἐπάλληλος θέσις. Idem: παλάθαι, σύκων μάζια. — רִפוֹת plur. *contusa grana. Theod.* et LXX sec. ed. *Compl.* 2 Sam. XVII, 19. παλάθας. Sic enim legendum loco πλάθας. *Gloss. in lib.* 2 *Reg.* Ἀραφὼθ, παλάθας. Caeterum conf. *Intt.* ad *Alciphr.* III, 20.

*ΠΑ'ΛΑΘΟΣ, *pila* vel *massa,* i. q. παλάθη. Sir. XXIV, 15. sec. *Compl.* ὡς πάλαθος. Sed videndum, annon ibi legendum sit ἀσπάλαθος, ut per diastolen duarum vocum legunt per systolen unica voce *Romana* et caetera graeca.

ΠΑ'ΛΑΙ, *olim, ab antiquo.* לְמֵרָחוֹק, *e longinquo.* Ies. XXXVII, 26. — לְפָנִים. *Inc.* 1 Sam. IX, 9. τὸ πάλαι. Praeterea legitur Ies. XXVIII, 29. ubi πάλαι post ἐξῆλθεν de suo addidit *Symmachus. Lex. Cyrilli MS. Brem.* πάλαι, ποτὲ, ἀρχῆθεν.

ΠΑΛΑΙΟ'Σ, *antiquus, vetus, senex, decrepitus.* אֵיתָן, *perennitas,* etiam *peernni vigore praeditus. Symm.* Mich. VI, 2. — אֲשִׁישָׁה, *lagena. Aqu.* Hos. III, 1. παλαιά. *Aqu. Theod.* Iob. XV, 10. In utroque loco pro אֲשִׁישֵׁי legerunt יְשִׁישֵׁי, nam יָשִׁישׁ *decrepitum* notat, coll. Iob. XII, 12. Fortasse tamen putavit, אֲשִׁישֵׁי dictum esse pro יְשִׁישֵׁי, ut Ies. XVI, 7. *Aqu.* τοῖς πολυχρονίοις. — בָּלָה. Ios. IX, 4. 5. — בְּלוֹיִם plur. *vetera-*

menta. Ier. XXXVIII, 11. – *טֶפַח, palmus. Ps. XXXVIII, 6. παλαιάς. Sed sine dubio reponendum est ibi παλαιστὰς, ut habent alii libri, ac legitur in Catena Corderii p. 721. Confer ad h. l. Montf. ac notas L. Bosii. Semlerus coniicit παλαμαίας. Vulg. mensuraliter. Hieronymus: breves. Alcaeus apud Athen. lib. X. c. 8. δάκτυλος ἁμέρα. – יָשִׁישׁ, decrepitus. Iob. XV, 10. καί γε πρεσβύτης, καί γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν, et senex et aetate iam gravis inter vos. Aqu. Iob. XII, 12. Sic de persona etiam legitur apud Platonem Conviv. p. 319. καὶ οὐκ ἄν τις εἴποι οὔτε νέος, οὔτε παλαιός, ὡς αἰσχρόν. Vide Schwartzii Comm. Crit. l. gr. N. T. p. 1023. – יָשָׁן. Levit. XXV, 22. XXVI, 10. Cant. VII, 13. – עָתִיק, durabilis. 1 Paral. IV, 2. Dan. VII, 9. 13. 22. Symm. Theod. Prov. VIII, 18. ubi παλαιὸν durabile, diu superstes notat, coll. Iob. XXI, 7. – *שֵׁן, Sen, nomen proprium loci. 1 Sam. VII, 12. ubi loco הַשֵּׁן sine dubio legerunt יָשָׁן, aut הַיָשָׁן. Sap. XII, 3. 2 Macc. VI, 21. Hesych. παλαιὸν, ἀρχαῖον, σαθρόν.

ΠΑΛΑΙᾺ ΠΑΛΑΙῶΝ, vetera veterum. יָשָׁן, vetus. Levit. XXV, 22. – נוֹשָׁן part. Niph. veteratus. Levit. XXVI, 10.

ΠΑΛΑΙΌΩ, antiquo, vetustate consumo, veterem reddo, et ΠΑΛΑΙΌΟΜΑΙ, veterasco, consenesco. בְּלָא chald. detero. Al. Dan. VII, 25. τοὺς ἁγίους ὑψίστου παλαιώσει, sanctos altissimi faciet veterascere. Gloss. MS. in Dan. καὶ ἁγίους ὑψίστου παλαιώσει, τουτέστι ταπεινώσεως. Legendum videtur ταπεινώσει, humiliabit, quemadmodum et al. pro παλαιώσει Dan. l. c. habent. Praeferenda tamen videtur lectio πλανήσει, quam Arabs expressit, quae vel coniecturae loco XI, 32. ortae, vel lectioni יַשְׁגֶּה aut יַטְעֶה ortum suum debet. – בָּלָה: בָּלָה, Kal et Pih. Deut. XXIX, 5. οὐκ ἐπαλαιώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν, vestimenta vestra vetustate non consumta sunt. Vide et Ios. IX, 13. Nehem. IX, 21. Iob. XIII, 28. Ies. LXV, 22. ἔργα τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν, opera laborum ipsorum veterabunt. Threni III, 4. ἐπαλαίωσε σάρκα μου, veterem reddidit carnem meam. Inc. Deut. XXIX, 5. ἐπαλαιώθη. Vide et Symm. Iob. XIII, 28. Aqu. Theod. Iob. XIV, 12. – בָּלֶה, vetus. Ios. IX, 5. – כָּלָא Pih. claudo. Al. Dan. IX, 24. τοῦ παλαιωθῆναι. Legit לְבַלֵּה. – כָּלָה, deficio. Symm. Genes. XVIII, 12. παλαιοῦμαι, consenesco. Symm. Iob. XXXVI, 11. Legit בָּלָה, ut etiam est in pluribus codd. ac editionibus. – *לֶהָבָה, flamma. Dan. XI, 33. παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ, sec. Chis. Ex una voce hebr. וּבְלֶהָבָה duas effecit interpres וּבָלָה בָהּ. – נָבֵל, cado. Psalm. XVII, 49. υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν, filii peregrini consenuerunt. Legerunt יִבְלוּ a rad. בָּלָה, veterascere, aut potius ex sententia Buxtorfii in Anticrit. p. 676. tribuerunt τῷ נָבֵל notionem τοῦ בָּלָה, coll. Exod. XVIII, 18. Idem valet quoque de loco Ezech. XLVII,

13. *Phavorinus* ac *Zonaras Lex.* 821. *ἐπαλαιώθησαν, ἐγήρασαν.* - נוֹשָׁן Niph. a יָשַׁן, vulgo: *inveteratus.* Levit. XIII, 11. *Aqu. Symm. Theod.* sec. 130. *Holm.* Deut. IV, 25. - עָתַק: הֶעְתִּיק, Kal et Hiph. *consenesco, inveterascere iubeo.* Iob. IX, 5. *ὁ παλαιῶν ὄρη*, qui *ad vetustatem adducit* montes. Vide et Iob. XIV, 18. XXI, 7. *πεπαλαίωνται.* Psalm. VI, 7. *ἐπαλαιώθην.* Vnius literae demtione scribe *ἐπαλαιώθη*, ut ad oculum referatur. - *עַתִּיק, *vetus. Symm.* Ies. XXIII, 18. *παλαιῶσαι, diu conservare. Inc.* Dan. VII, 9. Legit מעתיק. Praeterea legitur Dan. XI, 33. sec. cod. *Chis.* ubi verbis *καὶ παλαιωθήσονται ἐν αὐτῇ* nihil respondet in textu hebr. Susan. 52. *πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν*, *inveterate* diebus malis. Sirac. XI, 19. *ἐν τῷ ἔργῳ σου παλαιώθητι*, in officio tuo *consenescas.*

ΠΑΛΑΙΣΤΗ' et *ΠΑΛΑΙΣΤΗ'Σ*, *palmus*, *mensura quatuor digitorum.* טֶפַח. 1 Reg. VII, 26. 2 Paral. IV, 5. Ps. XXXVIII, 7. *ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου*, ecce palmos posuisti dies meos. Inter mensuras in SS. minima est palmus. Ergo *exiguae mensurae*, aut: *certo termino conclusae, quem egredi fas non est. Vulg. mensurabiles.* Dicitur *παλαιστὴ ἡμέρα, palmus dies*, ut apud *Athenaeum* Lib. X. c. 8. vetus quidam poeta *Alcaeus* dicit *δάκτυλος ἀμέρα, digitus* dies. *Vtimur apposite*, inquit *Drusius Adag.* Cl. II. Lib. III. num. 183., *cum indicamus vitae spatium perpusillum.* - טֹפַח. Exod. XXV, 25. *στεφάνην παλαιστοῦ*, h. e. *παλαιστιαῖον*, quod notat *quidquid magnitudine est palmari s. quatuor digitorum.* Exod. XXXVII, 12. Ezech. XL, 5. 45. XLIII, 13. ad quem locum videndus est *Montfauconius. Hesych. παλαιστὴ, παλάμη, τὸ τεττάρων δακτύλων μέτρον, καὶ ἡ σπιθαμή.* Conf. *Drusium in Fragm. vett. Intt. Graec.* p. 670. et *Perizonium* ad *Aelian. V. H.* XIII, 3.

ΠΑΛΑΙΣΤΙΑΙ'ΟΣ, *qui est magnitudine palmari s. quatuor digitorum.* גֹּמֶר אָרְכָּה, *cubitus longitudo eius. Aqu. Symm.* Iud. III, 16.

ΠΑΛΑΙ'ΣΤΡΑ, *palaestra, locus ubi decertatur, lucta.* 2 Macc. IV, 14. *Hesych. παλαίστρα, ἀγωνία. Suidas: παλαίστρα, τὸ γυμνάσιον.*

ΠΑΛΑΙ'ΣΤΩΜΑ, palmus. טפחות plur. *Aqu.* 1 Reg. VII, 9. *παλαιστωμάτων*, palmorum, vel palmarium.

ΠΑΛΑΙ'Ω, luctor, certo, conflictor. נֶאֱבַק Niph. Gen. XXXII, 24. *ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ*, luctabatur vir cum illo. - גּוּחַ, *prodeo, erumpo. Aqu.* Iob. XXXVIII, 8. *ἐν τῷ παλαίειν*, cum luctaretur, h. e. omni vi contenderet emergere. Sermo ibi est de mari, ac imago desumta ab embryonibus, qui partui vicini ipsi omni vi annituntur ex utero emergere. Vide *Simonis Lex. hebr.* s. h. v. - הֵגִיחַ Hiph. a גיח. *Al.* Iud. XX, 33.

ΠΑ'ΛΑΙ'ΩΜΑ, *antiquitas*, *vetustas*. שַׁחַק, *coelum*. Iob. XXXVI, 28. XXXVII, 18. 21. ubi plerique statuunt eos, sed admodum inepte, עַתִּקִים legisse. Mihi autem videntur respexisse notionem *attenuandi* ac *comminuendi*, quam vox שָׁחַק in l. *Chald. Syr. Samar.* et *Arab.* habet: nam vetustate res atteruntur et consumuntur.

ΠΑΛΑΙ'ΩΣΙΣ, idem. בְּלִיַּעַל, *Belial*, *nequam*. Nahum. I, 15. εἰς παλαίωσιν. Legerunt, aut positum existimarunt pro עַל בְּלִי. עַל acceperunt pro אֶל׃ בְּלִי autem derivarunt a rad. בָּלָה, quae παλαιοῦσθαι significat. – בַּלֹּתִי. *Symm.* Ps. XCII, 11. Vox hebraica derivanda est a בָּלַל, *miscere*, *confundere*, etiam *perfundere*, hoc sensu: *inungis me oleo recenti.* Sed *Symmachus* aeque ac LXX, qui h. l. γῆρας habent, derivavit a בָּלָה, *veterascere*, ut sit infin. Pih. Caeterum apud *Symmachus* olim fuisse existimo παλαιότης. – *בְּלִי. *Symmachus* vel potius *Aquila* Psalm. LXXI, 7. Vide supra s. v. οὐ notata. – עָתִיק. *Theod.* Ies. XXIII, 18.

ΠΑΛΑ'ΜΗ, *palma manus*. כַּפַּיִם, *dual. Symm.* Iob. XI, 13. τὰς παλάμας. Ib. XXXVI, 32. παλάμαις. Lege ἐν παλάμαις. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐν παλάμαις, ἐν ταῖς χερσίν.

ΠΑΛΑ'ΤΙΟΝ, vox latina, *palatium*. הֵיכַל, *palatium. Symm.* Dan. IV, 1. παλατίῳ.

ΠΑ'ΛΙΝ, *iterum*, *rursus*. יָסַף, *addo*. Gen. VIII, 10. *Symm.* Ion. II, 5. – *יָשַׁב, *sedeo*. Ierem. XXXVI, 15. Iudice *Cappello* in *nott. critt.* ad h. l. p. 531. pro שֵׁב legerunt שׁוּב, et acceperunt significatione *Chaldaeorum*, quibus תוּב est *rursus*. Sic infra v. 28. – שׁוּב, *revertor*. Gen. XXVI, 18. XXX, 31. Num. XXXV, 32. et alibi.

ΠΑ'ΛΙΝ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *rursus fio*, vel *nascor*. חֲלִיפָה בָא, *mutatio venit*. Iob. XIV, 14. ὑπομενῶ, ἕως πάλιν γένωμαι, tolerabo, donec rursus fiam vel nascar, h. e. donec *in novum et meliorem statum veniam*, aut secundum alios: *ex mortuis resurgam*. Sic apud *Hesychium* παλιγγενεσία exponitur τὸ ἐκ δευτέρου ἀναγεννηθῆναι, ἢ ἀνακαινισθῆναι. Sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, nisi quod pro ἀναγεννηθῆναι rectius habeat γεννηθῆναι. Et eadem vox de mortuorum resurrectione, qua illi renascuntur quasi, reperitur Matth. XIX, 28. Conf. ad h. l. *Wolfium* p. 288. Huc facit etiam locus *Philonis* de *Legat. ad Caium* p. 729. ubi Agrippa in *Ep. ad Caium*: τὸν ἐπικρεμάμενον ἀεὶ τοῦ θανάτου φόβον ἀπώσω, καὶ τεθνεῶτα τῷ δέει ζωπυρήσας, καθάπερ ἐκ παλιγγενεσίας ἀνήγειρας. Adde, quae ex *Luciano* notat *Schwartzius Comm. Crit. Gr. L. N. F.* p. 1023. Sic et genethliaci quidam, qui idem corpus et eandem animam, quae coniuncta fuerint aliquando in homine, annis numero quadringentis quadraginta rursus in coniunctionem redire olim putarunt, παλιγγενεσίαν illud dixerunt. Vide *Augustinum* de *civit. Dei* L. XXII. c. 28. –

Vide alibi *ἀπέρχομαι*, *ἀποκαθίστημι*, *βαδίζω*, *πορεύομαι*, *προσέρχομαι*, et *σπείρω*.

ΠΑΛΛΑΚΗ', *puella*, *iuvencula*, item *pellex*, *concubina*. בִּילֶגֶשׁ: פִּלֶגֶשׁ, idem. Gen. XXV, 6. XXXVI, 12. Iud. VIII, 31. et alibi saepius. – שֵׁגַל, *coniux regia*. Neh. II, 6. *Symm.* Psalm. XLIV, 10. – נָשִׁים plur. *uxores*. *Inc.* Gen. XXXVII, 2. Ex sententia *Scharfenbergii* ad h. l. temere quis coniecerit, *Inc. Int.* pro נְשֵׁי legisse פלגשי, *pellicum*. Sed *τῶν παλλακῶν* est glossema ductum e libris doctorum veteris Ecclesiae Christianae, qui Balam et Selpham non legitimas uxores, sed concubinas appellant, ut ex locis ibi adductis luculenter apparet.

ΠΑΛΛΑΚΙ'Σ, idem. בֶּטֶן, *venter*. Iob. XIX, 17. *υἱοὺς παλλακίδων μου*, liberos pellicum mearum. Ita verterunt LXX, quia secundum cap. I. 18. 19. liberi Iobi funesta morte perierant, ut adeo liberi, quos h. l. commemorat, de liberis pellicum explicari debeant. Illis autem temporibus patrem familias servabus suis pro pellicibus aut concubinis uti potuisse, constat ex historia Abrahami et Iacobi. Vide supra s. v. *παῖς*. – פִּילֶגֶשׁ, *pellex*, *concubina*. Genes. XXII, 24. Confer quae ex *Athenaeo* notat *Drusius* ad Esth. II, 14.

ΠΑ'ΛΛΟΜΑΙ, *palpito*, *contremisco*, a *πάλλω*, *vibro*, *quatio*, *concutio*. מְעִיל, *pallium*. Esdr. IX, 3. 5. *ἐπαλλόμην*, *insilii*. Coniecturam *Trommii* et *Bielii*, ex qua עָלָה legerunt, mihi non satisfacere ingenue fateor. Mallem utrobique reponere *ἐπενδύτην*. *Hesych.* *πάλλεται*, *πηδᾷ*, *σείεται*, *κραδαίνεται*, *κινεῖται*, *σφύζει*. Inde *παλμὸς*, *tremor*. *Hesych.* *παλμὸς*, *τρόμος*.

ΠΑΜΒΑΣΙΛΕΥ'Σ, *omnium* s. *summus rex*, *absolutus dominator*. Sir. L, 18. *ὑψίστῳ παμβασιλεῖ*: ubi de Deo dicitur. Substantivum *παμβασιλεία* reperitur apud *Aristoph. Nub.* 356. et 1149.

ΠΑΜΒΟ'ΤΑΝΟΝ, *quaelibet* vel *omnis herba*. *ΠΑΜΒΟ'ΤΑΝΟΣ*, *totus herbaceus*. עֵשֶׂב, *herba*. Iob. V, 25. filii tui erunt *ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ*. Reddiderunt hanc vocem *Hesychio* loco *πάμπανος* Interpretes, ut Ceres *παμβότανος* dicatur, quatenus est *omnium herbarum productrix*.

ΠΑΜΜΕΓΕ'ΘΗΣ, *omnino magnus*, *maximus*. אַבִּיר, *fortis*. *Symm.* Ps. LXVII, 31. *παμμεγεθῶν*.

ΠΑΜΜΕΛΗ'Σ, *varie modulatus*, *canorus*, *concinnus*, *suavis*. 3 Macc. VII, 16. *ἐν αἴνοις καὶ παμμελέσιν ὕμνοις*, laudibus et suavibus hymnis. *Hesych.* *παμμελέσιν*, *ἐμμελέσι*, *γλυκεροῖς*.

* *ΠΑΜΜΙΑΡΩ'ΤΑΤΟΣ*, *omnium scelestissimus*. 4 Macc. X, 17.

ΠΑΜΜΙΓΗ'Σ, *promiscuus*, *ex omni genere mixtus*. 2 Macc. III, 21. XII, 13. παμμιγέσιν ἔθνεσιν. *Aeschyl. Pers.* 269. ubi *Schol.* διαφόρων ἐθνῶν.

ΠΑ'ΜΜΙΚΤΟΣ, *omni ex genere mixtus*, *omnis generis*. עָרֹב, *mixtura insectorum*. *Aquil.* Ps. CIV, 31. Respexit etymologiam vocis ab עָרַב, *miscuit*. *Aeschyl. Pers.* v. 52. *Schol.* et v. 905.

ΠΑΜΜΥΊ'Α, *omni modo musca*. עָרֹב, *mixtura insectorum*. *Aqu.* Exod. VIII, 17. (21.) Psalm. LXXVII, 45. Ita transtulit ex origine τοῦ עָרַב, *miscuit*. Descriptionem huius animalis dat *Iosephus A. I.* II, 14. Caeterum *Scharfenbergius* ad Exod. VIII, 21. observavit, pro παμμυῖαν in utroque loco scribendum esse πάμμικτον, ut edidit *Martianaeus* ad *Hieronym.* T. II. *Opp.* p. 663. Vide quoque supra s. v. κοινομυῖα.

ΠΑΜΠΛΗΘΗ'Σ, *permultus*, *quam plurimus*. עָצַם, *fortifico*, *roboro*, etiam *numerosum reddo*. *Symm.* Psalm. XXXIV, 18. et CXXXVIII, 17. παμπληθεῖς. *Suidas*: παμπληθεῖς, πάνυ πολλάς.

**ΠΑΜΠΟΙ'ΚΙΛΟΣ*, *varius*. 4 Macc. XV, 11. παμποίκιλοι βάσανοι, *varia* tormenta. Adde *Etymol. M.* 113, 24. et *Etymol. M. Gud.* 60, 45. et 435, 7.

**ΠΑ'ΜΠΟΛΥΣ*, *plurimus*, *permultus*. לְמַכְבִּיר, *ad copiam*. *Symm.* Iob. XXXVI, 31. παμπόλλην. *Vulg. multis mortalibus*. — *רַב, *multus*. *Symm.* Ps. XXXIX, 6. *Suidas*: παμπόλλη, ἡ πολλὴ καὶ ποικίλη.

**ΠΑΜΠΟ'ΝΗΡΟΣ*, *valde improbus*, *pessimus*. 2 Macc. XIV, 27. ταῖς τοῦ παμπονήρου ἐρεθισθεὶς διαβολαῖς. *Vulgatus*: *pessimi huius criminationibus irritatus*. *Schol. ad Aristoph. Ran.* v. 106. ὁ παμπόνηρος, ὁ εἰς πάντα πονηρευόμενος. Πᾶν in compositione haud raro est i. q. πολὺ, ut παμποίκιλος est πολύτροπος, teste *Phavorino*. In *Stephani Thesauro* ἀμαρτύρως affertur hoc adiectivum, quod tamen legitur apud *Alciphr.* I, 30. III, 10. *Aristoph. Acharn.* 854. et *Polluc. Lex.* III, 58.

ΠΑΜΦΥΛΙ'Α, *omne genus populorum*. גוֹיִם, *gentes*. *Symm.* Gen. XIV, 1. παμφυλίας, *omnipopulanae*, ut transtulit *Grotius*. Alias est nomen proprium regionis Asiae minoris.

ΠΑ'ΜΦΥΛΟΣ, *ex omni gentium genere mixtus*, q. d. *ex omni tritu*. 2 Macc. VIII, 9. ὑποτάξας παμφύλων ἔθνη οὐκ ἐλάττους. Adde *Aristoph. Av.* 1063. *Ioseph. de Maccab.* §. 4. p. 502, 28.

**ΠΑΝΑ'ΓΙΟΣ*, *sanctissimus*. 4 Maccab. VII, 4. de Eleasaro.

**ΠΑΝΑ'ΡΕΤΟΣ*, *omni virtutum genere ornatissimus*, item *summam praeceptionum utilium de omni virtute com-*

prehendens. Prol. Sir. ed. *Camerarii*, ubi ex sententia *Camerarii* post πανάρετος supplendum est βίβλος, h. e. *liber universae virtutis doctrinam complectens*. Ita praeter Siracidae librum etiam a toto antiquorum choro *Sapientiae Salomonis* liber teste *Eusebio H. E.* IV, 25. appellabatur.

*ΠΑΝΓΕΏΡΓΟΣ, *communis omnium agricola*. 4 Macc. I, 29. ὁ πάνγεωργος λογισμός.

*ΠΑΝΔΕΙΝΟΣ, *gravissimus*. 4 Macc. III, 15. πάνδεινον κίνδυνον. Ib. IV, 7. *indignum* facinus. Ib. v. 15. *insolens*, ubi cum δεινὸς permutatur in codd.

ΠΑΝΔΗΜΕΙ', *cum omni totius populi frequentia*, *publice*, *vulgo*, *passim*. כָּלִיל, *prorsus*. Deut. XIII, 16. ἐμπρήσεις πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ, incendes omnia spolia eius *publice*. Sic *Aelianus V. H.* l. IV, c. 5. Ἀθηναῖοι δὲ πανδημεὶ τοῖς Ἡρακλέους ἀπογόνοις ἀπέτισαν χάριτας, Athenienses publice gratias posteris Herculis persolverunt. Idem *hist. anim.* XVII, 27. πανδημεὶ τε καὶ παγγενεῖ. *Hesych.* πανδημεὶ, σὺν παντὶ τῷ δήμῳ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πανδημεὶ, σὺν ὅλῳ τῷ δήμῳ.

ΠΑ'ΝΔΗΜΟΣ, *ad universum populum pertinens*, *publicus*, *communis*, *universus*. מִשְׁפָּחָה, *familia*. *Symm.* 1 Sam. XX, 29. θυσία πάνδημος, victima *totius populi*. 2 Maccab. III, 18. πάνδημον ἱκετείαν. *Hesychius*: πανδήμου, δημοσίας, κοινῆς.

*ΠΑΝΕΘΝΙ' (proprie πανεθνεὶ), *cum universo populo*, *universus populus*. Formatum est, ut πανοικεὶ et similia, de quibus vid. *Fischerus Proluss. de vitiis Lex. N. T.* p. 590. sequ. Sap. XIX, 18. δι' οὗ (sc. πεδίου) πανεθνὶ διῆλθον, qua via plana *universus* transiit *populus*. *Strabo Geogr.* lib. V. p. 326. A. ἀπώλοντο πανεθνεί.

ΠΑΝΕΠΙ'ΣΚΟΠΟΣ, *omnia intuens*, *omnium rerum inspector*, *omniscius*, vel *omnia prospiciens*. Sap. VII, 23. ubi de Deo usurpatur, et cod. *Alex.* habet παντεπίσκοπον. Legitur quoque apud *Clement. Alex. Strom.* p. 857, 9.

ΠΑΝΕΠΟ'ΠΤΗΣ, *omnia inspiciens*, *omnia oculis suis lustrans*. 2 Maccab. IX, 5. sec. Cod. *Vat.* ubi *Alex.* πανεπόπτης habet. Conf. *Suiceri Thes. Eccles. s. h. v.*

ΠΑΝΗΓΥΡΕ'Ω, *festum s. panegyrin celebro*, *exulto*. הָגִיל Hiph. a גִּיל. Ies. LXVI, 10. πανηγυρήσατε ἐν αὐτῇ. Sed Editoribus Londinensibus *Thesauri gr. l. H. Stephani* T. I. f. 486. vera ibi lectio videtur πανηγυρίσατε, ut edidit *L. Bos.*

ΠΑΝΗΓΥΡΙ'ΖΩ, idem. חָגַג. *Symm.* Psalm. XLI, 5. πανηγυρίζων, et Lev. XXIII, 41. πανηγυρίσετε. Vide quoque s. v. πανηγυρέω.

ΠΑΝΗ'ΓΥΡΙΣ, *festivus ac solemnis populi conventus*, *publica celebritas*. חַג, *festum*. *Symm.* Lev. XXIII, 41. — *חָגַג,

festum celebro. *Symm.* 1 Sam. XXX, 16. ὡς ἐν πανηγύρει, sc. ὄντες: quae verba *Vulgatus* ita transtulit: *quasi festum celebrantes diem.* – מוֹעֵד, *conventus.* Ezech. XLVI, 12. Hos. II, 11. IX, 5. – עֲצָרָה, *dies feriatus.* Amos. V, 21. Loca profanorum, ubi vox occurrit, vide apud *Wolfium* ad Hebr. XII, 22. ac in *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΟ'Σ, *festi panegyrici celebratio*, *panegyrica pompa* vel *ostentatio*, item *mercatus publicus*, *nundinae.* Sap. XV, 12. ἐλογίσαντο τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ, opinati sunt, vitam esse *mercatum publicum* quaestuosum. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πανηγυρισμὸν interpretatur θέατρον, πανήγυριν. Sic quoque πανήγυρις pro *nundinis* sumitur. Vide *Gaulmin.* ad *Eustathium H. et H. Amor.* p. 57.

ΠΑ'ΝΘΗΡ, *panthera*, nomen animalis. שַׁחַל, *leo ferox*, aut secundum alios *leo niger.* Vide *Bochartum Hieroz.* P. I. Lib. III. c. 1. p. 717. Hos. V, 14. XIII, 7. ubi Arabs *leonem* posuit, شبل. Confer notata infra in πάρδαλις.

*ΠΑΝΟ'ΔΥΡΤΟΣ, *valde lamentabilis*, *flebilis*, *lugubris*, i. q. πανδάκρυτος. 3 Macc. IV, 2. πανόδυρτος μετὰ δακρύων βοὴ, valde lugubris cum lacrymis coniunctus clamor. In cod. *Alex.* perperam ibi legitur πανόδυρκτος. Ib. VI, 32. καταλήξαντες δὲ θρήνου πανόδυρτον μέλος, finito flebili lamentationis cantico.

ΠΑΝΟΙΚΙ', *cum tota domo s. familia.* בַּיִת, *domus. Al.* Exod. I, 1. Vide quoque 3 Macc. III, 27. ubi in cod. *Alex.* πανοικίᾳ legitur. Repudiat quidem hanc vocem *Thomas Mag.* p. 676. ed. *Bernard.*, dum scribit: πανοικὶ οὐδεὶς τῶν δοκίμων, πανοικεσίᾳ δὲ καὶ πανοικησίᾳ, sed reperitur tamen apud *Diod. Sic.* et *Iosephum* in locis a *Wittero* ad h. l. adductis, quibus addo *Aeschin. Socr. Dial.* III. c. 1. πανοικὶ ἐξαιρεῖν, cum omni familia delere ac interficere. Vide quoque *Wesselingium* ad *Diod. Sic.* XIV. 115. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πανοικὶ, σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ.

ΠΑΝΟΙΚΙ'Α, *tota familia*, *universa domus.* בַּיִת, *domus. Al.* Gen. L, 22. ubi alii libri παροικίᾳ habent. – טַף, *puerulus. Theod.* Iud. XVIII, 21. *Additam. Esther.* XVI, 12. σὺν τῇ πανοικίᾳ. *Vulg. omnis cognatio eius.*

ΠΑΝΟΠΛΙ'Α, i. q. ὅλη ἡ ἁρματωσία, *omnis generis arma militaria* (seu, uti *Ambrosius* ad Ephes. VI, 11. exprimit, *universitas armorum*), *universa armatura*, *gravis armatura*, et ex adiuncto: *potentia*, *vis bellica.* אַרְבֶּה, *locusta.* Iob. XXXIX, 20. *Bielius* putat, LXX hic legisse vocem ea ratione punctatam, qua *cataractam* notat, nempe אֲרֻבָּה. Sed *Grevio* (in libro inscripto: *Vltima capita libri Iobi ad gr. vers. recens. notisque*

illustr. Part. I. *Daventr.* 1788. 4. p. 12.) verba: *περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν*, glossema esse videntur ad versum praecedentem, quod locum verae interpretationis occupaverit. Convenit cum eo *Kreyssigius*, qui in *Obss. Phil. Critt. in Iob.* XXXIX, 9 - 25. p. 14. sequ. in his verbis alius interpretis graeci versionem, pertinentem illam ad verba v. 19. הֲתִתֵּן לַסּוּס גְּבוּרָה, latere suspicatus est. - חֲלִיצָה, *exuviae.* 2 Sam. II, 21. Vide et Iud. XIV, 3. - *צִנָּה, *clypeus*, *lancea*, *hasta.* *Aqu.* Ps. XCI, 4. - שְׁלָטִים plur. *scuta.* *Symm.* 2 Reg. XI, 10. *Aqu.* 2 Sam. VIII, 7. Psalm. XC, 5. In omnibus his locis שלט, *scutum*, per metonymiam speciei pro genere de *omnis generis armis* interpretati sunt. Conf. supra s. *ὅπλον*. *Vulgatus* quoque 2 Reg. l. l. *arma* habet. *Scharfenbergius* in *Prolus.* de *Iosephi et Vers. Alex. consensu* p. 21. existimat, *πανοπλίας* apud *Aquilam* 2 Sam. VIII, 7. esse desumtum e *Iosepho A. I.* VII, 5, 3. Sap. V, 18. Sirac. XLVI, 8. *ἵνα γνῶσιν ἔθνη τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ*, nempe Dei. *Vulgatus: ut cognoscant gentes potentiam eius.* 2 Maccab. III, 25. X, 30. Conf. *Raphelii annotatt. ex Polybio* ad Ephes. VI, 11. p. 548. *L. Bos* ad Eph. VI, 13. p. 192. et *Ottii Spicileg. ex Iosepho ad N. T.* p. 409.

ΠΑΝΟΥ'ΡΓΕΥΜΑ, *callide factum* aut *excogitatum*, *calliditas*, *dolus.* Sir. I, 6. ubi sapientiae *πανουργεύματα*, et quidem bono sensu, tribuuntur, h. e. *prudentia et abscondita consilia.* Ib. XLII, 24. Sic quoque עָרְמָה Prov. I, 4. et cap. VIII, 5. 12. bono sensu dicitur, ut sit i. q. חָכְמָה, et Sirac. VI, 34. *πανοῦργος* et *σοφὸς* commutantur. Legitur praeterea apud *Schol. Aristoph. Equit.* 414. et *Suidam* s. v. *ὑπέρχεται.*

ΠΑΝΟΥΡΓΕΥ'Ω, *callide ago.* עָרַם, idem. 1 Sam. XXIII, 22. Vide quoque *Phavorinum* s. v. *αἰγυπτιάζει.*

ΠΑΝΟΥ'ΡΓΗΜΑ, i. q. *πανούργευμα*, it. *prudens consilium.* Iudith. XI, 8. (*πανουργήματα τῆς ψυχῆς*, *callida consilia prudentiaeque plena.*) et Sirac. I, 6. sec. cod. *Alex.* ex emendatione certa *L. Bosii.* Sir. XLII, 18. *πανουργήμασιν* et *πανουργεύμασιν* confunduntur.

ΠΑΝΟΥΡΓΙ'Α, *calliditas*, *astutia*, *versutia*, it. *prudentia.* *עַד־מָה, *donec*, *quousque.* Num. XXIV, 22. *νοσσιὰ πανουργίας*, *nidus*, *in quo astute latitet.* Legerunt contracte עָרְמָה. Non male. - עָרְמָה. Ios. IX, 4. Prov. I, 4. *ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν*, ut det simplicibus *prudentiam.* Ib. VIII, 5. *Symm.* Prov. VIII, 12. In priore loco vox haec malo sensu adhibetur de hominibus ad malitiam et fraudem acutis (ut apud *Philonem quod det. insid. pot.* p. 159. ubi ei *φρόνησις* opponitur), in reliquis vero in laudem confertur, et adhibetur de eorum virtute, qui dextre ac sollerter in rebus gerendis versari norunt. Sirac. XIX, 25. *πανουργία ἀκριβής.*

Vulg. solertia certa, quia certis mediis, quae dilegenter exquisivit, subnixa est. Ib. XXI, 13. XXXIV, 10.

ΠΑΝΟΥΡΓΟΣ, proprie et generatim *is, qui in omnibus rebus est versatus*, deinde autem sensu malo *callidus et versutus, astutus*, ac sensu bono *prudens, sapiens*, quemadmodum et Latini *versutos et callidos* appellant, *quorum mens celeriter versetur, et usu concalluerit. Cicero de Nat. Deor.* III, 10. חָכָם, *sapiens*. Prov. XIII, 1. - מֵבִין יוֹדֵעַ, *intellegens sciens*. Prov. XXVIII, 22. - עָרוּם. Iob. V, 12. βουλὰς πανούργων, consilia *callidorum*. Sic *Aeliano V. H.* I, 5. ἀλώπηξ πανοῦργος. Prov. XIII, 17. πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, omnis *prudens* agit cum consilio. Prov. XIV, 8. σοφία πανούργων, sapientia *prudentum*. Vide et v. 15. ac 18. Prov. XXII, 3. et conf. Prov. XII, 24. ubi *Alii* pro συνετὸς habent πανοῦργος. Adde *Theodot.* Iob. XV, 5. ubi pro πανοῦργον legere mallem πανούργων. *Aqu.* Gen. III, 1. καὶ ὁ ὄφις ἦν πανοῦργος ἀπὸ παντὸς ζώου τῆς χώρας, erat autem inter feras bestias omnes una quaedam serpens prae caeteris *insidiosa*. Constructione πανοῦργος cum ἀπὸ pro πανουργότερος, ut apud *Symmachum* legitur, hebraismi servandi et exprimendi causa usus est. - *עֹשֶׁר, *opulentia*. Prov. XIV, 24. Loco עָשְׁרָם, *opulentia eorum*, legisse quidem videri possent עָרוּם, deficiente שׁ, si modo appareret, quo modo πανοῦργος dici possit στέφανος σοφῶν. Assentior igitur *Grabio*, qui eius loco πλοῦτος αὐτῶν ex *Ald.* et *Compl. Aqu.* ac *Theod.* substituit. Sirac. XXI, 12. ubi *Vulg. sapiens*. Sirac. XXII, 33. ubi σφραγὶς πανοῦργος est sigillum *firmum, artificiose factum* et *caute impositum*, ut nempe totum os claudat. *Vulg. signaculum certum*. Sirac. VI, 34. πανοῦργος et σοφὸς commutantur. Sir. XXI, 20. πανοῦργος *Bretschneidero* is dici videtur, *qui urbanitate ac moribus longa peritia perpolitis est conspicuus*, ut sit i. q. πολύπειρος v. 22. *Moeris Att.* κομψεία, Ἀττικῶς· πανουργία, Ἑλληνικῶς. *Phavorinus*: *πανοῦργος κυρίως ὁ πᾶσιν ἔργοις ἐπιβάλλων, καὶ ὁ δραστήριος, καὶ ἐνεργὴς, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ὁ ἐπὶ κακοῖς νοήμασιν εὐεπίβολον ἔχων γνώμην, ὡς καὶ πανοῦργος, ὁ πάντα ἐργαζόμενος καὶ ὁ μηχανικός.* Eadem fere habet *Thomas Magister*. *Hesychius*: *πανοῦργος, πάντα μανθάνων, δόλιος, πάντα ἐν πονηρίᾳ ἐργαζόμενος*. *Suidas*: *πανοῦργος, ὁ πάντα ἐν πονηρίᾳ ἐργαζόμενος. λέγεται δὲ καὶ ὁ πάνυ φρόνιμος, καὶ ὁ πάντα ἐπιστάμενος.*

ΠΑΝΟΥΡΓΟΤΕΡΟΣ, comparat., *prudentior, callidior, astutior*. הֶעֱרִים Hiph. *callide, prudenter ago*. Prov. XV, 5. ὁ δὲ φυλάσσων τὰς ἐντολὰς, πανουργότερος, qui autem custodit praecepta, *prudentior*. - עָרוּם, sequenti voce cum praefixo מ. *Symm.* Gen. III, 1.

ΠΑΝΟΥΡΓΟΤΕΡΟΣ ΓΙΝΟΜΑΙ, *prudentior fio*. חָכַם, *sapiens sum*. Prov. XXI, 11. *Symm.* σοφισθήσεται.

ΠΑΝΟΥΡΓΟΤΕΡΟΣ ΕΙΜΙ, *prudentior seu sapientior sum.* הֶעֱרִים Hiph. Prov. XIX, 25. ἄφρων πανουργότερος ἔσται, stultus *prudentior* reddetur.

ΠΑΝΟΥΡΓΩΣ ὉΜΙΛΕΩ, *astute conversor.* הֶעֱרִים סוֹד, *callide ineo secretum. Symm.* Ps. LXXXII, 4.

ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ, *plenilunaris.* כֶּסֶא, *plenilunium,* ita dictum, quod tum tota luna tegatur luce. *Aqu.* Prov. VII, 20. εἰς ἡμέραν πανσελήνου, in diem *plenilunii. Lex. Cyrilli MS. Brem.* πανσελήνου, πέντε καὶ δεκαταίας. *Phavorinus:* πανσελήνου, πεντεκαιδεκατέας (lege e *Lex. cit.* πέντε καὶ δεκαταίας) πεπληρωμένης σελήνης. Adde *Aristoph. Equit.* 317. *Athen.* IX. p. 407. A. ubi vid. *Casaub.*

**ΠΑΝΣΟΦΟΣ*, *omnifaria sapientia et scientia praeditus, sapientissimus.* 4 Maccab. I, 12. τῷ πανσόφῳ θεῷ. Ib. II, 19. Iacobus patriarcha ita dicitur ob summam eius prudentiam. Ib. XIII, 18. πρόνοια πάνσοφος. *Etymol. M. Gudian.* 285, 35.

ΠΑΝΣΠΕΡΜΙΑ, *omne seu omnis generis semen*, seu *fruges* (*Alciphr.* III, 14.). דָּגָן, *frumentum. Symm.* Psalm. LXIV, 10. πανσπερμίαν. Adiectivum πανσπερμηδὸς reperitur apud *Athenaeum* IX. p. 372. F. *Photius Lex.* παγκαρπία (lege πανκαρπία), πανσπερμία.

**ΠΑΝΤΑΠΑΣΙ* vel *ΠΑΝΤΑΠΑΣΙΝ*, Adv. *omnino, prorsus, plane.* Sirac. XXXVII, 28. παντάπασιν sec. ed. *Aldin.* Sed legendum ibi est divisim πάντα πᾶσι. Idem valet de loco XL, 14.

ΠΑΝΤΑΧΗ, *ubique.* בַּחוּצוֹת, *in plateis.* Ies. XXIV, 11. — *כֹּל. *Inc.* 1 Reg. II, 3. Vnde apparet, post כֹּל in textu hebraico omissum esse מָקוֹם. Vide quoque Sap. II, 9. 2 Macc. VIII, 7.

**ΠΑΝΤΑΧΟΘΕΝ*, *undique, ex omnibus partibus.* 4 Macc. XIII, 1. *omnino.* Ib. XV, 32.

ΠΑΝΤΕΛΩΣ, *omnino, prorsus.* רַק. *Inc.* Iud. III, 2. Vide quoque 2 Macc. III, 12. 31. VII, 40. XI, 1. XIV, 46.

**ΠΑΝΤΕΠΙΣΚΟΠΟΣ*, *omnia inspiciens et lustrans.* Sap. VII, 23. sec. cod. *Alex.* ubi in reliquis libris legitur πανεπίσκοπος.

**ΠΑΝΤΕΠΟΠΤΗΣ*, *omnia videns.* 2 Maccab. IX, 5. sec. *Alex.*

**ΠΑΝΤΕΥΧΙΑ*, *armatura tota, arma.* 4 Macc. III, 12. ubi alii libri πανοπλίας habent. *Zonaras Lex.* col. 1507. παντευχία, ἡ πανοπλία. Idem quoque tradit *Photius*, *Hesychius* et *Suidas.*

ΠΑΝΤΗ, *penitus, prorsus,* it. *ubique, undique, quoquoversum.* Sirac. L, 24. θεῷ, τῷ μεγαλοποιοῦντι πάντῃ. *Hesych.* πάντη, πάντως, πανταχοῦ, πάντοθεν.

ΠΑΝΤΟΔΑΠΙ'Α, *omnimoda abundantia.* Respondet haec vox in versione *Aquilae* Ies. LXVI, 11. non hebr. כָּבוֹד, *gloria*, ut *Bielius* festinanter scripsit, sed זִיז, *splendor.* Aeque ac *Symmachus* et *Theodotion*, qui πλῆθος posuerunt, legit זִיז a זָזָה, arab. زوى, *collegit*, *congessit*, unde מְזָוִים, *promtuaria*, *penuaria*. *Vulg. omnimoda gloria:* quibus verbis *Aquilae* interpretatio exprimi videtur.

ΠΑΝΤΟΔΑΠΟ'Σ, *varii generis*, *omnimodus*, *s. omnigenus*, *quasi qui est ex omni solo ac regione*, ex παντὸς et δάπεδον, *pavimentum*, *solum.* זִיז, *splendor. Aqu.* Ps. XLIX, 11. LXXIX, 14. παντοδαπά. Vide supra s. v. παντοδαπία. — Vide alibi δένδρον.

ΠΑΝΤΟΔΥ'ΝΑΜΟΣ, *omnipotens.* Sap. VII, 23. XI, 18. XVIII, 15. et 2 Macc. XI, 13. sec. *Compl.*

ΠΑ'ΝΤΟΘΕΝ, *undique*, *ab omni parte.* כַּלְכֵּל infin. Pih. a כּוּל, *sustentare.* Ierem. XX, 9. ubi fortasse legerunt כָּלִיל. Vide et Sirac. LI, 10. Susann. 21. et confer Luc. XIX, 43.

ΠΑΝΤΟΙ'ΟΣ, *omnigenus*, *varius*, *omnimodus.* *כֹּל: *Symm.* 2 Sam. VI, 5. — *נְבִזְבָּה, *erogatio.* Dan. II, 6. sec. cod. *Chis.* λήψεσθε δόματα παντοῖα. Eleganter. — תְּכֵלֶת, *hyacinthus. Theod.* Ezech. XXIII, 6. ubi tamen post παντοίας omissum est ἐσθῆτος, aut κατασκευῆς. Vide supra s. v. κατασκευή. Vide et 2 Macc. V, 3. παντοίους θωρακισμούς.

**ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΙ'Α*, *omnipotentia*, *summa maiestas.* Sirac. XIX, 18. (21. sec. *Compl.*) cum omni vera sapientia legum divinarum observatio, καὶ γνῶσις τῆς παντοκρατορίας αὐτοῦ, et maiestatis divinae cognitio coniuncta esse solet. Est vox haec eodem modo formata, quo αὐτοκρατορία. Adiectivum παντοκρατορικὸς legitur apud *Clementem Alex. Strom.* p. 564, 17.

ΠΑΝΤΟΚΡΑ'ΤΩΡ, *omnipotens.* צְבָאוֹת plur. ex צָבָא, *exercitus.* 2 Sam. V, 10. VII, 8. 26. et alibi saepius. — שַׁדַּי, *fortissimus*, *validissimus.* Iob. V, 17. VIII, 5. *Hesych.* παντοκράτωρ, ὁ θεὸς, πάντων κρατῶν. Quomodo alii hanc vocem exposuerint, vide apud *Steph. le Moyne* in *Obss. ad Varia Sacra* p. 124. et *Suicerum Thes.* T. II. p. 562.

**ΠΑ'ΝΤΟΤΕ*, *semper.* Sap. XIX, 8.

ΠΑΝΤΟΤΡΟ'ΦΟΣ, *omnium nutritor et altor.* Sap. XVI, 25. τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ, omnia nutrienti tuo dono. Vide *Hesychium* s. v. παμβῶτις.

**ΠΑΝΤΟΦΑΓΙ'Α*, *voracitas.* 4 Macc. I, 27. Similis vox est πολυφαγία in *Etymol. M.* 206, 24.

ΠΑ'ΝΤΩΣ, *omnino.* *כִּי. *Symmachus* 2 Sam. XIV, 13. πάντως γὰρ θανάτῳ θανατούμεθα, omnino enim nobis omnibus

moriendum est. Vide quoque Tob. XIV, 11. et 2 Maccab. III, 13.

ΠΑ'ΝΤ, *admodum*, *valde*. 2 Macc. IX, 6. XII, 43. et alibi aliquoties.

ΠΑΝΤΠΕ'ΡΤΑΤΟΣ, *supremus*, *eminentissimus*, et ex adiuncto: *maxime celebris*, *gloriosus*, *praestantissimus*. 3 Macc. I, 17. εἰς τὸ πανυπέρτατον ἱερὸν ἠθροίζοντο, ad eminentissimum, h. e. maxime gloriosum ac splendidissimum templum congregati sunt. *Syrus* ܗܝܟܠܐ ܡܫܒܚܐ, templum gloriosum, splendidum. *Hesychius* et ex eo *Phavorinus*: πανυπερτάτη, πασῶν ὑπερκειμένη τῶν παρακειμένων νήσων, ad quem locum *Alberti* monet, alludi ab *Hesychio* ad *Homer. Odyss.* I, 25. Confer quoque *Ez. Spanhemium* ad *Callimach. Hymn. in Iov.* v. 91.

ΠΆΠΠΟΣ, *avus*. *Prolog. Sir.* Conf. *Aeliani V. H.* l. XII. c. 43. p. 739.

ΠΑΠΤΡΕΩ'Ν, Ω'ΝΟΣ, *papyreon*, *locus in amne papyris consitus*. סוּף, *alga*. *Aqu.* Exod. II, 3. 5.

ΠΑΠΤ'ΡΙΝΟΣ, *papyrinus*, *ex papyro factus*. גֹּמֶא, *iuncus*. *Symm.* Ies. XVIII, 2. *Plutarch.* de *Isid. et Osir.* c. 18. τοὺς ἐν παπυρίνοις σκάφεσι πλέοντας.

ΠΑ'ΠΤΡΟΣ, vox Aegyptiaca, *papyrum* vel *papyrus*, *frutex in palustribus Aegypti nascens*. *בִּצָּה, *coenum*. Iob. XL, 16. sec. *Ald.* Observetur hic duplex interpretatio vocis בִּצָּה. – גֹּמֶא, *iuncus*. *Aqu. Symm.* et LXX Exod. II, 3. ubi tamen in versione *Symmachi* loco παπύρου scribendum est παπύρινον, coll. Ies. XVIII, 2. Iob. VIII, 11. *Plinius H. N.* lib. XIII. c. 11. *Papyrum nascitur in palustribus Aegypti aut quiescentibus Nili aquis, ubi evagatae stagnant, duo cubita non excedente altitudine gurgitum, brachiali radicis obliquae crassitudine, triangulis lateribus, decem non amplius cubitorum longitudine in gracilitatem fastigiatum, thyrsi modo cacumen includens. Semine nullo, aut usu eius alio quam floris ad Deos coronandos. Radicibus incolae pro ligno utuntur, nec ignis tantum gratia, sed ad alia quoque utensilia vasorum. Ex ipso quoque papyro navigia texunt, et e libro vela, tegetesque, nec non et vestem, etiam stragulam et funes. Mandunt quoque crudum decoctumque, succum tantum devorantes.* Conf. *Theophr. hist. plant.* l. IV. c. 9. *Humphr. Hodium* de *Text. Bibl. Original.* p. 117. *I. G. Vngerum* pec. Diss. de *papyro frutice* ad Ies. XIX, 7. Lips. 1731. *Iablonski* T. I. *Opusc.* p. 197. sequ. ac *Nicol. Schowii* praefat. ad *chartam papyraceam* p. 4 — 22.

**ΠΑΠΤΡΩ'Ν*, i. q. παπυρεὼν, quod vide supra. סוּף. *Aqu. sec. cod. Mosqu.* Exod. II, 3. παπυρῶνι.

ΠΑΡΑ', cum genitivo, *a*, *ab*, *apud*, *praeter*, cum dativo, *apud*, *supra*, et cum accusativo, *ad*, *apud*, *iuxta*, *secundum*, *prae*, *propter*. אַחַר, *post*. Exod. XI, 5. – אֵצֶל, *iuxta*. Gen. XXIX, 15. Levit. I, 16. X, 12. et alibi saepius. – מֵאֵצֶל, *ex apud*. 1 Sam. XVII, 30. – בַּעַל, *dominus*. Cohel. XII, 11. Legerunt בְּעָלַי, et acceperunt pro praepositione עָלַי. Adde *Symm*. Prov. I, 19. בְּעָלָיו, *patronorum illius*, παρ' αὐτῶν. Legit מֵעָלָיו, aut בְּעָלָיו. – עַל דְּבַר, *propter verbum*. Deut. XXIII, 4. – מִדֵּי, *prae sufficientia*. Exod. XXXVI, 4. – בְּיַד, *in manu*. Genes. XXXVIII, 20. XLIV, 16. Num. XXXI, 49. – לְיַד, *ad manum*. Prov. VIII, 3. – מִיַּד, *e manu*. Genes. XXI, 30. XXXIII, 19. Ies. XXXVII, 14. – עַל יַד, *ad manum*. Exod. II, 5. Num. XIII, 30. Nehem. III, 8. – עַל יְדֵי, *ad manus*. Iud. XI, 26. – ל praefixum. Psalm. LXXXVIII, 27. ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς, excelsum supra reges terrae. – מ praefixum. Deut. VII, 8. παρὰ τὸ ἀγαπᾷν κύριον ὑμᾶς, *eo quod* amaret vos Dominus. Psalm. VIII, 6. παρ' ἀγγέλους, angelis. Psalm. XXX, 14. παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου, *apud* omnes inimicos meos. Prov. XII, 2. παρὰ κυρίου e coniectura *Grabii* loco παρὰ κυρίῳ, quam satis confutavit e locis N. T. *Iaegerus* ad h. l. – *מֵאֵת. *Inc. et LXX* 2 Sam. XV, 3. παρὰ τοῦ βασιλέως, pro ὁ ὢν παρὰ τοῦ βασιλέως, qui stat *a partibus* regis. *Vulg. constitutus a rege*. Ios. XI, 20. sec. *Oxon*. – מִן, *a*, *ex*. Ier. XXXIII, 10. 12. παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη, *propterea quod* non sit homo et pecus. *Aqu*. 2 Sam. XXIII, 18. ubi *prae* seu *magis quam* notat. – נֶגֶד, *coram*. Prov. XV, 12. – בְּעֵבֶר, *in latere*. Ios. VII, 7. XXII, 7. – *מֵעֵבֶר, *de latere*. Num. XXII, 1. בְּעֵינֵי, *in oculis*. Exod. XXXIII, 16. εὕρηκα χάριν παρά σοι, inveni gratiam *apud* te. Vide et Num. XI, 15. et conf. Luc. I, 30. – עַל. Exod. XXXV, 21. παρὰ τῶν γυναικῶν, *praeter* mulieres. – *עִם, *cum*. Psalm. LXXII, 25. παρά σου. Legendum παρά σοι, *apud* te, h. e. cum te habeam. – לְפִי, *ad os*. Psalm. CXL, 9. – מֵאֵת פְּנֵי, *a facie*. Gen. XLIII, 34. – לִפְנֵי, *ad faciem*. Exod. XL, 6. Lev. III, 8. et alibi. – מִלִּפְנֵי, *a facie*. Exod. XXXVI, 2. Levit. IX, 24. X, 2. – בִּקְצֵה, *in fine*. Exod. XIII, 20. – עַל־שְׂפַת, *ad littus*. 1 Reg. IV, 29. coll. Marc. I, 16. *Additam*. ad Dan. III, 32. πονηρότατος παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, pro ἐν πάσῃ τῇ γῇ, et v. 37. ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, pro ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι. Sirac. XV, 5. *prae*, *plusquam*. Sirac. V, 6. ἔλεος καὶ ὀργὴ παρ' αὐτοῦ, est misericors, ac severe punit, coll. I, 1. 3 Esdr. I, 14. ubi in textu hebr. 2 Chron. XXXV, 15. est חוֹזֶה, quod LXX προφήτης transtulerunt. 3 Esdr. II, 28. παρὰ ταῦτα, *praeterea*. Sap. XV, 3. παρὰ πάντας οἶδεν, omnium optime cognovit. 1 Macc. IX, 49. παρὰ Βακχίδου, *de parte Bacchidis*.

'Ο ΠΑΡ' ΑΥ'ΤΗ͂Σ, sc. ὤν, *qui est apud illam*, *familiaris ipsius*. בַּעְלָיו, *dominus suus*. Cohel. VIII, 8. καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν παρ' αὐτῆς, non servat improbitas suos: ubi ὁ παρά τινος *studiosum*, *deditum* notat. *Vulg. impium*.

'Ο ΠΑΡΑ' ΤΙΝΟ'Σ, sc. ὤν, *qui apud aliquem est*, *suus*, *propinquus*, *amicus*, *familiaris*, *minister alicuius*. 3 Esdr. I, 14. ὁ παρὰ τοῦ βασιλέως, qui apud regem, h. e. *intimus familiaris regis*. 1 Macc. II, 15. οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως, *regii ministri*. Conf. *Elsnerum* ad Luc. VIII, 49. p. 218. 1 Macc. XIII, 52. ᾤκει ἐκεῖ αὐτὸς καὶ οἱ παρ' αὐτοῦ, habitabat ibi ipse cum *suis*. Vide et 1 Maccab. IX, 44. 58. XI, 73. XV, 15. XVI, 16. Conf. Marc. III, 21. ubi *Theophylactus*: οἱ παρ' αὐτοῦ, τουτέστιν οἱ οἰκεῖοι αὐτοῦ. Conf. et *Wolfium* ad Marc. l. l. p. 444. *Hist. Susann.* v. 35. ἔκλαιον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς, flebant autem *propinqui eius*. Conf. v. 30. – Vide alibi αὐτός, βραχύς, ἐμαυτοῦ, μικρός, ὀλίγον, πᾶς, σεαυτοῦ.

ΠΑΡΑΒΑΙ'ΝΩ, *transgredior*, *recedo*, *declino*, *aberro*, *praevaricor*, *violo*. *וְעַל דִּבְרַת, *et super verbum*. *Symm.* Cohel. VIII, 2. καὶ παραβῆναι: ubi vel sensum expressit, vel legit וְעָבוֹר. – הֵפִיר et הֵפֵר Hiph. a פּוּר, *frango*. Ezech. XVI, 58. XVII, 15. XLIV, 7. – מַעַל, *praevaricatio*. Lev. XXVI, 40. Adde *Aqu. Theod.* Prov. XVI, 10. – מָרָה, *rebello*. Num. XXVII, 14. Deut. I, 43. – סוּר, *recedo*. Exod. XXXII, 8. παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς, *declinarunt* cito a via, quam praecepisti illis. Vide et Deut. IX, 12. 16. Deut. XVII, 20. ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν, ne *recedat* a praeceptis. Vide et Deut. XXVIII, 14. 1 Sam. XII, 21. μὴ παραβῆτε ὀπίσω τῶν μηδὲν ὄντων, non *declinetis* post illa, quae nihil sunt, h. e. non sectemini idola. – סִיג, *scoria*. Ps. CXVIII, 118. παραβαίνοντας, ubi pro סִיגִים, *scoriae*, legerunt סוּגִים aut נְסוֹגִים, a סוּג, *retrocedere*, *avertere*. Est autem h. l. παραβαίνειν *errare*, *rectum iter amittere*, *declinare a recta via*. – עָבַר, *transgredior*. Num. XIV, 41. ἵνατί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου; quare vos *transgredimini* verbum Domini? Conf. Matth. XV, 3. Ios. VII, 11. παρέβη τὴν διαθήκην μου, *violavit* foedus meum. Vide et Ios. XXIII, 16. Hos. VI, 7. VIII, 1. Sic *Aelian. V. H.* X, 2. παραβῆναι τὰς συνθήκας. Ies. XXIV, 5. τὸν νόμον παρέβησαν, leges *transgressi* sunt. Ita *Lysias* Orat. I. *pro caede Eratosthenis* p. 13. τὸν νόμον παραβαίνειν dixit, et *Cicero ad Attic.* lib. V. Ep. 21. *Iulia lege transita*. Vide et Sirac. XIX, 20. 1 Macc. VII, 2. – פָּשַׁע, *praevaricor*. Ies. LXVI, 24. τὰ κῶλα τῶν ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοὶ, cadavera hominum, qui *praevaricati sunt* in me. – *שָׂטָה, *declino*. Num. V, 12. 19. 20. 29. – שָׁקַר, *mentior*. *Symm.* Psalm. LXXXVIII, 33. οὐ παραβήσομαι. *Aqu.* Psalm. XLIII, 18. Huc enim referenda est

versio *Aquilae* in *Hexaplis Montf.* ad v. 21. sed inepto loco posita. Vide quoque *Opuscula Critica* p. 197. Sirac. XXIII, 23. ἄνθρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ, homo, qui transgreditur a toro suo, sc. in alienum, h. e. qui *adulterium committit.* Hinc lucem foeneratur locus Sir. XLII, 15. μετὰ ἀνδρὸς οὖσα μήποτε παραβῇ, viro iuncta ne transgrediatur, h. e. ne *transgrediendo in alienum torum adulterium committat.* Vide *Henckii* Diss. de *usu scriptt. apocryph. V. V. in N. T.* p. 12. 1 Macc. VII, 18. παρέβησαν γὰρ τὴν στάσιν καὶ τὸν ὅρκον, *violarunt* enim statutum et iusiurandum. Sic *Aristaenetus* lib. II. Ep. 9. τὸν ὅρκον παρέβης, iusiurandum *violasti.* Vide et *Aelian. V. H.* XIV, 2. *Alberti* ad Matth. XV, 3. p. 104. et *Elsnerum* ad Matth. l. l. p. 72. 3 Esdr. I, 15. *recedo*, hebr. סור מֵעַל, 2 Paral. XXXV, 15. 3 Esdr. VIII, 79. *derelinquo*, *sperno*, *negligo*, hebr. עָזַב Esdr. IX, 10. 3 Esdr. VIII, 24. chald. לָא עָבַד, *non facere*, Esdr. VII, 26. 3 Esdr. VI, 32. chald. הַשְׁנָא, *mutare*, Esdr. VI, 11. – Vide quoque supra s. v. ἀκών.

ΠΑΡΑΒΑ'ΛΛΩ, *adiicio*, *adverto*, *obiicio*, *proiicio*, *periculo obiicio*, it. *quiesco.* בָּלַל, *misceo.* *Inc.* Iud. XIX, 21. παρέβαλλε τοῖς ὑποζυγίοις, *obiecit* s. *praebuit* pabulum iumentis. *Vulg. praebuit.* Actionem consequentem ac connexam pro antecedente posuit. – הִטָּה Hiph. a נָטָה, *inclino.* Prov. II, 2. παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, *advertes* animum tuum ad intellegentiam. Vsi sunt alia formula in SS. obvia, *addere cor ad aliquid* pro *attendere*, a qua altera, *inclinare cor*, minime differt. Auctor autem alterius versionis, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῷ υἱῷ σου, legisse videtur חַטָּה לְבִנְךָ, ut ה referatur ad חָכְמָה. *Phavor.* παραβαλεῖς, παραθήσεις, πλησιάσεις. Idem tradit *Zonaras Lex.* 1519. Prov. IV, 20. V, 1. 13. XXII, 17. ubi παραβάλλειν τὸ οὖς, aurem *praebere* attentam et benignam, etiam a formula alias recepta, *inclinare aurem*, minime differt. In notione *admovendi* παραβάλλειν legitur quoque apud *Platon. Phaed.* §. 51. – הֵלִין Hiph. a לִין, *pernocto.* Ios. IV, 3. οὗ ἐὰν παραβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα, ubi *quieveritis* nocte. *Hesych.* παραβαλοῦ, ἀνάπαυσαι· ἀπὸ δὲ τῶν νεῶν ἡ μεταφορά. – *חָנָה, *castra metor.* 1 Par. XI, 15. ubi tamen loco παραβέβληκει in *Cod. Cant.* reponendum παρεμβεβλήκει. – *בְּחֹם. Iob. XXI, 24. sec. *Compl.* παραβαλεῖτε, ubi tamen legendum est π α ρ α κ α λ ε ῖ τ ε. – *נָפַל, Iud. VII, 12. Sed pro παραβεβλήκεσαν, quod in cod. *Basil. Theodotioni* tribuitur, rescribendum est ex *Compl. Ald.* cod. *Alex. et Oxon.* παρεμβεβλήκεισαν, *castra posuerant.* Conf. *Drusium* ad Ioel. II, 8. ac supra ad חָנָה notata. – *נִמְשַׁל Niph. a מָשַׁל, *assimilor. Aqu.* Psalm. CXLII, 7. ubi παραβάλλεσθαι notat *comparari*, *similem esse.* – שָׁלַל, *in spolium relinquo*, *spolio.* Ruth. II, 16. παραβαλόντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμέ-

ιων. *proiicientes proiicite* illi e manipulis, sc. spicas. 2 Macc. XIV, 38. *καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ παραβεβλημένος*, qui et corpus et animam pro Iudaismo *exposuerat*, nempe *summis periculis*, coll. 4 Macc. VI, 14. *Suidas: παραβαλλόμενος, ἀντὶ τοῦ ἀδεῶς ἐπερχόμενος.* Idem verba *Polybii* lib. IV. c. 57. addit, ubi verbum eo sensu occurrit. Rursus *Suidas: παραβάλλεσθαι, πρὸς κίνδυνον ῥίπτειν ἑαυτόν. Hesychius: παραβαλλόμενος, ἐναποκινδυνεύων, ὅ ἐστι παράβολος μαχόμενος.* Confer *Budaei Comment. gr. linguae* p. 625. Hinc *παράβολος, audax, temerarius periclitator.* Sic enim per hanc vocem v. *ῥιψοκίνδυνος* interpretatur *Hesychius: Ῥιψοκίνδυνος, παράβολος, τολμηρὸς, ἐπικίνδυνος.* Et *παραβολὴ* est *periculum praesentissimum.* Rursus *Hesychius: ἐκ παραβολῆς, ἐκ παρακινδυνεύματος.* Sic et *παράβολα* sunt *maxime periculosa.* Vide *Plinium* lib. IX. Ep. 26.

ΠΑΡΑΒΑΠΤΑ, *picta.* סְרוּחֵי טְבוּלִים, *tiarae tinctae.* Ezech. XXIII, 15. iuxta ed. *Rom.* ubi tamen alii rectius *τιάραι βαπταί.* Vide notas *L. Bosii* ac *Semleri Epist. Crit.* ad h. l. *Cappello in nott. critt. ad h. l.* p. 553. *παράβαπτα* videtur significare *pannum colore plane saturum atque exuberanter infectum*, ut pannus purpura vel murice satur. Sic bene responderet vocibus hebr. סְרוּחֵי טְבוּלִים, quae reddi possunt: *exuberantissime tincta.* Nam טָבַל *tingere, intingere* significat, et סָרַח est *redundare, luxuriari*, ac de *veste* dicitur, *quae nimia est, exceditque iustam magnitudinem.*

ΠΑΡΑΒΑΣΙΛΕΥΩ, *abutor regno*, s. *rege abutor.* 3 Macc. VI, 24. Ita *Bielius.* Sed *παραβασιλεύειν* mihi ibi *impie contra regem agere, laedere maiestatem, ein Staats- und Majestäts- Verbrechen begehen* notare videtur: nam illud *παραβασιλεύετε* in sequentibus explicatur ita: *ἐμὲ αὐτὸν ἐπιχειρεῖτε τῆς ἀρχῆς ἤδη καὶ τοῦ πνεύματος μεθιστᾷν, μηχανώμενοι τὰ μὴ συμφέροντα τῇ βασιλείᾳ.*

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ, *transgressio.* סֵטִים plur. (ס pro שׂ), *declinationes, peccata.* Ps. C, 4. *ποιοῦντας παραβάσεις.* — בַּעֲבוּר, *propter. Theod.* Gen. III, 17. In mente habuit notionem *transgrediendi*, quam habet עָבַר. — עֲלוּמִים plur. *adolescentia. Symm.* Iob. XX, 11. Sic et alii interpretes vocem hebr. de *provitate iuvenili* aut *vitiis adolescentiae*, ut *Vulgatus* transtulit, interpretati sunt. Vide *Lex. N. T.* s. v. *νεωτερικός.* Sap. XIV, 31. *τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.* 2 Macc. XV, 10. *τὴν τῶν ὅρκων παράβασιν.*

ΠΑΡΑΒΑΤΗΣ, *transgressor, violator legis, impius.* פָּרִיץ, *effractor*, ac metaphorice *is, qui recusat teneri legibus divinis, easque violat ac perfringit. Symm.* Ps. XVI, 5. *ἐγὼ ἐφυλαξάμην ὁδοὺς παραβάτου*, fugio scelera et peccata: nam *ὁδοὶ παραβάτου* sunt *facta et instituta impiorum hominum,*

h. e. *scelera.* Idem Ezech. XVIII, 10. – רָשָׁע, *improbus.* Ps. CXXXVIII, 19.

ΠΑΡΑΒΙΑ'ΖΟΜΑΙ, *vim facio*, *cogo*, *precibus urgeo et expugno*, *vi persuasionum adigo*, *vi perrumpo*, it. *summa vi contendo.* הֵזִיד Hiph. a זוּד, *superbe ago.* Deut. I, 43. *παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος*, *vi perrumpentes* ascendebatis in montem. Bene quoad sensum: nam vox hebr. h. l. *insolenter*, *proterve agere* notat. – חָתַר, *fodio*, it. *remigo.* Ion. I, 13. *παρεβιάζοντο τοῦ ἐπιστρέψαι*, *summa vi contendebant*, nempe remigando redire. Eodem sensu *ἐκβιάζεσθαι* legitur, quod vide supra. – *עָצַר, *retineo.* Iud. XIII, 15. sec. cod. *Oxon.* *παραβιασώμεθα δή σε*, ubi *Alex.* *Ald.* et *Compl.* *βιασώμεθα* habent, et in cod. *Vat.* legitur *κατάσχωμεν.* – פָּצַר, *insto*, *urgeo.* Gen. XIX, 9. 2 Reg. II, 17. V, 16. ubi, ut vernaculum *einen nöthigen*, de *intensis precibus* dicitur. – פָּרַץ, idem. 1 Sam. XXVIII, 23. *παρεβιάζοντο αὐτὸν*, *cogebant* illum, *multis* sc. *precibus et persuasionibus.* Conf. Act. XVI, 15. et ad h. l. *Elsnerum* p. 435. Eodem sensu simplex verbum *βιάζεσθαι* usurpatur, et *καταβιάζεσθαι.* Vide supra.

ΠΑΡΑΒΙΑ'ΟΜΑΙ, idem. מְסָרֵף partic. Pih. *ustor*, nempe *funerum* (ס pro שׂ). Amos. VI, 10. *παραβιῶνται.* *Arabs: conabuntur.* *Cappello* in *Crit. S.* pag. 536. legisse videntur וִיסָרְפוּ, aliis פָּצְרוּ aut פָּרְצוּ. Nonnulli autem praeferunt lectionem cod. *Alex.* *παραβιωταὶ*, *convictores*, i. q. *συμβιωταί.* Vide infra sub v. *παραβιωτής.*

ΠΑΡΑΒΙΒΑ'ΖΩ, *aufero*, *removeo.* הֶעֱבִיר Hiph. *transire facio.* 2 Sam. XII, 13. *παρεβίβασε τὸ ἁμάρτημά μου*, h. e. *remisit* mihi peccatum meum. *Inc.* ibi habet *ἀφεῖλε.* *Vulg. transtulit:* melius *abstulit.* 2 Sam. XXIV, 10. *παραβίβασον τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου.* *Aqu.* *Symm.* *Theod.* Lev. XVIII, 21. *Inc.* Lev. XXV, 9. *παραβιβάσεις.*

**ΠΑΡΑΒΙΩΤΗ'Σ* seu *ΠΑΡΑΒΙΩ'ΤΗΣ.* - מְסָרֵף part. Pih. *ustor*, nempe *funerum* (ס pro שׂ). Amos. VI, 10. sec. cod. *Alex.* *καὶ οἱ παραβιωταί.* *Anonymo* in *Repertorio Eichhorniano* T. VI. p. 250. *παραβιῶται* e lectione *παραβιῶνται* ortum esse videtur, quia putaverint scilicet, מְסָרֵף *avunculum patris*, *agnatum* significare, ac voci *παραβιώτης* similem significationem subiici posse crediderint, ut sit i. q. *συμβιώτης*, *convictor*, *compotor*, *parasitus.* Aliis *παραβιωτής* est h. l. *superstes*, *der überlebende.* Mihi *παραβιωτὴς* h. l. *violenter urgentem* s. *cogentem* significare videtur, a *παραβιάομαι.* Sed ipse mihi in hac re non satisfacio.

ΠΑΡΑΒΛΕ'ΠΩ, *aspicio*, *intueor*, item: *neglegenter aspicio*, *despicio.* שָׁזַף, *aspicio*, *conspicio.* Iob. XX, 9. XXVIII, 7. Cant. I, 5. *ὅτι παρέβλεψέν με ὁ ἥλιος*, ubi *Ernesti* in *Noviss. Bibl. Theol.* P. III. p. 489. coniicit legendum esse *παρέβλαψεν* seu *παρέφλεξεν.* Sed *παραβλέπειν* aeque ac *παρανα-*

βλέπειν (quod vide infra) explicandum h. l. est de *radiis solis decolorantibus et adurentibus. Vulg. decoloravit me.* Sirac. XVIII, 9. *ἐν ἀῤῥωστήματί σου μὴ παράβλεπε*, in tua infirmitate non *despicias*, sc. *te ipsum*, ut de restitutione sanitatis desperes, aut ne praetereas Deum.

ΠΑΡΑΒΟΛΗ', *parabola*, *comparatio*, *similitudo*, *fabula*, *apophthegma*, *proverbium*, *sententia moralis*, *scite dictum.* הֹלֵלוֹת, *insania.* Cohel. I, 17. *παραβολάς.* Sed ex *Hieronymi Comment.* ad h. l. legendum erit *περιφορὰς* aut *παραφορὰς*, quod *Montfauc.* in *Hexaplis Theodotioni* tribuit. – מְשׁוֹל infin. a מָשַׁל. Ezech. XIX, 14. – מֹשֵׁל part. *dominator.* 2 Sam. XXIII, 3. Legerunt מָשָׁל. Idem valet de *Symmacho* Ierem. LI, 46. ubi aut duae versiones coaluerunt, aut *παραβολὴ ἐπὶ παραβολὴν* est e secunda versione *Symmachi.* – מָשָׁל. Num. XXIII, 7. 18. Deut. XXVIII, 37. 1 Sam. XXIV, 14. 1 Reg. IV, 32. *Suidas: παραβολὴ, διήγημα·* (Psalm. LXXVII, 2.) *ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἀντὶ τοῦ, ἐν διηγήσει ἀρχαίων λόγων. καὶ ἡ ὁμοίωσις, καὶ τὸ λάλημα, καὶ ὑπόδειγμα·* (Psalm. XLIII, 16.) *ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν.* Idem: *εἰς παραβολὴν, εἰς γέλωτα, εἰς διήγημα.* Conf. quae ex profanis notat *Bochartus Diss. Epist.* p. 1179. repetita *Oleario Addend.* ad *not. in Philostrat.* p. 953. – מָשַׁל מָשָׁל. Ezech. XVIII, 2. Praeterea legitur in *cod. Chis.* Dan. XII, 8. ubi nihil in textu respondet. Sap. V, 3. *εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ*, ubi *παραβολὴ* est *proverbium sarcasticum*, de qua notione vid. *Suiceri Thes. Eccl.* T. II. c. 569. Eadem formula occurrit quoque in libro Tobiae cap. III, 4. ubi *Vulg. fabulam* habet. Sirac. III, 31. *παραβολὴ* est *sapientia sublimior et magis recondita.* Sirac. XIII, 25. *παραβολαὶ*, *sententiae absconditae*, aut omnino *ea quae sunt recondita.* Sirac. XX, 20. *παραβολὴ*, *gnome*, seu *sententia gravis*, *acuta et sapiens.* Sir. XXXIX, 3. *ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν*, in aenigmatibus parabolarum. Vide et Sirac. XLVII, 16. Ibid. XLIII, 18. *παραβολῶν* ed. *Ald.* in *παρεμβολῶν* mutandum est. *Hesych. παραβολὴ, πραγμάτων ὁμοίωσις. Schol. Homeri Il. β'*, v. 144. *παραβολὴ, ὁμοιωματικὴ πράγματος τοῖς ὑποκειμένοις παράθεσις πρὸς δήλωσιν ἐναργεστέραν. Lex. Cyrilli MS. Brem. παραβολή ἐστι, ὅταν ἀνόμοιον ἀνομοίῳ ἀπεικάσω, οἷον λέοντι ἄνθρωπον ἢ φυτῷ. Suidas: παραβολὴ, λόγος αἰνιγματώδης καὶ κεκρυμμένος, πρὸς ὠφέλειαν φέρων.* Confer *Glassii Philol. S.* pag. 1505. et *Vorstii Philol. Sacr.* P. I. c. 4.

''ΕΠΩ ΠΑΡΑΒΟΛΗ'Ν, *dico proverbium.* מָשַׁל. Ezech. XII, 23. – מָשַׁל מָשָׁל. Ezech. XXIV, 3.

''ΕΠΩ 'ΕΝ ΠΑΡΑΒΟΛΗ'ι, *dico in proverbio.* מָשַׁל מָשָׁל. Ezech. XVI, 43.

*'ΕΠΩ ΠΑΡΑΒΟΛΗ'Ν, *dico proverbium.* 2 Sam. XXIII, 3. ubi post Ἰσραὴλ punctum ponendum est; ut vere legitur in Cod. *Coisl.* I. Vide *Repert. Or. Lit.* P. II. p. 238.

ΛΕΓΟΜΕ'ΝΗ ΠΑΡΑΒΟΛΗ', *dicta parabola.* מְשֹׁל מָשָׁל. Ezech. XVIII, 2. – מְמַשֵּׁל מְשָׁלִים. Ezech. XX, 48.

ΠΑΡΑΓΓΕ'ΛΛΩ, *mando*, *praecipio*, *voco*, *convoco*, *annuntio*, *denuntio.* אָמַר, *dico.* Ios. VI, 7. Adde Dan. III, 4. sec. cod. *Chis.* – הֶעֱבִיר Hiph. *transire facio.* Esdr. I, 1. παρήγγειλε φωνὴν, mandabat vocem, h. e. iubebat voce praeconum publice promulgari. Confer 2 Par. XXXVI, 22. – הִצְעִיק Hiph. *convoco.* 1 Sam. X, 17. παρήγγειλε Σαμουὴλ παντὶ τῷ λαῷ πρὸς Κύριον, *convocabat* Samuel omnem populum ad Dominum: ubi alii libri συνήγαγε habet. Sc. παραγγέλλειν est h. l. elliptice positum, et notat: *iubere, ut ad certum locum conveniant*, h. e. *convocare.* – זָעַק *clamo.* Iud. IV, 10. – שָׁמַע: הִשְׁמִיעַ Pih. et Hiph. *audire facio.* 1 Sam. XV, 4. XXIII, 8. 1 Reg. XV, 22. et alibi. – Vide alibi s. κηρύσσω.

ΠΑΡΑ'ΓΓΕΛΜΑ, *denunciatio*, *mandatum*, *praeceptum*, *interdictum*, *adhortatio* et *consilium.* מִשְׁמַעַת, *auscultatio.* 1 Sam. XXII, 14. *Vulg. ad imperium tuum.*

ΠΑΡΑΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *advenio.* אָמַר, *dico.* *Al.* sec. ed. *Compl.* 2 Sam. XIV, 4. παρεγένετο. Tribuit hic voci אָמַר notionem seriei orationis admodum convenientem, immo necessariam. In reliquis libris legitur ἦλθεν, et εἰσῆλθεν. – בּוֹא, *venio.* Gen. XIV, 13. XXVI, 32. XXXV, 9. et alibi saepius. – הִגִּיעַ Hiph. a נָגַע, *pertingo.* Esth. VI, 14. – *הֶעֱבִיר. *Symm.* Ierem. XLVI, 17. καιρὸς παρεγένετο, tempus *pertransiit.* – יָלַךְ, *eo.* Ios. IX, 12. 1 Reg. XX, 27. – נָגַשׁ, *appropinquo.* 1 Reg. XVIII, 36. – נוֹעַד Niph. a יָעַד, *convenio.* Iob. II, 11. – צִוָּה Pih. *praecipio.* Gen. L, 16. Sc. צִוָּה est h. l. *praecipere nuntio misso*, s. *mandare alicui*, *ut aliquem adeat*, *eique aliquid dicat.* – שׁוּב, *revertor.* Num. XIV, 36. Ios. XVIII, 8. 3 Esdr. VI, 8. respondet chald. אֲזַל, *abiit*, Esdr. V, 8. 3 Esdr. VI, 19. chald. אֲתָא, *venit*, Esdr. V, 16.

ΠΑΡΑΓΙΝΩ'ΣΚΩ, *praelego.* 2 Macc. VIII, 23. παραγνῶναι τὴν ἱερὰν βίβλον. Ita *Bielius.* Sed παραγινώσκειν notat *praeter ius et aequum statuere, perperam iudicare*, et, ut recte monuit *Bretschneiderus*, quia non intelligitur, unde huic verbo illa significatio, sunt potius illa expungenda e Thesauro. Nam pro παραγνοὺς cod. *Alex.* et ed. *Compl.* recte legunt παραναγνοὺς, quod etiam *Vulgatus* et *Syrus* expresserunt. Sic etiam cod. *Alex.* 3 Macc. I, 12. παραγινώσκω, ubi alii rectius παραναγινώσκω. Orta est haec varietas lectionis e compendio scribendi.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΙ'Σ, *stylus*, *runcina* (qua voce Iesaiae l. l. *Vulgata* quoque utitur), *qua pictores aliquid delineant*,

amussis. שָׂרַד, *filum messorium*, *amussis.* *Aqu.* Ies. XLIV, 13. Admodum enim erravit *Bielius*, qui hanc vocem ad מַקְצוּעָה transtulit.

*ΠΑΡΑΓΡΑΦΩ, *tollo*, *abrogo*. Hoc verbo Dan. VI, 8. usus est *Inc. Int.* ὅπως ἂν μὴ παραγραφῇ κατέναντι τούτου, pro chald. דִּי לָא תֶעְדֵּא, *ut non transgrediatur. Montfauconius* male transtulit: *ut non violetur e conspectu eius.* Potius: *ne abrogetur*, *tollatur*, *rescindatur*, sc. lex. Nam ultima verba κατέναντι τούτου, male huc relata, ad דְּנָה כָּל־קֳבֵל v. 9. pertinere, docuit *Scharfenbergius* in *anim. in Dan. ad h. l.* *Hesych.* παραγράφεται, ἐκβάλλεται.

ΠΑΡΑΓΩ, *traduco*, *transveho*, *transire facio*, *abduco*, et, subintellecto ἑαυτὸν, *transeo.* הִטָּה Hiph. a נָטָה, *inclino*, *declino.* *Symm.* 2 Sam. III, 27. παρήγαγεν, *seorsim abduxit.* – הֵסִיר Hiph. a סוּר. *Symm.* 2 Sam. VI, 10. παραγαγεῖν, *abducere* s. *divertere ad se.* – עָבַר: הֶעֱבִיר, Kal et Hiph. 1 Sam. XVI, 9. παρήγαγεν, *transire fecit.* 2 Sam. XV, 18. πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, omnes servi eius ad manus eius *transibant.* Psalm. CXXVIII, 8. οἱ παράγοντες, *praetereuntes.* Psalm. CXLIII, 5. ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι, dies eius tanquam umbra *praetereunt.* Confer 1 Cor. VII, 31. Cohel. XI, 11. πάραγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου, *transire fac* vel *depelle* malum a carne tua, vel corpore tuo. Adde *Aqu.* Ierem. XLVI, 17. ubi de *tempore* adhibetur. – עָרַב, *misceo.* Esdr. IX, 2. παρήχθη ἐν λαοῖς, ubi non עָבַר legerunt, sed sensum expresserunt. 3 Esdr. V, 78. εἰς τὸ παράγειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ Λιβάνου ξύλα, ut *transveherent* ligna ex Libano, ubi in textu hebr. Esdr. III, 7. est הָבִיא.

*ΠΑΡΑΓΩΓΗ', *productio*, *adductio.* Addit. Esth. III, 13. sec. *Vet. Arundel.* ἐναντίᾳ παραγωγῇ, ubi παραγωγὴ esse videtur i. q. simplex ἀγωγή, *vitae ratio.* Adde *Herodot.* I. p. 59, 2. et 351, 14.

ΠΑΡΑΓΩΝΙ'ΣΚΟΣ, *angulus*, vel *norma*, *regula.* מַקְצֻעָה, *angulus.* Ies. XLIV, 13. ἐν παραγωνίσκοις, vel, ut alii legunt, περιγωνίοις, aut περιγωνίσκοις. Vide ad h. l. *Cappelli notas critt.* p. 515.

ΠΑΡΑ'ΔΕΙΓΜΑ, *exemplar*, *exemplum.* דֹּמֶן, *stercus.* Ierem. VIII, 2. IX, 21. XVI, 3. Non possum a me impetrare, ut credam, LXX in omnibus his locis loco לְדֹמֶן in codd. suis invenisse לִדְמוּת, ut coniecit *Cappellus* in *notis critt.* ad h. l. p. 523. cum constet, saepe eos ingeniis suis indulgentes liberius vertisse. Παράδειγμα, ut *exemplum*, haud raro de iis adhibetur, qui publicae ignominiae exponuntur, et puniendo infamantur, ut exemplum aliis fiant. Conf. *Lex. N. T.* s. παραδειγματίζω. – רֳאִי, *speculum.* Nahum. III, 6. θήσομαί σε εἰς παράδειγμα, ponam te in exemplum. Intellegitur exemplum *poenitionis*, de quo ita *A. Gellius N. A.* L. VI. c. 14.

Tertia ratio vindicandi est, quae παράδειγμα a Graecis dicitur, quum poenitio propter exemplum necessaria est, ut caeleri similibus a peccatis, quae prohiberi publicitus interest, metu cognitae poenae terreantur. Idcirco veteres quoque nostri exempla *pro maximis gravissimisque poenis dicebant.* Non male itaque LXX hac voce usi sunt pro רְאִי, sive hanc vocem in notione *speculi* acceperint, sive notionem *spectaculi* ei subiecerint. - תַּבְנִית. Exod. XXV, 9. 1 Par. XXVIII, 11. 12. 18. 19. Praeterea legitur apud LXX 1 Reg. IX, 8. sec. ed. *Compl.* ubi verba ἔσται εἰς παράδειγμα vel de suo addiderunt, vel continent versionem alius interpretis ad vocem עֶלְיוֹן pertinentem; nam quae alta sunt, facile ab aliis conspici possunt. Sirac. XIX, 3. ut statuatur in *exemplum* insigne caeterorum. 3 Macc. II, 5. *exemplum punitionis.* Conf. *Demosthen.* p. 373, 20. ed. *Reisk. Polyb.* IV, 23, 8. IX, 28, 3. *Hesych.* παράδειγμα, ὑπόδειγμα, ἢ παρασκευασθέν τι ἔλαττον εἰς μείζονα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙ'ΖΩ, exemplum facio, in exemplum punio, palam traduco, ignominiae expono. הוֹקִיעַ Hiph. a יָקַע, *suspendo.* Num. XXV, 4. παραδειγμάτισον αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, *publicae ignominiae* illos *expone* Domino. Confer Hebr. VI, 6. - *אִתְעֲבֵד הַדָּמִין chald. *dilanior, in frusta dissecor.* Dan. II, 5. sec. cod. *Chis.* ubi verbum generis pro specie posuerunt, coll. III, 29. (96.). *Theodot.* utroque loco aeque vage transtulit: εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε. - חָמַס, *vim facio.* Ier. XIII, 22. παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου, *ut publicae ignominiae exponantur*, h. e. *retegantur calcanei tui.* Vocem hebr. interpretes h. l. de retectione vestium et nudatione obscoenorum recte explicarunt. Posuerunt itaque h. l. iterum vocabulum generis pro specie ignominiae publicae. - רָאָה, *video.* Ezech. XXVIII, 17. ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά σε παραδειγματισθῆναι, coram regibus dedi te ignominiae exponendum. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. Esther. XIV, 11. τὸν δὲ ἀρξάμενον ἐφ' ἡμᾶς παραδειγμάτισον, *ede exemplum in eum*, qui auctor est horum omnium.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΙΣΜΟ'Σ, traductio, qua quis exemplo aliis statuitur. Al. Sir. XIX, 3. ξηρανθήσεται ἐν παραδειγματισμῷ μείζονι, tabescet in *exemplum* maius, vel ut maiori sit exemplo. Vide et *Al.* Sir. XXIII, 1. et 3 Macc. IV, 11.

ΠΑΡΑΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, demonstro, ostendo, indico. הוֹדִיעַ Hiph. a יָדַע, *notifico.* Ezech. XXII, 2. παράδειξον αὐτῇ πάσας τὰς ἁμαρτίας, *demonstra* ei tot sua scelera. - *הִפְלִיא, *mirabile facio.* Secundum *Eusebium* Ps. XXX, 27. apud *Symmachum* pro παραδοξάσας (quod *Montfauc.* e 4 MSS. *Theodoreto* et *Drusio* edi iussit) legitur ὁ παραδείξας, quam lectionem *Eusebii* a librariis vitiatam, et meram explicationem vocis παραδοξάσας esse statuit *Montfauconius.* Sed mihi secus, ac potius contrarium statuendum esse videtur. Lectio

παραδοξάσας est emendatio ad textum hebr. et cum הִפְלִיא sit h. l. *miraculoso modo alicui aliquid exhibere ac praestare*, bene usus esse videtur *Symmachus* voce *παραδείκνυμι*. Habet enim *παρὰ* in compositis haud raro notionem *insoliti ac inexspectati*. – הֶרְאָה Hiph. *videre facio*. Exod. XXVII, 8. Legitur praeterea Dan. XIV, 7. et 8. sec. cod. *Chis.*

ΠΑΡΑ'ΔΕΙΣΟΣ, paradisus, hortus et locus irriguus vel aquis abundans. גַּן, *hortus*. Gen. II, 10. *ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδὲμ ποτίζειν τὸν παράδεισον*, fluvius autem egreditur ex Eden ad irrigandum *paradisum*. Gen. XIII, 10. aspiciebat omnem circumiacentem Iordanis regionem, quod tota esset irrigata, antequam Deus Sodomam et Gomorrham everteret, *ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ*, tanquam paradisus Dei. Num. XXIV, 6. tentoria Israelis dicuntur fuisse *ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν*. – גַּנָּה, idem. Ies. I, 30. *ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων*, tanquam paradisus aquam non habens. – פַּרְדֵּס, *paradisus*. Nehem. II, 8. Cohel. II, 5. *Hebr.* et LXX Cant. IV, 13. Sirac. XXIV, 31. *ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον*, tanquam canalis in paradisum egrediebar. Susan. v. 4. *ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν τῷ παραδείσῳ*, volebat lavare se in paradiso. Patet ex his locis, quod *παράδεισος hortum praecipue irriguum* denotet. Vnde etiam *Hesychio παράδεισος* exponitur *τόπος ἔνυδρος*, *ἢ εὔυδρος*, *ἐν ᾧ περίπατοι*. Conf. Apoc. II, 7. coll. XXII, 2. ac quae de Paradiso in Media ad Bagistanum montem instituto, et magnum fontem habente, qui totum plantarium irrigaverit, memorat *Diodorus Siculus* lib. II. p. 100. Eoque sensu procul dubio vocem accepit *Theophrastus* lib. V. c. 9. Cum enim ibi narrasset, quod in Syria cedri cum longitudine tum crassitudine praestantissimae nascantur, addit: *ταῖς δὲ παραδείσοις ἔτι καὶ μείζω καὶ καλλίω*. Nam quod hic per *παραδείσους loca praecipue irrigua* intellexerit, ex eo manifestum, quod alias etiam in sacris aeque ac profanis monumentis inveniamus, cedros in locis irriguis in ampliorem, quam alibi, amplitudinem adolescere. Inde enim Bileamus tentoria Israelis cum *cedris iuxta aquas* comparat. Vide et Ezech. XXXI, 3. sequ. et *Ovid. Amor.* lib. I. Eleg. XIV. v. 11. et 12. ac *Bielii Diss. de Lignis ex Libano ad Templum aedificandum petitis* p. 52 sequ. De origine vocis *παράδεισος* vide praeter *Relandum Diss. Miscell.* P. II. p. 210. *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΑΡΑΔΕ'ΧΟΜΑΙ, accipio, recipio, suscipio. נָשָׂא, *fero*. Exod. XXIII, 1. *οὐ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαίαν*, non *suscipies* rumorem vanum, h. e. non *fidem habebis* rumori vano. Sic 1 Tim. V, 19. *κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου*, contra presbyterum accusationem non suscipe, h. e. accusationi ne *fidem habeas*. Sic etiam *Philostratus* de *Vit. Apoll. Tyan.* lib. VIII. c. 26. *οὐ θαυμάζω*, *ἔφη*, *τῶν μήπω προσδεχο-*

μένων τὸν λόγον. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. - רָצָה, *bene volo.* Prov. III, 12. *μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν, ὃν παραδέχεται,* castigat autem unumquemque filium, quem *amat.*

**ΠΑΡΑΔΗΛΟ'Ω*, *prae me fero*, *significo*, *declaro.* הֶרְאָה Hiph. *videre facio.* Exod. XXVII, 8. sec. cod. 106. *Holm.* *παραδηλωθέν.* Praeterea legitur haec vox apud *Dion. Cass.* p. 285, 61. *Reim.*

ΠΑΡΑΔΙ'ΔΩΜΙ, *trado*, *dedo.* *הָיָה אֱמוּנָה, *erit veritas:* Ies. XXXIII, 6. *παραδοθήσονται.* Versio haec fortasse lucem foeneratur e l. arab. in qua أمن in Coniug. X. notat *fidei se commisit facta deditione.* - אִנָּה Pih. *obvenire facio.* Exod. XXI, 13. ubi sensum expresserunt. - בּוֹא, *venio.* Prov. XI, 8. *ἀντ' αὐτοῦ παραδίδοται ὁ ἀσεβὴς,* in eius locum *succedet* impius. - הִגִּיר Hiph. a נָגַר, *diffluere facio.* Psalm. LXII, 9. *παραδοθήσονται.* Secundum *Houbigantium* legerunt cum *Syro* יגרו, *miscebuntur*, vel *tradentur*, a גָּרָה. Sed potius deduxerunt a גָּרַר, quod *trahere* notat. - הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio*, h. e. *vinco*, *ad perniciem deleo.* Num. XXXII, 4. *παραδέδωκεν*, h. e. *subiecit.* - הִלְשִׁין Hiph. *lingua offendo*, *calumnior.* Prov. XXX, 10. *μὴ παραδῷς εἰς χεῖρας*, ne committe, ut per obtrectationes aut delationes servum peccantem subiicias flagello et verberibus domini, vel: noli prodere servum fugitivum et reducere in domini potestatem, uti, monente *Geiero*, Iudaeorum magistri hanc sententiam explicarunt. - הִמְצִיא Hiph. *invenire facio.* Zach. XI, 2. - הֵנִיחַ Hiph. a נוּחַ, *colloco.* Ps. CXVIII, 120. *μὴ παραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με*, ne tradas me illis, qui me iniuria afficiunt. Conf. Sir. XXIII, 5. - הִסְגִּיר Hiph. *concludo.* Deut. XXIII, 15. *οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ*, non trades servum domino suo. Iob. XVI, 11. *παρέδωκε γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκων*, tradidit enim me Dominus in manus iniustorum, h. e. permisit, ut in potestatem iniustorum venirem. Sic Rom. I, 28. *παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν*, tradidit illos Deus in mentem perversam, h. e. permisit, ut magis magisque procederent in insulsis suis ratiociniis, quibus se dederant. Vide ad h. l. *Wolfium* p. 32. Sic et *Chrysostomus* et alii Patres τὸ *παρέδωκε* Rom. I, 24. per *εἴασε*, *permisit*, interpretati sunt. Et apud *Suidam* *παρέδωκεν* exponitur *συνεχώρησεν*, procul dubio ex *Theodoreto* ad Rom. l. c. ubi ita: *τὸ παρέδωκεν ἀντὶ τοῦ συνεχώρησε τέθεικε.* Psalm. LXXVII, 53. *παρέδωκεν εἰς χάλαζαν τὰ κτήνη αὐτοῦ*, tradidit grandini iumenta illorum. - הֶעֱרָה Hiph. *effundo.* Ies. LIII, 12. *παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ*, tradita in mortem est anima eius. Confer *Glassii Philol. Sacr.* pag. 1084 sequ. - הִקְרָה Hiph. *obvenire facio.* Gen. XXVII, 20. *ὃ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου*, quod *obvenire* mihi *fecit* Do-

minus Deus tuus. - הִשְׁלִים Hiph. *perficio.* Ies. XXXVIII, 13. ubi post *παρεδόθην* supplendum est *θανάτῳ* seu *εἰς θάνατον.* - חָלַק, *divido*, et ex adiuncto *distribuo.* Ies. XXXIII, 23. - אֶל יַד, *in manum.* Esth. II, 3. - יְהַב chald. *do.* Dan. III, 29. - יָרַד, *descendo.* Deut. XX, 20. *ἕως ἂν παραδοθῇ.* Sc. *Bielius* cum *Trommio* רִדְתָּה deduxit a יָרַד, quae vox tamen potius derivanda h. l. est a רָדָה, *dominari*, quod h. l. *expugnando capere* notat. - כָּלָא, *claudo.* Ps. LXXXVII, 9. *παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην*, ita miseriae traditus, et quasi miseriarum vinculis conclusus sum, ut exitus non pateat. - לוּט, *operio.* Ies. XXV, 7. *παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσι.* N. L. *Cappellus* in *nott. critt.* p. 511. *παράδος* ad פְּנֵי retulit, pro quo legerint פְּנֵה, et in sequentibus: הַלֵּן הַלָּן כָּל עַל הָעַמִּים. - מוֹגֵג Pih. a מוּג, *liquefacio.* Ies. LXIV, 7. ubi loco תְּמוּגֵנוּ *Dathio*, *Michaeli* et *Lowthio* legisse videntur cum *Chaldaeo* et *Syro* תְּמַגְּנֵנוּ, *tradidisti nos peccatis nostris.* Mihi autem *παραδιδόναι* h. l. eodem sensu accipiendum esse videtur, ut supra Psalm. LXXXVII, 9. Vide sub כָּלָא. Sequitur enim *διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν*, non *ταῖς ἁμαρτίαις ἡ.*, ut adeo sic bene expresserint notionem metaphoricam vocis מוֹגֵג. - מִגֵּן Pih. Gen. XIV, 20. - מָכַר, *vendo.* Nehem. V, 8. ubi pro *παραδοθήσονται* alii habent *πραθήσονται.* - מָנָה, *numero*, *certo numero do vel trado.* Ies. LXV, 11. *παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν.* - נֵזֶר, *corona.* Prov. XXVII, 24. Secundum *Bielium* ac *Trommium* legerunt נָזַר. Sed ne tunc quidem apparet, quomodo vox graeca cum hebr. conciliari possit. Recte itaque monuit *Iaegerus* ad h. l., נֵזֶר a graecis h. l. exprimi per *ἰσχὺς* in commatis prioris societatem adscitum, *παραδίδωσι* autem additum esse h. l. ab interprete absolvendae sententiae causa loco *ἐστί.* Conf. cap. I, 14. Dicitur autem *παραδίδωσι* passive, *traditur*, *transit imperium ad liberos et posteros*, ex usu loquendi scriptorum graecorum et latinorum. Conf. *Vigerum* de idiotism. l. gr. c. 5. sect. I. et *Corte* ad *Sallust. Iugurth. Excurs.* VI. nec non *L. Bos. Exercitatt.* ad Marc. IV, 9. - נָתַן, *do.* Iud. II, 14. *παρέδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ προνομευόντων*, *tradidit* illos in manum diripientium. Vide et Iud. III, 10. IV, 7. 14. VI, 1. et conf. 1 Macc. V, 51. 1 Sam. XI, 12. *παράδος τοὺς ἄνδρας καὶ θανατώσομεν αὐτούς*, trade viros, ut occidamus illos. 2 Par. XXXII, 11. *τοῦ παραδοῦναι ὑμᾶς εἰς θάνατον καὶ λιμόν*, ut tradat vos morti et fami. Sic et apud profanos passim cum praepositione *εἰς* construitur. Vide *Lex. N. T. s. h. v.* Ps. CXVII, 18. *τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με*, morti me non tradidit. Esth. II, 13. *καὶ ᾧ ἐὰν εἴπῃ παραδώσειν αὐτὴν συνεισέρχεσθαι.* Lege: *καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ, παραδώσει αὐτῇ συνεισέρχεσθαι α.*, hoc sensu: quodcunque petierit, tradatur illi, ut cum ea veniat ad domum regiam. Dan. XI, 11. sec. *Chis.* ubi loco *παραδοθήσει* reponendum est

παραδοθήσεται. – סִכֵּר Pih. *concludo.* Ies. XIX, 4. – *עָרַף, *decervico, decollo. Samar.* Exod. XIII, 13. *παραδώσεις*, trades, sc. morti. – פָּגַע : הִפְגִּיעַ, Kal et Hiph. *incurro, incurrere facio.* Ies. XLVII, 3. *οὐκέτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις*, ubi in textu hebr. legitur לֹא אֶפְגַּע, *non occurram*, h. e. nemini obvium et conspiciendum me praebebo. Vnde luculenter apparet, vel post *παραδῶ* supplendum esse *ἐμαυτὸν*, vel loco *μὴ* scribendum esse *με.* Ies. LIII, 6. *κύριος παρέδωκεν αὐτὸν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, Deus ab eo exegit poenam peccatorum nostrorum*, coll. v. 12. ubi legitur *διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν παρεδόθη*, sc. *εἰς θάνατον.* Vide quoque Rom. IV, 25. – קַדְמָה, *antiquitas.* Ies. XXIII, 7. Libere verterunt. – דִּמָּה Pih. *decipio*, h. l. *decipio aliquem ita, ut aliis tradam.* 1 Par. XII, 17. *τοῦ παραδοῦναί με τοῖς ἐχθροῖς μου*, ad tradendum me inimicis meis. – *שָׁדַד, *vasto.* Ies. XXXIII, 1. *παραδοθήσονται* pro תּוּשַּׁד, *devastaberis.* Sensum expresserunt. – שִׁוָּה Pih. *pono.* Ies. XXXVIII, 13. – תָּנָה, *mercede conduco.* Hos. VIII, 10. *παραδοθήσονται.* Pro יִתְּנוּ, *dona miserunt*, a תָּנָה, derivantes a נָתַן legerunt יִתְּנוּ. – תָּקַע, *figo*, it. *plaudo.* Prov. VI, 1. *παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ.* 3 Esdr. II, 12. hebr. סְפַר, *numero*, coll. Esdr. I, 8. 3 Esdr. II, 11. pro עַל יַד circumscribendo ponitur, coll. Esdr. I, 8. 3 Esdr. VIII, 56. coll. Esdr. VIII, 26. 3 Esdr. VIII, 61. coll. Esdr. VIII, 33. 3 Esdr. IX, 39. צִוָּה, coll. Nehem. VIII, 1. 3 Esdr. VI, 17. chald. יְהַב, *do, trado*, coll. Esdr. V, 14.

ΟΥ ΠΑΡΑΔΙΔΩΜΙ, scil. *ἐμαυτὸν*, *non trado me.* הִשְׁלִים Hiph. *pacem facio.* Ios. XI, 19. *οὐκ ἦν πόλις, ἥτις οὐ παρέδωκε* (sc. *ἑαυτὴν*) *τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ*, non erat urbs, quae *se non tradebat* filiis Israel. Confer *L. Bos. Ellips. gr.* pag. 58.

ΠΑΡΑΔΙΔΩΜΙ ΤΟΝ ΚΑΡΠΟΝ, *fructum trado*, i. e. *fructum fero, offero.* פָּרַח, *floreo. Inc.* Hab. III, 16. *ὅτι ἡ συκῆ οὐ μὴ παραδῷ τὸν καρπὸν*, quoniam ficus neutiquam offeret fructum. LXX *οὐ καρποφορήσει.* Alias fructus ipse *παραδιδόναι*, sc. *ἑαυτὸν*, dicitur, v. c. Marc. IV, 29. ad quem locum videndus *Wolfius* p. 452.

ΠΑΡΑΔΟΞΑΖΩ, *mirabilem efficio*, etiam *dehonesto.* הִפְלִיא Hiph. *mirificum reddo.* Deut. XXVIII, 59. *παραδοξάσει κύριος τὰς πληγάς σου*, dominus miras plagas vobis infliget, h. e. *novas et extraordinarias.* Conf. Sir. X, 14. *Symm.* sec. cod. *Barber.* Ies. XXVIII, 29. – הִפְלָה Hiph. *separo.* Exod. VIII, 22. *παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν.* Ib. IX, 4. XI, 7. Adde *Symm.* Ps. XVI, 7. et XXX, 22. In omnibus his locis non legerunt הִפְלִיא, ut plerique Intt. voluerunt, sed deserentes propriam *separandi* ac *distinguendi* notionem, quam habet הִפְלָה, secuti sunt notionem adiunctam, *eximium, singularem fecit*, a plerisque locis supra laudatis admodum alienam.

Sirac. X, 13. παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγωγὰς, h. e. *multis et inusitatis* calamitatibus *affecit*. *Vulgatus* pro ἐπαγωγὰς legisse videtur συναγωγάς. Vertit enim *conventus malorum*. Quae lectio si locum habet, παραδοξάζειν erit *dehonestare*, quod etiam voluit *Vulgatus* suo *exhonorare*, coll. v. 18. 2 Macc. III, 30. laudabant Dominum, τὸν παραδοξάζοντα τὸν ἑαυτοῦ τόπον, qui mirabilem reddebat locum suum *ac praeter omnem spem*, h. e. *miraculoso modo, defendebat* templum suum.

ΠΑΡΑΔΟΞΑΣΜΟ'Σ. Vox, ni fallor, ficta ex παρὰ δόξαν, quasi dicas *admirabilitas*, *res mirabilis*, *stupenda*, *insolita*. פֶּלֶא *admirabilis*. *Symm.* Ies. IX, 6. Praeterea legitur quoque apud *Symm.* Psalm. XLV, 4. pro hebr. בְּגַאֲוָה, *sublimitas*, *potentia*, ubi tamen *Montf.* pro παραδοξασμῷ, quod legitur in *Eusebio* et *duobus MSS.*, mavult reponere ἐνδοξασμῷ, quod vide supra.

ΠΑΡΑ'ΔΟΞΟΣ, *inexspectatus*, *inopinatus*, *mirabilis*. נִפְלָא part. Niph. *Aqu.* Psalm. CXVII, 24. παράδοξον. *Symm.* Psalm. CXXXVIII, 19. παράδοξα τὰ ἔργα σου, mirabilia opera tua. Conf. Sir. XLIII, 30. et Luc. V, 26. Sic etiam *Aelianus V. H.* IX, 21. συνήδοντο ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῇ παραδόξῳ. Iudith. XIII, 14. παράδοξον ἦν αὐτοῖς, *inopinatum* erat illis. 2 Macc. IX, 24. ἐάν τι παράδοξον ἀποβαίνῃ, si quid *praeter opinionem* acciderit. Sap. V, 2. XIX, 5. *Suidas*: παράδοξον, θαυμαστὸν, ἀπροσδόκητον.

**ΠΑΡΑΔΟΞΟ'ΤΑΤΟΣ*, *praeter omnium opinionem mirabilis*. Sap. XVI, 17. *Dio Cass.* p. 1109, 32. *Reim.* παραδοξότατα ἰσώθη.

ΠΑΡΑΔΟ'ΞΩΣ, *praeter opinionem*, *inopinato*. בִּגְבוּרוֹת, *in fortitudinibus*. *Symm.* Ps. XIX, 7. ubi vid. *Montf.* Adde 4 Macc. IV, 14.

ΠΑΡΑ'ΔΟΣΙΣ, *traditio*. הִנָּתֹן infin. Niph. a נָתַן, *dando*, *tradendo*. Ierem. XXXII, 4. Vide et Ierem. XXXIV, 2. ubi nihil legitur in textu hebr. De *traditione in carcerem* legitur Esdr. VII, 26. ubi chald. אֱסוּרִין, *vincula*, respondet, quod alter interpres 3 Esdr. VIII, 24. per ἀπαγωγὴ expressit.

ΠΑΡΑΔΡΟΜΗ', *transcursus*, *cursus*, *quo alicui a latere currimus*, *concursatio*. רְהָטִים plur. *ambulacra*. Cant. VII, 5. βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς, ubi παραδρομαὶ esse videntur *ambulacra*, quae Galli vocant *galleries*, *quibus ab una parte domus ad aliam superne discurritur*. *Vulg.* habet *canalibus*, a רָהַט, *currere*. 2 Macc. III, 28. μετὰ πολλῆς παραδρομῆς, cum multo cursorum comitatu. *Latinus* vertit: *cum multis cursoribus*.

ΠΑΡΑΖΕΥ'ΓΝΥΜΙ, *adiungo*. Iudith. X, 18. καὶ παρέζευξαν αὐτῇ, h. e. *comites dederunt* ei. Alii male reddiderunt: *currum iunxerunt* ei.

ΠΑΡΑΖΗΛΟ'Ω, *ad zelum*, *ad aemulationem*, *ad iram*, *ad invidiam provoco*, *irrito*. הִתְחָרָה Hithp. *accendo me*, sc. *ira*, *exardesco*. Psalm. XXXVI, 1. *μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις*, ne irriteris illis, qui maligne agunt. Ita *Bielius*. Sed *παραζηλοῦν* h. l. est *contendere velle*, *et non verbis*, *sed rebus certare cum aliquo*, hoc sensu: *ne certes*, *ut illos aeques*. *Suidas* ex *Theodoreto* ad h. l. *παραζήλου*, *παρερέθιζου*, *παροξύνου εἰς μίμησιν τῶν κακίᾳ* (Sic enim *Küsterus* apud *Suidam* ex *Theodoreto* pro *τῶν μὴ κακίᾳ* reponit.) *συζώντων*. Idem *Suidas* alio loco *μὴ παραζήλου* interpretatur *μὴ ὁμοιωθῇς*. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* Similiter apud *Hesychium* exponitur *μὴ ὁμοιοπαθῇς*. Conf. *Wolfium* ad 1 Cor. X, 22. p. 462 sequ. Psalm. XXXVI, 7. 8. – עָשָׂה, *facio*. 1 Reg. XIV, 22. ubi loco *παρεζήλωσαν*, quod habet ed. *Ald.*, sine dubio *ἐποίησαν* reponendum erit, ut in reliquis libris legitur. Lectio *παρεζήλωσαν* haud dubie ex antecedentibus huc irrepsit. – קִנֵּא: הִקְנִיא, Pih. et Hiph. Deut. XXXII, 21. *παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ*, *παρώξυνάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν*, *ad zelum me provocarunt* illo, qui non est Deus, exacerbarunt me idolis suis. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *παραζηλοῦν*, *τὸ ἐρεθίζειν*, *καὶ παραθήγειν* (*καὶ κινεῖν* addit *Zonaras Lex.* 1517.) *εἰς ζηλοτυπίαν*, *ὁποῖον τὸ*, *αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ*, *τουτέστιν*, *ἐκίνησαν ἐν ἐμοὶ ζῆλον*, *καὶ οἷον εἰς ὀργήν με ἠρέθισαν εἰδωλολατροῦντες*. Idem tradit *Zonaras Lex.* l. l. qui quoque videndus est s. v. *ζηλοῦν* c. 958. Vide et 1 Reg. XIV, 22. Ps. LXXVII, 64. et conf. 1 Cor. l. c. Sir. XXX, 3. *διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ*, *παραζηλώσει τὸν ἐχθρὸν*, qui docet s. bene educat filium suum, *ad invidiam* vel *indignationem concitabit inimicum*.

ΠΑΡΑΖΗ'ΛΩΣΙΣ, *aemulatio*, *zelus*. Hinc *ἐκτύπωμα παραζηλώσεως*, *simulacrum zeli*. סֶמֶל הַקִּנְאָה הַמַּקְנֶה, *imago zeli zelare facientis*, h. e. *simulacrum*, *quod zelum Dei provocabat*. *Symm.* Ezech. VIII, 3.

**ΠΑΡΑΖΗΤΕ'Ω*, *quaero*, *indago*. פָּקַד, *visito*. *Inc.* Lev. XXVII, 33. sec. *Coisl.* et *Lips. K.*

ΠΑΡΑΖΩ'ΝΗ, *cingulum*, *zona*. חֲגֹרָה. 2 Sam. XVIII, 11. – חֲדָשָׁה, *novus*. *Theodot.* 2 Sam. XXI, 16. *παραζώνην*. Iam cum ad vocem חֲדָשָׁה, consentientibus omnibus Intt., subintellegendum sit חֶרֶב, (*Vulg. ense novo*), omnino alienam esse h. l. versionem *Theodotionis* a textu hebr. sponte apparet. Mallem itaque divisim legere *παρὰ ζώνην*, ut vel *Theodotion* haec verba de suo addiderit, fortasse ex aliis locis, vel pertineant ad proxime antecedens חָגוּר. Vide quoque *Phavor.* s. v. *μάχαιρα*.

ΠΑΡΑΘΑΛΑ'ΣΣΙΟΣ, *ad mare situs*, *maritimus*. יָם, *mare*. Ezech. XXV, 9. Vide ad h. l. *Cappelli nott. critt.* p. 553. – *חוֹף יָם, *portus navis*. Ezech. XXV, 16. *τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραθαλασσίαν*, sc. *γῆν*, incolentes terram maritimam. Ier.

XLVII, 7. ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ad oram maritimam. — *שְׂפַת יָם, littus maris. 2 Par. VIII, 17. Vide et 1 Macc. VII, 11. XI, 8. 2 Macc. VIII, 11.

*ΠΑΡΑΘΑΡΣΥ'ΝΩ, fiduciam addo, confirmo. 4 Macc. XIII, 8. παρεθάρσυνον ἀλλήλους, se invicem confirmabant.

ΠΑΡΑ'ΘΕΜΑ, additamentum. מִכְבָּר, cribrum. Al. Exod. XXXVIII, 5. sec. cod. Vat. ubi tamen cod. Alex. et Ald. περίθεμα habent. Vox hebr. notat opus aeneum instar cribri formatum.

ΠΑΡΑΘΕΡΜΑΙ'ΝΩ, calefacio, inflammo. יָחַם, idem. Deut. XIX, 6. Legitur praeterea apud Hesychium s. v. παραθαλπομένας, Eustathium ad Od. α', pag. 31, 22. et Athen. V. p. 185. C.

ΠΑΡΑ'ΘΕΣΙΣ, appositio, id ipsum, quod apponitur, apparatus, ferculum, repositio, qua aliquid in penu reponitur. אָבוּס part. Pah. saginatus. Prov. XV, 18. παράθεσις μόσχων, ferculum ex vitulis. Vnde venerit ibi παράθεσις, se non prorsus scire fatetur Iaegerus. Sed mihi aut de suo addidisse videntur, aut pertinet ad אָבוּס, cuius radix mihi olim notionem apponendi habuisse videtur. Caeterum παράθεσιν ferculum notare apparet ex Athenaeo Lib. X. ubi Polybius: καὶ τοὺς διακόνους δὲ τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσῆγεν. — אוֹצָר, thesaurus. 2 Par. XI, 10. παραθέσεις βρωμάτων, apparatus ciborum. Conf. 1 Macc. IX, 52. 2 Macc. XII, 14. — *בַּר, frumentum. Amos. VIII, 6. sec. ed. Compl. ubi alii libri habent πράσεως. — כֵּרָה, convivium. 2 Reg. VI, 23. Vulg. ciborum praeparatio. — מַאֲכָל, cibus. Prov. VI, 8. πολλὴν δὲ ἐν τῷ ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν, et magnum sibi in messe nutrimentorum apparatum parat. — *מִמְכָּר, venditio. Levit. XXV, 50. sec. cod. Oxon. ubi loco παραθέσεως fortasse rectius legetur παραδόσεως, quia venditio coniuncta est cum traditione. Alii libri habent πράσεως. Vide supra s. v. בַּר. 2 Macc. XII, 27. βελῶν πολλαὶ παραθέσεις ὑπῆρχον, telorum magnus apparatus erat.

ΠΑΡΑΘΗ'ΚΗ, depositum. פִּקָּדוֹן, res magna cura commissa et deposita. Lev. VI, 2. 4. Aqu. Gen. XLI, 36. Vide et 2 Macc. III, 15. et confer ad h. l. Perizonii notas ad Aelian. V. H. XIII, 2. Voce etiam usus est Herodotus et alii. Vide Wolfium ad 1 Tim. II, 12. p. 504. et Lex. N. T. s. h. v. nec non notata infra s. v. παρακαταθήκη.

ΠΑΡΑΘΛΙ'ΒΩ, collido. לָחַץ, premo. 2 Reg. VI, 32. Vide quoque Sext. Empir. Pyrrh. Hyp. p. 14, 11.

ΠΑΡΑΙ'ΝΕΣΙΣ, admonitio, adhortatio, consolatio. פִּקּוּדִים, praecepta. Symm. Psalm. CXVIII, 100. παραινέσεις. Confer quoque ib. v. 56. ubi omissum est Symmachi nomen. Sap. VIII, 10. παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης, consolatio curarum et moeroris.

ΠΑΡΑΙΝΕ'Ω, *admoneo*, *hortor*. 2 Macc. VII, 25. 26.

ΠΑΡΑΙΡΕ'Ω et *ΠΑΡΑΙΡΕ'ΟΜΑΙ*, *aufero*, *adimo*. אָצַל, *sepono*. Num. XI, 25. *παρείλετο* (subintellegendum *τι*) *ἀπὸ τοῦ πνεύματος*, *auferebat* aliquid de spiritu. – *הֵסִיר Hiph. a סוּר, *recedere facio*. *Symm*. Psalm. LXXX, 7. – הִשָּׁה Hiph. a נָשָׁה, *oblivisci facio*. *Symm*. Iob. XXXIX, 17. *παρεῖλεν*, *abstulit*.

ΠΑΡΑΙΤΕ'ΟΜΑΙ, *expeto*, *precor*, *deprecor*, *recuso*, *devito*. הֵפֵר Hiph. a פּוּר, *irritum facio*. *Theod*. Iob. XV, 4. *παρῃτήσω*, *recusasti*. – הִתְחַנֵּן Hithp. *deprecor*. Esth. IV, 7. *παραιτήσασθαι τὸν βασιλέα*, ut deprecaretur regem. – נִשְׁאַל Niph. *expeto*. 1 Sam. XX, 16. *παραιτούμενος παρῃτήσατο ἀπ' ἐμοῦ*, *expetens expetiit*, h. e. *multis precibus a me efflagitavit*. – נִשְׁאֹל נִשְׁאַל, *expetendo expeto*. 1 Sam. XX, 27. *Suidas*: *παραιτεῖσθαι*, *παρακαλεῖν*, *συγγνώμην αἰτεῖν*. Idem ex *Xenophonte* loca subiungit, quibus verbum eo sensu legitur. Rursus *Suidas*: *παρῃτεῖτο*, *παρεκάλει*, *ἐλιπάρει*. Ὁ δὲ ἐλθὼν, *παρῃτεῖτο τὸν Πέρσην*, *τυγχάνων δὲ οὐδενὸς*, *ὧν ἐδεῖτο*, *αὐτὸς ἔλυσεν*. Confer quae *Raphelius* notat ex *Herodoto* ad Act. XXV, 11. p. 392. 2 Macc. II, 32. *τὸ ἐξεργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι*, elaboratam pertractationem *devitare*.

ΠΑΡΑΙ'ΤΙΟΣ, *qui in causa ex parte est*, item simpliciter *auctor*, *causa*. 2 Macc. XI, 19. *πειράσομαι παραίτιος ὑμῖν ἀγαθῶν*, tentabo causa bonorum esse.

ΠΑΡΑΚΑΘΕΥ'ΔΩ, *prope dormio*, *excubo*. Iudith. X, 22. *οἱ παρακαθεύδοντες Ὁλοφέρνῃ*. Confer *Aelian*. *V*. *H*. I, 13.

ΠΑΡΑΚΑ'ΘΗΜΑΙ, *assideo*. יָשַׁב, *sedeo*. Esther. I, 14. *οἱ πρῶτοι παρακαθήμενοι τῷ βασιλεῖ*.

ΠΑΡΑΚΑΘΙ'ΖΩ, idem. יָשַׁב. Iob. II, 13. ubi יָשַׁב cum אֵת construitur.

**ΠΑΡΑΚΑΘΙ'ΣΤΗΜΙ*, *iuxta colloco*, *appono*, *paratum habeo*. Legitur 2 Macc. XII, 3. in cod. *Alex*. ubi alii habent *παρίστημι*.

ΠΑΡΑΚΑΛΕ'Ω, *advoco*, *voco*, *acclamo*, *admoneo*, *hortor*, *excito*, *adhortor*, *rogo*, *precor*, *invoco*, *consolor*, *solatio erigo*, *roboro*, et *Παρακαλέομαι*, *consolationem admitto*, *luctum depono*, *oblector*, item: *poenitet me*, *misereor*. אִמֵּץ Pih. *fortifico*. Deut. III, 28. *κατίσχυσον αὐτὸν καὶ παρακάλεσον αὐτὸν*, confirma illum, et *solatio erige* illum. Ies. XXXV, 3. *γόνατα παραλελυμένα παρακαλέσατε*, genua labantia *roborate*. Conf. quae in h. v. post hebr. חִזֵּק allata sunt ex Iob. IV, 3. – הִנְחָה Hiph. *deduco*. 1 Sam. XXII, 4. *παρεκάλεσε τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως*, *rogabat* regem. Conf. 1 Macc. IX, 35. Ies. LVII, 18. *παρεκάλεσα αὐτὸν*, *consolabar* illum. In utroque loco pro נָחָה sine dubio legerunt נִחַם. – *הֵנִיף Hiph. a נוּף, *agito*. Ies. XIII, 2. *παρακαλεῖτε τῇ χειρί*. Sensum

expresserunt. Verba enim hebr. sonant: *agitatione manus signum date*, et idem vult παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ apud LXX, modo non vertatur cum *Montfauconio adhortamini manu*, sed *advocate*, seu *convocate manu*. - הֵסִית Hiph. a סוּת, *incito*. Deut. XIII, 6. ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σου, si autem *exhortetur* te frater tuus. Confer 1 Macc. XII, 50. 2 Macc. IV, 34. IX, 26. *Suidas:* παρακαλεῖν, τὸ καλεῖν ἢ τὸ προτρέπεσθαι. - הֶעֱטָה Hiph. *obvelo*. Ezech. XXIV, 17. οὐ μὴ παρακληθῇς ἐν χείλεσιν αὐτῶν, neutiquam consolationem admittas a labiis illorum. Vide et v. 22. Videntur accepisse הֵעֵטָה, quasi esset a יָעַט, quod *Chaldaeis* significat *consulere*, *consilium dare*. Sic *Cappellus in nott. critt.* ad h. l. p. 555. - הֵעִין Hiph. ab עוּן, *congrego me*. Ies. X, 31. Παρακαλεῖν notat h. l. *convocare fugitivos*. - הִשְׁבִּית Hiph. *quiescere facio*. Ies. XXI, 2. παρακαλέσω ἐμαυτὸν, h. e. *quaeram mihi solatium*. Ita putarunt vocem hebr. explicandam esse. - חִזֵּק Pih. *confirmo*. Iob. IV, 3. χεῖρας ἀσθενεῖς παρεκάλεσας, manus infirmas *roborasti*. - חָלַם, *somnio*, it. *integer et sanus sum*, Hiph. הֶחֱלִים, *reviviscere facio*, *sano*. Ps. CXXV, 1. ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι, facti sumus quasi *revocati a morte*, aut *ex morbo recreati*. (*Schindlerus* in *Lex.* putat, LXX legisse מחלים.) Sic חָלַם Ies. XXXVIII, 16. (ad quem locum videndus *Scheidius* p. 138.), ubi *Hieronymus: vivificabis me*. Potest quoque verti: *corroborati et ad bene sperandum animati;* nam παρακαλεῖν notat etiam *hortari bono animo esse ac bene sperare*, et *solari* ex origine est *solum s. integrum facere*, et hinc *in spem bonam erigere*. Vide ad h. l. *Rosenmülleri* Scholia. Idem valet de loco Ies. XXXVIII, 16. παρακληθεὶς ἔζησα, ubi nonnulli suspicantur eos legisse הִנָּחֵם. *Hesych.* παρακεκλημένοι, παραμυθηθέντες, παρακληθέντες. *Zonaras Lex.* 1518. παρακεκλημένοι ἀντὶ τοῦ παρακληθέντες. - חָמַם, *incalesco*. Ies. LVII, 5. οἱ παρακαλοῦντες ἐπὶ τὰ εἴδωλα, *invocantes* idola. Non legerunt נִחָמִים a נָחַם, ut nonnullorum sententia fuit, sed sensum expresserunt. Nam *incalescere in idola* est *colere ac studiose sectari idola*. - מְבַשֵּׂר נָתַן, *nuntium laetum do*. Ies. XLI, 27. ἱερουσαλὴμ παρακαλέσω εἰς ὁδὸν, Hierosolymitanos *vocabo* in viam. Ita *Bielius*. Equidem mallem ita: Hierosolymitanos *consolabor* in via (*Alex.* ἐν ὁδῷ), sc. laeto nuntio misso. - נָהַג, *duco*. Ies. XLIX, 10. Libere verterunt. Imago enim desumta est a pecoribus, quae ad aquas ducuntur. - נֵהֵל Pih. *leniter duco*. Exod. XV, 13. παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου, *advocasti* robore tuo ad diversorium sanctum tuum. Aliter *Gloss. MS. in Cant. Script.* παρεκάλεσας, παρεμυθήσω. Ita *Bielius*. Sed παρακαλεῖν h. l. est latinum *evocare*, h. e. pedetentim videlicet et molliter evocando ducere, ut pastores greges sensim voce ducunt. *Symm.* habet διεβάστασας.

Non opus itaque est statuere, LXX נַחֲמָה legisse. Ies. XL, 11. et LI, 18. ubi נִהַל metaphorice dicitur de *consolatore, qui lugentem ducit et manu apprehendit.* Vide infra s. παρηγορέω. - *נָהַם, *rugio.* Ezech. XXIV, 23. Legerunt וְנִחַמְתֶּם. – נוּד, *condoleo.* Iob. II, 11. XLII, 11. In priore loco, ubi legitur: τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτὸν, sine dubio verba sunt transposita, ita ut ἐπισκέπτομαι hebr. נוּד, et παρακαλεῖν hebr. נַחֵם respondeat, uti e versione *Vulgata* apparet, quae habet: *ut pariter venientes visitarent eum et consolarentur.* – נחם Niph. et Pih. itemque in *Pyh.* et *Hithp.* Gen. XXIV, 67. παρεκλήθη Ἰσαὰκ περὶ Σάῤῥας τῆς μητρὸς, *luctum deponebat* Isaac de Sara, matre sua. Gen. XXXVIII, 12. παρακληθεὶς Ἰούδας, *luctum deponens* Iudas. Iud. XXI, 6. παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ περὶ Βενιαμεὶν, *luctum deponebant* filii Israel de Beniamin. Vide et v. 15. 2 Sam. XIII, 39. Gen. XXXVII, 34. οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, nolebat *consolationem admittere.* Vide et Psalm. LXXVI, 3. Ierem. XXXI, 15. et conf. Matth. II, 18. Deut. XXXII, 36. ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται, *miserebitur* servorum suorum. Vide et Ps. LXXXIX, 15. CXXXIV, 14. et conf. 2 Macc. VII, 6. Iud. II, 18. παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγματος αὐτοῦ, *misertus* est Dominus suspitii eorum. 2 Sam. XXIV, 16. παρεκλήθη κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ, *poenitebat* Deum mali. 2 Sam. XXIV, 16. sec. cod. *Vat.* ubi fortasse vera lectio est μετεμελήθη, quam ed. *Complut.* exhibet. Vide notas *L. Bos.* Ion. III, 10. sec. ed. *Compl.* Psalm. XC, 13. παρακλήθητι, *exorabilem te praesta,* aut, ut *Vulgatus* expressit, *deprecabilis esto,* h. e. ex ira et indignatione ad benignitatem redi. Ps. CXXXV, 14. παρακληθήσεται, *deprecabitur,* passive, *er wird sich erbitten lassen. Hieron. exorabilis erit. Al.* 1 Sam. XV, 11. παρακέκλημαι, ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαοὺλ εἰς βασιλέα, *poenituit me,* quod Saulem in regem constituerim. *Aqu.* Iob. XLII, 6. παρεκλήθην, *poenituit me.* Eodem sensu *Symmachus* verbo utitur Amos. VII, 3. et 6. *Aqu.* Iob. XLII, 6. παρεκλήθην ἐπὶ χοῒ καὶ σποδῷ, quae verba *Bielius* male transtulit: *solatium accepi* in pulvere et cinere; potius: in pulvere et cinere *poenitentiam ago,* ut *Vulgatus* transtulit. – נֶחָמָה, *consolatio.* Psalm. CXVIII, 50. - כַּף : הֵנִיף, Pih. et Hiph. a נוּף, *agito.* Ies. X, 32. παρακαλεῖτε τῇ χειρὶ τὸ ὄρος τὴν θυγατέρα σιών. Vide supra s. v. הֵנִיף. Ies. XIII, 2. παρακαλεῖτε τῇ χειρί. *Symm.* κινήσατε. – עָמַד, *sto, it. preces fundo.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1208. Esth. VII, 7. ὁ δὲ Ἀμὰν παρεκάλει καὶ ᾐτεῖτο τὴν βασίλισσαν, Aman autem orabat et deprecabatur reginam. – קָרָא, *voco, clamo.* Prov. VIII, 4. ὑμᾶς, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, vobis, o homines, *acclamo.* Ies. XL, 2. παρακαλέσατε αὐτὴν, *acclamate* illi. – רחם Pih. *misereor.* Ies. XLIX, 13. – שִׁעֲשַׁע Pih. a שָׁעָה, *oblecto.* Ies. LXVI, 12. ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται, in

genibus *oblectabuntur.* Sic Luc. XVI, 25. de Lazaro, cum esset in sinu Abrahae: *νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι*, nunc autem hic oblectatur, tu vero cruciaris. Praeterea legitur 2 Sam. XIV, 1. ubi *παρεκλήθη*, quod in ed. *Complut.* legitur, huc irrepsit e cap. XIII. v. 39. Sirac. XVII, 24. ubi *Vulg.* *παρακαλεῖν* per *confirmare* transtulit. 1 Macc. IX, 35. *παρακαλεῖν* in notione *rogandi, precandi* legitur. *Addit. Esther.* XV, 14. *παρακαλεῖν* per *succurrere, opem ferre* vertere mallem.

ΟΥ' ΠΑΡΑΚΑΛΕ'Ω, *non consolor.* נָהַם, *gemo.* Ezech. XXIV, 23. ubi ante *παρακαλέσατε* inserenda erit particula negationis omissa in omnibus codd., etiam in *Cod. Syr. Hex.* Conf. supra s. v. *παρακαλέω.*

ΠΑΡΑΚΑ'ΛΥΜΜΑ, *quod obtenditur alicui rei ad eam tegendam, tegumentum, aulaeum, velamen.* מָסָךְ, *operimentum. Inc.* Ex. XXVI, 36. Sap. XVII, 3. *ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι*, obscuro oblivionis *velamine.*

ΠΑΡΑΚΑΛΥ'ΠΤΩ, *obtego, occulto.* הֶעְלִים Hiph. idem. Ezech. XXII, 26. — *לָאַט, *involvo.* 2 Sam. XIX, 4. sec. ed. *Compl.* — פָּחַד, *paveo.* Ies. XLIV, 8. *μὴ παρακαλύπτεσθε*, ne occultate vos. *Semlerus* correxit *παρεκπλήττεσθε.* Sed *παρακαλύπτεσθαι* h. l. notat *prae magno pudore aut timore se abscondere et occultare.* Qui enim timent, aut pudore suffunduntur, se abscondere solent.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗ'ΚΗ, i. q. *παραθήκη, depositum.* מְלָאכָה, *opus.* Exod. XXII, 8. *τῆς παρακαταθήκης.* Sic recte a LXX translatum esse apparet ex omni orationis serie. Tob. X, 11. *παρατίθημί σοι τὴν θυγατέρα μου ἐν παρακαταθήκῃ*, committo tibi filiam meam, ut *depositum. Wassius* ad *Thucyd.* lib. II. c. 72. contra MSS. reponere vult *ἐν παραθήκῃ.* Sed hac medicina mihi hic locus non indigere videtur, significatione enim haec duo vocabula prorsus non differre multis exemplis docui in *Lex. N. T.* T. II. p. 406. et 410. Pro *deposito* vox alias saepius occurrit. Sic *Philo Byblius* apud *Eusebium Praep. Evang.* lib. I. p. 25. 26. *σύντροφοι δὲ τοῖς ἐκείνων* (*Ἑλλήνων*) *πλάσμασιν αἱ ἀκοαὶ ἡμῶν γενόμεναι, καὶ προληφθεῖσαι πολλοῖς αἰῶσιν, ὡς παρακαταθήκην φυλάσσουσιν, ἣν προσεδέξαντο μυθοποιΐαν.* Vide et *Philonem Alex. in Flacc.* p. 676. et *lib. quis rer. div. haeres* p. 336. et aliorum loca observata auctoribus citatis a *Wolfio* ad 1 Tim. VI, 20. p. 496. et ad 2 Tim. I, 12. pag. 504. Caeterum *Moeris* vocem *παρακαταθήκη* Atticam esse dicit, *παραθήκη* vero Hellenicam. Conf. *Thom. Magist.* qui hanc apud *Herodotum*, illam apud *Thucydidem* occurrere observat.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΤΙ'ΘΗΜΙ, *depono, committo fidei alicuius, commendo.* הִפְקִיד Hiph. *praeficio.* Ierem. XL, 7. *παρεκατέθετο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, fidei* eius *commiserat* viros et

uxores. Vide et Ierem. XLI, 10. et conf. 2 Macc. IX, 25. Ita et *Diodorus Sic.* lib. V. p. 326. Ῥέας αὐτοῖς παρακαταθεμένης τὸ βρέφος, cum Rhea infantem *fidei* illorum *commisisset.* Confer et *Aelian. V. H.* III, 26. 2 Macc. III, 15. τοῖς παρακαταθεμένοις σῶα διαφυλάξαι, ut illis, qui *deposuerant,* salva haec custodiret.

ΠΑΡΑ'ΚΕΙΜΑΙ, pass. *apponor*, inprimis de cibis, et med. *adiaceo, vicinus sum.* אָצַל, *Azal,* nom. proprium. *Symm.* Zach. XIV, 5. παρακείμενος, *adiacens.* Legit אֵצֶל. Sirac. XXX, 17. θέματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ, fercula ciborum *apposita* in sepulcro. Vide et Sir. XXXI, 18. ac *Alciphr.* I. Ep. 22. 2 Macc. IV, 4. ἐκ τῆς παρακειμένης σποδοῦ, ex cinere *adiacente.* Vide quoque 2 Macc. XII, 16. 2 Macc. IX, 25. κατανοῶν τοὺς παρακειμένους δυνάστας, respiciens *vicinos* principes. Iudith. III, 2. ubi παρακεῖσθαι ex sententia *Bretschneideri* notat: *prosternere se, tradere se,* h. e. *praesto esse ad omne obsequium*, et cum formula δοῦλον τινὸς εἶναι permutatur.

ΠΑΡΑΚΛΕΙ'Ω, *includo carceri, in vincula coniicio.* 2 Macc. IV, 34. Ita *Bielius.* Sed παρακλείειν ibi adiunctam habet notionem *interficiendi*, unde *Vulgatus* verba ὃν καὶ παραχρῆμα παρέκλεισεν transtulit: *statim eum peremit.* Ita quoque *Syrus.* Praeterea v. 35. narratur, Iudaeos et multos alios indignatos esse ἐπὶ τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἀδίκῳ φόνῳ.

ΠΑΡΑ'ΚΛΗΣΙΣ, *adhortatio, cohortatio,* it. *preces.* מְנַחֵם part. Pih. *consolator.* Nah. III, 7. – נִחַם Pih. *consolor.* Ier. XVI, 6. – נֹחַם. Hos. XIII, 14. – נֶחָמָה. *Aqu. Theod.* Iob. VI, 10. – נִחֻמִים plur. Ies. LVII, 18. – שֶׁבֶת infin. a יָשַׁב, *sedeo.* Ies. XXX, 7. ὅτι ματαία ἡ παράκλησις ὑμῶν ἔσται. Ita quoque *Syrus.* Clarum est, eos legisse הַמַּשְׁבַּת, *quiescere faciens, stabiliens. Michaelis* in *Bibl. Or.* T. XIV. App. p. 99. confert arab. ثَبَقَ, *stabilis fuit*, Coni. II. *stabilivit.* – תַּחֲנוּנִים plur. *deprecationes.* Ier. XXXI, 9. – תַּנְחוּמִים plur. masc. Ps. XCIII, 19. Ies. LXVI, 11. Ier. XVI, 6. – תַּנְחוּמוֹת plur. foem. Iob. XXI, 2. 1 Macc. X, 24. γράψω αὐτοῖς λόγους παρακλήσεως, quae verba *Bielius* transtulit: scribam illis et ego *verba exhortationis.* Sed παράκλησις ibi potius *rogationem, preces* significare videtur, ut λόγοι παρακλήσεως sint *literae petitoriae.* 2 Maccab. VII, 24. διὰ λόγων ἐποιεῖτο τὴν παράκλησιν, verbis *hortabatur. Suidas* ex *Harpocratione: Παράκλησις*, ἀντὶ τοῦ προτροπή. Ἰσοκράτης· Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὑρόντες, ἀλλὰ παραίνεσιν γράψαντες. Eodem sensu et Patres quidam vocem acceperunt Rom. XI, 8. Vide *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 581. Quod vero ad alteram *precum* notionem attinet huic voci supra vindicatam, *Thomas Mag.* Παρακαλῶ, τὸ προτρέπω ὡς ἐπὶ πολύ, ἅπαξ δὲ καὶ τὸ δέομαι, ubi *Drakenb.* citat

Demosthen. de corona p. 473. *Suidas: παρακαλεῖν τὸ καλεῖν, ἢ τὸ προτρέπεσθαι· ἄκυρον γὰρ τὸ δέεσθαι.*

ΜΑΤΑΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ, vana consolatio. תּוּשִׁיָּה, *essentia.* Ies. XXVIII, 29. Videntur legisse תַּשְׁוֶה, *in nihilum redigis*, formatum a שָׁוְא, *vanitas*, *nihilum*, coll. rad. שָׁאָה, *vastari*, *in nihilum redigi.* Conf. Iob. XXX, 22.

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ, consolatorius. נחמים plur. *consolationes.* Zach. I, 13. *Plato de rep.* II. p. 523. D.

ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΣ, consolator. מְנַחֵם part. Pih. idem. *Aqu. Theod.* Iob. XVI, 2. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΑΡΑΚΛΗΤΩΡ, idem. מְנַחֵם part. Pih. idem. Iob. XVI, 2. *παρακλήτορες κακῶν*: ubi *παρακλήτορες κακοὶ* reponendum esse nullus equidem dubito. Inde fortasse apud *Hesychium παρακλήτορες* sunt *παραμυθηταὶ, consolatores.* Vide quoque *Suidam* s. v. *παραιτητὴς*, et *Soph. Oedip. Tyr.* v. 189. *Schol.*

ΠΑΡΑΚΛΥΖΩ, inundo. שָׁטַף, idem. *Inc.* Ps. CXXIII, 4. *παρέκλυσεν, inundavit. Hesych. παρέκλυσε* (sic enim legendum puto pro *παρέκλησε*), *παρῆλθεν. Schol. Lycophr. Alex.* v. 1290.

ΠΑΡΑΚΜΑΖΩ, florem aetatis supergredior, consenesco. Sirac. XLII, 9. *μήποτε παρακμάσῃ*, ne forte *exolescat. Παρακμάζειν* dicitur hic filia, quae *ὑπέρακμος* Paulo 1 Cor. VII, 56. et *exoleta virgo Plauto.* Vide *Grotium* ad *Sirac. l. c.*

ΠΑΡΑΚΟΙΤΟΣ, sensu proprio et generali *iuxta cubans, accubans, excubans. Diod. Sic.* p. 214, 51. *Παράκοιτος, ἡ, sc. γυνὴ, concubina.* לְחֵנָה, *chald, concubina.* Dan. V, 2. 3. 25.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΕΩ, sequor, intersum, consequor, obsequor. בּוֹא seq. אַחֲרֵי, *venio post, sequor. Aqu.* Cohel. II, 12. *τί δὲ ὁ ἄνθρωπος, ἵνα παρακολουθήσῃ βουλῇ;* quid vero est homo, ut *intersit* consilio? Eodem sensu *Iosephus* lib. I. c. *Apion. δέον ἐκεῖνο γινώσκειν, ὅτι δεῖ τὸν ἄλλοις παράδοσιν πράξεων ἀληθινῶν ὑπισχνούμενον αὐτὸν ἐπίστασθαι ταύτας ἀκριβῶς, ἢ παρηκολουθηκότα τοῖς γεγονόσιν, ἢ παρὰ τῶν εἰδότων πυνθανόμενον, hoc sciendum est, debere eum, qui aliis verorum factorum narrationem pollicetur, ipsum prius illorum esse scientissimum, vel quod rebus ipsis interfuerit, vel quod eas ex iis cognoverit, qui ipsi viderunt.* Sic etiam *Demosthenes, Polybius* et *Lucianus* verbum usurparunt. Vide *Raphelii annotatt. ex Polybio* ad Luc. I, 3. p. 164. sequ. 2 Macc. VIII, 11. *οὐ προσδεχόμενος τὴν παρὰ τοῦ παντοκράτορος μέλλουσαν παρακολουθήσειν ἐπ' αὐτῷ δίκην*, non expectans vindictam, quae eum ab omnipotente *esset consecutura.* 2 Maccab. IX, 27. *παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει, obse-*

quentem meae voluntati. Conf. 1 Tim. II, 6. et 2 Tim. III, 10.

ΠΑΡΑΚΟΜΙ'ΖΩ, *apporto*, *affero*, *porto*, *exporto*. 2 Maccab. IV, 19. 20. 25. IX, 8. In activo quoque dici de *cadaveribus funere efferendis* docet locus 2 Maccab. IX, 10. *Ἀντίοχον παρακομίζειν οὐδεὶς ἐδύνατο διὰ τὸ τῆς ὀσμῆς ἀφόρητον βάρος.*

ΠΑΡΑΚΟΜΙ'ΖΟΜΑΙ, med. *funere efferendum curo*. 2 Macc. IX, 29. *παρεκομίζετο δὲ τὸ σῶμα Φίλιππος*, cadaver autem *funere efferendum curavit* Philippus.

ΠΑΡΑΚΟΥ'Ω, *obaudio*, *oscitanter audio*, *audire seu obedire detrecto*. הַחֲרֵשׁ הַחֲרִישׁ, *silendo sileo*. Esth. IV, 13. *Symm.* Psalm. XXXVIII, 17. *μὴ παρακούσῃς*, ne *inauditum praetereas*. *Hieron. ne obsurdescas*. *Al.* Esth. VII, 4. *παρήκουσας*. - עָבַר, *transgredior*. Esth. III, 3. - אֵין עֹשֶׂה, *non facio*. Esth. III, 8. *τῶν δὲ νόμων τοῦ βασιλέως παρακούουσιν*, legibus regis *obedire detrectant*. Sic Matth. XVIII, 17. *ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν*, si autem *obedire* illis *detrectet*. - לֹא שָׁמַע, *non audio*. Ies. LXV, 11. *ἐκάλεσα ὑμᾶς, καὶ οὐχ ὑπηκούσατε, ἐλάλησα, καὶ παρηκούσατε*, vocavi vos, et non obedivistis, locutus sum, et *audire detrectastis*.

ΠΑΡΑΚΡΟΥ'ΟΜΑΙ, *deprecor*, *a me submoveo*, item *fraudulenter decipio*, *fallo*, *illudo*. הֵתֵל Pih. *illudo*. Gen. XXXI, 7. *ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με*, pater autem vester *illusit* mihi. *Hesych. παρεκρούσατο, ἐχλεύασεν*. *Suidas: παρεκρούσατο, ἐπλάνησε*. Idem ex *Harpocratione: παρακρούεται ἀντὶ τοῦ ἐξαπατᾷ. μετῆκται δὲ τοὔνομα ἀπὸ τοῦ τοὺς ἱστάντας τι ἢ μετροῦντας κρούειν τὰ μέτρα καὶ διασείειν ἕνεκα τοῦ πλεονεκτεῖν.*

ΠΑΡΑΚΥ'ΠΤΩ, *prospicio*, *respicio*. הִשְׁגִּיחַ Hiph. idem. Cant. II, 9. *παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων*, *prospiciens* per fenestras. Est autem *παρακύπτειν* h. l. *e fenestra strictim adspicere*, ut loquitur *Cic.* lib. I. *de Orat.* c. 35. Vide *Schol.* ad *Aristoph. Equit.* v. 981. - נִשְׁקַף : הִשְׁקִיף, Hiph. et Niph. Gen. XXVI, 8. 1 Reg. VI, 4. sec. cod. *Vat.* 1 Par. XV, 29. Conf. Sirac. XIV, 24. Prov. VII, 6. *ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα*, per fenestram ex domo sua in plateas *prospiciens*. Sirac. XXI, 25. *ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύπτει εἰς οἰκίαν*, stultus per ostium *respicit* in domum, h. e. rustice et curiose *prospicit* in domum. Conf. Luc. XXIV, 12. et Ioh. XX, 5. 11. Plura vero de hoc verbo vide apud *Stephanum le Moyne Obss. ad Var. Sacr.* p. 344. sequ. et in *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΑΡΑΚΥΡΟ'Ω, *irritum facio*, *abrogo*, *aboleo*. הֵפֵר Hiph. a פּוּר, idem. *Symm.* Iob. XL, 3. *παρακυρώσῃς*. Sed ibi loco *παρακυρώσῃς*, quod *Drusii* auctoritate edi iussit *Mont-*

fauconius, legendum esse *παρακυρώσεις*, quod sequitur *ποιήσεις* iubere videtur.

ΠΑΡΑ'ΚΥΨΙΣ, *fenestella*. שְׁקֻפִים plur. *fenestellae*. *Symm.* 1 Reg. VII, 4. *παρακύψεις*.

*ΠΑΡΑΛΑΛΕ'Ω, *nugor, obloquor*. גדף Pih. *blasphemo*. Psalm. XLIII, 16. sec. cod. *Vat.* *παραλαλοῦντος*, ubi *Cod. Alex.* *καταλαλοῦντος* habet. Praeterea reperitur apud *Dion. Cass. hist. Xiphil.* p. 789. C. Vide quoque *Hesychium*, qui habet: *παραλαλεῖ*, *φλυαρεῖ*, *μὴ γινώσκων*, *ἃ λαλεῖ*, et adde *Etymol. M.* 651, 31.

ΠΑΡΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *accipio*, *haereditate accipio*, *assumo*, *duco*, *amplector*. חָבַק, *amplector*. Cant. VIII, 3. *ἡ δεξιὰ αὐτοῦ παραλήψεταί με*, dextera eius *amplectetur* me; ubi alii *περιλήψεται* habent. – יָרַשׁ, *haeres sum vel fio*. Ierem. XLIX, 1. *παραληψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβε Μελχὸλ τὴν Γαλαάδ*; vel qui *accipiat haereditatem* non est eis? quare *haereditate accepit* Melchol Galaad? Vide et v. 2. – לָקַח. Gen. XIX, 15. sec. *Compl.* ubi reliqui libri *λάβε* habent. Num. XXII, 41. *παραλαβὼν Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ, ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βαάλ*, *assumens* Balac Bileam, adducebat illum in excelsum Baal. Vide et 1 Sam. XVII, 51. 57. Sic *Lucianus in Scytha* T. I. Opp. p. 594. *σύ με παραλαβὼν ξενάγησον καὶ δεῖξόν τὰ κάλλιστα Ἀθήνησιν*, tu me assumens tanquam peregrinum ducito, et quaecunque sunt Athenis pulcherrima monstrato mihi. Conf. et Matth. IV, 8. et ad h. l. *Elsnerum* p. 17. Num. XXIII, 20. *εὐλογεῖν παρείλημμαι*, ad benedicendum *adductus sum*. Num. XXIII, 27. *παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον*, *ducam* te in locum alium. Vide et v. 20. 28. Sic etiam *Lucianus Tox.* p. 72. *παραλαμβάνειν εἰς οἰκίαν*, *ducere* domum; et in *Sympos.* p. 860. *παραλαμβάνειν ἐπὶ θυσίαν*, *ducere* ad convivium. Et alii eodem modo locuti sunt. Vide *Elsnerum* l. c. – נָהַג, *duco*. 2 Par. XXV, 11. Cant. VIII, 2. Thren. III, 2. – קַבֵּל chald. Pah. Dan. V, 33. *παρέλαβε τὴν βασιλείαν*, *accepit* regnum. Vide et Dan. VII, 18. ac Dan. IV, 28. sec. cod. *Chis.* Drac. v. 1. et 2 Macc. IV, 7. ac quae ex aliis Graeciae scriptoribus observant auctores laudati *Wolfio* ad Hebr. XII, 28. p. 795. 1 Macc. VI, 56. *παραλαβεῖν μετὰ τῶν πραγμάτων*, *suscipere* regni negotia. De *anima ad Deum redeunte* dicitur Sap. XVI, 14. qui alium interfecit, *οὐκ ἀναλύει* (conf. Sap. II, 1.) *ψυχὴν παραληφθεῖσαν*, animam *ad Deum iam receptam* revocare non potest. – Vide quoque alibi s. v. *κτῆσις*.

ΠΑΡΑΛΕΙ'ΠΩ, *relinquo*, *praetermitto*, *omitto*. Hinc *τὰ παραλειπόμενα*, scil. *βιβλία*, (hebr. דִּבְרֵי הַיָּמִים, *verba dierum*) sunt libri, qui alio nomine dicuntur *Chronicorum*, sic dicti, quod nonnulla in Pentateucho, libris Iosuae, Iudicum, Samuelis et Regum aut remissa resarciunt, aut scripta ple-

nius breviter repetunt et velut in tabula repraesentant. סְפִיחִים plur. *sponte nascentia*, *Symm.* Iob. XIV, 19. τὰ παραλελειμμένα, quae relicta sunt, *residua*, reliquiae. 3 Esdr. VIII, 8. εἰς τὸ μηδὲν παραλιπεῖν τῶν ἐκ τοῦ νόμου κυρίου, ita ut nihil eorum *negligeretur*, quae praescripta sunt in legibus divinis. 3 Macc. I, 19. mulieres τὴν ἁρμόζουσαν αἰδῶ παραλείπουσαι, convenientem pudicitiam *negligentes* s. *mittentes*, coll. Sir. XXIX, 14. ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην. *Syrus* simpliciter vertit: *sine pudore*.

*ΠΑΡΑΛΙ'Α, ἡ, (supple χώρα s. γῆ, quod additur Iudith. V, 25.) *regio maritima*. Iudith. I, 7. πάντας τοὺς κατοικοῦντας κατὰ πρόσωπον παραλίας, et ib. II, 16. ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν. 1 Macc. XI, 8. τῶν πόλεων τῆς παραλίας. Adde *Polyb.* II, 5.

ΠΑΡΑ'ΛΙΟΣ, *maritimus*. חוֹל, *arena*. Deut. XXXIII, 19. παράλιον κατοικούντων. Sc. חול speciatim de *arena maris* usurpatur. - חוֹף, *portus*. Ios. IX, 1. - יָם, *mare*. Ios. XI, 2. 3. Iob. VI, 3. *Symm.* Soph. II, 6. - דֶּרֶךְ יָם, *via maris*. Ies. IX, 1. - חוֹף יָם, *portus maris*. Gen. XLIX, 13. Ζαβουλὼν παράλιος. *Inc. Int.* ibi habet: παράλιος θαλασσῶν. Forte scribendum est παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν: aut coaluerunt duorum interpretum versiones, quorum alter scripsit παράλιος, alter παραθαλάσσιος. Vide quoque Deut. I, 7. - *בְּנָפוֹת, *tractus*. Ios. XI, 2. *Symm.* sec. *Eusebium* in *Onomast.* ἐν τῇ παραλίᾳ Δώρᾳ, ubi tamen verba ἐν τῇ παραλίᾳ non tam τῷ בְּנָפוֹת, quam בְּנָפוֹת מַיִם, *in tractibus a mari*, respondet. Vide quoque Ios. XVII, 11. et conf. *Bonfrerii notas ad Eusebii Onom. locorum* p. 119. ed. *Amst.* 1711. ac *Michaelis Supplem.* p. 1619. *Hesych.* παραλία καὶ πάραλος, καὶ παράλιος, παραθαλάσσιος.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ', *commutatio*, *immutatio*, *alteratio*, *mentis immutatio*, *amentia*. שִׁגָּעוֹן, *amentia*, *temeritas*. *Theod.* et LXX 2 Reg. IX, 20. Vide infra s. v. παραπληξία. - שְׂעִפִּים (שׂ pro ס), plur. *cogitationes*. *Aqu.* Iob. IV, 13. ubi παραλλαγὴ est i. q. ἔκστασις. *Symmachus* usus est voce ἔκπληξις. Arab. شغف *furere* notat. *Hesych.* παραλλαγῆς, ἐναλλαγῆς, ἀλλοιώσεως.

ΠΑΡΑ'ΛΛΑΞΙΣ, idem. הוּסַר Hoph. a סוּר, *amoveor*. Dan. XII, 11. *Plato Polit.* II, 269. E. III, 22. D.

ΠΑΡΑΛΛΑ'ΤΤΩ, *commuto*, *immuto*, it. *transeo*, *declino*, *recedo*. הַשְׁנָיָא chald. Aph. a שְׁנָא. Dan. VI, 15. δόγμα οὐ δεῖ παραλλάξαι, edictum non decet *immutare*. - מַחֲלָפִים plur. *cultri mactatorii*. Esdr. I, 9. παρηλλαγμένα. Vox hebr. h. l. *vasa libatoria minora* notat ita dicta a *permutatione* (חָלַף, *mutare*), quia ex maioribus in minora infunduntur. Num fortasse in mente habuerunt חֲלִיפוֹת שְׂמָלוֹת? Gen. XLV,

21. – עָבַר, *transeo.* Prov. IV, 15. ἔκκλινον ἀπ' αὐτῶν, καὶ παράλλαξον, declina ab iis, et *praeteri.* *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παράλλαξον, πάρελθε. *Hesych.* παραλλάξαι (*Bielio* pariter legendum videtur παράλλαξον), διάβηθι, πάρελθε. – עדר Pih. *deesse sino.* 1 Reg. IV, 27. Vide et 2 Maccab. III, 16.

ΠΑΡΑΛΟΓΙ'ΖΟΜΑΙ, argumentando fallo, arte et verbis fallo, eludo, deludo, decipio. חָמַה Pih. *cogito.* 2 Sam. XXI, 5. ubi sine dubio per Resch legerunt רָמָה. – הֵתֵל Pih. *illudo.* Exod. VIII, 29. sec. *Oxon.* ubi alii ἐξαπατῆσαι habent. Sed lectio παραλογίσαι est sine dubio alius interpretis, ut vel ex *Hexaplis* colligi potest. *Al.* Iud. XVI, 10. 16. παρελογίσω. *Aqu. Symm.* Exod. VIII, 29. παραλογίσασθαι. *Aqu.* Gen. XXXI, 7. παρελογίσατο. *Symm.* Iob. XVII, 2. – חָלַף, *muto.* Gen. XXXI, 41. παρελογίσω τὸν μισθόν μου, mercedem meam *fraudulenter mutasti.* Vide ad h. l. *Montf.* – רָמָה Pih. Ios. IX, 22. διά τί παρελογίσασθέ με; quare me *decepistis?* *Hesych.* παρελογίσασθε, ἠπατήσατε, ἐψεύσασθε, ἐχλευάσατε. Vide et 1 Sam. IX, 17. XXVIII, 12. 2 Sam. XIX, 26. Thren. I, 20. et conf. Esth. XVI, 6. ac *Elsnerum* ad Col. II, 4. p. 261. et quae inde recenset *Wolfius* ad eundem locum p. 304. – שָׁקַר, *mentior.* *Symm.* Psalm. XLIII, 18. οὐδὲ παρελογισάμεθα τὴν συνθήκην σου, neque *perfidi fuimus* in foedere servando. *Drusius* vertit: *neque falsa argumentatione usi corrupimus foedus tuum.* Dan. XIV, 6. sec. cod. *Chis.* ubi est i. q. πλανᾶν, coll. *Hist. Bel.* v. 7. – Vide quoque alibi s. v. ἐξολοθρεύω.

ΠΑΡΑΛΟΓΙΣΜΟ'Σ, falsa ratiocinatio, captio, quae fit fallacibus rationibus, sermo dolosus. *שְׁלִי, *quies.* 2 Sam. III, 27. sec. *Compl.* ἐν παραλογισμῷ, ubi alii libri ἐνεδρεύων habent. Recte ita interpretati sunt, nam שְׁלִי h. l. *deceptionem, fraudem* notat. Esth. XVI, 6. 2 Macc. I, 13. ubi, ut ex sequentibus patet, non *sermonem dolosum*, sed *fraudem, dolum* notat. *Vulgatus* ibi vertit *consilium* et fortasse legit συλλογισμῶν. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παραλογισμός, ἀπάτη λογισμοῦ. Apud *Hesychium* exponitur ἀπάτη, λογισμός, sed legendum pariter videtur ἀπάτη λογισμοῦ.

**ΠΑΡΑ'ΛΥΣΙΣ, resolutio, laxatio, remissio, nervorum resolutio, debilitas.* אוֹ נָשִׂישׂ, *aut gaudebimus.* Ezech. XXI, 15. ἑτοίμη εἰς παράλυσιν. Legerunt אֶל נָשִׁישׁ seu אֶל נְבָשִׁים, quod verbum, sive per ש sive per ס scribatur, in lingua arabica notat *debilitari, infirmari.* Adde *Schol. Aristoph. Ran.* v. 1065.

ΠΑΡΑΛΥ'Ω, dissolvo, enervo, eiicio, removeo, destruo, scindo. כִּי אָזְלַת יָד, *quod abiit manus.* Deut. XXXII, 36. εἶδε γὰρ αὐτοὺς παραλελυμένους, vidit enim illos *enervatos.* Formulam hebr. de *viribus exhaustis* explicandam esse, nemo facile

infioias ibit. – הָדַף, *depello.* Ierem. XLVI, 15. *κύριος παρέλυσεν αὐτὸν*, dominus *eiecit* illum. *Hesych.* *παρέλυσε, καθεῖλεν, ἐξέβαλεν.* Similiter apud *Thucydidem.* *Suidas: παρέλυσαν, ἀπήλλαξαν, μετέστησαν. Θουκυδίδης· Τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς.* – *הָלַךְ, *eo. Hebr. Int.* Ezech. VII, 17. *παραλυθήσονται*, *dissolventur*, ubi sermo est de genibus. Vide infra s. כָּשַׁל. – חִלֵּל Pih. *profano.* Ies. XXIII, 9. *Profanare superbiam* est ibi: *removere id, de quo superbia elati gaudebant.* – חָתַת, *frangor.* Ierem. L, 56. *παραλυθήσονται*, h. e. *animum despondebunt.* Hanc enim significationem habet vox hebr. ad animum translata. Dubium tamen est, an *παραλυθήσονται* ibi ad חתּו, aut potius ad antecedens נֹאלוּ, *insanient*, referendum sit. – כָּשַׁל, *impingo.* Ies. XXXV, 3. *γόνατα παραλελυμένα παρακαλέσατε*, genua soluta s. *debilitata* erigite. Conf. Sirac. XXV, 26. et Hebr. XII, 12. ac quae ad h. l. ex *Arriano* notat *Raphelius* p. 685. *Aristophanes ὑπολύεσθαι* eodem modo usurpat. Sic enim *Lysistr.* 216. *ὑπολύεταί μου τὰ γόνατα, ὦ Λυσιστράτη*, solvuntur genua mea, o Lysistrata. Sic et verbum simplex *λύεσθαι* de *genibus* dicitur *Homero Odyss.* ε. v. 297. *καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.* – לָאָה, *fatigor.* Gen. XIX, 11. *παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν*, *fatigati* sunt quaerentes ostium. – נִבְהַל Niph. *perturbor.* Ezech. VII, 27. *Sermo ibi est de manibus.* De solutione ossium vox hebr. legitur Psalm. VI, 5. eandemque notionem habet ar. نَحِلَ. – נָתַן, *do.* Ierem. L, 15. *παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτῆς*, solutae seu *infirmae* sunt manus eius. Libere verterunt. Nam *dare manus suas* h. l. notat *deditionem facere.* *Hesych.* *παρελύθησαν, ἠσθένησαν.* – עִקֵּר Pih. *enervo.* 2 Sam. VIII, 4. *παρέλυσε Δαβὶδ πάντα τὰ ἅρματα*, *destruxit* David omnes currus. Adde 1 Par. XVIII, 4. – פָּרַם, *scindo.* Lev. XIII, 45. *ἱμάτια αὐτοῦ ἔστι παραλελυμένα*, vestimenta eius sunt *scissa.* *Incert.* Levit. XXI, 10. – פָּתַח, *aperio.* Ezech. XXV, 9. – רָפָה, *deficio.* Ierem. VI, 24. *παρελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ*, *solutae* s. *infirmae sunt* manus vestrae. Vide et Ierem. L, 43. Ezech. XXI, 7. Iudith. XVI, 6. *ἐν κάλλει προσώπου αὐτοῦ παρέλυσεν αὐτὸν*, pulchritudine vultus sui illum *destruxit*, i. e. *evertit*, aut potius *perdidit*, coll. *Horat.* I. Od. 8. v. 4. Sap. XVII, 15. *τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ*, animae traditione, h. e. cum de vita sua desperarent, *enervabantur.* 1 Macc. IX, 55. *ἀπεφράγη τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι λόγον.* *Vulg.* *occlusum est os eius et dissolutus est paralysi, nec ultra potuit loqui verbum.* Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. – Vide quoque alibi *ἐκδικέω.*

ΠΑΡΑΜΕ'ΝΩ, *permaneo*, *remaneo.* הוּתַר Hoph. a יָתַר. *Syrus Int.* Gen. XLIX, 3. *μὴ παραμείνῃς*, *ne remaneas:* ubi

Regii duo ex *Diodoro* addunt: ἀντὶ τοῦ μὴ ζήσῃς. - יָשַׁב, *sedeo.* Gen. XLIV, 33. *Symm.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. IX, 9. - עָמַד, *sto.* Prov. XII, 7. Vide et Iudith. XII, 7. Sir. I, 18. VI, 9.

ΠΑΡΑΜΥΘΕ'ΟΜΑΙ, *consolor.* *דִּבֶּר עַל לֵב, *loquor ad cor*, h. e. *consolor*, i. q. נִחַם. *Symm.* Ies. XL, 2. (Vid. *Schol.* ad *Theocrit. Idyll.* XIII, 54. *K.*) - נִחַם. *Al.* Cohel. IV, 1. παραμυθούμενος. *Symm.* Iob. II, 11. παραμυθήσασθαι, et 2 Sam. X, 2. παραμυθούμενος. Praeterea Levit. X, 3. in margine cod. *Coisl.* legitur παρεμυθήθη, quae vox *Scharfenbergio* glossa esse videtur spectans LXX Intt., qui habent κατενύχθη, *compunctus est*, h. e. *poenituit eum.* Conf. *Ignotum Int.* in *Cat. Nicephori* p. 1009. Vide et 2 Macc. XV, 9.

'ΠΑΡΑΜΥΘΙ'Α, *consolatio.* *נִחַם. *Symm.* Ps. LXX, 21. ubi hebr. וְתִסֹּב תְּנַחֲמֵנִי, *et circuibis*, s. *conversus consolaberis me*, una enunciatione vertit: περικυκλώσεις με παραμυθίᾳ. - *רְוָיָה, *ubertas. Inc.* Psalm. LXV, 12. εἰς παραμυθίαν, ubi רְוָיָה, *ubertas*, et רְוָחָה, *relaxatio*, permutasse videtur. Vide supra s. v. ἀνάπαυσις et ἀναψυχή. Adde Sap. XIX, 12. εἰς παραμυθίαν, in *consolationem* seu *levamen. Hesych.* παραμυθίαν, παράκλησιν. Conf. *Aelian. V. H.* XII, 1.

ΠΑΡΑΜΥ'ΘΙΟΝ, *consolatio*, *solatium.* Sap. III, 18. οὐχ ἕξουσιν ἐλπίδα, οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον, non habebunt spem, neque in die iudicii *solatium.* Addit. Esth. VIII, 15. Philipp. II, 1. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

*ΠΑΡΑΝΑΒΛΕ'ΠΩ, *una aspicio*, s. *oculos attollo.* שָׁזַף, *radio. Inc.* Cant. I, 6. ubi παραναβλέπειν est i. q. παραβλέπειν apud LXX, et usurpatur de radiis solis decolorantibus et adurentibus.

ΠΑΡΑΝΑΓΙΝΩ'ΣΚΩ, *praelego.* 3 Macc. I, 12. τοῦ τε νόμου παραναγνωσθέντος, et cum lex *praelecta esset.* 2 Maccab. VIII, 23. παραναγνοὺς, h. e. *faciens legere* s. *iubens legere.* Ita *Alex.* et *Compl.*

ΠΑΡΑΝΑΚΛΙ'ΝΩ, *acclino, inclino, reclinare facio ad aliquid.* Sir. XLVII, 20. παρανέκλινας τὰς λαγόνας σου γυναιξὶ, *acclinasti* ilia tua mulieribus.

*ΠΑΡΑΝΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ. חָנָה, *castra metor.* Genes. XXXIII, 18. sec. ed. *Rom.* et *Paris.* παρενέλαβε. Sed, ut iam suspicatus est *Patric. Iunius*, errore typographi sic legitur pro παρενέβαλε, ut alii libri habent.

ΠΑΡΑΝΑΛΙ'ΣΚΩ, *consumo.* אָבַד, *pereo.* Num. XVII, 12. παρανηλώμεθα, *consumti sumus.*

ΠΑΡΑΝΟΜΕ'Ω, *transgredior legem*, *pecco*, *impie ago.* הֵלִיץ Hiph. a לוּץ, *illudo.* Psalm. CXVIII, 51. Sine dubio legerunt הֵלִיזוּ. - הָלַל, *insanio.* Psalm. LXXIV, 4. Bene ita transtulerunt ex usu loquendi SS. - מַצּוּת, *iurgium.* Ies. XLI, 12. sec. ed. *Ald.* οἳ παρανομήσουσιν εἰς σέ, qui pec-

cabunt in te. *Cum Deo contendere* improprie notat *in Deum peccare. Aelianus V. H.* XIV, 29. παρανομεῖν εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ θεοῦ. - נַעֲלָם Niph. *latito.* Psalm. XXV, 4. μετὰ παρανομούντων. Bene, sive absconditos explices de iis, qui in occulto peccata committere non dubitant, sive נַעֲלָמִים e lingua arab. illustres, ubi علم notat *signare*, *notis publicis afficere*, ut sint *infames, nota ignominiae inusti.* Confer *Schultens. de defect. l. Hebr.* §. 167. - עָוַל Pih. Psalm. LXX, 5.

ΠΑΡΑΝΟΜΊΑ, transgressio legis, impietas. *חָמָס רַע, *rapina malus. Symm.* Psalm. CXXXIX, 12. παρανομίαι. Sed suspicor, apud *Symmachum* post ἄνδρα omissum esse aliquid, quod ad חָמָס pertineat, v. c. ἄδικον, ut παρανομίαι tantum ad רַע referendum sit. - מְזִמָּה, *scelerata cogitatio.* Psalm. XXXVI, 7. - *מָשָׁל, *proverbium.* Prov. XXVI, 7. ubi in ed. *Rom.* male legitur παρανομίαν, et, ut alii libri habent, legendum est παροιμίαν, quanquam etiam ex altera lectione sententia non omnino incommoda elici potest. Vide quoque ad h. l. *Iaegerum.* - עַוְלָה. *Aqu.* Iob. VI, 29. *Aqu. Symm.* Iob. XI, 14. - עָוֹן. Prov. V, 22. - עָצֵל, *piger.* Prov. X, 27. οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ: ubi παρανομία intelligendum videtur *Iaegero* de perfidia eius, qui rem mandatam negligentius gerit, receptumque officii onus per levitatem et socordiam abiicit. Sed mihi h. l. abstractum pro concreto positum esse videtur, ut παρανομία sit i. q. παράνομος, h. e. *qui mandata accepta* (quae commode νόμος dici poterant) *non curat iisque contrarie agit.* - רֶשַׁע. *Symm.* Iob. XXXV, 8. Vide quoque 2 Macc. III, 4. περὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν παρανομίας. *Vulg. iniquum aliquid in civitate moliri.* 4 Macc. IV, 19. *aberratio a lege Mosaica.*

ΠΑΡΑ΄ΝΟΜΟΣ, transgressor legis, impius. אֱוִיל, *stultus.* Prov. XIV, 9. Impietas in SS. recte dicitur stultitia. - אָוֶן, *iniquitas.* Prov. XVII, 4. ubi concretum pro abstracto in textu hebr. positum est. - אִישׁ אָוֶן, *vir iniquitatis.* Prov. VI, 13. - בֹּגֵד part. *perfide agens.* Prov. II, 22. XI, 6. XIII, 2. et alibi Prov. XXII, 12. φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος, ubi e coniectura *Iaegeri* pro παράνομος est παρανόμου legendum. - בְּלִיַּעַל, *Belial, nequam.* Deut. XIII, 13. Iud. XIX, 22. 2 Sam. XVI, 17. et alibi saepius. Adde *Symm.* Psalm. XL, 9. - הֹלֵל part. *insaniens.* Psalm. V, 5. - זֵד, *superbus.* Ps. CXVIII, 85. Vox hebr. notat quoque *peccatorem proaereticum.* - זָדוֹן, *superbia,* it. *peccatum proaereticum,* Prov. XXI, 24. Concretum posuerunt pro abstracto. - זָר, *extraneus.* Prov. XXII, 14. Vox hebr. usurpatur quoque de homine profano et impio, ut adeo non opus sit statuere, eos זֵד legisse. - *חָכָם, *sapiens.* Prov. XI, 30. ἀφαιροῦνται ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων.

Iaegerus, qui omnino huc conferendus est, eos e cap. X, 6. חָמָס legisse coniicit, quod parvis est a חכם linearum intervallis. Fortasse ante חָכָם legit aut supplendum iudicavit לֹא, i. q. etiam in aliis locis factum est. – חָמָס, *violentia.* Prov. IV, 17. οἴνῳ δὲ παρανόμῳ, vino *male parto. Aqu.* et *Symm.* οἶνον ἀδικιῶν. Ib. XVI, 29. – חָנֵף, *profanus.* Iob. XVII, 8. δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπαναστᾶίη. Hinc emendanda sunt *Tetrapla*, in quibus nunc legitur: δικαίῳ παράνομος ἐπανέστη, ubi sine dubio legendum est δίκαιος παρανόμῳ ἐπανέστη, quod textus hebr. postulat. Iob. XX, 5. – כְּסִיל, *stultus.* Prov. XXVI, 3. ubi pro παρανόμῳ *Grabius* genitivum παρανόμων iuxta hebraeum posuit. Sed lectio παρανόμῳ satis bene cum consuetudine LXX Intt. convenire videtur, utpote qui etiam in praecedenti voce hebr. veritatem neglexerunt. *Theodotion* quoque singularem habet: σώματι ἀνοήτου. – לֵץ, *derisor. Quint. et Sext. Edit.* Ps. I, 1. et *Symm.* Cohel. VIII, 14. – מֵבִישׁ part. Hiph. a בּוֹשׁ, *pudefaciens.* Prov. X, 6. Sensum expresserunt stilo Salomoneo convenienter. – מוּעֶדֶת part. foem. Pyh. a מָעַד, *luxata, vacillans.* Prov. XXV, 19. ποῦς παρανόμου. Ita *Bielius Trommium* secutus. Sed, ut monuit ad h. l. *Iaegerus*, verba מוּעָדֶת מִבְטָח aut neglecta sunt ab interprete, aut ab eius libro abfuerunt, ut adeo παρανόμου h. l. sequenti בּוֹגֵד respondeat. Fortasse tamen loco παρανόμου reponendum erit παράνομος, quemadmodum in antecedentibus κακὸς pro κακοῦ ponitur. *Pes luxatus* autem eodem iure παράνομος dici potest, ut in antecedentibus *dens confractus* κακὸς ab eodem dictus est, aut *oculos morbosus* πονηρὸς dici solet. – מְזִמָּה, *scelerata cogitatio.* Prov. XII, 2. – *מֵחִים, *medullati, pingues. Symm.* Ies. V, 17. ubi aut derivavit a rad. מָחָא, *percutere*, et ex adiuncto *iniquum esse*, aut, quod magis placet, sensum expressit. Nam *pingues* in SS. haud raro dicuntur, *qui prae nimia opulentia insolentes sunt, et alios iniuria afficiunt.* – נָלוֹז part. Niph. a לוּז, *perversus.* Proph. III, 32. – נִפְרַע Niph. *nudus fio.* Prov. XXIX, 18. οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ. Fortasse scripserunt: οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς, ἔθνος παράνομον, sc. ἐστὶ, vel παρανομεῖ, coll. XI, 14. et XIV, 4. Praeterea autem haud dubie פָּרַע et פָּרַץ invicem h. l. permutarunt. – סְעִפִּים plur. *cogitationes.* Psalm. CXVIII, 112. παρανόμους. Ex usu arab. شغف sunt סְעִפִּים *insani, mente turbati.* Vide ad h. l. *Rosenmüllerum.* – עַוָּל, *iniquus.* Iob. XXVII, 7. – פֹּשֵׁעַ part. *praevaricator.* Psalm. XXXVI, 40. – פֶּשַׁע, *praevaricatio.* Ps. XXXV, 2. Non legerunt פֹּשֵׁעַ, ut multis placuit, sed abstractum in textu hebr. positum est pro concreto. Idem valet quoque de altero loco Prov. XIX, 11. – רַע, *malus.* Prov. IV, 14. – רָשָׁע, *improbus.* Prov. XXIX, 12. – תְּרוּמָה,

oblatio. Prov. XXIX, 4. *Vir oblationum* est is, qui donis aut exactionibus delectatur, qui nomine communi *παράνομος* dici potest. Fortasse tamen interpres nomen hebr. inflexit ad רמה *fallendi* notionem, ut ad h. l. monuit *Iaegerus.* Sap. III, 16. 1 Macc. I, 12. *υἱοὶ παράνομοι*, i. q. v. 36. *ἄνδρες παράνομοι.* Vide ad h. l. notas *Michaelis.*

ΠΑΡΑΝΟ'ΜΩΣ, praeter, seu *contra legem, impie:* בְּזִמָּה, *in scelere,* h. e. *scelerate.* Prov. XXI, 27. *Vulg. ex scelere.*

ΠΑΡΑΞΙΦΙ'Σ, gladiolus, pugio, sica. *לַהַב, *lamina gladii polita, ferrum flammans.* Iud. III, 22. sec. cod. *Oxon.* *κατὰ τὴν παραξιφίδα.* - צִנּוֹר, *canalis.* 2 Sam. V, 8. *ἁπτέσθω ἐν παραξιφίδι.* Ita transtulerunt ex prima *acuti* et *acuminis* significatione, quam habet vox hebr. in ll. Orientalibus. ܨܢܝܢܬܐ est *acutum quid*, conf. vers. Syr. Iob. XXIII, 13. et Ies. XIX, 8. Sic et arab. صنّارة ponitur. Num fortasse צִנָּה legerunt, quod per *μάχαιρα* et *ῥομφαία* quandoque reddi solet? Sed *Syrus* et *Arabs* quoque h. l. per *clypeum* reddiderunt, quae notio, uti iam monitum est, e lingua arab. defendi potest. - פֶּתַח, *apertura, ianua. Quinta Ed.* Mich. V, 6. *ἐν παραξιφίσσιν. Drusius* in *Fragm. Vet. Int. Graec.* p. 746. emendat *παραξιφίσιν.* Caeterum auctor huius versionis, quae parallelismo sententiarum confirmatur, in mente habuit substantivum פְּתִיחָה, quod *strictionem gladii* s. *strictum gladium* notat. *Hesych. παραξιφὶς, μάχαιρα.* Adde *Strabon.* III. p. 231. B. ed. *Casaub.*

ΠΑΡΑ'ΠΑΝ, omnino, in universum. Ezech. XX, 15. *ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν*, extuli manum meam super illos *in universum* in deserto. In textu hebr. *κατὰ τὸ ῥητὸν* nihil pro hac voce legitur. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem. τὸ παράπαν, παντελῶς.* Rursus *Hesychius: παράπαν, παντελῶς, καθόλου.* Vide et *Suidam* in h. v. et in *τὸ παράπαν*, ac *Scholiast. Aristoph. in Plut.* v. 351.

ΠΑΡΑΠΑΥ'Ω, acquiesco. נִחַם. *Al.* Ier. XXXI, 15. *παραπαῦσαι.* (In quonam libro *παραπαῦσαι* pro *παύσασθαι* legatur, nescio. Vid. *L. Bos.* ad h. l. et *Tromm.* II. p. 197. Num in ed. *Francof.* haec lectio exstat? *K.*)

**ΠΑΡΑΠΕΙΘΕ'Ω, non obedio, non credo, persuaderi mihi non sino.* סוֹרֵר partic. *contumax, rebellis. Inc. Int.* sec. *Catenam PP. GG.* T. II. p. 358. Ps. LXVII, 19. *καὶ παραπειθοῦντας.* Per se non male. Sed quia in textu hebr. legitur וְאַף סוֹרְרִים, puto rescribendum esse *καίπερ ἀπειθοῦντας.* Certe *Aquila* habet *καίπερ ἀπειθεῖς.*

*ΠΑΡΑΠΕ'ΜΠΩ, proprie *missum facio*, *praetermitto*, *transmitto*, deinde omnino: *neglego*, *non curo*, *contemno*, *sperno*. 3 Macc. I, 26. θρασυνθεὶς δὲ καὶ πάντα παραπέμψας, omnia illorum monita stultus ille *neglegebat* et *respuebat*. In ed. *Ald.* περιπέμψας legitur sensu eodem. Esth. III, 13. τὰ δὲ τῶν βασιλέων παραπέμποντας διηνεκῶς διατάγματα, semper *spernunt* regum edicta. *Hesych.* παραπέμποντες, ἀπωθούμενοι. *Phavorinus:* παραπέμπειν καὶ τὸ ἀποπέμπειν, καὶ ἀπωθεῖσθαι, αἰτιατικῇ. Eodem sensu *dimittere* usurpatur apud *Iul. Caes. B. C.* I, 28.

ΠΑΡΑΠΕ'ΤΑΣΜΑ, *tegumentum*, *quod praetenditur*, *velum*, *aulaeum*. פָּרֹכֶת, idem. *Aqu.* Exod. XXXVI, 35. - מָסָךְ, idem. *Symm.* Num. IV, 26.

ΠΑΡΑΠΕ'ΤΑΣΜΑ ΠΟΙΕ'Ω, *velum facio*. הִטָּה Hiph. a נָטָה, *inclino*. Amos. II, 8. παραπετάσματα ἐποίουν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου, vela faciebant prope altare. Acceperunt h. l. vocem hebr. in notione transitiva, cum potius intransitive accipiendum sit pro *se extendere*. *Gloss. MS. in Proph.* παραπετάσματα, παραπλώματα. *Hesych.* παραπετάσματα, παρακαλύμματα. *Suidas:* παραπέτασμα, παρακάλυμμα, παράπλωμα, τὸ λεγόμενον βῆλον. *Etym. M.* παραπέτασμα, τὸ προκάλυμμα, κυρίως τῶν πορνῶν, ὃ προβάλλονται διὰ τὸ μὴ ὁρᾶσθαι τοὺς εἰσιόντας. Conf. *Suiceri Thes.* T. II. p. 588. et *Spanhemium* ad *Aristoph. Ran.* v. 969.

*ΠΑΡΑΠΗΔΑ'Ω, *saltu praetereo*, *transilio*. In notione *prosiliendi* legitur 4 Macc. XI, 1. nisi permutationem vocum παραπηδᾷν ac προπηδᾷν statuere malimus.

ΠΑΡΑΠΙΚΡΑΙ'ΝΩ, *exacerbo*, *irrito*, *rebello*, *refractarius sum*. *אָמַר, *dico*. *Ed. Quinta* Psalm. CXXXIX, 20. ubi יֹמְרוּךָ, *dicent te*, auctor huius versionis deduxit a מָרָה, legens: יַמְרוּךָ. - הִכְעִיס Hiph. Ierem. XXXII, 30. XLIV, 3. 8. - כְּמָרִים plur. *sacrificuli atrati*. Hos. X, 5. καθὼς παρεπίκραναν. Legisse videntur כְּמָרוּ, *sicut exacerbarunt*, aut וּכְמָרְרוּ אוֹתוֹ, aut certe וּכְמוֹרְרוּ. - מָרַר, *rebello*. Ezech. II, 5. - מָרָה: הִמְרָה, Kal et Hiph. Deut. XXXI, 27. παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεὸν, *rebellastis* adversus dominum. 1 Reg. XIII, 21. παρεπίκρανας τὸ ῥῆμα κυρίου, *inobediens* fuisti dicto Domini. Vide et v. 26. Psalm. CIV, 27. CVI, 11. Thren. I, 19. et conf. *Fulleri Miscell. Sacra* lib. III. c. 10. Ps. V, 12. παρεπίκρανάν σε, κύριε, *exacerbarunt* te, Domine: ubi perperam nonnulli statuunt eos מְרוּ non derivasse a מָרָה, sed a מָרַר, vel מוּר. Vide et Psalm. LXXVII, 20. CV, 32. Ezech. XX, 13. *Hesychius:* παραπικραίνων, παροργίζων. Ps. LXXVII, 10. γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα, generatio prava et *rebellis*. Psalm. CV, 8. παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, *rebellarunt* ascendentes in rubro mari. Vide et Thren. I, 21. et conf. Hebr. III, 26. *Aqu.* Ierem. L,

21. - מְרִי, *rebellio.* Ezech. III, 5. 6. 7. 8. οἶκος παραπικραίνων, domus *refractaria. Inc.* Ezech. XII, 2. - *מָרוֹת, *Maroth,* nomen propr. et secundum etymologiam *amaritudines,* ut *Vulgatus* transtulit. *Symm.* Mich. I, 12. - *מָרַר, *amarifico. Inc.* Exod. I, 14. - סוֹרֵר part. *refractarius.* Ps. LXV, 10. παραπικραίνοντες, *refractarii.* Vide et Psalm. LXVII, 7. Errant, qui eos in utroque loco cum *Syro* מוֹרְרִים legisse statuunt. - עָבַר, *transeo. Al.* Ies. XXIV, 5. παραπικραίνων. Ita *Bielius,* sed vel non vel perperam inspecto opere *Hexaplari,* ubi legitur παρέβησαν. - רָגַן, *murmuro. Theod.* Deut. I, 27. παραπικράνατε τὸ στόμα κυρίου. Protulit quidem *Montfauconius* haec *Theodotionis* verba ad חָרְבְּנוּ e *Cod. MS. Basileensi,* sed hic inepto loco posita sunt. Pertinent enim potius ad חָמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה, quae in commate proxime antecedente leguntur. 3 Esdr. VI, 15. ubi in textu chald. Esdr. V, 15. est רָגַן.

ΠΑΡΑΠΙΚΡΑΣΜΟ'Σ, exacerbatio, irritatio. מְרִיבָה, *contentio, rebellio.* Psalm. XCIV, 9. Conf. Hebr. III, 8. 15. *Suidas:* παραπικρασμὸς, ἡ ἐν ἐρήμῳ πολλάκις γενομένη ἀντιλογία τῶν Ἰσραηλιτῶν. - מַר, *amaritudo. Symm.* Iob. VII, 11. - מְרִי. *Aqu.* et LXX sec. ed. *Compl.* 1 Sam. XV, 23. *Theod.* Prov. XVII, 11. - תַּמְרוּרִים plur. *amaritudines. Al.* Hos. XII, 14. παραπικρασμοῖς.

ΠΑΡΑΠΙ'ΠΤΩ, decido, labor, delinquo, deficio, aberro. אָשַׁם, *reus sum.* Ezech. XXII, 4. ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν, ᾧ ἐξέχεας, παρέπτωκας, in sanguine eorum, quem effudisti, *deliquisti.* - הִפִּיל Hiph. a נָפַל, *cadere facio.* Esth. VI, 10. μὴ παραπεσάτω σου λόγος, ὃν ἐλάλησας, ne quidquam *omittas* eorum omnium, quae dixisti. *Latinus* vertit: *cave, ne quicquam de his, quae locutus es, praetermittas.* - מָעַל, *praevaricor.* Ezech. XIV, 13. ἐὰν ἁμάρτῃ μοι, τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα, si peccaverit in me, ut praevaricatione *deficiat.* Vide et Ezech. XV, 8. XVIII, 24. XX, 27. et conf. Hebr. VI, 6. et *Grotium* ad h. l. - סָפָה, *consumo. Symm.* 1 Sam. XXVII, 1. παραπεσοῦμαι ποτέ. *Vulg. incidam aliquando.* Vterque libere transtulit. Sap. VI, 9. ἵνα μάθητε σοφίαν, καὶ μὴ παραπέσητε, ut discatis sapientiam, et non *aberretis.* Sap. XII, 2. τοὺς παραπίπτοντας κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις, eos, *qui aberrant,* paululum corripis. 2 Macc. X, 4. pro παραπεσεῖν, quod habet cod. *Alex.,* rectius legitur περιπεσεῖν.

ΠΑΡΑΠΛΑΓΙΑ'ΖΩ, in obliquum flecto, circumeo. עָטַר, *circumcingo. Al.* et LXX sec. *Compl.* 1 Sam. XXIII, 26. παρεπλαγίασαν. *Hesych.* παραπλαγιάσας, πλαγιασάμενος.

ΠΑΡΑΠΛΗΚΤΕΥ'ΟΜΑΙ, mente percellor, insanio. הִשְׁתַּגַּע Hithp. a שָׁגַע. *Aqu.* 1 Sam. XXI, 14. παραπληκτευόμενος, *mente perculsus, insaniens,* et ib. v. 15. παραπληκτεύεσθαι, *insanire.*

ΠΑΡΑΠΛΗΚΤΟΣ, *mente perculsus, vesanus, stupidus, amens.* מְשֻׁגָּע part. Pyh. Deut. XXVIII, 34. ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα, *mente motus* eris propter ista spectacula. *Gloss. in Octat.* παράπληκτος, ἐξεστηκώς. Dicitur alias παραπλήξ. *Hesych.* παραπλήξ, παράφρων, τὰς φρένας βεβλαμμένος, μανιώδης, παρακόπτων, παραφρονῶν. Vide et *Suidam*, qui metaphoram in hac voce desumtam esse docet ἀπὸ τῶν κρουμάτων διαπεπτωκότων τοῦ ἐναρμονίου. Adde *Hippocrat. de aëre* p. 287, 40. *Soph. Aiac.* 229. *Schol.* μανικῇ. *Athen.* X. p. 429. C.

ΠΑΡΑΠΛΗΞΙ'Α, *insania, amentia, dementia, stupiditas, vesania.* שִׁגָּעוֹן, *amentia.* Deut. XXVIII, 28. *Aqu.* 2 Reg. IX, 20. ἐν παραπληξίᾳ, praeceps tanquam insanus. *Hesychius* et *Suidas:* παραπληξία, μανία.

*ΠΑΡΑΠΛΗΣΙ'ΩΣ, *similiter, eodem prope modo. Inc.* Hos. VIII, 6. παραπλησίως τῷ τῆς ἀράχνης ἱστῷ, ubi παραπλησίως de suo addidit. Vide ad h. l. *Semleri Ep. Crit.* p. 45. ac *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΑΡΑ'ΠΛΟΥΣ, *navigatio oram legens.* 3 Macc. IV, 11. Vide *Grotium* ad h. l., qui et apud *Thucydidem* hanc vocem extare docet, v. c. I, 44. et II, 33. De voce παραπλέω, *oram lego*, vide *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ', *deductio, comitatus, pompa, apparatus.* 1 Macc. IX, 37. μετὰ παραπομπῆς μεγάλης, cum magno *comitatu.*

ΠΑΡΑΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, *ad latus incedo, deambulo, praetereo, transeo.* בּוֹא, *venio.* Prov. II, 19. – הָלַךְ, *ambulo.* Exod. II, 5. παρεπορεύοντο πρὸς τὸν ποταμὸν, *ambulabant* ad fluvium. Deut. II, 14. παρεπορεύθημεν ἀπὸ Κάδης Βαρνῆ, *profecti sumus* a Kades Barnea. – הָלַךְ הָלוֹךְ, *ambulando ambulo.* Ios. VI, 13. – עָבַר. Gen. XXXVII, 27. Exod. XXX, 13. 14. et alibi saepius. – עָמַד, *consisto.* Ios. VIII, 33. ubi παραπορεύεσθαι *ad latus incedere* notat, uti quoque vox hebr. per *esse* exponi debet.

ΠΑΡΑ'ΠΤΩΜΑ, *lapsus, delictum.* חֲבוּלָה chald. *maleficium.* Dan. VI, 22. – מַבָּט, *exspectatio.* Zach. IX, 5. ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς, ubi iudice *Cappello* in nott. critt. ad h. l. et in *Crit. S.* p. 755. est mendum, vel error et lapsus, vel audacia ac temeraria correctio pro παροπτώματι, quod est pro παροράματι, *confusa est de hallucinatione sua*, ut legerint מִמַּבָּטָהּ, ubi הִבִּיט, quod potius est ἀτενίζειν et ἐπιβλέπειν, acceperunt pro παρορᾶν. Si vero lectio recepta παραπτώματι admittatur, legerunt מחטא pro מֶחְטָאָה. Sed *Scharfenbergius* in notis ad h. l. mavult statuere, LXX sensum secutos esse: *pudebit eam erroris*, h. e. *expectationis deceptae, aut spei frustratae.* – מַעַל, *praevaricatio.* Ezech. XIV, 13. XV, 8. XVIII, 24. – עָוֶל, *iniquitas.* Ezech. III, 20. XVIII,

26. - פַּשׁ, *abundantia.* *Symm.* et LXX Iob. XXXV, 15. Suspicari aliquis posset, eos פֶּשַׁע, *praevaricatio,* legisse. Sed non opus est, modo פַּשׁ de *multitudine peccatorum* explicetur. *Michaelis* in *Supplem.* p. 2048. confert arab. فس, quod *debilitatem mentis* et *stultitiam* notat. - פֶּשַׁע, *praevaricatio.* Iob. XXXVI, 9. Ezech. XIV, 11. Adde *Symm.* Prov. X, 19. - שְׁאָגָה, *rugitus.* Psalm. XXI, 1. Legerunt שְׁגִיאָתִי, *erroris mei,* a rad. שָׁגָה, *erravit* (ut *Morinus* iudicat Exc. 5. *de lingua primaeva* cap. 8. p. 589.), coll. Psalm. XIX, 13., aut שגגתי, *erroris mei,* a שָׁגַג, *erravit.* Sed perperam. - שְׁגִיאוֹת plur. *errores.* Psalm. XVIII, 13. - שְׁחִיתָה chald. *corruptela.* Dan. VI, 4. - שְׁלֵוָה chald. *tranquillitas.* Dan. IV, 24. Videntur legisse לְשָׁלוֹתָךְ vel in plur. לְשָׁלְוָתָךְ. Sap. III, 13. κοίτην ἐν παραπτώματι, *concubitum illicitum.* Ib. X, 2.

ΠΑΡΑΠΤΩΣΙΣ, *casus,* *lapsus.* שַׁלְוָה, *tranquillitas.* Ierem. XXII, 21. ubi vocem hebr. accepisse videntur in notione *Syriaca,* nam *Syris* שְׁלֵהִי est *defatigari.* Defatigationem autem sequitur haud raro lapsus.

ΠΑΡΑῤῬΕΩ, *praeterfluo.* יָבָל, *fluvius.* *Al.* Ies. XLIV, 4. ὡς ἰτέα ἐπὶ παραῤῥέον ὕδωρ, tanquam salix ad *praeterfluentem* aquam. *Codex Mar.* habet πᾶν ῥέον.

ΠΑΡΑῤῬΙΠΤΕΩ et *ΠΑΡΑῤῬΙΠΤΩ,* *abiicio,* *proiicio.* הִסְתּוֹפֵף Hithp. *in limine sto.* Psalm. LXXXIII, 11. sec. cod. *Alex.* ἐξελεξάμην παραῤῥιπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ. Videtur παραῤῥιπτεῖσθαι h. l. in notione *reiiciendi* accipiendum esse, ut de βεβήλῳ, *profano, non initiato,* h. l. cogitaverint, *qui quasi limine,* τῷ βηλῷ, *et ostio templi a sacris et mysteriis arcetur et arcendus est.* Non tamen repugnarem, si quis per *admitti* interpretari malit. Vide s. סָפַח. - סָפַח, *coopto.* 1 Sam. II, 36. παράῤῥιψόν με ἐπὶ μίαν τῶν ἱερατειῶν σου, *admitte* me ad munus aliquod sacerdotale. *Vulg.* *dimitte me.* 2 Maccab. I, 16. κεφαλὰς ἀφελόντες τοῖς ἔξω παραῤῥίψαι.

ΠΑΡΑῤῬΥΕΩ, *praeterfluo,* *diffluo,* *elabor.* לוּז, *recedo.* הָלִיז Hiph. *recedere facio.* *Symm.* Prov. IV, 21. μὴ παραῤῥυησάτωσαν ἐξ ὀφθαλμῶν σου, ne diffluant sive recedant ab oculis tuis.

ΠΑΡΑῤῬΥΟΜΑΙ, *praeterfluere sino.* לוּז, *recedo.* Prov. III, 21. υἱὲ, μὴ παραῤῥυῇς, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν, fili, ne *sinas praeterfluere* (sc. τὴν ἐμὴν βουλὴν), sed serva potius meum consilium. Ad hunc locum *Bielius* in *Thesauro* suo haecce notavit: Proprie locus ille, quem praeterfluit amnis, dicitur παραῤῥυεῖσθαι. Metaphorice autem in genere dicitur res, quae praetermittitur, et ex incuria omittitur. *Lucianus Diss. cum Hesiod.* p. 489. εἴ τι ἐν τῷ τῆς ποιήσεως

δρόμῳ παραῤῥυὲν λάθῃ, si quid in poeseos cursu per imprudentiam omissum fuerit. In specie *παραῤῥυεῖσθαι* dicuntur auditores, vel discipuli, quos dicta ac dogmata doctorum aquae fluvii ad instar praeterlabuntur, quorum aures ea praeterfluunt, sive qui ex securitate et incuria monita praeterfluere sinunt. *Quinctilianus Institutt. Oratt.* lib. II. c. 5. *Sic auditoribus securitas aberit, nec, quae dicentur, praeterfluent aures.* Et lib. XI. c. 2. *omnis disciplina memoria constat, frustraque docemur, si, quidquid audimus, praeterfluat.* Et in fragmento *Catonis de re militari*: *Eorum ego orationes sino praeterfluere.* Ergo *παραῤῥυεῖσθαι* apud LXX l. c. idem est, quod *ἀμελεῖν* et *παρακούειν*, oppositum τῷ *προςέχειν*, quemadmodum apud *Cebetem* in *Tabula*: *ὑμεῖς οὖν προσέχετε, καὶ μὴ παρακούετε.* Vide *L. Bos. Exerc.* ad Hebr. II, 1. p. 237. sequ. et *Elsnerum* ad eundem locum p. 337. Aliter autem *Glossographi* vocem *παραῤῥυῇς* interpretantur. *Hesych. μὴ παραρυῇς* (scribe *παραῤῥυῇς*), *μὴ ἐκπέσῃς, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ὑδάτων. Lex. Cyrilli MS. Brem. μὴ παραῤῥυῇς, μὴ ἐκπέσῃς, ἢ παρασυρῇς.* Rursus *Hesych. παραρυῇς* (scr. *παραῤῥυῇς*), *μετεωρισθῇς, παραπέσῃς.* Sic etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, ubi praeterea exponitur rursus *παρασυρῇς.* Similiter *παραῤῥυῶμεν* ex Hebr. II, 1. apud *Suidam παραπέσωμεν*, et *Hesychium ἐξολισθῶμεν*, et in *Gloss. MSS. in Ep. ad Hebr. ἐξολισθήσωμεν* (in cod., quo usus est *Alberti*, vitiose legitur *ἐξωλισθήσωμεν.* Vide *Glossarium* ipsius *Graec. in N. T.* p. 169.) *ἢ ἐκπέσωμεν* explicatur. Metaphora autem iuxta has explicationes in verbo illo desumta est a rebus fluidis, in vase ita commotis, ut effluant et pereant. Sed cum illae interpretationes magis verbo activo *παραῤῥύειν*, quam passivo *παραῤῥυεῖσθαι* conveniant, sententiam *L. Bos.* praefero: „Ego vero arbitror, partim legendum esse *μὴ παραῤῥυῇ* (uti iam legitur apud *Cappellum* in *Critica S.* p. 629. ed. rec., sive ita e coniectura, sive vere in libro aliquo impresso legerit), partim autem post hoc vocabulum omissum esse *ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου*, quam lectionem partim natura rei, partim textu hebr. commendatam confirmat versio *Arabica*, ubi haec leguntur: *ne cadant haecce e conspectu oculorum tuorum.*" Caeterum *Cappellus* l. l. statuit, LXX h. l. legisse אַל יִזַּלוּ a rad. נָזַל, quae *fluere* notat. *Scharfenbergius* ibidem, quid LXX legerint, se ignorare fatetur.

ΠΑΡΑ'ΡΤΗΜΑ, quod e cingulo suspensum gestatur, quidquid ab alio dependet et annexum est ut appendix. אֹהֶל, *tentorium. Al.* Exod. XXXV, 11. *παραρτήματα*, ubi alii libri *παραρύματα* habent. Equidem utramque vocem ad sequens מִכְסֵהוּ referre mallem.

ΠΑΡΑ'ΡΥΜΑ, tegumentum, pellis. אֹהֶל, *tentorium.* Exod. XXXV, 11. sec. cod. *Vat. τὴν σκηνὴν καὶ τὰ παραρύ-*

ματα, tabernaculum et tegumenta. Vide supra s. v. *παράρτημα*. *Hesych.* *παραρύματα*, *δέῤῥεις*. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS.* *παραῤῥύματα*, *δέῤῥεις*, *σκεπάσματα*.

**ΠΑΡΑ'ΣΗΜΟΣ*, proprie dicitur de nummis, et significat *perperam signatum*, quod deinde de omni *spurio* ac *falso* dicitur. *Demosth.* p. 766, 6. ed. *Reisk.* *παράσημον νόμισμα*. *Hesych.* *παράσημον*, *ἀδόκιμον*, *κίβδηλον*, *ἀπὸ τούτου καὶ τῶν νομισμάτων τὰ κίβδηλα παράσημα λέγεται*. Inde *quemvis ignobilem*, *malum*, *improbum* notat, v. c. apud *Demosthen.* 307, 26. *παράσημος ῥήτωρ*. Deinde vero etiam significare *insignem*, *nobilem*, *clarum*, testantur *Stephanus in Thes.* et *Grotius* ad 3 Macc. II, 29. Vide quoque *Herodian.* V, 8. Denique *τὸ παράσημον* denotat *signum*, *insigne*, *imaginem*, *qua aliqua res insignitur*. Vide Act. XXVIII, 11. et ibi Intt. Legitur vero 3 Macc. II, 29. rex iussit, ut illi, qui adscripti essent gentilibus, Iudaei igne adeo signarentur *παρασήμῳ Διονύσου κισσοφύλλῳ*, insigni Liberi, hederae folio. Vide *Bretschneideri Spicil. s. h. v.*

ΠΑΡΑΣΙΩΠΑ'Ω, *conticesco*, *reticeo*, *silentio praetereo*, it. *desino*, *omitto*. דָּמַם, *sileo*. *Symm.* Ps. XXIX, 13. *παρασιωπήσῃ*. – הִרְשִׁיעַ Hiph. *condemno*. Prov. XII, 2. *ἀνὴρ παράνομος παρασιωπηθήσεται*, vir improbus *silentio praeterietur*. Ita *Bielius* transtulit. Rectius vertitur: *obmutescet*. Sc. improbitatis convictus in consessu senatorum aut in iudicio obmutescet, turpi silentio illo confessus doli culpaeque conscientiam. Ita *Iaegerus*. Tunc non opus erit statuere, eos יַחֲרִישׁ aut simile verbum legisse. – חָרַשׁ: הֶחֱרִישׁ, Kal et Hiph. Gen. XXIV, 21. Num. XXX, 15. ad quem locum *Hesych.* *παρασιωπῶν*, *μακροθυμῶν*. 1 Sam. VII, 8. *μὴ παρασιωπήσῃς ἀφ' ἡμῶν*, *τοῦ μὴ βοᾷν*, ne *conticescas* vel *desinas clamare* pro nobis. 1 Sam. XXIII, 9. *ὅτι οὐ παρασιωπᾷ Σαοὺλ περὶ αὐτοῦ κακίαν*, quod non *omitteret* Saul de ipso malum, vel: quod non *desisteret* a malo contra ipsum. Psalm. XXVII, 1. *μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ*, ne *sileas* a me, h. e. velut aversus a me. Psalm. CVIII, 9. *τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς*, laudem meam non *silentio praetereas*. Hos. X, 11. *παρασιωπήσομαι Ἰούδαν*, *silentio praeteream* Iudam. Perperam. Nam חָרַשׁ ibi potius *arandi* significationem habet, ut arab. حرث, non autem *silendi* secundum arab. خرس. Idem valet de loco Amos. VI, 12. Adde *Aqu.* Jud. XVI, 2. et *Aqu. Symm. Theod.* Habac. I, 13.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ'ΖΩ, *praeparo*, *paro*. גֵּרָה Pih. *concito*, *incito*. Prov. XV, 19. *παρασκευάζει μάχας*. – הֵבַר Hiph. a בָּרַר, *purifico*. Ierem. LI, 11. *παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα*. Bene quoad sensum: nam *polire sagittas* est *praeparare eas ad iaculandum*. – הֶחֱלִיק Hiph. *blandior*. Prov. XXIX, 5. ὃς

παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου, qui praeparat se ad vultum amici sui. Elegans descriptio *adulatoris*, qui se totum ad aliorum vultum et vota componit. Non possum igitur assentiri *Iaegero*, qui legere mavult: ὃς *ἀρεσκεύεται*, *qui assentatur omnia amico*. Caeterum de *ἀρεσκεύομαι* vid. *Zeune* ad *Xenoph. Oeconom.* V, 19. – הָלַל, *insanio*. Ierem. XLVI, 9. *παρασκευάσατε τὰ ἅρματα*. Acceperunt in notione *splendere faciendi*, quam vox hebr. quoque habet, quanquam h. l. per *ruere* rectius explicatur. *I. D. Michaeli* התכונו legisse videntur. – הֵסֵךְ רַגְלָיִם, *tego pedes*, h. e. *alvum exonero*. 1 Sam. XXIV, 4. *εἰσῆλθε παρασκευάσασθαι*, introibat, ut *praepararet se*. Variae sunt de h. l. virorum doctorum coniecturae. *Bochartus Hieroz.* P. I. Lib. II. c. 56. p. 677. ex *Polluce* scribendum censet *ἀποσκευάσασθαι*, *ut evacuaret se*, vel *alvum exoneraret*, quod *corpus reficere* dixit *Sulpicius Severus* lib. I. *Histor. Sacr.* Sic etiam iam ante illum *Henr. Stephanus* in *Thesauro l. Gr.* et *Leisnerus* ad *Herodian.* IV, 13, 9. ubi videndus *Irmischius* T. II. p. 1015. Cum iisdem sentit *Colomesius* in *Obss. Sacr.* p. 640. *Pollux Onom.* V. s. 14. *ἀποσκευάσασθαι*, *χέσαι* et *ἀποπατῆσαι*, quod et *ventrem deponere*, et *τὸ ἀποσκευαζόμενον* apud eundem ibid. *τοῦ ἀνθρώπου κόπρος*, *σκῶρ* explicatur, sicut et *Herodiano* l. l. *ἀποσκευάσασθαι τὰ ἐνοχλοῦντα* simili significatu venit. Similiter *Casaubonus* Comment. in lib. XIV. *Strabonis* p. 194. b. pro *παρασκευῶν* legendum putat *ἀποσκευῶν*, et per *ἀποσκευὰς* intellegit *κοπρῶνας*, *loca*, *in quibus alvus exoneratur*. A quo non dissentit *Iungermannus* not. ad *Pollucem* l. V. c. 14. segm. 91., ubi *ἀποσκευὴ* inter loca refertur, in quibus alvus exoneratur. – Apud *Theodoretum Quaest.* 56. in 1 Reg. legitur *ἀνασκευάσασθαι*, i. e. *ad deponendum* onus, sc. ventris. *Theod. Hasaeus* autem in *Bibl. Brem.* Class. IV. p. 770. 1 Reg. l. c. pro *παρασκευάσασθαι*, unica litera mutata, *υ* nempe in *π*, legendum coniicit: *παρασκεπάσασθαι* vel *παρασκεπάζεσθαι*, *ad tegendum*, sc. *pedes*, quae lectio ad textum hebr. proxime accederet. Sed quanquam haec omnia sunt admodum probabilia, tamen, an quidquam hic sit corrigendum, adhuc dubito. Quem enim habere sensum potest *τὸ ἀποσκευάσασθαι*, illum non magnopere refugit *τὸ παρασκευάσασθαι*. Praepositiones enim eiusmodi verbis praefixae apud Graecos saepissime permutantur. (Vide infra s. v. *παρασκευή*.) Actio autem illa, quam indigitamus hoc vocabulo, commode significari potuit, cum *σκεῦος* saepissime pro *illis vasis* sumatur, *in quae sordes humanae egeruntur*; quod vel ex Rom. IX, 21. et 2 Tim. II, 21. colligas. Immo *σκεῦος* aliquando ponitur pro *re sordida instar stercoris in fimetum abiicienda*. Vide *Raphelii annotatt. in N. T.* ex *Polybio* p. 327. Praeterea non tam insolens illius vocis usus est, ut vulgo

putatur. *Strabo* lib. XIV. p. 646. enim vocem *παρασκευῶν* vel pro *σκυβάλοις*, vel pro *loco*, *in quo illa eiiciuntur*, usurpavit. Scio quidem, *Casaubonum* illam ibi voluisse eliminare, et in illius locum substituere *ἀποσκευῶν*, sed num huius correctionis, nullius codicis auctoritate suffultae, ei fuerint sufficientes causae, dispiciant alii. Adde *Gatakeri Adversar. Miscell.* lib. II. cap. 3. p. 249. – הִתְחָרָה Hithp. *contendo.* Ierem. XII, 5. ubi *παρασκευάζεσθαι* notat *se praeparare s. accingere ad equitandum seu ad pugnam*, et ex adiuncto *pugnare, dimicare. Vulg. quomodo contendere poteris. Syrus: πῶς ἀντιστῆναι ἱππεῦσι δυνήσῃ.* Alii sensum h. l. ita constituunt: Si in pedestri itinere tam pronus ad lapsum es, quomodo equis vehi poteris? – נָכוֹן Niph. *Symm.* Ps. XXXVII, 18. *παρεσκεύασμαι, praeparatus sum.* – עָרַךְ, *ordino.* Ierem. L, 41. *παρεσκευασμένοι, ὥσπερ πῦρ, εἰς πόλεμον, parati*, tanquam ignis, ad proelium. Conf. 1 Cor. XIV, 8. – עִתֵּד Pih. *paro.* Prov. XXIV, 27. – עָתִיד, *paratus. Aqu.* Iob. III, 8. *παρεσκευασμένοι.* – פִּלֵּס Pih. *libro.* Ies. XXVI, 7. – קִדֵּשׁ Pih. *sanctifico.* Ierem. VI, 4. *παρεσκευάσθε.* – *שׁוּת, *pono*, it. *efficio. Editio Quinta* Hos. VI, 11. 2 Macc. II, 28. *τῷ παρασκευάζοντι συμπόσιον, paranti* convivium. Vide et 2 Macc. VI, 21. et conf. *Elsnerum* ad Act. X, 10. p. 408. 1 Macc. III, 29. *ἧς παρεσκεύασεν*, quam eo *effecit. Plutarch. de discrim. amici et adulat.* c. 46. *γέροντες παρασκευάζοντες ἐν τοῖς νέοις αἰσχύνην.* Dan. XIV, 7. sec. cod. *Chis. Hesychius: παρασκευάζεται, εὐτρεπίζεται, ἑτοιμάζεται.*

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ', *praeparatio, apparatus.* עֲבֹדָה, *opus.* Exod. XXXV, 24. sec. cod. *Vat.* XXXIX, 43. Iudith. II, 8. *omnem apparatum bellicum, munitionem s. omnia* notat, *quae militibus in castris necessaria sunt.* Conf. de hac notione *Stephani Thesaurum l. gr.* T. III. pag. 846. Eodem modo *ἀποσκευὴ* occurrit 1 Macc. V, 13. IX, 39. Adde 2 Macc. XV, 21. *Lex. Cyrilli MS. Brem. παρασκευὴ, εὐτρεπισμός.*

ΠΑΡΑΣΤΑ'Σ, *porticus, vestibulum, ostii latus, anta.* *אַיִל, *superliminare, crassior et prominentior ianuae pars, postibus incumbens. Coccеio: proiectura parietis in imo prominentis. Symm.* Ezech. XL, 14. – מִסְדְּרוֹנָה, *vestibulum. Aqu.* Iud. III, 23. – תָּא, *thalamus, excubitorium. Symm.* Ezech. XL, 11. 13. 17. Dicitur alias *προστάς.* Vide infra in h. v.

ΠΑΡΑ'ΣΤΑΣΙΣ, *assistentia, ministerium, servitium.* מַעֲמָד, *locus, in quo statur vel consistitur*, vulgo *statio. Al.* 1 Reg. X, 5. *παράστασιν.* – צָבָא, *militia. Symm.* Num. VIII, 24. – In notione *apparatus* legitur 1 Macc. XV, 32. et vidit gloriam Simonis *καὶ κυλικεῖον μετὰ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων, καὶ παράστασιν ἱκανήν. Vulg. et apparatum multum.*

Omnino autem παράστασις de *iis* dici videtur, *quae ob summum, quem prae se ferunt, splendorem et augustam magnificentiam oculis aliorum exponi solent*; a παρίστημι, *in medium produco, repraesento.* Confer *Stephani Thes. l. Gr.* T. I. pag. 1780.

*ΠΑΡΑΣΤΗ'ΚΩ, *adsto, praesum.* עָמַד. Num. VII, 2. sec. cod. *Alex.* παραστήκοντες, i. q. παρεστηκότες, *praefecti.*

ΠΑΡΑΣΥΜΒΑ'ΛΛΩ, *assimilo, comparo.* נִמְשַׁל Niph. *similis sum.* Psalm. XLVIII, 12. 21. παρεσυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς, *comparatus est* iumentis ratione carentibus, et similis factus est illis. *Hesych.* παρεσυνεβλήθη, ὡμοιώθη. *Zonaras Lex.* 1518. παρασυνεβλήθην, ὡμοιώθην.

ΠΑΡΑΣΦΑΛΙ'ΖΟΜΑΙ, *confirmo, munio.* הֶחֱזִיק Hiph. Nehem. III, 8. παρ' αὐτὸν παρησφαλίσατο.

ΠΑΡΑΤΑ'ΝΥΣΜΑ, *tentorium.* מָסָךְ, *operimentum. Aqu. Symm.* Exod. XXVII, 16. *Aqu. Symm.* Num. IV, 26. – פָּרֹכֶת. *Inc.* Exod. XXXVI, 35.

ΠΑΡΑΤΑΝΥΣΜΟ'Σ, *tentorium.* מָסָךְ, *operimentum. Aqu.* Exod. XXVI, 36. ubi in cod. 108. *Holm. Aqu.* et *Symm.* tribuitur πτάνυσμα pro παρατάνυσμα, ut recte observavit *Holmesius. Incertus* (sine dubio *Aquila*) Num. IV, 5.

ΠΑΡΑ'ΤΑΞΙΣ, *acies instructa, castrametatio, bellum.* אֲגַפִּים plur. *agmina.* Ezech. XVII, 21. – חַיִל. Nehem. XI, 14. – מָגֵן, *clypeus.* Ies. XXII, 6. Sc. per metonymiam *clypeum* acceperunt pro *iis, qui clypeos gestant.* – מַגֵּפָה, *plaga.* Ezech. XXIV, 16. ἐν παρατάξει. Sine dubio legerunt כַּאֲגַפָּה, coll. XVII, 21. – מַחֲנֶה. 1 Sam. XVII, 4. *Inc.* Psalm. XXVI, 3. στρατόπεδον, παράταξις, ubi pro παράταξις fortasse reponendum est παρατάξῃ, ut ad מחנה in antecedentibus referatur. – מִלְחָמָה, *bellum.* Iud. XVIII, 11. σκεύη παρατάξεως, ubi alii πολέμου habent. Sed ingenue fateor, lectionem παρατάξεως, quam habet cod. *Vat.*, mihi h. l. suspectam esse, et e sequentibus irrepsisse videri. Iud. XX, 14. εἰς παράταξιν. Alii τοῦ πολεμῆσαι. 2 Par. XX, 16. Ies. XXXVI, 5. – *מִלְמַעְלָה, *desuper.* Iud. VIII, 13. τῆς παρατάξεως sec. cod. *Vat.*, ubi alii ἀναβάσεως habent. Scil. עָלָה non solum *ascendere*, sed etiam *expeditionem facere* notat. Caeterum h. l. duae coaluerunt versiones. – מַעֲרָכָה, *dispositio.* Iud. VI, 26. 1 Sam. IV, 2. 12. 17. et alibi saepius. Adde *Aqu.* 1 Sam. XXIII, 3. – *מַעֲרוֹת plur. foem. *gramineta.* 1 Sam. XVII, 23. Legerunt recte secundum lectionem marginalem s. Keri מִמַּעַרְכוֹת. – נִלְחַם Niph. *pugno.* Zach. XIV, 3. – צָבָא, *militia.* Num. XXXI, 5. 14. 27. 1 Par. V, 18. et alibi. – *קֵץ, *finis. Tetrapla* Iob. XVI, 3. ubi παράταξις male a *Montfauconio acies* redditur. Παράταξις h. l. significare videtur *id, quod est constitutum et definitum,* adeoque etiam, *quod certos fines ac*

limites habet, ut adeo bene respondeat hebr. קֵץ. In cod. *Colb.* legitur *πάταξις* e compendio scribendi pro *παράταξις*, ut mihi quidem videtur. Aliter visum fuit *Semlero* in *Ep. Crit.* ad h. l. p. 56., cui illud *πα* in *πάταξις* est ultima syllaba signi aut nominis *τέτραπλα*, ac nihil aliud dici, quam exstare in 70, in *Tetraplis τάξις*, sed caeteros ibi legere *πέρας*. – קְרָב, *proelium*. Psalm. CXLIII, 1. Iudith. I, 6. 3 Esdr. I, 30. מֶרְכָּבָה, *currus*, coll. 2 Paral. XXXV, 24. Legit haud dubie graecus interpres מַעֲרָכָה. 1 Macc. III, 26. ubi pro *παρατάξεων* *Syrus* haud male legit *πράξεων*. 3 Esdr. II, 30. *ὄχλος παρατάξεως* notat *copias pedestres*, nam opponitur *ἵππῳ* seu *equitatui*. *Suidas*: *παράταξις*, *πόλεμος ἐμπαράσκευος*. *Hesych.* *παράταξις*, *πόλεμος*, *φάλαγξ*. Idem: *Ἐπὶ παρατάξεως*, *ἐν πολέμῳ*.

ΠΑΡΑΤΑ'ΣΣΩ vel *Α'ΤΤΩ*, *paro*, *praeparo*, *instruo*, et *παρατάσσομαι* med. *paro me*, *aciem instruo*, *pugno*, *dimico*, *milito*. אָסַר, *ligo*. 2 Par. XIII, 3. *παρετάξατο Ἀβιὰ τὸν πόλεμον* (pro *εἰς τὸν πόλεμον*, nam *εἰς* alias additur, ut paulo post videbimus), Abia parabat se ad bellum. *Ligare bellum* est h. l. *proelium incipere*, *aciem instruere*, coll. 1 Reg. XX, 14. – גּוּר, *peregrinor*. Psalm. CXXXIX, 2. *παρετάσσοντο* (*εἰς*) *πολέμους*, parabant se ad bella. Legisse videntur nonnullis יְגוּרוּ, *excitabant*, pro יָגוּרוּ. Sec. *Knappium* legerunt יְעוֹרוּ ab עוּר, quod non solum intransitive *se excitare*, sed etiam transitive *excitare*, *commovere*, v. c. Iob. XLI, 2., notat. Sed mallem equidem גּוּר h. l. in notione *colligendi*, *congregandi* accipere, quam haud raro habet, aut cum *Clerico* statuere, גּוּר esse i. q. גָּרָה, *concitavit*. – זָמַם, *cogito*. Zach. I, 6. *καθὼς παρατέτακται κύριος τοῦ ποιῆσαι ἡμῖν κατὰ τὰς ὁδοὺς ἡμῶν*, sicut *paratus fuit* (potius *decrevit*) dominus omnipotens, ut faceret nobis secundum facta nostra. – זָעַם, *indignor*. Mal. I, 4. *λαὸς*, *ἐφ' ὃν παρατέτακται κύριος ἕως αἰῶνος*, populus, contra quem *confligere paratus* vel *instructus est* Deus in aeternum. *Hesychius*: *παρατέτακται*, *ἡτοίμασται*. Metaphora desumta ab illis, qui ad bellum vel proelium parati et instructi sunt. Pro *παρατέτακται* *Lud. Cappellus* in *nott. critt.* ad h. l. p. 184. legendum putabat *παρατετάρακται*. Sed vana est haec coniectura. Nam *παρατετάχθαι ἐπί τινα* eleganter dicuntur *milites*, *qui stant in acie parati pugnare in hostem*. Conf. *Fischeri Proluss. Quinque* (*Lips.* 1779. 8. editas) p. 41. *Arabs* et *Syrus* h. l. textum hebr. secuti esse videntur. – מִשְׁלַחַת, *dimissio*. *Symm.* Cohel. VIII, 8. *οὐδὲ ἔστι παρατάξασθαι εἰς πόλεμον*, neque est *aciem instruere* ad bellum. Videtur מִשְׁלַחַת accepisse in notione *missionis*, quam habet Psalm. LXXVIII, 49., hoc sensu: nemo potest aciem instruere contra mortem. Coniicere tamen fortasse aliquis possit, legendum esse *ἀποτάξασθαι* aut *συντά-*

ξάσθαί, quod interdum *valedicere* notat. Vid. *D'Orville ad Chariton.* T. II. p. 151. – נָגַשׁ, *appropinquo.* 1 Paral. XIX, 14. *παρετάξατο.* Bene quoad sensum. – נִלְחַם Niph. *pugno.* Exod. XVII, 9. *ἐξελθὼν παράταξαι τῷ Ἀμαλὴκ*, exiens *aciem instruere* adversus Amalecitas. Num. XXI, 23. *ἐξῆλθε παρατάξασθαι τῷ Ἰσραὴλ*, exibat, ut *aciem instrueret* vel *pugnaret* adversus Israelitas. Vide et Ios. XXIV, 8. 9. Iud. V, 20. *ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες*, ex coelo *pugnabant* stellae. *Hesych. παρετάξαντο, ἐπολέμησαν.* Iud. VIII, 1. *παρατάξασθαι ἐν Μαδιὰμ*, ad *pugnandum* adversus Midian. Vide et Nehem. IV, 8. Zach. XIV, 3. 14. Nehem. IV, 14. *παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν*, *pugnate* pro fratribus vestris. – עָדַר, *ordino.* 1 Par. XII, 38. *ἄνδρες πολεμισταὶ παρατασσόμενοι παράταξιν*, viri bellicosi *instruentes aciem.* – עָרַךְ, idem. Gen. XIV, 8. *παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον*, *parabant se* adversus illos ad proelium. Vide et 1 Sam. IV, 2. XVII, 2. 8. Ioel. II, 5. 2 Sam. X, 9. *παρετάξαντο ἐξ ἐναντίας Συρίας*, *instruebant aciem* adversus Syriam. Vide et v. 10. et 17. Ierem. VI, 23. *ἐφ' ἵπποις καὶ ἅρμασι παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρός σέ*, equis et curribus *instruet se* tanquam ignis ad proelium adversus te. Ierem. L, 14. *παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα κύκλῳ πάντες τείνοντες τόξον*, *parate vos* adversus Babylonem in circuitu omnes, qui tenditis arcum. *Aqu.* Prov. IX, 2. *παρέταξεν τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν*, ubi *παρατάσσειν* aut *apponere*, aut *parare*, h. e. *instruere cibis*, significat, ac *Symmachus* voce *προστίθημι* usus est. – צָבָא, verbum, *milito.* Num. XXXI, 7. *παρετάξαντο ἐπὶ Μαδιὰμ*, *pugnabant* adversus Midian. – צָבָא, nomen, *militia.* Num. I, 45. XXVI, 2. 1 Par. VII, 4. *μονόζωνοι δυνάμει παρατάξασθαι εἰς πόλεμον*, expediti in exercitu ad *proelium ineundum.* – קִדֵּשׁ Pih. *sanctifico*, it. *sacris ritibus apparo et praeparo*, etiam *praeparo* simpliciter. Ierem. VI, 4. *παρατάξεσθε ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον*, *parate vos* adversus illam ad bellum. Ita legitur in ed. *Aldina.* Sed LXX ibi scripsisse videntur *παρασκευάσασθε*, et *παρατάξεσθε* *Symmacho* tribuendum est. – קְרָאה, *occursus*, sensu militari. Num. XXI, 23. – שׁוּב, *revertor.* Zach. VIII, 15. *οὕτως παρατέταγμαι*, *sic decrevi.* Videntur חָשַׁב legisse. 2 Macc. I, 11. *πρὸς βασιλέα παρατασσόμενοι*, adversus regem *militantes.* Ib. v. 12. et XII, 34. *Lex. Cyrilli MS. Brem. παρατάσσεται, πάσῃ δυνάμει πολεμεῖ.* *Hesych. παρατάσσεται, ἐν πολέμῳ ἀνθίσταται.* *Phavorinus: παρατάσσεται, πολεμεῖ, ὁπλίζεται.*

ΠΑΡΑΤΕΙ'ΝΩ, *protendo, praetendo, extendo, dilato.* בַּחֻרוֹן, nomen propr., sec. etymologiam *resecta regio.* 2 Sam. II, 29. *διέβαινον τὸν ἰορδάνην, καὶ ἐπορεύθησαν ὅλην τὴν παρατείνουσαν*, sc. *χώραν*, et transibant Iordanem, et ibant per totam regionem *praetentam*, h. e. *prope adiacentem*, aut *planitiem.* *Thucyd.* lib. IV. p. 256. *ἡ γὰρ νῆσος ἡ Σφακτηρία καλουμένη,*

τόν τε λιμένα παρατείνουσα καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη, ἰσχυρὸν ποιεῖ καὶ τοὺς ἔσπλους στενοὺς, insula enim *Sphacteria* dicta, et portui (Pyli) praetenta et prope adiacens, munitum illum reddit, et introitum navium angustum. – הָאֳרִיךְ Hiph. ab אָרַךְ, *prolongo*, *extendo*. *Symm.* Psalm. CXXVIII, 3. παρέτεινον, *extenderunt*. – יַרְכָּה, *latus*. Gen. XLIX, 13. παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος, *protendet se* usque ad Sidonem. – מָשַׁךְ, *traho*. Ps. XXXV, 11. παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε, *protende* (h. e. *continua* s. *perge*, quam notionem h. l. et מָשַׁךְ habet.) misericordiam tuam illis, qui cognoscunt te. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παράτεινον, πλάτυνον. *Zonaras Lex.* 1520. παράτεινον, ἐξάπλωσον, πλάτυνον. – *מֶשֶׁךְ, *Mesec*, nomen propr. Ezech. XXVII, 13. παρατείνοντα, *adiacentia*, a מָשַׁךְ, *trahere*, quasi dicat, *qui cum illis trahuntur*, h. e. *consociantur*. – נִשְׁקַף Niph. *specto*, etiam *protendor*, *exporrigor*. Num. XXIII, 28. παρατεῖνον εἰς τὸν ἔρημον, *protendens se* usque ad desertum.

*ΠΑΡΑΤΕΥ'ΧΩ, *fabricor*, *struo*, *paro*. Παρατεύγομαι, *apparor*. יְהוּא, *erit*. *Symm.* Cohel. XI, 3. ἐκεῖ παρατεύξονται, ibi parabantur. Bene quoad sensum. Arab. هُوَ, media Ie, *paratus fuit*.

ΠΑΡΑΤΗΡΕ'Ω, *observo* (*Theophr. Char.* VII, 2.), et speciatim *malo animo observo*, *clam et ex insidiis observo*. הַרְגִּשׁ chald. Aph. *convenio*. Dan. VI, 11. *Incertus* ibid. v. 15. – זָמַם, *cogito*. Psalm. XXXVI, 12. παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, *insidiose observabit* peccator iustum. Conf. Luc. XIV, 1. – שָׁמַר, *custodio*. Psalm. CXXIX, 3. *Symm.* 1 Sam. I, 12. – שִׁמֻּרִים plur. *observationes*, *custodiae*. *Symm.* Exod. XII, 42. παρατετηρημένη. Susann. v. 12. παρετήρησαν φιλοτίμως καθ' ἡμέραν ὁρᾷν, *observabant* studiose, sc. occasionem, ut cotidie viderent illam. Vide et v. 15. 16. *Glossae*: παρατηρῶ, *observo*, *praestolo*, *praestolor*. Confer *Raphelii annotatt. ex Polyb.* ad Marc. III, 2. p. 119. et *Elsnerum* ad Luc. XX, 20. p. 270.

ΠΑΡΑΤΗ'ΡΗΣΙΣ, *observatio*. שִׁמֻּרִים plur. *observationes*, *custodiae*. *Aqu.* Exod. XII, 41. παρατηρήσεων. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παρατήρησις, παραφυλακή. Conf. de hac voce *Elsnerum* ad Luc. XVII, 20. et *Hombergium* fil. *Parerg. Sacr. Vindic.* p. 50 sequ.

ΠΑΡΑΤΙ'ΘΗΜΙ, *appono*, *pono*, *propono*, *depono*, *committo*, *concredo*, *commendo*. הִצִּיג Hiph. a יָצַג, *colloco*. Gen. XXX, 29. – כָּרָה, *apparo*. 2 Reg. VI, 23. – נָתַן, *do*. 2 Par. XVI, 10. παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, *coniecit* illum in carcerem. – לִפְנֵי, *ad faciem*, *coram*. Prov. XXIII, 1. νόει τὰ παρατιθέμενά σοι, considera, quae *apponuntur* tibi, h. e. *cibos tibi appositos*. Conf. Luc. X, 8. Verba hebr. אֵת

אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ plerique de *ipso principe* exponunt, hoc sensu: *quocum versaris.* — פָּקַד: הִפְקִיד. Lev. VI, 4. τὴν παραθήκην, ἥτις παρετέθη αὐτῷ, depositum, quod ipsi *concreditum est.* 2 Reg. V, 24. παρέθετο ἐν οἴκῳ, *deponebat* in domo. Psalm. XXX, 6. εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου, in manus tuas *commendabo* spiritum meum. Confer 1 Petr. IV, 19. — שׂוּם: הֵשִׂים, Kal et Hiph. Exod. XIX, 7. παρέθηκεν αὐτοῖς πάντας τοὺς λόγους τούτους, *proponebat* illis omnia verba illa. Vide et Exod. XXI, 1. et conf. Matth. XIII, 24. Deut. IV, 44. ὁ νόμος, ὃν παρέθετο Μωϋσῆς, lex, quam Moses *proponebat.* 2 Sam. XII, 20. παρέθηκαν αὐτῷ ἄρτον, *apponebant* illi panem. Vide et 2 Reg. VI, 22. ac *Apollod.* lib. I. cap. 9. §. 21. (οἱ δὲ παρέθεσαν αὐτῷ τράπεζαν ἐδεσμάτων) ac *Drakenborch.* ad *Livium* lib. 40. cap. 59. §. 8. Tob. IV, 1. τοῦ ἀργυρίου, οὗ παρέθετο Γαβαήλῳ, argenti, quod Gabaelo *commiserat*, seu: quod *fidei* Gabaeli *concrediderat.* Vide et v. 28. 1 Macc. IX, 35. et conf. Luc. XII, 48. 2 Tim. II, 12.

ΠΑΡΑΤΡΕ'ΠΩ, *everto, subverto.* הֵסִיר Hiph. a סוּר, *removeo. Symm.* Iob. XII, 24. παρατρέπων. Cum vox haec nec hebraicae respondeat, nec de corde h. l. commode dici possit, scribendum existimo περιτρέπων, coll. v. 20. *Vulg. qui commutat.* Idem valet de loco Iob. XXXIV, 5. ubi *Symmacho* παρέτρεψεν tribuitur. — נָטָה. *Symm.* Iob. XXIV, 4. παρέτρεψαν. Id. Ps. CXL, 7.

ΠΑΡΑΤΡΕ'ΧΩ, *a latere curro, curro iuxta currum, quo vehitur ille, quem honoris causa prosequimur, accurro, procurro, praetercurro.* רוּץ, *curro.* 1 Sam. XXII, 16. τοῖς παρατρέχουσι, h. e. *stipatoribus, satellitibus.* 2 Sam. XV, 1. sec. *Vat.* ubi est i. q. simplex τρέχειν, quia ἔμπροσθεν sequitur. *Symm.* et LXX 1 Reg. XIV, 28. 2 Reg. X, 27. — רָצִים, *cursores.* *Al.* 2 Reg. XI, 20. παρατρέχοντας. Sap. V, 9. ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα, tanquam nuncius *praetercurrens.* *Hesych.* παρατρέχει, παρέρχεται.

*ΠΑΡΑΤΥΓΧΑ'ΝΩ, *intervenio, intersum.* יְהוּא, *fractio.* *Symm.* Cohel. XI, 3. ἐκεῖ παρατεύξονται. Habuit pro futuro vocis הָוָה, *ruere, cadere,* scripto sec. orthographiam *syr.* et *arab.* Cf. *Kreyssigii Obss.* ad *Intt. GG.* Iob. XXXIX, 30.

ΠΑΡΑΥΤΙ'ΚΑ, *confestim, statim.* עַל עֵקֶב, *pro mercede.* Psalm. LXIX, 4. Vide et Tob. IV, 18. ac infra s. v. παραχρῆμα.

ΠΑΡΑΦΕ'ΡΩ, *transfero, praeterveho*, it. *transire facio.* Et med. παραφέρομαι, *insanum me gero.* הֶעֱבִיר Hiph. *transire facio.* Esdr. X, 7. παρήνεγκαν φωνὴν ἐν Ἰούδᾳ, *transire faciebant* vocem in Iuda, h. e. *publice per praeconem proclamabant* in Iuda. *Symm.* 2 Reg. XXVIII, 10. παραφέρειν διὰ πυρὸς, *transire facere* per ignem. LXX διάγειν. *Vulg. consecrare per ignem.* *Syrus Int.* Ierem. XLVI, 14. — הִתְהֹלֵל

Hithp. *insano impetu feror.* 1 Sam. XXI, 13. *παρεφέρετο ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, insanum se gerebat* in manibus eius. *Hesych.* *παρεφέρετο, ἐδαιμονίζετο.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Suidas:* *παράφορος, ὁ παρ' ἑαυτὸν καὶ ὑπὸ δαίμονος παραφερόμενος.* Idem fragmentum *Aeliani* addit, ubi vox eo sensu occurrit. Vide v. *παράφορος* paulo post. Praeterea legitur Iud. VI, 5. ubi *παρέφερον, transtulerunt* vel *circumtulerunt,* videtur esse versio vocis יַעֲלוּ, quae primum margini adscripta perperam huc in textum translata fuit. Ex sententia *Scharfenbergii* ante וַיָּבֹאוּ adhuc legerunt יָבִיאוּ.

ΠΑΡΑΦΟΡΑ΄, translatio, it. *error mentis, furor, insania.* הוֹלֵלוֹת, *insania.* *Theod.* Cohel. I, 17. *παραφορὰς,* ubi vid. *Montf.* qui laudat *Drusium* monentem, alibi *περιφορὰς* legi, quae vocabula significatione inter se conveniunt. Vide *Opuscula Critica* p. 319. Adde *Al.* Cohel. II, 12. ubi in ed. *Rom.* *παραφορὰν* legitur, sed in cod. *Alex. Ald. et Compl.* *περιφορὰν,* ubi *Schol.* *παραφορὰν* habet. - מְהוֹלָל part. Pyh. *insanus.* *Al.* Cohel. II, 2. *Gloss. Brem.* *παραφορὰ, μανία.* Conf. quoque *Drusium* Ep. 32. ac *Olympiodori Comment.* in *Eccles.* ubi postquam exposuisset vulgatam scripturam, *vel mutata litera ε in α,* inquit, *non περιφορὰν legemus, sed παραφορὰν, h. e. insanam ecstasin, mentisque excessum.*

ΠΑΡΑ΄ΦΟΡΟΣ, vecors, insanus. יוֹבֵל, *Iobel.* *Aqu.* Lev. XXV, 10. *παραφόρων* sec. cod. *Coislin.* pro quo *Montfauconus* legendum censet *παράφορον.* Sed e *cod. Lips. Paul.* emendanda est haec vitiosa lectio in *παραφέρων,* qua voce usus est *Aquila,* quia יוֹבֵל, si formam spectes, est participium verbi יָבַל, quod in *Hiph.* notat *procedere fecit.* - מְשֻׁגָּע part. Pyh. *vesanus.* *Symm.* Deut. XXVIII, 34. Conf. *Aelian. V. H.* III, 42. *Hesych.* *παράφορος, παραφερόμενος, παρόμοιος, ἐξεστηκώς.* Adde *Eurip. Hecub.* v. 1050. *Plato de Leg.* II, 775. D. Conf. quoque v. *παραφέρω.*

ΠΑΡΑΦΡΟΝΕ΄Ω, amens sum, decipio, furore agitor. סָרַר, *refractarius sum.* Zach. VII, 11. *ἔδωκαν νῶτον παραφρονοῦντα,* h. e. *contemnentem,* et ex adiuncto *respuentem, detrectantem.* Vide quoque *παραφρόνησις.*

ΠΑΡΑΦΡΟ΄ΝΗΣΙΣ, idem quod *παραφρονία, amentia, insania.* שִׁגָּעוֹן, idem. Zach. XII, 4. *ἐν παραφρονήσει.* Est a *παραφρονέω,* cuius explicationem adscribam ex *Schol. Aristoph.* in *Plut.* p. 1. Ibi enim ad vocem *παραφρονοῦντος* ita: *ἤγουν μαινομένου, οὐκ εἰδότος, τί δεῖ ποιεῖν, ἤτοι ἀνοηταίνοντος καὶ μωροῦ, παρὰ τὸ εἰκὸς φρονοῦντος· ἡ γὰρ παρὰ ἐνταῦθα τὴν ἔξω σχέσιν δηλοῖ.* *Küsterum,* qui in hoc Scholiastae loco duplex statuit vitium, bene refellit *L. Bos. anim. ad Scriptt. GG.* p. 1. Adde *Schol. Soph. Oed. Tyr.* v. 118.

ΠΑΡΑ΄ΦΡΩΝ, amens, delirans. מִשְׁתַּגֵּעַ part. Hithp. *furens.* *Symm.* 1 Sam. XXI, 14. Sap. V, 20. ubi tamen non

amentem, sed *improbum*, *scelestum* notat. Opponuntur enim ibi v. 15. *δικαίοις*, atque dicuntur v. 13. *ἀρετῆς σημεῖον οὐδὲν ἔχεσθαι δεῖξαι*. *Hebraeos stultitiam* et *impietatem* promiscue dicere, notissimum est. *Hesych*. *παῤάφρων*, *ἀνόητος*.

ΠΑΡΑΦΥΑ'Σ, *quod arbori adnascitur*, *propago*, *surculus adventitius*, *stolones*. יוֹנֶקֶת, *ramus tener*. Ps. LXXXIX, 12. *Theod*. et LXX Ezech. XVII, 22. *Theod*. Iob. VIII, 16. – סְעַפּוֹת plur. *ramusculi*. Ezech. XXXI, 6. 8. – עָנָף, *ramus*. Ezech. XXXI, 3. – פֹּארָה, idem. *Theod*. et LXX Ezech. XXXI, 5. – צֵלֶל, *umbra*. *Symm*. Iob. XL, 17. *ταῖς παραφυάσιν*, quae sc. umbram faciunt. LXX ibi habent *σὺν ῥαδάμνοις*. 4 Macc. I, 28.

ΠΑΡΑΦΥΛΑ'ΣΣΩ, *custodio*, *observo*. שָׁמַר, idem. *Symm*. Ion. II, 8. *παραφυλάσσοντες*.

ΠΑΡΑΧΡΗ'ΜΑ, *subito*, *statim*, *repente*. נִבְעָה part. Niph. *tumens*. Ies. XXX, 13. Sed sine dubio נִבְעָה ibi prorsus omiserunt LXX Intt. ac eius loco e sequentibus פִּתְאֹם, aut לְפֶתַע inseruerunt. – עַל־עֵקֶב, *pro mercede*. Psalm. XXXIX, 21. Videtur עַל־עֵקֶב olim habuisse hanc significationem: nam et Psalm. LXIX, 4. eandem formulam per *παραυτίκα* reddiderunt. Respondet tunc latino *e vestigio*. Conf. *Michaelis Supplem*. p. 1953. – עַתָּה, *nunc*, *modo*. *Symm*. Ps. XVI, 11. – פִּתְאֹם. Num. VI, 9. XII, 4. Ies. XXIX, 5. – פִּתְאֹם לְפֶתַע, *subito ad momentum*. Ies. XXX, 13. – תַּחְתָּיו, *pro se*, *loco suo*. *Aqu*. 2 Sam. III, 12. Cur *Aquila* (cui tamen tribuere mallem versionem *ἀνθ' ἑαυτοῦ*, quae sub *Symmachi* nomine fertur.), *Theodotion* ac LXX תַּחְתָּיו per *παραχρῆμα* transtulerint, non satis liquet. Nisi obstaret locus Psalm. LXV, 17., ubi תַּחַת a *Symmacho* pariter per *παραχρῆμα* redditur, coniicerem, *παραχρῆμα* h. l. referendum esse ad vocem הִנֵּה in sequentibus, quod infra v. 22. *Symmachus* per *εὐθὺς*, *Vulgatus* autem per *statim* transtulerunt. Conf. *Noldii Concord*. p. 939. Legitur praeterea Iob. XXXIX, 30., ubi LXX *παραχρῆμα* ante *εὑρίσκονται* de suo addiderunt. *Hesychius*: *παραχρῆμα*, *παραυτίκα*, *ἀθρόως*, *εὐθέως*.

ΠΑΡΑΧΩΡΕ'Ω, *adduco*, *cedo*, *concedo*. 2 Macc. II, 29. *τῷ συγγραφεῖ παραχωρήσαντες*, historiographo *concedentes*. Ib. VIII, 11. *παραχωρήσειν*, *traditurum*.

**ΠΑΡΔΑ'ΛΕΙΟΣ* sive *ΠΑΡΔΑ'ΛΕΟΣ*, *pantherinus*. 2 Macc. IX, 28. *οἱ παρδάλειοι θῆρες*. Conf. *Etymol. M*. 652, 35. et *Etymol. Gudianum* 452, 43 sequ.

ΠΑ'ΡΔΑΛΙΣ, *pardus*, *panthera*. זְאֵב, *lupus*. *Aqu*. Hab. I, 8. – נָמֵר, *pardus*. Cant. IV, 8. Ies. XI, 6. Ier. V, 6. et alibi. – נְמַר, Chald. Dan. VII, 6. Sunt qui *παρδάλεις* et *πάνθηρας* diversa esse animalium genera acriter contendunt, sed *Bochartus* utrumque nomen idem genus denotare

affirmat. Vide de illis *Rendtorfii nott.* in *Anatol. fragment.* apud *Fabricium* in *Bibl. Gr.* lib. IV. c. 29. p. 311.

ΠΑΡΕΔΡΕΥ'Ω, assideo, versor circa aliquem locum, assiduus sum in aliqua re. Prov. I, 21. Verba ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, quae ibi leguntur, e cap. VIII, 3. traducta sunt, ubi loco ἐπὶ legitur παρὰ, et nihil est in textu hebraico. *Arabs* male transtulit *insidiatur*, quasi in codice suo legisset ἐνεδρεύει.

ΠΑ'ΡΕΔΡΟΣ, assessor. Sap. VI, 14. πάρεδρον εὑρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ, portae suae *assidentem* (sapientiam) inveniet. Sap. IX, 4. δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν, da mihi sapientiam thronis tuis *assidentem*. *Hesych.* πάρεδρον, παρακαθήμενον, παραμένον (lege παραμένοντα e *Lex. Cyrilli MS. Brem.*), σύνθρονος. Lege: σύνθρονον. Adde *Herodot.* V. p. 292, 15. *Pindar. Olymp.* β', 137. *Schol.*

ΠΑΡΕΙΑ'. maxilla, gena. רַקָּה, *tempus, pars capitis.* *Symm.* Cant. IV, 3. αἱ παρειαί σου. *Vulg.* genae tuae, sc. temporibus suppositae.

ΠΑΡΕΙ'ΔΩ, visu praetereo, despicio, contemno, negligo. *הסיר, *aufero, sepono. Symm.* Iob. XXVII, 2. παρεῖδε τὸ κρίμα, *neglexit* ius. Bene quoad sensum. – הִרְפָּה Hiph. a רָפָה, *dimitto, sino.* Ps. CXXXVII, 9. τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς, opera manuum tuarum ne *negligas*. – מַעַל, *praevaricatio.* Num. V, 12. ubi παρ. *peccare* ac speciatim *adulterio commisso* notat. Conf. infra s. παριδὼν παρεῖδω. Sir. VII, 11. ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς, eleemosynam facere non *negligas*. Sirac. XXVIII, 7. πάριδε ἄγνοιαν, *non respice*, h. e. *remitte* peccatum, quod contra te per ignorantiam admisit proximus. Vide et *Al.* Sirac. XXX, 11. Eodem sensu alias ὑπερείδειν occurrit, cum quo etiam permutatur in codd., v. c. Num. V, 12. Vide hoc verbum suo loco, et conf. Act. XVII, 30. *Suidas:* παριδόντες, καταμελήσαντες.

ΠΑΡΙΔΩ'Ν ΠΑΡΕΙ'ΔΩ, despiciendo despicio, i. e. *plane contemno, plane negligo.* מָעַל מַעַל, *praevaricor praevaricatione.* Levit. VI, 2. καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου.

ΠΑΡΕΙ'ΜΑΙ. ΠΑΡΕΙΜΕ'ΝΟΣ. Vide Παρίημι.

ΠΑ'ΡΕΙΜΙ, adsum, prope sum, venio. אַת. *Aqu.* Ps. XI, 5. πάρεστιν ἡμῖν. In textu hebr. legitur אִתָּנוּ. – אָתָה, *venio.* Prov. I, 27. Παρεῖναι etiam *motum ad locum* significare ostendit *Valcken.* ad *Herodot.* Lib. I. p. 10. – *בָהּ, *in ea.* Iob. II, 2. πάρειμι. Legerunt forte בָּא. – בּוֹא, *venio.* 2 Sam. V, 23. in notione *occurrendi,* ubi cod. *Alex.* habet περιπίπτειν. Adde 1 Par. XIV, 14. Thren. IV, 18. πάρεστι τὸ πέρας ὑμῶν, *prope est* finis vester. Vide et Ioel. II, 1. *Hesych.* πάρεστιν, ἐστὶν ἐγγύς. Zach. XIV, 5. et alibi saepius. – בָּשַׁל, *maturesco.* Ioel. III, 13. ὅτι πάρεστι ὁ τρυγητὸς, *adest* messis. – דָּרַךְ,

via. *Symm.* Cohel. XI, 5. *μὴ οἶδας, πότερον πάρεστι ὁ ἄνεμος*; nescis, unde *adveniat* ventus. Conf. Iob. III, 18. – הִנְנוּ, *ecce nos.* *Symm.* 1 Sam. XXII, 12. et Iob. XXXVIII, 35. *πάρεσμεν.* – חוּשׁ, *festino.* Deut. XXXII, 35. *πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.* – *עֲלֵי, *super.* *Symm.* Iob. VI, 5. *παρούσης χλόης.* Bene quoad sensum. In textu hebr. legitur עֲלֵי דֶשֶׁא. *Vulg.* *cum habuerit gramen.* – *עִמָּד, *cum.* Iob. XXIX, 20. עִמָּדִי, *mecum.* *Symm.* *παροῦσά μοι*, hoc sensu: gloria mea renovatione (h. e. semper renovata) praesens mihi erit. *Vulg.* *gloria mea semper innovabitur.* – *קֶרֶב, *medium.* Vide s. רֹגֶז. – *רֹגֶז, *ira.* Hab. III, 2. *ἐν τῷ παρεῖναι χρόνον ἀναδειχθήσῃ.* Verba haec, quae apud *Inc. Int.* et LXX h. l. leguntur, non pertinent ad בְּרֹגֶז רֹגֶז, ut *Montfauconius* existimasse videtur, sed ad antecedentia בְּקֶרֶב שָׁנִים חַיֵּיהוּ, *in medio annorum vivifica illud*, ut adeo duae versiones coaluerint. Caeterum hi interpretes pro בְּקֶרֶב cum *Aquila*, qui habet *ἐν τῷ ἐγγίζειν*, legisse videntur בִּקְרֹב. – *שָׁם הוּא, *ibi ipse.* *Symm.* Iob. XXXIX, 30. *πάρεισιν.* – שָׂמֵחַ, *laetor.* Iud. XIX, 4. *παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ*, *laetus veniebat* in occursum eius. Conf. *Suid.* in voce *πάρει*, *Alberti* ad Matth. XXVI, 50. p. 157. et *Raphelii annotatt. ex Herodoto* ad Col. I, 6. p. 555. et ex *Polybio* p. 569 sequ. – שָׁתַל, *planto.* Hos. IX, 13. *εἰς θήραν πάρεστι τὰ τέκνα αὐτῶν.* Lectio aperte falsa, et ex compendio scribendi orta. Reponendum est *παρέστησαν*, ut שָׁתוּ legerint. Sap. XIII, 1. *οἷς παρῆν Θεοῦ ἀγνωσία*, quibus *adest* Dei ignorantia, h. e. qui Deum non cognoscunt, coll. XI, 21. Sap. XI, 12. *ἀπόντες δὲ καὶ παρόντες*, absentes vero et praesentes. Vide et Sap. XIV, 17. 3 Esdr. VI, 13. chald. אֲתָה Esdr. V, 3. Sap. IX, 9. *σοφία* dicitur *παροῦσα*, *adiutrix* Dei fuisse, cum crearet mundum. Eadem enim dicitur cap. VII, 22. *πάντων τεχνῖτις*, et cap. VIII, 5. *μύστις τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης, καὶ αἱρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.* *Demosth.* p. 911, 6. ed. *Reisk.* Sap. XIX, 14. *παρόντες*, *advenae*, *peregrini.* Mallem tamen legere *παριόντας.* 4 Macc. VI, 27. *παρόν μοι*, *penes me*, h. e. *in potestate mea erat.*

*ΟΥ̓ ΠΑ'ΡΕΣΤΙ, *non adest.* אַיִן, *nihil.* *Symm.* Cohel. V, 3.

ΠΑΡΕΙ'ΣΑΚΤΟΣ, *alienus*, *peregrinus*, *adscititius*, *irreptitius.* Prol. Sir. *πρόλογος παρείσακτος ἀδήλου*, praefatio *irreptitia* ignoti. Conf. Gal. II, 4. ubi *Beza* *τοὺς παρεισάκτους* bene interpretatur *irreptitios.* *Suidas* et *Hesychius*: *παρείσακτον, ἀλλότριον.*

ΠΑΡΕΙΣΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, *iuxta* vel *clam ingredior*, etiam *ingredior* simpliciter. 2 Macc. VIII, 1. *παρεισπορευόμενοι λεληθότως εἰς τὰς κώμας*, intrantes latenter in castella.

ΠΑΡΕ'ΚΑΣΤΑ, ubique, etiam *semper*. 2 Macc. X, 13. *προδότης παρέκαστα ἀκούων*, proditor *ubique* audiens. Vide et v. 14. 3 Macc. III, 23. *παρέκαστα ὑφορώμενοι*, *semper* suspicantes. *Suidas: παρέκαστα, ἑκάστοτε.*

ΠΑΡΕΚΛΕΙ'ΠΩ, deficio. Iudith. XI, 13. *ἐπεὶ παρεξέλιπεν αὐτοὺς τὰ βρώματα αὐτῶν*, quoniam defecerunt eis cibaria sua.

**ΠΑΡΕ'ΚΛΥΣΙΣ, dissolutio*. מִסְפַּר, *numerus*. LXX sec. *Hexapla* Iob. XXV, 3. Vocem *παρέκλυσις* esse merum typothetae errorem, ac legendum *παρέλκυσις*, apparet e vers. lat. *Montf. nemo enim putet, esse* moram *piratis*. Sed quomodo utraque vox cum textu hebr. conciliari possit, equidem non video.

ΠΑΡΕΚΤΕΙ'ΝΩ, extendo, produco, ad comparationem alicuius extendo et produco. יָגַע, *fatigor, laboro*. Prov. XXIII, 4. *μὴ παρεκτείνου πλουσίῳ*, noli *adspirare ad magnitudinem* divitis, h. e. *imitari* potentes. In textu hebr. legitur: noli laborare, ut diteris. — נַחַל, *torrens*. Ezech. XLVII, 20. *παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην*. Legerunt fortasse cum He נָהַל, *ducere*. Adde *Soph. Oed. Tyr.* 523. *Schol. Strab.* XIII. p. 935. C.

ΠΑΡΕΚΤΟ'Σ, praeter, extra. זוּלָתִי, *praeter*. *Aqu.* Deut. I, 36. — *מִלְּבַד, *praeter*. *Inc.* Lev. XXIII, 38. sec. *Coisl.* et *Lips. Pamphilus* in *Geopon.* XIII, 15, 7.

ΠΑΡΕΛΑΥ'ΝΩ, praetereo. נָטָה, *inclino*. *Symm.* 2 Sam. II, 19. *παρήλασε*, *praeterivit*. Ita *Bielius*. Sed *παρελαύνειν* est h. l. *declinare a via*, i. q. *ἐκκλίνειν* apud LXX. *Hesychius: παρήλασα, παρεφθεγξάμην* (*Guietus* legit *παρεφθασάμην*), *παρέβην*.

ΠΑΡΕΛΕ'ΓΧΩ, redarguo. 2 Macc. IV, 33.

ΠΑΡΕ'ΛΚΥΣΙΣ, protractio, prorogatio, dilatio, tarditas, mora. מִסְפַּר, *numerus*. Iob. XXV, 3. *ὅτι ἐστὶ παρέλκυσις πειραταῖς*, quod sit dilatio vel mora praedonibus. *N. L.* Vide supra s. v. *παρέκλυσις*. *Hesych. παρέλκυσις, βράδος, βραδύτης*. *Suidas: παρέλκυσις, ὑπέρθεσις.*

ΠΑΡΕΛΚΥ'Ω, protraho, differo, remoror. *מֶשֶׁךְ, *Mesech*, nomen proprium. *Symm.* Psalm. CXIX, 5. *ὅτι παροικῶν παρείλκυσα*. Legit מְשַׁכְתִּי, aut מֶשֶׁךְ pro nomine appellativo habuit, a מָשַׁךְ, *traho*, *protraho*. Sir. IV, 1. *μὴ παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐνδεεῖς*, noli *protrahere* spem pauperum auxilium tuum implorantium, ut debeant diu in te respicere, seu: ne diu eum suspensum et dubium de tua donatione teneas: ubi *παρελκύειν*, ut lat. *trahere* (*Seneca de Benef.* II, 5.), de eo dicitur, *qui alicuius spem ducit et suspensam tenet*. *Vulgatus* habet: *oculos tuos ne transvertas a paupere*, quasi legisset *παρεκκλίνῃς*. Sir. IV, 3. *μὴ παρελκύσῃς δόσιν προσδεομένου*, ubi *Vulgatus* habet: *non exasperes*, quasi legisset *μὴ παροργίσῃς*. Ibid. XXIX, 6. 11.

ΠΑΡΕΜΒΑ'ΛΛΩ, *latenter interiicio*, *clam immisceo*, *milites certo ordine loco*, *tentoria colloco ordinibus distincta*; *castra metor*, *castris cingo*, *circumdo*. *Παρεμβάλλομαι*, *interloquor*, *interpello*. בָּלַל, *pabulum misceo*. Iud. XIX, 21. *παρενέβαλε τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ*, pabulum *miscebat* s. *praebebat* iumentis eius. – הֵחִיר Hiph. a חוּר, *explorari curo*. Iud. I, 23. Vox hebr. h. l. per *obsidere* vertenda est. – חָנָה, *castra metor*. Gen. XXXIII, 18. Exod. XIV, 9. XV, 17. et alibi saepissime. Ps. XXXIII, 8. *παρεμβαλεῖ*. *Vulg.* male transtulit: *immittet*, inconsulto textu hebraico, ex quo tollenda erat ambiguitas verbi graeci, quod significat *immittere* et *castra metari*. – יָשַׁב, *sedeo*. *Al.* Iud. IX, 50. Ita *Bielius*. Sed l. l. τῷ חָנָה potius respondet. – מַחֲנֶה, *castra*. Deut. XXIII, 9. – נָסַע, *proficiscor*. Num. IX, 18. – נָפַל, *cado*, it. *irruo*. Iud. VII, 12. – *עָבַר. *Ino*. Iud. VI, 33. *παρενέβαλον*. Sed male *Montf.* in *Hexaplis* hanc vocem retulit ad וַיַּעַבְרוּ. Potius loco et sensu respondet verbo sequenti וַיַּחֲנוּ, *et castra posuerunt*. – עָטַר, *corono*, *circumcingo*. 1 Sam. XXIII, 26. *οἱ παρενέβαλον ἐπὶ Δαβὶδ*, h. e. non castris circumdederunt, sed in modum coronae cingebant Davidem, ut *Vulgatus* transtulit. *Suidas*: *παρεμβαλόντων*, *κυκλωσάντων*. – שׁוּב, *revertor*. Num. XXXIII, 7. ubi שׁוּב cum חָנָה permutatur. – תַּחֲנוֹת sing. *castrametatio*. 2 Reg. VI, 8. Sir. XI, 8. *ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου*, in medio sermonum ne *interloquaris*, q. d. ne *interiicias verbum*, h. e. ne interrumpas loquentem. 1 Macc. V, 42. *castra locare*, *tentoria figere*. Iudith. VII, 3. 13. *castris cingere*. 1 Macc. V, 5. *παρενέβαλεν ἐπ' αὐτοὺς*, *pugnavit* adversus illos. 1 Macc. X, 77. *παρενέβαλε τρισχιλίαν ἵππον*. *Vulgatus*: *admovit*. *Syrus*: *adduxit*.

ΠΑΡΕΜΒΛΕ'ΠΩ, *aspicio*, *intueor*. שָׁזַף, *adspicio*, *conspicio*. *Symm.* Cant. I, 5. *παρενέβλεψε*, *decoloravit*. Adde *Eurip. Helen.* v. 1574.

ΠΑΡΕ'ΜΒΛΗΣΙΣ, *castrametatio*. חָנָה, *castra metor*. *Aqu.* Ies. XXIX, 1. *παρεμβλήσεως*.

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ', pr. *interiectio*, *interpositio*, *castrensis ordinationis genus*, *castra*, item: *exercitus*, *acies*, *turba*, *multitudo*. *אֹהֶל, *tentorium*. Exod. XXXIII, 11. sec. cod. 73. et 78. *Holm.* *παρεμβολῆς*. Ita ob antecedentia, nec inspecto codice sacro. Ios. VII, 21. *εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν*. Est duplex unius vocabuli הָאֹהֱלָה interpretatio. Verba *εἰς τὴν παρεμβολὴν* profecta sunt ab alio interprete, qui τὸ אֹהֶל de *universis castris* intellexit. – הָמוֹן, *turba*. 1 Sam. XIV, 16. *ἡ παρεμβολὴ τεταραγμένη ἔνθεν καὶ ἔνθεν*, *acies* hinc inde conturbata. Sic *Aelianus V. H.* XIV, 47. *οἱ μὲν κύνες προπηδῶντες ἐτάραττον τὴν παρεμβολήν*, canes prosilientes aciem conturbabant. – חָנָה, *castra metor*. 1 Reg. XVI, 15. 16. Adde *Symm.* Ies. XXIX, 1. – מַחֲנֶה. Gen.

XXXII, 2. 7. 8. Exod. XIV, 19. et alibi saepius. 2 Reg. V, 15. ubi παρεμβολὴ est *comitatus*, coll. v. 9. ἵπποι καὶ ἅρματα, quemadmodum et מַחֲנֶה *turmam* notat. – *מַחֲנַיִם, *Machanaim*, nomen propr. 2 Sam. XIX, 32. sec. *Compl.* – מָלוֹן, *diversorium*. Ies. IV, 8. Vox hebr. ibi de *loco nocturnae stationis* explicanda est. – מִלְחָמָה, *bellum*. 1 Sam. XXIX, 4. Libere verterunt. – מַעְגָּל, *locus*, *in quo sunt plaustra*, *plaustrorum ambitus*, *carrago*. *Inc.* 1 Sam. XVII, 20. ubi fortasse *partem castrorum* pro *castris* in universum positam existimavit, nisi potius in mente habuit hebr. עָגִיל, *orbis*, *circulus*. Castra autem veterum, in primis Arabum, quantum per soli opportunitatem fieri poterat, semper erant rotunda. *Vulgatus* hanc vocem pro nomine proprio habuit, vertens: *ad locum Magala*. – מַעֲרָכָה, *dispositio*. 1 Sam. IV, 17. – מִשְׁמֶרֶת, *custodia*. Ies. XXI, 8. – עֵדָה, *congregatio*. Num. XVI, 46. – מִקְנֶה, *possessio*, *facultates*. *Al.* 2 Reg. III, 17. παρεμβολαί. Sc. per מִקְנֶה intellexit h. l. *milites*, *qui in castris erant*. 1 Macc. V, 45. παρεμβολὴν μεγάλην σφόδρα, *turbam* valde magnam. *Hesych.* παρεμβολὴ, στρατόπεδον, παράταξις, στῖφος στρατιᾶς, ἡ πλῆθος, ἡ οἴκησιν, ἡ κάστρον. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παρεμβολὴ, σκηνὴ, κάστρον, στρατόπεδον. *Pollux* IX, 15.

ΠΑΡΕΜΠΙ'ΠΤΩ, *incido*, *interlabor*, *irrepo*. Sap. VII, 25. οὐδὲν μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει, nihil immundum in eam *irrepit*.

ΠΑΡΕΝΟΧΛΕ'Ω, *obturbo*, *perturbo*, *vexo*, *molestiam creo*, *negotium facesso*. אָלַץ Pih. *moleste urgeo*, *coarcto*. Iud. XVI, 17. παρηνώχλησεν αὐτὸν, *vexabat* illum. – הֶחֱרִיד Hiph. *terrefacio*. Ierem. XLVI, 26. οὐκ ἔσται ὁ παρενοχλῶν αὐτὸν, non erit, qui *perturbet* eum. – הֶלְאָה Hiph. *defatigo*, *taedio afficio*. Mich. VI, 3. τί παρηνώχλησά σοι; quam *molestiam* tibi *feci?* Conf. 1 Macc. X, 63. XII, 14. Act. XV, 19. et ad h. l. *Raphelii annotatt. Polyb.* pag. 347 sequ. – הִמְרִיץ Hiph. *exacerbo*. Iob. XVI, 3. τί παρενοχλήσει σοι, ὅτι ἀποκρίνῃ; quid molestiam tibi faciet, quod respondeas? Ita quoque *Theodotion*. Sed versio haec mihi non satis bene convenire videtur hebr. הִמְרִיץ, quod *morbidum reddere*, et ex adiuncto *incitare* seu *stimulare aliquem* notat. Potest quidem haec versio quodammodo ita excusari, quod, quae molestia afficiunt, ea excitant ac stimulant quasi molestia affectum ad removendum ea, quae sunt molesta. Sed tamen mallem statuere, *Theodotionem* legisse יַמְרִירְךָ a מָרַר. *Vulgatus* habet: *aut tibi aliquid molestum est*, *si loquaris*. – הֵצִיק Hiph. a צוּק, *coarcto*. Iud. XIV, 17. ὅτι παρηνώχλησεν αὐτὸν, quod vexaverat illum. – הִרְגִּיז Hiph. *commoveo*. 1 Sam. XXVIII, 15. ἱνατί παρηνώχλησάς με ἀναβῆναί με; quare turbasti me, ut ascenderem? – חָלָה, *aegroto*. Psalm. XXXIV,

15. ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι, cum *perturbarent* me, seu: cum mihi *molesti essent*. Quanquam hanc lectionem receptam tuetur auctoritas *Hieronymi*, qui habet: *cum infirmarer ab iis*, tamen eam vel ideo reiiciendam esse puto, quia sensum admodum incommodum fundit. Sine dubio loco παρενοχλεῖν μοι legendum est παρενοχλεῖσθαι, ut habet *Theod.* et *Ed. Quinta*. Praeterea legitur Dan. VI, 18. οὐ παρενώχλησαν (sc. leones) τῷ Δανιὴλ, Danielem non *laeserunt*, sec. cod. *Chis.* coll. v. 23. et *Cant. tr. puer.* 20. ubi de igne adhibetur. 1 Macc. X, 35. 63. XII, 14. In *Gloss. MSS.* in *Cantica Script.* παρηνόχλησεν exponitur οὐ κατέῤῥυξεν, *non deturbavit*. Adde *Hippocr. Epist.* p. 1276, 31.

ΠΑ'ΡΕΞ, *praeter*, *praeterquam*. זוּלָתִי, *praeter*. 1 Reg. III, 18. XII, 20. – לְבַד, *praeter*. Esdr. I, 6. – מִלְּבַד. Nehem. VII, 67. – מִבַּלְעֲדֵי. Psalm. XVII, 34. – לְבַד מִן. *Al.* Iud. VIII, 26. Sir. XLIX, 5. *Hesych.* πάρεξ, χωρὶς, ἐκτός.

*ΠΑ'ΡΕΞ "Ο, *praeter id*, *quod*, *tantum*. הִנֵּה, *ecce*. Ez. XV, 4. Non male quoad sensum transtulerunt.

ΠΑΡΕΞΙ'ΣΤΗΜΙ, *de statu suo dimoveo*, speciatim *de statu mentis deiicio*, *insanio*. Hinc part. praet. παρεξεστηκὼς, *insaniens*. אֱוִיל et מְשֻׁגָּע, part. Pyh., *stultus*, *amens*, iunctim. Hos. IX, 8. ὥσπερ ὁ προφήτης παρεξεστηκὼς, sicut propheta *insaniens*. Apud *Suidam* legitur, et procul dubio ex auctore quodam antiquo: παρεστηκὼς ἐν τῇ διανοίᾳ, et vertitur: *in sententia sua perstans*. Sed reponendum forte: παρεξεστηκὼς ἐν τῇ διανοίᾳ, *mente captus*. Certe series literarum huic emendationi favet. Vide quoque *Suidam* s. παρεκστῆναι, et *Athen.* X. p. 420. C.

ΠΑΡΕΠΙΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, *ostendo*. 2 Macc. XV, 10. ἅμα παρεπιδεικνὺς τὴν τῶν ἐθνῶν ἀθεσίαν, simul *ostendens ac probans* gentium fallaciam.

ΠΑΡΕΠΙ'ΔΗΜΟΣ, *advena*, *peregrinus*, *inquilinus*. תּוֹשָׁב, *inquilinus*. Gen. XXIII, 4. πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν, inquilinus et peregrinus ego sum vobiscum. Vide et Psalm. XXXVIII, 17. et conf. 1 Petr. II, 11. *Hesych.* παρεπίδημος, πάροικος.

ΠΑ'ΡΕΡΓΟΣ, *qui obiter tractatur*, *supervacaneus*, *perfunctorius*, *levis*, *exiguus*. Πάρεργον, *accessio operis*, *appendix*. מִתְלַהֲם part. Hithp. *contusus*, it. *blandiens*. *Symm.* Prov. XXVI, 22. λόγοι γογγυστοῦ ἐν παρέργῳ, verba murmuratoris *perfunctoria*. Sc. (sunt verba *Michaelis Suppl.* pag. 1414.) obiter aliquid dicere videtur obtrectator ac sine consilio. Sed quia hoc ex hebr. extundi non potest, equidem mallem legere ἐν περιέργῳ. Vox enim hebr. de incantatoribus adhibetur, aut de iis, qui inspiratos agunt. 2 Macc. XV, 19. οὐ πάρεργος ἀγωνία, non *exigua* sollicitudo: nam πάρεργος est *accessorius*, *praeter intentionem accedens*.

ΠΑΡΕΡΕΘΙ'ΖΟΜΑΙ, *irritor*, *lacessor*. הִתְחָרָה Hithp. *accendo me*, *exardesco*. *Theod.* Ps. XXXVI, 1. — *קַנֵּא, *aemulor*. *Symm.* Prov. XXIV, 18.

ΠΑΡΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *praetereo*, *transeo*, *transgredior*, *violo*. בּוֹא, *venio*. 2 Par. XXV, 7. ubi in codd. cum πορεύεσθαι permutatur. De exercitu παρέρχεσθαι adhibetur a *Xenoph. Hell.* IV, 5, 3. — *דִּבֵּר, *loquor*. *Theod.* 2 Sam. XIV, 13. Non legit עָבַר, ut fortasse aliquis coniicere posset: sed παρέρχεσθαι est h. l. *prodire*, *exire ex ore*. Formulae autem *prodiit ex ore alicuius verbum*, et *locutus est aliquis verbum*, sunt prorsus synonymae. — הֵמִישׁ Hiph. a מוּשׁ, *recedo*. Iob. XXIII, 12. — *הִתְהַלֵּךְ. *Symm.* Psalm. LVII, 8. ὡς ὕδωρ παρερχόμενον ἑαυτῷ, sicut aqua *decurrens* s. *defluens*. Eodem sensu διαπορεύεσθαι de aquis apud LXX ibid. adhibetur. — חָדַל, *desisto*. Ierem. XLI, 8. — חוּשׁ, *festino*. *Inc.* Num. XXXII, 17. — חָלַף, *praetereo*. Iob. IX, 11. Ps. LXXXIX, 6. ὡσεὶ χλοὴ παρέλθοι, tanquam herba virens *exarescat*. Conf. Iac. I, 10. — יָלַךְ, *eo*. Iob. XVI, 8. — יָצָא, *exeo*. Ios. XVIII, 17. — כָּלָה, *consumor*. Genes. XLI, 53. Ierem. VIII, 20. — נֶעְלַם Niph. *abscondor*. 2 Par. IX, 2. οὐ παρῆλθε λόγος ἀπὸ σολομῶντος, non praeteribat aliquid Salomonem, h. e. non quidquam eum *latuit*. — סָבַב, *circumeo*. Ios. XVI, 6. ubi loco παρελεύσεται legere mallem περιελεύσεται, ut alii libri habent. — סוּר, *discedo*, h. l. *accedo*. Exod. III, 3. παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα, *proprius accedens* videbo visionem. 2 Par. VIII, 15. οὐ παρῆλθον τὰς ἐντολὰς τοῦ βασιλέως, non *transgressi sunt* mandata regis. Conf. Luc. XV, 29. — עָב, *densa nubes*. 2 Sam. XXIII, 4. τὸ πρωῒ οὐ παρῆλθεν ἐκ τοῦ φέγγους. Monuit quidem iam *Bielius*, et ante eum *Trommius*, LXX h. l. legisse עָבַר, sed sensum totius formulae intactum reliquit. Post οὐ παρῆλθεν commode suppleri potest τὴν γῆν, *non praeterire solet hanc terram nostram*, h. e. *quovis mane exoritur*, *ac radiis suis collustrat orbem terrarum*. In textu hebr. legitur: *non densitates a splendore*, h. e. *absque nubibus propter splendorem*, seu: *a radiis eius discussis*. Fortasse παρέρχεσθαι est h. l. *evanescere*, *cessare* (Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* n. 6.), in qua notione facile de *obscuratione solis* explicari posset. Quocunque modo explicatur, semper ἐκ φέγγους notabit *propter splendorem*. *Vulgatus* Int. habet: *absque nubibus rutilat*, ubi vel libere sensum expressit, vel legit ἐκφέγγει. — עָבַר. Exod. XXXIII, 19. ubi pro παρελεύσομαι fortasse legendum προελεύσομαι. Sed παρέρχεσθαι etiam *prodire* notat. Conf. *Sturzii Lex. Xenoph.* s. h. v. Iob. VI, 15. ὥσπερ κῦμα παρῆλθόν με, tanquam fluctus *praeterierunt* me. Vide et Iob. XI, 16. Iob. XVII, 11. αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν δρόμῳ, dies mei *tranierunt* in cursu, h. e. *celeriter*. Psalm. CXLVIII, 6. πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται,

praeceptum posuit, et non *transgredietur*, aut leges eis dedit, quas non *violant*. *Hesych.* οὐ παρελεύσεται, οὐ παρέλθῃ, οὐ παραλείψει. Ierem. XXXIV, 18. τοὺς παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου, illos, qui *violarunt* foedus meum. Alias παραβαίνειν eodem sensu usurpatur. Vide suprà in παραβαίνω. *Inc.* 2 Sam. XVIII, 23. ubi παρέρχεσθαί τινα est i. q. ὑπερβαίνειν (qua voce LXX h. l. usi sunt), et notat: *cursu aliquem superare, praevenire.* *Aqu.* Prov. XIX, 11. ubi παρέρχεσθαι est *negligere, non curare*, et ex adiuncto *non punire ac ulcisci.* *Aqu.* Psalm. LXXXIII, 7. – עָדָה hebr. *transeo, procedo.* Iob. XXVIII, 8. – עֲדָה et עֲדָא chald. Dan. IV, 28. ἡ βασιλεία σου παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, regnum tuum transiit vel *recessit* a te. Dan. VI, 12. τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ παρελεύσεται, sc. τὶς, edictum Medorum et Persarum nemo *transgrediatur.* *Hesych.* παρελεύσεται, παραδράμῃ, παρέλθῃ. Dan. VII, 14. ἐξουσία αἰώνιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται, potentia aeterna, quae non *transilit.* – עָלָה, *ascendo.* Num. XX, 19. παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα. – *עָמַד, *sto.* Dan. XII, 1. sec. cod. *Chis.* κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην παρελεύσεται. Sine dubio permutarunt עָבַר et עָמַד. Magna enim antiquitus fuit literarum ב et מ similitudo. Conf. *Bahrdtii Obss. Critt. circa lectionem Codd. MSS. hebr. Lips.* 1770. – עָרַב, *spondeo.* Prov. XXVII, 13. ubi literis transpositis legerunt עָבַר. – פָּסַח. Exod. XII, 23. Notiones *transeundi* et *parcendi* in hac orationis serie minime sunt diversae. – שָׁמַר, *conservo.* Iob. XIV, 16. οὐ μὴν παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν, non *latuit* te aliquid peccatorum meorum. Praeterea legitur Dan. XI, 26. sec. cod. *Chis.* ubi nihil ei in textu hebr. respondet. Addit. Esth. X, 5. οὐ παρῆλθεν ἀπ' αὐτῶν λόγος, nihil eorum *fuit irritum.* Iudith. XI, 10. διὸ μὴ παρέλθῃς τὸν λόγον αὐτοῦ, propterea noli *spernere* eius consilium. Sirac. XLII, 20. ubi παρῆλθεν est i. q. ἐκρύβη in sequentibus.

ΟΥ' ΠΑΡΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *non praetereo.* חדל מעזוב, *desisto a deserendo*, h. e. *auxilium praesto.* Exod. XXIII, 5.

ΠΑΡΕ'ΧΩ, *exhibeo, praebeo, suppedito, facesso.* הֶעֱמִיד Hiph. *stabilio.* Psalm. XXIX, 8. παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν, *suppeditasti* pulchritudini meae virtutem. – הִשְׂכִּיל Hiph. *intellego.* *Al.* Iob. XXXIV, 27. παρέξει. Ita *Bielius.* Sed omnia haec tollenda, eorumque loco sunt substituenda, quae supra s. ἡσυχία e v. 29. eiusdem capitis prolata reperiuntur. – נָתַן, *do.* *Symm.* Iob. XXXIV, 31. παρέξει. Idem Psalm. XVII, 48. et Cohel. VII, 22. – עָשָׂה, *facio.* *Symm.* Iob. X, 12. παρέσχες μοι, *praebuisti mihi.* *Vulg. tribuisti mihi.* Construitur ibi עָשָׂה cum עָמַד. Sirac. XXIX, 4. παρέσχον πόνον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς, *facesserunt* negotium illis, qui sublevarunt eos. Conf. Luc. XI, 7. et supra ἀγῶνα παρέχω. Sic etiam *Aristoph. Pluto* v. 20. ἀλλά σοι παρέξω πράγματα,

sed tibi *facessam* negotium. Conf. et *Alciphronem* Lib. I. Ep. 30. p. 124. et quae ad eundem ex *Herodoto* et *Arriano* notat *Berglerus*, ac *Lex. N. T. s. h. v.* Sap. XVII, 13. *αἰτία παρέχουσα τὴν βάσανον*. *Polyb.* I, 20, 10. *πολλὴν αὐτοῖς παρεῖχε τοῦτο τὸ μέρος δυσχερίαν*. – Vide alibi s. *ἡσυχία*.

ΠΑΡΗΓΟΡΕ'Ω, *hortor*, *adhortor*, it. *consolor*, *mitigo*, *lenio*. נָהַל Pih. *duco*. *Symm.* Ies. LI, 18. pro מְנַהֵל, *ductor*, *παρηγορῶν*. Non arbitror, eum מְנַחֵם legisse, sed נהל hoc sensu accepit et intellexit. Nam *ducere* hic metaphorice adhibetur de *consolatore*, *qui lugentem ducit et manu apprehendit*, unde etiam LXX per *παρακαλῶν* transtulerunt. Conf. Ies. XL, 11. Exod. XV, 13. *Chaldaeus* h. l. דִּמְנַחֵם. Adde *Symm.* Ps. LXVIII, 21. – נחם. *Symm.* Cohel. IV, 1. Ies. XL, 1. Idem Iob. XVI, 2. et VII, 13. *Inc.* Gen. XXIV, 67. *παρηγορήθη*, *consolationem accepit*.

**ΠΑΡΗΓΟΡΙ'Α*, *cohortatio*. 4 Macc. V, 12. VI, 1.

ΠΑΡΘΕΝΕΙ'Α, *virginitas*, q. d. *virginalia*. בְּתוּלִים plur. *virginitates*, s. *virginitas*. Iud. XI, 37. 38. *Inc.* Ezech. XXIII, 3. *παρθενείων*.

ΤΑ' ΠΑΡΘΕ'ΝΙΑ, idem. בְּתוּלִים, idem. Deut. XXII, 15. 17. ubi *παρθένια signa virginitatis* notat. *Al.* Iud. XI, 37. 38.

ΠΑΡΘΕΝΙ'Α, *ἡ*, idem. בְּתוּלִים plur. *virginitas*. Deut. XX, 14. 17. 20. Ibid. XXII, 17. sec. *Aldin.*, ubi *παρθενία virginitatis signum* notat. Adde Iud. XI, 37. 38. – נְעוּרִים plur. Ierem. III, 4. Sir. XV, 2. *γυνὴ παρθενίας*, h. e. interprete *Bielio*: *uxor*, *quam quis virginem duxit*. *Drusius* ad h. l. coniicit, quod hanc *κουρίδιον γυναῖκα* vocet *Herodotus*. Conf. quae mox occurrunt in voce *παρθενικός*. Mihi vero *γυνὴ παρθενίας* est *uxor*, *quam quis iuvenem duxit*, qualem Hebraei אֵשֶׁת נְעוּרִים appellant, v. c. Prov. V, 18. ut *παρθενία* non tam *virginitatem*, quam *iuventutem*, *florem aetatis* in universum ex adiuncto significet, nulla sexus ratione habita. Sic quoque *Syrus* interpretatus est, qui habet ܒܥܠܝܡܘܬܐ ab ܥܠܡ, *adolescere*, *iuvenem fieri*. Conf. *Vriemoet* ad *dicta class. V. T.* P. II. p. 84. Sic apud *Iosephum A. I.* I, 1, 2. *παρθένος γῆ* est *terrae facies*, *qualis prima a creatione erat*. 1 Cor. VII, 25. *παρθένοι* sunt *iuvenes utriusque sexus*, *sed matrimonii expertes*, coll. 27. 28. et Apoc. XIV, 4. Sic etiam Latinis *virgo* dicitur, *quidquid recens est*, ut *virgines uvae*, *carnes virgines*. *Horat.* Od. III, 17, 36. ubi Hypermnestra post concubitum cum sponso *virgo* dicitur. *Servius* ad *Virgil.* Ecl. VI, 47. *virgo a viridiore aetate dicitur*, *nam iam mater fuerat*. Sirac. XLII, 10. ubi *ἐν παρθενίᾳ* est i. q. v. 9. *ἐν νεότητι αὐτῆς*.

ΠΑΡΘΕΝΙΚΟ'Σ, *virgineus.* בְּתוּלָה, *virgo.* Esth. II, 3. κοράσια παρθενικὰ, *puellas virgines.* - בְּעוּרִים plur. *virginitas.* Ioel. I, 8. θρήνησον πρός με ὑπὲρ νύμφην περιεζωσμένην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικὸν, lamentare ad me magis, quam sponsa, circumcincta sacco propter virum vel sponsum suum virgineum, h. e. *cui ut virgo s. iuvenis desponsata est.* Similiter *Chelonis* apud *Plutarchum Agid. et Cleom.* p. 802. τὸν παρθενικὸν ἄνδρα vocat *virum, cui ut virgo nupsit. Homerus Il. έ.* v. 414. vocat κουρίδιον πόσιν. Bene enim ibi *Scholiastes* illum interpretatur τὸν ἐκ παρθενείας ἄνδρα γεγαμηκότα αὐτήν. Eodem sensu vox et alibi occurrit. *Suidas:* κουρίδιον, τὸν ἐκ παρθενίας μεμνηστευμένον. Ἀνεμιμνήσκετο, ὡς τὸν κουρίδιον αὐτῆς ἄνδρα ἀνέλοι. Σὺν τῷ κουριδίῳ γαμέτῃ εἰς Ἔφεσον ἦλθε. Vide et *Hesychium* in κουρίδιον, et conf. *Munkerum* ad *Antoninum Lib.* c. 11. p. 97. In *Inscriptionibus* frequentur occurrit *maritus virgineus,* et *coniux virginea,* ut ex *Reinesio* p. 722. et *Marmoribus Felsineis* p. 463. observat *Elsnerus* ad Apoc. XIV, 4. p. 457. Alias viros matrimonii et mulierum expertes παρθένους vocabant Graeci. Vide *Elsnerum* l. c.

ΠΑΡΘΕ'ΝΟΣ, *virgo.* בְּתוּלָה, idem. Exod. XXII, 16. 17. Levit. XXI, 13. 14. et alibi saepius. - בְּתוּלִים plur. *virginitas.* Lev. XXI, 13. - נַעֲרָה, *puella.* Gen. XXIV, 14. 16. 55. XXXIV, 3. 1 Reg. I, 2. - עַלְמָה. Gen. XXIV, 43. Ies. VII, 14. Sir. IX, 5. XXX, 19. 2 Macc. III, 19. αἱ κατάκλειστοι τῶν παρθένων, i. q. 3 Macc. I, 18. αἱ κατάκλειστοι παρθένοι. Sic apud *Diod. Sic.* XII, 42. πολλὴν τῆς χώρας pro *magna terrae parte,* ubi vid. *Wesselingius* p. 506.

ΠΑΡΙ'ΗΜΙ, *praetermitto, permitto, concedo, remitto,* item: *transeo,* et ΠΑΡΙ'ΕΜΑΙ, *remissus fio, elanguesco.* אֹרַח, *iter.* Prov. XV, 10. ὑπὸ τῶν παριόντων, *a transeuntibus.* Ita *Bielius Trommium* secutus, nec inspecto textu hebraico, e quo luculenter apparet, ὑπὸ τῶν παριόντων exprimere hebr. לְעֹזֵב אֹרַח, *relinquenti semitam,* ubi fortasse legerunt לְעֹבֵר, nisi reponere malis παριέντων, *qui deflectunt a recta via,* quod tentavit *Iaegerus* ad h. l. - הֶחֱרִישׁ Hiph. *sileo.* Esth. VII, 4. παρῆκας. Res ostendit, si hoc verbum retinendum est, legendum esse παρῆκα, idque valde aptum esse, si modo vertatur: *omitterem, dissimularem.* Sed aeque commoda est ibi lectio παρήκουσας, quam alii libri habent. - הִתְהֹלֵל Hithp. *insanio.* *Aquila* 1 Sam. XXI, 13. παρίετο sec. cod. *Reg.* *Procopius* παρείετο. *Montf.* transtulit: *praeteribat.* Versionem hanc *Aquilae* expressisse videtur *Vulgatus,* qui habet: *collabebatur* (sc. prae languore, quem efficere videbatur simulatus eius furor) *inter manus eorum et impingebat.* Caeterum post παρίετο exciderunt verba: ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. - חָדַל, *deficio, desisto.* Exod. XIV, 12. πάρες ἡμᾶς,

ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς Αἰγυπτίοις, *sine* nos Aegyptiis servire. *Gloss. in Octat.* πάρες, ἄφες. *Suidas:* πάρες, ὑποχώρησαν. 1 Sam. II, 5. παρῆκαν γῆν, h. e. *dereliquerunt* terram. *Gloss. in Cant. Script.* παρῆκαν, παρῆλθον ἀπολαβόντες. – בָּהַל Niph. *perturbor.* 2 Sam. IV, 1. πάντες οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ παρείθησαν, omnes viri Israel *elanguescebant*, h. e. *perterriti sunt.* – נִלְאָה Niph. *fatigor.* Ierem. XX, 9. παρεῖμαι πάντοθεν, *exclutus sum* undique. *Hesych.* παρεῖμαι, παραλέλυμαι, ἐκλέλυμαι. *Sirmondus* apud *Theodoretum* ad h. l. legebat πυροῦμαι. – עָבַר. Prov. IX, 15. – פָּרַשׂ, *expando.* Ierem. IV, 31. παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς, remittet manus suas. In hac orationis serie elegantius dictum est *manus remittere* (quod magis convenit *exanimatis ab interfectoribus*, qui hic loquentes introducuntur) quam *expandere.* – רָפָה, *deficio.* Soph. III, 17. θάρσει, Σιὼν, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου, confide, Sion, ne *remissae fiant* manus tuae. *Aqu. Symm.* 2 Sam. IV, 1. παρείθησαν, ubi LXX ἐξελύθησαν habent. *Hesych.* παρείσθωσαν, παραλυέσθωσαν. *Aqu.* Deut. XXXI, 6. παρήσει, *praetermittet.* Sirac. XXIII, 2. καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτοῦ, et non *remittat* peccata eius. Conf. *Lex. N. T.* s. πάρεσις. *Hesychius:* παρίημι, ἐῶ, καταλιμπάνω, συγχωρῶ, ἀφίημι.

ΠΑΡΕΙΜΕ'ΝΟΣ, part. praet. pass. *remissus, neglectus, contemtus*, it. *macilentus.* *אזל יד, *abiit manus*, h. e. *vires exhaustae sunt.* Deut. XXXII, 36. sec. *Oxon.* παρειμένους. – עָזוּב part. Pah. *derelictus.* Deut. XXXII, 36. εἶδε γὰρ αὐτοὺς παραλελυμένους καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους, vidit enim illos exolutos et deficientes in captivitate et *neglectos.* *Gloss. Brem.* παρειμένους, παραλελυμένους. Ita et *Gloss. MS. in Cant. SS.* – רָזָה foem. *macilenta.* Num. XIII, 21. τίς ἡ γῆ; ἡ πίων ἢ παρειμένη; qualis terra? an pinguis, an *macilenta*, h. e. *sterilis?* – שָׁפָל, *demissus, humilis.* Mal. II, 9. παρειμένους sec. cod. *Barberin.* et ed. *Compl.*, quod *Fischero* in *Proluss. quinque* p. 37. a doctrina *Symmachi* profectum videtur. Sunt autem παρειμένοι ibi *neglecti, contemti, nihili aestimati:* unde reliqui libri ἀπεῤῥιμμένους habent. Sirac. II, 13. ubi χεῖρες παρειμέναι coniunguntur cum καρδίαις δειλαῖς, et dicuntur *homines, qui non spem suam in Deo ponunt, nec ad eum preces faciunt.* Ib. v. 14. καρδία παρειμένη iis tribuitur, qui ob adversa diu durantia perdunt animi constantiam, ac desperant meticulosi: ubi vid. *Syrus* et *Arabs.* Sirac. IV, 32. νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις, tardus et *remissus* in operibus aut negotiis demandatis. Sirac. XXV, 26. χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα, manus *remissae* et genua soluta. Cf. Hebr. XII, 12. *Hesych.* παρειμένος, παραλελυμένος, ἐκλελυμένος, παράλυτος, παρεωραμένος, τετελευτηκὼς, ἢ καταπεφρονημένος.

ΠΑ'ΡΙΝΟΣ, *parinus*, *marmoreus*, *e Paro insula*, *marmore divite*, *una Cycladum in Aegaeo mari*. שַׁיִשׁ contr. ex שַׁיִשׁ, *marmor*. Esth. I, 6. *Aqu*. *Theod*. Cant. V, 15. Vide *Bochartum Hieroz*. P. II. p. 714.

ΛΙ'ΘΟΣ ΠΑ'ΡΙΝΟΣ, vel ΠΑ'ΡΙΟΣ, *lapis parinus*, vel *parius*, h. e. *marmor* (ut *Vulgatus* 1 Par. XXIX, 2. transtulit) *parium*, quod fuit *candidum*. שַׁשׁ a שׁוּשׁ, quod in L. arab. notat *candidum esse*. Conf. *Boisium* T. III. p. 510. Esth. I, 7. *Al*. 1 Par. XXIX, 2. Confer *Fischeri Proluss. de Verss. GG. V. T*. p. 86. Dicitur alias veteribus λίθος λυχνεύς, *lapis lychnites*, h. e. *lucernarius*, quoniam ad lucernas in cuniculis caederetur. Vide quae ex *Athenaeo* et *Plinio* affert *Bochartus Chan*. Lib. I. c. 14. p. 447. ubi etiam ex *Stephano* observat, quod Pari mons, e quo marmor sit erutum, *Marpessa* dictus sit. Conf. et *Hesychium* v. λυχναῖος. Apud eundem Grammaticum λύχαος, vel, ut viri eruditissimi reponendum censent, λύγδος vel λύγδινος λίθος exponitur λίθος εἰς τὰ ζώδια (h. e. *lapis ad sculpturam animalium minutorum adhibitus*), ἢ Πάριος. Marmor autem, quo Paros celebris fuit, candidum fuisse, notat *Thomas de Pinedo* ad *Stephanum Byzant*. v. Πάρος, et ex eodem marmore anteriora templi Delphici aedificata esse, auctor est *Herodotus* lib. V. c. 62.

ΠΑΡΙ'ΣΤΗΜΙ, *adsto*, *accedo*, *ministro*, *praesto sum*, *servio*, *praesum*, it. *statuo*, *sisto*, *ostendo*, *appendo*, *constituo*, *concito*. אָבִיב, *culmus*. Exod. IX, 32. ἡ γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα, hordeum enim *stans*, sc. in *culmo* s. *calamis nitebatur*. Potest quoque reddi: *germinans*. — *בּוֹא. 2 Reg. VIII, 1. sec. *Compl*. παρέστη. Lege παρέσται a παρεῖναι. — הִפְגִּיעַ Hiph. *intervenio*. Ierem. XV, 11. εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν, nisi *praesto* tibi *fuissem* in tempore malorum illorum. Conf. Rom. XVI, 2. 2 Tim. IV, 17. — הִצִּיג Hiph. a יָצַג, *sisto*, *colloco*. Gen. XLVII, 2. παρέστησεν αὐτοὺς ἐναντίον φαραώ, *stitit* eos coram Pharaone. Confer Act. XXIII, 33. — הַרְגִּשׁ chald. Aphel, *tumultuose concurro*. Dan. VI, 6. παρέστησαν τῷ βασιλεῖ, *accedebant* ad regem. *Hesychius*: παρέστησεν, παρεγένετο. — הִתְהַלֵּךְ בְּרַגְלֵי, *ambulo ad pedes alicuius*. 1 Sam. XXV, 27. τοῖς παιδαρίοις τοῖς παρεστηκόσι τῷ κυρίῳ μου, servis, qui *adstant*, h. e. qui *serviunt* domino meo, aut potius: *qui sequuntur* dominum meum. — *לָקַח. Iud. XIV, 11. sec. *Oxon*. ubi *sistere* notat. — *מַשְׂאֵת, *ferculum*, *donum*. *Inc*. 2 Sam. XI, 8. verba hebraea וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאַת הַמֶּלֶךְ, *secutumque est eum ferculum* s. *donum regis*, ita transtulit: ὀπίσω αὐτῶν τῶν παρεστηκότων τῷ βασιλεῖ, h. e. post eos, qui adstabant regi: quae versio, si recte se haberet, hunc sensum efficeret: egressum nempe esse Vriam e palatio regio, ita ut praecesserint ministri regii, quos

secutus fuerit Vrias. Admodum inepte. Nam quorsum opus fuisset haecce commemorari, quae ad ipsam historiam minime pertinent. Nec fert hanc interpretationem textus hebr., secundum quem ex hac explicatione contrarium diceretur, nempe ministros regios Vriam subsecutos esse. Ex mea sententia loco *αὐτῶν* reponendum est *αὐτοῦ*, ut ad Vriam referatur. Ante *τῶν παρεστηκότων τῷ βασιλεῖ* supplendum videtur, aut potius vere excidit *εἷς* vel *τὶς*, *unus ministrorum regiorum*, hoc sensu: Vriam discedentem statim subsecutus est unus ministrorum regiorum, qui nempe observaret eum, videretque, an mandata regis exsequeretur. Confirmatur haec interpretatio commate 10., ubi diserte narratur, indicatum esse Davidi, Vriam non descendisse in domum suam. Admodum autem probabile est, *Inc. Int.* loco מַשְׂאַת legisse מְשָׁרֵת, cui vox *παρεστηκὼς* haud raro respondet. – נִצַּב : הִתְיַצֵּב, Niph. et Hithp. a יָצַב. 1 Sam. XII, 7. sec. *Sar.* 1 Sam. XXII, 6. *πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ παρειστήκεισαν αὐτῷ*, omnes servi eius adstabant illi. Vide et v. 7. Prov. XXII, 29. Zach. VI, 5. Iob. I, 6. *ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἔναντι* (al. *ἐνώπιον*) *τοῦ κυρίου*, veniebant angeli Dei, ut starent coram Domino, h. e. ut *ministrarent* Domino. Vide et Iob. II, 1. et conf. loca, quae postea notata sunt ex 1 Sam. XVI, 21. 22. 1 Reg. X, 8. XII, 6. et Luc. I, 19. et ad eundem *Wolfium* p. 557. nec non *Perizonium* ad *Aelian. V. H.* II, 44. Psalm. LXXVII, 16. *παρέστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκὸν*, *statuit* aquas tanquam utrem. Adde *Inc.* 2 Sam. XVIII, 30. *Symm. Theod.* Psalm. XLIV, 10. – עָמַד : הֶעֱמִיד, Kal et Hiph. Levit. XVI, 7. *παραστήσει αὐτοὺς ἐναντίον κυρίου πρὸς τὴν θύραν*, *sistet* illos coram Domino ante ostium. Num. VII, 2. *οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς*, h. e. *praeerant* lustrationi. Deut. I, 38. *Ἰησοῦς υἱὸς Ναυὴ ὁ παρεστηκώς σοι*, Iosua filius Nave *adstans tibi*, h. e. *minister* tuus. Vide et Iud. III, 19. 1 Reg. I, 2. Deut. X, 8. *παρεστάναι ἔναντι κυρίου λειτουργεῖν*, ut *starent* coram Domino ad ministerium. Vide et Deut. XVII, 12. XVIII, 5. 1 Sam. XVI, 21. *παρειστήκει ἐνώπιον αὐτοῦ*, *stabat* coram illo, *ministrabat* illi. Vide et v. 22. 1 Reg. X, 8. XII, 6. 32. *παρέστησεν ἐν Βαιθὴλ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν*, *constituebat* in Baethel sacerdotes excelsorum. 1 Reg. XVII, 1. *ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ*, Deus Israel, coram quo *sto*, h. e. cui *servio*. Vide et 1 Reg. XVIII, 15. 2 Reg. V, 16. 2 Reg. V, 25. *παρειστήκει πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ*, *sistebat se* domino suo. 2 Reg. VIII, 10. *παρέστη τῷ προσώπῳ αὐτοῦ*, *accedebat* illum. Adde *Symm.* Iob. XXIX, 8. – עָרַךְ, *ordino*. Psalm. V, 4. *τὸ πρωῒ παραστήσομαί σοι*, mane *accedam* te. Legerunt אֵעָרֵךְ in fut. Niph. Psalm. XLIX, 22. *παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου*, *ostendam* coram facie tua, vel ob oculos

tuos *ponam* peccata tua. *Hesych.* παριστῶ· ἀποδείκνυμι. Conf. quae ex profanis observant auctores laudati *Wolfio* ad Act. XXIV, 13. p. 1344. Quibus add. *Alberti* in *Museo Brem.* Vol. I. p. 117. - צָבָא, *milito.* 1 Sam. II, 24. μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὰς θύρας, cum mulieribus, quae *adstabant* ad ostia, h. e. *ministrabant* ante ostia: ubi vid. *Hexapla. Symm.* Num. VIII, 24. - קוּם chald. *surgo.* Dan. VII, 10. παρειστήκεισαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, *stabant* coram illo, sc. *ad serviendum.* - *קוּם hebr. *surgo. Symm.* 1 Sam. XX, 25. ubi קוּם, ut e serie orationis apparet, notat *adstare*, unde de ministris regis haud raro dicitur. - שָׁאַג, *rugio.* Ies. V, 29. παρέστηκαν ὡς σκύμνοι λέοντες. Liberius transtulerunt. Nonnullis legisse videntur יָשַׁב vel יָצַב. - שָׁקַל, *libro.* 2 Sam. XVIII, 12. ἐὰν σὺ παριστᾷς ἐπὶ τὰς χεῖράς μου χιλίους σίκλους ἀργυρίου, si *appendis* in manus meas mille siclos argenti. Conf. supra s. v. ἵστημι. - שָׁרַת Pih. *ministro.* Gen. XL, 4. παρέστησεν αὐτοὺς αὐτῷ: ubi tamen alii rectius: παρέστη αὐτοῖς, *praesto illis erat*, *ministrabat illis.* Exod. XXIV, 13. Ἰησοῦς παρεστηκὼς αὐτῷ, Iosua *adstabat* illi, h. e. ἦν λειτουργὸς αὐτοῦ, ut *Aquila* et *Symmachus* interpretantur, *minister eius.* Vide et Num. XI, 28. Deut. XXI, 5. 2 Sam. XIII, 17. et conf. *Pfochenium de stilo N. T.* §. 67. ubi *Lucianum* παρεστάναι τῷ Διῒ eodem sensu dixisse observat. Adde auctores citatos *Wolfio* ad Matth. XXVI, 53. p. 384. et ad Luc. XIX, 24. p. 738. ac quae supra allata sunt in v. ἵστημι et παράστασις. - *שָׁתַל, *planto.* Hos. IX, 13. παρέστησαν, ubi loco שְׁתוּלָה legerunt sine dubio שָׁתוּ לָהּ, a שָׁתַת, i. q. שִׁית. Legitur praeterea Num. XXIII, 3. et *Inc. Int.* Psalm. CXX, 5. ubi verba παραστήσεταί σοι de suo addidit, iisque nihil respondet in textu hebraico. Sirac. XXIII, 33. ἐξ ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν, ex alio viro liberos *sistit*, scil. marito suo, aut potius: ex alio viro posteritatem sibi *comparat* s. *acquirit:* coll. v. 32. ubi legitur παριστῶσα κληρονομίαν ἐξ ἄλλου. *Syrus* ܡܩܝܡܐ, *excitans*, *suscitans.* 1 Maccab. VI, 34. τοῦ παραστῆσαι αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ut *concitarent* illos (elephantos) ad proelium. Sic Graeci, notante *Drusio* ad h. l., dicunt παραστῆσαι πρὸς τὰ Ἀφροδίσια, et *Demosthenes* (p. 1435, 13. *Reisk.*) παραστῆσαι τὴν ὀργήν, iram *excitare* aut *commovere.* 2 Macc. VIII, 21. εὐθαρσεῖς αὐτοὺς παραστήσας, confidentes illos *reddens*, s. animum illis addens. 2 Macc. XII, 3. εἰς τὰ παρασταθέντα ὑπ' αὐτῶν σκάφη, in scaphas, quae *adductae* ab ipsis *erant. Phavorinus:* παριστάνετε, ποιεῖτε, ἀποδεικνύετε, παρασκευάζετε.

ΠΑΡΟΔΕΥ΄Ω, *transeo*, *praetereo*, *praetergredior.* עָבַר, idem. Ezech. XXXVI, 34. Sap. I, 8. II, 7. V, 14. ubi *praetergredi* notat. Sap. X, 8. σοφίαν παροδεύσαντες, sapientiam

spernentes, quibus ibidem opponuntur v. 9. *οἱ σοφίαν θεραπεύσαντες*. *Ioseph. de B. I.* V, 10. p. 351. ed. *Haverc.* Adde *Lucian.* de *mort. philos.* p. 26, 8. 345, 8.

ΠΑΡΟΔΙΤΗΣ, *viator.* הֵלֶךְ, idem. *Aqu.* 2 Sam. XII, 4. Adde *Hippocr. Epist.* p. 1280, 16.

ΠΑΡΟΔΟΣ, *transitus*, *via*, *aditus*, it. *transiens*, *viator.* דֶּרֶךְ, *via.* Gen. XXXVIII, 14. *ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ Θαμνὰ*, quae est in *via* ad Thamna. - הֵלֶךְ, *viator.* 2 Sam. XII, 4. *ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ*, veniebat *viator* viro diviti. Alii libri ibi habent *ὁδοιπόρος*. - עֶבֶד, *servus.* 2 Reg. XXV, 44. Hic legerunt עֹבֵר. - עֹבֵר partic. Ezech. XVI, 15. *ἐπὶ πάντα πάροδον*, super omnem *viatorem.* Vide et v. 24. *Trommius* coniicit, eos utrobique עֹבֵר legisse. Sap. II, 5. *σκιᾶς γὰρ πάροδος καιρὸς ἡμῶν*, umbrae enim *transitus* tempus nostrum. Sap. XVII, 9. *κνωδάλων παρόδοις*, bestiarum *transitu.* *Hesych.* *παρόδους, διαβάσεις*. Conf. *Suiceri Thes.* T. II. p. 597.

ΠΑΡΟΙΚΕΣΙΑ, *peregrinatio*, *incolatus.* אֶרֶץ מְגוּרִים, *terra peregrinationum.* Ezech. XX, 38.

ΠΑΡΟΙΚΕΩ, *accolo*, *habito tanquam peregrinus*, *commoror*, *peregrinor*, *advena*, *peregrinus sum.* גּוּר, idem. Gen. XII, 10. XIX, 9. Exod. VI, 4. 2 Par. XV, 9. et alibi saepius. *Aqu.* et LXX 2 Reg. VIII, 1. ubi legitur: *παροίκει*, *οὗ ἐὰν παροικήσῃς*, *παροικήσεις* vertendum erit: *commodum locum invenias*, *ubi sedes commoda figi possit.* Postulat hanc interpretationem series orationis, ex qua גּוּר reddendum est: *peregrinari posse*; etpraeterea eam commendat *Symmachi* versio, qui habet: *οὗ ἂν εὕρῃς παροικεῖν*, quem secutus quoque est *Vulgatus*: *et peregrinare*, *ubicunque repereris*, sc. *commodum peregrinationis locum.* Psalm. V, 4. *οὐδὲ παροικήσει πονηρευόμενος* sec. *Vat.*, ubi post *παροικήσει* excidit vocula *σοι*, quae facile post *σει* excidere potuit, et quam postulant verba hebr. לֹא יְגֻרְךָ. Eandem lectionem tuetur etiam *Eusebius* in *Comment.* ad h. l. *Vulg.* *neque habitabit iuxta te malignus.* Psalm. LV, 6. *παροικεῖν* notare videtur *convenire*, *adventare ad negotium aliquod perficiendum.* Nam pro verbis: *παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσι*, *Hieronymus* habet: *congregabuntur abscondite.* *Symmachus* autem: *συνήγοντο λάθρα*. Conf. quoque vers. *Arab.* et Hebr. XI, 9. *Symm.* Psalm. LX, 5. secundum *Heracleotam* in *Commentario* T. II. *Catenae PP. GG.* p. 197. *Symm.* Psalm. CXX, 5. ubi legit גַּר. *Inc.* Ios. VII, 7. - יָשַׁב. Gen. XXIV, 57. Num. XX, 15. Adde *Inc.* Genes. XIII, 18. - מָגוּר, *commoratio.* Genes. XVII, 8. XXXVI, 44. Exod. VI, 4. - *מָגוֹר, *formido.* Psalm. XXX, 16. *παροικούντων κυκλόθεν*. Legerunt מָגוּר, coll. Psalm. XXXIII, 5. Idem valet quoque de loco Ezech. XXI, 14. - שָׁכַן, *habito.* Psalm. XCIII, 17. CXIX, 5. - *שַׁעַר, *porta.*

Deut. V, 14. ὁ παροικῶν ἐν σοί. Ita LXX hebr. אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ, *qui in portis tuis*, recte quoad sensum transtulerunt. Nam *porta* per synecdochen haud raro pro *tota urbe* ponitur. Conf. *Glassii Philol. S.* p. 1275. – תּוֹשָׁב, *incola*. 1 Paral. XXIX, 15. Sirac. XXIX, 27. XLI, 23. Confer de hoc verbo auctores laudatos *Wolfio* ad Luc. XXIV, 18. p. 772.

ΠΑΡΟΙ'ΚΗΣΙΣ, *incolatus*, *commoratio*, i. q. παροικεσία. מָגוּר. Gen. XXVIII, 4. XXXVI, 7. – מוֹשָׁב. *Inc.* et LXX Exod. XII, 40. ubi alii libri habent κατοίκησις, quemadmodum et ibid. κατοικεῖν et παροικεῖν in codd. permutantur. Sirac. XXI, 30. ἐν παροικήσει, *ubicunque commorabitur*, aut: *ab iis*, *inter quos commorabitur*, μισηθήσεται, odio habebitur.

ΠΑΡΟΙΚΙ'Α, *commoratio*, *peregrinatio*, it. *familia*. בַּיִת, *domus*, *familia*. Gen. L, 8. πᾶσα ἡ παροικία Ἰωσὴφ, omnis familia Iosephi, quae commode παροικία dici poterat, quia peregre vivebat in terra Aegypti. Vide et v. 22. ubi alii libri πανοικία habent. Ex. I, 1. παροικίᾳ sec. ed. *Ald.* ubi fortasse πανοικίᾳ scribendum erit. Certe alii libri habent ibi πανοικὶ, quemadmodum et in codd. *Moeridis* quibusdam pro πανοικὶ scriptum exstat, ut in *cod. Lugd. secundo Thomae Magistri* παροικίᾳ. Conf. Sirac. XLI, 8. ubi τέκνα συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσεβῶν sunt liberi, qui conversantur cum *familiis* impiorum. – גָּדַד, *turmatim concurro*, etiam *exscindo*. Hab. III, 16. ἀναπαύσομαι τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου. *Bielius* coniicit, eos legisse מְגוּרַי per *Resch* a גּוּר, *peregrinari*, loco יְגוּדֶנּוּ per *Daleth*; mallem tamen παροικίαν in notione *conventus* accipere. Conf. supra s. v. παροικέω. Rectius itaque *Trommius* statuere videtur, eos legisse גְּדוּד, *turma*. – גּוֹלָה, *captivitas*. Esdr. VIII, 54. οἱ υἱοὶ τῆς παροικίας, filii *peregrinationis*, vel: qui peregrini fuerant. Conf. *Prol. Sirac.* in fin. Sirac. XLIV, 7. Sap. IX, 10. et Act. XIII, 17. – גּוּר, *commoror*. Psalm. CXIX, 5. οἴμοι, ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη, heu mihi, quod mihi *peregre habitandum est*. Legerunt fortasse גֵּרְתִּי aut גְּרוּתִי. – טַף, *parvulus*. Iud. XVIII, 21. sec. *Ald.* et *Compl.* ubi παροικία *familiae* notionem habet, unde in cod. *Oxon.* πανοικίαν legitur pro παροικίαν. – מָגוּר. Psalm. LIV, 17. πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν, malitia in *domiciliis* illorum. Psalm. CXVIII, 54. ἐν τόπῳ παροικίας μου, in loco *commorationis* meae. Conf. Sir. XVI, 9. Thren. II, 22. ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόθεν. Videtur legendum ὡς εἰς ἡμέραν, vel ὡς ἡμέρᾳ, et παροικίαι hic videtur significare *inquilinos*, *incolas terrae Israelis*. Caeterum מְגוּרַי ibi significat *terrores meos*, h. e. *mala*, *calamitates*. Sic quoque παροικία pro מְגוֹרָה in notione *timoris* legitur apud LXX Psalm. XXXIII, 4. ubi tamen pro παροικιῶν μου legere mallem περιστάσεων μου. Certe *Vulgatus* habet *in tribula-*

tionibus meis. Ita quoque *Arabs. Cod. Alex.* θλίψεων. *Ed. Ald.* et *Complut.* θλίψεως. Potest tamen quoque lectio cod. *Vat.* ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐῤῥύσατό με quodammodo quoad sensum defendi, si nempe ita constituatur: cum metu Sauli nunquam fixas sedes haberem, adeo, ut terras exteras et hostiles adire compellerer; aut παροικίαι vertantur per *hostes glomeratos, qui illum undique cingebant,* ut etiam sumi potest Thren. II, 22. Vide infra s. v. περίστασις. - מַגִּיד part. Hiph. a נָגַד, *indicans.* Zach. IX, 12. *Trommius* coniicit, eos legisse גְּדוּד, *turma.* Quidni מָגוֹר? - מְגוֹרָה, *formido,* it. *obiectum timoris. Al.* Psalm. XXXIII, 4. Vide supra s. v. מָגוֹר. - מְשׁוּבָה, *reversio.* Hos. XI, 8. Forte hic legerunt מוֹשָׁב. Sap. XIX, 10. Sirac. XVI, 9. οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Λὼτ, ubi παροικία non notat *locum peregrinationis,* nempe Sodomam et Pentapolim, in qua peregrinatus est Lotus, sed, quia sequitur: οὓς ἐβδελύξατο, *incolas regionis illius, inter quos peregrinus commoratus est Lot.* Ita quoque *Syrus.* Sirac. XLI, 8. XLIV, 7.

ΠΑΡΟΙΚΙ'ΖΩ, *habitationis causa de loco migro, habitationem muto, demigro.* Sirac. XXXVIII, 32. Ita *Bielius, Trommium* secutus. Sed perperam: nam ibi omnes libri habent παροικήσουσιν, h. e. *habitabunt, commorabuntur.* Caeterum παροικίζω reperitur quoque apud *Herodot.* IV. p. 279, 15.

ΠΑ'ΡΟΙΚΟΣ, *advena, accola.* גּוֹי, *gens.* Soph. II, 5. πάροικοι Κρητῶν. Legerunt גָּרֵי. - גּוּר, *accolo, peregrinor. Al.* 1 Sam. XVI, 19. παροίκους. - גֹּלָה partic. foem. *captivata.* Ies. XLIX, 21. Ita quoque *Theod.* ubi גֹּלָה significat *eam, quae demigrare coacta est.* - גָּר partic. a גּוּר. Psalm. CIV, 2. - גֵּר. Gen. XV, 13. XXIII, 4. Exod. II, 22. et alibi saepius. - *גֵּרְשֹׁם, *Ghersom,* nomen proprium. *Inc.* Exod. II, 22. - *הַגְרִאִים, *Haggareim* s. *Hagareni,* nomen proprium. 1 Par. V, 10. Legerunt הַגָּרִים. - *כָּל בֵּית, *omnis domus.* LXX sec. cod. *Alex.* 2 Sam. XIX, 28. Sed ibi pro πάροικος legendum est πᾶς οἶκος, ut reliqui libri habent. - שָׁכֵן, *habitator.* Ier. XLIX, 17. - תּוֹשָׁב, *advena, peregrinus.* Exod. XII, 45. Levit. XXII, 10. XXV, 6. et 23. προσήλυτοι καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστὲ ἐναντίον μου, advenae et peregrini estis coram me. Conf. Ephes. II, 19. et ad h. l. *Wolfium* p. 59. Baruch. IV, 6. 10. 17. Sirac. XXIX, 29. 30. *Hesych.* πάροικοι, ξένοι, παρεπίδημοι.

ΠΑΡΟΙΜΙ'Α, *proverbium, adagium, parabola.* מָשָׁל, idem. Prov. I, 1. παροιμίαι Σολομῶντος, *sententiae* Salomonis, (s. ἀποφθέγματα) ad morum disciplinam maxime pertinentes. Vide et Prov. XXV, 1. et XXVI, 7. *Symm.* 1 Sam. XXIV, 14. et conf. Sirac. VI, 37. XLVII, 18. Sir. XXXIX, 3. ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει, occulta *parabolarum* exqui-

ret. *Gloss. in Proverb.* παροιμίαι, παραινέσεις, ἢ παραμυθίαι, παρηγορίαι, νουθεσίαι ὠφέλιμοι ἐπὶ τῷ βίῳ, ἠθῶν ἔχουσαι καὶ (adde παθῶν ex *Hesychio*, ubi eodem fere modo vox exponitur) ἐπανόρθωσιν. Vide *Bibliotth. Coislin.* p. 503. *Suidas:* παροιμία· τί ἐστι παροιμία; λόγος ὠφέλιμος, καταχρηστικῶς δὲ πᾶν παροδικὸν διήγημα. οἶμος γὰρ ἡ ὁδός. ἡ παροιμία ἐστὶ λόγος ἀπόκρυφος δι' ἑτέρου προδήλου σημαινόμενος. Plura de hac voce vide apud *Suicerum Thes. Eccles.* T. II. p. 600. et auctores citatos *Wolfio* ad Ioh. X, 6. p. 907.

*ΠΑΡΟΙΜΙΆΖΩ, *proverbia recito.* 4 Macc. XVIII, 16. Παροιμιάζομαι, *proverbialiter loquor.*

ΠΑΡΟΙΜΙΑΣΤΗ'Σ, *proverbiorum artifex.* קֹהֶלֶת, *concionator. Symm.* Cohel. XII, 10. Vide s. v. παροιμιάζω.

ΠΑΡΟΙΝΕ'Ω, *per vinolentiam pecco, debacchor, iniuria afficio, insolenter ago, insolenter tracto.* מַצּוּת, *iurgium. Al.* Ies. XLI, 12. καὶ οὐ μὴ εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους, οἳ παροινήσουσιν εἴς σε, et neutiquam invenies homines, qui *insolenter te tractent.* Sic *Herodotus* lib. III. p. 119. Καμβύσης ὁ Κύρου παρῴνησεν εἰς τοὺς Αἰγυπτίων θεούς. Vnde *Suidas:* παρῴνησεν, ἀτάκτως ἐξύβρισε. Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 601.

ΠΑΡΟΙΣΤΡΑ'Ω vel ΠΑΡΟΙΣΤΕ'Ω, *oestro immisso concito*, item neutraliter: *tanquam oestro agitatus insanio, furo, exstimulor.* סָרַב, *refractarius sum.* Ezech. II, 6. παροιστρήσουσι, *tanquam oestro agitati insanient. Hesych.* παροιστρήσουσι, μαίνονται. — סָרַר, *refractarius sum.* Hos. IV, 17. ὡς δάμαλις παροιστρῶσα παροίστρησεν Ἰσραὴλ, tanquam vacca, oestro percita, insanivit Israel. *Suidas:* παροιστρῶσα, ἐξεστηκυῖα, ἐρεθίζουσα. Inde in *Gloss. MS. in Proph.* pro παροιστρῶσαι, ἐξεστηκυῖαι, rescribendum est: παροιστρῶσα, ἐξεστηκυῖα, et apud *Hesychium* pro παροιστρῶσαι, ἐρεθίζουσαι, ἐξεστηκυῖαι, reponendum: παροιστρῶσα, ἐρεθίζουσα, ἐξεστηκυῖα, et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* pro παροιστρῶσαι, ἐξεστηκυῖα θυμῷ: παροιστρῶσα κτλ. Nam in his omnibus ad citatum Hoseae locum procul dubio respicitur. Est autem verbum ab οἶστρος, de quo ita *Hesychius:* οἶστρος, εἶδος πτηνοῦ, ὑφ' οὗ κεντριζόμεναι αἱ βοῦς σκιρτῶσιν, ὃ μύωψ καλεῖται. *Zonaras Lex.* 1518. παροιστρῶσα, οἴστρῳ μαινομένη. Idem: παροιστρήσαντες, ἁμαρτήσαντες. Conf. *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. IV. c. 14. — שַׁכּוּל, *filiis s. catulis orbatus. Inc.* 2 Sam. XVII, 8. παροιστρῶσα. Vrsa raptis catulis furiosa est, et in saltu saevit. LXX usi sunt voce ἀτεκνοῦσθαι. *Vulgatus* utrumque coniunxit vertens: *veluti si ursa raptis catulis in saltu saeviat.*

ΠΑΡΟΞΥ'ΝΩ, *exacerbo, irrito, commoveo, perturbo, acuo:* et παροξύνομαι, *commoveor, irascor, ira accendor,*

item *aemulor.* אָנַף, *irascor.* Esdr. IX, 14. μή παροξυνθῇς ἐν ἡμῖν, ne *irascaris* nobis. – גָּדַף Pih. *probro afficio.* Num. XV, 28. Ies. XXXVII, 28. – גָּרָה Pih. *misceo.* *Symm.* Prov. XXVIII, 25. παροξύνει. *Miscere lites* est *excitare lites.* – הוֹגִיעַ Hiph. a יָגַע, *fatigo*, et h. l. *molestus sum*, *ad iram provoco.* Mal. II, 17. – הִכְעִיס Hiph. *ad iram provoco.* Deut. IX, 18. Psalm. CV, 29. Ies. LXV, 3. – הִקְנִיא Hiph. *zelare facio.* Deut. XXXII, 16. – הִתְוָה Hiph. *circumscribo*, h. l. *irrito.* *Vulg. exacerbarunt.* Psalm. LXXVII, 46. – *הִתְגָּרָה, *litem misceo.* Inc. sec. cod. 130. *Holm.* Deut. II, 5. μή παροξύνθητε. – הִתְעַבֵּר Hithp. *excandesco.* Prov. XX, 2. *Vulg. qui provocat iram.* – *הִתְמַרְמֵר Hithp. *exacerbo me.* Dan. XI, 11. sec. cod. *Chis.* – חָדַד, *exacuor.* Prov. XXVII, 17. παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου. Accepisse videntur חדד in notione *poliendi* hoc sensu: *nitescere facit faciem amici*, h. e. sua consuetudine amicum exhilarat. – חָרָה, *ira accendor.* Hos. VIII, 5. Zach. X, 3. – חֵרֵף Pih. *probro afficio.* Prov. XIV, 33. XVII, 5. In utroque loco non aliter legerunt, sed ita, et quidem non male quoad sensum, libere verterunt. – מָרָה, *rebello.* Num. XX, 24. – נִאֵץ : נָאַץ, Kal et Pih. *sperno.* Num. XIV, 11. 23. Deut. XXXII, 19. ubi tamen παρωξύνθη est glossema ex alia interpretatione. 2 Sam. XII, 13. ubi παροξύνειν non tam *ad iram provocare*, quam in universum *provocare, irritare* notat, quemadmodum נִאֵץ h. l. notat *incitare ad blaspheme et contumeliose loquendum*, nempe de vera religione. Vnde *Symmachus* h. l. non male formula βλασφημεῖν ποιεῖν usus est. Add. οἱ Γ Ies. LX, 14. *Symm. Theod.* Prov. I, 30. *Symm.* Psalm. X, 3. – *נָצָה, *avolo*, *celeriter abeo.* *Incertus* sec. *Theodoretum et Cod. Norimb.* Thren. IV, 15. pro נצו habent παρώξυναν, legentes nempe נִאֲצוּ. – עָצַב, *dolore afficio.* Ies. LXIII, 10. – הִקְצִיף : קָצַף, Kal et Hiph. *effervesco*, *fervere facio.* Deut. I, 34. IX, 7. Ies. XLVII, 6. – הִרְגִּיז : רָגַז, Kal et Hiph. *commoveo*, *commoveor.* Ies. V, 25. παρωξύνθη τὰ ὄρη, *commovebantur* montes. Ies. XIV, 16. ὁ παροξύνων τὴν γῆν, *commovens* terram. Ierem. L, 34. παροξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι Βαβυλῶνα, *perturbabit* incolas Babylonis. – רָהַב, *corroboro.* Prov. VI, 3. *Corroborare* in hac orationis serie *instare*, *urgere* notat, h. e. *ad solutionem incitare.* – שָׁנַן, *acuo.* Deut. XXXII, 41. παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιραν, *acuam*, tanquam fulgur, gladium. – חָרָה Pih. *misceo.* Ierem. XXII, 15. παρωξύνθης ἐν Ἀχάζ, τῷ πατρί σου, *aemulatus es* Achaz, patrem tuum. Conf. *Ghislerii Catenam* in h. l. ubi *Incertus* παρωξύνθης interpretatur παραζηλοῖς, *aemularis*, et *Olympiodorus* ἐζήλωσας, *aemulatus es.* Caeterum legerunt מִתְחָרֶה, a חרה, *aemulari*, *zelo moveri*, *contendere.*

ΠΑΡΟΞΥΣΜΟ'Σ, exacerbatio. קֶצֶף, *fervor irae.* Deut. XXIX, 28. Ierem. XXXII, 37. Conf. Act. XV, 39. - חַמָּן, nomen proprium idoli. *Incert.* Ezech. VIII, 14.

ΠΑΡΟ'ΠΤΟΜΑΙ, conniveo, dissimulo. הִתְבּוֹנֵן Hithp. a בִּין, *animadverto.* Iob. XI, 11. *ἰδὼν δὲ ἄτοπα, οὐ παρόψεται,* videns autem indecentia, non dissimulabit. Contrariam proposuerunt sententiam. Nam in textu hebr. legitur: *Videt scelera, quanquam ad ea attendere non videatur.* Fortasse loco *οὐ* legendum est *καὶ* aut *εἰ καί.*

ΠΑΡΟ'ΡΑΣΙΣ, aspectus obliquus et negligens, contemtus, neglectus, despicientia. עָלוּם, *occultus. Aqu.* Psalm. LXXXIX, 8. (עֲלֻמֵנוּ, *absconditum nostrum,* h. e. *peccata, quae nos latent, sive per incuriam commissa, sive quia oblivio ea delevit e memoria*) *παροράσεις*, h. e. *lapsus, Versehen.* 2 Macc. V, 17. *διὸ γέγονε περὶ τὸν τόπον παρόρασις,* quamobrem fuit circa locum *despectio,* s. *locus despectus factus est.* Adde *Eustath.* in Il. *α'.* p. 6, 38. *Lucian. Iudic. Vocal.* p. 28. B.

ΠΑΡΟΡΑ'Ω, transversum intueor, perperam video, videre negligo, videre me dissimulo, conniveo, it. *contemno, praetermitto, negligo.* נֶעְלָם Niph. *abscondor.* 1 Reg. X, 3. *οὐκ ἦν λόγος παρεωραμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως,* nihil a rege *praetermittebatur. Suidas: παρεωραμένος, ὁ καταφρονηθείς. Symm.* et LXX Cohel. XII, 14. *ἐν παντὶ* (sc. *ἔργῳ*) *παρεωραμένῳ,* in omni opere, quod *neglectum* vel *dissimulatum* est. Nahum. III, 11. *ἔσῃ παρεωραμένη,* eris *contemta. Gloss. Brem. παρεωραμένη, καταφρονηθεῖσα.* Idem tradit *Zonaras Lex.* 1518. Sic *Aelianus V. H.* II, 21. *οἰόμενος τὸν ἐραστὴν ὑπὸ τῶν παιδικῶν παροράσθαι,* arbitratus, amatorem ab amasiis *contemni.* - עָוֹן, *iniquitas. Al.* Iob. XI, 6. *παρεωραμένα,* a te *neglecta.* Sap. XI, 24. *παροράς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν, dissimulas* te *videre* peccata hominum in poenitentiam, h. e. ut bene exponitur in *Lexico Pasoris, non punis (illico) peccata, ut des locum poenitentiae.*

'ΙΔΩ'Ν ΠΑΡΟΡΑ'Ω, videns conniveo. הֶחֱשָׁה מֵעוֹלָם, *sileo a saeculo.* Ies. LVII, 11. *καὶ ἐγώ σε ἰδὼν παρορῶ, καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης.* Legerunt וּמַעְלִם aut in Hiph. מַחֲזֶה וּמַעֲלִים, ab עָלַם, *abscondo faciem, averto faciem.* In l. *Samar.* עָלַם *connivere* notat. Et haec est vera lectio, quam ex parte etiam expressit *Vulgatus,* qui habet: *Ego tacens, et quasi non videns.*

ΠΑΡΟΡΓΙ'ΖΩ, ad iram provoco, irrito, perturbo, dolore afficio. גִּדֵּף Pih. *probro afficio.* Ezech. XX, 27. - הִכְעִיס Hiph. *ad indignationem provoco.* Deut. IV, 25. XXXI, 29. Ezech. XXXII, 9. *παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολλῶν, perturbabo,* h. e. gravi dolore afficiam, cor multorum populorum. - הֶעֱצִיב Hiph. *dolore afficio.* Psalm. LXXVII, 45. -

הקציף Hiph. *fervere facio.* Psalm. CV, 32. Zach. VIII, 14. – הרגיז Hiph. Esdr. V, 12. Iob. XII, 6. Adde *Theodot.* 1 Sam. XXVIII, 15. ubi *perturbare, inquietare* notat. LXX Intt. habent παρενόχλησάς με. *Vulg. inquietasti me.* – *התרומם Hithp. *extollo me*, a רום. Dan. XI, 36. sec. cod. *Chis.* καὶ παροργισθήσεται. Videtur interpres in voce hebr. spectasse vehementiorem animi commotionem, qua rex transversus agebatur, atque hac ratione de *ira* cogitasse. Vide ad h. l. notas *Segaarii* p. 78. sequ. – מֹרַת רוּחַ, *amaritudo spiritus. Hebr. Int.* Gen. XXVI, 35. παροργίζουσαι. – נִאֵץ Pih. Psalm. IX, 36. Ies. I, 4. Adde *Theodot.* et LXX sec. ed. *Rom.* 2 Sam. XII, 13. ubi non tam *ad iram provocare*, quam in universum *provocare, irritare* notat, quemadmodum et נאץ ibi significat *incitare ad blaspheme et contumeliose loquendum de vera religione*, unde a *Symmacho* per βλασφημεῖν ποιεῖν expressum est. – נִחַם Pih. *consolor.* Ezech. XVI, 54. Fortasse בְּנַחֲמֵךְ deduxerunt a חָמַם, quod interdum *ira calefieri* s. *accendi* notat, v. c. Deut. XIX, 6. – קִנֵּא Pih. *ad zelum moveo.* Psalm. CV, 17. – קָצַר, *decurtor.* Mich. II, 7. οἶκος Ἰακὼβ παρώργισε τὸ πνεῦμα κυρίου. Ita transtulerunt convenienter quidem usui loquendi (nam קָצַר cum nomine נֶפֶשׁ aut רוּחַ interdum *indignationem* notat. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1447.), sed admodum aliene ab hoc loco. – תַּמְרוּרִים plur. *amaritudines.* Hos. XII, 14. Legerunt הֵמְרָה. Sirac. IV, 2. μὴ παροργίσῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ, ne *dolore afficias* aut *contristes* aliquem in angustiis versantem: et ib. v. 3. καρδίαν παρωργισμένην μὴ προσταράξῃς, animum *perturbatum*, h. e. *dolore affectum*, non amplius perturbes.

ΠΑΡΟΡΓΙΣΜΑ, *provocatio ad iram, irritatio*, vel *ira, in quam quis concitatus est.* כַּעַס. 1 Reg. XXI, 22. περὶ τῶν παροργισμάτων, ὧν παρώργισας, *propter peccata, quibus iram meam provocarunt, et ad quae tu illos incitasti.* Legitur praeterea 1 Reg. XVI, 33. ubi nihil quidem in textu hebr. legitur, sed παροργίσματα *peccata* notat et *flagitia, quibus ira Dei provocatur.*

ΠΑΡΟΡΓΙΣΜΟΣ, idem. כַּעַס, *indignatio.* 1 Sam. I, 6. 1 Reg. XV, 30. ubi *peccata* notat, *quibus ira Dei provocatur*, coll. 2 Reg. XXIII, 26. Adde *Aqu. Symm.* Psalm. XXX, 10. – נְאָצָה et נֶאָצָה. 2 Reg. XIX, 3. Nehem. IX, 18. – קֶצֶף, *fervor irae.* *Al.* Ierem. XXI, 5. παροργισμοῦ. *Symm.* Psalm. X, 14. ubi *moerorem, animi aegritudinem* notat.

ΠΑΡΟΡΙΖΩ, *fines transfero, transmoveo.* Vide Παρορμίζω.

ΠΑΡΟΡΜΑΩ, *incito, excito, concito, impello.* רָהַב, *corroboro.* *Aqu. Theod.* Prov. VI, 3. παρόρμησον, h. e. *urge, insiste*, quam notionem ibidem quoque vox hebr. habet.

Conf. Ies. III, 1. 2 Macc. XV, 17. *ἐπ' ἀρετὴν παρορμῆσαι*, ad virtutem *incitare*. *Hesych*. *παρορμᾷ, προτρέπεται, διεγείρει, παροξύνει*.

ΠΑΡΟΡΜΙ'ΖΩ. הִסִּיג Hiph. a נָסַג, *amoveo*. *Symm*. Hos. V, 10. *ὡς παρορμίζοντες*, pro quo tamen *L. Bos. Proleg. in LXX Intt.* bene legendum censet: *ὡς παρορίζοντες*, sicut *fines transmoventes*, seu *limites transilientes*, *terminos egredientes* (unde *παρόριος*, *elimes*, *Gloss. Vett.*), h. e. metaphorice: *violantes et transilientes leges et instituta a Deo praescripta*.

ΠΑΡΟΥΣΙ'Α, *praesentia*, *adventus*. 2 Macc. VIII, 13. *τὴν παρουσίαν τοῦ στρατοπέδου*, *adventum* exercitus. 2 Macc. XV, 21. Conf. 1 Thess. III, 13. Eodem sensu apud profanos auctores occurrit. *Suidas* de hac voce: *καὶ ἐπὶ τοῦ παρεῖναι δὲ τάσσεται, ὡς καὶ ἐν τοῖς Νίπτροις Σοφοκλέους. Τὴν παρουσίαν τῶν ἐγγὺς ὄντων. Θουκυδίδης ἐν τῷ πρώτῳ. Βυζάντιον γὰρ ἑλεῖν τῇ προτέρᾳ ἀπουσίᾳ. Τούτῳ γὰρ τὸ ἐναντίον σημαίνει ἡ ἀπουσία.*

ΠΑΡ'ῬΗΣΙ'Α, *libertas quidvis dicendi*, *confidentia*, *fiducia*, etiam *audacia*. Sap. V, 1. *στήσεται ἐν παῤῥησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος*, stabit in magna *confidentia* iustus. Conf. Eph. III, 12. Phil. I, 20. *Lex. vet. παῤῥησία*, *licentia*, *fiducia*, *confidentia*. *Hesychius* et *Suidas*: *παῤῥησία, ἐξουσία, ἄδεια*. Confer *Suiceri Thes. Eccles*. T. II. p. 616. et *Lex. N. T.* s. h. v.

**ΠΑΡ'ῬΗΣΙ'Αι*, *palam*, *libere*, *fiducialiter*. נֶגֶד אֱלֹהִים, *coram Deo*. *Inc*. Psalm. CXXXVII, 1. *παῤῥησίᾳ θεὲ ᾄσω σε*: ubi simul notandum, illud *θεὲ* sine dubio ex alia versione huc irrepsisse.

ΠΑΡ'ῬΗΣΙ'ΑΝ 'ΑΓΩ, *libertate dicendi utor*, *libere loquor*. Eandem notionem habet hebr. נָתַן קוֹל, *vocem edo*, cui apud LXX respondet Prov. I, 20.

ΠΑΡ'ῬΗΣΙ'ΑΝ 'ΕΧΩ, *libertatem dicendi habeo*, *libere ac intrepide loquor*. הִתְעַנֵּג Hithp. *oblecto me*. Iob. XXVII, 10. *μὴ ἔχει τινὰ παῤῥησίαν ἔναντι αὐτοῦ*; num *libere loquetur* coram illo? Conf. notata infra ex Iob. XXII, 26. s. v. *παῤῥησιάζομαι*.

ΟΥ'Κ 'ΕΧΩ ΠΑΡ'ῬΗΣΙ'ΑΝ, *non habeo dicendi libertatem*, *non dico confidentia*, *non sine formidine vel non intrepide loquor*. הֶחְפִּיר Hiph. *pudefacio*, h. l. *turpem et putidum me praebeo*. Prov. XIII, 5. *ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται, καὶ οὐχ ἕξει παῤῥησίαν*, impius autem confunditur, et non habebit facultatem libere vel intrepide loquendi, quia nempe in mendacio deprehensus (de quo h. l. sermo est) fidem, etiamsi vera dixerit, sese inventurum desperat. Confer Phil. I, 20.

ΜΕΤΑ ΠΑΡΡΗΣΙΑΣ, *cum fiducia*, *confidenter*, *audacter*. קוֹמְמִיּוּת, *erectio*. Levit. XXVI, 13. ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας, duxi vos cum fiducia, h. e. ita, ut erecto et fidenti animo essetis. Bene quoad sensum. In textu hebr. legitur: Fractis vectibus iugi vestri effeci, ut erecti incedere possetis; ubi *erectio* opponitur *servituti*. 1 Macc. IV, 18. λήψετε τὰ σκῦλα μετὰ παῤῥησίας, capietis spolia *fidenti animo*, h. e. *nemine vos impediente*. Confer Hebr. IV, 16. *Vulg.* habet *securi*, aut *secure*. – Vide alibi s. v. ἐλέγχω.

**ΠΑΡΡΗΣΙΑΖΩ ΤΙΝΙ*, *fiducialiter ago cum aliquo*. נֶגֶד אֱלֹהִים, *coram Deo*, seu: *in conspectu angelorum s. sacerdotum*. *Inc.* Ps. CXXXVII, 1. παῤῥησιάσω σοι, fiducialiter tecum agam, ubi tamen fortasse legendum erit: ἐν παῤῥησίᾳ ᾄσω σοι. Conf. *Hexapla*.

ΠΑΡΡΗΣΙΑΖΟΜΑΙ, *libere loquor*, *confidenter*, *intrepide dico aut facio*. הוֹפִיחַ Hiph. a פּוּחַ, *efflo*. Psalm. XI, 6. παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ, *confidenter agam* in illo. *Vulg. fiducialiter agam in eo*: coll. Prov. XII, 17. VI, 19. *Starcke* in *Carm. Dav.* Vol. I. p. 183. coniicit, eos legisse אוֹפִיעַ לוֹ. *Arab.* فاه, *verba facit*, *allocutus est*. *Zonaras Lex.* 1523. παῤῥησιάσομαι, ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν λάβω. Est autem παῤῥησιάζεσθαι ἐν τινὶ h. l. *libere defendere, aperte tueri ac patrocinari*. Imago desumta est a iudicibus, aut advocatis accusatum defendentibus, aut pro illo sententiam dicentibus. *Lex. Vetus*: παῤῥησιάζομαι, *fiducialiter ago*. – הוֹפִיעַ Hiph. a יָפַע, *splendeo*. Psalm. XCIII, 1. Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαῤῥησιάσατο Deus ultionum *libere egit*. Ita transtulit *Bielius*. Sed παῤῥησιάζεσθαι ibi non *libere agere* notat, sed *palam apparere*, quemadmodum et הוֹפִיעַ h. l. notat *venire ad iudicium*, adiuncta notione *splendoris et magnificentiae*. Conf. Psalm. L, 2. ubi LXX habent: ἐμφανῶς ἥξει. – הִתְעַנֵּג Hithp. *oblecto me*. Iob. XXII, 26. εἶτα παῤῥησιασθήσῃ ἐναντίον κυρίου, deinceps *libere* vel *confidenter loqueris coram Domino*, aut: *cum summa libertate ac confidentia petere poteris a Deo*. Conf. 1 Ioh. III, 21. V, 14. – *שַׁלֶּטֶת foem. *imperiosa*, *dominatrix*, *domina*. *Theodot.* Ezech. XVI, 30. πόρνη παῤῥησιαζομένη, meretrix non *imperiosa*, sed *quae confidenter agit*, *impudens*, ex arab. سلاطة. *Vulg. procax*. Praeterea reperitur Prov. XX, 9. ubi παῤῥησιασθήσεται, cui nihil respondet in textu hebr., de suo addiderunt, ut membra parallela redderent. Sirac. VI, 12. ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παῤῥησιάσεται, in servos tuos *libere aget*.

ΠΑΡΩΘΕΟΜΑΙ, *dimoveo*, *expello*, *eiicio*, *abrogo*, *reiicio*, *depello*. 2 Macc. IV, 11. τὰ κείμενα τοῖς Ἰουδαίοις φιλάνθρωπα βασιλικὰ — παρώσατο, quae Iudaeis humaniter a

regibus statuta erant — *dimovebat* vel *abrogabat*. *Hesych.* παρώσατο, ὤσατο καὶ ὤθησεν. Idem: παρωσάμενος, ἀποθήσας (scribe ἀπωθήσας e *Lex. Cyrilli MS. Brem.*), ἀποβαλών.

*ΠΑΡΩΡΑΙ΄ΣΜΟ΄Σ. Vide παρωρισμός.

ΠΑΡΩΡΙΣΜΟ΄Σ, *intempestivitas*. תִּירוֹשׁ, *mustum*. *Aqu.* Ies. XXIV, 7. quia sc. vindemia male cesserat. In margine *Procopii* legitur παρωραϊσμός. *Hesych.* πάρωρον, παρὰ καιρόν.

ΠΑ΄Σ, ΠΑ΄ΣΑ, ΠΑ΄Ν, *omnis*, *omne*, *totus*, *multus*. אַךְ, *tantummodo*. Prov. XI, 23. ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή. Πᾶσα i. e. διόλου, σφόδρα, coll. v. 25. Adde Levit. XXVII, 26. καὶ πᾶν, ubi pro πᾶν *Aqu. Symm. Theod.* melius habent πλὴν, quod fortasse reponendum est, nisi πᾶν dicas, ut et alibi, explicandi causa esse insertum, et καὶ referri ad אַךְ. – *אַנְשֵׁי בֵיתוֹ, *viri domus*, h. e. *domestici*. Mich. VII, 6. ubi tamen pro ἐχθροὶ πάντες ἀνδρὸς legendum suspicor ἐχθροὶ ἀνδρὸς ἄνδρες. Sed *Arabs* quoque receptam lectionem tuetur. – *בָּזְאוּ, *subiicio mihi*, *inundo*. Ies. XVIII, 2. ubi pro πάντες nonnullis videtur scribendum ἐπάτησαν vel κατεπάτησαν. Sed πάντες ibi e sequenti commate irrepsit, ut בָּזְאוּ prorsus omiserint. – בַּיִת, *domus*, *familia*. Esth. VIII, 3. ἐπὶ πάντων τῶν τοῦ Ἀμάν. – *גּוֹרָל, *sors*. Prov. XVI, 33. πάντα, ubi *Int.* גורל non de *tessera sortis* intellexit, sed de *toto illo*, e. g. *haereditatis* aut *praedae*, quod per partes sortiendo distribuendum esset. Vide ad h. l. *Iaegerum*. – *דָּשֵׁן, *impinguo*. Prov. XI, 25. ubi pro תְּדֻשָּׁן, *impinguabitur*, LXX habent πᾶσα ἁπλῆ. *Semlerus* in *Ep. Crit.* ad h. l. ex πᾶσα refingendum πιανθεῖσα ad reliquorum πιανθήσεται, voce ἁπλῆ autem editionem antiquam designari existimat. *Iaegero* vero πᾶσα pro διόλου, σφόδρα, coll. v. 25., ab interprete additum videtur. – *וְאֵת. Iud. VIII, 8. sec. cod. *Bas.* κατὰ πάντα. Repone κατὰ ταῦτα, ut in *Compl. Ald.* et *Oxon.* legitur. – כִּימָה, *pleiades*. Amos. V, 8. πάντα. Num legerunt כָּל־מָה aut כָּלָה? Ita quoque *Vetus Itala*. Sed alibi recte transferunt πληϊάδας, ut h. l. quoque *Theodotion* habet, unde *Semlero* πληϊάδα h. l. ob compendium in πάντα inepte conversum fuisse videtur. – כֹּל, *omnis*. 2 Par. XXXI, 5. ἐπιδέκατα πάντα, *decimas omnis generis*. Cohel. II, 5. ξύλον πᾶν καρποῦ, *omnis generis* arbores frugiferas. Exod. XXXV, 31. sec. ed. *Compl.* ubi πάντα ponitur pro κατὰ πάντα, *in omni rerum genere*. Reliqui libri habent πάντων. 2 Sam. XIII, 37. ubi πᾶς positum est pro πολὺς, coll. v. 39. – *כִּלָּה, *perfecit*. Prov. XVI, 30. πάντα. Videntur כל legisse. Sed quia, ut ad vocem ὁρίζω iam observatum est, כִּלָּה per ὁρίζει a LXX expressum est, statuere mallem, eos πάντα h. l. de suo addidisse, ut vel e versione *Incerti Int.* apparet. – כֻּלּוֹ, *omnis ille*, i. e. *universum*, *turmatim*. *Symm.* Prov. XXX, 27. – כָּלִיל, *totum*. 1 Sam. VII, 9. Ies. II, 18. – כְּלָיוֹת plur. *renes*. Iob. XIX, 27. Videntur mihi legisse כְּלִילָה, aut כְּלִילֹת. *Trom-*

mio autem et *Bielio* כֹּל. — כִּלָּם, *consumsit eos.* Thren. II, 22. Hic legerunt vocem ea ratione punctatam, qua significat *omnes eos*, nempe כֻּלָּם. — *כַּלְנֵה, nomen proprium, *Chalane*, ut *Vulgatus* transtulit. Amos. VI, 2. πάντες. Sec. *Cappellum Crit. S.* T. III. p. 191. legerunt כַּלְנֵה pro כָּל־הֵנָּה, aut, ut *Scharfenbergius* mavult, כֻּלְּכֶם. — *לֵךְ, *vade.* Prov. XIV, 7. πάντα. Num כֹּל legerunt? — *מְנַצְּחִים, *sollicitatores.* 2 Par. XXXIV, 13. ἐπὶ πάντων sec. cod. *Vatic.* ubi vel legendum erit ἐπιστατῶν, quod reliqui libri habent, vel ante ἐπὶ supplendum erit τῶν sensu eodem, ut sit versio alius interpretis. — *מִלְּתָא chald. *sermo.* Dan. II, 17. sec. cod. *Chis.* πάντα. Bene quoad sensum. — מַפָּל, *deciduum, quisquiliae. Inc.* et LXX Amos. VIII, 6. ἀπὸ πάσης πράσεως ἐμπορευσώμεθα. Hic legerunt, ut plerique statuunt, מִכֹּל, *ex omni.* Mihi vero sensum expressisse videntur. — נֶפֶשׁ, *anima.* Prov. XIII, 4. Sc. נֶפֶשׁ notat quoque *id quod halitum habet, hominem*; *personam quamvis.* — עֵדָה, *congregatio.* Num. XXXI, 12. — עָם, *populus.* Iud. XX, 22. πᾶς sec. ed. *Ald.* Sensum expresserunt, nec opus est, ut λαὸς reponatur, aut cum *Tychsenio* statuatur, eos כֹּל legisse. — *קוּם, *sto.* Iob. XXIX, 18. Librariorum culpa lectionem πάντες pro στάντες, ut *Grabii* dilegentia nunc legimus, ortam esse, facile concedendum est, quanquam hanc emendationem haud omnino necessariam putem. — רֹב, *multitudo.* Ierem. XXX, 12. — *שְׁתֵּי, *duo.* 2 Sam. XXI, 5. sec. *Hex.* pro ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς habent: ἐν πάσαις αὐλαῖς. Non aliter legerunt, sed quia putarunt, duo atria aris omnibus corporibus coelestibus exstruendis non suffecisse, *omnia* substituerunt. — תֹּהוּ, *inane.* Ies. XXIV, 10. ἠρημώθη πᾶσα πόλις. Hic quoque πᾶσα pro ὅλου, σφόδρα positum esse videtur, et tunc omnia bene conveniunt. — תַּחַת, *sub, subtus.* Gen. XLIX, 25. πάντα. Ita verterunt, quia antecedens רֹבֶץ per ἔχειν transtulerant. — תָּמִיד, *iugiter.* Prov. XXVIII, 14. Sirac. XVII, 31. (28.) οὐ γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις, *non est hominum omnimoda perfectio*, debiles sunt atque infirmi. Sap. VII, 9. πᾶς, *quicunque.* Sir. I, 1. πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου, *summa* in Deo est sapientia. Sic etiam apud Latinos *omnis* pro *magnus, summus, perfectus* ponitur. Ep. Ierem. v. 25. simulacra auro obducta ἠγορασμένα ἐκ πάσης τιμῆς, *quovis* i. e. *summo* pretio emta. *Syrus: magno pretio. Polyb.* I, 39, 3. εἰς πᾶσαν ἦλθον ἀπορίαν. Idem III, 77, 4. ἐν τῇ πάσῃ φιλανθρωπίᾳ. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* Sir. XLII, 12. παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ, *nullo, ne uno quidem excepto*, coll. v. 20. 1 Macc. V, 24. μὴ ἀφῆτε παντὶ ἀνθρώπῳ παρεμβαλεῖν, ne *ulli, quicunque sit*, tentorium figere permittatis.

*ΤΟ ΠΑΝ, ut apud profanos, ita quoque in libris apocryphis V. T. est interdum i. q. τὸ ὅλον, *universum, re-*

rum universitas. Sir. XLII, 17. Fragm. Esth. IV. ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ σου τὸ πᾶν ἐστι. *Hesych.* τὸ πᾶν, τὸ ὅλον. Conf. *Fischeri Proluss. de Vitiis Lex. N. T.* p. 164. Sir. XLIII, 27. συντέλεια λόγων τὸ πᾶν ἐστιν αὐτὸς, h. e. ut recte interpretatus est *Bretschneiderus:* semper ad illud dictum recurrendum esset, ipsum esse omnium rerum summum et praestantissimum.

ἍΜΑ ΠΑ΄ΝΤΕΣ, *simul omnes.* פִּי אֶחָד, *uno ore.* Ios. IX, 2.

ΠΑ΄ΝΤΑ ΤΑ` ΑΥ'ΤΟΥ˜, *omnia ipsius.* מִקְנֵה קִנְיָנוֹ, *pecus possessionis eius.* Gen. XXXI, 18.

*ΚΑΤΑ` ΠΑ΄ΝΤΑ. בְּזֹאת. *Inc.* Iud. VIII, 8.

ΠΑΡΑ` ΠΑ΄ΝΤΑΣ, *prae omnibus.* בְשֵׁם, *in nomine.* Exod. XXXIII, 12. 17. οἶδά σε παρὰ πάντας, novi te *prae omnibus:* ubi etiam optimi Intt. בְשֵׁם *prae aliis* transtulerunt. Conf. Luc. XIII, 2. Rom. I, 25. *Hesych.* παρὰ πάντας, ὑπὲρ πάντας.

Ὁ ΤΑ` ΠΑ΄ΝΤΑ ΠΟΙΗ΄ΣΑΣ, *qui omnia fecit.* שַׁדַּי, *omnipotens.* Iob. VIII, 5.

*ΔΙΑ` ΠΑΝΤΟ΄Σ. יִשְׂמָח, *exhilarabit.* Prov. XIII, 9. Ita transtulerunt ob sequens σβέννυται, neglecto tropo. Quia tamen ita sententia abrupta est, post διὰ παντὸς aliquid excidisse credit *Iaegerus,* v. c. χαρτόν. Ps. XVIII, 14. post ἐνώπιον αὐτοῦ LXX addiderunt διὰ παντός. *Cappellus in Critica S.* p. 269. putat, eos סֶלָה legisse. *Koehlerus* autem loco διὰ παντὸς reponere mavult διάψαλμα. – *שָׁמִיר, *adamas.* Ezech. III, 9. Legerunt תָּמִיד. Vide supra s. διαπαντός. – Vide quoque alibi Ζωὴ et Ἡμέρα.

ΠΑ΄ΣΣΑΛΟΣ, attice ΠΑ΄ΤΤΑΛΟΣ, *clavus ligneus, paxillus.* *יָד, *manus.* Deut. XXIII, 13. Confer *Golium* p. 2755. – יָתֵד, *paxillus.* Exod. XXVII, 19. XXXV, 17. XXXVIII, 20. et alibi. – מָחֲצָה, *transfixit.* *Symm.* Iud. V, 26. Legit fortasse מַחְצָה. – עַמּוּד, *columna.* Exod. XXXIX, 33. Sirac. XIV, 25. πήξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς, tabernaculum sibi figet iuxta eam, ut prope eam commoretur, et assidue versetur. Ibid. XXVI, 14. et XXVII, 2.

ΠΑ΄ΣΣΩ, *spargo.* זָרַק, idem. Exod. IX, 8. πασάτω Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν, *spargat* Moses in coelum. *Hesych.* πασσάτω (lege πασάτω e *Lex. Cyrilli MS. Brem.*), ῥανάτω. Ibid. v. 10. – פִּזֵּר Pih. *spargo.* Psalm. CXLVII, 5. Vide et Sir. XLIII, 21. 3 Macc. I, 18. καὶ σποδῷ καὶ κόνει τὰς κόμας πασάμεναι, et cinerem et pulverem in comas suas *spargentes.*

ΠΑΣΤΟ`Σ, *thalamus.* חֻפָּה, *thalamus nuptialis,* vel *umbraculum, quo sponsus et sponsa teguntur.* Psalm. XVIII, 5. Ioel. II, 16. Vide et 1 Macc. I, 28. (καθημένη ἐν παστῷ, *sponsa vel nova nupta.*) et 3 Macc. IV, 6. *Pollux* Lib. III. c. 3. segm. 37. τὸ δὲ παρὰ τῇ εὐνῇ παραπέτασμα παστός. *He-*

sychius derivat à *πάσσειν*, *variare*. Cum enim ex poeta *ἐνέπασσε* in v. *πάσσε* exponit *ἐνεποίκιλλε*, addit: *Ἔνθεν καὶ παστὸς τὸ γαμικὸν ποίκιλμα*. Vid. idem in *ἐνέπασσεν*. Dicitur alias *παστάς*. *Suidas*: *παστὰς*, *ὁ παστὸς*, *νυμφών*.

ΠΑΣΤΟΦΟ'ΡΙΟΝ vel *ΠΑΣΤΟΦΟΡΕΙ῀ΟΝ*, *pastophorium*, *locus*, *ubi thalamus stat*, it. *cubiculum*, *cella*, *gazophylacium*. Ex sententia *Sturzii* de *dial. Maced.* pag. 110. *παστοφόριον* est *conclave* s. *cellula prope templum exstructa*, *in qua degerent vel habitarent unus pluresve pastophori*, h. e. *genus sacerdotum*, de quo vid. idem ib. p. 107. *Heinsio παστοφόρια* sunt conclavia, in quibus thesauri, vasa ac supellex caetera asservabantur, tum sacerdotes ac Levitae commorabantur. לִשְׁכָּה, *cella*, *cubiculum*. 1 Par. IX, 26. 33. (ubi etiam *οἱ ἄλλοι* ita interpretati sunt.) XXIII, 28. XXVIII, 12. Ierem. XXXV, 4. Ezech. XL, 18. *Olympiodorus παστοφόριον* Ierem. l. c. interpretatur *γαζοφυλάκιον*, et *Schol. παστοφόρια* Ezech. l. c. *γαζοφυλάκια*. Sic et *Gloss. MS.* in lib. I. *Paralip.* *παστοφόριον* (MS. vitiose *παστοφορεῖν*), *γαζοφυλάκιον*. Vide *Ghisler. Caten. in Ierem.* p. 750. *Al.* Esdr. VIII, 28. – סֹכֵן, *praefectus aulae s. thesauris*. Ies. XXII, 15. Legerunt סֻכָּן, *habitaculum*, coll. arab. سَكَن. – שַׁלֶּכֶת, nomen portae Hierosolymitanae. 1 Par. XXVI, 16. Vide et 3 Esdr. VIII, 61. IX, 1. 1 Macc. IV, 38. ubi *Syrus* reddit *ornatus*, et v. 57. *instrumenta ornatus*. Secundum *Baduellum παστοφόρια* erant *tabernacula*, *in quibus habitabat praepositus templi*. Apud *Hesychium παστοφόριον* exponitur *τὸ τὸν παστὸν φέρον*, *ἡ οἰκονομία*, *ἡ συναγωγὴ*, *ἡ ναὸς εὐανθής*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *παστοφόριον*, *ταμεῖον*, *ἔνθα ὁ νυμφών*. Adde *Ioseph. A. I.* XI. p. 562. *B. I.* IV. p. 307, 4. ubi vide notas. *Suidas*: *παστοφορεῖον*, *τὸ φέρον τὸν παστόν*.

ΠΑΣΤΟ'Ω, *thalamum pono*. חָפַף, *operio*. *Aqu.* Deut. XXXIII, 12. *παστώσει*.

ΠΑ'ΣΧΑ, *pascha*. פֶּסַח, *transitus*, *festivitas paschalis*, *agnus paschalis*. Exod. XII, 21. *θύσατε τὸ πάσχα*, mactate *agnum paschalem*. Vide et Deut. XVI, 2. 5. 6. et conf. Luc. XXII, 7. 1 Cor. V, 7. Exod. XII, 48. *ποιήσῃ τὸ πάσχα κυρίῳ*, celebret *pascha* Domino. Vide et Num. IX, 2. 4. 6. et conf. Hebr. XI, 28. 2 Reg. XXIII, 22. *οὐκ ἐγενήθη τὸ πάσχα τοῦτο*, non celebratum fuerat *pascha* tale. Vide et v. 23. et conf. Matth. XXVI, 2. ac quae notavi supra in v. *γίνομαι*. Plura de hac voce vide apud auctores citatos *Wolfio* ad Matth. XXVI, 2. p. 365.

ΠΑ'ΣΧΩ, *patior*. חָמַל, *clementia utor*. Ezech. XVI, 5. *τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοι*: ubi loco *παθεῖν* reponere mallem *ποιεῖν*, ut *ποιεῖν τι ἐπὶ τινὶ* sit *aliquid beneficii tribuere alicui*. – נֶחְלָה Niph. *aegritudine afficior*. Amos. VI, 6. – רָאָה, *video*,

it. *experior.* Esth. IX, 26. Vide et Sap. XII, 27. ubi post πάσχοντες supplendum erit κακά. XVIII, 19. XIX, 13. Sir. XXXVIII, 16. 2 Macc. VII, 32.

ΠΑΤΑ'ΣΣΩ, *percutio*, *occido*. אָנַף, *irascor*. 2 Par. VI, 36. πατάξεις αὐτούς. *Effectum irae* pro *indignatione ipsa* posuerunt. – *דָּקַק, *contero*. Mich. IV, 13. sec. ed. *Compl.* πατάξεις, quae est sine dubio versio alius interpretis. – *דְּקַק chald. idem. Dan. II, 45. sec. cod. *Chis.* – הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio*. Gen. VIII, 21. XIV, 15. XIX, 11. et alibi saepius. 2 Par. XXVIII, 17. ἐπάταξαν ἐν Ἰούδᾳ, percusserunt Iudam. Conf. et quae notavi in v. ἀποκτείνω. Psalm. III, 7. ἐπάταξας. *Zonaras Lex.* 822. ἐπάταξας ἀντὶ τοῦ πατάξεις, scilicet ex hebraica consuetudine. Ies. XLIX, 10. πατάξει αὐτοὺς ὁ καύσων, *feriet* illos aestus. Vide et Ion. IV, 8. 9. *Theod.* et LXX Mich. V, 1. *Symm.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. IV, 15. ubi in notione *interficien*[di] reperitur. – הֵמִית Hiph. a מוּת, *occido*. 2 Par. XXXIII, 24. Ierem. XLI, 4. Conf. *Wolfium* ad Act. VII, 24. – הֵצִיר וְלֹא חִזֵּק, *ango et non corroboro*. 2 Par. XXVIII, 20. ubi ἐπάταξεν est i. q. ἔθλιψεν, *vexavit*, ut legitur in cod. *Vat.* – *חָבַט, *excutio*, et *decutio baculo*. *Aqu. Symm. Theod.* sec. *Procopium* p. 546. Ies. XXVII, 12. (Conf. *Opuscula Critica* p. 344.) πατάξει, ubi nunc in *Hexaplis* legitur ῥαβδίσει. – חָלַף, *exscindo*. Iud. V, 26. – *חָבַשׁ, *sterno*. 2 Sam. XVII, 23. sec. *Ald.* ἐπάταξε τὸν ὄνον αὐτοῦ. Lectio haec, si sana est, nec fortasse orta ex ἐπέσαξε, quod reliqui libri habent, nihil aliud quam *festinationem discessus* indicare potest, et tunc auctor huius versionis pro חָבַשׁ fortasse legit חָבַט. – *כּוֹנֵן Pih. a כּוּן, *paro me*. *Symm.* Ps. LVIII, 5. πατάξωσι: ubi pro וְיִכּוֹנְנוּ, *et parabunt se*, legit וַיַּכּוּנִי, a rad. נָכָה, *percutio*. – מְחָא chald. Dan. II, 34. 35. – מָחַץ. Deut. XXXIII, 11. sec. *Compl.* ubi alii habent κάταξον. Iud. V, 26. Deut. XXXII, 39. πατάξω. Vnde *Gloss. MS. in Cant. Script.* πατάξω, πλήξω (MS. vitiose κατάξω, πλήσσω), κρούσω. – מַכָּה, *plaga*. Ies. XXVII, 7. – *מְלָא chald. *impleo*. Dan. II, 35. sec. *Complut.* ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν. Non possum assentiri *Segaario*, qui in notis ad h. l. p. 13. statuit, quia praecesserat πατάξας, scribentis calamo effluxisse ἐπάταξε pro ἐπλήρωσε, quod habet *Theodotion*, et sine dubio hic esse restituendum. Potius formula *implere universam terram*, quae in textu chald. legitur, h. l. notat *imperium s. tyrannidem exercere in universam terram*, quam notionem LXX, sensum tantum secuti, suo πατάσσειν exprimere voluerunt. Conf. v. 45. – נָגַף, *percutio*. Exod. XII, 23. XXI, 22. XXII, 34. et alibi. – נִלְחַם Niph. *pugno*. Num. XXII, 11. – שׂוּם, *pono*. Ezech. XI, 7. ubi שׂוּם, quoad sensum, *interficere* notat. Quod vero attinet ad alterum locum 1 Sam. XV, 2., πατάσσειν in reliquiis *Theodotionis* respondet formulae hebr. שׂוּם בְּדֶרֶךְ, sequ. לְ, quae con-

venit cum vernacula: *einem etwas in den Weg legen*, h. e. *adoriri aliquem*, *hostiliter tractare*. Restat locus Iud. XVIII, 21. sec. *Ald.* ubi tamen pro ἐπάταξαν fortasse legendum est ἔταξαν, ut habet cod. *Oxon.*, aut ἐπέταξαν. – *שָׂתַר, *findo*. 1 Sam. V, 9. ἐπάταξεν αὐτοὺς εἰς τὰς ἕδρας αὐτῶν. Legerunt וַיִּשָּׂתֵר, ita ut ad Deum referatur. Alii contra statuunt, esse haec verba inepto loco posita, et pertinere potius ad וַיָּךְ אֹתָם וגו v. 6. Vide *Schultensium Opp. min.* p. 167. 1 Macc. I, 1. πατάσσειν *interficere* notat. Conf. ibi vers. *Syr.* 1 Macc. XIII, 44. πατάσσειν per ܣܚܦ, *diruere*, transtulit *Syrus*. Ego vero reddere mallem per *expugnare*, coll. 1 Macc. I, 20. ubi πατάξαι Αἴγυπτον notat *expugnatam Aegyptum sibi subiicere*.

ΠΑΤΕ΄Ω, *calco, conculco*. בּוֹס, verbale, *calcans*. Zach. X, 5. – דּוּשׁ, *trituro*. Ies. XXV, 10. – דָּרַךְ, *calco*. Deut. XI, 24. Iud. IX, 27. Nehem. XIII, 15. et alibi. – דֹּרֵךְ דָּרַךְ, *calcat calcator*. Ies. XVI, 10. – הָלַךְ, *eo, ambulo*. Ies. XLII, 5. – יָרַד, *descendo*. Ioel. III, 13. – רָמַס. Ies. I, 12. XXVI, 6. – שָׁאַף, *anhelo*. Amos. II, 7. τῶν πατούντων ἐπὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς. Ita cod. *Barber. Reg.* et *Laud*. sed secundum cod. *Vatic.* et *Alex.* τὰ πατοῦντα. Vera lectio esse videtur τὸν πατοῦντα, ut legitur in vers. *Arabica*, et fortasse quoque in *Syriaca*. Caeterum habuerunt א in voce שָׁאַף pro matre lectionis, ut sit i. q. שׁוּף. Eadem permutatio ab iis quoque facta est ib. VIII, 4. ubi per ἐκτρίβειν reddiderunt. – שַׁלַּח רֶגֶל, *mitto pedem*. Ies. XXXII, 20.

ΠΑΤΗ͂ΣΑΙ ΠΟΙΕ΄Ω, *calcare facio*. הִדְרִיךְ Hiph. idem. Ies. XLII, 16.

ΠΑ΄ΤΗΜΑ, *conculcatio*, etiam *quod calcatur* vel *calcatum est*, q. d. *calcamentum* et *conculcamentum*. Metaphorice de *homine*, *qui proteritur et opprimitur*. דֹּרֵךְ partic. *calcans*. *Al.* Ies. LXIII, 2. ὡς ἀπὸ πατήματος ληνοῦ. Non male. – מִרְמָס, *locus*, *qui pedibus conculcatur*. Ezech. XXXIV, 19. πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν, oves meae, *quae* a pedibus vestris *conculcantur*. – שְׂרֵפָה, *adustio*, *uredo*. 2 Reg. XIX, 26. N. L.

**ΠΑΤΗΤΗ͂Σ*, *calcator*, *calcans*. Vox haec, quae in *Bielio Thesauro* desideratur, ex mea sententia reddenda est LXX Intt. Ies. LXIII, 2. pro hebr. דֹּרֵךְ, *calcans*, ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ, sicut ei, qui torcular calcavit: ubi πατητοῦ non a πατητὸς, sed a πατητὴς mihi quidem derivandum videtur. Alias post ληνοῦ supplenda esset vox ἐλθόντος, seu ἐλθόντων.

ΠΑΤΗΤΟ΄Σ, *calcatus*. דֹּרֵךְ part. *calcans*. Ies. LXIII, 2. Vide supra s. πατητής.

ΠΑΤΗ'Ρ, *pater*, it. *auctor*, *doctor*. אָב in plur. אָבוֹת, *patres*, it. *maiores*. Gen. IV, 19. οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς, bic erat pater h. e. *auctor* eorum, qui in tentoriis habitabant. Ios. XVII, 1. πατρὶ Γαλαάδ, patri h. e. *principi* Galaad. Vide et 1 Par. II, 21. 23. Iud. VI, 11. et *Fesselii adversaria sacra* lib. IV. c. 6. pag. 367 sequ. 2 Reg. II, 12. ἐβόα, πατερ, clamabat, pater, h. e. *doctor*. Vide et 2 Reg. VI, 21. XIII, 14. et conf. *Fesselii advers. sacra* lib. IV. c. 6. p. 365. Psalm. XXXVIII, 17. πάντες οἱ πατέρες μου, omnes *maiores* mei. *Hesychius*: πατέρες, πλούσιοι, ἢ πρόγονοι. Eodem sensu vox aliquoties in N. T. et apud *Euripidem Orest.* v. 512. legitur. Vide *Lex. N. T. s. h. v.* Sic et τοκῆες, qui alias Graecis sunt πατέρες, γονεῖς, exponente *Hesychio*, *Homero* etiam sunt *maiores Odyss.* η', v. 54. ad quem locum *Eustathius*: Ὅμηρος τὸ τῶν αὐτῶν τοκήων ἀντὶ τῶν προγόνων τέθεικεν. – אֵם, *mater*. Gen. XXVII, 9. ubi loco πατρὸς ex aliis libris reponendum videtur μητρός. – *כְּאֵב, *dolor*. Ies. XVII, 11. Legerunt כְּאָב. – עֶבֶד, *servus*. 1 Reg. XI, 13. Rationem ibi habuerunt eorum, quae ibid. v. 12. leguntur. – *עַם, *populus*. Gen. XXV, 8. προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας sec. cod. *Cotton.* et *Oxon.* Ita sine dubio transtulerunt ex aliis scripturae sacrae locis, ubi hacc formula occurrit. *Schol.* ib. πρὸς τοὺς περάτας. Vide infra s. v. περάτης. – רִאשׁוֹן, *prior*. Deut. XIX, 14. οἱ πατέρες σου, *maiores tui*. Bene quoad sensum. – רוּחַ, *spiritus*. Num. XVI, 22. θεὲ τῶν πατέρων. Ita transtulerunt ex aliis SS. locis, v. c. Gen. XLVI, 3. *Holmesio* ad h. l. librarii πνατων et πρων confudisse videntur, ut revera factum est 2 Macc. III, 24. Conf. quoque varietatem lectionis Hebr. XII, 9. 1 Macc. II, 54. φινεὲς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐν τῷ ζηλῶσαι ζῆλον, ubi πατὴρ *is* dicitur, *cuius exemplum sequimur*.

ΤΑ' ΤΟΥ' ΠΑΤΡΟ'Σ, sc. χρήματα, *opes*, *facultates*, *quae sunt patris*, *facultates paternae*. אֲשֶׁר לְאָב, *quae patris*, sc. *sunt*. Gen. XXXI, 1. – בֵּית אָב, *domus patris*. Gen. XL, 51. Sic *Aelianus V. H.* lib. XIII. c. 11. dixit τὰ πατρῷα, scil. χρήματα, *patrimonium*. V. *L. Bos. Ellips. Gr.* p. 229. – Vide alibi s. v. ἀδελφός.

ΠΑΤΡΑ'ΔΕΛΦΟΣ, *patruus*, *patris frater*. *אֲחוֹחִי, *Achochita*, nomen proprium, quod sec. etymologiam notat *patrui sui*. 1 Paral. XI, 11. sec. ed. *Compl.* τοῦ πατραδέλφου αὐτοῦ; quae tamen verba mihi potius ad antecedens דודו referenda esse videntur. – דּוֹד, *patruus*. 1 Sam. X, 15. sec. *Compl. Aqu.* et LXX 1 Par. XXVII, 32. *Aqu.* Cant. I, 13. – דודו, *Dodo*, nomen proprium viri. Iud. X, 1. 2 Reg. XXIII, 9. 24. *Hesych.* πατράδελφος, θεῖος πρὸς πατρός. *Pindar. Isthm.* η', 142.

ΠΑΤΡΑΡΧΑ ΕΙ'ΔΩΛΑ, *idola praecipua*. מֶלֶךְ וֵאלֹהָ, *rex et Deus*. *Symm*. Ies. VIII, 21. *Doederleinius* in notis ad vers. lat. Ies. p. 39. haecce notavit: *Theodoretus* scribit: οἱ Γ (*Α. Σ.* et *Θ.*) ἡρμήνευσαν καὶ ἐν θεοῖς αὐτοῦ, alia autem exempla habere πάταχρα, quod vocabulum Syrae originis est, ܦܬܟܪܐ, 1 Cor. V, 10. 11. in vers. Syr. vocem εἴδωλον exprimens, et ipso hoc loco in vers. *Chald.* reperitur פַּתְכְרִיה. Hanc igitur laudat *Theodoretus*. Num fortasse *Symmachus* scripsit πάτραρχον s. πατράρχους, καὶ εἴδωλα?

ΠΑ'ΤΡΑΡΧΟΣ, *patriae princeps vel dux*, *Deus*. אֱלֹהַ. *Al.* Ies. XXXVII, 38. ἐν τῷ αὐτὸν προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαρὰχ τὸν πάτραρχον αὐτοῦ, cum adoraret ille in templo Nasarach *deum* suum. *Gloss. MS. in Ies.* vitiose: τὸν πατριάρχην αὐτὸν, τὸν θεὸν αὐτόν. Rectius *Lex. Cyrilli MS. Brem.* τὸν πάτραρχον αὐτοῦ, τὸν θεὸν αὐτοῦ. *Gloss. MS. in lib. III. Reg.* τὸν πάτραρχον (in cod. *Fabric.* vitiose legitur: τὸν βάτραχον) αὐτῶν φησὶν Ἡσαΐας, τουτέστιν τὸν θεὸν αὐτῶν. Haec verba procul dubio primum scripta fuerunt in margine ad verba IV. Reg. XIX, 37. ἐν οἴκῳ Νεσαρὰχ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, atque adeo perperam glossis in lib. 3. Reg. inserta sunt. Certe apud LXX lib. cit. nullus locus occurrit, ad quem respicere possint. Caeterum tam in *Cod. Fabric.* quam *Barocc.* post θεὸν αὐτῶν male additur ἐλάμ. Ab hac enim voce nova glossa incipit, eamque verba sequentia προπύλην, πρόδρομην, vel, ut in cod. *Fabric.* legitur, προπυλὴν, προδώμην interpretantur.

ΠΑΤΡΙΑ', *tribus*, *genus*, *familia*. אָב, *pater*. Exod. XII, 3. Num. I, 2. 16. et alibi saepius. — אָבוֹת plur. *patres*, *maiores*. *Inc.* Num. XXXIV, 24. *Symm.* Deut. XVIII, 8. πατριαί. Conf. Luc. II, 4. et quae ex *Herodoto* ad h. l. notat *Raphelius* p. 221. — בֵּית אָב, *domus patris*. Exod. VI, 25. Num. I, 18. — *מִשְׁמַעַת, *auscultatio*. 1 Par. XI, 25. κατέστησεν αὐτὸν Δαβὶδ ἐπὶ τὴν πατριὰν αὐτοῦ. Legerunt vel עַל־מִשְׁפַּחְתּוֹ (cf. Exod. VI, 15. 1 Sam. IX, 21.), vel scripserunt ἐπὶ τὰ ὠτάρια αὐτοῦ. Certe *Hieronymus*, aut quisquis est latinus interpres, ita legisse videtur. Vertit enim: *ad auriculam suam*. — מִשְׁפָּחָה. Exod. VI, 15. Deut. XXIX, 18. Lev. XXV, 10. ubi cod. *Vat.* aliique libri pro πατρίδα habent πατριάν. 1 Par. V, 7. cod. *Alex.* τῇ πατριᾷ, sed cod. *Vat.* et *Aldinus* liber legunt τῇ πατρίδι. Vide infra s. πατρίς. — *מַשְׁקֶה, *irriguum pascuum*. Ezech. XLV, 15. ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ἰσραήλ. Sine dubio πατριῶν pro ποτηρίων irrepsit, et sciolus infersit πασῶν. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πατριαὶ, χῶραι, φυλαὶ, τοπαρχίαι.

ΠΑΤΡΙΑ'ΡΧΗΣ, *familiae princeps*, *familiae caput*. רָאשׁ אָבוֹת, *caput patrum*. 1 Par. IX, 9. XXIV, 31. 2 Par.

XXVI, 12. In duobus ultimis locis alii libri habent ἄρχοντες τῶν πατριῶν. – שַׂר, *princeps*. 1 Par. XXVII, 22. – שַׂר מֵאוֹת, *centurio*. 2 Paral. XXIII, 20.

ΠΑΤΡΙΚΟ'Σ, *paternus*. אָב, *pater*. Gen. L, 8. Levit. XXII, 13. Ios. VI, 25. et alibi. – אָבוֹת plur. *patres*. *Inc.* Num. II, 34. et XXXVI, 7. – אֵם, *mater*. Ruth. I, 8. Vide et Sir. XLII, 14. ἐν τοῖς πατρικοῖς, sc. οἰκήμασι, in aedibus paternis. Sic Luc. II, 49. ἐν τοῖς τοῦ πατρός, observante *Grotio* ad Sir. l. c. Conf. et *L. Bos Ellips. gr.* pag. 139. et auctores citatos *Wolfio* ad *Luc.* l. c. pag. 595. Adde *Ottii Spicil. ex Iosepho ad N. T.* p. 125.

ΠΑ'ΤΡΙΟΣ, *patrius*, *a patre vel patribus traditus*. *אֱלֹהָיו. LXX Ies. VIII, 21. καὶ τὰ πάτρια sec. cod. *Vat.* ubi τὰ πάτρια aut sunt *sacra*, *ritus sacri*, *quibus numen colitur*, aut, quod magis placet, post τὰ πάτρια supplendum est εἴδωλα. Vide supra s. v. πάταρχα, et ad h. l. *Montf.* 2 Macc. VII, 2. 24. 3 Macc. VI, 32. Prol. Sir. 4 Macc. V, 33. VI, 24. ubi vid. *Combefisius*.

ΠΑΤΡΙ'Σ, sc. γῆ, *patria*, it. *familia*. מוֹלֶדֶת, *cognatio*. Esth. II, 10. VIII, 6. Ierem. XXII, 10. Ezech. XXIII, 15. Postremo loco γῆς πατρίδος legitur, unde patet, quod γῆ in πατρὶς subintellegendum sit. Sic et *Homero* admodum familiare est, ut dicat πατρίδος αἴης et πατρίδα γαῖαν. Vnde *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πατρίδα γαῖαν, πατρῴαν γῆν, πατρῷον ἔδαφος. Et *Hesychius*: πατρίδος αἴης πατρῴας γῆς. Confer *Schoettgenii* nott. ad *L. Bos Ellips. graec.* p. 37. – אֶרֶץ מוֹלֶדֶת, *terra cognationis seu nativitatis*. Ier. XLVI, 16. – מִשְׁפָּחָה. Lev. XXV, 10. 1 Par. V, 7. Vide supra s. πατριά, ac *Fischerum de Vitiis Lex. N. T.* p. 595.

ΠΑΤΡΩ͂ΙΟΣ, *paternus*, *patrius*. אָב, *pater*. Prov. XXVII, 10. – עֶלְיוֹן, *supremus*. Ier. XX, 2. ubi tamen loco πατρῴου vel ὑπερῴου vel ἀνωτέρου legendum est, ut alii libri habent. Vide et 2 Macc. IV, 15. V, 10. VI, 1. XII, 39. ac conf. *Lexic. N. T.* s. h. v.

ΠΑΥ͂ΛΑ, *cessatio*, *quies*, *requies*, *remissio*. 2 Macc. IV, 6. καὶ τὸν Σίμωνα παῦλαν οὐ ληψόμενον τῆς ἀνοίας, nec Simonem a stultitia *cessaturum esse*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* παῦλαν, ἀνάπαυσιν, ἔνδοσιν. *Hesych.* παῦλα, ἄνεσις, ἀνάπαυσις.

ΠΑΥ͂ΣΙΣ, idem. מַדְמֵן, *Madmen*, nomen urbis Moabitarum. Ierem. XLVIII, 2. παῦσιν παύσεται. Fortasse putarunt, esse nomen ex rad. דָּמָה vel דָּמַם.

ΠΑΥ'Ω, *ΠΑΥ'ΟΜΑΙ*, *quiescere*, *cessare facio*, *compesco*, *cohibeo*, *sedo*, it. *quiesco*, *cubo*, *cesso*, *tranquillus sum*, *solatium admitto*, *desisto*, *recedo*, *desino*. *אֻכָל, *Vchal*, nomen propr. Prov. XXX, 1. καὶ παύομαι. Legerunt iudice *Iaegero* וָאֵכֶל. – אֹסֶף, *collectio*. Ies. XXXII, 10. πί-

παυται ὁ σπόρος, *cessavit semen.* Sine dubio cum *Symmacho* (qui per ἐκωλύθη transtulit) habuerunt pro verbo eique tribuerunt notionem *auferendi* ac *absumendi*, quam habet אָסַף. Cf. quoque rad. סוּף. – דּוּם. *Symm.* Ios. X, 12. παῦσον, et Iob. XXX, 27. ἐπαύσατο. – דָּכָא Pih. *contero.* Ier. XLIV, 10. οὐκ ἐπαύσαντο. Non aliter legerunt, sed sensum liberius expresserunt. Post οὐκ ἐπαύσαντο enim e praecedente commate supplenda sunt verba: ποιεῖν κακὰ, quod bene convenit verbis hebr. *non contriti sunt*, sc. *peccatorum sensu*, h. e. poenitentiam non egerunt. – הֹדֵם, contracte ex הִתְדַּמֵּם, a דָּמַם, *exscindor.* Ierem. XLVIII, 2. παῦσιν παύσεται. Vide supra s. παῦσις. – *הֵנִיחַ Hiph. a נוּחַ. *Symm.* Cohel. X, 4. Ibidem pro eadem voce etiam *Aquila* habet παύσεις, ubi tamen incertum manet, utrum haec vox a παύω, an a παῦσις deducenda sit. Quod si statuitur, παύσεις esse futurum verbi παύω, vel παύσει reponendum erit, uti in sequ. μεγάλας, vel loco יַנִּיחַ in suo cod. invenit הֲנִיחַ. Ex posteriori sententia antecedens ἴαμα quoque in ἰάματι mutandum esset. Quod si autem a παῦσις derivare aliquis mallet, παῦσις loco παύσεις reponere non dubitarem. – *הִנָּחֵם infin. Niph. a נָחַם, *poenitere*, *consolari.* Ierem. XXXI, 15. Deduxerunt a נוּחַ, non a נָחַם. – הֶרֶף Hiph. *desisto.* Psalm. XXXVI, 8. παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς, *cessare* ab ira. – חָדַל, idem. Exod. IX, 29. παυσάσθω τοῦ γενέσθαι φωνὰς θεοῦ, *cessent* fieri voces Dei, s. *desinant* tonitrua Dei. Ies. I, 16. παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, *desistite* a sceleribus vestris. Conf. 1 Petr. IV, 1. ubi πέπαυται ἁμαρτίας elliptice dicitur pro πέπαυται ἀπὸ ἁμαρτίας, *destitit* a peccato. Ies. II, 22. παύσασθε ὑμῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου κ. τ. λ., *desinite* in homine inflato spem vestram ponere. Adde *Inc.* Ierem. XL, 4. παῦσαι, *remane:* ubi *Theod.* sec. cod. *Norimb.* ἀπόμεινον habet. *Theod.* Prov. XXIII, 4. ἀπὸ τῆς συνέσεώς σου παῦσαι, pro sapientia tua, vel: si sapis, *fuge* istam vanitatem, nempe adspirandi ad magnitudinem divitis. *Aqu. Symm.* sec. cod. *Mosqu.* Gen. XLI, 47. ἐπαύσαντο. *Aqu.* 1 Sam. XXIII, 13. *Aqu. Symm.* Iob. III, 17. – חָנַן, *gratiam facio.* Ies. XXVI, 10. πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής, *sedatus* enim *est* impius. *Hesych.* πέπαυται, πεπράϋνται. Ita *Bielius.* Sed mihi LXX יֻחַן non derivasse videntur a חָנַן, *gratiam consequi*, quod etiam ab hoc loco alienum esset, sed a חָנָה, quod notat *incurvari*, *humiliari*, et omnino adhibetur de *re*, *quae ad finem properat*, v. c. Iud. XIX, 9. ubi חֲנוֹת הַיּוֹם est: *quando dies vesperascit*, *et ad finem inclinat*, quod etiam seriei orationis h. l. convenientius est. *Michaelis Supplem.* p. 740. confert arab. حين, *exitium*, احان, *perdidit.* – חָשַׁב, *excogito.* Iob. VI, 26. οὐδὲ ὁ ἔλεγχος ὑμῶν τὰ ῥήματά μου παύσει, neque redargutio

vestra verba mea *cessare faciet.* Fortasse legerunt יַשְׁבִּית, *cessare faciet.* – יָשַׁב, *sedeo.* Ies. LVIII, 12. τὰς τρίβους σου ἀνὰ μέσον παύσεις, semitas tuas, quae in medio sunt, *cessare facies.* Ita *Bielius.* Sed παύσεις ibi non voci לָשָׁבֶת, *ad habitandum,* respondere videtur, sed potius praecedenti מְשֹׁבֵב, *reverti faciens,* et pro παύσεις fortasse legendum est ποιήσεις, aut simile quid. – כָּלָה: כִּלָּה, Kal et Pih. *absolvo, absolvor.* Gen. XVIII, 33. ὡς ἐπαύσατο λαλῶν, cum *desiisset* loqui. Vide et Num. XVI, 31. Deut. XX, 9. Ierem. XLIII, 1. et conf. Luc. V, 4. Gen. XXIV, 22. ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, cum *desinerent* cameli bibere. Vide et Gen. XXVII, 30. Ios. VIII, 24. et conf. *Alberti* ad Act. V, 42. p. 242. ac *Wolfium* ad eundem locum p. 1084. Num. XVII, 10. παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν ἀπ' ἐμοῦ, *cesset* murmuratio vestra contra me. – מוּשׁ, *recedo.* Ierem. XXXI, 36. ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, si *recedent* hae leges a facie mea, h. e. *a me mutabuntur.* – נָגַע, *tango.* Iob. VI, 7. οὐ δύναται γάρ μου παύσασθαι ἡ ψυχή, non enim potest *quiescere* vel *tranquilla esse* anima mea. Si lectio sana est, legisse videntur לָנוּחַ; aut potius לְרַגֵּעַ. Sed pro παύσασθαι ibi legere mallem ψαύσασθαι. – נָדַם Niph. a דָּמַם, *exscindor.* Ierem. XXV, 37. – נוֹאָשׁ Niph. a יָאַשׁ, *despero.* Ies. LVII, 10. – נוּחַ. *Reliqui* 1 Sam. XXV, 9. ἐπαύσαντο. *Vulg. siluerunt.* – נִחַם Niph. *consolor me.* Ies. I, 24. οὐ παύσεταί γε (al. rectius γάρ) μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπεναντίοις, non enim *quiescet* animus meus in adversariis, h. e. pergam poenas infligere adversariis meis. Adde Ierem. XXVI, 3. 13. 19. ἐπαύσατο κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησεν, *cessavit* (s. *abstinuit*) Deus a malis, quae locutus erat. *Al.* Ierem. XXXI, 15. Ῥαχὴλ ἀποκλαιομένη οὐκ ἤθελε παύσασθαι ἐπὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, Rahel plorans nolebat *solatium admittere* de filiis suis. Ita *Bielius* transtulit. Sed haec translatio tunc demum locum habere poterit, si post παύσασθαι suppleatur κλαίειν, aut simile verbum. – נָצַר, *custodio.* Psalm. XXXIII, 19. παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ, *cohibe* linguam tuam a male. – עָצַר, *cohibeo.* 1 Par. XXI, 22. οὐ παύσεται ἡ πληγὴ ἐκ τοῦ λαοῦ, non *cessabit* plaga a populo. – עָרַב, *obtenebror.* Ies. XXIV, 11. πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη. Ita quoque *Syrus. Vulg. deserta est* omnis laetitia. Non legerunt עָבְרָה. Sed עָרַב in l. *Samar.* est *expellere,* in l. *Arab. abire,* et in l. *Syr. occidere.* – רַב, *multum.* Exod. IX, 29. Ita *Bielius* ac *Trommius,* sed perperam: nam παυσάσθω ibi hebr חָדַל respondet. – רָבַץ, *cubo.* Ies. XXXI, 21. παύσονται ἐκεῖ θηρία, *cubabunt* ibi ferae. Vide et Gen. XLIX, 15. – שָׁבַת: הִשְׁבִּית, Kal et Hiph. Ex. XXXI, 16. Prov. XVIII, 18. Ies. XXIV, 8. *Aqu. Symm.* et *Quinta Ed.* Psalm. VIII, 3. τοῦ παῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν, ut *compescas* inimicum et ultorem. – שׁוּב, *revertor.* Exod. XXXII,

11. παῦσαι τῆς ὀργῆς (pro ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Vide supra Psalm. XXXVI, 8.) τοῦ θυμοῦ σου, cessa ab ira excandescentiae tuae. Vide et Ios. VII, 26. et Iob. XIV, 11. - חָמַם, absolvor. 2 Sam. XV, 24. ἕως ἐπαύσατο πᾶς ὁ λαὸς παρελθεῖν, usque dum desineret omnis populus transire. Iob. XXXI, 40. ἐπαύσατο Ἰὼβ ῥήμασιν, desinebat Iobus loqui. Sirac. XVIII, 6. ὅταν παύσηται, cum post longum laborem quiescendum sibi putaverit. Sir. XXXI, 19.

ΟΥ' ΠΑΥ'ΟΜΑΙ, non cesso. הָשִׂים קִנְצֵי לְמִלִּין, pono fines sermonibus. Iob. XVIII, 2. μέχρι τίνος οὐ παύσῃ; scil. λαλεῖν.

ΠΑ'ΧΝΗ, pruina, ros glaciatus. אוֹר, lux. Iob. XXXVIII, 24. πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχνη. Sine dubio pro אור legit כְּפוֹר, quod pruinam notat, coll. v. 29. - חֲנָמַל, grando maior. Psalm. LXXVII, 52. - כְּפֹר. Iob. XXXVIII, 29. - קִיטוֹר, fumus, fumarium. Psalm. CXVIII, 83. ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ. Videtur legendum esse κάπνῃ, aut LXX legerunt בְּקוֹר a קָרַר, quod in omnibus Orientis linguis de frigore dicitur. Sap. V, 14. ὡς πάχνη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτὴ, sicut pruina tenuis a turbine agitata. Offendit insolentia huius imaginis Kreyssigium, qui Symbol. P. VI. p. 14., praeeunte Syro, pro πάχνη reponere mavult ἄχνη, gluma. Vide quoque Bretschneideri Spicil. s. h. v. p. 205. Kleukerus πάχνην de spuma maris interpretatur. Equidem existimem, πάχνην, quod de aquae concretione per gelu in universum dicitur, h. l. de nive explicandum esse. Confirmat hanc interpretationem meam Hesychius, qui habet: πάχνη, ἡ ψυχρότης, ἀπὸ τοῦ πήσσειν, ἡ παχεῖα δρόσος, ἡ τὸ πηγνύμενον ὕδωρ ἀπὸ ψύχους. Suidas: πάχνη· ἐπειδὰν ἐκ γῆς ἢ ἐκ θαλάττης ὑφ' ἡλίου ὑγρασία ἀνεχθεῖσα μὴ κατεργασθῇ, καταψυχθῇ δὲ, πάχνη καλεῖται. Haec desumta esse ex Diogene Laertio in Zen. Citt. segm. 53. observat Küsterus nott. ad Suidam. Pruina quoque pro nive adhibetur, v. c. apud Virgil. Georg. II, 275. et III, 368. ubi vid. Servius.

ΠΑ'ΧΟΣ, crassities, crassitudo, densitas, it. pinguedo. מַעֲבֶה, densitas. 1 Reg. VII, 46. ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς. - עָב ab עָבָה, trabs densa. 1 Reg. VII, 6. Ezech. XLI, 26. see. schol. ed. Rom. τὰ πάχη, densae seu crassae trabes. - *עָב, nubes, ab עוּב. Aqu. Ies. XIX, 1. - עֳבִי. 1 Reg. VII, 25. 2 Par. IV, 5. Ierem. LII, 18. - *עֲבִי, densitas. 2 Paral. IV, 17. ἐν τῷ πάχει τῆς γῆς. Vulg. bene: in terra argillosa. Iob. XV, 26. - עֶצֶם, os, ossis. Num. XXIV, 8. Videtur πάχη h. l. ossa crassa significare, quia sequitur ἐκμυελεῖ. - פֹּלֵחַ part. dissecans. Psalm. CXL, 8. ὡσεὶ πάχος γῆς. Videntur legisse פֶּלַח, segmentum, aut פֶּלֶךְ. Πάχος γῆς autem h. l. est non crassitudo terrae, sed gleba crassa terrae, aut terra densa et constricta. Theodoritus ad h. l. τὸ συνεχὲς τῆς γῆς, ὃ τῷ ἀρότρῳ

τεμνόμενον εἰς βώλους διαιρεῖται. Conf. 1 Reg. VII, 46. Adde 2 Macc. IV, 41.

ΠΑΧΥ'ΝΩ, pinguefacio, it. *incrasso,* et *παχύνομαι, stupidus fio, splendidus fio.* דָּשֵׁן, verbum. Ies. XXXIV, 6. - הִסְתַּבֵּל Hithp. a סָבַל, *onustum me reddo*, nimirum *pinguedine.* Cohel. XII, 5. - הִשְׁמִין Hiph. Ies. VI, 10. *ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, stupidus factus est* intellectus populi huius. Legerunt הָשְׁמַן in Hophal. Profanis eiusmodi homines vocantur *παχύνοοι,* et *παχεῖς τὴν διάνοιαν.* Vide *Elsnerum* et *Alberti* ad Matth. XIII, 16. p. 67. et 96. - *חַשְׁרָה, *colligatio.* 2 Sam. XXII, 12. *ἐπάχυνεν, condensavit.* Habuerunt pro verbo. Arab. حشر notat *crassescere,* et *coagulari.* Sermo autem ibi est de *nubibus densis et atris.* - עָבָה. Deut. XXXII, 15. *ἐπαχύνθη, pinguis factus est,* h. e. *in summa omnium rerum abundantia.* - *עָשָׂה, *facio. Symm.* Iob. XV, 27. *ἐπάχυνε.* Ita reddidit, quia *πιμελὴν* sequitur. Versio tamen haec nimis hebraismum sapit, quam ut *Symmacho* tribui possit. Vide tamen infra s. v. *πιμελή.* - שָׁמַן עָשַׁת, *pinguis et nitidus sum.* Ierem. XXV, 28. *ἐπαχύνθησαν, locupletes facti sunt.* Sic *παχεῖς* Graecis alias dicuntur *divites, opulenti. Aristoph. Vesp.* v. 287. *καὶ γὰρ ἀνὴρ παχὺς ἥκει. Scholiastes* ad v. 285. *Παχὺς δὲ πλούσιος. ἐκ δὲ τοῦ. ἐναντίου λεπτοὺς τοὺς πένητας φησίν.* Eodem sensu Comicus vocem *παχὺς* usurpat in *Vesp.* v. 1136. et in *Pac.* v. 638. *παχεῖς* et *πλουσίους* coniungit. *Suidas: παχεῖς. οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς πλουσίους καλοῦσι συνήθως.* Conf. *Pollucem* lib. III. segm. 109. et lib. VI. segm. 197. et quae ex *Herodoto* notat *Raphelius* ad Ps. XXII, 30. p. 34.

ΠΑΧΥ'Σ, crassus, it. *pinguis.* בָּרִיא, *saginatus.* Ezech. XXXIV, 3. *Aqu.* Gen. XLI, 2. *παχεῖαι σαρξὶν,* quae verba in cod. *Mosqu. Symmacho* tribuuntur. - מְסֻבָּל part. Pyh. *onustus,* nempe *pinguedine.* Psalm. CXLIII, 16. Confer supra *παχύνω* sub הִסְתַּבֵּל. - שֶׁמֶן, *pinguedo.* Ies. XXVIII, 1. *τοῦ ὄρους τοῦ παχέος. Mons crassus* commode *mons pinguis* dici potest. Eadem vox, si de *unguentis* adhibetur, eorum *praestantiam* in universum indicare videtur. Hanc in rem locus est Iudith. X, 3. *ἐχρίσατο μύρῳ παχεῖ,* et inunxit se unguento *praestantissimo, maxime odorato. Vulgatus: myro optimo. Syrus: unguento electo.* Eodem modo *Plinius H. N.* XIII, 1. *unguentorum hoc crassissimum est,* h. e. *maxime fragrans, odoratum.* 2 Macc. I, 20. *ὕδωρ παχὺ, aqua turbida.* Ita *Syrus.*

ΠΑΧΥ'Σ ΠΗΛΟ'Σ, densum lutum. עַבְטִיט, idem. *Al.* Hab. II, 6.

ΠΑΧΥ'ΤΕΡΟΣ, comparat. *crassior., pinguior.* עָבָה, *crassus sum. Syrus, Symm. et LXX* 1 Reg. XII, 10. 2 Par. X, 10. In utroque loco cum מ, nota comparativi, construitur.

*ΠΑΧΩ'Ν, nomen *mensis Aegyptiaci, qui nostro Aprili respondet.* 3 Macc. VI, 38. ἀπὸ πέμπτης καὶ εἰκάδος τοῦ παχών, ubi *Syrus* per ܒܝܪܚܐ, *mensis*, simpliciter transtulit, sine dubio, quia verum eius nomen in lingua Syriaca ignoravit. *Stephanus in Additam. ad Thes. l. Gr.* fol. 1617. ita scribit: *Παχὼν, Aegyptiaci mensis nomen, respondentis Maio Romanorum, ut annotatum est in Lexico meo vet. In Epigrammate vero pro Iulio ponitur nonus numero, incipiendo a Septembri: estque ibi in eum hic versus:* Ἀἠΐα δ' ἀνανθέντα παχὼν δρεπάνοισι φυλάσσει. Adde *Ioh. Alb. Fabricii Menologium* (Hamb. 1713.) p. 22. 24. 26.

ΠΕΔΑ'Ω vel ΠΕΔΕ'Ω, *vincio, ligo, compedibus seu pedicis constringo.* אָסִיר, *vinctus.* Ps. LXVII, 7. LXVIII, 38. LXXVIII, 11. et alibi. – אסר. Iob. XXXVI, 8. Psalm. CXLV, 6. – הֵבִיא Hiph. a בּוֹא. Psalm. LXXXIX, 12. ubi tamen alii pro πεπεδημένους habent πεπαιδευμένους, quod glossema sapit. Lectionem receptam confirmat locus Sirac. VI, 25. Confer infra s. v. πέδη ac πεδητής. – כְּפַת: כְּפִית Chald. Peh. et Pah. *vincio, ligo.* Dan. III, 20. 24. 25. Metaphorice adhibetur in *Orat. Menass.* ὁ πεδήσας τὴν θάλασσαν, qui *certis cancellis et finibus contines* mare: ubi cum κλείειν et σφραγίζεσθαι permutatur.

ΠΕ'ΔΗ, *compes, pedica, pedum vinculum.* זִקִּים plur. *catenae.* Psalm. CXLIX, 8. – כֶּבֶל, *compes, qua pes vincitur.* Psalm. CIV, 18. – *מֹקֵשׁ, *laqueus. Inc.* 2 Sam. XXII, 6. πέδαι θανάτου, *vincula mortis.* – מוֹסְרִים, *vincula. Aqu. Theod.* Ies. XXVIII, 22. πέδαι. – נְחֻשְׁתַּיִם, dual. ex נְחֹשֶׁת, *aereae compedes.* 2 Sam. III, 34. 2 Reg. XXIV, 27. Ierem. XXXIX, 7. et alibi. Sirac. VI, 25. εἰσενέγκαι τοὺς πόδας σου εἰς τὰς πέδας αὐτῆς, scil. σοφίας, ubi leges et praecepta religionis et sapientiae eleganter comparantur cum compedibus et vinculis, quatenus habent vim obstringendi, ac sensus est: omnem vitam tuam dirige ad sapientiae praecepta: et ib. v. 30. ἔσονταί σοι αἱ πέδαι αὐτῆς εἰς σκέπην ἰσχύος, h. e. *observatio praeceptorum eius* tibi summam praestabit tutelam. Vide supra ad κλοιὸς dicta. *Suidas: πέδαι, δεσμὰ, παρὰ τὸ πους καὶ τὸ δέω, τὸ δεσμεύω, ἢ παρὰ τὸ πιέζειν τοὺς πόδας. Glossae: Compedes, πέδαι.* Conf. *Salmasium de modo usurarum* p. 812.

ΠΕ'ΔΑΙ ΧΑΛΚΑΙ*, *compedes aeneae.* נְחֻשְׁתַּיִם dual. idem. Iud. XVI, 22. 2 Par. XXXVI, 6.

ΠΕΔΗΤΗ'Σ, *compedibus adstrictus, vinctus.* נְעוּרִים plur. *pueritia. Inc.* Psalm. CXXVI, 5. υἱοὶ τῶν πεδητῶν. Videtur auctor huius versionis legisse נְצִירִים aut הַנְּצִירִים, a נָצַר, *servare, custodire.* Sed quia tunc sensus exoritur admodum incommodus, legere mallem παιδευτῶν aut πεπαιδευμένων

(Vide supra ad πεδάω sub Psalm. LXXXIX, 44.), ut eundem sensum exprimere voluerit, quem auctor *Ed. Sextae*, qui habet: ἀκόντος νοῦ. Vide supra s. ἀκονίς. *Montfauconius* haec verba ne quidem latine vertere ausus est. Fortasse etiam πεδητῶν deducendum est a πεδητής, h. e. *qui compedibus adstringit*, et metaphorice: *qui alios praecepta et leges religionis et sapientiae docet*. Vide supra s. v. πέδη et πεδάω. Sap. XVII, 2. δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς, tenebris vincti, et longae noctis *compedibus constricti*. *Suidas*: πεδῆται, πεπεδημένοι, συνδεδεμένοι, καὶ πεδήτης, ὁ δεσμευθείς.

ΠΕΔΙΑ'Σ, άδος, *locus planus* seu *campestris*, *planities*. עֲרָבָה. *Symm*. Num. XXII, 1. XXVI, 3. 32. 38. 2 Sam. XV, 28. Amos. VI, 14. *Herodot*. II. p. 127, 15. Restituenda etiam est haec vox *Heraclito* de *Allegor*. *Homer*. in edit. *Gal*. *Opusc*. *Myth*. p. 462., ubi editum πηγάς.

ΠΕΔΙΝΟ'Σ et ΠΕΔΕΙΝΟ'Σ, *campestris*. בִּקְעָה, *vallis*. Deut. XI, 11. – מִישֹׁר, *planities*. Deut. IV, 43. 2 Par. XXVI, 10. Ierem. XXI, 13. – נִשְׁפֶּה part. Niph. *excelsus*, a rad. שָׁפָה, arab. شفي, *eminere*. Ies. XIII, 2. Legisse videntur נִשְׁפַּח a שָׁפַח, *dilatavit*, *extendit*, aut potius respexerunt ad *Syr*. ܫܦܐ, *aequare et complanare*. Vide *Bootii anim. sacr*. lib. I. p. 61. – *עֲמָקִים, *valles*. *LXX sec. Hex*. s potius *Inc. Int*. Ier. XLIX, 4. ubi duae versiones coaluerunt. – עֲרָבָה. *Symm*. Ies. XXXV, 1. πεδινὴ, sc. χώρα, *regio campestis*, ubi alii πεδιάς. *Symm*. Deut. III, 17. Ios. XI, 2. 1 Sam. XXIII, 24. – שְׁפֵלָה, *planities*. Ios. IX, 1. X, 40. Iud. I, 9. et alibi saepius. *Aqu*. *Abd*. 19. – *שִׁפְלָה, *depressio*. *Aqu*. et LXX Ies. XXXII, 19. – *תַּחְתִּית, *pars inferior*. *Inc*. Iud. I, 15. ubi vid. *Scharfenbergius*. Vide quoque 1 Macc. III, 40. ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ.

ΠΕΔΙ'ΟΝ, *campus*, *planities*. *אַיָּלוֹת plur. foem. *cervae*. *Symm*. Psalm. XXVIII, 9. πεδία. Videtur mihi haec versio *Symmachi* non suo loco hic posita esse, ac potius pertinere ad v. 8. ubi in textu hebr. legitur: קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר. Certe et alibi quoque πεδίον hebr. מִדְבָּר respondet. Vide tamen sequentem articulum. – *אַיָּל, *cervus*. *Ed. Sexta* Ps. XLI, 2. πεδίον. Auctor huius versionis legisse videtur vocem hebraicam ea ratione punctatam (nempe אֵיל), qua *campum* significat, aut aliam imaginem substituisse. *Vulg*. sicut *areola* propagata. Vide supra s. αὐλών. – אֵלוֹן. *Aqu*. Iud. IX, 6. – אָפִיק, *alveus*. Ezech. XXXI, 12. XXXV, 8. אָפִיק in notione *vallis* legitur quoque Ezech. VI, 3. et XXXI, 12. – *אַרְבַּע, *Arba*, nomen proprium. Gen. XXXV, 27. εἰς πόλιν τοῦ πεδίου. Forte legerunt עֲרָבָה, vel עֲרָפָה, quod *locum campestrem*,

planitiem notat. – בִּקְעָה, *vallis, planities.* Gen. XI, 2. εὗρον πεδίον ἐν γῇ Σενναάρ, invenerunt *planitiem* in terra Sennaar. Ita *Herodotus* lib. I. cap. 178. init. Βαβυλὼν κέεται ἐν πεδίῳ μεγάλῳ, Babylon sita est in *planitie* ingenti. Vide *Raphelii annotatt. Herodot. in SS.* p. 3. Deut. VIII, 7. Ios. XI, 8. et alibi saepius. Adde Dan. III, 1. sec. cod. *Chis. Aqu. Symm. Theod.* Ies. XL, 4. – *יַעְרָה. Psalm. CIII, 16. τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. *Vulg. ligna campi.* Fortasse legendum est τοῦ κυρίου, ut omnes reliqui interpretes graeci habent. *Aqu.* et *Theodot.* utramque lectionem coniungunt τοῦ πεδίου, κυρίου. Sed quis non videt, πεδίου esse corruptam lectionem LXX Intt.? Conf. *Scharfenbergium* ad *Cappelli Crit. S.* p. 837. sequ. Non tamen repugnarem, si quis mallet, πεδίου esse h. l. a LXX interpretationis causa additum. Nam *arbores Iopae* sunt h. l. *arbores sylvestres, quae sponte nascuntur,* et opponuntur *arboribus ab hominibus plantatis.* – *מְבֻקָּעָה part. foem. Pyh. *disrupta.* Ezech. XXVI, 10. ἐκ πεδίου. Hic sine dubio legerunt מִבִּקְעָה. Nam בִּקְעָה est πεδίον, *campus planus, vallis.* – מִדְבָּר, *desertum.* Ioel. II, 3. III, 19. – מִישׁוֹר, *planities.* Ios. XX, 8. – מַעְגָּל, *orbita.* Psalm. LXIV, 12. τὰ πεδία σου. Ita quoque *Vulg. et Arabs.* Libere transtulerunt. *Syrus* legisse videtur τὰ βοΐδιά σου, *vituli tui.* Habet enim ܥܓܠܝܟ. Lectio minime contemnenda, cum עֵגֶל apud Hebraeos *vitulum* notet. – נָוֶה, in plur. נְאוֹת, *pascuum.* Ioel. II, 22. – עֵמֶק, *vallis.* Gen. XIV, 17. Ierem. XLIX, 4. Adde Iob. XXXIX, 10. ubi pro ἐν πεδίῳ *Ald.* et *Compl.* ἐν ποδὶ habent, quod est merum glossema. *Vulg. terram ungula fodit.* Scilicet πεδίον notat quoque *partem superiorem pedis, cui subiacent digiti,* quae nunc *metatarsus* dicitur. *Pollux Onom.* II, 197. – *קְרָאת, *occursus.* Iob. XXXIX, 21. ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον. Nisi statuere velis, πεδίον h. l. esse *campum* sensu latino, h. e. *locum pugnae,* recipienda fortasse erit lectio εἰς πόλεμον, quam *Augustinus* ob oculos habuisse videtur, cum transtulit *in praelium.* – רֶשֶׁף, *pruna ignita.* Hab. III, 4. εἰς πεδία. Videntur legisse שְׁפִי aut שְׁפָיִם, nam שְׁפִי est ex usu l. *Syr.* et *Arab. planities.* Conf. *Michaelis Supplem.* p. 2343. *Arabs* legit καὶ παιδεία s. παιδία ἐξελεύσεται κ. π. α., et disciplina prodibit in vestigiis eius. Aeque vitiose etiam secundum *Theodoritum* legitur in aliquibus libris εἰς παιδείαν, ut quoque ed. *Venet.* et *Argent.* habent. Fuerunt etiam, qui coniicerent, LXX πετεινὰ scripsisse. *Wahlius* in *Comment.* ad h. l. coniicit adeo εἰςπέτεινα s. ἐκπέτεινα, *volucres.* – שָׂדֶה *ager.* Gen. IV, 8. XXIV, 65. XXIX, 2. et alibi saepius. Adde *Inc.* 2 Sam. X, 8. – שְׁדֵמָה, *arvum.* Ies. XVI, 8. Hab. III, 16. – שְׁפֵלָה, *planities.* Deut. I, 7. Ios. XI, 2. XII, 8. – שָׁרוֹן, *Saron,* nomen regionis campestris. Cant. II, 1. ἄνθος τοῦ πε-

δίον. Videntur nonnulli legisse הַשָּׁרוֹן pro הַשָּׂדֶה. Sed שָׁרוֹן notat omnino *regionem campestrem producendis floribus et pascendis gregibus aptam*, unde etiam *Symm.* Ies. XXXV, 2. per πεδίον interpretatus est, per metonymiam speciei pro genere. Sic *Carmel* significat et montem sic dictum, et *quamvis regionem frugiferam.* Chaldaeis מִשְׁרָא notat *planitiem, campum.* Conf. quoque *Masium* ad Ios. XIX, 6. Sirac. XXIV, 16. 1 Maccab. IV, 6. 2 Maccab. XIV, 33. ubi pro ἰσόποδον mendose legitur εἰς πεδίον, coll. IX, 14. *Suidas:* πεδίον, ἡ γῆ.

*ΠΕΖΗ͂ι, *pedestri, terrestri itinere, pedibus.* בְּרֶגֶל, *in pede.* 2 Sam. XV, 17. πεζῇ sec. cod. *Vat.* ubi reliqui libri πεζοὶ habent. *Etymol. M.* 604, 47. πεζῇ πορεύομαι. Confer *Herodot.* VII. c. 40. ac *Lex. N. T.* s. h. v. Vide quoque sub πεζός.

ΠΕΖΙΚΟ'Σ, *pedestris.* 1 Macc. XV, 38. XVI, 5.

*ΠΕΖΟΜΑΧΙ'Α, *pugna pedestris* seu *terrestris.* 4 Maccab. XVII, 24. *Polyb.* V, 69, 7. ubi opponitur ναυμαχίᾳ.

ΠΕΖΟ'Σ, *pedes, peditis, qui pedibus iter facit,* adiective: *pedestris.* בְּרֶגֶל, *in pede.* Iud. V, 15. 2 Sam. XV, 17. sec. cod. *Alex. Compl. et Ald.* πεζοὶ, ubi in cod. *Vat.* legitur πεζῇ. Ib. v. 18. πεζοὶ sec. *Complut. Ald. Vulg. pedites,* ubi cod. *Vat.* habet τοῖς ποσὶν αὐτῶν, quae videntur esse verba *Aquilae,* ita ut pro αὐτῶν reponendum αὐτοῦ censeam. Ib. v. 16. πεζοὶ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ sec. *Compl.* ubi duplex est interpretatio, et verba τοῖς ποσὶν αὐτοῦ *Aquilae* vindicanda sunt. Eadem permutatio πεζῇ et πεζοὶ locum quoque habet apud *Xenoph. Anab.* VII, 1, 1. Adde *Herodot.* V, 98. VI, 16. – רַגְלִי. Exod. XII, 37. Num. XI, 21. *Oi λοιποὶ* 1 Sam. XV, 4. *Syrus Int.* Ierem. XII, 5. Baruch. V, 6. Iudith. VII, 2. ubi *Vulgatus* pro πεζοὶ in suo codice invenisse videtur αἰχμάλωτοι. Equidem legere mallem ψιλοί. Sir. XVI, 11. 1 Macc. XI, 4. *Eustathius* ad Il. δ'. p. 471. *Rom.* πεζὸς ποσὶν ἁπλῶς. βαίνων, h. e. ὁ διὰ τῶν ἰδίων ποδῶν τὴν ὁδὸν ποιούμενος. Vide *Phavorin.* s. πεζὸς, et *Etymol. M.* s. πέδη. Adde *Pindar. Pyth.* X, 46. et *Aeschyl. Perss.* v. 721.

ΠΕΙΘΑΡΧΕ'Ω, *obedio, pareo,* proprie, *principi vel magistratui pareo.* *שָׁמַע, *audio, obedio.* *Alex.* Dan. VII, 27. 3 Esdr. VIII, 96. ὅσοι πειθαρχοῦσι τῷ νόμῳ κυρίου, quotquot *obediunt* legi domini: ubi in textu hebr. Esdr. X, 3. legitur הַחֲרֵדִים, *contrementium,* vel *paventium,* h. e. *summa diligentia versantium.* Sirac. XXXIII, 13. κἂν μὴ πειθαρχῇ, etsi non *pareat.* Substantivum πειθάρχησις legitur apud *Zonaram Lex.* 910. εὐνομία, νόμου πειθάρχησις.

ΠΕΙ'ΘΩ, *persuadeo, placidum, tranquillum reddo,* et πείθομαι, *confido, credo, fidem habeo, persuadeor, convin-*

tor, *fiduciam habeo, securus sum, morem gero, obedio, pareo.* *אָבָה, *volo. Symm.* Psalm. LXXX, 12. *ἰσραὴλ οὐκ ἐπείσθη μοι,* Israel non *obtemperavit* mihi. Bene quoad sensum. In textu hebr. legitur: *me non vult,* h. e. *negligit me, neo mihi obtemperat.* – *בָּטָה, *effutio. Theod.* Prov. XII, 18. Non legit בָּטַח, ut nonnulli opinati sunt, sed בָּטָא per Aleph in fine est *pronuntiare, effutire.* Quia ergo hic irregulariter scribitur בוטה per He, idcirco *Theodotion* sumsit per com mutationem literarum gutturalium ה et ח pro בּוֹטֵחַ. – בָּטַח. Iud. XVIII, 10. *ἥξετε πρὸς λαὸν πεποιθότα,* venietis ad populum *securum.* Vide et v. 27. 2 Reg. XVIII, 20. *τίς ἡ πεποίθησις αὕτη, ἣν πεποίθησας;* quaenam haec fiducia, qua *confidis?* seu: cui *confidis? Hesych. πέποιθας, θαῤῥεῖς.* 2 Reg. XVIII, 21. *πέποιθας σεαυτῷ ἐπὶ τὴν ῥάβδον, confisus es* virgae. Iob. VI, 20. *οἱ ἐπὶ πόλεσι καὶ χρήμασι πεποιθότες,* urbibus et opibus *confisi.* Iob. XL, 18. *πέποιθεν, ὅτι προσκρούσῃ ὁ Ἰορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, persuasum sibi habet,* quod Iordanes se allidat ori suo. Psalm. CXXIV, 1. *οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον, confisi* Domino. Vide et Prov. XXVIII, 25. Prov. XIV, 16. *ἑαυτῷ πεποιθὼς,* sibi ipse *confisus.* – בֶּטַח, *fiducia.* 1 Sam. XII, 11. *κατῳκεῖτε πεποιθότες,* habitastis *securi.* Vide et Deut. XXXIII, 28. Prov. X, 10. *Inc.* Prov. I, 33. יִשְׁכָּן בֶּטַח *ἀναπαύσεται ἐν εἰρήνῃ πεποιθώς.* Duplex versio hic locum habet. Posterior est fortasse *Theodotionis,* coll. Iud. XVIII, 10. – לָבֶטַח, *cum fiducia.* Deut. XXXIII, 12. Levit. XXV, 18. 19. et alibi. – בִּטְחָה, *fiducia.* Ies. XXX, 15. – בטחות plur. *securitates.* Iob. XII, 6. *μηδεὶς πεποιθέτω, πονηρὸς ὤν,* nemo *securus sit,* qui malus est. – *גָּרַס, *frango. Theod. Quinta* et *Sexta Editio* Psalm. CXVIII, 20. *ἐπεποίθησεν, fiduciam habuit.* Sed quia in textu hebr. legitur *fracta est,* sc. *anima desiderio,* dubio caret, reponendum esse *ἐπεπόθησεν,* ut h. l. apud LXX et *Aquilam* legitur. – הֶאֱמִין Hiph. *credo.* Prov. XXVI, 25. *μὴ πεισθῇς αὐτῷ,* ne *credas* illi. Conf. Act. V, 36. 37. Sic et *Maximus Tyrius Diss.* XXIV. p. 256. *καὶ Ὁμήρῳ πείθομαι, καὶ πιστεύω Πλάτωνι.* – הֵנִיחַ Hiph. *quiescere facio,* a נוּחַ. Ies. XXX, 32. – *הֵסִית Hiph. a סות, *seduco, instigo.* 1 Sam. XXVI, 19. sec. *Compl.* ἔπεισε, ubi sensu malo adhibetur, ac cum *ἐπισείειν* permutatur. – הִתְרְחֵץ chald. Ithpeh. *me committo et permitto,* ac ex adiuncto: *confido.* Dan. III, 29. – חָסָה, *confido, confugio in tutelam.* Iud. IX, 15. *πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου, confidite* protectione mea. 2 Sam. XXII, 31. Psalm. II, 13. et alibi. – חָסוּת, *refugium.* Ies. XXX, 3. – יֵאוֹת, *consentio. Symm.* Gen. XXXIV, 22. *πεισθήσονται, morem gerent.* – מִבְטָח, *fiducia.* Iob. XXXI, 24. Ierem. XLVIII, 13. Prov. XXI, 22. – מִהֵר Pih. *festino.* 1 Reg. XX, 33. Sed pro *ἐπείσαντο* reponendum ibi est *ἐσπεύσαντο.* Alii libri habent *ἐσπείσαντο.* – מַחְסֶה,

fiducia. Ies. XXVIII, 17. οἱ πεποιθότες μάτην ψεύδει, frustra *confisi* mendacio. Conf. Ep. ad Philem. v. 21. – נִשְׁעַן Niph. *nitor*. 2 Par. XIV, 11. XVI, 7. 8. Ies. XXXI, 1. – *עֲלִיצוּת, *hilaritas*, *gaudium*. *Inc*. Hab. III, 14. πεποιθότας. A nonnullis haec vox refertur ad יִסְעֲרוּ, *turbinabunt*, ut legerit יִסְבְּרוּ, a rad. סבר, *speravit*, *confisus est*. – *עָמַד, *sto*. Dan. XI, 17. καὶ οὐ πείσεται sec. cod. *Chis*. Sed sine dubio reponendum est οὐ στήσεται. – *צְחִיחָה, *siccum*. *Theod*. Psalm. LXVII, 7. πεποιθότες. Sc. putavit, *in sicco habitare* esse h. l. metaphorice *secure vivere*, cum e contrario *siccitas* h. l. sit symbolum *miseriae* et *inopiae*. Certe eos aliam lectionem secutos esse statuere nollem. – קִבֵּל, Pihel, *accipio*, *recipio*. Esth. IV, 14. ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη, ille autem *non persuaderi se sinebat*. – קִוָּה Pih. *exspecto*. Ies. XXXIII, 2. – שָׁמַע, *audio*, *obedio*. *Inc*. Gen. III, 27. ἐπείσθησαν, *obediebant*. Sic *Aelianus V. H.* III, 26. ὡς οὐκ ἐπείσθη, cum non *obediret*. Vide et Lib. IX. c. 23. ac *Lex. N. T.* s. h. v. – שִׁסַּע Pih. *discindo*. 1 Sam. XXIV, 8. ἔπεισεν Δαβὶδ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ ἐν λόγοις, *placidos* s. *tranquillos* reddebat David viros suos verbis, seu: verbis persuasoriis eos *a proposito abstrahebat*. Sunt, qui putent, eos legisse יְשַׁסַּע, ut *Targum*. Sed recte observat *Ioh. Buxtorfius* in *vindic. verit. hebr.* P. II. c. 10., שִׁסַּע significare etiam *discerpere*, et tralatitio sensu sumi posse, ut sumsit *Vulgatus*, qui habet: *et fregit viros verbis*. Conf. quoque Matth. XXVIII, 14. 1 Ioh. III, 19. Iudith. X, 10. πεῖσον δὴ πορευθεὶς τὴν γυναῖκα τὴν Ἑβραίαν, abiens quaeso *persuade* mulieri Hebraeae. Vide et 2 Macc. VII, 26. Sap. III, 9. οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ, qui *confidunt* in eo. Sap. XIII, 7. πείθονται τῇ ὄψει, *persuadentur* vel *convincuntur* aspectu. 2 Maccab. IX, 27. πέπεισμαι, *confido*. Conf. Rom. VIII, 38. *Hesych*. πέπεισμαι, ἤλπισα, θαῤῥῶ. 2 Macc. IV, 45. Menelaus multa promisit Ptolemaeo πρὸς τὸ πεῖσαι τὸν βασιλέα, ut *placatum redderet* regem iratum, coll. Act. XII, 20. 2 Maccab. X, 20. ἐπείσθησαν ἀργυρίῳ, pecunia *sunt corrupti*, coll. Matth. XXVIII, 14. *Iosephus A. I.* XIV, 11. p. 717. *Haverc*. πείσας ἀργυρίῳ τὸν οἰνοχόον. Sirac. IV, 15. κατασκηνώσει πεποιθώς, habitabit *placide*, h. e. *perenni felicitate fruetur*.

ΠΕΠΟΙΘΩ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *confidens fio*, *confido*, *securus sum*. נִשְׁעַן Niph. *nitor*. Ies. XXX, 12.

ΠΕΠΟΙΘΩ'Σ ΕἸ'ΜΙ', *confisus sum*, *confido*. בָּטַח, idem. Iob. XI, 18. Prov. III, 5. Ies. XII, 2. – בָּטַח בִּטָּחוֹן, *confido fiducia*. Ies. XXXVI, 5. – בֶּטַח, *fiducia*. Ies. XXXII, 17. – הָיָה בֶּטַח, *sum securus*. Iud. VIII, 11. ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα, milites in castris *erant securi*. – הִתְעַנֵּג Hithp. *oblecto me*. Ies. LVIII, 14. – חָסָה. 2 Sam. XXII, 3. – מִבְטָח,

exspectatio. Ies. XX, 5. 6. - מַעֲרִיץ, *terror.* Ies. VIII, 13. *κἂν ἐπ᾽ αὐτῷ πεποιθὼς ἦν.* Speciem reverentiae erga Deum pro reverentia in universum posuerunt. - נִשְׁעַן Niph. *nitor*, metaph. *confido, spero.* Ies. X, 20. *Symm.* Prov. III, 5. ubi sensu malo adhibetur. - שָׁעָה, *respicio.* Ies. XVII, 7. 8. XXXI, 1. Sc. qui in aliquem respicit et inclinat, eo ostendit, se in eum confidere. Adde Ies. XXXII, 3. - שָׁקַט, *quiesco.* Ierem. XLVIII, 11. - תָּלָה, *suspendo.* Ies. XXII, 24. 2 Macc. XV, 7.

*ΟΥ ΠΕΙΘΟΜΑΙ, *nolo.* מָאֵן, *renuo.* *Symm.* Psalm. LXXVI, 3.

ΠΕΠΟΙΘΕΝΑΙ ΠΟΙΕΩ, *confidere facio.* הִבְטִיחַ Hiph. Ierem. XXVIII, 15. XXIX, 26. - הֵסִית Hiph. a סוּת, *incito.* 2 Par. XXXII, 15.

ΠΕΙΝΑΩ, *esurio, famelicus sum.* דָּאַב, *moestus sum.* Ierem. XXXI, 12. 25. In posteriore loco videntur legisse יָעֵבָה, quemadmodum in priore רָעֵב loco דָּאַב. Fortasse tamen דָּאַב de *fame delassante* intellexerunt. Vide *Michaelis Suppl.* p. 383. - יָעֵף, *fessus sum.* Ies. XL, 28. 30. 31. Ita reddiderunt inepte, quasi יָעֵף in omnibus his locis sit *prae fame deficere.* - יָעֵף, verbale, *fessus.* Ies. XLI, 29. - יָרַד, *descendo.* Prov. XVIII, 8. *ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσι.* Sed sunt haec verba ab h. l. prorsus aliena, ac pertinent ad cap. XIX, 15. - נָהַם, *rugio*, speciatim de *leone prae fame rugiente.* Prov. XXVIII, 15. *λέων πεινῶν.* - עָיֵף, *fessus.* Deut. XXV, 18. Iud. VIII, 5. Ies. V, 27. XXVIII, 12. In omnibus his locis עָיֵף acceperunt de *languente* s. *viribus deficiente prae fame.* Vide supra s. יָעֵף. - רָדַף, *persequor.* Iud. VIII, 4. *ὀλιγοψυχοῦντες καὶ πεινῶντες.* Ita *Alex. Oxon. Ald. Compl.* Sed veram lectionem habet cod. *Vat.* *πεινῶντες καὶ διώκοντες*, ut *πεινῶντες* ad עֲיֵפִים referatur. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* Secundum *Tychsenium* loco רדפים legerunt רעבים. - רָעֵב, verbum. Gen. XLI, 56. Psalm. XXXIII, 10. XLIX, 13. et alibi saepius. - רעב, verbale, *esuriens.* 1 Sam. II, 5. 2 Sam. XVII, 29. Iob. XXII, 7. et alibi. Sirac. XVI, 27. *οὔτε ἐπείνασαν*, non *prae fame deficiunt*, aut: *ea impediuntur in labore suo* et executione iussus divini. Sermo ibi est de corporibus coelestibus, quae veteres Platonici putarunt esse animata.

ΠΕΙΡΑ, *tentatio, experimentum, periculum, experientia.* מַסָּה, nomen loci in deserto, sic vocati ob tentationem Israelitarum. Deut. XXXIII, 8. Sap. XVIII, 20. *ἥψατο δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου*, tetigit vero etiam iustos *periculum* mortis, aut, ut rectius *Suicerus* s. h. v. transtulit: *iusti quoque mortem experti sunt.* Sap. XVIII, 25. *ἦν γὰρ μόνη ἡ πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή*, erat enim solum *experimentum* irae sufficiens. 2 Macc. VIII, 9. *ἐν ταῖς πολεμικαῖς χρείαις πεῖραν*

ἔχοντα, in bellicis rebus *experientiam* habentem. *Suidas*: πεῖρα, ἀπόπειρα, δοκιμή.

ΠΕΙ͂ΡΑΝ ΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *experimentum capio, tento, periculum facio.* נִסָּה Niph. *tento.* Deut. XXVIII, 56. ἧς οὐχὶ πεῖραν ἔλαβεν ὁ ποῦς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, cuius pes *periculum* non *fecit* ingrediendi in terram. Conf. Hebr. XI, 29. et ad h. l. *Raphelium* p. 679. sequ. *Suiceri Thes.* T. II. p. 656. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΠΕΙΡΑ'ΖΩ, *tento, exploro, periculum facio, experior,* et Πειράζομαι, *experientiam, usum habeo.* *בָּחַן, idem. *Aquila* Mal. III, 10. πειράσατε. *Vulg. probate.* – הִתְמַכֵּר Hithp. *vendo me.* 1 Reg. XXI, 20. ubi tamen alii rectius πέπρασαι pro πεπείρασαι habent, quemadmodum 2 Reg. XVII, 17. pro ἐπειράθησαν reponendum est ex aliis libris ἐπράθησαν. – חָנֵף, *hypocrita.* Psalm. XXXIV, 19. ἐπείρασάν με. Legisse videtur בְּחַנוּנִי loco בְּחַנְפֵי. Vid. *Starcke Carm. David.* Vol. I. p. 273. – *יָדַע, *cognosco*, it. *usu experior.* *Symm.* Cohel. VIII, 5. – נִחֵשׁ Pih. *auguror. Samar.* et *Inc.* Gen. XLIV, 15. vel potius 5. πειρασμῷ πειράζει ἐν αὐτῷ, *solet augurari ex hoc poculo.* Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* – נִסָּה Pih. Gen. XXII, 1. Exod. XV, 25. XVI, 4. et alibi saepius. 1 Sam. XVII, 39. οὐ μὴ δύναμαι πορευθῆναι ἐν τούτοις, ὅτι οὐ πεπείραμαι, non possum incedere in his, *quia usum non habeo* (sic *Vulgatus* recte expressit), h. e. quia non *assuetus sum.* Dan. I, 11. πείρασον δὴ παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, *periculum* quaeso *fac* cum servis tuis dies decem: ubi alii δοκίμασον habent. Vide et v. 14. Adde *Symm.* Cohel. VII, 24. ubi πειράζεσθαι τινὸς est *periculum alicuius rei facere.* LXX ibi habent: πάντα ταῦτα ἐπείρασα. – צָרַף, *exploro.* Psalm. XVI, 4. ἐπείρασάς με, *explorasti* me, ubi tamen alii libri fortasse rectius ἐπύρωσας habent. Praeterea legitur Dan. XII, 9. sec. cod. *Chis.* ubi nihil in textu hebr. respondet. Sap. II, 17. Sirac. XIII, 15. XXXVIII, 30. Sap. XII, 26. ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν, iustum Dei iudicium *experientur*, aut potius: *experti sunt*, ut *Vulgatus* reddit. Sap. II, 25. πειράζουσι δὲ αὐτὸν (sc. διάβολον) οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες. Bene *Vulgatus*: *imitantur* autem illum, qui sunt ex parte illius.

ΠΕΙΡΑ'ΟΜΑΙ, ΩῦΜΑΙ, *tento, nitor, annitor, conor, studeo, contendo, operam do, volo.* הִתְלַהְלֵהַּ Hithp. a לָהָה, *insanio.* Prov. XXVI, 18. ὥσπερ πειρώμενοι προβάλλουσι λόγους, tanquam *tentantes* (potius: *tentati*, sc. *a daemone* seu *spiritu malo*, de quo πειράζειν in N. T. saepius adhibetur.) emittunt sermones. Ita LXX sec. *Ald. et Symmachus.* 1 Macc. XII, 10. ἐπειράθημεν ἀποστεῖλαι, sc. πρέσβεις, *voluimus* mittere legatos. 2 Macc. X, 12. ἐπειρᾶτο τὰ πρὸς αὐτοὺς εἰρηνικῶς διεξάγειν, *conabatur* s. *quaerebat* pacifice agere cum illis.

Conf. Act. IX, 26. et *Aelian. V. H.* III, 35. et lib. IX. c. 11. 2 Macc. XI, 19. πειράσομαι παραίτιος ὑμῖν ἀγαθῶν γενέσθαι, bonorum vobis auctor esse *studebo*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πειράσομαι, σπουδάσω. Sic Act. XXVI, 21. ἐπειρῶντο (με) διαχειρίσασθαι. Vnde apud *Hesychium* ἐπειρῶντο exponitur ἐσπούδαζον, ἐβούλοντο. Conf. et 2 Macc. II, 24.

ΠΕΙΡΑΣΜΟ'Σ, *tentatio*, *exploratio*, i. q. πεῖρα. מַסָּה, idem. Exod. XVII, 7. Deut. IV, 34. VI, 16. et alibi. – נַחַשׁ, *augurium*. *Samarit.* et *Inc.* Gen. XLIV, 15. Sed, ut recte observavit ad h. l. *Scharfenbergius*, pertinent haec verba ad v. 5. – עִנְיָן, *occupatio*, et quidem *molesta*. Cohel. V, 2. Sed e comparatione cap. I, 13. apparere videtur, loco πειρασμοῦ reponendum esse περισπασμοῦ, ut iam coniecit *Semlerus*. Confer quoque ib. II, 26. et IV, 8. *Vetus Itala: sollicitudo*. Vide et Sirac. XXVII, 5. 7.

ΠΕΙΡΑΤΕΥ'Ω, *piraticam exerceo*, *naves in mari capio*, *piratam ago*, *praedor*, *depopulor*. גָּדַד, *depopulor*. Gen. XLIX, 19. πειρατεύσει αὐτὸν, *depopulabitur* illum. *Strabo Geogr.* XIV. p. 980. A.

ΠΕΙΡΑΤΗ'ΡΙΟΝ, sc. πλῆθος vel σύστημα, *praedonum agmen*, *latronum turma*. גְּדוּד, *turma*. Gen. XLIX, 19. *Ambrosius* c. 8. perperam vertit *tentationem*, quae πειρητήριον dicitur. Πειρατήριον est potius *globus piratarum*, σύστημα λῃστῶν, ut *Hippolytus* in *Catena Patrum* ad h. l. exposuit. Sic legitur apud *Auctorem testamenti Isaschar* §. 5. in fine. Iob. XIX, 12. ubi pro τὰ πειρατήρια *Theodot.* μονόζωνοι, *Symm.* λόχοι habet. Psalm. XVII, 32. ἀπὸ πειρατηρίου, ubi per *praedones*, *latrones* hostes Davidis intellegendi sunt. Praeterea reperitur pro eadem voce hebr. in plurali apud duos *Inc. Intt.* 2 Reg. V, 2. post μονόζωνοι, et est additamentum ex versione alius interpretis. *Vulgatus* habet *latrunculi*. – גַּד. *Symm.* Gen. XXX, 1. de *turma* s. *agmine filiorum*. – צָבָא, *militia*. Iob. VII, 1. ubi *Vulgatus*, qui h. l. aperte secutus est LXX Intt., per *militiam* transtulit. Comparatur autem h. l. vita humana cum militia, quia est *statio* s. *conditio admodum molesta*, coll. Num. IV, 3. V. quoque s. v. στρατεία et *A. Dounaei Praelect. ad Lysiam* p. 53. Adde Iob. X, 17. ubi *agmen malorum* notare videtur. Vide s. v. πειρατής. *Schol.* ad 1 Sam. XXX, 15. πειρατήριον interpretatur τὸ λῃστρικὸν σύστημα. Apud *Hesychium* πειρατήριον exponitur τόπος λῃστῶν. *Cappello* Gen. XLIX, 19. vertitur *tentatio*, quem propterea notat *L. Bos. Prolegg. in LXX Intt.* Vide quoque *Fischeri Clavem Verss. GG.* p. 71. sequ.

ΠΕΙΡΑΤΗ'Σ, *pirata*, *praedo*, *maritimus latro*. גְּדוּד, *turma*. Iob. XXV, 3. Hos. VI, 9. ubi *Targ.* אנש למשרין, *vir exercituum*. Vid. *Valckenar.* ad *Ammon.* p. 194.

ΠΕΚΟΥ'ΛΙΟΝ, *peculium*. Vox latina iam usu apud Graecos recepta tempore *Symmachi*, qui hac voce in numero plurali usus est Cohel. II, 8. pro hebr. סְגֻלָּה. *Lex. vet. Peculium*, κτῆσις τοῦ ἐν ἀλλοτρίᾳ ἐξουσίᾳ ὄντος, τοῦτ' ἔστιν υἱοῦ ἢ δούλου. In *Glossario* Βασιλικῶν a *Labbeo* edito explicatur verbis: ὡσανεὶ μικρὸν ουσίδιον.

ΠΕ'ΛΑΓΟΣ, *pelagus*, *mare profundum*. 2 Maccab. V, 21. 4 Maccab. VII, 1. τὸ τῶν παθῶν πέλαγος. *Hesych.* πέλαγος, μέγεθος, πλῆθος, βυθὸς, πλάτος θαλάσσης. Plura de hac voce vide apud *Suicerum* Thes. T. II. p. 661. *Alberti* ad Matth. XVIII, 6. p. 114. sequ. et in *Museo Brem.* Vol. I. P. I. p. 106.

ΠΕΛΑΡΓΟ'Σ, *ciconia*, ex πέλαν, i. e. μέλαν, et ἀργὸν, i. e. λευκὸν, quoniam ciconia nigras et albas pennas habet. Vide *Bocharti Hieroz.* P. II. p. 319. חֲסִידָה, idem. *Al.* Iob. XXXIX, 13.

ΠΕ'ΛΑΣ, *prope*. Hinc ὁ πέλας, sc. ὢν, *qui prope est*, *propinquus*, it. *alius*. זָר, *alienus*, *extraneus*. Prov. XXVII, 2. ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας, καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα, laudet te *alius*, et non proprium tuum os. Sic *Thucydides* lib. I. νομίζειν τὰς διανοίας τῶν πέλας παραπλησίους εἶναι, putare, sententias *aliorum* similes esse nostris. Et *Polybius* lib. IX. ἡ τῶν πέλας ἀπειρία, *aliorum* imperitia. Conf. *Vorstium Philol. S.* P. I. c. 3. p. 63.

ΠΕΛΕΚΑ'Ν, *pelicanus*, secundum *Aristotelem* nomen avis, quae *Plinio* dicitur *platea*, German. *Löffelgans*. *Aristophani* est *picus Martius*, cui id nomen a πελεκάω, h. e. *seco*, *dolo*. חֲסִידָה, *ciconia*. Deut. XIV, 18. — קָאָה et קָאַת. Levit. XI, 18. Psalm. CI, 7. *Gloss. in Octat.* πελεκάνος (Legendum fortasse ex Deut. XIV, 18. vel Lev. XI, 18. πελεκᾶνα), ὄρνεον δενδροκόλαπτον. *Hesych.* πελεκὰν, ὄρνεον τὸ κολάπτον καὶ τρυποῦν τὰ δένδρα. Attice dicitur πελεκᾶς, πελεκάντος. Vide *Suidam* in Πελεκάντι, cui est εἶδος ὀρνέου τρυπῶν τὰ δένδρα, ἀφ' οὗ καὶ δενδροκολάπτης dicitur. Plura autem de hac ave dabunt *Bochartus Hieroz.* P. II. lib. II. cap. 24. pag. 292. et *Allatius* not. ad *Eustathii Hexaem.* pag. 113. sequ. Adde *Martinii Lex. Philol.* s. h. v. et *Vossii Etymol.*

ΠΕΛΕΚΑ'ΝΟΙ, *pelecani*. קִפֹּד, *ericius*. *Aqu.* Soph. II, 14.

ΠΕΛΕΚΗΤΟ'Σ, *edolatus*, *complanatus*. גָּזִית, *caesus*. 1 Reg. V, 17. *Al.* 1 Reg. VI, 35. VII, 11. Reperitur quoque pro אַלְמֻגִּים in vers. *Alex. Hex.* 1 Reg. XI, 11. πελεκητά, pro quo in cod. *Coislin.* 2. legitur ἀπελέκητα. *Boysenius* confert ar. جلم, *secuit*, *percussit*.

ΠΕΛΕΚΙ'ΖΩ, *securi dolo*, *caedo*. פָּסַל, *sculpo*. 1 Reg. V, 18. Alias Graecis πελεκίζειν notat *securi ferire*, vel

occidere, et πελεκεῖν *securi dolare* vel *caedere*. *Suidas*: πελεκῶ, πελεκήσω ξύλα, πελεκίζω δὲ τὸ μετὰ τῆς σπάθης κόπτω.

ΠΕ'ΛΕΚΥΣ, *securis*, *bipennis*. גַּרְזֶן, *securis*. 1 Reg. VI, 7. *Aqu.* sec. cod. X. *Holm.* Deut. XIX, 5. - כְּלִי, *instrumentum*. Ierem. XXII, 7. - כַּשִּׁיל, *securis*. Psalm. LXXIII, 7. Ierem. XXIII, 29. sec. *Alex.* et *Compl.* Ep. Ier. v. 12.

*ΠΕΛΕ'Ω. רָקַע, *expando*. *Symm.* sec. unum *cod. Reg.* e *Chrysostomo* πελήσαντι. Sed est scriptura haec sine dubio vitiosa, ac reponendum πιλήσαντι.

ΠΕΛΙΔΝΟ'Σ, *nigrorem plumbeum habens*, *sanguine suffusus*, *lividus*, *nigricans*. חַכְלִילוּת, *rubedo*. Prov. XXIII, 29. τίνος πελιδνοὶ οἱ ὀφθαλμοί; cuius oculi sunt lividi? aut cum Satyrico (*Iuvenal. Satyr.* XVI, 11.): cui erit nigra in facie tumidis livoribus offa? *Suidas*: πελιδνὸν, μέλαν. λέγεται δὲ καὶ πελιτνὸν (sic enim scribendum pro πελιδνὸν, ut ex *Photio* et *Eustathio* ad Il. ι'. p. 735. ostendit *Alberti Miscell. Crit.* in *Suidam* p. 284.) παρὰ Θουκυδίδῃ. Rursus *Suidas*: πελιδνὸν, τὸ μεταξὺ ὠχρότητος καὶ μελανίας, οἱονεὶ μολιβδόχρουν. παρὰ Θουκυδίδῃ. Desumta haec esse ex *Scholiasta Thucydidis* ad lib. II. c. 49. observat *Küsterus*. Apud *Hesychium* πελιδνὸς inter alia exponitur ὕφαιμος (sic enim procul dubio legendum pro ὕφαιμον), *subtus sanguinem habens*, quae explicatio bene convenit *Prov.* l. c.

ΠΕΛΙΟ'ΟΜΑΙ, *lividus reddor*, *livore sugillor*, *nigresco*. נִכְמַר Niph. *denigror*. Thren. V, 10. τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ἐπελιώθη, cutis nostra, ut furnus, nigrescit. Est a πελιὸς, *niger*, *fuscus*, *lividus*. *Nobilius* putavit, ἐπελιώθη esse i. q. ἐπηλιώθη vel ἐφηλιώθη, quasi dicas *ad solem denigrata*. *Suidas*: πελιοὶ, μέλανες, ὠχροί.

ΠΕ'ΛΜΑ, *planta pedis*. Esth. III, 13. πέλματα τῶν ποδῶν, *plantas pedum*. *Hesych.* πέλμα, τὸ κάτω τοῦ ποδός.

ΠΕΛΤΑΣΤΗ'Σ, *qui peltam ad pugnam gestat*, *peltatus*, seu *cetratus*, *scutatus*, a πελτάζω, *peltasticae scientiae operam do*. נֹשֵׂא מָגֵן, *ferens scutum*. 2 Par. XIV, 8. ἐν γῇ Βενιαμὶν πελτασταὶ καὶ τοξόται, in terra Beniamin *scutati* et sagittarii. - נֹשֵׁק מָגֵן, *armatus scuto*. 2 Par. XVII, 17. μετ' αὐτοῦ τοξόται καὶ πελτασταὶ, cum illo sagittarii et *scutati*. *Suidas*: πελτασταὶ, τοξόται, ἢ οἱ τὰ ξυστὰ κατέχοντες. Sic enim *Küsterus* e *Photii Lexico* bene legendum censet pro πελτασταὶ, τοξόται. τοξόται οἱ τοὺς ξυστοὺς κατέχοντες. Non immerito autem haec interpretatio vocis πολτασταὶ dubia et suspecta videtur *Küstero*. Nam quod πελτασταὶ et τοξόται diversi sint, e locis modo ante adductis facile patet.

ΠΕ'ΛΤΗ, *pelta*, *scutum brevius*, *lorum non habens*, quo *sagittarii et levioris armaturae milites uti solebant*. מָגֵן,

scutum. Ezech. XXVII, 10. XXXVIII, 5. XXXIX, 9. *Suidas:* *πέλται, λόγχαι. καὶ ἀσπίδια τετράγωνα.* *Hesych.* *πέλτη, ἀσπὶς ἴτυν οὐκ ἔχουσα, ἢ ὅπλον σκέπασμα, ἀκόντιον.* Conf. *Brissonium de regno Persarum* lib. III. §. 14. sequ.

ΠΕ'ΛΥΞ, *securis*, *bipennis*, pro *πέλεκυς.* גַּרְזֶן, idem. *Aqu.* Deut. XIX, 5. XX, 19. – כְּלִי מַפֵּץ, *instrumentum dissipationis.* Ezech. IX, 2. – פַּטִּישׁ, *malleus.* Ierem. XXIII, 29.

ΠΕ'ΜΜΑ, *coctum*, *quidquid coquitur:* specialiter sic dicitur *genus quoddam placentae.* אֵיפָה, *Epha.* Ezech. XLVI, 6. 8. 12. Derivarunt hanc vocem ab אָפָה, *coquo.* – אֲשִׁישָׁה. Hos. III, 1. *φιλοῦσι πέμματα μετὰ σταφίδος*, amant placentas cum uva passa aut *uvis passis subactas*, non *coctiones cum vinaciis*, ut vertit *Hieron.* qui tamen in ipso Commentario rectius ita scripsit: *Pro pemmatibus*, *quae LXX transtulerunt*, *et comeduntur cum uvis passis sive vinaciis*, *placentas Latine possumus dicere vel crustulas*, *quae idolis offeruntur*, *et graece appellantur πόπανα.* *Gloss. MSS. in Proph.* et *Gloss. Brem.* *πέμματα*, *πλακούντια.* *Suidas:* *πέμματα*, *πλακούντια.* *Ἀῤῥιανός· Οἱ δὲ ξένια ἔφερον, θύννους ἐν κριβάνοις ὠπτημένους, καὶ πέμματα ὀλίγα, καὶ βαλάνους φοινίκων.* Locum *Arriani* in libro *de rebus Indic.* p. 562. occurrere annotat *Küsterus.* *Hesychius:* *πέμμα*, *εἶδος πλακοῦντος*, *καὶ πᾶν πεπτόμενον*, Apud eundem *πέμματα* exponuntur *ποικίλα ἐδέσματα.* Hucusque *Bielius.* Sed ingenue fateor, mihi verba *πέμματα μετὰ σταφίδος* (vel, ut Cod. *Alex.* et alii legunt, *σταφίδων*) suspecta esse. Fortasse scripserunt: *φιλοῦσι στέμματα μετὰ σταφίδων*, *amant coronas cum uvis passis*, h. e. *maturioribus*, *a sole iam arefactis*, *ne succum dimitterent*, *id quod gestantibus coronam molestum fuisset.* Alibi etiam *στέμματα* et *πέμματα* a librariis esse commutata, testatur *Iungermannus* in *Iul. Pollucis Onomast.* lib. I. cap. 1. sect. 28.

ΠΕΜΠΤΑΙ'ΖΟΝΤΕΣ dicti sunt in ordinato exercitu *quintati*, *in quinque distributi.* חֲמֻשִׁים, quod *Kimchi* interpretatur: *accincti quintam costam militariter.* Nam nomen חֹמֶשׁ pro *quinta costa* est. 2 Sam. II, 23. *Theod.* Exod. XIII, 18. *πεμπταΐζοντες*, *quintani existentes:* ubi conf. *Hexapla.* LXX *πέμπτῃ δὲ γενεᾷ.* *Fullerus* in *Miscell. Sacris* lib. V. c. 2. iudicat, reponendum esse *πεμπτάζοντες*, *per quinos numerantes se*, quod magis respondere putat voci hebraicae. Sed tunc *πεμπταζόμενοι* potius quam *πεμπτάζοντες* dicendum fuisset.

ΠΕ'ΜΠΤΟΣ, *quintus.* חֹמֶשׁ et חֲמִשָּׁה. Ios. XIV, 10. 2 Reg. VIII, 16. Nehem. VI, 15. et alibi passim. – חֲמִישִׁי. Gen. I, 23. XXX, 17. Lev. XIX, 25. et alibi. – שִׁשִּׁי, *sextus.* Ezech. VIII, 1.

ΤΟ' ΠΕ'ΜΠΤΟΝ, *quinto*, *quinta vice.* פַּעַם חֲמִישִׁית, *quinta vice.* Nehem. VI, 5.

ΠΕ'ΜΠΤΗ ΓΕΝΕΑ', *quinta generatio.* חֲמֻשִׁים plur. *quini.* Exod. XIII, 18.

*ΠΕ'ΜΠΤΟΝ ΜΕ'ΡΟΣ, *quinta pars.* חֲמִישִׁית. Genes. XLVII, 24.

ΠΕ'ΜΠΩ, *mitto.* *אָפָה, *coquo.* Gen. XIX, 3. ἀζύμους ἔπεμψεν αὐτοῖς. Ita *Trommius.* Sed omnes libri editi et hucusque collati codd. rectius habent ἔπεψεν. – כָּתַב, *scribo.* Esth. VIII, 5. πεμφθήτω, sc. γράμματα, mittantur literae. Conf. v. 10. – שָׁלַח Gen. XXVII, 42. πέμψασα (sc. τινὰ) ἐκάλεσεν Ἰακὼβ, mittens aliquem vocabat Iacobum. – שְׁלַח chald. Esdr. IV, 14. ἐπέμψαμεν (sc. ἄγγελον) καὶ ἐγνωρίσαμεν τῷ βασιλεῖ, *misimus nuntium*, et notum fecimus regi. Conf. quae notavi supra s. ἀποστέλλω. Esdr. V, 17. περὶ τούτου πεμψάτω (sc. γράμματα) πρὸς ἡμᾶς, de hoc mittat literas ad nos. – Deus dicitur interdum *mittere aliquid*, si *evenire* illud iubet in rerum serie, certo quodam consilio. Sap. XII, 25. τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας. Sic ἀποστέλλειν Psalm. CX, 8. et ἐξαποστέλλειν Ps. LXII, 2. 2 Macc. XI, 32. πέπομφα. *Zonaras Lex.* 1540. πέπομφα, ἔπεμψα.

ΠΕ'ΝΗΣ, *pauper*, proprie *qui labore victum quaerit*, et ita differt a πτωχὸς, quo *mendicus* significatur. *Eusebius* in *Comment.* ad Psalm. XXXIV, 10. πτωχὸν dici ait τῷ ἀποπεπτωκέναι οὗ ἔσχεν πλούτου, καὶ πένητα τῷ μετὰ πόνου περιποιεῖν τὰ πρὸς τὸ διαζῆν. אֶבְיוֹן, *egenus.* Exod. XXIII, 6. Ps. XI, 5. XXXIV, 12. et alibi saepius. – דַּךְ, *attritus.* Psalm. IX, 9. – דַּל, *tenuis.* Exod. XXIII, 3. Lev. XIV, 21. 1 Sam. II, 8. et alibi. *Theod.* Ies. XXVI, 6. *Vulg. egenorum.* – דַּלַּת, *tenuitas*, i. e. *valde tenuis*, *tenuissimus.* *Inc.* et LXX Ierem. XL, 7. LII, 15. 16. Concretum posuerunt pro abstracto. – חֵלְכָּאִים plur. qu. חֵל כָּאִים, *turba attritorum.* Psalm. IX, 35. – חֵלְכָה, *afflictus.* Psalm. IX, 31. (X, 8.) Conf. *Schultensii Opera minora* p. 182. sequ. – מִסְכֵּן, *indigus.* Cohel. IV, 13. IX, 15. 16. – עָנָו, *mansuetus.* Psalm. IX, 41. XXI, 28. Non legerunt עֲנִיִּים, sed sensum secuti sunt, nam mansueti et humiles pro pauperibus se gerunt. Conf. Zach. IX, 9. – עָנִי, *afflictus.* Deut. XV, 11. XXIV, 14. et alibi. Adde *Aquilam* Psalm. XVII, 28. – עֲנָיִן chald. plur. Dan. IV, 24. – *רֹאשׁ, *caput.* *Theodot.* Psalm. CXXXVIII, 17. Legit רָשׁ. – רֵעַ, *proximus.* Prov. XIV, 21. ὁ ἀτιμάζων πένητα, ubi tamen non לָרָשׁ legerunt, quae fuit *Cappelli* opinio, nimis enim magna est inter לָרָשׁ et לְרֵעֵהוּ differentia, sed sensum expresserunt, *qui contemnit proximum suum, quia* sc. *pauper est*: ut etiam *Aben Iecihiia* bene explicavit. Confer *Buxtorfii Anticrit.* p. 604. et *Iaegerum* ad h. l. – רָשׁ, *pauper.* 2 Sam. XII, 1. 3. 4. Psalm. LXXXI, 3. et alibi. Praeterea legitur Psalm. XL, 2. Prov. XXIII, 4. ubi nihil est in textu hebr. Adde Psalm. XI, 4. ubi verba εἰς τὸν πένητα e sua penu admensi sunt,

quia sensus ipsis videbatur esse mancus et imperfectus. Sap. II, 10. ubi *Bretschneidero* πένης esse videtur *inferior ordine et loco.*

ΠΕ'ΝΗΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *pauper fio.* נוּרשׁ Niph. a יָרַשׁ. Prov. XXX, 10.

ΠΕΝΘΕΡΑ', *socrus.* חָמוֹת sing. Ruth. I, 14. II, 11. Mich. VII, 6. – חֹתֶנֶת. Deut. XXVII, 23.

ΠΕΝΘΕΡΟ'Σ, *socer.* חָם. Genes. XXXVIII, 13. 25. 1 Sam. IV, 20. 22. – חֹתֵן. Exod. III, 1. IV, 18. Iud. I, 16.

ΠΕΝΘΕ'Ω, *lugeo.* אָבַל: הֶאֱבִיל: הִתְאַבֵּל, Kal, Hiph. et Hithp. Gen. XXXVII, 35. ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, *lugebat filium suum.* 1 Sam. XV, 35. ἐπένθει Σαμουὴλ ἐπὶ Σαοὺλ, lugebat Samuel Saulum. Vide et 2 Sam. XIII, 37. XIV, 2. ubi πενθεῖν non *lugere*, sed *prae se ferre luctum* aut *simulare se lugentem* notat. 2 Sam. XIX, 1. et conf. 1 Cor. XII, 21. Esdr. X, 6. ἐπένθει ἐπὶ τῇ ἀσυνθεσίᾳ τῆς ἀποικίας, lugebat propter praevaricationem exulum. Conf. Apoc. XVIII, 11. Ies. XXXIII, 9. ἐπένθησεν ἡ γῆ, luget terra. Vide et Ierem. IV, 28. XII, 4. XXIII, 10. Hos. IV, 3. Verbo *lugendi* hic *desolatio et sterilitas* effertur. Vt enim *terra laeta esse* et *ridere* dicitur, *cum fructibus abundat et foecunda est*, sic eius *sterilitas* et *vastatio* figurate *luctus* vocatur, tum ratione externae apparentiae, quia velut tristari videtur, tum ratione effecti, quoniam terra sterilis et desolata ansam lugendi hominibus praebet. Vide *Fesselii adversaria sacra* lib. III. c. 4. p. 244. – אָבַל בָּבַל, *lugeo*, *flaccesco.* Ies. XXIV, 4. – אָבֵל, verbale, *lugens.* Gen. XXXVII, 34. Psalm. XXXIV, 17. Thren. I, 5. – אֵבֶל, *luctus.* Ies. LXI, 3. – *אֵלֶּה, *istae.* Ier. XXXI, 21. πενθοῦσα. Non habuerunt pro pronomine, sed deduxerunt ab אָלַל, vel יָלַל, aut potius legerunt אָלָה, quod in l. chald. notat πενθεῖν, *lugere.* – אֻמְלַל Pyh. Ies. XVI, 8. XXXIII, 9. Adde ib. XXIV, 7. – בָּכָה, *fleo.* Gen. XXIII, 2. L, 3. – הוּלַּל Pyhal ab הָלַל, *laudor.* Psalm. LXXVII, 63. οὐκ ἐπενθήθησαν. *Vulg. non sunt lamentatae*, quod h. l. passivam significationem habet. *Hieron. nemo luxit.* Ferri quidem potest haec versio, nam qui deflent mortuum, eius laudes praedicare solent. Fortasse tamen ἐπενθήθησαν est mendum, cuius causam dedisse videtur minus attentis versus sequ. οὐ κλαυθήσονται, et scribendum est ἐπηνέθησαν, ut habet *Symm.* ac *Theod.*, *non laudatae sunt*, sc. *elogiis*, *carminibus nuptialibus*, h. e. *innuptae manserunt*, *praematura morte* sc. *abreptae.* Convenit vox הָלַל, quae proprie de *talibus elogiis nuptialibus* adhibetur, unde apud Chaldaeos הלולה *nuptiae*, et *domus nuptialis* בת הלולה dicitur. Alii contra statuunt, LXX aliter legisse, nempe vel חוּלְלוּ, *doluerunt*, Pual ex חוּל, *dolere*, vel הֵילִילוּ, *eiularunt*, Hiph. a rad. יָלַל. – הֵילִיל Hiph. a יָלַל, *eiulo.* Mich. I, 8. – נוּד, *condoleo.* Ierem. XVI, 4. 5

Esdr. VIII, 72. ubi in textu chald. Esdr. IX, 4. est הַגּוֹלָה, *migratio*, i. e. gens iudaea captiva in exilio: ubi fortasse legit הַגּוֹלָה, *lugens*, coll. Hos. X, 5. ubi גִּיל hoc sensu legitur. Esdram graecum quoque secutus est *Iosephus A. I.* XI, 5. p. 562. ed. *Haverc.*

ΠΕΝΘΙΚΟ'Σ, lugubris. אֵבֶל, *luctus.* 2 Sam. XIV, 2. *ἱμάτια πενθικὰ*, vestimenta lugubria. Sic *Aelianus V. H.* XII, 1. *στολὴν πενθικήν.* – הִי, *heu, vae. Symm.* Ezech. II, 10. *μέλος πενθικόν.*

ΠΕ'ΝΘΟΣ, luctus. אֵבֶל, idem. Gen. L, 10. *ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ*, fecit *luctum* patri suo. Ierem. VI, 26. *πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ κοπετὸν οἰκτρὸν*, luctum dilecti fac tibi planctu miserabili. Conf. Sir. XXXVIII, 18. et quae ex *Herodoto* notat *Raphelius* ad Act. VIII, 2. p. 341. – אָנִי, *planctus.* Hos. IX, 4. – *אֵבֶל, *edo.* Cohel. V, 16. Legerunt וְאָבֵל. – בְּכוּת. Gen. XXXVIII, 8. – בְּכִי, *fletus.* Deut. XXXIV, 8. – בְּכִית, idem. Gen. L, 4. – בַּלָּהָה, *terror.* Ies. XVII, 14. – יָגוֹן, *moeror.* Esth. IX, 22. – תּוּגָה, idem. Prov. XIV, 13. 1 Macc. I, 42. *τὸ ὕψος αὐτῆς ἐστράφη εἰς πένθος. Syrus* transferens ܠܡܘܟܟܐ, *in humilitatem*, non aliter legit, sed sensum expressit. Scil. apud Hebraeos lugentes humi sedere solebant. Praeterea *πένθος* h. l. opponitur *τῷ ὕψει.*

ΠΕ'ΝΘΟΣ ἌΩΡΟΝ, luctus intempestivus. חָמָס, *violentia, vis.* Prov. X, 7. Acceperunt חָמָס, quia opponitur *τῷ* בְּרָכָה, de *iniquitatis poena*, quare et v. 11. per *ἀπώλειαν* reddiderunt et per *πένθος* expresserunt, ut *στόματι* concineret. Caeterum *πένθος ἄωρον* est *calamitas, quae hominem improbum praeter opinionem opprimit.* Vide supra in *ἄωρος.*

ΣΚΕ'ΠΗ ΠΕ'ΝΘΟΥΣ, tegmen luctus. פְּלִילָה, *iudicium.* Ies. XVI, 3. ubi *σκέπη* notionem *tutelae* habet, et *tegmen luctus* notat *id, quod homines hilares reddere ac omnem lugendi materiam adimere valet.* Sed admodum incertum est, ad quaenam verba hebraea *σκέπη πένθους* h. l. referenda sint, nam cum פְּלִילָה conciliari nullo modo possunt.

ΠΕΝΙ'Α, paupertas. עֳנִי, *afflictio.* Iob. XXXVI, 8. – רָאשׁ (pro רֵשׁ), *pauper.* Prov. X, 4. – רֵישׁ, it. רִישׁ et רָאשׁ. Prov. VI, 11. X, 16. XXVIII, 19. *Hesych. πενία, ἀχρημοσύνη, ἀπορία.* Conf. *Suidae* locum adductum infra in v. *πτωχεία.*

ΠΕΝΙΧΡΟ'Σ, pauperculus. דַּל, *tenuis.* Prov. XXIX, 7. – עָנִי, *afflictus.* Exod. XXII, 25. Conf. Luc. XXI, 2.

ΠΕ'ΝΟΜΑΙ, pauper sum. דַּל, *tenuis.* Exod. XXX, 15. Levit. XIV, 21. *ἐὰν πένηται*, pro quo in *Oxon.* et *Ald.*

legitur *πένης ἦ*. - *ירש. *Inc.* et LXX Prov. XXX, 9. *πενηθεὶς*. *Vulg. aut egestate compulsus.* - מוך. Lev. XXV, 25. 35. - עני, *afflictus.* Deut. XXIV, 12.

ΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΚΟ'Σ, *quinquennalis.* 2 Macc. IV, 18. *ἀγομένου δὲ πενταετηρικοῦ ἀγῶνος*, cum autem celebraretur quinquennale certamen. Quinquennale dicitur, quod quinto quoque anno celebraretur. Sic ludi quinquennales Romae, de quibus *Florus* lib. II. c. 7. Vide *Lex. Pasoris.* Adde *Schol. Pind. Olymp.* Od. X, 69. *Ioseph. A. I.* XV. p. 766. §. 1. 6.

ΠΕΝΤΑΕΤΗ'Σ, *quinquennis.* בן חמש שנים, *filius quinque annorum.* Lev. XXVII, 5. 6.

ΠΕΝΤΑ'ΚΙΣ, *quinquies.* חמש, subintellecto פעמים, *quinque*, sc. *vicibus.* 2 Reg. XIII, 19.

ΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙ'ΛΙΟΙ, *quinque millia.* חמשה ואלף. 1 Reg. IV, 32. - חמשת אלפים. Num. XXXI, 32. 1 Par. XXIX, 7. Esdr. I, 11. - חמשים אלף, *quinquaginta mille.* 1 Par. V, 21. Hic legerunt חמשה. - Vide alibi *μύριοι*.

ΠΕΝΤΑΚΟ'ΣΙΟΙ, *quingenti.* חמש מאות. Gen. V, 30. 33. XI, 11. Exod. XXX, 23. 24. et alibi saepius.

ΠΕΝΤΑ'ΠΗΧΥΣ, *quinque cubitorum.* חמש באמה. 1 Par. XI, 23. *Herodot.* IX. p. 540, 28. *Athen.* V, 202. C.

ΠΕΝΤΑΠΛΑΣΙ'ΩΣ, *quintupliciter*, *quintuplo plus*, a *πενταπλάσιος*, *quintuplo maior.* חמש ידות, *quinque manus.* Gen. XLIII, 34.

ΠΕΝΤΑΠΛΟΥ'Σ, *quintuplex.* חמישית, *quinta pars.* 1 Reg. VI, 30.

ΠΕΝΤΑ'ΠΟΛΙΣ, *Pentapolis*, *quinque urbes.* Sap. X, 6.

ΠΕ'ΝΤΕ, *quinque.* ארבע, *quatuor.* 1 Reg. VII, 26. - חמש: חמשה. Gen. V, 6. 11. Exod. XXII, 10. - עשר, *decem.* 2 Par. IV, 7.

ΠΕΝΤΕΚΑΙ'ΔΕΚΑ, *quindecim.* חמשה עשר, et חמש עשרה. Gen. V, 10. Exod. XXVII, 14. Hos. III, 2.

ΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕ'ΚΑΤΟΣ, *decimus quintus.* חמשה עשר: חמש עשרה. Exod. XVI, 1. 1 Par. XXIV, 14.

ΠΕΝΤΗ'ΚΟΝΤΑ, *quinquaginta.* חמשים. Gen. VI, 15. VII, 24. VIII, 3. - *חמשים plur. *quini.* Iud. VII, 11. Legerunt חמשים - *עשרה, *decem.* 2 Sam. XVIII, 11. sec. *Ald.* et *Cat. Nic. πέντηκοντα σίκλους.* Verba haec ducta sunt e *Iosepho A. I.* VII, 2, 10. - שלשים plur. *triginta.* 1 Reg. VII, 6. - שמנים plur. *octoginta.* 2 Reg. VI, 25.

ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗ'Σ vel ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕ'ΤΗΣ, *quinquaginta annos natus* vel *habens.* חמשים שנה. Num. IV, 24. VIII, 25.

*ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΠΕ'ΝΤΕ, *quinquaginta quinque.* Tob. I, 21. sec. *Alex.*

ΠΕΝΤΗΚΟ'ΝΤΑΡΧΟΣ, *dux quinquaginta militum.* שַׂר חֲמִשִּׁים. Exod. XVIII, 21. 25. Deut. I, 15. et saepe alibi.

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟ'Σ, *quinquagesimus.* חֲמִשִּׁים. Levit. XXV, 10. 11.

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ', sc. *ἡμέρα*, *Pentecoste*, *quinquagesimus*, sc. *dies*, seu: *festum illud anniversarium Iudaeorum, inde dictum, quod quinquagesimo die post Paschatos diem secundum celebrabatur.* Tob. II, 1. *ἐν τῇ πεντηκοστῇ ἑορτῇ*, in Pentecoste festo. 2 Macc. XII, 32. *μετὰ τὴν λεγομένην* (sc. *ἑορτὴν*) *πεντηκοστὴν*, post festum, quod Pentecoste dicebatur. Conf. Act. II, 1. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΠΕ'ΠΕΙΡΟΣ, *maturus*, q. d. *excoctus.* הִבְשִׁיל Hiph. *maturo.* Gen. XL, 10. *πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς*, *maturi* racemi uvae. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *πέπειροι*, *ἑψημένοι* (MS. vitiose *ἡψημένοι*), *ὥριμοι*. *Suidas*: *πέπειρον*, *ἀκμαῖον*. *εἴρηται δὲ ἐπὶ ὀπώρας ὡρίμου.*

**ΠΕΠΙΣΤΕΥΜΕ'ΝΩΣ.* Vide sequ. *πεπιστωμένως*.

ΠΕΠΙΣΤΩΜΕ'ΝΩΣ, *fideliter.* אָמֵן. *Aqu.* Num. V, 22. Deut. XXVII, 15. Psalm. XL, 14. Ies. XXV, 1. LXV, 16. Praeterea legitur apud *Aquilam* Psalm. LXXI, 19. *πεπιστωμένως*, *πεπιστωμένως*, uti edidit *Montfauconus.* Sed in *Catena PP. GG.* T. II. p. 466. legitur *πεπιστευμένως*, *πεπιστευμένως*, de qua lectionis diversitate vide *Fulleri Miscell. SS.* lib. I. c. 2. Eadem lectionis diversitas reperitur quoque ibid. Psalm. LXXXVIII, 53. coll. *Catena PP. GG.* T. II. p. 864.

ΠΕΠΟΙ'ΘΗΣΙΣ, *fiducia, confidentia.* בֶּטַח. *Inc.*, sine dubio *Aquila*, Gen. XXXIV, 25. *Aqu.* Ps. IV, 9. LXXVII, 53. *Aqu. Theod.* Hos. II, 18. – בִּטָּחוֹן. 2 Reg. XVIII, 20. – מִבְטָח, *fiducia.* *Al.* Iob. VIII, 14. – מַחְסֶה, *refugium.* *Symm.* Psalm. LXX, 7. Confer 2 Cor. VIII, 22. et *Lex. N. T.* *s. h. v.*

ΠΕΠΟΙΘΟ'ΤΩΣ, *fiducialiter, confidenter.* בֶּטַח, *fiducia.* *Al.* Ies. XXXII, 17. *Inc.* Genes. XXXIV, 25. *Aqu.* Deut. XII, 11. – לָבֶטַח, *in fiducia.* Ierem. XXXII, 37. Zach. XIV, 11.

ΠΕ'ΠΤΩ, *coquo.* אָפָה, idem. Gen. XIX, 3. ubi multi codd. loco *ἔπεψεν* habent *ἔπεμψεν*. Scil., ut recte monuit *Holmesius*, interpositum est *μ* ante *ψ* ex Alexandrinismo, ex solenni scil. usu codd. Alexandrinorum. Exod. XII, 39. Lev. VI, 17. Ezech. XLVI, 21. – מַאֲפֶה, *coctum.* Levit. II, 4. *θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ*, sacrificium coctum in clibano. Vbi tamen, ut hoc obiter moneam, *θυσίαν* non cum *πεπεμμένην* construendum, sed aut legendum *πεπεμμένον*, aut ad *πεπεμμένην* supplendum est *μάζαν*. *Gloss. in Octat.* *πεπεμμένον*, *ζυμωθῆσαν*. Lege: *πεπεμμένην*, *ζυμωθεῖσαν*.

Hesych. πεπεμμένην, ζυμωθεῖσαν, ἐν κλιβάνῳ ἄρτον γενόμενον. Sic enim bene *Salmasius* pro γενομένην. – נַעֲשָׂה, *factus*, Niph. ab עָשָׂה. *Inc.* Lev. VII, 9. πεφθήσεται.

ΠΕ'ΠΩΝ, ονος, proprie *excoctus a sole, maturus*, metaph. *mollis, mitis*, it. *suavissimus*, speciatim: *pepo*, *cucumer.* אֲבַטִּחִים plur. Num. XI, 4. τοὺς πέπονας, sc. σικύους. Scil., ut recte monuit ad h. l. *Rosenmüllerus*, πέπων denotat *mollis*, *mitis*, hinc σίκυοι πέπονες apud *Aristotel. Problem.* 32. et *Athenaeum* lib. II. cap. 68. et 78. dicitur *cucumerum genus illud, quod mollius est et dulcius.* Deinde, omisso σίκυος, absolute dicitur πέπων. *Plinius H. N.* XIX, 5. scribit, cucumeres, cum magnitudine excessere, *pepones* vocari. Sub uno cucumerum genere veterum quidam comprehendunt *pepones* et *melopepones*, quos hodie contracta voce dici *melones*, antiquissimos autem Graecos σικύους σπερματίας vocasse, probat *Salmasius Synon. Hyl. Iatr.* p. 57. Vide etiam *Hilleri Hierophyt.* P. II. c. 13. §. 2. p. 59. et *Ol. Celsii Hierobotan.* T. I. p. 365. sequ.

**ΠΕ'ΡΑΘΕΝ*, *ex ulteriori parte.* מֵעֵבֶר, *trans. Symm.* Ies. XVIII, 1. ubi, teste *Montfauconio*, unus codex πέραν legit. Adde quoque *Symm.* Soph. III, 10.

ΠΕΡΑΙ'ΝΩ, *finio, termino, ad finem perduco, perficio.* הוֹעִיל Hiph. a יָעַל, *prosum.* 1 Sam. XII, 21. ἃ οὐ περανοῦσιν οὐδὲν, quae nihil plane *perficient. Hesych.* οὐ περανοῦσιν, οὐ τελειοῦσιν. – נָוָה, *inhabito.* Hab. II, 5. ἀνὴρ ἀλαζὼν οὐδὲν μὴ περανεῖ, vir arrogans nihil plane *ad finem perducet. Gloss. MSS. in Proph.* περανεῖ, τελειώσει. Nonnullis Intt. haec versio prodere videtur lectionem *Syri* יִרְוֶה, a רָוָה, quod est *satiare*, ut sc. ipsi passive acceperint cum *Symmacho* pro *satiari*, h. e. *prospero et felici successu gaudere.* Qua tamen coniectura mihi non opus esse videtur, modo verba hebr. vertantur: *in illo statu suo non permanebit. Michaelis* in *Supplem.* p. 1612. confert arab. نوى, *intendit*, in coni. II. *perfecit et exsequutus fuit rem suam.* – פָּסַס, *deficio. Aqu.* Psalm. XI, 2. ὅτι ἐπεράνθησαν οἱ πιστοὶ ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων, *nam nemo superest, qui sanctitati studeat.* Περαίνεσθαι h. l. notat *consumi, esse desinere*, et hebr. פָּסַס proprie notat *dissecari in particulas* (unde פִּסָּה *particulam* significat), deinde *minui, comminui, consumi*, unde אֶפֶס, quod *Aquila* vertit per πέρας. פַּסְפֵּס *Chaldaeis* est *comminuere, discerpere.* Caeterum etiam *Raschius* ad h. l. monuit, פסו positum esse pro אפסו. Ita quoque *Syrus. Hesych.* περαίνει, ἐπὶ πέρας ἄγει, πληροῖ, ἀνύει. Idem: περαίνειν, ἐξανύειν, ἀποπληροῦν.

ΠΕΡΑΓΤΗΣ, *transitor, qui transit.* עִבְרִי, idem. *Aqu.* Gen. XIV, 13. ubi tamen leges linguae hebr. postulant, ut

περάτη reponatur. Vide *Aristoph.* *Av.* v. 823. Schol. *Casaub.* in *Athen.* p. 421, 23. et *Ioseph.* de *B. I.* II. p. 203, 8. et 220, 10.

ΠΕ'ΡΑΝ, *ultra*, *trans*, it. *eis*, *prope*. *לְעֶבְרוֹ, *ad latus suum*. Οἱ λοιποὶ Ies. XLVII, 15. εἰς τὸ πέραν ἑαυτοῦ, *ad id*, *quod ultra se ipsum est*, h. e. *in terras remotissimas*. – מַעֲבָר, *transitus*. 1 Sam. XIII, 23. – עָבַר, *transeo*. Iud. XI, 29. 1 Sam. XXX, 10. Ierem. XLI, 11. ᾤχετο εἰς τὰ πέραν υἱῶν ἀμμών, abibat, ut transiret filios Ammon. – עֲבַר chald. ex hebr. עֵבֶר. Esdr. IV, 10. – עֵבֶר, *transitus*, it. *trans*. Num. XXI, 13. παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν Ἀρνῶν, pro εἰς τὸ χωρίον πέραν Ἀρνῶν ὄν, castra metabantur *cis* Arnon. Num. XXXII, 19. οὐκέτι κληρονομήσομεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (pro τὶ ἀπὸ τοῦ χωρίου πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὄντος) καὶ ἐπέκεινα, ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου (pro ἐν τῷ χωρίῳ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ὄντι) ἐν ἀνατολαῖς, non occupabimus cum illis regionem, quae *trans* Iordanem et ultra, quia iam habemus sortem nostram *cis* Iordanem in orientali plaga. Ies. IX, 1. πέραν τοῦ Ἰορδάνου, *prope* vel *ad* Iordanem. Conf. Matth. IV, 15. et ad h. l. auctores citatos *Wolfio* p. 77. Eodem sensu voce usus est *Pausanias*. Sic enim Lib. II. p. 62. πέραν δὲ τοῦ Νεμείου Διὸς τύχης ἐστὶν ἐκ παλαιοτάτου ναός, *prope* Nemei Iovis templum est perantiquum fortunae fanum. Et p. 64. καὶ οὐ πόῤῥω τοῦ ἱεροῦ τάφος Πελασγοῦ, πέραν δὲ τοῦ τάφου χαλκεῖόν ἐστι οὐ μέγα. Vide quoque *Lex. N. T.* s. h. v. – עֲבָרִים plur. ex עֵבֶר. Num. XXI, 11. XXVII, 12. Ierem. XXII, 20. ubi τὸ מֵעֲבָרִים, *e transitibus*, transtulerunt εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης. Legerunt nempe divisim מֵעֵבֶר יָם. Adde *Symm.* 1 Sam. XIII, 3. οἱ ἐν τῷ πέραν. Idem ib. v. 7. οἱ ἐκ τοῦ πέραν. *Aqu.* sec. cod. X. *Holm.* Deut. XXXII, 49. τῶν πέραν. – עֲרָבוֹת plur. ex עֲרָבָה, *campestria*. Ierem. LII, 6. ἐν τῷ πέραν. Legerunt sine dubio literis transpositis עֲבָרוֹת. Idem valet de loco Ier. XXXIX, 5. ubi tamen secundum *Theodoretum* et *cod. Syr. Hexapl.* ipsam vocem hebr. retinuisse, et ἀραβὼθ scripsisse videntur.

ΠΕ'ΡΑΣ, *finis*, *terminus*, אֶפֶס, *finis*, *extremitas*, item *defectus*. Psalm. II, 8. XXI, 29. LXXI, 8. ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων τῆς γῆς, a fluviis usque ad *fines* orbis habitabilis, h. e. usque ad fines terrae remotissimos. *Aqu.* 1 Sam. VII, 1. *Idem* Ies. V, 8. ἕως πέρατος τόπου, usque ad *defectum* loci, h. e. ita, ut nullus locus amplius supersit. Habet hic πέρας hanc notionem rariorem, ut significet *defectum*. *Symm.* ἕως τοῦ μὴ εἶναι τόπον. *Theod.* ἕως τοῦ μὴ ὑπάρχειν τόπον. – חֵקֶר, *pervestigatio*. Psalm. CXLIV, 3. μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας. Sensu eodem. – מֶחְקָרִים plur. idem, a חָקַר, *remota* aut *abstrusa scrutatus* aut *perscrutatus est*. Psalm. XCIV, 4. τὰ πέρατα τῆς γῆς. Bene: nam *abscondita* seu *penetralia ter-*

rae ponuntur h. l. pro *universa terra*, *qua patet*. - סוף: אפא chald. Dan. IV, 8. 19. VII, 28. - עֵבֶר, *latus*. Soph. III, 11. - עֶבְרָה, *excandescentia*. Psalm. VII, 6. ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν σου. Videntur confudisse עַבְרוֹת et עֲבָרִים, *latera*, *termini*, *fines*, *partes extremae*, aut πέρατα sunt h. l. *vada*, *transitus*, ἀπὸ τοῦ περᾷν, quod est *transire*, *transvadare*. - *עֲבָרִים. *Aqu.* Deut. XXXII, 49. τὸ πέρας. - עֵת, *tempus*. Ezech. XXX, 5. πέρας ἐθνῶν ἔσται: ubi πέρας est *terminus fatalis*, *tempus*, *quo gentiles punientur*. - צְפִירָה, *corona*, it. *fatum*, *malum extrêmum*. Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1387. *Al.* Ezech. VII, 7. τὸ πέρας. - קֵץ, *finis*. Ps. XXXVIII, 5. CXVIII, 96. Ierem. LI, 13. *Symm.* Gen. VI, 13. *Theod.* Iob. XXVIII, 3. in quo posteriore loco πέρας, si revera *Theodotionis* est, nec alius cuiusdam interpretis, fortasse huc non pertinet, sed ad תַּכְלִית in secundo membro, ubi id hoc ipso vocabulo a *Theodotione* expressum est. - קָצָה, *finis*. Psalm. XVIII, 4. εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ad *fines* orbis habitati, h. e. ad terras longe remotas. Vide et Psalm. XLV, 8. ac conf. Rom. X, 18. Eadem locutione graeci profani usi sunt. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. - *קְצָת (hic ת est paragogicum). Nahum. II, 9. III, 3. 9. - קְצָוִים plur. masc. Psalm. XLVII, 9. LXIV, 6. - קְצוֹת plur. foem. Ps. LXIV, 8. - רֶגַע, *momentum*. Ierem. XVIII, 7. 9. ubi πέρας recte per *interitum* verti potest. - *שְׁנוֹת מִסְפָּר, *anni a Deo numerati*, aut pro מִסְפַּר שָׁנוֹת, *numerus annorum vitae a Deo constitutus*, h. e. *finis vitae*. *Inc.* Iob. XVI, 22. ubi πέρας est *finis vitae*, *mors*. Conf. *parallelismum sententiarum* et Iob. XV, 20. - תַּכְלִית, *consummatio*. Iob. XXVIII, 3. Addit. Esther. XIII, 3. ἄγεσθαι ἐπὶ πέρας, *perfici*. Sap. XVIII, 21. πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ, *terminus* scripsit calamitati, h. e. cohibuit eam. *Polyb.* XXV, 6, 3. πέρας ἐπιθεῖναι πολέμῳ. Sap. XIV, 27. ubi *eventum* notat. Sap. XIX, 4. ubi πέρας est *mors*, *interitus*. Sermo enim ibi est de interitu Aegyptiorum in mari rubro. *Hesych.* πέρας, τὸ τέλος, καὶ ἡ λύσις (Forte δύσις legendum. Vide *Hesychium* in ἐν πέρασι.), καὶ τὸ τῆς γῆς πέρας. Idem: πέρατα, τὰ τέλη.

ΠΕΡΑΣΜΟ'Σ, idem. קֵץ, idem. Cohel. IV, 8. 16. XII, 12.

ΠΕΡΆΤΗΣ, *transitor*, *qui transit*. עִבְרִי, *Hebraeus*. Gen. XIV, 13. (ad quem locum conferendus est *Flaminius Nob.*) τίς ἀπήγγειλε Ἄβραμ τῷ περάτῃ; quis annunciavit Abramo *transitori*? *Gloss. in Octat.* περάτῃ, πέραν τοῦ ποταμοῦ ἥκοντι. - עַם, *populus*. *Inc.* Gen. XXV, 8. πρὸς τοὺς περάτας. Versio haec *Aquilae* tribuitur a *Montfauconio*, qui eum עִבְרִין legisse existimat. Sed loco περάτας est sine dubio per metathesin literarum πατέρας legendum, ut multis

docuit *Scharfenbergius* ad h. l., qui omnino huc conferendus est.

ΠΕΡΑ'Ω, *transeo, traiicio, transmitto.* עָשָׂה, *facio. Syrus* Ierem. XII, 5. περάσεις. Non male hic sensum expressit. Vide ad h. l. *Intt.* Sap. XIX, 5. παράδοξον ὁδοιπορίαν περάσῃ. *Vulg. mirabiliter transiret. Vatablus* et alii legunt πειράσῃ, *tentaret.*

ΠΕ'ΡΔΙΞ, *perdix, nomen avis.* קֹרֵא, nomen avis a clamando, vulgo *perdix* vel *coturnix*, ut arab. قبج. Ier. XVII, 11. Vide et Sirac. XI, 31. πέρδιξ θηρευτὴς, *perdix cicur, qui feros perdices suis artibus in caveam aut laqueos allicit*, uti quoque apud *Aristotelem* occurrit, v. c. *Histor. anim.* IX, 9, 4. Conf. *Bocharti Hieroz.* P. II. p. 89.

ΠΕ'ΡΘΩ, *perdo, vasto, diruo.* Sap. XVIII, 21. ubi tamen alii pro πέρσας rectius σπεύσας.

ΠΕΡΙ', *de, ex, a* vel *abs, circa, propter, pro.* עַל־אוֹדוֹת, proprie *in causa.* Gen. XXI, 11. 25. XXVI, 32. Ios. XIV, 6. – אַחֲרֵי, *post.* Gen. XXIV, 67. περὶ Σάῤῥας. Bene quoad sensum. – *אַיִל, *aries*, it. *superliminare. Inc.* Ezech. XL, 9. τὸ περὶ αὐτὸ, quod in circuitu portae est. Adde *Symm.* Ezech. XLI, 3. – אֵצֶל, *iuxta.* Prov. VII, 12. – בְּ praefixum. 1 Sam. XIX, 3. λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου, loquar de te ad patrem meum. Prov. VII, 13. περὶ ψυχῆς τρέχει, pro anima currit. *Photius Lex.* col. 440. τρέχειν τὸν περὶ ψυχῆς, οἷον δρόμον. Conf. *Herodot.* IX, 37. Formula *pro salute currere* usus est *Ammian. Marcell.* XXIV, 4. – *בַּדָּיו, quod alii *vestes eius*, alii *membra eius* vertunt. Iob. XLI, 3. *Symm.* περὶ αὐτοῦ. *Vulg. ei.* LXX δι᾽ αὐτόν. Hi omnes deduxisse mihi videntur a דַּי, quod vide apud *Simonis Lex. hebr.* p. 387. – בְּעַד. Psalm. LXXI, 15. προσεύξονται περὶ αὐτοῦ, orabunt *pro* illo. Vide et Ies. VIII, 19. Ierem. VII, 16. *Aqu. Symm.* Psalm. CXXXVIII, 11. *Aqu.* 2 Reg. I, 2. ubi *per* notat. *Vulg. per* cancellos. *Symm. et LXX* διά. – עַל־דְּבַר, *propter verbum.* Gen. XII, 17. περὶ Σάῤῥας, *propter* Saram. Vide et Exod. VIII, 12. Ierem. VII, 21. – *יָחַל, *spero, exspecto. Aqu.* Mich. V, 7. Orta sine dubio est lectio περὶ e compendio scribendi, ac reponendum περιμένει, qua voce alibi pro hac hebr. uti solet. – *יֶתֶר, *abundanter. Theod.* Ies. LVI, 12. περί σε. Lege περισσὴ, ut iam *Montfauconius* coniecit. – לְ praefix. 1 Reg. XX, 7. περὶ τῶν γυναικῶν μου, *propter* uxores meas. Conf. Luc. XIX, 37. Ioh. X, 33. – לְנֹכַח, *coram.* Gen. XXV, 21. ἐδεῖτο δὲ Ἰσαὰκ κυρίου περὶ Ῥεβέκκας, rogabat autem Isaacus dominum *pro* Rebecca. Conf. Sirac. XVI, 9. Ioh. XVII, 9. Act. VIII, 15. 2 Thess. I, 11. – *לִפְנוֹת, *respiciendo. Symm.* Psalm. XLV, 6. Sensum expressit. Sc. פָּנָה, si de die sermo est, *illucescere* notat. Ergo

לִפְנוֹת בֹּקֶר est *priusquam primum mane oritur*, h. e. *statim*, quod *Symmachus* per περὶ τὸν ὄρθρον (h. e. *sub diluculum, in ipso ortu matutino*) expressit. – מ praefix. 2 Sam. XXIV, 24. περὶ σου, *abs* te. – עַל. Gen. XX, 3. περὶ τῆς γυναικὸς, *propter* mulierem. Ierem. XV, 4. περὶ πάντων, ὧν ἐποίησεν, *propter* omnia, quae fecit. Vide et v. 15. Gen. XLI, 15. περί σου, *de* te. Nehem. IV, 14. παρατάξασθε περὶ τῶν ἀδελφῶν, pugnate *pro* fratribus. Esth. IV, 8. ἀξιῶσαι αὐτὴν περὶ τοῦ λαοῦ, ut supplicaret illa *pro* populo. Vide et Esth. VII, 9. et conf. *Keuchenium* in Ioh. V, 46. et *Lex. N. T.* s. h. v. Adde *Aqu. Theod.* Iob. XXXIV, 6. – עַל־שְׂפַת, *ad ripam.* Exod. II, 3. περὶ τὸν ποταμὸν, circa vel *ad* fluvium, ubi libri nonnulli παρὰ habent. – סָבִיב. Οἱ λοιποὶ Iob. XLI, 6. Sirac. XIX, 17. (30.) gressus hominis ἀναγγέλει τὰ περὶ αὐτοῦ, arguunt, *quomodo sit animatus*, seu: sunt speculum mentis. 2 Maccab. IX, 1. περὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον. Sic quoque 2 Macc. V, 1.

ΟΙ' ΠΕΡΙ' ΤΙΝΑ', scil. ὄντες, vel στρατεύσαντες, *qui cum aliquo sunt vel militant*, *quidam*, *et comites alicuius.* אֲגַפִּים plur. *agmina.* Ezech. XXXVIII, 6. Γομὲρ καὶ πάντες οἱ περὶ αὐτὸν, Gomer, et omnes, qui *cum illo sunt*, vel *militant*, s. *custodia regia.* Vide et v. 9. et cap. XXXIX, 4. ac conf. v. 22. ubi אֲגַפִּים τοὺς μετ' αὐτοῦ interpretantur. Similiter *Arriano* οἱ ξὺν αὐτῷ dicuntur pro οἱ ξὺν αὐτῷ στρατεύσαντες. Vide *L. Bos. Ellips. gr.* p. 183. *Hymn. tr. puer.* v. 19. ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη τοῖς περὶ τὸν Ἀζαρίαν εἰς τὸν κάμινον, angelus autem Domini una descendebat *cum Asaria et comitibus eius* in caminum. Ita οἱ περὶ τὸν Παῦλον, *Paulus et comites eius*, Act. XIII, 13. XVI, 8. Conf. et quae ex *Polybio* annotat *Raphelius* p. 341.

ΤΑ' ΠΕΡΙ' ΤΑ'Σ "ΟΝΟΥΣ, sc. πράγματα, *negotia circa asinas.* הָאֲתֹנוֹת, *asinae*, 1 Sam. IX, 5. μὴ ἀνεὶς τὰ περὶ τὰς ὄνους sec. libros nonnullos, ubi *Ald.* et *Compl.* omisso τὰ habent: περὶ τὰς ὄνους, et in cod. *Vat.* simpliciter τὰς ὄνους legitur.

*ΠΕΡΙΑΓΚΩΝΙ'ΖΩ, *brachia et manus religo*, seu *post tergum*, s. *alio modo.* 4 Macc. VI, 3. Vide ad h. l. *Combefisium.* Substantivum περιαγκώνισμα sine omni interpretatione in Lexicis *Suidae* ac *Photii* occurrit.

ΠΕΡΙΑ'ΓΩ, *circumduco.* הוֹלִיךְ Hiph. a יָלַךְ, *ire facio.* Amos. II, 10. – הֵסֵב Hiph. a סָבַב. Ezech. XLVII, 2. Adde *Symm.* 2 Sam. XIV, 20. ὑπὲρ τοῦ περιαγαγεῖν. *Vulg. ut verterem.* Codex unus a *Montfauconio* laudatus habet παραγαγεῖν. *Symm.* Cohel. II, 20. περιάγομαι, *circumverto me.* – הֶעֱבִיר Hiph. *transire facio.* Ez. XLVI, 22. 2 Sam. XII, 31. sec. *Compl.* *Aqu.* et *Symm.* Gen. VIII, 1. – שׁוֹבֵב Pih. a שׁוּב, *redire facio.* *Symm.* Ps. LIX, 1. περιήγαγες. Vide et 2 Macc. IV, 38. VI, 10.

ΠΕΡΙΑΙΡΕ'Ω, *aufero*, *tollo*, *attollo*, *detraho*, *removeo*, *irritum reddo*, *praecido*. אצל, *separo*. *Aqu.* Num. XI, 25. περιεῖλεν, *abstulit*. - גלל, *volvo*. Psalm. CXVIII, 22. περίελε ἀπ' ἐμοῦ ὄνειδος, *aufer* a me opprobrium. - העביר Hiph. *transire facio*. 1 Paral. XXI, 8. περίελε δὴ κακίαν παιδός σου, *aufer* quaeso peccatum servi tui. *Al.* 2 Sam. XXIV, 10. περίελε δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, *aufer* quaeso peccatum servi tui, h. e. *ignosce* peccato servi tui. *Hesych.* περίελε (Sic enim procul dubio e locis adductis scribendum pro περίελαι.), κόψον, ἔπαρον, αφελοῦ. - הפר Hiph. a פרר, *frango*. Num. XXX, 13. ἐὰν δὲ περιαιρῶν περιέλῃ αὐτὰ, si autem *irrita reddat* illa. Vide et v. 14. 16. - הציל: התנצל *Hiph. et Hithp. eripio*. Exod. XXXIII, 6. Psalm. CXVIII, 43. - הרים Hiph. a רום, *elevo*. Levit. IV, 8. 20. - *השה, *oblivisci fecit eum*, a נשה, pro נשא. Τὸ א excidit, et est ה affixum. *Symm.* Iob. XXXIX, 17. περιεῖλεν. Bene quoad sensum. *Vulg. privavit*. - השכיך Hiph. *sedo*. Num. XVI, 5. - התעטף Hithp. *obruor*. *Symm.* Psalm. CXLII, 4. περιειλεῖτο ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου, *volvebatur* in me anima mea. Ita *Bielius*. Sed in Hexaplis legitur περιειλεῖτο a περιειλέω. Potest tamen et altera lectio locum habere, modo vertatur: spiritus fere mihi *deficit*. - חלק, *partior*. *Inc.* Ios. XXII, 8. περιείλαντο. Quae lectio, si sana habetur, vertenda est: *detraxerunt spolia hostibus, ut deinceps inter se dividerent*. Sed mallem cum *Scharfenbergio* ad h. l. legere διείλαντο, *diviserunt praedam*. Nam interpretem quendam in exemplo suo hebraico scriptum invenisse לקחו ipsi non est verisimile. - מנע, *cohibeo*. *Symm.* Iob. XXXVIII, 15. περιαιρεθήσεται, *auferetur*. - סור: הסיר, Kal et Hiph., *recedo*, *recedere facio*. Gen. XXXVIII, 14. περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως, *exuens* vestimenta viduitatis. Vide et v. 19. Deut. XXI, 13. et conf. 2 Macc. IV, 38. Gen. XLI, 42. περιελόμενος φαραὼ τὸν δακτύλιον, *detrahens* Pharao annulum. Vide et Esth. III, 10. et conf. *Aelianum V. H.* lib. I. cap. 21. ubi eadem phrasis legitur. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* περιελόμενος, περιεπάρας, ἀφελόμενος. Exod. VIII, 8. περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ, *auferat* ranas a me. Exod. XXXIV, 34. περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα, *removebat* velamen. Huc respicit Apostolus 2 Cor. III, 16. ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα, quando autem se converterit ad Dominum, sc. cor illorum, removetur velamen. Ios. XXIV, 14. περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, *removete* Deos alienos. Vide et 1 Sam. VII, 3. 1 Sam. XVII, 39. περιεῖλετο αὐτά: Ita *Compl.* et *Inc.* *Vulg. deposuit ea*. 2 Par. XXXII, 12. περιεῖλε τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, *removebat* seu *destruxit* altaria eius. Vide et 2 Par. XXXIII, 15. XXXIV, 33. Prov. IV, 24. περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα, *praecide* os tuum perversum. Vide modo ante notata ex *He-*

-νης ὑπαγκάλισμα. Et *Meneclides* de *Bacchide* apud *Alciphron.* lib. I. Ep. 38. p. 176. ὑπὸ τοὐμὸν ἠγάπα κοιμωμένη χλανίσκιον. Conf. ad h. l. notas *Bergleri.* Prov. XXIX, 5. δίκτυον περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσὶν, rete *expandit* super proprios pedes. Ezech. XXXII, 3. περιβαλῶ ἐπί σε τὰ δίκτυά μου, *expandam* super te retia mea. – שָׁכַב, *cubo.* 1 Reg. XXI, 27. περιεβάλετο σάκκον. Male ita transtulerunt. – שָׁפַךְ, *effundo.* Ezech. IV, 2. περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα, *circumiicies* illi vallum, h. e. *circumvallabis illam.* Conf. Luc. XIX, 43. – הֵשִׂים Hiph. a שׂוּם, *pono.* 1 Reg. XXI, 27. περιεβάλετο. Praeterea legitur Psalm. XLIV, 9. ubi τῷ περιβεβλημένῃ nihil respondet in textu hebr. ac sine dubio translatum est e v. 14. Reperitur quoque haec vox apud *Clem. Alex.* p. 202. – Vide alibi s. v. τεῖχος.

ΠΕΡΙΒΙΟ'Ω, *incolumis vivo*, *supervivo*, *superstes sum*, it. *vivifico, in vita conservo.* חִיָּה Pih. Exod. XXII, 18. φαρμακοὺς οὐ περιβιώσετε, veneficos non *in vita conservabitis.* 3 Macc. V, 18. εἰάθησαν περιβεβιωκότες, *sinantur vivere*, vel *in vita conserventur.*

ΠΕΡΙ'ΒΛΕΠΤΑ, *spectabilia*, *monilia*, *torques.* מַשְׂכִּית, *effigies.* *Aqu. Theod.* Prov. XXV, 11. περιβλέπτοις. – פְּנִינִים *Aqu.* Iob. XXVIII, 18. Derivavit a פָּנָה, *spectare.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1302. sequ. *Symm.* Thren. IV, 7. sec. *scholion Origenis.* Sed est sine dubio *Aquilae* interpretatio, quod etiam suspicatus est *Bootius anim. sacr.* p. 140. sequ. – חֲרוּזִים, *ordines*, *torques.* *Symm.* Cant. I, 10. περίβλεπτα. *Bochartus Hieroz.* P. II. Lib. I. c. 9. p. 57. legendum censet περίπλεκτα. Equidem mallem hanc versionem *Aquilae* vindicare, ut hanc vocem acceperit, quasi esset a רָאָה.

*ΠΕΡΙ'ΒΛΕΠΤΟΣ, *qui circumspicitur, spectabilis, illustris*, *celebris*, *qui est admirationi.* Hinc:

ΠΕΡΙ'ΒΛΕΠΤΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *spectabilis*, *clarus*, *celebris fio.* נוֹדַע Niph. a יָדַע, *notus sum.* Prov. XXXI, 23. περίβλεπτος γάρ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, *celebris* enim *fit* maritus eius. *Hesych.* περίβλεπτος, ἔξοχος, περιβόητος. *Suidas:* περίβλεπτος, ἔξοχος, μέγιστος. Conf. *Perizon.* ad *Aelian. V. H.* II. c. 12.

ΠΕΡΙΒΛΕ'ΠΩ, et ΠΕΡΙΒΛΕ'ΠΟΜΑΙ, *circumspicio*, *intueor*, *adspicio.* עָשָׂה, *facio.* 1 Reg. XX, 40. ὡς περιεβλέπετο ὁ δοῦλός σου ὧδε καὶ ὧδε, cum servus tuus huc et illuc *dispiceret*, aut *se verteret*, ut *Vulgatus* transtulit. Videntur mihi sensum expressisse, ut adeo non opus sit statuere, eos שָׁעָה legisse cum *Syro* et *Chaldaeo*, quae fuit *Trommii, Dathii* et *Bielii* coniectura: *Fischerus* in *Proluss.* de *verss. GG.* p. 159. autem non male observavit, ex h. l. probari posse, עָשׂוּ olim significasse *se convertere aliquo*, provocans simul ad 1 Sam. XIV, 32. ubi pro וַיַּעַשׂ *Chald.* habet וְאִתְפְּנִי, *Symm.*

ἐῤῥάπη. *Vulg. versus est.* Conf. quoque *Boysenii symbolas* Vol. II. p. 370. ac locum Sirac. IX, 7. infra laudatum. - פָּנָה, *respicio.* Exod. II, 12. Ios. VIII, 20. - שׁוּר, *contemplor. Aqu. Theod. LXX* Iob. VII, 8. *Vulg. non aspiciet.* Sirac. IX, 7. μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς μὴ πλανῶ, h. e. ne *discursita* per plateas urbis, et in locis eius desertis ne *oberra:* ubi περιβλέπειν mihi notare videtur *discursitare, huc et illuc vagari.* Sermo enim ibi est de prostibulis, quorum consuetudo vitanda, et περιβλέπειν diserte h. l. cum πλανᾶσθαι permutatur. Satis autem constat, verba *videndi* et *aspiciendi* etiam ita usurpari in linguis orientalibus, ut *ire* et *iter facere in aliquem locum* significent, ut multis docui in *Spicilegio II.* p. 143 sequ. Caeterum lucem hic locus foenerat loco 1 Reg. XX, 40. de quo supra expositum est.

ΠΕΡΙ'ΒΛΗΜΑ, indumentum. בֶּגֶד, *vestis.* Num. XXXI, 20. Voce hac etiam de *indumento* utitur *Aelianus V. H.* XII, c. 1. p. 713. et *Athenaeus* XII. p. 525. E.

ΠΕΡΙΒΟ'ΗΤΟΣ, celebris, celeberrimus, decantatus. Alciphr. II, 4. p. 326. 2 Macc. II, 23. τὸ περιβόητον ἱερόν. Conf. *Hesych.* s. v. περισφατως.

ΠΕΡΙΒΟ'ΛΑΙΟΝ, indumentum, vestimentum, amictus, tegmen. בֶּגֶד, *vestis.* Iud. VIII, 26. - חֹשֶׁן. *pectorale. Incertus* Exod. XXVIII, 4. - כָּסָה Pih. *tego.* Ps. CIII. 7. ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, abyssus, tanquam vestis, amictus eius. *Suidas:* περιβόλαιον, περιβολὴ, ἔνδυμα. Ἄβυσσον δὲ καλεῖ τὴν ὑγρὰν οὐσίαν ἡ θεία γραφή. Ἐπεὶ οὖν ἡ γῆ πανταχόθεν ὕδασι περιέχεται μεγάλοις, καὶ μικροῖς πελάγεσιν, εἰκότως περιβόλαιον αὐτῆς εἴρηκεν ὁ Δαβίδ. Haec sumta esse ex *Theodoreto* ad Ps. l. c. annotat *Küsterus.* - כְּסוּת, *tegmen.* Exod. XXII, 27. Deut. XXII, 12. Iob. XXVI, 6. - לְבוּשׁ, *vestis.* Psalm. CI, 28. - מְכַסֶּה, *tegmen.* Ez. XXVII, 7. - מַלְבּוּשׁ. Ezech. XVI, 13. - מְעִיל. *Symm.* 1 Sam. XV, 27. - *שְׂמִיכָה *tegumentum crassum, stragula villosa, quae e pellibus fere facta erat.* Iud. IV, 18. Vide supra s. v. ἐπιβόλαιον. - שַׂמְלָה. *Symm.* Ies. IX, 5. - תַּלְבֹּשֶׁת. Ies. LIX, 17.

ΟΥ'Κ ἜΣΤΙ ΠΕΡΙΒΟ'ΛΑΙΟΝ, עָרוֹם, nudus. Theod. Iob. XXVI, 5.

ΠΕΡΙΒΟΛΗ', idem. *לְבוּשׁ. *Alex.* Dan. VII, 9. - סוּת per aphaeresin pro כְּסוּת, *tegmen.* Gen. XLIX, 11. Vid. *Michaelis Supplem.* p. 1733. Sirac. XI, 4. ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχήσῃ, in *amictu* vestium non gloriaberis. Potest tamen ibi περιβολὴ etiam de *copia* explicari, ut legitur apud *Xenoph. Ephes.* lib. II. c. 13. περιβολὴ χρημάτων οὐκ ὀλίγη. Vide *Budaei Comment. l. gr.* p. 648. Vide et Sirac. L, 13. 2 Macc. III, 26. Ita περιβολὴ etiam *Hermippo* apud *Athenae-*

um lib. I. p. 21. usurpatur, observante Spanhemio ad Iulianum p. 149.

ΠΕΡΊΒΟΛΟΣ, *ambitus*, *moenia*. בִּקְעָה, *vallis*. Deut. III, 1. Ita *Bielius*. Fortasse loco *Deut.* scripserat *Dan.* – גְּבוּל, *terminus*. Ies. LIV, 12. – *דוּרָא chald. *Dura*, nomen proprium regionis in provincia Babylonica. Dan. III, 1. sec. cod. *Chis.* ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου. Scil. habuerunt pro nomine appellativo. Nam in l. arab. دار notat *in orbem ivit*, et subst. دور *orbis*, *gyrus*, et, uti bene monuerunt auctores notarum ad Danielem ed. *Rom.*, دوران, *Dauran*, in l. Persica notat id, quod Graecis περίβολος dicitur. – חוֹמָה, *murus*. *Symm.* et LXX Ezech. XL, 5. XLII, 20. *Hesych.* περίβολοι, τείχη πόλεων ἢ περίδρομοι. – חֵילָה, *antemurale*. *Symm.* Ps. XLVII, 14. CXXI, 7. – שְׂדֵרוֹת plur. *ordines* et quidem h. l. *eorum, qui armati templum cingebant.* *Aqu.* (?) *Theod.* 2 Reg. XI, 8. *Vulg.* *septum templi*. *Ioseph.* *A. I.* IX, 7, 2. appellat τὸ ἱερὸν ὡπλισμένον. *Theod.* ib. v. 15. Sirac. L, 2. ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ, munimen excelsum *ambitus* templi. 2 Macc. I, 15. εἰς τὸν περίβολον τοῦ τεμένους, in *ambitum* aut *porticum* delubri. Vide et 1 Macc. XIV, 48. et 2 Macc. VI, 4. *Pollux* lib. I. c. 1. segm. 9. οἱ δὲ ἀνειμένοι θεοῖς τόποι, ἄλση τε καὶ τεμένη, καὶ ἕρκη, καὶ ὁ περὶ αὐτὰ κύκλος περίβολος. Περίβολοι interprete *Grotio* ad 2 Macc. VI, 4. sunt *porticus templi*.

ΠΕΡΙΒΩ'ΜΙΟΝ, *septum altaris*, aut *quidquid circa altare ponitur aut est*, a περιβώμιος, *qui circa aram est*. אֲשֵׁרָה, *lucus*. *Aqu.* 2 Reg. XVII, 16. Male *Montfauconius* in *Hexaplis* περιβώμιον ad אֲשֵׁרָה tanquam interpretationem *Aquilae* retulit. Nam partim verba καὶ ἐποίησαν ἄλσος περιβώμιον non sunt *Aquilae*, sed sine dubio *Symmachi*, ut in sequentibus docebitur, partim περιβώμιον est h. l. merum additamentum, quo ostenderetur, non de quovis *luco*, sed de *luco sacro* h. l. sermonem esse. Fortasse quoque legendum est περὶ βωμοῦ, aut περὶ βωμῶν. *Theod.* *Symm.* 2 Reg. XXIII, 4. τὸ περιβώμιον. Ib. v. 7. *Symm.* 2 Reg. XXI, 7. ἐν τῷ τὸ περιβώμιον. Mancam et mutilam esse hanc versionem, vel ex verbis ἐν τῷ τὸ apparet. Lacunam supplet nota hexaplaris ad XVII, 16. e qua versio *Symmachi* ita restituenda erit: ἐν τῷ ἄλσει τῷ περιβωμίῳ. Apud LXX ibidem post τοῦ ἄλσους exciderunt verba: ὃ ἐποίησεν, ut e versione *Vulgata* apparet, quae habet: *posuit quoque idolum luci, quem fecerat, in templo.* – פֶּסֶל, *sculptile*. 2 Par. XXXIV, 3. ubi tamen pro περιβωμίων alii βωμῶν habent. Caeterum per περιβώμια seu περιβωμίους intellegenda puto *idola* seu *simulacra idolorum aris imposita*. Nam פסיל *idolum sculptum* significat.

ΠΕΡΙΓΙ'ΝΟΜΑΙ, advenio, adsum, supersum, supero, vinco *הָיָה, *existo. Symm.* Cohel. II, 22. ὅ τι γὰρ περιγέγονεν; quid ei *reliquum* est? aut: quid *commodi exinde capit? Vulgatus: quid ei proderit?* – יָכֹל sequ. ל, *praevaleo alicui,* v. c. *lucta, aut bello. Symm.* 1 Sam. XVII, 9. ἐὰν περιγένηταί μοι, si *vicerit* me. In textu hebr. legitur: *si poterit mecum pugnare.* Sic *Aelianus V. H.* lib. I. c. 3. περιγίνονται τῆς ῥώμης τῶν ὕδρων οἱ βάτραχοι τῇ σοφίᾳ, ranae prudentia superant hydrorum robur. – *יִסּוֹר, *eruditio. Symm.* Iob. XL, 2. (XXXIX, 52.) Legit fortasse יָכֹל. – Praeterea legitur 2 Par. XXVIII, 19. κατὰ τὴν περιγενηθεῖσαν αὐτῷ σοφίαν, ubi in textu hebr. nihil pro hoc verbo legitur. 2 Macc. VIII, 25. τῶν περιγεγονότων. Sed legendum ibi est παραγεγονότων, *venientium.*

ΠΕΡΙΓΛΥΦΟΣ, circumsculptus. פְּטוּרִים plur. *apertiones. Aqu. Theod.* 1 Reg. VI, 18. περίγλυφα. N. L.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ', circumscriptio, descriptio per circinum, etiam *paupertas, res arcta domi.* חוּג, *circulus, orbis circinando descriptus. Symm.* Iob. XLII, 14. Sirac. XXII, 28. οὐ καταφρονητέον γὰρ ἀεὶ τὸ π ε ρ ι γ ρ α φ ῆ ς, οὐδὲ θαυμαστὸς π λ ο ύ σ ι ο ς νοῦν οὐκ ἔχων: ubi περιγραφή, ut vel ex opposito apparet, est i. q. πτωχεία v. 27. *res angusta domi, res circumscripta et arcta.*

ΠΕΡΙΓΡΑ'ΦΩ, circumscribo, circino describo. חוּג. *Symm.* Iob. XXVI, 10. περιέγραψεν, *circumscripsit.*

**ΠΕΡΙΓΥ'ΡΙΣΜΑ.* פֵּאָה, *angulus.* Levit. XIX, 27. sec. cod. 106. ubi παρηγύρισμα quidem suprascripsit recens manus, sed, ut recte monuit *Holmesius*, legendum περιγύρισμα. Esse autem videtur eiusdem originis, ac περιγυρίδας et περιγυρίδα in Lexicis *Hesychii, Cyrilli MSS.* et *Photii,* i. e., iis explicantibus, περιφερείας et περιφέρειαν. Et in Glossario *Ducangii*, quanquam non reponatur ipsum περιγύρισμα, habetur tamen γυρίζειν, κυκλοῦν, *circumire,* verbum cognatum. Scil. in rotundum eiusmodi tonsura fieri solebat, et in ista notione ponitur hic περικυκλώσεις ab *Aquila*, et περιξυρήσετε a *Symmacho.*

ΠΕΡΙΓΩ'ΝΙΟΝ et περιγωνίσκος, *norma, regula.* מְקֻצְעָה, *angulus. Aqu.* Ies. XLIV, 13. Fortasse scribendum est παραγωνίοις, aut παραγωνίσκοις. Vox hebr. notat *normam,* et ideo sic dicta videtur ob angulum rectum, quo constat, qui est reliquorum angulorum omnium tum acutorum tum obtusorum norma et mensura. Ideo quoque in plurali numero h. l. ponitur, quod norma constat duobus lateribus, quibus includatur angulus rectus.

ΠΕΡΙΔΕΙΠΝΕ'Ω, epulum funebre celebro. הִבְרָה Hiph. *comedere facio.* 2 Sam. III, 35. ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς τοῦ περιδειπνῆσαι τὸν Δαβὶδ ἄρτοις, veniebat populus omnis, ut cum Davide *epulum funebre celebraret.* Ita *Bielius.* Sed quia *con-*

vivia lugubria s. *parentalia* institui solebant non ab ipsis lugentibus, sed ab amicis lugentes consolaturis (Conf. Ierem. XVI, 7.), rectius sine dubio h. l. legeretur περιδειπνίσαι, *cibare*, *coenam parare*, *cibos afferre*, ut exstat h. l. in Cod. *Alex.* atque ipse textus hebr. h. l. postulat. Sed haud raro verba in έω desinentia hiphilice explicanda sunt.

*ΠΕΡΙΔΕΙΠΝΙ'ΖΩ. Vide supra s. v. περιδειπνέω.

ΠΕΡΙΔΕΙΠΝΟΝ, *epulum funebre*, *coena parentalis.* Ep. Ierem. v. 29. ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ, in *epulo* mortui. Sic et *Suidas* memorat περίδειπνον τῶν νεκρῶν. *Photius Lex.* c. 305. περίδειπνον, ἡ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν ἑστίασις γινομένη. *Hieronymus* in *Ierem.* c. 16, 7.: *Moris autem est lugentibus ferre cibos et praeparare convivia, quae Graeci περίδειπνα vocant, et a nostris vulgo appellantur* parentalia, *eo quod parentibus iusta celebrentur.* Conf. *Nicolai* de *Luctu Graec.* c. 20. p. 282. *L. Bos anim. ad Script. Graec.* p. 25. *Dougtaei anal. sacr. V. T.* p. 270. et *Fesselii advers. sacr.* T. I. p. 66.

ΠΕΡΙΔΕ'ΞΙΟΝ, *dextrale*, *armilla.* עָגִיל, *inauris.* Num. XXXI, 50. Sed videtur ibi ordo verborum inversus, ac περιδέξια ad כּוּמָז referendum esse. Vide et Exod. XXXV, 21. et Ies. III, 19. ubi pro voce περιδέξια nihil est in textu hebraico.

*ΠΕΡΙΔΕ'ΡΡΑΙΟΝ, seu rectius περιδέραιον, *amictus pelliceus.* מֶשִׁי. *Inc.* Ezech. XVI, 10. περιδέῤῥαιον (si quidem hoc vocabulum suo loco legitur. *K.*). Vid. *Simonis Lex. hebr.* s. h. v. *Photius Lex.* περιδέῤῥαια, περιτραχήλια κόσμια. *Zonaras Lex.* col. 1556. περιδέραια, τὰ περιτραχήλια, δέρη γὰρ ὁ τράχηλος.

ΠΕΡΙΔΕ'Ω, *circumligo.* אָסַר, *ligo.* Iob. XII, 8. περιέδησε ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν, circumligavit zona lumbos eorum.

ΠΕΡΙΔΙΠΛΟ'Ω, *circumduplico*, *involvo*, h. e. *obtego*, *convaso.* Iudith. X, 5. περιεδίπλωσεν πάντα τὰ ἀγγεῖα ἑαυτῆς, *convasabat* seu *colligebat* omnia vasa sua.

*ΠΕΡΙΔΡΑ'ΣΣΟΜΑΙ, ττομαι, *apprehendo*, *circumplector.* הֶחֱזִיק, *roboro.* Iob. VIII, 15. περιδραξαμένου sec. ed. *Compl.* ubi alii libri ἐπιλαβομένου habent. Περιδραξαμένου desumtum est ex alio interprete. *Photius Lex.* περιδράττεσθαι, περιέχεσθαι.

ΠΕΡΙΔΡΟΜΗ', *circuitus*, *ambitus*, item *circumcursatio negotiandi causa*, *negotiatio.* עֲזָרָה, *atrium.* *Symm.* Ezech. XLIII, 14. περιδρομήν. — *רְכֻלָּה, *negotiatio*, *mercatura.* *Inc.* Ezech. XXVIII, 15. רָכַל enim proprie est i. q. περιτρέχειν.

*ΠΕΡΙΔΥ'Ω, attice *exuo*, *detractis vestimentis spolio.* 4 Macc. VI, 2. *Photius Lex.* περιδύεται, κρύπτεται, εἰςδύεται s. sec. alios codd. ὑποδύεται. Rectius ἀποδύεται. Certe *Hesy-*

chius habet: *περίδυθι*, *ἀπόδυσο*, et: *περιδύω*, *ὅμοιον*. Adde *Homer. Iliad. Χ'*. 100.

ΠΕΡΙΕΙΛΕ'Ω, *circumvolvo*, *involvo*. *הִתְעַטֵּף Hithp. *obruor*. *Symm*. Ps. CXLII, 4. *περιειλεῖτο*. – שׂוּם, *pono*. *Aqu*. *Symm*. et *Inc*. Iob. XXXVIII, 9. *περιείλησα*. Sed ibi non tam hebraico שׂוּם, quam formulae hebraicae שׂוּם לְבֻשׁ, *ponere vestimentum*, respondet. Adde *Lucian. Alex*. p. 480. D. Iudith. X, 2. *convolvit*, *ut rem seponendam*.

ΠΕΡΙΕΙ'ΛΗΜΑ, *involucrum*. גְּלוֹם, *pallium*. *Symm*. Ezech. XXXVII, 24. *περιειλήμασι*. Vide quoque *Pollucem Onom*. VII, 91. et *Schol. Aristoph. ad Nub*. v. 10.

ΠΕΡΙ'ΕΙΜΙ, *supersum*, *superstes sum*. רָאָה, *video*. Iob. XXXI, 21. *ὅτι μοι πολλὴ βοήθεια περίεστιν*, quod multum mihi *superest* auxilium. – שָׂרִיד, *superstes*. Iob. XXVII, 15. *οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ*, *superstites* autem eius. Conf. 2 Macc. VII, 24. XIV, 10. et *Aelianum V. H*. IV, 27. et X, 15. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem*. *περιεσόμεθα*, *περιγενησόμεθα*. Idem *Suidas*: *περίειμι*, *ζῶ*, *ἔτι σώζομαι*. Et rursus: *περιεῖναι*, *ἐν βίῳ διάγειν*, *ζῆν*.

**ΠΕΡΙ'ΕΙΜΙ*, q. d. *εἶμι περὶ*, *eo*, *circumeo*, *obambulo*. Sap. VIII, 18. *περιῄειν ζητῶν*, *ὅπως λάβω αὐτὴν*, h. e. studiose quaerebam, quomodo nanciscerer illam. *Lucian. Conviv*. T. III. p. 427. ed. *Reitz*. *περιϊὼν ἐν κύκλῳ*.

**ΠΕΡΙΕΚΤΙΚΟ'Σ*, *comprehendens*, *complectens*. 4 Macc. I, 20. *φύσεις παθῶν περιεκτικαὶ*, perturbationes *latissime patentes*. *Photius Lex*. *περιεκτικὸν*, *περιέχον*. *Zonaras Lex*. col. 1556. *περιεκτικὸν*, *τὸ καθόλου*. *ἢ τὸ ἐν ἑαυτῷ τὰ μερικὰ συνάγον καὶ ἀναπληροῦν*. Vide quoque *Hesychium* s. h. v.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ'ΖΟΜΑΙ, *in rebus supervacuis operosus vel curiosus sum*, *curiose ago*, *curiose inquiro*. בִּקֵּשׁ, *quaero*, *percontor*. *Symm*. Cohel. VII, 30. *περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην*, curiose sectati sunt polypragmosynen, h. e. *solliciti et curiosi nimium fuerunt de multis negotiis*. Ita *Drusius* in *Fragm. Vet. Intt. GG*. p. 1071. – דָּרַשׁ, idem. *Symm*. 2 Sam. XI, 3. *περιειργάσατο*, *curiose ac studiose requisivit*. Bene usus est hac voce h. l. *Symmachus*. Pravo enim consilio suscepta erat a Davide haec requisitio. Sir. III, 22. *ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιεργάζου*, in iis, quae supervacua sunt in rebus tuis, ne *esto curiosus*. *Plato* in *Apol*. cap. 3. de Socrate: *περιεργάζεται ζητῶν τά τε ὑπὸ γῆν καὶ τὰ ἐπουράνια*. Eodem sensu verbum occurrit in fragmento apud *Suidam*: *ὁ δὲ περιεργασάμενος τοὺς οἴκους* (cum curiose investigasset aedes), *ἐν οἷς συντρέχοντες ἐκκλησιάζουσι*, *τούτοις συνέσχηκε*. Vide *Suidam* in *περιεργάσασθαι*, quam vocem male interpretatur *περιγενήσεσθαι*. Conf. et *Ramiresium de Prado Pentecont*. c. 36. p. 216. et *Suicerum Thes*. T. II. p. 670.

ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ, vel potius περιεργία, *curiositas*, *curiosa contemplatio*. Sirac. XLI, 28. ἀπὸ περιεργείας παιδίσκης αὐτοῦ, a *curiosa contemplatione* ancillae eius. *Bielius* assentitur *Grotio*, qui legendum censet περιεργίας. Ita alias vox scribi solet. *Achilles Tat.* Lib. I. p. 25. ὀφθαλμοὶ καὶ ὦτα πολλῆς γεμιζόμενα περιεργίας, oculi et aures multa curiositate impletae. *Lucian. Dial. Apoll. et Vulc.* T. I. Opp. p. 199. ὑπὸ περιεργίας ἄχρι τοῦ ᾅδου κατίοι, prae *curiositate* ad inferos usque descenderet. Vide et *Aelian. V. H.* XII, 1. p. 710. ed. *Gronov.* ac *Eustath. in Od. ά.* p. 52, 22.

ΠΕΡΙΕΡΧΟΜΑΙ, *circumeo*, *pervagor*, it. *callide circumvenio*. *אָבִיב, *Abib*, nomen propr. Ezech. III, 15. περιῆλθον. Legerunt fortasse סָבִיב aut אֹרֵב. - *אֲשֶׁר לוֹ נֹשֶׁא, *cui ei* (erat) *creditor*. 1 Sam. XXII, 2. *Aqu.* καὶ πᾶς περιερχόμενος. Quia sequitur πᾶς ἐπαιτῶν, verba haec ita verti posse atque adeo debere mihi olim videbantur: *omnis circuiens mendicandi causa*. Sed locum accuratius consideranti mihi nunc haec explicatio minus probabilis videtur. Summi potest et quilibet facile hoc mihi concedet, *Aquilae* nomen falso huic versioni praefixum esse. Duas porro hic coaluisse versiones, etiam nemo facile inficias ibit. Auctor versionis περιερχόμενος legit נשׁא cum שׁ, quod aeque ac περιέρχεσθαι in coniug. Hiph. *decipere*, *circumvenire* notat. Verba πᾶς ἐπαιτῶν aut sunt mera interpretatio verborum antecedentium male intellectorum, aut eorum auctor in mente habuit formulam נָשָׂא קוֹל, quae de *iis* adhibetur, *qui aliorum auxilium implorant*. - הִקִּיף Hiph. a נָקַף, *circumprehendo, in orbem redeo*, *circumeo*. Al. Ps. XLVII, 11. - *יָרַד, *descendo*. *Symm.* sec. marg. cod. 85. *Holm.* Iud. XI, 37. - סָבַב. Ios. VI, 15. περιῆλθοσαν τὴν πόλιν, *circumibant* urbem. Vide et Ios. XV, 10. XVIII, 14. 2 Sam. XIV, 20. ἕνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου, ut *circumveniret* facies vel forma huius sermonis. Similiter verbum Graecis alias usurpatur. *Suidas*: περιέρχομαι, ἐνεδρεύω, ἐξαπατῶ, σοφίζομαι, ὑπέρχομαι. Ἀριστοφάνης· Σκέψασθε δέ μ', εἰ σοφῶς αὐτοὺς περιέρχομαι, τοὺς οἰομένους φρονεῖν καί μ' ἐξαπατύλλειν. Verba haec, observante *Küstero*, leguntur in *Equit.* p. 353. - עָבַר, *transeo*. Ios. VI, 7. - עָטַף, *obruor*. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. LVII, 16. περιελεύσεται. *Hieronymus* interpretatur: *cuncta circumdat*. Ex *Doederleinii* (in notis ad vers. lat. p. 255.) sententia περιελεύσεται in περιειλήσεται mutandum est ex Iob. XXXVIII, 9. et Psalm. CXLII, 4. - שׁוּט, *discurro*. Iob. I, 7. περιελθὼν τὴν γῆν, *pervagatus* terram. *Al.* 2 Sam. XXIV, 8. περιῆλθον.

ΠΕΡΙΕΧΩ, *circumdo*, *complector*, *obsideo*, *cingo*, *obtego*, *contineo*. אָזַר, *cingo*. Iob. XXX, 18. - אָפַף, *comprehendo*, *circumdo*. 2 Sam. XXII, 5. Ps. XVII, 5. CXIV, 3. - *בְּהַל chald. *perturbo*. Dan. VII, 28. sec. *Chis.* σφόδρα ἐκστάσει περιειχόμην. - הֶאֱרִיךְ

Hiph. *prolongo.* 2 Par. V, 8. - הִקִּיף Hiph. a נָקַף. 2 Par. IV, 3. Ps. XVI, 11. XXI, 17. - כִּתֵּר Pih. *cingo.* Ps. XXI, 12. - מָגוֹר, *formido.* Ierem. XLVI, 5. περιεχόμενοι κυκλόθεν. Suspicor, post περιεχόμενοι aliquid omissum esse, v. c. φόβῳ aut simile quid. Fortasse tamen מָגוֹר de obiecto *formidinis*, nempe *hostibus undique cingentibus* explicarunt. - נָצַר, *custodio.* Ps. XXXI, 9. ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με. Legerunt יְצָרַנִי a radice צוּר, *premere, arctare*, ita ut subaudiendum sit אֲשֶׁר, vel pro צַר legerunt צָרָה. - נָצוּר part. Niph. a צוּר, *obsessus.* Ezech. VI, 12. ὁ περιεχόμενος, *obsessus.* Ita quoque *Theodotion.* - צִפָּה Pih. *obtego.* 1 Reg. VI, 15. 20. 21. ὅλον τὸν οἶκον περιέσχε χρυσίῳ, totam domum *obduxit* auro. Vide et v. 15. 29. 34. - שָׁאט, *sperno.* Ezech. XVI, 56. Libere verterunt. 3 Esdr. VIII, 7. πολλὴν ἐπιστήμην περιεῖχεν, magnam *adhibuit* curam. *Vulg. in his enim Esdras magnam disciplinam obtinebat.* Conf. Esdr. VII, 10. Fortasse tamen ibi legendum est παρεῖχεν. 2 Macc. XI, 16. ἐπιστολαὶ περιέχουσαι τὸν τρόπον τοῦτον, *epistolae, quarum hoc erat argumentum.* Conf. Act. XXIII, 25. 2 Macc. XI, 22. ἡ δὲ τοῦ βασιλέως ἐπιστολὴ περιεῖχεν οὕτως, epistola autem regis *huius erat argumenti.*

*ΠΕΡΙΖΗΛΟ'Ω, *admodum aemulor, invideo.* Esth. III, 7. sec. *Vet. Arund.* περιζηλώσας καὶ κινηθεὶς ἐν παντὶ θυμῷ. (Vereor tamen, ne pro περιζηλώσας scribendum sit παραζηλώσας. *K.*)

ΠΕΡΙ'ΖΩΜΑ, *omne, quo circumcingimus aliquid, cingulum, cinctura, indumentum, amiculum.* אֵזוֹר, *cingulum.* Ierem. XIII, 1. (*Aqu. Symm. Theod.*) 2. 11. *Symm.* Ies. XI, 5. - חֲגוֹר, idem. Prov. XXXI, 24. - חֲגֹרָה. Gen. III, 7. - מִטְפַּחַת, *peplum.* Ruth. III, 15. φέρε τὸ περίζωμα τὸ ἐπάνω σου, affer *amiculum,* quod super te. *Hesych.* περίζωμα, περιβόλαιον.

ΠΕΡΙΖΩΝΝΥ'Ω et ΠΕΡΙΖΩ'ΝΝΥΜΙ, *circumcingo, cingo, accingo.* אָזַר, idem. 1 Sam. II, 5. οἱ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν, infirmi *accincti sunt* robore. 2 Reg. I, 8. ζώνην δερματίνην περιεζωσμένος, *circumcinctus* zona pellicea. Ps. XVII, 35. ὁ περιζωννύων με δύναμιν, qui me robore *circumcinxit.* Vide et v. 43. et Ps. XXIX, 14. et conf. Sir. XLV, 9. - אָסַר, *ligo.* *Symm.* Iob. XII, 18. περιζωννύων. - הוֹדָה Hiph. a יָדָה, *confiteor, glorifico.* *Symm.* Ps. LXXV, 11. περιζωσθέν. Ita *Bielius,* sed male inspecto opere hexaplari, in quo περιζωσθὲν potius hebr. חָגַר repondet. - חָגַר, *accingo.* Exod. XII, 11. αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, *lumbi vestri accincti.* LXX sec. *Hex.* Iud. XVIII, 16. *Inc.* Ps. XLIV, 4. Vide et Dan. X, 5. et conf. Luc. XII, 35. Ez. XLIV, 18. οὐ περιζώσονται βίᾳ, non *accingentur* violentia. - כִּרְבֵּל Pih. *amicio.* 1 Paral. XV, 27. περιεζωσμένος ἐν στολῇ βυσσίνῃ, *cinctus* stola byssina. - מַחֲגֹרֶת, *cinctura.* Ies. III, 23. 1 Macc. III, 58. περιζώσασθε, *accingite vos.*

ΠΕΡΙΗΑΤΤΕΤΌΜΑΙ, *circumeo*, *discurro*. הִתְשׁוֹטֵט Hithp. a שׁוּט, *cursito*. *Al.* Ierem. XLIX, 3. περιηλυτεύεσθε.

ΠΕΡΊΘΕΜΑ, *quod circumponitur*, *tectorium*, *torques*. לִוְיָה, *plexus*, *corolla*, q. d. *sertum plexile* secundum *Schultensium*. *Inc.* Prov. I, 9. - צִפּוּי, *obtectio*. Num. XVI, 38. 40. - עֲנָק, *torques*. *Al.* Iud. VIII, 21. περιθεμάτων, et Prov. I, 9. περίθεμα.

*ΠΕΡΊΘΕΣΙΣ, *circumpositio*, *circumdatio*, etiam i. q. παράθεσις, quod inter alia *repositionem*, *depositionem* notat, cum quo ipso vocabulo permutatur in libris vett. 1 Macc. VI, 53. κατέφαγον τὸ ὑπόλειμμα τῆς περιθέσεως sec. ed. *Compl.* In reliquis libris legitur παραθέσεως. Notat autem ὑπόλειμμ[illegible] τῆς περιθέσεως *residua frumentorum in horreis repositoru*[illegible] quod fieri solebat apud Iudaeos anno sexto ante annum [illegible]ptimum sabbaticum. *Vulgatus: consumserunt reliquias* [illegible]*rum, quae reposita fecerant:* ubi quamnam lectionem ex[illegible]serit, non satis constat. Idem valet de *Syro*.

ΠΕΡΙΊΣΤΗΜΙ, *circumsto*. נִצַּב Niph. a יָצַב. 2 [illegible]am. XIII, 31. - סָבַב. *Al.* Ios. VI, 3. περίστησον. Adde 1 Sa[illegible] IV, 16. ubi nihil pro hac voce legitur in textu hebr. 2 [illegible]acc. XIV, 9. τοῦ περιϊσταμένου γένους ἡμῶν προνοήθητι, cu[illegible] habe gentis nostrae *undiquaque afflictae*. *Syrus: moest*[illegible] *et afflictae*. Sc. περιΐστημι notat etiam *obsidione cingere*, [illegible]t deinde ex effectu *vexare*, *malis afficere*. *Ep. Ierem.* v. [illegible]. idola ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ περιστήσωσιν: ubi [illegible]ριΐστημι est i. q. ἀποκαθίστημι, *restituo in pristinum statum*. [illegible]*ulg. restituent*. *Syrus: non possunt ei reddere visum*. *Cod*[illegible]*lex.* habet ita: παραστήσωσιν, quod *Bretschneidero* videt[illegible] esse interpretamentum. *Dionys. Hal.* VII, 49. p. 1421. [illegible]d. *Reisk.* εἰς δημοκρατίαν περιστῆναι τὰ πράγματα, *convert*[illegible] imperii formam in popularem dominatum.

ΠΕΡΙΚΑΘΑΊΡΩ, *circumquaque purgo*, *perp*[illegible]*rgo*, *lustro*. הֶעֱבִיר Hiph. *transire facio*. Deut. XVIII, 10. [illegible] περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ, *lustrans* filium suum. Serm[illegible] ibi est de lustratione et immolatione liberorum, qui in i[illegible]li Moloch honorem comburebantur, in qua formula *trans*[illegible] *facere per ignem* uti solebant. *Gloss. in Octat.* περικαθαίρ[illegible] ναλύων τὴν γοητείαν. *Suidas* et *Hesychius*: περικαθαίρων, ἀναλύων τὸν πεφαρμακευμένον, ἢ τὸν γεγοητευμένον. - מוּל, *circumcido*. Ios. V, 4. Sc. circumcisio pro *purgamento* ac specie lustrationis a Iudaeis habebatur. Vide s. περικαθαρίζω. 4 Macc. I, 29.

ΠΕΡΙΚΑΘΑΡΙ'ΖΩ, *circumquaque purgo*, *perpurgo*, *lustro*. כִּפֵּר Pih. *expio*. Ies. VI, 7. τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ, peccata tua *expiabit*. Legerunt תְּכַפֵּר pro תְּכֻפָּר. - מוּל, *circumcido*. Deut. XXX, 6. Vide s. v. περικαθαίρω. - עָרֵל, idem. Levit. XIX, 23. ubi περικαθαρίζειν, ut hebr. עָרֵל, notat in

universum *auferre, amputare, removere.* Sermo enim ibi est de arboribus, non vero de hominibus. Vide *Lexicon N. T.* s. v. *καθαίρω.*

ΠΕΡΙΚΆΘΑΡΜΑ, *purgamentum.* כֹּפֶר, *expiatio*, aut *id quod expiandi vim habet.* Prov. XXI, 18. *περικάθαρμα δικαίου ἄνομος, purgamentum* iusti iniquus, seu: pro redemtione pii datur impius. Plura de hac voce vide apud auctores citatos *Wolfio* ad 1 Cor. IV, 13. p. 358. ac *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΕΡΙΚΆΘΗΜΑΙ, *sedeo circum, circumsideo, obsideo.* צוּר. Deut. XX, 19. *ἐὰν δὲ μὴ περικαθήσῃ περὶ πόλιν*, si autem non *obsideat* urbem. 2 Reg. VI, 25. *περιεκάθηντο ἐπ' αὐτὴν*, *obsidebant* illam. Vide et 1 Reg. XV, 27. et adde Iud. IX, 31. – *שָׁמַר, *observo*, etiam *obsideo*, quia obsessio alicuius loci cum eius observatione coniuncta est. 1 Sam. XI, 16. sec. *Compl.* 1 Macc. XI, 21. *περικάθηται τὴν ἄκραν, obsidet* arcem. 1 Macc. V, 3. *ὅτι περιεκάθηντο τὸν ἰσραήλ*: ubi *Syrus* transtulit: *quod habitabant cum Israelitis.*

ΠΕΡΙΚΑΘΙ'ΖΩ, idem. חָנָה, *castra metor.* Ios. X, 5. 31. 34. 37. ubi cod. *Oxon.* *παρετάξαντο* habet. Iud. IX, 50. – נִלְחַם Niph. *pugno.* Ios. X, 36. 38. – צוּר. Deut. XX, 12. 2 Sam. XI, 1. *Inc.* 2 Sam. XX, 15. – קָשַׁר, *conspiro.* 1 Reg. XV, 27. Vide et 1 Macc. VI, 19. 20. ubi cum *ἐπὶ* construitur, XI, 61.

**ΠΕΡΙΚΑΙ'Ω*, *amburo, deuro, peruro.* 4 Macc. XVI, 3. *ὡς ἡ τῆς φιλοτεκνίας περιέκαιεν ἐκείνην φύσις.* *Lat. Int. ut naturae vis, qua maternum illud pectus erga liberos propendebat.* Vide *Callim. Hymn. in Delum* v. 201.

ΠΕΡΙΚΑΛΥ'ΠΤΩ, *circumtego.* *הִתְחַפֵּשׂ Hithp. a חָפַשׂ, *muto me, dissimulo me.* 1 Sam. XXVIII, 8. *περιεκαλύψατο* sec. cod. *Alex.* h. e. *mutavit vestem:* ubi cod. *Vat.* habet: *συνεκαλύψατο.* – כִּסָּה Pih. *tego.* 1 Reg. VII, 41. – סָבַב. *Inc.* Num. XXXII, 38. *περικεκαλυμμένας, circumtectas.* Lectionem hanc, quam etiam *Grabius* repudiavit, vitiosam esse, statuit *Scharfenbergius*, ortam, ut videtur, e vera *περικεκυκλωμένας.* – סָכַךְ, idem. 1 Reg. VIII, 7. – שִׁבֵּץ Pih. *tessellatum opus facio.* Exod. XXVIII, 20.

ΠΕΡΙΚΑΜΠΗ'Σ, *circumflexus, deflexus.* עֲקֻבָּה foem. ex עָקוֹב, q. d. *calcaneata*, deinde *fraudulenta*, *fallax, lubrica.* *Aqu.* Hos. VI, 8. ubi *περικαμπὴς* nonnullis est lat. *circumveniens, insidians.* Sed, si lectio sana, vertere mallem *circumdata cruore.* Videndum, annon legerit עֲקֻלָּה. Caeterum vocabulum hoc non habent Lexica.

ΠΕΡΙ'ΚΑΡΠΑ, *tortae.* כִּכָּרוֹת, *placentae, tractae panis.* *Aqu.* 1 Sam. X, 3. *περίκαρπα.* Sed ingenue fateor, mihi hanc lectionem admodum suspectam esse, cui tamen medelam afferre nequeo.

ΠΕΡΙΚΑΤΑΛΗΠΤΟΣ, undique comprehensus aut *circumseptus.* 2 Macc. XIV, 41.

**ΠΕΡΙΚΕΙΜΑΙ, circumiaceo, circumponor, indutus, septus, amictus sum.* De *ornatu* legitur apud *Symm.* Ies. LXI, 10. pro hebr. עָדָה, *orno.* Reperitur quoque pro קָצַץ, *amputo,* apud *Inc.* Ierem. XXV, 23. ubi *Montf.* περικείμενον reddidit per *circumpositum.* Sed lectio est sine dubio vitiosa, et scribendum περικειρόμενον.

ΠΕΡΙΚΕΙΡΩ, circumtondeo. קָצַץ, *amputo, trunco.* Ierem. IX, 25. XXV, 23.

ΠΕΡΙΚΕΝΤΕΩ, circumpungo, circumstimulo, configo. רָדַף, *persequor. Inc.* Prov. XIX, 7. περικεντεῖ. Non male quoad sensum. Nam *persequi verbis* et *pungere* s. *perfodere verbis* sensu minime differunt. LXX ibi ἐρεθίζειν posuerunt.

ΠΕΡΙΚΕΦΑΛΑΙΑ, galea. כֹּבַע, idem. Ies. LIX, 17. περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου, circumposuit galeam salutis, h. e. galeam, quae vel salutem efficit, vel galeatum tutum et immunem praestat ab ictibus, qui in caput diriguntur, passim lethalibus. Conf. Eph. VI, 17. et *Vitringam* ad Ies. l. c. p. 793. Vox etiam occurrit Ierem. XLVI, 4. Ez. XXVII, 10. XXXVIII, 5. – קוֹבַע. 1 Sam. XVII, 38. *Inc.* Ez. XXIII, 24. XXXVIII, 5. *Lex. Cyrilli Ms. Brem.* περικεφαλαία, κάσις, κράνος.

ΠΕΡΙΚΛΑΩ, circumcirca frango, circumfringo, decerpo. קָטַף, *decerpo.* Iob. XXX, 4. sec. *Compl.* περικλῶντες ἄλιμα, *decerpentes* halima. *Aqu.* Iob. VIII, 12. περικλασθήσεται. *Vulg. carpatur manu.* Potius: *succidetur, demetetur.* LXX θερισθῇ. Sap. IV, 5. περικλασθήσονται κλῶνες ἀτέλεστοι, *decerpentur* (aut potius: *circumquaque diffringentur*) rami inconsummati. Sic *Aelianus V. H.* IX, 18. τίλλουσιν αὐτὰς καὶ περικλῶσιν, vellicant illas (quercus) et *decerpunt.* 4 Macc. VII, 5. περιέκλασεν τοὺς κλύδωνας. Eodem modo nos *die Wellen brechen* dicere solemus. In notione *confringendi* legitur 4 Macc. X, 6.

ΠΕΡΙΚΛΥΖΩ, circumcirca lavo, abluo. Iob. VI, 2. κατέβη περικλύσασθαι, descendit, ut *ablueretur.* Legitur etiam Iudith. X, 3. ubi lectionem *Ald.* περιελούσατο secutus est *Bielius.*

ΠΕΡΙΚΛΩΘΩ, circumtorqueo. מִשְׁבְּצוֹת, *ocellaturae. Inc.* Exod. XXVIII, 11. περικεκλωσμένους, circumtortos. Sed plane non video, quomodo *lapides, gemmae* circumtorqueri possint, nec respondet graeca haec vox hebraicae. Quid si legatur περικεκυκλωμένους? ut ab alio incerto interprete recte expressum est.

ΠΕΡΙΚΝΗΜΙΣ, tegumentum tibias ambiens, ocrea, tibialia. פַּטִּשִׁין Chald. plur. *femoralia.* Dan. III, 21. καὶ περικνημῖσι καὶ τιάραις, et *ocreis* et tiaris. Sic enim inverso or-

dine post *Drusium* legendum censet *Bielius* pro καὶ τιάραις καὶ περικνημῖσι. Sed potest eodem iure ex recepto ordine ad vocem Chald. כַּרְבְּלָה referri, quod *tibiale* notat, vel *calceamentum fibulis vel vinculis arcte adstrictum.* Conf. et *Bynaeum* de *calc. hebr.* lib. II. c. 10. §. 5. *Hesych.* περικνημὶς, σκεπαστήριον τῆς κνήμης.

ΠΕΡΙΚΟΜΠΕΩ, circumquaque iacto, it. *circumstrepo, circumsono.* Sap. XVII, 4. ἦχοι δὲ ταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν.

ΠΕΡΙΚΟΠΤΩ, circumcido, circumquaque reseco. גָּרַע Pih. *abscindo. Aqu.* Ps. LXXIV, 11. et Zach. XI, 10.

ΠΕΡΙΚΟΣΜΕΩ, circumcirca orno, circum orno. חָטַב, *incido; excido.* Ps. CXLIII, 14. θυγατέρες περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ, filiae *exornatae* ad similitudinem templi. Chald. חַטֵּב notat *figuris exornavit.* Eandem significationem quoque habet arab. خطب. Caeterum h. l. in versione LXX Intt. duae versiones coaluerunt.

**ΠΕΡΙΚΡΑΤΕΩ, obtineo, dominor, impero.* 4 Macc. I, 9. ubi est i. q. ἐπικρατέω v. 3. et κρατέω v. 6. Vide s. v. περικρατής.

**ΠΕΡΙΚΡΑΤΗΣ, compos.* Susann. v. 39. sec. cod. *Alex.* Alii libri habent ἐγκρατής. Vox περικρατεῖν legitur apud *Iosephum A. I.* Lib. XI. p. 551.

ΠΕΡΙΚΥΚΛΟΩ, circumcingo. הִקִּיף Hiph. a נָקַף, 2 Reg. VI, 14. *Aqu.* Lev. XIX, 27. περικυκλώσεις. — *חָנָה סָבִיב, *castra metor circa.* Iob. XIX, 12. *Vulg. obsederunt in gyro.* — סָבַב. Gen. XIX, 4. Exod. XXXIX, 11. Num. XXXII, 38. ubi vid. *Scharfenbergius.* 2 Par. XIII, 13. sec. *Compl. Symm.* Ps. XVII, 11. Idem Gen. XXXVII, 7. sec. cod. *Mosqu.* — סָעַד, *fulcio.* Prov. XX, 28. περικυκλώσουσιν, cingent thronum eius, nempe ut eum fulciant. — קָטַף, *decerpo.* Iob. XXX, 4. ubi tamen pro περικυκλοῦντες *Vossius* de *LXX Intt.* p. 63. et *Bochartus* in *Hieroz.* P. I. lib. III. c. 16. p. 876. bene legunt ex aliis libris, v. c. *Complut.*, περικλῶντες. Nam eos legisse הקיפים pro הקטפים minus est verosimile. — רִפֵּד Pih. *substerno. Symm.* Cant. II, 5. περικυκλώσατε. Non male quoad sensum. — *שׁוֹבֵב Pih. *redire facio. Ed. Quinta* Ps. LIX, 3. ubi pro περιεκύκλωσαν ἡμᾶς scribendum videtur περιεκύκλωσας ἡμᾶς, ut ad Deum referatur, hoc sensu: *iterum nos cinxisti tutela ac benevolentia tua. Deus* enim in SS. dicitur *ad homines redire, quando iram ponit, eorumque iterum miseretur.*

ΠΕΡΙΚΥΚΛΩι, circum, in circuitu, circumcirca. סָבִיב sing. Exod. XXVIII, 30. — סְבִיבִים plur. masc. Psalm. LXXXVIII, 8. — סְבִיבוֹת plur. foem. Deut. VI, 14. Ios. XIX, 8. Iud. II, 12. et alibi. Dan. IX, 16. sec. cod. *Chis. Theod.* Ezech. XXXII, 23. — מִסָּבִיב, *a circum.* Ezech. XXXVI, 3. 4. 7. XXXVII, 21. — מֵסַב, *circuitus.* 2 Reg. XXIII, 5. — מִקְרָא,

convocatio. Ies. IV, 5. *πάντα τὰ περικύκλῳ αὐτῆς.* *Cappello* in *notis critt.* ad h. l. p. 495. videntur legisse מִגְרָשֶׁיהָ. Nam מִגְרָשִׁים sunt *suburbia, quae sunt circa urbem*, s. *suburbana praedia in circuitu eius.* 3 Esdr. I, 53. hebr. בְּ, *ad, iuxta, prope*, coll. 2 Paral. XXXVI, 17.

*ΠΕΡΙΚΤΛΙ'Ω, *circumvolvo, circumvoluto.* רִפֵּד Pih. *substerno.* *Symm.* Cant. II, 5. *περικυλίσατέ με*, ut pro *περικυκλώσατε* unus *Regius* ex *Origene* habet, quae lectio iudice *Montfauconio* (qui vertit: *circumsternite me*) melius quadrat ad Hebraicum.

*ΠΕΡΙΛΑΚΙ'ΖΩ, *undique decerpo.* 4 Macc. X, 8. Desideratur haec vox in Lexicis. *Suidas: περιλακιζομένη, ἀντὶ τοῦ διασχιζομένη, καὶ διακοπτομένη.*

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *circumprehendo, complector, circumdo, cingo, amplector, amplexor.* הִקִּיף Hiph. a נָקַף. Ps. XLVII, 11. *περιλάβετε αὐτήν.* Ita et *Eusebius.* Sed nonnullis legendum videtur *περιβάλλετε.* Vide ad h. l. *Agellium.* - חָבַק, *implico, complector.* Gen. XXIX, 13. XXXIII, 4. Cohel. IV, 5. Cant. II, 6. Adde *Aqu.* Prov. VI, 10. ubi vox graeca notat *complicare, conserere.* - לָפַת, *flecto, circumflecto.* Iud. XVI, 30. ubi vox hebr. *amplecti* notat. - עָבַר, *transeo.* Ies. XXXI, 9. Libere transtulerunt, sensu parum mutato. Sir. XXX, 20. ubi legitur *ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρθένον καὶ στενάζει, περιλαμβάνειν* notat *amplecti* sensu venereo. *Syrus* h. l. usus est voce ܢܟܠ, quae notat *dormire, rem habere, concumbere cum muliere.* Ita quoque *Arabs.*

ΠΕΡΙΛΕΙ'ΠΟΜΑΙ, *reliquus sum*, a *περιλείπω, reliquum facio, relinquo.* מֵיתָרִים, *nervi.* *Symm.* Ps. XX, 13. *περιλειπόμενοι:* ubi vel legit מוֹתָרִים, vel derivavit ab הוֹתַר, *reliquum esse.* Idem valet de LXX Intt., qui h. l. voce *περίλοιπος* usi sunt. - נִשְׁאַר Niph. *Aqu.* Lev. XXVI, 39. *περιλειπόμενοι.* *Symm.* *περιλειφθέντες.* Vide quoque 2 Macc. I, 31. VIII, 14.

ΠΕΡΙ'ΛΗΜΜΑ, *amplexus.* חָבֹק infin. *amplecti*, qui saepe nominascit. Cohel. III, 5. ubi *Schol.* *περιλήψεως* habet.

*ΠΕΡΙΛΗΠΤΕΥ'ΟΜΑΙ. *Περιληπτεύεσθε* ex alio Interprete sine dubio addit *Cod. Norimb.* Ierem. XLIX, 3. (ubi τῷ חָגַר, *accingere se*, respondere videtur) ante *καὶ κόπτεσθε*, pro quo *κόψεσθε* legendum est.

*ΠΕΡΙ'ΛΗΨΙΣ, *comprehensio, complexus*, etiam *amplexus.* חָבֹק infin. *amplecti.* Cohel. III, 5. sec. cod. *Vat.* Vide supra s. v. *περίλημμα.* *Zonaras Lex.* c. 1533. *περίληψις, ἡ περισσοτέρα νόησις, ἐκ τοῦ λήβω, τὸ λαμβάνω.*

ΠΕΡΙ'ΛΟΙΠΟΣ, *reliquus.* מֵיתָרִים plur. *funiculi.* Ps. XX, 13. Vide supra s. v. *περιλείπομαι.*

ΠΕΡΙΛΟΥ'Ω, *circumcirca lavo*, seu *abluo*, *diligenter lavo*. Iudith. X, 3.

ΠΕΡΙ'ΛΥΠΟΣ, *undiquaque tristis*, *valde tristis*. קְצַף שַׂגִּיא chald. *iratus est multum*. Dan. II, 12. sec. cod. *Chis.* ubi περίλυπος *valde iratum* notat, quemadmodum λυπεῖσθαι in eadem notione hebr. קָצַף, *ira effervescere*, respondet, 1 Sam. XXIX, 4. et λυπηρὸν ἐστὶ hebr. חָרָה, Gen. XXXIV, 7. Adde 3 Esdr. VIII, 72. σύννους καὶ περίλυπος, hebr. מְשׁוֹמֵם, Esdr. IX, 4.

ΠΕΡΙ'ΛΥΠΟΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *magno dolore afficior*, etiam *admodum irascor*. חָרָה לָךְ, *exarsit ira in te*. Gen. IV, 6. ἱνατί περίλυπος ἐγένου; quid *irasceris?*

ΠΕΡΙ'ΛΥΠΟΣ ΕἸ'ΜΙ', *undiquaque seu valde tristis sum*. הִשְׁתּוֹחֵחַ Hithp. a שָׁחַח, *incurvo me*. Ps. XLI, 6. 15. et XLII, 5. ἱνατί περίλυπος εἶ ἡ ψυχή μου; cur adeo tristis es anima mea? Conf. Matth. XXVI, 38. et ad h. l. *Elsnerum* p. 120. et *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΕΡΙΛΥ'Ω, *solvo*, *dissolvo*. הִתְנַעֵר Hithp. *excutio me*. *Aqu.* Ies. LII, 2. περίλυσαι: ubi *excutere* notat, ut transtulit *Vulgatus*. LXX ἐκτινάσσειν habent. Postulat hoc quoque series orationis. Vide supra s. ἀπολύω et διαλύω. – *שָׁחַר, *scindo*, *dissolvo*. *Aqu.* 1 Sam. V, 9. περιελύθησαν: ubi περιλύεσθαι est *computrescere*, ut *Vulgatus* mihi recte expressisse videtur. *Scharfenbergius* ibi coniicit legendum παρελύθησαν, quod de *membris debilitatis* frequenter usurpatur. Paulo post v. 12. περιλύεσθαι eodem sensu *Symmacho* tribuitur, ubi in textu hebr. legitur הֻכּוּ, *percussi sunt*. Videntur tamen mihi h. l. *Aquilae* et *Symmachi* nomina permutata esse, ita ut versio, quae *Aquilae* tribuitur, *Symmacho* reddatur, et vice versa, ut partim e v. 9. luculenter apparet, partim ex ipsa indole versionis *Aquilae* afficitae. Vide ad h. l. *Montfauconium*.

ΠΕΡΙΜΕ'ΝΩ, *exspecto*. יִחֵל Pih. idem. *Aqu.* 1 Sam. XIII, 8. Idem Ps. LXVIII, 4. περιέμεινεν, *exspectavit*. Adde *Aqu.* Ps. CXVIII, 49. secundum *Heracleotam* in *Catena PP. GG.* T. III. p. 416. – קִוָּה Pih. Gen. XLIX, 18. Vide et Sap. VIII, 13. ac conf. Act. I, 4.

ΠΕΡΙ'ΜΕΤΡΟΝ, *ambiens locum aliquem*, *circumferentia*, *ambitus*. אַרְגֹּב, *Argob*, nomen propr. regionis. *Symm.* Deut. III, 4. secundum *Eusebium Onomast.* v. ἀργόβ et ἐργάβ. *Tychsenius* suspicatur, eum legisse ἀρεχόβ, הרחוב. Sed sine dubio erravit *Eusebius*, et περίμετρον, quod proprie *ambitum* (vide *Herodot.* II, 15. 149. I, 185.), h. l. autem *regionem* notat, pertinet ad antecedens חֶבֶל, *funis*, it. *regio demensa*, coll. Soph. II, 5. ubi apud *Symmachum* περίμετρον παράλιον est *regio maritima*. Praeterea legitur quoque in margine cod. 130. *Holm.* Deut. III, 14. ubi quoque *Symmacho* vindicandum

erit, ut iam notavit *Holmesius.* - חֶבֶל. *Symm.* Soph. II, 5. Vide supra s. אַרְגָּב. - חוּט, *funiculus.* 1 Reg. VII, 15. *Hesych.* περίμετρον, ὑπέρμετρον, μέγα. τινὲς δὲ εὔκυκλον. ubi vide *Intt.* - *מִדָּה, *mensura, dimensio.* *Symm.* Psalm. CXXXII, 2. τῶν περιμέτρων αὐτοῦ, dimensionum eius. Sed τὰ περίμετρα sunt h. l. *indumenta, vestimenta, quae se extendunt circa corpus.* Certe reliqui Intt. ibi voce ἔνδυμα usi sunt. Vide quoque Sirac. L, 3. de quo loco conf. *Doederlein. Bibl. Theol.* IV. p. 35. ac infra s. v. τρίμετρος.

ΠΕΡΙΝΟΕ'Ω, *dilegenter in animo verso vel considero, mente complector et concipio, excogito, exquisitius excogito.* שֵׂכֶל, *intellectus.* *Aqu. Symm. Theod.* Prov. III, 4. περινόησαι, *dilegenter cogita, stude, operam da.* Legerunt שַׂכֵּל cum LXX, qui h. l. voce προνοοῦ usi sunt. *Hesych.* περινοεῖ, περισσῶς νοεῖ. Adde *Aristoph. Ran.* v. 989.

ΠΕΡΙ'ΝΟΙΑ, *cogitatio.* מַעֲלָלִי, *studia, facta.* *Symm.* Ps. LXXVI, 12. Sermo ibi est de operibus divinis. *Drusius* habet προνοίας.

*ΠΕΡΙΞΕ'Ω, *circumcirca rado et polio*, i. q. περιξύω, cum qua voce permutatur in codd. Sap. XIII, 11. ubi ed. *Compl.* περιέξεσεν, reliqui libri περιέξυσεν habent.

ΠΕΡΙΞΥΡΑ'Ω, *circumrado.* הִקִּיף Hiph. a נָקַף, *circumcido.* *Aqu.* Lev. XIX, 27. περιξυρήσετε κύκλῳ. Adde *Herodot.* III. p. 162, 16.

ΠΕΡΙΞΥ'Ω, *circumcirca rado et polio.* Sap. XIII, 11. Vide supra s. v. περιξέω.

ΠΕΡΙΟΔΕΥ'Ω, *circumeo, in orbem obeo.* הִתְהַלֵּךְ Hithp. *ambulo.* Zach. I, 10. 11. VI, 7. - סָבַב. *Aqu.* Cohel. VII, 26. *Symm.* Cant. III, 3. περιοδεύοντες. - שׁוּט, *discurro.* 2 Sam. XXIV, 8.

ΠΕΡΙ'ΟΔΟΣ, *circuitus.* פַּעַם, *vice.* Ios. VI, 16. *Symm.* Ios. VI, 3.

ΠΕΡΙΟΙΚΟΔΟΜΕ'Ω, *circumcirca aedifico, in orbem struo, aedificiis circumvallo s. circumcludo.* בָּנָה, *aedifico.* Ierem. LII, 2. Adde 2 Reg. XXV, 1. sec. ed. *Compl.* - גָּדַר, *sepio.* Iob. XIX, 8. κύκλῳ περιῳκοδόμημαι, *circumseptus sum.* In textu hebr. legitur *semitam meam sepsit* seu *circumsepsit*, sensu eodem. - חָסַם, *obturo.* Ezech. XXXIX, 11. περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον, os seu nares sibi *obturabunt.* - שָׁפַךְ, *effundo.* Ezech. XXVI, 8. ubi περιοικοδομήσει est glossema ex alia interpretatione. Est autem interpretamentum illius, quod sequitur: καὶ ποιήσει ἐπί σε φάραγγα.

ΠΕΡΙ'ΟΙΚΟΣ, *accola, qui circumhabitat.* שָׁכֵן, verbale, *habitans.* Deut. I, 7. Conf. Luc. I, 58.

*ΤΑ' ΠΕΡΙ'ΟΙΚΑ, *adiacentia*, speciatim *loca suburbana*, seu *vici circumiacentes.* בָּנוֹת, *filiae.* Iud. XI, 26. τοῖς περιοίκοις αὐτῆς sec. cod. *Oxon.* Scil. בָּנוֹת interdum

notat *regionem circumiacentem*, aut potius *pagos ac villas*, quae sunt quasi maiorum urbium et metropolium filiae.

'Η ΠΕΡΙ'ΟΙΚΟΣ, supple *χώρα*, *circumiacens regio.* כִּכָּר, *planities.* Gen. XIX, 25. 29. sec. cod. *Alex.* et *Iustin. Martyr. Dial. c. Tryph. Iud.* p. 152. et 154. – סָבִיב, *circum.* Ierem. XLIX, 5.

ΤΟ' ΠΕΡΙ'ΟΙΚΟΝ, sc. *πέδον*, *circumiacens solum.* כִּכָּר, *planities.* 1 Reg. VII, 46. Adde Iud. I, 27. sec. *Vat.* et *Hex.*

ΠΕΡΙΟΝΥΧΙ'ΖΩ, *circumcido ungues.* עָשָׂה צִפָּרְנַיִם, *facio ungues.* Deut. XXI, 12. Ita quoque *Vulgatus* et *Syrus* formulam hebr. de *resecandis unguibus* intellexerunt, quae tamen, quia de signis luctus sermo est, de unguibus nutriendis potius cum *Onkeloso* et *Arabe* explicanda est. Conf. *Gatakeri Advers. Miscell.* lib. II. c. 14. p. 345.

ΠΕΡΙΟΡΆΩ, *circumspicio.* מָגוֹר, *formido. Aqu.* Ier. XX, 3. *περιορῶντα.* Ita transtulit *Bielius* latinam vocem *circumspicientem*, quam *Hieronymus Aquilae* secundum primam editionem tribuit. Si recte se habet haec eius coniectura nec fortasse *περιαλῶντα* scribendum est, *περιορᾷν* notabit *oberrare*, *huc et illuc vagari*, ut מָגוֹר in notione *peregrinationis* acceperit, quod ideo non improbabile est, quia idem *Hieronymus Aquilae* secundum editionem secundam tribuit *peregrinum*, ac LXX et *Theodotion μέτοικον* posuerunt.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ'Σ, *definitio* s. *circumscriptio*, *quae fit limitibus*, *limites agrorum.* גְּבוּלָה, *terminus.* Ezech. XLIII, 13.

ΠΕΡΙΟΥΣΙ'Α, *copia*, *divitiae*, *opes*, *facultates.* יֶתֶר, *reliquum*, *abundantia. Aqu.* Psalm. XVI, 14. *ἀφήσουσιν αὐτὰ περιουσίαν τοῖς βρέφεσιν αὐτῶν. Fischerus* in *Clav. Verss. GG.* p. 73. coniicit, legendum esse *ἀφήσουσιν τὴν περιουσίαν αὐτῶν τοῖς βρ. αὐτῶν*, quia *αὐτὰ* non habet, quo sustineatur, hoc sensu: *et relinquunt opes suas liberis* s. *nepotibus suis.* Provocat simul ad *Zosimum* II, 14. ubi *homines inprimis divites et opulenti* dicuntur *περιουσίας εὖ ἔχοντες.* – *רְכוּשׁ, *acquisitum*, *facultates acquisitae. Aqu.* Gen. XIV, 21. sec. cod. *Mosqu.* Conf. *Repertorium Bibl. et Orient. literat.* T. IV. p. 267. *Aelian. V. H.* IV, 9.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ'ΖΟΜΑΙ, *acquiro.* רָכַשׁ, idem. *Incertus* (qui videtur *Aquila* esse) Gen. XXXI, 18. *περιουσιάσατο.* Conf. *Eustath.* ad Il. *α'*. p. 25, 20.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣΜΟ'Σ, *peculium*, *peculiaris possessio*, *facultates.* סְגֻלָּה, *peculium.* Psalm. CXXXIV, 4. Cohel. II, 8. In priori loco *περιουσιασμὸς* est *res aliqua excellens et inter caetera*, *quae possidentur*, *eximia*, *ἐξαίρετον*, *πεκού-*

λιον, ut reliqui Intt. habent. *Suidas:* περιουσιασμὸς, πλῆθος, ὕπαρξις φυσική. (Psalm. CXXXIV, 4.) *Καὶ Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ, ἀντὶ τοῦ, εἰς κτῆμα, καὶ εἰς κτῆσιν. οὐσίαν γὰρ τὴν ὕπαρξιν.* *Zonaras Lex.* 1529. περιουσιασμὸς, περιουσία, πλοῦτος. Confer et, quae notata sunt supra ex *Suida* in v. *οὐσία*, et adde *Eustathium* ad Il. α'. p. 74, 46.

ΠΕΡΙΟΥ'ΣΙΟΣ, *acquisitus, peculiaris.* סְגֻלָּה, *peculium.* Exod. XIX, 5. Deut. VII, 6. XIV, 2. XXVI, 18. λαὸν περιούσιον, populum *peculiarem.* Adde *Aqu.* Mal. III, 17. *Gloss. in Octat.* περιούσιον, ἐξαίρετον. *Hesych.* περιούσιον, πολὺ, περισσὸν, περιποιητόν. *Suidas:* περιούσιος λαὸς, ὁ ἔγκτητος. Vide et notata ex *Suida* supra ad v. *οὐσία*, et *Wolfium* ad Tit. II, 14. p. 565.

ΠΕΡΙΟΧΗ', *munitio, propugnaculum, arx, obsidio, afflictio, angustia.* מִבְצָר. Psalm. CVII, 11. εἰς πόλιν περιοχῆς, in urbem munitionis, h. e. munitam. *Symm.* περιπεφραγμένην. Adde 2 Reg. XIX, 24. – מָצֹר. 1 Par. XI, 7. ἐκάθισε Δαβὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, habitabat David in *arce.* – מְצָדָה, *arx.* *Symm.* Ies. XXXIII, 16. – מְצוּדָה a מָצַד. 1 Sam. XXII, 4. 2 Sam. V, 9. 1 Par. XI, 5. – *מְצוּדָה, *rete,* a צוּד, *venor.* Ezech. XII, 13. XVII, 20. *Ed Quinta* Psalm. LXV, 11. – מָצוֹר. Ps. XXX, 28. ἐν πόλει περιοχῆς, in urbe *munita.* *Hesych.* περιοχῆς, τετειχισμένης. Vide et Psalm. LIX, 10. Ierem. XIX, 9. τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ, carnes proximi sui edent in *angustia.* Ezech. IV, 2. δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν, ordinabis adversus illam *obsidionem.* Vide et Zach. XII, 2. Nahum. III, 14. Adde *Inc.* Mich. VII, 12. – נִצְרָה imper. a נָצַר, *custodi.* Psalm. CXL, 3. Θοῦ, κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου, καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου, pone, Domine, custodiam ori meo, et ostium *munitum* circa labia mea. Lapsi sunt in eruenda origine vocis נִצְרָה, *custodia*, quam non a נָצַר, *custodire*, sed a צוּר vel צָרַר, *cingere*, *circumdare*, deduxerunt. Nam eos מָצוֹר legisse, improbabile videtur. – צִיר, *legatus.* Abd. v. 1. περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἀπέστειλε. Vulgo statuunt, LXX מָצוֹר aut potius צוּר legisse. Ita *L. Bos.* in *Prolegg.* p. 4. Vide quoque *Intt. Hesychii* s. περιοχὴ et περιοχῆς. Sed haec significatio h. l. quadrare non potest, nam qui posset *munitio* mitti inter gentes? Recte itaque iudicat *Cappellus* in *notis critt.* ad h. l. p. 66., περιοχὴν h. l. notare *id quod in mandatis datum est legato*, quemadmodum περιοχὴ Act. VIII, 32. significat *summam alicuius scripti.* Non male itaque *Bielius* verba graeca transtulit: *legatos ad gentes emisit.* *Gloss. MS. in Proph.* περιοχὴν, ἀγγέλους. In vers. *Syr. Hex.* περιοχὴ *angustia* redditur, quasi צִיר sit singularis nominis צִירִים, *tormina.* *Theod.* Ies. XIII, 8. περιοχαὶ, ubi est in textu hebr. צִירִים, *legati.* Derivavit a צוּר, *contorquere*, quod deinde ad dolores summos ac gravissimos,

quales sunt parturientium, transfertur. *Vulgatus: torsiones et dolores.* *Hesych.* περιοχὴ, περιπέτεια, καὶ ὑπόθεσις, καὶ φυλακὴ, καὶ ἡ περὶ πάντων (legendum videtur πόλεων) πολιορκία. *Suidas:* περιοχὴ, περιπέτεια καὶ ὑπόθεσις, θλίψις, συνοχή. καὶ ὁ Θαβίδ· ἐν πόλει περιοχῆς, τουτέστι περιβόλῳ. *Küsterus Suidas* hic in mente habuisse videtur locum 2 Sam. XXIII, 14. Δαβὶδ ἦν τότε ἐν τῇ περιοχῇ. *Bielius* autem existimat, eum manifeste respexisse ad verba Ps. XXX, 28. supra adducta, unde etiam post Δαβὶδ interpunctionem ponendam esse arbitratur. Sic et *Phavorinus* distinctionem post nomen illud posuit.

*ΠΕΡΙΠΑΘΩ͂Σ, *cum magna animi commotione.* 4 Macc. VIII, 1. *magno irae iactatus aestu.* *Photius Lex.* περιπαθῶς, συμπαθῶς, λυπηρῶς. Vide quoque *Hesychium.*

ΠΕΡΙΠΑΤΕ'Ω, *ambulo, deambulo, obambulo, abeo, proficiscor, vivo, me gero.* דָּרַךְ, *calco.* Iob. IX, 8. περιπατῶν, ὡς ἐπὶ ἐδάφους, ἐπὶ θαλάσσης, *ambulans, tanquam in pavimento, in mari.* Confer Matth. XIV, 25. — הָלַךְ: הִלֵּךְ: הִתְהַלֵּךְ, Kal, Pih. et Hithp. Gen. III, 8. ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, audiebam vocem Domini Dei *obambulantis* in paradiso. Iud. XXI, 24. περιεπάτησαν ἐκεῖθεν, *proficiscebantur* inde. 2 Reg. XX, 3. μνήσθητί μου δὴ, ὅσα περιεπάτησα ἐνώπιόν σου, recordare quaeso, quomodo *ambulaverim* vel *vixerim* seu *me gesserim* coram te. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. Iob. XX, 25. Prov. VIII, 20. Cohel. IX, 9. — *הַלֵּךְ: אַהְלֵךְ chald. Pah. et Aph. Dan. III, 26. IV, 26. — יָלַךְ, *eo.* 1 Sam. XVII, 39. Sirac. X, 27. (30.) περιπατῶν, *otiose obambulans,* (Sic *ire* apud *Horat. Serm.* I, 9, 1.) ut suum splendorem et fastum ostentet. *Bretschneidero* περιπατεῖν h. l. videtur esse *mendicare.*

ΠΕΡΙΠΑ'ΤΗΜΑ, *circumambulatio.* הָלַךְ, *ambulo.* *Symm.* Psalm. LXXII, 9. καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν περιπατήματα ἐν τῇ γῇ. Videtur legisse מַהֲלָךְ aut הֲלִיכָה, si nempe impressa lectio sana est, quae tamen mihi ideo suspecta est, quia prorsus aliena est ab ingenio *Symmachi.* *Hieronymus Symmachum* secutus habet: *et lingua eorum ambulavit in terra,* ut adeo legisse videatur περιεπάτησε. Alioquin reponendum esset: καὶ τῆς γλώσσης αὐτῶν περιπατήματα ἐν τῇ γῇ.

ΠΕΡΙ'ΠΑΤΟΣ, *ambulatio, deambulatio, locus, in quo deambulamus, ambulacrum.* דֶּרֶךְ, *via.* Ezech. XLII, 11. 12. — מַהֲלָךְ. Ezech. XLII, 4. οἱ περίπατοι οἱ ὑπερῷοι, *ambulacra superiora.* — *מֵישָׁרִים, *via recta et plana.* Prov. XXIII, 32. ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις. Vide ad h. l. *Iaegerum.* — שֵׂיבָה, *canities.* Iob. XLI, 24. Num fortasse legerunt שְׁבִיל, *semita, via?* Sed nunc mallem statuere, eos legisse שִׁיבָה a שׁוּב, *redire,*

converti. 2 Macc. II, 30. pro *περίπατον*, quod habent *Alex.* et *Compl.*, *περὶ πάντων* legendum videtur.

*ΠΕΡΙ'ΠΑΤΟΣ ΣΥ'ΣΚΙΟΣ, *ambulacrum umbrosum*, seu *umbrosa deambulatio*. מְצִלּוֹת, *tintinnabula*. *Symmachus* Zach. XIV, 20. Deduxit a צָלַל, aut a voce צֵל, *umbra, obumbratio.*

ΠΕΡΙΠΕ'ΔΙΝΟΣ, *circumcirca campestris, campis circumdatus.* שִׂדִּים, *Siddim*, nomen propr. vallis. Vocabulum, ut videtur, ab *Aquila* effictum, ideoque Lexicis fere ignotum. *Aqu.* Gen. XIV, 3. *τῶν περιπεδίνων*, sc. *χωρίων*. *Vallarsio* ad *Hieronymum* ad h. l. p. 527. suspecta est haec lectio, unde reponendum censet *τῶν πρινιδίων* vel *τῶν πρίνων*, *ilicum*, quibus arboribus fere consita sint nemora. Sed recte monuit *Scharfenbergius* ad h. l., nec שִׂדִּים significare *ilices*, nec ab *Aquila* ita unquam explicari. Potius *Aquila* vocem hebr. cum *Chaldaeo* ortam putavit a שָׂדֶה, *ager, campus.* Caeterum *Drusius τῶν περιπεδίνων* transtulit: *eorum, qui loca campestria s. campos et planitiem incolunt.* Vide quoque ad h. l. *Montfauconium.*

*ΠΕΡΙΠΕ'ΜΠΩ, *mitto circum, dimitto.* 3 Macc. I, 26. ubi loco *παραπέμψας*, quod reliqui libri habent, editio *Aldina περιπέμψας* exhibet.

ΠΕΡΙΠΗ'ΓΝΥΜΙ, *circum concresco.* חָתַם, *claudo, occludo, obstruo.* *Symm.* Lev. XV, 3. *περιπήγνυται.* *Orph. de lap. Corall.* v. 57. p. 226.

ΠΕΡΙΠΗΛΙ'ΖΩ, *circumlinio, obduco.* צִפָּה Pih. *obtego.* *Aqu. Theod.* 1 Reg. VI, 20. *περιεπήλισεν*, *obduxit.* Sed in cod. *Alex.* LXX Intt. legitur *περιεπίλησεν.* Vtramque tamen vocem ignorant Lexica.

ΠΕΡΙΠΙ'ΠΤΩ, *incido, cado, offendo.* *בּוֹא. 2 Sam. V, 23. ubi notionem *occurrendi* habet. — נָפַל, *cado.* Ios. VII, 10. *ἱνατί τοῦτο σὺ περιπέπτωκας ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου;* quare tu ita *cecidisti* iu faciem tuam? Prov. XI, 5. *ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ*, impietas autem *incidit* in iniustitiam. Verba haec, nil monito lectore, *Grabius* mutavit in *ἀσεβείᾳ - ἀδικία*: ubi, observante *Iaegero*, *ἀσεβείᾳ περιπίπτει* est *ad impietatem offendit, ut ex offensione cadat.* — נִקְרָה Niph. *evenio.* Ruth. II, 3. *περιέπεσε περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ Βοὸζ*, forte *incidebat* in partem agri Boas. 2 Sam. I, 6. *περιπτώματι περιέπεσον ἐν τῷ ὄρει*, forte *incidebam* in montem. 2 Macc. IX, 21. *περιπεσὼν ἀσθενείᾳ*, *incidens* in morbum. Sic *Aelianus V. H.* II, 36. *περιπεσὼν νόσῳ.* 2 Macc. X, 4. *περιπεσεῖν τοιούτοις κακοῖς*, *incidere* in tanta mala. Vide et 2 Macc. VI, 13. IV, 7. et conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΕΡΙΠΛΕ'ΚΩ et ΠΕΡΙΠΛΕ'ΚΟΜΑΙ, *circumplico, implico, involvo, converto, circumvolvo, circumplector, complector.* הִצְמִיד Hiph. *copulo.* Psalm. XLIX, 20. *ἡ γλῶσσά σου*

περιέπλεκε δολιότητας, lingua tua *involvit* fraudes. *Περιπλέκειν δολιότητας* est h. l. latinum *dolos nectere*. Arab. ضفر notat *ligare*. Vide et 2 Sam. XX, 8. – חָבַק, *implico, complector. Symm.* Cant. II, 6. *περιπλεκέσθω*, et Cohel. IV, 5. *περιπλέκεται*. – חָזַק, *invaleo*. 2 Sam. XVIII, 9. *περιεπλάκη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐν τῇ δρυΐ*, *implicatum est* caput eius quercui. חזק inter alia notat *ligavit, constrinxit fortius*. – כָּפַן, *applico*. Ezech. XVII, 7. *ἡ ἄμπελος αὕτη περιπεπλεγμένη πρὸς αὐτὸν*, vitis haec conversa ad illum. Videntur כפן accepisse ea significatione, qua pollet apud *Arabas*, quibus significat *involvere pannis. Michaelis Suppl.* p. 1331. coniicit, hanc versionem pertinere ad lectionem variam כנפה, quam nonnulli codd. *Kennicott.* et *de Rossii* habent. *Ar.* كنف est *circumdare*. – נִפְתָּל *part. Niph. distortum. Aqu. Theod.* Prov. VIII, 8. *περιπεπλεγμένον, circumplicatum*. – סָבָא, *ingurgito me*. Nahum. I, 10. *ὡς σμίλαξ περιπλεκομένη*, *smilax circumvoluta*. Videntur סבא permutasse cum סָבַב. Vide infra s. v. *σμίλαξ*. – עִוֵּר Pih. *spolio*. Psalm. CXVIII, 61. *σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι*, funes peccatorum *circumplexi sunt* mihi, aut *circumdant* me. Bene quoad sensum. – *Aethiop.* עור in coniug. I. *circuivit*. 3 Macc. V, 49. *κατεφίλουν ἀλλήλους περιπλεκόμενοι*, mutuis *amplexibus* se osculati sunt. 3 Macc. II, 22. *δικαίᾳ περιπεπλεγμένος κρίσει*, iusta *circumventus* poena. Vide ibid. IV, 8. Adde 4 Macc. I, 29. ubi per *ablaqueare* redditur.

ΠΕΡΙΠΟΙΕ'Ω et *ΠΕΡΙΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ*, *comparo, acquiro, assero, conservo, in vita servo, libero*. הוֹתִיר Hiph. a יָתַר, *reliquum facio*. Psalm. LXXVIII, 12. *περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων*, *in vita serva* filios occisorum: ubi *περιποίησαι* est *περίσωσον*, ut graecus quidam exponit, coll. Gen. XII, 12. Exod. I, 16. *περιποιεῖσθαι τῷ ἀποκτεῖναι* opponitur. – חָיָה: חיה ;חִיָּה, Kal, Pih. et Hiph. *vivifico, in vita conservo*. Gen. XII, 12. Exod. I, 16. (coll. v. 22. ubi *ζωογονεῖσθε* legitur.) XXII, 18. ubi pro *περιποιήσετε*, quod exhibet Cod. *Vat*, reliqui libri *περιβιώσετε* habent. 1 Par. XI, 8. *περιεποίησε τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως*, *in vita servabat* reliquam partem civitatis (*Vulgatus: Ioab autem reliqua urbis exstruxit*. Vtrumque significare potest formula hebr. *vivificare urbem.*) Eodem sensu verbum usurpatur *Herodoto*. Vide *Raphelii annotatt. ex eodem* ad Act. XX, 28. p. 585. et Hebr. X, 39. p. 630. Ezech. XIII, 18. *ψυχὰς περιεποιοῦντο*, animas *in vita servabant*. Vide et Gen. XII, 12. Num. XXII, 33. Ios. VI, 17. 1 Reg. XVIII, 5. – *חִטֵּא Pih. *expio, purgo*. Levit. IX, 15. ubi pro *ἐκαθάρισεν* Cod. *Oxon.* habet *περιεποίησε*, ac *περιποιεῖν* est *tractare*, vernaculum *bearbeiten*,

behandeln. - חָמַל, *parco.* 1 Sam. XV, 9. 15. *Inc.* 2 Sam. XXI, 7. - חָשַׂךְ, *exhibeo.* 1 Sam. XXV, 39. τὸν δοῦλον αὐτοῦ περιεποιήσατο ἐκ χειρὸς κακῶν, quae verba non vertenda sunt cum *Bielio: servum suum liberavit e manu malorum*, sed: *servum suum prohibuit, ne male faceret*, ut postulat textus hebr. ac series orationis. - יָצַר, *formo.* Ies. XLIII, 21. λαόν μου, ὃν περιεποιησάμην, populum meum, quem mihi *acquisivi.* Conf. Act. XX, 28. - יֹתֶרֶת עָשָׂה, *residuum facio.* Ier. XLVIII, 36. - לָבַשׁ, *vestio.* Iob. XXVII, 17. ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται, haec omnia iusti *asserent*, h. e. *sua facient* s. *induent*, quia ibi sermo est de vestibus. - עָשָׂה, *facio.* Prov. VI, 32. ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ περιποιεῖται, h. e. *se ipsum perdit. Inc.* Ezech. XXVIII, 4. עָשָׂה interdum quoque *acquirere*, *comparare* notare, satis notum est. - פָּסַח, *transeo.* Ies. XXXI, 5. περιποιήσεται, *vivos servabit.* Sc. vox hebr. notat quoque metaphorice *liberare*, *eripere*, *salvum conservare.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1304. Codex *Pachomianus* tamen ibi habet περιβήσεται, *transgredietur.* - קָרָא, *voco.* Prov. VII, 4. τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ, cognatam *fac* prudentiam: ubi mihi sensum expressisse, non autem קָנָה pro קָרָא legisse videntur. - רָכַשׁ, *acquiro*, *comparo.* Gen. XXXVI, 6. ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ χαναάν, quaecunque *acquisiverat* sibi in terra Chanaan. 2 Macc. III, 35. τῷ τὸ ζῆν περιποιήσαντι, illi, qui vitam *conservaverat*, seu *concesserat. Hesychius:* περιποιεῖται, προξενοῖ, ζωοποιεῖ. Adde 1 Maccab. VI, 44. et 2 Maccab. XV, 21.

ΠΕΡΙΠΟΙ'ΗΣΙΣ, *acquisitio*, *conservatio*, *possessio.* מִחְיָה, *vitalitas.* 2 Par. XIV, 13. et cadebant Aethiopes, ὥστε μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς περιποίησιν, ita ut non esset in illis *conservatio*, h. e. ut nemo inter illos servaretur, vel in vita maneret. Similia exempla metonymiae actionis pro obiecto eius habet *Glassius Philol. S.* lib. V. Tr. I. c. 4. p. 1496. Περιποίησις autem pro *conservatione* pariter Hebr. X, 39. usurpatur. - סְגֻלָּה, *peculium.* Mal. III, 17. ἔσονταί μοι εἰς περιποίησιν, erunt mihi in *possessionem.* Ita quoque *Reliqui.* Conf. 1 Petr. II, 9. 1 Thess. V, 9. *Suidas:* περιποίησιν, κτῆσιν. Praeterea legitur Hagg. II, 10. ubi nihil ei respondet in textu hebr. et εἰρήνη εἰς περιποίησιν ψυχῆς esse videtur otium animi *proprium.*

*ΠΕΡΙΠΟΙΚΙ'ΛΛΩ, *circumvariego.* Legitur haec vox, cui nihil respondet in textu hebraico, Psalm. XLIV, 10. secundum *Eusebium H. E.* V, 1. p. 130. C. Vide infra s. v. ποικίλλω.

ΠΕΡΙΠΟ'ΛΙΑ, *suburbana*, *suburbium*, *pagi*, a περιπόλιος, *urbem circumiacens*, *circa urbem situs.* מִגְרָשׁ, *suburbium.* 1 Par. VI, 56. 57. 58. Vide et 1 Macc. XI, 4. 61.

ΠΕΡΙΠΟΡΕΥΌΜΑΙ, *circumeo, circumambulo.* עָבַר, *transeo. Inc.* Ios. XV, 3. *περιπορεύεται.*

ΠΕΡΙΠΌΡΦΥΡΟΝ, sc. *ἔνδυμα*, *vestis in circuitu purpurea, clavata*, seu *clavis purpureis ornata, ex purpureis fimbriis facta* vel *praetexta.* מַחֲלָצוֹת plur. *mutatoriae vestes.* Ies. III, 20. Adde Esth. IX, 15. sec. *Vet. Arund.*

**ΠΕΡΙΊΠΤΑΜΑΙ*, *undique volito.* 4 Macc. XIV, 17. *περιπτάμενα.* Addenda est haec vox Lexicis.

ΠΕΡΊΠΤΕΡΑ, proprie *alae* aut *pinnae*, secundum nonnullos etiam *scintillae, stricturae.* רֶשֶׁף. Cant. VIII, 6. *περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός, scintillae* eius *scintillae* igneae. *Suidas* et *Hesychius: περίπτερα, οἱ ἀποσπινθηρισμοί*, Ita reddiderunt, quia *Quinta editio σπινθῆρακας* habet. Alioqui non occurrit exemplum huius significationis. Forsan LXX intellexerunt *sagittas pennatas.*

ΠΕΡΊΠΤΕΡΟΣ, *circum alatus, pinnatus, circumquaque habens prominentias.* חֹרֶף, *hyems.* Amos. III, 15. *συντρίψω τὸν οἶκον τὸν περίπτερον*, confringam domum *circumquaque prominentias* seu *pinnas* habentem, seu potius *undique tectam*, ubi hyeme agebant Orientales et praesertim reges. Vide Ierem. XXXVI (*Vat.* XLIII), 22. *P. Zornius* in *Mus. Brem.* Vol. II. P. 3. N. 2. p. 401. explicat de domibus, quae per fistulas tubis simillimas refrigerium aestatis tempore accipiunt, salubri temperamento huc illuc digestum. *Gloss. MS. in Proph. περίπτερον* (MS. vitiose *πέριπτερον*), *ἑκατέρωσε ἐξέχοντα. σημαίνει δὲ καὶ ταχύ. Suidas: περίπτερον, πανταχόθεν ἐξέχον. Hesych. περίπτερον, ὑψηλὸν, πανταχόθεν ἐξέχον, ἢ στέγην ἔχουσαν ἐξοχήν. Hieronymus* ad *Amos.* l. c.: *Pro domo hyemali τὸν οἶκον τὸν περίπτερον LXX transtulerunt, quod nos interpretati sumus pinnatam, eo quod ostiola habeat per fenestras, et quasi pinnas, ad magnitudinem frigoris depellendam.*

ΠΕΡΊΠΤΩΜΑ, *quod accidit, casus fortuitus, calamitas.* מִקְרֶה, *eventus, casus.* Ruth. II, 3. - נִקְרָא infin. Niph. (א pro ה), *incidendo.* 2 Sam. I, 6. Conf. *περιπίπτω.*

ΠΕΡΙῤῬΑΊΝΩ, *circumaspergo, aspergo.* הֻזָּה Niph. a נָזָה, *spargo.* Lev. XIV, 7. 51. Num. VIII, 8. XIX, 18. et alibi. *Hesych. περιῤῥαίνεσθαι, περιαντίζεσθαι* (*Salmasius* et *Iunius* corrigunt *περιρραντίζεσθαι*, malim *περιῤῥαντίζεσθαι* ex *Phavorino*), *ῥαντίζεσθαι.*

ΠΕΡΙῤῬΑΝΤΊΖΩ, idem. זָרַק, *spargo.* Num. XIX, 13. 20. - הִזָּה Hiph. a נָזָה, *spargo. Inc.* Num. XIX, 18. 19. - חִטֵּא Pih. *expio.* Ezech. XLIII, 20. *Al.* 2 Par. XXIX, 24. *περιεῤῥάντισαν.*

ΠΕΡΙῤῬΑΝΤΙΣΜΌΣ, *aspersio.* נִדָּה, *aspersio. Symm.* Zach. XIII, 1.

*ΠΕΡΙΡ῾ΡΕ΄Ω, *undique fluo*, *circumfluo*. 4 Macc. IX, 20. *Etymol. Gudianum* 145, 6. τὸ δὲ περιῤῥεῖν πανταχόθεν καὶ κύκλῳ περιῤῥέειν.

ΠΕΡΙΡ῾ΡΗ΄ΓΝΥΜΙ, *circumfringo*, *disrumpo*. 2 Macc. IV, 38. τοὺς χιτῶνας περιῤῥήξας, tunicas *disrumpens*. Sic Act. XVI, 22. περιῤῥήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, *disrumpentes* vestimenta eorum. Sic passim etiam apud profanos. Vide loca *Plutarchi* et *Athenaei* observata *Berglero* not. ad *Alciphr. Ep.* p. 130 sequ. Esth. IV, 1. LXX διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ubi *Iosephus* περιῤῥηξάμενος τὴν ἐσθῆτα.

ΠΕΡΙΣΙΑΛΟ΄Ω, *circumcirca variego*. מִשְׁבְּצֹת, *ocellatio*. Exod. XXXIX, 5. περισσιαλωμένους χρυσίῳ λίθους, lapides auro inclusos. MS. *Oxon.* περιβεβλημένους habet.

ΠΕΡΙΣΚΕΛΗ΄Σ, *crura ambiens* seu *circumdans*. Hinc:

ΠΕΡΙΣΚΕΛΕ΄Σ, sc. ἔνδυμα, *vestis crura ambiens*, *tibialia*, *feminalia*, s. *femoralia*. מִכְנָסַיִם dual. Exod. XXVIII, 38. XXXIX, 28. Levit. VI, 10. XVI, 4. *Hesych.* περισκελὲς, σκληρὸν, δυσχερὲς, ἢ μέχρι τῶν ποδῶν. *Gloss. in Octat.* περισκέλη (scrib. περισκελῆ), φημινάλια. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* περισκελῆ, φημινάλια. (MS. φιμινάλια.) ποδῶν ἐνδύματα. *Suidas:* περισκελῆ, βρακία, φημινάλια. De periscelidum usu apud vett. vide *Schroederum* de *vestitu mulierum hebr.* p. 14. sequ. Adde Sirac. XLV, 9. ubi *Baduello* legendum videtur περισκελίδα, non περισκελῆ.

ΠΕΡΙΣΚΕ΄ΛΙΟΝ, idem. מִכְנָסַיִם dual. *Al.* Lev. XVI, 4. *Hesych.* περισκέλια, βρακκία, φημινάλια.

*ΠΕΡΙΣΚΕΠΑ΄ΖΩ, *protego*, *defendo*. 1 Reg. VI, 19. sec. *Complut.* κέδρῳ περιεσκέπασε τὸν οἶκον ἔσωθεν, ubi nihil pro eo in textu hebr. legitur, ac περισκεπάζειν *obtegere* notat. *Suidas:* περιΐστασο, ἀντιλάβου, περισκέπασον. Vide quoque *Phavorinum*.

*ΠΕΡΙΣΚΕ΄ΠΩ, *probe tego*. Ion. IV, 7. sec. *Compl.* περισκέπειν αὐτὸν ἀπὸ κ. τ. λ. ubi alii libri σκιάζειν habent, et nihil pro hac voce legitur in textu hebraico.

ΠΕΡΙΣΚΟΠΕ΄Ω, *circumspicio*, *speculor*. צָפָה. *Inc.* Psalm. XXXVI, 32. περισκοπεῖ. Sumitur h. l. malo sensu pro *insidiose aliquem observare*, *insidias struere*, cum proprie notet *speculatorem agere*. Adde *Aristoph. Eccles.* v. 485. *Plato Theaetet.* I, 155. E.

*ΠΕΡΙΣΚΥΘΙ΄ΖΩ, *scythico more crines cum cute a capite reseco*. 2 Macc. VII, 4. sec. cod. *Vat.* *Suidas:* περισκυθίσαντες, σπαράξαντες: ubi forte legendum χαράξαντες, iudice *Toupio* ad h. l. Adde *Phalar. Ep.* 147. p. 140, 9. ubi vid. *Lennep.* p. 73. sequ. et *Salmas.* ad *Solin.* p. 581. D. nec non *Iacobsii anim.* in *Anthol. Gr.* Tom. VI. p. 21.

ΠΕΡΙΣΚΥΤΙ΄ΖΩ, i. q. περισκυθίζω, *cutem circum detraho*, *excorio*. 2 Macc. VII, 4. *Suidas:* περισκυτίζοντος, ἐκδέρ-

ματίζοντος. Si vera scriptura, derivanda est vox a *σκύτος, corium, pellis.* Caeterum confer *Barkeri annotatt. in Etymol. M.* Vol. II. p. 1082. ed. rec. ac *Tittmannum* ad *Zonarae Lex.* 1541.

ΠΕΡΙΣΠΑΣΜΟ'Σ, distractio, occupatio, conversio agminis. עִנְיָן, *afflictio magna.* Cohel. I, 13. Sic quoque ibi *Aqu. Theod.* ad quem locum *Hieronymus: Verbum* Anian *Aquila, LXX, Theod. περισπασμὸν similiter transtulerunt, quod in distentionem Latinus interpres expressit, eo quod in varias sollicitudines mens hominis distenta lanietur.* Cohel. II, 23. 26. VIII, 16. ubi *Vulgatus dissensionem.* Melius alii codices habent *distensionem.* – יִתְרוֹן, *emolumentum, praestantia. Symm.* Cohel. V, 15. Ita *Bielius.* Sed unde haec hauserit ignoro. In *Hexaplis* enim *περισσὸν* legitur. Frequenter etiam hac voce pro *occupatione* utitur *Polybius.* Vide *Raphelii annot. ex eodem* ad Luc. X, 40. p. 206. 2 Macc. X, 36. *ἐν τῷ περισπασμῷ,* in *distractione agminis, s. divisione unius cohortis in plures.* Conf. *Aeliani Tact.* c. 25. et *Grotium* ad 2 Macc. l. c. Caeterum huc pertinet etiam locus Cohel. V, 2. ubi pro *πειρασμοῦ* reponendum est *περισπασμοῦ.*

ΠΕΡΙΣΠΑ'Ω, distraho, occupo, in diversum traho, etiam *abstraho.* עָנָה: הֶעֱנָה, Kal et Hiph. Cohel. I, 13. *περισπασμὸν πονηρὸν, τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.,* malas sollicitudines, quibus distraherentur. Vocem *περισπᾶν* hoc sensu saepius usurpavit *M. Antoninus,* ut ad Lib. VII. §. 20. docuit *Gataker.* Cohel. III, 10. V, 19. – שָׁמַט, *deturbo.* 2 Sam. VI, 6. – שִׁסַּע Pih. *Symm.* 1 Sam. XXIV, 8. *περιέσπασεν, distraxit.* Mallem *abstraxit,* sc. *a proposito.* Sirac. XLI, 4. *περισπωμένῳ περὶ πάντων,* de omnibus *nimia sollicitudine distracto.* Confer *Wolfium* ad Luc. X, 40. p. 654.

ΠΕΡΙΣΠΟ'ΡΙΑ, sc. *ΔΩ'ΜΑΤΑ, suburbia,* q. d. *domus ante portas hinc inde dispersae, praedia suburbana.* בָּנוֹת, *filiae. Inc.* et LXX sec. *Alex. Oxon. Ald.* Iud. I, 27. Vide supra s. *περίοικος.* – מִגְרָשׁ, *suburbium.* Ios. XXI, 2. (ubi *Inc. προάστια* habet) 5. XI, 34. 1 Paral. VI, 55. sec. *Vat. Aqu.* Ios. XXI, 15. sec. marg. cod. 108. *Holmes.* Vide s. v. *περιπόλια.*

ΠΕΡΙΣΠΟΥΔΑ'ΖΩ, perquam studiose ago. רִצֵּד Pih. *deiicio,* it. *exsilio. Symm.* Psalm. LXVII, 16. *περισπουδάζετε.* Sc. arab. رصد dicitur de *oculis aliquem insidiose observantibus,* unde רִצֵּד est *invidere, oculis obliquis intueri.* Ergo *περισπουδάζειν* de *contentione ex invidia orta* explicandum h. l. erit. *Aqu.* et *Theod.* habent *ἐρίζειν.* Nonnullis Interpretibus *περισπουδάζειν* h. l. est *magno studio expetere.*

ΠΕΡΙ'ΣΣΕΙΑ, *abundantia*, *emolumentum*, *excellentia*, *praestantia*. יוֹתֵר. Cohel. VI, 8. τίς περίσσεια τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα; quamnam habet sapiens prae stulto *praerogativam?* – יִתְרוֹן. Cohel. I, 3. τίς περίσσεια τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ; quamnam homo *utilitatem* consequitur omni labore suo? Cohel. III, 9. τίς περίσσεια τοῦ ποιοῦντος, ἐν οἷς μοχθεῖ; quamnam igitur *utilitatem* habet is, qui laborat ex illo labore suo? Cohel. V, 8. περίσσεια γῆς ἐπὶ παντί ἐστι βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου, magna est terrae *felicitas*, cuius rex agriculturae favet. Cohel. VII, 12. ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληροδοσίας καὶ περίσσεια τοῖς θεωροῦσι τὸν ἥλιον, bona sapientia cum haereditate et *emolumento* illis, qui aspiciunt solem. Cohel. X, 8. οὐκ ἔστι περίσσεια τῷ ἐπᾴδοντι, nihil *emolumenti* habet incantans. Cohel. VII, 13. περίσσεια γνώσεως, *praestantissima* scientia. Cohel. X, 10. περίσσεια τοῦ ἀνδρὸς σοφία, sapientia *multum prodest ad recte agendum*. Alii libri habent περίσσεια τῷ ἀνδρὶ οὐ σοφία, quorum verborum est hic sensus: *quaerere et ambire superflua non est hominis sapientis*. – מוֹתָר. Prov. XXI, 5. εἰς περίσσειαν, in *abundantiam*.

ΠΕΡΙΣΣΕΥ'Ω, *abundo*, *excello*, *praesto*, it. *supersum*. הוֹתֵר Hiph. a יָתַר. *Aqu.* Gen. XLIX, 3. μὴ περισσεύσῃς, ne *crescas*, ne *excellas*. Verbo etiam utitur *Aquila* Deut. XXX, 9. et Prov. XII, 26. In posteriori loco, ubi legitur: περισσεύων τὸν πλησίον αὐτοῦ δίκαιος, notandum est, ante τὸν πλησίον αὐτοῦ omissum esse παρὰ, quod respondeat τῷ מ, neglecto in versione *Aquilae*, aut, si lectio sana est, nec מ ante רֵעֵהוּ in codice suo invenerit, voci περισσεύειν notionem Hiphilicam tribuendam esse. Voluit hoc sine dubio *Vulgatus*, qui habet: *qui negligit damnum propter amicum, iustus*. – מוֹתַר, *praestantia*. Cohel. III, 19. τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆνος; quid *praestat* homo bestiae? – מַרְבִּית, *multitudo*. 1 Sam. II, 33. περισσεύων οἴκου σου, qui *superest* in domo tua. – נוֹתַר Niph. a יָתַר. 1 Sam. II, 36. *Al.* 2 Sam. II, 38. ὁ περισσεύων ἐν τῷ οἴκῳ σου, qui *superest* in domo tua. Tob. IV, 22. πᾶν ὃ ἐὰν περισσεύσῃ σοι, omne, quod tibi *superfuerit*. Conf. Matth. XIV, 20. Sir. XI, 13. πτωχείᾳ περισσεύει, *magna inopia laborat*. Sir. XIX, 20. περισσεύων ἐν φρονήσει, *abundans prudentia*. Sir. XXXIII, 34. μὴ περισσεύσῃς ἐν πάσῃ σαρκὶ, ne nimis *severe te geras* erga mancipium tuum, ubi περισσεύειν respondet nostro: *einem zu viel thun*. *Grotius* coniicit, legendum esse περπερεύσῃς, *perperam agas*. 1 Macc. III, 30. ἐπερίσσευσεν ὑπὲρ τοὺς βασιλεῖς τοὺς πρώτους, *antecellat* regibus prioribus.

ΠΕΡΙΣΣΕΥ'Ω ἈΓΑΘΟΙ͂Σ, *abundo bonis*. שַׁאֲנַן Pih. a שָׁאַן, *tranquille ago*. *Theod.* Ierem. XXX, 10. περισσεύσει πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, *abundabit* omnibus bonis.

ΠΕΡΙΣΣΟ'Σ, *reliquus*, *residuus*, *excellens*, *praestans*, *abundans*. יוֹתֵר. Cohel. II, 15. *ἱνατί ἐσοφισάμην ἐγὼ τὸ περισσόν;* quare sapui *magis quam alii?* Scilicet *περισσὸν* iungendum h. l. est cum *ἐσοφισάμην*, non vero cum *ἐλάλησα*. Vide et Cohel. VII, 17. XII, 9. *Symm.* Cohel. V, 15. VII, 8. *περισσόν*. Cohel. VII, 1. *τί περισσὸν ἀνθρώπῳ;* quid *prodest* homini? Cohel. XII, 12. *περισσὸν ἐξ αὐτῶν*, quod *reliquum* est. – יֶתֶר. Exod. X, 5. 1 Reg. XIV, 19. 2 Reg. XXIV, 31. Ez. XLVIII, 23. *Aqu.* Gen. XLIX, 3. *περισσὸς ἄρσει καὶ περισσὸς κράτει*, *praestans* dignitate, et *praestans* robore. Sic *περιττοὶ ἐν παιδείᾳ* apud *Zosimum* lib. IV. p. 743. sunt *praestantes in literis*. Vide quoque *Iacobsium* in *Anthol. Gr.* Tom. XI. p. 235. – יַתִּירָא: יַתִּירָה chald. Dan. V, 15. *πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ*, spiritus *excellens* in illo. Vide et Daniel. VI, 3. Dan. VI, 15. *σοφία περισσή*, sapientia *excellens*. Conf. *Raphelii annotatt. ex Herodoto* ad Matth. V, 47. p. 143. – *יֹתֶרֶת, *fibra*. *Inc.* Lev. IX, 10. *Vulg. reticulum.* et ibid. v. 19. In omnibus his locis notionem, quam vulgo יָתַר habet, secuti sunt. – מוֹתָר. Prov. XIV, 23. *ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστι περισσόν*. In textu hebr. legitur: *in strenuo labore est lucrum*. – מֵיתָרִים plur. *funes*. Num. IV, 28. – נוֹתַר Niph. a יָתַר. Iud. XXI, 16. sec. cod. *Vat.* 1 Sam. XXX, 9. Ezech. XLVIII, 15, 18. Sirac. III, 23. *τοῖς περισσοῖς τῶν λόγων μὴ περιεργάζου*, noli curiosius indagare *res, quae ad te non pertinent.* In aliis libris legitur: *ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου*, quod vertunt: *in tanta officiorum tuorum abundantia.* 1 Macc. IX, 22. *περισσὰ*, *caetera*.

ΠΕΡΙΣΣΟ'ΤΕΡΟΣ, comparat. *excellentior*, *maior*, *amplior*. יַתִּירָה. Dan. IV, 33. *μεγαλωσύνη περισσοτέρα*, magnificentia *excellentior*.

ΠΕΡΙΣΣΟ'ΤΕΡΟΣ ΕΙ'ΜΙ', *excellentior sum*. הוּתַר Hoph. a יָתַר. Gen. XLIX, 3. *οὐκ ἔσῃ περισσότερος*, non eris *excellentior*.

ΠΕΡΙΣΣΩ͂Σ, *abundanter*, *excellenter*. יֶתֶר. Ies. LVI, 12. Dan. VIII, 9. – עַל יֶתֶר. Psalm. XXX, 31. *ἀνταποδίδωσι τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν*. *Vulg. nam retribuit abundanter facientibus superbiam.* Legisse videtur *ἀνταποδίδωσι περισσῶς τοῖς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν*, quod rectius videtur. – יַתִּירָא: יַתִּירָה chald. Dan. VII, 7. 19. Praeterea legitur Cohel. VII, 17. ubi tam *Symmachus* quam LXX illud *περισσῶς* post *ἀδημονῆσαι* de suo addiderunt. Adde 2 Maccab. VIII, 27.

ΠΕΡΙ'ΣΤΑΣΙΣ, *circumstantia*, *afflictio*, *calamitas*, *necessitas*, it. *atrium*. אֵילִים plur. ex אַיִל, *limina*. *Symm.* Ezech. XL, 16. *περιστάσεις*, *limina*. Ita *Bielius*. Sed loco *περιστάσεις* ibi fortasse legendum est *παραστάδες*, coll. v. 14. Vide ad h. l. *Montfauconium*, qui in *Lex. Gr.* s. h. v. intelle-

git *ea, quae circa atrium stabant.* – הֵקִים Hiph. a קוּם, *constituo.* Ezech. XXVI, 8. *ποιήσει ἐπὶ σὲ χάρακα, καὶ περίστασιν ὅπλων*; faciet adversus te vallum, et *circumstantiam* armorum, h. e. armis circumdabit te. Ita *Bielius*, non recte tamen instituta collatione utriusque textus. Certe non vidit, duas hic coaluisse versiones et *περίστασιν ὅπλων* aeque ac *χάρακα* pertinere ad סֹלְלָה, *agger.* – מְגוּרָה, *formido*, etiam *obiectum formidinis. Symm.* Psalm. XXXIII, 4. *περιστάσεων.* LXX ibi habent *θλίψεων.* Possent tamen per *περιστάσεις* h. l. etiam intellegi *obsidiones*, h. e. hostes me undique cingentes. – *סוּפָה, *turbo. Aqu. Symm. Theod.* Iob. XXVII, 20. ubi pro hebr. *nocte furatus est eum turbo*, s. *nocturna eum abripiet tempestas*, habent: *νυκτὸς ἐν περιστάσει μὴ ἐκφύγοι*, nocte in *adverso casu* non effugiat. Iam quia his verbis sensus non male expressus est, *Aquilae* certe nomen huic notae hexaplari male praefixum videtur, cui potius sunt tribuenda verba, quae nunc in LXX feruntur. 2 Macc. IV, 16. *χαλεπὴ περίστασις*, *gravis necessitas* vel *afflictio. Hesych. περίστασις, θλίψις, ἀνάγκη, μέριμνα. Sopingius* ad h. l. annotat locum *Polybii* lib. IV. *ἀλλ' ἐν περιστάσεσι χρῆσθαι ταῖς ἐπιβολαῖς.* Philosophos Stoicos vocem *περίστασις ἀντὶ τοῦ συμφορὰ* pro *calamitate* adhibuisse, docet *Phrynichus* p. 164. Conf. et *Suicerum* Thes. T. II. p. 682. *Gatakerum* ad *Antoninum* IX, 13. p. 271. ac *Iacobsium in Anthol. Gr.* Tom. XI. p. 9.

ΠΕΡΙΣΤΕ'ΛΛΩ, *operio, contego, obvolvo, ad sepulturam compono.* אָסַף, *colligo.* Ies. LVIII, 8. *ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε*, gloria Dei *operit* te. – נֶחְבַּן Niph. a חָבַן. *Symm.* 1 Sam. XXIII, 26. *περιστελλόμενος*, *contractus.* Potius ibi est i. q. *κρυπτόμενος.* Conf. reliquos Intt. – קָבַץ, *colligo.* Ezech. XXIX, 5. *οὐ μὴ περισταλῇς*, neutiquam *collegeris.* Tob. XII, 14. *ὅπως ἀπελθὼν περιστείλῃς τὸν νεκρὸν*, ut abiens *ad sepulturam componeres* mortuum. Vide et Sir. XXXVIII, 17. Eodem sensu verbum apud Graecos alias haud raro usurpatur. *Homerus Od.* ω'. 292. *οὐδέ ἑ μήτηρ κλαῦσε περιστείλασα. Euripides Iphigen. Taur.* v. 627. *φεῦ, πῶς ἄν μ' ἀδελφῆς χεὶρ περιστείλειεν ἄν. Herodot.* lib. II. c. 90. *τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας αὐτὸν καὶ περιστείλαντας ὡς κάλλιστα, θάψαι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι.* Conf. quoque quae ex *Alciphrone* observat *Schoettgenius* in *Hist. Crit. Reip. lit.* T. XIII. p. 131. *Gloss. pollingo, περιστέλλω νεκρόν. Hesych. περισταλεὶς, κοσμηθεὶς, ἤτοι ταφείς.* Idem: *περίστειλον, συγκάλυψον, συνάγαγε.* Rursus idem: *Περιστέλλει, καλύπτει, συστέλλει, κοσμεῖ, σκέπει, φυλάττει, περιβάλλει. Suidas: Περιστεῖλαι, περικαλύψαι. Ὁ δὲ τὸ σῶμα τούτου περιστείλας πέπλοις σηρικοῖς, καὶ τεκτηνάμενος σῆμα, ἐν αὐτῷ κατέθετο.* Eodem sensu *συστέλλειν* usurpat Lucas Act. V, 6. Conf. ad h. l. *Grotium*, et *Wolfium* p. 1074.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ', *columba.* גּוֹזָל, *pullus avium.* *Aqu.* et LXX Gen. XV, 9. Sed *Theodot.* habet νεοσσὸς περιστερῶν. – יוֹנָה, nomen. Cant. II, 14. περιστερά μου, *columba mea.* Vide et Cant. V, 3. VI, 8. et conf. ad h. l. *Iac. Hasaei animadvers.* in *Bibl. Brem. Class.* I. p. 304. sequ. ubi inter alia p. 308. ex *Artemidori Oneirocrit.* c. 20. observat, περιστερὰς vocari *castas mulieres, quas amamus.* – בֶּן יוֹנָה, *filius columbae.* *Al.* Lev. I, 15. ubi tamen pro περιστερῶν ex ed. *Ald.* legendum videtur περιστεριδίων. – *לְכִי לָךְ, *abi tibi.* Cant. II, 10. περιστερά μου. Videntur legisse יוֹנָתִי. – Vide alibi Κόπρος περιστερῶν.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ'ΔΙΟΝ, *pullus columbinus.* בֶּן יוֹנָה, *filius columbae.* Lev. I, 14. sec. *Ald.* et *Incertum Interpretem*, ubi tamen reliqui libri περιστερῶν habent. Vide ad h. l. *Montf.* in *Add.*

ΠΕΡΙΣΤΕΡΟΕΙΔΗ'Σ, *columbae speciem referens*, aut: *qui columbino genere est.* Vide πριστηροειδής.

ΠΕΡΙΣΤΕΦΑΝΟ'Ω, *circumcingo, coronam facio.* עָטַר, *corono.* *Reliqui* 1 Sam. XXIII, 26. περιστεφανοῦντες. *Vulgatus* bene: *in modum coronae cingebant*, s. *cinctum eum tenebant.*

ΠΕΡΙΣΤΗ'ΘΙΟΝ, *pectorale indumentum*, q. d. *circumpectus.* Sic vocatur *eximium illud ornamentum pectoris summi pontificis*, *dictum hebr.* חֹשֶׁן. Exod. XXVIII, 4. *Hesych.* περιστήθιον, ἱερατικὸν ἔνδυμα. *Gloss. in Octat.* περιστήθιον, ἔνδυμα τοῦ ἱερέως ἐπὶ τοῦ στήθους.

ΠΕΡΙΣΤΟΙΧΙ'ΖΟΜΑΙ, *circumcingo, comprehendo, indagine cingo*, metaphorice, *punio.* קִבֵּץ, *congrego*, etiam *coarcto.* *Ed. Quint.* Hos. VIII, 10. ἀλλὰ καὶ ὅταν μισθώσηται ἔθνη, εὐθέως περιστοιχειοῦμαι αὐτοὺς, sed etiamsi amicitiam barbarorum muneribus sibi comparaverint, tamen mox *puniam* eos, nempe Israelitas. Pro περιστοιχειοῦμαι, quod *Montf.* h. l. edi iussit, reponi debet περιστοιχιοῦμαι, ut et legitur in ed. *Rom.* *Phavorinus:* περιστοιχίσαντες, περικυκλώσαντες, περιστάντες, περιλαβόντες. Conf. *Harpocrationem* et *Suidam* in περιστοιχίζεται.

ΠΕΡΙΣΤΟΛΗ', *amictus*, *ornatus.* Exod. XXXIII, 6. περιείλοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν κόσμον αὐτῶν καὶ τὴν περιστολὴν, deponebant filii Israel ornatum suum et *amictum.* In textu hebr. nihil pro hac voce legitur. Sirac. XLV, 7. περιστολῇ sec. *Alex.*, seu περιστολὴν sec. *Compl.*, ubi *Vat.* στολὴν habet. *Hesych.* περιστολὴ, περιβολὴ, ἔνδυμα. *Suidas:* περιστολὴ, περιβολὴ, ἐπαγωγή.

ΠΕΡΙΣΤΟ'ΜΙΟΝ, *orificium*, *orarium*, *capitium*, *ora vestimenti*, *apertura vestimenti*, *in quam collum inseritur*, alias graece βρογχωτής. פֶּה, *os.* Exod. XXVIII, 28. XXXIX, 23. Iob. XXX, 18. ubi *Vulg. capitium* habet. – פִּי רֹאשׁ, *os capitis.* Exod. XXVIII, 28. – פִּימָה, *plicatura.* Iob. XV, 27. ubi quidam a plurali פִּים, *ora*, deducunt. *Vulg. arvina.* Conf.

Outhovium in *Bibl. Brem. Class.* I. p. 72. sequ. Ezech. XXXIX, 11. περιστόμιον φάραγγος, *aperturam vallis.* In textu hebr. hic nihil pro hac voce legitur. *Lex. Vet.* περιστόμιον, *rictus.*

ΠΕΡΙΣΤΡΕ'ΦΩ, *circumverto, in orbem verto, converto, circumago.* סָבַב, *circumeo.* Gen. XXXVII, 6. Num. XXXVI, 9. – שׁוֹבֵב Pih. a שׁוּב, *converti facio. Theod.* Ezech. XXXVIII, 4. περιστρέψω, h. e. *circumagam*, ut *Vulgatus* bene transtulit. Conf. *Homer. Il.* τ'. 131.

ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗ', *conversio.* Sirac. L, 5. Ita *Bielius.* Sed in illo loco, ubi legitur ἐδοξάσθη ἐν περιστροφῇ λαοῦ, substantivum περιστροφὴ *confluxum* potius et *turbam populi* notat, ut sensus sit: valde magnificus eras in media turba circum te circumfusa. *Vulgatus: adeptus est gloriam in conversatione gentis.*

ΠΕΡΙΣΤΡΩ'ΜΑΤΑ, *peristromata, aulaea, tapetes,* quibus triclinia, nec non lecti torique circumquaque sterni solent, a περιστρωννύω, *circumquaque sterno,* q. d. *circumstrata.* מַרְבַדִּים plur. *Aqu. Theod.* Prov. VII, 16. περιστρώμασι, et Prov. XXXI, 22. περιστρώμασι. *Drusius* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 1110.: *Περιστρώματα tapetia et aulaea, quibus triclinia vel lecti circumquaque sterni solent. Vtuntur hac voce latini auctores, ut Plautus et alii. Cicero* (II, 67. c. 27.): *Conchyliatis Cn. Pompeii peristromatis servorum in cellis lectos stratos videres.* Conf. *Pollucem* lib. X. c. 8. segm. 42.

ΠΕΡΙΣΤΡΩ'ΝΝΥΜΙ, *circumsterno.* רָבַד, idem. *Aqu. Theod.* Prov. VII, 16. περιέστρωσα.

ΠΕΡΙ'ΣΤΥΛΟΝ, sc. οἴκημα vel χωρίον, *locus columnis cinctus, porticus, peristylium.* אַתִּיק. Ezech. XLII, 3. *Ed. Compl.* ibi habet: αἱ περίστυλοι. – רִצְפָּה, *pavimentum.* Ezech. XL, 18. 19. – תִּיכוֹן, *medianum.* Ezech. XLII, 4. Vide et 2 Macc. IV, 46. et 3 Macc. V, 24. Priori loco περίστυλον *pars* erat *regiae domus, in qua rex frigus captabat.* Posteriori autem περίστυλον *Bocharto Hier.* P. I. Lib. II. c. 26. p. 264. non videtur esse pars domus, sed *Alexandriae portio s. platea a columnis, quibus ambiebatur, sic appellata.*

*ΠΕΡΙ'ΣΤΥΛΟΣ, *circumcirca columnatus, columnis cinctus.* Vide s. v. περίστυλον.

ΠΕΡΙΣΤΥ'ΡΩ, *circumcirca detraho.* חָשַׂף, *denudo.* Gen. XXX, 28. Vide et 2 Macc. VII, 7. 4 Macc. X, 7.

ΠΕΡΙΣΦΙ'ΓΓΩ, *constringo.* צוּר, *arcte constringo, arcto. Symm.* Cant. VIII, 8. περισφίγξωμεν, *constringamus. Hippocr.* de *oss. nat.* p. 278, 8.

ΠΕΡΙΣΦΡΑΓΙ'ΖΟΜΑΙ, *circumobsignor.* זַרְזִיר, *succinctus, substrictus. Symm.* Prov. XXX, 31. περιεσφραγισμένος τὴν ὀσφύν. *Vir doctus* (sc. *Montfauconius* ad h. l.), sunt

verba *Stephani le Moyne* in *Obss. ad Var. Sacr.* p. 308., *ingeniose suspicatur, esse corrigendam istam vocem, et legendum περιπεφραγμένος, vel περιεσφιγμένος τὴν ὀσφὺν. Quasi de equo cataphracto et lumbis cincto, stricto et fibulato verba ibi fierent. Sed etiam, si de equo et equo bonae notae mentionem faciat Agur, non est sollicitanda vox περιεσφραγισμένος: id est sigillatus, notatus, figura quadam designatus, ut indolis melioris, alacrioris et generosioris. Nam solebant equos figuris quibusdam notare, et quasi sigillare. Quod observatum Scaligero:* cuius verba etiam doctiss. *le Moyne* l. c. addit.

ΠΕΡΙΣΧΙ'ΖΩ, circumscindo, lacero, divido. קָרַע, *lacero.* Ies. XXXVI, 22. *περιεσχισμένοι τοὺς χιτῶνας,* laceratas tunicas habentes. Verbum occurrit etiam Ezech. XLVIII, 1. ubi aliter LXX legisse videntur, ac hodie legitur. Adde *Lucian. Dial. meretr.* p. 975. D.

ΠΕΡΙΣΩ'ΖΩ, servo, salvum facio. חָיָה, *vivifico. Symm.* Psalm. XL, 2. *περισώσει.* Idem 2 Sam. VIII, 2. et Psalm. CXXXVII, 7. – נִמְלַט Niph. *evado.* 1 Sam. XXX, 17. ubi cum simplici *σώζω* in codd. permutatur. *Aqu.* Prov. XI, 21. *περισωθήσεται. Aqu. Symm.* Prov. XIX, 5. – *עָלָה, *ascendo. Inc.* Iud. I, 22. *περιεσώθησαν.* Vox haec, ut iudicavit *Semlerus*, et post illum *Scharfenbergius*, componenda est cum יָתִירוּ v. 23., ita ut pro ea reponatur *περιεκάθισαν, obsidione cinxerunt*, sive respexerit notionem primam verbi תּוּר, *circumire*, sive forte legerit ויצרו sive ויחנו. Mihi vero videtur vocem hebr. deduxisse a יָתַר, coll. Psalm. LXVIII, 12. ubi הוֹתִיר per *περιποιῆσαι* redditur. *Kreyssigius* legendum coniicit *περιεσκόπησαν.* Vide quoque 2 Macc. III, 38. sec. *Compl.* et *Strabon. Geogr.* X. p. 695. A.

ΠΕΡΙΤΕΙΧΙ'ΖΩ, circumvallo, muro cingo et circumdo. הִקִּיף Hiph. a נָקַף. *Symm.* Ps. XLVII, 13. *περιτειχίσατε.* – מִבְצָר, *munitio.* Hos. X, 15. – *סָבַב שֵׁם, *verso nomine.* Num. XXXII, 38. *περιτετειχισμένας* sec. cod. *Basil.*, quod tamen, ut iubent *Cod. Coisl.* et *Lips. Paul.*, *Symmacho* vindicandum est. Vide ad h. l. *Scharfenbergium,* qui recte monuit, notionem verbi סָבַב latere in praepositione *περὶ*, et loco שֵׁם legisse שׁוּר. 1 Macc. XIII, 33. *περιετείχισε, circumsepsit praesidiis munimentisque firmissimis.*

ΠΕΡΙΤΕΙ'ΧΙΣΜΑ, circumvallatio, propugnaculum. חֵל contr. ex חַיִל. *Al.* 2 Sam. XX, 15. *περιτειχίσματι.*

ΠΕΡΙ'ΤΕΙΧΟΣ, circummurale, propugnaculum. דָּיֵק. 2 Reg. XXIV, 21. Vulg. *munitiones. Al.* Ierem. LII, 2. – חֵל contr. pro חַיִל. Ies. XXVI, 1. – חָרוּץ, *fossa.* Dan. IX, 25.

ΠΕΡΙΤΕ'ΜΝΩ, circumcido. הֵסִיר Hiph. a סוּר, *recedere facio.* Ierem. IV, 4. *περιτέμνεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν:* ubi *περιτέμνειν* est i. q. *ἀφαιρεῖσθαι* apud *Symmachum.* Alii

libri habent *περιέλεσθε*. Vide ad h. l. *Spohnium*. – הִתְגַּדֵּד Hithp. a גָּדַד. *Aqu.* Deut. XIV, 1. *περιτεμεῖσθε*. – כָּרַת: הִכְרִית, Kal et Hiph. Exod. IV, 25. Ezech. XVI, 4. – מוּל. Gen. XVII, 10. 11. Exod. XII, 44. Lev. II, 5. et alibi saepius. *Hebr. et Syr. Int.* Gen. XVII, 14.

ΠΕΡΙΤΙ'ΘΗΜΙ, *circumpono*, *impono*, *induo*, *orno*, *imputo*, *vindico*. הוֹרִישׁ Hiph. a יָרַשׁ, *haereditare facio*. Iob. XIII, 26. *περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας*, *imputasti* autem mihi peccata iuventutis. – הִלְבִּישׁ Hiph. *vestio*. Gen. XXVII, 16. – הֶעֱבִיר Hiph. *transire facio*. Num. XXVII, 7. 8. *περιθήσετε τὸν κλῆρον αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ*, *vindicabitis* haereditatem eius filiae ipsius. – הִרְעִישׁ Hiph. *commoveo*. Iob. XXXIX, 20. *περιέθηκας αὐτῷ πανοπλίαν*, *induisti* autem illi gravem armaturam. Sed verba haec continent glossema ad verba ultima versus praecedentis תַלְבִּישׁ צַוָּארוֹ רַעְמָה, quod locum verae interpretationis occupavit. – הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio*. Exod. XXXIV, 35. – הִשְׁקִיעַ Hiph. *demergo*. Iob. XL, 20. Acceperunt vocem hebr. in notione *ligandi* ex notione radicis arab. سقع. – חָבַשׁ, *alligo*. Exod. XXIX, 9. Levit. VIII, 13. – חָגַר, *accingo*. *Al.* Psalm. XLIV, 4. *περίθου*. – כִּהֵן Pih. *sacerdotem ago*. Ies. LXI, 10. *ὡς νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μίτραν*, ut sponsae imposuit mihi mitram: ubi *π.* notat *ornatus causa imponere ac circumdare*. Sic et hebr. vox h. l. notat *sacerdotem agere ornatu*. – כָּלִיל, *perfectus*. Ez. XXVII, 3. *περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος μου*. Videntur legisse כִּלַּלְתִּי per literarum metathesin. Conf. versum sequentem. – כָּלַל, *perficio*. Ezech. XXVII, 4. *περιέθηκέ σοι κάλλος*. – כָּסָה, *tego*. *Al.* Ion. III, 8. *περιέθεντο*. – נָשָׂא et עָנַד, *fero*, *alligo*, iunctim. Iob. XXXI, 36. *ἐπ' ὤμους ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον*, humeris *imponens* coronam legebam. Eodem sensu apud *Aristoph. Ecclesiaz.* v. 131. verbum legitur. Quorsum respiciens *Suidas*: *περίθου*, *ὅπερ ἡμῖν σύνηθες ἐπίθου λέγειν. Ἀριστοφάνης· περίθου νῦν τόνδε πρότερον, πρὶν λέγειν. ἤγουν στέφανον. ἔθος γὰρ ἦν τοῖς λέγουσι στεφανοῦσθαι πρῶτον.* Conf. et quae ex *Polybio* ad Marc. XV, 17. notat *Raphelius* p. 153. – נָתַן, *do*. Gen. XLI, 42. Esth. I, 20. *καὶ οὕτω πᾶσαι αἱ γυναῖκες περιθήσουσι τιμὴν τοῖς ἀνδράσιν ἑαυτῶν*, et sic omnes mulieres *honorem deferent* maritis suis. Conf. *τιμὴν περιτίθημι*. *Thucyd.* VI. c. 89. *δύναμιν* et *ἀτιμίαν περιθεῖναι*. Ib. IV, 87. Iob. XXXIX, 19. Ezech. XVI, 11. – עָדָה, *orno*. Hos. II, 13. – עֹשֶׁר, *divitiae*. Esth. V, 11. *περιτιθέναι δόξαν*, *gloria ornare*. Forsan hic legerunt עָשָׂה. – צָנַף, *circumvolvo*. Lev. XVI, 4. – קָשַׁר, *alligo*. Ies. XLIX, 18. *περιθήσεις αὐτούς, ὡς κόσμον νύμφη*, *indues* illos, tanquam ornatum sponsa. – רָקַע, *expando*. Num. XVI, 40. – שׂוּם: הֵשִׂים, Kal et Hiph. *pono*. Gen. XXIV, 47. Ruth. III, 3. Ierem. XIII, 1.

Symm. Iob. XXIV, 15. Idem Cant. VIII, 6. - שׂוּם סָבִיב, *pono circum.* Exod. XL, 8. - Vide alibi *θάρσος, τιμή,* et *φραγμός.*

ΠΕΡΙΤΟΜΗ', *circumcisio.* הִמּוֹל infin. Niph. a מוּל, *circumcidendo.* Genes. XVII, 12. - הֲמוּלָּה, *strepitus.* Ierem. XI, 16. Hic legerunt מוּלָה cum ה praefixo. - מוּלֹת. Exod. IV, 26.

ΠΕΡΙΤΡΑΧΗ'ΛΙΑ, *ornamenta collum cingentia, torques.* חֶלְיָה, *ornatus, monile. Symm.* Hos. II, 13. - עֲנָק, *torques, collare. Aqu.* Prov. I, 9. - פָּתִיל, *filum contortum. Symm.* Gen. XXXVIII, 25. sec. cod. *Coislin.* Haec si vere est *Symmachi*, ex altera eius versione ducta sit necesse est: nam v. 18. per *στρεπτὸν ἐγχειρίδιον* eandem vocem expressit. *Scharfenbergius* ad h. l. suspicatur, esse *περιτραχήλιον* glossema spectans versionem LXX Intt. *ὁρμίσκος,* quo illum ducunt glossae *Suidae: ὁρμίσκος, περιτραχήλιος κόσμος,* et *Hesychii: ὁρμίσκοι, περιτραχήλιοι κόσμοι γυναικεῖοι.*

ΠΕΡΙΤΡΕ'ΠΩ, circumverto, circumago, subverto, et *περιτρέπομαι, titubo.* הֵסִיר Hiph. a סוּר, *averto. Symm.* Iob. XII, 20. *περιτρέπων.* Ib. XXXIV, 5. - הִתְגָּעֵשׁ Hitph. *commoveor. Symm.* Psalm. XVII, 18. *περιετράπησαν.* - הִתְפַּלֵּץ Hithp. *tremo. Reliqui* Iob. IX, 6. *περιτραπήσονται.* - מוּט, *moveor. Symm.* Psalm. IX, 23. *περιτραπήσονται,* et Ps. CIII, 6. *περιετράπησαν.* Adde *Symm.* Psalm. XLV, 7. LXXXI, 5. et CXX, 3. - מָעַד, *vacillo. Symm.* Ps. XXV, 1. *περιτραπήσομαι, titubabo. Lex. vet. περιτρέπομαι, titubo.* - *נָטָה, Hiph. הִטָּה, *inclino, declino,* active, et neutraliter *everto. Symm.* Iob. XXIV, 4. *περιέτρεψαν γὰρ πενήτων ὁδόν, subvertunt* enim pauperum viam, ut quoque *Vulgatus* transtulit. Versio haec aeque ambigua est ac textus hebraicus. Quod enim ad hunc attinet (ubi legitur: *divertere facient egentes de via*), alii sensum verborum ita constituunt: impediunt inopes in negotiis, in quo est summa iniuria. Aliis vero sisti videntur pauperes tanquam debitores, qui urgentur aut vexantur a creditoribus potentioribus, ut res suas non possint curare, sed sese abscondere cogantur. Alii aliter. Similiter verba *Symmachi* non uno modo acceperunt interpretes. Quid si *ὁδὸς* esset h. l. *causa iusta,* s. *via ad iudicem,* hoc sensu: *impediunt pauperes, quominus ius suum consequi ac in foro vincere possint,* s. *efficiunt, ut causa sua cadant.* Conf. *Lex. N. T.* s. v. *ὁδός.* LXX habent: *ἐξ ὁδοῦ δικαίας.* Potest quoque verti: *lubricam fecerunt pauperum viam,* quod ad pericula et infelicitatem in universum transferri posset. Sap. V, 24. *περιτρέψει θρόνους δικαστῶν, subvertet* thronos iudicum.

ΠΕΡΙΤΡΕ'ΧΩ, circumcurro, discurro. שׁוֹטֵט Pih. a שׁוּט. Ier. V, 1. Amos. VIII, 12. *περιδραμοῦνται.*

**ΠΕΡΙΦΑΝΗ'Σ, illustris, nobilis, insignis.* 4 Macc. VII, 25. *περιφανὴς ὁ τύραννος,* ubi sensu malo adhibetur.

*ΠΕΡΙΦΑΝΩ͂Σ. Adv. *aperte.* 4 Maccab. VII, 25. ἐνικήθη περιφανῶς, *plane* victus est. Quae lectio mihi praeferenda videtur.

*ΠΕΡΙΦΑΝΤΙ'ΖΩ. כִּפֵּר, *expio. Inc.* Ezech. XLIII, 20. περιφαντιεῖς. Sed est lectio aperte vitiosa, ac reponendum περιῤῥαντιεῖς, pro quo in cod. *Alex.* περιρανιεῖς, et in *Ald.* περιῤῥανιεῖς legitur.

ΠΕΡΙΦΕ'ΡΕΙΑ, *circumlatio, circumferentia, rotunditas, rotunda forma,* it. *hallucinatio, error.* הוֹלֵלָה, *insania.* Cohel. IX, 3. περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν, *error* in corde eorum: ubi περιφέρεια est pro παραφορά. *Aqu.* πλάνη. – הוֹלֵלוֹת, idem. Cohel. X, 13. *Gloss. MS. in Eccles.* περιφέρεια (MS. vitiose περιφέρια), πλάνη. *Hesych.* περιφέρεια, διαστροφή, κύκλος.

ΠΕΡΙΦΕΡΗ'Σ, *rotundus, vertibilis.* גֻּלָּה, *lecythus. Symm.* Cohel. XII, 6. περιφερές. Copiose de h. v. disputavit *Desvoeux* in comment. ad h. l. qui *trochleam* intellegit. 2 Macc. XIII, 5. ὄργανον περιφερές, instrumentum *rotundum. Hesych.* περιφερές, στρογγύλον.

ΠΕΡΙΦΕ'ΡΩ, *circumfero, circumago, conturbo,* et περιφέρομαι, *circumagor, erro.* בּוֹא, *venio.* Prov. X, 25. ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται, ad interitum impius *circumagitur.* Conf. *Elsnerum* ad Ephes. V, 14. p. 214. et *Wolfium* ad eundem l. p. 99. *Hesych.* περιφέρεται, πλανᾶται. – הוֹלֵל Pih. ab הָלַל, *insanum reddo.* Cohel. VII, 8. ἡ συκοφαντία περιφέρει σοφὸν, calumnia circumagit vel conturbat sapientem: ubi loco περιφέρει nonnulli iudicarunt reponendum esse παραφέρει, quia παραφορὰ est *insania, quae hominem transfert s. movet de bona mente.* De qua coniectura quid statuendum sit, vide infra s. v. περιφορά. 2 Macc. VII, 27. τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε, quae in utero te *circumtuli.*

*ΠΕΡΙΦΛΕΓΗ'Σ, *ardens.* 3 Macc. III, 29. *Breit.*

*ΠΕΡΙΦΛΕΥΣΜΟ'Σ, *adustio, ardor,* a περιφλεύω, *aduro,* quod apud *Herodot.* V. p. 513, 6. f. occurrit. חַרְחֻר, *febris ardens* vel *acuta. Aqu.* Deut. XXVIII, 22. περιφλευσμῷ, i. q. περιφλογισμῷ, quo *Symmachus* et *Theodotion* h. l. usi sunt.

ΠΕΡΙΦΛΟΓΙΣΜΟ'Σ, *circumadustio, adustio, ardor.* חַרְחֻר, *febris ardens vel acuta. Symm. Theod.* Deut. XXVIII, 22.

ΠΕΡΙΦΟΡΑ', *circumlatio, circumactio,* metaphorice: *hallucinatio, error.* הוֹלֵלָה. Cohel. II, 12. τοῦ ἰδεῖν σοφίαν καὶ περιφοράν, *ut viderem sapientiam et errorem. Schol.* ibi παραφοράν, quae est lectio cod. *Vat.* Vide et Cohel. VII, 26. ac conf. *Drusium* Ep. 52. – *הוֹלֵלוֹת plur. foem. *insaniae.* Cohel. I, 17. ubi LXX, h. e. *Theodotion,* teste *Hieronymo in Comment. ad h. l.,* non παραβολὰς scripserunt, sed περιφοράς,

vel παραφορᾶς. Conf. *Opusc. Crit.* p. 319. - מְהוֹלָל part. Pyh. *insanus.* Cohel. II, 2. *Gloss. MS. in Eccles.* περιφοράν, φοράν. *Hesych.* περιφορᾶς, περισπασμοῦ, πλάνης.

*ΠΕΡΙΦΟΡΕΙΑ, *circumlatio, circumactio, circumvectio,* i. q. περιφορά סֹחֵרָה, *aspis,* s *clypeus rotundior, totum corpus ambiens. Aqu* Ps. XCI, 4. Sc. radix סָחַר in origine habet notionem *circumdandi* et *ambiendi.* (Vide tamen, an scribendum sit περιφέρεια, i. q. κύκλος, teste *Hesychio.* סָחַר enim proprie i. q. סָבַב. Et *Aquilam* hoc spectasse nullus dubito. *K.*)

ΠΕΡΙΦΡΑΓΜΑ, *circumseptio, circumvallatio,* item: *septum, quo aliquid circumdatur.* חָנָה, *castra metor. Theod.* Ies. XXIX, 1. - קִיר, *paries. Symm.* Ez. XLVI, 23. - מָצוֹר, *munitio. Inc.* Mich. VII, 12. - סֻכָּה, *latibulum. Inc.* Ps. IX, 9. ubi περιφράγματα notat *loca occulta, quae ramis arborum ac frutetis contexta sunt, speluncas, e quibus leo insidiatur.*

ΠΕΡΙΦΡΑΚΤΙΣΜΑ, *idem.* גֹּדֵר part *sepiens Aqu.* Ies. LVIII, 12. περιφρακτισμα χολῆς, quod *Hieronymus* secundum sensum interpretans reddit: *qui se opponit Dei iracundiae saevienti.* Vid. *Drusius* ad h. l. Legit גֶּדֶר. Vide s. περίφραξις.

*ΠΕΡΙΦΡΑΚΤΟΣ, *circumseptus, circummunitus.* מִבְצָר, *munitio. Symm.* Ierem. VI, 27. περίφρακτον sec. ed. *Rom.*

*ΠΕΡΙΦΡΑΞΙΣ, i. q. περίφραγμα, *septum, quo quid circumdatur, sepes, murus, vallum* etc גֹּדֵר part. *sepiens. Aqu.* Ies. LVIII, 12. e coniectura *Bahrdtii.*

ΠΕΡΙΦΡΑΤΤΩ, *circumsepio, circumvallo, custodio.* גָּדַר, idem. *Symm.* Ezech. XIII, 14. περιεφράξατε. *Hesych* περιέφραξαν, ἐσκέπασαν, ἐφύλαξαν. - מִבְצָר, *munitio. Symm.* Ps. CVII, 11. πόλιν περιπεφραγμένην, urbem *munitam.* - מָצוֹר, *munitio. Symm.* Ps. XXX, 22. LIX, 10. - בָּצַר, *custodio. Symm.* Ps. LX, 8. Ps. LXIII, 2. περιφράξεις. Idem Ps. XXXIX, 12 περιφρασσέτω με, *circummuniat me,* tanquam custodis latera mea tegentis munere fungens, ac quo quodammodo satellitio stipans. - סוֹד, *arcanum, consilium. Symm.* Iob. XXIX, 4. Legit בְּסֹךְ, *cum tegeret* Deus s. *obtegeret* tentorium meum, coll. I, 1. Sic quoque *Syrus.* Confer supra s. ἐπισκοπή. - *צוּר, *rupes. Symm.* Ps. XCI, 16. ὁ περιφράσσων με. Vide supra ad Ps. XXXIX, 12. - שׂוּךְ, *obtego.* Iob. I, 10. περιέφραξας τὰ ἔσω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔξω, *circumvallasti* interiora eius et exteriora Sir. XXVIII, 27. περίφραξον τὸ κτῆμα σου ἀκάνθαις, *circumsepi* possessionem tuam spinis. *Hippocr. de aëre, locis* etc. p. 290, 3.

ΠΕΡΙΦΡΟΝΕΩ, *circumquaque mentem verto, perpendo, scrutor, investigo.* Sap I, 1. περιφρονήσατε τοῦ Κυρίου ἐν ἀγαθότητι, καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν, *investigate* Dominum in bonitate, et in simplicitate cordis *quaerite*

illum. Alias apud *Aristophanem* etiam *περιφρονεῖν investigare* significat, ubi tamen cum casu quarto construitur. *Suidas: περιφρονεῖν, ὑπερφρονεῖν. Ἀριστοφάνης δέ· Περιφρόνει τὰ πράγματα, ἀντὶ τοῦ ἐρεύνα, ἀναζήτει.* In notione *contemnendi* legitur 4 Macc. VI, 8.

ΠΕΡΙΦΡΥ'ΣΣΩ, *circumtorreo.* שָׁזַף, *adspicio. Theod.* Cant. I, 5. *περιέφρυξεν.* Sermo ibi est de radiis solis decolorantibus et adurentibus.

*ΠΕΡΙ'ΦΡΩΝ, *valde prudens et sapiens* (nam *περὶ* auget notionem. *Homer. Iliad. ε.* 412.), it. *contemtor.* 4 Macc. VIII, 27. *περίφρονες τῶν παθῶν*, dolores *parvi pendebant. Photius Lex. περίφρων, περισσόφρων. Hesych. περίφρων, σωφρονέστατος, ἢ περισσῶς φρονῶν, συνετώτατος. Suidas: περιφρονεῖν, ὑπερφρονεῖν.*

ΠΕΡΙΦΥ'ΟΜΑΙ, *circumnascor, adnascor, adhaereo.* נֶעֱלָסָה part. Niph. foem. ab עָלַס, *exultabunda. Symm.* Iob. XXXIX, 13. *περιφύεται. Cappello in Crit. S.* p. 822. legisse videtur נַעֲלָה, omisso *Samech*, ut alae aut plumae in avibus dicantur *ascendere*, cum *φύονται*, h. e. *nascuntur.* Dubitat tamen de hac coniectura *Scharfenbergius*, qui *περιφύεται* explicat *complectitur. Aqu. συναναπλέκει.* Sed totus locus mihi adhuc magna obscuritate laborare videtur.

*ΠΕΡΙΦΥΤΕΥ'Ω, *obsero, consero, circa planto.* 4 Macc. II, 21. *περιεφύτευσε, insevit.* Sed mallem ibi *περιεφύτευσε* cum *λόγῳ* construere.

*ΠΕΡΙΧΑΛΑ'Ω, *dissolvo, relaxo.* 4 Macc. VII, 13. *περικεχαλασμένων τῶν σαρκῶν, victa carne.*

ΠΕΡΙΧΑΛΚΟ'Ω, *aere obduco.* צִפָּה Pih. *obtego.* Exod. XXVII, 6. XXXVIII, 6. Vtrobique autem in textu hebr. sequitur נְחשֶׁת, *aes.*

ΠΕΡΙΧΑΡΑΚΟ'Ω, *circumvallo, aggere et vallo cingo.* חָנָה, *castra metor.* Ier. LII, 2. – סַלְסֵל, *extollo.* Prov. IV, 8. *περιχαράκωσον αὐτήν.* Admodum alienam esse hanc versionem ab h. l., iudicat *Iaegerus* ad h. l., cum nec de obsessione et oppugnatione, nec de munitione ac defensione sermo esse possit. Mavult itaque reddere: *sapientiam tanquam aggerem tibi circumfunde*, ut *σεαυτῷ* post *αὐτὴν* omissum sit, h. e. sit tibi sapientia munimentum certissimum. Proprie scribere debuissent *περιχαράκωσαί σοι.*

ΠΕΡΙΧΑΡΆΣΣΩ, *circumscribo.* הִתְחַקָּה Hithp. *imprimor. Hebr. Int.* Iob. XIII, 27. *περιχαράττεις, circumscribis*, h. e. *diligenter consideras ac observas:* quae interpretatio bene convenit hebr. חָקַר, *investigare, perscrutari, explorare.* Veteres interpretes hebr. vertunt: *imprimetur*, sc. *compes.* Quae versio si admittatur, Hebraeus interpres fortasse scripsit *περιχαράσσει, circumscribit*, sc. pedes meos, quod bene convenit *compedibus.* Sed receptam lectionem tuetur *Vulga-*

tus, qui *Symmachi* verba sic expressit: *et vestigia pedum meorum considerasti.* Adde *Schol. Aristoph. Thesm.* v. 788.

ΠΕΡΙΧΑΡΗ'Σ, proprie: *circumquaque laetus*, h. e. *supra modum laetus*, *nimiò gaudio elatus*, a περιχαίρω, *supra modum laetor.* שָׂמֵחַ אֱלֵי גִיל, *laetus ad exultationem usque.* Iob. III, 22. Adde 3 Macc. V, 44. Conf. loca ex *Isocrate*, *Aristotele*, *Plutarcho* allata *C. H. Langio Obss. SS.* p. 256. *Hesych.* περιχαρὴς, χαιρόμενος.

ΠΕΡΙΧΑΡΗ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *summopere laetor.* נָטַף, *stillo, destillo.* Iob. XXIX, 22. περιχαρεῖς ἐγίνοντο, ὁπότ' ἂν αὐτοῖς ἐλάλουν. Ita nempe putarunt quoad sensum explicanda esse, quae in hebr. de *stillante* aut de *fluente oratione* dicta sunt.

ΠΕΡΙΧΕ'Ω, *circumfundo.* זָרַק, *spargo.* 1 Paral. XXIX, 22.

ΠΕΡΙ'ΧΡΥΣΟΣ, *deauratus*, *inauratus*, *auro obductus.* *זָהָב, *aurum.* Esth. I, 6. sec. *Vet. Arund.* Adde *Ep. Ierem.* v. 6. et 34. *Athen.* XII, 538. D.

ΠΕΡΙΧΡΥΣΟ'Ω, *deauro*, *auro obduco et quasi circumvestio.* אֲפֻדַּת זָהָב, *amictus auri.* Ies. XXX, 21. - צִפָּה זָהָב Pih. *obtego auro.* 1 Reg. X, 18. - רָקַע, *expando.* Ies. XL, 19. In textu hebr. legitur רָקַע בַּזָּהָב, *expando in auro. Herodot.* IV. p. 242, 21.

ΠΕΡΙΧΥ'Ω, *circumfundo*, *offundo.* אָפַף, *circumdo.* Ion. II, 6. περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου. - יָצוּק, *fusum. Symm.* Iob. XLI, 15. περικεχυμέναι. Iudith. XIII, 3. ἦν γὰρ περικεχυμένος αὐτῷ ὁ οἶνος, erat enim illi circumfusum vinum, h. e. vino plane obrutus erat. 2 Macc. III, 17. περιεκέχυτο γὰρ περὶ τὸν ἄνδρα δέος, circumfusa enim erat circa virum formido. Ib. v. 27. πολλῷ σκότει περιχυθέντα, multa caligine circumfusum. Conf. *Homer. Iliad.* έ. v. 776. περὶ δ' ἠέρ' ἔχευεν.

*ΠΕΡΙΧΩΡΙ'ΟΝ. שַׁבְּלוּל, *limax*, *cochlea. Symm.* sec. *Eusebium* Ps. LVIII, 9. ὡς περιχώριον διαλυθέν. *Drusius* legit ὥσπερεὶ χορίον. Vide infra s. v. χορίον. Sed *secundinae mulieris parturientis* commode quoque περιχόριον vel περιχορίον, etiam περίχωρον dici possunt.

ΠΕΡΙ'ΧΩΡΟΣ, *circumiacens*, et ἡ περίχωρος, sc. γῆ vel χώρα, et τὸ περίχωρον, sc. χωρίον, *circumiacens regio.* חֶבֶל, *funiculus.* Deut. III, 4. 13. 14. - כִּכָּר, *planities.* Gen. XIX, 25. (ubi περίχωρον in περίοικον mutandum est auctoritate *Iustini M. Dial. c. Tryph. Iud.* p. 152. et 154., ut quoque legitur in *Ald.* et *Alex.* Significatione quidem hae voces non differunt, negari tamen nequit, περίοικον rarius hoc sensu occurrere.) 28. τῆς γῆς τῆς περιχώρου, regionis circumiacentis. 2 Par. IV, 17. Nehem. XII, 28. - כִּכַּר בִּקְעָה, *planities convallis.* Deut. XXXIV, 3. - מִגְרָשׁ, *suburbium.* 1 Par. V, 16. - מִסְכְּנוֹת עָרִים, *promptuaria urbium.* 2 Par. XVI, 4. - *מִקְנֶה,

X 2

zelare faciens. Inc. Ezech. VIII, 3. *περιχόρου.* Num legendum *περιχώρου?* aut, quod mallem, *περιχόλου?* – פֶּלֶךְ, *tractus.* Nehem. III, 9. 12. 14. – שְׁאָר מְדִינוֹת, *residuum provinciarum*, h. e. *reliquae provinciae.* Esth. IX, 12.

ΠΕΡΙ'ΨΗΜΑ, sordes, ramentum, retrimentum, scobs, it. *lustramentum, piacularis victima.* עָצָב, *simulacrum. Symm.* Ier. XXII, 28. *μὴ περίψημα φαῦλον καὶ ἀπόβλητον ὁ ἄνθρωπος;* nonne retrimentum vile et reiectamentum homo ille? Ita interpretatus est ex Arabismo, nam *quisquiliae* Arabibus خضاب dicuntur. Tob. V, 24. *ἀργύριον περίψημα τοῦ παιδίου ἡμῶν γένοιτο*, argentum fiat quasi *piaculum* filii nostri, h. e. *pro vita et salute filii nostri reiectum et neglectum sit.* Paulo aliter *Steph. le Moyne Obss. ad Varia Sacra* p. 582. *Phavorinus: περίψημα, τὸ ἀποῤῥιπτόμενον σκύβαλον, ὡς περιπτόν. Mich. Apostolius Cent.* XVI, 3. *λέγεται καὶ περίψημα τὸ καταπάτημα πάντων ὑπὸ τὰ ἴχνη, ἢ ἔμπαιγμα. Lex. Cyrilli MS. Brem. περίψημα* (MS. male *περίψειμα*), *κατάμαγμα, ἀντίψυχον, ὑπὸ τὰ ἴχνη πάντων. Hesych. περίψημα, περικατάμαγμα, ἀντίλυτρα, ἀντίψυχα* (leg. e *Lex. Cyrilli MS. ἀντίλυτρον, ἀντίψυχον*), *ἢ ὑπὸ τὰ ἴχνη πάντων. Gloss. in N. T. ab Albertio* editum: *περίψημα ὑπὸ τὰ ἴχνη πατούμενον. Etymologicum ineditum: Περίψημα, καταπάτημα, ὑπὸ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν. Suidas: περίψημα, κάταγμα* (lege *κατάμαγμα*), *ἢ ὑπὸ τὰ ἴχνη. ἀπολύτρωσις. οὕτως ἐπέλεγον τῷ κατ' ἐνιαυτὸν συνέχοντι τῶν κακῶν· περίψημά ἡμῶν γένου, ἤτοι σωτηρία, καὶ ἀπολύτρωσις. καὶ οὕτως ἐνέβαλλον τῇ θαλάσσῃ, ὡσανεὶ τῷ Ποσειδῶνι θυσίαν ἀποτιννύντες.* Vox derivatur a verbo *περιψάω*, quod notat *circumquaque abstergo, defrico*, vel *detergo*, atque adeo primo significat *id quod derasione vel detersione detrahitur* s. *deducitur*, vel *sordes et purgamenta, defricando, deradendo vel detergendo detracta.* Unde in *Gloss.* etiam exponitur *scobs.* Metaphorice autem sumitur pro *re* vel *homine vili et abiecto*, qui ab omnibus spernitur, et quia homines abiecti, qui ab omnibus pro nihilo habebantur, aliorum loco mactabantur, ad mala ab aliis quasi *περιψᾶν, abstergenda et avertenda*, hinc tales homines, qui piaculi loco erant, *περιψήματα* etiam sunt dicti. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.*

**ΠΕΡΙΨΗ'ΧΩ*, proprie *strigili utor*, et maxime de equis adhibetur, sed deinde ex adiuncto, teste *Camerario*, ad *increpationes* et *castigationes hominum* transfertur, uti in l. vernacula *strigilis* vocabulo ad *vehementiores increpationes* indicandas uti solemus. Sirac. XXX, 7. *περιψήχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ*, qui *durius* interdum *tractat* filium, obligabit vulnera eius, h. e. *medelam ei afferet*, seu: *sanabit eum.* Ita ed. *Compl.* habet, ac ob seriem orationis necessario legendum est, non autem cum cod. *Vat., Syro* et

Arabe περιψύχων, nec cum *Ed. Ald.* et *Vulg.* divisim περὶ ψυχῶν.

*ΠΕΡΙ'ΨΥΧΟΣ. יָחִיד. Iud. XI, 34. sec. cod. *Oxon. Hesychius:* περιψύκτης (sive potius, ut legendum censeo, περίψυχος), περιπόθητος, ἐκ ψυχῆς ὅλης ἀγαπώμενος. *Inc:* ibi pro יְחִידָה habet ποθητή. (*Περίψυχος* vocabulum nihili. Nam apud *Eratosth.* 2. in *Brunckii Anal.* I. p. 477. pro περίψυχος scribendum περίψυχρος. Illud typographi neglegentiae tribuendum videtur. Quamobrem Iud. l. l. περίψυκτος legerim ex *Hesychii* glossa eodem modo emendanda. *K.*)

ΠΕΡΙΨΥ'ΧΩ, *amore complector, valde amo.* Sir. XXX, 7. περιψύχων υἱὸν, *qui amore complectitur filium,* aut *refocillans, refrigerans filium suum.* Sic enim legitur in Cod. *Vat.* et *Alex.*, sed ex meo sensu vitiose: nam lectionem περιψήχων postulat omnis orationis series. Sermo enim est in omni priori capitis parte de *dura et severa educatione liberis adhibenda.* Caeterum voce περιψύχω utitur etiam *Alciphron* lib. I. Ep. 39. p. 186. ubi Megara ad Bacchidem: Σὺ δὲ ἡμῖν μόνη τὸν Ἄδωνιν περιέψυχες: tu vero nobis sola Adonin *amore complexa es.* Ibid. in fin. τὸν Ἄδωνιν, ὃν νῦν περιψύχεις, Adonin, quem nunc *amore complecteris.* Inde ortum fortasse duxit περιψύκτης, qui iuxta *Hesychium* est περιπόθητος, ἐκ ψυχῆς ὅλης ἀγαπώμενος. Conf. *Bergleri not. ad Alciphr.* lib. III. Ep. 59. T. II. p. 181.

ΠΕΡΚΑ'ΖΩ, *nigresco, nigris distingui maculis incipio, maturesco,* et speciatim adhibetur de uvis, quando colorem mutant et maturescere incipiunt. דֹּרֵךְ part. *calcans.* Amos. IX, 13. περκάσει σταφυλὴ, maturescet uva. Legerunt דָּרַךְ, *processit,* quod commode ad *maturitatem* transferri potest. Certe arab. درك inter alia notat: *ad maturitatem pervenit fructus.* – בָּחַל, *fastidio, nauseo. Aquila* Zach. XI, 8. ἐπέρκασεν, *maturuit.* Ex significatione radicis *Chald.* s. *Talmud.* בחל, *maturescere coepit,* unde בֹּחַל, *res quaevis nondum plane matura,* unde quoque *Symmachus* h. l. ἀκμάζειν posuit. Vide et Sir. LI, 20. *Hesych.* περκάζει, μελανίζει, ποικίλλει, ἢ πεπαίνεται. *Zonaras Lex.* 1543. περκάζει, ὡριμάζει, ubi vid. *Tittmannus.*

ΠΕΡΚΝΟ'Σ, *niger, nigris distinctus maculis, varius.* טָלוּא, *versicolor, maculosus.* Gen. XXX, 32. *Breit.* Sed vide s. v. πέρκος. *Photius:* περκνὸς, μέλας. Adde *Etymol. Gudianum* 462, 52.

ΠΕ'ΡΚΟΣ, *nigris maculis variegatus.* טָלוּא, *versicolor, maculosus. Inc.* Gen. XXX, 32. Sed potest quoque haec vox ad sequens חוּם referri. Vide ad h. l. *Montfauconium.*

ΠΕΡΟ'ΝΗ, *fibula, paxillus* s. *clavus ligneus,* a πέρω, *transadigo,* quia per foramen transadigitur. – מוֹקֵשׁ, *laqueus.*

Symm. Iob. XL, 20. - קְרָסִים, *uncini. Symm.* Exod. XXXV, 11. *Suidas: περόνη, πόρπη.*

*ΠΕΡΣΗΣ, *Persa.* מָדַי, *Medus.* Ierem. XXV, 25. Nempe Persae et Medi sunt vicini.

ΠΕΣΣΩ, *pinso, coquo panes*, idem quod πέπτω, unde etiam deducitur. אָפָה, idem. *Aqu.* Gen. XL, 1. ὁ πέσσων, *magister cocorum*, qui v. 2. dicitur שַׂר הָאוֹפִים. 'Cocos autem et pistores quondam eosdem homines fuisse, *Festi* auctoritate constat. *Versio Quinta* Hos. VII, 4. *Aqu.* Hos. VII, 6. (ubi *Waltonus* vitiose πεσὼν excudi iussit). Adde LXX Exod. XVI, 23. 1 Sam. VIII, 13. Ierem. XXXVII, 20. *Gloss. in Octat.* πέσσει, πέττει, ἀρτοποιεῖ ὀπτά. Distingue et scribe ita: ἀρτοποιεῖ, ὀπτᾷ.

*ΕΝ ΣΠΟΔΙΑΙ ΠΕΣΣΟΜΕΝΟΣ ΑΡΤΟΣ, *panis subcinericius.* עֻגָה, *placenta coct panis subcinericius. Ed. Quinta* Hos. VII, 8.

ΠΕΤΑΖΩ, ΠΕΤΑΩ et ΠΕΤΑΝΝΥΜΙ, *expando, extendo.* פָּרַח, *effloreo. Aqu.* Exod. IX, 9. πεταζόμεναι, ubi vulgo vertitur *volaticae*, quasi esset πετόμεναι: sed melius *expansae.* - *רָפַף, *palpito, motito alas.* Iob. XXVI, 11. ἐπετάσθησαν, *expansae sunt.* Sermo ibi est de montibus, qui ex poetica loquendi ratione *columnae coeli* (Nah. I, 5.) dicuntur. Iam quando hi concutiuntur, aut, uti *Vulgatus* expressit, *contremiscunt*, nempe commotione terrae, tunc disrumpuntur, et magni in illis hiatus efficiuntur, ut satis notum est, quod bene a LXX exprimi poterat ἐπετάσθησαν. Ed. *Ald.* habet διεπετάσθησαν. - פָּרַשׂ, *expando. Theod.* Iob. XI, 13. ἐπέτασας. Fortasse scripsit ἐξεπέτασας.

ΠΕΤΑΛΟΝ, *folium*, proprie *quod est in amplitudinem expansum (Hom. Iliad.* β'. 312.), it. *lamina folii specie* vel *tenuis instar folii, bractea.* נֵזֶר, *corona.* Exod. XXIX, 6. - פַּח. Exod. XXXIX, 3. ubi *laquei auri* sunt *bracteae aureae.* - צִיץ, *bractea, lamina splendens.* Exod. XXVIII, 32. XXXIX, 30. Levit. VIII, 9. πέταλον χρυσοῦν, laminam auream. Sic et per πέταλον χρυσοῦν, quod ex Dianae corona ceciderat iuxta *Aelianum V. H.* lib. V. c. 16., *Perizonius* intelligit *folium aureum*, s. *laminam folii specie.* Conf. et *Braunium* de *vestitu sacerd. hebr.* lib. II. c. 22. §. 661., ubi inter alia *Plinium* lib. XXI. c. 2. tradere observat, coronas datas fuisse *e lamina aerea tenui inaurata, aut inargentata*, et ex eiusdem lib. XXI. c. 3. haec verba adducit: *Crassus dives primus argento auroque folia imitatus, ludis suis coronas dedit.* 1 Reg. VI, 18. 28. 34. διαπεπετασμένα πέταλα, *expansa* folia. - Praeterea legitur 1 Reg. VI, 31. ubi tamen iudice *Montfauconio* in *Lex. Gr.* s. h. v. dubium, an vox פְּטוּר exprimatur.

ΠΕΤΑΜΑΙ, ΠΕΤΑΟΜΑΙ, *volo, volito.* דָאָה, *perniciter volo.* Ps. XVII, 12. - עוּף: עוֹפֵף, Kal et Pih. *Inc.* et

LXX Iob. V, 7. Ps. XVII, 12. LIV, 6. Ies. XI, 14. *πετασθήσονται ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων*, volabunt in navibus alienigenarum. Sic poetae naves *volare* dicunt, et vela *alas* vocant. Vide *Bibl. Brem. Class.* VI. p. 305 sequ. Apud *Homerum* Il. ν'. 29. haec vox de equis Neptuni adhibetur, qui rapido cursu vehebantur. Adde *Aqu. Symm. Theod.* Ies. VI, 6. *Symm.* Ps. LIV, 7. ubi pro *πετασθῆναι καὶ ἑδρασθῆναι* ex *Eusebii Comm.* ad h. l. p. 240. reponendum est: *καὶ πετασθήσομαι, ἢ καὶ ἑδρασθήσομαι.* – עוּף et נָדַד, iunctim, *volo, vagor.* Prov. XXVI, 2.

ΠΕ'ΤΑΣΟΣ, petasus, galerus (sic dictus, quod latos haberet margines), pileus latus. 2 Macc. IV, 12. *τοὺς κρατίστους τῶν ἐφήβων ὑποτάσσων ὑπὸ πέτασον ἦγεν*, praestantissimos epheborum subiiciens sub petaso instituebat, seu: *ad certamina gymnica vocavit* (Latini locutione non prorsus dissimili dicunt *servos ad pileum vocare* pro *excitare ad ea agenda, quae liberi homines agere solent*, sive *ad libertatem vocare.*), h. e. more Graecorum petasum gestantes illorum moribus ac disciplina imbuit. Conf. ad h. l. peculiarem Epistolam *Casauboni a Wolfio* in *Casaubon.* editam p. 185 sequ. et *Dillherum Dispp. Acad.* p. 182. *Baduello* ad Macc. l. l. *πέτασος* est *genus ludi* aut *certaminis ludicri*, *Kesslero* autem *pars palaestrae, in qua ephebi exercebantur. Nic. Ignarra Comment. de palaestra Neapolitana* (Neap. 1770. 4.) p. 122. *πέτασον* accipit pro *aedificio ad petasi formam testudinato*, creditque, vocem a *Vulgato* interprete, cum *fornicem* vertere debuisset, *lupanar* versam esse contumeliae caussa. Vide s. v. *ὑποτάσσω*. *Hesych.* *πέτασος, τὸ τῶν ἐφήβων φόρημα.* Sic enim bene viri docti pro *φρόνημα* legunt. *Eustathius* ad *Odyss. l.* p. 359. *Ἀπὸ τοῦ πετάζω, πετάσω, καὶ φόρημά τι πέτασος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, παιδία χιτῶνας ἔχοντα ἡνιοχικοὺς καὶ πετάσους.*

ΠΕ'ΤΑΥΡΟΝ, secundum *Phavorinum* est: *pertica, lignum* aut *asser, super quo gallinae dormiunt* (*οἷον πέτευδον, παρὰ τὸ εὕδειν ἐν αὐτῷ τὰ πετεινά*). Secundum eundem etiam *παγὶς* et *βάθος, laqueus, profunditas.* עֵמֶק, *profundum.* Prov. IX, 18. *ἐπὶ πέταυρον ᾅδου*, ad *profunditatem* inferni. *Lex. Cyrilli MS. Brem. πέταυρον, παγὶς, βάθος.* Sic etiam apud *Suidam*, sine dubio ex h. l., ubi *Aqu. Symm. Theod. βάθος* habent. Confer quoque *Tittmannum* ad *Zonarae Lex.* 1537. Caeterum recte observat *Iaegerus* ad h. l., LXX in עֵמֶק cogitasse *foveam, σιρὸν, ὄρυγμα*, ex eo genere, quod rustici ac venatores in terram depressum levi materia terraque, ut solum mentiretur, insternebant, dolum meditantes feris, quae si fraudem non sensissent, delatae in locum constratum, fracta materia imbecilli, in profundum delapsae caderent. Conf. *Longi Past.* I, 5. et *Drakenborch.* ad *Sil. Ital.* VI, 329. De ea crate fragili et fallaci non alienum foret intellegere *πέ-*

ταυρον, sive *πέδευρον*, quo et fraudis genus designetur ad capturam idoneum, et *πᾶν λεπτὸν*, atque a *πεδαίρειν* pro *μεταίρειν* etiam *ἐν μετεώρῳ κείμενον*, *pensile*, quod subtus caveam habeat. *Suidas: πέιαυρον, παγὶς, βάθος, σανίς· οἷον πέτευδον, παρὰ τὸ εὕδειν ἐν αὐτῷ τὰ πετεινά.*

ΠΕΤΕΙΝΟ'Σ, volatilis. *Τὸ πετεινὸν, avis, volucris.* כָּנָף, *ala.* Ezech. XXXIX, 4. *παντὶ πετεινῷ*, sc. *ὀρνέῳ*, *omni volucri.* Conf. v. 17. ubi *ὀρνέῳ* additur. – עוֹף. Gen. I, 20. 30. II, 19. et alibi saepius. – עַיִט, *avis vorax.* Iob. XXVIII, 7. Ies. XVIII, 6. XLVI, 11. – צִפּוֹר. Psalm. VIII, 8. CXLVIII, 10. Ezech. XVII, 23. – רֶשֶׁף, *pruna. Symm.* Iob. V, 7. *πετεινῶν.* Confirmatur hac versione opinio *Michaelis*, qui in *Supplem.* p. 2268. per רֶשֶׁף intellegit *avem rapacem*, indeque metaphorice *sagittam alatam*, a rad. arab. رشف in Coni. VIII. *in altum elatus est.* Adde *Inc.* Hab. III, 5. *τὰ μέγιστα τῶν πετεινῶν.* – *מִן הַשָּׂדֶה, *ex agro. Inc.* Lev. XXV, 12. *Montfauconius* nescit, quid viderit vel legerit hic interpres: *Scharfenbergius* vero ad h. l. statuit, legendum esse *πεδινῶν* pro *πετεινῶν.*

ΠΕΤΗΝΟ'Ν pro *πετεινὸν*, *volatile.* Sic tres interpretes constanter in toto cap. I Geneseos hebr. עוֹף transtulerunt, docente *Montfauconio Lex. in Hexapla Origenis.*

ΠΕ'ΤΟΜΑΙ, volo, volito. בַּמָּרוֹם, *in altitudine. Symm.* Iob. XXXIX, 18. *πετομένη.* Ita *Bielius.* Sed *πετομένη* ibi aut hebr. תַּמְרִיא (quod in l. arab. notat *strinxit, sese ad cursum incitavit*), aut formulae בַּמָּרוֹם תַּמְרִיא, *in altum elevaverit sese*, respondet. Est autem h. l. *πέτομαι* non tam *volare*, quam *in altum elevare se*, aut *in altum erigere alas*, ut *Vulgatus* expressit. Nam *struthio* non volare potest, sed currens alis suis volatum avium imitatur. – בַּשָּׁמַיִם, *in coelo.* Prov. XXX, 19. *πετομένου.* Bene quoad sensum. – *חֵמָה, *venenum.* Hab. II, 15. *Inc. πετομένην*, ubi mihi ita libere vertisse videtur, quia in antecedentibus voce *ἀέλλα* usus erat. Fortasse autem legit He loco Cheth, ut vocem deduxerit ab הָמָה aut הָמַם. Aliter autem de h. l. iudicat *Bahrdtius* in *App. crit.* ad h. l., qui statuit, incertum illum Int. מַכְפַּת חֵמָה, *subversionem turbidam*, *ἀέλλην* interpretatum esse, proque וְאַף (cui *πετομένη* respondeat) legisse דאה, *volantem.* – טוּשׂ, *volo.* Iob. IX, 26. – הוּעַף : עוֹפֵף : עוּף, Kal, Pih. et Hophal. Gen. I, 20. Ps. XL, 6. Ies. XXX, 6. et alibi. Praeterea legitur apud *Inc. Int.* et LXX Prov. XXX, 19. ubi *πετομένου* sensus causa addiderunt. Conf. *Graevii not. ad Lucian. Soloec.* p. 752.

ΠΕ'ΤΡΑ, petra, rupes. בֶּצֶר, *aurum lectissimum. Symm.* et LXX Iob. XXII, 24. *ἐν πέτρᾳ.* Legerunt בצור seu בֶּצֶר. *Vulg. dabit pro terra silicem.* Sc. بصر sunt *lapides candicantes.* – *חָצָץ, *lapillus. Syrus* Thren. III, 16. – כֵּפִּים plur. ex

chald. כֵּיפָא. Ierem. IV, 29. - מְצוֹר, *munitio.* Hab. II, 1. - סֶלַע. Num. XX, 8. 10. 11. XXIV, 21. Deut. XXXII, 21. et alibi saepius. Adde *Aqu.* Ezech. XXIV, 7. ubi pro λείαν πέτρας sine dubio reponendum est λείαν πέτραν, ut iam *Montf.* coniecit. - עֵבֶר, *transitus.* Ierem. XLVIII, 28. ὥσπερ περιστεραὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις. *Latera cavernae* bene hic πέτραι dici poterant. - עֳפָאִים plur. *rami.* Ps. CIII, 15. *Tychsenio* legisse videntur כֵּיפָאִים (aut secundum *Dathium* in notis ad *Psalter. Syr.* p. 232. כֵּפִים) et ע cum כ permutatum esse. Sed quia in praecedentibus et subsequentibus de montibus sermo est, ac revocantes in memoriam סְעִפֵי הַסְּלָעִים, *ramos petrarum* (Iud. XV, 8. 12. Ies. XXII, 21. et LVII, 5.) hic quoque de petris sermonem esse putarunt, et ita transtulerunt. - עָפָר, *pulvis.* Iob. XIV, 8. Ingenio suo h. l. indulserunt, aut locum XXX, 6. in mente habuerunt. - עָפָר וְכֵפִים, *pulvis et petrae.* Iob. XXX, 6. - צוּר. Exod. XVII, 6. XXXIII, 21. 22. Deut. VIII, 15. et alibi. - צֻר i. q. צוּר. Ies. V, 28. - *צֹר, idem. Ezech. III, 9. *Aqu.* Exod. IV, 25. Praeterea legitur haec vox apud *Symmachum* Amos. VI, 12. πέτρα διὰ βοῶν, ubi ei nihil in textu hebr. respondere videtur. Sed sunt inepto loco posita, ac πέτρα pertinet ad antecedens בַּסֶּלַע. *Vetus Itala: in petris equi.*

ΠΕ'ΤΡΑ 'ΑΚΡΟ'ΤΟΜΟΣ, *lapis acutissimus.* צוּר, *rupes.* *Al.* Ios. V, 2. ποίησόν σοι μαχαίρας ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, fac tibi cultros ex lapide acutissimo. Sed verba ἐκ π. ἀ. sunt h. l. aliena; nam a *Theodotione* ἀκροτόμου, ab *Aqu.* vero ἐκ πέτρας venit. Conf. v. ἀκρότομος, λαξευτήριον, σμυρίτης, et ψῆφος.

*ΠΕΤΡΙ'Α. Vox haec desideratur in Thes. *Bieliano,* quae tamen legitur apud *Inc. Int.* Ezech. XXIV, 7. pro hebr. סֶלַע, *petra.* Sed suspicor, Interpretem pro πετρίαν potius scripsisse λεωπετρίαν, ut ad צְחִיחַ סֶלַע pertineat, quod LXX quoque ita transtulerunt.

ΠΕ'ΤΡΙΝΟΣ, *lapideus.* צוּר, *rupes.* Ios. V, 2. μαχαίρας πετρίνας, ubi verba ἐκ πέτρας ἀκροτόμου, quae in *Cod. Vat.* post verba μ. π. leguntur, aliunde eo venisse, fortassis ex *Aquilae* versione alterum, alterum ex *Theodotione,* videntur. Legitur praeterea apud *Symm.* Exod. IV, 25. ubi vox πέτρινον post ψῆφος mihi paululum suspecta est. Potest tamen ψῆφος πέτρινος verti: *lapis admodum acutus ac durus,* qualis est lapis petrarum s. ἀκρότομος, ut *Theodot.* expressit.

ΠΕΤΡΟΒΟ'ΛΟΣ, *qui lapides eiaculatur,* vel: *qui lapidibus impetit,* it. *funda,* *et praegrandis.* אַבְנֵי קֶלַע, *lapides fundae.* Iob. XLI, 20. ἥγηται πετροβόλον χόρτον, habet *fundam* pro gramine. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πετροβόλον, σφενδόνην. - אֶלְגָּבִישׁ, *grando immanis.* Ezech. XIII, 11. 13. λίθους πετροβόλους, lapides *praegrandes.* - מַעֲנָה, *iugerum.* 1 Sam. XIV, 14. ἐν βολίσι καὶ ἐν πετροβόλοις, iaculis et *fundis.*

Sap. V, 22. ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι, ab ira *lapides iaculante* plenae proiicientur grandines.

ΠΕ'ΤΡΟΣ, *lapis et quidem maioris alicuius molis* (a πέτω, *vergo*, quia vergit pondere suo versus terram), *saxum.* אֶבֶן, idem. *Al.* Iob. XLI, 20. πέτρους σφενδόνης, *lapides fundae.* – צֹר. Exod. IV, 25. sec. *Basil.* Ed. *Rom.* πέτραν habet. Ps. LXXVII, 15. Conf. 2 Macc. I, 16. IV, 41. et *Eurip. Medeam* v. 28. *Hesychius:* πέτρον, λίθον.

ΠΕΥ'ΚΗ, *pinus*, *abies.* בְּרוֹשׁ, *cupressus.* 1 Reg. V, 10. – לִבְנֶה, *populus alba.* *Symm. Theod.* Hos. IV, 13. ubi tamen pro πεύκην et πεύκης reponendum esse arbitror λεύκην et λεύκης, ut apud LXX ac *Theodotionem* legitur. – תִּדְהָר, *taeda.* Ies. LX, 13.

ΠΕΥ'ΚΙΝΟΣ, *pineus.* אַלְגּוּמִּים plur. *ligna pinea* s. *thyina*, *cedri species.* 2 Par. II, 8. IX, 10. 11. – בְּרוֹשׁ, *cupressus.* 1 Reg. V, 8. VI, 15. 33. IX, 11. – שֶׁמֶן, *oleum.* 1 Reg. VI, 31. ξύλων πευκίνων. In textu hebr. commemorantur *ligna oleosa*, quae tamen alii de *pinu*, alii de *cupresso*, alii de *citro* explicant. Conf. *Ol. Celsii Hierobotan.* P. I. p. 309.

**ΠΕΦΡΑ'ΚΤΙΣΜΑ.* גֹּדֵר, *sepiens.* *Aqu.* Ies. LVIII, 12. *Hieronymus: Goder Pheres, quod Aquila interpretatus est* πεφράκτισμα χολῆς, *quod nos possumus iuxta sensum dicere:* qui se opponit Dei iracundiae saevienti. *Montfauc.* ad h. l.: *Versio Aquilae omnino corrupta est in editis. Illud autem* πεφράκτισμα χολῆς *ab Erasmo excogitatum in alias exinde Hieronymi editiones manavit. Codex vetustissimus habet ΠΕΦΡΑΡΙΗΣ, quam vocem ne coniectura quidem restituere audemus, usque adeo vitiata est.* Suspicor, *Aquilam* scripsisse ἐπιφράσσων διακοπήν. Conf. *P. Wesselingii Probab.* c. 25. p. 218. Vide quoque s. v. περιφράκτισμα.

ΠΕ'ΨΙΣ, *coctio.* אֹפֶה, *coquus*, *pistor.* Hos. VII, 4. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Gloss. MS. in Proph.* πέψιν, ἀρτοποιΐαν. *Schol.* Il. α'. v. 81. et *Eustath.* in Il. α'. p. 29, 30.

ΠΗΓΗ', *fons*, *scaturigo*, et *qualiscunque humoris eruptio.* Vide *Grotium* ad Marc. IV, 29. אֵד (pro איד), *vapor.* Gen. II, 6. *Michaelis* in *Suppl.* ad *Lex. Hebr.* Ps. IV. p. 1657. suspicatur, transtulisse illos notionem arab. ودى, quod *fluvium* significat, in hebr. יאר ob soni similitudinem. – אָפִיק, *alveus.* Ps. XVII, 17. XLI, 1. Adde *Inc.* 2 Sam. XXII, 6. – *יֵמִים, *muli.* *Syrus* Gen. XXXVI, 24. Legerunt יַמִּים. Etiam reliqui vocem hebr. expresserunt ἰαμεὶμ. – *יָם, *mare.* *Symm.* Iob. XXXVIII, 16. ἕως συνοχῆς πηγῆς, ubi vel πηγῆς in θαλάσσης mutandum est, vel πηγῆς e versione *Alex.* in *Symmachi* translationem scholii loco transiit, quia συνοχὴ h. l. *fontem* significare videtur. Vide s. συνοχή. – מַבּוּעַ, *scaturigo*, Cohel. XII, 6. Ies. XXXV, 7. XLIX, 10. – מוֹצָא מַיִם,

egressus aquarum. Ies. LVIII, 11. - מָעוֹן, *Meon*, nomen propr. loci. Ezech. XXV, 9. Legerunt מַעַל מַעְיָן. - מַעְיָן. Gen. VII, 11. VIII, 2. Lev. XI, 36. et alibi. - מָקוֹר, *scaturigo.* Lev. XX, 18. Ps. XXXV, 10. Ierem. IX, 1. Postremo loco ita: *τίς δώσει τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων*; utinam quis daret oculis meis fontem lacrymarum, h. e. *multas* lacrymas. Ita *Sophocles Electr.* v. 888. *πηγὰς γάλακτος* dixit *πολὺ γάλα*, *lac copiosum*, ut interpretatur *Scholiastes*, qui etiam addit: *ὡς τὸ δακρύων πηγὰς ἀντὶ τοῦ, πολλὰ δάκρυα.* - *נִבְכֵי part. plur. Niph. a בָּכָה, *fletus. Al.* Iob. XXXVIII, 16. *πηγὴν θαλάσσης.* Vox נִבְכֵי non est ibi per *fletus* reddenda, sed per *perplexitates*, *implicationes*, a בוּךְ s. אָבַךְ, ut נִבְכֵי יָם sit *fons* s. *scaturigo maris*, quia et scaturigo arcta esse solet, aut, quod mallem, confugiendum erit ad Arabismum, in quo בכך *rumpere, findere* notat. Conf. *Schultensii Opera min.* p. 60 sequ. *Vulgatus* transtulit: *profunda maris*, ubi mihi loco *πηγὴν* legisse videtur *τὴν γῆν*, ut *Alex. Ald.* et *Compl.* habent. Nam *terra maris* notat *profunda maris.* Alii statuunt, LXX legisse נִבְעֵי, nam נָבַע est *scaturire.* - עַיִן, *oculus*, it. *fons.* Gen. XIV, 7. XVII, 7. Deut. XXXIII, 28. sec. *Compl.* Adde *Aqu. Symm. et Syr.* 1 Reg. I, 9. Baruch. III, 12. ubi lex divina *ἡ πηγὴ τῆς σοφίας* dicitur, *fons verae sapientiae.* - Vide alibi *ἄβυσσος* et *φρέαρ.*

ΠΗ͂ΓΜΑ, *compactum*, *coagmentatum.* נֵד, *acervus.* Ios. III, 16. Adde 4 Macc. IX, 21. *τὸ τῶν ὀστέων πῆγμα*, carnium *compages.*

ΠΗΓΝΥ'Ω et *ΠΗ'ΓΝΥΜΙ*, *figo*, *infigo*, *compingo*, *concrescere facio*, *congelo*, *coagulo*, *formo*, *denso*, *solidum reddo*, *induro*, *extendo*, *suspendo.* אִתְמְחָא chald. Ithpeh. ab hebr. מָחָה, *aboleor.* Esdr. VI, 11. *παγήσεται ἐπ' αὐτοῦ*, *suspendetur* in illo. Bene quoad sensum. - הִשְׁכִּין Hiph. *habitare facio.* Ios. XVIII, 1. *ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνήν.* הִשְׁכִּין h. l. est *sedem fixam assignare.* - הִתְלַכֵּד Hithp. *concresco. Al.* Iob. XXXVIII, 30. *πήγνυται.* Ita quoque *Hebraeus* et *Inc. Int. Vulg. constringitur. Arab.* لكب proprie significat *visco* vel *glutine cepit*, et in Coniug. Vta *coniunctis partibus fuit*, quod bene convenit gr. *πηγνύειν*, *condensare*, *constringere.* - חֹלַל Pyh. a חול, *formatus sum.* Iob. XV, 7. *ἢ πρὸ κτηνῶν ἐπάγης*; vel num ante bestias *formatus es?* - טָבַע, *demergor*, *defigor.* Iob. XXXVIII, 6. *ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασι*; super quo circuli eius *solidati sunt?* - יָצוּק, *firmum.* Iob. XLI, 16. *ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν*, *ὡς λίθος*, cor eius *induratum est*, tanquam lapis. - נָטָה: הִטָּה, Kal et Hiph. *extendo.* Gen. XXVI, 25. *ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ*, *fixit* ibi tentorium suum. Vide et Gen. XXXV, 21. Exod. XXXIII, 7. 1 Par. XVI, 1. et conf. Hebr. VIII, 2. 2 Sam. XXI, 10. sec.

Vat. Ies. XLII, 5. ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν, καὶ πήξας αὐτὸν, faciem coelum, et *extendens* illum. Apud *Hesychium* πήξας exponitur στήσας, βαλὼν, κατασκευάσας. Ies. LIV, 2. τὰς δέῤῥεις τῶν αὐλαίων σου πῆξον, pelles aulaeorum tuorum *extende.* *Al.* 2 Sam. XXI, 10. καὶ ἔπηξεν (σάκκον) αὐτῇ πρὸς πέτραν, et *stitit* sibi (saccum) ad petram. *Hesych.* ἔπηξεν, ἔστησεν. - נָטַע, *planto.* Num. XXIV, 6. Dan. XI, 45. *Theod.* Cohel. XII, 11. ἧλοι πεπηγότες, clavi *infixi.* *Vulg. defixi.* - נִצַּב Niph. a נָצַב, *sto.* Exod. XV, 8. ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα, *solidatae sunt* aquae tanquam murus. - עָשָׂה, *facio.* *Al.* 1 Par. XV, 1. ἔπηξεν. - צָפַד, *adhaereo.* Thren. IV, 8. ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, *consolidata est* pellis eorum super ossa illorum. Vox hebr. in l. arab. notat *constringere:* nempe quae adhaerent, videntur quasi constricta. - קָפָא : הִקְפִּיא, Kal et Hiph. *concresco, coagulo.* Exod. XV, 8. ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῃ τῆς θαλάσσης, *concreti* sunt fluctus in medio maris. Conf. Iob. VI, 16. Sirac. XLIII, 25. *Hesych.* ἐπάγη, ἐστερεώθη, ἐπήχθη, ἐνεφυτεύθη, συνεπλάσθη, ἐγένετο, ὅθεν καὶ ἁρματοπηγὸς λέγεται. *Aqu.* et LXX Iob. X, 10. ἔπηξας δέ με ἴσα τυρῷ, *coagulasti* me, tanquam caseum. Conf. Sap. VII, 2. - תָּקַע. Iud. IV, 21. ἔπηξε sec. *Vatic.* 2 Sam. XVIII, 14. ἐπηξεν αὐτὰ ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλὼμ, *infixit* illa in cor Absalomi. *Al.* 1 Sam. X, 10. τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἔπηξαν, caput eius *suspenderunt.* De congelatione fructus in utero matris dicitur (ut lat. *coagulum* apud *Gellium N. A.* III, 16.) Sap. VII, 2. παγεὶς ἐκ σπέρματος ἀνδρός. Sirac. XXXVIII, 28. πήξει, *durabunt.* Sed est haec falsa lectio. Scribendum est τήξει, *liquefaciet.*

*ΠΗΔΑΛΙΟΥΧΕ'Ω, *gubernaculum teneo, ad clavum navis sedeo, guberno.* 4 Macc. VII, 1. πηδαλιουχῶν τὴν τῆς εὐσεβείας ναῦν. *Zonaras Lex.* col. 1547. πηδαλιουχῶν, κυβερνῶν. Vide quoque *Hesychium,* ibique Intt.

ΠΗΔΑ'Ω, *salio, salto.* דָּלַג, idem. Cant. II, 8. - נָתַר, *salio, subsilio.* Levit. XI, 21.

ΠΗ'ΛΙΝΟΣ, *luteus, coenosus, ex luto factus.* חֹמֶר, *lutum.* *Symm.* et LXX Iob. IV, 19. XIII, 12. - חֲסַף chald. *testa.* Dan. II, 43. sec. cod. *Chis.* - *טִינָא, *lutum.* *Alex.* Dan. II, 41.

ΠΗ'ΛΙΟΝ, vel potius πίλιον, *pileus.* מִצְנֶפֶת, *tiara, fascia.* *Samaritan.* Exod. XXVIII, 4. ubi vid. *Montfauc.* Item πήλια idem *Samaritan.* Lev. VIII, 8. 9. (ubi vid. *Scharfenbergius.*) Exod. XXVIII, 39. Πήλιον ibi dici pro πίλιον, et in *Origenis Philosophumenis* hanc vocem legi, docet *Montfauc. Lex. ad Hexapla Origen.*

ΠΗΛΟ'Σ, *lutum, coenum.* דִּמְנָה, *fimus, sterquilinium.* *Symm.* Ies. XXV, 10. - חֹמֶר. Gen. XI, 3. Iob. X, 9. Ies. XXIX, 16. Iob. XXXVIII, 14. λαβὼν γῆν πηλὸν. Duplex hic

interpretatio vocis חֹמֶר coaluit, unde postea pro γῆν πηλὸν in aliis exemplaribus exstitit γῆς πηλόν. — טִיט. 2 Sam. XXII, 43. Psalm. XVII, 46. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. LVII, 20. — עָפָר, *pulvis*. Iob. IV, 19. — חָבֵל, *caementum inconditum. Hebr.* Ezech. XIII, 10. πηλῷ ἄνευ ἀχύρων. — Vide alibi βάραθρον.

*ΠΗΛΟΥΡΓΟ'Σ, *qui e luto vasa fictilia conficit, figulus, qui in πηλῷ operatur.* Formatum est ut χρυσοῦργος et alia. Sap. XV, 7. ubi explicatur ita: ὁ ἐκ τοῦ πηλοῦ ἀναπλάσσων. *Lucian. Prometh.* T. I. p. 26. ed. *Reitz.* οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς χυτρέας καὶ ἰπνοποιοὺς καὶ πάντας, ὅσοι πηλουργοὶ, Προμηθέας ἀπεκάλουν.

ΠΗ'ΞΙΣ, *coagmentatio, congelatio, fixio, impactio.* Sirac. XLI, 24. πῆξις ἀγκῶνος, *fixio cubiti.* *Grotius* vertit *decubitum.*

ΠΗ'ΡΑ, *pera, saccus.* כְּלִי, *vas. Symm.* 1 Sam. XVII, 40. — צִקְלוֹן, *gluma.* 2 Reg. IV, 42. Iudith. X, 5. XIII, 11. 17. In omnibus his locis πήρα non est *pera* seu *saccus* simpliciter; sed *in quo commeatus et alia necessaria recondi solent, et qualem inprimis iter facientes gestare solebant*, et hoc respectu differt a βαλάντιον, quod *crumenam* notat, *cui immittitur pecunia.*

ΠΗΡΟ'Ω, Ω̃, *coeco, excoeco.* כָּהָה, *caligo. Al.* Iob. XVII, 7. πεπήρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου, *coecati* enim *sunt* ab ira oculi mei. *Iosephus* lib. VI. de *B. I.* c. 16. *Lex. vet.* πηρῶ, *coeco.* πηρὸς, *coecus, orbus.* Vide *Drusium* ad Iob. l. c.

ΠΗ'ΡΩΣΙΣ, *excoecatio.* עִוָּרוֹן, *coecitas. Inc.* Deut. XXVIII, 28. *Suidas:* πήρωσις, τύφλωσις.

*ΠΗΧΙ'ΖΩ, *cubito dimetior.* אַמָּה. *Symm.* Ezech. XLIII, 13. πήχισμα πεπηχισμένον, cubitalis dimensio cubito dimensa. Ignorant hanc vocem Lexica graeca. Formatum tamen inde est substantivum πήχισμα.

ΠΗ'ΧΙΣΜΑ, *mensura cubitalis, cubitalis dimensio.* אַמָּה, *cubitus*, et mensura, ut lat. *cubitus* et *ulna. Symm.* Ezech. XLIII, 15.

*ΠΗ'ΧΜΑ (forte scribendum πήχισμα), *cubitalis dimensio* aut *mensura.* אַמָּה, *cubitus*, et mensura, ut lat. *cubitus* et *ulna. Aqu.* Ezech. XLIII, 15.

ΠΗ'ΧΥΣ, *cubitus.* אַמָּה. Gen. VI, 15. 16. VII, 20. Exod. XXV, 10. et alibi saepius. *Aqu. Theod.* 1 Reg. VI, 17. בָּאַמָּה, *in cubito*, πηχῶν, ubi vid. *Montfauc. Aqu.* 2 Sam. VIII, 1. sec. cod. *Coislin.* τὸν χαλινὸν τοῦ πήχεως. De variis h. l. explicationibus vide *Glassii Philologiam Sacr.* p. 781. sequ. — אַמִּין chald. plur. Esdr. VI, 3. Dan. III, 1. — גְּבוּל, *terminus.* Ezech. XL, 12. N. L. — יָד, *manus.* Prov. XXXI, 19. Variationis causa hic πήχεις pro χεῖρας posuerunt. —

קָנֶה, *calamus.* Ezech. XLII, 17. 18. Sermo hic est de *calamo mensorio.* Iudith. I, 4. *πηχῶν.* *Vulg. portas,* ubi *πύργων* cum *πηχῶν* permutasse videtur.

ΠΙΆΖΩ, (forma proprie *Dorica* et *Ionica*, recepta quoque in usum communem, pro *πιέζω.* Vtraque forma reperitur in editt. *Herodoti*, illa lib. IV. c. 11. haec lib. IX. c. 59. 60. Adde *Eustath.* ad Od. *η'.* p. 276.) *capio*, *prehendo.* אָחַז, idem. Cant. II, 15. *πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας, capite* nobis vulpes. - הֵבִיא Hiph. a בּוֹא, *venire facio. Inc.* Gen. XIX, 10. *ἐπίασαν, comprehenderunt.* Fortasse ibi legendum est *ἔσπασαν* vel *ἐσπάσαντο.* - צוּד, *venor. Al.* Iob. X, 16. *πιάσεις.* Conf. Apoc. XIX, 20. Sirac. XXIII, 28. *πιασθήσεται.* Conf. Ioh. VIII, 20.

ΠΙΑΙ'ΝΩ, pinguefacio, pinguem et obesum reddo. דָּשֵׁן, Kal, Pih. et Pyh. Psalm. XIX, 3. *τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω*, holocaustum tuum *pinguefaciat:* ubi *Schol. στεασάτω, φαιδρυνάτω, adipe abundet, nitidum reddat.* At apud *Suidam πιανάτω* exponitur *πίονα ποιήσει* (e versione *Symmachi*, ut opinor), et apud *Hesychium λιπανάτω.* Prov. XVI, 2. *φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ*, fama autem bona *impinguat* ossa. *Hesych. πιαίνει* (Sic enim scribendum e *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Phavorino* pro *πιείνει*), *σιτεύει, λιπαίνει. Aqu.* Deut. XXI, 20. *πιανθήσονται. Aqu. Symm. Theod.* Prov. XI, 25. *πιανθήσεται.* - הֶחֱלִיץ Hiph. *expeditum reddo.* Ies. LVIII, 11. *ὀστᾶ σου πιανθήσονται.* Bene quoad sensum. - רָעַף, *stillo.* Psalm. LXIV, 13. Vox hebraica de ubertate et abundantia omnis generis dicitur. - שָׁתַל, *planto.* Ezech. XVII, 8. 10. Videntur שְׁתוּלָה divisisse in duo, quasi שׁוֹתֶה לָהּ, *potans sibi*, a שָׁתָה, *bibere.* Planta enim cum bibit terrae humorem, pinguescit inde. Ita *Cappellus* in *notis critt.* ad h. l. p. 549. *Πιαίνω* quoque refertur ad arbores, quae, ut *Scapula* monuit, *δένδρα πίονα* dicuntur. Vide quoque s. *εὐθηνέω.* Sirac. XXXVI, 17. *τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ* (sc. *ἀνδρὸς*) *πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς*, sc. *γυναικός:* ubi *πιαίνειν* est i. q. *τέρπειν* in antecedente membro, adeoque *oblectare* notat. Conf. *Iacobs* in *Anthol. Gr.* Tom. XI. p. 55. Conf. supra Prov. XVI, 2. *Πιαίνειν* pro *implere*, *replere* legitur apud *Aeschyl. Agamemn.* v. 286. et metaphorice pro *fovere* apud *Plutarchum de discrim. amici et adul.* c. 29.

ΠΙΕ'ΖΩ, premo. דָּרַךְ, *calco.* Mich. VI, 15. *σὺ πιέσεις ἐλαίαν.* Calcando premuntur uvae.

ΠΙ'ΘΗΚΟΣ, simia. קוֹף. 1 Reg. X, 23. 2 Par. IX, 21.

ΠΙ'ΘΟΣ, dolium. שׁוּחָה, *fovea.* Prov. XXIII, 27. *πίθον τετρημένον.* Proverbium graecum (de quo *Erasmus Adag.* I, 10, 33. bene egit), quo h. l. libere vertentes usi sunt sensu fere eodem. In utraque imagine latet notio *animi insatiabilis.*

ΠΙΚΡΑΙ'ΝΩ, *exacerbo*, *irrito*, *acerbo dolore afficio.* הִבְעִיס Hiph. Ierem. XXXII, 32. - הֵמַר Hiph. a מָרַר. Ruth. I, 20. ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ, *exacerbatus est* adversus me. Iob. XXVII, 2. ὁ πικράνας μου τὴν ψυχὴν, qui *acerbo dolore affecit* animam meam. - *מֶמֶר, *moeror*, vel potius *res*, *ob quam quis moeret. Aqu.* Prov. XVII, 25. πικραίνων, *dolore afficiens.* Habuit pro participio Hiphil. - *מָרַר. *Inc.* Exod. I, 10. παρεπίκραινον. - מַר, *amaritudo.* Ruth. I, 13. ἐπικράνθη μοι σφόδρα ὑπὲρ ὑμᾶς, *acerbissimo dolore angor* propter vos. Thren. I, 5. αὕτη πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ, ipsa *acerbo dolore cruciata. Schol. Theocriti Idyll.* V, 120. πικραίνεται, λυπεῖται, πικρίαν ἔχει νικώμενος. - קָצַף, *effervesco.* Exod. XVI, 20. ἐπικράνθη Μωϋσῆς ἐπ' αὐτοὺς, *exacerbatus* est Moses in illos. Vide et Ierem. XXXVII, 14. et conf. 3 Esdr. IV, 31. - רָגַן, *contremisco.* Ies. XIV, 9. Ierem. XXXIII, 9. Scilicet רָגַן etiam de *commotione animi ad iram* adhibetur. Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 1489. Sirac. XXXVIII, 18. πίκρανον κλαυθμὸν, *acerbe luge.* 1 Macc. III, 7. ἐπίκρανε βασιλεῖς πολλοὺς, *acerbo dolore* affecit seu offendit ac laesit reges multos. Opponitur ibi εὐφραίνειν.

ΠΙΚΡΑΣΜΟ'Σ, *exacerbatio*, *amaritudo.* כִּמְרִירִים plur. *nigredines* (a כָּמַר, at alii legunt מְרִירִים cum כ praefixo, aut כ similitudinis). *Aqu.* et LXX Iob. III, 5. ὡς πικρασμοί. In *Hexaplis* a *Montf.* editis partim in textu partim in nota subiecta legitur quidem πικραμμοὶ, sed vitiose pro πικρασμοί. - *כַּעַס, *indignatio. Symm.* Psalm. VI, 8. ubi vel *indignationem*, vel *aegritudinem animi ac dolorem* notat. - *מֶמֶר, *moeror*, vel potius *res, ob quam quis moeret. Symm.* Prov. XVII, 25. *Vulgatus: dolor.* LXX ὀδύνη. - מַסָּה, nomen propr. Ps. XCIV, 8. sec. cod. *Vat.* Sed loco πικρασμοῦ legendum ibi sine dubio est πειρασμοῦ. - מַר: Ezech. XXVII, 31. - רֹאשׁ. *Symm.* Psalm. CXXXIX, 10. Respexit notionem *veneni*, quam vox hebr. quandoque habet.

ΠΙΚΡΙ'Α, *amaritudo*, *amarulentia*, *acerbitas animi*, *dolor acerbus.* זַעַם, *indignatio.* Ierem. XV, 17. - זָר, *alienus.* Ies. XXVIII, 21. Libere transtulerunt. - לַעֲנָה, *absinthium.* Deut. XXIX, 18. Thren. III, 19. Amos. VI, 12. *Symm.* Ierem. XXIII, 15. - מַמְאִיר part. Hiph. *dolorificus.* Ezech. XXVIII, 24. Explicant ex מָרַר vel legunt מַמְרִיר. - מַמְּרֹרִים plur. Iob. IX, 18. - *מַר. Iob. VII, 11. X, 1. XXI, 25. ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς, ille autem moritur prae *acerbo animi dolore.* Conf. Sirac. VII, 12. XXXI, 34. - מָרָא, nomen proprium. *Inc.* Ruth. I, 20. - מִרְמָה, *dolus.* Ps. IX, 29. Legerunt מְרוֹת, extrito מ, a rad. מָרָה vel מָרַר. Conf. Rom. III, 14. et ad h. l. *Raphelii annotatt. Polyb.* p. 425. - מְרֹרִים plur. masc. *Inc.* ac LXX Thren. III, 15. - מְרֹרוֹת plur. foem. Deut. XXXII, 32. - סוּרִים plur. *degeneres.* Ierem. II,

21. Sermo ibi est de vinea. Nonnullis legisse videntur מְרִי. - עֲבֹדָה, *opus*. *Al.* Ies. XXVIII, 21. Ita *Bielius*. Sed πικρίας ibi pertinet ad זָר et עֲבֹדָה per ἔργον exprimitur. - עָמֵל, *aerumnosus*: Iob. III, 20. - שְׁאָנָן, *tumultuatio*. Ies. XXXVII, 29. Libere verterunt, ac πικρία explicandum est de *acerbitate*, *qua alios tractamus*, quemadmodum vox hebr. *fastum cum insolentia coniunctum* denotat. Sirac. IV, 6. πικρία ψυχῆς, *indignatio duritia concitata*. Sirac. XXI, 12. πικρία, *rebellio*. Aliis h. l. est *malitia*, *peccatum*, sed praeferenda est lectio παιδεία, quam *Compl.* habet.

ΠΙΚΡΙ'Σ, *herba ab amaritudine dicta*, quam Latini *intybum* (*intubum*) *sylvestre* (*Plin. H. N.* XIX, 8. *Lat. Int. Aristot. hist. anim.* IX, 6. *Dioscorid.* lib. II. c. 125.), aut *cichoreum agreste* vocant, et σέρεως species *Theophr.* lib. VII. *hist. plant.* cap. 11. *Dioscor.* II, 121. מְרֹרִים plur. *amaritudines*. Exod. XII, 8. ἐπὶ πικρίδων ἔδονται, cum intybis sylvestribus edent. *Vulg. lactucas agrestes*. Vide et Num. IX, 11. *Dioscorides* lib. II. c. 160. Σέρις διοσή· ὧν ἡ μὲν ἀγρία πικρὶς, ἡ καὶ κιχώριον καλουμένη. *Suidas*: Σέῤῥεις (leg. Σέρεις), εἶδος λαχάνων, τὰ παρ' ἡμῖν σείρικα λεγόμενα. αἱ πικρίδες παρ' ἄλλοις, ἢ μᾶλλον ἀληθέστερον εἰπεῖν, μακηδονησια. Vide *Bonfrerium* ad Exod. l. c. p. 402. sequ. et *Hillerum Hierophyt.* P. II. c. 12. p. 56.

ΠΙΚΡΟ'Σ, *amarus*, *amarulentus*, *acerbus*, *molestus*. מְרִי, *ex quo*. Ierem. XX, 8. πικρῷ λόγῳ γελάσομαι. Legerunt כִּי מַר דְּבָרִי אֶשְׂחַק. - מַר : מָרָה. Genes. XXVII, 34. ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα, exclamabat voce magna et valde *lugubri*. Vide et Soph. I, 16. Ezech. XXVII, 30. 31. 1 Sam. XV, 32. εἰ οὕτω πικρὸς ὁ θάνατος; num ita amara est mors? Conf. Sir. XLI, 1. Psalm. LXIII, 3. πρᾶγμα πικρὸν, rem amaram. Sermo ibi esse videtur de telis et sagittis dolores atrociores, immo et mortem tristem adferentibus. *Homerus Il.* δ'. 118. πικρὸν ὀϊστὸν dixit. Ierem. II, 19. πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμὲ, amarum tibi, quod tu me dereliqueris, h. e. *puniet* te tua improbitas. Ierem. IV, 18. αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρὰ, haec malitia tua, quia amara. *Al.* Iud. XVIII, 25. ἄνδρες πικροὶ ψυχῇ, viri amarulento (h. e. *infesto*. Conf. *Iacobs* in *Anthol. Gr.* Tom. VIII. p. 345. et IX. p. 34.) animo. Sic *Theocritus Idyll.* α'. 17. de Pane: - - ἐντι γε πικρὸς, καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται. Conf. et κατάπικρος. - מָרָה. 2 Reg. XIV, 26. - *עַז, *fortis*. Iud. XIV, 14. sec. cod. *Oxon.* Sc. πικρὸς quandoque metaphorice notat *omnem*, *qui alicui ulla aliqua ratione molestus est et aliis nocet*, in qua significatione auctor huius versionis voce πικρὸς ideo usus est, quia opponitur τῷ γλυκύ. - רֹאשׁ, *fel.* Ierem. XXIII, 15. Sirac. XXX, 7. κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν, ubi ζωὴν πικρὰν *vitam* vocat, *quae curas et sol-*

titudinis plena est. Syrus: vita mala s. infelix. Sic et apud *Arabas. amarum* de *re adversa* dicitur, v. c. in *Historia Timuri* T. I. p. 62. ed. *Mangeri*, et ib. c. 61. ubi diabolus pater *amaritatis* h. e. *infelicitatis* auctor dicitur. *Elmacin. Hist. Saracen.* p. 205. Eodem modo et graeci et latini scriptores dicere solent. Vide *Horat.* I. Od. XVI, 26. *Ovid. Trist.* V, 415. *Aeschyl. Prometh. vinct.* v. 943. *Homer. Iliad.* V, 99. ac *Glassii Philol. Sacr.* p. 1172. ed. Dathii. 4 Macc. VI, 8. πικρὸς est *crudelis*.

ΠΙΚΡΟ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *amarus fio*, נִמַּר Niph. a מָרַר. Ies. XXIV, 9.

ΠΙΚΡΟ'ΤΕΡΟΣ, compar. *amarior*. מַר; *amarus*. Prov. V, 4. ubi post מָרָה sequitur כ similitudinis. Cohel. VII, 27. 4 Macc. VI, 16. πικρότερον, *acerbius*.

ΠΙΚΡΩ͂Σ, *amare*, etiam *acriter, omnibus viribus* (*Menand. Fragm.* p. 4. v. 9. συνέπραττον ἀλλήλοις πικρῶς, se invicem *acriter* adiuvarent). מַר. Ies. XXXIII, 7. πικρῶς κλαίοντες, *amare flentes*, — מֵרֵר Pih. *amarum reddo*. Ies. XXII, 4. πικρῶς κλαύσομαι, *amare flebo*. Conf. Luc. XXII, 62. Similiter *Aristaenetus* lib. I. Ep. 22. δεδακρυμένη πικρῶς. Et *Homerus Odyss.* δ. v. 153. — πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε, amaras a palpebris lacrymas stillabat. V. d. *Alberti ad Luc. l. c.* p. 160. - מְרָתַיִם, *Merathaim*, nomen regionis in Assyria. Ierem. L, 21. ἐπὶ τῆς γῆς πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ' αὐτόν. Hic forte legerunt מְרִירוּת, aut potius deduxerunt a מָרַר, *amarus fuit*. Praeterea legitur Dan. II, 15. sec. cod. *Chis.* pro chald. מְהַחְצְפָה, *festinans*, seu *festinat*, περὶ τίνος δογματίζεται πικρῶς παρὰ τοῦ βασιλέως. *Theodot.* ἡ γνώμη ἡ ἀναιδής. Vtrumque vocabulum ἀναιδὲς et πικρὸν notat h. l. *durum* et *crudele*, et bene respondet chald. חֲצַף, quod inter alia etiam notat *crudelem esse et inhumanum*. 2 Macc. VII, 39. πικρῶς φέρων ἐπὶ τῷ μυκτηρισμῷ, *indigne ferens* illusionem. 4 Macc. VI, 1. *crudelissime*.

ΠΙΛΕ'Ω, *denso, cogo, constipo, coarcto more τῶν πιλοποιῶν, comprimo, constringo.* רָקַע, *tundo, calco:* etiam *tundendo et calcando constipo, adeoque firmo. Al.* Psalm. CXXXV, 6. πιλήσαντι τὴν γῆν, terram *comprimenti*, seu *fundanti:* ubi quidam codices habent στερεώσαντι. Conf. *Fulleri Miscell. SS.* lib. I. c. 6. p. 53. sequ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πιλῆσαι, σφίγξαι, πιλῶσαι. *Suidas:* πιληθέντα, πυκνωθέντα. Vide quoque *Etymol. M. s.* πεπιλημένος.

ΠΙ'ΛΟΣ, *pileus, indumentum e lana et villis compactum.* מִצְנֶפֶת, *cidaris, mitra. Inc.* Exod. XXVIII, 39. *Suidas:* πίλος· κόσμος περικεφάλαιος, ὃν οἱ μὲν κυρβασίαν, οἱ δὲ τιάραν, ἄλλοι δὲ κίδαριν καλοῦσιν. Conf. *Feithii Antiqu. Homer.* lib. III. c. 7. §. 1.

21. Sermo ibi est de vinea. Nonnullis legisse ... *In-* - עֲבֹדָה, *opus. Al.* Ies. XXVIII, 21. Ita *Bieli*... Conf. ibi pertinet ad זָר et עֲבֹדָה per ἔργον exprimit... *rumnosus*: Iob. III, 20. - שַׁאֲנָן, *tumultua*... Symm. 29. Libere verterunt, ac πικρία explica... *rus* ad h. *tate*, *qua alios tractamus*, quemadmo... λοίδα: ubi *cum insolentia coniunctum* denotat. ... modum au- χῆς, *indignatio duritia concitata*, ... ersionem et *rebellio*. Aliis h. l. est *malitia*, ... e in proxime est lectio παιδεία, quam *Compl.* ... *cho* tribuitur.

ΠΙΚΡΙ'Σ, *herba ab amari*... *as*: πιμελή, πά- *tybum* (*intubum*) *sylvestre* ... rit apud *Iosephum Aristot. hist. anim.* IX, 6. ... *cichoreum agreste* vocant, ... בְּרִיא, idem. *Aquila hist. plant.* cap. 11. *Dio*... *cortus fumis*. *Aquila* Psalm. *nes.* Exod. XII, 8. ... *Hesychius*: πιμελής, εὐτραφής, vestribus edent. *Vu*... 11. *Dioscorides* lib... *pleo*, *repleo*. מָלֵא, verbum. Prov. πικρὶς, ἡ καὶ κιχώρ... *atio*. Prov. XVIII, 20. Vide et Sirac. εἶδος λαχάνων, ... ἄλλοις, ἢ μᾶ... *ΔΙΟΝ*, *tabella*. קֶסֶת, *omnis supellex scribae*, ex *Bonfrerium* ... *Symm.* Ezech. IX, 2. Vid. *Casaub.* ad *Athen.* p. P. II. c. 19 ... *Luc.* I, 63. et *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΙΚ... ΝΝΙΝΟΣ vel ΠΙ'ΝΝΙΝΟΣ ΛΙ'ΘΟΣ, *pininus* vel מְרִי, ... *lapis*, *margarita*, a πῖνα vel πίννα, *conchae mar-* geru... *genus*, q. d. *conchae istius colorem aut formam* ἀνεβ... Conf. *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. V. c. 6. p. 681. et m... VIII. p. 71. ubi vid. *Rosenmüllerus*. Occurrit Esth. I, 6. 5 ... πινίνου καὶ παρίνου λίθου, ubi tamen incertum est, utrum ... contracte ex שַׁיִשׁ, *marmor*, an vero ad דַּר, *parius*, re- *ferendum* sit. Vide ad h. l. *Opuscula Critica* p. 149. Fortasse *quoque* πιννίνου est ipsum hebr. nomen בַּהַט profectum eo *aliunde*. *Gloss. Cyrilli* habet: πίνινον, *marinum*.

ΠΙ'ΝΩ, *bibo*. הִשְׁקָה Hiph. *bibendum do*. 2 Par. XXVIII, 15. Ita *Bielius* et *Trommius*. Sed ibi non πίνειν, sed διδόναι πιεῖν voci hebraicae respondet. - חוּשׁ, *festino*. Cohel. II, 25. τίς πίεται; *Vulg. deliciis affluet.* Scilicet חוּשׁ notat quoque *sensibus frui*, ut in vett. Commentariis explicatur, quod h. l. quoque postulat אָכַל in membro parallelo, et admittit usus l. chald. - לֶחֶם, *panis*. Gen. XXXI, 54. καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. Ita transtulerunt fortasse ex aliis SS. locis, ubi haec formula occurrit, aut לֶחֶם in notione generaliore acceperunt, e qua de *nutrimentis omnis generis* dicitur, quemadmodum אָכַל in universum *frui* notat. - *מְמֻחִים, *medullati*. Ies. XXV, 6. πίονται εὐφροσύνην: ubi *Cappello* in *notis critt.* *ad h. l.* p. 511. loco מְמֻחִים legisse videntur מְמֻצִּים a מָצָה, *sugere*, *exsugere*, quae significatio proxime accedit ad *bibendi*

coll. Ps. LXXV, 9. Ies. LI, 17. ubi cum שְׁתָה iungitur, ...us synonymum. – *מְזֻקָּקִים, *colati, purgati.* Ies. ...ιοῖνον. Vox hebr. etiam alibi a LXX redditur per ..., *fundere, infundere.* Funditur au:em s. infun...ulo, ut inde bibatur. – מַשְׁקֶה, *potio, con*... Videntur legisse שתו. Huc etiam a *Trom*... ...rtur locus Ies. XXV, 6. ubi legitur πίον... ... οἶνον, quae verba tamen, ut supra ...um sequentibus componere studuit ...ost ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο excidisse ver... ...ιον οἶνου. Adde Dan. I, 5. sec. cod. . Ies. XIX, 5. πίονται. Deduxerunt a qui voce ἀναπίνω h. l. usus est. – *עָשָׂה, ..., 22. ubi tamen pro πιεῖν γάλα *Cappellus* legere ...ειν γάλα, ut in *Alex.* et *Complut.* legitur. Facilis . est ex isto transitus in illud, fieri tamen potuit, ut ...rpres sensum formulae hebr. non intellegens pro lubitu πιεῖν posuerit, aut vere שָׁתוּ pro עָשָׂה legerit. – רָעֵב, *famelicus.* Ies. XXIX, 8. Libere verterunt. – שָׁתָה. Gen. IX, 21. ἔπιον ἐκ τοῦ οἴνου, bibebat ex vino. Deut. XI, 11. γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινὴ, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ, terra et montana et campestris, ex pluvia coeli bibat (h. e. *imbibat.* Vid. *Iacobs* in *Anthol. Gr.* Tom. VI. p. 83.) aquam. Similiter *Herodotus* lib. III. c. 117. ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφέων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ, cum terra illorum satiata esset bibendo aquam. Et *Anacreon* Od. XIX. v. 1. ἡ γῆ μέλαινα πίνει. Et ut πίνειν dicitur γῆ, sic etiam διψᾶν, *sitire. Philostratus Vit. Apoll.* lib. III. c. 5. ὁπότε ἡ γῆ διψῴη, cum terra sitiret. Vide *L. Bos. anim. ad scriptt. graec.* p. 79. et conf. *Raphelii annotatt.* ex *Herodoto* ad Hebr. VI, 7. p. 609. 1 Sam. I, 15. οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, vinum et potum inebriantem non bibi. *Hesych.* πέπωκα, ἔπιον. Iob. XV, 16. πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ, qui bibit peccata tanquam potum, h. e. *qui totus vitiosus est.* Confer notata infra s. ποιέω post hebr. שָׁתָה. – *שְׁתָה chald. Dan. V, 2. 3. 4. 25. Praeterea legitur apud LXX Ies. XXIII, 8. ubi verba καὶ πιεῖν post φαγεῖν de suo addiderunt, ac Ies. IX, 1. τοῦτο πρῶτον πίε. Quod ad hunc locum attinet, iam observatum est a *Grotio* et *Cappello* in *notis critt. in V. T.* p. 499. πίε non esse interpretis, sed librariorum, etsi antiquissimum (idem enim legitur in versione *Itala* et *Arab.*) vitium, natumque ex vitiosa enuntiatione dictantis, aut scriptione vocis ποίει, quae sequitur. Idem iudicavit *Koppe* in *interpretatione critica* h. l. (Goett. 1779. 4.) p. 9. qui et pro τοῦτο πρῶτον coniecit legendum esse τούτου πρῶτον. Sir. XXIV, 21. οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν. Sermo ibi est de sapientia, eiusque praeceptis imbibendis. Conf. Ioh. VI, 35.

ΠΙΜΕΛΕ'ΟΜΑΙ, *pinguesco.* הִבְרִיא Hiph. *sagino.* *Incertus* (sine dubio *Aquila*) 1 Sam. II, 31. πιμελοῦσθαι. Conf. *Aqu.* Iud. III, 17.

ΠΙΜΕΛΗ', *pinguedo.* פִּימָה, *pinguedo, obesitas. Symm.* Iob. XV, 27. πιμελήν. LXX περιστόμιον. *Olympiodorus* ad h. l. ὁ Ἑβρ. - ἀντὶ δὲ τοῦ περιστόμιον, πιμελὴν καὶ διπλοΐδα: ubi quilibet videt coaluisse hic duas versiones. Admodum autem probabile est, πιμελὴν esse *Symmachi* versionem et *Hebraeum Int.* tantum διπλοΐδα scripsisse. Certe in proxime sequenti nota hexaplati πιμελὴ diserte *Symmacho* tribuitur. *Hesychius:* πιμελὴ, στέαρ, πιότης, λίπος. *Suidas:* πιμελὴ, πάχος, λιπαρότης. Πιμελὴ τῶν ἱερείων occurrit apud *Iosephum A. I.* VIII, 9. p. 446.

ΠΙΜΕΛΗ'Σ, *pinguis, obesus.* בָּרִיא, idem. *Aquila* Iud. III, 17. - עֲבֹות sing. *contortus funis. Aquila* Psalm. CXVII, 27. πιμελέσι. N. L. *Hesychius:* πιμελὴς, εὐτραφὴς, λιπαρός.

ΠΙ'ΜΠΛΗΜΙ, *impleo, repleo.* מָלֵא, verbum. Prov. III, 10. - שֹׂבַע, *satio.* Prov. XVIII, 20. Vide et Sirac. XXIV, 26.

ΠΙΝΑΚΙ'ΔΙΟΝ, *tabella.* קֶסֶת, *omnis supellex scribae*, ex usu l. arab. *Symm.* Ezech. IX, 2. Vid. *Casaub.* ad *Athen.* p. 875. Conf. Luc. I, 63. et *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΙ'ΝΙΝΟΣ vel *ΠΙ'ΝΝΙΝΟΣ ΛΙ'ΘΟΣ*, *pininus* vel *pinninus lapis, margarita*, a πίνα vel πίννα, *conchae margaritiferae genus*, q. d. *conchae istius colorem aut formam referens.* Conf. *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. V. c. 6. p. 681. et cap. VIII. p. 71. ubi vid. *Rosenmüllerus.* Occurrit Esth. I, 6. καὶ πινίνου καὶ παρίνου λίθου, ubi tamen incertum est, utrum ad שֵׁשׁ contracte ex שַׁיִשׁ, *marmor*, an vero ad דַּר, *parius*, referendum sit. Vide ad h. l. *Opuscula Critica* p. 149. Fortasse quoque πιννίνου est ipsum hebr. nomen בַּהַט profectum eo aliunde. *Gloss. Cyrilli* habet: πίνινον, *marinum.*

ΠΙ'ΝΩ, *bibo.* הִשְׁקָה Hiph. *bibendum do.* 2 Par. XXVIII, 15. Ita *Bielius* et *Trommius.* Sed ibi non πίνειν, sed διδόναι πινεῖν voci hebraicae respondet. - חוּשׁ, *festino.* Cohel. II, 25. τίς πίεται; *Vulg. deliciis affluet.* Scilicet חוּשׁ notat quoque *sensibus frui*, ut in vett. Commentariis explicatur, quod h. l. quoque postulat אָכַל in membro parallelo, et admittit usus l. chald. - לֶחֶם, *panis.* Gen. XXXI, 54. καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. Ita transtulerunt fortasse ex aliis SS. locis, ubi haec formula occurrit, aut לֶחֶם in notione generaliore acceperunt, e qua de *nutrimentis omnis generis* dicitur, quemadmodum אָכַל in universum *frui* notat. - *מְמֻחָיִם, *medullati.* Ies. XXV, 6. πίονται εὐφροσύνην: ubi *Cappello* in *notis critt. ad h. l.* p. 511. loco מְמֻחָיִם legisse videntur מְמֻצִּים a מָצָה, *sugere, exsugere*, quae significatio proxime accedit ad *bibendi*

notionem, coll. Ps. LXXV, 9. Ies. LI, 17. ubi cum שָׁתָה iungitur, tanquam eius synonymum. – *מְזֻקָּקִים, *colati, purgati.* Ies. XXV, 6. πίονται οἶνον. Vox hebr. etiam alibi a LXX redditur per χέειν et ἐπιχέειν, *fundere, infundere.* Funditur autem s. infunditur vinum poculo, ut inde bibatur. – מִשְׁתֶּה, *potio, convivium.* Ies. V, 12. Videntur legisse שְׁתוּ. Huc etiam a *Trommio* atque *Bielio* refertur locus Ies. XXV, 6. ubi legitur πίονται εὐφροσύνην, πίονται οἶνον, quae verba tamen, ut supra iam observatum est, cum sequentibus componere studuit *Cappellus* l. l., statuens, post ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο excidisse verba: πότον εὐφροσύνης, πότον οἴνου. Adde Dan. I, 5. sec. cod. *Chis.* – נָשַׁת, *deficio.* Ies. XIX, 5. πίονται. Deduxerunt a שָׁתָה cum *Aquila*, qui voce ἀναπίνω h. l. usus est. – *עָשָׂה, *facio.* Ies. VII, 22. ubi tamen pro πιεῖν γάλα *Cappellus* legere mavult ποιεῖν γάλα, ut in *Alex.* et *Complut.* legitur. Facilis quidem est ex isto transitus in illud, fieri tamen potuit, ut interpres sensum formulae hebr. non intellegens pro lubitu πιεῖν posuerit, aut vere שָׁתוֹ pro עָשָׂה legerit. – רָעֵב, *famelicus.* Ies. XXIX, 8. Libere verterunt. – שָׁתָה. Gen. IX, 21. ἔπιον ἐκ τοῦ οἴνου, bibebat ex vino. Deut. XI, 11. γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινή, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ, terra et montana et campestris, ex pluvia coeli bibat (h. e. *imbibat.* Vid. *Iacobs* in *Anthol. Gr.* Tom. VI. p. 83.) aquam. Similiter *Herodotus* lib. III. c. 117. ἐπεὰν δὲ διάκορος ἡ γῆ σφέων γένηται πίνουσα τὸ ὕδωρ, cum terra illorum satiata esset bibendo aquam. Et *Anacreon* Od. XIX. v. 1. ἡ γῆ μέλαινα πίνει. Et ut πίνειν dicitur γῆ, sic etiam διψᾷν, *sitire.* *Philostratus Vit. Apoll.* lib. III. c. 5. ὁπότε ἡ γῆ διψῴη, cum terra sitiret. Vide *L. Bos. anim. ad scriptt. graec.* p. 79. et conf. *Raphelii annotatt.* ex *Herodoto* ad Hebr. VI, 7. p. 609. 1 Sam. I, 15. οἶνον καὶ μέθυσμα οὐ πέπωκα, vinum et potum inebriantem non bibi. *Hesych.* πέπωκα, ἔπιον. Iob. XV, 16. πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ, qui bibit peccata tanquam potum, h. e. *qui totus vitiosus est.* Confer notata infra s. ποιέω post hebr. שָׁתָה. – *שְׁתָה chald. Dan. V, 2. 3. 4. 25. Praeterea legitur apud LXX Ies. XXIII, 8. ubi verba καὶ πιεῖν post φαγεῖν de suo addiderunt, ac Ies. IX, 1. τοῦτο πρῶτον πίε. Quod ad hunc locum attinet, iam observatum est a *Grotio* et *Cappello* in *notis critt. in V. T.* p. 499., πίε non esse interpretis, sed librariorum, etsi antiquissimum (idem enim legitur in versione *Itala* et *Arab.*) vitium, natumque ex vitiosa enuntiatione dictantis, aut scriptione vocis ποίει, quae sequitur. Idem iudicavit *Koppe* in *interpretatione critica* h. l. (Goett. 1779. 4.) p. 9. qui et pro τοῦτο πρῶτον coniecit legendum esse τούτου πρῶτον. Sir. XXIV, 21. οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν. Sermo ibi est de sapientia, eiusque praeceptis imbibendis. Conf. Ioh. VI, 53.

- 35. 40. sequ. et *Vorstium de hebr. N. T.* p. 695. – Vide supra s. *γλυκερός*.

ΠΙ'ΝΩΣΙΣ, pinnae vellus. חֲלִי, *ornamentum, ornatus* (vide *Bocharti Hieroz.* P. II. lib. V. c. 8. p. 717. sequ.). *Inc.* Prov. XXV, 12. *πίνωσις χρυσοῦ*, h. e. interprete *Bielio aureum pinnae vellus*, seu potius *ornamentum elegans ex auro*, proprie *nitor aureus*. *Εὐπινὲς* est *venustum*. Vid. *Ernesti Clav. Cicer. s. h. v.* et *πιναροὶ λίθοι lapides caesi et politi. Semlerus* substituit *πίονος χρυσοῦ*. *Drusius* fatetur, se non intelligere, quid sit *πίνωσις*. *Bocharto* in *Hieroz.* P. I. Lib. II. c. 45. p. 489. videtur interpres ille pro חֲלִי legisse חלך, verbum sono vicinum כלך, atque adeo pro eodem sumsisse. Confer eundem p. 488. ubi de marino illo vellere, h. e. lana molli pinnis annexa, agit. Eidem P. II. Lib. V. c. 8. p. 718. *πίνωσις*, ut *πινικὸν*, videtur a pinna vel pina factum.

**ΠΙ'ΟΝ*, *pingue*, neutrum a *πῖος*. בָּשָׁן, nomen propr. *Basan*. Ps. LXVII, 15. *ὄρος πῖον*, h. e. *λιπαρὸν ἢ πλούσιον*, ut habet margo libri *Vaticani*. Conf. *Eichhornii Repertorium bibl. et orient. literat.* T. XIV. p. 194.

ΠΙΟ'ΤΗΣ, pinguedo. דֶּשֶׁן, quod et *pinguedinem* et *cinerem* notat. Iud. IX, 9. 1 Reg. XIII, 3. (coll. *Ioseph. A. I.* VIII, 8, 5. qui *πιμελὴ* habet.) 5. Iob. XXXVI, 16. et alibi. – חָלָב, *lac*. Ezech. XXV, 4. – *שׂבע. Psalm. CIII, 28. sec. cod. *Alex.* – יִצְהָר, *oleum*. Zach. IV, 14. – מִשְׁמָן. Genes. XXVII, 28. – שְׁמָנִים, *pinguedines*. *Symm.* Ies. XXVIII, 1. *πιοτήτων*. – שִׁקּוּי, *potio, irrigatio*. *Symm.* Prov. III, 8. ubi *πιότης pinguem ossium medullam* notare videtur, ut adeo *Montfauconii* coniectura *ποτὸν* legentis non opus sit. *Drusio* iam in mentem venit illud *πιότης* in *ποτὴς* (*potio, potus*) mutare, fortasse quia *Aquila ποτισμὸς* reddidit. Sed tamen ipse addit: *Cave mutes*. *Trendelenburgius* in notis ad *Chrestomathiam Hexaplarem* p. 310. haecce scribit: Quemadmodum apud Arabes ריר *tenuis medulla corrupta* et *nigra* dicitur, ita שק, quod cum רוי convenit, de *crassiori* et *succosa medulla* dicitur.

**ΠΙ'ΠΙ.* יְהוָה. 1 Sam. XVIII, 12. sec. *Hex.* et cod. *Coislin.* sec. *ὅτι ἦν πίπι μετ' αὐτοῦ*, ad quem locum *Montf.*: Hic, ut infra non semel, illud *ΠΙΠΙ* notatur ad יהוה, non quoad sonum, sed quoad formam literarum. (Scil. יהוה in graecis quibusdam bibliis olim legebatur scriptum charactere Samaritano einsmodi, qui ad effigiem graecae literae *Π* proxime accedit, quod non intellegentes, duo *Π Π* ibi collocari, putabant et *πιπι* legebant: quos ridet *Hieron.* prol. galeat.) De *ΠΙΠΙ* ie superstitione Iudaeorum ridicula vide *Hieronymum Ep.* 136. ad *Marcell.* T. II. *Opp.* p. 704. ed. *Benedict.* et *Schindleri Lex. Pentaglotton* v. יְהוָה.

ΠΙΠΡΑ'ΣΚΩ, *vendo.* מָכַר. Gen. XXXI, 15. πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, *dolose* nobiscum *egit, defraudavit* nos. Habet מָכַר hanc significationem in l. arabica. Deut. XXI, 14. πράσει οὐ πραθήσεται (ἀντὶ) ἀργυρίου, venditione non vendetur pro argento. Conf. Exod. XXII, 3. ubi ἀντὶ additur, et *L. Bos. Ellips. Gr.* p. 295. 1 Reg. XXI, 25. ὃς ἐπράθη ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, qui venditus est (seu *se vendidit ipsum*, coll. v. 21. ubi πέπραται est *vendidit se.*) ad malum faciendum coram Domino, h. e. *ad quaevis scelera patranda pronus erat.* Conf. 1 Macc. I, 17. et *Fesselii Advers. Sacr.* lib. III. c. 1. p. 188. Ies. L, 1. ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε, propter peccata vestra venditi estis. – נִכַּר Pih. *alieno, trado.* 1 Sam. XXIII, 7. πέπρακεν αὐτὸν ὁ θεὸς εἰς τὰς χεῖράς μου. *Vulg. tradidit eum.* Recte: nam qui vendit aliquid, alteri tradit. – צָרַף, *exploro.* Ies. XLVIII, 10. Hic pro lubitu voci hebr. notionem tribuerunt, quam non habet, quia in sequ. de argento sermo est, nec videntes, כ ante כֶּסֶף comparative h. l. accipiendum esse. – הִשְׁבִּיר, *annonam vendo.* *Aqu. Theod.* Prov. XI, 26. πιπράσκοντες. – הִתְמַכֵּר Hithp. *vendo me.* *Al.* 1 Reg. XXI, 20. μάτην πέπρασαι, h. e. iuxta *Lex. Cyrilli MS. Brem.* μάτην ἐξέδωκας σαυτὸν, frustra *vendidisti temet ipsum. Al.* 2 Reg. XVII, 17. ἐπράθησαν. 1 Macc. I, 17. ἐπράθησαν τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν. *Syrus* ad sensum: *et delectati sunt*, coll. 1 Reg. XXI, 25. (*Ernesti* in marg. ed. *Bos.* adscripsit: ἐπειράσθησαν? *K.*) Baruch. IV, 6. ἐπράθητε τοῖς ἔθνεσιν, traditi estis in potestatem gentium. In sequentibus explicatur per παρεδόθητε τοῖς ὑπεναντίοις.

ΠΙ'ΠΤΩ, *cado, labor, decido, incido, occidor, morior, intereo, pereo.* אָנַק, *exclamo.* Ierem. LI, 47. πεσοῦνται τραυματίαι. Sc. oculis eius fortasse obversabantur, quae v. 4. et 44. eiusdem cap. leguntur. – *בּוֹשׁ, *pudore afficior, erubesco.* Ies. XXIV, 23. ubi non aliter legerunt, sed ita verterunt, quia in sequentibus solis loco murum posuerant. – בָּרַךְ, *genua flecto.* 2 Par. VI, 13. ἔπεσεν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ. Sc. בָּרַךְ, quia sequitur עַל בִּרְכָּיו, commode per πίπτει exprimi poterat. – גָּוַע, *exspiro.* Iob. XIV, 1. ubi πίπτειν *mori* notat. Verba sunt: πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκ ἔτι ἐστι, moriens autem homo non amplius est. – *דָּמַם, *conticesco.* Ierem. XLIX, 26. πεσοῦνται, forte lecto יִרְמוּ, aut potius sensu tantum expresso. – יָרַד, *descendo.* Exod. IX, 16. πέσῃ δὲ ἐπ' αὐτὰ ἡ χάλαζα. Ita quoque secundum *Theodoretum* et cod. *Norimb.* LXX Thren. I, 9. πέπτωκε. – כִּידוֹר, *acies militum.* Iob. XV, 24. ubi tamen πίπτων de suo addidisse videntur. *Schultensius* in *Opp. min.* p. 30. πίπτων retulit ad עָתִיד, *paratus*, pro quo legerint עָתִיר, ex arab. عثر, *caespitare, labi.* – כָּרַע, *incurvo me.* 2 Par. VII, 3. Ies. XLVI, 1. LV, 12. – כָּשַׁל, *im-*

pingo. Ies. XXVIII, 13. LIX, 10. Ier. VIII, 12. - מוט, dimoveor. Psalm. CXXXIX, 11. Prov. XXV, 27. - מכים part. plur. Hoph. a נכה, caesi. Ierem. XVIII, 21. - מעך, comprimo. Ezech. XXIII, 3. - מפלה: מפלה, casus, ruina. Prov. XXIX, 16. Ies. XXIII, 13. XXV, 2. - נבל, decido. Ies. XXXIV, 4. πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα, omnia astra decident, ut folia. Conf. Matth. XXIV, 29. Apoc. VI, 13. et *Wolfium* ad *Matth.* l. c. p. 350. Non autem sermo ibi est de lapsu proprie sic dicto, quemadmodum alias veteribus ἀστέρες, *stellae*, h. e. ignes in aëre emicantes sive scintillae vel exhalationes aut fulgores ignei, *coelo labi* ac *ruere* dicuntur (vide *Spanhemium* ad *Callimachum* p. 354.), sed de splendoris defectu, quo stellae quasi coelo decidisse videbuntur. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. n. 7. Adde Iob. XIV, 18. ubi LXX, *Theod. Syr.* et *Arabs* nonnullis legisse videntur יפול. - נגף, *caedo.* Lev. XXVI, 17. Iud. XX, 32. sec. cod. *Vat. Al.* 1 Sam. VII, 10. ἔπεσαν, et 2 Sam. X, 15. ἔπεσεν. - נדם Niph. a דמם, *exscindor.* Ierem. XLIX, 25. - נפל. Gen. XVII, 3. 17. XLIV, 14. 1 Sam. XIV, 46. εἰ πεσεῖται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ θρὶξ, si cadet a capite eius capillus. Vide quoque 2 Sam. XIV, 11. 1 Reg. I, 52. et conf. Act. XXVII, 34. 1 Sam. XXIX, 3. ubi πίπτειν πρός τινα est *confugere ad aliquem. Symm.* προσέφυγε. 2 Sam. III, 38. ὅτι ὁ ἡγούμενος πέπτωκε μέγας, quod princeps magnus ceciderit, h. e. *mortuus sit.* 1 Reg. XX, 25. κατὰ τὴν δύναμιν τὴν πεσοῦσαν ἀπό σου, iuxta exercitum, quem *perdidisti.* 2 Reg. X, 10. οὐ πεσεῖται (scil. τὶ) ἀπὸ τοῦ ῥήματος κυρίου, non cadet aliquid a verbo Domini, h. e. nihil eorum, quae Deus minatus est, *irritum erit.* Vide quae notavi in v. διαπίπτω. Prov. XI, 28. οὗτος πεσεῖται, hic *interibit.* Prov. XXIV, 16. ἑπτάκις γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος, septies enim cadet iustus, h. e. *incidet in mala.* Ez. VI, 11. ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ πεσοῦνται, et gladio et fame et peste cadent, h. e. *morientur.* Ezech. XXX, 4. πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ, vulnerati *morientur* in Aegypto. Sic et Graecis alias hanc notionem verbi πίπτειν esse tritissimam viri docti ostenderunt. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. Amos. III, 5. εἰ πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ γῆς ἄνευ ἰξευτοῦ; num *cadet* (scil. *in laqueum*) avis in terra sine aucupe? nisi ei tendicula posita sit? *Theod.* Dan. VIII, 10. ubi pro תפל, *deiiciet, deturbabit*, legit תפל. - נפל נפל duplicatum. Ies. XXI, 9. - *נפל chald. Dan. II, 46. III, 5. 6. 7. et alibi. - *נפל, *abortus.* Psalm. LVII, 8. Legerunt נפל. - נפלל Niph. ex פלל Pih. *iudico.* Ezech. XXVIII, 23. πεσοῦνται. Ita quoque *Vulgatus.* Sc. non a radice פלל explicarunt, sed a נפל, aut נפלל pro נפל ceperunt, quod quoque in nonnullis codd. legitur. - נצר, *custodio.* Ies. XXVII, 3. Cur LXX ita reddiderint, quis dicat? - נקף Pih. *excindo.* Ies. X, 34. πε-

σοῦνται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ, cadent, h. e. *interficientur*, excelsi gladio. - נִרְדָּם Niph. *sopore obruor*. Dan. VIII, 18. - נִשְׁחַת Niph. *perdor*. Ierem. XVIII, 4. - עָבַר, *transeo*. Iob. XXXIII, 18. Libere verterunt. - עַיִן, *oculus*. Iob. XXIV, 23. *πεσεῖται νόσῳ*, morto peribit. N. L. - *עָתִיד, *paratus*. Iob. XV, 24. Vide supra s. v. כִּידוֹר. - פֶּגֶר, *cadaver*. Amos. VIII, 3. *πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν παντὶ τόπῳ*. Non putem, eos legisse הַנֹּפֵל, quod nonnullis placuit: nam *ὁ πεπτωκὼς* *cadaver* dicitur. Arab. فجر notat *fluxit*, *declinavit*. - פֶּרֶץ, *ruptura*. Amos. IX, 11. *τὰ πεπτωκότα*, *collapsa*, *diruta*. - *פָּרִיץ, *dissipatus*. Dan. XI, 14. sec. cod. *Chis.* ubi pro פָּרִיצֵי legit פְּרוּצֵי, *rupta*, *diruta*. - צָלַח, *prosperor*. 1 Sam. XVIII, 10. *ἔπεσε πνεῦμα θεοῦ πονηρὸν ἐπὶ σαούλ*. Sec. *Gjeuharium* et *Camusum* صلح, in coni. IX. *cubuit*, est vocabulum sollenne *de correptione spiritus divini*, coll. Iud. XIV, 6. 1 Sam. X, 6. H. l. vero de spiritu malo dicitur. - קָדַד, *incurvo me*. 2 Par. XXIX, 30. - רָבַע, *cubo*. Exod. XXIII, 5. - *שָׁכַב, *accumbo*. *Symm.* Psalm. XL, 9. Sc. שָׁכַב in hac orationis serie respondet latino *succumbere*, nempe *malis* et *infortunio*, quam notionem h. l. quoque habet vox *πίπτειν*. - שָׁפֵל, *humilior*. Ies. II, 17. - תָּוָה Pih. *signo*. 1 Sam. XXI, 13. *ἔπιπτεν*, ubi *ἔπιπτεν* fortasse est alius interpretis, et scribendum est *ἔτυπτεν* (pro *ἐτυμπάνιζεν*), quae voces interdum permutatae reperiuntur, v. c. Prov. XXVI, 22. ubi pro *τύπτουσιν* legendum est *πίπτουσιν*. Vide quoque infra s. *τυμπανίζω*. - תָּמַם, *consumor*. Deut. II, 16. - חָפֵל, *caementum inconditum*. Ezech. XIII, 10. 14. 15. XXII, 28. Legerunt חָפַל a נָפַל. Caeterum in LXX pro *εἰ πεσεῖται* lego *ἢ πεσεῖται*, vel potius *καὶ πεσεῖται*, aut simpliciter *πεσεῖται*. Sirac. I, 36. *μὴ ἐξύψου σεαυτὸν*, *ἵνα μὴ πέσῃς*, noli exaltare te ipsum, ne *humilieris*, seu *in ignominiam incidas*, unde statim explicationis causa additur: *καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν*. Etiam apud Latinos *cadere* de *rebus* dicitur, *quae in deterius mutantur*. Sirac. XIII, 2. *πίπτειν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος*, spe *excidere*, quod *Polyb.* I, 87, 1. dixit *πίπτειν ταῖς ἐλπίσι*. 1 Macc. IV, 45. *ἔπεσεν αὐτοῖς βουλὴ ἀγαθὴ*, *καθελεῖν αὐτὸ*, *incidit* illis consilium bonum, ut destruerent illud. Ita *πίπτειν* pro *ἐμπίπτειν*, quod occurrere apud *Aelianum V. H.* III, 32. ad eundem lib. I. c. 3. p. 6. notat *Gronovius*.

ΠΕΣΕΙ͂Ν ΠΟΙΕ'Ω, *cadere facio*. לִנְפֹּל, *ad cadendum*. Ier. LI, 49. *πεσεῖν ἐποίησε τραυματίας*. - Vide alibi s. *ῥομφαία*.

ΠΙ'ΣΣΑ et *ΠΙ'ΤΤΑ*, *pix*. זֶפֶת, idem. Exod. II, 3. Ies. XXXIV, 9. Vide et *Cant. tr. puer.* v. 17. Sirac. XIII, 1.

ΠΙΣΤΕΥ'Ω, *credo*, *fidem habeo*. *אֱמוּנוֹת, *veritates*. *Aqu.* Prov. XXVIII, 20. אִישׁ אֱמוּנוֹת, *ἀνὴρ πιστεύων*, h. e. *fi-*

delis, verax; fide dignus. Vulg. vir fidelis. Symm. ἀληθής. LXX ἀξιόπιστος. Fortasse tamen *Aquila* scripserat πίστεως aut πίστεων, ut hebraismum eo fidelius exprimeret. – הֶאֱמִין Hiph. Genes. XV, 6. ἐπίστευσεν ἀβραὰμ τῷ θεῷ, *credidit* Abraham Deo. Gen. XLII, 20. πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν, *fides constabit* verbis vestris, *invenientur vera.* Conf. 2 Thess. I, 10. et ad h. l. *Elsnerum* p. 281. 1 Sam. XXVII, 12. ἐπιστεύθη Δαβὶδ ἐν τῷ Ἀγχοῦς σφόδρα, *fides habebatur* Davidi apud Achis valde, aut Achisus *credebat* Davidi. Iob. IV, 18. ubi πιστεύειν κατά τινος est *fiduciam suam in aliquo ponere, fidem habere.* Eodem quoque modo explicanda est formula οὐ πιστεύειν κατὰ τινὸς Iob. XV, 15. pro לֹא הֶאֱמִין, sequ. בְּ. Iob. XXXIX, 24. οὐ μὴν πιστεύσῃ, ἕως ἂν σημαίνῃ σάλπιγξ, non *fidem habebit,* sc. aliis excitandi signis, nisi audito sono s. clangore tubae, h. e. ita assuetus est sono tubae, ut aliis sonis ac signis plane non *attendat.* Aliter haec verba explicari nequeunt. *Vulg. nec reputat tubae sonare clangorem.* – נֶאֱמָן Niph. 1 Sam. III, 21. ἐπιστεύθη Σαμουὴλ, *fides habebatur* Samueli. Conf. 1 Tim. III, 16. Sic *Aeschines* contra *Ctesiphontem* p. 294. ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς, ὡς οὐδεὶς ἕτερος, vir, cui *fides* Thebis *habebatur* maxima. Conf. et *Raphelii annotatt. ex Polybio* ad 1 Tim. l. c. p. 604. Psalm. LXXVII, 26. ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ θεῷ, quod non credebant Deo. Ierem. XII, 6. μὴ πιστεύσῃς ἐν αὐτοῖς, non credas illis, non *fidem habeas* illis. Conf. Marc. I, 15. Eph. I, 13. Adde *Theod.* Ies. VII, 9. οὐδ' οὐ μὴ πιστευθείητε, nequaquam *credetur* vobis. – הֵימַן chald. Aph. ab אָמַן. Dan. VI, 23. – *שָׁמַע, *audio.* Ierem. XXV, 8. Dan. XIII, 53. sec. *Chis.* πιστευθεὶς, *tibi demandatum est munus et officium.* Sap. XII, 2. πιστεύσωσιν ἐπὶ σε, credant in te. Sap. XIV, 5. ἐλαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχὰς, exiguo valde ligno *credunt* vel *committunt* homines animas. 2 Macc. III, 22. τὰ πεπιστευμένα τοῖς πεπιστευκόσι σῶα διαφυλάσσειν, *concredita* illis, qui *crediderant*, seu *deposuerant*, coll. v. 10., salva custodire. 4 Macc. IV, 7. οἱ τὰς παρακαταθήκας πιστεύσαντες τῷ ἱερῷ θησαυρῷ, deposita *credentes* sacro thesauro. Eodem sensu verbum usurparunt *Iosephus Ant.* lib. I. c. 16. et lib. IV. c. ult. ac *Herodianus* I, 3, 9. Vide *L. Bos. Obs. Miscell.* p. 54. et *Wolfium* ad 2 Tim. I, 12. p. 405. Sirac. II, 6. ubi πιστεύειν τῷ θεῷ notat *vere Deum colere, sancte vivere*, ac in sequenti membro per εὐθύνειν τὰς ὁδοὺς explicatur. Sir. II, 6. 8. 10. πιστεύειν τινὶ est *fiduciam in aliquem collocare, s. optima quaevis ab aliquo sperare*, coll. v. 13. et 14. 4 Macc. V, 25. *certissime persuasum habere.*

ΠΙ'ΣΤΙΣ, fides, fidelitas, veritas, certitudo, it. *foedus firmum.* אֵמֻן. Deut. XXXII, 20. *Symm.* Psalm. XI, 2. ἐξέλιπον αἱ πίστεις ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀνθρώπων, *fides* rara est in

his terris. *Aquila* Ies. XXVI, 2. – אֱמוּנָה, *fides.* 1 Par. IX, 23. 26. 31. 2 Par. XXXI, 12. 15. 18. Ierem. V, 13. et alibi saepius. Adde *Aqu.* Ps. CXVIII, 75. ubi πίστει adverbialiter sumtum *vere* notat. LXX habent ἀληθείᾳ. *Symm.* Prov. XVII, 12. ubi πίστις est i. q. πιστὸν, *verum et fide dignum. Aqu.* Exod. XVII, 12. αἱ χεῖρες αὐτοῦ πίστις, h. e. *erectae fideliter stabant, nec demittebantur.* LXX habent ἐστηριγμέναι. *Firmitatis* quoque notionem vocem πίστις habere, negari nequit. אָמֵן. *Symm.* Ies. XXV, 1. πίστει. – אֲמָנָה, *firmitas.* Nehem. IX, 38. ἐν πᾶσι τούτοις διατιθέμεθα πίστιν, super his omnibus paciscimur *foedus firmum.* Ita et arab. اصالة. Vide quoque Nehem. XI, 23. – *אֲמָנָה, *Amana*, nomen proprium. Cant. IV, 8. Legerunt אֲמָנָה secundum *Cappellum.* Sed אֲמָנָה etiam appellative reperitur. – אֱמֶת, *veritas.* 2 Reg. XII, 15. XXII, 7. Prov. III, 3. – לַעֲנוֹת, *ad respondendum.* Prov. XV, 30. μελετήσει πίστιν. Ita e coniectura mihi transtulisse videntur. Alii vero statuunt, eos legisse לֶאֱמוּנוֹת aut לֶאֱמֶת. Vide et Prov. XV, 29. 30. ubi nihil pro hac voce in textu hebr. legitur. Sirac. XV, 15. πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας, ubi ποιῆσαι positum mihi esse videtur pro ποιήσεις, aut supplendum est εἰς τὸ (ut fideliter facias, quae Deus vult aut postulat), aut pendet a συντηρήσεις. Sirac. XL, 12. ubi πίστις *integritas, quando aliquis donis se corrumpi non patitur.* Sir. XLIX, 12. ἐν πίστει ἐλπίδος, in *certitudine* spei. Sirac. I, 33. *integritas vitae, studium religionis,* coll. XV, 15. 1 Macc. X, 37. munerum τῶν οὐσῶν εἰς πίστιν, *quae fidem postulant,* aut *fideliter et integre obeunda sunt. Hesych.* πίστις, ἀπόδειξις. *Aristoteles Rhetor.* lib. I. c. 1. p. 290. Ἡ δὲ πίστις ἀπόδειξίς τις. Τότε γὰρ πιστεύομεν μάλιστα, ὅταν ἀποδεδεῖχθαι ὑπολάβωμεν.

ΠΙ'ΣΤΙΝ "ΕΧΩ, fidem habeo vel praesto. נֶאֱמַן Niph. *fidus sum.* Ierem. XV, 18.

*ΠΙΣΤΟΠΟΙΕ'Ω, *fidem facio,* i. q. πιστοποιέομαι. 4 Macc. VII, 9. ἐπιστοποίησας.

*ΠΙΣΤΟΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ. 4 Macc. XVIII, 17. ubi *confirmationem afferre, fidem facere* notat.

ΠΙΣΤΟ'Σ, fidelis, fidus, verus, fide dignus, certus, indubitatus, firmus, stabilis, diuturnus, it. *pius.* אֱמוּן. 2 Sam. XX, 18. Prov. XIV, 5. XX, 6. *Aqu.* Ps. XI, 2. – אֱמוּנָה, *fides.* Deut. XXXII, 4. – אֱמֶת, idem. Prov. XIV, 27. – יֶתֶר, *excellentia.* Prov. XVII, 7. χείλη πιστά. *Grabius Prolegg.* T. IV. c. IV. §. 3. πιστὰ in περισσὰ mutavit, mera coniectura ductus, quia LXX יֶתֶר etiam alibi per περισσὰ transtulerunt. Sed sine dubio scripserant LXX χείλη πιστὰ, *verba veracia, fide digna.* Certe *Syrus*, qui h. l. LXX secutus videtur, habet ܢܨܝܚܬܐ. Caeterum *oratio fide digna* etiam *excellens* dici

potest. – מְהֵימַן chald. part. aph. ex אֲמַן. Dan. II, 45. VI, 4. – נְאֻם, nomen participiale, *dictum*. 2 Par. XXIII, 1. πιστός. Videntur נֶאֱמָן legisse seu vocem nostram ab hac radice derivare voluisse. – נֶאֱמָן part. Niph. Deut. XXVIII, 59. νόσους πονηρὰς καὶ πιστὰς, morbos malignos et *stabiles* s. *diuturnos*. *Gloss. in Octateuch.* πιστὰς (Sic enim e Deut. l. c. legendum pro πλείστας, quod *Fabricius* vitiose ediderat.) νόσους, ἐπιμόνους. 1 Sam. II, 37. ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστὸν, excitabo mihi ipse sacerdotem *fidelem* (Conf. Hebr. III, 3. 10.), et paulo post οἰκοδομήσω ἐμαυτῷ οἶκον πιστὸν, aedificabo mihi ipsi domum *firmam* vel *stabilem*. Vide et 1 Sam. XXV, 28. 1 Reg. XI, 38. Ies. XXII, 23. 25. Ps. XVIII, 8. ἡ μαρτυρία κυρίου πιστὴ, testimonium Domini est *certum*. Conf. 1 Tim. IV, 9. Ps. LXXXVIII, 56. μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστὸς, testis in coelo *fide dignus*. Ierem. XLII, 5. εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστὸν, in testem verum et fide dignum. Sic *Aelianus V. H.* III, 18. sub fin. καὶ ταῦτα, εἴ τῳ πιστὸς ὁ Χῖος λέγων, πεπιστεύσθω. Ps. LXXXVIII, 28. ἡ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ, foedus meum *firmum* ipsi. Ies. XXII, 23. 25. ἐν τόπῳ πιστῷ, in loco *firmo*. Ies. XXXIII, 16. τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστὸν, aqua eius *certa*, h. e. aqua ei *semper scaturiet*. Ies. LV, 3. διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, τὰ ὅσια (pro κατὰ τὰ ὅσια) Δαβὶδ τὰ πιστὰ, pangam vobiscum foedus aeternum iuxta beneficentias Davidis, s. promissiones Davidi datas certas ac firmas. *Hesych.* πιστὰ, βέβαια. Sic *Homero* Il. β'. 124. ὅρκια πιστά. Hos. V, 9. ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἔδειξα πιστὰ, tribubus Israel ostendi *vera*, h. e. *certissimum eventum habebunt*, quae ego tribubus Israel denuntio. – צַדִּיק, *iustus*. Iob. XVII, 9. σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδὸν, teneat autem *pius* viam suam. *Suidas*: πιστὸς, ὁ εὐσεβής. Adde Hebr. III, 5. Sir. XXXIII, 3. ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς, lex ipsi *vera*. 1 Macc. XIV, 5. ἕως τοῦ ἀναστῆναι προφήτην πιστὸν, usque dum surgat propheta *verus*, h. e. fidem faciens suis praedictionibus et miraculis, ut recte monuit *Grotius*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πιστὸς, ἀληθής. Conf. *Wolfium* ad 1 Tim. I, 15. p. 419. Sir. I, 14. ubi πιστὸς est *pius*, *bona indole praeditus*: μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη σοφία, coll. Sap. I, 3. III, 9. VIII, 19. 20. 2 Macc. I, 2.

ΜΗΔΕ'Ν ΠΙΣΤΟ'Ν, *nihil fidum*, *nihil verum*. תַּהְפֻּכוֹת plur. *perversitates*. Prov. II, 12. – Vide alibi s. v. μισθός.

ΠΙΣΤΟ'Ω, *fidem facio*, *confirmo*, *stabilio*. אָמַר, *dico*. 1 Reg. I, 36. πιστώσαι κύριος ὁ θεὸς τὸ ῥῆμα. Permutasse videntur אָמַר cum אָמַן. – הֶעֱמִיד Hiph. 1 Par. XVII, 14. πιστώσω αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ μου, *stabiliam* illum in domo mea. – הֵקִים Hiph. a קוּם, *stare facio*. 2 Sam. VII, 25. – נֶאֱמַן Niph. 2 Sam. VII, 16. πιστωθήσεται ὁ οἶκος αὐτοῦ, *stabilietur* vel *stabilis erit* domus eius. 1 Reg. VIII, 26. πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμα

σου Δαβὶδ τῷ πατρί μου, *confirmetur* quaeso verbum Davidi patri meo. Vide et 2 Par. VI, 17. Ps. CXII, 7. et conf. 2 Tim. III, 14. 1 Par. XVII, 24. πιστωθήτω καὶ μεγαλυνθήτω τὸ ὄνομά σου, *stabile sit* et magnificetur nomen tuum, h. e. fides tua *semper* celebretur. Vide et 2 Par. I, 9. Ps. LXXVII, 11. οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, non *fidelis permansit* cum Deo spiritus eius, vel non *fideliter adhaesit* Deo spiritus eius. Conf. Sir. XXVII, 17. XXIX, 3. Ps. LXXVII, 41. οὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ, neque *fideliter perstiterunt* in foedere eius. 2 Macc. VII, 24. δι' ὅρκων ἐπίστου, per iuramenta *confirmavit*. Vide et 2 Macc. XII, 25.

*ΠΙΣΤΩ͂Σ, *fideliter. Gl. Vet. fidenter.* Esth. II, 7 sec. *Vet. Arund.* καὶ ἦν ἐκτρέφων πιστῶς τὴν Ἐσθήρ.

ΠΙ'ΣΤΩΣΙΣ, *fides data, confirmatio* et *probatio, qua rei fides fit.* חְשׂוּמֶת יָד, *positio manus. Inc.* Lev. VI, 2. ἐν πιστώσει χειρὸς, *confirmatione manu facta. Πίστωσις χειρὸς* proprie, *quando manu data rei alicui fidem facimus.* Sic πίστωσις λόγων, *quando verbis idem fit. Plato leg.* II. 943. C. μαρτύρων πιστώσεις λόγων. Conf. *Drusium* in *Fragment. Vet. Intt. Graec.* p. 174.

ΠΙ'ΤΥΡΟΝ, *palea, furfur,* et *farinae purgamentum. Ep. Ierem.* v. 43. θυμιῶσαι τὰ πίτυρα: quod ex mea sententia non fuit aliquod lustrationis genus, sed potius incantamentum amatorium apud Assyrios usitatum ad animos in amorem pelliciendos. Vide *Lomeier. de lustratt. vett. gentil.* p. 303. Liceat hic adscribere verba *Seldeni* de *Diis Syris Synt.* II. c. 7. p. 312.: Quid sit τὰ πίτυρα θυμιῶσαι, fateor me hactenus non satis cepisse, nisi sint heic πίτυρα vel οὐλόχυτα seu *molae salsae* aut *libamina,* θυλήματα dicta. Frequentes in sacris molae illae. Et *Simaetha* venefica apud *Theocritum* (*Idyll.* β. v. 33) θύειν τὰ πίτυρα Hecatae, ad amorem conciliandum, iubet: quod idem ipsum vocat, imitatus eum, *Virgilius Eclog.* VIII, 82. *spargere molas. Πίτυρα* autem sunt *furfures.* Verum hic videntur accipienda sive pro θυλήμασι priscorum, h. e. libaminibus melle seu vino et farina confectis, seu pro salsis molis. Lucem huc ferre potest Ieremias VII, 18. *An tu non vides, quid ipsi faciunt in civitatibus Iehuda et in plateis Ierusalem? Filii colligunt ligna, et patres accendunt ignem, mulieres vero subactae farinae massam apponunt, ut faciant placentas reginae coelorum.* Placentae sunt a propheta כונים *Cavanim* dictae, quas effigiem reginae coelorum retulisse scribit *Salomon Iarchi.* Certe mirum est, nisi ex πιτύροις et melle forsan huiusmodi liba facta voluerit is, quicunque auctor sit Epistolae, quam laudavimus. Etenim Venus Babylonia *Regina* etiam indigitabatur *coelorum.* Vide *Harpocrationem* in ἀπομάττον. *Olympiodorus* vero ad lo-

cum illum de *πιτύροις* annotat: *Ἀφροδίτῃ τυχὸν ἤ τινὶ προαγωγῷ. Ἴσως δὲ καὶ εἰς καθαρμὸν τοῦτο ἐποίουν αἱ δυστυχεῖς.* Conf. et *Outhovium* in *Bibl. Brem.* Cl. I. p. 217. et auctores laudatos *Spencero* de *legibus hebr. ritual.* lib. II. c. 36. sect. I. p. 565. *Vulg. succendentes ossa olivarum.* Respexit ad *πιτυρίδας*, quae sunt *olivae viles.* Sed vide ad h. l. *Grotium.*

ΠΙ'ΤΥΣ, pinus. אֹרֶן, *ornus.* Ies. XLIV, 15. - בְּרוֹשׁ, *abies.* Ezech. XXXI, 8. Zach. XI, 2. ad quem locum *Suidas: ὀλολυζέτω πίτυς, ὅτι πέπτωκε κέδρος, τουτέστι, τῶν ἰσχυρῶν πιπτόντων τὰ ἀσθενέστερα παιδευέσθωσαν καὶ σωφρονιζέσθωσαν.* *Symm.* Ies. XIV, 8. *Suidas: πίτυς, εἶδος δένδρου κωνοφόρου, ἣ παρ' ἡμῖν στροβῆλα* (fortasse *στρόβιλος* legendum). *Ξενοφῶν· χωρίων πίτυσι διαλειπούσαις μεγάλαις.* Vide quoque *Theophrast. Hist. Plant.* Lib. III. c. 10.

ΠΙ'ΩΝ, pinguis, obesus, opulentus, copiosus, magnus. אָבִיב, *arista virens.* *Theod.* Lev. II, 14. *πίονα ἄλφιτα, pinguis farina.* Num *crassior farina?* - בָּשָׁן, *Basan,* nomen proprium regionis. Ps. LXVII, 15. 16. *ταῦροι πίονες*, ubi non דָּשֵׁן legerunt, quae fuit *Trommii* coniectura: sed Basanitis regio trans Iordanem perhibetur pascuis laetis abundasse. Pecus autem, quod pascuis laetis utatur, fere opimum esse, quis ignorat? - דָּשֵׁן. Ps. XXI, 32. *οἱ πίονες τῆς γῆς, opulenti* terrae. Sic *παχεῖς*, qui alias sunt *pingues*, etiam *opulenti* dicuntur. Vide in v. *παχύνω.* Ps. XCI, 14. *ἐν γήρει πίονι*, h. e. iuxta *Suidam*, *ἐν πλήθει ἐτῶν*, *in multitudine annorum*, *in annosa senectute.* In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ἐν γήρει πίονι* exponitur *ἐν γήρᾳ λιπαρῷ, in senectute pingui.* Vnde corrigendus *Hesychius*, apud quem pro *ἐν γήρᾳ λιπαρῷ* male legitur *γῆρας λιπαρόν.* *Aquila* quoque ibi habet *ἐν πολιᾷ πίονι:* quem tamen suspicor scripsisse *ἐν πολιᾷ, πίονες* (in textu enim hebr. legitur דְּשֵׁנִים, pro quo eum דָּשֵׁן legisse mihi non est verosimile.), quemadmodum etiam apud LXX scribendum esset *ἐν γήρει, πίονες.* Confirmant hanc coniecturam *Symmachus* ac *Theodotion.* - בַּרְמֶל, *Carmel,* nomen proprium. *Theod.* Lev. II, 14. *πίονα ἄλφιτον.* Sc. Carmel mons agris, vineis, oleis abundans, per metaphoram de regione quavis bona et frugifera accipitur. Conf. *Glassii Philol. Sacr.* p. 1090. - מַשְׁמָן, *locus pinguis.* *Theod.* et *Quinta Editio* Ps. LXXVII, 35. - נָעֵם, *amoenus sum.* Gen. XLIX, 15. - *עוֹד, *adhuc.* Gen. XLVI, 29. *ἔκλαυσε κλαυθμῷ πίονι* sec. cod. *Vat.* *L. Bos* e reliquis libris legere mavult *πλείονι*, quae fuit iam *Montfauconii* coniectura, ac provocat ad Ps. LXXVII, 35. ubi ex *ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν* simili mutatione factum est *ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν.* Sed habet quoque *πίων* notionem *copiae* ac *multitudinis*, ut supra ad דָּשֵׁן iam observatum est. - רַעֲנָן, *viridis.* Ps. XCI, 10. *ἐν ἐλαίῳ πίονι.* - שָׁמֵן. Gen. XLIX, 20. Num. XIII, 21. Neh. IX, 25. *Theod.*

Ies. XXVIII, 1. – שֶׁמֶן, *pinguedo, oleum.* Mich. VI, 7. *χειμάῤῥων πιόνων*, torrentum *olei.* Sc. *πῖον* h. l. *oleum* mihi notare videtur, quia nihil oleo pinguius est. Praeterea legitur 1 Reg. XVIII, 26. Certe *πίων* extitisse olim in nonnullis exemplaribus LXX Intt. luculenter apparet e nota, quam ad lectiones *Aquilae* ac *Symmachi* attulit *Cod. Coislin.* 2. *πίονα παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ Ἑξαπλῷ*, ubi bene monuit *Montfauconius* hac nota indicari, in quibusdam exemplaribus LXX Intt. haberi *πίονα.* Fuit autem illud *πίονα* vel positum post *ἕνα* (et nihil aliud est, quam additamentum ex voce בָּחַר ortum. Ad sacrificia enim eligebantur animalia prae caeteris pinguia.) vel loco *ἕνα*, cum אֶחָד interdum notet, quod est *in suo genere praestantissimum.* *Hesychius: πίονα, πλούσια, λιπαρά.* Idem: *πίονος, λιπαροῦ, ἀγρίου, εὐτραφοῦς, πλουσίου, μεγάλου.* *Suidas: πίονα, εὐδαίμονα, λιπαρὰν καὶ εὐτραφῆ.*

*ΠΙ'ΩΝ ΓΗ', *pinguis s. fertilis terra. Symm.* sec. *Cat. MS. Iobi in Bibl. D. Marci* n. 21. Iob. VIII, 17. *ἐπὶ πίονι γῇ φύεται.* Libere, non vero coniectura ductus, ut videri posset, ita transtulit. Respondet autem verbis hebr. עַל-גַּל שָׁרָשָׁיו, *iuxta fontem* radices eius. Adde *Homer.* Il. *ι.* 710. *λ.* 573.

*ΠΙ'ΟΝΑ ΠΟΙΕ'Ω, *pinguefacio.* דִּשֵּׁן, idem. *Symm.* Ps. XIX, 4. Sed verior est ibi lectio *πλείονα ποιήσει.* Vide infra s. v. *πλείων.*

ΤΟ'ΠΟΣ ΠΙ'ΩΝ, *locus pinguis.* כַּר, *pascuum.* Ies. XXX, 23. – בֶּן שֶׁמֶן, *filius olei.* Ies. V, 1. *ἐν τόπῳ πίονι.* Legerunt בְּבֶן שֶׁמֶן. *Filius olei* autem h. l. est *pinguissima terra, summa fertilitate gaudens.*

*ΠΛΑ'ΓΕΙΟΣ, i. q. *πλάγιος, obliquus, transversus.* קֶלַע, *funda. Aqu.* 1 Sam. XXV, 29. *ἐν ταρσῷ πλαγείῳ, in fiscella obliqua.* Ad hanc enim vocem referendum mihi esse videtur *πλαγείῳ*, non vero cum *Montfauconio* in *Hexaplis* ad צְרוֹר. Caeterum confer *Simonis Lex.* pag. 1432. et infra s. *ταρσός.*

ΠΛΑΓΙΑ'ΖΩ, *obliquo, diverto, in transversum deflecto, seduco.* הִטָּה Hiph. a נָטָה. Ies. XXIX, 21. *ἐπλαγίασαν ἐπ' ἀδίκοις* (sc. *ἔργοις*) *δίκαιον, in transversum deflectunt* iniustis operibus iustum. – תָּפַשׂ, *prehendo.* Ezech. XIV, 5. *ὅπως ἂν πλαγιάσωσι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ*, ut *seducant* domum Israel. Sic quoque lat. *capere*, cui תָּפַשׂ h. l. respondet, haud raro usurpatur. *Hesych. πλαγιάσαι, παραλογίσασθαι, πλανῆσαι.*

ΠΛΑ'ΓΙΑ, sc. *μέρη, partes transversae, latera.* יָרֵךְ, constr. יֶרֶךְ. Lev. I, 11. Num. III, 29. 35. – עֻמָּה, *iuxta.* 2 Sam. XVI, 13. – צַד. Gen. VI, 16. Exod. XXV, 32. XXVI, 13. XXXVII, 19. – תָּוֶךְ, constr. תּוֹךְ, *medium.* 2 Sam. III, 27.

ΠΛΑ'ΓΙΟΝ, sc. *μέρος, pars transversa, latus.* צַד. *Symm.* et LXX sec. ed. *Compl.* 1 Sam. VI, 8. *ἀπὸ πλαγίου αὐτοῦ.* Vide quoque ibi *Inc. Int.* qui habet *ἐκ πλαγίων μέρους αὐτῆς*,

ubi duae versiones coaluerunt. 2 Sam. II, 16. ubi cum πλευρὰ permutatur in codd. *Aqu. Symm.* Ps. XC, 7. ἐκ τοῦ πλαγίου.

ΠΛΑ΄ΓΙΟΣ, *obliquus*, *transversus*. קְרִי, *occursus*. Lev. XXVI, 21. 23. 24. θυμῷ πλαγίῳ. *Vulg.* *in furore contrario.* Ib. v. 27. 28. 40. 41. Susann. 18. 25. διὰ τῆς πλαγίας θύρας, per *obliquam* portam. Vide s. πλαγίως.

**ΠΛΑΓΙ΄ΩΣ*, *oblique*. קְרִי, *occursus*. בְּקֶרִי, *cum occursu*, h. e. *contra*, *in adversum*. Lev. XXVI, 24. sec. *MS. Sar. Schol.* ἐναντιώσει. Ibid. v. 41. sec. *cod. Oxon.*

ΠΛΑΔΑΡΟ΄ΟΜΑΙ, *prae nimia humiditate flaccesco*, *imbecillis fio*, *laxor*, a πλάδον, *humor superfluus*. נָבַק Niph. a בָּקַק, *exhaurior*. *Aqu.* Ies. XIX, 3. πλαδαρωθήσεται. *Hesych.* πλαδαρὸν, νοτερὸν, ὕπομβρον, χαῦνον, ἀσθενὲς, ὑγρόν.

ΠΛΑ΄ΘΑΙ, *statuae*, ut aliqui reddunt, vel potius *massae ficuum*. Sine dubio facta est haec vox ex παλάθαι, eliso α. Ex varia interpretatione 2 Sam. XVII, 19. Vide supra sub παλάθη, et ἀραφώθ, et *Flamin. Nobil.* ad h. l.

**ΠΛΑΚΩ΄ΔΗΣ*, *latus in modum tabulae*. לוּחִית, *Luchid*, nomen propr. LXX sec. cod. *Norimb.* Ierem. XLVIII, 5. διὰ τῆς ἀναβάσεως τῆς πλακώδους. Legerunt לוּחוֹת, a לוּחַ, πλάξ, *tabula*.

ΠΛΑΝΑ΄Ω, *errare facio*, *seduco*, *fallo*, *deludo*. בְּלָא, chald. Pah. *detero*. Dan. VII, 24. τοὺς ἁγίους ὑψίστου πλανήσει. Protulit hanc lectionem ex nonnullis libris *Drusius*, in quibus cum hoc scholio in margine legitur: τουτέστι σκυλμὸν αὐτοῖς ποιήσει. *Semlero* πλανήσει ortum esse videtur ex παλαιώσει. Mihi vero lectio recepta non sollicitanda esse videtur, modo vertatur: *afflictionibus seducere conabitur*; nam vox chald. de *afflictionibus* explicanda est. – דָּמָה, *assimilor*. Ies. XLVI, 5. *N. L.* – הִטְעָה Hiph. Ezech. XIII, 10. – הָלַל Pih. *Aqu.* Cohel. VII, 8. πλανήσει. Sed an haec versio *Aquilae* tribuenda sit, valde dubito. – *הָלַם, *quasso*, *obtundo*. *Symm.* Ies. XXVIII, 1. Sensum expressit. Nam *obtusi vino* ibi sunt *hebetati et enervati vino*, qui *Petronio* dicuntur *percussi tempora Baccho*. – הִשְׁלָה Hiph. *fallo*. 2 Reg. IV, 28. οὐ πλανήσεις μετ' ἐμοῦ, *non deludes me*. – הִשְׁתָּעָה Hithp. a שָׁעָה, *obstupesco*. Ies. XLI, 10. μὴ πλανῶ. Πλανᾶσθαι hic *consternari* notat, aut *metu perculsum huc et illuc vagari*. Vide infra s. v. רָהָה. – *הִתְעַוֵּת Hithp. ab עָוַת, *incurvo me*. *Aqu.* Cohel. XII, 3. Num fortasse derivavit a תָּעָה, *errare?* – הֵתֵל : הָתַל, Pih. et Pyh. *deludo*. Iud. XVI, 10. 16. ἐπλάνησάς με, *delusisti me*. Vtrobique alii habent παρελογίσω. Ies. XLIV, 20. – חִזָּיוֹן, *visio*. Ies. XXII, 5. Libere verterunt. – כָּשַׁל, *impingo*. Ierem. XXXI, 9. Libere verterunt. – מוֹרֶה pa t. Hiph. a יָרָה, *doctor*. Ies. XXX, 20. οἱ πλανῶντές σε: ubi מוֹרֶה de *falsis doctoribus* et *prophetis* non male interpretati sunt. – מָעַל, *prae-*

varicor. Prov. XVI, 11. – *מְשֻׁלָּח, *dimissus.* Prov. XXIX, 15. *πλανώμενος*, per consequens loco antecedentis. Sed *Iaegero* iudice vultu et specie propinquius est τῷ מְשֻׁלָּח. Conf. *Buxtorf. Lex. Chald.* col. 2404. – נָבוֹךְ Niph. a בּוּךְ, *perplexus sum.* Exod. XIV, 3. Vox hebr. h. l. de iis adhibetur, *qui a via aberrarunt.* – נָדַח, *impello:* item de ovibus, bobus, *erro.* Deut. XXII, 1. τὸ πρόβατον αὐτοῦ πλανώμενον ἐν τῇ ὁδῷ, ovis eius errans in via. Vide et Ies. XIII, 14. Ezech. XXXIV, 4. 16. – *נוֹשַׁע, *servatus, liberatus est.* Ies. LXIV, 5. ἐπλανήθημεν. Legerunt נפשע. – נֶסֶךְ, *fusile.* Ies. XLI, 29. οἱ πλανῶντες ὑμᾶς. Ita in vulgatis editt. et cod. *Alex.* Sed *Origeniana* in *MS. Rupefulcandino* et tribus aliis, quae recenset *Grabius* in *Diss. de Vitiis LXX Intt.* §. 4., habent οἱ πλάσσοντες, cuius lectionis mentionem quoque facit *Morinus.* Nec dubium, quin haec lectio sit genuina, etsi altera vitium sit antiquissimum. Conf. *Vitringae Comment.* ad h. l. P. II. pag. 486. Fortasse tamen legerunt נסתיהם a נָסַת, *seduxit.* – סוּר, *recedo.* Deut. XI, 28. πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, aberretis a via. – סָרָה, *apostasia.* Deut. XIII, 5. πλανῆσαί σε ἀπὸ κυρίου. – עָשָׂה, *facio.* Ezech. XLIV, 13. ubi πλανᾶσθαι *scelera committere* notat, quam significationem quoque ibi habet עָשָׂה. Secundum *Tychsenium* legerunt משעו. – פָּזַר, *dispergo.* Ier. L, 17. πρόβατον πλανώμενον. – פַּחַז, *festinatio*, etiam *rapidus.* *Syrus* Gen. XLIX, 4. ἐπλανήθης. Imaginem desumserunt a *fluvio*, *qui alveo non continetur.* – פָּנָה, *diverto.* Ies. LIII, 6. Non male quoad sensum. – פָּשַׁע, *praevaricor.* Ies. XLVI, 8. – פֶּשַׁע, *praevaricatio.* Ezech. XXXIII, 12. – פָּתָה : פִּתָּה, Pih. et Pyh. *pellicio.* Prov. I, 10. Ezech. XIV, 9. Hos. II, 14. ubi *Theodoretus* πλανῶ αὐτὴν interpretatur ἀλᾶσθαι αὐτὴν καὶ πλανᾶσθαι κατασκευάζω. – פֶּתֶה, *simplex*, *fatuus.* Iob. V, 2. πεπλανημένον, h. e. *qui facile decipitur et allicitur a rebus externis.* – רָהָה, *timeo*, *expavesco.* *Theod.* et LXX Ies. XLIV, 8. ubi πλανᾶσθαι notat *prae metu huc et illuc discursitare.* Vox hebr. ex Arabismo proprie notat *vacillavit incessu.* – שְׁבָב, *fragmentum.* Hos. VIII, 5. διότι πλανῶν ἦν ὁ μόσχος σου σαμαρία: ubi πλανᾷν non est *decipere*, *seducere*, ut male transtulit *Montfauconius*, sed *errare*, *instabilem esse*, ut adeo non male respondeat hebr. שְׁבָבִים, quo, teste *Hieronymo*, proprie notantur *aranearum fila per aërem volantia.* Confer quoque Ies. XLVII, 10. et Ierem. L, 6. ubi שׁבב de *errore* et *instabilitate* dicitur. Vide supra s. ἀκαταστατόω. Confer quoque *Schultensii Opusc. min.* p. 329. et *Buxtorfii Anticriticam* pag. 699. – שָׁגָה : הִשְׁגָּה, Kal et Hiph. Deut. XXVII, 18. Iob. VI, 24. XIX, 4. *Theodot. et Ed. Quint.* Ps. CXVIII, 118. – שִׁגְשֵׁג : הִשְׁגִּיא, Pih. et Hiph. a שָׂגָא, *crescere facio.* Iob. XII, 23. Ies. XVII, 11. Vtrobique legerunt per Schin, deducentes a שָׁגָה, *errare.* – שַׁוְעָ, *vociferatio.* Ies.

XXII, 5. Forte legerant שָׁנָה. - שֶׁלַח Pyh. *dimittor.* Prov. XXIX, 15. Vide supra s. מְשַׁלֵּחַ. - תָּעָה: הִתְעָה, Kal et Hiph. Gen. XXI, 14. XXXVII, 14. 2. Reg. XXI, 9. Ies. XVI, 8. ubi תָּעוּ pro שָׁעוּ legerunt. Praeterea legitur apud *Ino.* Prov. XIX, 25. ubi πλανώμενος nihil habet in textu hebr. quod ei respondeat. Tob. X, 7. notat *vanis verbis lactare aliquem, ludificare.* Sir. IX, 8. ἐπλανήθησαν, *seducti et decepti sunt. Vulg. perierunt;* quod est h. l. i. q. *errarunt. Clemens Alex.* p. 257. habet ἀπεπλανήθησαν. Sirac. XV, 12. ne dicas, ὅτι αὐτός με ἐπλάνησε, Deus me *ad peccatum et vitiositatem seduxit. Vulgatus: me implanavit,* h. e. induxit in errorem, impulit. Nonnulli libri, v. c. ed. *Compl.* habent ἔπλασεν; quae lectio si sana est, ante ἔπλασεν supplendum erit οὕτως, h. e. ita me finxit et formavit, ut a vitiositate abstinere nequeam. Sir. XXXIV, 9. ἀνὴρ πεπλανημένος ἔγνω πολλὰ, multarum rerum peritia gaudet, *qui multa itinera fecit.* Vide supra s. ἀποπλάνησις, et *Intt. ad Thomam Mag.* p. 717. ed. *Bernard.*

ΠΛΑ'ΝΗ, *error, fraus.* הוֹלֵלָה, *insania. Aqu.* Cohel. I, 17. IX, 3. - הֱיוֹת infin. ab הָיָה, *esse.* Ezech. XXXIV, 12. ἐν ἡμέρᾳ πλάνης. Sic sola ed. *Ald.*, ubi πλάνης non tam voci הֱיוֹת, quam universae formulae sequenti respondere videtur. - *מַהֲתַלּוֹת, *ludificationes, illusiones. Symm.* Ies. XXX, 10. πλάναι. - מוֹטָה, *iugum. Aqu.* Ies. LVIII, 6. et 9. Sc. per מוֹטָה h. l. *impietatem* intellexisse videtur, quia cum רֶשַׁע, *impietas,* permutatur. Simul autem rationem habuit radicis נָטָה, quae de *declinatione* tam physica quam morali dicitur. - מִרְמָה, *fraus.* Prov. XIV, 8. - סִכְלוּת, *stultitia. Aqu. Symm.* Cohel. II, 12. πλάνην. - *עֶצֶב, *dolor. Ed. Sexta* Ps. CXXVI, 2. ubi πλάνη, *error,* est *idolorum cultus,* ut adeo עֲצַבִּים, quod h. l. *dolores* notat, ex alio usu loquendi SS. de *idolis* explicaverint. - *פַּחֲזוּת, *levitas.* Ier. XXIII, 32. sec. ed. *Compl.* ταῖς πλάναις, quae lectio mihi vera esse videtur, ac praeferenda vulgatae πλάνοις. - פֶּשַׁע, *praevaricatio.* Ezech. XXXIII, 10. - שְׁרִירוּת, *malitia, pravitas.* Ierem. XXIII, 17. Vide et Sap. I, 12. XII, 24. *Suidas:* πλάνη, ἡ τοῦ σκοποῦ ἀπότευξις *Hesychius:* πλάνη, ἀπάτη.

ΠΛΑ'ΝΗΣΙΣ, *error, erratio, aberratio.* הוֹלֵלָה, *insania. Aqu.* Cohel. II, 12. - *מְהוֹלָל, *insane. Aqu.* Cohel. II, 2. ubi πλάνησις, si vere tribuendum est *Aquilae,* ex mea sententia transitive explicandum est de *eo, qui alios in errorem seducit, aut a recto tramite aberrare facit.* Vide infra s. מַתְעֶה. - מְבוּכָה, *perplexitas.* Ies. XXII, 5. - מַתְעֶה, part. Hiph. *errare faciens, seducens.* Ies. XXX, 28. - נָפָה, *agitatio.* Ies. XXX, 28. - עִוְעִים plur. *perversitates.* Ies. XIX, 14. Arab. غوى, *errare, seduci.* - צַח שְׁפָיִם, *serenus olivorum.* Ierem. IV, 11. ad quem locum *Cappellus* in *nott. critt.* p. 520. (cui equidem

lubenter accedo): Non video, unde habeant illud πλανήσεως, non enim habetur in hebraico, neque שְׂפוּיִם quidquam tale significat, nisi forte legerint שְׂפָתַיִם, *labia*, ut ventus nitidus labiorum sint sermones elegantes, et verba blanda, quibus aliquis inducitur in errorem ac facile decipitur. – תּוֹעָה. Nehem. IV, 8. Ies. XXXII, 6. – תָּעוֹת infin. *errando*. Ezech. XLVIII, 11. – תּוֹעֵבָה, *abominatio*. Ezech. XLIV, 13. ubi non legerunt תּוֹעָה, sed recte sensum expresserunt, nam תּוֹעֵבָה h. l. *scelera* notat, quae saepius in SS. *errores* dicuntur.

ʼΕΤΕʼΡΑ ΠΛΑʼΝΗΣΙΣ, *alter seu diversus error*, חֲלָקוֹת et מַהֲתַלּוֹת, *blanditiae et ludificationes*. Ies. XXX, 10. Sermo ibi est de vaticiniis gratis, quantumvis falsis, quae, quatenus opponuntur vaticiniis ingratis, sed veris, recte ἑτέρα πλάνησις dici possunt.

*ΠΛΑΝΗΤΕΥʼΩ. Hoc vocabulum apud *Suidam* et *Hesych.* legi monuit *Schneiderus*. ʼOccurrit quoque Lev. XVI, 21. in margine cod. *Coisl.* et *Lips.* sed dubio, an suo loco legatur. *K.* Quidni? Potest ibi respondere hebr. שָׁלַח, *mitto*, *dimitto*, ac πλανητεύειν tunc significaret *errare facere*, sc. per desertum.

ΠΛΑΝΗʼΤΗΣ, *erraticus*, *vagabundus*, *vagus*, *erro*, *qui huc illuc vagatur*. נֹדֵד part. *vagans*. Hos. IX, 20. ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, erunt *vagi* in gentibus. *Suidas:* πλανήτης, ξένος. καὶ πλανῆται, οἱ τῇδε κἀκεῖσε περινοστοῦντες. Apud *Hesychium* πλανῆται inter alia exponuntur μετανάσται, *profugi*.

ΠΛΑΝΗʼΤΙΣ, *erratica*, *vagabunda*. Iob. II, 9. ubi nihil pro hac voce in textu hebr. legitur.

ΠΛΑʼΝΟΣ, *erro*, it. *error*. מְשׁוּגָה, *error*. Iob. XIX, 4. in notione *erroris*. – פַּחֲזוּת, *levitas*. Ierem. XXIII, 32. ubi tamen loco πλάνοις ex ed. *Compl.* πλάναις legendum videtur. *Hesych.* πλανος, πλανήτης, ἀπατεὼν, ubi vid. Intt.

ΠΛΑʼΞ, *tabula*. לוּחַ, idem. Exod. XXXI, 18. XXXII, 14. πλάκες λίθιναι, tabulae lapideae. Prov. III, 3. γράψον αὐτὰς ἐπὶ πλακὸς καρδίας, scribe illas in tabula cordis tui. Vide et Prov. VII, 3. et ad h. l. *Drusii Miscell. Cent.* I. c. 106. et Ierem. XVII, 1. Sic δέλτους φρενῶν et φρενὸς dixerunt profani. Vide supra in v. γράφω. – *עֵץ, *lignum*. *Inc.* Gen. VI, 14. ubi πλάκες *tabulas ligneas* significat.

ΠΛΑʼΣΜΑ, *figmentum*, *vas a figulo formatum*, item *formatio*, *creatio*, et *creatura*. דֶּרֶךְ, *via*. Iob. XL, 14. ἀρχὴ πλάσματος κυρίου. Bene quoad sensum. Nam *viae Dei* sunt h. l. *opera Dei*, *creaturae*, quam notionem h. l. quoque habet πλάσμα. Caeterum loco πλάσματος fortasse legendum πλασμάτων. – יֵצֶר. Ps. CII, 13. Hab. II, 18. Adde *Aqu.* Ies. XXVI,

2. et *Hebraeum Int.* Gen. VIII, 21. - מַעֲשֶׂה, *opus.* Ies. XXIX, 16. *μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι;* num dicit *vas fictile* figulo? Sic *Aristophanes Avib.* p. 673. homines vocat *πλάσματα πηλοῦ*, vasa luto formata. Conf. *L. Bos. Exerc.* ad Rom. IX, 20. pag. 112. Reperitur praeterea apud LXX Ies. XLV, 9. ubi *πλάσμα* de suo adiderunt e serie orationis. Iudith. VIII, 25. *τὸ πλάσμα τῆς καρδίας*, *figmentum cordis. Hesych. πλάσμα, σχηματισμὸς, ψεῦσμα, ἡ κτίσμα.*

ΠΛΑ'ΣΣΩ, *formo, fingo.* בָּרָא, *effingo, mentior.* 1 Reg. XII, 33. - חוֹלֵל pih. a חִיל, *gigno.* Ps. LXXXIX, 2. - *חוֹתָם, *sigillum.* Iob. XXXVIII, 14. *ἔπλασας.* Legerunt חֹתָם. - יָצַר. Gen. II, 7. Exod. XXXII, 4. Ps. XXXII, 15. et alibi saepius. Adde *Aquilam* Ies. XLIV, 12. *ἔπλασεν.* - כּוֹנֵן Pih. a כּוּן, *apto.* Deut. XXXII, 6. Ps. CXVIII, 73. - *מָעוֹג, *subsannatio. Symm.* Ps. XXXIV, 16. *πεπλασμένοις.* Deduxit sine dubio ab עוּג, quod in l. arab. *torquere, distorquere* notat. Qui fingit aliquid, is torquet verba. Sic et nos *gedrehete Reden.* Caeterum in *Symmacho* fortasse scribendum est: *ἐν ὑποκρίσει ῥημάτων* s. *φθεγμάτων πεπλασμένων.* Certé *Hieronymus* habet: *in simulatione verborum fictorum.* Aliter *Michaelis* in *Supplem.* p. 1846. scribens: Plane coniecturale est. Cum videret, עֻגָה *speciem panis* esse, coniecit, verbum significare *πλάττειν*, *quod panis formatur.* - *מַעֲשֶׂה, *opus. Inc.* Ies. XLI, 29. *οἱ πλάσσοντες ὑμᾶς*: ubi pro מַעֲשֵׂיהֶם legit cum LXX עֹשֵׂיכֶם. - נָצַר, *custodio.* Prov. XXIV, 12. Ies. XLIX, 8. Vtrobique legerunt יָצַר. - עָצַב pih. *dolore afficio*, item: *formo, fingo*, quasi *premendo* et *compingendo.* Iob. X, 8. - עָשָׂה, *facio.* Iob. X, 9. *μνήσθητι δὴ, ὅτι πηλόν με ἔπλασας*, recordare quaeso, quod ut lutum me *formaveris.* Vide et Ies. XXIX, 16. et conf. *L. Bos Exercit.* ad Rom. IX, 20. ubi observat, *πλάσσειν* proprie dici de *figulo.* - צוּר, verbum, *obsideo.* Ps. CXXXVIII, 4. Non arbitror, LXX legisse יָצַר, nam צוּר quoque interdum *formare* notat. Vide ad h. l. *Rosenmüllerum* et adde 2 Sam. XXII, 47. sec. ed. *Compl.* Idem valet de - צוּר, nomen, *rupes.* Hab. I, 12. *ἔπλασέ με*, ubi haud pauci existimant eos accepisse pro וַיִּצַּרְתַּנִי, a יָצַר, *formare*, id quod etiam non repugnat. - שָׂבַע, *satior.* Ies. LIII, 11. *πλάσαι τῇ συνέσει*, *formare* intellegentia. Sed *Grabius Diss. de Vitiis LXX Intt.* p. 39. nullus dubitat, *πλῆσαι* hic legendum esse, cum LXX Intt. שָׂבַע alias saepius *πλήθω* et *ἐμπλήθω* verterint. *Vigilius Tapsensis: videbit lucem et saturabitur sapientia.* Vide quoque *Cappelli notas critt.* p. 60. Sap. XV, 7, 9. ubi de *figulo* dicitur, coll. 11. 12. 16. De *creatione* adhibetur 2 Macc. VII, 23. *ὁ πλάσας ἀνθρώπου γένεσιν.*

ΠΛΑ'ΣΤΗΣ, *fictor, figulus, formator, creator.* יוֹצֵר. *Aqu. Theod.* Ies. LXIV, 8. *Aqu.* Zach. XI, 13. - צוּר, *rupes. Al.* 2 Sam. XXIII, 3. Vide supra s. *πλάσσω.*

ΠΛΑ'ΣΤΙΓΞ, *lanx e iugo a librili suspensa, cui pondus imponitur, statera.* Sap. XI, 23. ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος, tanquam momentum e stateris totus mundus. Vide et 2 Macc. IX, 8. *Hesych.* πλάστιγξ, μάστιξ, ἢ τοῦ ζυγοῦ τὸ ἀντίῤῥοπον, καὶ τὸ νῦν λεγόμενον λίτρα.

ΠΛΑ'ΤΑΝΟΣ, *platanus, arbor*, a πλάτος vel πλατὺς, *a late diffusis ramis et foliis sic dicta, quibus umbram praebet gratissimam, adeo ut gentes vectigal pro umbra pendant.* Vide *Plin.* XII. c. 3. אֵלָה, *quercus. Symm.* Hos. IV, 13. πλάτανος ἐπισκιάζουσα, *platanus obumbrans.* – עַרְמוֹן. Gen. XXX, 37. ubi quoque *Chald. Syr.* et *Arabs* vocem hebr. de *platano* acceperunt. Vide ad h. l. *Rosenmüllerum.* Confer quoque Sir. XXIV, 16. Caeterum videtur mihi πλάτανος a LXX sensu latissimo adhibitum esse pro *omnibus arboribus alioqui infrugiferis, ac solius umbrae beneficio commendandis.*

ΠΛΑΤΕΙ'Α, sc. ὁδὸς, *via lata, platea.* אֶשְׁנָב, *fenestra.* Prov. VII, 6. ἀπὸ γὰρ θυρίδος — εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα: ubi vel אֶשְׁנָב de *quovis loco ab omnibus lateribus aërem excipiente* explicarunt, aut, quod mihi magis placet, omissis verbis בְּעַד אֶשְׁנַבִּי, quae vel non intellegebant, vel lingua vernacula exprimere non valebant, εἰς τὰς πλατείας, sententiae magis exornandae causa, addiderunt verbo נִשְׁקָפְתִּי. – חוּץ, in plur. חוּצוֹת, *foras.* Psalm. XVII, 46. Ies. XV, 3. Ezech. VII, 19. – מִצְפָּה, *Mizpa*, nomen urbis. *Symm.* Hos. V, 1. Legisse hic videtur vocem ea ratione punctatam, qua *speculam* significat. Ita *Bielius.* Sed mihi potius *Symmachus* cum *Arabe* מִצְפָּה de ipso *tractu* intellexisse videtur, *in quem speculatores prospiciunt.* Certe *Arabs* reddidit مسالك, *tractus.* – קֶרֶת, *civitas.* Prov. IX, 14. – רְחֹב. Gen. XIX, 2. Iud. XIX, 15. 17. 20. et alibi saepius. Sir. XXIII, 21. ἐν πλατείαις πόλεως, *in foro*, h. e. *palam, publice.* Opponitur peccatis in secreto et tenebris commissis.

ΠΛΑ'ΤΟΣ, *latitudo.* *אֲדָמָה, *terra.* Dan. XII, 2. sec. cod. *Chis.* ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς. Sensum expresserunt. – כַּף, *curvatura.* Gen. XXXII, 25. 32. – *לוּחַ, *tabula. Inc.* Prov. III, 3. ἐπὶ πλάτος. Ita quoque legitur in Cod. *Alex.* Olim statuebam, lectionem πλάτος vitiosam esse, et in πλακὸς emendandam, quam tamen coniecturam, quanquam per se facilem, nunc repudio. Nam *latitudo cordis* et *tabula cordis* parum differunt, nec video, quidni πλάτος in tali orationis serie per *latam tabulam* verti possit. Accedit, quod *Hieronymus* in *Habac.* v. 11. hunc locum ita laudet: *describe eam super latitudinem cordis.* – *מְלֹא - רֹחַב, *plenitudo latitudinis. Aqu. Symm. Theod.* et LXX Ies. VIII, 8. – מֶרְחָב. Hab. I, 6. – פְּרָזוֹת, *villae. Theod.* Zach. II, 4. εἰς πλάτος. Non male quoad sensum. – פְּתָא, chald. Esdr. VI, 3. – רָהָב, *supertia*, it. *Ae-*

gyptus. Ies. LI, 9. *Theod.* Ies. XXX, 7. Vtrobique legerunt רָחָב. - רָחָב, *latus.* Nehem. III, 8. XII, 37. - רֹחַב, *latitudo.* Gen. VI, 15. XIII, 17. Exod. XXV, 10. et alibi saepius. Adde *Aqu. Symm.* Ezech. XL, 5. - רְחוֹב, *platea.* Nehem. VIII, 3. Praeterea legitur Prov. XXII, 20. ubi verbis πλάτος τῆς καρδίας nihil respondet in textu hebr. Desumta autem sunt haec verba e cap. VII, 3. Confer *Iaegerum* ad h. l. Adde 2 Macc. IX, 8. XII, 16.

ΠΛΑΤΥΝΩ, dilato, augeo. כָּשָׂה, *obducor,* sc. *adipe.* Deut. XXXII, 15. ubi ἐπλατύνθη ab Arabe recte vertitur: *obesus factus est.* - *מֻרְבֶּכֶת, *fricta. Symm.* Levit. VI, 21. πεπλατυμένην, ubi videndus est *Montfauconius.* - פֶּרֶה (ה pro א), *onager.* Ierem. II, 25. Hic legerunt פָּרָה, *foetifico. Cappello* in *notis critt.* ad h. l. pag. 520. legisse videntur פָּתָה, quod chaldaice est πλατύνειν. - פָּרַץ, *erumpo.* Gen. XXVIII, 14. - פָּשָׂה. *Al.* Lev. XIII, 7. - פָּתָה : פִּתָּה : הִפְתָּה, Kal, Pih. et Hiph. *pellicio,* item *dilato,* ex usu l. *syriacae* et *chald.* unde subst. פתי est *latitudo,* Dan. III, 1. Gen. IX, 27. πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ἰάφεθ, *dilatet* Deus Iapheto, sc. posteritatem aut τὴν κατοίκησιν, ubi *Rosenmüllerus* confert arab. فتى, *liberalem, munificum esse.* Deut. XI, 16. πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, cave tibi, ne *dilatetur* cor tuum: ubi pro πλατυνθῇ alii libri habent πλανηθῇ. Πλατύνεσθαι ἡ καρδία autem dicitur, *quando facile aliquid obliviscitur.* Conf. Deut. VI, 12. sec. cod. *Alex.* et ed. *Ald.* ubi nihil ei in textu hebr. respondet, nisi ad vocem שָׁכַח referre velis. Prov. XX, 22. XXIV, 28. μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσι, neque *decipias* s. *lactes* sermonibus tuis. Adde *Symm.* Iob. XXXI, 27. εἰ ἐπλατύνθη. (Sic enim necessario scribendum est loco impressi ἐπλαθύνθη, quae lectio vitiosa, quam etiam retinuit pro more suo *Bahrdtius,* erroribus typothetarum annumeranda est.) *Montfauconius* ibi coniicit legendum esse ἐπλανήθη. Ingeniosa quidem coniectura, quae versione Alexandrina confirmari videtur (ubi legitur ἠπατήθη), sed nullo modo necessaria. *Vulg.* habet *laetatum est,* qua versione, quae aperte e *Symmacho* desumta est, rationem habuit formulae hebr. *dilatatur cor,* s. *dilatatio cordis,* quae eundem sensum habet. Conf. *Glass. Philol. S.* p. 1199. פָּתָה autem *dilatationis* significationem habere, iam supra est a me observatum. - רָחַב : הִרְחִיב, Kal et Hiph. Ps. IV, 1. εἰσήκουσάς με ἐν θλίψει, ἐπλάτυνάς με, audivisti me in afflictione, dilatasti me, h. e. non: *exhilarasti me,* ut *Bielius* interpretatus est, sed: *liberasti ex angustiis.* Conf. *Glassii Philol. S.* p. 958. et 1199. Ps. XXXIV, 24. ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, dilatarunt contra me os suum, quo metonymice significatur *petulans insultatio* et ἐπιχαιρεκακία, coll. Ies. LVII, 4. Ps. CXVIII,

32. ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου, quando dilatasti h. e. *exhilarasti* cor meum. Conf. *Elsnerum* ad 2 Cor. VI, 13. pag. 149. et *Vitringam* ad Ies. LX, 5. p. 806. et v. πλατυσμός. Ies. V, 13. ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, dilatavit infernus animam suam, h. e. *insatiabili cupiditate ardet.* Conf. Hab. II, 5. et v. πλατύψυχος. *Al.* Ps. XXIV, 18. – רָחַב, *latus.* Ierem. LI, 58. – *שָׁכַח, *obliviscor. Inc.* Deut. VI, 12. μὴ πλατυνθῇ (ubi *Montf.* iterum vitiose πλαθυνθῇ edi iussit) ἡ καρδία σου, καὶ ἐπιλάθῃ, ad quem locum *Scharfenbergius:* Est haec lectio Cod. *Alex.* interpolati e loco simili cap. XI, 16. Conf. supra s. פָּתָה. – *שָׂרַךְ, *implico, intrico.* Ierem. II, 23. τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐπλάτυνεν. Eam significationem verbo tribuerunt, quae superest in شَرَك et شَرَكَة, *via regia, ampla, aperta.* 1 Macc. III, 13. ἐπλάτυνε (*amplificavit*) δόξαν τῷ λαῷ αὐτοῦ, magnam et multam gloriam conciliavit populo suo. Vide Syrum.

ΠΛΑΤΥ'Σ, *latus, amplus.* הִרְחִיב, Hiph. *dilato. Symm.* Ps. XXIV, 18. πλατεῖαι. – רָחָב, *latus.* Nehem. IV, 19. IX, 35. Psalm. CXVIII, 96. – רְחַב יָדַיִם, *latus manibus.* Gen. XXXIV, 21. 1 Par. IV, 40. Nehem. VII, 4. – רְחַב נֶפֶשׁ, *tumens anima. Aqu.* Prov. XXVIII, 25. πλατὺς ψυχῇ. – Vide supra s. v. εὐρύχωρος.

ΠΛΑΤΥΣΜΟ'Σ, *latitudo, dilatatio, locus latus,* et metaphorice, si de corde adhibetur, *laetitia, gaudium.* מֶרְחָב, idem. 2 Sam. XXII, 20. ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμὸν, eduxit me in latitudinem, h. e. in *locum amplum et spatiosum,* coll. Ps. XVII, 22. Ps. CXVII, 5. ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμὸν, exaudivit me et eduxit in *locum late patentem,* h. e. liberavit. – רְחָבָה. Ps. CXVIII, 45. ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ, ambulabam in *laetitia.* Conf. πλατύνω. Sirac. XLVII, 13. κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ, diversatus est in *latitudine* seu *dilatatione,* h. e. *late regnavit.*

ΠΛΑΤΥ'ΨΥΧΟΣ, *latus anima s. desiderio,* h. e. *valde inhians, insatiabilis.* רְחַב נֶפֶשׁ, *tumens anima,* h. e. *insatiabilis,* secundum alios Intt. *tumidus, superbus. Symm.* Prov. XXVIII, 25. LXX ibi habent ἄπληστος. Conf. πλατύνω.

ΠΛΕ'ΓΜΑ, quod nexum s. contextum est, *corona plectibilis.* צְפִירָה, *cidaris. Aqu. Theodot.* Ies. XXVIII, 5. Conf. *Paschalium de Coron.* lib. I. cap. 13. p. 37.

ΠΛΕΙΑ'Σ, *Pleias, sidus seu astrum inter os Tauri ad caudam arietis a pluribus stellis, vulgo septem, sic dictum,* aut *primum navigationis tempus ostendens* (a πλέω *navigo*). Latine *Vergiliae* dicitur. כִּימָה. *Aqu. Symm.* Iob. XXXVIII, 31. πλειάδος. *Symm. Theod.* Amos. V, 8. – עָשׁ. Iob. IX, 9. Sed videtur ibi ordo nominum perturbatus, ut adeo πλειάδα

quoque ad כִּימָה referendum sit. *Hesychius* in v. Ὠρίων sub fine Lexici: *Ἐνοῦνται δὲ καὶ ἐν τῇ Πλειάδι ἑπτὰ ἀστέρες συνεχεῖς καὶ καταπεπυκνωμένοι πρὸς ἀλλήλους, οὐχὶ δὲ ἕξ, ὅπερ τινὲς* (v. c. *Suidas: Πλειὰς, τὸ ἑξάστερον*) *οἴονται. κεῖνται δὲ ἐν τριγωνοειδεῖ σχήματι.* Adde *Homer. Il.* α'. 486. et vide *Vossium illustr.* ad *Virgil. Georg.* I, 137.

ΠΛΕΙ'ΩΝ, amplior, copiosior, πλεῖον, plus, praestantius, compar. a *πολύς*. בֶּצַע, *lucrum*. Malach. III, 14. *τί πλεῖον;* ubi alii *πλέον* habent. – *הָבִיא Hiph. a בּוֹא, *adduco*. Ies. XVI, 3. *πλείονα βουλεύου*, h. e. *diu* consulta, quid sis facturus. In textu hebr. legitur: הָבִיאִי עֵצָה, *affer consilium*. – הַרְבֵּה, *multum*. Ion. IV, 12. – מִשְׁמָן, *pinguedo*. Ps. LXXVIII, 35. *ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτοῦ*: ubi ex nonnullorum sententia legerunt a מָנָה, *numeravit*. Sed rectius vidit *Hieronymus Epist. ad Sun. et Fretel.* pag. 650. T. II. Opp. ed. *Martian.* LXX, *Theodot.* et *Quinta ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν*. Quod quidam non intellegentes pro *πίοσιν* putaverunt scriptum *πλείοσιν*. Sic nunc in ed. *Ald.* et *Complut.* legitur. Ies. XVII, 4. ubi tamen pro *πλείονα* alii rectius *πίονα* habent. Vide quoque infra s. v. שָׁמֵן. – עוֹד, *adhuc*. Gen. XLVI, 30. *ἔκλαυσε κλαυθμῷ πλείονι*, flevit acriter s. vehementer. In Ed. *Rom.* perperam legitur *πίονι*. Vide ad h. l. *Scharfenbergium*. – רַב, in plur. רַבִּים, *multus*. Exod. XXIII, 2. Levit. XV, 24. XXV, 51. Deut. XX, 1. et alibi saepius. – רֹב, *multitudo*, Lev. XXV, 16. – רֹהַב, *robur*. Ps LXXXIX, 11. *τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος, praestantius* eorum labor et molestia: ubi *Grotio* legisse videntur וְרֻבָּם. Vide quoque ad h. l. *Rosenmüllerum*. Conf. Matth. VI, 25. XII, 41. – שָׁמֵן, *pinguis*. 1 Par. IV, 46. *εὗρον νομὰς πλείονας*, invenerunt pascua ampliora. Sed legendum videtur *πίονας*, *pinguia*. – תְּשׁוּרָה, *donum*. 1 Sam. IX, 7. *πλεῖον*, h. e. quoad sensum: *aliud praeter panem donum*. Loco תְּשׁוּרָה, *munusculum*, videntur legisse תְּשְׁאָרָה a rad. שָׁאַר, *reliquum esse*. Ep. Ier. v. 13. abstergunt a simulacris pulverem, *ὅς ἐστι πλείων ἐπ' αὐτοῖς*, ubi *πλείων* pro positivo, *permultus, copiosus*, positum est. Conf. Luc. XI, 53. et *Krebsii Obss. Flavian.* p. 401. sequ.

ΠΛΕΙ'ΩΝ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, amplior fio. רָבָה, *multiplicor*. Exod. I, 12.

ΠΛΕΙ'ΩΝ ΕΙ'ΜΙ', plus sum, amplior, praestantior sum. עָצַם, *multus sum*. *Symm.* Psalm. XXXIX, 8. *πλείω ἐστί.* – רָבַב, *multiplicor*. Ies. XXII, 9. – רָדָה, *dominor*. Ezech. XXIX, 15. *τοῦ μὴ εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσι*, ut non amplius *sint praestantiores* in gentibus. Confer Matth. XII, 42. Perperam *Cappello* in *nott. critt.* ad h. l. p. 555. legisse videntur רְבוֹת pro רְדוֹת. Potius sensum expresserunt.

'ΕΠΙ' ΠΛΕΙ'ΟΝ, vel una voce ἐπιπλεῖον, *amplius*, *admodum*. הַרְבֵּה Hiph. *multiplico*. Psalm. L, 3. – חָרֵב, *desolor*, *vastor*. Ierem. II, 12. Hic legerunt חָרְבוּ pro חָרְבוּ. – רַבָּה foem. ex רַב. Psalm. LXI, 2. – רַבַּת forma constr. Psalm. CXXII, 5. Vide et 3 Esdr. IX, 11. Sap. VIII, 13. 'Επιπλείους legitur apud *Thucyd.* VII, 12. et superlativus ἐπιπλεῖστος apud *Theophan. Chronogr.* p. 291. D.

ΠΛΕΙ'ΟΝΑ ΠΟΙΕ'Ω, *plura facio*. *דִּשֵּׁן, *pinguefacio*. *Symm.* Psalm. XX, 3. πλείονα ποιήσει: magis ad sensum. Caeterum lectio haec *Symmacho* potius convenit, quam altera πίονα apud *Montf.* in *Hex.* Inter duas enim lectiones, quarum una sensum eleganter exprimit, altera ad verbum facta est, illa recte Symmacho tribuitur. – נוֹסָף עוֹד Niph. a יָסַף, *additur adhuc*. Prov. XI, 24. – Vide supra ἀκούω.

ΠΛΕΙΣΤΑ'ΚΙΣ et *ΠΛΕΙΣΤΑ'ΚΙ*, *pluries*, *saepius*, *multoties*. *כָּזֹאת, *sicut hoc*. Iud. XV, 7. sec. codd. nonnullos *Holm.* Non male quoad sensum. – שֶׁבַע. "Ἄλλοι Ps. CXVIII, 164. Ita *Montfauconius*. Sed *Theodoretus*, e quo sua hausit, habet: τινὲς δὲ ἑπτάκις πλειστάκις ἡρμήνευσαν: ubi τινὲς non sunt auctores versionum graecarum V. T., sed *interpretes Psalmorum*, quibus *Theodoretus* in conscribendo suo Commentario usus est. – פְּעָמִים רַבּוֹת, *vices multae*. *Al.* Cohel. VII, 23. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πλειστάκις, τὸ πολλαχῶς.

ΠΛΕΙ'ΣΤΟΣ, superlat. a πολὺς, *plurimus*. הַרְבֵּה Hiph. *multiplico*. Ies. IX, 3. Legerunt הִרְבִּית, quod acceperunt pro הַרְבֵּה, *multum*. – מַרְבִּית, *multitudo*. 1 Paral. XII, 29. 2 Paral. XXX, 18. – רַב, idem. Ies. VII, 22. – רַבַּת foem. ex רַב. 2 Paral. XXX, 17. 3 Maccab. VII, 21. πλεῖστην ἢ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς ἐχθροῖς ἐξουσίαν ἐσχηκότες, plus potestate quam antea in hostes valentes.

ΠΛΕΚΤΟ'Ν, *plexum*. קְלָעִים, *tapetes ocellati*. *Inc.* Ex. XXVII, 12.

ΠΛΕ'ΚΩ, *plico*, *necto*, *contexo*. עֲבֹת, *contortum*: Exod. XXVIII, 14. – צְפִירָה, *cidaris*. Ies. XXVIII, 5. πλακεὶς, sc. στέφανος, *corona plexa*. Conf. *Paschalium de coronis* lib. I. c. 13. p. 37.

ΠΛΕ'ΟΝ, i. q. πλεῖον, *plus*. בֶּצַע, *lucrum*. *Al.* Mal. III, 14. – *הַרְבֵּה, *multum*. *Symm.* Cohel. VII, 17. – יִתְרוֹן, *abundantia*. *Aqu. Symm.* Cohel. I, 3.

ΠΛΕΟΝΑ'ΖΩ, *abundo*, *augeor.*, *plus habeo*, it. *abundare facio*, *abundanter emitto*. הֶאֱרִיךְ, *prolongo*. Num. IX, 22. ἡμέρας πλεοναζούσης, h. e. *integri*. – *בַּיִת, *domus*. Prov. XV, 5. ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ. Videntur legisse בְּרְבוֹת, coll. c. XXIX, 2. 6. *Bielio* videntur haec verba primo in margine explicationis causa apposita illis, quae v. 6. sequuntur: οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή. – יָסַף, *addo*. *Al.* 1 Reg.

XVI, 32. ἐπλεόνασεν. - מַרְבָּה, *amplum*. Ezech. XXIII, 32. - סֶרַח, *redundantia*. Exod. XXVI, 12. - עָדַף, *redundo*, *superfluus sum*. Exod. XVI, 18. 23. Num. III, 46. 48. - רַב, *multus*. 2 Par. XXIV, 11. - הַרְבֵּה: רָבָה, Kal et Hiph. Num. XXVI, 54. 2 Sam. XVIII, 8. 1 Par. V, 23. et alibi saepius. - שָׁלַח, *mitto*. Psalm. XLIX, 20. τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε κακίαν, os tuum *abundanter emisit* malitiam. 3 Esdr. VIII, 77. ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐπλεόνασαν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, peccata nostra *multiplicata sunt* super capita nostra. Sir. XX, 8. πλεονάζειν λόγῳ, *multis verbis uti*, *procacem esse ad loquendum*. 1 Macc. IV, 35. πλεονάζειν τὸν στρατὸν, exercitum *supplere*: quod *Polybius* l. IV. c. 70. s. 2. dixit θεραπεύειν τὴν δύναμιν. 1 Macc. X, 41. καὶ τὸ πλεονάζον. *Syrus*, subintellecto μοι, transtulit: *et quidquid mihi debetur*. 2 Macc. II, 33. εὔηθες γὰρ τὸ μὲν πρὸ τῆς ἱστορίας πλεονάζειν, stultum est in epitomes praefatione *nimis prolixum esse*, *et multas digressiones facere*: ubi τῷ ἐπιτεμεῖν opponitur.

ΠΛΕΟΝΑ'ΚΙΣ, *pluries*, *saepius*. רַבַּת, sing. foem. Psalm. CXXVIII, 1. - רַבּוֹת plur. foem. Ies. XLII, 20. - פְּעָמִים רַבּוֹת, *multis vicibus*. Psalm. CV, 40. Adde Sirac. XXXIV, 12.

ΠΡΟ'Σ ΠΛΕΟΝΑ'ΚΙΣ ΚΑΙΡΟΥ͂, *saepenumero*. גַּם פְּעָמִים רַבּוֹת, *etiam vicibus multis*. *Aqu.* Cohel. VII, 23. ubi vid. *Montfauconius*.

ΠΛΕΟ'ΝΑΣΜΑ, *redundantia*, *abundantia*, *copia*. מַלְקוֹחַ יֶתֶר, *captura residua*. Num. XXXI, 32. ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς, erat copia residua ex praedatione.

ΠΛΕΟΝΑΣΜΟ'Σ, *abundantia*, *redundantia*, item *usura frugum*, *foenus*. מַרְבִּית, *multiplicatio*, it. *foenus*. Levit. XXV, 37. ἐπὶ πλεονασμῷ οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου, ad *usuram* non dabis illi cibos tuos, s. fruges. - תַּרְבִּית, *foenus*. Lev. XXV, 36. sec. cod. *Oxon*. ubi reliqui πλῆθος habent. *Inc. in Hex.* et LXX Prov. XXVIII, 8. ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν, augens divitias suas cum usura pecuniae et frugum. Ezech. XVIII, 17. τόκον καὶ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβε *usuram* pecuniae et *frugum* non accepit. Vide et Ezech. VIII, 8. 13. XXII, 12. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πλεονασμὸν, αὔξησιν. *Hesychius*: πλεονασμὸς, ἐπίδοσις. *Balsamo* ad *Gregorii Nysseni Epistolam Canonicam*: Πλεονασμὸς μὲν οὖν ἐστιν, ὡς ὅταν τις δῷ τινι σῖτον ἢ οἶνον, ἢ ἔλαιον, ἢ ἄλλο τι, ἐπὶ τὸ λαβεῖν ὁμοιογενὲς πλέον τοῦ δοθέντος. Subiicit paulo post: ὁ δὲ τόκος λέγεται ἐπὶ νομισμάτων. Conf. *Salmasium de modo usur.* p. 320. ubi verosimile esse putat, quod, ubicunque in S. S. duae hae voces, τόκος et πλεονασμὸς, simul positae reperiantur, altera *pecuniae usura*, altera *fru-*

gum significetur. Vide et *Ez. Spanhemii not. ad Aristoph. Nub.* v. 1291.

ΠΛΕΟΝΑΣΤΟ'Σ, *abundans*, *multus*. Hinc:

ΠΛΕΟΝΑΣΤΟ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *abundans facio*, *augeo*. הִרְבָּה Hiph. idem. Deut. XXX, 5. *πλεοναστόν σε ποιήσει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου*, *augebit* te super patres tuos, h. e. *feliciorem et potentiorem te reddet.*

ΠΛΕΟΝΕΚΤΕ'Ω, *plus habere cupio*, *plus iusto acquiro*, *quaestui deditus sum.* בָּצַע, idem. Ezech. XXII, 27. *ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσι*, ut avaritia *lucrentur*. Hab. II, 9. *ὁ πλεονεκτῶν πλεονεξίαν* (pro *κατὰ πλεονεξίαν*) *κακὴν οἴκῳ αὐτοῦ*, qui avaritia mala *plus iusto acquirit* familiae suae. *Οἱ λοιποὶ* Iob. XXVII, 8. *Vulg. si avare rapiat. Aqu. Symm. Theod.* Prov. I, 19. *Symm.* Prov. XV, 30. – *בְּצַעֲנַנִּים, *in Sahananim.* Iud. IV, 11. *πλεονεκτούντων.* Legerunt ex nonnullorum sententia בְּצָעִים a בָּצַע. Sed בצע *syriace fraudare* notat.

ΠΛΕΟΝΕ'ΚΤΗΜΑ, *lucrum*, *quaestus.* בֶּצַע, idem. Ies. LVI, 11. *Aqu.* Gen. XXXVII, 25.

ΠΛΕΟΝΕ'ΚΤΗΣ, *plus habere avidus*, *avarus*, *lucri studiosus.* בֹּצֵעַ, idem. *Aqu. Symm.* Psalm. IX, 24. Sirac. XIV, 9.

ΠΛΕΟΝΕΞΙ'Α, *avaritia*, *plus habendi cupiditas*, it. *quaestus.* Adhibetur quoque de *omnibus sceleribus et impie factis*, *quae ex avaritia et lucrandi cupiditate oriri solent.* בֶּצַע, idem. Iud. V, 19. *πλεονεξίαν ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον*, *quaestum* argenti non accipiebant. Psalm. CXVIII, 36. *εἰς πλεονεξίαν*, ad *avaritiam*. Ita *Bielius*. Sed mallem h. l. *πλεονεξίαν* de *idolis* aut *idolorum cultu* explicare, coll. Ezech. XXXIII, 31. ubi LXX בֶּצַע per *μιάσματα* interpretantur. Sc. בֶּצַע, *avaritia*, est inversis literis עֶצֶב, *idolum*. *Anastasius: πλεονεξίαν δὲ πολλάκις καλεῖ τὴν εἰδωλολατρείαν*, provocans ad locum Pauli Ephes. V, 5. *πλεονέκτης, ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης*. Vide et Ierem. XXII, 17. *Aqu. Symm. Theod.* 1 Sam. VIII, 3. *Al.* Exod. XVIII, 21. – בֶּצַע כֶּסֶף. *Inc.* Exod. V, 18. – חָמָס, *violentia, iniuria. Symm.* Hab. I, 9. 17. II, 17. *Hesych. πλεονεξία, τὸ πλέον τοῦ δέοντος ἔκ τινος λαμβάνειν. Suidas: πλεονεξία, ἡ ὑπὲρ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ πλείονος βλάβη.* Idem hanc vocem apud Oratores *ἐπὶ τῶν παρὰ τὸ δίκαιον ἀξιούντων πλέον ἔχειν, καὶ τὸ πλεονεκτεῖν* dici docet.

ΠΛΕΥΡΑ', *latus*, *ubi sunt costae*, et in plurali *costae ipsae*, it. *lumbus*. Non solum autem *latus corporis* notat, sed etiam, ut lat. *latus*, metaphorice de aliis rebus, v. c. aedificiis, montibus, fluviis, adhibetur. אָפִיק, *fortis*. Iob. XL, 13. Sc. in lumbis robur est. – חֲלָצַיִם, *lumbi*. 1 Reg. VIII, 19. *ὁ υἱός σου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῶν πλευρῶν σου*, filius tuus, qui egressus fuerit e *lumbis* tuis. Sic Sir. XXX, 11. *θλάσον*

τὰς πλευρὰς αὐτοῦ, contunde *lumbos* eius, et ibid. XLII, 7. οἰκέτῃ πονηρῷ πλευρὰν αἱμάξαι, servo maligno *lumbum* cruentare. – יְצִיעַ, *stratum*. 1 Reg. VI, 6. ἡ πλευρὰ ἡ ὑποκάτω. – עֶצֶם, *os*, *ossis*. Iob. XL, 13. – פַּעֲמוֹת plur. *Symm.* Exod. XXV, 12. – צַד. Num. XXXIII, 55. 2 Sam. II, 16. XIII, 34. *Inc.* Ios. XXIII, 13. – צֵלָע: צֶלַע. Gen. II, 21. 22. 2 Sam. XVI, 13. ἐκ πλευρᾶς τοῦ ὄρους, ubi *Inc.* κλίτος habet. *Vulg.* *ex latere.*

ΠΛΕΥΡΟ'Ν, idem. יַרְכָה. Psalm. XLVII, 2. τὰ πλευρὰ τοῦ Βοῤῥᾶ. – עִלְעִין chald. plur. *costae.* Dan. VII, 5. – צַד. Exod. XXX, 4. XXXVII, 36. – *צִיר, *dolor*, *tormen.* Dan. X, 16. sec. cod. *Chis.* ubi tamen vox hebr. *ligaturas ossium* (conf. 1 Sam. IV, 19.) notat, nisi statuere malimus, eos צִדִּים, *latera*, aut צִדֵּי legisse. – צֶלַע. Exod. XXVII, 7. XXXVIII, 6. Ezech. XLI, 6. 26. τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου, ubi *Schol.* τὰ πάχη.

ΠΛΕ'Ω, *navigo.* בּוֹא, *venio.* Ion. I, 3. τοῦ πλεῦσαι μετ' αὐτῶν, ut *navigaret* cum illis. Conf. Act. XXVII, 24. – מְלֹא, *plenitudo.* Ies. XLII, 10. πλέοντες αὐτὴν, *navigantes illud*, sc. mare. Sic bene h. l. interpretati sunt formulam hebr. *plenitudo maris* ob seriem orationis. Caeterum ita πλέειν cum accusativo construitur. Sir. XLIII, 29. 1 Macc. XIII, 29. et Act. XXVII, 2.

ΠΛΗΓΗ', *plaga*, *ictus*, *damnum*, *strages.* דֶּבֶר, *pestis.* *Symm.* Hos. XIII, 14. *Theod.* Amos. IV, 10. – הֶחֱלִי pro הֶחֱלָה Hiph. a חָלָה, *morbo afficio.* Ies. LIII, 10. ubi sine dubio חֳלִי legerunt. – הַכּוֹת infin. ex הִכָּה Hiph. Deut. XXV, 2. – זֹאת, *hoc.* Iob. XLII, 15. μετὰ τὴν πληγήν. Bene quoad sensum. – כְּאֵב, *dolor.* Iob. II, 13. – מַגֵּפָה. Num. XIV, 37. XXV, 8. 9. 17. et alibi saepius. Adde *Symm.* Exod. IX, 14. – מְהוּמָה. *Inc.* 1 Sam. V, 9. – *מַטֶּה, *virga.* Ies. X, 24. *Homer. Iliad.* ο', 17. σὲ πληγῇσιν ἱμάσσω. Sic Iupiter ad Iunonem. – *מַכְאוֹב, *dolor.* Ies. LIII, 3. – *מַכָּה Levit. XXVI, 21. Num. XI, 33. Deut. XXV, 3. et alibi saepius. Adde *Symm.* Ies. I, 6. – מֻכֶּה part. Hoph. ex הִכָּה Hiph. *percussus.* Ies. LIII, 4. εἶναι ἐν πληγῇ, ubi tamen non legerunt מַכָּה. – מָקוֹר, *fons.* Levit. XII, 7. ubi tamen alii pro πληγῆς habent πηγῆς. Non inepte quidem statui posset, πληγῆς esse h. l. e voce πηγῆς ortum (Conf. var. lect. Iud. XV, 19.), nisi contrarium suaderet locus Marc. V, 28. 29. ubi ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος, s. *fluxus sanguinis*, quo mulier illa a Christo sanata laborabat, μάστιξ vocatur. Potest itaque et h. l. voci πληγὴ *morbi* notio subiici. – מֻרְדָּף part. Hoph. *persecutione agitatus.* Ies. XIV, 6. πληγῇ θυμοῦ. – נֶגַע. Exod. XI, 1. 2 Paral. VI, 28. – נָגֹף infin. Ies. XIX, 22. – נֶגֶף, nomen. Exod. XII, 13. Num. VIII, 19. Ios. XXII, 17. – *נִקָּיוֹן, *mundities.* *Aqu.* Amos. IV, 16. πληγὴν sec. cod. *Barb.* Videtur merum glossema esse, aut e v. 10. huc trans-

iisse. - רֶגַע, *momentum.* Exod. XXXIII, 5. ubi sine dubio נגע legerunt. - שֵׁבֶט, *virga.* Prov. XXII, 8. XXIX, 15. Ies. XXX, 31. Sap. V, 11. πληγῇ ταρσῶν, alarum *ictu.* Sirac. XXVII, 25. πληγὴ δολία, *malum, quod alteri* dolose *machinaris.* 1 Macc. V, 3. ἐπάταξεν αὐτοὺς πληγὴν μεγάλην: ubi πληγὴ *stragem* notat, *quam exercitus patitur.* Vide ibid. VII, 22. VIII, 4. De *quovis damno, summa miseria* et *statu tristissimo* legitur haec vox 1 Macc. XIII, 32. coll. v. 34. Ib. III, 29. *Philo de vita Mosis* p. 624. τοσαύταις μὲν δὴ πληγαῖς καὶ τιμωρίαις Αἴγυπτος ἐνουθετεῖτο. Vide etiam *Krebsii Obss. Flav.* p. 315. sequ. et *Loesneri Obss. e Philone* p. 508.

'ΑΞΙΟΣ ΠΛΗΓΩ͂Ν, *dignus plagis.* בֶּן הַכּוֹת, *filius percutiendi,* h. e. *qui meretur, ut percutiatur.* Deut. XXV, 2.

ΠΛΗ͂ΘΟΣ, *multitudo.* בֶּצַע, *lucrum.* Mich. IV, 13. ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν. Sc. בֶּצַע notat h. l. *lucrum turpe,* unde πλῆθος h. l. significabit *divitias, opes, et quidem male partas.* - גֹּבַהּ, *elatio.* Psalm. IX, 25. (X, 4.) ubi pro גֹּבַהּ nonnullis legisse videntur כְּרֹב, vel כְּרֹבָה, aut כְּרֻבָּה. Vide *Schultensii Opera minora* p. 181. Sed potuerunt quoque ita sensum exprimere, ut πλῆθος h. l. *magnitudinis* aut *vehementiae* notionem habeat. Idem valet de *Inc. Int.* qui secundum *Catenam PP. GG. in Psalmos* p. 185. h. l. habet: κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ μετεωρισμοῦ αὐτοῦ. - *דָּבָר, *loquor.* Zach. IX, 10. Legerunt רַבָּה, aut רֹב. - *דָּם, *sanguis.* Ezech. XXXII, 6. ἀπὸ τοῦ πλήθους σου, ubi pro מִדָּמְךָ videntur legisse מֵרֻבְּךָ. - הָמוֹן. Gen. XVII, 4. Iud. IV, 7. 2 Sam. XVIII, 29. et alibi saepius. *Symm. Theod.* Ies. XXXI, 4. - *הָמוֹן, *Hamon,* nomen proprium. *Aqu.* Cant. VIII, 11. ἐν ἔχοντι πλῆθος, ubi verba בְּבַעַל הָמוֹן, *in Baal Hamon,* appellative accepit. - *הִמּוֹן, chald. pron. plur. *ipsi.* Dan. II, 35. Hic הָמוֹן legerunt. - *הָמַן, *divagor.* *Symm.* Ezech. V, 7. τὸ πλῆθος ὑμῶν. Versio haec, ut reliquorum Intt. GG. huius loci versiones, omni fere sensu caret. - זִיז, *splendor.* *Symm.* ac *Theod.* Ies. LXVI, 11. Legisse videntur זִיו a זָוָה, arab. زوى, *collegit, congessit.* Vide *Simonis Lex. hebr.* s. h. v. et sub מָזוֹן. - יָד, *manus.* Ezech. XXVIII, 9. Arab. يد de *manipulo* et *agmine* dicitur. Conf. Prov. XXVI, 6. - כָּבֵד, *gravis.* Exod. VIII, 24. - כֹּבֶד, *gravitas.* Ies. XXI, 15. Vtraque vox quandoque de *multitudine* adhibetur. - *כַּבִּיר, *magnus* et *multus.* *Aqu.* 1 Sam. XIX, 16. τὸ πᾶν πλῆθος, *magna copia.* Ita *Theodoretus.* In margine *Cod. Coislin.* haec verba tanquam scholion adferuntur, qui adiicit Θ χωβίρ. - *מִבַּעַד, *intra.* *Ed. Quinta* Cant. IV, 1. ἀπὸ πλήθους. Legit fortasse מִבְּעִי a בָּעָה, quod notat *intumescere, ebullire fecit,* adeoque ad *abundantiam et copiam* in universum transfertur, unde בְּעִי est *acervus,*

tumulus. — מָלֵא, *plenus sum.* 2 Sam. XXIII, 7. ubi pro πλῆθος alii πλήρης habent. Videntur legisse מְלֹא. — מְלֹא, *plenitudo*, item: *multitudo.* Gen. XLVIII, 19. εἰς πλῆθος ἐθνῶν, multitudo gentium. Rom. XI, 25. dicitur πλήρωμα τῶν ἐθνῶν. Conf. Luc. XIV, 23. — מִסְפָּר, *numerus.* Psalm. CXLVI, 4. ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων. — מַצָּב, *statio. Inc.* 1 Sam. XIV, 11. Quemadmodum מַצָּב h. l. *castra* notat, et idem est ac מַחֲנֶה, ita πλῆθος h. l. *exercitum* s. *multitudinem militum* significat. — מַרְבִּית. 2 Par. IX, 11. — סָמַר, *horreo.* Ierem. LI, 27. ὡς ἀκρίδων πλῆθος. Ita quoad sensum non male transtulerunt. Verba enim hebr. vertenda sunt: *sicut locustae multitudine sua terrorem iniicientes. Cappello* in *nott. critt.* ad h. l. LXX vel illud סָמַר non intellexisse, vel מִסְפָּר legisse videntur. — עַם, *populus.* 2 Par. XII, 3. *Hesych.* πλῆθος, ἀθροισμὸς, ὄχλος. — עָצַם, *potens* et *numerosus sum.* Ies. XXXI, 1. — פָּנִים plur. *facies.* Gen. XXXVI, 7. Ies. XXI, 15. Libere verterunt. — *צָבָא, *exercitus.* Dan. X, 1. sec. cod. *Chis.* — קָהָל, *coetus.* Exod. XII, 6 2 Par. XXXI, 18. — רַב in plur. רַבִּים, *multus.* Num. XXXII, 1. κτήνη πλῆθος (pro κατὰ πλῆθος) ἦν τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, iumenta multitudine s. multa erant filiis Ruben. Vide et Ezech. XLVII, 11. Ies. LI, 10. *Aqu.* Psalm. LXXXVIII, 8. ubi alterum πλῆθος eliminandum est. — רִיב, *lis.* Exod. XXIII, 2. Legerunt רֹב. Sic quoque *Symmachus* Prov. XXV, 7. pro לָרַב legit לָרֹב, vertens εἰς πλῆθος. — רֹב. Gen. XVI, 10. XXVII, 28. Exod. XV, 7. et alibi saepius. — רֹב הוֹן, *multitudo opum.* Ezech. XXVII, 33. — רָבָה: רָבַת: הִרְבָּה, Kal, Pih. et Hiph. *multiplico.* Exod. XXXVI, 4. Psalm. XLIII, 14. Videntur *Lud. de Dieu* pro רִבִּיתָ legisse רִבִּית, quod apud *Syros Rabb.* et *Chald. usuram, foenus* notat, quasi *multitudo* aut *multiplicatio sortis.* Cohel. V, 10. Ierem. XLVI, 16. Adde *Theod.* Ies. IX, 3. ubi pro הִרְבִּיתָ, *multiplicasti*, legit מַרְבִּית, vel תַּרְבִּית 2 Sam. XIV, 11. secundum *Chetibh. Symm.* Hos. VIII, 12. — רִגְשָׁה, *tumultuatio.* Psalm. LXIII, 2. Vox hebr. h. l., ut רֶגֶשׁ, notat *turbam cum strepitu concurrentem.* — רֶכֶב, *currus.* Nahum. II, 13. ubi post πλῆθος aut excidit vox ἁρμάτων, aut per metathesin literarum legerunt רְבָבָה seu רִבְבָה. — שִׁפְעָה, *affluentia.* Ezech. XXVI, 10. *Aqu. Theod.* Iob. XXII, 12. — תַּרְבִּית, *foenus.* Lev. XXV, 36. οὐ λήψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον, οὐδὲ ἐπὶ πλήθει, non accipies ab illo usuram pecuniae neque *usuram frugum.* Hic ἐπὶ πλήθει λαμβάνειν idem est, quod Ezech. XVIII, 17. πλεονασμὸν λαμβάνειν: unde Lev. l. l. *Cod. Oxon.* et *Theodoretus* οὐδὲ πλεονασμὸν habent. Conf. Πλεονασμός. 3 Esdr. IX, 2. πλῆθος, *gens, natio,* hebr. גּוֹלָה, *exilium,* i. e. *exules.* Esdr. X, 6. Tob. IV, 9. πλῆθος, *opes, divitiae.* 1 Macc. XI, 16. τῷ πλήθει τῶν Ἰουδαίων, *universo populo* Iudaico, i. q. δήμῳ, coll. v. 34. Sir. VI, 34. ἐν πλήθει πρεσβυτέρων, in

conventu seniorum. Vide ib. VII, 14. 16. *Hesych.* πλῆθος, ἀθροισμός. Sirac. VII, 7. πλῆθος πόλεως, *plebs*, s. *inferior pars populi*, i. q. ὄχλος. 3 Esdr. VIII, 22. ἐκ πλήθους, *copiose, largiter.*

ΜΕ'ΓΑ ΠΛΗ͂ΘΟΣ, *magna multitudo.* רַב, *multus.* Exod. I, 9.

ΠΟΛΥ` ΠΛΗ͂ΘΟΣ, ΠΛΗ͂ΘΟΣ ΠΟΛΥ`, *multa h. e. ingens multitudo.* כַּבִּיר, *validus.* Ies. XXVIII, 2. ὕδατος πολὺ πλῆθος. - עָצוּם. Num. XXXII, 1. - עָצוּם וָרָב, *validus et multus.* Deut. XXVI, 5. - רַב, *multus.* Psalm. XXX, 24. Ezech. XLVII, 11. - רֹב, *multitudo.* Genes. XLVIII, 16. 2 Paral. XI, 21. - Vide alibi ἦχος, θυμὸς, et πολυοχλία.

ΠΛΗΘΥ'ΝΩ, *multiplico.* גָּאָה, *attollo me.* *Aqu. Symm.* Iob. VIII, 11. πληθυνθήσεται. - דָּגָה, *instar piscium multiplico.* Gen. XLVIII, 16. - הֶאֱרִיךְ Hiph. *prolongo.* 1 Reg. III, 14. πληθυνῶ τὰς ἡμέρας σου. - הוֹתִיר Hiph. a יָתַר, *abundare facio.* Deut. XXVIII, 11. πληθυνεῖ σε εἰς ἀγαθά. - הִרְחִיב Hiph. *dilato.* *Theod.* et LXX Psalm. XXIV, 17. αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπληθύνθησαν, ubi alii libri (et *Itala: dilatatae sunt*) habent ἐπλατύνθησαν, uti quoque rescripsit *Grabius*, in marginem eiecta lectione vulgata, quam expresserunt *Vulg. Arabs* et *Aeth. Cappello in Crit. S.* p. 595. legisse videntur הִרְחִיבוּ. Sed recte monuit *Scharfenbergius* ad l. l., intt. non primam notionem verbi hebr., sed sensum expressisse. הִרְחִיב enim, quod proprie notat *dilatari seu dilatare se*, significat quoque *crescere, magnum fieri.* - *הִתְכַּבֵּד Hithp. *me aggravo.* Nah. III, 15. πληθύνθητι. Non opus est, ut ibi reponatur βαρύνθητι aut βαρυνθήσῃ, quod alii libri habent. Vox enim hebr. *multitudinis* pariter ac *gravitatis* notionem habet. Praeterea *Hieronymus* habet *multiplicare, ut bruchus.* - *חוֹלֵל Pih. *Symm.* Psalm. XXVIII, 9. πληθύνοντος τὰ πεδία, multiplicantis campos, nempe feris. Sensum expressit. Potest tamen haec versio *Symmachi* quoque ad הֵחִיל initio commatis 8. referri. Nec repugnarem, si quis verba *Symmachi* ita quoad sensum reddere mallet: *abunde germinare facientis campos.* Post tonitru namque pluviae existunt, et ex pluviis campi germinant. Ex *Doederleinii* sententia verba haec *Symmachi*, iniquo loco posita, pertinent ad יֶחֱשֹׂף יְעָרוֹת, *nudat sylvas*, nempe exundatione, quae omnia rapit. *Syrus: eradicat sylvas.* - טָפַל, *concinno.* Psalm. CXVIII, 69. ἐπληθύνθη ἐπ' ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων. Fortasse ἐπλατύνθη legendum hoc sensu: impudenter ac procaciter plenoque ore in me perfidiae verba locuti sunt. - יָקָר, *pretiosus.* Psalm. XXXV, 7. ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου. Sc. יָקָר notat in universum *praeponderans fuit.* Ergo sensum expresserunt. In *Hexaplis Montf.* male editum est ἔπλυνας. - מָלֵא, *impleo.*

Exod. I, 17. *ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτοὺς*, multiplicabat terra illos. - נבע, *abunde profero*. *Ed. Quinta et LXX* Psalm. XCI, 14. - נָחַת Pih. *descendere facio*. Psalm. LXIV, 11. *πλήθυνον τὰ γεννήματα αὐτῆς*. Vox hebr. h. l. *foecundare* quoad sensum notat. - עָטַף, *operio*. Psalm. LXIV, 14. *οἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι σῖτον*. In textu hebr. legitur: *frumentum valles replet*, sensu eodem. - עצם, *multus sum*, *multiplicor*. Psalm. XXXIX, 8. 17. Ierem. XV, 8. XXX, 12. 13. - פָּרַץ, *erumpo*. 1 Par. IV, 38. Psalm. CV, 29. - רב, in foem. רַבָּה, *multus*. Gen. VI, 5. XXIII, 20. Psalm. LXIV, 9. et alibi. Ezech. XXVII, 15. ubi pro רבים videntur legisse מַרְבִּים in *Benoni Hiphil*. - רָבַב, 1 Sam. XIV, 19. *ὁ ἦχος ἐπλήθυνε*, sc. *ἑαυτὸν*, sonus *multiplicabat se*, sive: *crescebat*. Vide et Psalm. CXLIII, 16. et Ierem. XLVI, 23. *Aqu.* Psalm. XVII, 36. - רְבָבָה, *myrias*. Ezech. XVI, 7. Hic legerunt רָבַב. - רָבָה: רִבָּה: הִרְבָּה, Kal, Pih. et Hiph. Gen. I, 22. 28. *αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε*, crescite et multiplicamini. Vide et Gen. VIII, 17. IX, 1. 7. et conf. Act. VII, 17. Exod. I, 20. *ἐπλήθυνεν* (sc. *ἑαυτὸν*) *ὁ λαὸς*, multiplicabat se vel crescebat populus. Conf. Act. VI, 1. 1 Sam. I, 12. *ὅτε ἐπλήθυνε προσευχομένη*, cum multas preces faceret. Conf. Ies. I, 15. 1 Sam. VII, 2. *ἐπλήθυναν* (sc. *ἑαυτὰς*) *αἱ ἡμέραι*, *multiplicabant se* dies, vel dies *prolongabantur*. 2 Sam. XXII, 36. *ἡ ὑπακοή σου ἐπλήθυνέ με*, obedientia tua *crescere* me *fecit*. 2 Paral. XXXIII, 6. *ἐπλήθυνε ποιῆσαι τὸ πονηρὸν*, multiplicabat facere malum, seu iuxta *Vulg. multa mala operatus est*. Esdr. IX, 6. *αἱ ἀνομίαι ἡμῶν ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ κεφαλὴν ἡμῶν*, peccata nostra *creverunt* super caput nostrum, seu: *nos fere opprimunt*. Conf. Matth. XXIV, 12. *Symm.* Iob. XXXIX, 4. *πληθύνειν*, *crescere* (et nutrientes se herbis agrestibus crescunt), aut post *πληθύνειν* omissum est *ἑαυτούς*. Sic quoque apud *Theodotionem* ib. *πληθυνθήσονται* explicandum est. *Aqu.* Hos. VIII, 12. *πληθυνομένους*. - שְׂגָא *chald* Esdr. IV, 22. Dan. III, 32. et VI, 25. *εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη*, pax vobis crescat, multiplicetur. Ita 1 Petr. I, 2. *χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη*. *Symm.* Iob. VIII, 11. *πληθυνθήσεται*. - *שָׂגָה, *magnus sum* vel *factus sum*, *cresco*. Psalm. XCII, 13. ubi tamen pro *πληθυνθήσεται* legere mallem *πλατυνθήσεται*, *amplus evadet*. - שָׁרַץ, *abunde progigno*. Exod. I, 7. Sap. X, 10. *ἐπλήθυνε τοὺς μόχθους αὐτοῦ*, ubi *πληθύνειν* est i. q. *εὐπορίζειν* in priore membro, et notat *felicem successum largiri*. Multiplici mercede et fructu compensavit labores illius. - Vide quoque alibi *λόγος* et *πολυπληθύνω*.

ΠΛΗΘΥΣ, i. q. *πλῆθος*, *multitudo*. קָהָל, *congregatio*. *Symm.* Ps. XXXIX, 14. *ἐν πληθύϊ*. *Hesych.* *πληθὺς*, *ὄχλος*, *δῆμος*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *πληθὺς*, *πλῆθος*.

*ΠΛΗΘΥ'Ω, i. q. *Πληθύνω.* 2 Macc. III, 19. sec. cod. *Vat.* κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπλήθυον. *Vulg. per plateas confluebant.* Cod. *Alex.* habet ἐπλήθυνον. Conf. *Indicem Sylburgii* ad *Etymol. M.* s. h. v. ac *Indicem Etymol. Gudiani.*

ΠΛΗ'ΘΩ, impleo, repleo, satio. הֵטִיל Hiph. a טוּל, *proiicio.* Ezech. XXXII, 4. *πεδία πλησθήσεταί σου.* Consequens pro antecedente posuerunt. – מָלֵא : מִלֵּא, Kal et Pih. Gen. VI, 11. *ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας, implebatur* terra iniustitia. Vide et Ierem. LI, 5. Gen. XXI, 19. *ἔπλησε τὸν ἀσκὸν ὕδατος,* implebat utrem aqua. Ierem. LI, 34. *ἔπλησε τὴν κοιλίαν αὐτῆς ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου,* implebat ventrem suum deliciis meis. Ex hoc loco, ut et Sirac. XXXVI, 13. apparet, quod, cum alias *πλήθω* cum genitivo occurrat, praepositio *ἀπὸ* subintellegenda sit. – הִתְמְלִי chald. Ithp. a מְלָא. Dan. III, 19. – *מַעֲלֶה, *ascensus.* Ierem. XLVIII, 5. *ἐπλήσθη.* Legerunt מְלֵאָה. – עָשָׂה, *facio.* 1 Sam. XXVIII, 18. *οὐκ ἔπλησας ὀργὴν αὐτοῦ:* ubi fortasse coniicere aliquis posset, pro *ἔπλησας,* quod habet ed. *Ald.* et *Compl.,* reponendum esse *ἐποίησας.* Sed et *ἔπλησας* commodum sensum habet, dummodo reddatur *perfecte satisfecisti.* – רָעַף, *stillo.* Ps. LXIV, 12. – שָׂבַע : הִשְׂבִּיעַ, Kal et Hiph. *satio, or.* Exod. XVI, 12. Iob. XXXI, 31. Psalm. LXIV, 5. et alibi. – שֶׁבֶר, *fractura.* Prov. XV, 4. *πλησθήσεται πνεύματος.* Legerunt שָׂבַע. Vide tamen infra s. v. *συντηρέω* ad סָלַף a me monita. – *שָׁדַד. Ierem. XLIX, 28. ubi tamen vox *πλήσατε,* quanquam eam omnes codd. et *Versio Syriaca Hexaplaris* tuentur, aperte est vitiosa. Reponendum est *πλήξατε,* ut habet ed. *Compl.* et scribendum esse iam *Nobilius* coniecit. *Theodoretus* ad h. l. videtur in suo codice invenisse *πορθήσατε* vel *ἐκπορθήσατε.* Sirac. II, 20. *οἱ ἀγαπῶντες τὸν θεὸν πλησθήσονται τοῦ νόμου,* h. e. *observabunt* legem, coll. v. 19. ubi legitur *συντηρήσουσι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. Syrus: addiscunt legem.* Sirac. XXII, 17. *πληθύνουσιν ἁμαρτίας,* peccata peccatis accumulant. *Vulg. abundant in peccatis.*

ΠΛΗΙ"Α'Σ, idem quod *πλειὰς, Pleias,* de quo vide supra in *πλειάς.* כִּימָה. Iob. XXXVIII, 31. *δεσμὸν πληϊάδος,* vinculum Pleiadis. *Theod.* Amos. V, 8. *πληϊάδας. Hesych. πληϊάδες, πλειάδες. Ἔστι δὲ ἑπτὰ ἄστρα, πλησίον τοῦ ταύρου, ὀνομασθέντα ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν Πληϊόνης.*

ΠΛΗ'ΚΤΗΣ, percussor, pugnax, bellicosus. נֵכִים, *percussi. Symm.* Ps. XXXIV, 15. *πλῆκται.* Legit מַכִּים. *Suidas: πλῆκται, πολεμικοί. Hesych. πλήκτης, μάχιμος, ὑβριστής.* Conf. 1 Tim. III, 5. et *Lex. N. T. s. h. v.*

**ΠΛΗΜΜΑ'ΤΗΝ.* אַךְ לַשֶּׁקֶר, *certe in vanum. Aqu.* sec. *Cod. Coislin.* 2. 1 Sam. XXV, 21. In *Hexaplis* tantum *πλὴν* reperitur sub nomine *Aquilae.* Scribendum est divisim *πλὴν*

μάτην, et est alius interpretis, ut e proxime sequente nota *Hexaplari* luculenter apparet.

ΠΛΗΜΜΕ'ΛΕΙΑ, *delictum*. Secundum *Augustinum* dicitur *id quod est praeter curam*, quasi *πλὴν μέλειαν*, adeoque *delictum*, *quod praeter curam seu ex neglegentia*, *vel etiam ignorantia* (culpabili) *commissum est*. Sed *Bonfrerio* ad *Pentat.* p. 592. deducitur a *πλὴν* et *μέλος*, quasi dicas *praeter modum et concentum*, ita ut, *quicquid inconcinnum*, *inconditum*, *indecorum admittitur*, significet. Notat quoque *πλημμέλεια id quod supra rem fraudatam pro mulcta redditur*, ac in universum *sacrificium pro peccato*. אָשָׁם. Levit. V, 15. 16. 18. *εἰς πλημμέλειαν*: ubi *Schol ed. Rom.* *εἰς λύτρωσιν*. Recte: nam *πλημμέλεια* est h. l. *sacrificium pro peccato*. Conf. ib. VI, 6. et alibi saepius. Adde *Inc.* 1 Sam. VI, 3. ubi post *τῆς πλημμελείας* omissa esse videtur vox *δῶρον* s. *δῶρα*, id quod partim ex verbo *ἀπόδοτε*, a quo hic genitivus regitur, partim ex iis apparet, quae supra sunt ad v. *βάσανος* observata. *Aqu. Symm. Theod.* Prov. XIV, 9. – אָשָׁם, verbale, *reus*. *Symm.* et LXX 2 Sam. XIV, 13. Esdr. X, 19. – אָשָׁם infin. *delinquendo*. Levit. V, 19. – אַשְׁמָה. Levit. XXII, 16. 2 Par. XXXIII, 23. Esdr. IX, 6. – חַטָּאָה, *peccatum*. Num. XVIII, 9. 2 Reg. XII, 16. – מַעַל, *praevaricatio*. Ios. VII, 2. XXII, 16. 20. 31. – רֶשַׁע, *improbitas*. 1 Sam. XXIV, 14. Sirac. XVIII, 27, *negligentia*, *incuria*. *Vulg. inertia*. Sir. VII, 31. *περὶ πλημμελείας* est dictum pro *θυσία περὶ πλημμελείας*, *sacrificium expiatorium*.

ΠΛΗΜΜΕΛΕ'Ω, *delinquo*, *pecco*, *transgredior*, etiam *poenas do*. אָשַׁם. Levit. IV, 13. V, 19. Num. V, 6. Ps. XXXIII, 21. *οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσιν*, qui pium oderunt, *poenas dabunt*. Alii statuunt, *πλημμελεῖν* esse h. l. i. q. *πάλιν μέλειν*, *rursus ac denuo cogitare et curare*, h. e. *poenitere*, hoc sensu: conscientiae sceleratae stimulis ac doloribus torquebuntur, quasi furiis et intemperiis agitati. Conf. infra Sirac. XIX, 4. Psalm. XXXIII, 22. *οὐ μὴ πλημμελήσουσι πάντες οἱ ἐλπίζοντες*: ubi decepti sunt ambiguitate vocis אָשַׁם, quae *devastare* ac *delinquere* notat. – אָשָׁם, nomen, *delictum*. Num. V, 7. *ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτὸ* (al. rectius *αὐτῷ*), reddet illi, in quem *peccavit*. Levit. V, 6. 16. XIV, 21. – אָשֵׁם, *reus*. Levit. IV, 22. 27. V, 3. 17. – אַשְׁמָה, *delictum*. Levit. VI, 5. 6. – *חָטָא, *peccare*. Hos. VIII, 11. sec. *Complut.* – מָלֵא, *repleo*. Ierem. XVI, 18. Sed ibi pro *ἐπλημμέλησαν* sec. cod. *Vat.* in aliis libris rectius legitur *ἔπλησαν*. Reponi quoque potest *ἐπλημμύρησαν*, aut similis vox. – מָעַל, *praevaricor*. Ios. VII, 1. XXII, 16. 20. 31. – מַעַל, *praevaricatio*. Ios. XXII, 22. – שָׁגַג, *erro*, item *pecco*. Ps. CXVIII, 67. – שָׁגָה, idem. *Al.* Ies. XXVIII, 7. *πεπλημμεληκένοι*. Sirac. IX, 17. *μὴ πλημμελήσῃς*, *ne quid vel*

leve committas, ob quod condemnari possis. Sirac. X, 7. ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελήσει ἄδικα. Incommode: nam quomodo dici potest per utrumque, iniuriam sc. et superbiam, multa iniusta ab impiis committi. Rectius legitur πλημμέλεια ἀδικίας, vel potius ἀδικία, magnum delictum est iniustitia. Sir. XIX, 4. πλημμελήσει, *poenitebit. Vulg. insuper habebitur*, h. e. *supra numerum*, quasi, qui frustra sit in orbe. Alii, ut *Palacius*, legere malunt: πλημμυρήσει, *inundabit*, h. e. erit in modum undae et fluctuantis aquae, quam scil. levis aura movet. Alii vertunt: *incurius, deses, iners erit et habebitur.* Sirac. XXIII, 11. ἐὰν πλημμελήσῃ, *si iuramentum non impleverit. Vulg. si frustraverit*, h. e. *si frustra iurarit*, ita ut, quod iuravit, non praestiterit re ipsa. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πλημμελεῖν, ἁμαρτάνειν. *Suidas:* πλημμελεῖν, τὸ ἀταστεῖν, καὶ ὑβρίζειν, καὶ ῥᾳθυμεῖν. Καὶ πλημμελὲς τὸ ἐκμελὲς καὶ ῥᾴθυμον, καὶ ἀπαίδευτον. Apud *Hesychium* πλημμελὴς exponitur: ἐκμελής, οὐ συνῳδὰ λέγει ἁμαρτάνων. Lege et distingue: λέγων, ἁμαρτάνων.

ΠΛΗΜΜΕ'ΛΗΜΑ, i. q. πλημμέλεια, *delictum.* אָשָׁם. Num. V, 8. *Aqu. Symm.* Gen. XXVI, 10. - עָוֶל, *iniquitas.* Ierem. II, 5.

ΠΛΗΜΜΕ'ΛΗΣΙΣ, idem. אָשָׁם. Lev. V, 19. - אַשְׁמָה. Esdr. X, 19. *Aqu.* Lev. IV, 3.

ΠΛΗΜΜΥ'ΡΑ, *maris aestuantis accessus, inundatio.* Πλημμύρα γίνεται, *inundatio fit.* עָשַׁק נָהָר, *opprimo fluvium.* Iob. XL, 18. ἐὰν γένηται πλημμύρα, si fiat inundatio. Conf. Luc. VI, 48. et quae ad h. l. ex *Philone et Arriano* notat *Alberti* in *Museo Brem.* p. 109. - שֶׁפַע, *affluentia, abundantia, fluctus maris. Aqu.* Deut. XXXIII, 19. *Hesych.* πλημμύρα, ῥεῦσις ὕδατος, πλῆθος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πλημμύρα (MS. vitiose πλημμοῖρα), πλῆθος ὑδάτων. Dicitur alias πλήμμη et πλημμυρίς. *Suidas:* πλήμη ἡ πλημμύρα τῆς θαλάσσης. *Küsterus* reponendum suspicatur πλῆσμη. Sed cum *Diodorus* lib. III. p. 174. πλήμην *maris aestum* dicat, hac coniectura non opus erit. *Hesych.* πλημμυρὶς, τὸ ὅρμημα τῆς θαλάσσης, ἡ ἐπίῤῥυσις, οἱ δὲ πλήμνη (πλήμμη legendum videtur), πλημμυρὶς ἐκ πόντου.

ΠΛΗΜΜΥΡΕ'Ω, *aestuo, redundo.* בְּגָאוֹן, *in superbia Syrus* Ierem. XII, 5. πλημμυροῦντα. Bene quoad sensum. Nam hoc sensu fluvio superbia tribuitur, quando aquis tumet et exundat. *Syrus* habet: ܒܥܘܫܢܗ ab ܥܫܢ, *praevaluit, roboratus est.* Hebr. גָּאָה in l. chald. *altus fuit, intumuit.* - מָלֵא, *plenus sum. Symm.* Cohel. I, 7. πλημμυρεῖ, ubi LXX habent: ἐστιν ἐμπιπλαμένη. *Hesych.* πλημμυρεῖ, πέπληθεν. Vide quoque *Foesii Oecon. Hippocr.* s. v. πλημμυρίς.

ΠΛΗ'Ν, praeter, praeterquam, veruntamen; tantum; modo. אֲבָל, *verum.* 2 Paral. XXXIII, 17. *πλὴν ἔτι ὁ λαὸς ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἐθυσίαζε, veruntamen* adhuc populus in excelsis sacrificabat. Conf. Matth. XVIII, 7. Luc. XXII, 22. - אוּלָם, *profecto, certe.* Iob. XIV, 18. *καὶ πλὴν ὄρος πίπτον διαπεσεῖται,* et *certe* mons cadens decidet. - אַךְ, *tantum.* Num. XXXI, 22. *πλὴν τοῦ χρυσίου καὶ τοῦ ἀργυρίου, praeter* aurum et argentum. 1 Sam. XXI, 4. *εἰ πεφυλαγμένα τὰ παιδάριά ἐστι πλὴν ἀπὸ γυναικὸς,* si modo pueri a muliere abstinuissent. 2 Reg. XVIII, 20. *πλὴν λόγοι χειλέων, tantum* verba labiorum. Thren. III, 3. *πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ, tantum* adversus me convertit manum suam. Hos. XII, 8. *πλὴν πεπλούτηκα, veruntamen* dives factus sum. *Aqu.* 1 Sam. XXV, 21. et Ierem. XXXII, 30. - אֶפֶס, idem. Iud. IV, 9. *πλὴν γίνωσκε, ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου ἐπὶ τὴν ὁδὸν, veruntamen* scito, quod non futura sit honoris praerogativa tua. Ita Luc. X, 11. *πλὴν τοῦτο γινώσκετε, veruntamen* hoc scitote. Vide et 2 Sam. XII, 14. Ies. XLV, 14. *οὐκ ἔστι θεὸς πλήν σου,* non est Deus *praeter* te. Vide et Ies. XLVI, 9. Amos. IX, 8. *πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ἰακώβ, tantum* quod non penitus perdam domum Iacobi. - *בִּלְעָדַי, *penes me.* Genes. XIV, 24. Legerunt בִּלְעֲדֵי, *praeter.* - זוּלָת: זוּלָה. 2 Reg. XXIV, 14. *οὐχ ὑπελείφθη (sc. τὶς) πλὴν οἱ πτωχοὶ τῆς γῆς,* non relictus erat aliquis praeter pauperes terrae. Ies. XLV, 21. *ὁ θεὸς οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐμοῦ,* Deus non est alius praeter me. Conf. Marc. XII, 32. - זוּלָתִי cum י paragog. Deut. I, 36. Ios. XI, 13. Psalm. XVII, 34. - כִּי אִם. *Inc.* Num. XIV, 30. - *לְבַד. Deut. XVIII, 8. 2 Paral. IX, 14. Cohel. VII, 30. - לְבַד מִן. Exod. XII, 37. Esth. IV, 10. - מִבַּלְעֲדֵי. *Al.* Psalm. XVII, 34. - מִלְּבַד. Levit. XXIII, 38. Num. V, 8. Deut. IV, 35. - עַל פְּנֵי, *coram facie.* Exod. XXX, 3. - רַק. 2 Reg. XII, 3. *πλὴν τῶν ὑψηλῶν, (ἃ) οὐ μετεστάθησαν, praeter* excelsa, quae non remota sunt. *Inc.* Deut. XVII, 16. *Theod.* Ies. XXVIII, 19. *Hesych.* πλὴν, ἐκτὸς, ὅμως.

ΠΛΗ'Ν ἼΔΕ, veruntamen ecce. לְבַד. Cohel. VII, 30. *πλὴν ἴδε, τοῦτο εὗρον, veruntamen ecce, hoc inveni.* Ita Luc. XXII, 21. *πλὴν ἰδού.*

**ΠΛΗ'Ν ὌΝΤΩΣ.* אַךְ, *attamen, profecto. Symmachus* Psalm. LXXII, 11. ubi duae versiones coaluisse mihi videntur.

ΠΛΗ'Ν ὍΤΙ, praeterea, imo etiam. *אוּלָם, *et quidem.* 1 Sam. XXV, 34. - אַף. Iob. VI, 27. *πλὴν ὅτι ἐπ' ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε, immo etiam* in orphanum irruitis. - *עֵקֶב, *pro eo quod.* Amos. IV, 12.

ΠΛΗ"ΞΙΣ, percussio. תֵּחַת, *descendet,* a נָחַת. *Aqu.* Prov. XVII, 10. *πλῆξις ἐπιτιμήσεως ἐπὶ συνιόντι,* percussio

increpationis ab intellegente. Deduxit a verbo חָתַת aeque ac LXX, qui habent *συντρίβει*. Fortasse tamen legendum est *πτῆξις*, coll. XVIII, 7.

ΠΛΗ'ΡΗΣ, plenus, integer. בְּלוֹ chald. *tributum vetus.* Esdr. IV, 20. ubi fortasse legerunt מְלֹא. - *בְּרִיא, *pinguis. Symm. sec. cod. Mosqu.* Gen. XLI, 5. Bene: nam sermo ibi est de *spicis*. - כְּבַר constr. ex כָּבֵד, *gravis*. Esdr. I, 4. *λαὸς πλήρης ἁμαρτιῶν*, gens plena peccatis. - מָלֵא adiect. Nehem. IX, 25. *οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν*, domus plenas omnibus bonis. Psalm. LXXIII, 10. *πλήρεις*. Lege *πλήρους*, sc. *ποτηρίου*. Vulg. *aquae pleni*, sc. *calicis*. Ezech. XXVIII, 12. *πλήρης σοφίας*, plenus sapientia. Nehem. III, 1. *πόλις ἀδικίας πλήρης*, urbs plena iniustitia. - מָלֵא, verbum. Iob. XXXII, 18. Hab. III, 2. Ezech. XXVI, 2. ubi legerunt מְלֵאָה. 2 Sam. XXIII, 7. ubi vera lectio esse videtur *ἔσται πλήρης*, ut ex parte legitur in cod. *Alex.* - מְלֹא, *plenitudo.* Exod. IX, 8. Levit. II, 2. V, 12. - עֹבֵר part. *transiens.* Cant. V, 6. 14. *σμύρναν πλήρη*: ubi *πλήρης* notionem *perfectionis* h. e. *praestantiae* habere videtur. Vide supra s. *ἐπίλεκτος*, ac infra s. *πρωτεῖος*. - פּוּרָה, *torcular.* Ies. LXIII, 3. *πλήρους καταπεπατημένης*. Deduxerunt sine dubio a פָּרָה, quod de *arboribus multos fructus ferentibus* adhibetur. Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 1316. - שָׂבֵעַ, *satur.* Gen. XXV, 8. *πλήρης ἡμερῶν*, *plenus* s. *satur dierum*, *grandaevus*. Vide et Genes. XXXV, 29. 1 Sam. II, 5. Iob. X, 15. - שָׁלֵם, *integer.* 2 Reg. XX, 3. *ἐν ἀληθείᾳ καὶ καρδίᾳ πλήρει*, in veritate et corde *integro*: ubi *πλήρης* est i. q. *τέλειος*, *integer*, *perfectus*. Vide et 1 Paral. XXIX, 9. 2 Paral. XV, 17. XIX, 9. *Symm.* Prov. XI, 1. *στάθμιον πλῆρες*, pondus *plenum*. *Vulg. pondus aequum*. *Aquila* ibi *τέλειον* habet. Praeterea legitur Genes. XXVII, 27. ubi nihil legitur in textu hebr. *Diodorus*: *τὸ δὲ πλήρους*, *πεπληρωμένου βλαστημάτων εὐωδεστάτων*. Dan. IV, 25. sec. cod. *Chis.* *πλήρης ὁ χρόνος σου*. Dan. V, 31. *πλήρης τῶν ἡμερῶν*. 1 Maccab. VIII, 25. *καρδίᾳ πλήρει*, *summa cum fide*, *omnibus viribus*. Vnde apparet, *πλῆρες* quandoque notare *id*, *quod tale est*, *quale esse debet*, *perfectum*, *et cui ad iustum numerum nihil deest*. Sap. V, 22. *πλήρεις χάλαζαι*, *graves grandines*.

ΠΛΗ'ΡΗΣ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, plenus fio. שָׂבַע, *satior.* Iob. VII, 4.

ΠΛΗ'ΡΗΣ ΕΙ'ΜΙ', plenus sum. מָלֵא, verbum. Iud. XVI, 28. - שָׂבַע, *satior.* 2 Par. XXIV, 15. Ies. I, 11.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΕ'ΟΜΑΙ, plene persuasus sum, plenam fiduciam habeo, it. *plenus sum.* מָלֵא. Cohel. VIII, 11. *ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν ἀνθρώπου ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν*, plenum est cor filiorum hominis in illis ad faciendum malum. *Drusius* ad h. l.: Quid autem hoc sit, explicat *Sym-*

machus per haec verba: ἀφόρῳ καρδίᾳ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων κακουργοῦσιν, et eum secutus noster: *absque timore ullo filii hominum perpetrant mala. Aquila* vero reddit: ἐτόλμησαν. Quo respexit forte *Tremellius* vertens: *idcirco provehit animus hominis eo audaciae illos.* Nam מָלֵא active sumitur in hac phrasi Esth. VII, 5. אֲשֶׁר מְלָאוֹ לִבּוֹ, *qui replevit cor suum*, h. e. *qui eo audaciae processit.*

ΠΛΗΡΟ'Ω, *impleo, repleo, compleo.* דָּרַךְ, *calco. Symm.* Psalm. LXIII, 3. ἐπλήρωσαν. Vsus est hac voce ideo, quia in sequentibus חִצָּם, *sagittam eorum*, per τὸ τόξον αὐτῶν interpretari voluit. – הַשְׁלֵם chald. Aphel. *perficio.* Dan. V, 28. – כָּלָה: כִּלָּה, Kal et Pih. idem. 2 Par. XXIV, 10. XXXVI, 22. – מָלֵא: מִלֵּא, Kal et Pih. Gen. XXIX, 21. πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι, completi enim sunt dies, h. e. numerus dierum completus est, vel: *dies praeterierunt.* Vide et Genes. XXV, 24. Levit. XII, 4. XXV, 30. Num. VI, 5. et conf. *Vorstii Philol. Sacr.* P. I. c. 6. p. 176. sequ. Exod. XXXII, 29. ἐπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν. Sed suspicor, corruptam esse lectionem pro πληρώσατε, *implete.* 1 Reg. I, 14. πληρώσω τοὺς λόγους σου, complebo sermones tuos, h. e. *colophonem et pondus addam* sermonibus tuis. 1 Reg. VII, 14. πεπληρωμένος τῆς τέχνης καὶ συνέσεως, plenus arte et prudentia. 2 Par. XXXVI, 21. τοῦ πληρωθῆναι λόγον κυρίου, ut *impleretur* s. *eventu comprobaretur* verbum Domini. Vide et 1 Reg. II, 27. Sic et profanis, quum res praedicta eveniebat, dicebatur πληροῦσθαι. Vide, quae ex *Polyaeno* et *Aristide* observat *Elsnerus* ad Marc. XIV, 49. p. 164. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. Psalm. XIX, 6. πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου, *impleat* Deus omnia petita tua, h. e. quicquid petiisti, *faciat.* Cohel. I, 8. οὐ πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως, non *implebitur* auris auditu. Ex hoc loco patet, quod, cum alias genitivus huic verbo addatur, praepositio ἀπὸ intellegenda sit. Ierem. XXV, 12. ἐν τῷ πληρωθῆναι ἑβδομήκοντα ἔτη, cum impleti fuerint septuaginta anni, h. e. cum impletus fuerit numerus septuaginta annorum, s. cum *advenerit* annus septuagesimus. Sic Luc. II, 21. ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν, h. e. cum octavus dies *advenisset*, ut circumcideretur. Vide *Fesselii Advers. SS.* lib. III. c. 1. p. 192. sequ. Adde *Aquil.* 1 Reg. VIII, 24. ubi loco πληρώσας legendum est ἐπλήρωσας, ut postulat textus hebraicus. *Symm.* Iob. XXXIX, 2. ἠρίθμησας δὲ σελήνας τοῦ πληρῶσαι αὐτάς, numerasti menses, quos implebunt aut implere debent, usque ad partum scilicet. Sed potest πληρῶσαι αὐτὰς etiam notare *ad maturitatem perducere* foetus s. embryones, hoc sensu: usque dum foetus plenae maturitatis producant. Conf. *Simonis lex. hebr.* p. 914. In universum mallem תְּמַלֶּאנָה tanquam substantivum explicare, ac apud *Symmachum* repone-

re πληρώσεως αὐτῶν. – מָלֵא, adiect. *plenus.* 2 Reg. IV, 4. Cohel. IX, 3. – מְלֹא, *plenitudo.* Levit. XVI, 13. – *מְלָא chald. Kal. Dan. II, 35. – מְמֻלָּא, *repletus.* 1 Par. XII, 15. – נִשָּׂא, *attollo.* Ies. XL, 4. πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται. – קֵץ, *finis.* Ierem. XXXIV, 14. – שֹׂבַע, *satietas.* Psalm. XV, 11. πληρώσεις με εὐφροσύνης; implebis me laetitia. Conf. ad h. l. *Drusium anim.* lib. II. c. 61. ubi expuncto με legendum censet: πληρώσεις εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου, ac si diceret: *Apud te laetitia est ad satietatem usque.* Sed vide Act. II, 28. ubi vulgaris lectio pariter occurrit. Conf. *Opusc. Crit.* p. 176. – שָׁרַץ, *abunde progigno.* Gen. IX, 7. – תָּמַם: הֵתַם, Kal et Hiph. *absolvo, absolvor.* Lev. XXV, 29. ἕως πληρωθῇ, usque dum impleatur, h. e. *finiatur, absolvatur* annus. Dan. VIII, 23. πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, completis peccatis illorum, h. e. *quando mensura peccatorum illorum erit completa.* Sirac. XXVI, 2. τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ, annos eius complebit in pace, h. e. efficiet, ut ad plenam longamque aetatem cum quiete et laetitia perveniat. Conf. 1 Macc. III, 50. Sirac. XLV, 18. ἐπλήρωσε Μωυσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, implebat Moses manus eius, h. e. *ministerio illum consecravit.* Conf. Exod. XXVIII, 41. XXIX, 9. Num. III, 23. et *Glassii Philol. S.* Lib. V. Tract. I. c. 4. p. 1500. 2 Macc. VII, 21. γενναίῳ πεπληρωμένη φρονήματι, virili impleta animo. 2 Macc. X, 30. ταραχῆς πεπληρωμένοι, admodum perturbati. 1 Macc. IV, 19. ἔτι πληροῦντος αὐτὰ, haec adhuc *dicente* aut *praedicante.* Conf. Rom. XV, 19. Col. I, 25. *Heinsii Exerc. Sacr.* VI, 8. p. 346. et *Wolfium* ad Rom. I, 5. p. 284. Ita *Bielius.* Est autem πληροῦντος lectio cod. *Alex.* Caeteri legunt λαλοῦντος, ut etiam *Syrus* et *Vulg.* quod glossema esse videtur difficilioris πληροῦντος. *Eichhornio Introd. in libros Apocryph. V. T.* p. 220. interpres graecus מלל et מלא invicem permutasse videtur. 1 Macc. II, 55. ἐν τῷ πληρῶσαι λόγον, quia *perfecit* mandatum Dei. Sap. IV, 12. τελειωθεὶς, ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς, pius mortuus, *emensus est* brevi multos annos.

ΠΛΗ'ΡΩΜΑ, *plenitudo, explementum, quicquid implet vel continetur in aliquo, pugillus.* אָפִיק, *alveus, fluentum.* Cant. V, 13. ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων, ad plenitudines aquarum, h. e. ad plenissima fluenta. – מְלֹא. 1 Par. XVI, 31. ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι αὐτοῦ, mare cum illo, *quod continetur in illo.* Vide et Psalm. XCV, 11. XCVII, 8. Psalm. XXIII, 1. ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, terra, et *quicquid continetur in illa.* Vide et Ierem. VIII, 16. XLVII, 2. Ita *Philoni* lib. II. de *Vit. Mos.* p. 451. animalia, quae in arca continebantur, dicuntur πλήρωμα. Et *Philostrato Heroic.* p. 717. viri armati, qui in equo Troiano continebantur, eodem vocabulo exprimuntur. Conf. et *Suicer. Thes.* T. II. p. 754.

Cohel. IV, 6. ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως ὑπὲρ πληρώματα δύο δρακῶν μόχθου, melior est pugillus requiei, quam plena utraque vola laboris. *Aqu.* 2 Sam. V, 9. – *מִלּוֹא, *Millo*, nomen propr. *Aqu. Symm.* 1 Reg. IX, 15. – מְלֵאת, *impletio.* Cant. V, 15. columbae καθήμεναι ἐπὶ πληρώματα, sc. ὑδάτων (quod diserte additur in vers. *Arab.*), sedentes ad plenitudines aquarum, h. e. *ad plenissima fluenta*, ut *Vulgatus* bene transtulit. *Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXVIII, 17. *Hesych.* πλήρωμα, πλῆθος, ἀναπλήρωμα.

ΠΛΗ'ΡΩΣΙΣ, impletio, repletio, completio, plenitudo. מְלֹא. Deut. XXXIII, 16. – מָלֵא, adiect. *Aqu. Symm. Theod.* LXX Ierem. IV, 12. πνεῦμα πληρώσεως ἥξει, spiritus repletionis vel plenitudinis, h. e. ventus aestuosus, veniet mihi. *Al.* Ezech. XXXII, 15. πληρώσει. – מָלֵא, verbum. Ezech. V, 2. κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ συγκλεισμοῦ, iuxta completionem dierum obsidionis, h. e. durante obsidione. Vide et Dan. X, 3. – מִלֻּאִים plur. Exod. XXXV, 21. τοὺς λίθους τοὺς τῆς πληρώσεως, lapides *impletionis*, h. e. *gemmas insitivas.* In *Cod. Lips. Paul.* haec verba quoque τοῖς λοιποῖς tribuuntur. 1 Par. XXIX, 2. – שְׁבֻעָה, *septimana.* Ierem. V, 24. κατὰ καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ, iuxta tempus impletionis praecepti messis, h. e. quo praeceptum messis impleri debet, seu usque ad tempus statutum plenae messis. Hic legerunt שָׂבְעָה, *satietas.* Vide ad h. l. *Montfauconium.* 3 Esdr. I, 58. πλήρωσιν sec. *Ald.* ubi reliqui libri συμπλήρωσιν habent.

ΠΛΗΣΙΑ'ΖΩ, appropinquo, familiariter ad aliquem accedo, conversor, item: *rem habeo, concumbo.* De ultimo hoc significatu vide *Gataker. Diss. de N. T. stylo* cap. XI. p. 78. 2 Macc. VI, 4. ἐν τοῖς ἱεροῖς περιβόλοις γυναιξὶ πλησιαζόντων, illis, qui in sacris templi septis cum mulieribus *rem habebant.* Sic *Aelianus V. H.* X, 18. μηδεμίᾳ ἄλλῃ πλησιάσαι αὐτὸν, et ibid. ἐπλησίασε τῇ κόρῃ. Ita quoque legitur apud *Isocratem.*

**ΠΛΗΣΙΑ'ΚΙΣ.* כְּזוֹת, *sicut hoc.* Iud. XV, 7. sec. *Oxon.* Reponendum est sine dubio πλειστάκις, ut nonnulli codd. *Holm.* habent. Scripserat fortasse aliquis πληστάκις, unde πλησιάκις ortum est.

**ΠΛΗΣΙΕ'ΣΤΕΡΟΝ, propius.* 4 Maccab. XII, 3. *Zonaras Lex.* col. 1556. πλησιέστερον, ἐγγύτερον. Adde *Etymol. M.* 309, 8.

ΠΛΗΣΙ'ΟΝ, adverb. *prope.* אֵצֶל. Deut. XI, 30. – *מֵאֵצֶל. *Inc.* 1 Sam. XX, 41. – עַל יַד, *ad manum.* Ios. XV, 46. – מוּל, *e regione.* Deut. I, 1. – מוּל, idem. Ios. XIX, 45. – אֶל מוּל. Ios. VIII, 33. – מִמּוּל. 2 Sam. V, 23. sec. ed. *Rom.* 1 Par. XIV, 14. – מִצַּד, *e latere.* Ios. XII, 11. – בִּקְצֵה constr.

in fine. Num. XXXIII, 57. – *רֵעַ, *socius.* Ps. XXXIV, 14. ὡς πλησίον pro ὡς τῷ πλησίον, s. ὡς πλησίῳ.

'Ο ΠΛΗΣΙ'ΟΝ, sc. ὤν, *proximus, alter.* אָב, *pater.* Mal. IV, 6. Quia in antecedentibus libertate in vertendo usi בָּנִים per ἄνθρωπον reddiderant, etiam אֲבוֹתָם in πλησίον αὐτοῦ mutandum censuerunt. – אָח, *frater.* Gen. XXVI, 31. Levit. XXV, 14. Ioel. II, 8. *Aqu.* Iob. XLI, 8. – *הָרַע, *affligere se.* Psalm. XIV, 4. Legerunt לְהָפֵעַ cum *Symmacho*, qui formula ἑταῖρον εἶναι usus est. – חָבֵר, *socius. Inc.* Iud. IV, 11. – עָמִית, idem. Levit. VI, 2. XVIII, 20. XIX, 11. et alibi. Adde *Theod.* Zach. XIII, 7. – עָר, *hostis* seu, ut ab aliis vertitur, *aemulus.* 1 Sam. XXVIII, 16. ubi ex *Trommii* ac *Bielii* sententia רֵעַ legerunt, quae coniectura v. 17. quodammodo confirmatur. Sed mihi sensum expressisse videntur. Nam adversarius ille seu aemulus, de quo h. l. sermo est, erat Davides, qui secundus a rege et Saulo in regno successor constitutus erat, adeoque recte ὁ πλησίον eius dici poterat. – רֵעַ, *socius, amicus.* Gen. XI, 3. 7. Exod. II, 13. et alibi passim. Ierem. XXII, 13. παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεάν. Sed legi debet παρ' αὐτῷ ὁ πλησίον ἐργᾶται δωρεὰν, ut habet ed. *Complutensis.* – רְעוּת, *socia.* Zach. XI, 9. Conf. *Drusium Observat.* lib. VII. c. 12. Sirac. V, 12. τῷ πλησίον, *proxime te consulenti et interroganti.* Sir. XXXIV, 15. τὰ τοῦ πλησίον, *sensa animi et vota proximi.* – Vide alibi s. ἀφαιρέω.

'Η ΠΛΗΣΙ'ΟΝ, sc. οὖσα. רֵעָה, *socia.* Ps. XLIV, 16. – רְעוּת, idem. Exod. XI, 2. Ier. IX, 19. – רַעְיָה, idem. Cant. I, 8. 14. II, 2.

ΤΑ' ΠΛΗΣΙ'ΟΝ, sc. 'ΟΝΤΑ, *quae prope sunt.* נֶגֶד, *coram.* Ezech. XLI, 16.

ΠΛΗΣΙΟ'ΧΩΡΟΣ, *finitimus.* Hinc plur. foem. πλησιοχῶραι, *finitimae regiones.* מִשְׁמַנֵּי מְדִינָה, *pinguedines provinciae.* Dan. XI, 24. ἐν πλησιοχώραις, ubi tamen alii rectius ἐν πίοσι χώραις habent. *Herodot.* III. pag. 198, 9. f.

ΠΛΗΣΜΟΝΗ', *satietas, saturitas, abundantia.* דָּשֵׁן, *pinguis.* Ies. XXX, 23. – טֹרַח, *fatigatio.* Ies. I, 14. ubi nonnullis סֹרַח legisse, mihi autem de sensu tantum sollicite fuisse videntur. – רְבִיבִים plur. *guttae imbris.* Ierem. XIV, 22. εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ, si coelum dabit *abundantiam* suam. – רָזוֹן, *macies.* Psalm. CV, 16. Videntur nonnullis legisse מָזוֹן, quod *cibum* et *escam* notat, sed hac coniectura non opus est. Πλησμονὴ potius est *satietas* s. *saturitas emacians* s. *tabefaciens.* – שָׂבַע, verbum, *satior.* Exod. XVI, 8. Deut. XXXIII, 23. Thren. V, 6. Hab. II, 16. πλησμονὴν ἀτιμίας, ubi legerunt שִׂבְעַת. – שָׂבָע Gen. XLI, 31. Prov. III, 10. ἵνα πιμπλῶνται τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σί-

του, ut impleantur horrea tua abundantia frumenti. *Hesych.* πλησμοναῖς, ὑπερβολαῖς. *Aqu. Symm.* Psalm. XV, 11. – *שֹׂבַע. Exod. XVI, 3. ἠσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονὴν, comedimus panes ad *satietatem.* Levit. XXV, 19. XXVI, 15. – שָׂבְעָה. Ies. LV, 2. LVI, 11. Ezech. XXXIX, 19. – *שִׂבְעָה. Ezech. XVI, 48. – *שִׁבְעָה, *septem. Aqu. Symm.* Gen. XXVI, 33. Legerunt שִׂבְעָה. Contra Psalm. XVI, 11. *Symmachus* שֶׁבַע ἑπτὰ transferens legit שֹׂבַע. Idem valet de loco Prov. XXVI, 16. ubi LXX legerunt מִשְּׁבְעָה. Non tamen repugnarem, si quis in utroque loco *numerum septenarium* pro *eo, quod est copiosum*, positum existimare mallet. – שְׁבוּעָה, *iuramentum.* Ies. LXV, 15. Legerunt שִׂבְעָה, aut שָׂבְעָה. Vide ad h. l. *Montfauconium.* Praeterea legitur in *Ed. Quinta* Hos. VII, 14. ubi nihil ei respondet in textu hebraico. Sir. I, 20. πλησμονὴ σοφίας, *summa sapientia.*

'ΕΝ ΠΛΗΣΜΟΝῌ͂ ΕἸΜΙ', in satietate sum, h. e. satur sum. שָׂבֵעַ, *satur.* Prov. XXVII, 7.

ΠΛΗ'ΣΣΩ, s. πλήττω, *percutio, caedo.* הִכָּה Hiph. a נָכָה. Exod. IX, 32. 38. Ios. VII, 5. sec. *Compl.* Ies. I, 5. et alibi. *Aqu*, 2 Sam. I, 1. πλήσσων, *postquam percusserat.* Idem Mich. V, 1. Gen. IV, 15. et XIV, 17. ubi notat *interficere.* Vide supra s. v. πατάσσω. Ps. CI, 4. ubi legendum est ἐπλήγη in tertia persona, quomodo et *Augustinus* legit, et aliqui codd. lat. *percussum est, ut foenum.* – הִכְרִית Hiph. *exscindo.* 1 Reg. XIV, 14. – *חִכָּה, *exspecto. Symm.* Iob. XXXII, 4. Legit חִכָּה. – חָתַם, *obsigno. Aqu.* Iob. XXXIII, 16. Scilicet pro יַחְתֹּם legit יְחַתֵּם, a חָתַת, *consternare aliquem*, quam lectionem quoque secuti sunt *LXX, Syrus et Lutherus.* – *יָרָה, *proiicio, iaculor.* 2 Sam. XI, 20. 22. πληγήσεσθε sec. *Compl.* Permutatur ibi in codd. cum τοξεύειν. – נָגַף, *plaga afficio. Al.* Iud. XX, 36. ἐπλήγησαν. – נָכֵה, *percussus.* 2 Sam. IV, 4. et IX, 5. πεπληγὼς τοὺς πόδας, *percussus pedibus*, h. e. *claudus.* – נְכֵאָה foem. *attrita. Aqu.* Prov. XVII, 22. πνεῦμα πεπληγμένον, *animus tristis. Theod.* Prov. XVIII, 14. πνεῦμα πεπληγμένον, *animum desperantem de se et auxilio. Vulgatus* male: *spiritum ad irascendum facilem.* Opponitur enim τῷ רוּחַ, h. e. *animo bono et forti*, ac LXX habent ὀλιγόψυχος. – נָפַל, *cado.* 2 Sam. I, 12. 2 Par. XXIX, 9. Vtrobique πλήσσειν *interficere* notat. – עִוָּה Pih. *perverto. Al.* sec. *Schol.* Iob. XIX, 6. ἔπληξέν με. Hoc ex *Origene* desumtum, qui ita scribit: ὁ Ἑβραῖος ἔπληξεν ἔχει. Arab. علث est πλήσσειν, *percutere, ictus infligere.* Conf. *Schultensii Opera minora* p. 43. – פִּלַּח Pih. *disseco.* Prov. VII, 23. τοξεύματι πεπληγώς. – שָׁדַד, *vasto.* Ierem. XLIX, 27. – שׁוֹבֵב Pih. a שׁוּב, *restituo*, it. *perverto. Al.* Ies. LVIII, 12. Vide et Sap. XIX, 16.

ΠΕΠΛΗΓΩ'Σ 'ΕΚΤΕΙ'ΝΟΜΑΙ, *percussus s. ictus extendor.* נָשַׁךְ, *mordeo.* Prov. XXIII, 32. ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται, *ictus* a serpente extenditur.

ΠΛΙΝΘΕΙ'Α, *laterum coctio, laterum formatio, lateritium opus.* לְבֵנָה, *later.* Exod. I, 14. V, 18. 19. *Suidas:* πλινθεία, ἐκ τοῦ πλινθεύω, πλίνθευσις.

ΠΛΙΝΘΕΙ'ΟΝ, *laterculus*, it. *figlina laterum, locus, ubi formantur lateres.* לְבֵנָה. *Symm.* Ezech. IV, 1. *Hieronymus: Pro latere, qui graece dicitur foem. gen.* ἡ πλίνθος, *Symmachus manifestius interpretatus est* πλινθεῖον, *quem nos laterculum et abacum appellare possumus. In cuius pulvere Geometrae* γραμμὰς, *i. e. lineas radiosque describere solent.* — מַלְבֵּן, *fornax lateraria. Symm.* Nah. III, 14. *Suidas* ex *Harpocratione:* πλινθεῖον, ὁ τόπος, ἐν ᾧ οἱ πλίνθοι πλάττονται οὕτω Λυσίας.

ΠΛΙΝΘΕΥ'Ω, *lateres formo* seu *fingo*, q. d. *laterifico.* לָבַן, idem. Gen. XI, 3.

ΠΛΙΝΘΙ'Α, i. q. πλινθεία, *laterum formatio.* לְבֵנָה, *'Al.* Exod. V, 16. — מַלְבֵּן. *Reliqui* Ierem. XLIII, 9. — כְּרִי, nomen propr. *Inc.* 2 Sam. XX, 24. N. L.

ΠΛΙ'ΝΘΙΟΝ, vel ΠΛΙΝΘΙ'ΟΝ, i. q. ΠΛΙΝΘΕΙ'ΟΝ, *locus, ubi formantur lateres, figlina laterum*, item: *laterculus.* *לְבֵנָה. *Symm.* Ezech. IV, 1. *laterculum. Vulg. laterem.* LXX πλίνθος. Est ergo i. q. πλίνθος. Vide ad h. l. *Montf.* — מַלְבֵּן, *fornax lateraria.* 2 Sam. XII, 31. Masorethae nempe loco textualis מַלְבֵּן h. l. legendum praecipiunt מַלְבֵּן, quam lectionem LXX plerisque secuti esse videntur. *Menochii* de h. l. coniecturam, parum tamen probabilem, vide apud *Lydium de re milit.* p. 197. Οἱ λοιποὶ Ierem. XLIII, 9. *Vulg. quae est sub muro latericio.* — *כְּרִי, nomen propr. *Inc.* 2 Sam. XX, 23. N. L.

ΠΛΙ'ΝΘΟΣ, *later.* *לְבָנָה, *luna.* Ies. XXIV, 23. Legerunt לְבֵנָה, quod hanc significationem habet. — לְבֵנָה. Gen. XI, 3. Exod. V, 16. Ies. IX, 10. et alibi. — מַלְבֵּן, *fornax lateraria*, Nahum. III, 14. ὑπὲρ πλίνθον. Legerunt fortasse מַלְבֵּן.

'ΑΛΟΙΦΗ' ΠΛΙ'ΝΘΟΥ, *deletio lateris.* לִבְנוֹת, *ad aedificandum.* Mich. V, 11. Legerunt לְבֵנוֹת.

ΠΛΙΝΘΟΥΡΓΙ'Α, *laterum confectio seu coctio*, q. d. *laterificium*, a πλινθουργὸς, *qui lateres conficit vel construit.* לָבַן, *lateres formo.* Exod. V, 14. — לְבֵנָה, *later.* Exod. V, 8. ubi vide var. lect. — לָבֵן לְבֵנָה, Exod. V, 7.

ΠΛΟΙ'ΟΝ, *navigium, navis.* אֳנִי. Ies. XXXIII, 21. — אֳנִיָּה. Gen. XLIX, 13. Deut. XXVIII, 68. Iud. V, 17. et alibi saepius. — כָּתֵף, *humerus*, it. *littus.* Ies. XI, 14. ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων. Ita ex ingenio interpretati sunt. *Michaelis Suppl.*

p. 1384. suspicatur, LXX humeros pro alis accepisse, alas autem de velis navigiisque. – *מֵזַח, *cingulum.* Ies. XXIII, 10. *πλοῖα οὐκέτι ἔρχονται.* Aut sensum expresserunt (nam naves copiosae in portu cingulum dici possunt) aut extulerunt מֵזַח, a זָחַח, زج, *impulit*, *navis*, quod remis impellitur. – סְפִינָה, *navis.* Ion. I, 5. – צִלְצַל, *umbrosa densa*, it. *fuscina*, *navigium parvulum*, *phaselus.* Iob. XL, 26. *ἐν πλοίοις ἁλιέων*, in navibus piscatorum. Ies. XVIII, 1. *οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες* (Ed. *Compl.* rectius *πτερύγων*), vae terrae navium alarum. Conf. *Iac. Hasaei* Diss. in *Bibl. Brem. Class.* V. p. 572.

ΠΛΟΚΑΜΟΝ, *crinis contortus arte et plexus*, *plexura*, *cincinnus.* עֲנָק, *torques.* *Aqu.* Cant. IV, 9.

*ΠΛΟΚΑΜΟΙ, sec. *Gloss. Vett.* *crines*, *caesaries*, *crinis plexi et intorti.* 3 Maccab. I, 5. *τοὺς πλοκάμους λελυμένη*, *crinibus* solutis. *Hesych.* *πλόκαμοι*, *κόνδυλοι τριχῶν πεπλεγμένοι.* *Phavor.* *πλόκαμοι, αἱ μακραὶ τρίχες αἱ ἐπιτήδειοι οὖσαι εἰς τὸ πλέκεσθαι, παρὰ τὸ πλέκω.* *Homer. Il.* ξ'. 176.

ΠΛΟΚΗ, *implicatio, plicatura, nexus, contextus.* עֲבֹת sing. *contortum.* Exod. XXVIII, 14. *ἔργον πλοκῆς*, opus *plexile.* Ita redditur *Braunio* de *Vestitu sacerd. hebr.* lib. II. c. 7. §. 461. p. 486. – צְפִירָה, *matutinum tempus*, *cidaris.* *Theod.* et LXX Ezech. VII, 7. 10. Conf. quae ex *Hieronymo* affert *Drusius* in *Fragm. Vet. Intt. Graec.* p. 577. Voce etiam utitur *Symmachus* 1 Reg. VI, 18. sed asserente *Montfauçono* vix intellegitur, quam ibi vocem hebr. exprimere voluerit.

ΠΛΟΚΙΟΝ, *capillus plexus*, *cincinnus*, *cirrus.* דַּלָּה, *vitta*, it. *cincinni.* Cant. VII, 5. ubi *Schol.* *ἡ διακόσμησις.* *Suidas* *Πλόκιον Γοργόνος* interpretatur *πλόκαμον τῆς Γοργόνος.* Apud *Hesychium* *πλόκιον* exponitur *εἶδος περιδεραίου*, ac apud *Photium* *ἁλυσίου χρυσίου πλοκή.*

ΠΛΟΟΣ, contr. *πλοῦς*, *navigatio.* Sap. XIV, 1.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ, *dives*, *opulentus.* אִישׁ, *vir.* Prov. XIX, 22. *πλούσιος*, quippe e regione *πτωχοῦ.* – גָּדוֹל, *magnus.* Esth. I, 20. גדול quandoque est *magnus opibus et divitiis*, v. c. 1 Sam. XXV, 2. et Iob. I, 3. – הֶעֱשִׁיר Hiph. *ditesco.* Prov. XXIII, 4. *πλουσίῳ.* Bene quoad sensum. – חָצֵר, *atrium.* Psalm. IX, 30. *μετὰ πλουσίων.* Pro חֲצֵרִים nonnullis ibi legisse videntur עֲשִׁירִים, affinem quodam modo vocem, saltem quoad pronuntiationem: aliis vero עָרִיצִים, aut פְּרִיצִים, *latrones ac praedones*, *divites ex alienis bonis.* Sunt etiam, qui statuunt, eos חֲצֵרִים accepisse non in significatione *villarum*, sed *atriorum*, quae plerumque adhaerebant divitum domibus et magnatum palatiis, ac sensum expressisse. Ita et *Chald.* et *Symmachus.* Conf. *de Muis* ad h. l. Mihi vero

significatio πλουσίων petita videtur ab Arab. خضر, *floruit*.
— *חָרִיץ, *solers*, *sedulus*, *expeditus*. *Symm.* Prov. XII, 24. Videtur legisse עָרִיץ, aut respexisse notionem *auri*, quam habet substantivum חָרוּץ. — כָּבֵד, *gravis*, it. *dives*. Gen. XIII, 2. — כְּפִיר, *leo iuvenis*. Psalm. XXXIII, 10. ubi vel legerunt כַּבִּירִים, vel, quod magis placet, cum *Vulg.* et *Syro* כְּפִירִים improprie de *hominibus divitibus s. potentibus*, *suis viribus ut leones fidentibus* acceperunt. — *מַסְגֵּר, *inclusor*, a rad. סָגַר, arab. سكر, *claudere*. Ierem. XXIV, 1. τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους. Duae h. l. versiones coaluerunt. Posterioris auctor an mera coniectura usus fuerit, aut de thesauris inclusis cogitaverit, aut denique in mente habuerit notionem *auri*, quam habet סָגוּר, equidem divinare non valeo. Vide *Boysenii nott. critt. ad textum hebr.* P. X. p. 574. — עַלִּיז, *exultabundus*. Ies. XXXII, 13. — עָשִׁיר, *dives*. Ruth. III, 10. 2 Sam. XII, 1. 2. Iob. XXVII, 19. et alibi. — שָׁאוֹן, *strepitus*. Ies. V, 14. Forte hic legerunt שַׁאֲנָן. — שַׁאֲנָן, *tranquillus*. Ies. XXXII, 9. XXXIII, 20. Videtur vox hebraica *divitiarum* aut *abundantiae* notionem olim habuisse. Conf. Ierem. XXX, 10. et Ies. XXXII, 18. ac ibi versiones graecas. 3 Esdr. III, 31. πλούσιος dicitur, qui sibi dives videtur, adeoque partim sua sorte contentus, partim arrogans est. *Hesychius:* πλούσιος, χρημάτων καὶ περιουσίας κύριος. Vide supra s. v. οὐσία, et *Suiceri Thes.* T. II. pag. 759.

ΠΛΟΥΤΕ'Ω, *dives sum*, *ditesco*. אִשֵּׁר Pih. *felicem praedico*. Prov. XXXI, 28. ἐπλούτησαν. Sine dubio legerunt יְעַשְּׁרוּ. Forte etiam scribendum est ἐπλούτισαν αὐτήν. — הוֹן, *opes*. Prov. XXVIII, 22. — עָשִׁיר, *dives*. Exod. XXX, 15. Cohel. V, 11. — הֶעֱשִׁיר: עָשַׁר, Kal et Hiph. Psalm. XLVIII, 17. Ierem. V, 27. Dan. XI, 2. πλουτήσει πλοῦτον (pro κατὰ πλοῦτον) μέγαν, *abundabit divitiis magnis*. Hos. XII, 8. πεπλούτηκα, dives factus sum. Vide et Zach. XI, 5. et conf. Apoc. III, 17. *Aquila* Prov. XXIII, 4. τοῦ πλουτῆσαι, ut ditescas. *Aquila*, *Symmachus*, *Theod.* Prov. XXI, 17. οὐ πλουτήσει, non ditescet. *Al.* Prov. XXVIII, 20. σπεύδων τοῦ πλουτεῖν, festinans ad ditescendum. — פָּרַץ, *erumpo*. Genes. XXX, 44. ἐπλούτησεν. Bene. Nam etiam vox hebr. h. l. de opibus mirum in modum auctis explicanda est.

ΠΛΟΥΤΙ'ΖΩ, *divitem facio*, *dito*. *דֻּשַּׁן, *impinguor*. Prov. XIII, 4. sec. cod. *Biörnstahl.* πλουτίζουσιν, ubi libri impressi habent ἐν ἐπιμελείᾳ. — הֶעֱשִׁיר, Hiph. Gen. XIV, 23. 1 Sam. II, 7. Iob. XV, 29. et alibi saepius. Sirac. XIX, 1. οὐ

πλουτισθήσεται, *non locupletabitur*, h. e. per miosin, *depauperabitur.*

ΠΛΟΥΤΙ'ΖΟΝΤΕΣ 'ΕΑΥΤΟΥ'Σ, *ditantes se ipsos.* מִתְעַשֵּׁר, Part. Hithp. Prov. XIII, 7. ubi sermo est de externa ostentatione vel simulatione opulentiae.

ΠΛΟΥ'ΤΟΣ, *divitiae*, it. *multitudo.* אֱמוּנָה, *fides.* Ps. XXXVI, 3. Diversae sunt virorum doctorum de h. l. sententiae. Pleriqne statuunt, eos legisse הֲמוֹנָה, quia הָמוֹן *divitias* aliquando notat. *Lud. de Dieu* ad h. l.: Legisse videntur אֱמוּנָה cum affixo foem. referendo ad אֶרֶץ, אמון autem accepisse pro *fidissimo*, *firmissimo* ac *tutissimo terrae bono*, per quod *divitias* intellexerint. Idem fere statuit *Buxtorfius* in *Anticrit*, pag. 632., nempe eos אֱמוּנָה et אמון hoc sensu potius accepisse, ut sit i. q. מָמוֹן, quod haud pauci ab אָמַן dici putant, quod homines plerumque in iis confidant. Vide quoque *Schultensii Opera minora* p. 185. — אֲנִיָּה, *moestitia.* Ies. XXIX, 2. Videtur ad navim onustam mercibus et opibus respexisse interpres male oculatus. — אוֹצָר, *thesaurus.* Ies. XXX, 6. — הוֹן. Ps. CXVIII, 17. Prov. XIII, 7. XIX, 4. et alibi. Adde *Symm.* Prov. I, 13. — הָמוֹן, *multitudo.* Ps. XXXVI, 17. ubi *divitias* notat. Ies. XVI, 14. *ἀτιμασθήσεται ἡ δόξα Μωὰβ παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ*, evilescet gloria Moab cum omni *multitudine* magna. Ies. XXIX, 5. *ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν*, *multitudo* impiorum. Sequitur enim *τὸ πλῆθος τῶν καταδυναστευόντων σε.* Ies. XXIX, 7. *ὁ πλοῦτος ἁπάντων τῶν ἐθνῶν*, *multitudo* omnium gentium. Vide et v. 8. Ies. XXXII, 14. LX, 14. et conf. *L. Bos Proleg. ad LXX Intt.* c. 3. ubi observat, familiare videri LXX Intt. *Iesaiae*, ut *πλοῦτος* usurpent pro *πλῆθος*, hocque imitatum esse Apostolum Rom. XI, 12. — הֶעֱשִׁיר, Hiph. Prov. XXI, 17. *εἰς πλοῦτον.* Excidit hic ante *εἰς* particula *οὐκ*, nam in textu hebr. legitur לֹא יַעֲשִׁיר, utadeo *Grabius* recte edidisse videatur *οὐ πλουτήσει*, ut *Symm.* ac *Theod.* habent. — *חֹסֶן, *divitiae*, *opes. Symmach.* Ies. XXXIII, 6. — חַיִל, *copiae.* Iob. XXI, 7. XXXI, 25. Ies. XXX, 6. — כָּבוֹד, *gloria.* Ies. LXI, 6. ubi nonnullis loco Daleth legisse videntur Resch. כָּבַר est *multus fuit*, *magnus fuit numero et multitudine.* Sed eandem quoque notionem habet hebr. כָּבַד. Conf. Gen. XXXI, 1. et *Cicer. Catilin.* II, 8. — לֶחֶם, *panis*, *cibus*, et *omne*, *quod est ad vitam sustentandam necessarium. Al.* Prov. XXI, 14. — עָשִׁיר, *dives.* Mich. VI, 12. — עֹשֶׁר. Gen. XXXI, 16. 1 Sam. XVII, 25. 1 Reg. III, 11. et alibi saepius. — פָּרָשָׁה, *explicatio.* Esth. X, 2. *πλοῦτον.* Ita ex ingenio h. l. interpretati sunt. — שַׁאֲנָן, *tranquillus.* Ies. XXXII, 18. Vide supra s. v. *πλούσιος.* — *שֹׁד, *mamma.* Ies. LX, 16. *πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι.* Non male quoad sensum. — שֶׁפַע, *abundantia.* Deut. XXXIII, 19. Sap. XXIV, 17. *πλούτου*, ubi de vitibus sermo est, ac *πλοῦτος omnem copiam*

ac abundantiam notat *Vulg. honestatis*, h. e. *divitiarum*, ubi vulgo *honestos* vocamus *divites* et *opulentos*. Sic quoque ib. XXXIV, 1.

ΠΛΟΥ͂ΤΟΣ ἌΔΙΚΟΣ, *divitiae iniustae* s. *male partae*. חַיִל, *copiae*. Iob. XX, 15. Sed ibi ἄδικος (malim equidem legere ἀδίκως) potius cum συναγόμενος coniungendum est, ut utraque vox ad בָּלַע, *deglutivit*, referenda sit. – Vide quoque alibi αὐθάδεια.

ΠΛΥ'ΝΩ, *lavo*, et ad *vestes* proprie pertinet: de *corpore* enim νίπτειν et λούειν adhibetur. הֵדִיחַ, Hiph. a דּוּחַ, *lavo, abluo. Theod.* et LXX Ezech. XL, 38. – *יָקָר, *pretiosus*. Ps. XXXV, 8. ὡς ἔπλυνας τὸ ἔλεός σου. Ita legitur vitiose in *Hexaplis Montfauconii*. Sed legendum potius est ἐπλήθυνας, ut habent omnes codd. ac editt. vers. *Alex. Bahrdtius* coniicit, λ positum esse pro τ et verbum πτύω respici, quo exprimunt alias τὸ רק, *spuit*. Inepte. Vide supra s. v. πληθύνω. – כִּבֵּס, Pih. Gen. XLIX, 11. Exod. XIX, 10. 14. Lev. VI, 27. πλυθήσεται sec. *Vat.* Legendum πλυνθήσεται. Conf. ib. XIII, 55. et 58. – רָחַץ. Exod. XXIX, 17. Levit. I, 9. 14. – שָׁטַף, *immergendo abluo*. Ez. XVI, 9. ἔπλυνα τὸ αἷμά σου ἀπό σου, *ablui te sanguine*. *Al.* Lev. XV, 12.

ΠΛΥ'ΣΙΣ, *lotio*. רַחַץ, idem. *Syrus* Ps. LIX, 8. *Strabo* X. p. 685. A. *Eustath.* in Il. χ'. p. 1362, 47.

ΠΛΩΤΟ'Σ, *qui navigio vehitur*, it. *navigabilis*, seu *navibus pervius*, etiam *natabilis*, a πλώω, *navigo*. Iob. XL, 26. πᾶν δὲ πλωτὸν, sc. ἔθνος, omnis autem gens, *quae navigio vehitur*. In hebr. textu nihil pro hac voce legitur. Ita *Bielius*. Mihi autem libere vertisse videntur, ut verbis πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν expresserint hebr. בְּשֻׂכּוֹת, et per τὸ πλωτὸν intellexerint *navigium piscatorium*. Vide infra s. σκηνή. 2 Macc. V, 21. τὴν γῆν πλωτὸν θέσθαι, terram *navigabilem* reddere. *Suidas et Hesych.* πλωτὸν, πλεόμενον. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* exponitur νηχόμενον. *Glossae MSS. in Iobum:* πλωτὸν, τὸ πλέον, τὸ νηχόμενον. Adde *Strabon.* VI. p. 405. A. *Hippocrat. de flat.* p. 296, 43. πλωτὰ ζῶα.

ΠΝΕΥ͂ΜΑ, *ventus*, *spiritus*, *anima*, *animus*, *animi praesentia*, it. *ira*. אוֹן, *vis*. Dan. X, 8. sec. cod. *Chis. Michaelis* ad h. l. p. 21. censet, interpretem per הוד intellexisse *animam*; ad quam tamen significandam Hebraei non voce הוד, sed כָּבוֹד uti solent. Probabilior est coniectura *Segaarii* ad h. l., πνεῦμα ad ultimam vocem כֹּחַ pertinere, pro qua רוּחַ legerint. – הֲרִיחַ, Hiph. a רִיחַ, *olfacio*. Ies. XI, 3. Hic legerunt רוּחַ. – חַיִּים, plur. *vita*. Ies. XXXVIII, 12. – מַחֲנַק, *strangulatio*. Iob. VII, 15. ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου, *separabis a spiritu meo animam meam*: ubi *Doederleinius* coniecit legendum ἀποπνευματισμοῦ, *suffocationis, spiritus interclusionis*. Sed longe facilior est coniectura

Bahrdtii, qui in Spec. II. *provident. in Iob.* p. 5. πνίγματος legere mavult. – נְשָׁמָה, *anima.* 1 Reg. XVII, 17. οὐχ ὑπελείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα, non relinquebatur in illo anima. Dan. X, 17. sec. cod. *Chis.* *Suidas:* πνεῦμα, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Sic passim etiam apud profanos. Vide *Verstii Philol. Sacr.* P. II. c. 22. – רוּחַ. Gen. VI, 17. πνεῦμα ζωῆς, spiritus vitae. Vide et Gen. VII, 15. Gen. VIII, 1. ἐπήγαγεν ὁ Θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, adducebat Deus *ventum* super terram. Vide et Cohel. XI, 5. Ies. VII, 2. XI, 15. *Symm.* Gen. III, 8. et ad h. l. *Fulleri Miscell. Sacr.* lib. III. c. 5. p. 305. Profani etiam πνεῦμα de *vento* adhibent. Vide auctores, quos citat *Wolfius* ad Ioh. III, 8. p. 814. Num. XXVII, 16. ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων, Deus *spirituum.* Iud. III, 10. πνεῦμα κυρίου, spiritus Domini. Iud. VIII, 3. ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ, remisit *ira* illorum ab eo. *Aqu. Theod.* Prov. XVIII, 14. πνεῦμα ἀνδρὸς, *iram* hominis. Sic et πνεύειν notat aliquando *irasci.* *Hesych.* πνεύσας, ὀργισθεὶς, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀνέμων. *Suidas:* πνεύσας, σφοδρῶς ὀργισθείς. Et verba *Homeri* Il. γ'. v. 8. μένεα πνείοντες, parva scholia exponunt: μετὰ πολλῆς δυνάμεως καὶ ὀργῆς. Conf. *Elsnerum* ad Act. IX, 1. p. 399. Ios. II, 11. οὐκ ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἡμῶν, non erat amplius *animus* in aliquo nostrum, h. e. summo timore eramus perterriti, et fere exanimati. Iud. IX, 23. πνεῦμα πονηρὸν, spiritus malus. Vide et 1 Sam. XVI, 14. Ps. X, 7. πνεῦμα καταιγίδος, *ventus procellosus, turbo.* Vide et Ps. CXLVIII, 8. et conf. Sirac. XLIII, 20. Ezech. XI, 19. πνεῦμα καινὸν δώσω αὐτοῖς, spiritum novum dabo vobis. *Suidas:* πνεῦμα δώσω αὐτοῖς, πνεῦμα καινόν. οὐ τὸ πανάγιον λέγει, ἀλλὰ τοῦ λογικοῦ τὴν ὁρμήν. *Aqu. Theod.* Prov. XVIII, 14. ubi πνεῦμα est *animus bonus* et *fortis* vi oppositionis. Sirac. IX, 9. πνεύματι, ubi *Vulgatus sanguine* vertit, non quod αἵματι legerit, sed quod sensum expresserit. Habet tamen αἵματι quoque *Clemens Alex.* II. *Paed.* c. 7. p. 257. Sap. IX, 17. πνεῦμα ἅγιον, *sapientia insignis*, coll. Ies. XI, 2. Deus dicitur ἐγείρειν τὸ πνεῦμά τινος, *quando aliquem promtum et alacrem ad aliquod negotium suscipiendum reddit*, aut *quando consilium et voluntatem alicuius rei efficiendae suppeditat.* 3 Esdr. II, 2. ἤγειρε κύριος τὸ πνεῦμα Κύρου, h. e. *animo* Cyri *indidit consilium* reaedificandi templi Israelitis, coll. ib. v. 8. 9. et VIII, 25. *Additam. ad Dan.* XIII, 44. Sap. V, 23. *ventus, turbo*, i. q. λαίλαψ in altero membro, coll. Sir. XXXIX, 28. – Sap. V, 11. *aer*, i. q. ἀὴρ in antecedentibus, coll. XVII, 18. Sap. XI, 20. ἑνὶ πνεύματι, *uno halitu* s. *iussu divino.* Iudith. XIV, 6. ἐξελύθη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, h. e. *animi deliquium passus est*; nam erectus iterum statim se refecisse dicitur. Iudith. XVI, 17. ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου est i. q. in antecedentibus εἶπας. Vtrumque de *efficaci Dei voluntate* explicandum est. 3 Macc

VI, 24. *vita*, coll. 2 Macc. VII, 22. 25. Susann. v. 45. *vis et virtus animi*. Sap. I, 17. *πνεῦμα θεοῦ*, *Deus*. Sap. V, 3. *διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάζοντες*, acerrimo dolore correpti. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *πνεῦμα*, *ἄγγελος*, *ψυχὴ*, *ἄνεμος*, *δαίμων*.

ΥΠΟ' ΠΝΕΥ'ΜΑΤΟΣ ΦΕΡΟ'ΜΕΝΟΣ, *a vento agitatus*. יָבֵשׁ, *siccus*, *aridus*. Iob. XIII, 25. *χόρτος ὑπὸ πνεύματος φερόμενος* haud differt a *stipula arida*. – Vide alibi *θυμὸς* et *ὑψηλός*.

ΠΝΕΥ'ΜΑΤΟΦΟΡΕ'ΟΜΑΙ, *vento agitor*. שָׁאַף רוּחַ, *haurio ventum*. Ierem. II, 24. *ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο*, in concupiscentiis animae suae quasi vento ferebatur. Libere transtulerunt. Nam *haurire ventum*, quod in textu legitur, est *anxie spiritum ducere*. Vide s. v. *πνευματοφόρος*.

ΠΝΕΥΜΑΤΟΦΟ'ΡΟΣ, *qui spiritu fertur* vel *vento agitatur*. פֹּחֲזִים, plur. *instabiles*, *leves*. Sophon. III, 5. *Montfauconius Hieronymum* secutus explicat: *portantes spiritum*, h. e. *spiritu malo correpti*, unde *Aquilae ἐνθουσιαζόμενοι* dicuntur. Potest etiam verti *insani*, *qui libidine vehementissima et stolidissima reguntur*, unde *πνευματοφορεῖν* est *insanire*. Mihi vero videntur esse *a vento portati et abrepti*, h. e. *ita leves*, *ut nullo negotio a levissima aura huc et illuc rapiantur*, *desultorii*, *leves*. Conf. Matth. XI, 7. et *Pearsoni Praefat. in LXX Intt.*

"ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΟΦΟ'ΡΟΣ, *homo spiritu ductus*, seu: *qui afflatu numinis instinctus et agitatus fertur*. אִישׁ רוּחַ, *vir spiritus*. Hos. IX, 8. *ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος*, *ὥσπερ ὁ προφήτης*, homo spiritu ductus tanquam propheta. Conf. 2 Petr. I, 21. et *Suiceri Thes.* T. II. p. 786.

ΠΝΕΥ'ΜΩΝ, *pulmo*, *quo respiramus*. דְּבָקִים, plur. *commissurae*. 1 Reg. XXII, 34. 2 Par. XVIII, 33. Per commissuras loricae sine dubio aditus patebat ad pulmones.

ΠΝΕ'Ω, *flo*, *spiro*. נָפַח, idem. *Symm. Theod.* Gen. II, 7. *ἔπνευσε*, *inspirabat*. – נָשַׁב : הִשִּׁיב, Kal et Hiph. Psalm. CXLVII, 7. *Symm. Theod.* et LXX Ies. XL, 8. – נָשַׁף. Ies. XI, 24. 2 Macc. IX, 7. *πῦρ πνέων τοῖς θυμοῖς ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους*, ignem *spirans* animo in Iudaeos. Sic a *Xenophonte* animosi et feroces hostes *πῦρ πνέοντες* *Hist. Gr.* lib. VII. c. 5. §. 12. dicuntur, observante *Raphelio* annotatt. ex eodem ad Act. IX, 1. p. 154. *Eurip. Phoen.* v. 883. *ἐκ δ' ἔπνευσ' αὐτοῖς ἀράς*. Apud eundem *θυμοῦ πνοαὶ* v. 457. Vide quoque supra s. v. *πνεῦμα*.

ΠΝΙΓΜΟ'Σ, *suffocatio*, *strangulatio*. Sirac. LI, 6. *Hipp. de humor.* p. 49, 46. *Athen.* p. 227. C.

ΠΝΙ'ΓΩ, *suffoco*, *praefoco*, *ango*. בָּעַת, Pih. *perterreo*. 1 Sam. XVI, 14. *ἔπνιγεν αὐτὸν πνεῦμα πονηρὸν*, *angebat*

'Bahrdtii, qui in Spec. II. provident. in Iob. p. 5. ...
gere mavult. - נְשָׁמָה, anima. 1 Reg. XVII, 1...
φθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα, non relinquebatur in illo ...
17. sec. cod. Chis. Suidas: πνεῦμα, ἡ ψυχ...
Sic passim etiam apud profanos. Vide Ve...
P. II. c. 22. - רוּחַ. Gen. VI, 17. πνεῦμα ...
Vide et Gen. VII, 15. Gen. VIII, 1. ἐπ...
ἐπὶ τὴν γῆν, adducebat Deus ventum ...
Cohel. XI, 5. Ies. VII, 2. XI, 15. ...
h. l. Fulleri Miscell. Sacr. lib. III. ...
iam πνεῦμα de vento adhibent. Vi...
fius ad Ioh. III, 8. p. 814. Num...
μάτων, Deus spirituum. Iud. I...
Domini. Iud. VIII, 3. ἀνῆκε ...
misit ira illorum ab eo. Aq...
μα ἀνδρός, iram hominis ...
irasci. Hesych. πνεύσας ... רוּחַ notat h.
μων. Suidas: πνεύσας ...
Il. γ'. v. 8. μένεα πνείον... Hesychium βοτάνη ἐ-
λῆς δυνάμεως καὶ ὀργ... בֹּרִית, smegma. Ierem. II,
Ios. II, 11. οὐκ ἔστη... ...uum est sensu antonomastico
plius animus in ... α πλυνόντων, herba lanaria, quae
perterriti, et f... ..., v. c. Dioscoridi lib. II. de medica ma-
spiritus malus ... ...ufer Langii Diss. de herba Berita p. 8. -
ταιγίδος, ven... ...enera. Prov. XXVII, 25. Aqu. Symm. Psalm.
et conf. Sir... ...שֶׁשׁ. Aqu. Mich. V, 7. Conf. v. ποία infra.
αὐταῖς, ... ΠΟΔΑΓΡΑ, pedica, tendicula. 4 Macc. XI, 10. πο-
αὐτοῖς, ... ποδάγραις, ferreis compedibus. Hesych. ποδάγρα, τὸ
τὴν ὀργ... πάθος, καὶ πέδη: ubi vide Intt. Confer quoque
mus ... Suidam.
ubi ... ΠΟΔΗΡΗΣ, talaris, ad pedes usque dependens. אֵפוֹד,
qv ... ephod, amiculum humerale. Exod. XXVIII, 31. ποιήσεις ὑπο-
n ... δύτην ποδήρη, facies tunicam talarem. - בַּדִּים, plur. linea.
Ezech. IX, 2. ἐνδεδυκὼς ποδήρη, sc. ὑποδύτην, indutus talari
tunica. Ib. v. 3. Sine dubio subintellexerunt בַּד, aut ali-
quid synonymum. - חֹשֶׁן, pectorale. Exod. XXV, 7. (In Edit.
Rom. legitur: καὶ τὸν ποδήρη, mendose procul dubio pro
ποδήρην, quanquam et id hic mendosum esse videtur. Nam
certe ista interpretatio voci חשן haudquaquam convenit.)
Ibid. XXXV, 8. - מַחֲלָצוֹת, plur. mutatoriae vestes. Zach. III,
4. - מְעִיל, pallium. Exod. XXVIII, 4. Sap. XVIII, 24. Sir.
XXVII, 8. XLV, 11. Gloss. in Octat. ποδήρη, τὸ μέχρι πο-
δῶν ἐρχόμενον. Suidas: ποδήρης, ἕως τῶν ποδῶν χιτών. Lex.
Cyrilli MS. Brem. ποδήρης, ἔνιοι λέγουσι τὸ μέχρι τῶν σφυρῶν
διῆκον ἱμάτιον· οἱ δὲ τὸ ῥαπτόμενον (Suidas συῤῥαπτόμενον) εἰς
τὸ κατώτερον τῆς στολῆς ἐκ πορφύρας καὶ βύσσου ῥάκιον. Ῥά-
κιον rectius Suidas in MS. Paris. Vide et quas e Lexico Cy-

...tata sunt supra in ἐφοὺδ βὰρ, et conf. *Elsnerum* ...3. p. 436.

...Ρ'ΡΕΣ, *cacabi abluendis pedibus*. סירות, *lebe*... Ierem. LII, 18. Conf. *Drusium* in *Fragm.* ...63.

...*des*, *peditis*. Vide infra s. προδίτης.

...*opus*, *nervus*, *lignum*, *quo pedes ca*... סד, *cippus*. *Al.* Iob. XIII, 27. In ...*ola Orig.* male scribitur ποδακάκη. ...ξύλον ἐν εἱρκτῇ, ἐν ᾧ τοὺς πόδας ...ὰ Ῥωμαίοις καλεῖται κοῦσπος. ...*t.* v. 366. εἶδος δεσμωτηρίου, ...ποδοστράβην. Quo in loco ...*rpocrationem* p. 321. pro ...ante hanc emendationem ad ...sed *Elsnerus Obss.* ad Act. XVI, ..., quod rectius retineatur, tum quod ...ηρίῳ arctius custodirentur malefici, tum . vocetur ab *Hesychio* in σφαλὸς, et a *Biseto* . v. 681. ut a *Plauto Poenul.* Act. V. Sc. 6. v. 28. . *custodia*. Caeterum ποδοκάκη scribitur etiam ποδοκάκ-...η cum duplici κ. *Harpocration:* Ποδοκάκκη. Δημοσθένης κατὰ Τιμοκράτους. τὸ ξύλον τὸ ἐν δεσμωτηρίῳ οὕτως ἐκαλεῖτο, ἤτοι παρεμβεβλημένου τοῦ ἑτέρου κάππα, ποδῶν τις κάκωσις οὖσα, ἢ κατὰ συγκοπὴν, ὡς φησὶν Δίδυμος, οἷον ποδοκατοχή. Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Θεομνήστου, εἰ γνήσιος, ἐξηγεῖται τοὔνομα· φησὶ γὰρ, ἡ ποδοκάκκη αὐτό ἐστιν, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. *Suidas:* ποδοκάκκη, ξύλον, εἰς ὃ ἐν εἱρκτῇ τοὺς πόδας ἐμβάλλοντες συνέχουσι, ὃ παρὰ Ῥωμαίοις κύππος (lege κοῦσπος e loco *Lex. Cyrilli* antea adducti, et *Lex. Cyrilli MS. Brem.*) καλεῖται. *Küsterus* ad h. l. κύππος retinendum censet, sed cum Glossaria citata κοῦσπος habeant, *Bielius* mavult assentiri *Salmasio*, qui *de modo usur.* p. 814. κοῦσπος scribendum arbitratur, et p. 815. observat, quod *Glossae Nomicae* *cuspos* interpretentur ξυλοπόδας, et *Philoxenus* ξύλινα σανδάλια. Interim *Glossae Vett.* quoque habent: *Cippus*, ποδοκάκη. Et *Phavorinus* etiam docet, quod ποδοκάκη Romanis dicatur κῆππος, h. e. *cippus*. Hinc forte aliqui apud *Suidam* pro κύππος reponere malint κῆππος, h. e. *cippus*. Caeterum idem lignum Graecis dicebatur etiam κύφων. Vide *Salmasium* l. c. et de aliis eius nominibus supra in ξύλον, et *Steph. le Moyne* ad *Var. Sacr.* p. 501. sequ.

*ΠΟΘΕΙΝΟ'ΤΕΡΟΣ, *magis desiderabilis et exoptatus.* 4 Macc. XIII, 25. XV, 1.

ΠΟ'ΘΕΝ, *unde*. אי זה. Iob. XXXVIII, 24. – אי מזה. Gen. XVI, 8. Iud. XIII, 6. 1 Sam. XXV, 11. – מאין : מאין, *prae nihilo.* Gen. XXIX, 4. XLII, 7. Num. XI, 13. Ierem.

illum spiritus malus. Vide et v. 15. Ita *Bielius*. Sed in utroque loco per *exagitare* aut *vexare* reddendum est.

ΠΝΟΗ', *flatus*, *halitus*, *respiratio*, *ventus*, *spiritus*, item *ruptura*, *rima*, *quod ventus per illam spirare possit.* נֶפֶשׁ, *anima*. Prov. XXIV, 12. – נְשָׁמָה. Gen. II, 7. *ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς*, inflabat in faciem eius *halitum* vitae. Ies. XLII, 5. *διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ*, dans *halitum* populo. Conf. Act. XVII, 25. Iob. XXXVII, 10. *ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος*, per halitum Dei, h. e. *ventum frigidum*, existit glacies. Conf. Act. II, 2. et ad h. l. *Wolfium* p. 1020. – פֶּרֶץ, *ruptura*. Nehem. VI, 1. *οὐ κατελείφθη ἐν αὐτοῖς πνοή*, non relinquebatur in illis *ruptura* vel *rima*. – רוּחַ, *spiritus*. Gen. VII, 22. Prov. I, 22. XI, 13. ubi animum hominis notat et *Aquila* ac *Symmach*. *πνεῦμα* habent. Ies. XXXVIII, 16. – נִשְׁמַת רוּחַ, *halitus spiritus*. Gen. VII, 22. *Hesych*. *πνοή*, *ἀνάψυξις*.

*ΠΝΟΗ͂Σ ῬΗ͂ΣΙΣ. רוּחַ. Prov. I, 23. Sc. רוּחַ notat h. l. *sermonem*, *qui halitu oris profertur*.

ΠΟ'Α, *herba*, et quidem secundum *Hesychium βοτάνη ἑκάστη*, ab inusitato *πάω*, *pasco*. *בֹּרִית, *smegma*. Ierem. II, 22. Mal. III, 2. ubi *πόα* sumendum est sensu antonomastico pro *herba notissima*, sc. *πόα πλυνόντων*, *herba lanaria*, quae Graecis *στρουθίον* dicta, v. c. *Dioscoridi* lib. II. *de medica materia* cap. 52. Confer *Langii* Diss. *de herba Berita* p. 8. – דֶּשֶׁא, *herba tenera*. Prov. XXVII, 25. *Aqu*. *Symm*. Psalm. XXII, 1. – עֵשֶׂב. *Aqu*. Mich. V, 7. Conf. v. *ποία* infra.

*ΠΟΔΑ'ΓΡΑ, *pedica*, *tendicula*. 4 Macc. XI, 10. *ποδάγραις σιδηραῖς*, ferreis *compedibus*. *Hesych*. *ποδάγρα*, *τὸ τῶν ποδῶν πάθος*, *καὶ πέδη*: ubi vide *Intt*. Confer quoque *Suidam*.

ΠΟΔΗ'ΡΗΣ, *talaris*, *ad pedes usque dependens*. אֵפוֹד, *ephod*, *amiculum humerale*. Exod. XXVIII, 31. *ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη*, facies tunicam talarem. – בַּדִּים, plur. *linea*. Ezech. IX, 2. *ἐνδεδυκὼς ποδήρη*, sc. *ὑποδύτην*, indutus talari tunica. Ib. v. 3. Sine dubio subintellexerunt בֶּגֶד, aut aliquid synonymum. – חֹשֶׁן, *pectorale*. Exod. XXV, 7. (In *Edit. Rom.* legitur: *καὶ τὸν ποδήρη*, mendose procul dubio pro *ποδήρην*, quanquam et id hic mendosum esse videtur. Nam certe ista interpretatio voci חֹשֶׁן haudquaquam convenit.) Ibid. XXXV, 8. – מַחֲלָצוֹת, plur. *mutatoriae vestes*. Zach. III, 4. – מְעִיל, *pallium*. Exod. XXVIII, 4. Sap. XVIII, 24. Sir. XXVII, 8. XLV, 11. *Gloss*. in *Octat*. *ποδήρη*, *τὸ μέχρι ποδῶν ἐρχόμενον*. *Suidas*: *ποδήρης*, *ἕως τῶν ποδῶν χιτών*. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. *ποδήρης*, *ἔνιοι λέγουσι τὸ μέχρι τῶν σφυρῶν διῆκον ἱμάτιον· οἱ δὲ τὸ ῥαπτόμενον* (*Suidas συῤῥαπτόμενον*) *εἰς τὸ κατώτερον τῆς στολῆς ἐκ πορφύρας καὶ βύσσου ῥάκκιον*. *Ῥάκιον* rectius *Suidas* in MS. *Paris*. Vide et quae e *Lexico Cy-*

rilli *MS.* notata sunt supra in ἐφοὺδ βὰρ, et conf. *Elsnerum* ad Apoc. I, 13. p. 436.

ΠΟΔΙΣΤΗ'ΡΕΣ, *cacabi abluendis pedibus.* סִרוֹת, *lebetes. Aqu. Theod.* Ierem. LII, 18. Conf. *Drusium* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 563.

*ΠΟΔΙ'ΤΗΣ, *pedes, peditis.* Vide infra s. προδίτης.

ΠΟΔΟΚΑ'ΚΗ, *cippus, nervus, lignum, quo pedes captivorum constringuntur.* סַד, *cippus. Al.* Iob. XIII, 27. In *Lex. Montfauconi ad Hexapla Orig.* male scribitur ποδακάκη. *Gloss. Cyrilli* ineditum: τὸ ξύλον ἐν εἱρκτῇ, ἐν ᾧ τοὺς πόδας ἐμβάλλοντες συνέχουσιν, ὃ παρὰ Ῥωμαίοις καλεῖται κοῦσπος. *Scholiastes Aristophanis* ad *Equit.* v. 366. εἶδος δεσμωτηρίου, τὸ ξύλον, ἣν ποδοκάκην λέγουσι καὶ ποδοστράβην. Quo in loco *Valesius* ad *Maussaci* notas in *Harpocrationem* p. 321. pro δεσμωτηρίου legit δεσμοῦ, probante hanc emendationem ad *Aristophanis* l. c. *Küstero.* Sed *Elsnerus Obss.* ad Act. XVI, 24. p. 439. bene iudicat, quod rectius retineatur, tum quod revera hoc δεσμωτηρίῳ arctius custodirentur malefici, tum quod ita etiam vocetur ab *Hesychio* in σφαλὸς, et a *Biseto* ad *Lysistr.* v. 681. ut a *Plauto Poenul.* Act. V. Sc. 6. v. 28. *lignea custodia.* Caeterum ποδοκάκη scribitur etiam ποδοκάκκη cum duplici κ. *Harpocration:* Ποδοκάκκη. Δημοσθένης κατὰ Τιμοκράτους. τὸ ξύλον τὸ ἐν δεσμωτηρίῳ οὕτως ἐκαλεῖτο, ἤτοι παρεμβεβλημένου τοῦ ἑτέρου κάππα, ποδῶν τις κάκωσις οὖσα, ἢ κατὰ συγκοπὴν, ὥς φησιν Δίδυμος, οἷον ποδοκατοχή. Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Θεομνήστου, εἰ γνήσιος, ἐξηγεῖται τοὔνομα· φησὶ γὰρ, ἡ ποδοκάκκη αὐτό ἐστιν, ὃ νῦν καλεῖται ἐν τῷ ξύλῳ δεδέσθαι. *Suidas:* ποδοκάκκη, ξύλον, εἰς ὃ ἐν εἱρκτῇ τοὺς πόδας ἐμβάλλοντες συνέχουσι, ὃ παρὰ Ῥωμαίοις κύππος (lege κοῦσπος e loco *Lex. Cyrilli* antea adducti, et *Lex. Cyrilli MS. Brem.*) καλεῖται. *Küsterus* ad h. l. κύππος retinendum censet, sed cum Glossaria citata κοῦσπος habeant, *Bielius* mavult assentiri *Salmasio*, qui *de modo usur.* p. 814. κοῦσπος scribendum arbitratur, et p. 815. observat, quod *Glossae Nomicae cuspos* interpretentur ξυλόποδας, et *Philoxenus* ξύλινα σανδάλια. Interim *Glossae Vett.* quoque habent: *Cippus*, ποδοκάκη. Et *Phavorinus* etiam docet, quod ποδοκάκη Romanis dicatur κῆππος, h. e. *cippus.* Hinc forte aliqui apud *Suidam* pro κύππος reponere malint κῆππος, h. e. *cippus.* Caeterum idem lignum Graecis dicebatur etiam κύφων. Vide *Salmasium* l. c. et de aliis eius nominibus supra in ξύλον, et *Steph. le Moyne* ad *Var. Sacr.* p. 501. sequ.

*ΠΟΘΕΙΝΟ'ΤΕΡΟΣ, *magis desiderabilis et exoptatus.* 4 Macc. XIII, 25. XV, 1.

ΠΟ'ΘΕΝ, *unde.* אֵי זֶה. Iob. XXXVIII, 24. – אֵי מִזֶּה. Gen. XVI, 8. Iud. XIII, 6. 1 Sam. XXV, 11. – מֵאַיִן : מֵאַיִן, *prae nihilo.* Gen. XXIX, 4. XLII, 7. Num. XI, 13. Ierem.

XLVIII, 9. ubi pro מֵאֵין, *ita ut nullus sit*, legerunt מֵאַיִן, *unde*. Adde *Symm*. Ierem. X, 6. 7. - מֵאֲנָה, *renuit*. Ierem. XV, 8. ἡ πληγή μου στερεὰ, πόθεν ἰαθήσομαι; plaga mea firma est, unde sanabor? h. e. *neutiquam* sanabor. *Suidas: Πόθεν*, ἀρνητικὸν, ἴσον τῷ οὐδαμῶς. Conf. *Perizon. ad Aelian*. XIII, 2. Non opus hic mihi videtur cum *Trommio* statuere, eos מֵאֲנָה legisse. - *מִי, *quis*. Ios. IX, 8. Sir. XXXVII, 3.

ΠΟΘΕ'Ω, *desidero, quaero, diligo, amo*. אָוָה, Pih. *Symm*. Prov. XXI, 10. - חָמַד, *Symm*. Ps. LXVII, 17. ἐπόθησεν, *desideravit*. - שָׁחַר, Pih. *mane* seu *diligenter quaero*. Prov. VII, 15. ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὕρηκά σε, *quaerens* faciem tuam inveni te. *Hesych*. ποθεῖ, ζητεῖ, ἐπιποθεῖ. Sap. IV, 2. ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν, *desiderant* recedentem. Ita *Aristoph. Plut*. p. 107. ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα, καὶ μάτην καλεῖς. Sap. VI, 11. ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων μου, ποθήσατε καὶ παιδευθήσεσθε. *Hieronymus* vertit: *concupiscite igitur sermones meos, et diligite illos, et habebitis disciplinam*. Sap. XV, 5. ὧν ὄψις ἄφροσιν εἰς ὄρεξιν ἔρχεται, ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος ἄπνουν. Vide et v. 6. Sic *Aelianus V. H*. III, 42. ἐπόθουν τοὺς γαμετὰς, *amabant* maritos. Conf. ad h. l. *Perizon*. Sic et πόθημα apud *Hesychium* exponitur ἀγάπη, et πόθος, ἔρως.

ΠΟΘΗΤΟ'Σ, *desideratus*. חֲפָצַיִךְ, *desideria tua*. Prov. III, 15. Vide in v. πονηρός. - יְחִידָה, *unica*. *Inc*. Iud. XI, 34. ποθητή. Vide ad h. l. *Scharfenbergium*. *Alciphron* p. 90. init.

ΠΟ'ΘΟΣ, *desiderium*. תַּאֲוָה, idem. *Aqu*. Psalm. IX, 24. seu X, 3.

ΠΟΙ'Α et ΠΟΙΑ', *herba quaelibet*, i. q. πόα, quod vide supra, (Confer quoque *Lex. N. T.* s. v. ποία) speciatim: *herba purgandi vim habens*. בֹּרִית, *sabina, herba, Graecis βράθυ dicta* (de qua vide *Plinium* lib. XXIV, 11. et quae notata sunt supra in Βράθυ). Ierem. II, 22. iuxta ed. *Rom*. ἐὰν ἀποπλύνῃ ἐν νίτρῳ, καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ ποίαν, si laveris te nitro, et multiplicaveris tibi *herbam purgandi vim habentem*. Mal. III, 2. iuxta eandem et cod. *Alex*. ὡς ποία πλυνόντων, ut *herba purgans* s. *smegma* lavantium. Ed. *Francof*. male ibi habet πόαν et πόα. Πόα etiam *Alex*. Ierem. l. c. *Lex. Cyrilli MS. Brem*. Πόα ἑκάστη βοτάνη λέγεται. ἡ δὲ σμήχουσα ποία κέκληται παρὰ Δημοσθένῃ καὶ Λυσίᾳ. Ita etiam *Schol. Aristoph. ad Equit*. v. 603. et *Suidas*, nisi quod pro ποία male habeat πόα, ac apud *Suidam* praeterea haec subiungantur: ὡς ἐν πόᾳ πλυνάντων οὕτω Μαλαχίαν (lege et distingue ita: ὡς vel ὡσεὶ ποία πλυνόντων, οὕτω Μαλαχίας) ἐδόξασε. Quod autem ποία et ποιὰ utroque modo dicatur, patet ex *Etymologico M*. in Πόα, Τροία et Ῥοία. Caeterum *Chrysostomus Ierem*. l. c. pariter πόαν legit, et de illa ita: Πόαν δὲ λέγει, ὃ κατὰ τὴν Σύρων φωνὴν Ἀλάαν καλοῦσι. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων

φωνὴν δορύκνιον ὀνομάζουσι. Vide *Ghislerii Comment.* in *Ierem.* p. 204. Syra sive Chaldaica vox, quam indigitat *Chrysostomus*, est אהלא, quod vertunt *saponem*, semel *herbam saponariam*. Vide *Buxtorfium* col. 38. *Δορύκνιον* vero herba est venenata, de qua *Plinius H. N.* Lib. XXI. c. 31. et *Humelbergius* ad *Apuleium de herbis* c. 22.

ΠΟΙΕ'Ω, *facio*, *operor*, *perficio*, *ago*, *creo*, *gigno*, *constituo*, *impendo*, *paro*, *apparo*, *comparo*, *acquiro*, *condo*, *aedifico*, *fero*, *profero*, *offero*, *sacrifico*, *celebro*. אָכַל, *edo*. Exod. XII, 16. πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, praeter illa, *quae parabuntur in cibum* omni animae, s. praeter ea, *quae ad vitam sustentandam sunt necessaria:* nam ψυχὴ est h. l. *vita*. - אֱנוֹשׁ, *homo*. Iob. XIII, 9. N. L. *Trommio* ac *Bielio* hic legisse videntur עָשָׂה. - אָפָה, *coquo* Levit. VI, 39. πᾶσα θυσία, ἥτις ποιηθήσεται ἐν κλιβάνῳ, omne sacrificium, quod *coquitur* in clibano. Lectio haec vitiosa visa est *Grabio*, qui voci ποιηθήσεται substituit πεφθήσεται, *coqui solet*. Sed ποιεῖν, quod omnino *parare*, *apparare* notat, pro rei diversitate etiam per *coquere* verti potest. Manet itaque ποιηθήσεται lectio difficilior et elegantior, adeoque praeferenda alteri. Lev. XXIV, 5. ποιήσετε αὐτὴν (εἰς) δώδεκα ἄρτους, *coquetis* ea (simila) duodecim panes. - *בָּחַר, *eligo*. *Inc.* Ies. I, 29. אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם, quos elegistis, ἐφ' οἷς αὐτοὶ ἐποίησαν, ubi ita vertisse censendus est, quia in antecedentibus גַּנּוֹת, *hortos*, per τὰ γλυπτὰ interpretatus fuerat. Mihi tamen adhuc incertum manet, an ποιεῖν h. l. per *fabricare*, aut per *sacrificare* reddendum sit. Si in priore notione accipitur, ἐφ' οἷς positum est pro ἅ. Ita *Montfauconius: quae ipsi fecerunt.* Quidquid statuatur, tamen hoc certum manet, eum sensum non male expressisse. *Semlerus* in *Ep. Crit.* ad h. l. pro ἐποίησαν legere mavult ἐπεθύμησαν. - בָּנָה, *aedifico*. Gen. XXXIII, 17. ἐποίησεν ἐκεῖ ἑαυτῷ οἰκίας, *aedificabat* sibi domos ibi. Vide et 1 Reg. VI, 16. XXII, 39 - בָּרָא, *creo*. Gen. I, 1. Ies. XLII, 5. XLIII, 1. et conf. Matth. XIX, 4 - *גָּמַל, *retribuo*. *Inc.* Ps. CXXXVI, 8. Habet interdum גָּמַל hanc latiorem notionem. - גְּמוּל, *retributio*. *Symm.* Ps. XXVII, 4. πρὸς ὃ ἐποίησαν. Non male quoad sensum - *דִּבֵּר, *loquor*. *Inc.* sec. *Cod. Basil.* Num. XXII, 35. ποιήσεις. Mallem legere λαλήσεις. - דָּבָר, *verbum*. 2 Sam. VII, 21. - הוֹעִיל, Hiph. a יָעַל, *prosum*. Iob. XXXV, 3. τί ποιήσω ἁμαρτών; quid faciam, cum peccavero? Ita *Bielius*. Sed ποιεῖν ibi *utilitatem capere* notat. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. n. 17. - הוֹפִיעַ, Hiph. a יָפַע, *splendere facio*. Iob. XXXVII, 15. φῶς ποιήσας ἐκ τοῦ σκότους. - *הִמְטִיר, *pluere facio*. LXX sec. *Cod. Oxon.* Exod. IX, 18. ubi non est vitiose positum pro ὕω, sed sine dubio est alius interpretis, qui libere vertit: nam ποιεῖν χάλαζαν et ὕειν χάλαζαν sensu parum differunt. - הֶעֱלָה, Hiph. *offero*, ab עָלָה.

Iob. XLII, 8. ποιήσει κάρπωμα ὑπὲρ ὑμῶν, *offeret* victimam pro vobis. – הָפַךְ, *muto*. Amos. V, 7. ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα: ubi nonnulli statuunt eos הִגְבִּיהַּ legisse. – הִצִּיב, Hiph. a יָצַב, *statuo*. Ps. LXXIII, 18. – הִשְׁלִים, Hiph. *perficio*. Ies. XLIV, 28. πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει, omnem voluntatem meam *perficiet*. – הִשְׁתַּחֲוָה Hiph. a שָׁחָה, *incurvo me*. 1 Reg. XI, 33. ἐποίησε (sc. θυσίαν) τῇ Ἀστάρτῃ, *fecit sacrificium* seu *sacrificavit* Astartae. Addit θυσίαν *Aelianus V. H.* lib. IX. c. 15. ποιοῦντος δὲ θυσίαν. Conf. et quae in h. v. post עָבַר notata sunt ex Ies. XIX, 21. Sic et Graeci alias pro θύειν non tantum ἔρδειν καὶ ῥέζειν, quod *Plutarchus* observavit *Sympos.* VIII, 8., sed et δρᾷν dicebant, ut *Athenaeus* lib. XIV. c. 23. notat. Ita *Pindarus* Od. X. *Pyth.* Θεῷ ῥέζοντας. Eodem sensu *facere* apud Latinos occurrit. *Cicero Orat. pro Muraen.* cap. 41. *Cui* (Iunoni) *omnes consules facere* (i. e. *sacrificare*) *necesse est. Varro* lib. V. *de lingua lat. Agna Iovi facit.* Idem: *ut ibi prope faciunt diis manibus.* Confer *Fesselium Advers. Sacr.* lib. IV. c. 4. p. 303. *Saubertum de sacrif.* c. I. p. 11 sequ. *Schultzium Flor. spars. ad loca quaedam in re literaria controversa* p. 112. ac *Lexicon N. T.* s. h. v. n. 6. – חָטָא, *pecco*. 1 Reg. XVI, 19. Conf. *Lexicon N. T.* s. h. v. n. 28. – חוֹלֵל, Pih. a חוּל, *genitus sum*. Prov. VIII, 24. ποιῆσαι: ubi pro חוֹלָלְתִּי legerunt חֻלָּלְתְּ. Adde *Inc.* Deut. XXXII, 18. ubi tamen *Scharfenbergius* opinatur ποιήσαντα esse glossema, ductum e v. 15. עָשָׂהוּ. – חָצַב, *excindo*. Ies. XXII, 16. ἐποίησας μνημεῖον. – חָשַׁב, *cogito*. Esth. VIII, 3. ubi ποιεῖν de *conatu* explicandum est. – חָתַת, *frangor*. Ierem. XLVI, 5. ubi tamen pro ποιοῦνται alii rectius πτοοῦνται habent. – יָלַד, *gigno*. *Inc.* Deut. XXXII, 18. ποιήσαντα, *gignentem*. Vide supra s. v. חוֹלֵל. Sic *facere* pro *gignere* apud *Varron.* de *R. R.* III, 22. *plerumque pullos similes sui faciunt.* – יָצָא, *exeo*. 2 Reg. XVIII, 7. *Exire* ex usu loquendi hebr. interdum per *synecdochen* pro *quibusvis vitae humanae actis* ponitur. – יָצַק, *fundo*. Exod. XXXVIII, 5. ubi genus pro specie posuerunt. – יָצַר, *formo*. Ies. XXIX, 16. XLV, 11. – *יָקַף, *circumdo*, et h. l. *in circuitu attondeo*. Lev. XIX, 27. ubi ποιεῖν *radendi*, *tondendi* notionem habere videtur. Vide ibi notas *L. Bosii*. – כָּרַת, *caedo*. Ies. XXVIII, 15. ἐποιησάμην διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου, foedus *pepigi* cum inferno. Ierem. XXXIV, 18. ubi sec. *MS. Ies.* legitur ποιεῖν εἰς δύο, *concidere in duas partes*, quod respondet vernaculo *entzwey machen*. – *מַאֲפֶה, *coctio*. Lev. II, 4. sec. cod. *Oxon.* πεποιημένην: ubi alii fortasse rectius πεπεμμένην habent. Vide tamen supra s. אָפָה. – מַעֲשֶׂה, *opus*. Ies. V, 19. X, 12. XLI, 29. Vide supra s. πλάσσω. – נָטָה : הִטָּה, Kal et Hiph. *extendo*. 1 Par. XV, 1. Ies. LI, 13. Amos. II, 8. – נִלְחַם, Niph. *pugno*. 2 Reg. XIII, 12. ubi ποιεῖν *gerere* seu *suscipere in bel-*

lo notat, ut apud *Xenoph. Cyrop.* III, 3, 8. - נָסַךְ : הֵסִיךְ, Kal et Niph. *fundo.* Ies. XL, 18. Ezech. XX, 28. *ἐποίησαν ἐκεῖ τὰς σπονδὰς αὐτῶν*, fecerunt ibi libamina sua. - נָצַר, *servo.* Exod. XXXIV, 7. *ὁ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας*, *exercens* misericordiam in chiliades. - *נָקַב, *incido, perfodio, effodio.* 2 Reg. XII, 9. sec. ed. *Compl.* - נָשָׁא (א pro ה), *exigo.* Nehem. V, 7. Fortasse sono decepti נָשָׁא permutarunt cum עָשָׂה. - נִשְׂתַּר, Niph. a סָתַר (שׂ pro ס), *abscondor.* 1 Sam. V, 9. - נָתַן, *do.* Exod. XVIII, 25. *ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους*, *constituebat* eos duces super illos. Conf. et quae in h. v. post עָשָׂה notata sunt ex 1 Sam. XII, 6. Sic passim etiam Graeci profani verbum usurpant. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. Ies. XLIII, 3. *ἐποίησα (εἰς) ἄλλαγμά σου Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν*, *dedi* in pretium redemtionis tuae Aegyptum et Aethiopiam. *Inc.* Levit. XXIV, 20. ubi נָתַן est *poena afficere.* - סְגֻלָּה, *peculium.* 1 Par. XXIX, 3. *ἔστι μοι, ὃ πεποίημαι, χρυσίον*, est mihi aurum a me *acquisitum.* Conf. quae in h. v. allata sunt post עָשָׂה ex Ierem. XVII, 11. et post רָכַשׁ ex Gen. XXXI, 18. - סוּר, *recedo.* Iob. XXII, 17. *κύριος τί ποιήσῃ ἡμῖν;* Ita *Bielius Trommium* secutus. Sed auctor huius versionis verba סוּר מִמֶּנּוּ prorsus omisit et verba graeca adducta pertinent ad מַה יִּפְעַל וגו׳, quorum duplex versio hic coaluit. - *סָלַל, *sterno.* LXX sec. *Hex.* Iob. XIX, 12. ubi *sibi per* seu *super aliquem viam sternere* seu *facere* est *hostiliter aliquem tractare.* - עָבַד, *servio, colo.* Deut. XII, 30. *πῶς ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν;* quomodo faciunt hae gentes diis suis? h. e. qua ratione idola sua *colunt*? Ies. XIX, 21. *ποιήσουσι θυσίας καὶ δῶρον*, *offerent* victimas et munus. Conf. quae in h. v. post עָשָׂה allata sunt ex Exod. XXIX, 39. - עֲבַד chald. Esdr. VI, 8. *μήποτε τὶ* (sc. *κακὸν*) *ποιήσητε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων*, ne *faciatis aliquid mali* senioribus. Confer quae in h. v. notata sunt post עָשָׂה ex Gen. XXVI, 29. Esdr. VI, 11. *ἐποίησαν ἐγκαίνια τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ*, *celebrabant* encaenia domus Dei. Sic *ποιεῖν Ὀλύμπια* dixit *Xenoph. Hist. gr.* lib. VII, 4, 28. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. Dan. III, 33. *τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα, ἃ ἐποίησε*, signa et prodigia, quae *edidit* s. *patravit.* Dan. V, 1. *ἐποίησε δεῖπνον μέγα*, *paravit* coenam magnam. Conf. Matc. VI, 21. Luc. XIV, 16. Dan. VI, 22. *παράπτωμα οὐκ ἐποίησα*, peccatum non *commisi.* - עֶבְרָה, *excandescentia.* Ierem. VII, 28. *τὴν ποιοῦσαν ταῦτα.* Legerunt עֹבַדְתּוֹ, a rad. עָבַד, *facere, operari*, chaldaice. - עָוַת, Pih. *perverto.* Amos. VIII, 5. *ποιῆσαι.* Ita recte h. l. transtulerunt, quia *ζυγὸν ἄδικον* sequitur. - עָשָׂה. Gen. I, 11. 12. *ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν*, arborem fructiferam *ferentem* fructum. Vide et Ies. V, 4. et conf. Matth. III, 10. Apoc. XXI, 2. ac *Lex. N. T.* s. h. v. Gen. XIV, 2. *ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βάλλα*, bellum *gerebant* cum Balla. Alias *ποιεῖν πόλεμον πρός τινα* eodem sensu

usurpatur. Vide Ios. XI, 18. 1 Par. V, 10. Gen. XVIII, 25. οὐ ποιήσεις κρίσιν; non *exercebis* iudicium? Conf. Ioh. V, 27. Genes. XX, 13. ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις ἐπ' ἐμὲ, hanc misericordiam facies in me. Gen. XXI, 8. ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην, *apparabat* convivium magnum. Vide et Gen. XXVI, 30. Esth. I, 3. et conf. Luc. V, 29. Gen. XXIV, 14. ἐποίησας ἔλεος μετὰ Ἀβραὰμ, quod feceris misericordiam Abrahamo. Vide et 2 Sam. IX, 1. 3. 7. X, 2. et conf. Luc. I, 72. ac *Vorstii Philol. Sacr.* P. II. c. 36. Gen. XXVI, 29. μὴ ποιήσειν μεθ' ἡμῶν κακὸν, ut non facias nobis malum. Gen. XXVII, 4. ποίησόν μοι ἐδέσματα, *para* mihi edulia. Vide et v. 9. 14. 17. 31. Gen. XXIX, 22. ἐποίησε γάμον, *parabat* nuptias. Conf. Matth. XXII, 2. Sic apud *Athenaeum* lib. I. p. 9. τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν. Conf. *Elsnerum* ad Matth. l. l. p. 99. Exod. IV, 30. ἐποίησε τὰ σημεῖα ἔναντι τοῦ λαοῦ, *edebat* signa coram populo. Vide et Gen. XI, 10. et conf. Ioh. II, 23. Exod. XII, 39. ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑαυτοῖς, commeatum *paraverant* sibi. Exod. XII, 48. ποιήσῃ τὸ πάσχα κυρίῳ, *celebret* pascha Domino. Vide et Num. IX, 2. 4. 6. 10. Nehem. XII, 27. et confer quae in h. v. post עָשָׂה adducta sunt ex Exod. XII, 17. et Matth. XXVI, 18. Exod. XIV, 11. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, ἐξαγαγὼν ἡμᾶς; quare hoc fecisti nobis, ut educeres nos? Vide et v. 5. et conf. Marc. XI, 5. et Act. XXI, 13. ubi τὸ ποιεῖν cum participio pariter construitur. Conf. et *Elsnerum* ad Marc. II, 23. p. 136. Exod. XXII, 30. οὕτω ποιήσεις τὸν μόσχον σου, pro εἰς τὸν μόσχον σου, ita facies bovi tuo. Vide et Exod. XXIII, 11. Lev. IV, 20. XVI, 15. Deut. XI, 4. et conf. Matth. V, 44. ac ad h. l. *Vorstium Philol. S.* P. II. c. 36. ubi observat, quod verba Matth. l. c. καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς Luc. VI, 27. ita proferantur: καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς. Conf. et *L. Bos. Ellips. gr.* p. 308 sequ. Potest etiam sub intellegi ἐπὶ, quod additur Deut. XV, 17. Confer *Drusii Miscell. S.* II, 71. Exod. XXIX, 39. ὅσα ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, quae *offeres* in altari. Vide et v. 39. 41. Lev. IX, 7. ποίησον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου, sc. θῦμα, *offer* sacrificium pro peccato tuo. *Al.* Lev. XVI, 9. ποιήσει (sc. θυσίαν vel θῦμα) περὶ ἁμαρτίας, *offeret* sacrificium pro peccato. LXX ibi προσοίσει περὶ ἁμαρτίας. Vide quoque *Al.* Ps. LXV, 14. Exod. XXXV, 30. ποιεῖν τὸ χρυσίον, *operari* in auro. Exod. XXXV, 31. ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σοφίας, *laborare* in omni opere sapientiae. Lev. IV, 13. ἐὰν ποιήσωσι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἥτις οὐ ποιηθήσεται, si *violaverint* unum praeceptorum Domini, quo aliquid *prohibetur*. Vide et v. 22. Potest quoque verti: quod non committendum aut faciendum erat, ut ποιεῖν h. l. sit *debere aliquid facere*. Ed. *Compl.* bene habet ὧν οὐ π. Levit. VII, 9. ubi pro ποιηθήσεται LXX forte scripserunt πε-

Certe *Vulgatus* habet: *coquitur*. Admodum autem
...mutatio utriusque vocis. Confer tamen supra
...tata. Deut. X, 18. ὁ ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ
dicio de proselyti et orphani causa cogno-
...ς. Deut. XXII, 26. *poena afficere* notat.
...ήσας, sc. ἔργον; ubi fecisti opus? Vide
... coll. 14. et 2 Par. II, 7. XXIV, 12. 13. ac
...X, 12. et ad h. l. *Wolfium* p. 291. Ruth. IV,
..., ubi vel legerunt עָשָׂה pro עָשָׂה, vel scribendum
...ον, *et fac.* 1 Sam. XII, 6. κύριος ὁ ποιήσας τὸν Μωϋ-
Dominus, qui *constituit* Mosen. Conf. Hebr. III, 3. et
...arc. IV, 14. et ad h. l. *Elsnerum* p. 138. 1 Sam. XX, 38. τί (sc. κακὸν) πεποίηκεν; quid *mali fecit?* Conf. Matth. XXVII, 23. et *Pricaeum* ad h. l. 2 Sam. XIX, 24. οὐδὲ ἐποίησε τὸν μύστακα αὐτοῦ, neque barbam suam *purgaverat* s. *curaverat*. Conf. *Elsnerum* ad Luc. XI, 40. p. 227. Ποιεῖν igitur est h. l. *radere*, i. q. κείρειν apud *Symmach.* Sic apud Latinos *facere barbam* est *radere* barbam. Conf. *Gatakeri Cinn.* l. II. c. 13. 1 Reg. V, 16. ubi apud LXX pro οἱ ποιοῦντες reponendum est τῶν ποιούντων, ut habet *Inc.* Interpres. In versione *Inc. Int.* ante τῶν ποιούντων inserendum est καὶ, si nempe fides habenda est *Vulgato*; qui habet: *praecipientium populo, et his, qui faciebant opus.* Sed recepta quoque lectio locum habere potest, si ὁ λαὸς τῶν ποιούντων vertatur: *multitudo omnis eorum, qui opus faciebant.* Caeterum ποιεῖν h. l. de *iis* adhibetur, *qui operam suam navant aedificio exstruendo.* Sermo ibi est de exstructione templi Salomonei. Ex recepta lectione οἱ ποιοῦντες sunt *ii, qui opus faciendum curant,* ut iam monuit *L. Bos.* Iob. XL, 14. πεποιημένον: ubi pro הֶעָשׂוּ legerunt הֶעָשׂוּי. 1 Par. V, 19. ἐποίουν πόλεμον μετὰ, pugnam *committebant* cum. Conf. Apoc. XIX, 19. et ad h. l. *Raphelii annotatt.* ex *Polybio* p. 718. 2 Par. XI, 1. νεανίσκων ποιούντων πόλεμον, iuvenum bellum facientium, vel *castra sequentium.* Vide et 2 Par. XXVI, 11. 2 Par. XXIV, 24. μετὰ Ἰωὰς ἐποίησε κρίματα, in Ioas *exercuit* iudicia. 2 Par. XXV, 9. τί ποιήσω (εἰς) τὰ ἑκατὸν τάλαντα; quid faciam cum centum talentis? Vide et Ios. VII, 9. et conf. Matth. XXVII, 22. Esth. I, 5. ἐποίησε πότον, fecit convivium. Vide et Esth. II, 18. Iob. I, 4. Ps. XXXVI, 1. τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, qui *operam dant* vitiositati. Vide et v. 7. ac conf. notata in h. v. post פָּעַל ex Iob. XXXI, 3. et Matth. VII, 23. 1 Ioh. III, 4. Ps. XXXVI, 5. ἔλπισον ἐπ' αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ποιήσει, spera in illum, et ipse faciet, sc. quod petiisti. Vide et Ps. LI, 9. et notata in h. v. post שָׁמַע ex 1 Reg. VIII, 30. et conf. 1 Thess. V, 24. Ps. CX, 4. μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, *fecit exstare* monumenta factorum mirabilium. Psalm. CXXV, 4. ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ' ἡμῶν, magna sunt,

quae Deus nobis fecit. Prov. XII, 23. ὁ ποιῶν πίστιν, *qui fideliter agit*, seu: *fideliter praestat, quod loquitur.* Prov. XXII, 2. ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησε, ambos autem Dominus fecit. Apud *Phavorinum* ex h. l. ἐποίησεν ἀντὶ τοῦ ἔπλασεν adhibitum dicitur. Prov. XXXI, 29. πολλαὶ θυγατέρες ἐποίησαν δύναμιν, h. e. ut ibidem ex Scholio quodam vel alia versione legitur, ἐκτήσαντο πλοῦτον. Conf. paulo post notata ex Ierem. XVII, 11. et *Drusii Miscell.* Cent. I. c. 24. Ies. V, 10. δέκα ζεύγη βοῶν ποιήσει κεράμιον ἕν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἓξ ποιήσει μέτρα τρία, decem iugera vineae facient s. *dabunt* bathum unum, et semen Chomeri *dabit* Epham, aut: qui seminat sex artabas, *colliget* aut *lucrabitur* tres mensuras. Sic *Demosthenes* adv. *Phaenipp.* p. 656. πλουτεῖς εἰκότως, ἐπειδὰν ποιῇς σίτου μὲν μεδίμνους πλεῖον ἢ χιλίους. et p. 657. πολὺν καὶ σῖτον καὶ οἶνον ποιοῦντες. Ierem. XVII, 11. ποιῶν πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, non iuste divitias suas *acquirens.* Conf. Gen. XXXI, 1. Ita *Aristoteles Oecon.* II. p. 601. T. II. ἐποίησε χρήματα ὧδε. Et apud *Xenoph. Mem.* lib. I. p. 562. πράττειν ἀργύριον, et apud *Herodot.* lib. II. cap. 126. πρήσσεσθαι ἀργύριον. Conf. *Graevii Lectt. Hesiod.* p. 68. Latini quoque *pecuniam facere* dixerunt. *Cicero Verr.* II, 6. III, 90. Ezech. V, 10. ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα, *exercebo* in te iudicia. Vide et v. 15. Hos. II, 8. αὕτη δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησε τῇ Βάαλ, haec vero aurea et argentea dona *impendit* Baal. Vide et 2 Par. XXIV, 7. et *Keuchenium* in Marc. XIV, 8. p. 107. Mich. V, 15. ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν, in ira et excandescentia vindictam exercebo. Confer ἐκδίκησιν ποιέομαι. Mich. VII, 9. ποιήσει τὸ κρίμα μου, causam meam *cognoscet.* Nahum. I, 8. 9. συντέλειαν ποιήσεται, finem faciet. Zach. VII, 9. οἰκτιρμὸν ποιεῖτε, misericordiam *exercete.* *Theod.* Iob. XXIII, 9. ubi ποιεῖν ad imitationem hebr. עָשָׂה *tegere* notare videtur. Ierem. XI, 15. ubi non legerunt עָשְׂתָה pro עֲשׂוֹתָה, nam infinitivus saepe ponitur pro praeterito. Ios. V, 4. ποιήσω pro לַעֲשׂוֹת est *faciundum mihi erat.* Certe Cod. *Biörnstahl.* habet: ἔδει ποιῆσαι. – *עֵשָׂו, nomen propr. *Esavus.* Ierem. XLIX, 8. ἐποίησεν. Legerunt עָשָׂה. – *עֲתָרֶת, *affluentia, abundantia.* Ierem. XXXIII, 6. ποιήσω. Videntur legisse עָשָׂה. – פָּעַל, *operor.* Iob. XXXI, 3. τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν. Ib. XXXIV, 8. 22. – פֹּעַל, *opus.* Iob. XXXIV, 11. – פָּקַד, *visito.* Iob. XXXIV, 12. – *קָשַׁר, *coniuro.* 2 Reg. XII, 20. sec. *Compl.* ἐποίησαν σύνδεσμον. – פָּשַׁע, *praevaricor.* Ezech. XVIII, 31. τὰς ἀσεβείας, ἃς ἐποιήσατε. – קֶדֶם, *antiquitas.* Prov. VIII, 23. πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι. Hic iterum *Bielius Trommium* secutus a vero aberravit. Verba enim haec respondent hebraicis: מִקַּדְמֵי־אָרֶץ, *ab initiis terrae.* – *קָרַב. *Inc.* Num. XXVIII, 27. Legitur ibi Hiphil, *ascendere facere, offerre,* atque sermo est de *sacrificiis.* – רָכַשׁ, *acquiro.* Gen.

XXXI, 18. πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν, omnes facultates, quas *acquisivit*. – רָקַח, *condio*. Exod. XXX, 33. – שׂוּם: הֵשִׂים, Kal et Hiph. *pono*, *constituo*. Gen. XXI, 13. εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν, faciam eum gentis magnae auctorem. Vide et v. 18. Gen. XXVII, 37. κύριον (pro εἰς κύριον) αὐτὸν πεποίηκά σου, illum in dominum tuum *constitui*. Gen. XXXIII, 2. ubi ποιεῖν est *sistere*, *constituere*, *certum locum assignare*. Gen. XLV, 9. ἐποίησέ με ὁ Θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου, *constituit* me Deus dominum totius Aegypti. Conf. Act. II, 36. et ad h. l. *Keuchenium* p. 172. *Symm.* Deut. VII, 15. οὐ ποιήσεις ἐν σοι. Lege οὐκ ἐποίσει σοι, non *inferet* tibi, s. potius non *infliget* tibi, sc. morbos. Ita bene coniecit *Scharfenbergius*. – *שׁוַע, *clamor*. Iob. XXX, 24. Legisse videntur יַעֲשֶׂה. – *שָׁלָל. *Aqu. Theod.* Ies. X, 6. Sed illud ποιῆσαι non puto esse *Aquilae*. – שָׁמַע, *audio*, *exaudio*. 1 Reg. VIII, 3. καὶ ποιήσεις, et facias, sc. quod petimus. – שָׁמַר, *custodio*. Exod. XII, 17. ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην, *celebrabitis* hunc diem. 1 Par. XXIX, 19. τοῦ ποιεῖν τὰς ἐντολάς σου, ut faciam praecepta tua. – *שְׁנַיִם, *duo*. Prov. XX, 11. καὶ ὁ ποιῶν αὐτά. In textu hebr. legitur גַּם שְׁנֵיהֶם, etiam *ambo ipsa*. Legerunt גַּם עֹשֵׂיהֶם. – שָׂרַף, *uro*. 2 Par. XVI, 15. ἐποίησαν αὐτῷ ἐκφορὰν μεγάλην. Libere verterunt. – שָׁתָה, *bibo*. Prov. XXVI, 6. ἐκ τῶν ὁδῶν αὐτοῦ ὄνειδος ποιεῖται: ubi tamen *Grabius Proleg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 3. pro ποιεῖται legendum coniicit πίεται. Sic, eodem observante, medium πίνεσθαι in significatione activa quoque occurrit Ecclesiast. II, 24. et III, 13. πίνειν ὄνειδος aeque recte dicitur ac πίνειν ἀδικίαν Iob. XV, 16. Mihi videtur interpres h. l. tropum reliquisse. – תָּכַן Pih. *appendo*. Iob. XXVIII, 26. ὕδατος μέτρα ὅτε ἐποίησε. – *תָּפַר, *consuo*. *Hebr.* Ezech. XIII, 18. – תֹּקֶף, *robur*. Esth. IX, 29. ὅσα ἐποίησε τότε. N. L. Praeterea legitur Prov. XIII, 24. δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλὰ, iusti in divitiis multos annos *exigent*. Hic aliter verba se habent in textu hebr. Verbum ποιεῖν autem ita etiam usurpatur Iac. IV, 13. Conf. et Tob. X, 7. et *Vorstii Philol. Sacr.* c. 5. p. 157. sequ. nec non *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 190. Deut. XVI, 8. πλὴν ὅσα ποιηθήσεται τῇ ψυχῇ. Verba haec, quibus nihil respondet in textu hebraico, desumta sunt ex Exod. XII, 16. Vide supra s. v. אָכַל. Tob. XII, 9. ποιεῖν ἐλεημοσύνας, eleemosynas *erogare*, coll. Sirac. VII, 11. XXXV, 2. et conf. Matth. VI, 2. Act. X, 2. *Diogenes Laertius* lib. VIII. segm. 17. ἐλεημοσύνην διδόναι dixit, observante *Elsnero* ad Matth. l. c. p. 33. Sap. I, 13. οὐ ποιεῖν, *nolle*, *non delectari*, i. q. οὐ τέρπεσθαι in sequentibus. 1 Maccab. I, 15. ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἀκροβυστίας, ubi ποιεῖν a *Syro* non male per *attrahere*, *protrahere* redditur. *Prol. Sir.* ποιεῖν ἀνάγνωσιν, *praelegere*. Sirac. XV, 11. οὐ ποιήσεις.

Lege ποιήσεις, omisso οὐ: facis, quae Deus odit ac punit. Ergo non est auctor peccati. *Syrus* legit ποιήσει, hoc sensu: non auctor est Deus eorum, quae odit. Sirac. XXXIII, 29. μὴ ποιεῖν μηδὲν, *non castigare, punire.* Sirac. II, 14. τί ποιήσετε; *qualis erit tunc vestra conditio?* Iudith. XI, 2. αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐποίησαν ταῦτα, sua culpa et contumacia *mala sibi haec accersiverunt.* 3 Esdr. IV, 39. ποιεῖν, sequ. ἀπὸ, *separare* seu *removere* mihi notare videtur. 1 Macc. X, 25. τί τοῦτο ἐποιήσαμεν; cur hoc *permisimus?* coll. *Xenoph. Cyrop.* VII, 2, 5. coll. 4.

**ΠΟΙΕ'Ω ΑΙ'ΔΕ.* הֵידָד. Ierem. XLVIII, 33. ubi ποιεῖν est *canere.* — Vide alibi ἄδικος, ἀθετέω, ἀθῶος, ἀκουστὸς, ἄκυρος, ἀλγέω, ἀνάπαυσις, ἄνομος, ἀπόκρισις, ἀσθενὴς, ἄτοπος, ἀφανὴς, ἄφεσις, βαθὺς, βελτίον, βλαστέω, δουλεύω, εἰσέρχομαι, ἔγκοπος, ἐκβολὴ, ἔνεδρον, ἐνεὸς, ἐντομὶς, ἐξίπταμαι, ἐπιγαμία, ἐπισκοπὴ, ἐπιφυλλὶς, ἔτασις, εὖ, εὐεκτέω, εὐθὺς, εὐφραίνομαι, ζάω, ἰσχυρὸς, καθαρισμὸς, κάλλιον, καλὸν, καλῶς, κατάκοπος, κενὸς, κούφως, κρίσις, λεπτὸς, λήθη, λόγος, μακρὰν, μικρὸς, μισητὸς, μνεία, ὀλίγος, ὀλιγοστὸς, ὀρθὸς, ὀρχέομαι, πᾶς, παραπέτασμα, πατέω, πείθω, πίπτω, πλείων, πλεοναστὸς, πολὺς, πόῤῥω, προνομὴ, πρωτεύω, σάββατον, σισόη, σκῦλον, στεῖρος, συμβαίνω, συνετῶς, συστροφὴ, ταλαίπωρος, ταχὺς, τόπος, τρέμω, ὑψηλὸς, φαῦλος, φόνος, χαρμονή.

ΠΟΙ'Η, *herba*, i. q. ποία et πόα, quae vide supra. דֶּשֶׁא, *herba tenera.* Prov. XXVII, 25. in MS. *Alex.* ποίην: ut manu sua notavit *Ed. Bernardus* ad *Hesychium* in v. ποίην, quam Grammaticus ille πόαν, βοτάνην interpretatur. Ita etiam *Suidas. Wolfius*, qui in *Anecdotis Graecis* T. IV. *Bernardi* notas evulgavit, notam illam ad v. ποίην omisit. In edit. *Grabii* pro ποίην Proverb. l. c. legitur ποιάν. Caeterum *Phavorinus* de voce ποίη ita: *Ποίη κατὰ τὸ ἔαρ δρεπόμενος ἢ κειρόμενος χόρτος δοκεῖ.*

ΠΟΙ'ΗΜΑ, *opus, factura, creatura, poema.* יֵצֶר, *figmentum.* Ies. XXIX, 16. — מַעֲשֶׂה. 1 Sam. VIII, 8. XIX, 4. Cohel. II, 4. ubi non legerunt מַעֲשַׂי, ut *Cappellus* voluit. Nam מַעֲשֶׂה est nomen collectivum, quod etiam in singulari numero multitudinis notionem habet. Adde *Aqu. Symm.* Psalm. XLIV, 2. ubi ποίημα est *carmen, poema*, quam notionem etiam vox hebr. habet. *Aqu.* sec. cod. *Vat.* ab *Adlero* collatum Ps. XVIII, 2. — פֹּעַל. Ps. XCI, 4.

ΠΟΙ'ΗΣΙΣ, *opus, actio, operatio, factio.* חֵשֶׁב, *cingula.* Levit. VIII, 7. κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος. Vox hebraica quoque *artificium, artificiose excogitatum et elaboratum* notat. — מַעֲשֶׂה. Exod. XXVIII, 8. 2 Reg. XVI, 10. Psalm. XVIII, 1. — עָשָׂה, *facio.* Exod. XXXII, 34. Ezech. XLIII, 18. Sirac. XVI, 27. ποίησις, *creatio.* Sirac. XIX, 17.

ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις νομου, omnis sapientia consistit in *executione* eorum, quae lex iubet et sancit. Conf. Iac. I, 25. Sirac. LI, 25.

ΠΟΙΗΤΗ'Σ, factor, observator. 1 Macc. II, 67. τοὺς ποιητὰς τοῦ νόμου, *observatores* legis. Conf. Iac. IV, 11. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΠΟΙΚΙΛΙ'Α, variegatio, varietas. מַחֲשָׁבָה, *excogitatio.* Exod. XXXV, 33. - רִקְמָה. Iud. V, 30. Ezech. XXVII, 7. *Aqu.* Ezech. XXVII, 24. Vide et Sir. XXXVIII, 31. XLIII, 31.

ΠΟΙΚΙΛΙ'Α ΤΟΥ῀ 'ΡΑΦΙΔΕΥΤΟΥ῀, variegatio acupictoris. מַעֲשֵׂה רֹקֵם, *opus acupictoris.* Exod. XXVII, 16. ubi exponitur *opus plumarium.* Vide *Flamin. Nobil.* ad h. l.

ΠΟΙΚΙ'ΛΛΩ, variego, varie distinguo. רְקָמוֹת foem. plur. *acu pictae. Al.* Psalm. XLIV, 15. ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη πεποικιλμένοις, fimbriatis aureis (vestimentis) induta variegatis. Sic enim pro πεποικιλμένη ex *Eusebio H. E.* p. 160. ed. *Valesii* legendum censet *Colomesius* in *Obss. SS.* p. 588. ed. *Fabric. Lampius* Comm. in Psalm. l. c. legit πεποικιλμένη. Sed *Colomesii* emendationem, quam et Latinus firmat, probat *Bielius.* Equidem legere mallem πεποικιλμένη, ita ut subaudiatur ἐσθῆτι. - רָקַם Pyh. *acu pingor. Symm.* Psalm. CXXXVIII, 14. ἐποικίλθην, *variegatus sum, tanquam polymito et plumario opere elaboratus.* Praeterea legitur Psalm. XXIV, 9. ubi voci πεποικιλμένη nihil respondet in textu hebr., ut iam observatum est in *Hexaplis.* Translata est huc e v. 14. Apud *Eusebium H. E.* V, 1. p. 150. C. legitur περιπεποικιλμένη.

ΠΟΙ'ΚΙΛΜΑ, ornatus varius seu *variegatus, ornatus versicolor, variegatio.* אֵזוֹר, *cingulum.* Ezech. XXIII, 25. - חֲבַרְבֻּרֹת plur. *liventes maculae.* Ierem. XIII, 23. Aethiop. חָבַר notat *variegavit.* - נְקֻדָּה, *punctum. Symm.* Cant. I, 11. ποικιλμάτων. - רִקְמָה, *acu pictum.* Ezech. XXVII, 16. ubi ποικίλματα sunt *vestes versicolores* (*Homer. Il.* ζ'. 294.). A *Montfauconio* in *Hex.* ποικίλματα perperam ad בוץ, *byssus*, refertur. Verba ἐκ Θαρσεὶς sine dubio ex aliis locis ibi addita sunt.

ΠΟΙΚΙ'ΛΟΣ, varius, variegatus. בְּרֻדִּים plur. *grandine guttati.* Zach. VI, 3. 6. ποικίλοι, exiguis candidis maculis, quasi totidem guttis s. grandineis granis conspersi. Vide infra in v. ψαρός. - חוּם, *fuscum.* Gen. XXX, 41. - נָקֹד, *punctatus.* Gen. XXX, 32. 40. XXXI, 8. 10. 12. - פַּסִּים plur. *frusta.* Gen. XXXVII, 2. ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον, faciebat autem illi tunicam *variegatam.* Ib. v. 22. 30. - רִקְמָה, *acu pictum.* 1 Paral. XXIX, 2. Psalm. XLIV, 15. Ezech. XVI, 10. ἐνέδυσά σε ποικίλα, sc. περιβόλαια (conf. v.

13.), indui te vestimentis *variegatis*. *Hesych.* ποικίλα, πεποικιλμένα, κεκαλλωπισμένα. *Aristophanes* in *Pluto* v. 530. vestimenta eiuscemodi *ποικιλόμορφα* appellat. Ex quo Comici loco cum pateat, quod talia vestimenta in pompa nuptiali locum maxime habuerint, inde, ut et aliis veterum locis, illustrat *Ezechielem* l. c. *Spanhemius* nott. ad *Aristoph.* l. l. Ezech. XXVI, 16. τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον αὐτῶν ἐκδύσονται, vestitum suum *variegatum* exuent. *Hesych.* ποικίλον ἱμάτιον, ζωγραφητόν. - שִׁנְעָר, *Babylonia.* Ios. VII, 21, ψιλὴν ποικίλην, aut, ut alii, στολὴν ποικίλην, aut, ut *Bochartus* utrumque Graecos scripsisse censet, στολὴν ψιλὴν ποικίλην. Causa autem, cur LXX nomen, quod *Babyloniam* denotat, ποικίλην reddiderint, haec est, quod texturae variegatae et diversis picturae coloribus intextae et interstinctae inventio Babyloniis debeatur. *Plinius H. N.* lib. VIII. c. 48. *Colores diversos picturae intexere Babylon maxime celebravit, et nomen imposuit. Tertullianus* de *hab. foem.* cap. 1. *Age nunc, si ab initio rerum et Milesii oves tonderent, et Seres arbores nerent, et Tyrii tingerent, et Phryges insuerent, et Babylonii intexerent.* Plura eam in rem loca vide apud *Bochartum Phal.* lib. I. c. 6. p. 33. sequ. ubi et speciatim observat, quod eandem texturam et picturam Babylonii adhibuerint in vestium usum, et inter alia ex *Plutarchi vita Catonis* (II, 553, 10. *Reisk.*) refert, hunc Catonem ἐπίβλημα τῶν ποικίλων Βαβυλώνιον ἐκ κληρονομίας κτησάμενον εὐθὺς ἀποδόσθαι, idque ipsum videtur illi esse idem, quod Hebraeis שִׁנְעָר, et Graecis στολὴ ποικίλη dicitur. Conf. et *Dempsterum* ad *Rosini Antiqu. Rom.* lib. V. c. 10. p. 766. et *Braunium de Vest. Sacerd. Hebr.* lib. I. c. 17. §. 267. sequ. - שְׂרֻקִּים plur. *versicolores.* Zach. I, 8. ἵπποι πυῤῥοὶ καὶ ποικίλοι, equi rufi et versicolores. *Bochartus* in *Hieroz.* Tom. I. p. 47. ed. rec. putat, LXX legisse רְקֻשִׁים, quia رقش est *varius color.* 2 Maccab. XV, 21. τῶν ὅπλων τὴν ποικίλην παρασκευήν, armorum varium apparatum.

ΠΟΙΚΙΛΤΗ'Σ, *variegator, qui versicolore ornatu vestes elaborat.* חֹשֵׁב, *artifex.* Exod. XXVIII, 15. - רקם part. *acupictor.* Exod. XXVI, 36. XXVIII, 35. et alibi. - רִקְמָה, *acupictum.* Iud. V, 30. Vide et Sir. XLV, 12.

ΠΟΙΚΙΛΤΙΚΟ'Σ, *variatus, varie pictus, versicolor, polymitarius.* שֶׂכְוִי, *mens.* Iob. XXXVIII, 36. τίς δὲ ἔδωκε γυναιξὶν ὑφάσματος σοφίαν, ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην; quis vero dedit mulieribus texturae sapientiam, vel *polymitariam* scientiam? In mente habuerunt שְׂכִיּוֹת, *spectabiles figurae.* Ies. II, 16. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ποικιλτικήν, πολυμιταρικήν. *Hesych.* ποικιλτικήν, πολυμιταρικήν (Sic enim bene *Salmasius* ad *Vopisc.* p. 512. legendum censet pro πο-

λυμηταρικὴν) τέχνην, polymitariam artem, s. artem variis liciis vel variis coloribus texendi. Est enim a voce πολύμιτον, quae, si etymologiam spectemus, nihil aliud significat, quam id, quod multa fila tramae habet. Nam μίτος est *trama*, *licium*, *filum*. Hoc sensu sumitur apud *Plinium* lib. VIII. c. 48. Sed usus voluit, ut non tantum significaret *quod ex pluribus liciis constat*, sed et *id, quod plurimis coloribus et grata aliqua varietate colorum atque figurarum distinctum et ornatum est*. *Isidorus Orig.* lib. XIX. c. 22. *Polymita multicoloris. Polymitus enim textus multorum colorum est.* Sic *Vett. Gloss. Babylonicum* ψιλὴν πολύμιτον reddunt. Vide *Braunium* de *Vestitu Sac. Hebr.* lib. I. c. 17. §. 267. p. 299. Sic et, teste *Dempstero* ad *Rosin. Antiqu. Rom.* lib. V. c. 10. p. 766., in *Gloss. Vet.* πολύμιτος exponitur *vestis filis versicoloribus contexta*. – רָקַם, *acu pingo* vel *vario*. *Al.* Exod. XXXVIII, 23. ποικιλτικά.

ΠΟΙΚΙΛΤΟ'Σ, *variegatus*, *varie pictus*, *versicolor*. *חשֵׁב part. *cogitans*, *excogitans*, *artifex*, speciatim *polymitarius*. Ex. XXXVIII, 15. – מִכְלוֹל, *perfectio*. *Al.* Ez. XXIII, 12. ποικιλτά.

ΠΟΙΚΙΛΤΑ' ΥΦΑΙ'ΝΩ, *variegata texo*. רָקַם, *acu pingo*. Exod. XXXV, 33. XXXVIII, 23.

**ΠΟΙΚΙ'ΛΩΣ*, *varie*, *multis modis*. Legitur Esth. I, 6. Vide διανθίζω. *K.*

ΠΟΙΜΑΙ'ΝΩ, *pasco*, *alo*, it. *rego*. דֵּעָה, *scientia*. Ier. III, 15. ποιμαίνοντες. Legerunt רָעָה. – יָדַע, *scio*. Ierem. VI, 18. Hos. XIII, 5. ἐποίμαινόν σε. Legerunt רְעִיתִיךָ cum *Syro et Chald.* Lectio praeferenda textuali ob v. 6. Fortasse tamen certe in posteriore loco liberius verterunt. Nam יָדַע est *amare* ac *amoris documenta dare*. – נָהַג, *duco*. Psalm. XLVII, 13. – רָעָה. 2 Sam. V, 2. σὺ ποιμανεῖς τὸν λαόν μου τὸν ἰσραήλ, tu pasces h. e. *reges* populum meum Israel. Sequitur enim καὶ σὺ ἔσῃ εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραήλ. Ex *Bielii* sententia haec verba in mente habuit *Matthaeus* c. II, 6. Mich. VII, 14. ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, *rege* populum tuum virga tua. Adde Psalm. LXXVII, 77. Psalm. XXII, 1. κύριος ποιμαίνει με, h. e. *defendit me* contra omnes hostes meos. Psalm. XXVII, 12. ποίμανον, *benignum te praebe*. Psalm. XXXVI, 3. ποιμανθήσῃ, *frueris*. Psalm. XLVIII, 14. θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς: ubi ποιμαίνειν *depasci*, h. e. *vorare*, *absumere*, *consumere*, *conficere* notat. Prov. XXVIII, 7. ποιμαίνειν ἀσωτίαν, *amare* voluptates, aut voluptarios. Prov. XXIX, 3. ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας, qui autem meretrices *alit*, h. e. non leno, qui alienae libidini meretrices subiicit mercede, sed scortator, qui amore insanit, et meretricibus alendis rem familiarem exhaurit. Adde *Symm.* Cant. III, 6. ubi ποιμαίνειν τὰ ἄνθη non est *pascere flores*, sed *pasci inter flores*, pro ἐν τοῖς ἄνθεσι. Sic νέμειν ἄνθη apud *Symm.* Cant. IV, 5. – *רֵעַ, *amicus*, *socius*. *Theod.* et LXX Prov.

XXII, 11. Legerunt רָעָה. - רָעַע, *frango*. Psalm. II, 9. ubi pro תְּרֹעֵם haud dubiè legerunt תִּרְעֵם, unde apparet, inanem esse *Trilleri* (in *Emendatt. Hesych.* spec. nov. p. 33.) coniecturam, qui ποιμανεῖ mutari iubet in πημανεῖ. *Hesych.* πημαίνει, βλάπτει, κακοποιεῖ. Vide quoque *Valckenar.* ad *Eurip. Hippolyt.* 151. *Glossae Philoxeni:* Ποιμαίνω, ἐπὶ ἀνθρώπων, *rego.* Conf. *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. II. c. 44. p. 441. et ad Matth. II, 6. *Wolfium* p. 35. et *Elsnerum* p. 7. ac quae notata sunt infra post ποιμήν.

ΠΟΙΜΕΝΙΚΟ'Σ, *pastoralis.* רֹעֶה, *pastor.* 1 Sam. XVII, 40. Vide et Zach. XI, 15. ubi nihil pro hac voce in textu hebr. legitur.

ΠΟΙΜΗ'Ν, *pastor*, it. *rex.* נַעַר, *puer*, h. l. *pastor.* Iob. I, 16. - *נֹקֵד, *pecuarius. Symm. et Ed. Quinta* Amos. I, 1. - עֵדֶר, *grex.* Gen. XXIX, 8. Ies. XXXII, 14. In priore loco per עֵדֶר non solum *greges*, sed etiam *pastores* intellegendos esse putarunt. In posteriori loco autem pro ποιμένων forte reponendum est ποιμνίων. - צֹעֲרִים plur. *parvuli.* Zach. XIII, 7. sec. *Compl. Ald.* et cod. *Alex.* ποιμένας. Legerunt ablato Tsade cum metathesi reliquarum literarum הָרֹעִים. *Buxtorfius* in *Anticrit.* statuit, eos ita vertendam putasse vocem rariorem, ut ad pastores referretur, quia illorum in antecedentibus facta est mentio. *Chald. Paraphr.* עַל תִּנְיָנַיָּא, *super secundos* vel *secundanos*, h. e. *minores principes*, *secundos quasi a rege*, quem intellexit per principem. Hic explicanda est formula μικροὺς ποιμένας, quae legitur in cod. *Barber.* - רֵעַ, *amicus*, *socius.* Gen. XXXVIII, 12. 20. Ierem. III, 1. et alibi. In omnibus his locis legerunt רֹעֶה. - רָעָה, verbum, *pasco.* Iob. XXIV, 2. - רֹעֶה part. Gen. IV, 2. XIII, 7. 8. XXVI, 20. Ezech. XXXVII, 24. ὁ δοῦλός μου Δαβὶδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων, servus meus David *princeps* in medio illorum, et *pastor*, h. e. *rex*, unus erit omnium. Vide et Ezech. XXXIV, 23. Ita et apud *Homerum* saepe reges et imperatores ποιμένες appellantur. Il. α'. 263. ποιμένα λαῶν, ubi *Schol.* βασιλέα ὄχλων. Vide et Il. β'. v. 245. Vnde et apud *Hesychium:* ποιμένα λαῶν, βασιλέα τῶν ὄχλων. Conf. *Platon. Polit.* p. 540. et *Philon.* de *Agricult.* p. 416. et de *vit. Mos.* p. 612. ac quae modo ante notata sunt ad v. ποιμαίνω.

ΠΟΙ'ΜΝΗ, *grex.* עֵדֶר, idem. Genes. XXXII, 16. - מַרְעִית, *greges pecudum in pascuo. Inc.* Ier. XXIII, 1. Conf. Ioh. X, 16.

ΠΟΙΜΝΙΚΟ'Σ, *pastoralis*, *pastoritius*, i. q. ποιμενικός. רֹעֶה, *pastor.* 1 Sam. XVII, 40. sec. libros nonnullos, teste *L. Bosio.*

ΠΟΙ'ΜΝΙΟΝ, *grex.* אֻרְוֹת plur. sec. Bochartum *loculi singulis equis destinati, ex quibus pabulum carpunt*, sive *sta-*

tiones iumentorum in stabulo. 2 Par. XXXII, 28. Ita *Bielius.* Sed in verbis μάνδρας εἰς τὰ ποίμνια transpositio verborum hebr. locum habuit et ποιμνία pertinet ad עֲדָרִים, *greges.* — גָּדֵר, *septum, murus, caula.* Ezech. XIII, 5. Forte legerunt עֵדֶר. — *חָצִיר, *atrium,* it. *gramen.* Ies. XXXV, 7. sec. *Ald.* Male *Bielius Trommium* secutus retulit ad vocem חַנִּים. Mihi illud ποιμνίων ad ἐπαύλεις videtur a glossatore additum esse, nec male. Sensus enim verborum hebr. est hic: *gramina et herbae, pecorum pascua erunt, ubi ante iunci palustres et arundines ferarum cubilia erant.* — חֲשִׂפִים plur. *greges nudati,* sc. lana. 1 Reg. XX, 27. — *יָם, *mare.* Sophon. II, 6. Ita *Bielius,* qui iterum non accurate inspexit textum hebr., e quo apparet, ποιμνίων respondere h. l. verbis כְּרֹת רֹעִים, *caulae pastorum,* quae ob sequens צֹאן ita vertenda esse existimarunt. Confer infra sub מִכְלָאוֹת. — מִכְלָאוֹת plur. *caulae.* Psalm. XLIX, 10. LXXVII, 76. — מַעֲשֶׂה, *opus.* 1 Sam. XXV, 2. τὰ ποίμνια αὐτοῦ. Non male quoad sensum. Sc. מַעֲשֶׂה quoque *omne* notat, *quod est labore partum et acquisitum,* et iam antiquiores Intt. h. l. de *pecudibus* intellexerunt, quae explicatio addita voce בַּכַּרְמֶל confirmatur. *Vulg. possessio.* — מִקְנֶה, *possessio,* it. *pecus.* *Al.* Gen. XXIX, 7. — מִרְעִית, *pascuum,* item metonymice *greges pecudum in pascuo.* Ezech. XXXIV, 31. Num ποίμνιον hic pro *pascuo* fortasse ponitur? Certe *Compl.* habet νομῆς. — עֵגֶל, *vitulus.* Ies. XXVII, 10. — עֵדָה, *coetus,* it. *testimonium.* Ierem. VI, 18. ubi vocem hebr. in notione *gregis* acceperunt, quia in antecedentibus loco יָדַע legerunt רָעָה. — עֵדֶר : עֵדֶר. Gen. XXIX, 2. 3. XXX, 40. XXXII, 16. 19. et alibi. — עַשְׁתָּרָה, *grex ovium.* Deut. VII, 13. et XXVIII, 4. 18. 51. — צֹאן, *oves, pecudes minores.* Gen. XXXI, 4. 1 Sam. VIII, 17. XIV, 32. et alibi. 1 Sam. XXV, 2. ποίμνια cum πρόβατα in codd. permutatur. Ergo ποίμνια sunt *oves,* aut *greges ovium,* nam opponuntur αἶγες. — *רֹעֶה, *pastor.* *Inc.* Cant. I, 8. τῶν ποιμνίων σου. Si recte se habet nota haec hexaplaris, loco ποιμνίων reponendum erit ποιμένων. Sed forsitan referenda est ad vocem הַצֹּאן in antecedentibus. — שֶׂה, *agnus, pecus.* *Ina.* et LXX Iud. VI, 4. Add. *Symmachus, Theod.* Ies. LXVI, 3. — חַנִּים plur. ex חַנִּין, *dracones.* Ies. XXXV, 7. Sed vide supra s. חָצִיר.

ΠΟΙΜΝΟΤΡΟΦΟΣ, *pastor, pecuarius.* נֹקֵד, idem. *Aqu.* 2 Reg. III, 4.

ΠΟΙΜΝΙΟΤΡΟΦΟΣ, idem. נֹקֵד, idem. *Aqu.* Amos. I, 1.

ΠΟΙΟΣ, *qualis, quis, quisnam.* אֵי, *ubi.* Ierem. V, 7. — אֵי זֶה, *ubi iste.* 1 Sam. IX, 18. ἀπάγγειλον δή μοι, ποῖος ὁ οἶκος τοῦ βλέποντος, indica quaeso mihi, quaenam sit domus prophetae. 2 Sam. XV, 2. ἐκ ποίας πόλεως εἶ σύ; ex

quanam tu es civitate? Vide et Ion. I, 8. et conf. Act. XXIII, 34. - מָה, *quid.* Ion. I, 8. Vide quoque Dan. III, 15. sec. cod. *Chis.* Sir. XXXIII, 37. et 1 Macc. II, 10. *Hesych.* ποίου, τινός, Lege τίνος.

ΠΟ'ΚΟΣ, *vellus*, *lana vellendo ab ove demta*, *et in floccum conglobata*, a πέκω, *vello*, *pecto. Homer. Il.* μ'. 451. גֵּז, *vellus*, h. l. *terra demessa.* Psalm. LXXI, 6. ἐπὶ πόκον, *in lanam*, aut, ut etiam sec. etymologiam verti potest, *post pectinandi actum* s. *in tonsuram.* Descendit enim a πέκω s. πείκω, *pecto, tondeo.* - גִּזָּה. Iud. VI, 37. 38. 39. 40. - צֶמֶר, *lana.* 2 Reg. III, 4. *Hesych.* πόκος, τὸ ἔριον προβάτου.

ΠΟΛΕΜΕ'Ω, *debello*, *bello peto*, *belligero*, *pugno*, *proelior.* *גדד, *exscindo. Inc.* Hab. III, 16. Sensum expressit. - הֶחֱרִיד Hiph. *terrefacio.* Iob. XI, 19. - הִכָּה Hiph. a נָכָה, *percutio.* Ios. IX, 18. οὐκ ἐπολέμησαν αὐτοῖς, non pugnabant adversus illos. - הִשְׁחִית Hiph. *perdo.* Ies. XXXVI, 10. - הִתְנוֹדֵד Hithp. a נָדַד, *commoveo me.* Ierem. XLVIII, 27. - חָנָה, *castra metor.* Ies. XXIX, 1. - כָּתַת, *contundo.* 2 Par. XV, 6. πολεμήσει ἔθνος πρὸς ἔθνος, pugnabit gens adversus gentem. - לָחַם, Kal. Psalm. XXXIV, 1. LV, 1. 2. - לָחַם, *bellator*, it. *bellum.* Iud. V, 8. - מִלְחָמָה, *bellum.* Exod. XVII, 16. 1 Par. VII, 11. - אִישׁ מִלְחָמוֹת, *vir bellorum.* *Aqu. Symm.* 2 Sam. VIII, 10. πολεμῶν. - נִלְחַם Niph. Exod. XIV, 14. κύριός πολεμήσει περὶ ὑμῶν, dominus pugnabit pro vobis. Exod. XVII, 8. ἐπολέμει (sc. πρὸς) τὸν Ἰσραήλ, pugnabat adversus Israel. Vide et Num. XXI, 26. Ios. XI, 5. XIX, 46. 1 Sam. XIV, 48. et conf. Num. XXI, 1. Ios. XXIV, 11. Iud. XII, 1. ubi πρὸς additur. Conf. quoque *Valckenar. anim.* ad *Ammon.* p. 72. sequ. Iud. I, 1. τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτοῖς, ad pugnandum in illos. Vide et v. 3. 5. 8. Iud. IX, 45. X, 18. et conf. *Drusii Miscell.* Cent. II. c. 100. Iud. XI, 11. ἐπολέμησαν μετὰ Ἰσραήλ, pugnabant cum Israel. Vide et v. 5. et 20. 1 Sam. VIII, 20. πολεμήσει τὸν πόλεμον ἡμῶν, *geret bellum* nostrum. Vide et 2 Par. XXXII, 8. et confer 2 Macc. II, 66. III, 2. Ierem. XXXII, 29. πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν, pugnantes adversus civitatem. Vide et Ier. XXXIV, 1. 7. 22. XXXVII. 7. - נָקַם, *ulciscor.* Esth. VIII, 13. - עַל, *contra.* 2 Par. XX, 37. ἔνεδρον τοῦ πολεμεῖν τοὺς υἱούς. - *עַם, *populus. Inc.* Iud. XII, 2. ἐπολέμουν. Referenda est sine dubio haec versio ad וְעַמִּי, ut legerit וַיַּעֲנוּנִי, aut וְעָנוּ לִי. Nam *afflictio* erat in eo, quod bellum intulerant. Vide infra s. v. ταπεινόω. - צָרַר, *angustia afficio.* Psalm. CXXVIII, 1. 2. Iudith. VI, 2. μὴ πολεμῆσαι, *non posse debellari* aut *expugnari.* 1 Macc. IV, 18. ubi est i. q. ἐκπολεμεῖν, *conficere, bello superare.* 1 Macc. XIII, 9. πολέμησον τὸν πόλεμον ἡμῶν, *tu sis imperator omnium bellorum nostrorum.* 4 Maccab. IV,

21. Ἀντίοχον ἐπολέμησεν, Antiochum *offensum* illis *ac hostem reddidit.*

*ΠΟΛΕΜΙ'ΖΩ, *bellum gero, pugno, decerto.* נִלְחַם Niph. Iud. IX, 38. sec. cod. *Oxon.* πολέμισον πρὸς αὐτόν.

ΠΟΛΕΜΙΚΟ'Σ, *bellicus, bellicosus, hostilis, infestus.* מִלְחָמָה, *bellum. Symm.* Iob. XXXIX, 25. ubi τὸ πολεμικὸν *bellum* notat. Deut. I, 41. Iud. XVIII, 16. 18. 1 Sam. VIII, 12. - צָבָא, *militia.* 1 Par. XII, 37. 2 Par. XXVI, 13. - קְרָב, *appropinquatio hostilis, aggressio, proelium, conflictus. Aqu.* Cohel. IX, 17. πολεμικά.

ΠΟΛΕΜΙΚΩ͂Σ, *bellice, bellico more, hostiliter.* לְמִלְחָמָה, *ad bellum. Symm.* Psalm. CXIX, 6.

ΠΟΛΕ'ΜΙΟΣ, *hostilis, infensus, inimicus, hostis.* אוֹיֵב, *hostis. Al.* Esth. IX, 16. πολεμίων. - אֹרֵב part. *insidiator.* Esdr. VIII, 30. - מִלְחָמָה, *bellum.* 1 Paral. XVIII, 10. ἀνὴρ πολέμιος, vir hostilis, h. e. *hostis.* - עִיר, in plur. עָרִים, *urbs.* Ies. XIV, 21. Non legerunt צָרִים aut ab עָר, *hostis,* derivarunt, sed in mente habuerunt notionem, quam habet radix עור Dan. XI, 2. Ies. XLI, 2. ubi, ut latinum *effervescere in aliquem,* notat *fervido impetu in hostem grassari,* nisi fortasse loco πολεμίων reponendum est πόλεων, h. e. *urbibus munitis,* quod librarius non recte intellegens pro lubitu πολεμίων posuit. - צָרִים plur. ex צַר. *Al.* Ezech. XXX, 16. πολέμιοι. Tob. XII, 10. πολέμιοι εἰσὶ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς, *hostes sunt propriae vitae, s. sibi ipsi ac felicitati suae adversantur.* 2 Macc. XV, 40. καθάπερ γὰρ οἶνον καταμόνας πίνειν, ὡσαύτως καὶ τὸ ὕδωρ πάλιν πολέμιον: ubi πολέμιον, quod *Vulgatus* per *contrarium* transtulit, opponitur τῷ ἡδεῖ καὶ ἐπιτερπῆ τὴν χάριν ἀποτελοῦντι, adeoque notat *omne, quod nec utile, nec iucundum et suave dici potest. Syrus: non delectat animum. Hesych.* πολεμίων, πολεμικῶν. Idem: πολέμιος, ἐχθρός.

Ἡ ΠΟΛΕΜΙ'Α, sc. ΧΩ'ΡΑ, *hostilis regio.* מִלְחָמָה, *bellum.* Ies. XXVII, 4. N. L.

ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ'Σ, *bellator, pugnator, miles, habilis et aptus ad bellum.* אִישׁ מִלְחָמָה, *vir belli,* 1 Sam. XVI, 18. *Symm.* Ies. XLII, 13. *Vulg. proeliator.* - גבור, *fortis.* 2 Par. XIII, 3. XIV, 8. - חַיִל, *robur.* 2 Par. XXXII, 21. - חָלוּץ part. Pah. *expeditus.* 2 Par. XXVIII, 14. Sir XXVI, 28. ἀνὴρ πολεμιστής, qui fortiter pugnavit pro patria, ideoque dignus est, qui sumtu publico alatur.

'ΑΝΗ'Ρ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ'Σ, *vir bellator.* אִישׁ בָּחוּר, *vir electus,* sc. *ad militiam,* 2 Par. XIII, 3. - אִישׁ מִלְחָמָה, *vir belli.* Ios. XVII, 1. Iud. XX, 17. 2 Sam. XVII, 8. *artis bellandi peritus, bellicosus.* - אֲנָשִׁים plur. *homines,* it. *viri fortes,* ab אִישׁ, *robur.* 1 Sam. XXX, 22. - אַנְשֵׁי מִלְחָמָה, *homines belli.* Num. XXXI, 42. 49. Deut. II, 14. 16. et alibi

saepius. - עַם מִלְחָמָה, *populus belli.* Ios. VIII, 1. = תֹּפְשֵׂי מִלְחָמָה, *prehendens bellum.* Num. XXXI, 27. - אֲנָשִׁים צְבָאִים, *homines militares.* Num. XXXI, 42. - אַנְשֵׁי צָבָא, *homines militiae.* Num. XXXI, 53. - *עַם צָבָא, *populus militiae.* Num. XXXI, 32.

*" ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ'Σ, *homo bellator.* אִישׁ מִלְחָמָה. 1 Par. XXVIII, 3. Ies. III, 2. - אַנְשֵׁי מִלְחָמָה. Num. XXXI, 28.

ΛΑΟ'Σ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ'Σ, *populus bellicosus.* עַם מִלְחָמָה. Ios. VIII, 3. 10. X, 7.

ΠΟ'ΛΕΜΟΣ, *bellum, pugna, praelium.* אוֹיֵב, *hostis.* Esth. IX, 16. πολέμων. Ita sec. *Ald.* et *Compl.* In *Vat.* legitur πολεμίων. Nulla hic est differentia, sive *quietem ab hostibus* s. *quietem a bellis* dixeris. - גְּדוּד, *turma.* 2 Par. XXVI, 11. - חַיִל, *robur, virtus bellica.* 2 Par. XXVI, 12. - חֶרֶב, *gladius.* Levit. XXVI, 6. 36. Num. XIV, 3. - מַחֲנֶה, *castra.* 1 Sam. XXVIII, 1. 2 Sam. V, 24. *Inc.* Deut. XXIII, 9. - מִלְחָמָה. Gen. XIV, 2. 8. Exod. XV, 3. συντρίβων πολέμους. Mihi suspecta est ista lectio, et legendum potius videtur πολεμίους, *hostes.* Vide v. 7. Similiter Sir. XLVI, 5. πολέμους et πολεμίους in codd. permutantur. Exod. XXXII, 16. φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ, *vox praelii in castris.* Vide et Gen. XIV, 8. Num. XXXII, 16. 20. 27. 29. et conf. 1 Cor. XIV, 8. et ad h. l. *Raphelii annotatt. Polyb.* p. 475. sequ. Adde *Symm.* Cohel. IX, 11. τὸ κρατῆσαι πολέμου, *superare bello.* Bene quoad sensum. Psalm. XXVI, 3. ubi pro πόλεμος LXX μάχη scripsisse ex sequenti ἐν ταύτῃ apparere arbitror. - מַשָּׂא, *onus.* Ies. XLVI, 2. Scil. existimarunt, per *onus* h. l. *bellum* intellegendum esse. - נִלְחַם Niph. 1 Sam. XIII, 5. XXVIII, 1. - נֶשֶׁק, *armatura.* Psalm. CXXXIX, 8. - *עִיר, *urbs*, it. *bellum.* Ies. XIV, 21. sec. cod. *Vat.* πολέμων: ubi vel legendum est πόλεων, ut habent reliqui Intt. Graeci, et *Montfauconius* indicavit, vel, quod praefero, עִיר acceperunt in notione *belli* (ab עוּר, *effervescere*, quod etiam apud Latinos de *bello* usurpatur), in qua praeter h. l. legitur Ier. XV, 8. ubi עִיר וּבֶהָלוֹת sunt *bella formidolosa et gravia.* Vide quoque supra s. πολέμιος. *Cappellus* in *nott. critt. ad h. l.* p. 503. legere mavult πόλεων. - פַּחַד, *metus*, etiam *obiectum metus.* Iob. XXII, 10. - צָבָא, *militia.* Num. XXXI, 36. Deut. XXIV, 5. Ios. XXII, 33. - קְרָב, *conflictus.* Iob. XXXVIII, 23. Psalm. LXVII, 34. Dan. VII, 21. - שֶׁלַח, *missile, ensis.* Iob. XXXIII, 18. Iudith. II, 8. πολέμου πλῆθος, acies *militum* copiosa. Ib. IX, 6. συντρίβων πολέμους. Lege πολεμίους. 1 Macc. II, 66. πόλεμος λαῶν, bellum *contra* gentes. Fortasse ibi λαοῦ legendum erit, ut populus Israeliticus intellegendus sit. Conf. ibi vers. Syriac. Sirac. XLVI, 8. κατέῤῥαξεν ἐπ' ἔθνος πόλεμον. Lege πολέμιον ex *Vulgato*, qui *gentem hostilem* in-

terpretatur. *Deiecit in gentem hostilem*, scil. λίθους χαλάζης. – Vide quoque alibi συνάπτω et συντρίβω.

ΠΟΛΕΜΟΤΡΟΦΕ'Ω, *bellum nutrio* seu *foveo*, *duco*, *traho*. 2 Macc. X, 14. (ubi ob παρέκαστα reddendum est *lacessebat.)* 15. XIV, 6.

ΠΟΛΙΑ'; *canities*, *senectus cana*. שֵׂיבָה, idem. Iud. VIII, 32. ἐν πολιᾷ ἀγαθῇ, *in canitie bona*, h. e. *grandaevus*. Vide et Ruth. IV, 15. 1 Reg. II, 6. 9. κατάγειν τὴν πολιὰν εἰς ᾅδου, *hominem canum* (coll. Sap. II, 6.) cogere mori. Hos. VII, 9. πολιαί, pili cani. Sap. IV, 9. 2 Macc. VI, 23. XV, 13.

ΠΟΛΙΟ'ΟΜΑΙ, *canus fio*. זָקֵן, *senesco*. *Inc.* et LXX sec. *Compl.* 1 Sam. XII, 2. πεπολίωμαι, *canus factus sum*.

ΠΟΛΙΟΡΚΕ'Ω, *urbem obsideo*, *vallo cingo*. הֵצִיק Hiph. a צוּק, *ango*. Ierem. XIX, 9. – צְרִים plur. *membra*. Iob. XVII, 7. Hic legerunt צאר. – לָחַץ, *preme*. Iud. II, 18. – נִלְחַם Niph. *pugno*. Ios. X, 29. 31. Ies. VII, 1. XXXVII, 8. 9. – נָצַר, *custodio*. Ies. XXVII, 3. πόλις ὀχυρὰ, πόλις πολιορκουμένη, urbs munita, urbs *vallo circumdata*. Ita verterunt, quasi a צור, non a נצר descenderet. Caeterum conf. Sirac. L, 4. ubi al. καὶ ἐνισχύσας πόλιν καὶ πολιορκήσας, et firmans vel *fortificans* urbem *valloque cingens*. Vide *Grotium* ad h. l. – מָצַר, *claudo*. 2 Reg. XVII, 4. – צוּר Iud. IX, 31. πολιορκοῦσι τὴν πόλιν ἐπὶ σε, *obsident* urbem adversus te. 2 Sam. XX, 15. ἐπολιόρκουν ἐπ' αὐτὸν ἐν Ἀβέλ, *obsidebant* illum in Abel. Vide et 2 Reg. XVI, 5. XXIV, 11. Dan. I, 1. sec. cod. *Chis.* Οἱ λοιποὶ 1 Sam. XXIII, 8. 3 Esdr. V, 72. ubi est *premere*, *angere* simpliciter, et hebr. בָּלָה, *terreo*, Esdr. IV, 4. respondet. Conf. Iud. II, 18. ubi idem est quod ἐκθλίβειν. *Xenoph. Mem.* II, 1, 13. πάντα τρόπον πολιορκοῦντας τοὺς ἥττονας.

ΠΟΛΙΟΡΚΗΤΗ'Σ, *obsidens urbes*. – צָר. *Theod.* Ies. LIX, 19. Conf. *Drusium* in *fragm. vett. Intt. GG.* p. 484.

ΠΟΛΙΟΡΚΙ'Α, *obsessio urbis*. *בְּצוּרָה. Ezech. XXI, 20. sec. *Compl.* – *מְבוּכָה, *perplexitas*, *perturbatio*. *Inc.* Mich. VII, 4. Num legit fortasse מְצוּקָה. Vide infra s. φρούρησις. – *מְצוּדָה, *rete*. *Symm.* Psalm. LXV, 11. Legit fortasse מָצוֹר, *obsidio*, a צור, Ezech. IV, 8., aut libere transtulit. Conf. supra s. περιοχή. – מָצוֹק, *angustia*. Ierem. XIX, 9. צוּקָה, idem. Prov. I, 27. – מצרות plur. foem. *munitiones*. Ies. XXIX, 3. – מָצוֹר. *Inc.* Mich. VII, 12. – צר nom. propr. *Tyrus*. *Symm.* Amos. III, 11. Legit צור. Vide ad h. l. *Montf.* et supra s. v. ἰσχύς. 3 Esdr. II, 23. Ἰουδαῖοι ἀποστάτας καὶ πολιορκίας συνιστάμενοι: ubi in textu chald. Esdr. IV, 15. est אֶשְׁתַּדּוּר, *conspiratio*, *rebellio*. Quid si legatur πολυορκίας? h. e. *consuetudinis se coniurandi*. *Hesych.* πολιορκία, φυλακή, περικαθημένων συγκλεισμός, πόρθησις πόλεως. Sic et apud *Suidam* πολιορκία redditur φυλακὴ πό-

λεως, et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πόλεως πόρθησις ἢ χαράκωσις.

*ΠΟΛΙΟΡΚΙ'ΖΩ, *obsidione cingo, obsideo, appugno.* צוּר. *Symm.* 2 Reg. XVIII, 9. πολιορκίσας. Legendum sine dubio πολιορκήσας.

ΠΟΛΙΟ'Σ, *canus propter senectam.* שֵׂיבָה, *canities.* Levit. XIX, 32. ἀπὸ προσώπου πολιοῦ ἐξαναστήσῃ, coram cano capite consurges. Hos. VII, 9. πολιαὶ (sc. τρίχες) ἐξήνθησαν αὐτῷ, cani effloruerunt illi. Vide et Prov. XX, 29. et conf. Sap. II, 10. Sirac. VI, 19. et *L. Bos ellips. gr.* p. 206. — שֹׁבֶל, *semita.* Hic legerunt שֵׂיבָה. Ies. XLVII, 2. Ita *Biel-lius.* Sed שֹׁבֶל, ut arab. سبول, est *coma, caesaries,* quam notionem h. l. respexerunt LXX.

*ΠΟΛΙΟ'Σ ΤΥΓΧΑ'ΝΩ, *canus fio.* שֵׂיבָה זָרְקָה. *Ed. Quinta* Hos. VII, 9. καὶ ταῦτα πολιὸς ἤδη τυγχάνων: ubi in textu hebr. legitur: *quanquam canities sparsit se in eo:* ut adeo sensum bene expresserit.

ΠΟ'ΛΙΣ, *urbs, civitas.* אַרְמוֹן, *palatium.* Ies. XXXIV, 13. Libere transtulerunt. — אֶרֶץ, *terra.* Num. XXI, 31. Ios. II, 14. 18. 2 Par. XVII, 2. Cohel. X, 16. In omnibus his locis partim αἱ πόλεις commemorantur, partim voci πόλις notio *terrae* s. *regionis* tribuenda est, de qua vide infra post מְדִינָה. — *בֵּין, *inter.* Ierem. XLVIII, 45. Legerunt fortasse בַּיִת. Vide tamen ad h. l. *I. D. Michaelis Obss. philol.* p. 349. — בִּירָה, *palatium.* Esth. I, 2. 5. II, 3. 5. 8. IX, 6. 12. — בַּיִת, *domus.* Ios. XV, 10. πόλιν ἡλίου. Non male ita interpretati sunt h. l. nomen proprium. 2 Par. VIII, 11. ἐν πόλει Δαβίδ. Ita transtulerunt, quia, quod h. l. dicitur *domus Davidis,* initio commatis dictum erat עִיר דָּוִיד. — גּוֹי, *gens.* 2 Sam. VIII, 11. — הָעִיר Hiph. ab עוּר, *evigilo.* Psalm. LXXII, 20. Hic legerunt עִיר cum He emphatico. — הַר, *mons.* Ios. XV, 10. ubi pro הַר legerunt עִיר. 2 Reg. XXIII, 16. 2 Par. XXI, 11. Ies. LXVI, 20. — *חַוֹּת, *Chavoth,* nomen propr. *Theod.* et LXX Iud. X, 4. Habuerunt sine dubio pro nomine appellativo חַוּוֹת, plur. *villae.* — חַוּוֹת, plur. *villae.* 1 Reg. IV, 13. — *חֲלַקְלַקּוֹת, *blanditiae.* Dan. XI, 34. sec. *Chis. Segaar.* coniicit ἐπὶ δόλῳ loco ἐπὶ πόλεως. — *חֹמֹתַיִם, *duo muri.* *Symm.* Ies. XXII, 11. εἰς τὴν πόλιν. Legit חֹמֹתַיִם. *Intra muros* est *in urbe.* — כְּאַבִּיר, *sicut validus.* Ies. X, 13. Forte legerunt בִּירָה aut potius כְּפַר, quod *pagum, urbem* denotat. — *מִבְצָר, *munitio.* Dan. XI, 39. sec. *Chis.* πόλεων. Vide *Michaelis Bibl. Or.* T. IV. p. 14. — *מְדִינָה, *regio, provincia.* *Symm.* 1 Reg. XX, 14. ubi loco τῆς πόλεως forte quis scribendum coniiciat τῶν πόλεων, sed contrarium docet partim v. 15., partim versio *Symm.* Dan. VIII, 2. ac versio LXX Int. Dan. XI, 24. sec. cod. *Chis.* Praeterea πόλις haud

raro notat *regionem*, v. c. apud *Strabon.* lib. VIII. p. 456. A. Ed. *Almeloven.* ubi vid. *Casaub.* Luc. VIII, 39. coll. Marc. V, 20. Vide quoque *Marklandum* ad *Lysiae Orat.* VI. p. 106. Sic et *civitas.* Vide *Cortium* ad *Sallust. Bell. Catil.* cap. 40. p. 246. et *I. Davisium* ad *Iul. Caes.* de *Bell. Gall.* VII, 4, 4. *Hesych.* πόλιν, τὴν χώραν, ubi vid. *Alberti.* - מָכוֹן, *sedes.* Ies. XVIII, 4. - מִלְחָמָה, *bellum.* 1 Par. XXVI, 27. ubi plerique Intt. loco πόλεων legere malunt πολέμων, ut habent reliqui Intt. ac *Vulg.*, qua tamen coniectura facile supersedere possumus. Πόλεις enim de *urbibus bello captis* h. l. intellegendum esse series orationis docet. - *מִסְכְּנוֹת, *cellaria.* 2 Paral. XXXII, 28. sec. *Vat.* Notat ibi *aedificia magna et ampla.* - נָהָר, *fluvius.* Nahum. II, 6. πύλαι τῶν πόλεων διηνοίχθησαν. Ex librarii errore, qui scribendi compendium sinistre interpretatus est, ποταμῶν in πόλεων h. l. mutatum esse nonnullis videtur. Reperitur tamen lectio πόλεων apud *Hieronymum*, et expressa est in vers. *Arabica.* Fortasse igitur πόλεων ab ipso interprete venit, qui non capiebat, quid esset illud *portae fluminum* (sunt autem munitiones, quae erant ad flumen, quod in ipsam Niniven influebat), magisque quadrare existimavit πύλαι πόλεως, quandoquidem hic agitur de obsidione urbis Ninives. *Chaldaeus Int.* de *pontibus* interpretatus est. - נָוֶה, *habitaculum.* Ies. XXXII, 18. XXXIII, 20. - *נַחֲלָה, *haereditas. Inc.* Ios. XXIV, 28. - *סֻכּוֹת, *Succoth*, nomen proprium. Iud. VIII, 16. Habuerunt pro nomine appellativo. - *עֲדִי, *ornamentum.* Ezech. XVI, 7. Legerunt cum Resch עָרֵי, *urbes.* - *עַד־יַהַץ, *ad Iahas.* Ierem. XLVIII, 34. Legerunt עָרֵיהֶם. - *עַד־יָם, *usque ad mare.* Ierem. XLVIII, 32. Legerunt עָרִים unica voce, et mutato Daleth in Resch. - עוֹד, *adhuc.* Iob. VI, 10. Hic legerunt עִיר ob literarum affinitatem. Eadem vocum permutatio locum quoque habet Mich. VI, 9. - עַי, *Ai*, nomen oppidi. Ios. VII, 3. ubi itidem עִיר legerunt. - *עָר, *Ar. Aqu. Symm.* Ies. XV, 1. Sc. commoti verbis paulo post sequentibus מוֹאָב, nomen proprium, mutarunt in appellativum. Nam עָר significat *urbem*, metropolis autem illa Moabitarum κατ᾽ ἐξοχὴν appellata est עָר, ut Roma *urbs*, et *Athenae* ἄστυ. Vide *Scharfenbergium* ad *Cappelli Crit. S.* p. 811. - עִיר, *urbs.* Gen. IV, 16. X, 12. XI, 4. et alibi saepissime. Ies. XVII, 1. ἀπὸ πόλεων, *e numero urbium*, s. *ne sit urbs.* Recte *Hieronym. desinet esse civitas.* - עָם, *populus.* Ierem. XXXVII, 4. - עָר, *adversarius.* Psalm. CXXXVIII, 19. Hic legerunt עִיר. - עֲרָבָה, *campestris locus.* Ios. IV, 13. ubi vid. *Scharfenbergius.* - עֶרְיָה, *reiectio.* Mich. I, 11. Hic quoque עִיר legerunt. - *עֶשְׂרִים, *viginti.* Ezech. XLV, 5. Legerunt עָרִים. - קָצָה, *finis.* Ios. XV, 21. N. L. - קִרְיָה. Gen. XXIII, 2. Num. XXI, 28. XXII, 39. et alibi saepius.

- קִרְיָה et קִרְיָא: קִרְיְתָא chald. Esdr. IV, 10. 12. 13. etc. - קְרִיּוֹת, plur. *Kerioth*, nomen proprium urbis. Amos. II, 2. Legerunt cum Chaldaeo קִרְיוֹת a קִרְיָה. - קֶרֶת. Iob. XXIX, 7. Prov. XI, 11. - *רַב, *multus*. Dan. XI, 13. sec. *Chis.* πόλεως. Fortasse legendum πολλούς. - *שֵׂיבָה, *canities*. Iud. VIII, 32. ἐν πόλει αὐτοῦ sec. ed. *Rom.* et *Caten. Nicephori*. Sed scribendum est ibi ἐν πολιᾷ αὐτοῦ s. ἀγαθῇ. *Semlero* reponendum videtur ἐν πολιᾷ ὑγιεῖ. - שֵׁבֶט, *tribus*. Deut. XII, 5. et 14. sec. *Vat.* ubi tamen loco πόλεων reponendum φυλῶν, quod reliqui libri habent. - שַׁעַר, *porta*. Gen. XIX, 1. πόλιν sec. *Ald.* sed reliqui libri rectius ibi habent πύλην. Sic quoque Ies. XLV, 1. *Eusebius* et libri nonnulli rectius habent πύλαι. Deut. XII, 12. ubi vid. *Scharfenbergius*, nec non ad Deut. XXIII, 17. Ezech. XXVI, 10. *Vulg. in urbem.* Sc. portae urbis haud raro pro urbe ipsa ponuntur, per synecdochen partis pro toto. Idem valet de loco Iud. V, 8. (ubi pro πόλεις legendum πύλαις) 11. 1 Sam. XXI, 13. πόλεως est glossema ex inepta alicuius correctoris emendatione, qui cum non satis caperet, quid esset illud ἔπιπτεν ἐπὶ ταῖς θύρας τῆς πύλης, putavit legendum esse πόλεως. - שַׁעַר עִיר. Gen. XXIII, 10. 18. Praeterea legitur Iud. I, 20. ubi πόλεις sine dubio sciolo librario debetur, quem offendit illud ἐκληρονόμησε, quod in vulgari notione *haereditandi* accepit. Iam cum putaret, non commode dici posse ἐκληρονόμησε τοὺς τρεῖς υἱοὺς κ. τ. λ., addendum esse πόλεις existimavit, quod deinde una cum reliquis LXX Intt. verbis ita in ordinem redegit, ut nunc in libris editis male leguntur. יָרַשׁ h. l. est *eiicere, expellere*. Iob. II, 8. ubi verba ἔξω τῆς πόλεως de suo addiderunt. *Eckermannus* refert ad בְּחוּץ, ut legerint בְּחוּה. Arab. تَيْهَاءُ, *desertum*. Iob. VI, 26. ἐπὶ πόλεσιν κ. τ. λ. Videntur diversa vocabulorum distinctione legisse כי בטחו במבא ערים. Fortassis et scripserint ἐπὶ πορεύσει vel ἐπὶ πόροις καὶ χρήμασιν. 1 Macc. XIV, 36. πόλις Δαυὶδ, *arx Sionitica*. 3 Macc. IV, 11. 12. V, 24. πόλις est *Alexandria*. Vide *Eustath.* ad *Odyss.* α'. p. 1383, 5. et κ'. p. 1650, 42.

*ΠΌΛΙΣ ΠΑΡΑΘΑΛΆΣΣΙΟΣ, *urbs maritima*. קִרְיָתַיְמָה, *Chiriathaimah*, nomen proprium. Ezech. XXV, 9. Legerunt קִרְיַת יַמָּה. - Vide quoque alibi Ἥρως et Οἰκοδομέω.

ΠΟΛΙΤΕΙ'Α, *respublica*, *reipublicae status*, *vivendi ratio*. 2 Macc. IV, 11. τὰς μὲν νομίμους καταλύων πολιτείας, παρανόμους ἐθισμοὺς ἐκαίνιζεν, legitimam *reipublicae formam* abrogans, noves mores illegitimos introduxit. 2 Macc. VIII, 17. τὴν τῆς προγονικῆς πολιτείας κατάλυσιν, avitae *reipublicae formae* abrogationem. 2 Macc. XIII, 14. περὶ πολιτείας, pro *reipublicae forma*. Ita et apud *Polybium* p. 215. ἀποδοὺς τὴν πάτριον πολιτείαν. Idem eodem significatu usurpat πολίτευμα

p. 185. *πάτριον πολίτευμα καταλύσαντος*. Conf. *Raphelii annotatt. ex Polybio* ad Phil. III, 20. p. 560. Notat quoque *ius civitatis*. 3 Macc. III, 21. *πολιτείας αὐτοὺς Ἀλεξανδρέων καταξιῶσαι*. Idem ius v. 23. appellantur *ἡ ἀτίμητος πολιτεία*. Adde 4 Macc. III, 20. *Polyb.* VI, 2, 12. *τυχὼν τῆς πολιτείας*. *Dio Cass.* p. 71. ed. *Reim.* Act. XXII, 28.

ΠΟΛΙ'ΤΕΥΜΑ, *civitas*. 2 Macc. XII, 7. *τὸ σύμπαν τῶν Ἰοππιτῶν ἐκριζῶσαι πολίτευμα*, omnem Ioppitarum eradicare *civitatem*. Ita *Philo de Mund. Opific.* p. 33. *τῷ μεγίστῳ καὶ τελειοτάτῳ πολιτεύματι ἐγγραφέντες*. Ita etiam vox usurpatur *Polybio*. Vide *Raphelii annotatt. ex eodem* ad Phil. III, 20. p. 559. *Hesych.* *πολιτεύμασι*, *ταῖς πολιτείαις*, *ἢ ταῖς ἄλλαις αἱρέσεσι*.

ΠΟΛΙΤΕΥ'ΟΜΑΙ, *in republica versor*, *civem me gero*, it. *ago*, *vivo*. 2 Macc. VI, 1. *τοῖς τοῦ θεοῦ νόμοις μὴ πολιτεύεσθαι*, non *viverent* convenienter legibus divinis. Vide et 3 Macc. III, 3. 2 Macc. XI, 25. *πολιτεύεσθαι κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν προγόνων αὐτῶν ἔθη*, *vivere* iuxta maiorum suorum mores. Ita *Ioseph. A. I.* III, 5, 8. *τόνδε τρόπον*, *καθ' ὃν εὐδαιμονήσουσι*, *πολιτευόμενοι*. Conf. Phil. I, 27. et *Wolfium* ad Act. XIII, 1. p. 1331.

ΠΟΛΙ'ΤΗΣ, *civis*, etiam *concivis*, i. q. *συμπολίτης*. בֶּן עַם, *filius populi*. Gen. XXIII, 11. - עָמִית, *socius*. Zach. XIII, 7. ubi est i. q. *συμπολίτης*. Vide *Hexapla*. - רֵעַ, idem. Prov. XI, 9. *πολίταις*, *concivibus*. Prov. XXIV, 28. Ierem. XXIX, 18. *Hesychius*: *πολίτης*, *ὁ συμπολιτευόμενος τινὶ καὶ συνών*.

ΠΟΛΙ'ΧΝΗ, *civitatula*, vel *viculus*, vel *oppidulum*, secundum *Hieronymum* ad Ies. XXVI, 5. קִרְיָה. *Aqu.* Ies. XXVI, 5. XXIX, 1. ubi vid. *Montfaucon*. *Strabo* V. p. 349. A.

ΠΟΛΛΑ'ΚΙΣ, *multoties*, *saepe*. נִסָּה, *attollo*. Iob. IV, 2. *μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ*. Ita, ut recte observavit *Schultensius*, transtulerunt ex Arabismo. Scilicet نشا notat *iterare*, *repetitis vicibus aliquid facere*. Praeterea legitur apud *Inc. et LXX* Iob. XXXI, 31. ubi nihil respondet in textu hebr.

**ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙ'ΩΣ*, *multipliciter*. כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה, *sicut illa* (h. e. *quae sunt sicut illa*, nempe *beneficia hactenus in me collata*) *et sicut illa*. *Symm.* 2 Sam. XII, 8. *Vulgatus*: *adiiciam tibi multo maiora*, sc. beneficia. Conf. *Thieme* de *puritate Symm.* p. 27.

**ΠΟΛΛΑΧΟ'ΘΕΝ*, *multis e locis*, *partibus*, *rebus*. 4 Macc. I, 7.

ΠΟΛΛΑΧΩ͂Σ, *multipliciter*, *variis modis*. Vide supra s. v. ἐκπορνεύω. Adde 3 Macc. I, 25. πολλαχῶς ἐπειρῶντο, *quovis modo* tentarunt.

ΠΟΛΛΟΣΤΟ'Σ, *plurimus*, *magnus*, *multesimus*, *unus e multis*, *multiplex*. רַב, *multus*, *magnus*. 2 Sam. XXIII, 20. πόλλοστὸς (בְּרַבִּים) ἔργοις, *multus* operibus. *Symm*. Psalm. LIV, 20. πολλοστοὶ ἦσαν σὺν ἐμοὶ, *plurimi*, h. e. *ut plurimum* vel *saepissime*, erant mecum. – תָּמִיד, *iugiter*. Prov. V, 20. πολλοστὸς ἔσῃ (h. e. vel *diu vives*, vel *numerosam sobolem habebis*). Ita *Bielius*, cui quoque assentitur *Iaegerus*, et quidem recte. Divinare enim non possum, qua ratione inductus, aut quo oculorum vitio laborans *Cappellus in Crit. S.* lib. IV. c. 2. p. 945. verba πολλοστὸς ἔσῃ ad praecedens תִּשְׁגֶּה retulerit, et LXX per Sin תִּשְׂנֶה legisse contendere potuerit. Vide *Scharfenbergium* ad l. l. p. 525.

ΠΟΛΥΑ'ΝΔΡΙΟΝ, *sepulcrum*, *quod multos capere potest*, seu sec. *Hieronymum sepulcrum multitudinis*, aut *locus sepulturae destinatus*, *quo multorum virorum corpora mortua feruntur*, *coemeterium*. גַּי, *vallis*. Ezech. XXXIX, 11. τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων. Ita transtulerunt, quia in antecedentibus מְקוֹם קֶבֶר, *locus sepulcri*, legitur. – גֵּיא. Ierem. XIX, 2. 6. ubi vide *Scholion*. – *גַּיְא. Ierem. II, 23. Nempe forte in valle illa prope Hierosolymam fuit coemeterium. – הָמוֹן, *multitudo*. Ezech. XXXIX, 15. – גֵּיא הֲמוֹן. Ezech. XXXIX, 11. – הֲמוֹנָה, *Hamona*, nomen urbis. Ezech. XXXIX, 16. Vide et 2 Macc. IX, 4. 14. *Hesych*. πολυάνδριον, τάφος πολυχώρητος, μνῆμα. *Suidas*: πολυάνδριον, μνῆμα, τάφος, τὸ θρυλλούμενον παρὰ πολλοῖς ξενοτάφιον: ubi *Küsterus* pro ξενοτάφιον legendum suspicatur κοινοτάφιον, h. e. *commune sepulcrum*. Quae coniectura est probabilis. Nam πολυάνδριον fuit omnino *sepulcrum commune*. Inde etiam in loco *Aeliani* ab ipso *Suida* addito vocatur κοινὸν πολυάνδριον. Et *Aelianus V. H.* XII, 21. τὰς πατρῴους ταφὰς distinguit a πολυανδρίῳ. Conf. ad h. l. notas *Perizonii*. Adde *Strabon*. IX. p. 650. C. et 656. C. *Pausan. Corinth.* p. 162, 6. F.

**ΠΟΛΥΑ'ΝΔΡΙΟΣ*, adi. *viris frequens*. 4 Macc. XV, 20. Vide infra s. v. χορεῖον. Hinc πολυανδρία, quod habet *Synesius Epist.* 138. p. 275. C.

ΠΟΛΥ'ΑΝΔΡΟΣ, *multorum virorum coetus*, proprie *viris frequens*. הָמוֹן, *multitudo*. *Inc*. Ezech. XXXIX, 11. Sed legendum sine dubio ibi est πολυάνδριον. Adde *Aeschyl. Pers.* v. 73. et *Schol. Lycophr. Alex.* v. 851.

ΠΟΛΥ'ΒΟΥΛΟΣ, *multi consilii*, *valde prudens*. רַב יוֹעֵץ, *magnus consiliarius*. *Symmachus*, *Theod*. Prov. XI, 14. et XXIV, 6. *Hesychius*: πολύβουλος, συνετή. *Homer. Il.* ι, 260.

ΠΟΛΥΓΟΝΟΣ, *multum gignens, foecundus, ferax.* Sap. IV, 3. πολύγονον ἀσεβῶν πλῆθος. *Vulg. multigena.* Alii *multiplex, multa*, quia sequitur πλῆθος.

**ΠΟΛΥΓΟΝΩΤΕΡΟΣ*, *foecundior.* 4 Macc. XV, 5.

**ΠΟΛΥΔΑΚΡΥΟΣ*, *multum lacrymans, cum multis lacrymis mixtus et coniunctus.* 3 Macc. V, 25. πολυδάκρυος (aut potius πολύδακρυς. Conf. *Etymol. M.* 246, 6.) ἱκετεία, *preces cum multo fletu et eiulatu coniunctae. Hesych.* πολύδακρυ, πολύθρηνον. Adv. πολυδακρύτως legitur apud *Phavor.* s. v. ἀστακτὶ, et in *Schol. Soph. Oed. Col.* v. 1717. Opponitur πολύγελως apud *Plutarch. Mor.* T. III. p. 227.

**ΠΟΛΥΔΑΚΡΥΣ*, *lacrimosus*, i. q. πολυδάκρυος. 3 Macc. V, 25. sec. cod. *Alex.* πολύδακρυν ἱκετείαν. Vide s. v. πολυδάκρυος. *Homer. Il.* γ'. 132. et θ'. 516.

ΠΟΛΥΕΛΕΟΣ, *valde* aut *multum misericors.* גְּדָל חֶסֶד, *magnus misericordia.* Psalm. CXLIV, 8. – רַב חֶסֶד, *multus misericordia.* Exod. XXXIV, 6. Num. XIV, 18. Nehem. IX, 17. et alibi saepius. Adde Sir. II, 11. sec. *Compl.*

ΠΟΛΥΕΤΗΣ, *multos annos habens*; *annosus.* Sap. IV, 16. πολυετὲς γῆρας. *Eurip. Orest.* v. 472. et *Aeschyl. Agam.* v. 1142.

**ΠΟΛΥΗΜΕΡΕΥΩ*, *multorum dierum sum*, aut *multos dies transigo.* Legitur Deut. XI, 21. sec. cod. *Alex.* ἵνα πολυημερεύσητε: ubi in textu hebr. legitur לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם, *ut multiplicentur dies vestri.* Codex *Oxon.* ibi habet divisim πολὺ ἡμερεύσητε, et *Vat.* μακροημερεύσητε. Eadem vox reddenda quoque esse videtur cod. *Alex.* Deut. VI, 24. ubi pro טוֹב לָנוּ legitur πολυημερεύωμεν.

ΠΟΛΥΗΜΕΡΟΣ ΓΙΝΟΜΑΙ, *longaevus fio.* הֶאֱרִיךְ יָמִים, *prolongo dies.* Deut. XXV, 15. XXX, 18. – *הֲוָה אַרְכָה chald. *sum prolongatio.* Dan. IV, 24. sec. cod. *Chis.* πολυήμερος γένῃ.

ΠΟΛΥΗΜΕΡΟΣ ΕΙΜΙ, *longaevus sum.* הֶאֱרִיךְ יָמִים, *prolongo dies.* Deut. XXII, 7. Adiectivum πολυήμερος occurrit quoque apud *Eustath.* Od. κ'. p. 384, 38. πολυημέρους νύκτας, et *Hippocr.* de *humor.* p. 51, 18. πολυήμεροι πνέουσι.

**ΠΟΛΥΘΡΗΝΟΣ*, *luctuosus, lacrimosus, multum luctum adferens.* 4 Macc. XVI, 10. ubi tamen legere mallem πολυθρήνητος, *deflenda.*

ΠΟΛΥΚΑΡΠΙΑ, *abundantia fructuum.* רַבָּה, *multum. Symm.* Ps. LXIV, 10.

**ΠΟΛΥΚΕΦΑΛΟΣ*, *multa habens capita.* 4 Macc. VII, 14. πολυκέφαλον στρέβλαν. Intellexit sine dubio scuticae genus multa lora habentis.

ΠΟΛΥΛΑΛΟΣ, *multiloquus, loquax, garrulus.* רַב דְּבָרִים, *multus verbis. Symm.* Iob. XI, 2. Adde Sir. XXI, 25. sec. *Compl.* et *Soph. Antig.* v. 330.

ΠΟΛΥΛΟΓΙ'Α, *multiloquium*, *loquacitas*. רֹב דְּבָרִים, *multitudo verborum*. Prov. X, 19.

ΠΟΛΥΜΑΘΗ'Σ, *qui multum didicit*, *multiscius*, *eruditus*. *Prol. Sir.* πολυμαθὴς ἀληθῶς καὶ ὢν καὶ καλούμενος. *Aristoph. Vesp.* v. 1170.

ΠΟΛΥΜΕΡΗ'Σ, *multis partibus constans*, vel *in multas partes divisus*, *multa membra habens*, *multiplex*. Sap. VII, 22. πνεῦμα πολυμερές. *Hesych.* πολυμερὲς, εἰς πολλὰ μεριζόμενον.

ΠΟΛΥ'ΜΙΤΟΣ, *polymitus*, *varie intertextus*. מֶשִׁי, *sericum*. *Symm.* Ezech. XVI, 13. – רִקְמָה. Id. Ezech. XXVII, 16. πολύμιτα. In *Lex. Montf. ad Hexapla Orig.* ed. *Tromm.* vitiose scribitur πολύμιγα, et male respondere dicitur נֹפֶךְ. Conf. *Drusii Miscell. Cent.* I. c. 79. et quae notata sunt supra in v. ποικιλτικός. Adde *Aeschyl. Suppl.* v. 439.

ΠΟΛΥΟΔΙ'Α, *multum itineris*, *magnum iter*. רֹב דֶּרֶךְ, *multum viae*. Ies. LVII, 10.

ΠΟΛΥ'ΟΡΚΟΣ, *multum iurans*. Sirac. XXIII, 10. XXVII, 14.

ΠΟΛΥΟΧΛΙ'Α, *multa* seu *frequens turba*, *turbae multitudo*. הָמוֹן, *multitudo*. Iob. XXXIX, 7. Vide et Baruch. IV, 24. ubi τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας est *voluptas*, *quam ex summa sua frequentia capit*.

ΠΟΛΥΟΧΛΙ'Α ΠΛΗ'ΘΟΥΣ, *frequens turba multitudinis*, h. e. *ingens multitudo*. הָמוֹן רַבָּה, *magna multitudo*. Iob. XXXI, 34.

*ΠΟΛΥ'ΠΑΙΣ, *cui multi sunt liberi*. 4 Maccab. XVI, 10.

ΠΟΛΥΠΕΙΡΙ'Α, *multa experientia*, *multa scientia*, *eruditio*, *prudentia collecta ex multa experientia*. Sir. XXV, 6. στέφανος γερόντων πολυπειρία, corona senum *multa peritia*. Sap. VIII, 9. εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις, si vero etiam aliquis *eruditionem* desiderat. Sic *Aelianus V. H.* IX, 19. αἴτιος γέγονε πολλῆς καὶ ἄλλης πολυπειρίας, ἀτὰρ οὖν καὶ τῆς γνώσεως τῆς κατὰ τὰ ζῶα. *Plato Legg.* VII. p. 811. A. πολυπειρίας καὶ πολυμαθίας. Vide quoque *Phavorin.* s. ἀλύσσοντες.

ΠΟΛΥ'ΠΕΙΡΟΣ, *multa expertus*, *indeque prudens*. Sirac. XXI, 24. XXXIV, 9. In priore tamen loco πολύπειρος esse videtur *homo politus*, *praeditus morum elegantia*, *quae comparatur longa experientia et consuetudine cum aliis*. Adde *Aristoph. Lysistr.* v. 1110. et Sirac. XXXVI, 20.

ΠΟΛΥΠΛΑΣΙΑ'ΖΩ, *multiplico*. חָזַק, *corroboror*. Deut. XI, 18. – רָבָה. Deut. VIII, 1.

ΠΟΛΥΠΛΑ'ΣΙΟΣ, *multiplex*. 2 Macc. IX, 16. τὰ ἱερὰ σκεύη πολυπλάσια.

ΠΟΛΥΠΛΗΘΕ'Ω, *multus numero sum, augeor, cresco numero.* הִרְבָּה Hiph. Lev. XI, 42. – רַב, *multus.* Exod. V, 5. – רֹב, *multitudo.* Deut. VII, 7.

ΠΟΛΥΠΛΗΘΙ'Α, *magna multitudo, frequentia, copia.* 2 Macc. VIII, 16. *Strabo* XVI. p. 1098, 8. *Pollux* IV, 163.

ΠΟΛΥΠΛΗΘΥ'ΝΩ, *summopere multiplico.* הִרְבָּה Hiph. idem. Exod. XXXII, 12. ubi tamen fortasse disiunctim scribendum erit πολὺ πληθυνεῖ, ut πολὺ ἐλυπήθη Dan. VI, 14. πολὺ ἠγαθύνθη v. 23. pro πάνυ. Adde Dan. III, 36. sec. cod. *Chis.* πολυπληθῦναι τὸ σπέρμα.

ΠΟΛΥ'ΠΛΟΚΟΣ, *multis nexibus implicitus, varius, multiplex, dolosus, vafer, versutus.* נִפְתָּל part. Niph. *obtortus,* etiam *dolosus.* (Conf. *Golium* p. 1755.) Certe arab. انتفال, *Intefalon, strophas dolosque nexos* denotat. Iob. V, 13. ubi *Olympiodorus:* πολυπλόκους καλεῖ τοὺς ἄγαν συνετοὺς, οὓς ἀγκυλογνώμονας διὰ τὸ σκολιὸν τῆς γνώμης εἰώθασι προσαγορεύειν οἱ τὰς κυρίας τῶν λέξεων ἐκλέγοντες. Esth. XVI, 13. πολυπλόκοις μεθόδων παραλογισμοῖς, *variis* et fallacibus rationibus et artibus. Ita *Baduellus.* 4 Maccab. XIV, 13. Vide infra s. v. πολύτεκνος. *Hesychius:* πολύπλοκος, πολύτροπος. Adde *Eurip. Med.* v. 480. et *Hippocr.* de *ossium nat.* p. 278, 36.

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΝΕ'Ω, *multis negotiis iisque nihil ad me pertinentibus me immisceo, nimis curiose inquiro, ardelio sum.* 2 Macc. II, 31. πολυπραγμονεῖν ἐν τοῖς κατὰ μέρος, *nimis curiosum esse* in rebus particularibus s. res particulares et minima quaeque *curiose scrutari et inquirere.*

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥ'ΝΗ, *curiositas, nimis curiosa inquisitio.* חִשְּׁבֹנוֹת רַבִּים, *cogitationes multae.* *Symm.* Cohel. VII, 30. περιειργάσαντο πολυπραγμοσύνην, *curiositati* vel *supervacuae operositati* (conf. *Quinctil. Orat. Instit.* VIII. c. 3.) *incumbebant.* *Hesych.* πολυπράγμων, περίεργος.

ΠΟΛΥΡ'ΡΗ'ΜΩΝ, *multiloquus.* כַּבִּיר אֲמָרִים, *validus verborum.* Iob. VIII, 2. *Marc. Anton.* III. p. 73. ult.

ΠΟΛΥ'Σ, ΠΟΛΛΗ', ΠΟΛΥ', *multus, multa, multum,* it. *magnus, vehemens, longus.* אֶפֶס, *nihil, non.* Prov. XXVI, 20. ἐν πολλοῖς ξύλοις: ubi, ut verbis *Iaegeri* utar, ex mutandi libidine, sed non mutato sensu, placuit interpreti contrarium eius, quod Salomo dixit. – אַרְבֶּה, *locusta.* *Symm.* vel iuxta cod. *Coislin. Aqu.* et *Theod.* Levit. XI, 22. πολὺς, ubi *Montfauconio* magis ad vocem hebraicam quam ad sensum respexisse videntur. – גָּדוֹל, *magnus.* Gen. XXIX, 7. ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή, adhuc est dies *longa.* Gen. XLI, 29. εὐθηνία πολλὴ, *magna* ubertas. Ezech. XXXVII, 10. συναγωγὴ πολλὴ σφόδρα, congregatio *magna* valde. Sic *Aelian. V. H.* XIII, 16. ἔχει περίβολον οὐ πολὺν, neque *magnum* habet am-

bitum. Dan. XI, 44. *ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ*, veniet cum ira *vehementi*. Adde *Symm.* 1 Sam. XXX, 16. *τοῖς πολλοῖς*: ubi LXX *τοῖς μεγάλοις*. – בְּדֵי, *in*, *pro*, ex ב et syllabica adiectione די. (At hic legerunt דֵּי, constructum ex דַּי, *sufficientia.*) Hab. II, 13. – הֶמְיָה, *strepitus*. Ies. XIV, 11. – הָמוֹן, *multitudo*. Gen. XVII, 5. – הִרְבָּה Hiph. *multum facio.* Exod. XVI, 17. 2 Reg. X, 18. Ies. XXIII, 16. – הַרְבֵּה per verbale, *multum*. Genes. XV, 1. Ierem. XL, 12. et alibi saepius. – *הַרְבֶּה per ֶ, idem. Ierem. XLII, 2. – כָּבֵד, *gravis*. Exod. IX, 19. 25. X, 14. XII, 38. – כַּבִּיר, *validus*. Ies. XVII, 12. – כֹּל, *omnis*. Gen. XXXIII, 11. sec. MS. *Oxon.* – כֶּסֶא, *tempus statum*. Prov. VII, 20. *δι' ἡμερῶν πολλῶν*, quae versio non vocem hebr. repraesentat, sensum tamen exhaurit. Num retulerunt ad כָּסַס, *numerare?* – *מָעוֹן, *fortitudo*, *munimentum*. Dan. XI, 11. sec. *Chis.* *ἐπὶ πολὺ*, ubi *Segaarius* coniicit legendum *πόλιν*, ut עַל מָעוֹן legerit. מָעוֹן non semel in hoc capite legitur pro *urbe munita*. – מַרְבֶּה, *multitudo*. Ies. XXXIII, 23. Adde *Aqu.* Ies. IX, 7. – מֵרַע, *maleficus*. Ier. XXIII, 14. Inanis est coniectura *Cappelli* in *nott. critt.* p. 528., LXX loco מֵרֵעִים, amicos, legisse רַבִּים. Lectio *πολλῶν* est merum sphalma librariorum. Vera lectio est *πονηρῶν*, quam exhibet cod. *Alex.* vers. *Arab.* et cod. *Syr. Hexaplaris*. – מְתִים plur. *homines*. Deut. XXXIII, 6. *ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ*, h. e. *numerum faciat*. Sic LXX h. l. cum *Syro* acceperunt verba hebraica, quae etiam hanc explicationem admittunt. Vide *Dathium* ad h. l. Arab. صتّي notat *extendit*, et מְתִים est *sodalitas*, *sodalium* s. *hominum multitudo*. Fortasse tamen ante *πολὺς* excidit *οὐ*, quod ob antecedens *ἔστω* facile omitti potuit. – עָנִי, *afflictus*. Soph. III, 13. ubi tamen pro *πολὺν* legere mallem *πρᾷον* vel *πραΰν*. – עָצוּם, *validus*, *numerosus*. Gen. XVIII, 18. Deut. VII, 1. Ioel. II, 5. Zach. VIII, 22. – עָתֵק, *durabilis*. Prov. VIII, 18. *κτῆσις πολλῶν*, ubi tamen pro *πολλῶν* *Grabius Prolegg. in LXX Intt.* T. IV. c. 4. §. 3. legere mavult *παλαιῶν*. Sed lectio impressa fuit iam ante *Origenem*, ut adeo mihi liberius transtulisse videantur. *Quae multa sunt*, *ea quoque diu durare solent*. – *רִבְאוֹת, *decem millia*. Dan. XI, 12. sec. cod. *Chis.* – רַב: רַבָּה. 2 Sam. XXIV, 14. *πολὺ νῦν*, *ἄνες τὴν χεῖρά σου*, *satis* nunc, remitte manum tuam: ubi *πολὺ νῦν* respondet latino: *ohe iam satis est*, *nimis est*. Ed. *Compl.* habet *ἱκανόν*, Lectio vitiosa *πολὺν*, quam cod. *Alex.* exhibet, orta est e compendio scribendi *πολὺ νῦν*. Psalm. LIV, 20. *ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί*, quia in multis, h. e. *in magna multitudine*, erant mecum. Psalm. XXIV, 12. *ἱλάσθητι τῇ ἁμαρτίᾳ μου*, *πολλὴ γάρ ἐστι*, propitius sis peccatis meis, *quanquam multa sunt*. Psalm. CXIX, 5. *πολλὰ* (sc. *ἔτη*) *παρῴκησεν ἡ ψυχή μου μετὰ*

τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην, *multos annos* habitavit anima mea cum illis, qui oderunt pacem. Vide et Cohel. X, 5. Prov. XXVIII, 20. ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ (pro κατὰ πολλὰ ῥήματα) εὐλογηθήσεται, vir fide dignus multis verbis (s. *multum*) benedicetur. Similiter Graeci alias πολλὰ λοιδορεῖσθαι, ἐπισκώπτειν, καταρᾶσθαι dicunt pro κατὰ πολλὰ ῥήματα λοιδορεῖσθαι, multis verbis conviciari, multis conviciis proscindere, multis verbis execrari. Exempla dedit *L. Bos* in *Ellips. Gr.* p. 175. sequ. *Aqu. Theod.* Num. XVI, 7. πολὺ ὑμῖν. *Aqu.* Ps. LXII, 4, πολλήν, *multum.* — רֹב, *multitudo.* Ios. IX, 13. ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πολλῆς σφόδρα, propter viam valde *longam.* Vide et 1 Reg. XIX, 7. 2 Par. XVII, 5. et XVIII, 1. δόξα πολλή, gloria *magna.* Conf. Luc. XXI, 27. Sic *Aelianus V. H.* II, 13. πολὺ γὰρ ἦν τὸ τοῦ Σωκράτους ὄνομα, *magnum* enim erat Socratis nomen. Vide et *Sophocl. Oed. Colon.* v. 296. — רָבַב, *multus sum.* Iob. XXXV, 6. πολλὰ ἠνόμησας, *multum* peccasti. Ies. LIX, 12. Ierem. XIV, 7. — רָבָה Kal, idem. 1 Par. V, 9. — רְבִיבִים plur. *guttae imbris.* Ierem. III, 3. Legerunt רַבִּים ex רַב, aut fortasse sensum expresserunt. — רָחָב, *latus.* Exod. III, 8. *Terra lateris* est h. l. *terra late patens*, h. e. *magna.* — * רַע, *malum. Symm.* Ps. LXXII, 8. Legit רַב. - * שִׁבְעָה, *septem. Symm.* Ierem. XV, 9. πολλούς. Ex usu loquendi Hebraeorum, quibus *numerus septenarius* pro *quavis multitudine* ponitur. - שַׂגִּיא chald. *amplus, multus.* Esdr. V, 11. ἔτη (pro κατ' ἔτη) πολλά, per multos annos. Dan. IV, 7. ὕψος αὐτοῦ πολύ, altitudo eius *magna.* Sic in *Anthol.* lib. III. p. 368. πολλὴ ναῦς, *magna* navis. *Hesych.* πολὺ ἀντὶ τοῦ μέγα. Dan. VI, 14. πολὺ (pro κατὰ πολὺ μέτρον) ἐλυπήθη, *magna mensura* sive *vehementer* dolebat. Sic et v. 24. πολὺ ἠγαθύνθη, *multum* vel *valde* laetabatur. Adde Dan. II, 32. sec. cod. *Chis.* - שַׂגִּיא hebr. *magnus. Theod.* Iob. XXXVI, 20. Πολὺς haud raro est i. q. μέγας. Sic in *Anthol.* lib. III. p. 368. πολλὴ ναῦς, *magna navis. Hesych.* πολὺ ἀντὶ τοῦ μέγα: ubi vid. *Alberti.* Conf. quoque *Mer. Casaubon.* ad *Diogen. Laert.* VII, 21. - בַּשַּׁעַר, *in porta* (quia ibi multa vis). Iob. XXXI, 21. Sirac. XI, 10. μὴ περὶ πολλὰ ἔστω, multis negotiis et curis ne te distrahi patiaris, s. ne sis πολυπράγμων. Sirac. XVIII, 8. ubi πολλὰ respondet vernaculo *wenn es viel ist*, h. e. si viribus valemus (coll. Ps. XC, 10.), nec est cum ἔτη construendum. *Syrus: cum multum vixerit. Vulg. ut multum.* Sirac. XX, 14. οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ' ἑνὸς πολλοί, h. e. pro uno dato s. beneficio respiciunt et reposcunt septem vel dona vel obsequia. *Vulg. septemplices sunt.* Sir. XV, 18. πολλὴ σοφία τοῦ θεοῦ, *summa* est Dei sapientia. Sir. XLII, 11. ἐν πλήθει πολλῶν, publice, i. q. v. 30. ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας, ubi πολλοὶ est i. q. λαὸς s. ἄνθρωποι. *Lucian. Nigrin.* T. I. p. 44. ed. *Reitz.* et *Har-*

mon. T. I. p. 858. εἰς τοὺς πολλοὺς παρεῖναι, in *publicum* prodire. *Polybio* I, 11, 1. πολλοὶ sunt *populus*, ubi distinguuntur a *senatu*. 3 Esdr. IV, 14. πολλοὶ, *praestantes*, *praecellentes*, coll. v. 2. ubi ὑπερισχύοντες dicuntur. 1 Macc. VIII, 19. ἡ ὁδὸς πολλὴ σφόδρα, via admodum longa. – Vide alibi βίος, βιόω, γενεαὶ, ζάω, κάθοδος, κλύδων, πλῆθος et χρόνος.

ΠΟΛΥ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *multus fio.* הִסְפִּיק, Hiph. a סָפַק, *sufficiens sum.* Ies. II, 6. – כָּבֵד, *gravis sum.* Iob. XIV, 21. – רָבַב. Gen. VI, 1. – רָבָה. Prov. XXIX, 16.

*ΠΟΛΥ'Σ ΕἸΜΙ', *multus sum.* רָבַב. Ies. LXVI, 16. – רָבָה. Deut. XXX, 16. Prov. XXIX, 16. Zach. X, 8. – שָׁגָה, *erro.* Prov. V, 20. μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν. Legerunt חֲשֹׁגֶה aut חִשְׁגֶּא, *multus sis.*

'ΕΠΙ' ΠΟΛΥ' et una voce ἐπιπολὺ, *ut plurimum, frequenter.* אֲרֻבָּה, *diuturnum, longum.* 2 Sam. III, 1. – הִרְבָּה, Hiph. Ies. LV, 7. *Symm.* Ps. LXXVII, 58. – הַרְבֵּה, verbale. Nehem. IV, 1. Cohel. VII, 17. et 18. – רַבַּת, *foem. constr.* ex רַב. Ps. XXII, 4. Sap. XVIII, 20. *diu.* Sirac. XLIX, 15.

*ΠΟΛΛΑ', adverbialiter, *multum.* רַבַּת foem. constr. ex רַב. *Aqu.* Ps. CXXII, 4.

ΠΟΛΛΑ' ΛΑΛΕ'Ω 'ΡΗ'ΜΑΤΑ, et elliptice πολλὰ λαλέω, *multa loquor.* הִרְבָּה אֲמָרִים, *multiplico verba.* Iob. XXXIV, 37. πολλὰ λαλούντων ῥήματα, multa loquentium verba. – הִרְבָּה דְבָרִים, *multiplico verba.* *Symm.* Cohel. X, 14. λαλήσει πολλὰ, multa loquetur. – רֹב דְּבָרִים, *multitudo verborum.* Iob. XI, 2. ὁ τὰ πολλὰ λαλῶν, qui multa loquitur. In *Hex.* legitur λέγων.

ΠΟΛΥ' ΜΑ'ΛΛΟΝ, *multo magis.* עֲצוּם, *validus, multus.* Num. XIV, 12. – רַב, *multum.* Deut. IX, 14. Ies. LIV, 1.

ΠΟΛΥ' ΠΟΙΕ'Ω, *multum facio.* אָגַר, *colligo.* Prov. VI, 8. – הִרְבָּה, Hiph. Iob. IX, 17. Prov. XXII, 16. Ies. LVII, 9. – פָּרַץ, *erumpo.* Iob. I, 10.

*ΠΟΛΥΡ'ΡΗ'ΜΩΝ et ΠΟΛΥΡΗ'ΜΩΝ, *disertus, verbosus.* כַּבִּיר אִמְרֵי, *validus verbis.* Iob. VIII, 2. πνεῦμα πολυῤῥήμον τοῦ στόματός σου sec. *Vat.* In cod. *Alex.* legitur πολυρήμον. Non opus est, ut h. l. cum nonnullis legatur πολὺ ῥήματα.

ΠΟΛΥ'ΣΤΡΕΒΛΟΣ, *perquam versutus, valde perversus.* רַב מַעֲשַׁקּוֹת, *multus oppressionibus.* *Inc.* Prov. XXVIII, 16. Legit sine dubio רַב בְּעַקְּשׁוּת. *Bielius* tamen מַעֲשַׁקּוֹת interpretatus est *per fraudes s. malas artes, quibus aliquid eripitur alicui.*

*ΠΟΛΥ'ΤΕΚΝΟΣ, *habens multos liberos, numerosam sobolem.* 4 Macc. XIV, 13. πῶς πολύτεκνος ἐστὶν ἡ τῆς φιλοτεκνίας στοργή. Bene *lat. Int.*: Quantus sit et quam late pateat

naturalis erga prolem amor. Alii libri ibi habent πολύπλοκος. Sed πολύτεκνος est h. l. *multos liberos complectens.*

ΠΟΛΥΤΕΛΗ'Σ, *multi pretii, pretiosus.* יָקָר. Prov. I, 13. - כֶּתֶם, *aurum insigne.* Prov. XXV, 12. σάρδιον πολυτελὲς, sardium *pretiosum.* Sap. II, 7. οἴνου πολυτελοῦς, vini *pretiosi. Hesych.* πολυτελῆ, πολυδάπανα, ἢ τὰ πολλοῦ ἄξια, ἤγουν τίμια.

ΛΙ'ΘΟΣ ΠΟΛΥΤΕΛΗ'Σ, *lapis pretiosus.* אֶבֶן אֶבֶן, *lapis lapis.* Ies. XXVIII, 16. - אֶבֶן פּוּךְ, *lapis stibii.* 1 Par. XXIX, 2. Scil. non sermo est h. l. de lapidibus, unde stibium fiat, sed de illis, qui sunt idonei, ut in stibio h. e. gypso Syriaco (quale procul dubio Iudaei, Syrorum proximi vicini, ut et Arabes, pro rudere seu lithocolla usurpabant) sternantur capianturque, et sic opus tessellatum quasi acu pictum efficiant, quale musivum (mosaique) hodie appellant. - כֶּתֶם, *aurum insigne.* Iob. XXXI, 24. - פְּנִינִים, plur. *margaritae.* Prov. III, 15. VIII, 11. XX, 18.

ΠΟΛΥΤΟ'ΚΟΣ, *multa pariens, foecundus.* מַאֲלִיפָה part. foem. Hiph. *millena pariens.* Psalm. CXLIII, 16. Adde *Hippocrat. de nat. puer.* p. 247. ult. *Aristotel. hist. anim.* I, 858. E.

*ΠΟΛΥ'ΤΡΟΠΟΣ, *multiplex, varius, versutus, versipellis.* Esth. VIII, 13. sec. *Vet. Arund.* πολυτρόποις μεθοδείαις. In Cod. *Vat.* legitur πολυπλόκοις. 4 Macc. III, 20. *Hesych.* πολύτροπος, ὁ ἐπὶ πολλὰ τρεπόμενος, ἢ τρέπων τὴν ἑαυτοῦ διάνοιαν ὑφ' ἕνα καιρόν. Adde *Philonem* lib. I. de *Vit. Mos.* p. 620.

*ΠΟΛΥΤΡΟΠΩ'ΤΑΤΟΣ, *admodum multiplex s. varius.* 4 Macc. I, 25. πολυτροπωτάτη πάντων τῶν παθῶν, omnium perturbationum diffunditur longe latissime.

*ΠΟΛΥΤΡΟ'ΠΩΣ, *multis modis, multifariam.* 4 Macc. III, 21. *Hesych.* διαφόρως, ποικίλως.

*ΠΟΛΥΤΡΟΠΩ'ΤΕΡΟΣ. 4 Macc. XIV, 12. πολυτροπωτέρων ἀλγηδόνων, *longe plura dolorum genera.*

ΠΟΛΥΦΟ'ΡΟΣ, *ferax.* פֹּרִיָּה, idem. *Symm.* Ies. XXXII, 12. Adde *Strab.* III, 210. B. *Platon. Leg.* II, 705. B.

ΠΟΛΥΦΡΟΝΤΙ'Σ, *multis curis plena.* Sap. IX, 15. *Anacr. Od.* XXXIX. v. 6.

*ΠΟΛΥΧΕΙΡΙ'Α, pr. *multitudo manuum,* deinde *operarum multitudo* (v. c. apud *Xenoph. Cyrop.* lib. III. c. 3. §. 26. *Hesych.* πολυχειρία, πλῆθος ἐργαζομένων καὶ ἀνυόντων), denique *hominum multitudo* in univ. quemadmodum apud *Thucyd.* III, 96. πολλὴ χεὶρ est *magnus exercitus.* Legitur in *Vers. Quinta* Hos. VI, 9. ubi verba: אִישׁ גְּדוּדִים per πολυχειρίας λῃστρικῆς, h. e. *magnae catervae latronum* (i. q. πλήθους λῃστρικοῦ apud *Heliodor. Aethiop.* I, 3. pag. 24. ed. *Schmid*)

translatum reperitur. Reperitur vox quoque apud *Suidam* s. ἡμιολίοις ac *Thucyd.* II. c. 77.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΖΩ, *moror.* הֶאֱרִיךְ, Hiph. *prolongo.* Deut. IV, 26.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΣ, *longaevus.* אָשִׁישׁ, *fundamentum.* *Aqu.* Ies. XVI, 7. πολυχρονίοις. Sine dubio respexit non tam notionem *fundamenti*, quam habet אשׁישׁ ab אָשַׁשׁ, *firmus fuit*, quam potius derivavit a radice inusitata שׁושׁ, quam notionem *albedinis* et *canitiei* habuisse e derivatis שֵׂיב et יָשִׁישׁ, *senex*, apparet, aut vere legit לִישִׁישֵׁי. Vide supra s. v. παλαιός. — כַּבִּיר יָמִים, *validus diebus*, seu *provectior aetate*, sequ. מ. *Symm.* Iob. XV, 10. πολυχρονιώτερος. Adde Sap. II, 10. et IV, 8.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΣ ΓΙΝΟΜΑΙ, *longaevus fio*, it. *diu alicubi commoror.* אָרְכוּ יָמִים, *prolongantur dies.* Gen. XXVI, 8. Vide et Ep. Ierem. v. 40.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΣ ΕΙΜΙ, *longaevus sum.* רַב, *magnus.* Iob. XXXII, 9. Habere h. l. רַבִּים hanc significationem, ex זְקֵנִים in altero membro luculenter apparet.

ΠΟΛΥΩΡΕΩ, *multam curam gero*, *dilegenter curo*, *custodio*, it. *multiplico*, *augeo.* הוֹתִיר, Hiph. a יָתַר, *abundare facio.* *Inc.* et LXX Deut. XXX, 9. πολυωρήσει σε κύριος, *custodiet* te Dominus: ubi alii codd. habent: εὐλογήσει σε. — הִרְהִיב, Hiph. *corroboro.* Ps. CXXXVII, 4. πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου, *multam curam* mei *ages* in anima mea. *Hesych.* πολυωρήσεις, φυλάξεις, φροντίδα πολλὴν ποιήσεις. Ita etiam *Lex. Cyrilli MS. Brem.* nisi quod pro φροντίδα πολλὴν habeat φροντίδας πολλάς. Ita *Bielius.* *Chrysostomus* ἐπαρεῖς με, ὑψώσεις με. Sed proprie apud LXX notat *multiplicare*, *augere*, hoc sensu: augebis me, et animae meae robur ac fortitudinem adiicies. — זֻלּוּת vel זֻלָּה, *res vilis.* Ps. XI, 9. κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Hoc certum est, eos זִלּוֹת legisse, sed cur ita transtulerint, admodum dissentiunt interpretes. *Houbigantius* existimat, eos לוית, *adhaesisti*, legisse, *Koehlero* autem videntur legisse כְּרֻמָךְ דִלִּיתָ בְּנֵי וגו׳: nam πολυωρεῖν etiam significare potest πολὺ μετέωρον ποιεῖν, *valde sublimem efficere.* Alii statuunt, ante ἐπολυώρησας, h. e. *multam curam impendis*, apud LXX excidisse negationem, in qua opinione *Semlerus* fuit. Nonnulli coniiciunt, ἐπολυώρησας ortum esse ex ἐξολιγώρησας. Vide *Ernesti Bibl. Nov. Theol.* T. I. p. 202. *Cappello* in *Crit. S.* p. 520. πολυωρεῖν est *laute aliquem excipere*, quae notio ei h. l. ideo magis quadrare videtur, quia זָלַל significat *potu et cibo sese ingurgitare.* Sic etiam *Montfauconio* in *Lex. hebr.* s. h. v. LXX videntur pro prima persona perfecti habuisse, et ex duplicanti זָלַל ita vertisse. His denique addendus est *Fischerus* in *Clavi Verss. GG.* p. 56. qui πολυωρεῖν h. l. idem

opinatus est valere, quod εὐωρεῖν, h. e. *non curare, nullam rationem habere*, etsi non ignorabat, apud *Hesychium* reperiri ἐπολυώρησας, πολὺ ἐφύλαξας, cuius glossae auctor haud dubie huc respexit. Ita quoque *Lex. Cyrilli MS. Brem. Hesych.* πολυωρεῖ, πολλὴν φροντίδα ποιεῖται. ἐναντίον δέ ἐστιν τὸ ὀλιγωρεῖν, ὀλίγον φροντίζειν. διὸ καὶ τὸν ὀλίγωρον ἀμελῆ λέγουσιν. His omnibus liceat mihi et meam addere sententiam. Acceperunt fortasse pro סְלוֹתָ, aliis punctis, commutato praeterea ו pro ס.

ΠΌΜΑ, *potus*. מִשְׁתֶּה, *compotatio*. Dan. I, 16. Esdr. III, 7. Posteriori loco in *Francof.* edit. male legitur πώματα pro πόματα. *Al.* habent ποτά. – שִׁקּוּי, *potus*. Ps. CI, 10.

ΠΟΜΠΕΥ'Ω, *pompam ago*, *triumpho*. Sap. IV, 2. στεφανηφοροῦσα πομπεύει, coronam gestans *triumphat*. *Suidas:* πομπεύει, ὡς νενικηκὼς μεγαληγορεῖ. 2 Macc. VI, 7. πομπεύειν τῷ Διονύσῳ, *pompam agere* Libero, aut *Baccho*. Vide ad h. l. *Baduellum*.

ΠΟΜΠΗ', *missio*, *pompa*, i. e. *solemnis apparatus et spectaculum solemne*, *in modum triumphi*. קֶלֶס, *ludificatio*. *Al.* Ps. XLIII, 14. πομπήν, h. e. *triumphum*, ut et lat. *pompa* usurpatur. *Phavorinus:* πομπή, ἡ συνάθροισις τοῦ λαοῦ ἐπί τινι.

ΠΟΝΈΩ, *laboro*, it. *vulneratus sum*, *vehementer quassatus sum*, *dolore afficior*, *doleo*, it. *emulgeo*, it. *facio*, *tolero*, *patior*. אֲגַם, *stagnum*. Ies. XIX, 10. λυπηθήσονται, καὶ τὰς ψυχὰς (pro κατὰ τὰς ψυχὰς) πονέσουσι, dolebunt et animis *affligentur*. Legerunt אֹגְמֵי, *fastidientes*, *nauseantes*, ab arab. أجم, *tristari*. Vide *Golii Lex. Arab.* p. 32. Sic quoque recte hanc vocem *Kimchius* reddidit ex usu vocis chaldaico. Vox Arabica quoque *fatiscere* notat. – אִישׁ חַיִל, *vir roboris*. 1 Par. XXVI, 8. πονοῦντες. Sunt autem *viri roboris* h. l. viri valde laborantes in hoc opere perficiendo. In libris nonnullis h. l. legitur ποιοῦντες. – *הֻכָּה, Hoph. a נָכָה, *percutior*. Hos. IX, 19. ubi illud ἐπόνεσεν iungendum est, praeeunte *Arabe*, cum τὰς ῥίζας, ita ut post αὐτοῦ comma ponendum sit. Vox hebr. dicitur de stirpibus, quae solis ardore aut vermis morsu ita *laeduntur*, ut exarescant. – חול, *parturio*. 1 Par. X, 3. ἐπόνεσεν ἀπὸ τῶν τόξων, *vulneratus* est a iaculis. Ierem. V, 3. ἐμαστίγωσας αὐτούς, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν, flagellasti illos, et non *doluerunt*. Ierem. LI, 29. ἐσείσθη ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσε, mota est terra, et *vehementer quassata*. Sic *Polybio* Lib. III. p. 281. τῶν ὅπλων τὰ παλαιὰ καὶ τὰ πεπονηκότα sunt arma vetusta et *quassata*. Vide *L. Bos.* ad Hebr. XII, 27. p. 260. Et *Arriano de exped. Alex.* VI, 15. πλοῖα πεπονηκότα dicuntur *naves quassatae*. Idem utitur hac voce de navibus *Exped.*

Alex. VII, 7. p. 281. et *Indic.* c. 33. p. 549. c. 38. p. 554. et de moenibus quassatis lib. I, 27. *Exped. Alex.* pag. 55. Vide *Alberti Peric. Crit.* p. 55. Thren. IV, 6. *οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ χεῖρας* (pro *κατὰ τὰς χεῖρας*), in illa (sc. iniquitate) manibus non laborarunt, vel *molestiam senserunt* manibus, h. e. ut sensum bene exprimit *Olympiodorus* apud *Ghislerium Caten.* p. 186. *οὐκ ἀπέκαμον κακοποιοῦντες.* Ita *Bielius.* Equidem pro *χεῖρας* legere mallem *χεῖρες*, hoc sensu: non *defatigatae sunt* in ea, scil. destruenda ac evertenda, manus hominum. - חָלָה, *aegroto*, etiam *vulnero.* 1 Sam. XXII, 8. *οὐκ ἔστι πονῶν περὶ ἐμοῦ ἐξ ὑμῶν,* non est *dolens* de me ex vobis. 1 Reg. XV, 23. *ἐπόνεσε τοὺς πόδας* (pro *κατὰ τοὺς πόδας*) *αὐτοῦ*, *laborabat* pedibus suis. 2 Par. XVIII, 33. *ἐξάγαγέ με ἐκ τοῦ πολέμου, ὅτι ἐπόνεσα,* educ me e proelio, quia *vulneratus sum.* Vide quoque 2 Par. XXXV, 23. Prov. XXIII, 35. *ἔτυπτόν με, καὶ οὐκ ἐπόνεσα,* verberarunt me, et non *dolui.* *Πόνος* et *πονεῖν* etiam *doloris sensum* indicant, ut praeter *Stephanum in Thes. Perizonius* docuit ad *Aeliani V. H.* V, 6, 6. Confer. *Cic. Quaest. Tusc.* II, 57. - חָמַל, *parco*, it. *condoleo.* 1 Sam. XXIII, 21. *ἐπονέσατε περὶ ἐμοῦ,* *doluistis* de me. Nonnulli, ut *Cappellus,* statuunt, eos h. l. legisse עֲמַלְתֶּם, contra quem tamen *Buxtorfius* monuit, eos non aliter legisse, sed propter literarum affinitatem accepisse pro חֲמַלְתֶּם. Sic videntur etiam accepisse Ezech. XVI, 5. ubi per *παθεῖν* reddunt. - כָּאַב, *dolore afficior.* *Symm.* Prov. XIV, 13. *πονέσει.* - סָבַל, *baiulo*, *tolero.* Gen. XLIX, 15. - עָמַל. Prov. XVI, 26. *Symm.* Cohel. II, 11. - עָמֵל, *laboriosus.* *Aqu.* Prov. XVI, 26. *πονοῦντος.* - עָשָׂה, *facio.* Ies. VII, 22. *πονεῖν γάλα*, ubi *Doederleinius* coniicit legendum esse *ποιεῖν.* Sirac. XIII, 6. *ἀποκενώσει σε καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει*, privabit te bonis tuis, nec ipse hoc fecisse *dolebit.* *Vulgatus* vertit: *et evacuabit te, nec ipse dolebit super te.* *Hesych.* *πονεῖν, ποιεῖν, ἀσκεῖν, κακοποιεῖν, ἐνεργεῖν.*

ΠΟΝΗΡΕΥΟΜΑΙ, *male facio, maligne ago*, it. *invideo*, *invidus sum.* הֵרַע, Hiph. a רוּעַ. Iud. XIX, 23. 1 Reg. XVI, 25. 1 Par. XVI, 22. Ps. CIV, 15. - הִתְנַכֵּל, Hithp. *machinor.* Gen. XXXVII, 17. *ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτὸν*, *mala consilia inierunt* occidendi eum. *Schol.* *ἐδολιεύσαντο.* - הִתְעָה, Hiph. *errare facio*, *seduco.* Ierem. XLII, 20. Fortasse LXX legerunt הֲרֵעוֹתֶם, probante *Struensee.* - זָמַם, *scelerate cogito.* Deut. XIX, 19. - יָדַע, *scio.* *Aqu.* et LXX Cohel. VII, 23. *ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε*, saepius *male* tibi *faciet.* Legerunt יָרַע per Resch loco Daleth. - מָאַס, *reprobo.* Ps. XIV, 5. *πονηρευόμενος*, *qui a Deo improbatur*, *ac propter suam culpam abiicitur tanquam improbus.* - מֵרַע, *maleficus.* Ps. XXI. 17. XXV, 5. XXXVI, 1. 9. - רוּעַ, *malus sum.* Deut. XV, 9. *πονηρεύσεται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπι-*

δεομένῳ, invideat oculus tuus fratri tuo indigenti. Conf. notata in *βασκαίνω*, *πονηρὸς*, *πονηρόφθαλμος* et *φθονέω*, nec non Matth. XX, 15. et ad h. l. *Wolfium* p. 291. Ps. V, 5. Ierem. II, 33. ubi *Arabs* loco *ἐπονηρεύσω* legisse videtur *ἐπόρνευσας*. – שָׁלַח יָד, *mitto manum*. Exod. XXII, 8. 11. *Mittere manum in aliquid* est *aliquid furto auferre*. Sir. XIX, 22. *πονηρευόμενος*, *nequitia praeditus*. Hist. Susann. v. 43. *ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ*, *mala consilia* adversus me *inierunt*, aut potius: *calumniati sunt* me.

ΠΟΝΗΡΙ'Α, *malitia*, *malignitas*, it. *tristitia*, *aegritudo*, *qua quis male se habet*, *malum*, *miseria*, *aerumna*, *molestia*, *calamitas*. אָוֶן. Ies. X, 1. – הָרַע, Hiph. a רוּעַ. Ies. I, 16. – יֵצֶר, *figmentum*, h. l. *sensus pravi*, *perversitas animi*. Deut. XXXI, 21. – מֵרַע, verbale. Dan. XI, 27. – עָמָל, *molestia*. Ies. X, 1. Postulat hanc interpretationem series orationis. *Hesych*. *πονηρία*, *ἐπιπονία*. – רַע masc. Ps. VII, 10. ubi *πονηρία* apud *Aqu*. et LXX *calamitatem*, *miseriam* notat. *Vulgatus* male *nequitia*. Melius *Hieron*. *malum hoc*. Ps. LXXII, 8. CXL, 4. – רֹעַ. Ps. XXVII, 5. Nehem. II, 2. *πονηρία καρδίας*, animi *aegritudo*. Ierem. XXIV, 8. *τὰ σῦκα τὰ πονηρὰ, ἃ οὐ βρωθήσονται ἀπὸ πονηρίας αὐτοῦ*, ficus *malae*, quae non comeduntur ob acerbitatem. Conf. *Schwartzii* Diss. de *stilo LXX Intt*. apud *Olearium* de *stilo N. T.* p. 323. Eodem sensu de fructibus arborum, qui comedi non possunt, legitur apud *Theodot*. Ierem. XXIX, 17. ubi *Vulgatus* habet: *eo quod pessimae sint*. – רָעָה foem. Iud. XI, 27. *σὺ ποιεῖς μετ' ἐμοῦ πονηρίαν*. *Vulg*. *contra me male agis*. Iud. XV, 3. *ποιῶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν πονηρίαν*, ego *male*, *acerbe* illos *tractabo*. Nehem. I, 3. *ἐν πονηρίᾳ μεγάλῃ καὶ ὀνειδισμῷ*, in *miseria* magna et opprobrio. Cohel. VI, 1. *ἔστι πονηρία*, est *malum*. Vide et Cohel. XI, 11. – תּוֹעֵבָה, *abominatio*. Prov. XXVI, 25. Praeterea legitur Hagg. II, 15. ubi *πονηριῶν* (cui nihil in textu hebr. respondet), quod *Ald*. et *Compl*. exhibent, est glossema voci *πόνων* appositum.

ΠΟΝΗΡΟ'Σ, *malus*, *malignus*, *invidus*, it. *male se habens*, *tristis*, *aerumnosus*, *calamitosus*, *molestus*. *אֱלֹהִים. 1 Sam. XVI, 23. *πνεῦμα πονηρόν*. Recte quoad sensum. Nam רוּחַ אֱלֹהִים, *spiritus a Deo immissus*, est h. l. spiritus malus, quod ideo explicationis aut melioris intellegentiae causa a LXX additur. *Vulg*. *spiritus Domini malus*. – בְּאִישְׁתָּא chald. foem. *pessima*. Esdr. IV, 12. – דִּבָּה רָעָה, *fama mala*. Num. XIV, 37. *πονηρὰ*, sc. *ῥήματα*. Codex unus *Holmes*. ibi *φοβερὰ* e glossemate habet. Vide in *κατέπω*. – דַּל, *tenuis*. Gen. XLI, 19. *βόες πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἴδει σφόδρα*, vaccae malae (h. e. *macilentae*) et turpes valde aspectu. – *חֵפֶץ, *desiderium*. Prov. III, 15. *οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρὸν*, ubi *πο-*

νηρὸν mihi significare videtur: *multo labore partum et elaboratum*, adeoque τίμιον. *Grabius Prolegg.* c. IV. §. 8. pro πονηρὸν restituebat ποθητὸν, quod et *Iaegero* in mentem venit, qui omnino huc conferendus est. Aliam coniecturam protulit *Verschuir*, qui in *Sylloge Diss. Phil. Schultens.* et *Schroederi* p. 867. πανῆρες legere mavult, quod vocabulum rarius, non satis intellegens, literarumque similitudine deceptus, festinans librarius in πονηρὸν mutaverit. - *מֵעֲלָ. Mich. II, 9. διὰ τὰ πονηρά. Videntur legisse מַעֲלָל. - מֵרַע, *maleficus*. Ies. I, 4. IX, 17. XIV, 20. - נָכְרִיָּה foem. ex נָכְרִי, *alienigenus*. Prov. VII, 5. - עָמָל, *molestia*. Hab. I, 13. ubi tamen pro πονηροὺς legere mallem πόνους, quod alii habent. - עֹצֶב, *dolor*, Prov. XV, 1. sec. *Compl.* ubi πονηρὸς est i. q. λυπηρός. - פָּרִיץ, *violentus*. Ies. XXXV, 9. πονηρὰ θηρία, *saevae bestiae*. - *קָשָׁה, *dura*. Iud. II, 19. sec. *Oxon.* *Via dura* aut *aspera* est ex stilo SS. *perversitas, impietas*. - רַב, *magnus*. 2 Par. XXI, 15. ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ, in morbo *maligno*. Ubi non רַע legerunt, quae fuit *Trommii* ac *Bielii* coniectura, sed sensum expresserunt. - רַע : רָעָה. Gen. XXVIII, 8. ὅτι πονηραὶ εἰσὶν αἱ θυγατέρες χαναὰν ἐναντίον ἰσαὰκ, h. e. quod *displicerent* filiae Chanaan Isaaco. Genes. XXXVII, 19. 32. θηρίον πονηρὸν, bestia *mala* aut *saeva*. Gen. XLVII, 9. μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι, pauci et *aerumnosi* fuerunt dies. Exod. XXXIII, 4. ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, audiens populus verbum hocce malum, h. e. *ingratum et terribile*. Vide et Ios. XXIII, 15. Num. XI, 1. γογγύζων πονηρά. Vulgo vertunt: *impie murmurans*. Sed potest quoque verti: *de itineris labore querentes*. Deut. IV, 25. ποιήσετε τὸ πονηρὸν, sc. πρᾶγμα, facietis malum. Conf. Iob. I, 1. 8. ubi additur πρᾶγμα. Deut. XXII, 14. et 19. ὄνομα πονηρὸν, *nomen malum*, h. e. *malus rumor*. Vide et Nehem. VI, 13. Nehem. II, 2. διὰ τί τὸ πρόσωπόν σου τὸ πονηρόν; quare vultus tuus *male se habet?* h. e. cur vultu es adeo *tristi?* Iob. II, 7. ἕλκει πονηρῷ. *Vulg. ulcere pessimo.* *Polychronius* in *Catena PP.* p. 77. ed. *Iunii* πονήρῳ hic legendum monet. Ps. XXXVI, 20. ἐν καιρῷ πονηρῷ, in tempore *calamitoso*, vel: quo quis *mala patitur*. Vide et Cohel. IX, 12. Amos. V, 13. Mich. II, 3. et conf. Sirac. LI, 16. Ps. XL, 1. ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ, in die *calamitoso*. Vide et Ps. XLVIII, 5. XCIII, 13. Ierem. XVII, 17. *Chrysostomus* in Ps. XLIX. πονηρὰν ἡμέραν ἡ γραφὴ καλεῖ τὴν τῶν συμφορῶν, τὴν τῶν κολάσεων, τὴν τῶν περιστάσεων. Vide quoque *Suidam* in ἡμέρα πονηρά. Ps. LXXVII, 54. δι' ἀγγέλων πονηρῶν, h. e. κακούντων, ut *Symmachus* recte transtulit. *Theodoritus* quoque eos ita dictos putat, quasi τοὺς πόνους καὶ ὀδύνας ἐνεργοῦντας. Cohel. I, 13. περισπασμὸν πονηρὸν, distractionem *molestam*. Vide et Cohel. IV, 8. V, 13. *Hesych.* πονηρὸν, ἐπίπονον, κακοπαθῆ. Conf. *Aristoph. Plut.*

v. 352. ubi πονηρὸν τὸ φορτίον est onus grave et molestum. - רַע infin. per crasin ex רֹוַע, a רְעַע chald. frangendo. Prov. XI, 15. Hic legerunt רַע, malus. - רֹעַ, malitia. Deut. XXVIII, 20. Ierem. XXIII, 2. - רֵעַ, socius, amasius. Hos. III, 1. Hic legerunt רַע. - רָעָה, pasco. Hos. XII, 1. πονηρὸν πνεῦμα, ubi admodum incommode legerunt רָעָה foemin. a רַע. - *רֹעֶה, pastor. Ies. LVI, 11. πονηροί. Legerunt רָעִים, ut iam observavit ad h. l. Hieronymus, cuius verba laudavit Montfauconius. - *רַק, tantum. Ies. XXVIII, 19. Vide supra s. v. ἐλπίς. - רָשָׁע, improbus. 2 Sam. IV, 11. Ies. LIII, 9. - שֹׁעַר, horridus. Ierem. XXIX, 17. Legitur praeterea Iob. XXXIV, 6, ubi τοὺς πονηροὺς nihil habet in textu hebr. quod ei respondeat. Ies. XXX, 4. πονηροὶ post ἄγγελοι e serie orationis de suo addiderunt. Vide v. 1. et 2. Fortasse tamen continet haec vox versionem alius interpretis ad חִנָּם, pro quo חָנֵף legerit. Certe hoc apparere puto e versione Syriaca, in qua pro [Syriac] fortasse reponendum erit [Syriac] e coniectura Michaelis. Sirac. XIV, 5. ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται; qui nec sese lautius excipit, sed sordide avarus durius tractat corpus suum, erga quem liberalis erit? aut: quem molliter tractabit? nam ne quidem suis bonis fruitur. Est ergo πονηρὸς h. l. sordide avarus. Confer Spicil. II. p. 150. Sir. XIV, 9. et 10. ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐν ἄρτῳ. Sir. XXXI, 14. μνήσθητι, ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός, memento, quod res mala sit oculus invidus. Vide supra s. v. πονηρεύομαι. Iudith. VIII, 7. οὐκ ἦν ὃς ἐπήνεγκεν ἐπ' αὐτὴν ῥῆμα πονηρόν, tanta eius erat pietas, ut nemo eam calumniari valeret: coll. v. 8. et Matth. V, 11. ubi etiam ῥῆμα πονηρὸν calumniationem, malum rumorem notat. Sirac. V, 17. κατάγνωσις πονηρά, valde gravis poena. Sir. XVIII, 12. πονηρά, valde misera, dolorosa et lugubris. Vulg. nequam ex usu loquendi Romanorum. Confer quoque Bretschneideri Spicil. p. 47. s. v. ἄρτος. - Vide alibi ἐλπὶς et ῥῆμα.

ΠΟΝΗΡΟ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, malus fio. יֵרַע רָעָה. Nehem. II, 10.

ΠΟΝΗΡΟ'Σ ΕἸΜΙ', malus sum. הִבְאִישׁ Hiph. foetere facio. Gen. XXXIV, 29. ὥστε πονηρόν με εἶναι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν, ubi πονηρὸν εἶναι est malum et improbum videri et haberi, vel invisum esse. V. anteced. - חָרָה, exardeo ira. Nehem. IV, 1. πονηρὸν ἦν αὐτῷ, admodum ipsis displicuit. Sequitur enim καὶ ὠργίσθη ἐπιπολύ. - יֵרַע. 1 Sam. VIII, 6. 2 Sam. XI, 27. - רָעָה, parso. Ies. LVI, 11. ubi pro רֹעִים legerunt רָעִים.

ΠΟΝΗΡΟ'Ν ΣΥΝΤΕΛΕ'Ω, malum perficio. הֵרַע Hiph. a רָעַע. Gen. XLIV, 5.

ΠΟΝΗΡΟ'Ν ΦΑΙ'ΝΕΤΑΙ, *malum videtur*. חָרָה, *exardeo ira*. Nehem. IV, 7. Vide s. *πονηρὸς εἰμί*. – יֵרַע. Gen. XXXVIII, 10. 1 Sam. XVIII, 8. ubi ἄλλος habet *ὠργίσθη*. 1 Par. XXI, 7.

**ΠΟΝΗΡΟ'Σ ΤΙΜΩΡΟΥ'ΜΕΝΟΣ ΚΡΑΤΑΙΩ'Σ*. רָעָה, *malum*. Prov. XXII, 3. Sc. רָעָה de malo poenarum opprimentium improbos intellexerunt (coll. XXI, 12.), ac deinde post רָעָה adhuc addidisse videntur רַע.

**ΠΟΝΗΡΟ'ΤΑΤΟΣ*, *pessimus*. Dan. III, 32. sec. cod. *Chis*. ubi nihil in textu hebr. respondet.

ΠΟΝΗΡΟ'ΦΘΑΛΜΟΣ, *malo oculo praeditus*, h. e. *invidus*. רַע עַיִן, *malus oculo*. *Al*. Prov. XXIII, 6. *πονηροφθάλμῳ*. LXX ibi: *ἀνδρὶ βασκάνῳ*. Conf. notata in v. *πονηρεύομαι*.

ΠΟΝΙΚΟ'Σ, *laboriosus*, *molestus*, *dolorosus*. עָצֶב, *dolor*. *Theod*. Prov. XV, 1. ubi, quia sermo est de sermone, *πονικὸς* est i. q. *λυπηρὸς* apud LXX.

ΠΟ'ΝΟΣ, *labor*, it. *molestia*, *contentio*, *dolor*, *morbus*, it. *opes*, *quas labore sibi aliquis acquisivit*, *fructus laboris*. אָוֶן et constr. אוֹן, *vanitas*. 1 Sam. XV, 23. Ps. IX, 29. Ierem. IV, 14. 15. – אוֹן, *robur*. Ps. LXXVII, 51. CIV, 36. In utroque loco *πόνοι* notat *liberos cum contentione procreatos*. – *אֵיד, *exitium*. Ald. v. 15. – הוֹן, *substantia*, *opes*. Prov. III, 9. *τίμα τὸν Κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων*, honora Dominum de iis, *quae a te acquisita sunt labore iusto*. *Πόνοι* enim h. l. sunt: *opes labore partae* (nisi pro *πόνων* scribere quis malit *πόρων*, *fructuum*, *redituum*). Ita Sirac. XIV, 15. *οὐχὶ ἑτέρῳ καταλείψεις τοὺς πόνους σου;* nonne alteri relinques *opes* tuas? Et Sir. XXVIII, 16. *ἐστέρησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν*, privat illas *opibus* suis. – חֳלִי, *morbus*. Ies. I, 5. Ierem. VI, 7. – יָגוֹן, *molestia*. Ierem. XX, 18. — יְגִיעַ. Deut. XXVIII, 33. *τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου, καὶ πάντας τοὺς πόνους σου φάγεται ἔθνος*, omnes proventus terrae tuae, et omnes *fructus laborum* tuorum consumet populus. Vide et Ps. LXXVII, 51. Ps. CVIII, 10. *διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ*, diripiant peregrini *opes* ipsius. Vide et Ierem. XX, 5. Ezech. XXIII, 29. – יַד, *manus*, et *manu factum* s. *acquisitum*. Ies. LXV, 22. – כְּאֵב, *dolor*. Ies. LXV, 14. *κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν*, clamabitis propter *dolorem* cordis vestri. *Symm*. Iob. XVI, 6. *οὐκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου*, non minuetur labor meus: ubi *πόνος* est *dolor e vulnere*. – כֹּאֵב part. *dolens*. Gen. XXXIV, 25. *ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ*, cum essent in *dolore*. – כִּי, *quia, nam*. Huic enim particulae respondet sine dubio *πόνος* loco adducto. כִּי enim in l. arab. *timorem*, *terrorem*, ac *obiectum*

timoris et terroris notat, ut *Boysenius* in *diluoidatt. critt.* ad h. l. observavit. – לָאָה, *moleste fero.* Iob. IV, 5. *νῦν δὲ ἥκει ἐπὶ σε πόνος καὶ ἥψατό σου,* nunc autem venit ad te *dolor,* et tangit te. Conf. Apoc. XVI, 10. 11. XXI, 4. *Hesych.* πόνος, ἄλγος, ἐνέργημα ὀδύνης. *Cicero Tuscul.* lib. II. cap. 15. *interest aliquid inter laborem et dolorem: sunt finitima omnino, sed tamen differunt aliquid. Labor est functio quaedam vel animi vel corporis gravioris operis vel muneris. Dolor autem motus asper in corpore, a sensibus alienus. Haec duo Graeci illi, quorum copiosior est lingua, quam nostra, uno nomine appellant.* Conf. *Perizonii* notas ad *Aelian. V. H.* V, 6. – מַחֲלָה, *morbus.* 2 Par. VI, 28. *κατὰ πᾶσαν πληγὴν καὶ πάντα πόνον,* in omni plaga et omni *morbo.* Vide et 1 Reg. VIII, 37. – מַכְאֹב. Ierem. XXX, 13. XLV, 3. Adde *Symm.* Iob. XXX, 19. ubi *dolorem e morbis* notat. LXX habent *μαλακίαν. Vulg. dolorem.* – *מִשְׁמָר, *custodia* s. *carcer,* ut *Vulg.* vertit: *Hebraeus Int.* Iob. VII, 12. *πόνοι.* Ita transtulit ex usu loquendi Hebraeorum, e quo *carcer* ac *captivitas* in universum *statum miserum ac infelicem, mala, miseriam* notat, quae notio etiam h. l. voci *πόνος* subiicienda est. – סְבָלָה, *onus.* Exod. II, 11. – עָמָל. Num. XXIII, 21. *οὐκ ἔσται μόχθος ἐν Ἰακὼβ, οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν Ἰσραὴλ,* non erit defatigatio in Iacob, neque apparebit *molestia* in Israel. Vide et Iob. III, 10. Ps. VII, 15. 17. IX, 37. Eadem vox pro hebr. עָמָל reddenda quoque est *Aquilae* Iob. XV, 35. ubi *πόνος* non tam *dolores* notat, *quos aliquis ipse sentit, sed quibus alios afficit. Aqu.* Iob. XVI, 2. *παρακλητοὶ πόνων,* consolatores *molesti* s., uti *Vulgatus* transtulit, *onerosi.* Huc quoque pertinet locus Habac. I, 13. ubi lectio *πόνους,* quam *Vat.* exhibet, ac pro qua in *Compl.* *πόνον* legitur, praeferenda est lectioni ed. *Ald.* *ἐπὶ πονηρούς,* quae *Bahrdtio* videbatur e *Syro* (qui habet *impios*) orta, et forsan margini olim adscripta. Sunt autem *πόνοι* h. l. *mala et iniuriae Israelitis illatae.* – עָמֵל, *laboriosus.* Prov. XVI, 26. *ἀνὴρ ἐν πόνοις, homo laboriosus.* – עֶצֶב. Prov. V, 10. *οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίους εἰσέλθωσι, opes* autem tuae in domus peregrinas veniant. – פְּעֻלָּה. *merces operis.* Ies. XLIX, 4. – רִיב, *contentio.* Ps. LV, 10. iuxta ed. *Rom.* *ἀνομία καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς,* iniquitas et *contentio* in medio eius. Similiter de *pugna* vocem usurpat *Herodotus* lib. VII. p. 509. et lib. VIII. p. 559. Vide *Raphelii annotatt. ex eodem ad S. S.* p. 668. – חַחֲלוּאִים plur. *morbi.* Ierem. XIV, 18. Iudith. V, 11. *ἐν πόνῳ. Vulgatus: in luto.* Legit *πηλῷ,* quod et mihi ob sequens *καὶ πλίνθῳ* praeferendum videtur. Sirac. XI, 21. *πόνῳ, labore tibi a Deo constituto. Vulg. in loco tuo,* ubi non legit *τόπῳ,* sed bene sensum expressit. Sap. X, 10. *divitiae.* Sir. XXXVIII, 7. *morbus.* Sap. III, 15. ubi *πόνος* de *opere venereo s. concubitu* dicitur. Vide

supra s. v. אוֹן. Sir. XIV, 15. *πόνοι, quae opera et labore comparata sunt, opes, possessiones.* Sir. XXVIII, 15. *πόνοι, praemia laborum.* 4 Macc. I, 4. ubi *πόνος*, si lectio sana est, *nimium doloris ac aerumnarum sensum* notabit. Ib. v. 9. *πόνοι, tormenta, cruciatus.* Sirac. XXXVII, 30. *πόνος* cum *νόσος* confunditur in codd. MSS. Conf. quoque XXXVIII, 7.

'ΕΝ ΠΟ'ΝΩι ΕΙ'ΜΙ', *in labore s. dolore sum.* נָגוּעַ part. Pah. *plaga affectus.* Ies. LIII, 4.

*ΠΟ'ΝΟΣ ΤΩ͂Ν Ὠ'ΔΙ'ΝΩΝ, חֵבֶל, *dolor parturientium.* Ies. LXVI, 7. Sic et nos in lingua vernacula voce *Arbeit* uti solemus, v. c. in formula recepta: *in der Arbeit sein.*

ΠΟΝΤΟ'ΒΡΟΧΟΣ, *mari submersus.* 3 Macc. VI, 4. *ποντοβρόχους ἀπώλεσας, mari submersos* perdidisti. *Hesych. ποντοβρόχους, ὑπὸ θαλάσσης βρεχομένους.* Ita et *Suidas.*

ΠΟ'ΝΤΟΣ, *pontus, mare.* אֶלָּסָר, nomen regionis. *Symm.* Gen. XIV, 1. – תְּהוֹם, *abyssus.* Exod. XV, 5. *πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτοὺς, mari* texit illos. *Suidas: πόντος, κυρίως μὲν ὁ ἔνδον τῆς Χεῤῥονήσου καὶ τοῦ Εὐξείνου* (leg. e *Gloss. Brem. Χεῤῥονήσου, ὁ καὶ Εὔξεινος*) *καλούμενος, καταχρηστικῶς δὲ πᾶσα ἡ θάλασσα. Hesych. πόντος, θάλασσα, πέλαγος.*

ΠΟΝΤΟΠΟΡΕ'Ω, *per pontum gradior, mare pervado seu pererro, mare transeo.* בְּלֶב יָם, *in corde maris.* Prov. XXX, 19. *τρίβους νηὸς ποντοπορούσης*, semitas navis *mare percurrentis.* Legitur praeterea apud *Homer.* Il. *η.* 72. et *Eurip. Hecub.* 115. 445. *Hesych. ποντοπόρος, πέλαγος διαπορευομένη, πελαγοδρόμος.*

ΠΟΡΕΙ'Α, *profectio, incessus, iter, via.* אֹרַח, *via. Symm.* Ps. XXIV, 4. – *גְּבוּל, *terminus.* Num. XXI, 23. sec. ed. *Ald.* ubi tamen lectio *πορειῶν* sine dubio orta est ex *ὁρίων*, quod reliqui libri habent. – הֲלִיכָה, *incessus, via.* Ps. LXVII, 26. *ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου, ὁ θεὸς, αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ*, videbantur viae tuae, o Deus, viae Dei mei regis, qui in sanctuario: ubi nonnullis *πορεῖαι* sunt *expeditiones bellicae*, quo sensu occurrit apud *Herodian.* III, 6. et *Xenoph. Agesil.* I, 16. Conf. Sir. I, 5. Hab. III, 5. *πορείας. Gloss. MS.* in *Cantica Script.* ad h. l. respicientes per *πορίαν* et *ἐμπορίαν, mercaturam*, interpretantur. *Hesych. αἱ πορεῖαι, αἱ ὁδοί.* Nah. II, 5. *ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν*, infirmi erunt in *itinere* suo. *Symm.* Prov. XXXI, 27. *πορείας.* – הֹלֵךְ תֹּם part., *ambulans integre.* Prov. II, 7. *τὴν πορείαν αὐτῶν*, ubi pro לְהֹלְכֵי תֹם legerunt לַהֲלִיכָתָם. – הָלוֹךְ infin. *ambulando.* Ies. III, 15. – לֶכֶת infin. a יָלַךְ. Ies. VIII, 11. *Aqu. Theod.* Prov. XXX, 29. – מַהֲלָךְ. Nehem. II, 6. Ion. III, 3. 4. *ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ τριῶν ἡμερῶν*, itinere circiter trium dierum. – מוֹצָא, *exitus.* Num. XXXIII, 2. – סְלוּלָה part. Pah. foem. *aggesta.* Ierem. XVIII, 15. *τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν*, semitas non habentes viam ad iter. –

עָבַר, *transeo.* Nah. I, 8. Hab. III, 9. Vtrobique videntur legisse עֵבֶר. *Κατακλυσμὸς πορείας* Nahum. I, 8. est *diluvium transiens.* - פִּסֵּחַ, *claudus.* Prov. XXVI, 7. Hic legerunt פֶּסַח, *transitus.* - צַעַד, *gressus.* Ierem. X, 23. *οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσεται, καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ,* neque vir ibit, et diriget viam suam, h. e. non pendet ab hominis voluntate, quales successus habituri sint eius conatus. - *שׁוֹק, *crus.* Prov. XXVI, 7. ubi *πορεία* est *facultas eundi et gradiendi.* Praeterea legitur apud *Symmachum* Ps. XLI, 2. ubi tamen verba *τῆς πρὸς τὸν θεὸν πορείας,* quae ad אֵלֶיךָ אֱלֹהִים retulit *Montfauconius,* non sunt *Symmachi,* sed ipsius *Eusebii* versionis Alex. *πρός σε ὁ θεὸς* explicandae gratia addita. 2 Macc. III, 8. *ἐποιεῖτο τὴν πορείαν, iter* faciebat. Vide et 2 Macc. XII, 10. Sirac. I, 5. ubi de Deo dicitur: *αἱ πορεῖαι αὐτοῦ ἐντολαὶ αἰώνιοι, praecepta* eius sunt mandata aeterna, quae sc. ab aeterno hominibus destinavit sapientia Dei. Significat h. l. *πορεία* ad imitationem hebr. דֶּרֶךְ *leges, praecepta,* quae etiam arab. *viae* dicuntur. Conf. *Sur.* IV, 83. XII, 108. XLVII, 32. Sap. III, 3. *exitus e vita, mors.* Tob. X, 1. *αἱ ἡμέραι τῆς πορείας,* tempus, quo iter ab ipso absolvendum erat, aut absolvi poterat.

ΠΟΡΕΙ͂ΟΝ, vehiculum, subsidium itineris. בְּעִיר, *iumentum.* Gen. XLV, 17. *γεμίσατε τὰ πορεῖα* (sec. Ald. Alii libri *φορεῖα* et *φορτία.*) *ὑμῶν,* implete *vehicula* vestra. *Suidas: πορεῖα, τὰ εἰς πορείαν χρήσιμα.*

ΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, proficiscor, iter facio, eo, abeo, vado. אֲהַלֵּךְ chald. Aph. Dan. IV, 34. - אֲזַל chald. Esdr. IV, 23. V, 8. 15. - אָסַף, *congrego.* Cohel. II, 26. Ita *Bielius.* Sed ibi *προσθεῖναι* potius legitur. - בּוֹא, *venio.* Gen. XXXVII, 29. Num. XXXII, 6. Deut. XII, 29. - בָּחַל, *fastidio.* Zach. XI, 8. *αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐπορεύοντο ἐπ' ἐμέ.* Lectio aperte vitiosa. Reponendum est *ἐπωρύοντο.* quod alii habent. - *דָּבַר, *loquor. Aqu. Symm. Theod.* Prov. XXI, 28. Acceperunt דָּבַר in notione *ducendi,* et legerunt in coniugatione Pual. - הוּךְ chald. Esdr. VII, 12. - הוֹלִיךְ Hiph. a יָלַךְ. Ezech. XXXII, 14. - הֶחֱלִיף Hiph. *muto, innovo. Theod.* LXX Iob. XXIX, 20. ubi *πορεύεσθαι* notat *progressus facere, proficere. Vulg. instaurabitur.* - הָלַךְ: הִתְהַלֵּךְ, Kal et Hithp. Gen. VIII, 3. *ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ, πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς,* remittebat aqua, *abiens* de terra. Vide et v. 5. Gen. XXIV, 42. *τὴν ὁδόν μου, ἣν νῦν ἐγὼ πορεύσομαι ἐπ' αὐτήν,* viam meam, qua nunc ego ibo. Gen. XXV, 32. *ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾷν,* ecce ego vado ad moriendum, h. e. *mox moriturus sum.* 1 Sam. XIV, 19. *ἦχος ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο πορευόμενος,* sonus in castris alienigenarum *crescendo crescebat.* 2 Sam. III, 1. *ὁ οἶκος Δαβὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ οἶκος Σαοὺλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει,* domus Davidis *magis magisque* invalescebat, et

domus Saul *magis magisque* debilitabatur. Conf. Act. IX, 31. et *Lex N. T.* s. h. v. 1 Sam. XVII, 14. ἐπορεύθησαν ὀπίσω Σαοὺλ, ibant post Saulum, sequebantur Saulum. Vide et Ierem. II, 8. 23. VII, 8. VIII, 2. et conf. Luc. XXI, 8. 1 Reg. II, 2. πορεύομαι ἐν ὁδῷ πάσης τῆς γῆς, *abeo via omnis terrae*, seu: *discedo, quo solent mortales omnes*, h. e. *mox moriendum mihi erit*. Conf. Iob. XVI, 22. Sic et profanos scriptores graecos et latinos per euphemismum de *morte* loqui ostendunt auctores laudati *Wolfio* ad Luc. XXII, 22. p. 755. Confer et *Elsnerum* ad Luc. XIII, 33. p. 241. Ps. CIV, 40. ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοὶ, *fluebant* in locis aridis flumina. Ita apud *Herodotum* lib. I. c. 75. ποταμοὶ πορεύονται, fluvii *fluunt*. Nehem. VI, 7. ἐπιστολαὶ ἐπορεύοντο πρὸς τοβίαν, epistolae *mittebantur* ad Tobiam. Sic πορεῦσαι est πέμψαι *Hesychio*. Conf. quae ex *Sophoclis Electra* v. 802. notat *Alberti* in *Obss. Philol. in N. T.* p. 204. Ezech. V, 6. ἐν τοῖς νόμοις μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς, in legibus meis non ambularunt. Adde 1 Sam. XIV, 26. ubi πορεύεσθαι de *melle* usurpatum notat *decurrere, defluere. Symm.* Gen. XV, 2. ubi notat *mori, fatis concedere*, coll. Luc. XXII, 22. – הָלֹךְ הָלַךְ, *eo eo*. Cant. II, 11. – הָלֹךְ הָלַךְ, *eo eundo*. Gen. XXXI, 30. 1 Sam. VI, 12. – הָלַךְ, *itio*, it. *fluxus*. 1 Sam. XIV, 26. Hic legerunt הָלַךְ. – הֵרַע Hiph. a רוע, *malefacio*. Gen. XIX, 7. μὴ πορεύεσθε. Legendum potius πονηρεύεσθε, omissa negationis particula. – *הִתְנַבֵּל Hithp. *machinor*. Gen. XXXVII, 13. sec. cod. *Alex.* ἐπορεύοντο. Sine dubio scribendum ἐπονηρεύοντο, ut cod. *Vat.* habet. In cod. *Oxon.* legitur ἐπονηρεύσαντο, quod in *Scholio* explicatur per ἐδολιεύσαντο. – זוּב, *fluo*. Thren. IV, 9. ubi nonnulli, v. c. *Cappellus*, statuunt, eos pro יָזוּבוּ, *diffluxerunt*, legisse יֵלְכוּ ab אָזַל, *abire*, sed eos ita ex Arabismo transtulisse docuit *Schultensius* in *Opp. min.* p. 495. Caeterum ἐπορεύθησαν h. l. est *perierunt, consumti sunt*. – זָנָה, *scortor*. *Al.* Iud. XIX, 2. ἐπορεύθη, pro quo tamen *Outhovius* in *Bibl. Brem.* Cl. III. p. 447. haud praeter rationem legendum coniicit ἐπορνεύθη. *Vulgatus* tamen habet *reliquit eam*, unde fortasse aliquis coniiciat, eos pro זָנָה legisse זָנַח. – חִבֵּר Pih. *consocio*. 2 Paral. XX, 36. Sed locus hic sine dubio in mendo cubat. – יָלַךְ, *eo, ambulo*. Iud. II, 12. ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, *ambularunt post* Deos alienos, h. e. *coluerunt* illos. Vide et v. 19. 1 Reg. XI, 10. Ierem. II, 5. 1 Reg. VIII, 62. ὁσίως πορεύεσθαι ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ, sancte *vivere* iuxta praecepta eius. Vide et Ezech. XI, 20. XX, 19. XXXVI, 27. Dan. IX, 10. et conf. Luc. I, 6. et *Lex. N. T.* s. h. v. Ion. I, 11. 13. ubi de mari *fluctuante* dicitur, coll. Sap. XVII, 18. *Al.* 1 Paral. XVII, 11. τοῦ πορευθῆναι μετὰ τῶν πατέρων, ut *abeas cum patribus*, h. e. *moriaris*. – יָלַךְ et בּוֹא iunctim. 2 Reg. X, 12. Ierem. XLI, 17. – יָצָא, *exeo*. Exod. XIV, 8. Iud. II, 14. ubi πορεύεσθαι expedi-

tionem facere notat. 1 Sam. XX, 11. Adde Iud. XI, 34. ubi πορεύεσθαι est i. q. ἐκπορεύεσθαι, cum quo in codd. permutatur. — יָרַד, *descendo*. Gen. XLIII, 5. — כִּלָּה Pih. *absolvo*. Ios. XIX, 49. Legerunt וַיֵּלְכוּ. — *לְכָה et לָךְ, *tibi*. Prov. XII, 18. XXIV, 27. *Symm*. Cant. I, 8. In omnibus his locis deduxerunt ab הָלַךְ, ut sit imperativus in Kal. — *לָמַד, *disco*. Ierem. X, 2. sec. cod. *Alex*. ubi πορεύεσθε vel est mera emendatio librarii vel alius interpretis sensum exprimentis. Nam eum חלכו legisse non est verosimile. — מִלֵּא Pih. *compleo*. 1 Reg. XI, 6. Scil. post מַלֵּא, quod h. l. adverbialiter positum *perfecte* notat, omissum est הָלַךְ, quod, neglecta altera voce, expresserunt. — מָשַׁךְ, *protraho*, item secundum quosdam *progredior*, *eo*. Iud. XX, 37. — נָגַשׁ, *appropinquo*. Ios. VIII, 11. — נוֹזְלִים plur. *fluenta*. Ies. XLIV, 3. — עָבַר, *transeo*. Ios. III, 4. Ies. XXXIII, 21. — עָבַר עָבַר. Ies. LXII, 10. — *עוּף, *deficio*, *viribus exhaustus sum*. 2 Sam. XXI, 15. ἐπορεύθη, *discessit e proelio*, seu: *subduxit se* in locum secretum quiescendi causa, quia viribus exhaustus erat. Fortasse quoque legendum ἐπονήθη aut ἠπορεῖτο. — עָלָה, *ascendo*. Ios. XIX, 46. 1 Sam. VI, 9. 1 Reg. XI, 15. — *עָלַף, *animi deliquium patior*. Arab. علف, *ebrius sum*. *Symm*. Ies. LI, 20. ubi suspicor pro ἐπορεύθησαν reponendum esse ἠπορήθησαν, quod bene respondet voci hebraicae, et apud LXX ibidem legitur. — צָעָה, *peragro*. Ies. LXIII, 1. — שׁוּב, *revertor*. 1 Sam. I, 19. *Syrus* Ierem. VIII, 6. Adde Ios. XXII, 9. ubi tamen ἐπορεύθησαν, quod *Montf*. ad וַיָּשֻׁבוּ retulit, *Scharfenbergio* ad sequens וַיֵּלְכוּ pertinere videtur. — שָׁלַח, *mitto*. 2 Reg. I, 6. Praeterea legitur apud *Inc. Int*. 2 Sam. XV, 12. ubi sermo est de *conspiratione* et *coniuratione*, ac leguntur verba haec: διαβούλιον πορευόμενον καὶ στερεούμενον. In textu hebr. extat קֶשֶׁר אַמִּץ. Nisi πορευόμενον ex ingenio suo addidit Int., duae hic coaluerunt versiones. Est autem διαβούλιον πορευόμενον *conspiratio multorum*, *coniuratio*, *quae cotidie latius serpit*. Fortasse autem πορευόμενον sequenti voci ἐπορεύετο ortum suum debet. Baruch. III, 33. πορεύεται de sole, *prodit*, *procedit*. Sirac. VIII, 15. πορεύεσθαι ἐν ὁδῷ μετά τινος, *familiaritatem contrahere cum aliquo* s. *communem causam facere*. Sirac. V, 2. τοῦ πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου, h. e. ut *vivas* iuxta concupiscentias cordis tui. Conf. 1 Petr. IV, 3. et *Vorstii Philol*. *S*. P. I. c. 6. 1 Macc. VI, 59. τοῦ πορεύεσθαι τοῖς νομίμοις αὐτῶν pro ἐν τ. ν. α., ut *ambulent* aut *vivant* iuxta leges suas. Vide et 1 Macc. VI, 23. Ita *Plato* lib. IV. de *Leg*. p. 828. πορεύεσθαι δὲ τὸν νομοθέτην δεῖ πρῶτον ταύτῃ, ὅπηπερ ἂν θελήσῃ. 1 Macc. XIII, 31. δόλῳ ἐπορεύετο μετὰ Ἀντιόχου, dolose *agebat* cum Antiocho. Sirac. XXXI, 8. ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπορεύθη, *qui*

post aurum non ambulat, h. e. *Grotio* interprete, *qui se servum non facit pecuniae.*

ἍΜΑ ΠΟΡΕΎΟΜΑΙ, *simul proficiscor.* הָגֹה הָגָה, *gemendo gemo.* Ies. LIX, 11. ἅμα πορεύσονται. Verba haec admodum suspecta fuerunt *Doederleinio*, qui in notis ad versionem lat. h. proph. p. 241. πωρέσονται restituendum ingeniose coniecit. Nam πωρέω est i. q. πένθω, teste *Hesychio*, cui apprime respondet hebr. הָגָה.

ΠΆΛΙΝ ΠΟΡΕΎΟΜΑΙ, *iterum proficiscor.* שׁוּב, *revertor.* Gen. XLIII, 2.

*ΠΟΡΕΎΟΥ ΚΑΤΌΠΙΣΘΕ'Ν ΜΟΥ, *incede post me*, h. e. sequere me. לֵךְ אַחַר, *tibi postea* seu *post.* Prov. XXIV, 27. Verba hebraica probe distinguenda conflarunt in unam enuntiationem לֵךְ אַחֲרַי. - Vide alibi αἰχμαλωσία, ἐπερωτάω, εὐόδως, et σκολιός.

ΠΟ'ΡΕΥΣΙΣ, *ambulatio*, *gressus*, *profectio*, *itio.* מְלָאכָה *opus.* Gen. XXXIII, 14. Forte hic legerunt מַהֲלָךְ, aut, ut *Bielio* visum est, הֲלִיכָה.

ΠΟΡΕΥΤΟ'Σ, *meabilis*, *permeabilis*, *pervius*, *per quem ambulare quis potest.* 2 Macc. V, 21. τὸ πέλαγος πορευτὸν θέσθαι. Formula proverbialis de iis, qui se ordinem naturae inversuros existimant. *Addit. Esther.* XIII, 2. βασιλεία πορευτός, regnum pervium, per quod quis tuto iter facere potest.

*ΠΟΡΘΕ'Ω, *diruo*, *everto*, *vasto*, *oppugno.* לָכַד, *capio. Symm.* Deut. II, 35. ἐπορθήσαμεν sec. cod. 108. *Holm.* 4 Macc. IV, 23. ἐπόρθησεν, *debellavit. Suidas:* πορθήσειας, ἕλοις, λάβοις. *Hesych.* πορθεῖν, προνομεύειν, ὀλλύειν.

ΠΟΡΙ'ΖΩ, *quaestum facio*, *lucror*, *acquiro. Symm.* Cohel. IX, 11. πορίσαι, ubi nihil respondet in textu hebr. *Montfauconius* perperam transtulit *praebere panem.* Sap. XV, 12. ἐκ κακοῦ πορίζειν, ex malo *lucrari. Hesych.* πορίζει, κερδαίνει.

ΠΟΡΙΣΜΟ'Σ, *quaestus.* Sap. XIII, 19. XIV, 2. Conf. 1 Tim. VI, 5. 6.

ΠΟΡΝΕΙ'Α, *fornicatio*, *scortatio.* *דַּעַת, *scientia.* Ies. XLVII, 10. sec. *Alex.* Fallor, an πρόνοια legendum sit? - זוֹנָה part. foem. *scortans.* Ierem. II, 20. - זוֹנָה, *scortum.* Mich. I, 7. - זְנוּנִים plur. Gen. XXXVIII, 24. 2 Reg. IX, 22. Ezech. XXIII, 12. 29. Nahum. III, 4. ubi πορνεία *philtra* notare videtur. - זְנוּת. Num. XIV, 33. Ierem. III, 2. 9. XIII, 27. - תַּזְנוּת. Ezech. XVI, 15. 22. 24. 29. sec. *Complut.* ubi *Theodoretus* τὰ πορνεῖα habet. Ib. XXIII, 7. De *legali expletione libidinis* legitur Tob. VIII, 7. ubi alii de *impudica libidine* cogitant. De *idololatria*, ut saepe in V. T., v. c. Hos. II, 3-5. V, 3., sic etiam Sap. XIV, 12. De *impudicitia cordis* mulieris fornicariae Sir. XXVI, 9. *Suidas:* πορνεία, ἡ εἰδωλο-

λατρεία. (Hinc quoque apud Tob. IV, 13. de coniugio cum muliere aliena, h. e. gentili, dicitur.) — πορνεία καὶ ἡ ἀκολασία παρὰ τὸ πεπωρωμένον ἔχειν τὸν νοῦν. Conf. πορνεύω.

ΠΟΡΝΕΙ'ΟΝ, *locus, in quo scorta se prostituunt, lupanar, domus meretricia.* גַּב, *fornix. Symm. Theod.* Ezech. XVI, 30. 38. — זוֹנָה, *meretrix. Al.* Ioel. III, 3. — קֻבָּה, *lupanar. Symm.* Num. XXV, 8. *Nobilius* ibi legit πυρίνιον, et aliquot codd. habent πυρεῖον. Sed receptae lectioni favet *Procopius* p. 423. *Symmachus* vero *prostibulum* exposuit. — רָמָה, *excelsum.* Ezech. XVI, 24. ubi τὰ πορνεῖα *templa idolis in excelsis exstructa* notat. — תַּזְנוּת, *scortatio. Al.* Ezech. XVI, 29. τὰ πορνεῖα. *Suidas:* πορνεῖα, τόπος, ἔνθα αἱ πόρναι διάγουσιν, quae sunt desumta e *Schol. Biseti* ad *Aristoph. Ran.* v. 113.

ΠΟΡΝΕΥ'Ω, *fornicor, scortor, ad idola deficio.* זָנָה, idem. Ps. LXXII, 26. Ad hunc locum respiciens *Suidas:* πορνεία, ἡ εἰδωλολατρεία, καὶ πόρνος, ὁ εἰδωλολάτρης, παρὰ τὸ πόῤῥω νεύειν. Ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ, ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ ἀγαθόν ἐστι. Idem *Suidas* in v. ἐξωλόθρευσας Ps. l. c. pro πορνεύοντα scribendum censet πορεύοντα. Sed cum alias etiam LXX Intt. hebr. זָנָה per πορνεύειν interpretari soleant, coniectura eius locum non invenit. Ita *Bielius.* 1 Par. V, 25. Ierem. III, 6. 8. *Symm.* Amos. VII, 17. ubi vid. *Montf.* Confer etiam quae notavi ex Iud. XIX, 2. in πορεύομαι. — *יָצָא. *Inc.* Iud. II, 15. ubi tamen ἐπόρνευσαν mihi videtur inepto loco positum esse, referendum nempe ad זָנוּ v. 17. nisi quis statuere malit, auctorem huius versionis, ratione habita v. 12. et 15., יָצָא de *actionibus illicitis*, adeoque de idolorum cultu explicandum esse putasse, ut יָצָא sit i. q. סוּר מִדֶּרֶךְ v. 17. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* — עָשָׂה, *facio.* Ierem. III, 7. *Spohnius* ibi pro πορνεῦσαι ex coniectura scribit ποιῆσαι. Mihi sensum expressisse videntur. עָשָׂה *scelus flagitiumque committere* quandoque speciatim notat, ac v. 6. ei *scortatio*, h. e. *idolorum cultus*, tribuitur. — קָדֵשׁ, *cinaedus.* Deut. XXIII, 17.

ΠΟ'ΡΝΗ, *meretrix, scortum.* זָנָה verbum. Ies. LVII, 3. — זֹנֶה part. masc. Hos. IV, 15. — זוֹנָה. Gen. XXXIV, 30. XXXVIII, 15. et alibi. — אִשָּׁה זוֹנָה, *mulier scortum.* Ierem. III, 3. — זָרָה foem. ex זָר, *aliena.* Prov. V, 3. Forsitan legerunt זוֹנָה. — קְדֵשָׁה. Gen. XXXVIII, 21. 22. — רַע, *malus. Theod.* Prov. VI, 24. πόρνης. Hic nonnullis legisse videtur רֵעַ, *sociam.* Sed sensum secuti sunt. Vide de hac voce *Outhovium* in *Bibl. Brem.* Cl. III. p. 448. sequ.

'ΕΚ ΠΟ'ΡΝΗΣ, *ex scorto, sc. natus, spurius.* מַמְזֵר, *spurius.* Deut. XXIII, 2. ἐκ πόρνης. Arab. صفل, *corruptus fuit*, et in coniug. IV. *corrupit.* Alii statuunt, eos legisse

מַמְזֵר, a זור, *alienum esse.* Conf. ad h. l. *Spencerum* de *legibus Hebr. ritual.* lib. I. c. 6. sect. 5. p. 105. *Clemens Alex.* p. 15. ὁ ἐκ πόρνης, ὃς πολλοὺς ψευδωνύμους θεοὺς ἐπιγράφεται, ἀντὶ τοῦ μόνου θεοῦ ὄντος.

ΠΟΡΝΙΚΟ'Σ, *meretricius.* Hinc phrasis εἶδος πορνικὸν, *species meretricia.* שִׁית זוֹנָה, *ornatus meretricis.* Prov. VII, 10. — Vide alibi οἴκημα.

ΠΟΡΝΟΚΟ'ΠΟΣ, *meretrices alens*, *leno.* זוֹלֵל, *comessator.* Prov. XXIII, 21. ubi tamen hac voce non *leno* designatur, sed *scortator*, qui meretricibus alendis rem familiarem exhaurit. *Clemens Alex. Paed.* II, 2. p. 155. A. *Hesych.* πορνοκόπος (ita enim legendum loco πορνιοκόπος), ἑταιροτρόφος, πόρνος: ubi vide *Intt. Phavorinus*: πορνοκόπος. οὕτω Μένανδρος. οἱ δὲ ἀρχαῖοι πορνότριψ λέγουσιν. Substant. πορνοκοπία legitur apud *Schol. Arist. Av.* v. 286.

ΠΟ'ΡΝΟΣ, *scortator.* Sir. XXIII, 21. 22.

**ΠΟ'ΡΟΣ*, *via*, *ratio excogitata aliquid efficiendi*, *it. opportunitas*, *occasio.* 1 Macc. XII, 40. ἐζήτει πόρον τοῦ συλλαβεῖν, quaerebat *occasionem* eum comprehendendi. *Syrus* recte usus est voce ܥܠܬܐ, *occasio.* *Vulg.* omisit: *quaerebat comprehendere eum.* Sic apud *Arabes viam quaerere contra aliquem* est: *causam et rationem quaerere aliquem male tractandi.* Vide *Coran. Sur.* IV, 33. *Hesych.* πόρος, ἀφορμή. Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 810.

ΠΟ'ΡΠΗ, *fibula*, sive *orbiculus teres*, *quo vestimenta connectebantur.* 1 Macc. X, 89. ἀπέστειλεν αὐτῷ πόρπην χρυσῆν, mittebat illi fibulam auream, sicuti consuetudo erat dari cognatis regum, observante *Grotio*, qui omnino huc conferendus est. Vide et 1 Macc. XI, 58. XIV, 44. *Lex. Cyrilli Ms. Brem.* πόρπην, φίβλαν, περώνην (scribe περόνην) τὴν περὶ τοῦ στήθους. *Hesych.* πόρπη, ὁ ἀνοχεὺς τῆς ἀσπίδος, εἰς ὃν ὁ πῆχυς ἀνίεται, ἡ φίβλα, καὶ τῆς χλανίδος ἡ περόνη. *Suidas*: πόρπη, ἡ παρὰ Ῥωμαίοις φίβλα. *Trebellius Pollio* in *Claudio* narrat, Valerianum principem Zosimo Syriae procuratori praecepisse, ut Claudio extra dona daret *fibulas argenteas inauratas duas* et *fibulam auream.* Et *Plinius* lib. XXXIII. c. 3.: *Sed in militia quoque in tantum adolevit haec luxuria, ut M. Bruti in Philippicis epistolae reperiantur frementes, fibulas tribunitias ex auro geri.* Conf. *Demsterum ad Rosini Antiqu. Rom.* lib. V. c. 31. p. 884. sequ. et *Donatum Elucid. Liv.* l. 39. p. 79. sequ. T. I. *Opp. Critt. Gruteri*, et *Spanhemium Obss.* in *Callimach.* p. 65.

ΠΟ'Ρ'ΡΩ, *procul.* מִמֶּרְחָק, idem. Ies. XVII, 13. — קָרַב, *appropinquo.* Ies. LXV, 5. πόῤῥω ἀπ' ἐμοῦ: ubi *Trommio* legisse videntur רָחַק. Sed erravit. Nam קְרַב אֵלֶיךָ, *accede ad te*, contrarium obtinet sensum, et idem est ac *retrocede a me*,

procul a commercio meo. - רָחַק. Iob. XXII, 18. - רָחוֹק. Ies. LXVI, 19. Ierem. XII, 2. - מֵרָחוֹק. Ies. XXII, 3. - לְמֵרָחוֹק. 2 Par. XXVI, 15. *Hesych.* πόῤῥω, πόῤῥωθεν, μακρόθεν.

ΠΟ'ΡΡ'Ω ΑΠΕ'ΧΩ, procul absum. רחק Pih. *procul amoveo.* Ies. XXIX, 13.

ΠΟ'ΡΡ'Ω ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, procul fio. רָחַק. Iob. V, 4.

ΠΟ'ΡΡ'Ω ΠΟΙΕ'Ω, procul facio. הִרְחִיק Hiph. *procul amoveo.* Iob. XI, 14. XXII, 23.

ΠΟ'ΡΡ'ΩΘΕΝ, eminus, e longinquo. מֶרְחָק, *longinquitas.* Ies. XIII, 5. XXXIII, 17. XLVI, 11. - *מֶרְחַקֵּי, *longinqui.* *Οἱ Γ* Ies. VIII, 9. τὰ πόῤῥωθεν pro οἱ πόῤῥωθεν. - מִמֶּרְחָק. Ies. X, 3. Ierem. V, 15. - רָחוֹק. 2 Reg. XX, 14. Ies. XXXIII, 13. XLIII, 6. ἀπὸ τῆς πόῤῥωθεν, sc. γῆς, e terra longinqua. - מֵרָחוֹק. Iob. II, 12. XXXIX, 25. - לְמֵרָחוֹק. Iob. XXXIX, 29.

ΠΟΡΦΥ'ΡΑ, purpura. Est *ex ostreorum genere, e qua pretiosus ille liquor, vena industrie pertusa, colligebatur, qui et purpura dictus est.* Quomodo differat a *cocco*, vide supra s. κόκκος. אַרְגְּוָן. 2 Par. II, 7. - אַרְגְּוָנָא chald. Dan. V, 7. 16. 31. - אַרְגָּמָן. Exod. XXV, 4. XXVI, 1. Prov. XXXI, 22. Vide et 1 Macc. IV, 23. X, 62. 64. XIV, 43. et conf. *Pollucem* lib. I. c. 4. segm. 45. sequ. 1 Macc. X, 20. πορφύραν, *purpuream vestem*, στολὴν πορφυρᾶν, ut *Iosephus* habet, ubi, ut obiter moneam, in proxime antecedentibus loco καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ reponendum arbitror καὶ ἀπεσταλκαμέν σοι.

ΠΟΡΦΥ'ΡΑι Ε'ΝΔΥ'ΟΜΑΙ, purpura induor. הִתְיַמֵּר Hithp. *effero s. praedico me. Aqu.* Ies. LXI, 6. Non putem, auctorem huius versionis, quae *Aquilae* nullo modo tribui potest, aliter legisse, sed sensum expressisse. Nam *se efferre* et *purpura indutum esse* parum differunt. Vide *Lex. N. T.* s. h. v. *Vulg. superbietis.*

ΠΟΡΦΥ'ΡΕΟΣ, et contr. ΠΟΡΦΥΡΟΥ͂Σ, *purpureus.* אַרְגָּמָן. Iud. VIII, 26. Esth. I, 6. VIII, 15. Cant. III, 10. - *תְּכֵלֶת, *hyacinthus.* Num. IV, 7. sec. *Compl.* πορφυροῦν. Est alius Interpretis.

ΠΟΡΦΥΡΙ'Σ, sc. ἐσθὴς, *vestis purpurea.* אַרְגָּמָן, *purpura. Al.* Iud. VIII, 26. πορφυρίδων. Vox occurrit et apud *Aelianum V. H.* IX, 11. *Lucianum Navig.* T. II. Opp. p. 889. et alios. Quod autem ἐσθὴς subintellegendum sit, discimus ex eodem *Luciano lib. cit.* p. 872. ubi ἐσθὴς ἁλουργὶς dicitur.

ΠΟΡΦΥΡΙ'ΩΝ, *porphyrio, nomen avis aquaticae rostrum purpureum et pedes purpureos habentis, unde nomen nacta est.* רָחָמָה, *merops.* Deut. XIV, 17. - תִּנְשֶׁמֶת, *monedula.* Lev. XI, 18. Conf. de illo *Aristoph. Av.* v. 458 *Aelian. Hist. anim.* lib. III. c. 42. et lib. V. c. 28. ac *Athenaeum*

lib. IX. p. 388. et quae inde emendat *Bentleius* *Fragm. Callim.* p. 549.

ΠΟΣΑ'ΚΙΣ, *quoties.* עַד־כַּמֶּה פְּעָמִים, *usque quot vices.* 2 Par. XVIII, 15. – כַּמֶּה פְּעָמִים, *quot vicibus.* *Symm.* et LXX 1 Reg. XXII, 16. Vide et Sir. XX, 17. et conf. Matth. XXIII, 37. Luc. XIII, 34.

ΠΟΣΑΠΛΩ͂Σ, *quotiescunque*, *saepius*, *multis modis.* כָּמַהּ, *desiderio teneor.* Ps. LXII, 2. *ποσαπλῶς* (alii *πῶς ἁπλῶς*, *quam simpliciter*, quomodo legit et reddit *Hilarius.*) *σοι ἡ σάρξ μου*, sc. *ἐδίψησε*, saepius te caro mea desideravit. Legerunt כַּמָּה, h. e. *quot*, sine Mappik in He. *Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ποσαπλῶς*, *πολλαχῶς*, *ἀναριθμήτως.* *Suidas:* *ποσαπλῶς*, *ποσαχῶς*, *ἀναριθμήτως.* Haec sumta esse ex *Theodoreto* ad *Psalm.* l. c. observat *Küsterus.*

ΠΟΣΑΧΩ͂Σ, *quotnam modis*, *quanto magis.* כָּמַהּ, *desiderio teneor.* *Theod.* Ps. LXII, 2. Legit כַּמָּה s. כַּמֶּה. Vide et Sir. X, 34. ubi *quanto magis* notat. Sic *Syrus.* *Hesych.* *ποσαχῶς*, *κατὰ πόσους τρόπους*, *πολλαχῶς.* Idem post v. *πῶς:* *ποσαχῶς*, *ποσαπλῶς.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ποσαχῶς*, *πλεισταχῶς.*

ΠΟ'ΣΙΣ, *potio*, *potus.* מִשְׁתֶּה. Dan. I, 10. *Hesych.* *πόσις*, *πόμα.*

ΠΟ'ΣΟΣ, *quantus.* *Πόσῳ μᾶλλον*, *quanto magis.* אַף כִּי. *Symm.* 2 Sam. IV, 11. et Iob. XV, 16. – אַף. *Symm.* Iob. IV, 19. et 2 Sam. XVI, 11. ubi *Vulg.* *quanto magis.* – כַּמָּה, *tot, quot.* *Οἱ λοιποὶ* Ps. XXXIV, 17. *πόσα*, *quando* aut *quam diu.* *Aqu.* 1 Reg. XXII, 16.

**ΚΑΤΑ' ΠΟ'ΣΟΝ.* 3 Esdr. VIII, 78. *κατὰ πόσον τι ἐγενήθη ἡμῖν ἔλεος;* *quanta* benignitate affecit nos Deus? hebr. כִּמְעַט רֶגַע הָיְתָה Esdr. IX, 8.

**ΠΟ'ΣΩι ΜΑ͂ΛΛΟΝ*, *quanto magis.* אַף כִּי. *Symm.* Iob. XV, 6.

**ΠΟΤΑΜΟ'ΟΜΑΙ*, *instar fluminis concurro*, *confluo.* נָהַר, *confluo.* Ierem. LI, 44. *ποταμωθήσονται* sec. *cod. Syr. Hex. Mediol.* Tribuenda est haec versio sine dubio *Aquilae*, qui hac ficta voce graeca usus est, ut etymologiam hebraicae exprimeret.

ΠΟΤΑΜΟ'Σ, *fluvius*, et *κατ' ἐξοχὴν* *Nilus* et *Euphrates.* אוֹר, *lumen.* Amos. VIII, 8. Ex sententia *Cappelli* in *Critica S.* p. 650. legerunt כַּיְאֹר, *sicut fluvius*, cum *Chald. paraphr.* sed secundum *Buxtorfium* in *Anticrit.* p. 585. ideo sic transtulerunt, quia indicarunt, vocem כָּאוֹר idem h. l. esse quod כַּיְאֹר (vocali brevi in longam mutata, et Iod extrito, euphoniae causa forte), tum ex circumstantiis textus, tum e collatione cap. IX, 5. – יְאֹר. Exod. II, 3. *περὶ τὸν ποταμὸν*, circa fluvium, h. e. Nilum. Sic et Exod. IV, 9. VII, 15. Ies. VII, 18. et alibi *ποταμὸς* pro *Nilo* legitur. Sic etiam *Aelianus* lib. I. c. 4. ubi de canibus Aegyptiis: *οὐδὲ ἀθρόως*,

οὐδὲ ἀνέδην, οὐδὲ ἐλευθέρως ἐκ τοῦ ποταμοῦ πίνουσιν: ubi vide Intt. – מַיִם dual. *aqua*. Ios. IV, 7. – נָהָר, *fluvius*. Ios. XXIV, 2. πέραν τοῦ ποταμοῦ, ultra fluvium, h. e. *Euphratem*. Vide et v. 3. 14. 15. Nehem. II, 7. 9. III, 7. Ion. II, 4. ποταμοὶ ἐκύκλωσάν με, flumina, h. e. *aquae maris*, me circumdederunt. Sic *Hesiodus Theog.* v. 242. Derin appellat filiam ὠκεανοῖο, τελήεντος ποταμοῖο, *oceani, rotundi fluvii*. Et *Homerus* Oceanum ποταμὸν appellat. Vide *Liveleium ad Ion.* l. c. Unde *Hesychius*: ποταμὸς, ὁ ὠκεανός. Conf. *Drusium Obss.* Lib. IX. c. 20. Hab. III, 8. videtur ποταμοῖς vera lectio esse, quam habent *Caten. Gr. Tertull. August.* In altera lectione ποταμῶν videtur deesse διὰ, quod addit *Hesychius*. – נְהַר chald. Dan. VII, 10. – נַהֲרָה chald. cum ה emphat. Esdr. IV, 10. 11. 16. V, 3. VI, 6. – נַחַל, *torrens*. 1 Reg. VIII, 66. 2 Par. XX, 17. – פֶּלֶג, *rivus*. Ps. LXIV, 10.

ΠΟΤΑΜΟ'Σ ΦΕΡΟ'ΜΕΝΟΣ, *fluvius agitatus*. צֵל סֶלַע, *umbra petrae*. Ies. XXXII, 2. Hic pro more suo alia imagine ac comparatione usi sunt, sensu tamen non mutato.

*ΠΟΤΑΠΟ'Σ, *qualis*. Dan. XIII, 54. sec. cod. *Chis.* i. q. ποῖος, coll. v. 58.

ΠΟ'ΤΕ, *quando, aliquando*. אֵיפֹה, *ubi*. Iob. IV, 7. – מִדַּד Pih. *metior*. Iob. VII, 4. πότε ἑσπέρα; *quando* vespera? Legerunt מָתַי. – מָתַי. Iob. VII, 4. πότε ἡμέρα, ὡς δ' ἄν, *quando* dies, ut. *Aqu. Theod.* πότε. Conf. Matth. XXV, 39. – *עַד מָתַי. *Inc.* Prov. VI, 9. ubi πότε est *quamdiu, usque quo*. – פַּעַם, *vice*. Ies. XLI, 7. 2 Macc. XIII, 10. εἴ ποτε, *si quando*.

*ΠΟ'ΤΕΡΟΝ, *utrum*. מָה, *quid*. *Symm.* Cohel. XI, 5. ubi *Montfauconius* recte coniicit πόθεν esse legendum.

ΠΟ'ΤΕΡΟΝ Ο'ΥΧΙ', *annon, nonne*. ה praefixum. Iob. XXI, 22. πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην; *nonne* dominus est, qui docet prudentiam et scientiam? Ita etiam Iob. XXII, 2. – *הֲלֹא. Iob. VII, 1.

ΠΟ'ΤΗΜΑ, *potus, potio*. מִשְׁתֶּה. Ierem. LI, 39. *Hesych.* πότημα, ποτήριον, ἢ ὁ τόπος (*Stephanus* bene legendum censet πότος) αὐτός. *Hippocr.* de *affect.* p. 520, 40.

ΠΟΤΗ'ΡΙΟΝ, *poculum*. הַשְׁקוֹת infin. Hiph. *potandum dare*. Esth. I, 8. Forte legerunt שְׁקַת. – כּוֹס, *poculum*. Gen. XLII, 13. 21. 2 Sam. XII, 3. et alibi saepius. – *כַּיָּם, *sicut mare*. Thren. II, 13. Legerunt כוס ex similitudine literarum. – מַשְׁקֶה, *irriguum pascuum*. Ezech. XLV, 15. Legendum ibi est ποτιστήριον.

ΠΟΤΙ'ΖΩ, *poto, potum do*. הִגְמִיא Hiph. *sorbendum do*. Gen. XXIV, 17. πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου, *bibendum* mihi *praebe* parum aquae ex hydria tua. – הִשְׁקָה Hiph. Gen. XIX, 32. ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, *bibendum praebeamus* patri nostro vinum. Vide et Gen. XXXIV, 43.

Num. V, 24. 27. Iud. IV, 19. Hab. II, 15. – מַשְׁק, *gubernator, moderator. Aqu.* Gen. XV, 2. ὁ υἱὸς τοῦ ποτίζοντος οἰκίαν μου, filius eius, qui potum dat domui meae. *Aquila* hic nonnullis accepisse videtur מֶשֶׁק pro מַשְׁקֶה per *apocopen.* Vide *Kuhnium Quaest. Philol. Pentad.* I. *Quaest.* 1. p. 1. Equidem mallem ποτίζοντα h. l. *dispensatorem* reddere, parte posita pro toto. – נָסַךְ, *effundo.* Ies. XXIX, 10. πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως, *bibendum* vobis *praebuit*, seu *largiter* vobis *dedit* spiritum soporis. – שָׁאַב, *haurio aquam*, scil. iumenta potandi causa. Gen. XXIV, 19. ubi ποτιῶ est alius interpretis. – *שׁוּק, *appeto. Symm.* Ps. LXIV, 10. ποτίσεις αὐτήν. *Hieron. irrigas eam:* ubi aut תְּשֹׁקְקֶהָ derivavit a שָׁקָה, legens תַּשְׁקֶהָ, aut שׁוּק permutat h. l. suam significationem cum שָׁקָה, cuius permutationis in aliis quoque dantur exempla, v. c. כּוּר et כָּרָה, *fodere*, בּוּז et בָּזָה, *spernere*, ut iam *Dathius* ad h. l. recte observavit.

ΠΟΤΙΣΜΟ'Σ, *potus*, *potio.* שִׁקּוּי, *irrigatio. Aqu.* Prov. III, 8. Vide quoque *Schol. Apollon. Rhod.* IV, 1247. *Phavorin.* s. v. ἀρδηθμὸς, et *Hesych.* s. ἀρδεία.

ΠΟΤΙΣΤΗ'ΡΙΟΝ, *aquarium*, *aqualiculus*, *canalis.* מַשְׁקֶה, *irriguum. Theod.* Ezech. XLV, 15. ἀπὸ τῶν ποτιστηρίων, ubi vid. *Montf.* – *רְהָטִים, *canales.* Exod. II, 16. τὰ ποτιστήρια sec. cod. *Oxon.* quod mihi merum glossema vocis τὰς δεξαμενὰς esse videtur. – שֹׁקֶת, *canalis.* Gen. XXIV, 20. XXX, 39. Graeci ποτιστήριον alias ποτίστραν vocant. Vide *Spanhemii Obss. in Callimach.* p. 165.

ΠΟΤΙΣΤΗ'Σ, *pocillator*, *pincerna.* מַשְׁקֶה, idem. *Aqu.* Gen. XL, 1.

ΠΟΤΙ'ΣΤΡΑΙ, *alvei*, aut *canales ad pecorum potum adornati*, a ποτίζω, *poto.* רְהָטִים, *canales. Incert.* Exod. II, 16. *Strabo* VIII. p. 545. C. Voce ποτίστρα in eodem sensu utuntur Graeci hodierni.

ΠΟΤΟ'Σ, *potabilis*, et neutrum ponitur pro substantivo, τὸ ποτὸν, *potio*, *potus*, *id quod bibitur.* מַיִם dual. *aqua.* Iob. XV, 16. – מַשְׁקֶה, *irriguum.* Lev. XI, 34. πᾶν ποτὸν, *omnis potus. Homer. Il. l*, 175.

ΠΟ'ΤΟΣ, *potatio*, *convivium.* הַשְׁקוֹת infin. Hiph. *bibendum dare.* Esth. I, 8. Forte legerunt שֹׁקֶת. – מֶמְסָךְ, *mixtura* aut *potus mixtus*, scil. aromatibus. Prov. XXXIII, 30. 1 Sam. XXV, 36. – מִשְׁתֶּה, *convivium. Aqu. Symm.* Gen. XXIX, 2. et Ies. XXV, 6. *Symm.* Prov. XV, 15. *Inc.* Ies. V, 2. Confer quoque 1 Petr. IV, 3. – מִשְׁתְּיָא chald. Dan. V, 10. – שְׁתִיָּה. Esth. I, 8. 3 Esdr. V, 54. hebr. מִשְׁתֶּה Esdr. III, 7. *Hesych.* πότος, εὐωχία, ἄριστον, δεῖπνον, ἢ αὐτὸ τὸ πιεῖν. *Suidas:* ποτὸς, τὸ πινόμενον. Πότος δὲ, τὸ συμπόσιον.

ΠΟΥ', *ubi*, *quo*, *quorsum.* אֱהִי. Hos. XIII, 10. 14. Ex sententia *Cappelli* in *Crit. S.* p. 630. utrobique legerunt

אַיֵּה, contradicente tamen *Scharfenbergio*, qui v. 10. ideo πού recte transtulisse statuit, quia sequitur אֵפוֹא, et series orationis docet, esse h. l. interrogationem, sed v. 14. LXX, deceptos ambiguitate vocabuli אֱהִי, significationem eius ab h. l. alienam expressisse. – אֵי. Gen. IV, 9. Deut. XXXII, 37. 1 Sam. XXVI, 16. – אַיֵּה. Gen. XVIII, 9. XIX, 5. Exod. II, 20. et alibi saepius. – אַיּוֹ, *ubi ille*. Mich. VII, 10. – *אֵיךְ, *quomodo*. Ierem. XXXVI, 18. ubi pro πού *Cappello* legendum videtur πῶς. Alii libri habent πόθεν. Abd. v. 5. Legerunt אַיֵּה aut potius אַיִן, seu אין, quod aliquando significat *ubi* estque adverbium loci. – אֵיכֹה. 2 Reg. VI, 13. – אַיָּם, *ubi illi*. Ies. XIX, 12. – אַיִן, *non*. Ierem. VI, 14. πού ἐστιν εἰρήνη, *ubi* est pax? h. e. neutiquam est pax. Unde forte apud *Hesychium*: πού ἐν ἴσῳ τῷ οὐδαμῶς. Praeterea אַיִן est interdum i. q. אַיֵּה, *ubi*. Certe arab. أين est *ubi*, *ubinam*. Conf. Iob. X, 7. – אֵיפֹה. Gen. XXXVII, 15. Iudic. VIII, 18. Ruth. II, 19. et alibi. – אָן. 1 Sam. X, 14. – אָנָה. Gen. XVI, 8. πόθεν ἔρχῃ, καὶ ποῦ πορεύῃ; unde venis et *quorsum* vadis? Vide et Gen. XXXII, 17. XXXVII, 30. et alibi. – יָדַיִם dual. *manus*. Ios. VIII, 20. יָדַיִם h. l. *loca* significat aut *latera*. Tob. II, 14. ποῦ εἰσίν; *quamnam praestant utilitatem?* Baruch. III, 4. ποῦ; *ubi quaerendum est?*

ΠΟΥΣ, *pes*, *fulcrum*, *gressus*. *אַבִּיר, *fortis*. Ier. XLVII, 3. τῶν ποδῶν. Fortasse scribendum est ἵππων, quam notionen אַבִּיר haud raro habet. Vide *Simonis Lex. hebr.* p. 20. *Theod.* habet δυνατῶν. – *אַחֲרֶיךָ, *post te*. Iob. XXXIX, 10. Ἐν ποδὶ, quod h. l. nonnulli codd. habent, vel mendum est pro ἐν πεδίῳ, vel ex alia interpretatione, quasi dicat: *pedetentim vestigia tua legens*. – אֹרַח, *semita*. Ies. III, 11. τὴν τρίβον τῶν ποδῶν ἡμῶν. Bene quoad sensum. – – אַשּׁוּר *incessus*. Iob. XXXI, 7. – *הִדְרִיךְ Hiph. a דָּרַךְ, *calcare facio*. Iud. XX, 43. κατὰ πόδα αὐτοῦ sec. cod. *Vat.* Est fortasse alius interpretis. Ed. *Compl.* habet κατεπάτησαν, e quo lectionem κατὰ πόδα ortam esse facile aliquis coniiceret. – *הָמוֹן, *strepitus*. 1 Reg. XVIII, 41. ἡ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ ὑετοῦ sec. cod. *Vatic.* Ed. *Compl.* habet τοῦ ἤχους. Si lectio sana est, οἱ πόδες τοῦ ὑετοῦ notat ὑετὸν σπεύδοντα. Possunt autem pluviae, inprimis si e nubibus tonitralibus delabitur, non incommode pedes tribui. – *יָד, *manus*. Dan. X, 10. sec. cod. *Chis.* ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν μου. Sic etiam *Chrysostomus*. יָד, *manus*, etiam de *animalium pedibus anterioribus* dicitur, ut docuit *Bochartus Hier.* P. I. lib. IV. c. 7. col. 1088. – כְּרָעַיִם dual. *crura*. Exod. XII, 9. XXIX, 17. Lev. I, 9. et alibi. Adde *Inc.* Levit. IV, 11. – מַרְגְּלוֹת plur. *stragulae pedales*. Ruth. III, 4. 7. 8. 14. – *עָמְדִי, *stare meum*. *Theod.* Dan. VIII, 18. Sine dubio derivavit ab עָמַד, *pes*. –

עֵמֶק, *vallis.* Iob. XXXIX, 21. ἐν ποδὶ sec. *Ald.* et *Compl.* Ita quoque *Ambrosius* de *interpellat. Iobi Opp.* T. I. p. 639. Videtur illud ἐν ποδὶ vel e *Chrysostomi* interpretatione huius loci, vel potius ex vitioso πεδι pro πεδίῳ (quod habet ed. *Lond.*) ortum esse. Vide tamen supra s. אַחֲרֶיךָ. – עָקֵב, *calcaneus.* Gen. XLIX, 19. – פְּעָמִים plur. *incessus.* Iud. V, 28. sec. *Vat.* 2 Reg. XIX, 24. Prov. XXIX, 5. *Symm.* et οἱ λοιποὶ Ps. LVII, 11. – פַּרְסָה, *ungula.* Ies. V, 28. – רֶגֶל, passim in duali רַגְלַיִם. Gen. VIII, 9. XVIII, 4. XXXIII, 14. κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων, iuxta *gressum* puellorum, h. e. *lente.* Exod. III, 5. et alibi saepissime. – כַּף רַגְלַיִם, *planta pedum.* Ezech. I, 7. – רַגְלִי, *pedes, peditis.* Ierem. XII, 5. σοῦ οἱ πόδες τρέχουσι. Habuerunt pro plurali vocis רֶגֶל, *pes.* – שׁוּל, *fimbria. Al.* Thren. I, 10. πρὸ ποδῶν αὐτῆς. Videntur *fimbrias* pro omni extremitate accepisse, quo sensu et apud Latinos occurrit, et hanc ob causam per *pedes* liberius transtulisse. שׁוּל apud Chaldaeos in universum de *imo rei* usurpatur, et de *pudendis* adeo adhibetur. *Symm.* Exod. XXVIII, 33. πρὸς ποδῶν. *Symm. Theod.* Ies. VI, 1. τὰ πρὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. *Vulg. et ea, quae sub ipso erant,* h. e. *fimbriae latae vestimenti eius regii.* Sirac. XXVI, 20. πόδες ὡραῖοι, pedes pulcri, *fulcra* pulchra. Sir. XXXVIII, 39. πρὸ ποδῶν. Forte ibi προποδῶν legendum, quod ab *Hesychio* per ἔμπροσθεν explicatur. – Vide alibi κλῶνες.

ΠΡΑΓΜΑ, *negotium, actio, opus, res, factum, munus,* etiam *lis, causa, controversia, contentio,* unde *pragmatici* in *iudiciis* dicebantur, *qui in foro dicturis oratoribus de legibus ac iure argumenta subministrabant.* דָּבָר. Gen. XIX, 22. Exod. I, 18. ubi πρᾶγμα est *factum, res, quae fit et agitur.* Deut. XXIV, 5. ubi πρᾶγμα est *munus aliquod et officium,* adiuncta notione *laboris* et *molestiae.* Prov. XXV, 2. ubi an πράγματα aut προστάγματα legendum sit, diiudicare non valeo. *Symm.* Gen. XX, 10. – דָּבָר et דָּת iunctim, *verbum, lex.* Esth. III, 15. – דֶּבֶר, *pestis.* Ps. XC, 6. Hic legerunt דָּבָר cum *Symmacho* et *Aquila.* – חֵפֶץ, *propositum.* Cohel. III, 1. 17. V, 7. VIII, 6. Vox hebr. apud Salomonem in genere pro *negotio* s. *re* sumitur, sicut *Syr.* צבותא, *voluntas,* passim pro *re* usurpatur. – *מְדִינָה chald. *provincia.* Dan. II, 48. 49. sec. cod. *Chis.* ubi liberius transtulerunt. – *מִלְּתָא chald. *verbum.* Dan. II, 8. sec. cod. *Chis.* Ib. v. 48. 49. – מַעֲלָלִים plur. Ierem. XLIV, 22. – מַעֲשֶׂה. Gen. XLIV, 15. – *נֶטַע, *plantatio. Hebr.* Iob. XIV, 9. ἀπὸ τοῦ πράγματος ποιήσει καρπὸν, fructus *actionum* suarum reportabit ac percipiet. Sensum expressit. In textu hebr. legitur: *et faciet messem, sicut fuit plantatio.* – צְבוּ chald. per apocopen pro צְבוּת, *voluntas.* Dan. VI, 17. Vide supra s. חֵפֶץ. 1 Macc. VI, 56. πράγματα, *res* seu *negotia regni,* i. q. v. 57. τὰ τῆς

βασιλείας. Conf. *Symm.* 3 Esdr. IX, 13. in notione *facinoris* legitur, quod erat in consuetudine cum mulieribus alienigenis. 2 Macc. III, 8. τῷ πράγματι, *re vera*, uti a *Vulgato* vertitur, et opponitur τῇ ἐμφάσει. Ib. v. 7. ὁ ἐπὶ τῶν πραγμάτων, qui erat quaestor: nam πράγματα significat *pecunias*, coll. v. 58. Conf. quoque *Obss. Miscell.* Vol. VII. p. 410. 3 Esdr. IV, 18. πρᾶγμα est *supellex* seu *res*, coll. v. 19.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙ'Α, *operatio, negotiatio, exactio, opus, negotium*, it. *opus historicum, historica tractatio*. דָּבָר, *verbum*. 1 Reg. IX, 15. ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς, *exactio tributi*. Conf. πράκτωρ. - חֵשֶׁק, *desiderium*. 1 Reg. IX, 1. 19. - חִשֻּׁקִים plur. *canthi*. 1 Reg. VII, 32. αἱ πραγματεῖαι αὐτῶν, *artificia eorum* vel *totum opus*. *Michaelis Suppl.* p. 981. recte monuit, versionem hanc non solum ad חִשֻּׁקִים, sed etiam ad חִשֻּׁרִים pertinere, ac conferendum arab. حشى, *eleganter formavit*. - מְלָאכָה, *opus*. 1 Par. XXVIII, 21. ἐν πάσῃ πραγματείᾳ, in omni *negotio*. - סְפֹרוֹת plur. *numeri*, Ps. LXX, 17. ὅτι οὐκ ἔγνων πραγματείας, quia non novi *historicas tractationes*. Ita *Polybius* non longe ab initio operis sui: αὐτὸ γὰρ τὸ παράδοξον τῶν πράξεων, ὑπὲρ ὧν προῃρήμεθα γράφειν, ἱκανόν ἐστι προκαλέσασθαι καὶ παρορμῆσαι πάντα καὶ νέον καὶ πρεσβύτερον πρὸς τὴν ἔντευξιν τῆς πραγματείας. Et *Diodor. Sic.* Lib. I. non longe ab initio: διὰ τῆς πραγματείας ταύτης. Et paulo post: οἵ τε τὰς κοινὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις, καθάπερ μιᾶς πόλεως, ἀναγράψαντες ἕνα λόγον καὶ κοινὸν χρηματιστήριον τῶν συντετελεσμένων ἀπέδειξαν τὰς ἑαυτῶν πραγματείας. Vide et *Diod. Sic.* Lib. I. p. 4. Sic *Bielius*. Sed lectio πραγματείας sine dubio ibi est vitiosa, et reponendum γραμματείας, quod vide supra: ut 3 Esdr. VIII, 24. pro πραγματικοῖς in aliis codd. legitur γραμματικοῖς, et in *Epistolis Libanii* a *Wolfio* editis p. 224. pro γραμμάτων alius codex habet πραγμάτων. *Hesychius* tamen habet: πραγματεία, σύγγραμμα βίβλου ἢ λόγος. Sed vide *Gutherium* de *Off. Dom. Aug.* I, 52. Legitur praeterea Dan. VI, 4. sec. cod. *Chis.* ubi nihil ei respondet in textu hebr. 2 Macc. II, 32. τὸ ἐργαστικὸν τῆς πραγματείας παραιτεῖσθαι, elaboratam *pertractationem* devitare.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΥ'ΟΜΑΙ, *negotior, molior*. חָשַׁק, *desidero*. 1 Reg. IX, 19. Adde Dan. VIII, 17. sec. cod. *Chis.* ubi chald. עֲשָׂה respondet.

**ΠΡΑΓΜΑΤΙ'Α*, i. q. πραγματεία. דָּבָר. 1 Reg. IX, 15. sec. ed. *Compl.*

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ'Σ, *solers in negotiis agendis et rebus tractandis, ad res gestas vel ad rerum civilium administrationem pertinens, realis*. Πραγματικοὶ dicuntur *homines forensis professionis, qui libellos concipiebant et testationes consignabant, administri, scribae*. 3 Esdr. VIII, 24. πραγματικοῖς

τοῦ ἱεροῦ, *administris* vel *scribis templi.* Vide supra in γραμματικός. Ita *Bielius*, qui hanc explicationem suam sine dubio e versione *Syriaca* et *Vulgato* hausit. Πραγματικὸς in universum is dicitur, *qui alicui rei tractandae operam suam navat, qui negotiis occupatus est*, ut adeo in l. l. πραγματικοὶ τοῦ ἱεροῦ sint, qui in antecedentibus ἱερόδουλοι dicti erant, *quorum opera circa sacra versatur.* In textu chald. Esdr. VII, 24. est פָּלְחֵי בֵּית, *colentes*, h. e. *ministeria facientes in templo. Iosephus* autem eadem verba recitans *A. I.* XI. c. 5. p. 560. utitur verbis γραμματεῦσι τοῦ ἱεροῦ, ubi ei sine dubio ob oculos versata est lectio γραμματικοῖς, quam libri quidam l. l. habent. Sic et *Polybio* VII, 12, 2. III, 5, 7. πραγματικὸς is dicitur, *qui in rebus gerendis versatur.*

ΠΡΆΚΤΩΡ, *exactor.* נֹגֵשׂ part. idem. Ies. III, 11. οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶνται ὑμᾶς, *exactores* vestri omnibus bonis vos exuunt. – נוֹשֶׁה, *foenerator. Symm.* Ps. CVIII, 11. *Hesych.* πράκτορες, ἀπαιτηταί. *Suidas:* πράκτωρ, ὁ τὸν ἐπικείμενον εἰσπραττόμενος φόρον. Conf. *Suiceri Thes.* T. II. p. 819.

ΠΡΑ͂ΞΙΣ, *actio, operatio*, *exactio, tributum.* בְּלוֹ chald. *tributum vetus.* Esdr. IV, 13. 20. VII, 23. – דֶּרֶךְ, *via.* 2 Par. XIII, 23. αἱ πράξεις αὐτοῦ, res gestae eius. Vide et 2 Par. XXVII, 7. XXVIII, 26. et conf. 1 Macc. XVI, 23. Ita et πράξεις τῶν ἁγίων ἀποστόλων sunt *res gestae sanctorum Apostolorum.* Eadem notione vox occurrit apud *Polybium.* Vide *Raphelii annotatt. ex eodem ad N. T.* p. 291. – הִתְיַחֵשׂ Hithp. *genealogiam recenseo.* 2 Par. XII, 15. αἱ πράξεις αὐτοῦ, res gestae eius. – *מַכָּר, *notus* a נָכַר. 2 Reg. XII, 6. sec. *Alex.* ubi tamen loco πράξεως sine dubio legendum est πράσεως, quod reliqui habent, voce nempe inepte deducta a מָכַר, *vendidit.* – פֹּעַל, *opus.* Iob. XXIV, 5. – מַעֲשֶׂה, *opus. Aqu.* Cohel. XI, 5. 2 Macc. IV, 28. ἡ τῶν διαφόρων πρᾶξις, *exactio vectigalium.* Iudith. VIII, 33. πρᾶξις est *propositum*, i. q. ἐπιτήδευμα cap. X, 8. et XIII, 7. *Hesych.* πρᾶξις, ἀπαίτησις, ἄνυσις, ἡ ἔργου ποίησις, ἡ βίος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πρᾶξιν, ἀπαίτησιν, ἡ ἄνυσιν.

ΠΡΑ͂ΟΣ et πρᾷος, *mansuetus, lenis.* עָנִי, *afflictus. Al.* Soph. III, 13. πρᾶον. *Symm.* Ps. XVII, 28.

ΠΡΑΌΤΗΣ, *mansuetudo, lenitas.* חִישׁ, *cito.* Psalm. LXXIX, 12. Ad quem locum respiciens *Suidas:* πραότης ἐπὶ θεοῦ, ἡ μικρὰ τιμωρία. Δαβίδ· ὅτι ἐπῆλθε πραότης ἐφ' ἡμᾶς καὶ παιδευθησόμεθα. Haec sumta esse ex *Theodoreto* ad Ps. l. c. annotat *Küsterus.* Caeterum vide infra ad πραΰτης. – עֲנָוָה. Psalm. XLIV, 6. *Symm. Theod.* Prov. XVIII, 12. ubi πραότης aut est *modestia*, aut *patientia in perferendis malis. Aqu.* Ps. XVII, 36. – *ענות, *afflictio.* Psalm. CXXXII, 1. Legerunt עַנְוָתוֹ. Sirac. III, 19. τὰ ἔργα σου ἐν πραότητι διεξάγαγε, h. e. *modeste* te in omnibus rebus tuis gere, coll. v. 20. ubi legitur: ταπείνου σεαυτόν.

ΠΡΑΣΙΆ, *areola in horto.* עֲרוּגָה, idem. *Aqu.* Cant. V, 14. *Aqu. Symm.* Cant. VI, 1. *Suidas: πρασιαὶ, αἱ τοῦ κήπου λαχανίαι, καὶ πρασιὸν, λάχανον.* *Hesych.* *πρασιαὶ, αἱ ἐν τοῖς κήποις τετράγωνοι λαχανίαι, οἷον περασιαὶ, διὰ τὸ ἐπὶ πέρασι τῶν κήπων.* *Phavorinus: πρασιαὶ, τετράγωνά τινα σχήματα ἐν τῇ γῇ.* Conf. *Vorstii Philol. S.* P. I. c. 12. p. 304. ac *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΠΡΑΣΙΆΟΜΑΙ, *areolae ad instar imbrem sitio.* עָרַג. *Aqu.* et *Ed. VIta* Ps. XLI, 2. *πεπρασίασται*, ut vallis areolis distincta est ad rivos aquarum. *Hieron. praeparata.* In mente habuerunt עֲרוּגָה, *areola*, aut arab. عرج, quod de *camelorum adaquatione* usurpatur, unde *sitis* significatio commode derivatur. Adde *Aqu.* Ioel. I, 20. *ἐπρασιώθη.* Conf. *Drusii Observ.* lib. XIV. c. 24. et 25.

ΠΡΆΣΙΝΟΣ, *porraceus, porro similis ratione viridis coloris.* שֹׁהַם, *sardonyx.* Gen. II, 12. Arab. سفع est *palluit.* *Epiphanius de gemmis* cap. 3. *Λίθος σμάραγδος, οὗτος καλεῖται καὶ πράσινος.*

ΠΡΑ͂ΣΙΣ, *venditio, omne quod venditur,* speciatim *frumentum.* בַּר. *Inc.* et LXX Amos. VIII, 6. – *מְכָּר, *notus.* 2 Reg. XII, 5. 7. Legerunt מֶכֶר, a מָכַר, *vendo.* – מְכֹר infin. *vendendo.* Deut. XXI, 14. – מֶכֶר. Nehem. XIII, 16. – מִמְכָּר. Levit. XXV, 14. 25. 27. *Aqu.* Deut. XVIII, 8. Nehem. XIII, 15. – מִמְכֶּרֶת. Levit. XXV, 42. – מִקְנָה, *emptio.* Levit. XXV, 51. – שֶׁבֶר, *annona.* Gen. XLII, 1. sec. *Oxon.* et *Ald.* In ed. *Compl.* legitur *πρᾶσις σίτου.* Nehem. X, 38. Amos. VIII, 6. sec. *B. Ald. et Cyrillum.*

ΠΡΆΣΟΝ, *porrum.* חָצִיר. Num. XI, 5. *Aqu.* Ies. XL, 7. Conf. *Fulleri Miscell. SS.* lib. IV. c. 18. p. 535. *Hesych.* *πράσα, τὰ βρύα καὶ τὰ φυκία.*

ΠΡΆΣΣΩ, *ago, facio, operor, exigo, exquiro.* אָכַל, *edo.* Prov. XXX, 20. *πράξῃ.* *Wesselingius Obss.* p. 151. ad verbum hebr. emendavit *τρώξῃ*, ingenue simul fassus, vulgatam lectionem accommodate ad loci sensum explicari posse, verbi *facere* usu *Plautino* adhibito: quem si quis cognoscere cupiat, adire poterit *Burmannum* ad *Petronium* c. 9. Vide ad h. l. *Iaegerum.* – יָלַךְ, *eo.* Ios. I, 7. *ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσσῃς.* Bene ex usu loquendi hebr. – מָצָא, *invenio.* Ies. LVII, 10. N. L. – נָגַשׂ, *exigo.* Dan. XI, 20. *πράσσων δόξαν βασιλέως*, *exigens* gloriam regis. Solet alias hoc verbum de *pecuniarum et vectigalium exactionibus* saepius usurpari. Vide auctores citatos *Wolfio* ad Luc. III, 13. p. 600. – נֹגֵשׂ, *exactor.* *Theod.* Ies. L, 1. *τῶν πρασσόντων με*, *exigentium a me.* – נָתַן, *do.* Prov. XIII, 10. *πράσσει.* Aliam sine dubio versionem dedissent, nisi מַצָּה per *κακὰ* transferre voluis-

sent. – עָשָׂה. Gen. XXXI, 28. Prov. XIII, 27. XIV, 17. – פָּנָה, *respicio.* Iob. XXXVI, 21. *Respicere ad peccatum* est *peccatum committere*, aut *eius reum fieri*, πράσσειν τὰ ἄτοπα, uti b. l. LXX transtulerunt. – פָּעַל. Iob. VII, 20. τί δυνήσομαί σοι πρᾶξαι; quid potero tibi *nocere*? h. e. *nullum ex peccatis meis detrimentum capis. Hebraeus Int.* τί ἔβλαψά σε; Conf. *Lex. N. T.* s. ποιέω. Iob. XXXV, 5. εἰ ἥμαρτες, τί πράξῃ; ubi quoque πράσσειν sequ. dativo notat *nocere alicui*, *detrimentum afferre. Vulgatus*: *quid ei nocebis?* Iob. XXXVI, 23. Prov. XXX, 20. Praeterea legitur Iob. XXXIV, 21. λέληθε δὲ αὐτὸν οὐδὲν (sc. αὐτῶν) ὧν πράσσουσι, latet vero illum nihil *illorum*, *quae agunt.* In Hebr. κατὰ τὸ ῥητὸν aliter. 1 Macc. X, 35. ubi in universum significat *violenter et duriter aliquem tractare*, *vim inferre*, a notione *exigendi*, *postulandi ab aliquo vel mulctam vel pecuniam*, de qua vid. *Wesselingius* ad *Diodor. Sic.* I, 18. Sic quoque עָשָׂה sumitur Cohel. IV, 1. Hist. Sus. 22 et 25. πράσσειν ter est *flagitium*, speciatim *adulterium committere.* – Vide quoque alibi ὁσίως.

ΠΡΑΤΟ'Σ, *venalis.* 2 Macc. XI, 3. iuxta al. πρατὴν δὲ τὴν ἀρχιερωσύνην κατ' ἔτος ποιήσειν, summum autem sacerdotium *venale* quotannis redditurum.

ΠΡΑΥ'ΘΥΜΟΣ, *lenis animo*, *mansuetus*, *mitis.* חַיֵּי בְשָׂרִים, *vita carnis.* Prov. XIV, 30. ubi *laegero* iudice librarius, aberrante oculo in v. 29. delatus, interpreti denuo obiecerat אֶרֶךְ אַפַּיִם, unde πραΰθυμος ἀνήρ. – שְׁפַל רוּחַ, *humilis spiritu.* Prov. XVI, 20.

ΠΡΑΥ'ΝΩ, *mansuete facio*, *lenio*, *mitigo.* הִשְׁקִיט Hiph. *quiescere facio.* Ps. XCIII, 13. τοῦ πραΰναι αὐτὸν ἀφ' ἡμερῶν πονηρῶν, ut *quiescere faciat* illum a diebus malis. *Hesych.* πραΰνει, κατασιγαίνει, κατακοιμίζει. – כִּלְכֵּל Pih. a כּוּל, *sustento.* Prov. XVIII, 14. θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος, iram *domini mitigat* servus prudens. Sic *Aelianus V. H.* XII. c. 54. ὀργιζόμενον πραΰναι.

ΠΡΑΥ'Σ, *mansuetus*, *lenis*, *mitis*, it. *afflictus*, *pauper*, *humilis*, *tenuis.* הַנְחִית Hiph. *descendere facio.* Ioel. III, 11. ἐκεῖ ὁ πραῢς ἔστω μαχητής, ubi nonnullis legisse videntur: הַנָּח יִהְיֶה seu הַנָּחַת, *Trommio* הַנְּחוּת part. Pah., *Cappello* in *Crit. S.* p. 555. הַנַּחַת, a נוּחַ, *quietus*, *tranquillus*, *mansuetus*, ad quem locum *Scharfenbergius* eos sensum utcunque reddidisse arbitratur. – עָנָו, *afflictus*, *humilis.* Num. XII, 3. Μωϋσῆς πραῢς σφόδρα, Moses *afflictus* valde. Vide et Ps. XXIV, 10. XXXIII, 2. XXXVI, 11. LXXV, 9. CXLIV, 4. *Aqu.* Ies. XI, 4. τοῖς πραέσι τῆς γῆς, *humilibus* terrae. – עָנִי, *afflictus*, *pauper. Symm.* et LXX Iob. XXIV, 4. ἐκρύβησαν πραεῖς γῆς, absconditi sunt *inopes* terrae. Ies. XXVI, 6. πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραέων, conculcabunt illos pedes *tenuium.* Zach. IX, 9. πραῢς, *tenuis* vel *pauper*, coll.

Matth. XXI, 5. Alii Zach. l. c. pro πραῢς habent πτωχὸς, quemadmodum vice versa pro πτωχὸν 2 Sam. XXII, 28. alii habent πραῢν. Sirac. X, 15. ἐκάθισεν πραεῖς ἀντ' αὐτῶν, sc. ἀρχόντων, sedere fecit (sc. in throno) *pauperes* vel *humiles* loco illorum. Conf. Luc. I, 52. ubi, qui hic πραεῖς, Evangelista vocat ταπεινούς. Vide et Sir. III, 19. ubi iuxta *Al.* πραέσιν opponuntur ὑψηλοὶ καὶ ἐπίδοξοι. Confer tamen monita contra hanc sententiam a *Bretschneidero Spicil.* p. 221.

ΠΡΑΫ́ΤΗΣ, *mansuetudo*, *lenitas*, *humilitas*. חֵשׁ, *cito*. *Theod.* Ps. LXXXIX, 12. Videtur derivasse a חָשָׁה, *silere*, *quiescere*. - עֲנָוָה, *humilitas*. *Theod.* Prov. XVI, 4. *Symm.* Prov. XXII, 4. Sirac. IV, 8. ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν πραΰτητι, ubi πραΰτης est *comitas*, *modestia*, *lenitas*, ut quoque *Syrus* interpretatus est.

ΠΡΕ'ΜΝΟΝ, *truncus*, *stirps*, vel *stipes arboris*. *מַטָּעָה, *plantatio*, *plantarium*. *Inc.* Ezech. XVII, 7. πρέμνου, vel πρέμνῳ. *Vulg. de areolis germinis sui.* Inde enim procul dubio *Gloss. MS.* in *Ezech.* πρέμνῳ, βόλῳ. Aliter de hac voce *Hesychius:* πρέμνον, στέλεχος, βλαστὸς, πᾶν ῥίζωμα δένδρου τὸ γηράσκον, ἢ τὸ τῆς ἀμπέλου πρὸς τῇ γῇ πρέμνον.

ΠΡΕ'ΠΕΙ, *decet*. דֻּמִיָּה, *silentium*. Ps. LXIV, 1. σοὶ πρέπει, *tibi debetur*. Fortasse דֻּמִיָּה prorsus omiserunt, et supplerunt hic aliquid, quod vere certe mente addendum est. - יָאָה, *pulcher*, *decorus sum*. Ierem. X, 7. - נָאָה, *pulcher sum*, *deceo*, *convenio*. Ps. XXXII, 1. XCII, 7. *Symm.* *Theod.* Prov. XXVI, 1. ἔπρεψε. - *נָאוָה. *Symm.* Prov. XVII, 7. οὐ πρέπει, h. e. secundum seriem orationis οὐχ ἁρμόσει, ut LXX reddiderunt, ubi itaque πρέπειν est *convenire*, i. q. ἁρμόζειν.

ΤΟ' ΠΡΕ'ΠΟΝ, *decens*, *decorum*. 1 Macc. XII, 11.

ΠΡΕΠΟ'ΝΤΩΣ, *decenter*, *decore*, *ut decet*, *convenienter*. 2 Macc. XV, 12. Adde *Pindar. Olymp.* γ', 16. *Aeschyl. Agam.* 697.

ΠΡΕΣΒΕΙ'Α, *legatio*. מֵלִיץ, *interpres voluntatis alicuius*, h. l. *legatus*. *Al.* 2 Par. XXXII, 31. Vide et 2 Macc. IV, 11.

ΠΡΕΣΒΕΙ͂ΟΝ, *senium*, *senectus*, it. *praerogativa aetatis*, *ius*, *quo quis gaudet ut natu maximus:* unde apud *Homerum* Il. θ', 289. πρεσβεῖον est *praemium honorarium*, *quod meretur maior natu* vel *senex venerandus*. שֵׂיבָה, *canities*. Ps. LXX, 19. ἕως γήρως καὶ πρεσβείου, usque ad senectam et senium.

ΤᾺ ΠΡΕΣΒΕΙ͂Α, *gradus aetatis*, q. d. *senilia*. בְּכֹרָה, *primogenitura*. Gen. XLIII, 33. ἐκάθισαν - ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ, sedebant - primogenitus iuxta *praerogativas aetatis suae*, et iunior iuxta iuventutem suam. Sic et apud *Suidam* in v. πρεσβεῖον in

fragmento *Inc. Auctoris*: *ὁ δὲ Περίανδρος -- τὴν βασιλείαν κατὰ πρεσβεῖον λαμβάνει*. 3 Macc. VI, 1. *senectus*. Hist. Sus. v. 50. *ὅτι σοι ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸ πρεσβεῖον*. *Vulg. honorem senectutis*, h. e. munus iudicis, ad quod olim *πρεσβύτεροι* eligebantur. Unde in *Alex. Ald.* et *Compl.* h. l. *πρεσβυτέριον* legitur, quam lectionem quoque *Syrus* expressit. *Ioseph. de B. Iud.* I, 23. p. 113. ed. *Haverc.* ubi Herodes tres filios suos reges designans adhortatur populum, ut quemque eorum colant *κατὰ πρεσβεῖον*, *pro nascendi ordine*.

ΠΡΕΣΒΕΥ'Σ, *senex*. זָקֵן *Al.* 1 Sam. VIII, 4. *πρεσβεῖς*. Adde *Aristoph. Acharn.* 93. *Schol.*

ΠΡΕΣΒΕΥΤΗ'Σ, *legatus*. צִירִים plur. *legati*. *Aqu.* Ies. XVIII, 2. *πρεσβευτάς*. 2 Macc. XIII, 21. XIV, 21. 22.

ΠΡΕ'ΣΒΥΣ, *senex*, *grandis natu*, et quia ad legationes publicas obeundas plerumque eligebantur viri aetate, dignitate et prudentia, quae maxime in senioribus viget, conspicui, etiam *legatus*, it. *princeps*. חַשְׁמַן, *magnas*. Ps. LXVII, 34. *ἥξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου*, venient *principes* ex Aegypto. Arab. حشم, *multi famulitii fuit*. Vide *Starckii Carm. David.* p. 161. Apud *Homerum* Il. *ι*, 571. et *ο*, 204. *πρέσβεις* sunt *sacerdotes summi sacrorumque antistites*. - מַלְאָךְ. Num. XXI, 21. XXII, 5. Deut. II, 26. - נַעַר, *puer*. Ies. XXXVII, 6. ubi vox hebr. de *ministris regis Assyriae* intelligenda est, qui legatorum munere fungebantur, coll. XXXVI, 12. - צוּר, *obsideo*. Ies. XXI, 2. Hic legerunt צִיר. - צִיר. Ies. LVII, 9. - *צִירִים plur. *tormina*. Ies. XIII, 8. *οἱ πρέσβεις*, quasi esset plur. ex צִיר. - *צַר, *angustus*. Ies. LXIII, 9. Hic quoque legerunt צִיר. *Hesych.* *πρέσβεις, γέροντες, βασιλεῖς, ἄρχοντες, προτιμώμενοι καὶ οἱ πρεσβευταί. μεσῖται, ἀπόστολοι, ἢ ἕνεκα εἰρήνης πεμπόμενοι.* Conf. *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 475.

*'ΑΠΟΣΤΕ'ΛΛΩ ΠΡΕ'ΣΒΕΙΣ, *mitto legatos*. שָׁלַח, *mitto*. Hos. V, 13. ubi *πρέσβεις* de suo addiderunt. *Bahrdtio in Appar. crit.* ad h. l. p. 36. *πρέσβεις* pertinere videtur ad יָרֵב, pro quo legerint יְרִים, vel adeo יוֹרִים, quod vocabulum, etsi in codice sacro non obvium sit, tamen in usu fuisse, atque de *doctoribus*, *interpretibus*, *legatis*, aliisque eius generis personis usurpatum esse possit. Iam suspicatur, olim sic scriptum fuisse: *ἀπέστειλε πρὸς βασιλέα ἰαρείμ*, deinde in margine aliquem posuisse *πρέσβεις*, ut explicaret τὸ *ἰαρείμ*, postea vero utramque lectionem in textum irrepsisse.

ΠΡΕΣΒΥΤΕ'ΡΙΟΝ, *munus seniorum*, h. e. *provincia iudicis*. Susann. v. 50. *ὅτι σοι δέδωκεν ὁ θεὸς τὸ πρεσβυτέριον*, quoniam dedit tibi Deus *munus seniorum*, h. e. *provinciam iudicis*.

ΠΡΕΣΒΥΤΕ'ΡΑ, *natu maior foemina.* בְּכִירָה, *primogenita.* Gen. XIX, 31. XXIX, 26. - גְּדוֹלָה, *magna.* Ezech. XVI, 45. 60. XXIII, 4. - זְקֵנָה, *anus.* Zach. XVIII, 4.

ΠΡΕΣΒΥ'ΤΕΡΟΣ, *senior*, nomen aetatis et dignitatis. בְּכוֹר, *primogenitus.* Iob. I, 13. 18. - *בֵּן, *filius.* Ios. VII, 23. Exod. XXXIV, 30. sec. cod. *Vat.* ubi πρεσβύτεροι ἰσραὴλ est alius interpretis, qui formulam בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ita explicandam esse putavit ob v. 31. ubi οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς vocantur. Confer quoque varietátem lectionis ib. v. 32. - גָּדוֹל, *magnus*, it. *maior natu.* Gen. XXVII, 1. 15. 42. XLIV, 12. 2 Par. XV, 13. - זָקֵן, *senex.* Gen. XVIII, 11. 12. XIX, 4. XXIV, 1. et alibi saepius. - יָשִׁישׁ, *decrepitus.* Iob. XXXII, 6. - רִאשׁוֹן, *prior.* 2 Par. XXII, 1. - שָׂב chald. *canus.* Esdr. V, 9. - שַׂר, *princeps.* 2 Par. XXXII, 3. ἐβουλεύσατο μετὰ τῶν πρεσβυτέρων αὐτοῦ, deliberabat cum senioribus suis, vel illis, qui ipsi a consiliis erant. Conf. πρεσβύτης. *Hesych.* πρεσβύτερος, μείζων, φρονιμώτερος.

ΚΑΘΕΣΤΗΚΩ'Σ ΠΡΕΣΒΥ'ΤΕΡΟΣ, ac secundum alios libros πρεσβύτης, *constitutus senior*, h. e. *qui iam in ea aetate vel dignitate constitutus est.* אִישׁ שֵׂיבָה, *vir canitiei.* Deut. XXXII, 25.

ΠΡΕΣΒΥ'ΤΗΣ, *senex*, it. *consiliarius*, *legatus.* גָּדוֹל, *magnus. Symm. sec. cod. Coisl. et LXX* Gen. X, 21. πρεσβύτου, *senioris*, *maioris.* - זָקֵן. Gen. XLIII, 27. Exod. X, 9. Iud. XIX, 16. et alibi saepius. *Aqu.* Exod. III, 16. - יָשִׁישׁ, *decrepitus.* Iob. XXIX, 8. - מֵלִיץ, *interpres*, *legatus.* 2 Par. XXXII, 31. - לְעֵינַיִם, *pro oculis*, h. e. *vice oculorum*, *per quem quasi videmus.* (Conf. *Brissonium de regno Pers.* lib. I. §. 190. p. 264. ubi docet, Persarum reges ministros quosdam habuisse, qui *regum oculi* dicti sint, quod per illos quasi viderint.) Num. X, 31. ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης, eris nobis senex, h. e. *a consiliis.* Conf. πρεσβύτερος et *Keuchenium* in Ioh. VIII, 9. p. 160. - צִיר, *legatus. Symm.* Ies. XVIII, 1. πρεσβύτας. Conf. 2 Macc. XI, 34. - שָׂב, *canus.* Iob. XV, 10. Praeterea legitur apud *Symm.* 2 Sam. XXI, 15. πρεσβύτης γὰρ ἦν. Cave ne credas, haec verba versionem vocis hebr. continere. Potius sunt merum scholion ad וַיָּעַף. Erat viribus exhaustus, sc. quia tunc iam aetate provectior erat. *Susann.* v. 19. πρεσβύται sec. *Vat.* ubi reliqui libri πρεσβύτεροι habent, coll. v. 8. et 24.

**ΠΡΕΣΒΥ'ΤΙΣ*, *vetula*, *anus.* 4 Macc. XVI, 14. πρεσβῦτι, *veterana.*

ΠΡΗ'ΘΩ, *uro*, *incendo*, it. *inflo.* צָב, *inflatus*, *tumidus.* Num. V, 21. τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην, ventrem tuum *inflatum. Hesych.* πεπρημένος (lege πεπρησμένος), πεφυσημένος. Conf. idem in πρῆσαι, ubi pariter pro πεπρησμένους male legitur πεπρηένους. = צָבָה: הִצְבָּה, Kal et Hiph.

intumesco, tumidum facio. Num. V, 23. πρῆσαι γαστέρα, *inflare* ventrem. Num. V, 27. πρησθήσεται τὴν κοιλίαν, pro κατὰ τὴν κοιλίαν, ventre *intumescet.* In omnibus hisce locis πρήθω cum πρίθω in coll. permutatum reperitur. Conf. *Ed. Bernardum* ad *Ioseph. A. I.* III, 11, 6.

ΠΡΗΝΗ'Σ, *pronus, praeceps, in faciem lapsus.* Sap. IV, 19. ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς, disrumpet illos sine voce *in faciem lapsos. Vulg. inflatos.* Videtur legisse πρηθεῖς a πρήθω. Conf. 3 Macc. VI, 23. Act. I, 18. *Hesych.* πρηνὴς, ἐπὶ πρόσωπον πεπτωκὼς, ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τὴν νεὼν πεπτωκέναι, νέον δὲ ἤδη. *Eustathius* ad *Homerum* Il. ζ', v. 42. p. 476. Ὅτι ἑρμηνεύων ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς, τίς ἐστιν ὁ πρηνὴς, λέγει· - ἐκ δίφρου (potius δίφροιο) παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα - παραδηλῶν, ὡς ὁ ἐπὶ στόμα κείμενος πρηνὴς κεῖσθαι λέγεται, ὁ δὲ ἀνάπαλιν ὕπτιος. Δοκεῖ δὲ ὁ πρηνὴς, ὃ καὶ πρανὴς διὰ τοῦ ἄλφα λέγεται, ἀπὸ τοῦ παρανέειν γίνεσθαι, ὅ ἐστιν παρανήχεσθαι. παρανέοντι γὰρ ἔοικεν ὁ πρηνής. Eodem sensu composita ἐπιπρηνὴς et καταπρηνὴς usurpantur. *Hesych.* ἐπιπρηνὴς, ἐπὶ στόμα, λοξὸς, ἐπικλινὴς ἐπ' ὄψιν. Idem: καταπρηνὲς, κατὰ πρόσωπον, ἐπὶ στόμα, κατωφερές. Plura de voce πρηνὴς vide apud *Suicerum Thes.* T. II. p. 406. et alios, quos laudat *Wolfius* ad Act. I, 18. p. 1011. 3 Macc. V, 43. πρηνὴς de *templo destructo ac diruto* dicitur.

ΠΡΙ'ΑΜΑΙ, *emo, redimo.* לָקַח, *accipio.* Prov. XXXI, 16. θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, videns agrum *emebat. Hesych.* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ἐπρίατο, ἠγόραζεν. Apud *Hesychium* vulgo male legitur ἔπρατο. - שָׁבַר. Gen. XLII, 2. 5.

ΠΡΙ'ΖΩ. Vide paulo post πρίω.

ΠΡΙ'Ν, *antequam, priusquam.* *אֶתְמוֹל שִׁלְשֹׁם, *heri et nudius tertius* (formula, quae de *quovis proxime praeterito tempore* usurpatur). *Symm.* 2 Sam. V, 1. ἀλλὰ καὶ πρὶν, ubi tamen πρὶν fortasse ב praefixo in sequenti בִּהְיוֹת respondet. - *טֶרֶם, *num ante. Samarit.* Exod. X, 7. ac si legisset בְּטֶרֶם. - לִפְנֵי. Ezech. XXXIII, 22. Ioel. II, 31. Malach. IV, 5. - מִקֶּדֶם, *ab antiquo.* Ies. XLVI, 10. - עַד אֲשֶׁר לֹא, *donec non. Symm.* Cohel. XII, 2. - *קֶדֶם. *Inc.* Ps. XLIII, 2. ταῖς πρίν. LXX ἀρχαίαις.

ΤΟ' ΠΡΙ'Ν, *olim.* 3 Macc. VI, 4.

ΠΡΙΝΗ' contr. ex πρὶν ἢ, *antequam, priusquam.* לִפְנֵי. Gen. XXIX, 26. Vide et Tob. XIV, 32. et Sir. LI, 18. *Lex. Vet.* πρινὴ, πρὶν ἄν, *antequam, priusquam, ante.* Confer *Drusium* ad Tob. l. c.

*ΠΡΙ'Ν Η', idem. עַד אֲשֶׁר לֹא, *donec non. Symm.* Cohel. XI, 6.

ΠΡΙ'ΝΟΣ, *ilex, arbor glandifera,* de qua *Theophrastus histor. plantar.* lib. III. c. 16. Susann. v. 58.

ΠΡΙΣΤΗ'Ρ, *serra.* מְגֵרָה, idem. *Aqu.* 1 Reg. VII, 9.

ΠΡΙΣΤΗΡΟΕΙΔΗ'Σ, *serrae speciem referens, serratus.* בַּעַל פִּיפִיּוֹת, *dominus acierum*, i. e. *rostra acuta habens.* Ies. XLI, 15. ἐποίησά σε ὡς τροχοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς, feci te, ut rotas currus triturantes novas, *serrae figuram habentes.* Ed. *Rom.* male ibi habet περιστηροειδεῖς, quod in *Lond.* et *Cantabr.* mutatur in περιστεροειδεῖς, *columbae speciem referentes.* In Cod. *Alex.* autem legitur πριστοειδεῖς, quod praeferendum censet *Vitringa Comm. in Ies. l. c.* p. 406. qui etiam ibi e *Thevenotio* verba Prophetae praeclare illustrat. Conf. eundem ad Ies. XXVIII, 27. p. 129. sequ. Caeterum apud *Suidam* memoratur πριστηροειδὴς αἰχμή.

ΠΡΙΣΤΟΕΙΔΗ'Σ, *serrae figuram referens.* Vide in praecedente voce.

ΠΡΙ'Ω et ΠΡΙ'ΖΩ, *serra seco, disseco,* it. *frendeo.* דּוּשׁ, *trituro.* Num. V, 21. sec. *Compl.* ib. v. 22. Amos. I, 3. ἔπριζον πρίοσι σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ, dissecarunt serris ferreis infantes in utero, aut potius *gravidas*, quia sequitur ἐχούσας. Susann. v. 60. τὴν ῥομφαίαν ἔχων, πρίσαι σε μέσον, gladium habens, ut medium te *dissecet.* Conf. διαπρίω supra. – חָרַק, *frendeo. Symm.* Psalm. XXXIV, 16. ἔπριον. *Drusius* suspicatur, legendum esse ἐπηγρίουν, *exasperarunt*, ut legitur in *Catena PP. GG.* Tom. I. p. 629. Sed *ed. Rom. Agellius* et *Colbertinus* unus ἔπριον habent. Recte itaque non videt *Montfauconius* (in *Lex. hebr. s. h. v.*), cur lectio tot asserta testimoniis mutanda sit.

ΠΡΙ'ΩΝ, *serra*, item *locus, ubi iuga sunt vertebrosa, serrae speciem referentia.* חֲרֻצוֹת plur. foem. *tribulae.* Amos. I, 3. – מְגֵרָה. 2 Sam. XII, 31. ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι, *subiecit serrae s. serravit*, ut *Vulgatus* transtulit. 1 Par. XX, 3. *Symm.* 1 Reg. VII, 9. – מַשּׂוֹר. Ies. X, 15. Iudith. III, 11. ἀπέναντι τοῦ πρίονος μεγάλου τῆς Ἰουδαίας, ante serram magnam Iudaeae. Locus hic suspectus est. Num loco πρίονος legendum est πρεόνος aut πρηόνος, a πρηὼν s. πρεὼν, contr. πρὼν, *iugum, collis eminens* (Vide *Salmasii Exerc. Plin.* p. 568.), *vertex montis*, ὄρους ἐξοχή, teste *Suida* ad vocem πρῶνες, coll. *Oppian. Cyneget.* III, 315.? Sed hoc non verosimile est. Quis enim ille Iudaeae, longe hic sitae, mons esset ita dictus? Num forte legendum est πεδίου μεγάλου τῆς Ἰουδαίας? ut intellegatur campus ille praegrandis, quem Iordanes medium secat. At hoc quoque non placet, quia id μέγα πεδίον, quod Iordanes secat, videtur αὐλὼν ab eo vocari cap. IV, 5. Et librarii non solent nomina notiora in ignotiora mutare, uti πεδίου in πρίονος. Num forsitan locus ita dictus est, quod iuxta se positis montibus dentes serrae repraesentaret, et per eum aditus pateret in Iudaeam? Huc facit, quod cap. IV, 5. legitur, obstat tamen, quod minus

apte dicatur τῆς Ἰουδαίας πρίων. In Iudaea enim non erat, nec Iudaeae serra dici potest; quod per eam aditus fit. Sed in mentem venit, quod fortasse magis placebit. Liber hic Iudithae aut codicis hebraei versio est, aut certe ex scriptis hebraicis concinnatus. Id et stilus et alia suadent. Scriptum itaque fuerit in hebraeo codice לפני המישור הגדול et vel exciderit Iod, vel lectum non sit a scriptore Graeco, sic ut remanserit הַמַּשּׂוֹר, quod *serram* notat. Vide Ies. X, 15. ubi id per πρίων Graeci reddiderunt. Conf. *Relandi Palaestinam* p. 742. sequ. Secundum *Baduellum* πρίων h. l. ponitur pro *faucibus angustiisque loci, qui instar dentium serrae strictus est.*

ΠΡΟ', *ante, antequam.* ב praefixum. Ezech. XXXVIII, 17. πρὸ ἡμερῶν τῶν ἔμπροσθεν, diebus praecedentibus. – בְּאֵין, *cum non.* Prov. VIII, 24. – בְּטֶרֶם, *priusquam.* Prov. VIII, 25. – לְנֶגֶד, *coram.* Iob. IV, 16. Ps. C, 4. – *מ. Exod. XXXIV, 24. Prov. VIII, 23. – נֹכַח. Ierem. XVII, 16. Ezech. XIV, 3. 4. 7. – לִפְנֵי, *in facie.* Gen. XIII, 10. XXVII, 7. Amos. I, 1. πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ, *duos annos ante terrae motum.* Ita Ioh. XII, 1. πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα, *sex dies ante Pascha.* Inversus ordo Graecis non insolitus. *Schol. Thucyd.* II, 34. qui πρότριτα ita explicat: πρὸ τρίτης ἡμέρας τῆς ἐκκομιδῆς. Simile est Romanorum: *ante diem quintum Kalendas Iulias.* Ps. LXXI, 5. ubi πρὸ τῆς σελήνης reddendum *cum luna*, ut *Ovidius* loquitur *Amorr.* I, 15, 5. h. e. dum fuerit luna. Vide supra s. ἔμπροσθεν. – *פֶּן, *ne forte.* Gen. XII, 4. ubi tamen *Philoponus* p. 337. e. πρὶν habet. – מִקַּדְמֵי plur. constr. ex קֶדֶם, *a primordiis.* Prov. VIII, 23. – קַדְמַת plur. ex קַדְמָה, *antequam.* Ps. CXXVIII, 5. In notione *prae, super*, de *dignitate* et *honore* legitur 3 Macc. II, 21. Deus est πρὸ πάντων ἅγιος ἐν ἁγίοις. – Vide alibi αἰὼν, ἡμέρα, et ὥρα.

ΠΡΟΑΓΟΡΑ'Ω, pro aliquo loquor, causam dico. 2 Macc. IV, 48. οἱ ὑπὲρ πόλεως καὶ δήμων καὶ τῶν ἱερῶν σκευῶν προαγορήσαντες. *Latinus* vertit: *qui pro civitate et populo et sacris vasis causam prosequuti sunt.* Alii ibi habent προαγορεύσαντες.

**ΠΡΟΑΓΟΡΕ'Ω*, idem. Vide s. προαγοράω, ac *Sturzii Lexicon Xenophonteum* s. h. v.

**ΠΡΟΑΓΩΝΙ'ΖΟΜΑΙ, ante alium certo aut pugno.* 4 Macc. XVII, 13. *primus pugil* Eleasarus.

**ΠΡΟΑΓΩΝΙΣΤΗ'Σ, propugnator, defensor.* 1 Macc. IX, 11. sec. ed. *Compl.* Vide infra s. πρωταγωνιστής. Προαγωνιστέον legitur apud *Platon. de Legg.* II, 796. D.

ΠΡΟΑ'ΓΩ, produco, proveho, induco, incito, it. *praefero, maioris aestimo*, it. *praecedo.* *הָלַךְ, *ev. Theodot.* Iob. XXXIV, 23. τοῦ προαχθῆναι, pro לַהֲלֹךְ, *ad eundum.* – *הִקְרִיב Hiph. a קָרַב, *appropinquare facio.* Exod. XIV, 10. προῆγε sec. *Oxon.* et *Compl.* Sine dubio autem ibi legendum est προσ-

ἦγε, ut habet cod. *Vat.* – לְפָנֶיךָ, *coram te.* Exod. XXIII, 20. *προάγοντά σε.* *Vulg. qui praecedat te.* Conf. Matth. II, 9. – *סוּר, *recedo.* Exod. III, 4. sec. *Compl.* Reliqui libri habent *προσάγει.* Caeterum *προάγειν* ibi *procedere, progredi* notat. Prov. VI, 8. *τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη*, sapientiam colens *pluris aestimata est*, aut: ob sapientiae cultum *magni aestimari solet.* In textu hebr. nihil pro his legitur. *Hesych. προήχθη*, *προετιμήθη, προετράπη.* Judith. X, 19. *λαμπάδες ἀργυραῖ προάγουσαι αὐτῷ*, lampades argenteae *praeferebantur* ei. Sap. XIX, 12. *ἐπιθυμίᾳ προαχθέντες*, concupiscentia *incitati.* Prol. Sir. *προήχθη*, *aggressus est.* *Vulg. voluit.* Sir. XX, 27. *ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτὸν*, sapiens verbis *provehet se ipsum*, nempe *ad maiores honores et dignitates.* Conf. sequ. *Vulg. producet.* Sic *Plutarcho* etiam in Numa *προάγειν* esse *ad honores provehere* observat *Grotius* ad h. l. 1 Macc. X, 77. *προάγειν* de exercitu est *progredi, procedere.* Eodem modo apud *Polybium* II, 65, 1. III, 17, 1. 2 Macc. V, 18. *οὗτος προαχθεὶς παραχρῆμα μαστιγωθεὶς ἀνετράπη τοῦ θράσους*, hic *productus* et statim flagellatus ab audacia repulsus est. Conf. quae ex *Polybio* et *Arriano* notat *Raphelius* ad Act. XII, 6. p. 532. 2 Macc. X, 1. *τοῦ κυρίου προάγοντος αὐτοὺς*, domino *ducente* vel *impellente* illos. *Hesych. προάγομεν, προφέρομεν, προτρέπομεν.*

ΠΡΟΑΔΙΚΕ'Ω, ante laedo, iniuria afficio, lacesso. Sap. XVIII, 2.

ΠΡΟΑΙ'ΡΕΣΙΣ, electio, propositum, institutum, studium, voluntas, consilium. הִתְנַדֵּב infin. Hithp. *sponte se offerendo.* *Theod.* et LXX Iud. V, 2. *ἐν προαιρέσει λαοῦ, electione* populi. – רְעוּת, *afflictio.* *Inc.* et LXX Cohel. I, 14. *πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος*, omnia vanitas et *electio* spiritus. Ubi *Hieronymus: LXX autem non Ebraeum sermonem expresserunt, sed Syrum, dicentes προαίρεσιν.* Quo nihil verius esse putat *Drusius* in *Fragm. Vett. Intt. GG.* p. 1053. cum רעא, *voluit, Syrum* sit, non *Ebraeum.* רְעָה in lingua chald. notat *acquiescere in aliqua re, delectari*, ut hebr. רָצָה. *Lex. Cyrilli MS. Brem. καὶ προαίρεσις πνεύματος, ὁρμή τις ἀλόγιστος.* Adde Cohel. II, 11. 17. 26. IV, 4. 6. VI, 9. – רַעְיוֹן. idem. *Inc.* et LXX Cohel. I, 17. II, 22. IV, 16. – תַּרְמִית, *dolus.* Ierem. VIII, 5. *κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν*, confirmati sunt in *proposito* suo. Ierem. XIV, 14. *προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν προφητεύουσιν, consilia proposita* cordis sui prophetant. In utroque loco libere vertisse mihi videntur. *Cappellus* vero statuit, eos legisse תַּדְמִית per Daleth, a דָּמָה, *imaginari, cogitare.* *Michaelis* ad h. l. putat, LXX retulisse ad Syr. ܫܬܐܣܬܐ, *fundamentum*, ab ܐܫܬܐܣ, *fundamenta* iecit. 2 Macc. IX, 27. *παρακολουθοῦντα τῇ ἐμῇ προαιρέσει*, obse-

quentem meae *voluntati*. Vide et 2 Macc. XI, 26. *Hesych.* προαίρεσις, ἐπιλογὴ καλοῦ ἢ ἀγαθοῦ. *Suidas*: Προαίρεσίς ἐστιν ὄρεξις βουλευτικὴ τῶν ἐφ' ἡμῖν, ἢ βούλευσις ὀρεκτικὴ τῶν ἐφ' ἡμῖν. Τοῦ γὰρ προκριθέντος ἐκ τῆς βουλεύσεως ἐφιέμενος προαιρεῖται. Βουλὴ δέ ἐστιν ὄρεξις ζητητικὴ περὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν πρακτῶν γινομένη. Βουλεύεται γάρ τις, εἰ ὤφειλε μετελθεῖν τὸ πρᾶγμα, ἢ οὔ· εἶτα κρίνει τὸ κρεῖττον καὶ γίνεται κρίσις· εἶτα διατίθεται καὶ ἀγαπᾷ τὸ ἐκ τῆς βουλῆς κριθὲν, καὶ γίνεται γνώμη. Ἐὰν δὲ κρίνῃ καὶ μὴ διατεθῇ πρὸς τὸ κριθὲν, ἢ ἀγαπήσῃ αὐτὸ, οὐ λέγεται γνώμη. Εἶτα μετὰ τὴν διάθεσιν γίνεται προαίρεσις, ἤγουν ἐπιλογή. Προαίρεσις γάρ ἐστι, δύο προκειμένων, τὸ ἐκλέγεσθαι καὶ αἱρεῖσθαι τοῦτο πρὸ τοῦ ἑτέρου. Καὶ τοῦτο φανερὸν, ὅτι βουλή ἐστι μετ' ἐπικρίσεως ἡ προαίρεσις, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐτυμολογίας. Προαιρετὸν γάρ ἐστι τὸ ἕτερον πρὸ τοῦ ἑτέρου αἱρετόν. Οὐδεὶς δὲ προκρίνει τι, μὴ βουλευσάμενος, οὐδὲ προαιρεῖται, μὴ προκρίνας.

ΠΡΟΑΙΡΕ'Ω, *praeopto*, *eligo*, it. *profero*. בָּחַר, idem. *Symm.* 1 Sam. XX, 30. προαιρεῖ. Iudith. XIII, 17. προελοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς πήρας, *proferens* caput ex sacculo.

ΠΡΟΑΙΡΕ'ΟΜΑΙ, *praeopto*, *eligo*, *propositum mihi est*, *constituo*. בָּחַר, *eligo*. Deut. X, 15. τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλετο κύριος, patres vestros *elegit* Dominus. Vide et Deut. VII, 6. ubi legitur σὲ προείλετο κύριος εἶναι αὐτῷ λαὸν, *voluit*, ut tu esses populus suus. *Hesych.* προείλατο, ἐπελέξατο, ἠθέλησεν. Προείλετο, οὐ προείλατο. Posteriora verba procul dubio a manu correctoris profecta sunt, qui ea in margine apposuit ad indicandum, quod pro προείλατο in prioribus legendum sit προείλετο. Adeoque, deletis illis, apud *Hesychium* ita legendum: προείλετο, ἐπελέξατο, ἠθέλησεν. Prov. I, 29. τὸν δὲ φόβον κυρίου οὐ προείλοντο, timorem autem Domini non *praeoptarunt*. *Lex. Cyrill. MS. Brem.* οὐ προείλοντο, οὐκ ἠθέλησαν. *Suidas*: προείλοντο, ἠθέλησαν, προέκριναν. Adde *Inc.* Deut. XIV, 2. *Symm.* Iob. XXIX, 25. *Vulgatus* bene: *si voluissem ire adeo*. – חָשַׁק, *amore propendeo*. Gen. XXXIV, 8. προείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν, *elegit* anima filiam vestram. – מָאַס, *reprobo*. Ies. VII, 15. ἢ προελέσθαι πονηρά. Duplici mendo mihi haec versio laborare videtur. Nempe transponendum est disiunctivum ἢ, et legendum προελέσθαι πονηρὰ ἢ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν. Pro προελέσθαι fortasse legendum est προέσθαι (Προΐεμαι est *missum facio*, *abiicio*.), nisi fortasse legerint מאוה, *praeconcupiscere*, ut monuit *Altingius*. *Gloss.* προΐημι, *omitto*, *praetereo*, *praetermitto*. Sap. VII, 11. προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ φωτὸς ἔχειν, elegi illam pro luce habere. *Lex. Cyrill. MS. Brem.* προειλόμην, προσέκρινα (lege ex *Hesychio* προέκρινα), ἐπελεξάμην. Sap. IX, 7. σύ με προείλω βασιλέα λαοῦ σου, tu me *elegisti* in regem populi tui.

ΟΥ̓ ΠΡΟΑΙΡΕ'ΟΜΑΙ, *non eligo, nolo.* מֵאֵן Pih. *renuo.* Prov. XXI, 25. οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι, *nolunt* enim manus eius aliquid facere. Conf. 2 Macc. VI, 9.

ΠΡΟΑΛΗ'Σ (aut, ut apud *Clementem Alex.* fortasse rectius scribitur, προαλλὴς, a προάλλομαι.), propr. *declivis*, metaph. *praeceps*, *audax*, *protervus*, *petulans*, *improbus*. Sir. XXX, 8. ubi vid. *Drusius*. *Hesych.* προαλὴς, προπετὴς, πρόχειρος.

ΠΡΟΑΝΑΒΑΙ'ΝΩ, *ante* vel *prius ascendo.* *עָלָה. *Inc.* Ios. XV, 3. Videtur legendum προσαναβαίνει. Iudith. IV, 5.

ΠΡΟΑΝΑΜΕ'ΛΠΩ, *praecino*, *praecanto*, *ante decanto.* Sap. XVIII, 9.

ΠΡΟΑΝΑΤΑ'ΤΤΩ, *praeordino, praefero*: προανατάττομαι, *propono.* הֶעֱלָה Hiph. *elevo.* Ps. CXXXVI, 8. προανατάξωμαι. *Vulg.* *praeposuero*, h. e. *quibuscunque cantibus praevertero.* *Chrysost.* προανακρούσομαι.

ΠΡΟΑΝΑΤΕ'ΛΛΩ, *ante orior.* טַרְפֵּי צִמְחָהּ, *folia germinis.* Ezech. XVII, 9. τὰ προανατέλλοντα. *Gloss. MS.* in *Ezech.* τὰ προανατέλλοντα, τὰ προβλαστήσαντα. *Tim. Locr. de anima mundi* apud *Platon.* III, 96. E.

ΠΡΟΑΠΑΓΓΕ'ΛΛΩ, *praenuntio*, *prius annuntio.* הִזְהִיר Hiph. *praemoneo.* Ezech. XXXIII, 9. *Dio Cass. Hist.* p. 160, 21. *Reim.*

*ΠΡΟΑΠΟΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, *antea indico* s. *mentionem facio.* Vox haec omissa in *Bielii* aeque ac *Stephani Thesauro* legitur 3 Macc. II, 25. διὰ δὲ τῶν προαποδεδειγμένων συμποτῶν καὶ ἑταίρων, per compotores et sodales, *quorum in antecedentibus mentionem fecimus.* Legitur quoque apud *Dion. Cass.* p. 480, 35. *Reim.* et *Eurip. Hippolyt.* v. 5. *Schol.*

*ΠΡΟΑΠΟΘΝΗ'ΣΚΩ, *praemorior*, *ante morior.* 4 Macc. XIII, 17. *Suidas:* προαποθνήσκω, γενικῇ.

ΠΡΟΑΠΟΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *prius accipio.* הַבְרִיא Hiph. *sagino.* *Inc.* 1 Sam. II, 29. προαπολαβεῖν. Sed quilibet videt, hanc vocem cum voce hebraica nullo modo conciliari posse, quae potius inserta est ab interprete, ut eo facilius nexus vocis הַבְרִיא cum verbis sequentibus מֵרֵאשִׁית וגו׳ intellegeretur.

*ΠΡΟΑΣΠΙ'ΖΩ, *clypeo obtecto protego*, *propugno.* 4 Macc. VI, 21. IX, 15. XIV, 15. ubi de volucribus usurpatur.

ΠΡΟΑ'ΣΤΕΙΟΝ (scribitur quoque προάστιον, *Soph. Electr.* v. 1556.) *suburbium*, *suburbanum.* מִגְרָשׁ, idem. Num. XXXV, 2. 7. *Symm.* et LXX sec. *Compl.* Ios. XIV, 4. Adde *Inc.* Ezech. XLVIII, 15. ubi vid. *Montf.* ac *Symm.* Ios. XXI, 15. sec. marg. cod. 108. *Holmes.* – שְׁדֵמוֹת plur. *arva.* *Aqu.* Ierem. XXXI, 40. προάστεια. Conf. notata supra in Ἀσαρημὼθ, ac *Bonfrerium* ad *Eusebii Onom.* s. v. Ἀσαδημώθ. *Hesych.* Προαστίων (lege Προάστιον) καὶ προάστειον, πρὸ τῆς πόλεως.

ΠΡΟΒΑΙ'ΝΩ, *progredior*, *procedo*, *provehor*, *proficio*, *cresco*. בּוֹא, *venio*. Gen. XVIII, 11. *προβεβηκότες ἡμερῶν*, pro *ἐφ' ἡμερῶν*, *provecti aetate*. Vide et Gen. XXIV, 1. Ios. XIII, 1. Ios. XXIII, 1. *προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις* (pro *ἐν ταῖς ἡ.* coll. Luc. I, 7. 18. II, 36. ubi *ἐν* additur, et *Vorstii Philol. s. cap.* 3.), *provectus* aetate. Vide et v. 2. et 1 Reg. I, 1. *Suidas*: *προβεβηκόσι*, *παλαιοτέροις*. – הָלַךְ, *eo*. Exod. XIX, 19. *ἐγένοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι*, erant autem crescentes, h. e. *crescebant* voces tubae s. sonus tubae *continuo et vehementer audiebatur*. – יֵלֶךְ הָלוֹךְ, *eo eundo*. Gen. XXVI, 13. *προβαίνων μείζων ἐγένετο*, *crescens maior fiebat*, h. e. *magis magisque crescebat*. – יָרַד, *descendo*. *Al.* Iud. XIX, 11. *ἡ ἡμέρα προβεβήκει σφόδρα*, dies *processerat* valde, vel valde *inclinaverat*. Ita *Polybius* p. 312. *ἤδη τῆς ἡμέρας προβαινούσης*, die iam *inclinante*. Conf. *Raphelii annotatt. Polyb.* ad Rom. XIII, 12. p. 444. Sic de stellis ad occasum vergentibus legitur *προβαίνειν* apud *Homer. Il. κ.* 252. - Iob. II, 9. *χρόνου πολλοῦ προβεβηκότος*, multo tempore *exacto*, ubi nihil respondet in textu hebr. Apud *Inc.* Hab. III, 8. *ὃ προέβης* e margine venit, ubi cum signo annuli ad *ἀνέβης* tanquam varia lectio notatum fuit. Iudith. XVI, 21. *προβαίνουσα ἦν* (sc. *ἐν ταῖς ἡμέραις* s. *ἐν χρόνῳ*) *μεγάλη σφόδρα*, admodum aetate provecta erat. Sic *προβεβηκὼς* apud *Lucian. Nigr.* T. I. p. 64. ed. *Reitz.* est *senex*. 3 Esdr. II, 29. *προβαίνειν ἐπὶ πλεῖον*, *ulterius progredi*, chald. שְׂגָא, *augeor*. Conf. *Ioseph. A. I.* XI, 3. p. 550. *Haverc.*, qui ita expressit: *μὴ ἐπὶ πλέον αὐξηθῇ τὸ τῆς κακίας αὐτῶν*. 2 Macc. IV, 3. *τῆς δὲ ἔχθρας ἐπὶ τοσοῦτον προβαινούσης*, cum autem inimicitia in tantum *procederet*. 2 Macc. VI, 18. *προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν*, pro *κατὰ τ. ἡ.*, provectus aetate. Vide et 2 Macc. IV, 40. 2 Macc. VIII, 8. *πυκνότερον δὲ ἐν ταῖς εὐημερίαις προβαίνοντα*, crebrius autem illum in rebus prosperis procedentem, vel, ut *Latinus* vertit: *frequentius res ei cedere prospere*.

ΠΡΟΒΑ'ΛΛΩ, *proiicio*, *emitto*, et med. *προβάλλομαι*, *profero*, *propono*. הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *iaculor*, it. *emitto*. Prov. XXVI, 18. *οἱ πειρώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους*, tentantes emittunt sermones in homines. – חוּד, *aenigma profero*. Iud. XIV, 12. *προβαλῶ δὲ ὑμῖν τὸ πρόβλημά μου*, vel, ut alii rectius: *πρόβλημα ὑμῖν προβάλλομαι*, quaestionem solvendam vobis *propono*. Vide et v. 13. et Iud. XIV, 16. – *חָנַט, *condio*. *Aqu.* Cant. II, 13. *προέβαλεν*, *protulit*, *produxit*. Nam *προβάλλειν* dicitur quandoque de arboribus et aliis fruticibus fructus proferentibus et producentibus. Non autem legit הָטָה a נָטָה, *extendere*, ut aliquando opinatus sum, sed arab. حنط notat *maturescere*, unde חִטָּה est *frumentum*, quatenus ad maturitatem pervenit. LXX h. l. habent

ἐξήνεγκε. - מָרַק, *expolio.* Ierem. XLVI, 4. *προβάλλετε τὰ δόρατα, emittite* lanceas. - שָׁלַח, *mitto.* Prov. XXII, 21. *τοῦ ἀποκρίνεσθαί σε λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι* (tunc subintellegendum est *πρόβλημα*. Sed cod. *Alex.* habet *σε*, et tunc *προβάλλεσθαι emittere* notat.), ut respondere possis verba veritatis illis, *qui quaestiones, ingenium tuum periclitaturi, tibi solvendas proponunt*, aut: *causas arduas et dubias iudicio dirimendas ad te afferunt. Hesych. προβαλλομένοις, ἐρωτῶσιν.* Sed, ut recte monuit *Iaegerus* ad h. l., *προβαλλομένοις* cum casu quarto *σε*, qui est in cod. Alex., verbum שָׁלַח simpliciter refert, si sumere licet, *προβάλλ.* idem esse quod *ἐκβάλλειν* Matth. IX, 38. - 2 Macc. VII, 10. *τὴν γλῶσσαν αἰτηθεὶς ταχέως προέβαλε*, linguam postulatus statim *emittebat.* 2 Macc. XIV, 46. *προβαλὼν τὰ ἔντερα, emittens* intestina.

**ΠΡΟΒΑΣΑΝΙ'ΖΩ, ante torqueo, vexo, crucio.* 4 Macc. VIII, 4. *τῷ προβασανισθέντι, modo cruciato.* Ib. X, 16.

ΠΡΟ'ΒΑΣΙΣ; progressus. 2 Macc. IV, 13. *πρόβασις ἀλλοφυλισμοῦ.* Ita *Bielius.* Sed in omnibus codd. et libris editis legitur ibi *πρόσβασις*, h. e. *Hellenismi studium.* Reperitur vero substantivum *πρόβασις* apud *Eustathium* Il. λ'. p. 828, 6. et *Strabonem* VII. p. 449. A. (Debetur vox *πρόβασις* merae coniecturae *Bielii,* cuius socium habuit *Ernestium*, qui ed. *Bos.* adscripsit: an *πρόβασις*? Atque huic coniecturae praeter orationis nexum favere videtur *Vulg. profectum gentilis et alienigenae conversationis. K.*)

ΠΡΟΒΑΣΚΑ'ΝΙΟΝ, proprie *quod est pro fascino,* seu *quod avertendo fascino inservit*, it. *terriculamentum in hortis ad abigendas volucres erectum.* Ep. Ierem. v. 59. *ὥσπερ ἐν σικυηλάτῳ προβασκάνιον.* Conf. *προςβασκάνιον* infra. Ubi *Scholion: προβασκάνια καὶ κεράμβηλα Ἑλλήνων οἱ λόγιοι καλοῦσιν, ἅτινα ἱστῶσιν οἱ ἀγροφύλακες πρὸς φόβον ὀρνέων, ἢ καὶ ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ καὶ μορμολύκεια καλοῦνται.* Vide Celeb. *Lobeckium* ad *Phrynichi eclogas* p. 86.

ΠΡΟΒΑΤΙΚΟ'Σ, ovilis. צֹאן, *ovis.* Nehem. III, 1. *ᾠκοδόμησαν τὴν πύλην τὴν προβατικήν*, aedificabant portam *ovilem.* Vide et Nehem. III, 32. XII, 38. et conf. Ioh. V, 2. ubi *ἐπὶ τῇ προβατικῇ*, sc. *πύλῃ*, ad portam ovilem. *Cod. Coislin.* CXCV. XX. *προβατικὴ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἐκεῖ συνήγετο τὰ πρόβατα τὰ μέλλοντα σφάζεσθαι εἰς τὴν ἑορτήν, καὶ τὰ ἔγκατα αὐτῶν ἐπλύνοντο.* Vide *Alberti Append. Gloss. Gr. in N. T.* p. 209.

ΠΡΟ'ΒΑΤΟΝ, ovis, pecus. *יָצָא, *exeo.* Ierem. X, 19. Hic legerunt וְצֹאנִי. - כֶּבֶשׂ, *agnus.* Levit. IV, 32. XXIII, 12. Num. XV, 11. - כַּבְשָׂה, *agna.* Levit. XIV, 10. - כֶּשֶׂב, idem cum כֶּבֶשׂ, *agnus.* Levit. IV, 35. VII, 13. XVII, 3. et alibi. - *מְרִיא, *saginatus. Symm.* 2 Sam. VI, 13. Ita interpretatus est, ut certam saginati pecoris speciem indicaret. - צֹאן, *pecus.* Gen. IV, 2. 4. XII, 16. et alibi saepius. - צֹנֶה per me-

tathesin ex צאן. Ps. VIII, 7. - רחל, *ovis*. Gen. XXXI, 38. XXXII, 14. - שׂה, *pecus*. Gen. XXII, 7. 8. Deut. XVII, 1. et alibi. - Vide alibi *ἀρνίον*.

ΠΡΟΒΙΒΑ'ΖΩ, proprie *facio prodire*, *produco*, *profero*, it. *doceo*, *instruo*, *inculco*. *דדה in l. chald. et rabb. *lente incedo*, *manu duco aliquem*, *dux sum*. *Aqu*. Ps. XLI, 5. *προβιβάζων αὐτοὺς*, *praecedens* eos: ubi *προβιβάζειν* est *lenta ac festiva processione ducere in templum*, sc. vota nuncupandi causa. - הורה Hiph. a ירה, *doceo*. *Al*. Exod. XXV, 31. *προβιβάσαι*. - שׁנן Pih. *exacuo*. Deut. VI, 7. *προβιβάσεις αὐτὰ τοῖς υἱοῖς σου*, *inculcabis* illa filiis tuis. *Suidas*: *προβιβάζεις*, *παραινεῖς*, *πείθεις*. *Hesych*. *προβιβάσεις*, *πράξεις*. Legendum videtur *προάξεις*. Sic apud eundem Grammaticum *προβιβάσαντα* exponitur *προάξαντα*. et *προβιβασθεὶς*, *προαχθεὶς*, ac apud *Suidam* *προβιβάσαντες*, *προάξαντες*.

ΠΡΟΒΛΕ'ΠΩ, *praevideo*. מַרְאֶה mascul. *Symm*. Cohel. VI, 9. *προβλέπειν*. - רָאָה, *video*. Psalm. XXXVI, 13.

ΠΡΌΒΛΗΜΑ, *quod explicandum proponitur*, *problema*, *obscurior quaestio*, *quae ad solvendum proponitur*, *aenigma*. חִידָה, *aenigma*. Iud. XIV, 13. *προβαλοῦ τὸ πρόβλημά σου*, propone *quaestionem* tuam. Vide et v. 14. 15. 16. 18. *Πρόβλημα* hic idem est, quod Graecis alias *γρῖφος*. *Athenaeus* lib. X. p. 221. *γρίφος*, *πρόβλημά ἐστι παιστικὸν*, *προστακτικὸν τοῦ διὰ ζητήσεως εὑρεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ προβληθὲν*, *τιμῆς ἢ ἐπιζημίου χάριν εἰρημένον*. *Schol*. *Aristoph*. *in Vesp*. v. 20. *γρῖφοι δὲ λέγονται τὰ ἐν τοῖς συμποσίοις προβαλλόμενα αἰνιγματώδη ζητήματα πρὸς λύσιν*. Conf. quae ex *Eustathio*, *Hesychio*, *Phavorino*, *Polluce* de illis affert *Bonfrerius* in *Iud*. l. c. p. 385. Vide et *Bochartum Hieroz*. P. II. lib. IV. c. 12. p. 522. sequ. aliosque laudatos *Zornio* de *antiquo aenigmatum usu in coenis nupt*. p. 14. sequ. Psalm. LXXVII, 2. Ad quem locum respiciens *Suidas*: *Πρόβλημα*, *θεώρημα συντεῖνον πρὸς θεωρίαν καὶ γνῶσιν*. *φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς*. Vide et Ps. XLVIII, 4. Dan. VIII, 23. - מְלִיצָה, *interpretatio*. Hab. II, 6. ubi tamen rectius fortasse statuitur esse transpositionem factam, ita ut *πρόβλημα* ad חידות, *διήγησις* autem ad מְלִיצָה pertineat. Idem fortasse valet de *Symmacho* Prov. I, 6.

**ΠΡΟΒΛΗ'Σ*, *proiectus*, *prominens*. Epitheton promontorii, saxi obiecti fluctibus. 4 Macc. XIII, 6. *προβλῆτες λιμένων πύργοι*, prominentes portuum turres. *Suidas*: *Προβλῆτας*, *ἔξω προβεβλημένας ὑπὲρ ἀσφαλείας κ. τ. λ.* Idem tradit quoque *Photius* in Lexico suo. Adde *Homerum Il*. *β'*, 396. et *π'*, 407.

ΠΡΟΒΛΗΤΟ'Σ, *proiectus*. מְרֻקָּע *part*. *Pyh*. *extensus*, *diductus*. Ierem. X, 9. ubi tamen alii pro *προβλητὸν* rectius habere videntur *προσβλητόν*. Vide infra in *προσβλητός*. *Προβλητὸς* reperitur quoque apud *Sophocl*. *Aiac*. v. 845.

*ΠΡΟΒΟΛΟΣ, *scopulus eminens, qui aestum maris frangit* (*Photius Lex.* πρόβολοι, αἱ εἰς θάλασσαν προκείμεναι πέτραι κ. τ. λ. Ex *Harpocratione.*), it. *protector, defensor.* מֻרְאָה, *ingluvies.* Levit. I, 16. sec. ed. *Ald.* (*Photius:* πρόβολος, τὸ τῶν σιτίων δοχεῖον. Ita quoque *Hesychius.*) Reliqui libri habent πρόλοβος, quod vide infra. Confer quoque *Suidam* s. v. πρόβολον, ac Intt. *Hesychii* s. v. πρόβολος.

ΠΡΟΓΙΝΟΜΑΙ, *ante sum, praecedo.* *גּוּר, *peregrinor.* Levit. XX, 2. τῶν προγεγενημένων προσηλύτων sec. *Alex. Ald. Compl.* Sed cod. *Vat.* γεγενημένων habet. 2 Macc. XIV, 3. προγενόμενος ἀρχιερεὺς, *qui fuit prius* sacerdos summus.

ΠΡΟΓΙΝΩΣΚΩ, *praenosco, praescio.* Sap. VI, 13. προγνωσθῆναι. *Vulg. ut illis se prior ostendat*, h. e. in illis sui desiderium excitet. Ibid. VIII, 9. XVIII, 6.

ΠΡΟΓΝΥ, *adgeniculatio.* אַבְרֵךְ. *Aqu.* Gen. XLI, 43. Sed vox suspecta est *Montfauconio.* Vox hebr. notat *contra inclinate*, aut *ingenua procumbite.* Fortasse itaque legendum est πρὸς γόνυ, sc. πίπτε seu πίπτετε.

ΠΡΟΓΝΩΣΙΣ, *praescientia.* Iudith. IX, 8. XI, 20.

ΠΡΟΓΟΝΙΚΟΣ, *ad maiores pertinens, avitus, a primogenitoribus vel maioribus acceptus.* 2 Macc. VIII, 17. τῆς προγονικῆς πολιτείας. Ib. XIV, 7. τὴν προγονικὴν δόξαν.

ΠΡΟΓΟΝΟΙ, *maiores.* Sir. VIII, 5. 2 Macc. VIII, 19. XII, 25. 4 Macc. III, 8. ὁ τῶν προγόνων στρατὸς, ubi *Combefisius: quasi primae nobilitatis viri, maximeque conspicui invicta fortitudine. Hesych.* πρόγονος, πρόπαππος, προπάτωρ, συγγενὴς, ἡ πρεσβύτατος ἀνήρ. Idem: προγόνων, πατέρων.

ΠΡΟΓΡΑΦΩ, *ante scribo, conscribo.* 3 Esdr. VI, 32. τὶ τῶν προειρημένων καὶ τῶν προγεγραμμένων, aliquid illorum, quae ante dicta et scripta sunt. Conf. Rom. XV, 4. 1 Macc. X, 36. προγραφήτωσαν εἰς τὰς δυνάμεις, *conscribantur* in exercitus, militiae *adscribantur.* Respicitur hac phrasi ad antiquissimum morem in commentarios publicos, quos *album* vocant, referendi militum nomina. Unde etiam Timon apud *Lucianum* in *Timone* p. 153. διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα οὐδὲ προεγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ. Vide *Oederum de Programm. Graec.* p. 38. et conf. *Schol. Aristoph. in Av.* v. 450.

*ΠΡΟΔΕΙΚΝΥΜΙ s. ΠΡΟΔΕΙΚΝΥΩ, *praemonstro, ante significo, denuntio.* הָרְאֻיוֹת, *spectatae.* Esth. II, 9. sec. *Orig.* τὰ προδεδειγμένα, ubi alii libri ἀποδεδειγμένα et ὑποδεδειγμένα habent. Adde *Herodot.* lib. I. p. 84, 2. f.

ΠΡΟΔΗΛΟΣ, *manifestus.* Iudith. VIII, 25. ἡ σοφία σου πρόδηλός ἐστι, sapientia tua manifesta est. Vide et 2 Macc. III, 17. XIV, 39. et conf. 1 Tim. V, 24. et ad h. l. *Raphelii annotatt. Herodoteas* p. 482. ubi *Herodotum, Dionysium Halicarnasseum* et *Zosimum* eadem notione vocem usurpare ostendit. Sic et apud *Hesychium* πρόδηλος exponitur προφανής, προδιαλαβών.

*ΠΡΟΔΗΛΟ'Ω, *ante declaro*, *praesignifico*, deinde simpliciter *manifesto*, *edicto publice declaro*. 3 Macc. IV, 14. ἔμπροσθεν βραχὺ προδεδηλωμένη τῶν ἔργων κατάπονος λατρεία, illa paulo ante publice *demandata* munerum molestorum servitus. Vide *Polyb.* X, 46, 10.

ΠΡΟΔΙ'ΔΩΜΙ, *trado*. *פָּרַע, *nudo*. *Symm.* Exod. XXXII, 25. Sensum expressit nec opus est statuere, eum παρέδωκε scripsisse. Praeterea legitur Ies. XL, 13. in fine, ubi verbis ἤ τις προέδωκεν αὐτῷ κ. τ. λ., quae etiam laudantur a Paulo Rom. XI, 35., nihil in textu hebr. respondet. Conf. quoque Iob. XLI, 2. iuxta *Lat. translationem*. *Hesych.* προέδωκεν, προεχώρησεν. 2 Macc. VII, 37. σῶμα καὶ ψυχὴν προδίδωμι περὶ τῶν πατρίων νόμων, corpus et animam *trado* pro patriis legibus.

*ΠΡΟΔΙ'ΤΗΣ. הֵלֶךְ, *viator*. *Aqu.* 2 Sam. XII, 4. προδίτης, ubi tamen legendum est ποδίτης.

ΠΡΟ'ΔΟΜΟΣ, *porticus*, *porticus ante domum*, *ex qua itur in aream aulae*, item: *atrium*, *vestibulum*. אוּלָם, idem. *Aqu.* Ioel. II, 17. et 1 Reg. VII, 6. *Hesych.* πρόδομος, προστάς, πρόστωον. *Homer. Il. ι*, 469. et ω, 673.

ΠΡΟΔΟΣΙ'Α, *proditio*, *traditio*, *desperatio*. Sap. XVII, 12. προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ βοηθημάτων, timor est *proditio* auxiliorum e cogitatione vel ratione proficiscentium, h. e. *prodit* et perdit sua auxilia et remedia, quia adimit homini cogitationem et rationem. Metaphora desumta est a militibus timidis, qui ex timore arcem hosti obsidenti produnt et dedunt. Ib. v. 15. τῆς ψυχῆς προδοσία dicitur.

ΠΡΟΔΟ'ΤΗΣ, *proditor*, *traditor*. 2 Macc. V, 15. X, 13. et 22.

ΠΡΟ'ΔΡΟΜΟΣ, *prodromus*, *praecursor*, it. *praecox*. בִּכּוּרָה, *primus fructus*. Ies. XXVIII, 4. πρόδρομος σύκου, *praecox* ficus. *Plinius H. N.* lib. XVI. c. 26. *ficus et praecoces habet*, *quas Athenis prodromos vocant*. Conf. *Theophrastum de Caus. Plant.* lib. V. c. 1. Vocuntur et πρόδρομα. *Hesych.* πρόδρομα, τὰ ἀκμάζοντα σῦκα. Legendum videtur ex *Phavorino* τὰ προακμάζοντα σῦκα. Apud *Phavorinum* vero vicissim pro πρόδροσμα ex *Hesychio* reponendum πρόδρομα. — בִּכּוּרִים plur. *primitiae*. Num. XIII, 21. πρόδρομοι σταφυλῆς. *Lat. praecoquae uvae*. Sap. XII, 8. ἀπέστειλάς τε προδρόμους τοῦ στρατοπέδου, misisti *praecursores* exercitus.

ΠΡΟΕΙ'ΔΩ, *praevideo*, etiam i. q. simplex εἴδω. הִסְכִּין Hiph. *assuefio*, *per longam consuetudinem notum habeo et exploratum*, coll. Num. XXII, 30. Ps. CXXXVIII, 3. — יָדַע. *Symm.* Psalm. XXXVI, 18. προεῖδε. — רָאָה, *video*. Gen. XXXVII, 17. *Symm.* Ps. CXXXVIII, 16. *Symm.* Ps. LXV, 18. ubi προειδεῖν, *videre*, est *animadvertere*, *deprehendere*. *Aqu.* ἰδών. LXX ἐθεώρουν. Conf. *Homer. Iliad.* σ', 527. οἱ μὲν τὰ (sc. πρόβατα) προϊδόντες, ἐπέδραμον, hi cum *viderent* has oves, incurrebant. Vide et Sap. XIX, 2.

ΠΡΟΕΚΠΕ'ΜΠΩ, *prius emitto*, *emitto*, *deduco*. שָׁלַח, *mitto*. 2 Sam. XIX, 31. Alii ibi pro προεκπέμψαι habent προπέμψαι et ἐκπέμψαι.

ΠΡΟΕΚΦΕ'ΡΩ, *profero*, *emitto*. נָתַן, *do*. Gen. XXXVIII, 28.

ΠΡΟΕ'ΛΕΥΣΙΣ, *progressio*, *exitus*. מוֹצָא, *idem*. *Symm.* Ps. LXIV, 9. Iud. V, 2. – צֵאת. *Symm.*, Exod. XXI, 8. *Inc.* Ps. CXX, 8.

ΠΡΟΕΝΕ'ΧΟΜΑΙ, *iam ante implicor*, *detineor*, *constringor*, *irretitus teneor*. 2 Macc. V, 18. προενέχεσθαι πολλοῖς ἁμαρτήμασι, *iam ante implicatum teneri* multis peccatis.

*ΠΡΟΕΞΑΠΟΣΤΕ'ΛΛΩ, *antea dimitto*, *antemitto*. 2 Macc. XII, 21. ὁ Τιμόθεος προεξαπέστειλε τὰς γυναῖκας. Vide *Polyb.* III, 86, 2. XVIII, 2, 5.

ΠΡΟΕΡΕ'Ω, *praedico*, *antea vel supra dico s. laudo*. 3 Esdr. VI, 32. 2 Macc. II, 23. III, 7. 28. τὸ προειρημένον γαζοφυλάκιον. Ib. IV, 1. προειρημένος Σίμων, i. q. cap. IV, 23. προσημαινόμενος Σίμων. 3 Macc. VI, 35. καθὼς προειρήκαμεν, ut *supra diximus*.

ΠΡΟΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *praevenio*, *praecedo*, *prodeo*, *progredior*. *אָפִיק, *torrens*, *alveus*. *Symm.* Iob. XLI, 6. Non deduxit ab אָפַק, sed a נָפַק, ܢܦܩ, *egressus est*, *exiit*. – *הָלַךְ, *eo*. *Inc.* Hab. III, 5. – *הָלַךְ לִפְנֵי. *Symm.* Ps. LXXXIV, 14. – עָבַר, *transeo*. Gen. XXXIII, 3. προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, *praecedebat* coram illis. Vide et v. 14. et conf. Sirac. XXXII, 11. – קֶדֶם, *ante*. *Symm.* Iob. XXIII, 8. Ita *Bielius*. Sed προέρχεσθαι ibi potius respondet formulae הָלַךְ קֶדֶם. 2 Macc. IV, 34. ἔπεισεν ἐκ τοῦ ἀσύλου προελθεῖν, persuadebat, ut ex asylo *prodiret*. Ita *Aelianus V. H.* IX, 21. ἐπεὶ προῆλθεν αὐτῆς, pro ἐξ αὐτῆς, quum *prodiisset* ex illa, sc. domo. 2 Macc. X, 27. προῆλθον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ πλεῖον, *progressi sunt* ab urbe ulterius. Sic *Aelianus V. H.* III, 18. προελθεῖν περαιτέρω, progredi ulterius.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑ'ΖΩ, *praeparo*. פִּתַּח Pih. *aperio*. Ies. XXVIII, 24. ἢ σπόρον προετοιμάσαι, πρὶν ἐργάσασθαι. Libere verterunt de sensu magis quam de verbis solliciti. Vide et Sap. IX, 8. ubi *decernere* notat.

ΠΡΟΕ'ΧΩ, *antecello*, *emineo*, *praesto*, proprie: *ante me habeo*. יִתְרוֹן, *excellentia*. *Symm.* Cohel. X, 10. προέχει. – סְרָנִים plur. *tabulae*, a סֶרֶן. *Al.* 1 Reg. VII, 29. προέχοντα. Videtur olim vox hebr. hanc significationem habuisse. Certe סֶרֶן *principem*, *dominum* notat. Praeterea legitur Ps. XXI, 2. ubi verba πρόσχες μοι secundum *Eusebium* non leguntur in textu hebr. Sed vere pertinent ad אֵלִי אֵלִי, ut duae earundem dictionum versiones in unum coniectae sint, ac legerint אֵלַי.

ΠΡΟΗΓΕ'ΟΜΑΙ, *antecedo, praecedo, duco, dux sum.* לִפְנֵי, *in facie, coram.* Prov. XVII, 14. προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη, *praecedit* autem egestatem seditio et pugna. *Hesych.* προηγεῖται, προοδηγεῖ, προπέμπει. Male in *Hexaplis Montf.* προηγεῖται ad פֶּטֶר refertur. Respondet potius τῷ לִפְנֵי, quod etiam cap. XVI, 18. per ἡγεῖσθαι reddiderunt. — ראשׁ, *caput.* Deut. XX, 9. προηγουμένους τοῦ λαοῦ, *duces* populi. 3 Esdr. VIII, 28. προηγούμενοι αὐτῶν, *duces illorum:* ubi in hebr. Esdr. II, 2. legitur יִשְׂרָאֵל. 2 Macc. VIII, 22. 23. XI, 8.

ΠΡΟΗ'ΓΟΡΟΣ, *qui prae aliis dicit s. concionatur,* item: *qui prius causam dicit,* deinde etiam simpliciter: *primus.* 2 Macc. VII, 2. εἷς δὲ αὐτῶν γενόμενος προήγορος. *Vulgatus: unus autem ex illis, qui erat primus.* coll. v. 7. ubi ὁ πρῶτος dicitur. *Syrus:* ܩܕܡܝ. Ibid. v. 4. Alii utrobique vertunt: *primus concionator.* Ita quoque *Bielius,* qui addit: Sic et verbum προαγορεύειν (potius προαγορεῖν) *Xenophon* lib. V. de *expedit. Cyri* p. 355. (cap. 5. §. 6.) ita usurpat, ut significet *prae aliis dicere, verba facere.* Vide *Suidam* in προηγόρει.

*ΠΡΟΗ'ΚΩ, *procedo, progredior.* 4 Macc. V, 4. τὴν ἡλικίαν προήκων, aetate *provectus.*

ΠΡΟΘΕΡΙ'ΖΩ, *antea demeto. Al.* Iud. XV, 5. τὰ προτεθερισμένα, *antea demessa.* In textu hebr. nihil pro hac voce legitur. Sunt autem ibi προτεθερισμένα *segetes in manipulos collectae.* Vide ad h. l. *Holmesium.* (Num παρατεθερισμένα legendum? *K.*)

ΠΡΟ'ΘΕΣΙΣ, *propositio, propositum.* *הָכִין Hiph. a כּוּן, *praeparo. Aqu.* sec. *cod. Colbert.* Ps. X, 17. τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας. Sed versio haec non *Aquilae* tribuenda, potius *Symmacho* vindicanda est sec. *Theodoretum* T. I. p. 670. et *Catenam Corderii* T. I. p. 179. — מַעֲרֶכֶת, *ordinatio, dispositio.* 2 Par. II, 4. — עֵרֶךְ, idem. Exod. XL, 4. — עֶשְׁתֹּנוֹת, *cogitationes. Inc.* Ps. CXLV, 4. προθέσεις. 2 Macc. III, 8. τὴν τοῦ βασιλέως πρόθεσιν, *propositum* regis. - Vide alibi ἄρτος.

ΠΡΟΘΕΣΜΙ'Α, sc. ὥρα, *tempus praefinitum, terminus constitutus.* קֵץ, *finis, terminus. Symm.* Iob. XXVIII, 3. προθεσμίαν, *terminum constitutum. Hesych.* προθεσμία, καιρός. ὅρισις, (*Palmerius* ad *Chron. Marm. Arundel.* p. 701. legendum coniicit καιροῦ ὅρισις, quae coniectura assensum meretur.) διορία, ὅρισμα. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. *Suidas* a προθεῖναι vocem derivat, quoties *tempus* denotat *ab hominibus constitutum:* sin autem *a Deo definitum* sit, a προθεσπίζειν, *praedicere,* quod Dei proprie sit, arcessit. Sed merito ab illo dissentit *Elsnerus* ad Gal. IV, 2. p. 189. existimans, veram et solam originem vocabuli esse a προθεῖναι et πρόθεσις. (Idem nomen Dan. IX, 26. in *Symmachi* fra-

gmento, quod *Whitius* in *Epist. de nova vers. Alex. editione Oxon.* 1779. p. 6. ex cod. *Chis.* protulit, bis occurrit. *K.*)

ΠΡΟ'ΘΥΜΑ, *patera*, *vas excipiendo sanguini victimae.* Sic *patera* saepius apud *Ciceronem.* אַגָּן. *Aqu.* Exod. XXIV, 6.

ΠΡΟΘΥΜΕ'ΟΜΑΙ, *promto et alacri sum animo*, *sum promtus*, *paratus*, it. *sponte offero.* הִתְנַדֵּב Hithp. *sponte offero.* 1 Par. XXIX, 6. *προεθυμήθησαν οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν*, *sponte obtulerunt* principes familiarum. Vide et v. 9. *Hesych.* *προεθυμήθησαν*, *μετὰ προαιρέσεως προσήνεγκαν.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *προεθυμήθησαν*, *μετὰ προαιρέσεως*, *ἑκουσίως*, supple ex *Hesychio* *προσήνεγκαν.* 1 Par. XXIX, 17. *ἐν ἁπλότητι καρδίας μου προεθυμήθην ταῦτα*, in simplicitate cordis mei *sponte haec obtuli.* – שָׁאַף, *haurio*, etiam *inhio*, *cupio.* *Symm.* Iob. XXXVI, 20. *προθυμηθῇς*, *studeas*, *cogites*, *satagas.* 1 Macc. I, 15. *προεθυμήθησάν τινες ἀπὸ τοῦ λαοῦ*, *parati fuerunt* quidam de populo. Ita *Bielius.* Sed *προθυμεῖσθαι* ibi est i. q. *ἐνθυμεῖσθαι*, *in animum inducere.* Conf. *Syrum.* 3 Macc. III, 17. *προθυμηθέντων ἡμῶν εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν*, cum *vellem* templum intrare.

ΠΡΟΘΥΜΙ'Α, *promtitudo animi*, *alacritas.* Sirac. XLV, 32.

ΠΡΟ'ΘΥΜΟΣ, *promtus animo*, *alacris.* חָשׁ part. ex חוּשׁ, *festinans.* Hab. I, 8. – נָדִיב, *spontaneus.* 1 Par. XXVIII, 21. 2 Par. XXIX, 31. Vide et 2 Macc. IV, 14.

ΠΡΟΘΥΜΟ'ΤΕΡΟΣ, *promtior animo.* 2 Macc. XV, 9.

**ΠΡΟΘΥΜΟ'Ω*, i. q. *προθυμέω.* הִתְנַדֵּב, *sponte offero.* 1 Par. XXIX, 6. sec. *Alex.* *προεθυμώθησαν.*

ΠΡΟΘΥ'ΜΩΣ, *promto animo*, *alacriter.* יְשַׁר לֵבָב, *rectus corde.* 2 Par. XXIX, 34. Adde Tob. VII, 9. 2 Macc. VI, 28. XI, 8.

ΠΡΟ'ΘΥΡΟΝ, *quod est ante ianuam*, *limen*, *vestibulum.* *אוּלָם, idem. *Inc.* Ezech. VIII, 16. – *אֶחָד, *unus.* Ies. LXVI, 17. *ἐν τοῖς προθύροις*, pro אַחַר אֶחָד, *post unam.* Si credas *Millio* in *Diss. sel.* p. 272., oculum intenderunt in Deam *Hecaten* (hanc enim per אחד intellegit), cuius simulacrum ante fores, *ἐν προθύροις*, poni solebat. *Doederleinio* excidisse videntur hic quaedam verbula, cum versio *Arabica* habeat: *et ante ianuas et in sepibus.* *Vulg.* *post ianuam intrinsecus*: ubi אֲחַד *ianuam* vertit, sine dubio ex usu l. chald. et syr. Chald. אֲחַד est *claudere*, et syr. ܬܪܥܐ *ianua*, *ostium*, *fores*, *repagulum.* – מְזוּזָה, *postis.* Ezech. XLVI, 2. – מֶלֶט et מַלְבֵּן iunctim, *argilla*, *fornax lateraria.* Ierem. XLIII, 9. Ita *Bielius* *Trommii* auctoritatem secutus. *Boysenio* in *notis critt.* ad h. l. p. 585. LXX respexisse videntur arab. بلط, *stravit lapidibus solum*, unde بلاط, *λιθόστρωτον*, *pavimentum*, *solum*

stratum et complanatum, teste *Golio Lex. Arab.* p. 318. Mihi vero de h. l. ita videtur. Voci בַּמְּלַט respondent verba ἐν κρυφαίῳ. מַלְבֵּן autem intellexerunt de *pavimentatione lateritia* s. *pavimento ante ianuas*, quod Exod. XXIV, 10. לִבְנַת dicitur. Vide *Opuscula Critica* p. 381. – מִסְדְּרוֹנָה, *vestibulum. Symm.* Iud. III, 23. πρόθυρα. – מִפְתָּן, *limen.* Ezech. XLVI, 3. – סַף, idem. Iud. XIX, 27. 1 Reg. VII, 50. Ezech. XLIII, 8. *Aqu. Theod.* Ez. XLVI, 6. 7. – פֶּתַח, *ianua.* Gen. XIX, 6. Ierem. I, 15. et alibi saepius. – תָּא, *thalamus*, it. *excubitorium. Aqu. Theod.* Ezech. XL, 7. – תּוֹךְ, *medium.* Ies. LXVI, 17. Sed vide supra ad אַחַר.

ΠΡΟΙ'ΕΜΑΙ, *proiicio*, *abiicio*, *negligo*, *remitto*, *immitto*, *dimitto*, *prodo*, *emitto*, *profero*, *eloquor*, *iacto.* הִבִּיעַ Hiph. a נָבַע, *eructo.* Prov. I, 23. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, ecce *prodam* s. *eloquar* vobis spiritus mei dictionem. *Hesych.* προήσομαι, προδώσω. *Suidas:* προήσομαι, προπέμψω, προδώσω. – הִרְפָּה Hiph. *remitto*, *dimitto.* Iob. VII, 18. ἕως τίνος οὐκ ἐᾷς με, οὐδὲ προΐῃ με; quousque non sinis me, neque *dimittis* me? (Hinc corrigendus *Hesychius*, apud quem nunc vitiose legitur: Πρόη (scribe προΐῃ) με, προδώσεις με.) Ita apud *Suidam:* προεῖται. λαβὼν εἰς τὰς χεῖρας προεῖται αὐτὸν, τουτέστιν ἀφήσει, καταλείψει. *Inc.* et LXX Iob. XXVII, 6. δικαιοσύνῃ δὲ προέχων, οὐ μὴν προῶμαι, iustitiae autem operam dans non *remittam*, h. e. *iuste agere non desinam. Hesych.* οὐ μὴ πρόωμαι (Ita in codice quodam l. c. procul dubio scriptum fuit, et inde in alio, quo *Montanus* usus est, corrupte enatum videtur οὐ μὴ πρίωμαι.), οὐ παραχωρήσω. Ita etiam legitur in *Gloss. Bremensi;* exponitur autem: οὐ μὴ παραχωρήσω, οὐ μὴ ἐάσω, οὐ μὴ προδώσω. In eodem ita: πρόωμαι, ἐάσω, ἐνδώσω. Inde et apud *Hesychium* pro πρόσομαι, ἐάσω, προχωρήσω, reponendum: πρόωμαι, ἐάσω, παραχωρήσω. Sic idem statim subiungit: προώμεθα, ἐάσωμεν, παραχωρήσωμεν. Scrib. ἐάσομεν, παραχωρήσομεν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* προώμεθα, προδώσομεν, et *Suidas* habet: πρόωμαι, παραχωρήσω. *Zonaras Lex.* 1486. Οὐ μὴ πρόωμαι, οὐ παραχωρήσω, οὐ προδώσω. – נָבַל, *stulte ago.* Prov. XXX, 32. ἐὰν πρόῃ σεαυτὸν εἰς εὐφροσύνην, si immiseris te in laetitiam. *Iaegero* ad h. l. πρόῃ σεαυτὸν depromtum videtur a בְהִתְנַשֵּׂא, quod cum graeco habet notionem *sese per insolentiam efferendi ac proiiciendi ad libidinem aliquam.* Idem quoque coniecit εἰς ἀφροσύνην pro εἰς εὐφροσύνην. – נָתַן, *do.* Prov. V, 9. ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωήν σου, ne aliis *prodat* vitam tuam. Inde apud *Hesychium* redditur προβάλῃ, et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* προδῷ. *Al.* Exod. III, 19. οἶδα, ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς φαραὼ, novi, quod non *dimissurus* vos *sit* Pharao. *Symm.* Iob. II, 4. προήσεται, *proiiciet*, *profundet.* 2 Macc. X, 34. λόγους ἀθεμίτους προΐοντο, sermones nefandos *iactabant.* 2 Macc. XV,

12. *λαλιὰν προϊέμενον πρεπόντως*, sermonem *emittentem* decenter, h. e. decoro utentem orationis genere, et politum in oratione ac sermone. 4 Macc. XVIII, 3. *προϊέμενοι*, *obiicientes*. Conf. *φείδομαι*.

ΠΡΟΙ'ΣΤΗΜΙ, *ante statuo*, *praeficio*. Med. *προΐσταμαι*, *ante sto*, *praesum*, *defendo*, *protego*, *tueor*. הֶעֱבִיר et הוֹגִיעַ iunctim, *servire facio*, *moerore afficio*, seu *delasso*. Ies. XLIII, 24. (sec. *Vatic*. In cod. *Alex*. legitur *προέστην σου*, h. e. *Hieronymo* interprete: *defendi te*.) *ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου προέστης μου*, in peccatis tuis *ante me stetisti*, h. e. *manifestus mihi fuisti* peccans legesque meas violans. Ita cod. *Vat*. Legerunt הֶעֱמַדְתַּנִי vel הֶעֱמַדְתִּיךָ. Vide ad h. l. notas *L. Bosii*. – בְּיַרְכְּתֵי dual. constr. *ad latera*. Amos. VI, 10. *ἐρεῖ τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας*, dicit illis, qui *praefuerunt* domui. Conf. I Tim. III, 4. – עָבַר, *transeo*. Prov. XXVI, 17. *ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως*, alienam causam *defendens*. Ita *Demosthenes Orat. contra Timocr*. initio: *καὶ τοσούτῳ ῥᾷόν ἐστιν ἰδίᾳ τινὰς θεραπεύειν, ἢ τῶν ὑμετέρων δικαίων προΐστασθαι*. Conf. *Ellisium* in *Fortuitis sacris*, p. 231. et quae inde recenset *Wolfius* ad Tit. III, 8. p. 571. Caeterum Prov. l. c. LXX legerunt *literis transpositis* עֹרֵב מִתְעָרֵב. *Vulgatus*: *qui miscetur rixae alienae*. – *שִׂגֵּב Pih. proprie *exalto*, *elevo aliquem*, *colloco aliquem in loco edito*, *ad quem non tam facile aditus patet*, metaphorice *tueor*, *tutum praesto aliquem*. *Inc*. Ps. XIX, 2. *προσταθείη σοι*, patrocinetur tibi, tueatur te. Quia hoc verbum a Graecis proprie et eleganter de *patronis*, *π ρ ο σ τ ά τ α ι ς*, dicitur, propterea credit *Fischerus* in *Clavi* p. 74., *Symmachum* esse illum interpretem, cuius nomen nobis codex *Coislinianus* invidit. 1 Macc. V, 19. *πρόστητε τοῦ λαοῦ τούτου*, *praesto este* populo huic, seu *prospicite*, *curam gerite*. Sic *Syrus*. *Philostratus* in *Vit. Sophist*. lib. II. c. 2. p. 566. de Theodoto: *οὗτος προὔστη μὲν τοῦ Ἀθηναίων δήμου*, hic Atheniensium populo *praefuit*. 2 Macc. XIV, 9. – Vide alibi *οἶκος*.

ΠΡΟΚΑΘΗΓΕ'ΟΜΑΙ, *ducem me praebeo*, *praeeo*, *praesum*. 3 Esdr. VI, 12. *προκαθηγούμενοι*, *duces*. 3 Esdr. VI, 12. chald. גֻּבְרַיָּא דִּי בְּרָאשֵׁיהֹם, *virorum*, *qui in capitibus eorum*, coll. Esdr. V, 10. Alii libri ibi habent *προκαθήμενοι*.

*ΠΡΟΚΑΘΗ'ΚΩ. 1 Macc. X, 39. sec. cod. *Alex*. *εἰς τὴν προκαθήκουσαν δαπάνην*. Si lectio sana est, nec forte legendum *προσκαθήκουσαν*, ut in *Compl*. legitur, *προκαθήκειν* erit h. l. i. q. simplex *καθήκειν*.

ΠΡΟΚΑ'ΘΗΜΑΙ, *ante sedeo*, *ante situs sum*, *praesideo*, *praeses sum*. 3 Esdr. VI, 11. sec. cod. *Alex*. *τῶν προκαθημένων*, chald. גֻּבְרַיָּא דִּי בְּרָאשֵׁיהֹם, *virorum*, *qui in capitibus eorum*, coll. Esdr. V, 10. ubi alii libri *προκαθηγουμένων* habent. 3 Esdr. I, 32. *οἱ προκαθήμενοι*, *proceres*, *duces*,

i. q. *οἱ ἄρχοντες*, ubi in textu hebr. 2 Par. XXXV, 25. שָׂרִים. 3 Esdr. V, 63. hebr. רָאשִׁים, coll. Esdr. III, 12. 3 Esdr. VIII, 28. coll. Esdr. VIII, 1. 3 Esdr. IX, 45. hebr. הָיָה מְמַעַל, coll. Nehem. VIII, 5. *Suidas: προκαθήμενον, ἐξάρχοντα.*

*ΠΡΟΚΑΘΙ'ΖΩ, *ante consideo*, (*Homer. Il.* β, 463.) *praesideo*, *praeses sum.* 4 Macc. V, 1.

ΠΡΟΚΑΘΙ'ΣΤΗΜΙ, *praeconstituo*, *constituo.* לָקַח, *accipio. Inc.* et LXX Iud. XIV, 11. *προκατέστησαν αὐτῷ ἑταίρους τριάκοντα.*

*ΠΡΟΚΑΚΟ'Ω, *ante affligo, ante male tracto.* 4 Macc. XVII, 22.

*ΠΡΟΚΑΛΕ'ΟΜΑΙ, *provoco*, *evoco.* Vox haec in *Bielii* Thesauro omissa reperitur apud *Inc.* Psalm. XXXIX, 2. ubi וַיֵּט אֵלַי, *et declinavit se ad me*, vertitur *καὶ προκληθεὶς*, *et advocatus.* Sine dubio autem ibi legendum est *προκλιθεὶς*, vel *προσκλιθεὶς*, a *προσκλίνω*. *Hieronymus: et inclinatus est ad me. Hesych. προκαλεῖται, καλεῖ, προτρέπει.* Vide quoque *Suidam* s. v. *προκαλεῖσθαι.*

ΠΡΟΚΑΤΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *praeoccupo*, *occupo*, *anticipo*, *anteverto.* אָחַז, *capio.* Ps. LXXVI, 4. *προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου*, h. e. somnus ab oculis meis *prohibetur.* - בָּקַע, *abscindo.* 2 Par. XXXII, 1. Vox hebr. h. l. *vi capere* notat. - יָלַךְ, *eo.* 1 Reg. XI, 24. Forte legerunt לָכַד. Unde *Bielius* haecce desumserit, ignoro. - לָכַד, *capio.* Iud. I, 12. 13. III, 28. 2 Par. XIII, 19. 2 Sam. XII, 26. et V, 7. ubi cum *καταλαμβάνειν* in codd. permutatur. *Inc.* Iud. IX, 50. ubi *προκαταλαμβάνειν* cum simplici *καταλαμβάνειν* in codd. permutatur, unde luculenter apparet, praepositionem *πρὸ* in compositis haud raro redundare. - קָדַם Pih. *anticipo. Symm.* et LXX Ps. LXXVIII, 8. Iudith. II, 8. 1 Macc. V, 8. 2 Macc. X, 37.

*ΠΡΟΚΑΤΑ'ΡΧΟΜΑΙ, *incipio.* עָנָה, *cano*, et quidem *certatim* ac *per responsoria. Inc.* Ps. CXLVI, 7. ubi notionem *praecinendi* habet. LXX ibi habent: *ἐξάρξατε*, quod vide supra.

*ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΙΡ'Ρ'Ο'Ω, i. q. *προκατασκιῤῥόω*, quod vide suo loco.

ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΑ'ΖΟΜΑΙ, *ante molior*, *praeparo.* Prol. Sir. *προκατασκευαζομένους τὰ ἤθη ἐν νόμῳ βιοτεύειν*, qui *volunt* mores ad legem Mosaicam componere.

ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΙΡ'Ρ'Ο'ΟΜΑΙ, *antea occalleo*, *inveteror*, *obduresco*, *veterasco.* 3 Macc. IV, 1. *προκατεσκιῤῥωμένης*, *inveterati odii.* In cod. *Alex.* legitur *προκατεσκειρωμένης*, ubi scribendum videtur *προκατεσκειῤῥωμένης. Al.* legisse videtur *κατεσκηρωμένης*. Inde enim fortasse apud *Hesychium: κατεσκηρωμένης, πεπαλαιωμένης.*

*ΠΡΟΚΑΤΑΧΩΡΙ'ΖΩ, i. q. simplex καταχωρίζω, *semoveo*, *separo*. 3 Macc. II, 29. sec. cod. *Alex.* προκαταχωρίσαι εἰς τὴν προσυνεσταλμένην αὐθεντίαν, *segregare* in praecontractam libertatem, ubi *Vat.* καταχωρίσαι habet.

ΠΡΟ'ΚΕΙΜΑΙ, *praeiaceo*, *proponor*. אָנַס, *cogo*. Esth. I, 8. οὐ κατὰ τὸν προκείμενον νόμον, non iuxta propositam vel *praescriptam* legem. Interpretati sunt, quasi in textu legeretur אין כדת אנס. – אִשֶּׁה, *ignitum sacrificium*. Lev. XXIV, 7. Videntur ibi אִשֶּׁה prorsus omisisse et προκείμενα de suo addidisse. – נֶגֶד פָּנִים, *coram faciebus*. Exod. X, 10. – פָּנִים plur. *facies*. Num. IV, 7. *Al.* Exod. XXXIX, 36. τοὺς προκειμένους.

*ΟΥ' ΠΡΟ'ΚΕΙΤΑΙ. אַיִן sc. הָיָה. *Symm.* Psalm. XXXV, 2.*

ΠΡΟ'ΚΛΗΣΙΣ, *provocatio*. 2 Macc. IV, 14. ubi τοῦ δίσκου πρόκλησις est *provocatio* ad ludos in disco descriptos et praemia ibidem oblata. In Cod. *Alex.* legitur πρόσκλησις. – *Philox.* προσκλήσει, *accitu*.

*ΠΡΟΚΛΙ'ΝΗ, *cubile*. עֶרֶשׂ, idem. Cant. I, 16. προκλίνη ἡμῶν σύσκιος. Ita *Philo* in *Comm.* ad h. l. p. 48. Secuti sunt hanc lectionem *Origenes*, *S. Ambrosius*, ut ad h. l. notat *Flamin. Nobil.*

*ΠΡΟΚΛΙ'ΝΩ vel ΠΡΟΣΚΛΙ'ΝΩ. Vide supra in προκαλέομαι.

ΠΡΟΚΟΠΗ', *profectus*, *incrementum*. Sirac. LI, 23. προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ, *incrementum mihi erat in illa*, h. e. *multum profeci in illa*. 2 Macc. VIII, 8. εἰς προκοπὴν ἐρχόμενον τὸν ἄνδρα, ad *incrementum* venientem vel *progressus* facientem virum. *Hesych.* προκοπῆς, αὐξήσεως. Vocem hanc ἀδόκιμον tradunt *Phrynichus*, *Thomas Magister* et *Suidas*, sed *Plutarchum*, *Diogenem Laertium*, *Polybium* illa de *profectu* usos esse viri eruditissimi docuerunt. Vide *Wolfium* ad *Phil.* I, 12. p. 180. *Elsnerum* ad 1 Tim. IV, 15. p. 301. et *Graevium* ad *Luciani Soloecistam* p. 746.

ΠΡΟΚΟ'ΠΤΩ, *proficio*, *progressus facio*. כָּשַׁל, *impingo*. *Symm.* Ps. IX, 4. προκοψάντων. Sed ibi sine dubio reponendum est προσκοψάντων, nam προσκόπτειν, non autem προκόπτειν, respondet hebr. הִכָּשֵׁל. De hac commutatione praepositionem πρὸ et πρὸς in verbis maxime compositis caussaque eius vide *Fischerum* in *animadverss. ad Welleri Grammat.* p. 359. et in *Clavi verss. GG.* p. 76. Eodem modo Iud. XX, 32. pro προκόπτουσι, quod in Cod. *Alex.* pro hebr. נִגָּפִים, *caesi*, legitur, ed. *Ald.* et *Compl.* rectius προσκόπτονται habent. Vide quoque supra s. v. πρόκλησις. – צָלַח. *Al.* Ps. XLIV, 5. πρόκοπτε, *procede*, *progressus fac*. Conf. *Graevii notas ad Luciani Soloec.* p. 745. Vox προκόπτω reddenda quoque videtur Codici *Alex.* 3 Macc. V, 18. ubi nunc vitiose προσκοπτούσης legitur.

*ΠΡΟ'ΚΡΗΜΝΟΣ, *prominens longe in mare*, epitheton saxi, promontorii. 4 Macc. VII, 5. πρόκρημνον ἄκραν.

ΠΡΟΚΡΙ'ΝΩ, *praefero, antepono.* Sap. VII, 8. *προέκρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων*, anteposui illam sceptris et thronis. Sic *Diodorus Sic.* lib. I. p. 2. *τοὺς πρεσβυτάτους ταῖς ἡλικίαις ἅπαντες τῶν νεωτέρων προκρίνουσιν ἐν ταῖς συμβουλίαις*, aetate provectos iunioribus omnes anteponunt in consiliis. Inde *πρόκριμα*, quod apud *Suidam* exponitur *ἡ προτίμησις*. (*Symmachi* fragmentum, quod *Middeldorpf* in *Curis Hexapl.* in *Iobum* p. 93. ad Iob. XXXVI, 21. protulit, coll. *Cat. Nicet.* p. 522., ita vertendum puto: *ὅτι τοῦτο προέκρινας τῆς πτωχείας. K.*)

ΠΡΟΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *praeoccupo.* Sap. XVII, 17.

ΠΡΟΛΕ'ΓΩ, *praedico.* הִגִּיד Hiph. a נָגַד, *nuncio.* Ies. XLI, 26.

ΠΡΟΛΗ'ΝΙΟΝ, *torcular.* יֶקֶב, idem. Ies. V, 2.

ΠΡΟ'ΛΟΒΟΣ, *ingluvies, sinus ille in avium gutture, primum immissorum ciborum receptaculum*, ex πρὸ et λοβὸς, quod secundum *Hesychium omne extremum* sive *omnis extrema pars.* מֻרְאָה, idem. Levit. I, 16. *Suidas: πρόλοβος, ἐπὶ τῶν πτητικῶν ὀρνέων λέγεται πρόλοβος ὁ μετὰ τὸν στόμαχον κόλπος νευρώδης, ὅμοιος σκύτει, εἰς ὃν ἡ τροφὴ ἀκατέργαστος μένει. ὃ καὶ τοῖς ἀλεκτρυόσι πᾶσιν ἔνεστιν. ὃ καὶ ὑπ' ἐνίων καλεῖται φύσσα*, h. e. *follis.* Conf. et *Suidam* in v. *πρόβολος*, et *προηγορεῶνας.* *Procopius* ad Levit. l. l. in *Caten. Theodoc.* p. 963. etymon vocis hoc statuit: *τὸ προλαμβάνον τὴν τροφήν.*

ΠΡΟΜΑΧΕ'Ω, *propugno.* הֵרִיב Hiph. a רִיב, *litigo, contendo.* *Symm.* Ps. LXXIII, 22. Vide et Sap. XVIII, 21: *προεμάχησε.* *Vulg. deprecari*, h. e. *deprecando propugnare.*

ΠΡΟΜΑΧΩ'Ν, *propugnaculum.* דָּיֵק, *turris lignea, munitio.* Ezech. IV, 2. – חֶרֶב, *gladius.* Ierem. XXXIII, 5. ubi vid. *Cod. Syr. Hex. Mediolanensis.* – שׁוּר, *murus.* Ierem. V, 10. *Aethiop.* סור, *tueri.* Vide et Tob. XIII, 16. *Hesych. πρόμαχοι, βασιλεῖς καὶ τὰ τείχη. Προμαχῶνες* (sic enim legendum pro *προμαχόνες*. Vide *Suiceri Thes. Eccles.* T. II. p. 843.) *δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν πρόβολοι.* Idem: *προμαχεὼν, πύργος.* *Suidas: προμαχῶνος καὶ προμαχεῶνος, τοῦ τείχους, τῆς ἐπάλξεως.*

ΠΡΟ'ΜΕΤΡΟΣ, *procerus.* אִישׁ מָדוֹן, *vir mensurae*, (a מָדָה, *extendit*) h. e. *vir excelsus*, ut *Vulgatus* transtulit. *Symm.* 2 Sam. XXI, 20.

ΠΡΟΜΗΝΥ'Ω, *ante indico, praenuntio, praesignifico.* Sap. XVIII, 19. *ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν.*

ΠΡΟΝΟΕ'Ω, *praenosco, provideo, curo, curam gero, studeo, considero.* *הֵבִין Hiph. *intellego.* Dan. XI, 37. sec. cod. *Chis.* *ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ μὴ προνοηθῇ, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ*; ubi *προνοεῖσθαι* est i. q. *διανοεῖσθαι.* Vide ad h. l. *Segaarium.* – שׁוּר, *contemplor.* Iob. XXIV, 15. *οὐ προνοήσει με ὀφθαλμὸς*, non

considerabit me oculus. *Theod.* Iob. XVII, 15. – שָׂכַל, *intellectus.* Prov. III, 4. προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων, *cura*, quae bona sunt coram Deo et hominibus. Conf. Rom. XII, 17. et 2 Cor. VIII, 21. *Προνοεῖσθαι* est *diligenter cogitare*, *studere*, *operam dare.* *Aqu.* *Symm.* et *Theod.* habent περινόησαι. Caeterum hi omnes pronuntiarunt הִשְׂכִּיל. *Hesych.* προνοοῦ, ἐνθυμοῦ, ἐπιμελοῦ. Sic πρόνοια apud eundem exponitur ἐπιμέλεια, φροντίς. 3 Esdr. II, 28. προνοηθῆναι, ὅπως μηδὲν παρὰ ταῦτα γένηται, *prospicere*, ut nihil praeter haec fiat. Sap. VI, 7. προνοεῖ περὶ πάντων, omnium *curam gerit.* Sic *Aelianus* *V. H.* II, 21. λέγουσι δὲ τῶν βαρβάρων οἱ προειρημένοι, καὶ εἶναι θεοὺς καὶ προνοεῖν ἡμῶν. 2 Macc. XIV, 9. τοῦ περιϊσταμένου (pro περὶ τοῦ περιϊσταμένου) γένους ἡμῶν προνοήθητι, circumstantis gentis nostrae *curam gere.* Conf. *Aelianum* *V. H.* XIV, 11. *Hesych.* προνοεῖ, ἐπιμελεῖται.

ΠΡΟ'ΝΟΙΑ, *providentia*, *prudentia*, *studium*, *industria*, *consideratio ante facta.* דַּעַת, *scientia*, Ios. XX, 3. sec. *Compl.* πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως ἄνευ προνοίας, percutienti animam involuntarie, absque *consilio.* Sic *Aelianus* *V. H.* V, 15. οἱ ἐκ προνοίας ἀποκτείναντες sunt qui *consulto* aliquem occiderunt. Conf. et quae ad h. l. ex *Aristotelis* *Polit.* IV, 16. notat *Gronovius.* *Hesych.* πρόνοια, προθύμησις, ἐπιμέλεια, φρόντις. – *מַעֲלָלִי, *studia*, *facta.* *Symm.* Ps. LXXVI, 12. sec. *Drusium.* Apud *Eusebium* et in *duobus* *Regiis* legitur περινοίας. *Decreta Dei in favorem* sunt i. q. facta Dei in salutem Davidis. Sap. XIV, 3. ἡ δὲ σὴ, πάτερ, διακυβερνᾷ πρόνοια, tua autem, pater, *providentia* gubernat. Vide et Sap. XVII, 2. 2 Macc. IV, 6. ἄνευ βασιλικῆς προνοίας, sine regia *cura.*

ΠΡΟΝΟΜΕΥ'Ω, proprie *pabulatum egredior*, item *pecora armentaque abigo ac diripio*, deinde simpliciter *praedor*, *diripio*, *captivum duco.* *אוֹיֵב, *inimicus.* Iud. II, 14. προνομευόντων sec. cod. *Alex.* – בַּז, *praeda.* Ies. VIII, 3. – בָּזַז. Num. XXXI, 9. 32. 53. (ubi Schol. ἀντὶ τοῦ ἐκτήσατο, οὐκ ἐκοινοποίησε.) Deut. II, 35. III, 7. et alibi. – *לָקַח. Gen. XIV, 11. sec. *Ald.* – נָאַק, *gemo.* Ezech. XXX, 24. N. L. – קַרְקַר Pih. *destruo.* Num. XXIV, 17. Τὸ קרקר legerunt, quasi scriptum fuisset כרכר. כר notat *pascuum*, כרים sunt *greges in pascuis palantes*, et hinc כרכר est *pabulari.* – שָׁבָה, *captivo.* Num. XXXI, 9. Deut. XXI, 10. Conf. Sir. XLVIII, 16. 1 Macc. VIII, 10. – שָׁדַד, *vasto.* Prov. XI, 3. Adde *Aqu.* Ps. CXXXVI, 8. הַשְּׁדוּדָה, ἡ προνενομευμένη. – שָׁלַל. Ierem. L, 10. Ezech. XXVI, 12. XXXIX, 10. – שָׁסָה : שָׁשָׂה (שׂ pro ס). Ies. X, 13. XVII, 14. – שָׁסַס. Iud. II, 14. 16. Ies. XIII, 16. *Inc.* 1 Sam. XVII, 53. *Aqu.* 1 Sam. XXIII, 1. Sirac. XLVIII, 15. ubi vid. *Grotius*, qui monuit, προνομεύειν Hel-

lenistis esse *captivum facere.* 1 Macc. I, 64. προνομεύειν per *fisco addicere* reddere mallem. *Hesych.* προνομεύει, θεσπίζει, ἁρπάζει, κατασύρει, αἰχμαλωτεύει. *Suidas:* προνομεύω, τὸ ληΐζω, καὶ αἰχμαλωτίζω.

ΠΡΟΝΟΜΗ', *egressio pabuli causa, pabulatio, frumentatio, direptio, quae fit in pabulatio,* item *praedatio, direptio,* it. *praeda, captivitas, captivi,* it. *tributum.* בַּז, *praeda.* Num. XXXI, 32. Ies. XLII, 22. Ierem. II, 14. et alibi. – בִּזָּה, idem. Ezech. XXIX, 19. Dan. XI, 24. – בָּזַז, verbum, *praedor.* Ies. X, 2. – בָּעֵר, infin. Pih. *depascere.* Ies. VI, 13. – הִבּוֹז infin. Niph. ex בָּזַז, *praedando.* Ies. XXIV, 3. – *חֶרֶב, *gladius.* Ies. XIII, 22. sec. *Oxon.* ἐν τῇ προνομῇ. – *לְשַׁד, *humor, succus.* *Aqu.* Ps. XXXI, 4. εἰς προνομήν μου. ל pro praepositione habuit, non pro litera radicali, et legit לְשֹׁדִי aut לְשָׁדִי, a שָׁדַד, *destruere,* cum LXX, *Theod.* et *Ed. Quinta,* ubi legitur εἰς ταλαιπωρίαν. – מַס, *tributum.* 1 Reg. IX, 15. ἡ πραγματεία τῆς προνομῆς, *exactio tributi.* Vide et Prov. XII, 27. In utroque loco non legerunt לָבַז, ut nonnullis placuit, sed προνομὴ est *tributum.* Sic apud *Hesychium* προνόμια sunt τὰ ὀφειλόμενα τῷ ἀξιώματι, *quae debentur magistratui.* – מְשִׁסָּה. 2 Reg. XXI, 14. Ies. XLII, 22. – נְאָקָה, *gemitus.* Ezech. XXX, 24. N. L. – שְׁבִי, *captivitas.* Deut. XXI, 10. προνομεύσῃς τὴν προνομὴν αὐτῶν, in servitutem ducas captivitatem illorum, h. e. captivos illorum. *Gloss. in Octat.* προνομήν, αἰχμαλωσίαν. – שִׁבְיָה, idem. Deut. XXI, 11. ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλήν, videas inter *captivos* mulierem pulcram. – שֹׁד, *rapina.* *Aqu.* Prov. XXI, 7. Ps. XI, 5. et Hab. II, 17. *Aqu.* Hos. VII, 13. – שׁוֹד, *vastatio.* *Aqu.* Iob. V, 21. προνομῆς. – שָׁלָל. Num. XXXI, 11. 12. Deut. XX, 14. et alibi saepius. Vide Intt. ad *Hesych.* s. προνομία.

ΠΡΟΝΟΜΗ'Ν ΠΟΙΕ'Ω, *praedam facio.* בָּזַז בַּז, *praedor praedam.* Ies. XXXIII, 23. – Vide alibi σκῦλον.

ΠΡΟΝΟΥΜΗΝΙ'Α, *antenovilunium, dies, qui praecedit primam lunam.* Iudith. VIII, 6.

ΠΡΟΟΔΕΥ'Ω, *antecedo, praetereo, praetergredior.* עָבַר. *Symm.* Ps. LXXXIII, 7. προοδεύων, i. q. simplex ὁδεύων. *Kreyssigio* legendum videtur παροδεύων. Verbo προοδεύειν praeter *Leonem Diaconum* uti auctores bene multos, exemplis idoneis docuit *Hase* ad *Leonis Diaconi Historiam* p. 199.

ΠΡΟΟΔΗΓΟ'Σ, *dux viae, antecessor.* 2 Macc. XII, 36.

ΠΡΟΟΙ'ΜΙΟΝ, *prooemium, praefatio, exordium,* it. *parabola.* הַמְשֵׁל, infin. Hiph. tanquam nomen, *dominatus.* Iob. XXV, 2. Hic legerunt מָשָׁל. – שְׂאֵת מָשָׁל, infin. a נָשָׂא, *attollere parabolam.* Iob. XXVII, 1. XXIX, 1. εἶπε τῷ προοιμίῳ, dixit parabola. Sed in omnibus his locis mihi mendum subesse, adeoque legendum videtur παροίμιον, i. q. παροιμία, aut παρόμοιον. Nam מָשָׁל est παρόμοιόν τι, *assimilatum aliquid.*

ΠΡΟΟΡΑ'Ω, *provideo, ante video, prospicio.* שִׁוָּה Pih. *praeparo.* Psalm. XV, 8. προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαντὸς, prospiciebam Dominum ante me semper, h. e. semper fiducia mea in Deo posita est. Praeterea legitur 3 Esdr. V, 63. sec. cod. *Alex.* προεωρακότες, ubi reliqui libri ἑωρακότες habent.

ΠΡΟΠΑ'ΤΩΡ, *avus, progenitor, atavus.* הַרְרִי, *mons. Symm.* Ps. XXIX, 8. προπάτορί μου. Legisse videtur לְהוֹרַי, *progenitori*, ab הָרָה, *concipere, gignere*, ut iam *Montfauconus* coniecit, et notatum est a *Cappello Crit. S.* p. 344. Nihilominus tamen constat, montes aliquando maiores ac parentes dici. *Hesych.* προπάτωρ, πατρὸς πατήρ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* προπάτωρ, πρόγονος, πρόπαππος.

ΠΡΟΠΕ'ΜΠΩ, *mitto, deduco.* *שָׁלַח, *mitto.* 2 Sam. XIX, 31. sec. *Compl. Judith.* X, 16. ἀφ' ἡμῶν προπέμψουσίν σε, a nobis *deducent* te. Vide et 1 Macc. XII, 4. Sap. XIX, 2. μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς, celeriter *mittentes* illos. 2 Macc. VI, 23. ταχέως λέγων προπέμπειν αὐτοὺς εἰς τὸν ᾅδην, dicens, ut celeriter *mitterent* in sepulchrum. Speciatim προπέμπειν notat *instruere viatico et omnibus, quae sunt ad iter faciendum necessaria,* quod Latini uno verbo *deducere* dicunt, quo ipso usus est *Vulgatus* Int. 3 Esdr. IV, 47. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΡΟΠΕ'ΤΕΙΑ, *petulantia, temeritas, praecipitantia.* שַׁל, *error.* 2 Sam. VI, 7. *Vulg. super temeritate.*

ΠΡΟΠΕΤΗ'Σ, *petulans, praeceps, temerarius, procax.* אֱוִיל, *stultus.* Prov. X, 15. στόμα προπετοῦς, os *praecipitis.* – פֹּשֵׂק part. *divaricans.* Prov. XIII, 3. προπετὴς χείλεσιν, *procax labiis, impudenter loquax.* Eandem notionem habet quoque vox hebr. ex Arabismo. فسق notat *erupit.* Vide et Sir. IX, 23. Sic *Aleiphron* lib. III. *Ep.* 57. τὴν προπετῆ γλῶσσαν διαμασσῶμαι. *Hesych.* προπετὴς, προπίπτων πρὸ τοῦ λογισμοῦ. *Suidas:* προπετὴς, ὁ πρόγλωσσος. Apud eundem προπέτεια exponitur: ἡ ἀχαλίνωτος γλῶσσα.

ΠΡΟΠΕΤΗ'Σ ΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *praeceps sum.* בָּהַל, *propero, festino. Symm.* Cohel. V, 1. μὴ προπετὴς γίνου, *ne praeceps sis.*

ΠΡΟΠΗΛΑΚΙ'ΖΩ, *probro, iniuria afficio.* חָרַף. idem. *Symm.* Ps. LIV, 13. – נָאַץ, *sperno. Symm.* Ps. LXXIII, 10. προπηλακίζειν. Conf. *Philonem* in *Flaccum* p. 670. *Suidas:* Προπηλακίζων, ἀδικῶν, ὑβρίζων, διασύρων, ἐξουθενῶν. καὶ προπηλακισμὸς, ὕβρις. εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ πηλὸν ἐπιχρίεσθαι τὰ πρόσωπα τῶν ἀτιμίαν καὶ ὕβριν καταψηφιζομένων, οὓς ἀρτίως ἀσβόλῳ χρίουσι.

ΠΡΟΠΗΛΑΚΙΣΜΟ'Σ, *opprobrium, ignominiosa vexatio.* חֶרְפָּה, idem. *Symm.* Ps. XLIII, 14. *Aleiphr.* III, 5.

ΠΡΟΠΙ'ΠΤΩ, *procido, cado, occumbo.* יָצָא, *egredior. Symm.* Ps. LXXII, 17. ubi προπίπτειν est *prodire, procedere.* Vide et Iudith. XIII, 3. 2 Macc. XII, 39. 42. 45. XV, 28.

*ΠΡΟΠΟΙΕ'Ω, *ante* vel *prius facio.* גָּמַל, *rependo, remuneror. Inc.* Ps. CXXXVI, 8. ἃ προεποίησας ἡμῖν, *sicut prius de nobis merita es.* Ita *Drusius* ex ed. *Romana.* Bene quoad sensum. Alius interpres inc. ibi ἐποίησας habet. Vide supra s. v. ποιέω. Conf. *Schol.* ad *Thucyd.* lib. III. p. 175, 47. *Herodot.* I. p. 16, 11. (Sed *Montf.* ex cod. Reg. rectius ὅπερ ἐποίησας ἡμῖν edidisse videtur. Cf. supra s. v. παραπειθέω. *K.*)

ΠΡΟΠΟΜΠΗ', *praemissio, deductio et comitatus, quo praevia turba in pompis solemnibus anteit ferculis pomparum, comitatus.* 3 Esdr. VIII, 53.

ΠΡΟΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, *praecedo, praeeo,* etiam simpliciter *eo, incedo.* אוּץ, *festino.* Ios. X, 13. – הָלַךְ, *eo.* Gen. XXII, 19. Exod. XIV, 19. XXXIII, 1. ubi est i. q. simplex πορεύομαι, cum quo h. l. in codd. permutatur. – יָלַךְ, idem. Exod. XXXII, 1. 33. Deut. XI, 7. ubi voce προπορεύομαι usus est, quia ibi sermo est de patre filios suos ducente, et inter eundum cum ipsis confabulante. – נִבְדַּל Niph. *separo me.* Nehem. X, 28. – נָסַע, *proficiscor.* Num. X, 33. – עָבַר, *transeo.* Gen. XXXII, 16. 21. Exod. XVII, 5. et alibi. – לִפְנֵי, *coram facie.* Gen. XXXII, 17. Prov. XVI, 4. *Inc.* Prov. XV, 33. – קָרַב, *appropinquo.* Exod. XL, 29. Ios. X, 24. 1 Macc. IX, 11.

*ΠΡΟ'ΠΟΣΙΣ, *potio omnium prima et ante cibum hausta,* item *propinatio.* Esth. VII, 1. sec. *Vet. alt.* ὡς δὲ προῆγεν ἡ πρόποσις.

ΠΡΟΠΡΑ'ΤΤΩ, *antefacio, prius ago.* 3 Esdr. I, 33. τὰ προπραχθέντα ὑπ' αὐτοῦ, *prius ab eo gesta:* hebr. דִּבְרֵי הָרִאשֹׁנִים, 2 Paral. XXXV, 26. 3 Macc. VI, 27. τὰ προπεπραγμένα παραιτησάμενοι, excusantes ea, *quae hactenus facta erant.* Adde *Aeschyl. Choeph.* v. 834. *Lucian. iudic. vocal.* p. 28. A. *Dion. Cass.* p. 444, 22. *Reim.*

ΠΡΟΠΤΥ'Ω, *ante me spuo,* vel *antrorsum me inflecto instar spuentis.* 2 Macc. VI, 20. προπτύσας, *Vulg. intuens autem.* Ex sententia *Grotii* legit προπτεύσας. Sed hanc vocem ignorant Lexica graeca.

ΠΡΟ'ΠΤΩΣΙΣ, *procidentia, prostratio.* 2 Macc. III, 21. παμμιγῆ πρόπτωσιν, prostrationem (sc. in genua. Alii: *concursum.*) hominum omnis sexus, aetatis et conditionis. Ib. XIII, 12.

ΠΡΟΠΥ'ΛΑΙΟΝ, *vestibulum.* אוּלָם, *vestibulum. Symm.* Ezech. VIII, 16. Ioel. II, 17. – אֵלָם, *vestibulum. Al.* Ezech. XL, 15. – שַׁעַר, *porta. Al.* Ezech. XL, 11. προπυλαίου. *Hesych.* προπύλαιον, πρόθυρον.

ΠΡΟ'ΠΥΛΟΝ, idem. אוּלָם, idem. *Symm.* Ezech. VIII, 16. et XL, 7. 1 Sam. VI, 3. et 1 Reg. VII, 6. - *אוּלָם, *robur eorum. Symm.* Ps. LXXII, 4. *τὰ πρόπυλα αὐτῶν.* Legit אוּלָמָם, ab אוּלָם, *vestibulum, porticus.* - מִפְתָּן, *limen.* Soph. I, 10. - סַף, idem. Amos. IX, 1. - פֶּתַח, *ianua.* Ierem. XIX, 2.

ΠΡΟ'Σ, *ad, apud, supra, adversus, contra, sub.* אֶל. Ies. XXXIII, 6. *λαλεῖν πρὸς κύριον πλάνησιν,* loqui *adversus* Dominum errorem. - בְּאָזְנֵי, *in auribus.* Ies. XXXVII, 29. - *אַף, *etiam.* Cant. I, 16. sec. *Compl.* *πρὸς κλίνην.* Legendum arbitror, *ὡς κλίνη ἡμῶν σύσκιος,* ut fortasse אף legerint. Vide infra s. v. *ὡς.* - אֵצֶל, *apud.* 2 Par. XXVIII, 15. Ies. XIX, 19. Ierem. XLI, 17. - אֶת. Ierem. XXXVIII, 5. - ב praefixum. Num. XXI, 5. *πρὸς τὸν θεὸν, adversus* Deum. - דֶּרֶךְ, *via.* Ezech. XL, 21. 25. XLII, 1. 11. 12. 15. - בְּיַד, *in manu.* 1 Reg. XVI, 12. Ies. XX, 2. - עַל יְדֵי, *ad manus.* 2 Par. XXIX, 27. - ל praefix. Ierem. XXIII, 28. *τί τὸ ἄχυρον πρὸς τὸν σῖτον; quid palea ad triticum?* seu: *cum tritico commune habet?* - מ praefix. Gen. XXVIII, 11. *ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων* (sc. *τινὰ*) *καὶ ἔθηκεν πρὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ,* sumebat e lapidibus loci aliquem, et ponebat *ad* caput suum. Similiter *Aristophanes* in *Pluto* v. 543. *ἀντὶ προσκεφαλαίου λίθον εὐμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ.* - *מוּל, *e regione.* Exod. XVIII, 19. - אֶל מוּל, *e regione.* Ios. IX, 1. *πρὸς τῷ Ἀντιλιβάνῳ, ad* Antilibanum. - נֶגֶב, *auster.* Exod. XXXVI, 23. - נֶגְבָּה, *versus austrum.* Exod. XXVI, 18. - לְנֶגֶד, *ex adverso.* Prov. XXI, 30. *οὐκ ἔστι βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ,* non est consilium *adversus* impium. Vide ad h. l. *Iaegerum.* - *עִם, *cum.* Hos. IV, 1. עם h. l. est *contra,* nam de lite sermo est. - לְעֻמַּת, *e regione.* Nehem. XII, 24. - לְעֵת, *in tempore.* Gen. VIII, 11. *τὸ πρὸς ἑσπέραν, ad* vesperam. Gen. XXIV, 11. *τὸ πρὸς ὀψὲ, ad* vesperam, sero. Vide et 2 Sam. XI, 2. - עַל. Gen. XXXI, 50. *πρὸς ταῖς θυγατράσι,* super filias. Exod. I, 15. *καὶ ὦσι πρὸς τῷ τίκτειν,* et *prope* partum erunt. Similiter *Vulg. et partus tempus advenerit.* Conf. 2 Macc. XII, 20. - פְּאַת constr. *angulus.* Exod. XXVII, 13. XXXVI, 22. Ezech. XLV, 7. et alibi. - לִפְנֵי, *coram facie.* Levit. XVIII, 23. *γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν,* mulier non stabit *adversus* omne animal quadrupes. 2 Par. XX, 12. *τοῦ ἀντιστῆναι πρὸς τὸ πλῆθος τὸ πολὺ τοῦτο,* ut resistamus magna huic multitudini. Nehem. VI, 19. et alibi. - לְפְנוֹת, *in aspiciendo.* Deut. XXIII, 11. Iud. XIX, 26. - קִדְמַת constr. *versus orientem.* Ezech. XXXIX, 11. *πρὸς τῇ θαλάσσῃ,* ad mare. Sic Luc. XIX, 37. *πρὸς τῇ καταβάσει,* ad descensum. - בְּתוֹךְ, *in medio.* Num. XV, 24. Tob. II, 19. *πρὸς αὐτὴν, propter* illam. Baruch. II, 5. *πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν,* non obediendo. Sap. XVI, 28. *πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σε, ante* ortum solis te

precibus adire oportet. Paulo ante dixerat: *δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ' εὐχαριστίαν σου*, oportet praevenire solem gratiarum actione. 3 Macc. V, 1. *ὁ πρὸς τῇ τῶν ἐλεφάντων ἐπιμελείᾳ*, qui curam habet elephantum, *ἐλεφαντάρχης*. Ibid. v. 14. *ὁ πρὸς ταῖς κλήσεσι τεταγμένος*. Sic *Polyb.* XV, 27, 16. *πρὸς τοῖς γράμμασιν τεταγμένος*, qui est ab epistolis. 1 Macc. VII, 6. accusarunt *πρὸς τὸν βασιλέα*, *apud* regem: coll. 2 Macc. X, 13. Sirac. XXIV, 19. *relate ad, comparate*, *μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός*. 3 Esdr. IX, 95. *πρὸς σὲ τὸ πρᾶγμα*, *tua est haec res*, *res posita est in te*, hebr. עָלֶיךָ Esdr. X, 4. 2 Macc. IV, 28. *πρὸς τοῦτόν ἐστι*, *huic competit*, *huius est negotium*, coll. *Polyb.* VI, 13, 7. 3 Esdr. VIII, 85. *τὰ πρὸς αὐτοὺς*, *ea quae possident*, *bona illorum*, hebr. טוּב Esdr. IX, 12. Sir. XXIX, 25. *πρὸς ἐπὶ τούτοις*, *insuper praeterea*.

ΕΙ'ΜΙ' ΠΡΟ'Σ ΤΙΝΟ'Σ, *propensus sum alicui*, *amo aliquem*, *faveo alicui*. אַתָּה לוֹ, *tu ei*. Gen. XXIII, 13. *ἐπειδὰν πρὸς ἐμοῦ εἶ*, *si mihi propensus es*: ubi pro לוֹ legisse videntur לִי. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *πρὸς ἐμοῦ εἶ*, *οἰκεῖός μου* (apud *Suidam* legitur *μοι*), *ἐγγύς μου*. *φίλος μου*, *παρ' ἐμοί*. – נִלְוָה אֶל Niph. *adiungo me alicui*. Gen. XXIX, 33. *ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου*, iam nunc *propensus erit* mihi maritus meus. *Vulg. copulabitur*. Conf. *L. Bos. Proleg.* in *LXX Intt.* cap. 1. qui etiam huc refert Gen. XXXI, 8. ubi tamen *Bielius* existimat pro *πρὸς ἐμοῦ Francof.* editionem rectius habere *πρὸς ἐμέ*.

'ΩΣ ΠΡΟ'Σ, *tanquam ad*. פְּאַת דֶּרֶךְ, *angulus viae*. Ezech. XLI, 12. – Vide alibi *ἄλληλοι*, *αὐτὸς*, *ζωή*, *πρωΐ*, *θεὸς*, et *χάρις*.

ΠΡΟΣΑ'ΒΒΑΤΟΝ, *dies*, *qui sabbatum antegreditur*. *שַׁבָּת, *sabbatum*. Ps. XCII. in tit. sec. *Vat.* et *Alex.* *τοῦ προσαββάτου*. Fortasse *τοῦ πρώτου σαββάτου*. Vide ad h. l. *Intt.* Adde Iudith. VIII, 6.

ΠΡΟΣΑΓΓΕ'ΛΛΩ, *annuncio*, *nuncio*, *defero*, *indico*. 2 Macc. III, 6. *προσήγγειλε περὶ τῶν χρημάτων*, *nuntiavit* de pecuniis. 2 Macc. X, 21. *προσαγγελθέντος δὲ τῷ Μακκαβαίῳ*, cum vero *nuntiatum esset* Maccabaeo.

ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥ'Ω, *compello*, *alloquor*, *dico*, *nomino*, *cognomino*. דָּרַשׁ, *quaero*. Deut. XXIII, 6. *οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς*, non *dices* illis pacifica, h. e. non salutabis illos. Conf. Luc. X, 5. Sap. XIV, 22. *τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσι*, tanta mala pacem *appellant*. Vide et 2 Macc. II, 36. *Hesych.* *προσαγορεύουσι*, *καλοῦσι*. 1 Macc. XIV, 40. *προσαγορεύονται οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ Ῥωμαίων φίλοι*, *vocantur* Iudaei a Romanis amici. 2 Macc. IV, 7. et X, 9. *Ἀντιόχου τοῦ προσαγορευθέντος Ἐπιφανοῦς*, Antiochi *cognominati* Epiphanis. Vide et 2 Macc. XIV, 37. et conf. Hebr. V, 10.

ΠΡΟΣΑ'ΓΩ, *adduco*, *offero*, item, subintellecto ἐμαυτὸν, *accedo*. אָסַף, *congrego*. *Al.* Iud. III, 13. προσήγαγε. — אָרַב, *insidior*. Prov. XXIV, 15. μὴ προσαγάγῃς. Legerunt vel חָעֵבַר vel חָקְרַב, quod propius ad impressam lectionem accedit. — הֵבִיא Hiph. a בּוֹא, *venire facio*. Exod. XIX, 4. Levit. IV, 4. 14. Num. VI, 12. προσάξει ἀμνὸν, *offeret* agnum, — *הַגִּיעַ chald. *pertingo*, *appropinquo*. Dan. VIII, 7. sec. cod. *Chis.* προσάγοντα, *impetum facientem*. *Hesych.* προσάγει, προσέρχεται. — הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio*. Prov. XIX, 24. Ita quoque *Inc. Int.* Libere verterunt. *Vulg.* *applicat*. — לָקַח, *accipio*. Gen. XLVIII, 9. προσάγαγέ μοι αὐτούς. Scil. לָקַח sequ. אֶל notat *propius ad aliquem adducere*. — *נָגַע, *tango*. Dan. X, 10. sec. *Chis.* χεῖρα προσήγαγέ μοι, manu me *tetigit*. Libere verterunt. — נָגַשׁ : הִגִּישׁ, Kal et Hiph. *appropinquo*, *appropinquare facio*. Gen. XXVII, 25. προσάγαγέ μοι, *affer mihi*. Ios. III, 9. προσαγάγετε (sc. ἑαυτοὺς) ὧδε, *accedite* huc. Vide et 1 Sam. IX, 18. XXX, 21. 1 Reg. XVIII, 21. (προσήγαγεν, ubi *Compl.* προσῆλθεν) 30. Ierem. XLVI, 3. προσαγάγετε (sc. ἑαυτοὺς) εἰς πόλεμον, *accedite* ad proelium. Mal. I, 11. ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα προσάγεται, in omni loco suffitus *offertur*. Mal. II, 12. ἐκ προσαγόντων θυσίαν τῷ κυρίῳ. Legerunt מַגִּישׁ. Adde *Symm.* Iob. XL, 14. ubi προσάγεσθαι τῇ μαχαίρᾳ notat *accingi gladio*. — *נָגַשׂ, *exigo*: נִגַּשׂ, *cogo*. 1 Sam. XIII, 6. Legerunt cum Schin נִגַּשׁ, *accessit*. Verba sunt: ὅτι στενῶς αὐτῷ μὴ προσάγειν αὐτῷ, e quibus partim apparet, προσάγειν h. l. esse *adoriri hostem*, *impetum hostilem facere*, partim bene LXX ante נִגַּשׂ inseruisse particulam negandi לֹא. *Inc.* pro μὴ προσάγειν habet ἀναχωρεῖν. *Vulgatus* transtulit: *afflictus enim erat populus*. Adde 1 Sam. XXX, 21. — סָבַב, *circumeo*. 1 Sam. XXII, 17. — סָגַר, *claudo*. *Al.* Gen. XIX, 6. προσέαξεν. Conf. vocem προσοίγω. — עָבַר, *transeo*. Ios. IV, 5. Ezech. XXXVII, 2. — סוּר, *recedo*. Exod. III, 4. סוּר non solum h. l. sed etiam v. 3. *accedere*, *appropinquare* notat, h. e. προσάγειν h. l. est i. q. προσέρχεσθαι. *Hesych.* προσάγει, προσέρχεται. — קָרַב : הִקְרִיב, Kal et Hiph. *appropinquo*, *appropinquare facio*. Lev. VI, 38. ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου, sacerdos *offerens* holocaustum hominis. Levit. X, 19. προσαγηόχασι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας, *obtulerunt* sacrificia pro peccatis. *Hesych.* προσαγηόχασι, προσήγαγον. Ita etiam in *Glossis in Octat.* et in *Lex. Cyrilli MS. Brem.*, nisi quod vitiose in illis scribatur προσαγιόχασι, et in hoc προσαγειόχασιν, et in hoc praeterea addatur προσήνεγκαν. 1 Reg. XX, 29. προσήγαγεν ὁ πόλεμος, *accedebat proelium*, aut: *proelium est commissum*. Προσάγειν dativo personae iunctum interdum in sensu venereo adhibetur, ut notet *rem habere*, *matrimonium inire*. Tob. IV, 16. ὅτι δαιμόνιον φιλεῖ αὐτὴν καὶ οὐκ ἀδικεῖ οὐδένα πλὴν τῶν προσαγόντων αὐτῇ. In

vers. Hebr. ed. P. Fagii vertitur: *nisi ei viro, cui nuptum datur. Hesych.* προσαγόμενον, ἀγαπήσαντα. Conf. *Coran Sur.* IV, 19. et sub v. εἰσέρχομαι, εἰσπορεύομαι ac προσπορεύομαι.

ΠΡΟΣΑΙΤΕ'Ω, mendico, stipem peto. לֹא שָׂבַע לָחֶם, *non satior cibo.* Iob. XXVII, 14. προσαιτήσουσιν, mendicabunt. Effectum pro causa posuerunt.

ΠΡΟΣΑΝΑΒΑΙ'ΝΩ, ascendo. עָלָה. Exod. XIX, 23. Ios. XI, 17. et alibi saepius. *Dio Cass.* p. 214, 58. *Reim.*

ΠΡΟΣΑΝΑ'ΒΑΣΙΣ, ascensus, ascensio. מַעֲלָה, idem. Ios. XV, 3. *Eustath. Od.* ι'. p. 365, 45.

ΠΡΟΣΑΝΑΛΕ'ΓΟΜΑΙ, insuper recito, narro, commemoro. 2 Macc. VIII, 19.

ΠΡΟΣΑΝΑΠΑΥ'ΟΜΑΙ, requiesco, acquiesco. Sap. VIII, 16. Activum προσαναπαύω, quod notat *requiescere facere, requiem dare, reficere*, legitur apud *Polyb.* IV, 73, 5.

ΠΡΟΣΑΝΑΠΛΗΡΟ'Ω, suppleo. Sap. XIX, 4. ἵνα τὴν λείπουσαν προσαναπληρώσωσι κόλασιν, ut reliquam *suppleant* poenam. Verbo utitur etiam *Apostolus* 2 Cor. IX, 12. XI, 9. *Diod. Sic.* V, 71.

ΠΡΟΣΑΝΑΤΡΕ'ΠΩ, insuper everto, vel simpliciter *everto, subverto.* Sir. XIII, 27.

ΠΡΟΣΑΝΑΦΕ'ΡΩ, offero, refero. Tob. XII, 15. οἳ προσαναφέρουσι (sc. τῷ θεῷ) τὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων. Iudith. XI, 28.

ΠΡΟΣΑΝΟΙΚΟΔΟΜΕ'Ω, reaedificando adstruo, restaurando aedificatis addo. Sir. III, 16. ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεταί σοι, loco peccatorum *insuper adstruetur* tibi. Conf. *Drusium* ad h. l. Ita *Bielius* ad h. l. Sed προσανοικοδομεῖσθαι h. l. eleganter dicitur, *quod alicui imputatur,* et quidem speciatim *ad remissionem peccatorum,* coll. v. 17. et Mal. III, 15. Ita explicarunt *Syrus* et *Arabs.* Nonnulli emphasin quaerunt, ut praepositio ἀνὰ notet *analogiam iustitiae et mercedis,* hoc sensu: ex iusta quadam retributione et compensatione fiet tibi reaedificatio et restauratio iacturae per peccatum factae.

**ΠΡΟΣΑΞΙΟ'Ω, insuper rogo, assidue rogo.* 3 Macc. VII, 10. τὸν βασιλέα προσηξίωσαν. *K.*

**ΠΡΟΣΑΠΕΙΛΕ'Ω, insuper minitor, minas addo.* Sirac. XIII, 3. προσαπειληθήσεται sec. ed. *Compl.*

ΠΡΟΣΑΠΟΘΝΗ'ΣΚΩ, insuper vel *etiam morior.* מוּת נָם. Exod. XXI, 29.

ΠΡΟΣΑΠΟ'ΛΛΥΜΙ, praeterea vel *simul perdo.* 2 Macc. XIII, 4. Sed ibi est i. q. simplex ἀπόλλυμι, nam Menelaus solus ibi dicitur interfectus.

ΠΡΟΣΑΠΟΣΤΕ'ΛΛΩ, ablego, emitto. 2 Macc. XI, 14. Vide *Thom. Mag.* in v. ἐφιέμενος.

ΠΡΟΣΑΠΩΘΕ'Ω, *depello*, *repello*, proprie *insuper* s. *amplius expello*. Sirac. XIII, 23. προσαπωθεῖται ὑπὸ φίλων, abiicitur aut negligitur a pristinis simulatis amicis suis.

*ΠΡΟΣΑΡΤΙ'ΩΣ, *integre*, *cohaerenter*. Ita vulgo vertitur. Sed 3 Macc. I, 16. ubi legitur αἱ δὲ καὶ προσαρτίως ἐσταλμέναι, videtur *nuper*, *admodum* notare, ut sit i. q. simplex ἀρτίως, ac sensus sit: *virgines modo vestem nuptialem indutae*.

*ΠΡΟΣΒΑΙ'ΝΩ, i. q. ἀναβαίνω, *adscendo*, *proficiscor*, et inprimis de *itineribus ad loca altiora* dicitur. Legitur 3 Esdr. VIII, 1. προσέβη Ἔσδρας. *Iosephus* in eadem re enarranda utitur verbo ἀναβῆναι, *A. I.* lib. XI. c. 5. p. 560. ed. *Hav*. De montibus dicitur Iudith. IV, 7. et cap. VII, 10. προςβῆναι ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων. *Hesych.* προσβαίνει, ἐγγίζει.

ΠΡΟΣΒΑ'ΛΛΩ, sc. ἐμαυτὸν, *impetum facio*, *irruo*, *aggredior*, *congredior*, *confligo*, *oppugno*. אַגִּיחַ chald. Aph. a גּוּחַ, *erumpo*. Dan. VII, 2. ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλον εἰς τὴν θάλασσαν, venti coeli *impetum faciebant* in mare. — מָרַק, *expolio*. *Al.* Ierem. XLVI, 4. προσβάλετε τὰ δόρατα, *applicate* lanceas. 2 Macc. X, 28. προσέβαλον ἑκάτεροι, *manus conserere* coeperunt utrique. 2 Macc. X, 35. προσβαλόντες τῷ τείχει, *impetum facientes* in murum. Vide et 2 Macc. XII, 10. et conf. *Aelian. V. H.* lib. III. c. 14. 2 Macc. XIII, 22. προσέβαλε ταῖς περὶ τὸν Ἰούδαν, *congrediebatur* cum Iuda. *Hesych.* προσβάλλοιντο, πρὸς τῶν ἄλλων (*Sopingius* bene legit ἀλλήλων) ἔβαλον τῆς ἀθλήσεως. Conf. προσβολή. 4 Macc. III, 7. ubi cum πολεμεῖν in codd. permutatur.

ΠΡΟ'ΣΒΑΣΙΣ, *ascensio*, *impetus*, etiam *accessus*, a προςβαίνειν, quod non tam *ascendere*, quam *accedere* notat, ut in illo *Xenophontis* loco (*Apol. Socr.* 23.) χωρίον, ἔνθα οὐ πρόσβατον θανάτῳ, regio, ad quam mors *pervenire* non potest. *Hesych.* προσβαίνει, ἐγγίζει. מַעֲלֶה, *ascensio*. Ios. XV, 7. 2 Macc. IV, 13. πρόσβασις ἑλληνισμοῦ, *accessio* seu *accommodatio Iudaeorum ad ritus Graecorum*, seu *Hellenismi studium*. Vide supra s. πρόβασις. Legitur etiam Iudith. IV, 7. 3 Macc. I, 26. πρόσβασιν ἐποιεῖτο, *irruendi* (nempe in templum Hierosolymitanum) periculum fecit. Praeterea legitur quoque apud *Aeschyl. Eumen.* 117. et *Schol. Herodot.* III. p. 205, 7.

ΠΡΟΣΒΑΣΚΑ'ΝΙΟΝ, *terriculamentum*. *Cant. tr. puer.* v. 99. ad quem locum *Grotius* de hac voce ita: *Dici solere προσβασκάνιον, non προβασκάνιον, docet nos Phrynichus: qui tamen eam ipsam vocem ut minus puram reiicit, vultque dici βασκάνιον. Vocabantur autem sic formae quaedam ridiculae valere creditae ad avertendum fascinum*, ἐπὶ φθόνου ἀνατροπῇ, *ut Pollux loquitur*, *producens Aristophanis ea de re locum*.

Rectius scribi προβασκάνιον, docet *Pauw. not. ad Phrynichum* p. 31. Conf. προβασκάνιον supra.

ΠΡΟΣΒΙΒΑ'ΖΩ, *admoveo*, *impello*, *incito*, *adduco*, *verbis videlicet*, *instruo*. הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *doceo*. Exod. XXXV, 31. ubi tamen alii pro προσβιβάσαι habent προβιβάσαι, fortasse rectius. – *שָׁנַן Pih. *exacuo*. Deut. VI, 7. προσβιβάσεις sec. cod. 44. *Holm.* ubi reliqui libri προβιβάσεις habent.

**ΠΡΟΣΒΛΕ'ΠΩ*, *contueor*, *intueor*, *aspicio*, i. q. ἐπιβλέπω. הִבִּיט Hiph. a נָבַט, idem. *Symm.* Ps. LXXXIII, 10. Idem Ion. II, 5. *Suidas: προσβλέπω, δοτικῇ. Οὐδὲ προσβλέπειν ἂν ἔτι δυναίμην αὐτῇ.*

ΠΡΟ'ΣΒΛΗΤΟΣ, *glutinatus*, *productus*. מְרֻקָּע part. Pyh. *ductum*, *extensum*. Ierem. X, 9. ἀργύριον προσβλητὸν, *argentum ductum*. *Hesych.* προσβλητὸν, κολλητόν.

ΠΡΟΣΒΟΛΗ', *admotio*, *impetus*, *proelium*, *congressio militaris*, *pugna*. 2 Macc. V, 3. προσβολὰς γινομένας, vel *proelia facta*, *pugnas commissae*, vel *coitiones factae*, et *congressiones militares*. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* προσβολὰς, ὁρμὰς, παρατάξεις. Vide et 2 Macc. XV, 19.

ΠΡΟΣΒΟ'ΛΩΣΙΣ, *exacutio*, *lima*, quod per eam sit προσβολὴ ad *res limandas*. Is actus προσβολοῦν dicitur. *Kirchero* interprete, *vis*, *impetus*. פְּצִירָה. *Inc.* (sine dubio *Aquila*) 1 Sam. XIII, 21. ἐγένετο ἡ προσβόλωσις στομάτων (sic enim legendum videtur pro στόματα. Certe intellegatur στόματα ἔχουσα, h. e. *habens ora seu acies.*) τοῖς ἀρότροις, fiebat exacutio acierum aratris. Προσβολὴ alias apud *Dionem Cassium*, ut in Lexicis observatur, pro *cuspide* et *gladii mucrone* usurpatur.

ΠΡΟΣΓΕΛΑ'Ω, *arrideo*. שָׂחַק, *rideo*, *arrideo*. *Symm.* Iob. XXIX, 24. προσεγέλων, ubi προσγελᾷν notat *benigno ac sereno vultu aliquem aspicere*. Confer ibi parallelismum sententiarum. Vide et 3 Esdr. IV, 31. Sirac. XIII, 8. 15.

ΠΡΟΣΓΙ'ΝΟΜΑΙ, *adsum*, *adiungo me*, *associo me alicui*. גּוּר, *peregrinor*. Levit. XVIII, 26. XX, 10. Num. XV, 12. – *חָבַר, *associo*, *coniungo me*. *Symm.* Iob. XVI, 4. Vide et 1 Macc. III, 41. ubi pro προσεγενήθησαν, quod habent *Alex. Ald.* et *Compl.*, solus *Vat. codex* habet προσετέθησαν.

**ΠΡΟΣΓΡΑ'ΦΩ*, *insuper scribo*, *scriptis addo*, etiam *adscribo*, h. e. *attribuo*. Dan. III, 3. οἱ προσγεγραμμένοι sec. cod. *Chis.* h. e. *literis arcessiti s. acciti*, si nempe lectio sana est. Sed *Scharfenbergius* ac *Michaelis* ibi legere malunt προγεγραμμένοι, (*antea commemorati*, *quorum antea mentio facta est*) quibus etiam accessit *Segaarius*, qui notat, idem vitium in cod. *Alex.* lib. III. Esdr. c. VI, 31. reperiri. *Photius Lex.* προσγράφει, προσκρίνει. Idem legitur quoque apud *Hesychium* ac *Suidam*.

ΠΡΟΣΔΕΙ'ΚΝΥΜΙ, *insuper ostendo et monstro*, *commonstro*. *Cant. tr. puer.* 12. πνεύματι ταπεινώσεως προσδειχθείημεν. Ita *Bielius*. Sed in omnibus codd. ac libris editis legitur ibi προσδεχθείημεν.

ΠΡΟ'ΣΔΕΚΤΟΣ, *acceptus*, *gratus*. רָצוֹן, *beneplacitum*. Prov. XI, 20. XVI, 16. Utrobique pro abstracto posuerunt concretum. Vide et Sap. IX, 12.

ΠΡΟΣΔΕ'ΟΜΑΙ, *indigeo*. חָסֵר verbal. *indigus*, *egenus*. Prov. XII, 9. *Inc.* 1 Sam. XXI, 15. Vide et Sir. IV, 3. XI, 13. XIII, 5. sec. ed. *Complut.* et quae ad Act. XVII, 25. ex *Philone* et aliis notat *Alberti* in *Museo Brem.* Vol. I. p. 115. *Suidas*: προσδεῖσθαι καὶ ἐνδεῖσθαι διαφέρει. τὸ μὲν γὰρ δηλοῖ ὀλίγων τινῶν κτῆσιν, τὸ δὲ παντελῆ ἀπορίαν τοῦ ὅλου δηλοῖ.

ΠΡΟΣΔΕ'ΧΟΜΑΙ, *accipio*, *accepto*, *recipio*, *tolero*, *fero*, it. *exspecto*. החִישׁ Hiph. a חוּשׁ, *festino*. Psalm. LIV, 8. προσεδεχόμην τὸν σώζοντά με, *exspectabam* illum, qui liberaret me. Legerunt אוֹחִילָה, nam יָחַל in Hiph. est *exspectare*. Non enim placet coniectura eorum, qui statuunt, προσεδεχόμην factum h. l. esse ex προσέσχον. – *הִתְמַהְמַהּ, *cunctatus sum*, Hithp. a מָהָה. 2 Sam. XV, 28. sec. *Compl.* ac *Theodoretum*. Liberius verterunt. – הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *redire facio*, h. e. *pareo*. *Symm.* Amos. I, 3. προσδέξομαι. – חָפֵץ, *delector*. *Symm.* Ps. L, 21. προσδέξῃ. – חָרַד, *tremo*. Ezech. XXXII, 10. προσδεχόμενοι τὴν πτῶσιν αὐτῶν, *expectantes* interitum illorum. *Cappello* in *notis critt.* ad h. l. legisse videntur חִלְלוּ, nam חִלֵּל in Hiph. significat *exspectare*. Sed non opus est hac coniectura, quia חָרַד h. l. *metuere*, *sollicitum esse* notat, quam notionem etiam vox προσδέχεσθαι admittit. *Suidas*: προσδεχόμενοι, προσδοκῶντες. Idem in v. προσδοκία quaedam habet, unde lucem versio τῶν ό Ezech. l. c. accipit. En illa: καὶ ὁ φοβούμενος προςδοκᾷ, ἀλλ' οὐ προσδοκᾷ ἀγαθὰ, κακῶν γὰρ προςδοκία ἐστὶν ὁ φόβος. Conf. Luc. XXI, 26. et ad h. l. *Elsnerum* p. 275. et *Wolfium* p. 749. – בָּנָה Pih. *cognomino*. Ies. XLV, 4. προσδέξομαί σε, *recipiam* te. Verba hebr. *Dathius* bene transtulit: *tibi providebo*. – לָקַח. Exod. XXII, 11. οὕτως προςδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ, ita *accipiet* Dominus illum. Psalm. VI, 9. κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο, Dominus preces meas *acceptavit*. – נָשָׂא, *fero*. Gen. XXXII, 20. ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου, fortasse enim *feret vultum meum*: ubi *Schol.* ἐάν πως ἐντραπῇ; *an personae meae reverentia ducatur?* Exod. X, 17. προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν, *tolerate* igitur peccatum meum adhuc nunc. – *סְבַר chald. *cogito*, *existimo*. *Inc.* Dan. VII, 25. Tribuit huic voci notionem *exspectandi*, quam שָׂבַר habet. Vide quoque infra s. v. προσδοκάω. – עֲתָרִים plur. *supplices*. Soph. III, 11. *Cappello* in *Nott. critt.* p. 124. et in *Critica S.* lib. IV. c. 18. §.

6. p. 751 et 758. pro *προσδέξομαι* legendum videtur *προσεύξομαι*, quia עתר significat *precari*. Sed post vocem *προσδέξομαι*, quam LXX h. l. sensus causa de suo addiderunt, exciderunt verba: *τοὺς ἱκετεύοντάς με*, quae in Cod. B. et apud *Eusebium* lib. II. *Demonstr. Evang.* p. 51. recte addita leguntur. Fortasse quoque legerunt עתד cum ד Daleth, *promtus*, *paratus fuit*, *adfuit*, *praesto fuit*. – לִפְנֵי, *coram facie*. Ies. LV, 12. *προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ*, *recipientes* vos in gaudio. – קִבֵּל Pih. 1 Par. XII, 18. *προσεδέξατο αὐτοὺς Δαβὶδ*, *recipiebat* illos David. Esth. IX, 27. *προσεδέχοντο οἱ Ἰουδαῖοι ἐφ' ἑαυτοῖς*, *recipiebant* in se Iudaei. Ib. v. 23. – קִוָּה Pih. *Symm.* Iob. XXX, 26. *προσεδεχόμην*. – רָצָה, *beneplacitum habeo*. Lev. XXVI, 43. *προσδέξονται τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας*, *acceptabunt* peccata sua, h. e. poenas peccatorum suorum *patienter ferent*. Ezech. XX, 41. *ἐν ὀσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς*, in odore bonae fragrantiae *acceptabo* vos. Vide et Ezech. XX, 40. XLIII, 27. et conf. Luc. XV, 2. Amos. V, 22. *θυσίας ὑμῶν οὐ προσδέξομαι*, sacrificia vestra non acceptabo, vel: non *accepta* mihi *erunt* sacrificia vestra. Mal. I, 10. *θυσίαν ὑμῶν οὐ προσδέξομαι*, sacrificium non acceptabo, vel: non *acceptum mihi erit* e manibus vestris. Conf. Sap. III, 6. 2 Macc. I, 26. – שָׁבַר, *frango*. Ps. CIII, 12. *προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν*. *Vulg.* *exspectabunt onagri in siti sua*. *Psalterium vetus* et *Augustinus* ad h. l. reddunt: *Suscipient onagri in sitim suam*. Eamque versionem praefert *Colomesius* in *Opusc. Sacr.* p. 645., alteram vero *Bielius*. *Cappello in Critica S.* p. 546. pro *προσδέξονται* legendum videtur *προσδοκήσονται*, uti quoque iudicavit *Dathius* in notis ad *Psalterium Syriacum* p. 232. Sed *προσδέχεσθαι* haud raro est i. q. *προσδοκᾷν*. Conf. *Lex. N. T. s. h. v.* n. 4. Equidem statuo, eos legisse יְשַׂבְּרוּ, nempe Sin loco Schin. שׂבר in Pih. *exspectare* notat. – *שַׂבֵּר Pih. Ruth. I, 12. Iob. II, 9. *προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου*, *expectans* spem salutis meae. In textu hebr. nihil pro his legitur. Ies. XXVIII. v. 10. *θλῖψιν ἐπὶ θλίψει προσδέχου* (aliter in textu hebr.), *ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι*, afflictionem super afflictionem *exspecta*, spem in spe. Eadem phrasi utitur *Eurip.* *Alcest.* v. 129. *νῦν δὲ τίνα βίου ἐλπίδα προσδέχωμαι*; et Apostolus Act. XXIV, 15. et Tit. II, 13. Et *ἐλπίδα προσμενέτω*, *spem exspectet*, dixit *Theognis* v. 1146. Conf. et quae ex 2 Macc. VII, 14. notata sunt in *προσδοκάω*, ac *Wolfium* ad Tit. l. c. p. 564. Sap. XIV, 29. *ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται*, h. e. laedendos se non timent. Sic quoque *sperare* apud *Virgilium*, v. c. *Aen.* IV, 419. ubi *dolorem sperare* occurrit.

ΟΥ' ΜΗ' ΔΥ'ΝΑΜΑΙ ΠΡΟΣΔΕ'ΞΑΣΘΑΙ, *non possum acceptare*. זָהַם Pih. *fastidio*. Iob. XXXIII, 20.

*ΠΡΟΣΔΕ'Ω, *alligo, adstringo.* Sir. XVIII, 32. μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ, μηδὲ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς, ne de multis gaudeas deliciis, neque *alligeris* eorum consortio. Vide *Polyb.* X, 34, 8. *Lucian. Asin.* T. II, p. 606. ed. *Reitz.* et *Stephanus* in *Thesauro*, ubi laudat formulam προσδεδεμένοι τρυφῇ, *deliciis adstricti*, h. e. iis *prorsus dediti. Compl.* habet h. l. προσδεηθῇς συμβολῆς, quam lectionem quoque secuti sunt *Syrus* et *Arabs.*

ΠΡΟΣΔΙ'ΔΩΜΙ, *insuper do, addo, participo, impertior.* נָתַן, *do.* Gen. XXIX, 32. Adde *Inc.* et LXX Ezech. XVI, 33.

ΠΡΟΣΔΟΚΑ'Ω, *exspecto.* יחל *Pih. Al.* Ps. CXXIX, 5. — *סְבַר chald. *cogito, existimo. Inc.* Dan. VII, 25. qui non tribuit huic voci notionem *exspectandi*, quam habet שִׂבֵּר in Piel, sed προσδοκᾷν est h. l. potius *opinari, putare, existimare.* Conf. *Abreschium* ad *Xenoph. Ephes.* lib. V. cap. 2. *Semlero* haec versio orta esse videtur ex ὑπονοήσει, quod *Theodotion* habet, quod alii confuderint cum ὑπομένει, atque inde προσδοκήσει et προσδέξεται alii fecerint. — עָרַף, *stillo.* Deut. XXXII, 2. Sc. pluvia, quae admodum rara est in Oriente, cupide exspectari solet. Ex *Rosenmülleri* sententia LXX προσδοκάσθω transtulerunt, quasi esset verbale ab עֹרֶף, *cervix*, *avide*, pr. *protensa cervice exspectet.* — קוה Pih. Thren. II, 16. *Symm.* Iob. III, 9. προσδοκηθείη φῶς, καὶ μὴ εἴη. Vide *Kreyssigii Obss. critt.* in *Graecos Iobi Intt.* p. 9. *Aqu. Symm. Theod.* Ps. CXVIII, 95. ubi sensu malo usurpatur, ut sit *observare, insidiari. Symm.* Ies. LIX, 9. ubi pro προσδοκήσωμεν scribendum προσεδοκήσαμεν. Vide ad h. l. *Montfauconium.* — שָׁבַר, *frango.* Ps. LXVIII, 24. Legerunt שִׁבְרָה per Sin, ut iam observavit *Cappellus.* Verba graeca sunt ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου. *Vulg. improperium expectavit cor meum*, h. e. exspecto non liberationem, sed nova subinde probra et miserias *metuo.* In notione *metuendi* προσδοκᾷν legitur quoque apud *Menandrum* *fragm.* p. 2. v. 5. αἰτεῖσθαι γὰρ ἅμα τὶ προσδοκᾷ, nam simul *metuit*, a se quippiam postulatum iri. Vide quoque s. προσδέχομαι. — שִׂבֵּר Pih. Ps. CIII, 28. CXVIII, 165. 2 Macc. VII, 14. τὰς ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσδοκᾷν ἐλπίδας, a Deo *exspectare* spem. Vide quae modo ante notata sunt in προσδέχομαι.

ΠΡΟΣΔΟΚΙ'Α, *exspectatio in utramque partem*, adeoque non solum *spes*, sed etiam *metus.* *גְבוּרָה, *fortitudo. Symm.* Ps. LXXXIX, 10. παρὰ προσδοκίαν, praeter *exspectationem.* Sensum expressit. Nam in textu hebr. legitur: si aliquis prospera valetudine utitur, si vires corporis maxime praestant. — יִקְּהָה, *aggregatio*, it. *obedientia.* Gen. XLIX, 10. προσδοκία ἐθνῶν. Videntur legisse יִקְוָה, et illud accepisse pro

תִּקְוָה. - שֵׂבֶר. Ps. CXVIII, 115. - *תּוֹחֶלֶת. *Symm.* Iob. XIV, 19. Ps. LXX, 5. *Theod.* Prov. X, 28. 2 Macc. III, 21. *τὴν τοῦ μεγάλως διαγωνιῶντος ἀρχιερέως προσδοκίαν, anxietatem* pontificis summo metu repleti. *Suidas: διαφέρει προσδοκία ἐλπίδος, ἐλπὶς μὲν γάρ ἐστι προσδοκία ἀγαθῶν· καὶ ὁ φοβούμενος προσδοκᾷ, ἀλλ' οὐ προσδοκᾷ ἀγαθά. κακῶν γὰρ προσδοκία ἐστὶν ὁ φόβος, ἀγαθῶν δὲ ἡ ἐλπίς.* Adde *Thom. Mag.* p. 747. ed. *Bernard.* Adde Sir. XL, 2. ubi *ἐπίνοια προσδοκίας* est *imaginatio rerum exspectandarum. Ioseph. A. I.* XVI, 8. p. 809. ed. *Haverc. Polyb.* I, 31, 3.

ΠΡΟΣΔΟΚΙ'ΑΝ ΔΙ'ΔΩΜΙ, exspectationem do. הִשְׁבִּיר Hiph. *effringo matricem.* Ies. LXVI, 9. Legerunt cum Sin.

ΠΡΟΣΕΓΓΙ'ΖΩ, appropinquo. *נָגַע, *tango, attingo.* Dan. IX, 21. sec. cod. *Chis.* - נָגַשׁ. Gen. XXXIII, 6. 7. Levit. II, 9. XXI, 21. - *הִגִּישׁ Hiph. *accedere facio. Aqu.* 1 Sam. XXX, 7. ubi duplex versio ei tribuitur. - *פָּנָה, *respicio. Theod.* Mal. II, 13. Scil. פָּנָה, ut omnia verba *videndi*, ad *iter* quandoque transfertur et *viam.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 1298. - קָרַב. Ios. III, 4. 2 Sam. XX, 17. Ezech. XVIII, 6. - *רָקַק, *spuo.* Levit. XV, 8. sec. cod. *Alex. προσεγγίσῃ*, ubi mihi liberius vertisse videtur auctor huius versionis. Alii vero malunt, *προσεγγίσῃ* ortum suum debere *τῷ προσσιελίσῃ* vel *προσσιαλίσῃ*, quod in reliquis libris legitur.

ΠΡΟΣΕΔΡΕΥ'Ω, assideo, insisto, insto, cum studio quodam instigo. 1 Macc. XI, 40. *προσήδρευσεν αὐτῷ, diligenter cum illo agebat, cum studio quodam instigabat. Hesych. προσεδρεύει, σχολάζει.*

**ΠΡΟΣΕΔΡΙ'Α* et, ut quoque scribitur: *προσεδρεία, assiduitas, perseverantia in aliquo labore.* 3 Macc. IV, 15. *μετὰ πικρᾶς σπουδῆς καὶ φιλοτίμου προσεδρίας.* Sic *πρόσεδρος* propr. *eum* notat, *qui assidet alicui rei, v. c. opificio, literis*, deinde, ut lat. *assiduus, qui semper et indefessa opera in aliqua re laborat. Hesych. προσεδρεύειν, σχολάζειν. Ioseph. c. Apion.* I, 7. *Zonaras Lex.* col. 1578. *προσεδρεία, ἡ ἐπίμονος καὶ διηνεκὴς ἀσχολία. δίφθογγον.*

ΠΡΟΣΕΙ'ΔΩ, aspicio. Sap. XVII, 9.

ΟΥ' ΠΡΟΣΕΙ'ΔΩ, non aspicio. בָּגַד, *perfide ago.* Iob. VI, 15.

ΠΡΟ'ΣΕΙΜΙ, accedo. נָגַשׁ, *appropinquo*, 1 Sam. XVII, 16. *προσῄει ὁ ἀλλόφυλος, accesserat* alienigena. Cum dativo notat *adhaereo, adsum, coniunctus sum.* Sir. XIII, 30. sec. *Compl. ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος, ᾧ μὴ πρόσεστιν ἁμαρτία*, bonae sunt et honestae divitiae, non iniusto modo partae, quibus quasi nihil iniustitiae *admixtum est.* In reliquis ll. simplex *ἐστὶν* reperitur.

ΠΡΟΣΕΚΚΑΙ'Ω, accendo. נֹפַח *Nophah*, nomen urbis. Num. XXI, 30. Hic legerunt נָפַח, *flo.* Praeterea legitur apud *Dion. Cass.* p. 1015, 57 *Reim.*

ΠΡΟΣΕΚΧΕ'Ω, effundo. זָרַק, *spargo.* Exod. XXIX, 16.

ΠΡΟΣΕ'ΛΕΥΣΙΣ, accessus. *בּוֹא. *Inc.* Ps. CXX, 8. *intrare tuum.* – תּוֹצָאוֹת plur. *exitus. Symm.* Prov. IV, 23. ubi *Kreyssigius* legendum censet *προέλευσις*, quod vide supra.

ΠΡΟΣΕΜΒΡΙΜΑ'ΟΜΑΙ, amplius fremo, interminor. Sir. XIII, 4.

ΠΡΟΣΕΜΠΡΗ'ΘΩ, aduro, accendo. נֶאֱכַל Niph. *edor, consumor.* Exod. XXII, 6. *Hesych. προσεμπρῆσαι, καῦσαι.*

ΠΡΟΣΕΜΠΥΡΙ'ΖΩ, aduro, accendo. נֶאֱכַל Niph. *edor, consumor.* Exod. XXII, 6. *προσεμπυρίσῃ* sec. cod. 136. *Holm.*

ΠΡΟΣΕΞΑΠΟΣΤΕ'ΛΛΩ, simul emitto, amando. 2 Macc. XII, 21. ubi legendum videtur *προεξαποστέλλω.* Vid. *Baduellus.*

ΠΡΟΣΕΞΗΓΕ'ΟΜΑΙ, simul enarro, praeterea narrando adiicio. 2 Macc. XV, 11. *προσεξηγησάμενος ὄνειρον*, cum insuper exposuisset somnium.

ΠΡΟΣΕΠΑΠΑΤΑ'Ω, insuper decipio, item *clam subduco s. removeo, eripio.* Vox haec, quae desideratur in Thesauro *Bieliano*, legitur Iob. XXXVI, 16. ubi LXX sec. ed. *Rom.* hebr. וְאַף הֲסִיתְךָ, *et etiamsi decepit* seu *removit te,* transtulerunt: *καὶ προσεπιηπάτησέ σε.* Sed sine dubio legendum est: *καὶ προσέτι ἠπάτησέ σε*, ut *Hebraeus* sec. *Schol.* habet, aut *πρὸς ἐπεὶ ἠπάτησεν* sec. *Ald.* et *Compl.*, ut lectio vulgata orta sit ex continua scribendi ratione. Similis vox tamen esset *προσεπαπειλέω, προσεπεισφέρω.*

ΠΡΟΣΕΠΙΚΑΤΑΤΕΙ'ΝΩ, intendo, augeo. 4 Macc. IX, 19. *τὸν τροχὸν προσεπικατατείνοντες*, *rota impensius acta.*

ΠΡΟΣΕΠΙΤΙΜΑ'Ω, amplius increpo, vel simpliciter *increpo.* Sir. XIII, 25.

ΠΡΟΣΕ'ΠΩ, alloquor. אָמַר, *dico.* Iud. XVII, 2. sec. *Vat.* Prov. VII, 13. – *וְאַף, *et etiamsi. Theod.* Iob. XXXVI, 16. *καὶ προσέπει.* Lectio haec, quae etiam ibidem apud *Inc. Int.* reperitur, est aperte falsa. Scribendum est *καὶ προσέτι*, vel *πρὸς ἐπεί.* – שָׁאַל, *interrogo. Inc.* 1 Sam. XXV, 5. *προσείπατε*, h. e. *salutate.* Conf. reliquos Interpretes.

ΠΡΟΣΕΡΙ'ΖΩ, provoco ad iram, irrito, exaspero. מָרָה. *Aqu.* Exod. XXIII, 21. *μὴ προσερίσῃς*, ne *ad iram provoces.* Idem Ps. V, 11. *Symm.* Ps. LXXVII, 8. *Aqu.* ib. v. 17. Ps. CIV, 28. sec. cod. *Alex. Aqu. Symm.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. IX, 7. *προσερίζοντες.* Ita enim legendum loco vitiosi *προσρίζοντες.* – מְרִי, *rebellio. Symm.* 1 Sam. XV, 23. *τὸ προσερίζειν.* – נִרְגַּן Niph. *obmurmuro. Aqu.* Deut. I, 27. *προσηρίσατε.* Ita *Montf.* e cod. MS. *Basil.* Sed pertinet haec vox ad תַּמְרוּ in commate antecedente. Conf. *Fischerum* de *Verss. GG. V. T.* p. 31. sequ.

ΠΡΟΣΕΡΙΣΤΗ'Σ, contentiosus, litigiosus. מְרִי, *rebellio. Symm.* Ezech. XII, 3. Conf. quoque *Montf.* ad Ezech. XLIV, 6.

ΠΡΟΣΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *advenio, accedo, venio ad.* אנה Pyh. *occasio datur.* Ps. XC, 10. – בוא, *venio.* Lev. XXI, 23. Num. XXXII, 2. 1 Sam. VII, 13. ubi *irruere, impetum facere* notat, i. q. *ἐπέρχεσθαι,* cum quo permutatur in codd. h. l. – גור, *peregrinor.* Exod. XII, 48. 49. Levit. XIX, 33. *Aqu.* et LXX Num. IX, 14. – הביא Hiph. a בוא, *venire facio. Al.* 1 Sam. I, 25. – *הבין, *intellegere facio.* Dan. IX, 22. sec. *Chis.* Sine dubio legerunt ויבא, quae lectio et vera esse videtur. – הביט Hiph. a נבט, *intueor.* Ps. XXXIII, 5. – ילך, *eo.* Ios. V, 13. – *יסף, *addo.* Exod. X, 28. sec. *Oxon.* προσελθεῖν. Est alius interpretis, qui ita sensus causa vertendum esse arbitrabatur ob praecedens ἔτι, cui vox προσθήσομαι in reliquis ll. incommode additur. – נגש, *appropinquo.* Exod. XIX, 15. τρεῖς ἡμέρας μὴ προσέλθητε τῇ γυναικὶ, tres dies ne *accedatis* ad uxorem, vel *ne rem habeatis* cum uxore. Eadem phrasi *Herodianus* lib. III. usus est. Vide *Fesselii Advers. Sacr.* lib. II. c. 16. p. 120. 1 Reg. XX, 13. προσῆλθε τῷ Ἀχαὰβ, accedebat ad Achabum. Ib. v. 22. προσῆλθε προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα, accedebat propheta ad regem. – נועד Niph. a יעד, *convenio.* Num. X, 4. – פגע, *occurro,* et sequ. אל *accedo.* Ierem. VII, 15. μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ne accedas ad me pro his, h. e. *noli orare* pro istis hominibus. – קום, *insurgo. Inc.* 2 Sam. XII, 17. προσῆλθον. – קרב, *appropinquo.* Exod. XII, 48. XVI, 9. Lev. IX, 5. et alibi saepius. – *קרב chald. Dan. III, 8. 27. VI, 12. VII, 16. – *קרב, *intestinum, medium.* Ps. LXIII, 7. Legerunt קרב. – *קרוב, *proximus.* Esth. I, 14. Legerunt הקרב seu הקריב. – *רגש chald. *tumultuarie convenio. Alex.* Dan. VI, 7. 11. ubi vid. *Scharfenbergius.* Sirac. IV, 16. ubi προσέρχεσθαί τινι notat *adhaerere, constanter aliquem sequi, familiariter aliquo uti,* coll. I, 30. et Gen. V, 22. *Philo de migr. Abr.* p. 401. προσελθόντες ἀρετῇ. Adde 1 Macc. II, 16. προσῆλθον. *Vulg. consentientes accesserunt.* Ib. VIII, 1. προσέρχεσθαί τινι, *amicitiam alicuius appetere.* Sir. II, 1. notat *aggredi velle* seu *in animo habere.*

ΠΑ'ΛΙΝ ΠΡΟΣΕ'ΡΧΟΜΑΙ, *iterum accedo.* שוב, *revertor.* Gen. XLII, 24.

ΠΡΟΣΕ'ΤΙ, *adhuc, praeterea, insuper.* אף. *Hebr. Int.* Iob. XXXVI, 16. Adde 2 Sam. XVI, 11. – גם. *Symm.* Ps. XLVIII, 3. καὶ προσέτι καί. 2 Macc. X, 3. XII, 14.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ', *oratio, precatio.* מכתב, *scriptura.* Ies. XXXVIII, 9. Vox hebr. h. l. *carmen* notat *continens illud gratiarum actionem pro beneficio, quod acceperat.* Vide ad h. l. *Hieronymum.* – נדר, *votum.* Num. VI, 5. Ps. LXI, 6. Utrobique προσευχὴ notat *preces, quibus vota annexa fuerant.* – נפש. Ps. LXXXVII, 15. τὴν προσευχήν μου. *Semlerus* non ferendam esse iudicat hanc lectionem, cum scribendum

fuerit ψυχὴν, ut est in *Itala* et *Mediolanensi Psalterio.* Ferri tamen et excusari potest haec versio. נֶפֶשׁ h. l. est *desiderium animi*, et *quidem verbis (oratione et precibus) expressum.* Conf. v. 14. *Augustinus* etiam et *Vulgatus* habent *orationem.* – צָלַל, *tinnio, strepitum edo.* Hab. III, 15. Hic non legerunt מלּלה, ut *Bahrdtius* eos in suis codd. habuisse putabat, sed צְלָלוֹ a צָלַל, et significatione acceperunt, quae Syris, Chald. et Arab. frequens est, quibus צְלָא et צְלִי est *orare, precari.* Arabibus quoque طلل ult. و in coniug. II. est *precari*, unde صلاة, *precatio*, et *locus precationis.* – *שִׁיר, *canticum.* Ps. XLII, 9. Confer *Starcke carmina Davidis* p. 184. – תְּחִנָּה, *supplicatio.* 1 Reg. VIII, 45. – תְּפִלָּה. 2 Sam. VII, 22. 1 Reg. VIII, 28. 2 Reg. XIX, 4. Psalm. LXIV, 2. ubi tamen *Starckio in carm. David.* p. 154. προσευχῆς merum scholion esse videtur pro φωνῆς. Tob. XIII, 1. προσευχὴ εἰς ἀγαλλίασιν *carmen laudatorium, hymnum* notat, coll. Ies. XXXVIII, 9. Sir. III, 5. ἡμέρα προσευχῆς, tempus *calamitatis*, ideoque precum ad Deum ad avertenda mala. 3 Macc. VII, 20. κατὰ τὸν τῆς συμποσίας τόπον προσευχῆς καθιδρύσαντες, in illo, ubi convivium erat, loco *proseucham* erigentes, ubi loco προσευχῆς cum *Grotio* reponendum est προσευχὴν, et προσευχὴ *proseucham*, h. e. *oratorium*, seu *locum* notat, *ubi oratur*, seu *preces fiunt.* Vide h. l. *Syrum* ac *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΡΟΣΕΤ'ΧΟΜΑΙ, *oro, precor.* הֶעְתִּיר Hiph. *supplex oro.* Exod. X, 17. – הִתְנַפֵּל Hithp. *prosterno me.* Esdr. X, 1. Sc. Orientales prosternentes se adorare solebant. – הִתְפַּלֵּל Hithp. Gen. XX, 7. 17. 1 Sam. I, 10. 2 Sam. VII, 27. et alibi saepius. – פָּדָה, *redimo.* 1 Sam. XIV, 46. Sc. vindicatio Ionathanis a morte, quae h. l. militibus tribuitur, effectus deprecationis ipsorum erat. – צְלָא: צְלָא chald. Kal et Pah. Esdr. VI, 10. Dan. VI, 10. – תְּפִלָּה, *precatio.* Ps. CVIII, 3. (ubi vid. *Rosenmüllerus*) et CXLI, 1.

ΠΡΟΣΕΧΟ'ΝΤΩΣ, *attente.* בְּחָכְמָה, *in sapientia*, h. e. *sapienter.* Prov. XXXI, 26. Adde *Aristoph. Acharn.* v. 954. *Schol.* et *Hippocr. de dentitione* p. 267, 33.

ΠΡΟΣΕ'ΧΩ, *adhibeo, adverto, admoveo, adhaereo, deditus sum, attentus sum, ausculto, assentior, fidem habeo, obtempero, respicio, accedo, appropinquo*, it. *caveo.* אָבָה, *volo.* Prov. I, 25. τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις οὐ προσείχετε, meis autem reprehensionibus non *attendebatis.* Ita quoque *Inc.* Libere verterunt: quasi in textu legeretur *noluistis audire.* Vide et Ps. LXXX, 9. – *אֵל, *Deus.* Ps. XXII, 1. πρόσχες μοι, quasi esset אֵלַי, *ad me.* Aperte hic duae coaluerunt versiones. – בּוֹא אֶל, *venio ad.* Ies. I, 23. κρίσιν (pro εἰς κρίσιν) χηρῶν οὐ προσέχοντες, ad causam viduarum non *advertentes*, sc. τὸν νοῦν, h. e. non causam agunt viduarum. – דָּבַק, *con-*

glutinor. Gen. XXXIV, 3. *προσέσχε τῇ ψυχῇ Δείνας*, *adhaerebat* animae Dinae, h. e. *impense amabat* Dinam, vel *plane deditus erat* Dinae. Conf. *Raphelii annotatt. Polyb. ad Act.* VIII, 10. p. 325. – הֶאֱזִין, *aures praebeo.* Deut. I, 45. *οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν*, neque *attendit* vobis. Vide et Deut. XXXII, 1. Ps. LXXVII, 1. CXL, 1. Ies. I, 10. *προσέχετε (εἰς) νόμον θεοῦ*, *attendite* legi Dei. – הֵבִין Hiph. a בִּין, *intellego.* Ies. XXXII, 4. *προσέξει τῷ ἀκούειν*, *attendet* ad audiendum. *Symm.* ibidem *προσέξει τοῦ ἀκούειν.* Sed male utraque versio in *Hexaplis* refertur ad יָבִין לָדַעַת, quae potius pertinet ad הַקְשַׁבְנָה v. 3. – הוֹפִיעַ Hiph. a יָפַע, *splendeo.* Iob. X, 3. *βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες*, consilio autem impiorum *obtemperas*, aut potius *faves*, nempe illud adiuvando. Eundem sensum habent quoque h. l. verba hebr. Nam *lux* et *nitor vultus favorem* significat. Conf. Ps. L, 2. LXXX, 2. *Boysenius* ad h. l. confert ar. صغا, *animum advertit*, *attendit*, *consideravit*, et provocat ad Ps. LXXX, 2. – הֶחֱזִיק Hiph. *firmiter teneo.* Iob. XXXVII, 6. *προσέχων δικαιοσύνῃ*, *adhaerens* iustitiae, vel *operam dans* iustitiae. Ita *Herodotus* lib. IX. *προσεῖχε τοῖς γυμνασίοις*, gymnasiis *operam dabat.* Et *προσέχειν πολέμῳ, πράξει, ἔργοις* frequentia alias apud Graecos, docente *Grotio* ad Hebr. VII, 13. Conf. et ad h. l. *Raphelii annotatt.* ex *Herodoto* p. 623. et ad 1 Tim. IX, 13. p. 575. – הִטָּה Hiph. a נָטָה, *inclino.* Ies. LV, 3. *προσέχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν*, *attendite* auribus vestris. Vide et Ierem. XXV, 4. Ierem. VII, 24. *οὐδὲ προσέσχον τὸ οὖς αὐτῶν*, neque *admoverunt* aurem suam. Vide et v. 25. – הֵקִיץ Hiph. a קִיץ, *evigilo.* Ps. XXXIV, 23. *πρόσχες τῇ κρίσει μου*, *adverte* ad causam meam: ubi nonnulli, nulla necessitate cogente, statuunt, eos pro הָקִיצָה legisse הָחִישָׁה. – הִקְשִׁיב Hiph. *ausculto.* Cant. VIII, 13. *προσέχοντος τῆς φωνῆς σου*, *attendentis* voci tuae. Nehem. IX, 34. Iob. XIII, 6. *Inc.* 1 Sam. XV, 22. *Symm.* Ps. X, 17. *ἑτοιμάσεις καρδίας αὐτῶν προσέχειν οὖς σου.* Legendum est *προσέχει*, ita ut ante *ἑτοιμάσεις* supplendum sit *εἰς*, hoc sensu: *ad praeparationem cordis eorum attendit auris tua.* Vide *Opuscula Critica* p. 175. *Aqu.* Ps. XVI, 1. *πρόσχες. Aqu. Symm. Theodot.* Prov. II, 2. *τοῦ προσέχειν τῇ σοφίᾳ*, ut *auscultes* sapientiae. – הֵשִׂים Hiph. a שׂוּם, *pono.* Iob. VII, 17. *προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτὸν*, *advertis* mentem ad illum. Nota, quod hic addant *τὸν νοῦν*, quod alias, cum idem verbum eadem notione usurpant, omittunt. Sic etiam profani. *Aristoph. Equit.* v. 1011. *ἄκουε δή νυν, καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν ἐμοί. Lucianus Dial. Iov. et Iun.* ab init. *ἔλαττόν μοι προσέχεις τὸν νοῦν.* Conf. et *L. Bos Ellips. gr.* p. 132. Vide quoque quae in h. v. post hebr. שִׂים לֵב, et שׂוּם לֵבָב allata sunt. – חָדַל, *desisto.* 2 Par. XXV, 16. *πρόσεχε, ἵνα μὴ μαστιγωθῇς*, *cave* tibi, ne flagel-

leria. Conf. Sir. XIII, 11. 2 Par. XXXV, 21. πρόσεχε σὺ ἀπὸ θεοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ, *cave tibi* a Deo, qui mecum est. In utroque loco bene sensum expresserunt. - חוּשׁ, *festino*. Ps. XXI, 20. εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες, *accede* seu *accurre* ad auxilium meum. Vide et Ps. XXXVII, 32. XXXIX, 18. et LXX, 15. - יָחַל Pih. *exspecto*. Iob. XXIX, 21. ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον, me audientes *attenti erant*. - יָסַף, *addo*. Soph. III, 12. ubi pro προσχῇς in aliis libris fortasse rectius legitur προσθῇς. - *כָּסָה, *obtego*. Οἱ λοιποὶ Iob. XVI, 18. προσέχῃ, ubi in textu hebr. legitur: *terra ne operias sanguinem meum*. Versio admodum incommoda. Suspicor, legendum esse προσδέξῃ, *terra ne recipias*, seu: *ne bibas sanguinem meum*. - נִזְהַר Niph. *admoneo*. Cohel. IV, 13. ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι, qui non novit *mentem* amplius *adhibere*. Ita *Bielius*. Sed *Vulgatus* vertit *praevidere*, *Montf. providere*. - נָזַר, *separo*. Lev. XXII, 2. προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων, *caveant sibi* a sanctis. Conf. Sir. VI, 14. XI, 34. XVII, 11. et Matth. VII, 15. - נִשְׁמַר Niph. *caveo mihi*, et semel in Kal. Gen. XXIV, 6. πρόσεχε σεαυτῷ, *cave* tibi. Vide et Exod. X, 28. Deut. IV, 9. Deut. IV, 23. προσέχετε ὑμεῖς, μήποτε ἐπιλάθησθε, *cavete vobis*, ne obliviscamini. - *נָתַן, *do*. *Symm*. Cohel. VII, 5. προσέξει τῇ διανοίᾳ, mente *attendet*. *Hieron. respiciat ad mentem*. - *סָכַת in Hiph. *ausculto*. *Aqu.* sec. cod. 108. *Holm*. Deut. XXVII, 9. πρόσχες. - סְרָנִים plur. *tabulae*. 1 Reg. VII, 29. ubi tamen alii pro προσέχοντα rectius προέχοντα habent. - פָּנָה, *respicio*. Num. XVI, 15. μὴ πρόσχῃς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν, ne *respicias* ad victimam illorum. *Hesych*. πρόσχες, ἐπίβλεψον. - קָרַב, *appropinquo*. Psalm. LXVIII, 22. πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, *appropinqua* animae meae. *Suidas*: προσέσχε, κατῆρεν, ἐπλησίασεν. *Hesych*. προσέσχε, προσῆλθε. - קַשֻּׁבָת foem. *attenta*. Nehem. I, 6. 11. ἔστω τὸ οὖς σου προσέχον εἰς τὴν προσευχήν, *sit* auris tua *attenta* ad preces. - קַשֻּׁבוֹת plur. *attentae*. Psalm. CXXIX, 2. γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα εἰς τὴν φωνήν, *sint* aures tuae *attentae* ad vocem. - שׂוּם לֵב, *pono cor*. Exod. IX, 22. ὃς δὲ προσέσχε τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα, qui autem mente *attendunt* verbo. Iob. I, 8. προσέσχες τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ θεράποντός μου; num animo *attendisti* ad servum meum? Iob. II, 3. - שׂוּם לֵבָב, idem. Deut. XXXII, 48. προσέχετε τῇ καρδίᾳ ὑμῶν ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους, *attendite* corde ad omnia haec verba. - שָׁמַע, *audio*. *Symm*. Exod. VII, 22. προσέσχεν. - שָׁעָה, *respicio*. Gen. IV, 5. ἐπὶ δὲ Καῒν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν, ad Cainum autem et sacrificia eius non *respexit*. Praeterea legitur apud *Samarit*. Exod. XXV, 5. ubi verba κατὰ τὸ προσέχειν ἀλλήλαις nihil habent in textu hebr., cui respondeant, et sunt orationis amplificandae causa addita. Sap. VIII, 13. φθεγγομένῳ προσέξουσι, loquenti *auscultabunt*. Conf. *Aelianum V. H.* VIII,

16. et XIV, 33. Sir. IV, 16. *προσέχων*, qui *attendit* vel *intendit*. *Vulg. qui intuetur illam*, quasi legerit *προσορῶν*. Sir. XXIII, 34. *οὐδὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου*, nihil dulcius, quam *obtemperare* praeceptis Domini. Ib. XXXII, 24. *προσέχει ἐντολαῖς*, *obtemperat* praeceptis, coll. XXXV, 1. Sic *Aelianus V. H.* XII, 1. *τῷ προστάγματι οὐδὲ προσεῖχεν*. 1 Macc. VII, 11. *οὐ προσέσχον τοῖς λόγοις αὐτῶν*, non *fidem habebant* verbis illorum. Conf. Sir. XXVIII, 17. Act. XVI, 14. et ad h. l. *Raphelii annotatt. ex Polybio* p. 352. sequ.

ΠΡΟΣΕ'ΧΩ ἸΣΧΥΡΩ͂Σ, *vehementer caveo*. רַק חֲזַק, *tantummodo obfirmor*. Deut. XII, 23. *πρόσεχε ἰσχυρῶς, τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα*, *cave* tibi *vehementer*, ne sanguinem comedas. Bene quoad sensum. *Gloss. in Octat. πρόσεχε*, *ἀσφαλίζου*.

ΠΡΟΣΗ͂ΚΟΝ, *conveniens*, *decens*. *חָלַק, *partior*, *impertior*. *Symm.* Deut. XXIX, 26. *οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς*. Vox hebr. h. l. *assignare* notat. 3 Esdr. V, 75. *ὡς προσῆκον ἦν*, sicut *decebat*, seu *consentaneum* erat, nempe propter praecepta: hebr. בַּמִּשְׁפָּט, *in iudicio*, Esdr. III, 14. *Lex. Cyrilli MS. Brem. προσῆκον*, *δέον*, *πρέπον*, *ἁρμόζον*.

**ΠΡΟΣΗΚΟ'ΝΤΩΣ*, *convenienter*, *congruenter*. 4 Macc. VI, 33. *Hesych. προσηκόντως*, *ὀφειλόντως*, *πρεπόντως*, *ὀφειλομένως*, *δεόντως*.

ΠΡΟΣΗ'ΚΩ, *advenio*, *accedo*, *conduco*, *pertineo*. חָלַק, *impertior*. *Symm.* Deut. XXIX, 26. *οὐδὲ προσῆκον αὐτοῖς*, neque *conducebant* illis. Sed vide supra s. *προσῆκον*. — קָרַב, *appropinquo*. *Al.* Ezech. XLIV, 15. *προσήξουσι*. Praeterea legitur apud *Symmachum* Ps. XL, 2. ubi verba *ἃ προσῆκε* post *ἐννοῶν*, quibus nihil respondet in textu hebr., ideo addita videntur, quia *ἐννοεῖν* malo quoque sensu quandoque adhibetur. 2 Macc. III, 6. *οὐ προσήκειν αὐτὰ πρὸς τὸν τῶν θυσιῶν λόγον*, non *pertinere* illa ad sacrificiorum rationem. 4 Macc. IV, 3. *Hesych. προσήκει*, *πρέπει*, *διαφέρει*, *χρὴ*, *ἁρμόττει*, *συμφέρει*.

**ΠΡΟΣΗΛΟ'Ω*, *clavis affigo*, it. *affigo*, *alligo* simpliciter. 3 Macc. IV, 9. *τοῖς ζυγοῖς τῶν πλοίων προσηλωμένοι (κατὰ) τοὺς τραχήλους*. *Hesych. προσήλωσαν*, *προσέπηξαν*, *ἐτρωσαν*. *Suidas*: *προσηλῶ*, *αἰτιατικῇ*. Conf. *Luciani Prometh.* T. II. p. 186 et 205. ed. *Reitz.* et *Lex. N. T. s. h. v.*

ΠΡΟΣΗΛΥ'ΤΕΥΣΙΣ, *habitatio in loco aliquo instar peregrini*, *advenae commoratio*. מָגוּר, *commoratio*. *Aqu.* Gen. XLVII, 9. ubi *vitam* notat, coll. v. 8. quemadmodum *παροικία* 1 Petr. I, 17.

ΠΡΟΣΗΛΥΤΕΥ'Ω, *tanquam advena commoror*, *advena sum*, *versor*, *sum*. גּוּר, idem. *Aqu.* Ps. V, 5. *οὐ προσηλυτεύσει σοι πονηρός*, non *erit* seu *versabitur* tecum impius, h. e. tu non potes nec soles ferre impios. Conf. *Fischeri Clav.*

p. 75. Alii dicunt, esse i. q. *aliquem patronum habere ac sui defensorem:* nam qui tanquam advena apud hospitem divertebat, in eius fide ac clientela erat. Arab. جار in Conj. IV. est *facere, ut aliquis nobis clientis loco sit, in fidem ac clientelam aliquem recipere. Aqu.* Ps. CXX, 5. *Al.* Ezech. XIV, 7.

ΠΡΟΣΗ'ΛΥΤΟΣ, proselytus, advena, peregrinus. גּוּר infin. ex גּוּר. Ies. LIV, 15. προσήλυτοι προσελεύσονταί σοι, *peregrini* accedent ad te. – גֵּר. Exod. XII, 19. sec. cod. *Oxon.* ubi *Theodoret.* γειώραν τὸν προσήλυτον προσηγόρευσε. Exod. XII, 48. ἐὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος, si vero accedat ad vos aliquis *peregrinus.* Vide et Exod. XX, 10. XXII, 21. XXIII, 9. Ps. XCIII, 6. Ad postremum locum respiciens *Suidas* ex *Theodoreto* ita: Προσήλυτοι, οἱ ἐξ ἐθνῶν προσεληλυθότες, καὶ κατὰ τοὺς θείους πολιτευόμενοι νόμους. Δαβὶδ· καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν. Caeterum in *Hexaplis* l. l. προσήλυτος apud LXX ac *Theod.* hebr. יְתוֹם respondet, sed perturbatus est in utroque interprete verborum ordo. Scribendum χήραν καὶ προσήλυτον ἀπέκτειναν, καὶ ὀρφανὸν ἐφόνευσαν. Vide supra s. ὀρφανός. – *גֵּרְשֹׁם, *Gersom,* nomen propr. *Aqu.* Exod. II, 22. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* προσήλυτος, ἔποικος, πάροικος, ξένος. *Hesych.* προσήλυτος, πάροικος, ἀλλοεθνής.

ΠΡΟΣΗΜΑΙ'ΝΩ, ante significo, ante memoro. 2 Macc. IV, 23. τοῦ προσημαινομένου Σίμωνος, Simonis *ante memorati.* Adde *Etymol. M.* 468, 14.

**ΠΡΟΣΗΜΕΙΟ'Ω, praesignifico,* in med. *praenoto.* 4 Macc. XV, 19. τοὺς μυκτῆρας προσημειουμένους τὸν θάνατον, nares mortis *indices.* Conf. *Friedemannum* ad *Strabon.* T. VII. p. 203.

ΠΡΟΣΗΝΗ'Σ, iucundus, suavis. מַרְפֵּא, *sanatio. Aqu.* Prov. XV, 4. ubi nonnullis legisse videtur מַרְפֶּה a רָפָה, *remittere,* quia προσηνὴς h. l. sit *lenis. Montfauconus* transtulit *benigna. Vulg. lingua placabilis.* Praeterea legitur Prov. XXV, 26. ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προσηνές, aqua frigida animae sitienti *iucunda,* ubi προσηνὲς de suo addiderunt ad perficiendam sententiae integritatem. *Hesych.* προσηνές, καλόν, ἡδύ, ἐπιεικές, ἀγαθόν, πρᾶον, χρηστόν. Idem: προσηνής, προσφιλής. Vide *Foesii Oecon. Hipp.* s. h. v.

ΠΡΟΣΗΝΙ'Α, lenitas. נַחַת, *quies. Al.* Cohel. IX, 17. Sermo ibi est de *consiliis placide prolatis.*

ΠΡΟ'ΣΘΕΜΑ, id ipsum, quod apponitur, seu *admovetur,* aut *adhibetur,* item *additamentum.* הוֹסִיף Hiph. a יָסַף, *addo.* Lev. XIX, 25. – מִלּוֹא, *arx. Symm.* 2 Sam. V, 9. πρόσθεμα. Non male. Nam *vallum terra et lapidibus oppletum et aggestum* additur vel adiicitur urbi vel castello,

adeoque recte πρόσθεμα dici potest. In universum verbo מִלֻּא *additionis* s. *insertionis* notio inest, v. c. Exod. XXVIII, 17. Cant. V, 14. *Suidas:* πρόσθεμα, ἡ προσθήκη. *Hesychius:* προσθέματα, τὰ πυγιαῖα, ubi vid. *Sopingius.*

ΠΡΟΣΘΗ'ΚΗ, idem. לִוְיָה, *sertum plexile. Aqu.* Prov. I, 19. Respexit originem vocis a לָוָה, *adhaereo, adiunctus, annexus sum.* – נוֹסָפוֹת part. plur. foem. Niph. a יָסַף, *addita, additamenta. Al.* Ies. XV, 9. προσθήκην.

ΠΡΟΣΘΛΙ'ΒΩ, *insuper premo, affligo, apprimo.* לָחַץ, *premo.* Num. XXII, 25. *Plutarch.* de *placit. philos.* I, 4.

**ΠΡΟ'ΣΘΛΙΨΙΣ*, *oppressio.* לַחַץ, idem. *Aqu.* sec. cod. *Vat.* ab *Adlero* collatum Ps. XLII, 2. ἐν προσθλίψει ἐχθροῦ.

ΠΡΟΣΙ'ΕΜΑΙ, *mitto ad*, *excipio*, *recipio.* נָתַן, *do.* Exod. III, 19. ubi tamen alii pro προσήσεται rectius προήσεται, h. e. *dimittet*, habent.

ΠΡΟΣΙ'ΕΜΑΙ, *admitto.* נָשָׂא, *accipio. Symm.* Iob. XLII, 9. προσήκατο ὁ θεὸς τὸ πρόσωπον Ἰώβ, *admittebat Deus faciem Iobi*, h. e. *intercessionis eius rationem habuit. Phavorinus:* προσήκατο, προσελάβετο, προσεδέξατο. Sic *Aelianus V. H.* IX, 3. τοὺς δεομένους προσίετο.

ΠΡΟΣΚΑΘΗ'ΚΩ, *convenio.* 1 Macc. X, 39. sec. *Compl.* εἰς τὴν προςκαθήκουσαν δαπάνην τοῖς ἁγίοις, in *convenientem* seu *necessarium* sumtum sacris, quem alibi ἐπιβάλλουσαν appellat. Vide ad h. l. *Baduellum* et *Drusium.*

**ΠΡΟΣΚΑΘΙ'ΣΤΗΜΙ*, *insuper constituo*, *ordino*, it. *in potestatem redigo.* לָקַח, *sisto*, h. l. *invito.* Iud. XIV, 11. προσκατέστησαν αὐτοῦ ἑτέρους, sec. *Alex. Ald.* et *Compl. Diod. Sic. Bibl.* p. 374, 9. et *Dio Cass. Hist.* p. 445. A. *Suidas:* προσκαθίστη, ἀντὶ τοῦ ἐπολυπλασίαζε.

**ΠΡΟ'ΣΚΑΙΡΟΣ*, *temporarius*, *ad tempus durans.* 4 Macc. XV, 2. Conf. *Lexicon N. T.* s. h. v.

ΠΡΟΣΚΑΙ'Ω, *aduro*, *accendo.* הִשְׁתַּחֲוָה *Hithp.* a שָׁחָה, *prosterno me.* 2 Par. XXIX, 28. ubi tamen alii pro προσεκαύει rectius προσεκύνει habent.

ΠΡΟΣΚΑΙ'ΟΜΑΙ ΚΑΙ' ΘΕΡΜΑΙ'ΝΟΜΑΙ, *accendor et calefio.* חָמַם, *caleo.* Ezech. XXIV, 11.

ΠΡΟΣΚΑΛΕ'ΟΜΑΙ, pass. et med., *advocor*, *accersor*, *voco*, *advoco ad me.* בּוֹא, *venio.* Esth. VIII, 1. μαρδοχαῖος προσεκλήθη παρὰ τοῦ βασιλέως, Mardochaeus *accersitus erat* ad regem. Conf. 2 Macc. IV, 28. XIV, 5. – *חָנַן. *Symm.* ac LXX Iob. XIX, 17. προσεκαλούμην δὲ κολακεύων. *Vulg. orabam.* (Cod. Reg. habet προσεποιούμην, quod verum putat *Thieme* p. 7. Illud ex vers. *Alex.* petitum. *K.*) Legerunt חִנּוֹתִי, a חִנָּה, *preces*, nam חָנַן nunquam significat in Kal *orare* vel *supplicare*, sed *misereri.* – קָרָא, *voco.* Gen. XXVIII, 1. προσκαλεσάμενος δὲ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, *vocans* autem *ad* se Isaacus Iacobum. Vide et Esth. IV, 5. Prov. IX, 15. 1 Sam.

XXVI, 14. respondet hebr. קָרָא sequ. אֶל, et, ut lat. *advocare*, notat *clamare ad aliquem*, ubi οἱ λοιποὶ habent βοᾶν πρός τινα. Iob. XVII, 14. θάνατον προσεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι, mortem *advocabam*, ut pater meus esset. Ioel. II, 32. εὐαγγελιζόμενος vel, ut alii, εὐαγγελιζόμενοι, οὓς ὁ Κύριος προσκέκληται, evangelium annunciantes, quos Dominus *vocavit*. Ad hunc locum alludi videtur Act. XVI, 10. ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς, quia vocavit nos Deus, ut evangelium illis praedicaremus. Amos. V, 8. et IX, 6. προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης, *advocans* aquam maris. — קָרָה, *obviam eo*. Exod. III, 18. et V, 3. ὁ θεὸς τῶν Ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς, Deus Hebraeorum *vocavit* nos. In utroque loco non videntur קָרָה et קָרָא invicem permutasse, sed קָרָה explicasse de *apparitione divina, qua mandatum datum erat.* Sap. I, 16. ἀσεβεῖς ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο αὐτόν, sc. θάνατον, h. e. tropo remoto, *impii suis impie factis et dictis interitum sibi parant.* – Vide alibi κολακεύω.

ΠΡΟΣΚΑΡΤΕΡΕ'Ω, *conforto*, it. *fortiter persevero, perduro, constanter adsum, permaneo.* הִתְחַזֵּק Hithp. *conforto, confirmo me.* Num. XIII, 21. προσκαρτερήσαντες λήψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς, *fortiter perseverantes* accipietis de fructibus terrae. *Susann.* v. 7. οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ἰωακεὶμ, hi *constanter aderant* in domo Ioakim, seu: *frequentabant* domum. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

*ΠΡΟΣΚΑΤΑΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *insuper occupo. Dio Cass.* p. 332, 87. *Reim.* Iudith. II, 10. sec. cod. *Alex.* Sed rectius legitur in *Vat.* προκαταλήψῃ.

ΠΡΟΣΚΑΤΑΛΕΙ'ΠΩ, *insuper relinquo.* הוֹתִיר, idem, Hiph. a יָתַר. Exod. XXXVI, 6.

ΠΡΟ'ΣΚΑΥΜΑ, *adustio.* קִבֵּץ Pih. *contraho.* Ioel. II, 6. Nahum. II, 11. ὡς πρόσκαυμα χύτρας. Ita *Bielius.* Sed in utroque loco non singula verba secundum ordinem spectanda sunt, sed tota formula קִבְּצוּ פָארוּר, *contraxerunt fuliginem, seu pallorem*, cuius sensum similitudine ab olla adusta desumta expresserunt LXX Intt. Alii eos legisse putant כְּבַעַר, *ut uredo ollae*, i. e. *olla adusta.*

ΠΡΟ'ΣΚΕΙΜΑΙ, *adsitus sum, adiaceo, adiunxi me,* it. *deditus sum, associatus sum, addictus sum, adhaereo, accolo, faveo.* גּוּר, *peregrinor.* Exod. XII, 49. sec. cod. *Alex.* ubi reliqui pro τῷ προσκειμένῳ habent προσελθόντι. Levit. XVI, 29. ὁ προσήλυτος, ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν, proselytus, qui *adiunxit se* vobis. Vide et Lev. XVII, 8. Ios. XX, 9. Ezech. XIV, 7. – דָּבַק, *adhaereo.* Ios. XXII, 5. προσκεῖσθαι αὐτῷ, *adhaerere* illi. – דָּבֵק, verbale, *adhaerens.* Deut. IV, 4. ὑμεῖς δὲ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, vos autem *adhaerentes* Domino Deo vestro, h. e. constanter pii in Deum. *Suidas:*

, socius.
adeoque recte πρόσθεμα dici potest. In ... ροσκειμένους
מלא *additionis* s. *insertionis* notio inest, ... Vide et v.
17. Cant. V, 14. *Suidas*: πρόσθεμα, ... 1 Reg. VII,
προσθέματα, τὰ πυγιαῖα, ubi vid. *Sopi* ... οσκεῖσθαι αὐτὸν

ΠΡΟΣΘΗ'ΚΗ, idem, לִוְיָה, *se* ... quae ad Deum
I, 19. Respexit originem vocis a ... st in studio pieta-
annexus sum. – נוֹסָפוֹת part. plur. ... ριον h. l. *pietatem in*
additamenta. *Al.* Ies. XV, 9. π ... *emonic.* p. 6. *Wolf.* τὰ

ΠΡΟΣΘΑΙ'ΒΩ, *insuper* ... n habet quoque formula
premo. Num. XXII, 25. *Plu* ... *rum* de *Verss. GG. V. T.*

*ΠΡΟ'ΣΘΛΙΨΙΣ, *op* ... *us. Al.* Exod. X, 10. πονηρία
(*Vat.* ab *Adlero* collatum ... *et* vobis: ubi alii libri πρόκειται

ΠΡΟΣΙ'ΕΜΑΙ, *m* ... *ngo me.* Ies. LVI, 3. et 6. – נִשְׁעַן
Exod. III, 19. ubi τά ... 15. πρόσκειται τοῖς ὁρίοις Μωάβ, ad-
ται, h. e. *dimittet*, h ... *Macc.* XIV, 24. ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσέ-

ΠΡΟΣΙ'ΕΜ ... *deditus erat.* Ita et *Thucydides* verbum
XLII, 9. προσηκ ... προσέκειτο ἀντὶ τοῦ προσεῖχε. Θουκυδίδης
faciem Iobi, h. ... *Conf.* notata e Genes. XXXIV, 3. in προσέχω.
vorinus: προς ... ΑΛΑΙΟΝ, *cervical*, *pulvinar*, *quod capiti*
V. H. IX, 3 ... plur. *pulvilli.* Ezech. XIII, 18. 20. Vide
... 8. et conf. Marc. IV, 38.

ΠΡΟ ... ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΗ', idem. מְרַאֲשׁוֹת plur. *loca et partes, ubi*
Compl. ... 1 Sam. XXVI, 11. – רַאֲשׁוֹת plur. *quae sunt ad ca-*
nientem ... 1 Sam. XXVI, 12.
λουσαν ...

* ... ΠΡΟΣΚΗ'ΝΙΟΝ, *vestibulum tentorii.* Iudith. X, 24.

*ΠΡΟΣΚΙΝΕ'Ω, *admoveo.* נָשַׁק, *osculor.* *Symm.* sec.
cod. Colbert. Iob. XXXI, 27. προσεκίνησεν ἡ χείρ μου περὶ τὸ
στόμα μου, admovit se manus mea ori meo, h. e. *osculatus*
sum manum meam, quod erat signum homagii apud veteres
ac adorationis. Conf. infra s. v. προσκυνέω. Lectio minime
inepta. *Montf.* edi iussit προσεκύνησεν. *Aristoph.* *Lysistr.* v.
Schol. et *Eccles.* v. 256.

227. *ΠΡΟΣΚΛΕΙ'Ω, *claudo*, *occludo.* סָגַר, idem. Gen.
XIX, 10. ubi haec vox loco ἀποκλείω reddenda esse videtur
LXX Intt. e *Iustini M. Dial. c. Tryph. Iud.* p. 153. ed. *Paris.*

*ΠΡΟ'ΣΚΛΗΣΙΣ. Vide s. v. πρόκλησις. *Suidas*: προσ-
κλήσεις, πρὸς ἃς καλεῖ τις εἰς δικαστήριον ἢ βουλὴν, κλητῆρας
ἔχων. πρόκλησις δὲ χωρὶς τοῦ σ, καὶ προκαλεῖσθαι ἐπὶ διαιτη-
την, καὶ οἷον ἐπὶ βάσανόν τινος ἀνδραπόδου, ἢ μαρτυρίας τοῦδε
τινὸς βαλέσθαι. *Hesych.* πρόσκλησις, προτροπὴ, ἢ πρόσριψις
ἐπὶ δίκης.

ΠΡΟΣΚΟΛΛΑ'Ω, *agglutino*, it. *adhaerere facio*, et
προσκολλ'ομαι, *agglutinor*, *firmiter adhaereo.* בִּקֵּשׁ Pih.
quaero. Lev. XIX, 31. – דָּבַק : הִדְבִּיק, Kal et Hiph. Gen. II,
24. προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, *adhaerebit* uxori suae.
Vide et Deut. XI, 22. Ios. XXIII, 8. Ruth. II, 23. *Aqu.* et

I, 8. et conf. *Fesselii advers. sacr.* lib. II. c.
XXXVI, 7. *ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς*
ληθήσονται, h. e. quisque in possessione
Vide et v. 9. Deut. XIII, 17. Deut.
κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον, *adhae-*
, h. e. peste te *afficiat.* Iud.
πίσω αὐτῶν, *adhaerebant* illis.
κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι,
as. 2 Sam. XXIII, 10. *προσεκολλήθη*
μάχαιραν, *adhaereret manus eius gladio*,
delassata ad gladium diriguisset. Ezech.
κολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς
, *adhaerere faciam* pisces fluminis tui squamis
, verbale, *adhaerens.* Prov. XVIII, 25. *ἐστὶ φίλος*
ληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφὸν, amicus magis *deditus* quam fra-
- חָשַׁק, *amore propensus sum. Aqu.* Deut. VII, 7. – קִרְבָה,
propinquatio. Ps. LXXII, 27.

ΠΡΟΣΚΟΛΛΩ'ΜΕΝΟΣ ΕΙ'ΜΙ, *agglutinatus sum, adhaereo.* הֲוֵה דָבַק Chald. idem. Dan. II, 43. *οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὕτως μετὰ τούτου*, non ita *adhaerebunt* illi.

ΠΡΟ'ΣΚΟΜΜΑ, *offendiculum.* מוֹקֵשׁ, *laqueus.* Exod. XXIII, 33. XXXIV, 12. – מִכְשׁוֹל, *offendiculum. Theod.* Ezech. XIV, 3. – נֶגֶף, *plaga. Symm. Theod.* LXX Ies. VIII, 14. – שִׁקּוּץ, *detestatio*, *abominatio. Al.* Ezech. XXXVII, 23. Iudith. VIII, 19. Sirac. XVII, 19. *σμίκρυνον πρόσκομμα*, minue *peccata* et *offensas*, etiam: *occasiones peccandi.* Sir. XXXI, 7. *Suidas: πρόσκομμα, ζημία, βλάβη, σκάνδαλον.*

ΠΡΟ'ΣΚΟΜΜΑ ΤΙ'ΘΗΜΙ, *offendiculum pono.* קוּשׁ, *laqueum tendo.* Ies. XXIX, 21. *ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν*, in portis *offendiculum ponent. Michaelis* in *Bibl. Or.* T. XIV. p. 91. effert יְקֹשׁוּן Hiph. a יָקֹשׁ, *laqueum ponere.*

ΠΡΟΣΚΟΠΕΥ'Ω, *prospicio*, *provideo.* צָפָה, *speculor. Symm.* Iob. XV, 22. *προσκοπεύεται. Vulg.* bene: *circumspectans undique gladium.* Vide *Lobeck. ad Phrynichum* p. 592.

ΠΡΟΣΚΟΠΕ'Ω, *video*, *speculor*, *aspicio.* שׁוּר, *intueor, contemplor. Aqu.* Num. XXIV, 17. *Theophr. Char.* XXV, 3. *Hesych.* et ex eo *Phavor. προσκόπτειν, ἁμαρτάνειν, προσκοπεῖν, προβλέπειν.* Ita enim legendum est.

ΠΡΟΣΚΟ'ΠΗΣΙΣ, *prospectio*, *provisio*, *contemplatio.* צְפִירָה, *cidaris matutina*, sec. alios *matutinum tempus. Aqu.* Ezech. VII, 7. 10. Ita interpretatus est, quasi esset a צָפָה. Etiam *Symmachus* secundum *Hieronymum* vertit *inspectio.* Vide ad h. l. *Montf.* et *Drusium in Fragm. vett. Intt. GG.* p. 577.

ΠΡΟΣΚΟ'ΠΤΩ, *offendo*, *impingo.* *הִכְשִׁיל, idem. *Symm.* Ps. IX, 4. ubi pro *προκοψάντων* reponendum est *προσκοψάντων*. Vide supra s. v. *προκόπτω.* – כָּשַׁל, *impingo*, *offendo.* Prov.

προσκείμενοι, οἷον κολλώμενοι, προσεγγίζοντες. – חָבֵר, socius. Ezech. XXXVII, 16. τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς προσκειμένους πρὸς αὐτὸν, filios Israel, qui adiunxerunt se illi. Vide et v. 19. – לֹיוֹת plur. adiectiones, copulationes, a לָוָה. 1 Reg. VII, 29. – מִלֵּא Pih. impleo. Deut. I, 36. διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον, quod studiosus est eorum, quae ad Deum pertinent, h. e. quod assiduus vel totus est in studio pietatis adversus Deum. Nam τὰ πρὸς τὸν κύριον h. l. pietatem in Deum notat, ut apud Isocratem ad Demonic. p. 6. Wolf. τὰ πρὸς τοὺς θεούς. Eandem notionem habet quoque formula hebr. מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה. Conf. Fischerum de Verss. GG. V. T. p. 126. – נֶגֶד פָּנִים, coram faciebus. Al. Exod. X, 10. πονηρία πρόσκειται ὑμῖν, malitia adhaeret vobis: ubi alii libri πρόκειται habent. – נִלְוָה Niph. adiungo me. Ies. LVI, 3. et 6. – נִשְׁעַן Niph. nitor. Num. XXI, 15. πρόσκειται τοῖς ὁρίοις Μωάβ, adiacet finibus Moab. 2 Macc. XIV, 24. ψυχικῶς τῷ ἀνδρὶ προσέκειτο, ex animo viro deditus erat. Ita et Thucydides verbum usurpavit. Suidas: προσέκειτο ἀντὶ τοῦ προσεῖχε. Θουκυδίδης α' (cap. 93.). Conf. notata e Genes. XXXIV, 3. in προσέχω.

ΠΡΟΣΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ, cervical, pulvinar, quod capiti supponitur. כְּסָתוֹת plur. pulvilli. Ezech. XIII, 18. 20. Vide et 3 Esdr. III, 8. et conf. Marc. IV, 38.

ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΗ', idem. מְרַאֲשׁוֹת plur. loca et partes, ubi caput est. 1 Sam. XXVI, 11. – רַאֲשׁוֹת plur. quae sunt ad caput. 1 Sam. XXVI, 12.

ΠΡΟΣΚΗ'ΝΙΟΝ, vestibulum tentorii. Iudith. X, 24.

*ΠΡΟΣΚΙΝΕ'Ω, admoveo. נָשַׁק, osculor. Symm. sec. cod. Colbert. Iob. XXXI, 27. προσεκίνησεν ἡ χείρ μου περὶ τὸ στόμα μου, admovit se manus mea ori meo, h. e. osculatus sum manum meam, quod erat signum homagii apud veteres ac adorationis. Conf. infra s. v. προσκυνέω. Lectio minime inepta. Montf. edi iussit προσεκύνησεν. Aristoph. Lysistr. v. 227. Schol. et Eccles. v. 256.

*ΠΡΟΣΚΛΕΙ'Ω, claudo, occludo. סָגַר, idem. Gen. XIX, 10. ubi haec vox loco ἀποκλείω reddenda esse videtur LXX Intt. e Iustini M. Dial. c. Tryph. Iud. p. 153. ed. Paris.

*ΠΡΟ'ΣΚΛΗΣΙΣ. Vide s. v. πρόκλησις. Suidas: προσκλήσεις, πρὸς ἃς καλεῖ τις εἰς δικαστήριον ἢ βουλὴν, κλητῆρας ἔχων. πρόκλησις δὲ χωρὶς τοῦ σ, καὶ προκαλεῖσθαι ἐπὶ διαιτητὴν, καὶ οἷον ἐπὶ βάσανόν τινος ἀνδραπόδου, ἢ μαρτυρίας τοῦδε τινὸς βαλέσθαι. Hesych. πρόσκλησις, προτροπὴ, ἢ πρόσρριψις ἐπὶ δίκης.

ΠΡΟΣΚΟΛΛΑ'Ω, agglutino, it. adhaerere facio, et προσκολλ ομαι, agglutinor, firmiter adhaereo. בִּקֵּשׁ Pih. quaero. Lev. XIX, 31. – דָּבַק : הִדְבִּיק, Kal et Hiph. Gen. II, 24. προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, adhaerebit uxori suae. Vide et Deut. XI, 22. Ios. XXIII, 8. Ruth. II, 23. Aqu. et

LXX Iob. XLI, 8. et conf. *Fesselii advers. sacr.* lib. II. c. 25. p. 167. Num. XXXVI, 7. ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ προσκολληθήσονται, h. e. quisque in possessione tribus paternae *maneat*. Vide et v. 9. Deut. XIII, 17. Deut. XXVIII, 21. προσκολλῆσαι κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον, *adhaerere* tibi *faciat* Deus mortem, h. e. peste te *afficiat*. Iud. XX, 45. προσεκολλήθησαν ὀπίσω αὐτῶν, *adhaerebant* illis. Ruth. II, 21. μετὰ τῶν κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι, *mane* apud puellas meas. 2 Sam. XXIII, 10. προσεκολλήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάχαιραν, *adhaereret manus eius gladio*, h. e. *manus eius delassata ad gladium diriguisset*. Ezech. XXIX, 4. προσκολλήσω τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς πτέρυγάς σου, *adhaerere faciam* pisces fluminis tui squamis tuis. - דָּבֵק, verbale, *adhaerens*. Prov. XVIII, 25. ἔστι φίλος προσκολληθεὶς ὑπὲρ ἀδελφὸν, amicus magis *deditus* quam frater. - חָשַׁק, *amore propensus sum*. *Aqu.* Deut. VII, 7. - קִרְבָה, *appropinquatio*. Ps. LXXII, 27.

ΠΡΟΣΚΟΛΛΩ'ΜΕΝΟΣ ΕΙ'ΜΙ', *agglutinatus sum*, *adhaereo*. הֱוָה דָּבַק Chald. idem. Dan. II, 43. οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὕτως μετὰ τούτου, non ita *adhaerebunt* illi.

ΠΡΟ'ΣΚΟΜΜΑ, *offendiculum*. מוֹקֵשׁ, *laqueus*. Exod. XXIII, 33. XXXIV, 12. - מִכְשׁוֹל, *offendiculum*. *Theod.* Ezech. XIV, 3. - נֶגֶף, *plaga*. *Symm. Theod.* LXX Ies. VIII, 14. - שִׁקּוּץ, *detestatio*, *abominatio*. *Al.* Ezech. XXXVII, 23. Iudith. VIII, 19. Sirac. XVII, 19. σμίκρυνον πρόσκομμα, minue *peccata* et *offensas*, etiam: *occasiones peccandi*. Sir. XXXI, 7. *Suidas*: πρόσκομμα, ζημία, βλάβη, σκάνδαλον.

ΠΡΟ'ΣΚΟΜΜΑ ΤΙ'ΘΗΜΙ, *offendiculum pono*. קוֹשׁ, *laqueum tendo*. Ies. XXIX, 21. ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν, in portis *offendiculum ponent*. *Michaelis* in *Bibl. Or.* T. XIV. p. 91. effert יְקֹשׁוּן Hiph. a יָקַשׁ, *laqueum ponere*.

ΠΡΟΣΚΟΠΕΥ'Ω, *prospicio*, *provideo*. צָפָה, *speculor*. *Symm.* Iob. XV, 22. προσκοπεύεται. *Vulg.* bene: *circumspectans undique gladium*. Vide *Lobeck. ad Phrynichum* p. 592.

ΠΡΟΣΚΟΠΕ'Ω, *video*, *speculor*, *aspicio*. שׁוּר, *intueor*, *contemplor*. *Aqu.* Num. XXIV, 17. *Theophr. Char.* XXV, 3. *Hesych.* et ex eo *Phavor.* προσκόπτειν, ἁμαρτάνειν, προσκοπεῖν, προβλέπειν. Ita enim legendum est.

ΠΡΟΣΚΟ'ΠΗΣΙΣ, *prospectio*, *provisio*, *contemplatio*. צְפִירָה, *cidaris matutina*, sec. alios *matutinum tempus*. *Aqu.* Ezech. VII, 7. 10. Ita interpretatus est, quasi esset a צָפָה. Etiam *Symmachus* secundum *Hieronymum* vertit *inspectio*. Vide ad h. l. *Montf.* et *Drusium in Fragm. vett. Intt. GG.* p. 577.

ΠΡΟΣΚΟ'ΠΤΩ, *offendo*, *impingo*. *הִכְשִׁיל, idem. *Symm.* Ps. IX, 4. ubi pro προκοψάντων reponendum est προσκοψάντων. Vide supra s. v. προκόπτω. - כָּשַׁל, *impingo*, *offendo*. Prov.

IV, 19. οὐκ οἴδασι, πῶς προκόπτουσι, nesciunt, quomodo *impingant*. Sic etiam sine casu nominis usurpatur Sirac. XIII, 27. XXXI, 19. Iob. XI, 9. et *M. Antonino* VI, 20. Vide *Wolfium* ad Rom. XIV, 21. p. 278. — נָגַף, *dolo pedem, impingo*. Iud. XX, 32. προσκόπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν, *impingunt* coram nobis. Ps. XC, 12. μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου, ne quando *offendas* ad lapidem pedem tuum. *Suidas*: προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου, ἀντὶ τοῦ προσπταίσῃς. τὸ σμικρότατον δὲ διὰ τοῦ προσκόψαι τῷ λίθῳ δεδήλωκε. Prov. III, 23. ὁ δὲ πούς σου μὴ προσκόψῃ, pes autem tuus non *impingat*. Ierem. XIII, 16. πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ' ὄρη. *Oἱ λοιποὶ* sec. *Procop.* in *Cat. Nic.* Deut. XXVIII, 25. — רָהַב, *effero me*. Ies. III, 4. προσκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην, h. e. puer contra senem *insolenter se geret*. Videntur nonnullis legisse יִגֹּף, *et feriet*, quod tamen mihi non opus esse videtur: nam προσκόπτειν, ut lat. *offendere*, eandem notionem metaphoricam habet. Conf. *Schweighaeuseri Lex. Polyb.* s. h. v. Sir. XXX, 12. ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ αὐτοῦ προσκόψῃ, ne turpitudine aut flagitiis eius *malum patiaris* et *miser fias*, seu: ne ignominia eius tibi *sit offensioni*. Vide et Sir. XXXII, 21. et conf. Rom. XIV, 21. et *Vorstii Philol. S.* P. II. c. 36. Tob. XI, 10. προσέκοπτε, fere in eo erat, ut prolaberetur. Conf. v. 11.

ΠΡΟ'ΣΚΡΟΥΣΙΣ, allisio, impactio. מוֹקֵשׁ, *laqueus*. *Aqu.* Prov. XXIX, 6. Sed *Aquilae* versio h. l. potius *Symmacho* vindicanda, et *Symmachi* πρόσκομμα *Aquilae* reddendum videtur.

ΠΡΟΣΚΡΟΥ'Ω, allido, impingo, pulso, contra pulso. הֵגִיחַ Hiph. a גּוּחַ, *prodire facio, it. erumpo*. Iob. XL, 18. — תִּוָּה Pih. *signo, designo, v. c. characteribus*. *Aqu.* 1 Sam. XXI, 13. προσέκρουσεν, *pulsabat*. Legerunt יתף. Vide et Sir. XIII, 3. 2 Macc. XIII, 19.

ΠΡΟΣΚΥΝΕ'Ω, osculor, adoro, colo, submisse veneror. הִגִּישׁ Hiph. a נָגַשׁ, *appropinquare facio*. Inc. et LXX Iud. VI, 19. προσεκύνησε. Sc. vox hebr. etiam *offerre* notat adeoque de *cultu religioso* dicitur, ad quem pertinet vox προσκυνεῖν. *Semlero* in *App. ad liberal. V. T. interpretat.* p. 298. suspecta est haec lectio, quae autem *Scharfenbergio* non tam negligentia librariorum male describentium verbum προσήγγισεν, quam temeritate correctorum in cod. *Alex. Oxon. Ald. Compl.* inducta esse videtur. Ex mea sententia προσεκύνησε reddendum est: *obtulit cum veneratione*, et ideo usi sunt hac voce, quia de sacrificio sermonem esse putarent. — הִשְׁתַּחֲוָה Hithp. a שָׁחָה. Gen. XVIII, 2. προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, *adorabat in terram se inclinans*. Sc. post ἐπὶ τὴν γῆν h. l. pariter ac Gen. XIX, 1. XXIV, 52. XXXIII, 3. et alibi supplendum est κύψας, quod additur Exod. IV, 31. XII, 27.

et XXXIV, 8. - Gen. XXIII, 7. ἀβραὰμ προσεκύνησε τῷ λαῷ τῆς γῆς, Abraham *submisse salutavit* populum terrae, coll. v. 12. ubi legitur προσεκύνησεν ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς. Vide et Gen. XXVII, 29. Deut. XXVI, 10. et conf. 2 Par. XX, 19. et Luc. IV, 7. Gen. XXIV, 26. ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησε τῷ κυρίῳ, tum homo deum *supplex veneratur*. Gen. XXXVII, 8. ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με, undecim stellae me *venerabantur*. Vide et Gen. XLIX, 8. Gen. XLVII, 31. προσεκύνησεν ἰσραὴλ (sc. κύψας) ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ, *adorabat* Israel in apicem sceptri sui se inclinans. - כָּרַע et הִשְׁתַּחֲוָה iunctim, *incurvo me et adoro*. Esth. III, 2. 5. - *זֹבֵחַ part. *sacrificans*. *Symm.* Hos. XIII, 2. προσεκυνήσατε sec. cod. *Barber.* Haud dubie rescribendum est προσκυνήσατε, ut זִבְחוּ, *immolate*, cum LXX Intt. legerit. - *חָפַר, *fodio*, *effodio*. Ies. II, 20. προσκυνεῖν τοῖς ματαίοις. Qui terram fodit, hoc fere inclinato corpore facere solet. Hinc notio *inclinandi se* et *adorandi*, quam huic voci h. l. subiecerunt. Vide supra s. v. τὰ μάταια. Caeterum post προσκυνεῖν h. l. comma ponendum erit, et tunc sententia recte se habebit. - *זוּעַ, *tremo*. Dan. VI, 27. sec. cod. *Chis.* Verba *timendi* apud Iudaeos ad *cultum* transferuntur, uti notum est. Sic Deus ipse פַּחַד interdum dicitur in V. T. - נָשַׁק, *osculor*. 1 Reg. XIX, 18. πᾶν στόμα, ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ, omne os, quod non *est osculatum* illum. *Symm.* Iob. XXXI, 27. προσεκύνησεν ἡ χείρ μου περὶ τὸ στόμα μου, *adoravit manus mea circa os meum*, h. e. *manus mea ori meo admota adoravit* vel *coluit*. Ad haec verba intellegenda observandum, quod gentiles manum ori admoventes et osculantes Deos suos coluerint. *Plinius* lib. XXVIII. c. 2. *in adorando dextram ad osculum referimus*. *Lucianus* in *Demosthenis Encomio* T. I. p. 104. τὴν χεῖρα τῷ στόματι προσαγαγόντος οὐδὲν ἀλλ' ἢ προσκυνεῖν ὑπελάμβανον. Inde etiam sententia *Hieronymi Apol. adv. Ruffin.* lib. I. *Hebraei iuxta linguae suae proprietatem deosculationem pro veneratione ponunt*. Conf. s. v. καταφιλέω, *Kempium* de *Oscul.* Diss. VII. §. 6. p. 240. sequ. *Seldenum* de *Diis Syris Proleg.* c. 3. p. 26. *Fesselii Advers. Sacr.* lib. III. c. 7. §. 5. p. 870. sequ. et alios citatos *Gerh. Herm. Menckio* Diss. *de osculo manus ori dato* ad Iob. l. c. p. 5. Immo inde etiam *adorare*, quod pr. est *manum ad os admovere*, et nomen ab eo, non ab *orare*, h. e. *precari*, sortitum est apud Latinos, et προσκυνεῖν, quod a κυνεῖν, *osculari*, *Eustathio* ad *Od.* δ'. v. 522. et ad *Odyss.* ρ'. 35. *Phavorino* et aliis derivatur (conf. *I. Henr. Schultzii Obss. Philol. de verbo* προσκυνεῖν §. 6.) apud Graecos de *cultu* et *veneratione* usurpari coepit. Conf. *Grotium* ad Exod. XX, 5. *Symm.* Ps. II, 12. προσκυνήσατε καθαρῶς, *adorate* pure. Idem Hos. XIII, 2. μόσχους προσκυνήσατε. - סָגַד hebr. Ies. XLIV, 19.

- סְגִד chald. Dan. II, 46. III, 5. πίπτοντες (sc. ἐπὶ τὴν γῆν, vel: ἐπὶ τὸ πρόσωπον) προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι, cadentes (in terram vel faciem) *adorate* imaginem. Vide et v. 6. 11. 15. – עָבַד, *servio.* Ps. XCVI, 7. Sicuti autem hoc verbum apud LXX frequentissime cum casu tertio, rarius cum casu quarto constructum reperitur, ita apud profanos et quidem *Αττικωτέρους* scriptores frequentius cum casu quarto, sed et haud raro cum casu tertio iunctum occurrit. Vide *L. Bos.* ad Matth. II, 11. p. 1. 2. 4 Macc. V, 12. προσκυνεῖν τὴν φιλανθρωπίαν, *submisse venerari et amplecti* benignam adhortationem.

ΠΡΟΣΚΥ'ΝΗΣΙΣ, *adoratio.* Sir. L, 23. 3 Macc. II, 7.

ΠΡΟΣΚΥ'ΠΤΩ, *inclino me admovendo alii,* q. d. *inclino me iuxta aliquem.* 2 Macc. VII, 27. προσκύψασα αὐτῷ, inclinans se ad eum. Conf. *Aelianum V. H.* XII. c. 8.

ΠΡΟΣΚΥΡΕ'Ω, *appropinquo, propinquus, vicinus sum.* 1 Macc. X, 39. τὴν προσκυροῦσαν αὐτῇ, sc. χώραν, regionem illi *vicinam. Hesych. Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Photius:* προσκυρεῖ, προσεγγίζει. Inde et apud *Suidam* pro προσκυνεῖ, quod eodem modo ibi exponitur, bene legendum censet *Küsterus* προσκυρεῖ. Sic *Bielius.* Sed *Trommius* προσκυροῦσαν l. c. deduxit a προσκυρόω, *addico, adiudico,* ut ἡ προσκυροῦσα, sc. χώρα, sit *addicta alicui regio. Drusius* mavult προσκυρουμένην αὐτῇ, i. e. *auctoritate publica adiudicatum ei.* Nam, pergit, προσκυρόω, *adiudico,* activum est.

ΠΡΟΣΛΑΛΕ'Ω, *alloquor.* אָמַר *Symm.* Ps. XXVI, 8. προσλαλεῖν. – דִּבֵּר *Pih. loquor.* Exod. IV, 16. ubi pro προσλαλήσει alii ob sequentia πρὸς λαὸν rectius habent λαλήσει. – *שׂוּחַ, *loquor. Symm.* Gen. XXIV, 62. sec. *Cat. Nic.* p. 304. προσλαλῆσαι. Sed ob לָשׂוּחַ, quod ibi legitur in textu hebraico, reponere mallem πρὸς λαλῆσαι, ita ut particulam ל per πρὸς expresserit. - *שִׂיחַ Hiph. per aphaeresin praeformantis ה. *Symm.* Ps. LIV, 5. ubi προσλαλεῖν ἑαυτῷ, se *ipsum alloqui,* notat *meditari.* Vox hebr. h. l. de *precibus* explicanda est. – *שִׂיחַ, *sermo. Symm.* Ps. LXIII, 2. προσλαλοῦντός μου, cum *preces facerem.* – שׁוּחַ, *incurvor. Symm.* Thren. III, 20. Pro Schin legit Sin. Sapient. XIII, 18. quodsi v. c. de felici connubio aut de prole preces sunt faciendae, οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν, non pudet eum idola vita carentia *precibus adire:* ubi partim cum προσεύχεσθαι, partim cum ἐπικαλεῖσθαι permutatur. Simili modo et vernaculum *einen anreden, ansprechen* usurpatur.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑ'ΝΩ, et in medio προσλαμβάνομαι, *assumo, praesumo, recipio.* אָסַף, *congrego.* Ps. XXVI, 16. ὁ δὲ Κύριος προσελάβετό με, Dominus autem *recepit* me. Conf. Rom. XIV, 3. - הִמְשָׁה Hiph. *extraho.* Ps. XVII, 19. προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν, me *prehensum traxit* ex aquis

multis. — הִקְרִיב Hiph. *appropinquare facio.* Ps. LXIV, 4. *μακάριος, ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου*, beatus, quem elegisti seu dignum iudicas, qui in atriis tuis commoretur. — הִשִּׂיג Hiph. a נָשַׂג. *Aqu.* Iob. XXIV, 2. *προσλαμβάνουσιν*, h. e. *ad se rapiunt.* In textu hebr. legitur: *attigerunt terminos*, scil. *alienos. Vulg. transtulerunt.* — לָקַח. Ps. LXXII, 23. *μετὰ δόξης προσελάβου με*, cum gloria *recepisti me. Al.* Exod. XII, 4. *προσλήψεται, socium sibi adiunget, secum sumet.* Lectionem hanc tuetur quoque auctoritas *Philonis* p. 507. D. Vide *συλλαμβάνω.* — עָשָׂה, *facio.* 1 Sam. XII, 22. *ὅτι ἐπιεικῶς Κύριος προσελάβετο ὑμᾶς ἑαυτῷ εἰς λαὸν*, quia Dominus clementer vos sibi *assumsit* in populum. Sap. XVII, 11. *ἀεὶ δὲ προσείληφεν τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει*, semper enim *praesumit*, h. e. *metuit*, molesta perturbata conscientia. Ita *Iosephus* de *B. I.* lib. III. c. 43. *προσειλήφεσαν γὰρ ἐκ τοῦ σχήματος, μηδὲν αὐτὸν ἀρνήσεσθαι τῶν ὑπονοηθέντων.* Quorsum, ut *Küsterus* observat, respiciens *Suidas: προσειλήφεσαν, ὑπέλαβον, ἐνόησαν.* Sir. XXIII, 27. *προσληφθῆναί σε ὑπ' αὐτοῦ* (sec. *Compl.*), *amari* a Deo ob recte facta, seu est effectus favoris Dei ob recte facta. 2 Macc. VIII, 1. *τοὺς μεμενηκότας ἐν ἰουδαϊσμῷ προσλαβόμενοι*, illos, qui permanserunt in Iudaismo, *assumentes.* 2 Macc. X, 15. *τοὺς φυγαδευθέντας ἀπὸ Ἱεροσολύμων προσλαβόμενοι*, Hierosolymis expulsos *recipientes.*

*ΠΡΟ'ΣΛΗΨΙΣ, *assumtio, receptio.* Sirac. XIX, 20. sec. *Compl. φόβος κυρίου ἀρχὴ προσλήψεως*, principium *sapientiae* est timor Domini: ubi *πρόσληψις*, ut *λῆμμα*, מַשָּׂא, et lat. *assumtio*, est *doctrina, sapientia. Hesych. πρόσληψις, γνῶσις*, coll. Rom. XI, 15. ubi vid. *Gloss.*

ΠΡΟΣΛΟΓΙ'ΖΟΜΑΙ, *imputo, supputo, acceptum fero, refero, adscribo, annumero.* חָשַׁב, *aestimo.* Lev. XXVII, 18. *προσλογιεῖται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον, imputabit* illi sacerdos argentum. Iob. XIII, 3. *προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις, annumeratur* quinque satrapiis. Ps. LXXXVII, 4. *προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, annumerabar* illis, qui descendunt in foveam. Conf. Baruch. III, 7. Sir. VII, 17. *μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν*, ne *annumerari* aut *computari permittas* te ipsum multitudini peccatorum, h. e. ne *associes te et adiungas. Herodot.* lib. II. p. 94, 27.

*ΠΡΟΣΜΑΡΤΥΡΕ'Ω, *attestor, testimonium do, assevero aliquid, meo testimonio affirmo.* 3 Macc. V, 19. *τῶν φίλων αὐτῷ προσμαρτυρησάντων*, amicis *veritatem dictorum affirmantibus. Polyb.* III, 90. *Suidas: προσμαρτυρῶ, δοτικῇ, καὶ αἰτιατικῇ δέ. κ. τ. λ.*

*ΠΡΟΣΜΕΙΔΙΑ'Ω, *arrideo.* 4 Macc. VIII, 5. *Suidas: προσμειδιῶ. δοτικῇ.*

ΠΡΟΣΜΕ'ΝΩ, *permaneo, exspecto.* הוחיל Hiph. a יָחַל. Iud. III, 25. προσέμειναν αἰσχυνόμενοι, *exspectabant* erubescentes, s. ad pudorem usque. *Symm.* Exod. XXIV, 14. Sap. III, 9. πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ, fideles in dilectione *permanent* apud illum. Sic Marc. VIII, 2. ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι, dies tres *permanent* apud me.

*ΠΡΟΣΜΗΝΥ'Ω, *indico, significo.* Sap. XVIII, 19. sec. cod. *Alex.* προσεμήνυσαν. Reliqui libri habent προεμήνυσαν.

ΠΡΟΣΜΙ'ΓΝΥΜΙ, *admisceo.* Vide supra in λύπη. Adde 2 Macc. XV, 20. sec. *Alex.* προσμιξάντων. Ita enim legendum est loco προσμειξάντων.

*ΠΡΟΣΝΕ'ΜΩ, *attribuo, adscribo.* 4 Macc. VI, 33.

ΠΡΟΣΝΟΕ'Ω, *insuper mente agito et considero,* item: *adverto mentem, considero, contemplor.* הִשְׁתּוֹמֵם Hithp. a שָׁמַם, *obstupesco.* Ies. LXIII, 5. προσενόησα, *stupens circumspiciebam.* - הֲוָה מִשְׂתַּכַּל chald. *sum animadvertens.* Dan. VII, 8. - שׁוּר, *contemplor.* Num. XXIII, 9. Iob. XX, 9. Vide et Tob. XI, 4. ubi *eminus conspicere* notat. *Vulg. vidit a longe.* Fortasse tamen ibi legendum est προενόησεν. Eaedem voces permutatae quoque reperiuntur apud *Xenoph. Cyrop.* VI, 3, 4.

ΠΡΟ'ΣΟΔΟΣ, *proventus, reditus.* *יְבוּלָה, *productio. Inc.* Lev. XXVI, 20. - *תְּבוּאָה, *proventus. Inc.* Lev. XIX, 25. et XXV, 3. sec. *Coisl.* et *Lips.* - תְּבוּנָה, *intellegentia.* Prov. XXVIII, 16. προσόδων. Legerunt תְבוּאוֹת vel תְנוּבוֹת. Vide et 2 Macc. III, 3. (δι' ἐντεύξεως ἀργυρίου - καὶ προσόδου. *Hesych.* πρόσοδος, ἔντευξις, ἢ κέρδους προσθήκη.) IV, 8. IX, 16. et XIV, 5.

ΠΡΟΣΟΔΥ'ΡΟΜΑΙ, *adgemo, lamentor, ploro.* Sap. XIX, 3. προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν.

ΠΡΟΣΟ'ΖΩ, *male oleo.* הִבְאִישׁ Hiph. *foeteo, putresco.* Ps. XXXVII, 5.

ΠΡΟΣΟΙ'ΓΩ, *adaperio.* סָגַר, *claudo.* Gen. XIX, 6. τὴν δὲ θύραν προσέῳξεν ὀπίσω αὐτοῦ. *Fullerus Miscell. Sacr.* lib. III. c. 9. p. 328. pro προσέῳξεν hic legendum censet προσέωσεν, a προσωθεῖν, quod notat *ostium claudere,* et quidem *trudendo* et *obnixe a se dimovendo.* Sunt autem ξ et σ literae simillimi soni, quae saepius permutantur in codd. *Al.* ibi habet προσέαξεν, quod est aor. 1. Attic. a προσάγω, quod apud LXX aliquando respondet hebr. הֵשִׁיב, *reverti facio.* Vide Prov. XIX, 25. Iuxta illam itaque lectionem verba reddi possunt: *ostium reverti faciebat post se.* Et certe ex eadem lectione in aliis Codd. προσέῳξεν corrupte enatum esse opinatur *Bielius,* praesertim cum in MStis litera α ita saepius scripta sit, ut similitudinem quandam habeat cum litera ω.

ΠΡΟΣΟΝΟΜΑ'ΖΩ, *insuper nomino, cognomino*, vel simpliciter *nomino, appello.* 2 Macc. VI, 2. *Plut. vit. Alex. M.* c. 54. et de *Plac. Philos.* I, 17.

ΠΡΟΣΟΧΗ', *attentio*, it. *attentio ad rem, tenacitas*, nam *attentus ad rem parce vivit.* Sap. VI, 19. *προσοχὴ νόμων, attentio ad leges, observatio legum.* Sap. XII, 20. *ὀφειλομένους θανάτῳ μετὰ τοσαύτης ἐτιμωρήσω προσοχῆς,* morte dignos tanta tractasti cum *lenitate*, q. d. cum tanta *attentione, ne modum excederes in puniendo.* Conf. *Prol. Sir. μετ' εὐνοίας καὶ προσαχῆς.* ubi *προσοχὴ* est i. q. *ἀνοχὴ, ἐπιείκεια, lenitas, indulgentia.* Sir. XI, 17. *ἐστὶ πλουτῶν ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ,* est qui ditescit per *tenacitatem* et parsimoniam suam. *Hesych. προσοχὴ, κατανόησις, νῆψις.*

ΠΡΟΣΟΧΘΕ'Ω, *offendor, infensus sum, indignor, aversor, abominor.* שָׁקַץ Pih. *Al.* Ps. XXI, 25. *προσώχθησε. Hesych. οὐ προσώχθησαν, οὐκ ἀπεστράφησαν. Gloss. Brem. Οὐ προσώχθησεν, οὐκ ἐμίσησεν.*

ΠΡΟΣΟΧΘΙ'ΖΩ, idem, item *abiicio.* גָּעַל, *fastidio.* Lev. XXVI, 43. *τοῖς προστάγμασί μου προσώχθισαν,* praecepta mea *aversantur.* Vide et v. 15. et 44. Conf. Sir. VI, 27. 2 Sam. I, 21. *ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη θυρεὸς δυνατῶν,* ibi *cum contemtu abiectus* est clypeus potentium. - מָאַס, *sperno.* Psalm. XXXV, 4. *κακίᾳ δὲ οὐ προσώχθισε,* malitiam autem non *aversatur.* - נִתְעַב Niph. *abominor.* 1 Par. XXI, 6. *προσώχθισεν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως τὸν Ἰωὰβ, abominationi erat* verbum regis Ioabo. - קִיא, *evomo. Evomere* autem est signum fastidii et aversionis. Levit. XVIII, 25. *προσώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις,* terra *aversatur* incolas, ubi non assentior *Scharfenbergio,* qui eos קוץ legisse putat: potius causam pro effectu posuerunt. Vide et v. 28. et Lev. XX, 22. - קוּט, *fastidio.* Ps. XCIV, 11. *προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, aversatus sum* hanc generationem. *Psalter. Rom. proximus fui.* Sc. vox graeca est ambigua, et notat *offensus fui*, et *proximus fui.* - קוּץ, *taedet.* Gen. XXVII, 46. *προσώχθικα τῇ ζωῇ μου, odi vitam meam*, h. e. *diutius vivere non opto.* Num. XXI, 5. *ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ,* animam autem nostram *taedium tenet* panis. Conf. Sir. L, 27. Num. XXII, 5. *προσώχθισε Μωὰβ ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, abominabatur* Moab faciem filiorum Israel. - שָׁקַץ Pih. Deut. VII, 26. Ps. XXI, 25. Sir. XXV, 3. *προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν,* valde *abominatus sum* vitam illorum. *Hesych. προσώχθισα, ἐμίσησα, προσέκοψα. Suidas: προσώχθισα, ἐβδελυξάμην, δυσηρεστήθην. Lex. Cyrilli MS. Brem. προσώχθισα, ἐβδελυξάμην, ἐμυσάχθην.* Rursus *Suidas: προσώχθικε, προσκέκρουκε, προσκέκοφεν, ἀπὸ τοῦ τὰ ἐπινηχόμενα ταῖς ὄχθαις προσκρούεσθαι.*

ΠΡΟΣΟ'ΧΘΙΣΜΑ, *offensio, offendiculum, res abominanda, idolum, quo Deus offenditur, quod Deo abominationi*

est, it. *quod taedio est.* אֱלֹהִים, *Deus*, item: *idolum.* 1 Reg. XI, 33. Sermo ibi est de Astarte, idolo Philistaeorum et Sidoniorum. - בַּעַל, *Baal*, *idolum.* 1 Reg. XVI, 32. ἐν οἴκῳ τῶν προσοχθισμάτων, in templo *idolorum.* - שַׁקֵּץ inf. Pih. *detestando.* Deut. VII, 26. - שִׁקּוּץ, *detestatio*, *abominatio.* 2 Reg. XXIII, 13. τῇ Ἀσὰλ τῷ προσοχθίσματι Σιδωνίων, καὶ τῷ Γαμὼς προσοχθίσματι Μωάβ, Asal *idolo* Sidoniorum, et Gamos *idolo* Moabitarum. 2 Reg. XXIII, 24. πάντα τὰ προσοχθίσματα, omnia *idola.* Vide et Ezech. V, 11. VII, 20. 3 Macc. II, 18. - תּוֹעֵבוֹת plur. *Theod.* Ezech. V, 11. προσοχθίσματα. Conf. *Orat. Manass.* v. 10. *Suidas:* προσοχθίσματα, ἡ γραφὴ καλεῖ τὰ εἴδωλα. Sir. XXVII, 13. διήγησις μωρῶν προσόχθισμα, narratio stultorum *taedio* seu *odiosa est.* Mallem: *alios offendit et ad peccandum seducit. Tigurina: offensionem habet.* Potest etiam reddi: *narrant sua malefacta et delicta.*

ΠΡΟΣΟΧΥΡΟ'Ω, *insuper* vel *amplius munio.* 1 Macc. XIII, 48. et 53.

ΠΡΟ'ΣΟΨΙΣ, *aspectus*, *facies*, *prospectus.* מְגַמַּת, *oppositio*, sec. alios *haustus. Symm.* Hab. I, 9. πρόσοψις τοῦ προσώπου, *pars illa vultus*, *qua videtur*, h. e. *vultus ipse*, seu: *facies ipsa*, *quae videtur.* *Hieron. facies eorum.* Sic quoque *Chaldaeus.* Nonnullis videntur מְגַמַּת accepisse, quasi idem esset cum לְעֻמַּת, quod *ex adverso* Hebraeis significat. *Bahrdtius* in *App. Crit.* ad h. l. πρόσοψιν per *intentionem* transtulit, ut legerit: מְזִמַּת, *intentio ipsorum pestilentissima est.* Equidem verba *Symmachi* reddenda arbitror *antica facierum*, ut respexerit arab. جمأ, *apparentia*, *res exstans*, *conspicua.* - פֵּאָה, *angulus. Al.* Lev. XIX, 27. πρόσοψιν τῆς κεφαλῆς. - צְפִירָה, *cidaris matutina*, sec. alios *matutinum tempus. Symm.* Ezech. VII, 7. 10. Vide supra s. v. προσκόπησις. - רֵוָה chald. *forma.* Dan. II, 31. sec. cod. *Chis. Theodot.* ibi ὅρασις habet. Vide et 2 Macc. VI, 18.

ΠΡΟΣΠΑΙ'ΖΩ, *ludo*, *illudo*, *ludificor*, etiam *conversor*, *familiaris sum.* רָקַד, *salto.* Iob. XXI, 11. τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν, infantes autem illorum *inter se ludunt.* Sir. VIII, 5. μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ. *Bielius* perperam transtulit: *ne ludificeris indoctum.* (Conf. *Aelian. V. H.* IX, 28.) Potius: *ne familiariter vivas*, aut *communionem habeas cum indisciplinato. Vulgatus: non communices homini indocto*, ut metaphora desumta sit a pueris, qui cum familiaribus suis ludunt et iocantur.

*ΠΡΟΣΠΑΙ'Ω, *impingo*, *offendo.* נָגַף, *impingo. Symm.* (sec. *Eusebium* in *Comment.* p. 597.) Ps. XC, 12. ἵνα μὴ προσπαίσῃ ἐν λίθῳ ποδί σου.

ΠΡΟΣΠΑΡΑΚΑΛΕ'Ω, *insuper* vel *praeterea adhortor.* 2 Macc. XII, 31. *Polyb.* III, 64, 11.

ΠΡΟΣΠΑ'ΣΣΩ, *adspergo, inspergo.* Tob. XI, 7. *προσέπασε τὴν χολὴν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς.*

ΠΡΟΣΠΕ'ΜΠΩ, *insuper mitto, admitto, deduco.* 3 Esdr. IV, 47.

ΠΡΟΣΠΙ'ΠΤΩ, *procido, irruo, ruo, accido, evenio, nuntior, pervenio.* הִגִּיעַ Hiph. a נָגַע, *appropinquare facio.* Exod. IV, 25. *προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, procidebat* ad pedes eius. Conf. Marc. VII, 25. — יָצָא, *exeo,* h. l. *eito procedo,* ut et vernaculum *herausgehen* usurpatur. Prov. XXV, 8. *μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως,* ne *irruas* in contentionem celeriter. *Iaegerus* coniicit *πρόπιπτε,* *ne praeceps ruas.* (*Προπίπτειν εἰς μάχην,* ut *εἰς φιλοποσίαν προαχθέντας, εἰς ἡδονὰς ἐκκυλισθέντας* apud *Xenoph. Mem.* I, 2, 22. ubi vid. *Ernesti* et *Ruhnkenius.*) Sed *προσπίπτειν* eundem sensum fundit. — כָּרַע, *incurvo me.* Ps. LXXI, 9. *ἐνώπιον αὐτοῦ προσπεσοῦνται Αἰθίοπες,* coram illo *procident* Aethiopes. Ps. XCIV, 6. *προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ,* adoremus et *procidamus* coram illo. Ita Luc. VIII, 47. *προσπεσοῦσα αὐτῷ.* Ita etiam *Polybius* et *Plutarchus* locuti sunt. Vide *Raphelii annotatt. Polybian.* ad Marc. III, 11. et *Elsnerum* ad eundem locum p. 137. — נָפַל, *cado.* Gen. XXXIII, 4. *προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, eum amplexus est.* Esth. VIII, 3. *προσέπεσεν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, procidebat* ad pedes eius. — הִתְנַפֵּל Hithp. *prosterno me.* *Al.* Esdr. X, 1. *προσπίπτων.* Praeterea legitur Prov. XXV, 20. ubi verbis *προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι* nihil in textu respondet, et omnino videndus est *Iaegerus.* 3 Esdr. II, 17. *ὁ τὰ προσπίπτοντα,* sc. *γράφων,* qui scribit illa, quae *accidunt.* Conf. v. 25. et *Ioseph. A. I.* XI, 2. p. 549. *Haverc.* ubi idem *Rathymus* dicitur *ὁ πάντα τὰ πραττόμενα γράφων.* *Suidas: προσπέσῃ, συμβῇ.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *τὰ προσπίπτοντα, τὰ ἀπαντῶντα, τὰ συμβαίνοντα.* 3 Esdr. VIII, 9. *προσπεσόντος δὲ τοῦ γραφέντος προστάγματος παρὰ Ἀρταξέρξου βασιλέως πρὸς Ἔσδραν,* cum autem mandatum scriptum ab Artaxerxe rege *perveniret* ad Esdram. 3 Macc. IV, 1. *πάντῃ δὲ, ὅπου προσέπιπτε τοῦτο τὸ πρόσταγμα:* ubi etiam *προσπίπτειν* est *pervenire, annuntiare.* *Polyb.* V, 101, 3. *ἡ φήμη προσπίπτει αὐτοῖς.* Sic *διαπίπτειν* quoque usurpatur a *Iosepho* de *B. I.* II, 16. p. 186. *ἐμοὶ διαπίπτει ὁ λόγος.* Sir. XXV, 23. *μὴ προσπέσῃς ἐπὶ κάλλος γυναικὸς, ne capiaris* pulchritudine mulieris. Vulg. *ne respicias.* Legit *προσίδῃς.* 2 Macc. V, 10. *προσπεσόντων δὲ τῷ βασιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων,* cum autem *nuntiarentur* seu *innotuissent* regi, quae facta essent. Vide et 2 Macc. VIII, 12. IX, 3. XIII, 1. 3 Macc. I, 16. loco *προπεσόντων* codex *Alex.* habet *προσπεσόντων.* *Suidas: προσπεσόντων, ἀγγελθέντων.* *Πολύβιος· προσπε-*

σόντων δὲ τούτων εἰς Τάραντα, καὶ τοὺς Τυῤῥίους, ἠγανάκτει τὰ πλήθη. Idem *Suidas*: προσπιπτούσης, ἀντὶ τοῦ ἀγγελλομένης.

ΠΡΟΣΠΛΟΚΗ', *complexus*. פִּי תַחְרָא, *os loricae*. *Aqu.* sec. cod. *Basil.* Exod. XXVIII, 32. Mihi haec nota hexaplaris admodum suspecta est.

ΠΡΟΣΠΟΙΕ'Ω, proprie *facio, ut meum sit*, *acquiro*. Sir. XXXI, 35. προσποιῶν τραύματα, *acquirens* vulnera.

**ΠΡΟΣΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ*, *vindico mihi*, *acquiro*, *in potestatem redigo*, it. *simulo*. הֵשִׁית Hiph. a שִׁית, *pono*. *Inc.* 2 Sam. XIII, 20. μὴ προσποιοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦ λαλῆσαι, h. e. interprete *Montfauconio*: *ne simules in corde tuo, ut loquaris*. Versio haec nullum plane sensum fundit, et a textu hebr. est admodum aliena. Quid si legatur προσπονοῦ? Favet huic coniecturae *Vulgatus Int.* (qui habet: *neque affligas cor tuum pro hac re*), et ipsa formula hebr. הֵשִׁית אֶת לֵב, sequ. לְ, quae h. l. notat *in animum revocare* s. *angi*, cui tamen obstare videtur τοῦ λαλῆσαι. Sed illud τοῦ λαλῆσαι sine dubio huc e versione LXX Intt. irrepsit, atque eius loco substituendum erit τῷ ῥήματι τούτῳ ex *Vulgato Int.* hoc sensu: *ne affligaris aut moerore te confici patiaris per hoc inhoneste factum*. — *הִתְהֹלֵל, *fingo me furere*. 1 Sam. XXI, 13. προσεποιήσατο sec. cod. *Vat.* ubi supplendum est μαίνεσθαι, aut μανίαν. E quo tamen loco luculenter apparet, προσποιέομαι etiam notare *fingo me aliquid esse aut facere, affecto, simulo*. Praeterea legitur Dan. XIII, 10. sec. cod. *Chis.* ἕτερος τῷ ἑτέρῳ οὐ προσεποιεῖτο τὸ κακὸν, pro quo in Cod. *Vat.* legitur οὐκ ἀνήγγειλαν ἀλλήλοις κ. τ. λ. ubi, si lectio sana est, προσποιεῖσθαι erit *communicare cum altero*, *notum facere*, aut, deleto οὐ, per *celare*, *occultare*, reddendum erit. Conf. *Theod.* v. 10. et 11. *Hesych.* προσποιεῖται, σχηματίζεται. *Photius Lex.* προσποιεῖται, οἰκειοποιεῖται, ἢ πλάττεται καὶ ὑποκρίνεται.

**ΠΡΟΣΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ ΚΟΛΑΚΕΥ'ΩΝ*, *simulo adulans*, seu *in speciem adulor*. חָנַן. *Symm.* (sec. cod. *Reg.*) Iob. XIX, 17. προσεποιούμην κολακεύων; quae vera lectio mihi videtur. Προσεκαλούμην, quod habet Cod. *Colbert.*, e versione Alex. mihi irrepsisse videtur.

ΠΡΟΣΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ Ε'ΝΟΧΛΕΙ͂ΣΘΑΙ, *simulo, me morbo vexari*. הִתְחוֹלֵל Hithp. idem. 2 Sam. XIII, 5. προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι, *morbum simula*. Conf. Luc. XXIV, 28. et *Aelian. V. H.* VIII, 5.

ΟΥ' ΠΡΟΣΠΟΙΕ'ΟΜΑΙ, *non vindico mihi, non pro meo agnosco*, *negligo*. חָדַל, *desisto*. Iob. XIX, 14. οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου, non *vindicarunt me sibi*, *non pro suo me vindicarunt*, vel: *neglexerunt me proximi mei*. Ita apud *Suidam* v. προσποιεῖται in fragmento *Incerti*: οἱ δὲ οὐ προσποιοῦνται κακουμένους Ῥωμαίους, καίπερ αὐτῶν φίλοι ἐκ παλαιοῦ ἐς τὰ μάλιστα ὄντες. Apud *Hesychium* οὐ προσεποιήσαντο redditur: οὐκ ἠγάπησαν.

ΠΡΟΣΠΟΡΕΥ'ΟΜΑΙ, *accedo*, it. *adhaereo*, *partes sequor*, *familiaritatem contraho*. בּוֹא, *venio*. 2 Par. XIII, 9. - גּוּר, *peregrinor*. Lev. XIX, 34. Num. XV, 24. - הָלַךְ, *eo*. Gen. II, 14. Ios. VIII, 35. τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ Ἰσραὴλ, proselytis, qui *adhaerent* Israeli, vel qui *partes sequuntur* Israelis, aut *familiaritatem contraxerunt* cum Israelitis. Sic Sirac. XII, 18. τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ. - נִבְדַּל Niph. a בָּדַל, *separo me*. Nehem. X, 28. πᾶς ὁ προσπορευόμενος ἀπὸ λαῶν τῆς γῆς πρὸς νόμον τοῦ θεοῦ, omnis, qui a gentibus terrae (separans sc. se ab idololatria) ad legem Dei accedebat, h. e. omnis proselytus. - נָגַשׁ, *appropinquo*. Exod. XXIV, 14. ἐάν τινι συμβῇ κρίσις, προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς, si alicui accidat lis, *accedat* ad illos. *Suidas*: προσπορευομένων, προσερχομένων μεθ' ἱκετηρίας. Προσπορευομένων δ' αὐτῷ τῶν ἠδικημένων, τοὺς μὲν διέσυρε χλευάζων, τῶν δὲ κατανίστατο, τοὺς δὲ ἐξέπληττε λοιδορῶν. Sunt verba *Polybii* l. IV. c. 3. annotante *Küstero*. Conf. Marc. X, 35. Exod. XXX, 8. ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον, si *accedant* ad altare. - קָרַב, idem. Exod. XXXVI, 2. προσπορεύεσθαι πρὸς τὰ ἔργα, *accedere* ad opera. - קָרֵב, verbale. Num. I, 51. III, 38. XVIII, 7. Προσπορεύεσθαί τινι notat *rem habere*, *matrimonium inire*. Tob. VI, 21.

*ΠΡΟΣΠΡΟΑ'ΓΩ. 3 Esdr. I, 33. sec. cod. *Alex.* τὰ δὲ προσπροαχθέντα. Legendum προπραχθέντα, aut potius προσπροπραχθέντα.

*ΠΡΟΣΠΡΟΠΡΑ'ΣΣΩ, *praeterea prior* s. *prius ago*. Vide s. v. προσπροάγω.

ΠΡΟ'ΣΠΤΑΙΣΜΑ, *offendiculum*. מוֹקֵשׁ, *laqueus*. *Aqu.* Exod. X, 7. *Hesych.* πρόσπταισμα, πρόσκομμα. Idem: προσπταίοντες, προσκρούοντες, προσκόπτοντες.

ΠΡΟΣΠΥΡΟ'Ω, *amplius accendo*, item simpliciter *incendo*. 2 Macc. XIV, 11. ubi tamen sensu metaphorico adhibetur, ut sit *magis ad iram impellere et incitare*. Verba sunt: προσεπύρωσαν τὸν Δημήτριον. *Syrus*: *incendebant iram Demetrii*.

ΠΡΟΣΡΑΙ'ΝΩ, *aspergo*, *spargendo adiicio*. הִזָּה Hiph. a נָזָה, idem. Lev. IV, 6. VIII, 29. s. 30.

ΠΡΟ'ΣΡΗΞΙΣ, *impetus*. זֶרֶם, *inundatio*. *Aqu. Symm.* Hab. III, 9. πρόσρηξις τῶν ὑδάτων, impetus aquarum. *Schol. Hom. Il.* α', 34. Sic et verbum προσρήγνυμι significat *irruo*, *impetum facio*, et de *fluvio vehementi* usurpatur. Luc. VI, 48. προσέῤῥηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ. *Suidas*: προσρῆξαν, προσαράξαν.

ΠΡΟΣΡΗ'ΣΣΩ vel ΠΡΟΣΡΗ'ΓΝΥΜΙ, *illido*, *allido*, *affligo terrae*, *disrumpo*, *confringo*. נִפֵּץ *Pih.* *disrumpo*. *Aqu.* Ps. II, 9. προσρήξεις αὐτοὺς, *allides eos*. Sic ῥήσσειν Marc.

IX, 18. Idem Ies. XXVII, 9. προσεῤῥαγμένους. Vide *Eustathium* in Ib. α'. p. 98, 48.

ΠΡΟΣΣΙΑΛΙ'ΖΩ, *spuo in aliquem, salivam emitto contra aliquem, adspuo, despuo.* רָקַק. Lev. XV, 8. προσσιαλίση secundum libros nonnullos. In cod. *Vat.* legitur: προσσιελίσῃ, quod idem notat.

*ΠΡΟΣΣΙΕΛΙ'ΖΩ, idem: nam σίελος pariter ac σίαλος scribitur. Vide s. v. προσσιαλίζω.

ΠΡΟΣΣΥΜΠΛΕ'ΚΟΜΑΙ, *simul adhaereo.* הִתְחַבֵּר Hithp. *misceo me. Al.* Dan. XI, 10. προσσυμπλακήσεται.

*ΠΡΟΣΤΑΓΗ', *edictum.* מִלָּה chald. *verbum.* Dan. III, 28. *Lycophr. Alex.* v. 138. *Schol. Thucyd.* IV. p. 305, 92. *Schol.*

ΠΡΟ'ΣΤΑΓΜΑ, *praeceptum, mandatum, edictum, iussus.* בְּכוֹרָה, *primogenitura.* Deut. XII, 6. sec. *Ald.* Scilicet lege Mosaica praescriptum erat, ut primogenita Deo consecrarentur. Ergo libere verterunt, nec de varia lectione cogitandum erit. — דָּבָר, *verbum*, it. *praeceptum.* Gen. XXIV, 50. ubi alii libri πρᾶγμα habent. Videtur esse alius interpretis. Deut. XV, 1. XIX, 4. Ios. VIII, 27. *Oi ἄλλοι* Prov. XXV, 2. ubi vide supra s. πρᾶγμα. Adde Dan. IX, 2. sec. *Chis.* coll. v. 12. — דָּת, *lex.* Esth. VIII, 14. — דָּבָר וְדָת, *verbum et lex.* Esth. II, 8. — חֹק, *statutum.* Gen. XLVII, 26. Exod. XVIII, 16. 20. Iob. XXVI, 10. ubi πρόσταγμα *terminum, finem non transgrediendum* notat, aeque ac Ps. CXLVIII, 6. Adde *Symm.* Prov. XXXI, 15. ubi *praescriptam portionem alimentorum* notat, i. q. σιτομέτριον in N. T. *Symm.* Ps. XCIV, 20. *Theod.* Mich. VII, 5. — חֻקָּה, idem. Lev. XVIII, 4. 5. XIX, 37. XX, 8. et alibi saepius. — יָד, *manus.* Iob. XXVI, 13. יָד h. l. *potentiam divinam* notat, quae etiam innuitur in SS., si Deo *loquela* tribuitur. — *יִרְאַת, *timor.* Prov. XIV, 27. Legerunt תּוֹרַת, ut cap. XIII, 14. sensu non incommodo. — *מִלְּתָא chald. *verbum.* Dan. II, 15. sec. cod. *Chis.* — מִצְוָה. Exod. XX, 6. Lev. IV, 2. XXVI, 14. et alibi. — מִשְׁמֶר, *observatio*, etiam *quod est observandum.* Gen. XXVI, 5. Levit. XVIII, 30. Zach. III, 7. — מִשְׁפָּט, *ius.* Levit. XVIII, 26. XIX, 37. Psalm. VII, 7. — נְשָׁמָה, *halitus.* Iob. IV, 9. Non legerunt מִמִּצְוַת, ut nonnullis placuit, sed rem expresserunt, non vocis proprietatem. Nam flatus iste Dei est eius *imperium.* — פֶּה, *os*, et metonymice *ore prolatum.* Lev. XXIV, 12. Num. IX, 18. 20. 23. et alibi saepius. — *פִּקּוּד, *mandatum. Inc.* Ps. XVIII, 9. *Aqu.* et *Ed. Quinta* Psalm. CXVIII, 56. — תּוֹרָה, *lex.* 2 Par. XIX, 10. Ierem. XXXII, 23. De *lege Mosaica* adhibetur Iob. I, 6. coll. Baruch. IV, 1. Sir. I, 5. 3 Esdr. VII, 4. *sententia, mandatum*, chald. טְעֵם Esdr. VI, 14. 3 Esdr.

VIII, 8. *scriptum*, *epistola*, *qua aliquid mandatur*, chald. נִשְׁתְּוָן. Esdr. VII, 11.

ΠΡΟ'ΣΤΑΞΙΣ, *ordinatio*, it. *sumtus ordinatus*, *constitutus*. 2 Macc. IX, 16. sec. *Alex.* et *Compl.* In reliquis libris legitur *σύνταξις*.

ΠΡΟΣΤΑΡΑ'ΣΣΩ, *amplius* vel *praeterea turbo*. Sir. IV, 3. *καρδίαν παρωργισμένην μὴ προσταράξῃς*.

ΠΡΟΣΤΑ'Σ, *porticus*, *vestibulum*, *spatium vacuum inter porticus*, *ante ianuas conclavium porrectas in aedificiis Graecis*, ut testatur *Vitruvius* lib. VI. c. 10. אוּלָם, *vestibulum*. *Aqu.* *sec. primam edit.* Ezech. VIII, 16. *προστάδα*, ubi vid. *Montfauconius*. – מִסְדְּרוֹנָה, *excubitorium*. Iud. III, 23. *Hesychius*: *προστὰς*, *προστῷον*.

ΠΡΟΣΤΑΤΕ'Ω, *praefectus sum*, *praesum*. Esth. II, 9. sec. *Vet. Alt.* 1 Macc. XIV, 47. Vide et Sir. XLV, 33. ubi pro *προστάτην* *Grotius* bene legendum censet *προστατεῖν ἁγίων καὶ λαοῦ αὐτοῦ*, ut praeesset sanctis et populo ipsius.

ΠΡΟΣΤΑ'ΤΗΣ, *praefectus*, *antistes*, *qui rei alicui praeest*, *eamque administrat*. נִצָּב part. Niph. a יָצַב, *constitutus*. 2 Par. VIII, 10. – פְּקֻדָּה, *praefectura*. 2 Par. XXIV, 11. – פָּקִיד, *praefectus*, *praeses*. 2 Par. XXIV, 11. – שַׂר, *princeps*. 1 Par. XXVII, 31. XXIX, 6. Vide et 3 Esdr. II, 12. hebr. נָשִׂיא, Esdr. I, 9.

ΠΡΟΣΤΑ'ΤΤΩ, *praecipio*, *mando*. אָמַר, *dico*. Ion. II, 11. – גָּלָה, *revelo*. Esth. III, 14. – דָּבָר יָצָא, *verbum exit*. Esth. I, 19. – דִּבֵּר Pih. *loquor*. Ios. V, 14. – מַאֲמָר, *edictum*. Esth. I, 15. – מִנָּה Pih. *paro*. Ion. II, 1. IV, 7. ubi libere transtulerunt. – מִפְקָד, *mandatum*. 2 Par. XXXI, 13. – מִצְוָה, idem. Ies. XXXVI, 21. – פָּרַץ, *erumpo*. 2 Par. XXXI, 5. Arab. فرض, *praecipere*, *constituere*. – צִוָּה Pih. Gen. XLVII, 11. L, 2. *Symm.* Ps. LXVII, 29. *πρόσταξον*, ubi pro צִוָּה in praeterito legerunt aliis punctis צַוֵּה in imperativo. *Hieronymus* autem legisse videtur *προστάσσει*. Vertit enim *praecipit*. 3 Esdr. VIII, 11. ubi est *per mandatum alicui concedere aliquid*, i. q. nos *einem etwas bewilligen*. 3 Esdr. VI, 23. chald. שׂוּם טְעֵם, *mitto sententiam*, h. e. *mando*. Esdr. VI, 1. Vide s. *συντάσσω*.

**ΠΡΟ'ΣΤΕ ΔΕ'*, *ad haec vero*. גַּם, *etiam*. *Symm.* Cohel. IX, 1. LXX habent: *καίγε*.

ΠΡΟΣΤΙ'ΘΗΜΙ, *appono*, *addo*, *adiicio*, *augeo*, *colligo*, et *προστίθεμαι*, *adiungo me partibus alicuius*, *transeo in partes*, *associo me*, *adhaereo*. אָסַף, *congrego*. Gen. XXV, 8. *προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ*, *adiungebatur* populo suo, h. e. *moriebatur*. Vide et Gen. XLIX, 29. 32. Num. XX, 24. XXVII, 13. XXXI, 2. Gen. XXV, 17. *προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ*, *adiungebatur* familiae suae. Vide et v. 29.

Num. XX, 26. *Ἀαρὼν προστεθεὶς* (sc. *πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ*), *ἀποθανέτω ἐκεῖ*, Aaron *adiungatur* populo suo, et moriatur ibi. Conf. Num. XXVII, 13. Iud. II, 10. *προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν*, *adiuncti sunt* patribus suis. Conf. Act. XIII, 26. et *Fesselii Adversaria Sacr.* lib. IV. c. 6. p. 362. 2 Reg. XXII, 20. *προστίθημί σε πρὸς τοὺς πατέρας σου*, *adiungo* te patribus tuis. Vide et 2 Par. XXXIV, 28. Iud. XVIII, 25. *προσθήσεις τὴν ψυχήν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου*, scil. *πρὸς τοὺς πατέρας σου*, adiunges animam tuam et animam familiae tuae patribus tuis, h. e. *morti trades*, vel: *auctor eris mortis tuae et familiae tuae*. Conf. quae in h. v. post hebr. יָסַף allata sunt ex Prov. XIX, 19. 1 Sam. XV, 6. *μή προσθῶ σε μετ' αὐτοῦ*, sc. *πρὸς τοὺς πατέρας σου*, ne adiungam te patribus tuis cum illo, h. e. ne te *morti tradam*, vel: *occidam* cum illo. Ita quoque ibi *Inc. Int.* In omnibus hisce locis LXX יָסַף nonnullis legisse videntur. Iob. XXVII, 19. pro *προσθήσει* legendum est *προσθήσεται*. Nam in textu hebr. legitur יֵאָסֵף. – *גֶּשֶׁם, *imber*. Zach. XIV, 17. Legerunt vel הַגָּשָׁה, *palpatio*, vel הַגִּשָׁם, *accedere eos*, inf. Hiph. a נָגַשׁ, *accedo*. – *דּוֹבֵב, *leniter incedens et quasi irrepens*. *Symm.* Cant. VII, 9. *προστιθέμενος*. Sensum expressit. *Ita leniter incedens per labia ac dentes, ut quasi coniunctum cum iis videatur vinum.* E *Grotii* sententia דּוֹבֵק legisse videtur. – דָּבַק, *adhaereo*. Deut. XIII, 4. *πρὸς αὐτὸν προστεθήσεσθε*, eius *partes sequemini*. Ios. XXII, 5. sec. *Compl.* Ib. XXIII, 12. *ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε, καὶ προσθῆσθε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι τούτοις*, si enim deficiatis, et *in partes transeatis*, vel: *partes sequamini* harum gentium. Ita *Plutarchus* in *Arato* p. 1038. *Μεγαρεῖς τε γὰρ ἀποστάντες Ἀντιγόνου, τῷ Ἀράτῳ προσέθεντο*, *Megarenses, cum ab Antigono defecissent, Arati partes secuti sunt.* Ita et alii profani. Vide auctores *Wolfio* ad Act. II, 41. p. 1044. citatos. – דָּבַר, *loquor*. *Symm.* Cant. VII, 10. *προστιθέμενος*. Legit דּבק. – הֵעִיר Hiph. ab עוּר, *excito*. Ies. L, 4. *προσέθηκέ μοι ὠτίον τοῦ ἀκούειν*, *apposuit* mihi aurem ad audiendum. Libere vertexunt. – הִרְבָּה Hiph. *multiplico*. Exod. XXX, 15. *ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει*, sc. *τὶ*, dives non plus *conferet*. – הֵשִׁית Hiph. a שִׁית, *pono*. Ps. LXI, 10. *μὴ προστίθεσθε καρδίαν*, h. e. ne *nimis ametis*, aut *studeatis*. Conf. infra s. v. *τάσσω*. – הֵתֵל Pih. *illudo*. Iob. XIII, 9. *εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ*, si enim omnia facientes *adhaereatis* illi. N. L. – חָבֵר, *socius*. Ezech. XXXVII, 16. *τοὺς προστεθέντας αὐτῷ*, qui *partes* eius *sequuntur*. – טָפַל, *assuo*. *Symm.* Iob. XIII, 4. ubi *προστίθεσθαι ψεύσματι*, *adiungi mendacio*, est *fabricari*, seu: *concinnare mendacia*. – יָסַף: נוֹסַף: הוֹסִיף: הוּסַף, Kal, Niph. Hiph. et Hoph. Gen. IV, 2. *προσέθετο τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ*, *iterum* peperit fratrem eius. Gen. VIII, 12. *οὐ*

προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι, non *iterum* revertebatur ad illum. Vide et Lev. XXVI, 18. Num. XXII, 15. Deut. XXV, 3. et conf. Luc. XX, 11. Act. XII, 3. Gen. XXV, 1. προςθέμενος Ἀβραὰμ ἔλαβε γυναῖκα, *iterum* Abraam sumebat uxorem. Exod. I, 10. προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, *transibunt* et hi *in partes* adversariorum. Lev. XXVII, 13. προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ, *addet* quintam partem pretio eius. Vide et Num. V, 7. Deut. XIX, 9. προσθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις, *addes* tibi adhuc tres urbes. 1 Reg. XII, 11. et 14. προσθήσω (sc. τὶ) ἐπὶ τὸν κλοιὸν ὑμῶν, *addam* aliquid iugo vestro. 2 Par. IX, 6. προσέθηκας (sc. τὶ) ἐπὶ τὴν ἀκοήν, *addidisti* aliquid famae. Vide et 2 Par. X, 11. 14. Esdr. X, 10. Iob. XXIX, 1. ἔτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ εἶπε, tunc *pergebat* Iobus in carmine suo. Vide et Iob. XXXVI, 1. et conf. Luc. XIX, 11. ac quae ex *Aristotelis Rhet.* III. c. 5. extr. notat *Schwartzius* ad *Olearium de stilo N. T.* p. 125. Prov. X, 28. φόβος κυρίου προστίθησι ἡμέρας, timor domini *auget* dies. Vide et Cohel. I, 18. Prov. XIX, 19. τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει, sc. πρὸς τοὺς πατέρας, h. e. *auctor* erit *mortis suae*. Cohel. I, 16. προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν, h. e. omnes sapientia *superavi*. Vide et Cohel. II, 9. - בָּרַךְ, *impello*. *Theod.* et LXX Iob. XXXII, 13. κυρίῳ προσθέμενοι, Domino *adhaerentes*. N. L. - נִלְוָה, *adiungo me*, Niph. Num. XVIII, 2. προστεθήτωσάν σοι, *adiungant* se tibi, pro quo v. 4. legitur προστεθήσονται πρός σε. Vide et Ies. XIV, 1. Esth. IX, 27. ἐπὶ δὲ προστεθειμένοις ἐπ' αὐτῶν, super illos, qui *adiungerent* se ipsis. Dan. XI, 34. προστεθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ, multi sese illis *adiungent*. Adde *Inc.* Zach. II, 11. - נָפַל, *cado*. 2 Par. XV, 9. προσετέθησαν πρὸς αὐτὸν τοῦ Ἰσραὴλ πολλοί, *transibant in partes* eius multi Israelitae. Sic in l. vernacula: *einem zufallen*. - נִצַּל Niph. *evado*. Deut. XXIII, 15. ὃς προστέθειταί σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, qui *in partes* tuas *transiit* a domino suo. - נָתַן, *do*. Lev. XIX, 14. ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον, coram coeco non *appones* aut *pones* offendiculum. Adde Gen. XXIX, 33. sec. MS. *Oxon.* ubi cum προσδίδωμι permutatur in codicibus. - סוּף, *dissipo*. Amos. III, 15. Legerunt וְיֹסְפוּ a יָסַף, *addidit*. - נִסְפָּה : סָפָה, Kal et Niph. *perdo*, *consumor*. Num. XXXII, 14. προσθεῖναι (sc. τὶ) ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυρίου, ut *adderetis* adhuc aliquid ad excandescentiam irae Domini, vel: ut *augeretis* excandescentiam irae Domini. 1 Sam. XII, 25. ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν προστεθήσεσθε, sc. πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν, vos et rex vester *adiungemini* patribus vestris, h. e. *moriemini*. Alii ibi habent ἀπολεῖσθε. Non permutarunt invicem יָסַף et סָפָה, sed vox סָפָה praeter *perdendi* etiam *addendi* notionem habet, ut apparet e reliquis locis hic ad-

Num. XX, 26. Ἀαρὼν προστεθεὶς (sc. πρὸ[illegible] 1. προσ-αποθανέτω ἐκεῖ, Aaron *adiungatur* popul[illegible]am in die ibi. Conf. Num. XXVII, 13. Iud. II, 1[illegible]ναι ἁμαρτίας τοὺς πατέρας αὐτῶν, *adiuncti sunt* pat[illegible]. Sir. III, 26. XIII, 26. et *Fesselii Adversaria Sac*[illegible] πρὸς τὸν οἶκον 2 Reg. XXII, 20. προστίθημί σε πρ[illegible] Pih. *narro*. Ps. *iungo* te patribus tuis. Vide e[illegible]ν προσέθηκαν, sc. XVIII, 25. προσθήσεις τὴν ψυχ[illegible] aliquid. Legerunt σου, scil. πρὸς τοὺς πατέρας [illegible] עָנָה, *respondeo*. Exod. animam familiae tuae patri[illegible]θους, non *adiungas* te *auctor eris mortis tuae et* [illegible]d. XL, 21. προσέθηκεν ἐπ' post hebr. יָסַף allata su[illegible]ς, *certo ordine apposuit* in illa μὴ προσθῶ σε μετ' αὐτ[illegible] et Lev. XXIV, 8. *Symm.* Iob. iungam te patribus [illegible]ι ἔμπροσθεν τινὸς metaphorice sum-vel: *occidam* cum[illegible] *alicui aliquid ad examinandum et di*-bus hisce locis [illegible] Prov. IX, 2. προσέθηκεν, *apposuit* aut XXVII, 19. p[illegible] Vide supra s. παρατάσσω. – *צָבָה, *intumesco*. in textu heb[illegible] ubi loco προσθήσεται, quod habet ed. *Ald.*, Legerunt [illegible]θήσεται aut πρισθήσεται. – *רָקַע, *expando*. a בָּגַשׁ, σ[illegible] ubi pro προσέθηκαν alii habent περιέθηκαν, *Symm.* [illegible] hebr. magis convenit. – שׁוּב, *revertor*. 2 Reg. I, *lenit*[illegible] *itero*. Iob. XXIX, 22. ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ *cur*[illegible] sc. τὶ, verbo meo non *addebant* aliquid. Prae-tr[illegible] legitur Dan. VI, 28. sec. *Chis.* ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσε-[illegible] τὸ γένος αὐτοῦ, rex Darius *mortuus* est, ubi nihil [illegible] in textu. Sic etiam vox πρόσθες 1 Paral. XXII, 15. [illegible] LXX pariter ac alios Intt. ex fine antecedentis comma-[illegible] ubi חוֹסִיף legitur, additum est. *Vulgatus: habes quoque plurimos artifices*, ubi fortasse legendum *habe*, sc. *tibi*, h. e. *assume*. Sirac. V, 5. προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις, peccata peccatis *accumulare*. Sir. XVIII, 5. τίς προσθήσει, quis *adiiciet* s. *apponet animum*, h. e. *conetur*, *suscipiat*. Ibid. v. 6. οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖναι, *nihil est, quod demas aut addas*, h. e. *perfectae sunt*, *et omnibus numeris absolutae*. Sir. XIX, 13. προστιθέναι, *repetere*, *iterare*, i. q. δευτεροῦν v. 14. Sir. XXI, 15. ἐπ' αὐτὸν προσθήσει, *auctius illud reddet*. *Vulg. ad se adiiciet*, h. e. sibi applicabit, ut illud in actus moresque conferat. Legit αὐτὸν sensu non malo. 1 Macc. VIII, 1. ubi, ut lat. *proponere*, *postulare* notat.

ΠΡΟ'ΣΤΙΜΟΝ, *mulcta*, *poena*. 2 Macc. VII, 36. θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίσῃ, Dei iudicio iustas *poenas* superbiae feres. *Suidas*: πρόστιμα, ἐπίχειρα. Τοιάδε μὲν τοῖς κακοῖς βουλευομένοις δίδωσι τὰ πρόστιμα ἡ δίκη. Καὶ πρόστιμον, ζημία, ἐπιτίμιον, παραγραφή. Πολύβιος· Παρὰ Ῥωμαίοις θάνατος ἦν πρόστιμον τῆς ἐφεδρείας λιπόντι τὴν τάξιν. Confer *Polyb.* lib. I. c. 17. ubi aliter, ob-

Küstero, legitur. Vid. quoque ad h. l. *Ernesti* ad
Phavorini *Glossas Sacras* p. 174.

...ΡΕ'ΧΩ, *accurro.* רוּץ, *curro.* Gen. XVIII, 2.
Eandem vocem quoque de suo addidit *Sym-*
...., 6.

...Ω, *attero*, *affrico.* מַלֵּל, *loquor.* *Symm.*
...ιβων. Ita enim h. l. explicandam esse
pedibus loqui. – *שׁוּף, quod in l. arab.
...cat, et a *Kimchio* per מַכָּה וּכְתִיתָה, *concus-*
...ussionem, explicatur. *Aqu.* sec. cod. *Mosqu.*
...nornii *Repertorium Bibl. et Orient. Literat* T. IV.
, Gen. III, 15. *προστρίψει.*

*ΠΡΟΣΣΥΜΠΛΕ'ΚΟΜΑΙ, הִתְחַבֵּר Hithp. *misceo me.*
Dan. XI, 10. sec. cod. *Alex.* Sed rectius ibi in *Compl.* legitur
προσσυμπλακήσεται, quod vide supra.

*ΠΡΟΣΣΥΝΑΠΟΘΝΗ'ΣΚΩ. מוּת, *morior.* Exod. XXI,
29. sec. *Compl.* *προσυναποθανεῖται.* Legendum *προσσυναποθα-
νεῖται.*

ΠΡΟΣΥΠΟΜΙΜΝΗ'ΣΚΩ, *amplius in memoriam re-
voco.* 2 Macc. XV, 9.

ΠΡΟΣΣΥΣΤΕ'ΛΛΟΜΑΙ, *contrahor.* 3 Macc. II, 29. *προ-
συνεσταλμένη αὐθεντία.* Grotius interpretatur *ius concisum*, h.
e. libertas par Aegyptiorum conditioni, quae minor quam
Macedonum, quibus olim aequati fuerant Iudaei.

ΠΡΟΣΥΨΟ'Ω, *extollo.* 1 Macc. XII, 56. Adde *Ioseph.*
B. I. III. p. 241. §. 30, 3.

*ΠΡΟΣΦΑΙ'ΝΟΜΑΙ, *appareo.* 4 Macc. IV, 10. *προσ-
εφάνησαν*, *apparebant.*

ΠΡΟ'ΣΦΑΤΟΣ, proprie *recens* s. *nuper interfectus et
mactatus*, (*Homer. Il.* ω. 757.) deinde in genere: *recens*, *no-
vus.* זָר, *alienus.* Ps. LXXX, 7. *θεὸς πρόσφατος*, Deus recens, qui
a piis maioribus non cultus fuit, adeoque Deus alienus. –
חָדָשׁ, *novus.* Cohel. I, 10. – לַח, *virens.* Num. VI, 3. *σταφυ-
λὴν πρόσφατον*, uvam *recentem.* – מִקָּרוֹב, *e propinquo.* Deut.
XXXII, 17. *καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκουσιν*, novi et recentes
veniunt. Sirac. IX, 14. de amico, ubi opponitur τῷ *ἀρχαῖος.*
Hesych. *πρόσφατον*, *τὸ ἀρτίως γινόμενον*, *νέον*, *νεαρόν.* *Lex.
Cyrilli MS. Brem.* *πρόσφατον*, *ἀρτίως*, *πρὸ μικροῦ*, *νεωστὶ
γενόμενον.* Conf. *Alberti Obss.* ad Act. XVIII, 2. p. 256. et
not. ad *Gloss. Gr. N. T.* p. 176. De etymologia huius vocis
ita *Suidas*: *πρόσφατος*, *κυρίως ἐπὶ τοῦ νεωστὶ πεφονευμένου*,
ἐκ τοῦ φῶ, *τὸ φονεύω.* *ἐξ οὗ τό·* *Πέφαται δ' ἄριστος Ἀχαιῶν.*
καὶ ἀρηΐφατος. Vide et *Ammonium* v. *νεαρόν.*

ΠΡΟΣΦΑ'ΤΩΣ, *recenter.* חֲדָשָׁה foem. *nova*, sc. *γυνή*,
foemina, *uxor.* Deut. XXIV, 8. – בְּקָרוֹב, *in propinquo.*
Ezech. XI, 3. Vide et Iudith. IV, 3. 4.

ductis. Vide et 1 Sam. XXVI, 10. 1 Sam. XXVII, 1. *προστεθήσομαι ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ εἰς χεῖρας Σαοὺλ*, *incidam* in die quodam in manus Sauli. Ies. XXXI, 1. *προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ᾽ ἁμαρτίας*, peccata peccatis *cumulare*. Conf. Sir. III, 26. – סָפַח, *associo*. Ies. XIV, 1. *προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ἰακὼβ*, *associabit se* domui Iacob. – סָפַר Pih. *narro*. Ps. LXVIII, 51. *ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν*, sc. *τὶ*, dolori vulnerum meorum *addiderunt* aliquid. Legerunt יֹסְפוּ aut יוֹסִיפוּ, a יָסַף, Hiph., *addere*. – עָנָה, *respondeo*. Exod. XXIII, 2. *οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλήθους*, non *adiungas te* multitudini. – עָרַךְ, *ordino*. Exod. XL, 21. *προσέθηκεν ἐπ᾽ αὐτῆς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως*, *certo ordine apposuit* in illa panes propositionis. Vide et Lev. XXIV, 8. *Symm.* Iob. XXIII, 3. ubi *προστιθέναι ἔμπροσθεν τινὸς* metaphorice sumtum notat *proponere alicui aliquid ad examinandum et diiudicandum*. *Symm.* Prov. IX, 2. *προσέθηκεν*, *apposuit* aut *cibis instruxit*. Vide supra s. *παρατάσσω*. – *צָבָה, *intumesco*. Num. V, 27. ubi loco *προσθήσεται*, quod habet ed. *Ald.*, legendum *πρησθήσεται* aut *πρισθήσεται*. – *רָקַע, *expando*. Num. XVI, 39. ubi pro *προσέθηκαν* alii habent *περιέθηκαν*, quod textui hebr. magis convenit. – שׁוּב, *revertor*. 2 Reg. I, 11. – שָׁנָה, *itero*. Iob. XXIX, 22. *ἐπὶ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο*, sc. *τὶ*, verbo meo non *addebant* aliquid. Praeterea legitur Dan. VI, 28. sec. *Chis.* *ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ*, rex Darius *mortuus* est, ubi nihil legitur in textu. Sic etiam vox *πρόσθες* 1 Paral. XXII, 15. apud LXX pariter ac alios Intt. ex fine antecedentis commatis, ubi תּוֹסִיף legitur, additum est. *Vulgatus: habes quoque plurimos artifices*, ubi fortasse legendum *habe*, sc. *tibi*, h. e. *assume*. Sirac. V, 5. *προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ᾽ ἁμαρτίαις*, peccata peccatis *accumulare*. Sir. XVIII, 5. *τίς προσθήσει*, quis *adiiciet* s. *apponet animum*, h. e. *conetur*, *suscipiat*. Ibid. v. 6. *οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖναι*, *nihil est*, *quod demas aut addas*, h. e. *perfectae sunt*, *et omnibus numeris absolutae*. Sir. XIX, 13. *προστιθέναι*, *repetere*, *iterare*, i. q. *δευτεροῦν* v. 14. Sir. XXI, 15. *ἐπ᾽ αὐτὸν προσθήσει*, *auctius illud reddet*. *Vulg. ad se adiiciet*, h. e. sibi applicabit, ut illud in actus moresque conferat. Legit *αὐτὸν* sensu non malo. 1 Macc. VIII, 1. ubi, ut lat. *proponere*, *postulare* notat.

ΠΡΟ΄ΣΤΙΜΟΝ, *mulcta*, *poena*. 2 Macc. VII, 36. *θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίσῃ*, Dei iudicio iustas *poenas* superbiae feres. *Suidas*: *πρόστιμα*, *ἐπίχειρα*. *Τοιάδε μὲν τοῖς κακοῖς βουλευομένοις δίδωσι τὰ πρόστιμα ἡ δίκη. Καὶ πρόστιμον*, *ζημία*, *ἐπιτίμιον*, *παραγραφή*. *Πολύβιος· Παρὰ Ῥωμαίοις θάνατος ἦν πρόστιμον τῆς ἐφεδρείας λιπόντι τὴν τάξιν*. Confer *Polyb.* lib. I. c. 17. ubi aliter, ob-

servante *Küstero*, legitur. Vid. quoque ad h. l. *Ernesti* ad *Suidae* et *Phavorini Glossas Sacras* p. 174.

ΠΡΟΣΤΡΕ'ΧΩ, accurro. רוץ, *curro.* Gen. XVIII, 2. et XXXIII, 4. Eandem vocem quoque de suo addidit *Symmachus* Thren. V, 6.

ΠΡΟΣΤΡΙ'ΒΩ, attero, affrico. מֻלֵּל, *loquor.* *Symm.* Prov. VI, 13. *προστρίβων.* Ita enim h. l. explicandam esse putavit formulam hebr. *pedibus loqui.* — *שׁוּף, quod in l. arab. سفا, *conterere*, notat, et a *Kimchio* per מַכָּה וּכְתִיתָה, *concussionem et percussionem*, explicatur. *Aqu.* sec. cod. *Mosqu.* (Vide *Eichhornii Repertorium Bibl. et Orient. Literat* T. IV. p. 260.) Gen. III, 15. *προστρίψει.*

**ΠΡΟΣΤΜΠΛΑΕ'ΚΟΜΑΙ*, הִתְגָּרֵה Hithp. *misceo me.* Dan. XI, 10. sec. cod. *Alex.* Sed rectius ibi in *Compl.* legitur *προσσυμπλακήσεται*, quod vide supra.

**ΠΡΟΣΤΝΑΠΟΘΝΗ'ΣΚΩ.* מוּת, *morior.* Exod. XXI, 29. sec. *Compl.* *προσυναποθανεῖται.* Legendum *προσσυναποθανεῖται.*

ΠΡΟΣΤΠΟΜΙΜΝΗ'ΣΚΩ, amplius in memoriam revoco. 2 Macc. XV, 9.

ΠΡΟΣΤΣΤΕ'ΛΛΟΜΑΙ, contrahor. 3 Macc. II, 29. *προσυνεσταλμένη αὐθεντία.* Grotius interpretatur *ius concisum*, h. e. libertas par Aegyptiorum conditioni, quae minor quam Macedonum, quibus olim aequati fuerant Iudaei.

ΠΡΟΣΤΨΟ'Ω, extollo. 1 Macc. XII, 36. Adde *Ioseph. B. I.* III. p. 241. §. 30, 3.

**ΠΡΟΣΦΑΙ'ΝΟΜΑΙ, appareo.* 4 Macc. IV, 10. *προσεφάνησαν, apparebant.*

ΠΡΟ'ΣΦΑΤΟΣ, proprie *recens* s. *nuper interfectus et mactatus*, (*Homer. Il.* ω. 757.) deinde in genere: *recens, novus.* זָר, *alienus.* Ps. LXXX, 7. *θεὸς πρόσφατος*, Deus recens, qui a piis maioribus non cultus fuit, adeoque Deus alienus. — חָדָשׁ, *novus.* Cohel. I, 10. — לַח, *virens.* Num. VI, 3. *σταφυλὴν πρόσφατον*, uvam *recentem.* —מִקָּרוֹב, *e propinquo.* Deut. XXXII, 17. *καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκουσιν*, novi et recentes veniunt. Sirac. IX, 14. de amico, ubi opponitur *τῷ ἀρχαῖος.* *Hesych.* *πρόσφατον, τὸ ἀρτίως γινόμενον, νέον, νεαρόν.* *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *πρόσφατον, ἀρτίως, πρὸ μικροῦ, νεωστὶ γενόμενον.* Conf. *Alberti Obss.* ad Act. XVIII, 2. p. 256. et not. ad *Gloss. Gr. N. T.* p. 176. De etymologia huius vocis ita *Suidas:* *πρόσφατος, κυρίως ἐπὶ τοῦ νεωστὶ πεφονευμένου, ἐκ τοῦ φῶ, τὸ φονεύω. ἐξ οὗ τό· Πέφαται δ' ἄριστος Ἀχαιῶν. καὶ ἀρηΐφατος.* Vide et *Ammonium* v. *νεαρόν.*

ΠΡΟΣΦΑ'ΤΩΣ, recenter. חֲדָשָׁה foem. *nova*, sc. *γυνή, foemina, uxor.* Deut. XXIV, 8. — בְּקָרוֹב, *in propinquo.* Ezech. XI, 3. Vide et Iudith. IV, 3. 4.

ΠΡΟΣΦΕ'ΡΩ, *affero, offero, adhibeo.* הֵבִיא Hiph. a בּוֹא, *venire facio.* Gen. XXVII, 31. XLIII, 26. Exod. XXXVI, 6. et alibi saepius. – הִגִּישׁ Hiph. a נָגַשׁ, *accedere facio.* Gen. XXVII, 25. Exod. XXXII, 6. 1 Sam. XXVIII, 24. et alibi saepius. – *הוֹצִיא, *educo.* Gen. XXIV, 53. sec. *Compl.* Bene quoad sensum. – הִמְצִיא Hiph. a מָצָא, *invenire facio, trado.* Lev. IX, 12. 13. 18. – הֵנִיף Hiph. a נוּף, *agito,* etiam *offero.* Num. VI, 20. – הֶעֱלָה Hiph. *ascendere facio, offero,* speciatim sacrificium. 1 Reg. XVIII, 36. Iob. I, 8. Ierem. XIV, 12. – הִקְטִיר Hiph. *adoleo.* Lev. II, 12. 2 Reg. XVI, 15. – הִקְרִיב Hiph. *appropinquare facio.* Exod. XXIX, 3. Lev. I, 3. II, 1. Num. XXXI, 50. *προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ,* obtulimus donum domino. Conf. Hebr. XI, 17. *Hesych.* *προσενηνόχασι, προσαγηόχασι.* – הַקְרֵב chald. Aph. Esdr. VI, 17. Dan. VII, 13. – הֲוָה מְהַקְרֵב chald. Esdr. VI, 10. – הֵרִים Hiph. a רוּם. *Inc.* Lev. XXII, 15. חֵרִים, *elevare,* de sacrificiis adhibitum *afferre* notat. – הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *redire facio.* Ps. LXXI, 10. *Al.* Prov. XIX, 24. *προσενέγκῃ.* – זָבַח, *macto.* Deut. XVII, 1. – *נִגַּשׂ, *oppressus sum.* *Symm.* Ies. LIII, 7. *προσηνέχθη.* *Vulg. oblatus est.* Uterque legit cum Sobin נִגַּשׁ. – עָשָׂה, *facio,* etiam *sacrifico.* Lev. XVI, 9. – *קָרַב, *appropinquo.* Lev. XVI, 1. sec. *Ald.* et *Compl.* – שְׂאֵת, *excellentia.* Gen. IV, 7. שְׂאֵת pro infinitivo et de oblatione sacrificiorum acceperunt. Prol. Sir. *προσφέρεσθαι σπουδὴν, adhibere* diligentiam. Ib. *προσφέρεσθαι ἀγρυπνίαν.* Polyb. I, 8, 11. *πᾶσαν σπουδὴν καὶ μηχανὴν προσφερόμενος.* *Προσφέρεσθαι* etiam notat *ferri ad aliquid studio vel desiderio,* et de cibis *capere.* Sap. XVI, 21. *Ioseph. de B. I.* V. c. 10. p. 352. *προσφέρεσθαι τροφῆς.* *Xenoph. Mem.* III. c. 11, 13.

ΤΑ' ΠΡΟΣΦΕΡΟ'ΜΕΝΑ, *quae afferuntur.* תְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ, *oblatio, quam offerunt.* Exod. XXXVI, 3.

ΠΡΟΣΦΕΥ'ΓΩ, *confugio.* נָפַל, *cado.* *Symm.* 1 Sam. XXIX, 3. *προσέφυγε.* *Vulg. ex die, qua transfugit ad me.* Sic h. l. נָפַל quoad sensum transferri potest, nam proprie est h. l. lat. *incidere in aliquem.*

ΠΡΟΣΦΙΛΗ'Σ, *amabilis, gratus, iucundus.* Sir. IV, 7. *affabilis,* ut recte transtulit *Vulg. Int.* Ib. XX, 12. Addit. Esth. XV, 5. *ὡς προσφιλὲς,* quasi ad amorem excitandum compositum. Conf. quae ex *Iosepho* annotat *Ottius Spicil. ex eodem ad N. T.* p. 414.

ΠΡΟΣΦΙΛΙ'Α, *amicitia.* יְדִיד, *dilectus.* *Aqu.* Ps. XLIV, 1. *Aeschyl. Sept. c. Theb.* 521. ubi vid. *Schol.*

ΠΡΟΣΦΟΡΑ', *oblatio.* מִנְחָה, idem. Ps. XXXIX, 9. – קָרְבָּן, *idem.* *Aqu. Symm.* Lev. I, 2. Vide et *Cant. tr. puer.* v. 11. 3 Esdr. V, 75. Sir. XIV, 11.

ΠΡΟΣΦΥ'ΓΙΟΝ, *refugium.* נִשְׂאֵת, *oblatio, donum.* *Incert.* 2 Sam. XIX, 42. Coniicere facile aliquis posset, corru-

ptam esse h. l. hanc vocem, eiusque loco legendum *προσφορὰν*, nisi facilius esset statuere, eum etymologiam respexisse a נָשָׂא, *extulit, elevavit in altum, sustulit.* Nam loca alta sunt loca refugii.

*ΠΡΟΣΦΥ'Ω, *agnasci facio,* et *προσφύομαι*, *agnascor, adcresco.* סְלַק et סְלֵק chald. *ascendo.* Dan. VII, 20. sec. cod. *Chis.* τοῦ προσφυέντος, sc. κέρατος. *Aristoph. Nub.* v. 571. Hoc composito augmentum accedere poterit *H. Stephani Thesauro.* Subst. *πρόσφυμα* reperitur apud *Demetr. Phaler.* de *elocutione* §. 55. p. 41. *Hesych.* προσφυεὶς, προσπλακεὶς. Idem: προσφυὲς, προσοικειωμένον.

ΠΡΟΣΦΩΝΕ'Ω, *acclamo, alloquor, compello, colloquor.* הִשְׁתַּחֲוָה Hithp. a שָׁחָה, *prosterno me.* 2 Par. XXIX, 28. sec. *Ald.* προσεφώνει. Statui quidem potest, προσεφώνει h. l. ortum esse ex προσεκύνει, sed fortasse est alius interpretis, qui sensum suo modo exprimere voluit, ut προσφωνεῖν h. l. vel sit lat. *accinere*, vel explicandum sit de festivis acclamationibus, quae erant pars cultus externi. Interdum προσφωνεῖν simpliciter notat *dicere s. referre ad aliquem*, et in pass. *certiorem fieri de aliqua re, v. c. per literas.* 3 Esdr. VI, 6. προσφωνηθῆναι. *Vulg. et responsum acciperetur. Syrus:* ܢܫܬܐܠ ܠܗܘܢ. Ib. v. 22. προσφωνησάτω ἡμῖν περὶ τούτων. Chald. שְׁלַח Esdr. V, 11. *Vulgatus: scribat de his nobis.* 3 Esdr. II, 21. ubi προσφωνῆσαι τῷ κυρίῳ βασιλεῖ ii dicuntur, qui ad regem de rebus Iudaeorum scripserant, quo in loco *Vulg. notum facere* habet, et paulo post ipse auctor libri v. 24. ὑποδεικνύειν ponit. Interdum de *inscriptione* et *dedicatione libri* adhiberi, ex *Plutarcho* docuit *Steph. in Thes. Gr. L.* s. h. v. Conf. etiam *Cic. ad Attic.* VI, 11. XV, 13. 3 Esdr. IV, 14. chald. הוֹדַע Esdr. IV, 14. Sic etiam ἀντιφωνεῖν, quod vide supra. Est quoque προσφωνεῖν simpliciter *proloqui, dicere*, 2 Macc. XV, 15. ubi autem non sine emphasi dicitur, coll. Act. XXI, 40. *Hesych.* προσφωνεῖ, προσαγορεύει. *Phavor.* προσφώνησις, κήρυξις.

ΠΡΟΣΧΑΙ'ΡΩ, *gaudeo, laetor in aliquo*, q. d. *adgaudeo.* שַׁעֲשֻׁעִים plur. *deliciae.* Prov. VIII, 30. Voce προσχαίρειν, quam nusquam se reperisse dicit *Steph.* in Thes., usus est quoque *Chrysost.* T. IV. p. 73. D.

ΠΡΟΣΧΕ'Ω, *affundo, infundo.* זָרַק, *spargo.* Exod. XXIV, 6. ubi Cod. *Oxon.* ἐπέχεεν habet. Levit. I, 5. Ezech. XLIII, 18. et alibi saepius. - *לָקַח. *Inc.* Exod. XXIX, 21. sec. *Montf.* Sed referendum potius est ad זָרַק in fine v. 20. - שָׁפַךְ. Deut. XII, 27. 2 Reg. XIX, 32.

*ΠΡΟΣΧΡΑ'ΟΜΑΙ, *insuper utor, utor.* *Addit. Esth.* XVI, 17. μὴ προσχρησάμενοι τοῖς — γράμμασι. Forsitan προσχω-

ϱησάμενοι legendum. In *Usserii ed. vet. alt.* μὴ προσέχοντες exstat. Praestat vulgatum. *K.*

ΠΡΟΣΧΥ'Ω, *affundo.* זָרַק, *spargo. Inc.* Exod. XXIV, 6. προσέχυσε. *Aretaeus* p. 53, 36.

ΠΡΟ'ΣΧΩΜΑ, *agger*, *terra aggesta*, a προσχωννύω, *terram accumulo.* סֹלְלָה, idem. 2 Sam. XX, 15. sec. *Vat.* 2 Reg. XIX, 32. Dan. XI, 15.

ΠΡΟΣΧΩΡΕ'Ω, *accedo*, *confero me ad aliquem.* דָּבַק, *adhaereo. Inc.* 2 Sam. XX, 2. προσεχώρησαν. - נָפַל, *cado.* 1 Par. XII, 19. 20. ubi sermo est de iis, *qui ad aliquem deficiunt.* Ierem. XXI, 9. Vide et 1 Macc. X, 26. οὐ προσεχωρήσατε τοῖς ἐχθροῖς ἡμῶν, non iniistis societatem cum hostibus nostris.

ΠΡΟΣΩΘΕ'Ω, *impello*, *propello.* 2 Macc. XIII, 6. Vide notata supra in προσοίγω.

*ΠΡΟΣΩΠΕΙ'ΟΝ, *larva*, *persona*, *vultus fictus.* 4 Macc. XV, 15. *Photius Lex.* προσωπεῖον, πρόσχημα.

ΠΡΟ'ΣΩΠΟΝ, *facies*, *vultus*, *superficies*, it. *persona.* אַף, dual. אַפַּיִם. Gen. II, 7. III, 19. XIX, 1. et alibi. - *בַּיִת, *domus. Inc.* 2 Sam. XI, 8. Liberius quidem vertit, sed exacte ad historiam. Nam *Urias* non de domo regis discesserat, sed tantum de facie eius. Conf. v. 9. - טַעַם, *sapor*, it. *facies.* 1 Sam. XXI, 13. Ps. XXXIII, 1. ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, *gestum* suum mutavit. - כָּנָף, *ala.* Ezech. I, 9. coll. v. 8. - *לֵב. Dan. X, 12. sec. cod. *Chis.* - לְחִי, *gena.* Ies. XXX, 28. Deut. XXXIV, 7. sec. cod. *Oxon.* - *מְרוֹרָה, *fel*, *venenum. Aqu. Theod.* Iob. XX, 25. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Legerunt sine dubio מִמַּרְאֵהוּ. - מַשָּׂא, *onus*, it. *debitum.* Prov. XXII, 26. αἰσχυνόμενος πρόσωπον, *magna alicuius auctoritate commotus.* Manasse videtur a שְׂאֵת, *eminentia*, et מ, *propter.* - נֶגֶד, *coram.* Ios. VI, 5. Psalm. IX, 27. et XXX, 29. - *נְתִיבָה, *semita.* Iob. XIX, 8. ἐπὶ πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο. Libere verterunt, sed sensu non mutato. *Semlerus* tamen legere mavult ἀτραπόν. - עַיִן, *oculus.* Gen. XX, 16. 1 Sam. XVI, 7. 1 Par. XXVIII, 8. κατὰ πρόσωπον πάσης ἐκκλησίας κυρίου, *coram* toto coetu Domini. Conf. 2 Cor. VIII, 24. Ita et *Polybius* κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, *coram* illis. Vide *Raphelii annotatt. ex eodem* ad Gal. II, 11. p. 513. - פֵּאָה, *angulus.* Ierem. IX, 25. XLIX, 31. Ezech. XLVII, 19. κατὰ πρόσωπον ἀνατολῶν, *versus* orientem. Ita *Ctesias* in *Excerpt.* p. 646. ἀνέμου κατὰ πρόσωπον Βακτρίων πνεύσαντος, quoniam ventus *versus* Bactrios spirabat. Caeterum *Cappello* videntur in omnibus hisce locis legisse פֶּה, et illud accepisse pro *tota facie*, quomodo Latini *os* pro *vultu* ponere solent. - פֶּה, *os.* Ps. XVII, 10. LIV, 23. Prov. II, 6. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ubi legisse videntur מִפָּנָיו. Sed *Clemens Alex.* p. 282. habet ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ στόματος. - *פָּנָה, *verto faciem*, *converto*, *obverto*, sequente בֹּקֶר, *mane.* Ps.

XLV, 5. τῷ προσώπῳ. Versio haec respondens verbis לִפְנוֹת בֹּקֶר, h. e. *mane*, omni sensu caret. Reponendum sine dubio τῷ πρὸς πρωΐ vel τὸ πρὸς πρωΐ πρωΐ, ut legitur in cod. *Alex. Ald. et Compl.* et expressit *Vulgatus: mane diluculo.* Neque temere me sic coniicere docet locus Gen. XXIV, 63. ubi לִפְנוֹת עֶרֶב LXX transtulerunt τὰ πρὸς δείλης. *Grabius* edidit: τῷ προσώπῳ πρωΐ. – *פִּנָּה, *e conspectu removeo*, et, si de via sermo est, *complano.* Ies. LVII, 14. ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. Legerunt מִפָּנָו. – פָּנִים plur. Gen. II, 6. πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, omnem *superficiem* terrae. Sic *Aristotelem de insecabil. lin.* p. 1176. πρόσωπον pro *superficie* posuisse docet *Schwartzius Spicil. Observ.* ad *Olearium de stilo N. T.* p. 469. Conf. etiam *Lex. N. T.* s. h. v. Gen. III, 8. ἐκρύβησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου, abscondebant se a facie Domini. Vide et Gen. IV, 13. 2 Reg. III, 24. 2 Par. X, 2. Ion. I, 3. Ps. CXXXVIII, 6. ἀπὸ προσώπου σου ποῦ φύγω; a facie tua quorsum fugiam? Vide et Ion. I, 3. Ita *Ctesias* in *Excerpt.* p. 637. φυγεῖν ἀπὸ προσώπου Κύρου. Deut. XXXI, 21. ἡ ᾠδὴ αὕτη, κατὰ πρόσωπον αὐτῶν μαρτυροῦσα, canticum hoc, quod contra illos testatur. Mal. I, 8. λήψεται πρόσωπόν σου, respiciet *personam* tuam. Vide et v. 9. et Mal. II, 9. His locis a *Bielio* laudatis addam alia nonnulla. *Inc.* ac *LXX* 2 Sam. XIV, 20. πρόσωπον τοῦ ῥήματος s. τοῦ λόγου est *id, quod oratio, ut primum se oratori aut lectori offert, et* κατὰ τὸ ῥητὸν *sumta, prae se fert, aut declarare videtur. LXX sec. Hex.* 1 Reg. XIV, 9. εἰς πρόσωπόν σου, *ante te*, h. e. *qui ante te regnarunt*, aut: *quorum successor fuisti in regno.* Hos. XI, 5. Legerunt divisim מִפְּנֵי הֵם. Iob. XXXIII, 26. Vide supra s. ἱλαρὸς et καθαρός. – קֳבֵל chald. *coram.* Dan. II, 31. – קֳדָם chald. idem. Dan. II, 15. VI, 26. – שָׂפָה, *labium.* Ios. XIII, 16. κατὰ πρόσωπον φάραγγος. Bene quoad sensum. Praeterea legitur 1 Sam. I, 14. ubi nihil in textu hebr. respondet, et in codd. cum τόπος permutatur. Templum recte dici poterat πρόσωπον κυρίου, quia Deus ibi maxime praesens esse putabatur. Sirac. XIV, 8. πρόσωπον ἀποστρέφων, sc. ab inope et indigo, sc. ne videat alienam miseriam, cui cogatur succurrere. Sir. XVI, 30. de *superficie* terrae. 1 Macc. I, 23. πρόσωπον τοῦ ναοῦ, *parietes* templi. Ita *Syrus.* Sirac. XXVI, 5. ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ ἐφοβήθην, ubi *rem* notat, et plane superfluum est, ut quoque a *Syro* omissum est. Vide quoque Sir. XIX, 11. Iudith. II, 5. 2 Macc. XIV, 24. εἶχε τὸν Ἰούδαν διαπαντὸς ἐν προσώπῳ, semper Iudam *amore et honore adficiebat. Vulg. habebat Iudam semper charum ex animo. Syrus: amplexus est magno amore. Orat. Manass.* τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεως, ubi ἀπὸ προσώπου *propter* notat ad imitationem hebr. מִלִּפְנֵי 2 Par. XXXII, 7. et 1 Sam. VIII, 18. Tob. III, 14. διδόναι εἴς τινα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ πρόσωπον, ad aliquem

dirigere oculos suos et faciem convertere, h. e. ab aliquo unice liberationem ad salutem sperare.

*ΠΡΟ'ΣΩΠΟΝ Ι'ΣΧΥΡΟΥ. פְּנִיאֵל, *Peniel, nomen propr. Aqu.* Gen. XXXII, 30. Legit divisim פְּנֵי אֵל.

ΠΡΟ'ΣΩΠΟΝ ΛΑΜΒΑ'ΝΩ, *personam respicio.* נָשָׂא פָּנִים, *suscipio faciem. Theod.* Iob. XIII, 8. *πρόσωπον λαμβάνετε, personarum respectum habetis.* Conf. *θαυμάζω πρόσωπον* supra. – Vide alibi *ἄρτος.*

ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΙ'Α, *prosopopoeia.* פָּנִים plur. *facies. Symm.* 2 Sam. XIV, 20. *προσωποποιΐαν τοῦ ῥήματος. Vulg. figuram sermonis huius.*

ΠΡΟΤΑ'ΣΣΩ, *praeordino, antea constituo.* מְחֹקֵק, *legislator. Symm.* Ps. LIX, 8. *προτάσσων*, ubi alii *βασιλεύς.* 2 Macc. VIII, 36. *ἀκολουθεῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ προτεταγμένοις νόμοις*, obsequi legibus ab ipso *antea constitutis.*

ΠΡΟΤΕΙ'ΝΩ, *protendo.* 2 Macc. II, 30. *προτείνουσαι τὰς χεῖρας, protendentes* manus. Vide et 2 Macc. VII, 10. XIV, 32. 34.

ΠΡΟΤΕΙ'ΧΙΣΜΑ, *antemurale* seu *murus, quo quis praemunitur, propugnaculum.* רֹחַב בִּנְיָן, *latitudo aedificii.* Ezech. XL, 5. – חוֹמָה, *murus.* 2 Par. XXXII, 5. – חֵל contr. ex חֵיל. 2 Sam. XX, 15. 1 Reg. XXI, 23. Thren. II, 8. *Inc.* Ps. CXXI, 7. – *חֹל, *profanus.* Ezech. XLII, 20. et XLVIII, 15. Legerunt חֵל pro חֹל a rad. חלל. Vide ad h. l. *Montf.* – מַדְרֵגָה, *praecipitium, et omnis locus editus, ad quem per gradus ascenditur.* Cant. II, 14. – Vide alibi *τεῖχος.*

ΠΡΟΤΕ'ΡΗΜΑ, *priores partes, privilegium, praerogativa.* תִּפְאֶרֶת, *gloria.* Iud. IV, 9. *οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου*, tua non erit honoris praerogativa. Sermo ibi est de *gloria expeditionis bellicae*, aut *victoria. Hesych. προτέρημα, πρόκριμα, προτίμησις.*

ΠΡΟ'ΤΕΡΟΣ, adiect. *prior.* לִפְנֵי. Exod. XXIII, 28. *ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου*, mittam vespas *ante* te. Ios. I, 14. *πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ante* fratres vestros. Vide et Ios. III, 14. Ies. LII, 12. et conf. Sir. I, 4. et *Drusium* ad h. l. – עַל פְּנֵי. Exod. XXXIII, 19. – לְפָנִים. *Al.* Deut. II, 10. – רִאשׁוֹן. Gen. XXXVIII, 28. XL, 13. Sir. XII, 7. *πρότερόν σου, te praevenisse.*

ΠΡΟ'ΤΕΡΟΝ, ΤΟ' ΠΡΟ'ΤΕΡΟΝ, et ΤΟΠΡΟ'ΤΕΡΟΝ, adverbium, *prius, ante.* *אוּלָם, *utique. Aqu.* Gen. XXVIII, 19. Hinc aliquid stabilitatis accipit sententia *Hieronymi Quaest. ad h. l.*, אולם *nihil aliud signare, nisi ante aut prius.* Vide *Rhenferdii Opera Philol.* p. 798. Sed *Scharfenbergius* ad h. l. statuit, vel *Aquilam* h. l. scripsisse *πρόθυρον*, vel *πρότερον* huc migrasse e LXX Intt., in quorum versione illud respondet hebr. לָרִאשֹׁנָה, *antea, olim.* – לְפָנִים. Deut. II, 10. 12. Ios. XI, 10. et alibi. – לִפְנֵי. Exod. III, 2. ubi *πρό-*

τερον cum πρὸ προσώπου in codd. permutatur. Lev. XVIII, 27. Ios. X, 14. - קֶדֶם, antiquum. Ierem. XXX, 17. - ראשׁן. Gen. XXVI, 1. Num. VI, 12. αἱ ἡμέραι αἱ πρότερον, dies priores. Sic Aeliano V. H. III. c. 18. αἱ πρότερον ἐπιθυμίαι sunt pristinae voluptates. Inc. 2 Sam. XIX, 43. - רֵאשִׁית, initium. Ies. XLVI, 10. - תְּחִלָּה, idem. Gen. XIII, 3. - *תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם, heri nudius tertius. Symm. Exod. V, 7. Vulgatus: sicut prius. 1 Macc. XI, 27. τοπρότερον, prius.

ΠΡΟΤΙ'ΘΗΜΙ, propono. *נָתַן אֶת לֵב, do cor. Symm. Cohel. I, 13. Vulg. e Symmacho: proposui in corde meo; unde apparet, eum in Symmacho plenius legisse προεθέμην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. - עָרַךְ, dispono. Exod. XL, 4. Al. Lev. XXIV, 8. προθήσετε. - שׂוּם, pono. Psalm. LIII, 5. LXXXV, 13. - שִׁית, idem. Ps. C, 4. Vide et 3 Esdr. II, 7. 1 Macc. X, 58.

ΠΡΟΤΙΜΑ'Ω, praehonoro, praefero, pluris facio. כִּבֵּד Pih. Symm. 1 Sam. II, 29. προετίμησας, praetulisti, pluris fecisti. Sic apud Ioseph. A. I. IV, 6. p. 220. ἡδονὴν προτιμήσαντες τοῦ θεοῦ. 2 Macc. XV, 2. τῇ προτετιμημένῃ ἡμέρᾳ, prae caeteris honoratae diei. 4 Macc. I, 15.

ΠΡΟΤΟΜΗ', effigies s. imago hominis umbilico tenus ducta. Προτομαὶ dicuntur facies animantium ratione carentium, ut πρόσωπα hominum propria sunt. ראשׁ, caput. 1 Reg. X, 19. προτομαὶ μόσχων, facies vitulorum, aut: summae vitulorum partes. תְּרָפִים. Aqu. 1 Sam. XIX, 16. προτομαί. Hesych. προτομὴ, εἰκὼν βασιλικὴ, ἕως τοῦ ὀμφαλοῦ τοῦ σώματος εἶδος, ubi vide Intt. Suidas: προτομαὶ βασιλικαὶ, εἰκόνες βασιλικαί. καὶ προτομαὶ λεόντων καὶ ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων. κυρίως δὲ ἐπὶ τῶν ἀλόγων ζώων ἡ προτομὴ λέγεται. Τοῖς δὲ τῶν πλοίων ἄκροις τετραπόδων προτομὰς ἀποτυπώσας χαλκῷ περιέβαλε, διὰ τὸ τῶν ἐμβόλων χρειῶδες. Idem: προτομὴ, ἐπὶ ζώων ἀλόγων οὕτω λέγεται, ὡς ἐπὶ ἀνθρώπων πρόσωπον. Est a προτέμνω, proscindo, praescindo.

ΠΡΟΤΡΕ'ΠΟΜΑΙ, propello, incito, adhortor. Sap. XIV, 18. εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας ἡ τοῦ τεχνίτου προετρέψατο φιλοτιμία, ad intensionem autem cultus, vel: ut cultus illis eo maior redderetur, ignorantes artificis incitavit ambitio. 2 Macc. XI, 7. προετρέψατο τοὺς ἄλλους, adhortabatur alios. Conf. Act. XVIII, 27. Hesych. προτρέπου, παρακάλει.

ΠΡΟΤΡΕ'ΧΩ, praecurro. רוּץ לִפְנֵי, curro ante. 1 Sam. VIII, 11. 2 Sam. XV, 1. Compl. ubi προτρέχειν simpliciter currere notat, quia sequitur πρὸ προσώπου. Al. 1 Reg. I, 5. Vide et Tob. XI, 2. et conf. Ioh. XX, 4.

*ΠΡΟΥ'ΠΑ'ΡΧΩ, ante sum. Iob. XLII, 17. προϋπῆρχε δὲ αὐτῷ ὄνομα.

*ΠΡΟΥΠΟΤΑ'ΣΣΟΜΑΙ, i. q. simplex ὑποτάσσομαι, *curas meas et custodiae aliquid demandatum habeo.* 3 Macc. I, 2. παραλαβὼν τῶν προϋποτεταγμένων αὐτῷ ὅπλων κράτιστα, sumens ex *commissis suae custodiae* armis optima.

ΠΡΟΥΦΙ'ΣΤΗΜΙ, *prius in naturam rerum produco.* Passivum: προϋφίσταμαι, *prius in naturam rerum producor, prius subsistentiam habeo, praeexisto.* Sap. XIX, 7. ἐκ προϋφεστῶτος ὕδατος, ex *praeexistente* aqua.

ΠΡΟΦΑΙ'ΝΟΜΑΙ, *ante appareo, in lucem prodeo.* 2 Macc. III, 26. Ita *Bielius.* Sed ibi est *apparere* simpliciter, quare etiam *Vulgatus* bene: *apparuerunt.* Adde *Homeri* Il. ω', 332.

ΠΡΟΦΑΝΩ῀Σ, *conspicue, aperte,* item: *promte, alacri animo.* Sir. LI, 18. ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου, quaesivi sapientiam *alacri animo* in precibus meis. *Hesych.* προφανῶς, προθύμως. 4 Macc. VII, 25. ubi *aperte, conspicue* notat.

ΠΡΟΦΑΣΙ'ΖΟΜΑΙ, *praetextum* vel *occasionem quaero, fingo causas, praetexo, praetendo.* הִתְאַנָּה Hithp. *occasionem quaero* 2 Reg. V, 7. προφασίζεται οὗτός με, *occasionem* hic in me *quaerit*, nempe *bello invadendi me.* – הִתְעַלֵּל Hithp. *factito* vel *occupatum me gero.* Ps. CXL, 4. τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ταῖς ἁμαρτίαις, ut occasiones *quaeram* ad peccata.

ΠΡΟ'ΦΑΣΙΣ, *causa, praetextus, occasio.* אָלָה, *exsecratio.* Hos. X, 4. προφάσεις ψευδεῖς, falsos *praetextus.* Eodem sensu vox passim legitur apud *Polybium.* Vide *Raphelii annotatt. Polyb.* ad Phil. I, 18. p. 552. Caeterum Hos. l. l. LXX aliis אֹרוֹת, aliis vero עִלּוֹת legisse videntur. *Vulg. verba visionis inutilis.* Suspicatur *Bahrdtius,* vocem *visionis* ortam esse ex varia lectione, nempe ὁράσεις pro προφάσεις, nisi omnino pro *visionis* rescribendum sit *rationis.* – עִלָּה chald. Dan. VI, 5. οὐχ εὑρήσομεν κατὰ Δανιὴλ πρόφασιν, non inveniemus *causam* adversus Danielem. Vide et Dan. VI, 4. – עֲלִילָה. Ps. CXL, 4. *Symm.* 1 Sam. II, 3. – *תֹּאֲנָה, *occasio semet offerens. Aqu.* Iud. XIV, 5. *praetextus* s. *occasio se ulciscendi.* – תַּאֲוָה, *desiderium.* Prov. XVIII, 1. προφάσεις ζητεῖ, *occasiones quaerit.* Errantes in literis נ et ו, quae sunt affines (ut censuit *Drusius* Ep. 84.), legerunt תֹּאֲנָה cum *Vulg.* et *Arabe* sec. *Cappellum Crit. S.* p. 604. *Hesych.* πρόφασις, αἰτία, ἀφορμή.

ΠΡΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ'Σ, *qui speciem vel praetextum habet.* עֲלִילָה, *occasio, praetextus.* Deut. XXII, 14. ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, imponat illi res, quae praetextum vel speciem habent. Sermo ibi est de iis, qui criminationibus speciosis famam puellae laedunt. *Vulg. occasiones.*

ΠΡΟΦΕ'ΡΩ, *profero.* *הוֹצִיא Hiph. a יָצָא, *educo. Symm.* Ps. CXXXIV, 7. - מָצָא, *invenio.* Prov. X, 13. Libere verterunt. Προφέρεσθαι ἑαυτὸν, *progredi, ulterius procedere.* 3 Macc. I, 12. οὐδαμῶς ἀπέλιπε προφερόμενος ἑαυτὸν, non destitit *progredi.* Tob. IX, 6. *in medium proferre, apportare.* Interdum, ut latinum *proferre*, de sermone usurpatur, et est *dicere.* 3 Macc. VII, 11. et V, 39. Sed iudice *Bretschneidero* in utroque loco verti quoque potest *exprobrare, obiicere*, de qua notione vide *Reiskii Ind. Demosthen. Hesych.* πρόφερε, ὀνείδιζε.

ΠΡΟΦΗΤΕΙ'Α, *prophetia, vaticinium, praedictio.* חָזוֹן, *visio.* 2 Par. XXXII, 32. Dan. XI, 14. sec. *Chis.* - נְבוּאָה. 2 Par. XV, 8. Esdr. VI, 14. - נְבִיאַיָּא *Chald.* plur. *prophetae.* Esdr. V, 1. Adde Prolog. Sir. ubi αἱ προφητεῖαι sunt *libri a prophetis scripti.* Sir. XXIV, 35. ὡς προφητείαν, tanquam *oraculum divinum.*

ΠΡΟΦΗΤΕΥ'Ω, *propheto, vaticinor, prophetam s. divinum legatum me gero*, et ex adiuncto, *miracula patro.* הָלַךְ, *eo, ambulo.* Ezech. XIII, 3. τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν, qui suas opiniones vaticinantur, s. proferunt. Bene quoad sensum. Lectio πορευομένοις, quam alii libri habent, est mera emendatio ad textum hebr. - הִתְנַבֵּא : נִבָּא, Niph. et Hithp. Num. XI, 25. 27. 1 Sam. X, 5. et alibi saepius. - נָבִיא, *propheta.* Ierem. XXIII, 26. *Symm.* 1 Par. XXV, 3. Sir. XLVIII, 14. ubi de Elia, qui in sepulcro iam iacens hominem mortuum in vitam revocaverat, dicitur: ἐν κοιμήσει προεφήτευσε τὰ σῶμα αὐτοῦ, coll. v. 15. ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ θαυμάσια ἔργα ἐποίησε. *Syrus: in morte sua mortuum vivificavit.*

ΠΡΟΦΗ'ΤΗΣ, *propheta, vates.* זָקֵן, *senex.* Thren. IV, 16. ubi tamen pro προφήτας sec. ed. *Rom.* legendum esse πρεσβύτας e Cod. *Alex.* et *Compl.* censuerunt *Cappellus* in Crit. S. p. 679. et *Scharfenbergius.* Mihi vero προφήτας vera lectio esse videtur ob antecedens ἱερέων, et πρεσβύτας emendationi ad textum hebr. ortum suum debere. - חֹזֶה part. *videns.* 2 Par. XIX, 2. XXIX, 30. XXXV, 15. - *חָסִיד. *Ed. Sexta* Psalm. LXXXVIII, 20. Prophetae etiam in aliis SS. locis *sancti Dei* dicuntur. - מַלְאָךְ, *nuncius.* 2 Par. XXXVI, 15. - נִבָּא part. Niph. *prophetans.* 1 Par. XXV, 2. Ierem. XXVI, 18. - נָבִיא. Exod. VII, 1. ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἔσται προφήτης σου, Aaron frater tuus erit *interpres* tuus. Hic Aaron dicitur propheta Mosis, quod Moses, tanquam Deus per prophetas, ita per illum et os eius ad populum loqueretur. Inde verba adducta *Kimchius* bene explicat ex Exod. IV, 16. *Aaron tibi erit vice oris.* Conf. Ier. XV, 19. Sic poetae gentilium, qui τὰ πάντα ἐκ Μουσῶν, ut loquitur *Eustathius* ad Il. α'. p. 8. ed. *Bas.* cognoscere, et per quos Musae loqui credebantur, quique propterea στόματα Μουσῶν (conf. notata

in v. στόμα) dici solebant, *prophetae Musarum* inde etiam nuncupati sunt. *Himerius Orat. de Imper. adventu in urb.* c. 6. ἐκμαίνεις δ' ἀντὶ μὲν Βάκχων τὲ καὶ Σατύρων τοὺς Μουσῶν τε καὶ Ἑρμοῦ προφήτας. Unde lucem accipit illud Pindari: Μάντευε Μοῦσα, προφητεύσω δ' ἐγώ. Conf. et auctores citatos *Wolfio* ad Tit. I, 12. p. 554. Sic et *Cadmus* apud *Euripidem Bacch.* v. 794. cum verba Tiresiae se elocuturum esse promittit, hoc ita exprimit: Ἐπεὶ σὺ φέγγος, Τειρεσία, τόδ' οὐχ ὁρᾷς, Ἐγὼ προφήτης σοι λόγων γενήσομαι. Ierem. XXIII, 9. ubi ἐν τοῖς προφήταις coniungendum est cum sequentibus: *cor meum contritum est, ob prophetas falsos scilicet.* - נְבִיאָה chald. Esdr. V, 1. 2. - נְבִיאָה hebr. foem. *prophetissa.* Nehem. VI, 14. Apud GG. scriptores quoque προφήτης de *foemina* adhibetur, ut exemplis docuit *Lobeck.* ad *Sophocl. Aiac.* p. 275. et 443. - רֹאֶה part. *videns.* 1 Par. XXVI, 28. 2 Par. XVI, 7. 10. Tob. IV, 12. προφήτης dicitur, *quicunque cum Deo arctius est coniunctus*, aut *cui Deus favet*, *amicus Dei*, unde ibi *Patriarchae* Abraham etc. προφῆται appellantur. Conf. Act. III, 25.

ΠΡΟΦΗ'ΤΙΣ, *prophetissa.* נְבִיאָה, idem. Exod. XV, 20. Iud. IV, 4. 2 Reg. XXII, 14. et alibi.

ΠΡΟΦΘΑ'ΝΩ, *praevenio*, *praeverto*, *anteverto*, *anticipo.* קִדֵּם Pih. 2 Sam. XXII, 6. 19. 2 Reg. XIX, 32. Ion. IV, 3. *Aqu. Symm. Theod.* Ps. XVI. 13. - קוּם, *surgo.* 1 Sam. XX, 24. *Bielio* ac *Trommio* legisse videntur קִדֵּם. Mihi autem potius προφθάνειν significare videtur *praevenire surgendo*, *prius surgere*, quam notionem ab h. l. non alienam esse series orationis docet. - רוּץ, *curro.* Ps. LXVII, 31. Αἰθιοπία προφθάσει (scil. τοῦ δοῦναι) χεῖρα αὐτῆς τῷ Θεῷ, Aethiopia *praeveniet*, ut manum suam det Deo. *Symmachus* habet προφθάσει διδοῦσα χεῖρα κ. τ. λ. Vide et 1 Macc. X, 4. 23.

ΠΡΟΦΥΛΑΚΗ', *observatio*, *custodia*, *vigiliae*, *excubiae.* מִשְׁמָר. Nehem. IV, 22. 23. - שִׁמֻּרִים plur. Exod. XII, 41. νυκτὸς προφυλακὴ ἐστὶ τῷ Κυρίῳ, noctis *custodia* est Domino. Ib. v. 42. ἐκείνη ἡ νὺξ αὕτη προφυλακὴ Κυρίῳ, illa nox ipsa custodia Domino. *Suidas:* προφυλακὴ τῷ κυρίῳ. εἰς τέσσαρας φυλακὰς διαιρεῖται ἡ νύξ, ἑκάστη δὲ ἔχει ὥρας τρεῖς. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* vitiose legitur προφυλακτή, ac iisdem fere verbis, quibus apud *Suidam* exponitur. Iudith. VII, 12. εἰς προφυλακήν, ad custodiam. Iudith. X, 12. προφυλακὴ τῶν Ἀσσυρίων, *excubiae* Assyriorum, s. *qui extra castra excubant, ut, si quid periculi intellegant, id nuncient,* Lat. *procubitores*, *excubitores*, coll. ib. XIV, 3.

ΠΡΟΦΥ'ΛΑΞ, *excubitor*, *qui excubias agit.* מִשְׁמָר, *custodia.* Nehem. IV, 9. VII, 3. - סֹכֵךְ part. *protegens.* Nahum. II, 5. Num legerunt סָכִים a chald. סְכָא, *speculatus est?* Sed προφύλαξ est etiam *praesidiarius*, quemadmodum προφυλακὴ *propugnaculum.* Vide et 1 Macc. XII, 27.

ΠΡΟΦΥΛΑ'ΣΣΩ, *ante excubo*, *pro statione excubias ago*, *praeservo*, *custodio*, *cautum reddo*. הִשְׁתַּמֵּר Hithp. 2 Sam. XXII, 24. - הִזְהִיר Hiph. *praemoneo*. *Symm.* Ezech. III, 17. *προφυλάξῃς αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ*, et *cautos* eos *reddideris* a me. Idem ib. v. 20.

**ΠΡΟΧΑΛΑ'ΟΜΑΙ*, *laxo*, *demitto*. 4 Macc. X, 19. *προκεχάλασται ἡ γλῶσσα*, *prominet* lingua, ubi alii *κεχάλασται*. Adde *Aretaeum* p. 124, 36. *προχαλάσαντα*.

ΠΡΟΧΕΙΡΙ'ΖΩ et med. *ΠΡΟΧΕΙΡΙ'ΖΟΜΑΙ*, *deligo*, *designo*. לָקַח, *accipio*. Ios. III, 12. *προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας*, *deligite* vobis undecim viros. - נָסַךְ, *inungo*. *Theodot.* Prov. VIII, 23. *πρὸ αἰῶνος προκεχείρισμαι*, ante saecula *ordinata* vel *parata sum*. Non ignoro quidem, nonnullos ingeniose coniecisse, eliso *ει*, reponendum esse e Ps. II, 6. *προκέχρισμαι*, *uncta sum*, ut cum lectione hebraea concilietur. Sed mihi hac coniectura non opus esse videtur, quia *unctio* olim erat symbolum *inaugurationis*. *Hesych.* *προκεχειρισμένον*, *προβεβλημένον*, *ἡτοιμασμένον*. Sic enim legendum videtur pro *ἡτιμασμένον*. - שָׁלַח, *mitto*. Exod. IV, 13. *προχείρισαι ἄλλον*, *designa* alium. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *προχείρισαι*, *προβαλοῦ* (Eadem quoque habet *Zonaras Lex.* 1587.), *ἐπίλεξαι*. Legitur praeterea Dan. III, 22. *οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες*, quibus verbis nihil respondet in textu hebr. 2 Macc. III, 7. *ὁ δὲ προχειρισάμενος Ἡλιόδωρον τὸν ἐπὶ τῶν πραγμάτων ἀπέστειλεν*, *deligens* autem Heliodorum, qui erat super negotia ipsius, mittebat illum. Vide et 2 Macc. VIII, 9. Ita *Dionys. Hal. Antiqu. Rom.* lib. VI. p. 377. *καὶ μετὰ ταῦτα προχειρισαμένη τοὺς ἐπιτηδειοτάτους διεπέμψατο πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῦ χάρακος*. Idem lib. IV. p. 259. *ὁ δὲ Ταρκύνιος τῶν ἀστῶν ἄνδρας ἐπιφανεῖς δύο προχειρισάμενος - ἐκείνοις παρέδωκε τὴν τῶν βιβλίων φυλακήν*. Conf. Act. XXII, 14. et ad h. l. *Raphelii annotatt. ex Polybio* p. 387.

ΠΡΟ'ΧΕΙΡΟΣ, *paratus*, *facilis*. Prov. XI, 3. *πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια*, *facilis* autem fit et iucunda impiorum pernicies. Verba haec *Iaegero* videntur manifeste exhibere extremum v. 10. בַּאֲבֹד רְשָׁעִים רִנָּה, *in pereundo impios ovatio*. *Hesych.* *πρόχειρος*, *ἕτοιμος*, *εὐχερής*.

ΠΡΟΧΡΑ'ΟΜΑΙ, *utor*. Esth. XVI, 17. *μὴ προχρησάμενοι τοῖς γράμμασι*, *si non usi fueritis literis*, h. e. *si earum auctoritatem non secuti fueritis*.

ΠΡΟ'ΧΩΜΑ, *agger*, *terra aggesta*. סֹלְלָה, idem. 2 Sam. XX, 15.

**ΠΡΟΧΩΡΕ'Ω*, *procedo*, *progredior*. נָפַל, *cado*. 2 Reg. XXV, 11. sec. *Compl.* *τοὺς προκεχωρηκότας τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος*, qui transfugerunt ad regem Babyloniae. Fortasse ibi legendum est *προσκεχωρηκότας*. Caeterum נָפַל partim

simpliciter positum, partim cum עַל constructum *transfugere* notare ex hoc loco luculenter apparet.

ΠΡΟΧΩ'ΡΗΜΑ, *id quod succedit s. successit*, item: *excrementum*, *stercus*. צָפָה *part.* foem. a צוּף, *fluens*. Ezech. XXII, 6.

ΠΡΥ'ΤΑΝΙΣ, *praefectus*, *rector*, *administrator*, *dispensator*, *custos*, *tutor*. Sap. XIII, 2. πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνόμισαν, *rectores* mundi Deos putaverunt. *Suidas*: πρύτανις, διοικητὴς, προστάτης, φύλαξ, βασιλεὺς, ἄρχων, ταμίας, ἔξαρχος. *Hesych.* πρύτανις, βασιλεὺς, ἄρχων, χορηγὸς, τίμιος, διοικητής. Forte hic pro τίμιος legendum ex *Suida* ταμίας. In *Lex. Cyrilli MS. Brem.* inter alia exponitur ταμείας, pro quo pariter reponendum ταμίας.

ΠΡΩ'ΗΝ, *paulo ante, nuper, non ita pridem*. בָּרִאשׁוֹנָה, *in principio*. Ios. VIII, 5. *Xenoph. Cyrop.* II, 2, 1. *Aeschin. Socr.* III, 12. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πρώην, τὸ ἀπὸ τρίτης ἡμέρας καὶ ἐπάνω.

ΠΡΩΙ*, ΤΟ' ΠΡΩΙ*, et ΤΟΠΡΩΙ*, *mane*. *בָּקָר, *bos*. 1 Sam. XI, 5. Legerunt הַבֹּקֶר, *mane*, admodum incommode. Idem valet de loco 2 Par. XXXV, 12. – *בִּקֵּר Pih. *inquiro*. 2 Reg. XVI, 15. Hic quoque legerunt בֹּקֶר. – בֹּקֶר. Gen. I, 8. XIX, 27. XX, 8. et alibi saepius. – נֶשֶׁף, *crepusculum*. Iob. VII, 4. – עֲלוֹת שַׁחַר, *ascendere auroram*. Gen. XXXII, 24. – *שָׁבַת. Ierem. XLVIII, 33. ubi pro הִשְׁבַּתִּי, *cessare faciam*, πρωῒ posuerunt, legentes nempe הִשְׁכִּם. – תָּמִיד, *iugiter*. Lev. XXIV, 4. – Vide alibi ἀνατέλλω.

"ΕΩΣ ΤΟ' ΠΡΩΙ. בַּהּ שַׁעֲתָא chald. *in ea hora*. Dan. IV, 30. sec. cod. *Chis.* – לַבְּקָרִים, *in matutinis*. Iob. VII, 18.

ΠΡΩΙ* ΠΡΩΙ*, ΤΟ' ΠΡΩΙ* ΠΡΩΙ*, et ΤΟΠΡΩΙ* ΠΡΩΙ*, *mane mane*, h. e. *summo s. primo mane*. בֹּקֶר בֹּקֶר. Exod. XVI, 21. XXX, 7. Levit. VI, 12. – עַד הַבֹּקֶר. *Inc.* Iud. XIX, 25. τὸ πρωῒ πρωῒ. Sed haec iudice *Scharfenbergio* referenda sunt ad verba v. 26. לִפְנוֹת הַבֹּקֶר, verum ita, ut ex ed. *Ald.* rescribatur τὸ πρὸς πρωῒ. Vide eundem ad *Cappelli Crit. Sacr.* p. 889.

ΤΟ' ΠΡΟ'Σ ΠΡΩΙ*, *ad mane*, h. e. *appetente mane*. לִפְנוֹת בֹּקֶר, *in aspiciendo mane*. Iud. XIX, 26. פָּנָה, si de die sermo est, *illucescere* notat.

ΤΟ' ΠΡΟ'Σ ΠΡΩΙ* ΠΡΩΙ*, *ad mane mane*. לִפְנוֹת בֹּקֶר, *in aspiciendo mane*. Ps. XLV, 5. Ad quem locum respiciens *Suidas*: πρωῒ, πρωῒ. οὕτω Δαβὶδ τὸ ταχὺ καὶ ὀξὺ πρωῒ προσηγόρευσε. Βοήθησον αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωῒ πρωῒ. Sic et apud *Hesychium* πρώϊον inter alia exponitur ταχύ. Idem: πρώϊα, ταχέα. Pariter ὄρθρινον, quod proprie *matutinum* significat, aliquando *celere* denotat. Rursus *Hesychius*: λημάτων ὀρθρινῶν, θελημάτων ταχινῶν.

ΠΡΩΙΑ, *matutinum tempus*. בֹּקֶר. 2 Sam. XXIII, 4. Psalm. LXIV, 8. *Aqu*. Ps. XLV, 6. ubi pro τῷ νεῦσαι πρωΐαν sine dubio reponendum est τὸ νεῦσαι πρὸς πρωΐαν.

*ΠΡΩΙΑΣ, *mane, diluculo*. לַבְּקָרִים, *in matutinis*. *Inc*. Iob. VII, 18. *Vulg*. *diluculo*.

ΠΡΩΙΘΕΝ, *a mane, a tempore matutino*. בֹּקֶר. Exod. XVIII, 13. 14. Ruth. II, 7. ubi vel legendum est πρωΐθεν sine ἀπὸ, vel ἀπὸ πρωΐ, ut *Compl.* habet.

ΠΡΩΙΜΟΣ, *matutinus*, *praecox*. *בַּבֹּקֶר, *in mane*. *Symm*. Cohel. XI, 6. - *בְּכוֹר, *primogenitus*. *Symm*. *Theod*. Iob. XVIII, 13. *matura mors*. - בִּכּוּרָה, *praecox*. Ierem. XXIV, 2. τὰ σῦκα τὰ πρώϊμα, *ficus praecoces*. *Theod*. Ies. XXVIII, 4. - יוֹרֶה, *pluvia tempestiva*. Deut. XI, 14. Ierem. V, 24. Hos. VI, 3. - מוֹרֶה, idem. Ioel. II, 23. *Aqu*. Ps. LXXXIII, 8. - רֵאשִׁית, *initium*. Hos. IX, 12. ὡς σῦκον ἐν συκῇ πρώϊμον, ut ficum in ficu praecocem. - שַׁחַר, *aurora*. Ies. LVIII, 8.

ΠΡΩΙΝΟΣ, *matutinus*. בֹּקֶר. Gen. XLIX, 27. Exod. XXIX, 41. Lev. IX, 17. et alibi. - יוֹרֶא. *Symm*. Prov. XI, 25. πρωϊνός. *Bielio* legisse videtur יוֹרֶה. *Semlerus* ac *Ernesti* coniiciunt, reponendum esse πάροινος, ut bis מַרְוֶה legerit. Idem enim saepe repetitur, ut cap. XIV, 24. אִוֶּלֶת. Sed utraque coniectura facile supersedere possumus.

ΠΡΩΙΟΘΕΝ, *mane*, i. q. πρωΐθεν. בֹּקֶר. 2 Sam. II, 27. sec. cod. *Vat*. In *Compl*. legitur πρωΐθεν.

ΠΡΩΡΕΥΣ, *gubernator prorae*, *qui in prora navem gubernat*. חֹבֵל, *nauclerus*. Ezech. XXVII, 29. - רַב הַחֹבֵל, *magister naucleri*. Ion. I, 6.

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ, *princeps s. primus certator s. bellator*, *qui primus est in certamine*, *qui agmen ducit*, *in prima acie collocatur*, a πρωταγωνιστεῖν, quod teste *Suida* est πρῶτον ἀγωνίζεσθαι. 1 Macc. IX, 11. οἱ πρωταγωνισταὶ πάντες οἱ δυνατοί. *Vulgatus*: *primi certaminis omnes potentes*. In *Compl*. legitur προαγωνισταὶ, quod eodem redit. 2 Macc. XV, 30.

ΠΡΩΤΑΡΧΟΣ, *princeps militiae*, *dux primarius*, ex πρῶτος et ἀρχὸς, *princeps*. 2 Macc. X, 11. Substantivum πρωτάρχης legitur apud *Manethon*. IV, 399.

ΠΡΩΤΕΙΟΣ, *primus*, h. e. *praestantissimus*. אוֹפִיר, *Ophir*, *Iberia*. *Symm*. Ps. XLIV, 11. χρυσῷ πρωτείῳ. Aurum enim Ophiricum pro praestantissimo habebatur. Adde *Symm*. Iob. XXII, 24. et XXVIII, 16. et infra s. v. χρυσίον. - עֹבֵר part. *transiens*. *Symm*. Cant. V, 15. πρωτεῖα. Sc. עָבַר in l. arab. notat *diligenter examinare aliquid*, *cuius qualitatis sit*. Est itaque עבר *examinatus*, et ex adiuncto *probatus*, unde etiam *Aquila* per ἐπίλεκτον transtulit, quod vide

supra. Vide quoque *Simonis Lex. hebr.* s. h. v. n. 3. - רֵאשִׁית. *Symm.* Ps. LXXVII, 51. πρωτεῖον.

ΠΡΩΤΕΥ'Ω, primas teneo. רֹאשָׁה, *caput, capitalis. Aqu.* Zach. IV, 7. πρωτεύων, *primas habens.* Conf. Col. I, 18. 2 Macc. VI, 18. Ἐλεάζαρός τις τῶν πρωτευόντων γραμματέων, Eleazarus aliquis scribarum, *qui primas tenebant*, vel, ut *Latinus* vertit, *unus de primoribus scribarum.* 2 Macc. XIII, 15. πρωτεύων τῶν ἐλεφάντων, elephas, qui aetatis aut molis aut virium ratione caeteris praeire solet.

ΠΡΩΤΕΥ'ΕΙΝ ΠΟΙΕ'Ω, primas tenere facio. גִּדֵּל et נִשֵּׂא Pih. *magnifico, elevo.* Esth. V, 11.

ΠΡΩ'ΤΙΣΤΟΣ, primus. שׁוֹפֵט, *iudex.* Deut. XXI, 2. πρώτιστοί σου sec. libros nonnullos, teste *L. Bos.* Adde *Etymol. M.* 693, 19.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΡΕ'Ω, in primis subselliis aut *in subselliis primo loco colloco.* הָשִׂים כִּסֵּא מֵעַל, *pono solium supra.* Esth. III, 1. ὕψωσεν αὐτὸν καὶ ἐπρωτοβάθρει πάντων. *Hesych.* πρωτόβαθρον, τὸν προεδρίας ἀξιωθέντα.

ΠΡΩΤΟΒΟΛΕ'Ω, primus emitto s. iaculor, metaph. *primus protrudo* vel *emitto*, v. c. de arboribus et vitibus, a πρωτοβόλος, qui primus iaculatur. Apud *Eustathium* πρωτοβόλος ἵππος, *qui primos emittit dentes.* בִּכֵּר Pih. *primogenitum profero.* Ezech. XLVII, 13.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ'Σ, primogenitus. Prov. XXXI, 2. πρωτογενές σοι λέγω υἱέ, te alloquor, fili primogenite; quibus verbis nihil respondere videtur in textu hebr., nisi quis referre malit ad בַּר נְדָרָי, *fili, quem a Deo votis omnibus efflagitavi*; quod de filio primo aptius intelligitur, quam de secundo vel tertio. *Etymol. M.* 437, 32.

ΠΡΩΤΟΓΕΝΝΑ'Ω, primum produco. בִּכֵּר, *maturo. Inc.* Ezech. XLVII, 12. πρωτογεννήσει, i. q. πρωτοβολήσει, quod in vers. *Alex.* legitur. *K.*

ΠΡΩΤΟΓΕ'ΝΝΗΜΑ, quod primum enatum et productum est, primi proventus, primitiae. *בִּכּוּרָה, *praecox. Aqu.* Ies. XXVIII, 4. - בִּכּוּרִים plur. Exod. III, 16. 19. XXIII, 26. Lev. II, 6. et alibi. *Al.* Nehem. XIII, 30. - *קָצִיר, *messis.* Exod. XXXIV, 22. sec. libros nonnullos, teste *L. Bosio*, ubi alii libri habent θερισμοῦ. Videtur mihi haec vox esse alius interpretis, et ad formulam בִּכּוּרֵי קָצִיר, *primitiae messis*, pertinere, coll. v. 26. Vide ad h. l. *Scharfenbergium.* - רֵאשִׁית, *initium.* Ezech. XLVIII, 14. - רֵאשִׁית עֲרִיסוֹת, *initium massarum farinae.* Ezech. XLIV, 30. Vide et Sir. XLV, 28. et 1 Macc. III, 50.

ΠΡΩΤΟ'ΓΟΝΟΣ, qui primus nascitur, primogenitus, primigenius, primitivus et ex adiuncto: *praecipue carus, valde dilectus.* בִּכּוּרָה, *primus fructus.* Mich. VII, 1. τὰ πρωτόγονα, sc. ἀκρόδρυα, vel γεννήματα, *primos fructus.* Sir.

XVIII, 14. ὃν πρωτόγονον ὄντα τιθηνεῖ παιδείᾳ, homines, quos *prae caeteris amat*, doctrina imbuit, salutari sapientia. Ita ed. *Compl.* Sir. XXXVI, 11. Ἰσραὴλ, ὃν πρωτογόνῳ ὡμοίωσας, Israel, quem primogenito assimilasti. *Hesych.* πρωτογόνων, πρώτων φανέντων. Idem: πρωτόγονος, νέος.

ΠΡΩΤΟΚΛΗ'ΣΙΑ, ΤΑ', *convocatio* vel *conventus principum*. 2 Macc. IV, 21. nisi fortasse ibi legendum est τὴν πρωτόκλησιν. Alii ibi legunt τὰ πρωτοκλίσια, *consessum procerum* s. *primatum regni, comitia. Grotius* emendat πρωτοκούρια, *primam comam deponebat.*

ΠΡΩΤΟΚΟΥΡΙ'Α, *prima tonsura.* Tob. I, 6. ubi sec. *Grotium* πρωτοκουρίαι sunt *partes de lana, ubi primum tondentur pecudes.* In Cod. *Alex.* perperam πρωτεκυρία legitur.

ΠΡΩΤΟΛΟΓΙ'Α, *primae partes dicendi, sermonis principium.* Vide supra s. κατήγορος.

ΠΡΩΤΟ'ΠΛΑΣΤΟΣ, *qui primus fictus et formatus est, primus, primus parens.* Sap. VII, 1. X, 1. *Clemens Alex. Strom.* p. 559, 6. Vide quoque *Suiceri Thes. Eccles.* s. h. v. T. II. c. 876.

ΠΡΩ˜ΤΟΣ, *primus*, it. *antiquus*, it. *praecipuus, praestantissimus.* אַחַד: אַחַת, *unus, a.* Gen. VIII, 5. Esdr. VII, 8. Dan. IX, 1. - אַחֵר, *alius.* 2 Sam. XIII, 16. Non legerunt אַחַד, sed sensum secuti sunt. - אַרְכִּי, *Archita*, nomen proprium. 1 Par. XXVII, 33. πρῶτος φίλος τοῦ βασιλέως, *praecipuus* amicus regis. Eodem sensu profani πρῶτος, et Lat. *primus* usurpant. Vide *Grotium* et *Lampium* ad Ioh. I, 15. Caeterum אַרְכִּי habuerunt pro nomine appellativo, quod *longum* seu *longo usu probatum* significat. Vide supra in v. ἀρχιεταῖρος. - *בֹּקֶר, *mane. Inc.* Lev. IX, 17. sacrificium matutinum erat primum ordine. - הֵמָּה pron. plur. *illi.* 2 Sam. XVI, 23. πρώταις. Legendum ταύταις. *Vulgatus* quoque habet: *in diebus illis.* - *חד: חֲדָה chald. *unus, a.* Dan. VII, 1. - לְפָנִים plur. *ad faciem, ante.* Iob. XLII, 11. ὅσοι ᾔδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου, sc. χρόνου, quotquot noverant illum *inde a primo tempore.* - קֶדֶם, *antrorsum.* Iob. XXIII, 8. εἰς γὰρ πρῶτα (sc. μέρη) πορεύσομαι, ad primas enim partes ibo. Ita *Bielius.* Mallem h. l. vertere *antrorsum*, quemadmodum in sequentibus ἐπ' ἐσχάτοις *retrorsum* notat. *Aqu. Symm.* Iob. XXIX, 2. κατὰ τοὺς μῆνας τοὺς πρώτους. *Vulg. iuxta menses pristinos. Symm.* Ps. LXVII, 34. et LXXVI, 6. *Symm.* Gen. II, 8. ἐκ πρώτης. *Drusius* subintellegendum putat ἀρχῆς, aut tale quid. Vide in *fragm. Intt. GG.* p. 6. *Theod.* Gen. l. c. ἐν πρώτοις, sc. χρόνοις, *primis temporibus*, ut pariter exponit *Drusius* l. c., sive *initio.* - קֵדְמָה cum ה locali, *versus orientem.* Num. II, 3. - קַדְמוֹנִי, *antiquus.* Iob. XVIII, 21. Ioel. II, 20. Zach. XIV, 8. - קַדְמָיְתָא chald. foem. *prior.* Dan. VII, 4. - רֹאשׁ, *caput, princeps.* 1 Sam.

IX, 22. *ἔθετο αὐτοῖς τόπον ἐν πρώτοις τῶν κεκλημένων*, dedit illis locum inter *praecipuos*, qui vocati erant. 1 Par. XI, 11. *πρῶτος τῶν τριάκοντα*, *praecipuus* inter triginta. Nehem. XII, 45. *πρῶτος τῶν ᾀδόντων*, *praecipuus* canentium. Conf. Act. XXVIII, 17. et 1 Tim. I, 15. 2 Par. XXVI, 20. *ἱερεὺς ὁ πρῶτος*, sacerdos *praecipuus*. Vide et Esdr. VII, 4. Ierem. LII, 21. Ezech. XXVII, 22. *μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων*, cum aromatibus *praestantissimis*. Adde *Inc.* Ez. X, 11. – רִאשׁוֹן: רִאשׁוֹנָה, masc. foem. Gen. XXXIII, 2. *ἐποίησε ἐν πρώτοις*, sc. *μέρεσι*, collocavit *in primis partibus* s. *primo loco*. Deut. XIII, 9. *ἐν πρώτοις*, sc. *χρόνοις*, *primis temporibus* vel *initio*. Vide et Deut. XVII, 7. 1 Reg. XVII, 15. Neh. VII, 5. 1 Cor. XV, 3. 1 Par. XI, 6. *ἐν πρώτοις*, *primus*. Iob. XV, 7. *μὴ πρῶτος ἀνθρώπων ἐγενήθης*; num primus hominum natus es? Potest etiam hic positivus *πρῶτος* accipi pro comparativo *πρότερος*, et subaudiri praepositio *πρὸ*, hoc sensu: num prius quam homines, vel ante homines natus es? Conf. 2 Sam. XIX, 20. ubi pro verbis *πρότερος παντὸς οἴκου Ἰωσὴφ* alii habet *πρῶτος π. ο. Ι.* Sic adverbium *πρῶτον* pro *πρότερον* usurpat *Aristoph.* in *Av.* v. 489. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v. Adde *Theodot.* Zach. IV, 7. – *כָּעֵת הָרִאשׁוֹן, *secundum tempus primum*. *Symm.* et *οἱ λοιποὶ* Ies. IX, 1. *πρῶτος* pro *πρῶτον*. – רִאשֹׁנִית foem. Ierem. XXV, 1. – רֵאשִׁית, *initium*. Amos. VI, 6. *τὰ πρῶτα μύρα*, *praestantissima unguenta*. – *רָשׁוּם, *scriptum*, *exaratum*. Dan. X, 21. sec. cod. *Chis.* *τὰ πρῶτα*. Legisse videntur רִאשִׁין. – שְׁלִישִׁי, *tertius*. Esth. VIII, 9. ubi loco *πρώτῳ* reponendum est *τρίτῳ*. – *שַׁבָּת, *cessatio*. Lev. XXIII, 11. *τῆς πρώτης* sec. cod. *Vatic.* Sed scripserunt sine dubio *τῆς πρώτης τῶν σαββάτων*, ut in *Ald.* legitur. – *שְׁלִשִׁי, *tertius*. Dan. X, 1. sec. cod. *Chis.* Vide ad h. l. edit. Rom. – Prol. Sir. ubi *πρῶτος* a *nepote* distinguitur, et *avum* significat.

ΠΡΩΤΟΣΤΑ'ΤΗΣ, *qui primo loco stat*, *antesignanus*. עָתִיד, *paratus*. Iob. XV, 24. *στρατηγὸς πρωτοστάτης*, dux *antesignanus*. Illustranda est haec versio e lingua arabica, in qua عتك *excellere*, *praecipuum esse*, *primas tenere* notat. *Lex. Vat.* *πρωτοστάτης*, *princeps*. *Hesych.* *πρωτοστάτης*, *ὁ πρῶτος παρὰ τὸ κέρας τῆς παρατάξεως τεταγμένος*. Conf. *Suiceri Thes.* T. II. p. 707.

ΠΡΩΤΟΤΟ'ΚΕΙΑ, ΤΑ', *primogenitura*, *privilegia* seu *ius primogenitorum*. בְּכוֹרָה, idem. Gen. XXV, 32. 33. 34. XXVII, 36.

ΠΡΩΤΟΤΟΚΕΥ'Ω, *primogenitum facio*, *ut primogenitum offero*. בִּכֵּר Pih. Deut. XXI, 16. ubi *primogeniturae privilegia tribuere* notat. *Aqu.* Lev. XXVII, 26. *πρωτοτοκευθήσεται*, *ut primogenitum offeretur*.

ΠΡΩΤΟΤΟΚΕ'Ω, *primum pario*, *primum enitor*, a *πρωτοτόκος*, *quae primum peperit*. הִבְכִּיר Hiph. Ierem. IV, 31. - עָלוֹת plur. foem. *lactantes*. 1 Sam, VI, 7. 10. *δύο βόας πρωτοτοκούσας*. Ideo sic transtulerunt, quia tales vaccae ad res sacras faciendas maxime adhiberi solebant. V. sequentia.

ΠΡΩΤΟΤΟ'ΚΙΑ, ΤΑ', i. q. *πρωτοτόκεια*, *ius primogenitorum*. בְּכוֹרָה. Deut. XXI, 17. 1 Par. V, 1. Conf. Hebr. XII, 16.

ΠΡΩΤΟΤΟΚΙ'Α, *primogenitura*. בְּכוֹרָה. *Aqu.* Gen. XXV, 34.

ΠΡΩΤΟ'ΤΟΚΟΣ, *primogenitus*. בְּכוֹר, idem. Gen. IV, 4. X, 15. XXII, 11. et alibi saepius. - בְּכוֹרָה, *primogenitura*. Gen. XXV, 31. *ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτότοκά σου*, scil. *γεννήματα*, vende mihi hodie ius tuum *primogeniturae*. Deut. XII, 17. *τὰ πρωτότοκα* (scil. *γεννήματα*) *τῶν βοῶν*, *primogenitos foetus* boum. Vide et Deut. XIV, 23. et conf. *L. Bos. Ellips. Gr.* p. 35. - בְּכִירָה foem. *primogenita*. 1 Sam. XIV, 50. - בַּכְרוּ, *Bochru*, nomen urbis. 1 Par. VIII, 38. Legerunt בְּכוֹר. - בִּכּוּרִים plur. *primitiae*. Ezech. XLIV, 30. - מִמְשָׁל, *dominatio*. 1 Par. XXVI, 6. Ita transtulerunt, quia apud Hebraeos primogeniti principatum obtinebant in familia. - פֶּטֶר, *apertio*, scil. *vulvae*, quae formula de *primogenitura* saepius in V. T. adhibetur. Exod. XXXIV, 19. 20. - ראשׁ, *caput*. 1 Par. V, 12. - רִאשׁוֹן, *primus*. Gen. XXV, 25.

ΠΤΑΙ'ΣΜΑ, *offensio*, *lapsus*, *prolapsio*, *casus*, *calamitas*, proprie: *cum pedes lapidi* aut *alii offendiculo impinguntur*. מַגֵּפָה, *plaga*. 1 Sam. VI, 4.

ΠΤΑΙ'Ω, *offendo*, *impingo*, *pecco*, *cado*, *intercido*, *irritus sum* vel *fio*, *evanesco*. הִכְשִׁיל Hiph. *impingere facio*. *Symm.* Ps. LXIII, 9. - נָגַף. 1 Sam. IV, 2. *ἔπταισεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων*, *caeduntur* Israelitae a Philistaeis. Vide et 1 Sam. VII, 10. 2 Sam. II, 17. X, 15. - נוֹקַשׁ Niph. a יָקַשׁ, *illaqueor*. Deut. VII, 25. *μή ποτε πταίσῃς διὰ τοῦτο*, ne *impingas* vel *pecces* propter hoc. Conf. Sir. XXXVII, 16. et Iac. II, 10. III, 2. *Hesych.* *πταίει*, *πίπτει*, *ἁμαρτάνει*. Sir. II, 8. *οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν*, nequaquam *interciderit* merces vestra. 2 Macc. XIV, 17. *διὰ τὴν αἰφνίδιον τῶν ἀντιπάλων ἀφασίαν* (lege *ἄφιξιν*. Vide s. *ἀφασία*.) *ἐπταικὼς*, propter repentinum adversariorum adventum *cadens*. *Hesych.* *ἐπταικὼς* (Sic enim legendum ex *Suida* et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* pro *ἐπτωκὼς*), *σφαλεὶς*, *ἢ πεπτωκώς*. Idem: *ἐπταικότα*, *πεσόντα*.

ΠΤΑΡΜΟ'Σ, *sternutatio*, *sternutamentum*. עֲטִישָׁה, idem. *Aqu.* et LXX Iob. XLI, 10. *Aquila* in singulari constructo accepit, ut *Vulgatus*.

ΠΤΕΛΕ'Α, *ulmus*. תִּדְהָר, *teda*, *pinus*. *Aquil. Symm.* Ies. XLI, 19. In *MS. March.* male *πτελαία* scribitur.

ΠΤΕ'ΡΝΑ, *calx*, *calcaneus*. עָקֵב. Gen. III, 15. XXV, 26. XLIX, 17. et alibi. Ps. XLVIII, 6. *ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου*, iniquitas *vitae* meae. Nam עקב quandoque usurpatur de *ratione vitae*. *Hesych.* *πτέρνης*, *τῆς πορείας*, *τοῦ βίου*. Vide quoque *Theodoretum* ad Ps. l. l. Cant. I, 8. *ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων*, sequere *vestigia* gregis. – עָקוֹב infin. *supplantando*. Ierem. IX, 4. – צַד, *latus*. Ios. XXIII, 13. Sensum orationis potius quam significationem propriam verbi hebr. expresserunt. *Masius* vero *Comment.* p. 330. suspicatur, *πλευραῖς* pro *πτέρναις* olim scriptum fuisse.

ΠΤΕΡΝΙ'ΖΩ, *calce peto et ferio*, *supplanto*, it. *decipio*, *dolose circumvenio*, *iniuriam facio*. עָקַב. Gen. XXVII, 36. *ἐπτέρνικε γάρ με ἤδη δεύτερον τοῦτο*, iam secunda vice *dolose* me *circumvenit*. *Suidas* ex *Theodoreto* ad Psalm. XL. p. 556. *πτέρνα ὁ δόλος καὶ ἡ ἐπιβουλή. καὶ πτερνίζω, τὸ καταβάλλω. ἐκ μεταφορᾶς τῶν περὶ τάχους ἀγωνιζομένων, καὶ πτέρνῃ τοὺς συνθέοντας προσπταίειν ὁμοῦ καὶ πίπτειν μηχανωμένους.* Lege *μηχανωμένων* ex *Theodoreto*. Idem probationis loco verba e Genes. l. c. adducta statim subiungit. Ierem. IX, 4. *πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως πορεύσεται*, omnis frater calcaneo *supplantabit*, et omnis amicus dolose ambulabit. *Hesych.* *πτερνιεῖ*, *παγιδεύσει*. Recte ita *Suicerus Thes.* T. II. p. 884. pro *παγιδεύει*, hancque emendationem firmat *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ubi pariter *παγιδεύσει* legitur. Hos. XII, 3. *ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐπτέρνισε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ*, in utero *supplantavit* fratrem suum. *Hesych.* *ἐπτέρνισεν*, *ἐσκέλισεν*. – קָבַע, *rapio*, *spolio*. Mal. III, 8. *εἰ πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι ὑμεῖς πτερνίζετέ με;* num audeat homo Deum *defraudare?* vos vero hoc facere audetis. Pro קָבַע legerunt עָקַב, aut putarunt, קָבַע idem significare quod עָקַב, ut שִׂמְלָה et שַׂלְמָה, כֶּשֶׂב et כֶּבֶשׂ. *Gloss. MS.* in *Proph.* *πτερνίζετε*, *καταπατεῖτε*, *ἀτιμάζετε*, *ὑβρίζετε*. *Hesych.* *πτερνίζει*, *ἀπατᾷ*, *συναρπάζει*, *ἀτιμάζει*, *ὑβρίζει*. *Suidas*: *πτερνίζει*, *ἀπατᾷ*, *ἢ λακτίζει*.

ΠΤΕΡΝΙΣΜΟ'Σ, *supplantatio*, *deceptio*, *dolus*, *fraus*. עָקֵב, *calx*. Ps. XL, 10. *ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν*, magnas adversus me fecit *insidias*, vel admodum mihi insidiatus est. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Phavorin.* *πτερνισμὸν*, *ἐπιβουλήν*, *δόλον*, *κατασκευήν*. Unde corrigendus *Hesychius* v. *πτερνισμόν*, et pro *ἐπίβουλον* reponendum *ἐπιβουλήν*, quemadmodum et ex coniectura ita legendum censet *Suicerus Thes.* T. II. p. 887. – עָקְבָה, *fraus*. 2 Reg. X, 9. *Ἰοὺ ἐποίησεν ἐν πτερνισμῷ*, Iehu *dolo* fecit.

ΠΤΕΡΟ'Ν, *ala*, *penna*, *pluma*. Dicitur quasi *πετερὸν*, a *πέτομαι*, *volo*. גַּף, in plur. גַּפִּין *Chald.* Dan. VII, 4. 6. – כְּנָף. *Symm.* Iob. XXXIX, 13. – נוֹצָה, *pluma*. Lev. I, 16. Conf.

notata in v. *πτίλον*. - עוף, *volatus*. *Aqu. Symm.* Iob. V, 7. Formulae *extollere alas* et *elevare volatum* parum differunt.

ΠΤΕΡΟΦΥΕ΄Ω, *alas* seu *pennas produco*, *pennae mihi nascuntur*, *plumesco*. עָלָה אֵבֶר, *ascendo alis*. Ies. XL, 31. Hinc *πτεροφυής* apud *Platon. Polit.* II. 266. E. et *πτερόφυτος Schol. Aristoph. Equit.* v. 1341.

ΠΤΕΡΥ΄ΓΙΟΝ, *ala*, *pinnae piscium*, *ora et extremitas pallii*. כָּנָף. Num. XV, 36. *κράσπεδα ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν*, fimbrias ad *oras* vestimentorum suorum. Vide et Ruth. III, 9. 1 Sam. XV, 27. XXIV, 5. (ubi *Iosephus A. I.* VI, 13, 4. *τὴν πτέρυγα* habet). *Gloss.* in *Octat.* *πτερύγια, φάρσια τῶν ἱματίων*. Conf. Agg. II, 13. ubi כָּנָף redditur *τὸ ἄκρον*. Sic et apud *Hesych.* *πτερύγια* inter alia sunt *τὰ ἄκρα τῶν ἱματίων*. Apud eundem *πτέρυγες* etiam exponuntur *μέρος χιτῶνος. τὰ περὶ τὰ κράσπεδα*. Dicebantur etiam *πτερά*. Idem *Hesychius*: *Θετταλικὰ πτερά. τοῦτο εἴρηται διὰ τὸ πτέρυγας ἔχειν τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας. πτέρυγες δὲ καλοῦνται αἱ ἑκατέρωθεν γωνίαι διὰ τὸ ἐοικέναι πτέρυξι*. Conf. *Bonfrerium* in Num. XV, 36. *Salmasium* ad *Tertullianum de Pallio* p. 111. sequ. et *Braunium de vestitu sacerd. Hebr.* lib. II. c. 5. §. 410. Dan. IX, 26. *ἀπὸ πτερυγίου*, ab ala sive *agmine militari*. Conf. *Fesselii Adv. sacr.* lib. VII. c. 2. p. 127. Adde *Aqu.* Iob. XXXIX, 13. *Hebr.* Ezech. XVI, 8. - סְנַפִּיר, *pinnae piscium*. Lev. XI, 9. 10. Deut. XIV, 9. 10. Pinnae piscium sunt i. q. alae avium. Sec. *Simonis* סְנַפִּיר ortum est ex chald. סְנַף, et אֶבֶר, *ala*. - קָצָה, *extremitas*. *Al.* Exod. XXVIII, 26.

ΠΤΕ΄ΡΥΞ, idem, et metaphorice *velum*. אֵבֶר. Ps. LIV, 6. - כָּנָף. 2 Sam. XXII, 11. *ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων*, in *alis ventorum*. Vide et Ps. XVII, 12. CIII, 4. Iob. XXXVII, 3. *ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς*, in *extremitatibus* s. *finibus* terrae. Vide et Iob. XXXVIII, 3. Ies. XI, 12. Ezech. VII, 2. Ps. CXXXVIII, 8. *ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου κατ᾽ ὄρθρον*, si levarem alas meas versus orientem. Ies. XVIII, 1. *οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες*, vel iuxta *Compl.* *πτερύγων*, vae terrae *navium alatarum*. Conf. ad h. l. *Iac. Hasaeum* in *Bibl. Brem.* Cl. V. p. 566. et Cl. VI. p. 305. Sunt autem *naves alatae*, *naves instructae velis* (aut *remis*. Vide *Canter.* ad *Lycophr.* v. 25.), quae alias etiam *alarum* (Vide *Propert.* lib. IV. El. 6. v. 47.) nomine veniunt. *Eustathius* ad Il. α΄. v. 480. *ἀρχὴ δὲ γέγονε τοῦ πτερὰ νηὸς καὶ τὰ ἱστία λέγεσθαι. διαπετάννυνται γὰρ καὶ ὠκύτητός εἰσιν αἴτια, ὥσπερ πτερὰ τοῖς πτηνοῖς, οὕτω καὶ αὐτὰ ταῖς ναυσί.* Vide *Hasaeum* l. c. p. 305. sequ. et *Schlaegeri Comm. de numo Hadriani plumbeo* p. 114. Mal. IV, 2. *ἥλιος δικαιοσύνης, καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ*, sol iustitiae et sanatio in *alis* sive *radiis* eius. Conf. ad h. l. *Deylingii Obss. Sacr.* Part. I. p. 173. sequ. - *כַּף, *planta*. Ezech. I, 7. *ἐλαφραὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν*. Pro כַּף legerunt כָּנָף, aut potius loco *πτέρυγες* repo-

nendum est πτέρναι pro πόδες. – *נִצֹּץ, scintilla. Ez. I, 7. Retulerunt ad נָצָה, volavit. – רֹאשׁ, caput. Ezech. I, 22. – קַשְׂקֶשֶׂת, squama. Ezech. XXIX, 4. Praeterea legitur Ezech. I, 7. ubi videtur respondere hebr. עֵגֶל. Arab. عجل notat festinare, celerem esse, quia figura circularis seu rotunda est ad motum aptissima, celerrimeque movetur.

ΕʹΧΩΝ ΤΑ'Σ ΠΤΕʹΡΥΓΑΣ, habens alas, alatus: בַּעַל כְּנָפַיִם, dominus alarum. Cohel. X, 20.

ΠΤΕΡΥ'ΣΣΟΜΑΙ, alas moveo, alis strepo. הִשִּׁיק Hiph. a נָשַׁק, osculor, it. contingo. Ezech. III, 13. πτερύγων τῶν ζώων πτερυσσομένων, alae animalium sese mutuo contingentes: ubi πτερύσσεσθαι aperte notat alis ferire. Praeterea legitur in eodem significatu Ezech. I, 23. sec. cod. Vat. ubi nihil pro ea voce in textu hebr. legitur. Ibid. v. 24. πτερύσσεσθαι sec. ed. Ald. alis tribuitur, ubi reliqui libri πορεύεσθαι habent. Lex. Cyrilli MS. Brem. πτερύσσεται, ταῖς πτέρυξι τὸν ἀέρα πλήττει, ἢ τὰς πτέρυγας κινεῖ.

ΠΤΕΡΩΤΟ'Σ, alatus, pennatus. כָּנָף, ala. Gen. I, 21. πετεινὸν πτερωτὸν, volucre alatum. Vide et Ps. LXXVII, 22. CXLVIII, 10. Deut. IV, 17. παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ, cuiusvis avis alatae. Adde Symm. Ies. XVIII, 1. ubi vide Montfauc. et supra s. v. πτέρυξ. – בַּעַל כָּנָף, dominus alae. Prov. I, 17. ἐκτείνονται δίκτυα πτερωτοῖς, sc. ὀρνέοις, expanduntur retia volucribus. Aqu. Cohel. X, 20. Hesych. πτερωτοῖς, πετεινοῖς. Idem: πτερωτὸς, ἀναπτερωθείς. – *כַּף, planta. Ezech. I, 7. πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν. Legerunt וְכָנָף רַגְלֵיהֶם. – עוֹף, volatile. Inc. Gen. VII, 14. πτερωτὸν, quae vox tamen Scharfenbergio potius pertinere videtur ad ultimum huius versiculi verbum כָּנָף. Conf. Cat. Nicephori ad h. l.

ΠΤΗΝΟ'Σ, ΤΟ' (veluti τὸ κτῆνος. Al. τὸ πτηνὸν ex ἵπταμαι:), volucre, volatile. רֶשֶׁף, pruna. Aqu. Iob. V, 7. πτηνοῦ genit. Symmachus ib. πετεινὸν, quod favet sententiae eorum, qui רֶשֶׁף de avi, specialiter rapaci intellegunt. Conf. Michaelis Supplem. Lex. hebr. p. 2268.

ΠΤΗ͂ΞΙΣ, consternatio, pavor. מְחִתָּה, idem. Aqu. Symm. Theod. Prov. XVIII, 7. Aristotel. de mirabilibus c. 157. ἀφωνίαν ἐργάζεται καὶ πτῆξιν. Desideratur haec vox in Lexicis.

ΠΤΗ'ΣΣΩ, timeo, metu trepido, metu occulto me. הִתְלַכֵּד Hithp. concresco. Al. Iob. XXXVIII, 30. ἔπτηξεν, ubi fortasse legendum est ἔπηξε, qua voce reliqui Intt. usi sunt, ac bene convenit voci hebraicae. Vide supra s. πήγνυμι. Kircherus videtur legisse ἔταξε, quod etiam in Concordantias retulit. Middeldorpfius contra in Curis hexapl. in Iobum p. 100. e cod. Syr. Mediol. legendum suspicatur ἐξέτηξε, a verbo ἐκτήκω. – חָרַד, tremo. Symm. Iob. XXXVII, 1. πτήσσει ἡ καρ-

διά μου, metu trepidat cor meum. *Suidas: πτήσσει, πτοεῖται.* – חָתַת, *frangor.* 2 Reg. XIX, 26. *ἔπτηξαν καὶ κατησχύνθησαν, timuerunt* et pudefacti sunt. Conf. Iob. XXXVIII, 17. ubi *ἔπτηξαν* eodem sensu legimus, in textu autem hebr. nihil pro hoc verbo reperitur. *Hesych. ἔπτηξαν, ἐκρύβησαν, ἔπεσαν, ἐφοβήθησαν.* Vulgo hic ab *ἔπεσαν* nova glossa incipit. Sed vocem illam una cum sequenti adhuc τὸ *ἔπτηξαν* exponere, non solum ordo Alphabeti suadet, sed etiam *Suidas*, apud quem *ἔπτηξεν* exponitur *ἐφοβήθη, συνεστάλη, ἐταπεινώθη.* Idem in v. *πτήσσει* ita: *κυρίως δὲ πτήσσειν ἐστὶ τὸ φεύγειν καὶ φοβεῖσθαι.* – עָרַץ, *expavesco.* Deut. I, 29. *μὴ πτήξητε, μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ' αὐτῶν, ne expavescatis*, neque timeatis illos. De voce *πτήσσειν* copiose disputavit *Berglerus* ad *Aristoph. Vesp.* 1481. (adde *Sophocl. Aiac.* 167. sequ.) et docuit, pr. dici de avibus metu se contrahentibus, alasque demittentibus, transferri autem ad homines, qui in certamine aliquo superati victoribus trepidi sese submittunt, et qui metuunt in universum, fugiuntque aliquem. Conf. *Suidam* v. *πτήσσει.* Adde 4 Macc. XVI, 20.

ΠΤΙ'ΛΛΟΣ, vel *πτίλος, calvus in superciliis.* תְּבַלֻּל, *suffusio.* Lev. XXI, 20. *πτίλλος τοὺς ὀφθαλμούς, depalpebratus oculos*, ut *Latinus* interpretatur: ubi in *Ald.* vitiose *πτύλος* legitur. *Suidas* et *Lex. Cyrilli MS. Brem. πτίλλος, ὁ μαδαρὸς τοῖς βλεφάροις.* Scribitur alias *πτίλος* et *πτιλός. Etymol. M. πτίλος, ὁ ἐκπεπτωκὼς τῶν ἴλλων, τουτέστι τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τῶν ἀποτετιλμένων τὰ βλέφαρα. Hesych. πτιλός, ὁ μαδαρός, καὶ λελεπισμένος τοὺς ὀφθαλμούς.*

ΠΤΙ'ΛΟΣ, penna mollis, pluma. נוֹצָה. *Theod.* Lev. I, 16. *σὺν τοῖς πτίλοις, cum plumis. Gloss. in Octat. πτίλοις, πτεροῖς. Symm.* Iob. XXXIX, 13. *πτίλους.* Dicitur alias in genere neutro *πτίλον. Hesych. πτίλα, πτερὰ ἁπαλά. Suidas: πτίλον, πτερὸν ἁπαλώτερον, καὶ ἄπτιλα, τὰ ἀπτέρωτα.* Idem paulo post ex *Scholiast. Aristoph.* ad *Aves* subiungit sequentia: *Τῶν πτερῶν τὰ μὲν καλεῖται πτίλα, τὰ δὲ πτερά, τὰ δὲ ὠκύπτερα. Photius, πτίλον, πτερὸν ἁπαλώτερον.*

**ΠΤΙ'ΛΟΣ, cui e ciliis pili perierunt, lippus.* תְּבַלֻּל, *continuus oculi fluxus, lippitudo.* Lev. XXI, 20. sec. *Alex. Photius Lex. πτίλλος, ὁ μαδαρὸς τοῖς βλεφάροις. Zonaras* Lex. c. 1590. *ὁ ἐκπεπτωκὼς τῶν ἴλλων κ. τ. λ.* ubi vid. *Tittmannus.*

ΠΤΙΣΑ'ΝΗ, ptisana, hordeum, s. triticum tusum et decorticatum. הָרִפוֹת, *grana contusa. Aqu. Symm.* 2 Sam. XVII, 19. *πτισάνας.* Scribitur alias *πτισσάνη. Suidas: πτισσάνη, ἡ κεκομμένη κριθή.* Idem habet *Photius*, qui tantum *καθαρὰ* addit. Vide et *Pollucem* lib. VII. cap. V. segm. 24. Est a *πτίσσειν, decorticare.*

ΠΤΟΕ'Ω, terreo, terrefacio, timeo, frango, et *πτοέομαι, terreor, paveo, expavesco, frangor.* *בָּעָה, *ebullire facio*,

Symm. Ies. LXIV, 2. Legit בָּעֲתָה. - בעת Pih. *Symm.* Iob. XIII, 11. - חָדַל, *desisto.* Ezech. II, 5. 7. חָדַל h. l. notat *prae timore exhaustum esse viribus, adeoque cedere alicui.* Conf. *Simonis Lex. hebr.* p. 513. *Cappello in nott. critt.* ad h. l. p. 544. legisse videntur יֶחֶרְדוּ, nam חָרֵד est *expavescere.* - חָרַד, *tremo.* Exod. XIX, 16. Amos. III, 6. - חָתַת, *frangor,* metaph. *consternor, terreor.* 1 Par. XXII, 13. μὴ φοβοῦ μηδὲ πτοηθῇς, ne timeas, neque *paveas.* Vide et 1 Par. XXVIII, 20. Ierem. I, 17. μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν. Continent haec verba glossema ex alia interpretatione, ut *Cappellus* in *nott. critt.* ad h. l. p. 520. indicavit. Veram lectionem exhibet ed. *Complut.* μηδὲ (seu μήποτε) πτοηθῆναί σε ποιήσω, quam etiam tuetur *Hieronymus* et *Codex. Syr. Hexapl.* Ierem. XLVI, 20. et conf. Luc. XXI, 9. Ierem. LI, 51. ἐπτόηται τὸ τόξον αὐτῶν, *fractus* est arcus illorum. Hab. II, 17. ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε, miseria ferarum *terrefaciet* te. - מְחִתָּה, *terror.* Prov. XIII, 3. πτοήσει ἑαυτὸν, terrefaciet semet ipsum. - מָסַס, *liquefio*, metaph. *terrore* seu *metu corripior.* Ios. VII, 5. - נָדַד, *avolo.* Ierem. IV, 25. πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτόηντο (al. rectius ἐπτοεῖτο), omnia volucria coeli *metu perculsa avolabant.* - נָחַת, *descendo.* Ierem. XXI, 13. Hic legerunt חָתַת. - לֹא עָנָה, *non humilior.* Ies. XXXI, 4. Admodum libere transtulerunt. - עָרַץ. Deut. XXXI, 6. - פָּחַד, *paveo.* Iob. XXIII, 15. *Aqu.* Ps. LII, 6. et LXXVII, 53. *Aqu. Theod. et Inc.* Iob. XXIII, 15. *Oi λοιποὶ* Prov. III, 25. ubi πτοεῖσθαι notat *occasionem timendi habere ac accipere.* - קוּם, *consisto.* Iob. XLI, 18. οὐ μὴν πτοήσουσιν δόρυ ἐπηρμένον, neutiquam timebunt hastam sublatam. Sc. קָם quandoque etiam notat *attonitum stare* et *haerere*, v. c. Iob. XXIX, 8. quam notionem h. l. fortasse respexerunt LXX Intt. - רָגַז, *commoveor.* Hab. III, 6. Iudith. XVI, 9. 1 Macc. VII, 30. ἐπτοήθη ἀπ' αὐτοῦ, *metu perculsus removit se ab eo.* Ita quoque *Syrus* interpretatus est.

ΟΥ' ΠΤΟΕ'ΟΜΑΙ, *non terreor.* זָכַר, *recordor.* Iob. XI, 16. ὥσπερ κῦμα παρελθὸν, καὶ οὐ πτοηθήσῃ. Scilicet cessante recordatione miseriae cessat etiam metus eius.

*ΠΤΟ'Η (pro quo et πτόα, etiam πτοία, v. c. apud *Polybium* IV, 58. dicitur), *pavor, metus, consternatio.* 1 Macc. III, 25. sec. *Alex.* et *Compl.* 3 Macc. III, 5. ἤρξατο ἡ πτόη ἐπιπίπτειν ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῶν, metu perculsae sunt omnes finitimae nationes. Sic legitur in Cod. *Alex.* et *Compl.* In cod. *Vatic.* est usitatius πτόησις.

ΠΤΟ'ΗΣΙΣ, *terror, consternatio.* פַּחַד, *pavor.* Prov. III, 25. οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν, non est, quod repentinum *terrorem*, h. e. *malum* imminens, formides: nam πτόησις h. l. metonymice est *obiectum timoris.* Conf. 1 Petr. III, 5. et ad h. l. *Wolfium* p. 128. *Symm.* Thren. III,

46. ubi vid. *Montf.* Vide et 1 Macc. III, 25. et 3 Macc. III, 5. *Hesych.* πτόησις, δειλία.

ΠΤΥ'ΑΛΟΝ et ΠΤΥ'ΕΛΟΝ, *saliva*, *sputum*. רִיר, idem. Iob. XVII, 18. et XXX, 10.

*ΠΤΥ'ΑΛΟΣ. תְּבַלֻּל, *suffusio*. Lev. XXI, 19. sec. ed. *Ald.* ubi reliqui libri rectius habent πτίλλος vel πτίλος, quod vide supra.

ΠΤΥ'Ξ, ΠΤΥΧΟ'Σ, *plica*, *plicatura*. לוּחַ, *tabula*, *quae complicatur*. *Symm.* Ies. XXX, 18. πτυχί.

ΠΤΥ'ΞΙΣ, *plicatio*, *plicatura*, *duplicatio*. כֶּפֶל, *duplum*. Iob. XLI, 5. εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι; in *duplicationem* autem thoracis eius quis ingrediatur? Ibi *Symmachus* ὑποδίπλωσιν vertit. *Hesych.* πτύξις, δίπλωσις, κάμψις.

ΠΤΥΧΑΙ', *valvae*, *ianuae*. צְלָעִים, *latera*, *tabulae*. 1 Reg. VI, 33. *Hesych.* πτυχαὶ, στοαὶ, περιβολαί. - קְלָעִים, *sculpturae*. Ibid. δύο πτυχαὶ, *duae valvae*. Legerunt צְלָעִים, *tabulae*. Πτυχὴ proprie *plicam*, *plicaturam* notat. *Suidas*: πτυχαὶ, στοαὶ, περιβολαί. Vide *Ernesti* notas ad *Suidae* ac *Phavorini Gloss. SS.* p. 122.

ΠΤΥ'Ω, *spuo*, *exspuo*. יָרַק, idem. Num. XII, 14. Vide et Sir. XXVIII, 13.

ΠΤΩ͂ΜΑ, *casus*, *ruina*, *exitium*, *cadaver*. אֵיד, *exitium*. Iob. XVIII, 12. - גֶּבֶר, *vir*. Iob. XXXIII, 17. ubi fortasse legerunt שֶׁבֶר. Vide ad h. l. *Dathium*. - גְּוִיָּה, *corpus*. Ps. CIX, 7. πληρώσει πτώματα, implebit *cadavera*. *Vulgatus*: *implebit ruinas*: ex ambiguitate cod. gr., nam πτῶμα et *ruinam* et *cadaver* notat. - יַד, *manus*. Iob. XV, 23. ubi pro יַד fortasse legerunt אֵיד aut פִּיד, nisi de *manu aucupis* cogitarunt. - כִּשָּׁלוֹן, *offendiculum*. Prov. XVI, 19. - מִכְשׁוֹל, idem. *Symm. Theod. LXX* Ies. VIII, 14. - מַפֶּלֶת. Iud. XIV, 8. τὸ πτῶμα λέοντος, *cadaver leonis*. - פֶּגֶר, *cadaver*. Ezech. VI, 5. *Al.* Ez. XLIII, 9. Conf. Matth. XXIV, 28. Apoc. XI, 8. *Suidas*: πτῶμα, σῶμα ἄνευ τῆς κεφαλῆς. *Lex. Vet.* πτῶμα ἐπὶ νεκροῦ. Sic passim etiam apud profanos. Vide *Eurip.* Orest. v. 1196. et *Lex. N. T. s. h. v.* - פִּיד, *infortunium*. Iob. XXXI, 29. - פֶּרֶץ, *ruptura*. Iob. XVI, 14. κατέβαλόν με πτῶμα ἐπὶ πτῶμα, deiecerunt me *ruina* super *ruinam*. - שָׁבַר, *frango*. Ies. XXX, 14. Legerunt שֶׁבֶר. - שֶׁבֶר, *fractura*. Ies. XXX, 13. - שֹׁד, *vastitas*. Ies. LI, 19. Praeterea legitur Iob. XX, 5. ubi nihil est in textu hebr. Vide supra s. v. ἐξαίσιος. Sap. IV, 18.

ΠΤΩΜΑΤΙ'ΖΩ, *cadere facio*. הִפִּיל Hiph. a נָפַל, idem. *Aqu.* Psalm. CXXXIX, 11. πτωματίσῃς. *Idem* Deut. XXV, 2. - *עָמַד, *sto*. *Symm.* 1 Sam. XXX, 10. ἐπτωματίσθησαν, ubi πτωματίζεσθαι notat *lassum subsistere*, *prae torpore non posse continuare iter*, adeoque bene respondet h. l. hebr. עָמַד, quod h. l. *subsistere* notat. Sc. qui sunt lassi ac defatigati, in terram

se prosternere solent. Fortasse vero ἐπτωματίσθησαν h. l. *Aquilae* tribuendum, et ad sequens פִּגְּרוּ referendum est. – פָּגַר Pih. *defectus sum viribus. Aqu.* 1 Sam. XXX, 21.

ΠΤΩ͂ΣΙΣ, casus, ruina, caedes. דֶּבֶר, *pestilentia. Inc.* Hab. III, 4. ubi πτῶσις *mortem violentam, pestem* notat. – כִּיד, *exitium. Symm.* Iob. XXI, 20. – מַגֵּפָה, *plaga.* Ps. CV, 29. Zach. XIV, 12. 15. Adde *Inc.* et LXX sec. *Compl.* 2 Sam. XVII, 9. et XXIV, 21. – *מְעִי מַפָּלָה, *acervus ruinae.* Ies. XVII, 1. ubi videndus *Koppius.* - מַפָּלָה. Ezech. XXVI, 15. 18. ἀπὸ ἡμέρας πτώσεώς σου, a die *ruinae* tuae. Ib. XXVII, 27. – נֶגֶף. Exod. XXX, 12. – נְפֹל, נָפֹל, part. et infin. *cadens, cadendo.* Ierem. VI, 15. XLIX, 20. – פֶּגֶר, *cadaver.* Nahum. III, 3. – קֻבַּעַת, *faeces.* Ies. LI, 17. Πτῶσις h. l. metaph. *summam miseriam, maximas calamitates* notat, cuius symbolum quoque sunt *faeces vini* Ps. LXXV, 9. Ies. LI, 17. – רֶגַע, *momentum.* Ezech. XXXII, 10. Sc. רָגַע *frangere* notat, quod non longe abscedit a πτώσει. – תַּרְעֵלָה, *horror.* Ies. LI, 22. ποτήριον τῆς πτώσεως, pro quo *Cappello* in *Crit. S.* p. 757. legendum videbatur ποτήριον τῆς πτοήσεως, quia תַּרְעֵלָה propius accedat ad significationem πτοήσεως, quam ad πτώσεως. Sed lectio recepta quoque excusari potest, si nempe statuitur, eos libere vertisse, hoc sensu: *calix vini quod nutare facit, et ad lapsum sollicitat.* Sir. XIII, 16. περιπατεῖν μετὰ τῆς πτώσεως vel est *in praesentissimo vitae periculo versari,* vel *commercium habere cum eo, qui causa erit et auctor infortunii,* coll. Luc. II, 34. Iudith, X, 1. ἀνέστη ἀπὸ τῆς πτώσεως. *Vulgatus* bene: *surrexit de loco, in quo iacuerat prostrata ad Dominum.* Eodem modo *Syrus* vertit, coll. IX, 1. Sir. IV, 22. πτώσεώς αὐτοῦ. *Vulg. inimici sui. Syrus* et *Arabs:* per *raptores.* Sir. XI, 30. πτῶσιν. *Vulg.* bene addit: *proximi sui.* Sir. I, 21. *causa exitii.*

**ΠΤΩ͂ΣΙΣ ΔΙΣΣΗ'.* פְּלִשְׁתִּים, *Philistaei. Incert.* Exod. XIII, 17. πτώσεως δισσῆς. Legit divisim פַּל שְׁתַּיִם, ita ut פַּל a נָפַל derivaverit, quasi sit i. q. מַפָּל vel מַפָּלָה.

ΠΤΩΧΕΙ'Α, egestas, paupertas, inopia. מִסְכֵּנוּת, *penuria.* Deut. XIII, 9. – עָוֹן, *iniquitas.* Ps. XXX, 13. Secundum *Bielium* ac *Trommium* legerunt בְּעָנְיִי vel בְּעוֹנִי. Sed πτωχεία est h. l. *miser status* in universum, *afflictio,* κάκωσις, ut *Symmachus* transtulit, quae quia erat poena peccati, hebraice recte עָוֹן dici poterat. – עֳנִי, *afflictio.* 1 Par. XXII, 14. Iob. XXX, 27. XXXVI, 21. Ps. CVI, 10. 41. *Suidas:* πτωχεία πενίας διενήνοχεν. ἡ μὲν γὰρ πενία μεμετρημένη ἐστὶν ἔνδεια, πόνῳ τὰ χρειώδη θηρῶσα, ἡ δὲ πτωχεία παντελὴς τῆς κτήσεως ἔκπτωσις. Desumta esse haec ex *Scholiasta Aristophanis ad Plutum* p. 58. annotat *Küsterus.*

ΠΤΩΧΕΥ'Ω, pauper sum, inops sum, egestate laboro, mendico, mendicando vivo. דָּלַל, *attenuor.* Iud. VI, 6.

ἐπτώχευσεν ἰσραὴλ σφόδρας, Israelitae per Midianitas valde *viribus attriti erant*, aut: ad mendicitatem redacti erant. Psalm. LXXVIII, 8. *ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα*, valde sumus *attenuati*. – *הִתְרֹשֵׁשׁ Hithp. *me depaupero* aut *pauperem me fingo*. *Symm.* Prov. XIII, 7. *πτωχευόμενοι*, *se pauperes reddentes*, nempe *eleemosynis largiter erogatis*, aut *qui pauperes videntur*, aut *se pauperes ferunt*, seu *paupertatem ementiuntur*, i. q. *πτωχοφανεῖς*, quod vide infra. Posteriorem explicationem praefero, quia *τῷ* מִתְרוֹשֵׁשׁ opponitur מִתְעַשֵּׁר, h. e. *is qui se divitem vendit et iactat*. – יָרַשׁ : נורש. Iud. XIV, 15. *ἢ πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς;* num ideo nos invitastis, ut nos *pauperes reddatis?* ubi *πτωχεύειν* est i. q. *πτωχίζειν*. Alii ibi habent *ἐκβιάσαι*. *Vulg. ut spoliaretis.* Caeterum petita h. l. est significatio verbi hebr. a רוש. Adde Prov. XXIII, 21. – רוש. Ps. XXXIII, 10. *πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν*, divites *egestate laborarunt* et esuriverunt. Conf. 2 Cor. VIII, 9. Tob. IV, 29. *Homer. Od. ό*, v. 308. *πτωχεύσων*. *Schol. τὰ πτωχοῖς ἁρμόδια αἰτήσων.*

ΠΤΩΧΙ'ΖΩ, *pauperem* seu *mendicum facio*, *ad mendicitatem redigo*. הוֹרִישׁ Hiph. a יָרַשׁ, *depaupero*. 1 Sam. II, 7.

ΠΤΩΧΟ'Σ, *mendicus*, *pauper*. Vide supra s. v. *πένης*. אֶבְיוֹן, *egenus*. Exod. XXIII, 11. 1 Sam. II, 8. Esth. IX, 22. et alibi. – דַּל, *tenuis*. Lev. XIX, 15. Ruth. III, 10. 2 Reg. XXIV, 14. et alibi. *Symm.* Iob. V, 16. *Aqu. Symm. Theod.* Ps. XL, 2. – דַּלָּה, *tenuitas*. 2 Reg. XXIV, 32. – חֶלְכָה. Ps. IX, 38. – יָתוֹם, *pupillus*. Ps. LXXXI, 3. Sic *Bielius:* sed male. Nam in LXX h. l. confusio vocum locum habet, et reponendum *πτωχὸν καὶ ὀρφανὸν*, ut quoque habet *Theodotion*. Pertinet itaque *πτωχὸς* h. l. ad דַּל. – עַז, *fortis*. Ies. XXV, 3. Forte legerunt עָנִי. – עָנָו, *mansuetus*, etiam *afflictus*. Ps. LXVIII, 37. Prov. XIV, 21. Ies. XXIX, 19. et alibi. In l. c. *Prov.* est vox ענוים diversae lectionis et scriptionis. In textu scribitur עֲנִיִּים, in margine עֲנָוִים, ut adeo LXX expressisse videantur vocem in textu scriptam, non vero in margine lectam. – עָנִי, *afflictus*. Lev. XIX, 10. 2 Sam. XXII, 28. Iob. XXIX, 12. et alibi saepius. Hab. III, 14. pro *πτωχὸς* reponendum est *πτωχοὺς* aut *πτωχόν*. *Vulg. qui devorat pauperem*. – קָטָן, *parvus*. Esth. I, 20. *ἀπὸ πτωχοῦ ἕως πλουσίου*. – רָשׁ, *pauper*. Prov. XIII, 8. XIV, 20. XVII, 5. et alibi. – רָשָׁע, *improbus*. Prov. XXVIII, 15. Fortasse legerunt רָשׁ, coll. v. 5. *Suidas: πτωχὸς, ὁ ἐκπεπτωκὼς τοῦ ἔχειν, ἐπαίτης, παρὰ τὸ πτώσσειν πάντας, ὅ ἐστιν ταπεινοῦσθαι.*

ΠΤΩΧΟ'Σ ΕἸ'ΜΙ, *pauper fio*. חָרַר, *comburor*. Ies. XXIV, 6. Illustranda est haec versio e l. arab., in qua جرى notat *deficere*, *imminui*. Nonnullis חרבו legisse videntur.

ΠΤΩΧΟ'Σ ΚΑΙ' ΠΕ'ΝΗΣ, *pauper et egenus.* רַל. Psalm. XL, 1.

ΠΤΩΧΟΦΑΝΗ'Σ, *pauper apparens, paupertatem prae se ferens; ementitus paupertatem.* הִתְרֹשֵׁשׁ Hithp. a רוּשׁ, *pauperem me fingo. Theod.* Prov. XIII, 17. *Vulg. quasi pauper.*

ΠΥΓΑΡΓΟΣ, *pygargus, damae genus aut caprae, ab albis natibus dictae.* Conf. *Plin.* lib. VIII. c. 53. *Aristoteli* lib. VI. de *hist. anim.* 6, 3. est *aquilae species,* quae a cauda candicante nomen accepit. דִּישֹׁן. Deut. XIV, 5. In Cod. *Alex.* vitiose legitur πύλαργος. Conf. *Bocharti Hieroz.* P. I. Lib. III. c. 20. p. 902. ac *Donatum* ad *Scheuchzeri Phys. Sacr.* T. III. p. 396.

ΠΥΓΜΑΙ~ΟΙ, *Pygmaei*, ita dicti ex nonnullorum sententia, *quod quasi palmares et cubitales sint*, a πυγμὴ, quemadmodum גַּמָּדִים, cui haec vox in versione *Aquilae* sec. ed. *primam* Ezech. XXVII, 11. respondet, a גֹּמֶד, *pugnus,* originem suam deducere creditur. Alii contra, v. c. *Hieronymus,* per πυγμαίους *manu promptos, robustos, bellatores et ad bella promptissimos,* a πυγμὴ, *certamen,* intellegunt, ut legitur haec vox apud *Herodot.* III, 37. Conf. *Th. Gutberlethi* Diss. Philol. *de mysteriis Deorum Cabirorum* p. 44. et *Faberum* in *Archaeol. Vet. Hebr.* p. 200. qui omnino hic conferendus est. Vide quoque, quos laudat *Simonis Lex. hebr.* p. 338., *Fullerum Miscell. SS.* lib. VI. c. 3. p. 695. et *Steph. le Moyne ad Var. Sacr.* lib. VI. c. 5. p. 752. *Hesych.* πυγμαῖοι, ἔθνος πόῤῥω τῆς Αἰγύπτου τῷ μεγέθει πάνυ μικρὸν, οἷον πηχυαῖον.

ΠΥΓΜΗ', *pugnus.* אֶגְרֹף, *pugnus, manus in pugnum contracta et firmiter convoluta.* Exod. XXI, 18. πατάξωσι τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ, percutiant proximum lapide, vel *facto pugno.* Vide quoque Ies. LVIII, 4. et conf. *Lex. N. T. s. h. v. Gloss. in Octat.* πυγμὴ, γρόνθος. *Hesych.* πυγμὴ, γρόνθος, πυγτή. (Forte πύκτη legendum: nam πύκτας alibi *Hesychius* interpretatur γρόνθους.) ἤγουν τὸ συγκεκλεῖσθαι τοὺς δακτύλους. *Phavorinus:* πυγμὴ, ἐπὶ τῆς χειρὸς, ὅταν ἔχῃ τις συνεσταλμένους τοὺς δακτύλους. *Pollux* II, 4. segm. 147. Ἂν δὲ συγκλείσῃς τὴν χεῖρα, τὸ μὲν ἔξωθεν καλεῖται πυγμὴ, ὅθεν καὶ ὁ πύκτης, καὶ τὸ πυκτεύειν. *Suidas:* πυγμὴ, πάλη, σύγκλεισις δακτύλων, γρόνθος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πυγμὴ, ἡ σύγκλεισις τῶν δακτύλων, γρόνθος.

ΠΥΘΜΗ'Ν, *propago, palmes,* it. *ima pars, fundus.* דֶּרֶךְ, *via.* Prov. XIV, 12. εἰς πυθμένα ᾅδου, in *imam partem* inferni. Ita *Bielius* atque *Iaegerus,* qui LXX h. l. pariter ac ib. XVI, 25. חַדְרֵי, *penetralia,* coll. VII, 27. legisse coniicit. Mihi vero videntur utrobique πυθμένα de suo addidisse, ut πυθμὴν ᾅδου hebr. מָוֶת respondeat. — קָנֶה, *culmus.* Gen. XLI, 6. et 22. ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν τῷ πυθμένι ἑνὶ, septem aristae ascendebant in *culmo* uno. — שָׂרִיגִים plur. *palmites.*

Gen. XL, 10. ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, in vite autem illa tres *propagines* seu: *involuti et perplexi in parte infima rami.* *Suidas:* πυθμὴν, τὸ ἔσχατον μέρος καὶ τελευταῖον παντὸς οὑτινοσοῦν σκεύους κατὰ βάθος. *Hesych.* πυθμὴν, τὸ ὑποκάτω τῆς λεκάνης, καὶ παντὸς σκεύους, γένεσις, ἀρχὴ, ῥίζα, καὶ τῆς μητρὸς τὸ ἄνω μέρος. Idem: πυθμένα ἐλαίας, τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ῥίζαν. Et: πυθμένες, βάσεις αἱ κατὰ τῶν δένδρων.

ΠΥΚΑ'ΖΩ, condenso, tego, obumbro, orno, frondosus sum et virens. עֲבֹת sing. *contortus funis*, item: *ramus densus, umbrosus.* Ps. CXVII, 26. συστήσατε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν (sc. κλάδοις) ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου, sistite vel figite festum *obumbrantibus ramis* usque ad cornua altaris, h. e. si verba per hypallagen quandam accipiamus: figite in festo obumbrantes ramos usque ad cornua altaris. Conf. Lev. XXIII, 40. ubi, qui hic sunt πυκάζοντες, LXX vocant κλάδους ξύλου δασεῖς. *Schol.* ad h. l. πυκάζουσιν, σκιάζουσιν, καλύπτουσιν, κοσμοῦσιν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πυκάζουσιν, σκιάζουσι, στεφανοῦσιν. Ita et *Suidas.* Idem *Suidas:* πυκάζουσι, τουτέστι πεπυκνωμένοις, στενοχωρουμένοις, ubi verba Psalmi adducta statim subiungit. *Hesych.* πυκάζουσι, καλύπτουσι, στεφανοῦσι, πυκνοῦσι, κρύπτουσι, φυλάσσουσι, σκέπουσι, περιβάλλουσι, στεγάζουσι, σκιάζουσι. Adde *Homer. Il.* ξ. 289. et ψ'. 503. — רַעֲנַן Pih. *viresco.* Iob. XIV, 32. ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ, ramus eius neutiquam *obumbret*, h. e. *nulla folia habebit*, seu *exarescet.* *Vulg. arescent.* Conf. *Hexapla.* — רַעֲנָן, *viridis.* Hos. XIV, 9. ὡς ἄρκευθος πυκάζουσα, sicut iuniperus *frondosa et virens.* *Gloss. MS. in Proph.* πυκάζουσα, σκεπάζουσα. Conf. *Hesychium* in πυκάζουσαι. 3 Macc. IV, 5. γεραιῶν πλῆθος πολιᾷ πεπυκασμένων, senum multitudo canitie *ornatorum.* Sic *Theocritus Idyll.* κ'. v. 22. ὡς κισσὸς ποτὶ πρέμνον, ἐμὰν δ' ἐπύκαζεν ὑπήναν: ubi *Schol.* ἐπύκαζεν, ἐκόσμει. *Suidas:* πυκάζεται, σκεπάζεται, κοσμεῖται.

ΠΥ'ΚΑΣΜΑ, densum quid, ramus densus. עֲבֹת, idem. *Symm.* Ps. CXVII, 26. συνδήσατε ἐν πανηγύρει πυκάσματα, colligate in festivo populi conventu *ramos densos*, aut: *serta densa.*

ΠΥΚΝΟ'Σ, densus, item *creber*, *frequens.* חֹרֶשׁ, *sylva. Inc.* et LXX Ezech. XXXI, 3. 3 Macc. I, 28. πυκνοτάτη κραυγὴ, *densissima* vociferatio, h. e. *vehementissima vociferatio hominum multorum constipatorum et conglobatorum.* Ibid. IV, 11. ἐκπορεύεσθαι πυκνότερον, *frequentius* exire. Adde 2 Macc. VIII, 8.

**ΠΥΚΝΟ'ΤΑΤΟΣ.* Vide s. v. πυκνός.

ΠΥΚΝΟ'ΤΕΡΟΝ, adverb. compar. *frequentius.* Vide s. v. πυκνός.

**ΠΥΚΝΟ'ΤΕΡΟΣ, frequentior.* 4 Macc. XII, 12. πυκνοτέρῳ πυρὶ, *vehementiore* igne.

***ΠΥΚΝΌΤΗΣ**, *densitas, spissitudo.* 3 Macc. I, 28. *πυκνότητος* sec. ed. *Ald.* ubi tamen reliqui libri rectius *πυκνοτάτης* habent.

ΠΥ'ΛΗ, *porta.* *אֻבַל, *rivus.* Dan. VIII, 2. et 3. sec. cod. *Chis.* Syris et Chaldaeis ܐܒܘܠܐ et אבולא *porta* dicebatur. Vide ad h. l. *Editorem Romanum* et *Segaarium.* – דֶּלֶת, *ianua.* Deut. III, 5. Ios. VI, 26. Iob. XLI, 6. et alibi. – *דֶּרֶךְ, *via.* 1 Sam. IV, 13. ubi portam pro via posuerunt, quia per portam exitur in viam. – *חוֹמָה, *murus.* Nehem. XII, 31. sec. *Compl.* – חָצֵר, *atrium.* Ezech. XL, 49. Num ibi loco *πύλην* fortasse legendum est *αὐλήν*? coll. v. 34. ut alii libri habent. – מָסָךְ, *tegumentum.* Ies. XXII, 8. Vox hebr. h. l. *urbes munitas* notat. – סַף, *limen.* *Al.* 1 Par. IX, 19. *τὰς πύλας.* 2 Par. XXXIV, 9. *πύλην.* – עִיר, *urbs.* Ierem. XLIV, 6. ubi vel statuendum est per synecdochen partis rei pro re integra *portas urbis* h. l. pro *urbibus* poni (Conf. *Lex. N. T.* T. II. p. 721.), vel loco *πύλαις* reponendum est *πόλεσι* (coll. v. 21. Literae *υ* et *ο* in codd. GG. haud raro permutantur. Vide *Wyttenbach.* ad *Plutarch.* de *sera num. vindicta* p. 35.), vel denique LXX inserto Schin בְּשַׁעֲרֵי loco בְּעָרֵי legisse. – פֶּתַח, *ianua.* Gen. XXXVIII, 14. Psalm. XXIII, 7. 9. Ierem. XLIII, 9. – *פִּתּוּחַ, *sculptura, caelatura.* *Symm.* Ps. LXXIV, 6. Legit פֶּתַח cum LXX, qui h. l. *θύραν* habent. – *פֶּתַח, *gladius.* *Symm.* *Theod.* *Mich.* V, 5. Scil. vox hebr. *quamvis aperturam*, etiam *portam*, *ianuam* notat, unde ad *gladios evaginatos* transfertur. – שׁוּל, *fimbria.* Thren. I, 10. ubi tamen pro *πρὸς πυλῶν αὐτῆς*, vel, ut Al., *πρὸς ποδῶν αὐτῆς*, *Drusius* suspicatur interpretes scripsisse *πρὸς τὸ λῶμα αὐτῆς* vel *λῶμ' αὐτῆς*, ultima per apostrophen reiecta. Vide *Quaest. Hebr.*, *libr. III. qu.* 52. Mihi lectio *ποδῶν* praeferenda videtur, quam habet cod. *Alex.* et praeter *Arabem* confirmat *Vulgatus*, qui vertit *in pedibus eius.* Videntur nempe *fimbrias* pro *omni extremitate* accepisse. – שַׁעַר, *porta.* Gen. XXVIII, 17. *ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ*, *porta* coeli. *Homerus* alias nubes vocat *πύλας οὐρανοῦ.* *Suidas:* *πύλας οὐρανοῦ* Ὅμηρος *τὰ νέφη λέγει.* Vide Il. *ε'*, v. 749. Unde et *Hesychius: πύλαι οὐρανοῦ, τὰ νέφη.* Vulgo haec male distinguuntur ita: *πύλαι, οὐρανοῦ τὰ νέφη.* Conf. 3 Macc. VI, 18. Iob. XXXVIII, 17. *ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου*, aperiuntur autem tibi timore *portae mortis.* Ps. IX, 14. *ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου*, exaltans me ex *portis mortis.* Vide et Ps. CVI, 18. Ies. XXXVIII, 10. *πορεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου*, proficiscar ad portas inferni s. mortis. Conf. Sap. XVI, 13. et 3 Macc. V, 51. Sic passim *τῶν πυλῶν ᾅδου* et *θανάτου* mentio fit apud exteros. Vide praeter auctores *Wolfio* ad Matth. XVI, 18. laudatos *Alberti* ad eundem locum p. 111. sequ. ac

Lexicon N. T. s. h. v. Ps. CXVII, 19. Ad quem locum respiciens *Suidas*: *πύλαι δικαιοσύνης, αἱ διάφοροι τῆς ἀρετῆς ἰδέαι. δι' ἐκείνων γὰρ δυνατὸν ἀξίως ὑμνῆσαι τὸν τῶν ὅλων θεόν. Δαβὶδ· ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης.* Haec sumta esse ex *Theodoreto* ad Ps. cit. p. 875. annotat *Küsterus*. Rectius autem alii aliter *portas iustitiae* interpretantur. Vide Intt. Adde *Inc.* Deut. XII, 12. ubi vide *Scharfenbergium*, qui etiam conferendus est ad Deut. XXIII, 17. Prov. XII, 13. *ὁ συναντῶν ἐν πύλαις. Schol. ὁ περίεργος καὶ πολυπράγμων.* — שֹׁעֵר, *ianitor*. 2 Sam. XVIII, 26. 2 Reg. VII, 10. 1 Par. IX, 18. sec. *Vat.* et *Alex.* 1 Par. XXVI, 1. Praeterea legitur Ps. LXXII, 28. *ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών*, id quod in hebr. non reperitur, sed mutuo sumtum videtur ex Psalm. IX, 15.

*ΤΗ͂Σ ΠΥ'ΛΗΣ ΣΤΗ'ΡΙΓΜΑ, *portae sustentaculum*. אֵילָיו, *postes eius*. *Inc.* Ezech. XL, 9. ubi vid. *Montfauconius*. Equidem referre mallem ad אֻלָם הַשַּׁעַר *vestibulum portae*, in sequentibus.

ΠΥΛΩ'Ν, *vestibulum*, it. *porta*. סַף, *limen*. 2 Par. III, 7. Soph. II, 14. — פֶּתַח, *ianua*. Gen. XLIII, 19. 1 Reg. VI, 8. 32. XIV, 28. et alibi. — שַׁעַר. Iud. XVIII, 16. 17. 1 Par. XXVI, 13. Conf. Apoc. XXI, 21.

*ΠΥΛΩΡΕ'Ω, *custodiae portae praesum*. לַשָּׁעַר, *ad portam*. 1 Par. XVI, 42. *τοῦ πυλωρεῖν* sec. *Compl.* Bene quoad sensum. *Photius Lex.* *πυλωρεῖ, φυλάσσει.* Idem *Suidas* quoque tradit.

ΠΥΛΩΡΟ'Σ, *ianitor*, *custos ianuae s. portae*. שֹׁעֵר, idem. 1 Par. IX, 17. 18. 2 Par. VIII, 14. Esdr. II, 42. — שַׁעַר, *porta*. Nehem. XII, 25. 30. Iob. XXXVIII, 17. *πυλωροὶ ᾅδου*, ianitores orci. Similiter profani inferno ianitorem tribuerunt. Vide *Homerum* Il. θ', v. 367. *Virgil. Aen.* VI, 400. et conf. *Hesychium* in voce *Πυλάρταο*, ac *Elsnerum* ad Matth. XVI, 18. p. 78. Caeterum in omnibus his locis laudatis LXX שער legerunt. — תָּרָעַיָּא chald. plur. Esdr. VII, 23. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *πυλωρός, ὁ τῶν πυλῶν φύλαξ.*

ΠΥΝΘΑ'ΝΟΜΑΙ, *sciscitor*, *percontor*, *interrogo*. דָּרַשׁ, *quaero*. Gen. XXV, 22. *ἐπορεύθη πυθέσθαι παρὰ κυρίου*, ibat, ut *percontaretur* a Domino. Conf. Matth. II, 4. Ioh. IV, 52. Adde *Symm.* 2 Reg. I, 2. — עֲנָה chald. *respondeo*. *Inc.* Dan. II, 15. *ἐπυνθάνετο αὐτοῦ*, *interrogabat* illum. Ita quoque transtulit *Vulgatus*. Scil. עֲנָה in universum *loqui* notat, adeoque sensu, uti h. l., ita postulante, de *interrogationibus* quoque accipi potest. 2 Macc. III, 9. 3 Esdr. VI, 11. (ubi v. 12. est *ἐπερωτῆν*) respondet chald. שְׁאַל Esdr. V, 9. *Suidas*: *πυνθάνομαι, γενικῇ, ἐρωτῶ.*

ΠΥ'ΞΙΝΟΣ, *buxinus*. גֹּפֶר, *cupressus*. *Incert.* Gen. VI, 14.

ΠΥΞΙ'ΟΝ, *tabella scriptoria sic dicta, quod olim ex buxo fieri solebat*, etiam *quaevis alia tabula*, ut sit i. q. πλάξ. לוּחַ, *tabula*, it. *parva pyxis*. Exod. XXIV, 12. δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, dabo tibi *tabulas* lapideas: ubi *Aq. Symm. ac Theod.* τὰς πλάκας habent. *Hesych.* πυξίδα (*Bernardus* bene legit πυξία ex Exod. l. c.), δίπτυχα. Ies. XXX, 8. γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα, scribe haec in *tabula*. *Symm.* πτύχι. Hab. II, 2. ubi *Montf.* pro πυξίον coniicit legendum πυκτίον, *librum*, qua tamen coniectura facile supersedere possumus. *Symmachus:* ἐπὶ σελίδων. – עֶשֶׁת, *nitor*. Cant. V, 15. κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον, venter eius *pyxidicula* eburnea. עָשָׂה notat *fabricavit*. – צַלַּחַת, *paropsis, catillus*. *Inc.* et LXX sec. *Compl.* 2 Reg. XXI, 13. πυξίον.

ΠΥ'ΞΟΣ, *buxus*. *Theophrast. Histor. plant.* lib. V. c. 4. et Lib. III. c. 15. Faciunt a πυκάζω, quia densum eius lignum. שְׁאָה, *cedri species*. Ies. XLI, 19. – תְּאַשּׁוּר, *cedrus*. *Aqu. Symm.* Ies. XLI, 19.

*ΠΥΡΑΙΟ'Ω, *rubeo, rutilo*, i. q. πυράζω, πυῤῥάζω, et πυῤῥίζω. הֶאְדִּים Hiph. ab אָדַם, *idem*. Ies. I, 18. sec. MS. *March.* ἐὰν πυραιῶσιν.

ΠΥ'Ρ, *ignis, holocaustum*. Plur. τὰ πυρὰ, *ignes, holocausta*. אוּר, idem. Ezech. V, 2. – אָכְלָה, *cibus*. *Al.* Ezech. XXIII, 37. διὰ πυρός. Recte; nam sermo ibi est de *consumtione per ignem*, ac sacrificiis Molocho offerri solitis. – *אִישׁ, *vir*. Ierem. L, 42. ubi pro כְּאִישׁ legerunt כְּאֵשׁ. Idem valet de loco Ierem. VI, 23. – אֵשׁ. Gen. XV, 17. Exod. III, 2. et alibi saepius. – *אִשׁ, pro אֵשׁ. Mich. VI, 10. Legerunt אֵשׁ. – אֶשָּׁא chald. Dan. VII, 11. – אִשֶּׁה, *sacrificium ignitum*. 1 Sam. II, 30. *Inc.* Levit. VI, 17. et VII, 35. *Theod.* Lev. XXIV, 2. *Aqu.* Lev. II, 3. sec. *cod. Paul. Lips.* ἀπὸ πυρῶν κυρίου: ubi tamen sine dubio πυρὸς legendum, uti habet *Theodot.* ἀπὸ τῶν τοῦ πυρὸς κυρίου. *Aqu.* Lev. X, 12. sec. *Hesych.* ἀπὸ τῶν πυρῶν. Vide ad h. l. *Scharfenbergium*. – אֲשֶׁר, *qui*. Num. XXI, 30. Hic perperam legerunt אֵשׁ. – אִשָּׁה, *mulier*. Ps. LVII, 8. Ex nonnullorum sententia legerunt אֶשָּׁה (coll. Ierem. VI, 29.) (ac πῦρ in notione *febris inflammatoriae* adhibuerunt): secundum *Cappellum* vero (in *Crit. S.* p. 219.), *Bielium* ac *Trommium* legerunt אֵשׁ. Sed neutra coniectura opus est. Nam, ut bene monuit *Genebrardus*, אֶשָּׁה idem est quod אֵשׁ poetice et syriace. Chaldaeis dicitur אֶשָּׁתָא. – *אָח. Hos. VII, 7. Legerunt אֵשׁ, aut potius ח ut ש aut th blaesum extulerunt. Conf. *Cappelli Crit. S.* p. 579. et ad h. l. *Scharfenbergium*. – *בְּאשׁ, *foetor*. Amos. IV, 10. Legerunt בָּאֵשׁ, ἐν πυρί. – בְּעֵרָה, *incendium*. Exod. XXII, 6. – חֹשֶׁךְ, *tenebrae*. Deut. V, 23. Per *tenebras* h. l. intellegendae sunt *nubes fulmina iaculantes*. – לֶהָבָה, *flamma*. Ies. X, 17. – *נֶגֶב, *meridies*. Huic enim voci sine dubio πῦρ respon-

det apud *Hebr. Int.* Ezech. XX, 47. *Syr.* ܢܫܒ, *exsiccavit.* Eandem significationem habet quoque haec vox in l. *chald.* et *samaritana.* – נוּר: נוּרָא chald. Dan. III, 6. 11. VII, 9. 10. et alibi. – צָרֶבֶת, *adurens.* *Theod.* Prov. XVI, 27. – רֶשֶׁף, *pruna ignita.* Psalm. LXXVII, 53. Conf. Apoc. VIII, 5. – שְׂרֵפָה, *ustio.* Gen. XI, 5. Amos. IV, 11. Sap. XVI, 16. πῦρ, *fulgura ignita grandini mixta* (coll. Exod. IX, 24. Ps. CIV, 32.) et ib. v. 22. Sir. VII, 19. πῦρ καὶ σκώληξ, *afflictiones s. poenae gravissimae*, collato Iudith. XVI, 17. Ies. LXVI, 24. et Marc. IX, 44. 48. Sirac. XXIII, 23. ubi de *libidine venerea*, ut πυροῦσθαι 1 Cor. VII, 9., adhibetur. Conf. *Lexicon N. T.* s. v. πυροῦσθαι. Sir. VIII, 3. μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα, h. e. *ardorem loquendi ac se vindicandi* accendes magis, perinde facis, ac si ligna igni suggeras, flamma magis exardescet. Sir. VIII, 10. πῦρ φλογὸς, *ira, excandescentia, affectus animi vehementiores.* *Ignis* quoque passim pro *ira* ponitur. Vid. *Barth.* ad *Claud.* lib. I. in *Ruf.* v. 182. Sir. XV, 16. ubi πῦρ καὶ ὕδωρ notat *quaelibet contraria*, v. c. mala et bona, noxia et salutaria, nam ignis nocet, aqua est salutaris. Sir. XVI, 6. πῦρ, *poenae divinae*, i. q. ὀργὴ in sequ.: nam ultio Dei instar ignis est. 2 Macc. I, 18. πῦρ, *ignis sacer*, coll. v. 19. ubi πῦρ τοῦ θυσιαστηρίου dicitur. Adde II, 1.

"ΑΓΩ ΔΙΑ' ΠΥΡΟ'Σ, *duco per ignem.* הִבְעִיר בָּאֵשׁ, *comburo in igne.* 2 Par. XXVIII, 3.

ΠΥΡΑ', *pyra, strues lignorum igne accensa*, etiam *ignis, flamma*, et quidem *ingens acervus ignium collucentium.* Iudith. VII, 5. Sap. XVII, 6. *conglobata fulmina.* 2 Macc. I, 22. πυρὰ μεγάλη. *Vulgatus: ignis magnus.*, i. q. φλὸξ v. 32. Vide quoque *Symm.* Sirac. LI, 4. πυρὰ et πῦρ in codd. confunduntur. *Hesych. et Etym. M.* πυραὶ, πυρκαϊαὶ, ἀπὸ τοῦ φύρω. *Phavorinus:* πυρὰ θηλυκῶς, τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ νεκρῷ ἁπτόμενον, καὶ ὁ τόπος, ἐφ' ὃν τὸ πῦρ ἅπτεται.

ΠΥΡΑΜΙ'Σ, *pyramis, moles maxima geometrica ratione constructa, ex lapidibus quadratis a lato in acutum tendens*, ita dicta ab ignis similitudine, qui surgens latior in acutum desinit. Tales septem exstructae fuisse dicuntur 1 Macc. XIII, 28. scil. more Aegyptiorum. 1 Macc. XIII, 28. *Hesych.* πυραμίδες, οἰκοδομήματα γεωμετρικὰ ἐπὶ τὰ κάτω κατερχόμενα. De etymo v. *Iablonski* T. I. *Opp.* p. 219.

ΠΥΡΓΟΒΑ'ΡΕΙΣ, *munitiones turritae, propugnacula, turrita palatia.* אַרְמוֹן, *palatium.* Ps. CXXI, 7. εὐθηνία ἐν τοῖς πυργοβάρεσί σου, felicitas in *propugnaculis* tuis. *Hesych.* πυργοβάρεις, οἱ προμαχῶνες. *Suidas:* πυργοβάρεις, προμαχεῶνες, οἱ ὀχυρώτατοι τῶν πύργων, ἢ τείχη ὀχυρά. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πυργοβάρεις, οἱ προμαχίονες (scr. προμαχεῶνες vel προ-

μαχῶνες) τῶν πύργων οἱ ὀχυρώτεροι. *Bochartus Hier.* P. II. lib. VI. c. 16. p. 888. hanc vocem inter semi - Aegyptias numerat.

ΠΥ'ΡΓΟΣ, *turris*, *propugnaculum*, *murus*, metaph. *praesidium*. *הֵיכַל, *palatium*. Dan. IV, 26. sec. Cod. *Chis*. Vid. *Lexicon N. T.* s. h. v. - חוּג, *circulus*. *Symm.* Prov. VIII, 27. πύργον. - מִגְדָּל, *turris*, *palatium*. Ps. LX, 3. ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ, factus es fiducia mea, *turris roboris*, h. e. *turris munita*, a facie inimici. Sic *Aqu. Theod.* Prov. XVIII, 10. πύργος κράτους. Eadem metaphora usi sunt profani quoque. *Homerus*, ubi de Aiace Telamonis filio canit, *Odyss.* λ', v. 555. τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο. *Eurip. Med.* v. 390. ἢν μέν τις ἡμῖν πύργος ἀσφαλὴς φανῇ, ubi πύργος ἀσφαλὴς iuxta *Schol.* dicitur ἀντὶ τοῦ ὀχύρωμα σωτηρίας. Addit *Schol.* καταχρηστικῶς δὲ τὴν σωτηρίαν πύργον ὠνόμασεν, παρὰ τὸ τοὺς ὑποδεδραμηκότας ὑπὸ πύργῳ ἐν τῷ πολέμῳ σώζεσθαι. Vide et *Schol. Soph. Oedip. Tyr.* v. 1209. *Claudian.* in *Rufin.* I. v. 264. de Stilicone: *hic cunctis optata quies, hic sola pericli turris erat, clypeusque trucem porrectus in hostem.* Conf. *Alberti Peric. crit.* p. 7. et notata infra in v. τεῖχος. - מְצוּרָה, *munitio*. Ies. XXIX, 3. θήσω περί σε πύργους, ponam circum te *propugnacula*. *Hesych.* πύργος, προμαχεὼν, τεῖχος. Ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη. - מִנֶּגֶד, *e regione*. Neh. III, 19. Sed ibi vox מִנֶּגֶד a LXX prorsus omissa esse, ac πύργου ad עֲלֹת referendum videtur. Sir. XXVI, 27. πύργος θανάτου, *turris mortis*, h. e. *mortifera*. Conf. *Drusium Proverb. Class.* I. lib. IV. n. 48. Ita vulgo. Mihi autem πύργος h. l. *ianuam, portam* significare videtur. Conf. *Hom. Il.* γ', 153.

ΠΥΡΕΙ'Α, *locus, ubi accenditur ignis*, *focus*, *caminus*. אֵשׁ, *ignis*. Ies. LIV, 16. ubi in ed. *Ald.* legitur πυρίᾳ. Utraque lectio a lectione πυρὶ, quae in aliis libris reperitur, quoad sensum minime differt. Continet autem lectio πυρὶ emendationem ad textum hebraicum.

ΠΥΡΕΙ˜ΟΝ, *igniarium*, *foculus*, *cui ignis imponitur*, *ignis receptaculum*, *thuribulum*, *acerra*. יָעִים plur. *palae*. 2 Par. IV, 11. - מַחְתָּה, *instrumentum*, *quo prunae ab igne capiuntur*, secundum alios *thuribulum*. Exod. XXVII, 3. XXXVIII, 3. Num. XVI, 37. - *קֻבָּה, *lupanar*. *Symm.* Num. XXV, 8. πυρεῖον sec. codd. nonnullos, ubi *Basil.* et al. habent πορνεῖον. *Nobilius* legit πυρίνιον, cui ideo assentior, quia πῦρ interdum de *libidine venerea* dicitur, ut supra docui, ac LXX h. l. κάμινον habent, pro quo *Procopius* p. 423. καμινεῖον legit. Lectio πορνεῖον merum glossema continet. *Hesych.* πυρεῖον, ἀγγεῖον, κεράμιον εἰς πυρὸς ἔνθεσιν. *Suidas*: πυρεῖον, θυμιατήριον.

ΠΥΡΕΤΟ'Σ, *febris*. אֵשׁ לֹא־נֻפָּח, *ignis non sufflatus*. *Inc.* Iob. XX, 26. Videtur merum glossema esse. De *aestu*

πυρετὸς usurpatum legitur apud *Homerum Iliad.* χ', 31. – קַדַּחַת. Deut. XXVIII, 22.

*ΠΥΡΙΑΤΟ'Σ, *pyriatus*, *fomentatus*, *calefactus*, *igni coctus.* מַחְתָּה, *receptaculum.* Οἱ λοιποὶ sec. cod. X. *Holm.* Exod. XXV, 38. πυριατὰ, καλούμενα τρυβλία. Posteriora pro exegeticis et *Reliquis* haud tribuendis habet *Holmesius.* Caeterum pro πυριατὰ coniicio legendum πυρεῖα s. πύρδαλα. *Photius Lex.* Πυριάτη θηλυκῶς τὸ πυρίεφθον, οὐχὶ πυρίατος οὐδὲ πυριατὴ ὀξυτόνως, οὐδὲ πυριεφθός. *Hesych.* πυριατὸν, τὸ ἑφθὲν πυρὶ, ὃ γίνεται ἐκ τοῦ πρώτου γάλακτος.

*ΠΥΡΙ'ΖΩ, *inflammo.* שָׁעָה, *respicio. Theod.* sec. cod. *Coislin.* Gen. IV, 4. ἐπύρισεν, *inflammavit*, ubi *Montfauconius* tamen mavult ἐνεπύρισεν. Vide supra s. v. ἐμπυρίζω, ac *Etymol. M.* 356, 53.

*ΠΥΡΙ'ΖΩΝ, ΠΥΡΙ'ΖΟΥΣΑ, *rufa*, *rubescens*, i. q. πυῤῥίζων. אֲדַמְדָּם, *subrubidus*, *multum rufus.* Lev. XIII, 49. πυρίζουσα sec. cod. *Alex.* ubi reliqui libri habent πυῤῥίζουσα.

ΠΥΡΙ'ΚΑΥΣΤΟΣ, *igne combustus* vel *adustus*, שְׂרוּף אֵשׁ part. Pah. *succensus igne.* Ies. I, 7. – שְׂרֵפַת אֵשׁ, *ustio ignis.* Ies. LXIV, 11. – שְׂרֵפָה מַאֲכֹלֶת אֵשׁ, *ustio cibus ignis.* Ies. IX, 5. Praeterea legitur Ies. I, 22. sec. *Alex.* ubi nihil in textu hebr. reperitur. *Hesych.* πυρίκαυστος, πεπυρωμένος. *Schol. Hom.* Il. ν', 564. πυρίκαυστος, περικεκαυμένος, ἡμίφλεκτος. *Aristot. Probl.* lib. II. §. 55.

ΠΥΡΙ'ΝΙΟΝ, *lupanar*, qu. d. *igniarium*, ubi igne libidinis aestuant homines. קֻבָּה, *lupanar. Symm.* Num. XXV, 8. Nonnullis *Symmachus* videtur intellegere *conclave*, *ubi focus alebatur:* itaque forte pro πυρίνιον legendum πυρίον, ut sit *focus. Kreyssigius* contra coniicit scribendum πορνεῖον, quod praeter alios confirmant codd. *Coisl.* et *Lips.* Vide supra s. πυρεῖον.

ΠΥ'ΡΙΝΟΣ, *igneus.* אֵשׁ, *ignis.* Ezech. XXVIII, 14. 16. *Symm.* Ps. CIII, 4. πυρίνη φλὸξ, ignea flamma. *Symm.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. XXXIII, 2. ubi vid. *Holmesius.* Adde Sirac. XLVIII, 9. ἵππων πυρίνων.

ΠΥΡΙ'ΟΝ, i. q. πυρεῖον, *thuribulum.* Sirac. L, 9. ubi tamen *Grotius* rectius ἐπὶ πυρείου legi existimat. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πυρίον, θυμιατήριον. Ita et *Hesychius* interpretatur.

*ΠΥΡΙ'ΠΝΟΟΣ, contr. πυρίπνους, i. q. πυρίπνευστος, *ignem spirans*, *vim igneam habens.* 3 Macc. VI, 34. τὴν πυρίπνουν (in cod. *Alex.* legitur πυρόπνουν, vocabulum nuspiam obvium) τόλμαν ἀκλεῶς ἐσβεσμένοι, *ignivoma* (h. e. *perniciem et interitum minante*) audacia inglorie extincta. Πυριπνέω legitur apud *Eurip. Ion.* v. 203. et πυρίπνευστος apud *Musaeum* de *Her.* v. 88.

*ΠΥΡΙΣΜΟ'Σ, *incendium.* אֵשׁ, *ignis.* Ios. VI, 24. ἐνεπρήσθη ἐν πυρισμῷ sec. *Vat.* ubi alii ἐμπυρισμῷ habent.

ΠΥΡΙΦΛΕΓΗ'Σ, *igneus, igne flagrans, ignitus.* Sap. XVIII, 3. *στύλον πυριφλεγῆ*, columnam *igniflammeam*, h. e. *fulgurantem instar ignis.* Adde 3 Macc. III, 29. ubi est *igne incensus, combustus*, h. e. *desertus: πᾶς δὲ τόπος ἄβατος καὶ πυριφλεγὴς γενέσθω.* Quidni *περιφλεγὴς*?

ΠΥΡΟ'ΒΟΛΟΣ, *ignes iaculans*, vel: *aptus ad iaculandos ignes.* Hinc

ΠΥΡΟ'ΒΟΛΟΝ, sc. *βέλος, telum incendiarium, sagittae, quae ab obsessis mittebantur in opera et milites obsidentium.* 1 Macc. VI, 51. *πυρόβολα. Latinus* interpretatur: *ignis iacula.* Graecis alias dicebantur *διάπυρα βέλη, πυρφόρα βέλη, πυρφόρα τοξεύματα, πυρφόροι οϊστοὶ, βέλη πεπυρωμένα*, et Latinis *malleoli, falaricae*, et *fervefacta iacula.* Conf. praeter *Lipsium Poliorcet.* l. V. Dial. II. p. 102. et *Stewechium* ad *Vegetium* lib. IV. c. 18. p. 257. auctores citatos *Wolfio* ad Ephes. VI, 16. p. 158. Conf. et v. *πυρφόρος* ac *καίω.*

ΠΥΡΟ'Σ, in genere: *far, fruges, frumentum,* speciatim: *delicatius frumentum, triticum,* metonymice et quoque in singulari: *id quod ex tritico conficitur, τὸ σῖτον,* in neutro: *panis triticeus, ὁ ἄρτος πύρινος.* דָּגָן, *frumentum.* Nehem. XIII, 12. *δεκάτην τοῦ πυροῦ*, decimas *frugum quarumcunque. Symm.* Ps. LXXVII, 24. Sirac. XXXIX, 32. *πυρὸς, μέλι, γάλα*, h. e. *omnis generis commoda, summa rerum ad vitam necessariarum.* - חִטָּה, *triticum.* Iob. XXXI, 14. *ἀντὶ πυροῦ ἐξέλθοι μοι κνίδη*, pro *frumento* proveniat mihi urtica, s. infelix lolium. *Symm. ἀντὶ σίτου.* Est formula proverbialis. Conf. Ierem. XII, 13. Ioel. I, 11. *οἱ κόροι πύρου*, cori *tritici.* Ps. CXLVII, 14. *ἐκ στέατος πυροῦ*, adipe s. flore, polline *tritici*, coll. Deut. XXXII, 14. Exod. XXXIV, 22. *ἀρχὴν* (pro *ἐν ἀρχῇ* vel *ἀπαρχῇ*) *θερισμοῦ πυρῶν*, si primitias affers in messe tritici. Conf. *Philon. Iud. de Fest.* p. 1192. — חִנְטִין chald. plur. Esdr. VI, 9. VII, 21. *Gloss. MS. in Cant. Script. πυροῦ, σίτου,* quae glossa pertinere videtur ad Deut. XXXII, 14. Hinc *πυρηφόρος, tritici ferax, frugifer,* i. q. *σιτοφόρος* apud *Homer. Od. γ'*, 495. et *Hymn.* in *Apoll.* v. 228. pro quo et cum Omicron legitur *πυροφόρος* apud *Hesychium: πυροφόροιο, σιτοφόρου.* quae vox exstat in epitaphio *Aeschyli* apud *Plutarch. lib. de exil.* p. 604.

ΠΥΡΟΦΟ'ΡΟΣ (Legendum *πυρφόρος* aut *πυριφόρος*: nam *πυροφόρος* est *frumentarius*, ut monuit *Hieronymus*, aut potius omnino *is, qui brachiis vel tergo frumentum gerit*, unde quoque de *terra tritici ferace* dicitur. Vide supra s. v. *πυρὸς*, ac *Homerum Iliad. ξ*, 123. et *φ'*, 602.), *ignifer, flammifer, facifer, antesignanus.* שָׂרִיד, *superstes in bello,* Abd. v. 18. sec. cod. *Vat.* Cod. *Alex.* habet *πυρφόρος. Theod. κατάλοιπος. Aqu. ὑπολειφθεὶς. Symm. ἐκφυγών.* Bene. Mens

enim Abdiae est: *nemo erit residuus e bello de genere Esavi, aufugiet nemo gladium.* LXX respexerunt ad paroemiam Graecorum, si de cruenta clade et internecione dixere: *οὐδὲ πυρφόρος*, sc. *ἀπελείφθη* seu *ἐσώθη*. *Diogenianus Adag. Cent.* VII, 15. intellexit de vate, ramum lauri et coronas gestante: hunc unum violare nefas erat. *Mich. Apostol. Prov. Cent.* XIV, 98. sumsit de sacerdote, altaris ignem incendente, sacrosancto etiam hoc. *Hesych.* *πυρφόρος, ὁ πῦρ φέρων, καὶ ὁ μόνος διασωθεὶς ἐν πολέμῳ. Suidas: πυρφόρος, πῦρ φέρων. Πυρφόρους δὲ ἔλεγον τοὺς ἱερέας, τοὺς ἐπιβώμιον πῦρ ἀνάπτοντας. ἐν τοῖς οὖν πολέμοις εἰώθασι τῶν ἱερέων οἱ νενικηκότες φείδεσθαι. Ἐπειδὴ τῶν παντελῶς ἡττηθέντων καὶ συμπατηθέντων ἐν τῷ πολέμῳ εἰώθασιν ὑπερβολῇ χρώμενοι οὕτω λέγειν, ὅτι οὕτως ἀπώλοντο, ὥστε οὐδὲ πυρφόρος (ταυτὸν δὲ εἰπεῖν, οὐδὲ ἱερεὺς) ὑπελείφθη τῷ στρατῷ.* Adde *Alex. ab Alex. dies genial.* V, 3. p. 35. et vide *Salmasium* in not. ad *Ael. Spartian* p. 108. notas ad *Hesych.* et *Iul. Polluc.* lib. I. c. 35. ed. *Hemsterhus.* ac *Kalinskii Diss. de sacerdote Hebr. vett. bellico* Lips. 1715. 4.

ΠΥΡΟ'Ω, *incendo*, *cremo*, it. *igne probo*, *exploro.* אָדַם, *rubeo. Al.* Thren. IV, 7. de Nasiraeis: *ἐπυρώθησαν*, macilenti alias, nunc nitidi *instar flammae ignis rubuerunt*, ubi nonnulli cum *Nobilio* legere malunt *ἐπυῤῥώθησαν*, *rutilabant* Vide quoque infra s. *πυρόω*. *Aqu. Symm. Theod.* Exod. XXV, 5. ubi quoque pro *πεπυρωμένα Scharfenbergius* legere mavult *πεπυῤῥωμένα*, *rufas* s. *colore rubro tinctas.* Equidem nihil mutandum censeo, nam etiam *πεπυρωμένα rutili accensique coloris* verti potest. - בָּחַר, *eligo.* Prov. X, 21. *ἄργυρος πεπυρωμένος*, argentum *igne probatum et examinatum*, adeoque lectissimum, eximii pretii, optimum. Non legerunt נִבְחָן, sed libere verterunt, sensu tamen non mutato. - נָטַע, *planto*, h. l. *alte infigo.* Cohel. XII, 11. *ὡς ἧλοι πυρωμένοι* aut potius *πεπυρωμένοι* clavi *urentes*, sc. *animos*, ut metaphorice h. l. expresserunt. Fortasse tamen legendum est *πεπαρμένοι*, *infixi*, a *πείρω*. - צָרַף, *conflo*, *purgo*, *quasi aurum et argentum igne tentatum.* Psalm. XI, 7. *ἀργύριον πεπυρωμένον*, argentum *igne purgatum.* Ps. LXV, 9. *ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον, explorasti* nos, quomodo argentum igne *exploratur.* Zach. XIII, 9. coll. Apoc. III, 18. Ier. IX, 7. ubi est i. q. *δοκιμάζειν*, coll. Ps. XXV, 2. 2 Sam. XXII, 31. *τὸ ῥῆμα κυρίου πεπυρωμένον*, h. e. *δόκιμον*, verissimum, certissimum, coll. Ps. XVI, 31. ubi *Symm.* *δόκιμον*. *Theodoretus* ad h. l.: *πεπυρωμένα τὰ δόκιμα λέγει καὶ ψεύδους ἀπηλλαγμένα.* Idem ad Ps. CXVIII, 148. ad verba *πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου* ait: *δόκιμος ἐστὶ καὶ ἀκίβδηλος ὁ σὸς λόγος, καὶ μώμου παντὸς ἐλεύθερος.* Ps. XXV, 2. *πύρωσον τοὺς νεφρούς μου*, quod iuxta *Suidam ἀντὶ τοῦ φλέξον ἢ καῦσον.* Adde *Aqu. Symm. Theod.*

Ies. I, 25. – חוֹעָפוֹת plur. *vires.* Iob. XXII, 25. ubi כֶּסֶף תּוֹעָפוֹת est argentum *fulgens et candidum*, a יָפַע, *splendeo*. LXX pro hebr. *Deus tibi argentum erit splendidum* scripserunt: *Deus te purum faciet, ut argentum candens*, h. e. *sordibus abstersis scelus omne piabit.* – תַּחַשׁ, *taxus.* *Al.* Exod. XXV, 5. *πεπυρωμένα.* Ita *Bielius.* Sed pertinet ad אָדֹם, quod vide supra: quanquam non ignoro, intt. nonnullos תחש sumsisse de *colore rubicundo.* Vide *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. III, 30. et *Bynaeum* de *calc. Hebr.* II, 3, 8. Iudith. VIII, 17. ubi pro ἐπύρωσεν cum *Syro* legere mallem ἐπείρασεν. Esth. XV, 10. ἄρας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πεπυρωμένον δόξῃ, elata, quae maiestate *ardebat*, facie. 2 Macc. IV, 38. *πυρωθεὶς τοῖς θυμοῖς, accensus* animis. Ib. X, 34. XIV, 45. *πυρωθέντες, πεπυρωμένοι τοῖς θυμοῖς, inflammati, ardentes animo, animositate, ira.* Vide *Gataker. Adversar.* c. 44. 2 Macc. X, 3. *πυρώσαντες τοὺς λίθους, ignem excusserunt ex lapidibus.* 3 Macc. IV, 2. *στεναγμοῖς πεπυρωμένης τῆς αὐτῶν πάντοθεν καρδίας*, suspiriis cordis eorum undique *acerbissime afflicti*, coll. 1 Cor. VII, 9.

ΠΥΡΠΝΟΟΣ, pro *πυρίπνοος*, i. q. *πυρίπνευστος, ignivomus, ignem efflans ac spirans.* Sap. IX, 19. *θῆρες πύρπνοον φυσῶντες*, bestiae *ignivomum* spirantes flatum. Vox extat in *Anthol. Gr.* lib. II. Ep. 14, 5. *χίμαιρα καὶ ἀγέλη ταύρων πυρίπνους.*

**ΠΥΡΠΟΛΕΩ*, *igne et incendiis vasto.* 4 Macc. VII, 4. *Photius Lex.* *πυρπολεῖται, καίεται, ἐμπυρίζεται.* Eadem verba habet quoque *Zonaras Lex.* col. 1599. *Etymol. Gudianum* 488, 36. *πυρπολουμένη, ἐμπυριζομένη, πυρπολῶ γὰρ τὸ καίω.*

ΠΥΡΡΑΚΗΣ, *flavus, rubicundus, rutilus.* אַדְמוֹנִי, cum terminatione quasi patronymica, ab inusitato אַדְמוֹן, *rubens, sanguineus.* Gen. XXV, 25. Esavus utero egressus ἦν *πυῤῥάκης*, erat *rufus*, forsitan crinibus: ubi *Compl.* habet *πυῤῥάκιος.* 1 Sam. XVI, 12. XVII, 42. *Suidas et Hesych. πυῤῥάκης, ξανθός.* Ita et *Lex. Cyrilli MS. Brem.* in quo praeterea *πυῤῥὸς rufus* exponitur.

ΠΥΡΡΙΑΩ, *rubesco, rufus sum.* אָדֹם in Hiph. *Al.* Ies. I, 8. *πυῤῥιάσωσιν ὡς κόκκινον, rubra* sive *rufa fuerint*, ut coccinum. Sic enim pro *πυραίωσιν* legendum censet *Drusius* in *Fragm. Vet. Int. Graec.* p. 379. *Curterius* autem malebat *πυραίωσιν.* Fortasse vera lectio est *πυῤῥαιῶσιν*, sc. *ἁμαρτίαι.*

ΠΥΡΡΙΖΩΝ, *rubescens, rufus, fulvus*, a *πυῤῥίζω, rufum reddo*, vel *rufum colorem imitor.* אֲדַמְדָּם, *subrubidus, rubescens.* Lev. XIII, 19. 24. XIV, 37.

ΠΥΡΡΟΟΜΑΙ, *rufus* s. *rubicundus sum, rubesco.* אָדֹם, idem. *Al.* Thren. IV, 7. *ἐπυῤῥώθησαν.*

ΠΥΡΡΟΣ, *rufus, ruber.* אָדֹם, foem. אֲדֻמָּה. Gen. XXV, 30. ἀπὸ τοῦ ἑψήματος τοῦ *πυῤῥοῦ* τούτου, de pulmento hoc *rutilo.* Num. XIX, 2. *δάμαλις πυῤῥά*, vacca *rufa*, quasi colo-

ris ignei. Rufa animalia etiam extranei Diis offerebant. Sic *Plutarchus* de Aegyptiis in *Isid. et Osir.* p. 363. A. τῶν βοῶν τοὺς πυῤῥοὺς καθιερεύουσιν. *Theocrit. Idyll.* δ', 20. Zach. VI, 2. ἵπποι πυῤῥοί. *Aquila* addit: καὶ ξανθοί. 2 Reg. III, 22. τὰ ὕδατα πυῤῥὰ ὡς αἷμα, aqua instar sanguinis *rubens*. Conf. infra in v. ψαρός. – אִשֶּׁה, *ignita oblatio*. *Aqu. Theod.* Exod. XXIX, 18. Lev. II, 9. ubi in *Cod. Paul. Lips.* πυρὸν legitur. *Aqu.* Lev. X, 11.

*ΠΥ'Ρ'Ρ'Ο'Σ ΕΙ'ΜΙ', *rufus sum.* הָאְדִּים Hiph. ab אָדַם. *Symm.* Ies. I, 18. ubi vid. *Montfauconius.*

ΠΥ'Ρ'Ρ'Ο'ΤΕΡΟΣ, comp. *rubicundior.* אָדַם, *ruber sum.* *Symm.* Thren. IV, 7. πυῤῥότεροι.

ΠΥΡΣΕΥ'Ω, *accendo ignem* seu *lucernam, incendo, facem accensam attollo* vel *praefero, praeluceo.* הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio.* Iob. XX, 10. sec. *Vat.* αἱ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας, manus eius *incendent* dolores, aut *facem praeferent* ad dolores. *Suidas:* πυρσεύει, πῦρ ἐξάπτει. καὶ πυρσεύω σοι τὴν σωτηρίαν, ἀντὶ τοῦ ἐκφαίνω καὶ ἀνάπτω καὶ ἄνωθεν δεικνύω τὸ κάλλιστον, οἷα τὶς πυρσὸς καὶ φρυκτωρία ἄνωθεν ἐπιδεικνύουσα τὸ σῶσον τοῖς εἰς λιμένα καὶ ὅρμον ἐπειγομένοις. Idem: πυρσεύσασαν, φλέξασαν. Forte ex Iob. l. c. legendum πυρσεύσαισαν, φλέξαισαν. *Hesych.* πυρσεύει, δᾳδουχεῖ, λάμπει, ἐξάπτει, ἅπτει πῦρ. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* πυρσεύει, λαμπαδεύει, διὰ πυρὸς σημαίνει. Idem: πυρσεῦσαι, πῦρ ἅψαι, διὰ πυρὸς φωτίσαι. – Vide alibi δόλος.

ΠΥΡΣΟ'Σ, *strues lignorum incensorum, quae nocte procul lucebat nautis, ligna ardentia, faces ardentes,* item *fax, signum per ignem,* et *incendium.* מַשְׂאֵת, *ascensio*, h. e. *flamma aut fumus, si sursum fertur.* Iud. XX, 31. sec. cod. *Oxon.* Ib. v. 38. ἀνενέγκαι πυρσὸν τοῦ καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως, ut ascendere facerent illi *signum fumi* de urbe. Vide et Iud. XX, 40. ὁ πυρσὸς ἤρξατο ἀναβαίνειν, incendium perrexit *accrescere.* Cod. *Alex.* priori loco πύργον τοῦ καπνοῦ, fumum turris instar evectum, posteriori πύργος legit, intellecto iterum τοῦ καπνοῦ. Aliae Editt. utrinque legunt σύσσημον, symbolum, h. e. signum ex composito datum, de quo convenerat inter eos. Scil. fumus erat signum, ut Israelitae proelium restaurarent cum Gibeonitis. Veteres autem signa dabant ex composito praecipue πυρσοῖς, *facibus accensis.* *Pausan. Corinth.* p. 67. *Wechel. Sext. Empir.* lib. VIII. *adv. Mathem.* §. 193. ubi videndus *Fabricius* not. p. 494. *Aene. Poliorcet.* c. 10. fin. *Homer. Il.* σ', 211. *Hesych.* πυρσοὶ, λαμπάδες καιόμεναι, λαμπτῆρες, φρυκτώρια. Idem: πυρσὸς, λαμπὰς, ἢ διὰ πυρὸς σημεῖα. *Suidas:* πυρσοὶ, λαμπάδες, πυρκαϊαὶ, λαμπτῆρες, φρυκτωρίαι.

ΠΥΡΦΟ'ΡΟΣ, *ignem ferens, ignifer,* speciatim *vates aut sacerdos, qui olim apud Graecos praecedebat aciem, lauro tempora cinctus, tenensque facem ardentem manu, cuiusque*

vitae, ut hominis sacrosancti, *etiam hostes parcebant.* שָׂרִיד, *superstes. Al.* Abd. v. 18. Vide supra s. v. *πυροφόρος*, et adde *Fischerum* de *Vers. GG. V. T.* p. 130. sequ.

ΠΥΡΦΟ'ΡΟΣ, sc. *Ο'ΪΣΤΟ'Σ, sagitta ignifera.* כִּידוֹן, *lancea* aut *telum, iaculum.* Iob. XLI, 21. crocodilus *καταγελᾷ σεισμοῦ πυρφόρου*, sc. *οἰστοῦ*, deridet strepitum *sagittae igniferae.* Legerunt fortasse כִּידוֹר, quod *scintillas ignis* significat, coll. v. 11. *Pollux* lib. I. c. 10. segm. 137. *εἰσὶ δὲ καὶ πυρφόροι οἰστοὶ*, ubi vide Intt. De iisdem *Philo* lib. III. *de vit. Mosis* p. 461. *ἤδη γοῦν καὶ στόλους μεγάλους ἐπιβατικοὺς πλήρεις οἰστοὶ πυρφόροι κατέφλεξαν βληθέντες, καὶ ὅλας πόλεις ἐξανάλωσαν, αἳ σμηχόμεναι μέχρι θεμελίων εἰς τέφραν ἐδαπανήθησαν.* *Musaeo de Her.* v. 41. et 88. *πυρίπνευστοι* et *πυριπνέοντες οἰστοὶ* audiunt, ubi tamen metaph. de Cupidinis s. amoris vi usurpantur. Vide supra s. v. *πυρόβολος*.

ΠΥΡΩ'ΔΗΣ, *ignitus, igneus, ardens ut flamma.* Sirac. XLIII, 4. sol *ἀτμίδας πυρώδεις ἐμφυσῶν*, sol vapores *igneos* exhalans. Apud *Iul. Pollux.* V, 110. regio vocatur *πυρώδης*, solis fervore arida, torrida. Sir. XIX, 26. sec. *Compl.*

ΠΥ'ΡΩΣΙΣ, *combustio, incendium, uredo, conflatio.* אָכְלָה, *cibus.* Ezech. XXIII, 37. אָכְלָה h. l. de *consumtione per ignem* accipiendum est: sermo enim est de cultu sacro *Molochi.* - כּוּר, *fornax,* per synecdochen *catinus.* Prov. XXVII, 21. *χρυσίῳ πύρωσις*, aurum fornace probatur: ubi *Schol.* *χωνευτήριον.* - שִׁדָּפוֹן, *uredo segetum,* s. *vitium frugum, quod provenit ex aethere ignifero et nimia siccitate.* Amos. IV, 9. ubi *πύρωσις* est *uredo, adustio intensa. Hesych.* *πύρωσις, δοκιμασία.*

ΠΥΡΩΤΗ'Σ, *qui igne excoquit et purgat, fusor, aurifex, aurifaber.* צֹרֵף, idem. Nehem. III, 8.

ΠΩ'ΓΩΝ, *barba,* veluti *πόα γενείου, herba fruticans in mento.* זָקָן, idem. Lev. XIX, 27. XXI, 5. *ἡ ὄψις τοῦ πώγωνος*, h. e. *barba: ὄψις* enim inservit periphrasi ex Hebraismo. 1 Sam. XXI, 13. et alibi saepius.

ΠΩΛΕ'Ω, *vendo, emancipo, prostituendi corporis causa trado cauponi aut aliis.* מָכַר. Ezech. VII, 13. *ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα*, emtor ad venditorem, sc. non redibit, ut alioquin fieri solet anno Iobelaeo, privilegio non fruetur legis, quae extat Lev. XXV, 13. Exod. XXI, 8. *ἀλλοτρίῳ οὐ κύριος ἐστὶ πωλεῖν αὐτὴν*, non licet filiam per venditionem e patria potestate dimittere. Ioel. III, 3. *τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ οἴνου*, tradiderunt puellas (cauponi) pro vino, quod biberant, h. e. tenui pretio. *Vendere* est quaestui corporis exponere et aliis tradere. *Suidas* in *πωλοῦσι*: *πωλεῖν γὰρ τὸ παρέχειν τοῖς βουλομένοις· ὅθεν καὶ τὸ πορνεύειν, ὅπερ ἐστι περνᾷν.* - שָׁבַר. Gen. XLI, 57. XLII, 6. - הִשְׁבִּיר Hiph. *Symm.* Prov. XI, 26.

ΠΩ͂ΛΟΣ, *pullus*, *asellus*, *mulus*, *hinnulus cervae*, *dama*, *rupicapra*. יַעֲלָה, *dama*, *dorcas*, *rupicapra*. Prov. V, 19. Vide *Opusc. crit.* p. 278. *Gataker.* de stilo N. T. c. 16. extr. et *D'Arnaud anim. crit.* p. 107. – עַיִר, *pullus asini*, *asellus*. Gen. XXXII, 15. XLIX, 11. Iud. X, 4. XII, 14. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXX, 6. – עֹפֶר, *hinnulus*. *Aqu.* Cant. II, 9. *Suidas: πῶλοι κυρίως τὰ γεννήματα τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων κτηνῶν, ἅπερ ἔθος ἔχομεν καταψᾷν καὶ κολακεύειν*: ubi vid. *Küsterus*.

ΠΩ͂ΛΟΣ ΝΕ'ΟΣ, *pullus novus*. בֶּן אֲתֹנוֹת, *filius asinarum*. Zach. IX, 9. Sc. non omnes *πῶλοι* sunt *νέοι*, siquidem vel triennes et magis adultiores *πῶλοι* nominantur. *Lex. MS. Colbert.* in *du Fresne Gloss. Graecit.* p. 1278. *πῶλος, ὄνος τριέτης*. Iud. XII, 14. *ἐπιβεβηκότες ἐπὶ πώλους*.

**ΠΩ͂ΜΑ*, *potus*, *potio*, i. q. *πόμα*. Conf. *Eurip. Ion.* 1199. ubi vid. *Barnesius*. מִשְׁתֶּה, *potatio*, metonymice *potus, qui bibitur*. Esdr. III, 7. *βρώματα καὶ πώματα* sec. ed. *Wechel.* a. 1597. quam secuti sunt *Kircherus* et *Trommius*. *Cod. Vat.* et *Alex. ποτά*. *Ald. πόματα*. Vide *Ammon. de differ. verb.* s. *πόμα*. *Zonaras Lex.* col. 1601. *πῶμα, τὸ σκέπασμα*. Conf. *Homer. Il. δ'*, 116. et *π'*, 221. *Photius: πῶμα, τὸ ποτὸν οὕτως λέγουσιν*. Adde *Etymol. M. Gudianum* 475, 14.

ΠΩΜΑ'ΖΩ, *operculo tego*, *operio*, *obruo*. כָּסָה, *tego*. Ps. CXXXIX, 10. *πωμασάτω αὐτοὺς*, *operiat s, obruat* illos, ut sit a *πῶμα*, *operculum*. Potest quoque verti: *potus eorum sit*, quod convenit *veneno*, ut deduxerit a radice deperdita כוס, *potare*.

ΠΩ'ΠΟΤΕ, *unquam*. מִיָּמִים, *a diebus*. 1 Sam. XXV, 28. ubi de tempore futuro dicitur. De tempore praeterito legitur 1 Reg. I, 6. sec. *Compl.*

ΠΩΡΟ'Ω, *hebeto*, *occoeco*, *callum obduco*, *obduro*, *caligo*, *deliro instar coeci*. כָּהָה, *caligo*, *rugas contraho*. Iob. XVII, 7. *πεπώρωνται γὰρ ἀπ' ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου*, *caligant* mihi prae indignatione oculi. *Suid. πεπώρωται, τετύφλωται*. *Hesych. πεπωρωμένοι, ἐσκληρωμένοι, τετυφλωμένοι*. Idem: *ἐπωρώθησαν, ἐτυφλώθησαν*. Est a *πωρὸς*, quod *coecum* denotat. *Suidas: πωρὸς, ὁ τυφλὸς, καὶ πώρωσις, ἡ τύφλωσις*. Conf. *Lex. N. T.* s. h. v.

ΠΩ͂Σ, *quomodo*. *אֵךְ. *Theod.* Ion. II, 5. – אֵיךְ. 1 Par. XIII, 12. Dan. X, 17. – *חַיֶּיךָ, *vita tua*, s. *per vitam tuam*, aut, ut *Vulgatus* reddidit, *per salutem tuam*. 2 Sam. XI, 11. *πῶς;* h. e. *quomodo hoc faciam?* aut: *quo iure hoc a me postulari possit?* Legerunt הֵיךְ, quae lectio est longe praeferenda textuali. – *כִּי. *Hebr. Int.* Iob. XV, 14. – מִי יִתֵּן, *quis dabit*, h. e. *utinam*. Iob. XI, 5. *Πῶς*, aeque ac *πῶς ἄν*, quandoque reddendum esse *utinam*, docuit Doct. *Schaeferus* in *Meletem.*

Crit. in *Dionys. Art. Rhetor.* p. 100. - *צַדִּיק, *iustus.* 2 Sam. XXIII, 3. Legendum sine dubio *δικαίως*.

ΠΩ͂Σ Ἀ'Ν ΓΕ'ΝΟΙΤΟ, *quomodo fiet vel erit?* מִי יִתֵּן, *quis dabit?* Deut. XXVIII, 67. Vide supra s. *πῶς*.

ΠΩ͂Σ ΟΥ̓ΧΙ', *quanto magis.* אַף כִּי. Prov. XV, 11.

P.

ῬΑΒΔΙ'ΖΩ, *virga caedo, baculo* s. *pertica excutio* seu *decutio, trituro.* חָבַט, *excutio* s. *decutio*, si frumenta s. legumina ex folliculis instrumento quocunque excutiuntur. Iud. VI, 11. *ἐράβδιζε πυροὺς, triturabat* frumentum. Ruth. II, 17. *ἐράβδισεν, ἃ συνέλεξε, triturabat* spicas, quas collegerat. *Vulg. virga caedens et excutiens.* Sc. in re subitaria et minore frumenti copia in frumento excutiendo flagellis quoque utebantur. *Aqu. Theod.* Ies. XXVII, 12. *ῥαβδίσει.* Sic enim legendum pro *ῥαβδήσει.* Adde quoque Ies. XXVIII, 27. ubi pro *τινάσσεται* alii habent *ῥαβδισθήσεται*.

ῬΑΒΔΙ'ΟΝ, diminutivum, *virga parva, virgula.* Sumitur etiam pro *ῥάβδῳ, βακτηρίᾳ, baculo.* חֹטֶר. Prov. XIV, 3. *ἐκ στόματος ἀφρόνων ῥαβδίον ὑπερηφανίας*, labia stultorum quasi baculo percutiunt alios insolentia sua. *Aqu.* Ies. XI, 1. ubi LXX *ῥάβδος* habent. Vox hebr. חֹטֶר quandoque *baculum, scipionem* notat. Syriacum ܚܘܛܪܐ est *virga, baculus, fustis.*

ῬΑ'ΒΔΟΣ, *virga, baculus, sceptrum, surculus viridis, virga florens,* etiam *ligneus sagittae calamus.* חֹטֶר. Ies. XI, 1. *ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαὶ*, repullulabit *surculus* ex caudice Isaei, h. e. ex gente Davidica proditura est *soboles.* - חֵץ, *sagitta.* Ezech. XXI, 21. *τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον*, ut virgam vel *sagittam* eiiciat, sc. divinandi et ominis faciendi causa. *Gloss. MS. in Ezech. ῥάβδον, βέλος.* Ita quoque *Hesychius.* Est genus augurii *ῥαβδομαντεία* et *βελομαντεία* olim apud *Chaldaeos* (*Schol. Nicandri: μάγοι μυρικίνῳ μαντεύονται ξύλῳ.*), *Persas* (*Strab. Geogr.* l. XV. p. 847.), *Assyrios* (*Athen. Deipn.* l. XII. c. 7. p. 530.) aliosque populos usitatum. Conf. Hos. IV, 12. et *Potteri Arch. Gr.* T. I. lib. 2. c. 16. Vide quoque *Reiskii Sammlung einiger arabischen Sprüchwörter, die von den Stecken oder Stäben hergenommen sind* (Lips. 1758. 4.) p. 19. sequ. - מוֹט, *iugum.* Nahum. I, 13. ubi non מַטֵּה legerunt, sed voci *ῥάβδος* notionem *dominii duri* et ex adiuncto *servitutis* subiecerunt. Conf. s. v. מַטֶּה. - מַטֶּה. Ies. IX, 4. *ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς καὶ ἡ ῥάβδος ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ*, h. e. *servitus* eorum depulsa est. Ies. X, 5. *ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ὀργῆς, dominium* atrox et iracundum. Ezech. XX, 37. *διάξω ὑμᾶς ἐπὶ τὴν ῥάβδον μου*, subiiciam vos *imperio* meo.

Ps. II, 12. reges eos *ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ*, *imperio* duro. Ps. CXXV, 3. *τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν*, *tyrannidem* impiorum, sc. supra iustos. – מִטָּה, *lectus*. Gen. XLVII, 31. ubi est *baculus, quem quis manu gestat*, ac LXX aperte מַטֶּה legerunt. Vide *L. Bos. Proleg.* in LXX, ubi *Patricium Iunium* notat, qui coniicit, LXX pro *ῥάβδου* scripsisse *κραββάτου*. Conf. Hebr. XI, 21. – מַקֵּל. Gen. XXX, 37. Num. XXII, 27. Hos. IV, 12. *ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ*: ubi etiam de *ῥαβδομαντείᾳ* sermo est. Vide *Seldenum de Diis Syris Synt.* I. c. 2. p. 101. *Beyerum* ad eundem p. 197. ac *Ez. Spanhemium Obs. in Callimachum* p. 639. Ezech. XXXIX, 9. ubi *ξύλα* sunt *sudes*, gallice *des pallisades*. – מִשְׁעֶנֶת, *scipio*. Exod. XXI, 19. Iud. VI, 21. 2 Reg. XVIII, 21. et alibi. *Theod.* (sec. *Procop.* in *Cat. Niceph.* p. 1314.) Num. XXI, 18. – עֵץ, *lignum*. Ezech. XXXVII, 16. 17. 19. 20. ubi *ῥάβδος tabellam ligneam* notare videtur. – שֵׁבֶט. 2 Sam. VII, 14. *ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀνδρῶν*, h. e. animadvertam in eum *castigatione* non inhumana nec durissima. Vid. *le Moyne* in *Varia Sacr.* p. 457. Adde Ps. LXXXVIII, 32. et 1 Cor. IV, 21. Ps. XXII, 4. *ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου* defendunt me, ubi est *praesidium*. Iud. V, 14. *ἕλκοντες ἐν ῥάβδῳ γραμματέως*, qui ducunt s. tractant *stilum scribae*, h. e. *eruditi*, *literatores*, ubi *ῥάβδος* est *instrumentum scribendi*, *stilus*, *calamus*. Ps. LXXIII, 3. *ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου*, liberasti *portionem* demensam tuam, h. e. terram, quam tibi vindicasti, ut quasi portio tua esset. Sc. *ῥάβδος* h. l. notat *virgam metientium*, *perticam mensoriam*, et metonymice *terrae portionem per eiusmodi perticam demensam*. Mich. VII, 14. *ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου*. Inde forte in *Lex. Cyrilli MS. Brem.* *ἐν ῥάβδῳ, ἐν ἐπιτιμίᾳ λέγων*. Apud *Phavorinum* male legitur: *ἐν ἐπιτιμίου λόγῳ*. – שֵׁבֶט et מַטֶּה iunctim. Ies. X, 5. 15. XXVIII, 27. – שַׁרְבִיט, *sceptrum*. Esth. IV, 10. *πλὴν ᾧ ἐὰν ἐκτείνῃ τὴν χρυσῆν ῥάβδον*, praeter eum, in quem extenderit *sceptrum* aureum: quod regibus, si promittebant, usitatum fuisse, *Aristoteles* narrat *Polit.* lib. III. c. 10. *ὁ δὲ ὅρκος ἦν τοῦ σκήπτρου ἐπανάτασις*. His addidit *Bielius*: פְּרִי, *fructus*. *Al.* Ies. XIX, 12. *αἱ ῥάβδοι*. Sed locus, quem respexit, reperitur Ezech. XIX, 12. ubi *τῷ* מַטֵּה respondet.

ʽΡΑΓΑ'Σ, *ruptura*, *scissura*, *rima*, *fissura*, a *ῥήσσω*, *frango*, *rumpo*, i. q. *ῥῆγμα*, *ῥῆξις*. נַעֲצוּץ, *vepretum*. Ies. VII, 19. Aegyptii et Assyrii, ut muscae et apes, considunt *εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα*, in speluncis et in omnis generis *fissuris*. Sic Codex *Vaticanus*. MS. *Alex.* addit: *καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ*. Nescitur autem, num per *ῥαγάδα* voluerint exprimere נַעֲצוּץ, ut *Kircherus*, *Trommius* et *Bielius* putant, vel num respexerint נַהֲלֹלִים (*arbores viles*, sec. *Schultensium Origg. Hebr.* I, 11. p. 109. *loca irrigua*), ut legerint הַנְּחַלְּלִים, a חָלַל, *perforare*. *Vulg.* *foramina*. Posterius est

probabilius, ut verba *καὶ ἐν παντὶ ξύλῳ* glossema contineant. *Hesych.* ῥαγάς, ῥωγάς, πήλυξ. Vid. *D'Arnaud Lect. Gr.* II, 15. p. 233. Nisi forte ῥαγὰς sit etiam *ramus abscissus*, veluti ῥαγάζιον, de quo vid. *du Fresne* in *Gloss. Graecit.* p. 1279.

ῬΑΓΜΑ, idem. בְּקִעִים plur. *scissiones. Al.* Amos. VI, 11. ῥάγμασιν.

ῬΑΔΑΜΝΟΣ, *germen tenerum, ramus, stolo, malleolus, propago.* Ita dici volunt, quia ῥέα δαμᾶται, *facile subigitur.* Alio nomine in plur. παραφυάδες, παραφύσεις, παραβλαστήματα. *Plinius* vocat *adnata*, quae a latere proveniunt in plantis, stirpibus, arboribus, et succrescunt iusto germini, inutilis plerumque fructificatio. – יוֹנֶקֶת, *surculus sponte pullulans, quasi succum arboris sugens.* Iob. VIII, 16. XIV, 7. – כִּפָּה, *ramus,* propr. *incurvus.* Iob. XV, 32. – צֶלֶל, *umbra. Al.* Iob. XL, 17. ῥαδάμνοις. Ita transtulit, quia sc. umbram faciunt ῥάδαμνοι. *Hesych.* ῥάδαμνος, βλαστὸς ἁπαλὸς, κλάδος, ἄνθος, ὄρπηξ καὶ τὰ τοιαῦτα. *Suidas:* ῥάδαμνος, βλαστὸς τρυφερὸς ἢ κλάδος. ῥάδαμνός ἐστιν ὁ τοῖς φύλλοις κομῶν ἀκρέμων τοῦ δένδρου, καὶ σκιὰν ἐκτελῶν, παρὰ τὸ ῥαδίως δαμάζεσθαι ὑπὸ καύσωνος ἢ τινὸς ἄλλου αἰτίου ὡς ἁπαλὸς καὶ προέχων. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ῥάδαμνος, κλάδος, βλαστὸς, φυάδιον. ἢ δένδρου τὸ ἄνθος. *Olympiodorus* ad Iob. XIV, 7. ῥάδαμνον interpretatur τὸν κλάδον τὸν μετὰ τὴν ἐκτομὴν φυόμενόν τε καὶ αὐξανόμενον.

ῬΑΙΔΙΟΣ, *facilis, utilis, commodum afferens.* 2 Macc. II, 27. IV, 17. οὐ ῥᾴδιον, h. e. *periculosum, noxium, quod poenas affert. Vulg. impune non cedet.*

ῬΑΘΜΕΝ. Ipsa vox hebr. רֹתֶם, *iuniperus.* 1 Reg. XIX, 4. ὑποκάτω ῥαθμὲν, pro quo in *Gloss.* in Lib. 3. Reg. vitiose legitur ὑποκάτω ῥαμέν. Exponitur autem ὑποκάτω ἀρκευτοῦ (scr. ἀρκεύθου), *sub iunipero.* Conf. *Cappelli* notas ad Iob. XXX, 4.

ῬΑΘΥΜΕΩ, *segniter ago, desideo, otio me trado.* הִתְרָאָה Hithp. *invicem aspicio, ut facere solent inopes consilii,* et ex adiuncto *cunctor.* Gen. XLII, 1. *Boysenius* in *Symbolis critt.* P. I. p. 101. confert arab. رخي, *remissus ac languidus fuit.* Conf. *Golium* p. 281. Iudith. I, 16. Sir. XXXII, 12. Interdum ῥαθυμεῖν etiam notat *scortari, voluptati venereae indulgere,* v. c. 2 Macc. VI, 4. ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ῥαθυμούντων μεθ' ἑταιρῶν. (*Vulg. gentilium scortantium cum mulieribus.*) ubi est i. q. in sequ. γυναιξὶ πλησιάζειν. *Suidas:* ῥαθυμεῖν, οὐχ (h. e. *non tam*) ὡς ἡμεῖς φαμὲν τὸ τοῖς ἀφροδισίοις σχολάζειν, ἀλλὰ (*quam*) ἁπλῶς τὸ ἀργεῖν καὶ τρυφᾶν, παρὰ τὸ ῥᾷστα τῷ θυμῷ διδόναι. *Etym. M.* ῥαθυμεῖν τὸ ἀργεῖν, ἢ καὶ τρυφᾶν, ἢ τὸ τοῖς ἀφροδισίοις σχολάζειν. Eadem quoque tradit *Phavorinus.*

*'ΡΑΘΥΜΙ'Α, *segnities*, etiam *laetitia* et *hilaritas*. 3 Macc. IV, 7. ἀντὶ εὐωχίας καὶ νεωτερικῆς ῥαθυμίας τοὺς ἐπιλοίπους τῶν γάμων ἡμέρας ἐν θρήνοις διῆγον, loco convivii et iuvenilis *hilaritatis* reliquos nuptiarum dies per lamenta celebrabant. *Hesych.* ῥαθυμία, ἀμέλεια, κατήφεια, ἀνοχή. Idem fere est in *Suidae* glossario.

'ΡΑΙ'ΝΩ, *aspergo*, *irrigo*. בָּקַע, *scindo*. *Inc.* et *LXX* Iob. XXVI, 8. οὐκ ἔῤῥανε νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. Non male. Nubes enim, si pluviam demittunt, aut terram rigant, rumpi videntur. *Vulg. non erumpant.* Non opus itaque est, ut ἐῤῥάγη legatur, quod alii libri habent, et alius interpretis esse videtur. – זָרַק. Ezech. XXXVI, 20. – נָזָה : הִזָּה, Kal et Hiph. Exod. XXIX, 21. Lev. IV, 17. V, 9. et alibi saepius. – נָזַל, *fluo*. Ies. XLV, 8. αἱ νεφέλαι ῥανάτωσαν δικαιοσύνην.

*'ΡΑΙΦΑ'Ν s. 'ΡΕΦΑ'Ν. Vox Aegyptiaca, quae sec. *Hodium* de *text. bibl. orig. Saturnum* notat, sed ex sententia *Iablonskii Opusc.* T. I. p. 250. et T. II. p. 3–72. *solem dominum* s. *regem coeli*. כִּיּוּן. Amos. V, 26. pro quo ריון legerunt. *Zonaras Lex.* col. 1608. 'Ρεφὰν, εἴδωλον.

'ΡΑ'ΚΟΣ, *panniculus*, *vestis lacera et detrita*. בֶּגֶד, *vestimentum*. Ies. LXIV, 6. – סְחָבוֹת plur. *distractiones*, h. e. *partes vestium trahendo per terram laceratae et attritae*. Ierem. XXXVIII, 11. ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη, sumsit inde veteres *panniculos*. *Hesych.* ῥάκη, ἀποσκορακίσματα, καὶ ἀποσπάσματα, ἱμάτια. *Suidas:* ῥάκος, τὸ τρίβώνιον.

'ΡΑΚΩ'ΔΗΣ, *panniculosus*, *lacer*, *detritus*. קְרָעִים plur. *scissurae*, *fragmenta*. *Al.* Prov. XXIII, 21. ῥακώδη.

'ΡΑ'ΜΜΑ, *sutura*, etiam *filum*. חוּט, *filum*, *quo consuitur*. *Inc.* et LXX Iud. XVI, 12. *Aqu.* Gen. XIV, 25. In utroque loco ῥάμμα notare videtur *id quo consuitur*.

'ΡΑ'ΜΝΟΣ, *rhamnus*, *spina alba*. אָטָד, *cynosbaton*. Iud. IX, 14. 15. Ps. LVII, 9. ubi pro ῥάμνον scribendum est εἰς ῥάμνον. Certe *Hieronymus* (qui, ut e verbis sequ. *quasi in ira*, ὡσεὶ ἐν ὀργῇ, apparet, LXX secutus est) habet: *antequam crescant spinae vestrae in rhamnum*. Vide infra s. v. συνίημι. *Symmachus* habet: ὥστε γενέσθαι ῥάμνος, qui legisse videtur: לְאָטָד. Vide et *Ep. Ierem.* v. 60. *Suidas:* ῥάμνος, ἀκανθῶδες φυτὸν μέγιστον. Πᾶσαν δὲ ἁμαρτίαν ἄκανθαν καλεῖ ἡ γραφή. Desumta haec sunt ex *Theodoreto* ad Ps. LVII, 9.

'ΡΑΝΙ'Σ, *stilla*, *gutta*, pro ῥαντὶς, a ῥαντίζω, *aspergo*, vel a ῥαίνω, idem. Sap. XI, 23. ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ, *gutta roris matutina*. *Hesych.* ῥανὶς, σταλαγμός.

*'ΡΑ'ΝΤΗΣΙΣ, *aspersio*. נִדָּה, *separatio*, *aspersio*. Zach. XIII, 1. sec. ed. *Compl.* Sed fortasse ibi legendum ῥάντισις.

'ΡΑΝΤΙ'ΖΩ, *aspergo*, i. q. ῥαίνω. חִטֵּא Pih. *expio*. Ps. L, 8. - נָזָה. Lev. VI, 27. 2 Reg. IX, 33. *Suidas:* ῥαντίζω, αἰτιατικῇ, ῥαίνω.

'ΡΑΝΤΙΣΜΟ'Σ, *aspersio*. נִדָּה, *separatio*, it. *aspersio*. Num. XIX, 9. 13. 20. 21. *Aqu. et LXX* Zach. XIII, 1.

'ΡΑΝΤΟ'Σ, *aspersus*, *variegatus*. Speciatim τοῖς ὁ ῥαντὰ sunt, quae ab Hebrais eleganter בְּרֻדִּים dicuntur, i. e. *grandinata*, s. *exiguis maculis albis*, *grandinis instar*, *respersa*. נָקֹד, *punctatum*. Gen. XXX, 32. πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, omne quod albo distinctum et *variegatum* est in agnis. Vide et v. 33. et 35. *Hesych.* ῥαντόν, ποικίλον. Ita et *Suidas*, ad quem ita notat *Küsterus:* *'Ραντὸν proprie sparsum. At τροπικῶς notat rem maculis vel coloribus distinctam, vel quovis modo variegatam, qua significatione vox ista crebro occurrit apud LXX Intt., qui vocem hebr.* נָקֹד *nunc ῥαντόν, nunc ποικίλον interpretantur. Pari sensu et apud Latinos* sparsum *interdum accipitur. Seneca de Benef. lib. IV. c.* 6. *tectum nitidius auro et coloribus sparsum, h. e. distinctum. Ovidius de pico ave: sparsitque coloribus alas, h. e. distinxit.* Conf. *Salmasium* ad *Hist. Aug. Scriptt.* T. I. p. 979. ed. *Hack.* - נְקֻדָּה. *punctum.* *Al.* Cant. I, 11. ῥαντῶν. - עָקֹד, *maculosum.* Gen. XXX, 35. - Vide alibi σποδοειδής.

*'ΡΑ'Ξ. Vide infra s. ῥώξ. *Hesych.* ῥάξ, ῥάγα, ἡ τῆς σταφυλῆς, ἣν ἡμεῖς ῥῶγα καλοῦμεν. *Photius:* 'Ρὰξ, θηλυκῶς ἡ ῥάξ. 'Ο δὲ ῥὼξ καὶ βαρβαρισμὸς καὶ σολοικισμός.

'ΡΑΠΙ'ΖΩ, *alapam impingo.* הֵרִים Hiph. a רוּם, *attollo.* Hos. XI, 5. ἔσομαι αὐτοῖς ῥαπίζων ἄνθρωπον (ita enim sec. ed. *Compl.* legendum est loco ἄνθρωπος, quod reliqui libri habent.) ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ, ero illis, sicut percutiens hominem in genas suas. Secundum *Cappellum* in *Crit. S.* p. 552. legerunt: כְּמְרִימֵי עַל לְחָיֵיקֶם, extrito עַל, quam tamen coniecturam recte improbat *Scharfenbergius*, qui eos potius legisse putat כְּמֹרְטֵי, quasi מָרַט significet *alapas infligere alicui.* Ego vero arbitror, eos ita libere propterea vertisse, quia maxillis, quae in sequentibus commemorantur, impositionem iugi non satis convenire putaverint, ut adeo proverbium proverbio permutaverint. Vide et 3 Esdr. IV, 30. et Matth. V, 39. *Suidas:* ῥαπίσαι, πατάξαι τὴν γνάθον ἁπλῇ τῇ χειρί, ὃ λέγουσι καὶ ἐπὶ κόρρης. Conf. *Suidam* in ἐπὶ κόρρης. Apud *Phavorinum* v. ῥαπίσαι pro ἁπλῇ τῇ χειρὶ male legitur ἀπλείστῳ χειρί. Vide *Lex. N. T. s. h. v.*

'ΡΑ'ΠΙΣΜΑ, *alapa.* מֹרֵט part. *depilans*, *pilos evellens.* Ies. L, 10. Voce etiam utuntur *Alciphron* et *Lucianus.* Vide *Lex. N. T. s. h. v.*

'ΡΑΠΙΣΤΟ'Σ, *alapa percussus.* מְרִיחַ *part. Pyh.* a רִיחַ, *perflatilis, ventis pervius.* Ierem. XXII, 14. ubi tamen pro ῥαπιστὰ alii rectius ῥιπιστὰ habent, i. e. εὐρύχωρα.

'ΡΑΠΤΟ'Σ, *consutus.* טְלוּא, *maculosum.* Ezech. XVI, 16. εἴδωλα ῥαπτά. *Bielio* legendum videtur ῥαντὰ, *variis coloribus distincta*, quia *Symmachus* transtulit ποικίλα. Sed non opus est hac coniectura, modo ῥαπτὰ vertatur: *ex multicoloribus pannis consuta.*

'ΡΑ'ΠΤΩ, *suo, consuo, sarcino, consarcino.* תָּפַר, idem. Gen. III, 7. Iob. XVI, 14. Cohel. III, 7.

'ΡΑΣΙ'Μ, alias ῥασὴμ. Est ipsa vox hebr. רָצִים, *cursores, satellites.* 2 Reg. XI, 4. 20.

'ΡΑ'ΣΣΩ, *allido, deiicio.* נָטַשׁ, *desero.* Ierem. XXIII, 33. 39. λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς, elevo et *deiicio* vos. - שָׂגַב Pih. *extollo.* Ies. IX, 11. ῥάξει ὁ Θεὸς τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιὼν, *deiiciet* Deus insurgentes adversus montem Sion. *N. L.* - *נָפַל, Hiph. הִפִּיל, *cadere facio.* Dan. VIII, 10. sec. cod. *Chis.* ἐῤῥάχθη ἐπὶ τὴν γῆν. Iudith. IX, 10. ῥάξον αὐτῶν τὴν ἰσχὺν ἐν δυνάμει σου, *deiice* eorum robur virtute tua. *Suidas*: ῥάξαι, ἀντὶ τοῦ καταβαλεῖν. οὕτως Ἀπολλόδωρος. Iudith. XVI, 12. pro ἐῤῥάχθησαν reponendum videtur ἐταράχθησαν, quod melius respondet τῷ ἔφριξαν in antecedentibus.

'ΡΑΦΑΕΙ'Μ. Ipsa vox hebr. רְפָאִים, *gigantes. Aqu.* Gen. XIV, 5. *Aqu. Symm.* 2 Sam. V, 18. 22. *Aqu.* Iob. XXVI, 5.

'ΡΑΦΙΔΕΥΤΗ'Σ, *acupictor.* Vide alibi ποικιλία.

*'ΡΑΦΙΔΕΥΤΙΚΟ'Σ. Vide ῥαφιδευτός.

*'ΡΑΦΙΔΕΥΤΟ'Σ, *sutus, consutus, acupictus.* Exod. XXXVII, 21. sec. *Vat.* ubi sine dubio τῷ רִקֵם respondet, et alii codd. *Holm.* pro ῥαφιδευτὰ habent ῥαφιδωτὰ et ῥαφιδευτικά.

*'ΡΑΦΙΔΩΤΟ'Σ. Vide ῥαφιδευτός.

'ΡΑ'ΧΙΣ, *spina dorsi, tergum.* גֶּרֶם, *os, ossis.* Iob. XL, 13. ῥάχιν. *Olympiod.* σύνδεσμον πάντων τῶν μελῶν. *Hesych.* ῥάχις, ἄκρα, ὀσφὺς, ἡ ἄκανθα τοῦ νώτου. *Lex. MS. Bibl. Coislin.* p. 475. ῥάχιν, ὀσφὺν, ἡ τὸ νωτιαῖον μέρος ἀκάνθης τῆς νώτου. Adde *Homer. Il.* ι, 208.

'ΡΕ'ΓΧΩ, *sterto, ronchisso.* נִרְדַּם Niph. *somno obruor.* Iob. I, 5. 6. *Suidas*: ῥέγχουσι. τοῦτο ποιοῦσιν οἱ βαθέως καθεύδοντες. Attici pro ῥέγχειν dicunt ῥέγκειν. *Thomas Mag.* 'Ρέγχει, οὐδεὶς τῶν Ἀττικῶν, ἀλλὰ ῥέγκω. Idem subiungit statim verba haec *Aristophanis*: οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσι. Occurrunt initio *Nubium*, ad quae conf. *Scholiastam.*

'ΡΕΓΘΡΟΝ, pro ῥέεθρον per syncopen, *alveus, flumen, fluvius* ac omne *fluentum.* יְאֹר. *Aqu.* Exod. VII, 19. 24. *Symm.* Iob. XXVIII, 10. - מַיִם plur. *aquae. Aqu.* Exod.

VII, 19. – נְזָלִים plur. *Symm.* Ps. LXXVII, 44. – נַחַל, *torrens.* *Symm.* Iob. XX, 17. ῥεῖθρα. – שִׁבֹּלֶת. *Symm.* Ps. LXVIII, 3. Ies. XXVII, 12. *Hesych.* ῥέεθρα, ῥεῖθρα, ῥεύματα.

'ΡΕΜΒΑ'Σ ΓΥΝΗ', *mulier vaga.* *Al.* Sir. XXVI, 9. coll. Prov. VII, 12. Conf. quoque *Fesselii Advers. sacr.* lib. II. c. 17. p. 137.

'ΡΕΜΒΑΣΜΟ'Σ, *circumagitatio*, *gyratio*, *vertigo*, *turbo*, unde ῥεμβὼν est *funda*, *quae lapidem rotando iacit.* Sap. IV, 2. *Vulg. inconstantia*, sc. *concupiscentiae*, h. e. concupiscentia magna et effrenata. *Grotius* vertit: *vertiginem cupidinis.* *Phavorino* est ἀχαλίνωτος ἔννοια, καὶ ζωῆς ἀφανισμός. Idem tradit *Zonaras Lex.* 1608. Vide *Gataker.* ad *Antonin.* II, 7. et *Suicer.* in *Thes.* v. ῥέμβομαι.

'ΡΕΜΒΕΥ'Ω, *circumago*, *vagor*, *fluctuo*. סָבַב. Ies. XXIII, 16. ῥέμβευσον πόλιν, *circui* urbem. *Meibomius* legere mavult ῥέμβε ἐν πόλει. – שְׁבָב, *fragmentum.* *Ed. Quinta* Hos. VIII, 6. ῥεμβεύων, cuius auctor plerisque Intt. legisse videtur סְבָבִים, nonnullis vero שׁבב. *Hieronymus*, qui transtulit *errantibus*, rationem huius versionis reddidisse videtur verbis: *Nos ab Hebraeo didicimus, proprie* שְׁבָבִים *nominari aranearum fila per aerem volantia.* Etiam reliqui Intt. vett. graeci, *Symm. Theod.* et LXX, vocem hebr. de *errore*, *instabilitate* et *seductione* acceperunt, in qua notione reperitur Ies. XLVII, 10. et Ierem. L, 6. Vide quoque supra s. v. ἀκαταστατόω et πλανάω.

'ΡΕ'ΜΒΩ, *in gyrum circumago*, vel simpliciter, *circumago*, *circumvolvo*. 'Ρέμβομαι, *vagor*, *erro*. עָטָה, *obvelo.* *Symm.* Cant. I, 7. ῥεμβομένη, ubi plerisque videtur legisse כְּטֹעִיָּה cum *Syro. Buxtorfius* in *Anticrit.* autem statuit, eum cum Iudaeis commentatoribus עֹטְיָה accepisse, quasi traiectis literis legeretur טֹעִיָּה, quod in l. Arab. et Syr. *vagari* notat. *Vulg. ne vagari incipiam.* Equidem sumere mallem, עָטָה habuisse olim notionem *vagandi* et *cum impetu discursitandi*, petitam ab עוּט, quod *cum impetu ferri* significat. Idem valet de *Aqu. Symm.* Ps. LVIII, 15. ῥεμβόμενοι. – שׂוּג, *retrocedo*, *averto me.* *Symm.* Ps. CXVIII, 118. ῥεμβομένους. Legitur praeterea Prov. VII, 12. ubi de meretrice dicitur ἔξω ῥέμβεται, et in textu Hebr. κατὰ τὸ ῥητὸν nihil pro hoc verbo legitur. *Hesych.* ῥέμβεται, πλανᾶται, γυρεύει. Ad hanc vocem etiam ab haud paucis Criticis refertur vox ἐρεμέοντο, quam, tanquam a *Symmacho* profectam, 1 Sam. XXIII, 13. ad verbum יִתְהַלְּכוּ e cod. *Coislin.* protulit *Montfauconius* (qui transtulit *quiescebant*, h. e. *sedes figebant*, quasi esset ἠρεμέοντο). Sed est sane vocabulum nihili, cuius loco *Valckenarius* ad *Eurip. Phoen.* p. 147. ἐρέμβοντο reponendum esse praeclare vidit, quod et

ipse *Vulgatus* verbo *vagatur* expressit. *Phavorinus* ex *Suida:* ἐρέμβοντο, ἀπεπλανῶντο. Aliquando coniiciebam, legendum esse ἠρημοῦντο, h. e. *in locis desertis habitabant*, ut scil. eo melius laterent, quod seriei orationis est admodum conveniens. Sed an ἐρημοῦσθαι per usum loquendi ita accipi possit, ut sit i. q. ἐρημάζειν, locis idoneis evincere nequeo.

ῬΕΥΜΑ, *fluentum*. Sir. XXXIX, 16. ἐπὶ ῥεύματος ὑγροῦ, iuxta rivos aquarum, h. e. in prato fertili.

*ῬΕΥΣΙΣ, *fluxus*, i. q. ῥύσις. זוֹב, idem. Lev. XV, 25. ῥεύσει sec. cod. *Alex.* ubi alii ῥύσει.

ῬΕΏ, *dico, loquor*. אָמַר. Gen. XV, 13. Num. XXIII, 23. et alibi — דִּבֵּר. Gen. XLV, 27. Vide et *Susann.* v. 26.

ῬΈΩ, *fluo, affluo, abundo*, etiam active, *fundo, effundo*, i. q. χέω. Conf. *Burmanni Diss.* de *Iove Fulgeratore* c. 4. et *Eurip. Hec.* v. 528. אֶבֶן, *lapis*. Iob. XXXVIII, 30. ὥσπερ ὕδωρ ῥέον, ubi אֶבֶן de *guttis* accepisse videntur, quemadmodum eadem vox proverbialiter de *magna copia* etiam aliarum rerum, v. c. auri et argenti, adhibetur, v. c. 2 Paral. I, 15. IX, 28. 1 Reg. X, 27. — זוּב. Exod. III, 8. εἰς τὴν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, in terram fluentem, h. e. *valde abundantem* lacte et melle. Similiter *Euripides Bacch.* v. 143. sequ. ῥεῖ δὲ γάλακτι πέδον, ῥεῖ δ' οἴνῳ, ῥεῖ δὲ μελισσᾶν νέκταρι. Conf. et quae ex aliis affert *Steph. le Moyne Obss. ad Var. Sacr.* p. 602. sequ. Lev. XV, 3. XX, 24. et alibi saepius. — *זוֹב, *fluxus*. *Inc.* Lev. XV, 2. — *זָב, *fluens*. *Inc.* Lev. XXII, 4. — יָבָל, *fluvius*. Ies. XLIV, 4. — נוּב, *abunde profero*. Ps. LXI, 10. πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, divitiae si *affluant*. Non legerunt יָזוּב, ut coniecit *Cappellus*, quem quoque secutus est *Rosenmüllerus* ad h. l., sed, ut iam *Buxtorfius* in *Anticrit.* p. 641. recte observavit, ῥέειν pariter ac נוּב in notione metaphorica acceperunt, ut sit *abunde affluere*. *Vulg. divitiae si affluant.* — נָזַל. Cant. IV, 16. Ierem. IX, 17. — *עֲלִיל, *clibanus*. *Hebraeus Int.* Ps. XI, 7. ῥέον ἐν τῇ γῇ, *fluens in terra*, h. e. *in ipsa terra liquatum*, pro בַּעֲלִיל לָאָרֶץ. Si recte se habet nota haec hexaplaris, respexit notionem primariam vocis עָלַל, *iteravit, repetitis vicibus fecit aliquid.* Suspicor tamen, ῥέον h. l. pariter ac χωροῦν apud *Aquilam* ad sequens מוּצָק, *fusum*, referendum esse. Conf. tamen ad h. l. *Rosenmüllerum*. Sir. XLVI, 8. ῥέον γάλα καὶ μέλι, ubi ῥέειν sensu *Hiphilico* notat *fluere facere*. Baruch. I, 20.

ῬΗΓΜΑ, *fragmentum, ruptura, fissura, pars*. בְּקִיעִים plur. Amos. VI, 11. Adde *Inc.* Ies. XXII, 9. — קְרָעִים plur. 2 Reg. II, 12. διέῤῥηξεν αὐτὰ εἰς δύο ῥήγματα, disrumpebat illa in duas *partes*. Vide et 1 Reg. XI, 30. 31. — *שֵׁבֶט, *tribus*. 1 Reg. XI, 31. sec. cod. *Alex.* ubi ῥήγματα sunt *tribus avulsae a reliquis*. Bene usus est *Inc.* Interpres hac

voce in hac significatione, quia in antecedentibus legitur *ῥήσσειν τὴν βασιλείαν*. *Hesych.* *ῥήγματα, σχίσματα.*

ῬΗΓΝΥΜΙ, vel ῬΗΓΝΥΩ, it. ῬΗΣΣΩ, *frango, rumpo, disrumpo, perrumpo, scindo, findo, lacero, avello, aperio*, item: *erumpere facio, resono.* בָּקַע, *scindo, findo.* Gen. VII, 11. *ἐῤῥάγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, aperiebantur* omnes fontes abyssi. Vide et Prov. III, 20. Ies. XXXV, 6. Num. XVI, 31. *ἐῤῥάγη ἡ γῆ ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῶν, findebatur* terra sub pedibus illorum. *Hesych.* *ἐῤῥάγη, ἐσπάσθη, ἐσχίσθη, ἠνοίχθη.* Ios. IX, 13. *οὗτοι (ἀσκοὶ) ἐῤῥώγασι*, hi (utres) *disrupti* sunt. *Hesych.* *ἐῤῥώγασιν, ἐσχίσθησαν.* Sic enim legendum pro *ἐσχίσθισαν* ex *Suida.* et vox *ὑγιαίνουσιν*, quae additur, litura sananda est: vel dicendum, quod aliam vocem, quae exciderit, et fortasse *ἔῤῥωνται* exponat. Conf. Marc. II, 22. 1 Reg. I, 20. *ἐῤῥάγη ἡ γῆ ἐν τῇ φωνῇ αὐτῶν, resonabat* terra voce illorum. 2 Reg. XXIV, 24. *ἐῤῥάγη ἡ πόλις*, perrumpebatur urbs. Vide et Ierem. XXXIX, 2. Ies. LVIII, 8. *ῥαγήσεται πρώϊμον τὸ φῶς σου, erumpet* lux tua matutina. Quae verba *Suidas* in v. *ῥαγῶσαι* adducens *ῥαγήσεται* interpretatur *τεμεῖται, erumpet.* *Zonaras* autem in *Lex.* 1607. *ἐκπηδήσει.* Ies. LIX, 5. *ὠὰ ἀσπίδων ἔῤῥηξαν, ova* aspidum *fregerunt*, seu potius *excludunt.* Ita quoque *Theodotion.* Apud utrumque *ῥήσσειν* de *foetu* dicitur, *qui rumpendo excluditur.* Ezech. XIII, 13. *ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν, erumpere faciam* ventum perdentem. Adde *Symm.* Ies. LXIII, 12. et eundem Ps. CXL, 7. — *בָּקַק, *vacuo, evacuo.* *Symm.* Ies. XIX, 3. נָבְקָה, *evacuabitur, ῥαγήσεται.* *Vulg.* *evacuabitur.* *Hieronymus: dirumpetur.* Videtur retulisse ad arab. בַּבַק, *crepuit*, ut sit praeter. Kal. Conf. *Schultensii Institutt. l. hebr.* p. 332. et *Boysenium* in *Symbolis* p. 323. Vide quoque infra s. v. *σχίζω.* *Cappello* legisse videtur נִבְקְעָה. — הָרַס, *diruo.* Ezech. XXXVIII, 20. — הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio.* Iob. XV, 13. *θυμὸν ἔῤῥηξας ἔναντι κυρίου*, animum *erumpere fecisti* coram Domino, h. e. contra Deum animi tui impetum vertis. — נָטַשׁ, *dimitto.* Ies. XXXIII, 23. *ἐῤῥάγησαν τὰ σχοινία σου, rupti sunt* funes tui. — נָתַק, *avello.* Iob. XVII, 11. *ἐῤῥάγη δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου, scissae* vero *sunt* arteriae cordis mei. Ies. V, 27. *οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν*, neque *avellantur* corrigiae calceamentorum. — פָּצַח, *sonitum edo.* Ies. XLIX, 13. *ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην, resonent* montes laetitia. Vide et Ies. LII, 9. *ῥηξάτω εὐφροσύνην*, facite prorumpere laetitiam. Ies. LIV, 1. *ῥῆξον* (scil. *φωνὴν*) *καὶ βόησον, rumpe vocem (Virgil. Aen.* II. v. 129.) et clama. Fortasse tamen h. l. positum est pro *ῥῆξον βοήν.* Conf. *φωνὴν ῥήγνυμι* infra. Addit quoque *φωνὴν* *Aristophanes* *Nubib.* v. 963. *ῥῆξον φωνὴν, ἥτινι χαί-*

ρεις, καὶ τὴν σαυτοῦ φύσιν εἰπέ. Ad quem locum respiciens *Suidas* ῥῆξον φωνὴν interpretatur *διάτορον καὶ ἰσχυρὸν εἰπέ*. Sic et *Herodotus* ῥήσσειν φωνὴν, et *Virgilius rumpere vocem* dicunt. Vide *Raphelii annotatt.* ex *Herodoto* ad Gal. IV, 27. p. 520. *Hesychius* ῥῆξαι dici observat ἀντὶ τοῦ ἐκρῆξαι φωνήν. Idem: ῥηξάτω, κραξάτω. – קָרַע, *findo, lacero*. 1 Reg. XI, 33. ἐγὼ ῥήσσω τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς Σολομῶντος, ego *avello* regnum a manu Salomonis. Conf. 1 Reg. XIV, 8. 2 Reg. XVII, 21. Iob. II, 12. ἔκλαυσαν ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν, fleverunt, et unusquisque *laceravit* stolam suam. Adde *Aqu.* Ps. XXXIV, 6. – רָטַשׁ Pih. *allido*. Ies. XIII, 16. τὰ τέκνα αὐτῶν ῥήξουσιν ἐνώπιον αὐτῶν, liberos illorum terrae allident coram illis. Ῥήσσειν pro *deiicere, solo allidere* est verbum *palaestrae*. Vide *Salmasium* ad *Achill. Tat.* p. 657. et *Pauw.* ad *Horapoll.* p. 377. – *שָׂגַב. Ies. IX, 11. ῥήξει sec. ed. *Compl.* ubi tamen alii libri ῥάξει. Sir. XIX, 9. οὐ μή σε ῥήξει, non te *dirumpet*, coll. Iob. XXXII, 18. *Hesych.* ῥήγνυται, διαιρεῖται, κατακόπτεται. Idem: ῥῆξαι, διελεῖν, καταβαλεῖν, ἀπολῦσαι, κράξαι. Rursus idem: ῥῆξε, διέῤῥηξε, κατέβαλεν, ἔκραξεν, ἀπέλυσεν, διέκοψεν.

ῬΗ῀ΜΑ, *verbum, sermo, res, praeceptum, mandatum*. אֵמֶר. Deut. XXXII, 1. Iob. VI, 10. 25. 26. XXII, 22. et al ibi. – אִמְרָה. Deut. XXXII, 2. Ps. XVI, 7. Thren. II, 17. – *אַף, *nasus*. Iob. XXVII, 12. sec. cod. *Alex.* ἐν ῥήμασιν. Lege: ἐν ῥισίν. – *אוֹתוֹת, *signa*. Exod. IX, 28. sec. *Vatic.* ῥήματα. Num legendum est σήματα? Certe reliqui libri σημεῖα habent. Vide ad h. l. *Scharfenbergium*. – *דֶּבֶר, *pestis*. *Aqu.* Ps. XC, 6. Legit דָּבָר. – דָּבָר. Gen. XV, 1. μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα, post has autem *res*, vel: cum haec gesta essent. Ita etiam Esdr. VII, 1. Gen. XVIII, 14. μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ θεῷ ῥῆμα; num impossibilis erit *res quaedam* apud Deum? Vide et Deut. XVII, 8. et conf. Luc. I, 37. et ad h. l. auctores *Wolfio* p. 564. citatos. Deut. II, 7. οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος, non indiguisti aliqua *re*. Deut. XV, 10. διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύριος, propter hanc *rem* benedicet tibi Dominus. 1 Sam. IV, 17. τί τὸ γεγονὸς ῥῆμα; quaenam *res*, quae facta est? Conf. Act. X, 37. 1 Sam. XII, 16. ἴδετε τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, videte *rem* hanc magnam. Conf. Luc. II, 15. Sic et apud *Platonem* lib. VII. *de Leg.* p. 885. et *Sophoclem* in *Electra* ῥῆμα *rem* denotare observat *Georgius* in *Vindic. N. T.* lib. II. c. 1. §. 31. p. 76. Similiter ἔπος et λόγος pro *re* et *facto* Graeci accipere solent. Vide *Wolfium* ad Luc. II, 15. p. 584. Deut. IV, 13. τὰ δέκα ῥήματα, decem *praecepta*. – דבר Pih. *dico*. 2 Reg. XXIV, 13. Ierem. IX, 3. – חזוה, *visio*. Ies. XXIX, 11. ubi tamen pro τὰ ῥήματα rectius fortasse legitur τὰ ὁράματα. Conf. Dan. I, 17. – *לַעַג, *subsannatio, irrisio*. *Symm.* Ps. XXXIV, 16. ῥήμασι

πεπλασμένοις sec. libros nonnullos. In aliis legitur *φθέγμασι*. Libere vertit. Vide tamen supra ad *πλάσσω*. - לָשׁוֹן, *lingua*, etiam *id quod lingua profertur*. Iob. XV, 5. - מַאמַר chald. Esdr. VI, 9. Dan. IV, 14. - מוֹפֵת, *prodigium*. 1 Reg. XIII, 1. - מִלָּה. Iob. II, 4. *ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥήμασι*, infirmos sermonibus, scil. *solatio plenis*, erexisti. Vide et Iob. VI, 26. XIII, 17. et conf. Sir. XLI, 19. ac *Raphelii annotatt.* ad Luc. II, 50. p. 85. - מִלָּה: מִלְּתָא chald. Dan. II, 8. *ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα*, res ex memoria mea excidit. Vide et v. 9. 16. 23. - מִצְוָה, *praeceptum*. Prov. III, 1. *τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία*, *praecepta* autem mea cor tuum custodiat. - מַשָּׂא, *onus*, *vaticinium*. Ies. XV, 1. XVII, 1. - עָוֹן, *iniquitas*. Iob. XV, 5. - פֶּה, *os*, *oris*, etiam *sermo ore prolatus*. Num. XXXIII, 2. *διὰ ῥήματος κυρίου*, per *mandatum* Domini. Vide et Deut. XXXIV, 5. Deut. I, 26. *ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου*, non obediebatis *mandato* Domini. Vide et Deut. IX, 23. et conf. Luc. V, 5. - פִּתְגָם: פִּתְגָמָא chald. *narratio*. Esdr. V, 7. 11. VI, 11. Dan. III, 16. - *רִיר, *saliva*, *albumen*. Iob. VI, 6. *ἐν ῥήμασι*. Legerunt בִּדְבָרַי loco בְּרִיר, aut potius interpretationem suam addiderunt: nam *ῥήματα κενὰ* bene comparari possunt cum albo ovi, in quo nullus est sapor. - שׁוּחָה, *fovea*. Ierem. XVIII, 20. Hic aperte legerunt שִׂיחָה: nam שִׂיחַ est *meditari* et *loqui*. Vide quoque ib. v. 22. - שִׂיחַ, *meditatio*. Iob. X, 1. - שִׂיחָה, idem. Iob. XV, 4. - שָׂפָה, *labium*, *sermo*. Prov. X, 20. - *תּוֹרָה, *lex*. *Aqu*. Ps. CXVIII, 55. *τὰ ῥήματά σου*. Praeterea legitur apud *Inc*. 1 Reg. XIV, 1. coll. v. 2. ubi *ῥῆμα κυρίου μετά τινός ἐστί* notat *oraculum divinum contigit alicui*. Dan. I, 27. *ῥήματι* delendum esse videtur, ortum ex *ὁράματι* incuria librariorum, Sirac. XII, 12. *ἐπὶ τῶν ῥημάτων μου*, quod haec *praecepta* et *monita* mea non attenderis et respexeris.

ἘΠΩ ΤΙ ῬΗ̃ΜΑ ΠΡΌΣ ΤΙΝΑ, *dico verbum quoddam adversus aliquem*, *maledico*. בָּרַךְ, *benedico*, etiam *maledico*. Iob. II, 9. ubi quod est *εἰπεῖν τὶ ῥῆμα πρός τινὰ*, alias est *κακῶς εἰπεῖν* vel *κακοῖς ἐρεῖν τινα*.

ῬΗ̃ΜΑ ΠΟΝΗΡΌΝ, *verbum malum*, *malus rumor*. דִּבָּה, *fama mala*. Num. XIV, 36. *ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς*, ut *malum rumorem* efferrent de terra. *Latinus* vertit: *detrahentes terrae*, *quod esset mala*. - Vide quoque alibi *κενός*.

ῬΗ̃ΣΙΣ, *dictio*, *dictum*, *sermo*, *sententia prolata*, *promissio*, *mandatum*, *praeceptum*. אֹמֶר. Prov. II, 1. IV, 5. XV, 27. XIX, 27. *μελετήσει ῥήσεις κακάς*, in *rerum* malarum meditatione et exercitatione defigetur. Legerunt בְּאִמְרֵי רָעָה. In notione *promissionis* legitur pro eadem voce apud *Symmachum* Ps. LXXVI, 9. Adde eundem Ps. XVIII, 4. - אִמְרָה.

Symm. Ps. XVII, 33. – דָּבָר. Prov. I, 6. IV, 20. XV, 27. Praeterea legitur Prov. I, 23. ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, ubi huic voci κατὰ τὸ ῥητὸν nihil in textu hebr. respondet, et pro ῥῆσιν legere mallem ῥεῦσιν, quod melius convenit cum vocabulo προήσομαι, *emittam, effundam*, et exprimit vim vocis אַבִּיעָה, quae in l. chald. et arab. notat *more scaturiginis effundam.*

'ΡΗ'ΣΕΙΣ ΣΕΜΝΑΙ', dictiones graves, honestae. חֲלֵב עִזִּים, *lac caprarum.* Prov. XXVII, 27. Ita *Bielius.* 'Ρήσεις ad nullum aliam vocem commode transferri potest, quam ad דֵּי, *satis*, ita ut legatur ῥεύσεις, a ῥέω, *fluo.* Caeterum post ῥεύσεις omissum est γάλακτος.

'ΡΗ'ΣΣΩ. Vide supra in ῥήγνυμι.

'ΡΗΤΙ'ΝΗ, resina, humor liquidus et oleaginosus, ex planta sponte diffluens. צְרִי: צֳרִי, *balsamum.* Gen. XXXVII, 24. XLIII, 11. Ierem. VIII, 22. Ezech. XXVII, 17.

'ΡΗΤΑ', dicta. דְּבָרִים. *Aqu.* Prov. XXXI, 1.

'ΡΗΤΟ'Ν, dictum, aliquid. דָּבָר. Exod. IX, 4. οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ῥητὸν, non morietur *aliquid* de omnibus iumentis filiorum Israel, vel, ut *Latinus* reddit: *nihil omnino morietur.* Exod. XXII, 8. κατὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα, de quacunque iniuria.

*'ΡΗΧΑ'Β. Iud. I, 19. Credebant, רֶכֶב, *currus*, esse nomen proprium hominis, a quo orti sunt *Rechabitae*, רְכָבִים, Ierem. XXXV, 2.

'ΡΙ'ΓΟΣ, rigor, frigus vehemens, item *horror febrilis.* דַּלֶּקֶת, *febris ardens.* Deut. XXVIII, 22. καὶ πυρετῷ καὶ ῥίγει. Sc. putarunt, ita vertendum esse, ut דַּלֶּקֶת a קַדַּחַת distinguatur, quanquam utraque vox *febrem ardentem* significat. *Suidas:* ῥίγιον, νόσος, καὶ ῥῖγος, ἡ νόσος καὶ ὁ φόβος.

'ΡΙ'ΖΑ, radix. אֵב, *viror.* Iob. VIII, 12. ἔτι ὢν ἐπὶ ῥίζης, cum adhuc in sua radice consistat, h. e. sit in flore aut virore suo. Sensu eodem. – גֶּזַע, *truncus succisus.* Ies. XI, 1. XL, 24. – *כֵּן, *basis.* Dan. XI, 20. sec. cod. *Chis.* – מְכוּרָה, *commercium.* Ezech. XVI, 3. Legerunt aperte מְכוֹנָה. – נִצְבְּתָא chald. emph. *firmitas, durities talis, qualis esse solet ferri.* Dan. II, 41. ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδηρᾶς, de *plantario*, h. e. *planta ferri.* Ex usu l. syr. coll. Matth. XXI, 33. et XV, 13. – שֹׁרֶשׁ, *radix.* Deut. XXIX, 18. Iob. XIII, 27. XIX, 28. et alibi saepius. Interdum notat *id quod primum s. summum est in aliqua re.* Sir. I, 25. ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, *summa* sapientia est sancte colere Deum, i. q. v. 22. στέφανος σοφίας. *Syrus* ܪܝܫ. Alii: radix, cui immissa est, et ex qua augmen et nutrimentum suum capit vera sapientia. – 'Ρίζαι, *posteri, posteritas.* Sir. XL, 15. (ubi cum ἔκγονα permutatur) XLVII, 26. (ubi est i. q. κατάλειμμα). 1 Macc. I, 11.

ῥίζα ἁμαρτωλός: ubi in Cod. Bessarionis VIII. reperitur ἀνὴρ α. 3 Esdr. VIII, 89. ubi est i. q. σπέρμα. Ita et Christus Apoc. V, 5. XXII, 26. appellatur ἡ ῥίζα Δαβὶδ ad imitationem hebr. שֹׁרֶשׁ Ies. XI, 10. LIII, 2. Iudith. VI, 19. ῥίζα τοῦ ὄρους, *radices montis*. Sirac. I, 6. ῥίζα σοφίας, *origo sapientiae*, coll. 4. 8. 9. Sap. XV, 5. ῥίζα ἀθανασίας, *causa efficiens* immortalitatis. Tob. V, 14. ἐκ ῥίζης καλῆς εἶ, nobili *familia* oriundus es. Conf. v. 13. De *statu prospero et firma felicitate* legitur Sap. I, 15. Sir. XXIII, 25. nam arbor, quae multas et altas egit radices, est firmiter posita.

ἘΚ ῬΙΖΩ͂Ν ἈΠΟ'ΛΛΥΜΙ, *a radicibus s. radicitus perdo*. שֵׁרֵשׁ Pih. *eradico*. Iob. XXXI, 12.

ῬΙ'ΖΑΝ ΒΑ'ΛΛΩ, *radicem iacio, radices ago*. הִשְׁרִישׁ Hiph. idem. Iob. V, 3.

ῬΙΖΟ'Ω, *radices ago, radicor*. שֹׁרֵשׁ Pih. Ies. XL, 24. Ierem. XII, 2. *Symm.* Iob. XXXI, 8. ῥιζωθείη. *Aqu. Symm. Theod.* Ies. XXVII, 6. Vide et Sir. III, 27. XXIV, 12. ἐῤῥίζωσα, *fixam sedem habui*.

ῬΙ'ΖΩΜΑ, *radicamentum, radix, quod radices egit, fixis radicibus stabilitum*. שֵׁרֵשׁ Pih. *eradico*. Ps. LI, 5. Legerunt שָׁרְשְׁךָ, a שֹׁרֶשׁ, *radix*. - שֹׁרֶשׁ, *radix*. Iob. XXXVI, 30.

*ῬΙ'ΖΩΣΙΣ, *radicum emissio*. Ezech. XVII, 5. λαβεῖν ῥίζωσιν φυτὸν sec. *Compl.* ubi κατὰ τὸ ῥητὸν nihil in textu hebr. legitur.

ῬΙ'Ν, *nasus, nares*. אַף. Iob. XXVII, 3. XL, 19. Ps. CXIII, 14. et alibi. - לָשׁוֹן, *lingua*. Iob. XL, 20. In mente fortasse habuerunt locum Ies. XXXVII, 29. 1 Macc. II, 24. ἀνήνεγκε θυμὸν κατὰ τὴν ῥῖνα. Vide s. v. κρίμα.

ῬΙΝΟ'ΚΕΡΩΣ, *rhinoceros, animal cornu unum in naso gestans*. רֵים, idem. *Aqu.* Iob. XXXIX, 9. Conf. *Bocharti Hieroz.* P. I. lib. III. c. 27. p. 950.

ῬΙΝΟ'ΚΟΥΡΑ plur., alias Ῥινοκόρουρα (Scribitur etiam Ῥινοκούρουρα apud *Steph. Byz.* p. 654. B.), it. Ῥινοκόλουρα, *fluvius, qui Aegyptum a Palaestina disterminat*. Hebr. dictus שִׁחוֹר, Ios. XIII, 3. et נַחַל מִצְרַיִם, *torrens Aegypti*, Ies. XXVII, 12. Conf. *Michaelis Supplem.* p. 1627.

ῬΙ'Ξ, *ligo*. אֵת, idem. *Inc.* 1 Sam. XIII, 21. ῥιξίν.

*ῬΙΠΙ'ΖΩ, *flabello ventum facio, ventilo*, et ex adiuncto *dispergo*. נְשָׂא chald. *fero, aufero*, it. *dispergo*. Dan. II, 35. ἐῤῥίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος. *Hesychius:* ῥιπίζει, φυσᾷ, πνεῖ, πνοὴν πέμπει, ἀνακαίει.

ῬΙΠΙΣΤΟ'Σ, *qui ventilari potest, qui ventilatione refrigeratur, perflatilis, ventis pervius et expositus*. מְרֻוָּח part. Pyh. a רָוַח. *Al.* Ierem. XXII, 14. ὑπερῷα ῥιπιστὰ, coenacula *ventis pervia*, ubi alii εὐρύχωρα habent. *Apuleius Metam.* L. IV. p. 75. *domus tuae patulum ac* perflatilem *locum:* ubi vid. *Pricaeum* p. 207. *Hesych.* ῥιπιστὰ, διαπνεόμενα.

'ΡΙ'ΠΤΩ et 'ΡΙΠΤΕ'Ω, *proiicio, abiicio, disiicio, prosterno.* *הִפִּיל Hiph. a נָפַל, *cadere facio. Theodot.* Ierem. XLII, 9. ubi quia de precibus sermo est, ῥίπτειν per *offerre* vertendum est, sed adiuncta notione *humiliationis.* – הִשְׁלִיךְ Hiph. a שָׁלַח. Ies. XXXIV, 3. *οἱ δὲ τραυματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται,* vulnerati eorum *hinc inde disiecti iacebunt.* Ierem. XIV, 16. *ἔσονται ἐῤῥιμμένοι ἐν ταῖς ὁδοῖς, disiecti erunt* in viis. Ita 1 Macc. XI, 4. *σώματα ἐῤῥιμμένα* sunt cadavera *hinc inde disiecta.* Matth. IX, 36. *ἐκλελυμένοι καὶ ἐῤῥιμμένοι ὡσεὶ πρόβατα,* lassi et *hinc inde disiecti* tanquam oves. *Inc.* Cohel. III, 5. – *הִתְרְמֵא chald. Ithpeh. a רְמָא, *abiicior.* Dan. VI, 7. et 12. sec. cod. *Chis.* – זָרַק, *spargo.* 2 Par. XXXIV, 4. – יָרָה. Exod. XV, 4. *τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν,* exercitum eius *proiecit* in mare. – יָרַט, *inclino.* Iob. XVI, 11. ubi tamen dubium est, an יִרְטֵנִי a יָרַט aut potius a רָמָה derivandum sit. Potest autem utrumque locum habere. Nam יָרַט notat *praecipitare,* et רָשָׁה est *proiicere, deiicere,* ac fere semper in malam partem adhibetur. – כָּסַח, *succido,* it. *converro.* Ies. XXXIII, 12. *ἄκανθα ἐν ἀγρῷ ἐῤῥιμμένη,* spina in agro *disiecta.* – נִדַּם Niph. a דָּמַם, *exscindor.* Ierem. L, 30. *οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφθήσονται,* bellatores eius prosternentur: ubi sine dubio loco *Daleth* legerunt *Resch.* Conf. supra s. הִתְרְמֵא. – נָפַל: הִפִּיל, Kal et Hiph. Iud. IV, 22. *ἐῤῥιμμένος νεκρός, proiectus* mortuus. Ierem. XXXVIII, 26. *ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως, prosterno* ego *supplicationem* meam coram rege, h. e. *prostrato corpore misericordiam eius imploro.* Vide et Dan. IX, 18. 20. ac supra s. הִפִּיל. – צָנַף, *circumvolvo.* Ies. XXII, 18. – *קָסַם, *divino. Hebr. Int.* Ezech. XXI, 21. *ῥίψαι,* qua voce exprimere voluit certum divinationis genus, quod *βελομαντεία* dicitur: coll. arab. قسم, *sagittis sortibusque diremit.* Vide supra s. *ῥάβδος.* – רָמָה. Exod. XV, 1. 21. *ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔῤῥιψεν εἰς θάλασσαν,* equum et equitem *proiecit* in mare. – שָׁלַח, *mitto.* Ierem. XXXVIII, 12. *ἔῤῥιψεν αὐτὰ (ῥάκη) πρὸς Ἰερεμίαν εἰς τὸν λάκκον, proiecit* illos (panniculos) ad Ieremiam in foveam. – שָׁמַט, *deturbo. Al.* 1 Reg. IX, 33. 1 Macc. V, 43. *ἔῤῥιψαν τὰ ὅπλα αὐτῶν, abiecerunt* arma sua. Vide et 1 Macc. VII, 44. XI, 51. Sir. X, 9. *ὅτι ἐν ζωῇ ἔῤῥιψαν τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ,* quia in vita *proiecerunt* intestina eius. Sic enim ex *Rom. et Ald. Ed.* legendum censet *Kühnius Quaest. Philol. Pent.* I. p. 10. ubi et ellipticam ibi orationem esse putat, nec nominari, quid intestina hominis proiiciant, quemadmodum alias Graeci *ἀποδιδόναι, ἀποσκευάζεσθαι, ἀποβάλλειν* de *excrementorum eiectione* usurpare soleant.

'ΡΙ'Σ, *nasus.* אַף, idem. *Symm.* Iob. XL, 19.

'ΡΟΑ' et 'ΡΟΙΑ', *malus punica*, item *malum punicum*, *malogranatum*. רמון. Num. XIII, 24. XX, 5. Deut. VIII, 8. et alibi saepius. Adde *Hebr. Int.* Cant. IV, 13.

"ΑΝΘΟΣ 'ΕΝ 'ΡΟΑ͂, *flos in malogranato*. דָּם, *quies*, it. *similitudo*. Ezech. XIX, 10. ὡς ἄνθος ἐν ῥοᾷ. Apparet, eos legisse כְּרִמּוֹן, ex similitudine literarum ב et כ, item ד et ר. *Hieronymus sanguinem* hic intellegit de flore purpurei coloris, qui sanguini similis est, qualis ferme est flos malogranatorum. Caeterum vide ad h. l. *Dathium*.

*'ΡΟ'ΔΙΟΣ, *Rhodius*. דְּדָן, *Dedan*. Ezech. XXVII, 15. Legerunt רדן, *Rhodon*, unde *Rhodus* insula.

'ΡΟ'ΔΟΝ, *rosa*. *דַּר, *parium*. Esth. I, 6. Legerunt inversis literis רַד, quae vox in l. chald. et arab. *rosas* notat. Arab. ورد est *rosa*. Conf. *Fulleri Miscell. SS.* lib. V. c. 6. Adde Sap. II, 8. Sir. XXIV, 15.

*'ΡΟΔΟΦΟ'ΡΟΣ, ἡ, *rosifera*, *rosas ferens*. 3 Macc. VII, 17. εἰς Πτολεμαΐδα τὴν ὀνομαζομένην διὰ τὴν τοῦ τόπου ἰδιότητα ῥοδοφόρον, Ptolemaida, quae ob loci proprietatem *rosiferae* nomen habet. *Grotius* ad h. l.: Haec est Ptolemais in Arsinoite Nomo memorata *Plinio* et *Ptolemaeo*, qui eam "Ορμον cognominat. Aegyptus rosis celebrata apud *Martialem*.

*'ΡΟΙΑ'. Vide sub ῥοά. Adde Num. XX, 5. sec. codd. ab *Holmesio* collatos. *Photius Lex.* 'Ροιάς. "Ιωνες δὲ ἄνευ τοῦ ι ῥοάς. οὕτως 'Επίλυκος.

'ΡΟΙΖΕ'Ω, *strido*, *stridorem edo*, *cum stridore fluo*, *cum stridore iacio*, *iaculor*. הוֹרָה Hiph. a יָרָה, *iaculor*. 2 Reg. XIII, 17. sec. cod. *Alex. Aqu.* 1 Sam. XXXI, 3. ῥοιζοῦντες, *iaculantes*. Idem Ps. LXIII, 8. ῥοιζήσει, *iaculabitur*. — נָזַל, *fluo*. Cant. IV, 15. ὕδατος ζῶντος καὶ ῥοιζοῦντος ἀπὸ Λιβάνου, aquae viventis et *cum stridore fluentis* de Libano. *Hesych.* ῥοιζοῦντος, ἠχοῦντος.

'ΡΟΙ'ΖΗΣΙΣ, *stridor*, *iaculatio*. יָרֹה infin. *iaculando*. *Aqu.* Exod. XIX, 13. ῥοιζήσει ῥοιζηθήσεται, cum *stridore iaculorum confodietur*, ubi vid. *Montf. Kreyssigius* cum *Drusio* ῥοιζήσει derivandum iudicat a ῥοιζέω.

'ΡΟΙ'ΖΟΜΑΙ, *strideo*. *נִוְּרָה Niph. a יָרָה, *iaculis conficior*. *Aqu.* Exod. XIX, 13. — צִפְצֵף, Pih. *pipio more avium*. Ies. XXIX, 4. ῥοίσεται.

'ΡΟΙ͂ΖΟΣ, *stridor*, *sibilus*, *sonus*, *strepitus*, *impetus cum stridore*. שָׂחוּ, *natatio*. Ezech. XLVII, 5. ἐξύβριζε τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χειμάῤῥου, efferebat se aqua, ut *flumen vehemens* torrentis. Convenit hoc aquae, quae tanta erat altitudine, ut natanda esset. *Hesych.* 'Ροῖζος, ψόφος, ἦχος, ῥεῦμα σφοδρόν. Sap. V, 12. βίᾳ ῥοίζου, *vi rapidi volatus*. Drac. v. 43. ἐν τῷ ῥοίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, *impetu* venti sui. 2 Macc. IX,

7. πεσεῖν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἅρματος φερομένου ῥοίζῳ, ut caderet ille de curru cum *impetu* eunte.

'ΡΟΙ'ΣΚΟΣ, diminut. ex ῥοά, *malum punicum parvum*, nempe *effigiatum*, h. e. *corymbus aureus*, *ornatus gratia summi sacerdotis stolis annexus*, *ob mali Punici similitudinem sic dictus*. רִמּוֹן. Exod. XXVIII, 29. 30. Legitur etiam Sirac. XLV, 9. ubi ῥοΐσκοι χρυσοῖ sunt mala aurea, quae de fimbria talaris pendebant. *Vulg. tintinnabula*. Vide *Iosephi A. I.* III. c. 7. p. 142. ed. *Haverc. Suid.* ῥοΐσκοι, κόμποι χρυσοῦφαντοι, ὅμοιοι ῥοιαῖς, εἰς κόσμον δὲ ὄντες τῆς τοῦ ἱερέως στολῆς.

'ΡΟΜΑ'ΣΤΡΑ, *hasta*. רֹמַח, *lancea, hasta*. *Al.* Ioel. III, 15. ῥομάστρας, tanquam etiam σειρόμαστρον dixerint. Sed, ut recte monuit *Kreyssigius* in *Symb.* I. p. 18., eiiciendum est hoc vocabuli monstrum. Nam lectio ῥομάστρας in margine ed. *Wechel.* notata nihil aliud est, quam σειρομάστας, quod in LXX legitur, librariorum manibus capite truncatum, atque deinde in ῥομάστρας mutatum.

'ΡΟΜΦΑΙ'Α, *gladius*, it. *iaculum oblongum*, *hasta*. הָחֳרֵב infin. Hoph. a חָרַב, *digladiando, devastando*. 2 Reg. III, 23. - חֲנִית, *hasta*. 1 Par. XI, 11. 20. Ps. XXXIV, 3. - חֶרֶב. Gen. III, 24. Exod. V, 21. XXXII, 26. et alibi saepissime. - *חֹרֶב, *siccitas*, *vastitas*. Ezech. XXIX, 10. εἰς ἔρημον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν. *Hieronymus: in solitudinem gladio dissipatam*. Admodum inepte. Hagg. I, 11. Utrobique legerunt חֶרֶב. - *חָרְבָה, *vastitas*. Ps. IX, 6. Legerunt חֲרָבוֹת. - *עֶצֶן, *hasta*. 2 Sam. XXIII, 8. ubi vid. *Intt.* Praeterea legitur 1 Sam. II, 33. ubi illud ἐν ῥομφαίᾳ vel de suo addiderunt, vel legerunt בְּחֶרֶב אֲנָשִׁים. 1 Macc. IX, 73. κατέπαυσε ῥομφαία ἐξ Ἰσραήλ, cesserunt *bella* in Israel: ubi ῥομφαία de *bello* s. *dissidiis* synecdochice dicitur. Eodem modo Matth. X, 34. μάχαιρα opponitur τῇ εἰρήνῃ, et in loco parallelo Luc. XII, 51. per διαμερισμὸν explicatur. Quin ipsi LXX Levit. XXVI, 6. חֶרֶב per πόλεμον transtulerunt. *Hesych.* ῥομφαία, ἐράκιον, ἀμυντήριον (lege: Θράκιον ἀμυντήριον, et vide *Suiceri Thes. Eccl.* T. II. p. 908.), μάχαιρα, ξίφος, ἢ ἀκόντιον μακρόν. Apud *Suidam* etiam exponitur μακρὸν ἀκόντιον. Plura de hac voce vide apud *Zach. Boganum* in *Homero* ἑβραΐζοντι p. 324.

'ΕΝ 'ΡΟΜΦΑΙ'Α ΠΙ'ΠΤΩ, *gladio cado*. מוּת, *morior*. 1 Sam. II, 33.

'ΡΟ'ΠΑΛΟΝ, *clava*, *baculus altero extremo crassior*, it. *fustis*, *scipio*. מֵפִיץ, *malleus*. Prov. XXV, 18. ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα, *clava* et gladius et sagitta. *Homero* (qui hac voce quoque usus est *Iliad.* λ', 558. et 560.) *Il.* ή, v. 141. κορύνη vocatur, ubi *Scholiastes* κορύνην interpretatur ῥόπαλον, et ῥόπαλον exponit ἀμυντήριον ἑτερορρεπές, ἐξ ἑνὸς

μέρους ῥοπὴν ἔχον καὶ βάρος. *Suidas:* Ῥόπαλα, τὰ ξύλα, παρὰ τὸ ῥαπίζειν, ἢ τῇ ῥοπῇ ἀλοιᾷν. Conf. *Aristoph. Ran.* v. 47. et notas *Perizonii* in *Aeliani V. H.* lib. IV. c. 1.

ῬΟΠΗ', *declinatio*, *devergentia*, *proclivitas*, item *momentum*, sc. *lancis staterae ad imum vergentis*, *inclinatio*, *nutus*, *declivitas*, *propensio*, etiam: *momentum*, *ira*, *quia ira parum durat*. *חֶרֶב, *gladius*. Ios. XIII, 22. ἐν τῇ ῥοπῇ, pro quo Cod. *Oxon.* habet προνομῇ. *Ald.* et *Compl.* τροπῇ exhibent. (Voces ῥοπὴ et τροπὴ haud raro permutantur. Sic apud *Iosephum A. I.* lib. XII. c. 3. §. 3. Tom. I. p. 597. loco τροπῆς reponendum est ῥοπῆς, quod longe elegantius est. Conf. *Dionys. Hal. Ant. Rom.* lib. V. p. 270. et lib. VII. p. 448.) Sed verba haec admodum incommodum sensum habet, et cum textu hebraico nullo modo conciliari possunt. Non vana itaque est suspicio, vel legendum esse ἐν τροπῇ, vel ῥοπῇ permutandum esse cum ἅρπῃ. Est autem ἅρπη vox Phoenicio-graeca, et in linguam latinam adeo translata, quae *gladium leviter curvatum*, *falci similem* significat, et de qua copiose exposuit *Bochartus Hieroz.* P. II. Lib. V. c. 15. p. 760. sequ. Caeterum confirmatur haec coniectura verbis ἐν ῥομφαίᾳ, quae in *Ald.* et *Compl.* ante ἐν τῇ τροπῇ inserta reperiuntur, et merum glossema sapiunt. – מֹאזְנַיִם. *Symm.* Ps. LXI, 10. ῥοπὴ ζυγοῦ. – פֶּלֶס, *statera*. Prov. XVI, 12. ῥοπὴ ζυγοῦ, *momentum lancis*. – רֶגַע, *momentum*. *Hebraeus Int.* sec. *Chrysost.* Iob. XX, 6. πρὸς ῥοπήν. – שַׁחַק, *pulvis tenuissimus*. Ies. XL, 15. ῥοπὴ ζυγοῦ, ubi ῥοπὴ *incrementum* notare, moneo contra *Gatakerum* ad *Antonin.* p. 244. *Gloss. vett. gr. lat. H. Steph.* ῥοπὴ ἐπὶ ζυγοῦ, *incrementum*. *Aqu.* Prov. VIII, 28. ῥοπάς, ubi ῥοπὰς in τροπὰς mutandum esse coniicere aliquis posset. *Aqu.* sec. *Abulpharagii Comment. in Psalmos syriacum* (cuius excerpta dedit *Adlerus Repertor. Eichhorn.* P. XIII. p. 184.) Ps. XXXV, 6. Conf. Sap. XI, 23. *Suiceri Thes.* T. II. p. 910. et *Colomesii Obss. SS.* p. 665. Sir. I, 19. ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ, *inclinatio* vel *impetus* irae eius. Sap. XVIII, 12. πρὸς μίαν ῥοπήν, ad unum *momentum*. *Hesych.* ῥοπή, κλίσις, νεῦμα, ῥάβδος, δύναμις, βοήθεια.

ῬΟΥ͂Σ, ῬΟΟ͂Σ, *fluentum*, *cursus fluminis*. שִׁבֹּלֶת. *Aqu.* Ps. LXVIII, 3. Sir. IV, 29. μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ, ne violenter cohibeas *cursum* fluminis. *Hesych.* ῥοῦν, ῥεῦμα.

*ῬΟΦΕ'Ω, *sorbeo*, *sorbillo*, *haurio*. עָלַע. *Symm.* Iob. XXXIX, 30. ἐῤῥόφωσιν. Arab. ولغ notat *inserta in vas lingua sorbere*. Conf. *Etymol. M.* 705, 26.

ῬΟΩ'Ν, Ω͂ΝΟΣ, *hortus* seu *ager malis punicis consitus*. Κοπετὸς ῥοῶνος, *planctus de horto malis punicis consito*. הֲדַדְרִמּוֹן, *Hadadrimmon*, *urbs iuxta Iezreelem* secundum *Hieronymum*. Zach. XII, 11. ὡς κοπετὸς ῥοῶνος. Sic enim

legendum, non autem ῥοῶν, ut habet *Compl.* Legerunt divisim. Sc. רִמּוֹן *malogranatum* significat, et arab. رمّ notat *sonum graviorem* vel *vocem edidit.*

ῬΥ'ΑΞ, *rivulus, canalis, profluvium, eluvies.* מַחוּצָה, *extra, foris.* Ezech. XL, 41. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ῥύακες, ῥεύματα, ὑδρηγοί.

ῬΥ'ΔΗΝ, *affluenter, vehementer, confertim.* 2 Macc. III, 25. sec. *Vat.* ὁ ἵππος φερόμενος ῥύδην, equus citato cursu irruens. *Hesych.* ῥύδην, εὐκόλως, ἢ ἀθρόως ἐπιτρέχοντες, aut potius ἐπιτρέχων. Idem: ῥυδὸν, ἢ ῥύδην, χύδην, δαψιλῶς, ῥευστικῶς, σφοδρῶς. Conf. *Suidam* in v. ῥύδην. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ῥύδην, ὡς ἐπὶ ῥεύματος.

ῬΥΈΩ, *fluo, mano, effluo.* זוּב, idem. Ps. LXXVII, 23. ἐῤῥύησαν ὕδατα, *manabant* aquae. Ita et Ps. CIV, 40. *Hesych.* ἐῤῥύησαν, ἔβρυον. Ies. XLVIII, 20. – הָלַךְ, *eo.* Ioel. III, 18. ῥυήσονται γάλα, *fluent* lacte. – נָזַל. Psalm. CXLVII, 7. *Symm.* Iob. XXXVI, 28. *Aqu.* Cant. IV, 16. – נָמַק Niph. a מָקַק, *tabesco.* Zach. XIV, 12. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ῥυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν, oculi eorum *effluent* e foraminibus. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ῥυήσονται, φθαρήσονται (Ita quoque *Zonaras Lex.* 1623.), ἢ ἐκρεύσουσιν. Vide et Sap. XVI, 29.

ῬΥ'ΖΗΝ, *affluenter, vehementer, confertim, affatim.* 2 Macc. III, 25. ubi tamen alii rectius ῥύδην pro ῥύζην habere videntur.

ῬΥΘΜΙ'ΖΩ, *ad numeros aptos redigo, ad regulam compono, formo, apto, concinno.* יָצַר. *Theod.* Ies. XLIV, 12. ῥυθμιεῖ. – תָּאַר, *delineo.* Ies. XLIV, 13. ἐν τερέτρῳ ἐρύθμισεν αὐτὸ, terebra *iuxta regulam formavit illud.* *Hesych.* ἐρύθμισεν, ἐκανόνισεν: cui διετύπωσεν addit *Zonaras Lex.* 875. apud quem ἐῤῥύθμισεν scribitur. *Suidas:* ῥυθμίζει, αἰτιατικῇ, διατυποῖ, κανονίζει, εὐθύνει.

ῬΥΘΜΟ'Σ, *rhythmus, numerus seu modulus certa proportione constans, canon, aptitudo, apta proportio, modus, concinnitas, forma, concentus.* חַמּוּק, *ambitus.* Cant. VII, 1. ῥυθμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι ὁρμίσκοις, *formae* femorum tuorum similes monilibus. – מַעֲשֶׂה, *opus.* Exod. XXVIII, 15. κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος, ad *formam* amiculi. Sic *Aelianus V. H.* lib. XIII. c. 33. τοῦ ὑποδήματος τὸν ῥυθμὸν *formam calcei* appellat. – תַּבְנִית, *forma.* 2 Reg. XVI, 10. τὸ ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸν ῥυθμὸν αὐτοῦ, similitudinem altaris, et *formam* eius. Sap. XVII, 19. ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ, *sonitus, murmur aquae vi euntis.* Sap. XIX, 17. ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, sicut in psalterio soni *concentus* nomen permutant. *Hesych.* ῥυθμὸς, κανὼν, μέτρον, τρόπος, μέλος εὔφωνον, ἀκολουθία, τάξις, σύγκρισις. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ῥυθμὸς, ἀκολουθία, ἁρμονία, μέλος εὔφωνον, καὶ τάξις, ἢ σύγκρισις.

'ΡΥΘΜΟ'Ω, *concinno, formo.* יָצַר, *formo, fingo. Symm.* Ies. XLIV, 12. ἐν τερέτρῳ ἐρύθμωσεν αὐτὸ, terebra *formavit* illud.

'ΡΥ'ΜΗ, *vicus, platea.* רְחֹב. Ies. XV, 3. ἐν ταῖς ῥύμαις. in *plateis.* Sirac. IX, 7. ἐν ῥύμαις πόλεως, h. e. in *secretis locis urbis, ubi nullus est hominum confluxus, et meretrices frequentare solent,* i. q. in sequ. ἐν τοῖς ἐρήμοις αὐτοῦ. Tob. XIII, 23. αἱ ῥύμαι, *qui sunt in plateis:* nam tribuitur ipsis sermo.

'ΡΥΜΝΟ'Σ, *munitus.* Ita legit Kircherus 2 Macc. XI, 5. ubi tamen alii rectius ἐρυμνῷ pro ῥυμνῷ habent.

'ΡΥ'ΟΜΑΙ, *libero, redimo, eripio, servo, custodio.* אִשֵּׁר Pih. *dirigo.* Ies. I, 17. אשר h. l. notat *rectificare,* h. e. *in pristinum felicem statum reducere.* – גָּאַל, *redimo.* Gen. XLVIII, 16. Ies. XLIV, 6. XLVII, 4. et alibi. – הִגְדִּיל Hiph. *magnifico.* Dan. VIII, 11. N. L. – הוֹשִׁיעַ Hiph. a יָשַׁע, *servo.* Exod. II, 17. XIV, 30. Ezech. XXVII, 23. – הִצִּיל Hiph. a נָצַל. 2 Sam. XIX, 9. Ps. XVII, 52. XXXVIII, 12. et alibi saepius. – הַצֵּל chald. Aphel a נְצַל. Dan. III, 30. VI, 27. – הֵשִׁיב Hiph. a שׁוּב, *reverti facio.* Iob. XXXIII, 30. – חָלַץ, *eruo, extraho.* Ps. VI, 4. XVII, 22. XXXIII, 7. – *יֶשַׁע, *salus. Inc.* Hab. III, 13. לְיֵשַׁע, *in salutem,* ῥύσασθαι. – כִּסָּה *Pih. tego.* Iob. XXXIII, 17. τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐῤῥύσατο, corpus autem eius a lapsu *custodivit.* – מִלֵּט Pih. *eripio.* Iob. XXII, 30. Ps. CXIV, 5. et alibi. – מַרְפֵּא, *medicina.* Prov. XIII, 17. ῥύσεται αὐτόν. Ex sententia *Iaegeri* ad h. l. מַרְפֵּא significatum h. l. communicat cum מַרְפָּה, *vinculis solutum dimittit.* Mihi vero sensum secutus esse videtur. Vide infra s. v. רָפָא. – נֶחֱלַץ Niph. *liberor. Aqu.* Prov. XI, 9. ῥυσθήσονται. – נָצַר, *custodio.* Ps. CXXXIX, 1. ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαι με, ab homine iniusto *custodi* me. *Hesych.* ῥῦσαι, φυλάξαι. Sic 2 Tim. IV, 18. ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, *custodiet* me dominus ab omui opere malo. – עָזַר, *iuvo.* Dan. XI, 45. – פָּדָה, *redimo.* Iob. V, 20. VI, 23. Hos. XIII, 13. – פְּדוּת, *redemtio.* Ies. L, 2. – פִּלֵּט Pih. *eripio.* 2 Sam. XXII, 44. Ps. XVI, 14. XVII, 52. – פָּצָה, h. l. *aperiendo et disrumpendo libero.* Ps. CXLIII, 12. – קָבַע, *rapio.* Prov. XXII, 23. ubi *Grabius* quidem recte auctoritate Cod. *Laud.* σὴν in τὴν mutavit, male autem pro ῥύσῃ posuit ῥύσει. Caeterum voci קָבַע *defendendi* ac *sospitandi* notió suggesta est a LXX a קוֹבַע, *galea,* ut iam monuit *Iaegerus,* qui huc omnino conferendus est. – רוּץ, *curro, currendo aufugio.* Ps. XVII, 31. *Suid.* ῥυσθήσομαι, λυτρωθήσομαι. – רָפָא, *sano.* Hos. V, 13. Ita quoque *Inc.* Bene quoad sensum, ut series orationis docet. – שֵׁיזִיב chald. Pah. Dan. III, 17. *Suidas:* ῥῦσαι, λυτρῶσαι. *Hesych.* ῥύσατο, ἠλευθέρωσεν, ἐλυτρώσατο.

ῬΥΠΑΡΟ΄Σ, sordidus. צֹאִים plur. *sordes, excrementa,* Zach. III, 3. 4.

ῬΥ΄ΠΟΣ, sordes. טָמֵא, *immundus.* Iob. XIV, 4. - צֵאָה, *excrementum.* Ies. IV, 4. - *צֵאַת, *in regim.* צֵאָה. *Inc.* (sine dubio *Aquila.* Vide ad h. l. *Montf.*). Prov. XXX, 12. ἀπὸ ῥύπου, a sordibus. *Symm. Theod.* sec. cod. 108. *Holm.* Deut. XXIII, 13. τὸν ῥύπον σου. Sic enim legendum loco τὴν ῥύπτον σου. Permutatum est צֵאָה cum צֵאָה. - שַׁחַת, *fovea.* Iob. IX, 31. *Vulg. sordibus.* - שִׁמְצָה, *infamia. Aquila* Exod. XXXII, 25. εἰς ὄνομα ῥύπου, in nomen *turpitudinis.* Legit divisim שֵׁם צֵאָה.

ῬΥ΄ΠΟΝ ἘΚΔΥ΄Ω, sordes exuo. הָיָה מֻצָק, *sum validus.* Iob. XI, 15. Libere ita verterunt ob antecedentia, nec sine allusione ad morbum Iobi.

ῬΥΠΟ΄ΟΜΑΙ, sordeo. בָּצֵק, *tumeo.* Deut. VIII, 4. οὐκ ἐρῥυπώθησαν sec. cod. XI. *Holm.* Est fortasse alius interpretis de sensu tantum solliciti, aut in ἐτυλώθησαν mutandum.

ῬΥ΄ΣΙΣ, liberatio. Sir. LI, 13.

ῬΥ΄ΣΙΣ, fluxus, a ῥύω, *fluo.* זָב part. *fluens.* Lev. XV, 2. - זוֹב. Lev. XV, 2. 3. 13. 15. - מָקוֹר, *scaturigo.* Lev. XX, 18. - מִקְרֶה, *accidens.* Deut. XXIII, 10. ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ. Sic quoque vocem hebr. per *fluxum*, ex arab. قرى, *fluxit,* exponunt *Guisius* ad *Berachoth.* c. 3. §. 4. et *Clericus* in *Comment.* ad h. l. - תְּעָלָה, *aquaeductus.* Iob. XXXVIII, 25. *Suidas:* ῥύσις ὕδατος, ῥεῦσις.

ῬΥΣΤΗ΄Σ, liberator, redemtor, servator. מְפַלֵּט part. Pih. Ps. XVII, 1. LXIX, 7. CXLIII, 2. *Hesych.* ῥύστης, σωτὴρ, λυτρωτής. Sine auctoritate prostat in Lexicis. Similis vox est ῥύτωρ, h. e. σωτὴρ, βοηθὸς, *Hesychio* interprete.

ῬΥ΄Ω, fluo. רָעַף, *stillo.* Prov. III, 20.

ῬΩΜΑΙ͂ΟΙ, Romani., כִּתִּים, *Kittim, Italiae incolae,* et eximie *Romani* sec. *Venemam* ad Dan. XI, 30. ubi ῥωμαῖοι huic voci sec. cod. *Chis.* respondet. Vide ad h. l. *editor. Rom.* Diss. III. p. 394. 407.

ῬΩΜΑΛΕ΄ΟΣ, fortis, robustus. 2 Macc. XII, 27. *Hesych.* ῥωμαλέος, ἰσχυρὸς, ἀνδρεῖος, ὑγιὴς, γενναῖος, θρασὺς, ῥωώδης.

ῬΩ΄ΜΗ, fortitudo, generositas. 2 Macc. III, 26. τῇ ῥώμῃ ἐκπρεπεῖς. *Vulg. virtute decori s. generosi. Syrus: specie formosi.* 3 Macc. II, 4. γίγαντες ῥώμῃ πεποιθότες, et ibid. cap. III, 14. *Hesych.* ῥώμη, δύναμις, ἰσχὺς, σαρκὸς ὑγεία, ἀνδρεία. *Suidas:* ῥώμη, ἰσχύς.

ῬΩ΄ΝΝΥΜΙ, roboro. Ῥώννυμαι, *valeo, corroboror, confirmor animo.* *הִתְגָּרָה, *litem misceo. Inc. Int.* sec. Cod. 130. *Holm.* Deut. II, 5. Bar. V, 5. 2 Macc. IX, 20. XI, 21. 28. *Hesych.* ἔῤῥωμαι, ὑγιαίνω.

ῬΩ΄Ξ, scissura, fissura, it. *acinus, granum, bacca.* נֹקֶף, *olearum extrema decussio.* Ies. XVII, 6. ὡς ῥῶγες ἐλαίας. -

פֶּרֶט, *acinus deciduus.* Levit. XIX, 10. ubi Ald. habet ῥᾶγας, quam lectionem tuetur auctoritas *Eustathii* ad *Odyss.* ι', p. 1633, 44. Vide *Sturz.* de *dial. Maced.* p. 192. – תִּירוֹשׁ, *mustum.* Ies. LXV, 7. *Suidas* et *Hesych.* ῥὼξ, κόκκος. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* ῥὼξ, κόκκος, ἐπὶ τῆς σταφυλῆς ῥάξ.

ʽΡΩΠΟΠΏΛΗΣ, venditor rerum minutarum aut *mercium parvi pretii, scrutarius,* item: *aromatarius.* רֹכֵל, *aromatarius.* Nehem. III, 31. 32: 1 Reg. X, 15. ἐμπόρων τῶν ῥωποπωλῶν, ubi cod. *Alex.* vitiose habet ῥοποπωλῶν. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* et *Hesych.* ʽΡωποπῶλαι, μυροπῶλαι. Rursus *Hesychius:* ῥωποπώλης, ὁ ῥῶπον πωλῶν. ʽΡῶπον δὲ ἔλεγον τὸν λεπτὸν καὶ ποικίλον φόρτον. *Eustathius:* ʽΡῶπος, λεπτὸς καὶ εὐτελὴς (Bene ita pro ἀτελὴς legendum censet *Bentleius Epist. ad Millium* p. 48. eiusque emendationem firmat *Phavorinus.*) φόρτος, ὡς δὲ *Αἴλιος Διονύσιος* λέγει, καὶ ποικίλος. γέλγη δὲ, φησὶν, αὐτὸν ἔλεγον οἱ παλαιοί. Conf. *Hesychium* in γέλγη. *Etymologicum MS.* ῥῶπος, μίγματα, χρώματα, ὅσα ζωγράφοις καὶ γραφεῦσι καὶ μυρεψοῖς χρησιμεύει. ὅθεν καὶ ῥωποπῶλαι. τινὲς δὲ τὸν παντοδαπὸν φόρτον ῥώπαλον (Lege ῥῶπον) λέγουσι. Ita etiam *Suidas,* nisi quod pro μίγματα χρώματα habeat: μίγματα χρωμάτων, et, ut *Bielio* videtur, male, et in fine pro φόρτον ῥώπαλον rectius φόρτον εἰρήκασι. *Lex. Cyrilli MS. Brem.* pro μίγματα χρώματα unicam vocem σμήγματα habet (quae procul dubio ex μίγματα corrupta est) et in reliquis verbis *Suidae* convenit.

ʽΡΏΣ. Ipsa vox hebr. רֹאשׁ, *caput.* Ezech. XXXVIII, 2.

ʽΡΏΨ, *vimen flexile, virgultum.* שִׁית. *Aqu.* Ies. XXVII, 4. ῥῶπα. Ita *Bielius* et *Trommius.* Sed l. l. in textu hebr. שַׁיִת legitur, nec in *Hexaplis Origenianis* a *Montfauconio* editis versio haec *Aquilae* prolata reperitur. LXX καλάμην posuerunt. *Suidas:* ῥὼψ τὸ φυτὸν, καὶ ῥὼψ (sic bene scribendum censet *Küsterus* pro ῥῶψα) βοτάνη ἁπαλή. *Hesych.* ῥῶπες, τὰ δασέα τῶν φυτῶν, καὶ θαμνώδης ὕλη, καὶ εἶδος λύγου. *Suidas:* ῥὼψ τὸ φυτὸν, καὶ ῥὼψ, βοτάνη ἁπαλή.

FINIS PARTIS QVARTAE.